

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**BAHAEDDİN ÖZKİŞİ’NİN “SOKAKTA” ADLI
ESERİNİN CÜMLE BİLGİSİ İNCELEMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÂDEM GÖK

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Murat CERİTOĞLU

GAZIANTEP
HAZİRAN 2007

T.C.
UNIVERSITY OF GAZİANTEP
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE

SYNTACTIC ANALYSIS OF BAHAEDDİN ÖZKİŞİ'S
WORK, "SOKAKTA"

MASTER'S OF ART THESIS

ÂDEM GÖK

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Murat CERİTOĞLU

GAZİANTEP
JUNE 2007

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

Bahaeddin ÖzkıŖi'nin "Sokakta" Adlı Eserinin Cümle Bilgisi İncelemesi

Âdem GÖK

Tez Savunma Tarihi: 22.06.2007

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Osman ERKMEN
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylım.

Yrd. Doç. Dr. Behiye KÖKSEL
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Murat CERİTOĞLU
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Yard. Doç. Dr. Murat CERİTOĞLU(Jüri Başkanı)

_____

Yard. Doç. Dr. Ahmet AĞIR

_____

Yard. Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ

_____

ÖZET

BAHAEDDİN ÖZKİŞİ'NİN “SOKAKTA” ADLI ESERİNİN CÜMLE BİLGİSİ İNCELEMESİ

GÖK, Âdem

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Murat CERİTOĞLU
Haziran 2007, 525 sayfa

Dil bilimi adı verilen bilim dalının kendi içinde ses bilgisi, şekil bilgisi, anlam bilgisi ve cümle bilgisi gibi bölümleri vardır. Bu bölümlerin her biri dilin yapısı içinde önemli görevler üstlenmiştir. Dille ilgili çalışmalarda bu bölümlerin tamamının dikkate alınması gerekir. Ancak bu çalışmamızda konunun geniş kapsamlı olduğunu göz önüne alarak taradığımız eseri yalnızca söz dizimi bakımından inceledik. Çalışmamız beş bölüme ayrılmıştır. Giriş bölümü adını verdiğimiz birinci bölümde cümle bilgisi ile ilgili genel bilgi verilmiştir. İkinci bölümde çalışmamızda kullandığımız kaynakların özeti aktarılmıştır. Üçüncü bölümde, incelemesini yaptığımız “Sokakta” adlı eserin yazarı olan Bahaeddin Özkışı'nin yaşam öyküsü hakkında bilgi verildikten sonra eserin özeti yapılmıştır. Devamında ise eseri incelerken kullandığımız yöntem belirtilmiştir. Asıl tez metnimiz dördüncü bölümde bulgular ve tartışma başlığı altında verilmiştir. Önce cümleler yapısına göre “basit cümle, bağlanmış cümleler (sıralı cümle, bağlı cümle), cevap cümleleri ve kesik cümleler” olarak incelenmiş, devamında cümle unsurlarından cümlenin ögeleri “özne, yüklem, nesne, yer tamlayıcısı, zarf tamlayıcısı” ve cümle dışı unsurlar incelenmiştir. Daha sonra cümleyi oluşturan unsurlardan kelime grupları incelenmiştir. Dördüncü bölümün son kısmında tanımları yapılan terimlere taradığımız eserden örnek cümleler verilmiştir. Beşinci bölüm de sonuç bölümüdür. Burada taradığımız eserin cümle bilgisi ile ilgili özellikleri sayısal olarak grafiklerle verilmiştir. Örnek cümleler Bahaeddin Özkışı'nin “Sokakta” adlı eserinden alınmıştır. Çalışmanın sonunda bir kaynakça da bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Cümle bilgisi, Cümle yapısı, Cümle unsurları, Kelime grupları

ABSTRACT

SYNTACTIC ANALYSIS OF BHAEDDİN ÖZKİŞİ'S WORK, "SOKAKTA"

GÖK, Âdem

M. A. Thesis, Department of Turkish Language and Literature

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Murat CERİTOĞLU

June 2007, 525 pages

The field of science called linguistics has got parts like phonetics, morphology, semantics and syntax in itself. Each of these parts undertake considerable functions within the structure of the language. All these parts should be taken into consideration in the studies related with the language. However, in this study, considering that the subject is highly comprehensive, we have analyzed it only syntactically. Our study consists of five parts. In the first section that we call "introduction part", a general information about syntax has been given. In the second section, a summary of the sources we have utilized in our study has been given. In the third section, after giving information about the life of Bahaeddin Özkışı, who is the writer of the work named "Sokakta", which we have analysed, the work has been summarised. Later on, the method that we have used during the analysis of the work has been stated. Our main thesis text is given under the title of "Findings and Argument." First, the sentences have been examined structurally as simple sentences, joined sentences (arranged and tied sentences), answer and intermitted sentences and after that the elements of the sentences which compose the sentences as " subject, predicate, object, indirect object, adverbial object" and external sentence elements have been analysed. In the last section of the fourth part, sample sentences have been built for the terms defined from the work that we have searched thoroughly. The fifth part is the conclusion part. Here, syntactical features of the work that we have analysed have been shown by the graphics numerically. Sample sentences have been quoted from Bahaeddin Özkışı's work named "Sokakta". There is also a bibliography at the end of the study.

Key words: Syntax, Sentence structure, Components of sentence, Word groups.

ÖN SÖZ

Cümle dilin çok önemli ve ayrıcalıklı bir parçasıdır. Sesler ve dildeki bütün şekiller cümle dediğimiz potada bir araya gelir, güzelleşir ve dil zevkini alır. Cümleler bir takım dil kuralları üzerine kurulur. Eğer bu kurallara uyulmazsa ait olduğu dilin güzelliğini ve zevkini yansıtamaz.

Türk dili üzerine yapılan çalışmalar, bilhassa dil bilgisi çalışmaları, “cümle bilgisi” ağırlıklı yapılmamaktadır. “Ses ve yapı bilgisi” üzerine yoğunlaşan bu çalışmaların son bölümünde cümle bilgisi konusuna kısaca değinilmektedir. "Cümle bilgisi"ni ön plana çıkaran fakat sayıca az olan bu araştırmalara yenilerinin eklenmesi gereklidir.

Biz bu çalışmamızda cümle unsurlarını ve cümleyi oluşturan kelime gruplarını bu konuda yapılmış çalışmaların ışığı altında irdelemeye ve bir senteze ulaşmaya çalıştık.

Cümleyi bir gerdanlığa benzetirsek, cümledeki kelime ve kelime grupları da bu gerdanlığı oluşturan parçalar gibidir. Bir kuyumcu bu gerdanlığı meydana getiren parçaların her birini nasıl özenle seçip bunları belli bir ölçü ve düzen içerisinde, kendisinden de bir şeyler katarak birleştirip bir bütün oluşturuyorsa, düzgün cümleler kurmak isteyen her birey de kelime ve kelime guruplarını yan yana getirirken bir kuyumcu hassasiyeti göstermelidir.

Bilinçli bir Türk insanı Türk dilinin cümle bilgisini daha iyi öğrenir, bu dilin kurallarını en iyi biçimde kavrayıp bunu gelecek nesillere doğru olarak aktarırsa üzerine düşen görevi yapmış sayılır. Bu düşünceden yola çıkarak cümle bilgisi yönünden hemen hemen tüm unsurları içeren Bahaeddin Özkişi'nin “Sokakta” adlı eserinin cümle bilgisi incelemesini çalışmamızın konusu olarak belirledik. Bu çalışmanın bu amaca hizmet etmesi ve Türk dili ile ilgili yapılan araştırmalar denizinde bir damla olması dileğimizdir.

Çalışmam sırasında bilgi ve tecrübesiyle yol gösteren, her türlü desteği veren değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Murat CERİTOĞLU'na şükranlarımı sunarım. Yine çalışmamla ilgi birçok konuda desteklerini gördüğüm Araş. Gör. İbrahim ARIKAN'a çok teşekkür ediyorum. Çalışmam sırasında çocuğum Kutlu ÇINAR'ın ihtiyaç duyduğu ilgiyi çoğu zaman tek başına karşılayan eşim Keziban'a da teşekkür borçluyum.

Haziran 2007

Âdem GÖK

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖN SÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	vii
1. GİRİŞ	1
1.1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK ÖZETLERİ	3
2.1. KAYNAK ÖZETLERİ.....	3
3. MATERYAL VE YÖNTEM	6
3.1. MATERYAL.....	6
3.1.1. Bahaeddin Özkışı'nın Yaşam Öyküsü.....	6
3.1.2. Bahaeddin Özkışı Hakkında Söylenenler.....	8
3.1.3. Bahaeddin Özkışı'nın "Sokakta" Adlı Eserinin Özeti.....	9
3.2. YÖNTEM.....	11
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	13
4.1. TARTIŞMA.....	13
4.1.1. Cümle.....	13
4.1.1.1. Yapısına göre cümleler.....	18
4.1.1.1.1. Basit cümle.....	18
4.1.1.1.2. Bağlanmış cümleler.....	20
4.1.1.1.3. Cevap cümleleri.....	29
4.1.1.1.4. Kesik cümleler.....	30
4.1.1.2. Cümle unsurları.....	32
4.1.1.2.1. Cümlelerin öğeleri.....	32
4.1.1.2.2. Cümle dışı unsurlar.....	53
4.1.1.3. Kelime grupları.....	54
4.1.1.3.1. İsim tamlaması.....	56

	<u>Sayfa No</u>
4.1.1.3.2. Sıfat tamlaması.....	59
4.1.1.3.3. Sıfat fiil grubu.....	62
4.1.1.3.4. İsim fiil grubu.....	62
4.1.1.3.5. Zarf fiil grubu.....	63
4.1.1.3.6. Edat grubu.....	65
4.1.1.3.7. Tekrar grubu.....	66
4.1.1.3.8. Bağlama grubu.....	69
4.1.1.3.9. Unvan grubu.....	70
4.1.1.3.10. Birleşik isim grubu.....	71
4.1.1.3.11. Sayı grubu.....	71
4.1.1.3.12. Birleşik fiil grubu.....	72
4.1.1.3.13. Kısaltma grubu.....	74
4.2. BULGULAR.....	77
4.2.1. Cümle.....	77
4.2.1.1. Yapısına göre cümleler.....	77
4.2.1.1.1. Basit cümle.....	77
4.2.1.1.2. Bağlanmış cümleler.....	153
4.2.1.1.3. Cevap cümleleri.....	167
4.2.1.1.4. Kesik cümleler.....	168
4.2.1.2. Cümle unsurları.....	170
4.2.1.2.1. Cümlenin ögeleri.....	170
4.2.1.2.2. Cümle dışı unsurlar.....	480
5. SONUÇ.....	498
5.1. Sonuç	498
5.1.1. Grafikler.....	501
KAYNAKLAR.....	522
ÖZGEÇMİŞ (VITAE).....	525

TABLÖLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
5.1.1. Grafikler.....	501

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
AKDTYK	: Atatürk Kùltür Dil Tarih ve Yüksek Kurulu
Bkz.	: Bakınız
C	: Cilt
CÜ	: Cumhuriyet Üniversitesi
Çev.	: Çeviren
DEÜ	: Dokuz Eylül Üniversitesi
DTCF	: Dil Tarih Coğrafya Fakùltesi
Mat.	: Matbaa
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TDAV	: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TDAY	: Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğlerleri
Yay.	: Yayınları

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

1.1. GİRİŞ

Diller canlı varlıklardır. Sürekli olarak gelişir ve gelişirken de değişirler. Türk dili de konuşulmaya başlandığı ilk günden bu günlere gelinceye kadar birçok gelişim ve değişim evresinden geçmiştir. Dildeki bu değişimlere rağmen Türk dili cümle yapısını bu güne kadar korumuştur.

Türk dilinin gramer yapısını inceleyen birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar ışığı altında yapılacak olan yeni çalışmalar da dil bilgisi konularını ayrıntılı olarak ele almalıdır. Salt cümle bilgisini inceleyen önemli çalışmalar olmakla birlikte diğer ülkelerde yapılan çalışmalarla ülkemizdeki çalışmaları kıyasladığımızda çalışmaların sayı olarak yeterli olmadığı görülmektedir.

Kelimelerin sözlük anlamlarını bilmek ve eklerin işlevlerini kavramak, düşüncelerin sağlam cümleler biçiminde ifadesi için yeterli değildir. Kelime gruplarını bilmeden, kelimenin söz içinde kazandığı anlamı kavramadan, asıl ve yardımcı öğeler arasındaki ilginin nasıl kurulduğunu öğrenmeden sağlam cümleler kurmak zordur.

Cümle bilgisi cümleyi oluşturan kelime veya kelime gruplarının yapısını, bunların cümlede sıralanışlarını, görevlerini ve cümlenin yapısını inceleyen dil bilgisi dalıdır. Anlatılmak istenen duygu, düşünce veya olayın sözlü ya da yazılı olarak dilin kurallarına uygun biçimde ifadesi kolay değildir. Duygu ve düşüncelerimizi eksiksiz ve düzgün ifade edebilmek için cümle bilgisi kurallarına hâkim olmalıyız. Bunun yanı sıra düzgün cümle kurma yeteneğinin kazanılması, dili kullanma alışkanlığının geliştirilmesine, bilgi birikimine, çok okumaya ve plânlı bir eğitime bağlıdır.

Dil bilgisi konularının yalnızca kurallarla ve kelime örnekleriyle desteklenerek anlatılması, onların kısa zamanda unutulmasına yol açmaktadır. Verilen bilgilerin ve kuralların edebî eserlerden ve yazılı metinlerden seçilip bol

örneklerle desteklenmesi, hem kuralların daha kolay akılda kalmasını sağlayacak hem de dil bilgisini bir kurallar yığını olmaktan çıkaracaktır.

Dil bilgisi kitaplarında kullanılan terimler, dilimize zenginlik katmak yerine terim kargaşası ortaya çıkarmıştır. Bunu sağlıklı bir temele oturtmak amacıyla genel kabul gören terimleri kullanmayı tercih ettik. Bazı dil bilgisi kitaplarında yer alan tümce, ad, önad, ilgeç, eylem gibi terimlerin yerine cümle, isim, sıfat, edat, fiil gibi yıllardır dilde yerleşip kabul görmüş terimler yeğlenmiştir.

Çalışmamızda, yapısında fiilimsi ve şart kipi bulunan söz birlikleri tam bir yargı içermedikleri için basit yapılu cümleler gurubunda ele alınmıştır.

İki ismin eksiz olarak yan yana gelmesinden oluşan ve ikinci ismin yapıldığı maddeyi gösteren, birinci ismin ikinci isim önünde işlev bakımından bir sıfat görevi yüklendiğini dikkate alarak bu kelime gruplarını takısız isim tamlaması olarak değil sıfat tamlaması olarak kabul ettik.

“-la” eki, “ile” edatının ekleşmesiyle oluşmuş bir ek olmasına rağmen, işlev bakımından Eski Türkçedeki “-ın, -un” vasıta durum ekinin işlevlerini tümüyle üzerine almıştır. "Vasıta" ve "birliktelik" işlevini bir ek olarak sürdürdüğü için çekim eki niteliğindedir. Bundan dolayı “-la” ekini alan sözcükleri edat grubu olarak değil basit kelime olarak inceledik.

Gerek yazar seçimi, gerekse eser bakımından Türk dilinin en özgün eserlerinden biri seçilmiştir. Çalışmamıza konu olan bu eser zengin içeriği ile cümle bilgisi araştırmacılarına kaynak teşkil edecektir. Bahaeddin Özkışı'nın “Sokakta” adlı eserinin cümle bilgisi incelemesini yoğun bir çalışmanın ürünü olarak hazırladık.

İKİNCİ BÖLÜM KAYNAK ÖZETLERİ

2.1. KAYNAK ÖZETLERİ

Türkiye Türkçesinin “Cümle Bilgisi”ni konu alan başlıca çalışmalar şunlardır:

Fransız Türkolog Jean Dany, “Türk Dili Grameri”¹ adlı eserinde cümle öbekleri bölümünde cümlenin unsurlarından bahseder.

Ahmet Cevat Emre’nin “Türkçede Cümle”² adlı eseri cümle bilgisi ile ilgili yapılan ilk çalışmalardan biri olması açısından önemlidir.

Rus Türkolog A.N.Kononov “Çağdaş Türk Dilinin Grameri”³ adlı eserinde cümle konusuna dolaylı olarak değinmiştir.

Cümle bilgisi ile ilgili yapılan önemli çalışmalardan biri de Vecihe Hatipoğlu’na aittir. “Türkçenin Sözdizimi”⁴ adlı eserinde cümle unsurlarını yargılı ve yargısız anlatımlar olmak üzere iki grupta inceler. Yargısız anlatımlar bölümünde kelime grupları, yargılı anlatımlar bölümünde ise cümlenin ögelerini ve cümle çeşitleri hakkında bilgi verir.

Hikmet Dizdaroğlu, günümüz Türkçesiyle ilgili oldukça kapsamlı bir çalışma yapmıştır. “Tümce Bilgisi”⁵ adlı bu eserde özellikle cümle bahsi geniş bir şekilde incelenmiştir. Eserde bazı yeni cümle türleri de gözler önüne serilmiştir.

Tahir Nejat Gencan “Dilbilgisi”⁶ adlı eserinde ses bilgisinden sonra sözdizimi bölümünde cümlenin ögelerinden ve cümle türlerinden ayrıntılı olarak bahseder.

---

¹ Jean Deny. (1941). *Türk Dili Grameri*. Ali Ulvi E. (Çev.), Maarif Mat., İstanbul.

² Ahmet Cevat Emre. (1954). *Türkçede Cümle*. TDAY Belleten

³ A.N.Kononov. (1956). *Çağdaş Türk Edebi Dilinin Grameri*. Sovyet İlimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü Yay., Moskova-Leningrad.

⁴ Vecihe Hatipoğlu. (1972). *Türkçenin Sözdizimi*. TDK Yay., Ankara.

⁵ Hikmet Dizdaroğlu. (1976). *Cümle Bilgisi*. TDK Yay., Kalite Basımevi, Ankara.

⁶ Tahir Nejat Gencan. (1979). *Dilbilgisi*. TDK Yay., 4.Baskı, Ankara.

Neşe Atabay ve arkadaşları tarafından hazırlanan “Türkiye Türkçesinin Söz Dizimi” adlı eserde kelime gruplarından hiç bahsedilmez, fakat tamlama kavramı üzerinde durulmuştur. Bu çalışmada cümle konusuna ağırlık verilmiştir. Önce cümlelerin öğeleri, devamında da cümle türlerine değinilmiştir.⁷

Bu alana sözlükle katkıda bulunan araştırmacılardan biri de Ahmet Topaloğlu’dur. Topaloğlu, “Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü”⁸ adlı çalışmasında 1934’ten günümüze kadar yayımlanan dille ilgili eserlerde cümle ile ilgili terimleri sıralar. Ayrıca kelime grupları ve cümle unsurlarının tanımlarını içermesi bakımından cümle bilgisi ile ilgili önemli bir kaynaktır.

Cümle bilgisi ile ilgili çalışmalardan biri Kaya Bilgegil’e aittir. Bilgegil “Türkçe Dilbilgisi”⁹ adlı çalışmasında Banguoğlu’nun aksine eserinin ilk bölümünü söz dizimine ayırmış ve cümleleri yapılarına göre ayrıntılı olarak incelemiştir.

Cümle bilgisi ile ilgili derinlemesine incelemeler yapan araştırmacılardan birisi de Rasim Şimşek’tir. Rasim Şimşek cümle bilgisi ile ilgili akademik bir çalışma hazırlamıştır. “Örneklerle Türkçe Sözdizimi”¹⁰ adlı eserinde cümlelere, kelimelere ve cümle tahlillerine yer vermiştir. Bu çalışma çok sayıda edebi eserin taranarak oluşturulması bakımından dikkat çekmektedir.

Bu alanda çalışma yapanlardan biri de Haydar Edizkun’dur. Haydar Edizkun “Türk Dilbilgisi”¹¹ adlı eserinin sözdizimi bölümünde cümlelerin unsurlarından bahseder.

Hamza Zülfikar, cümle bilgisi konusunu iki ayrı eserinde ele almıştır. “Yüksek Öğretimde Türkçe Yazım ve Anlatım,¹² Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri”¹³ adlı eserlerinde cümle bilgisi konusu ile ilgili değerlendirmelerde bulunmuştur.

Bu alanda yapılan son çalışmalardan biri Metin Karaörs’e aittir. Karaörs “Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri” adlı eserinde cümle bilgisi ile ilgili bilgi verdikten sonra cümle tahlillerine bol miktarda yer vermiştir.

⁷ Neşe Atabay, Sevgi Özel, Ayfer Çam. (1981). *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*. TDK Yay., Ankara.

⁸ Ahmet Topaloğlu. (1989). *Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*. Ötüken Yay., İstanbul.

⁹ Kaya Bilgegil. (1984). *Türkçe Dilbilgisi*. Dergah Yay., İstanbul.

¹⁰ Rasim Şimşek. (1987). *Örneklerle Türkçe Sözdizimi*. Trabzon.

¹¹ Haydar Edizkun. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. Remzi Kitabevi, 9. Baskı, İstanbul.

¹² Hamza Zülfikar. (1990). *Yüksek Öğretimde Türkçe ve Yazılı Anlatım*. 4. Baskı, Ankara.

¹³ Hamza Zülfikar. (1990). *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri (Cümle Bölümü)*. YÖK Yay. Ankara.

Tahsin Banguoğlu, “Türkçenin Grameri”¹⁴ adlı eserinde cümle bilgisine Muharrem Ergin’de olduğu gibi kitabının son bölümünde değinir. Banguoğlu bu çalışmasında ses ve yapı bilgisine değindikten sonra kelime grupları ve cümlelerin ögeleri ve cümle türleri ile ilgili bilgiler verir. Banguoğlu cümleyi Hatipoğlu’na benzer şekilde yargı öbekleri adı altında inceler.

Günümüz Türkiye Türkçesinin söz dizimi ile ilgili en önemli çalışmalardan biri de Leyla Karahan’a aittir. Leyla Karahan “Türkçede Söz Dizimi”¹⁵ adlı çalışmasında cümle bilgisini yeni terim ve yaklaşımlarla ele almıştır. Bu eser Muharrem Ergin’in “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinden esinlenmiş de olsa bol örnekli bir akademik çalışma olması ve yenilik getiren yaklaşımıyla bu alanda yapılacak çalışmalara rehberlik eder. Karahan önce kelime grupları, devamında cümlelerin ögeleri ve cümle çeşitleri hakkında bilgi verdikten sonra kitabının ikinci bölümünde cümle tahlillerine yer vermiştir.

Burhan Paçacıoğlu “Türk Dili ve Kompozisyon”¹⁶ adlı çalışmasında ses ve yapı bilgisinden sonra cümlelerin ögeleri ve cümle türleri hakkında bilgi verir.

Muharrem Ergin de “Türk Dil Bilgisi”¹⁷ adlı eserinde ses ve yapı bilgisi hakkında ayrıntılı bilgi verdikten sonra kelime grupları, cümlelerin ögeleri ve cümle çeşitlerine değinmiştir. Kelime gruplarını belirtme grubu, cümleyi de hüküm grubu olarak belirtir. Cümle unsurları ile ilgili bol örnek içermeyen bu eser terimlere getirdiği yaklaşımlar açısından önemlidir.

Zeynep Korkmaz, gramer çalışması yapan araştırmacılara kaynak olabilecek bir eser hazırlamıştır. “Gramer Terimleri Sözlüğü”¹⁸ adlı eserde Korkmaz, kelime grupları ve cümle unsurları ile ilgili terimlere genel kabul gören tanımlar yapmıştır. Ayrıca Zeynep Korkmaz “Türkiye Türkçesi Grameri”¹⁹ adlı eserinde cümle bilgisi ile ilgili ayrıntılı açıklamalar yapmıştır.

Süer Eker “Çağdaş Türk Dili” adlı on iki bölümlük eserinin altıncı bölümünü söz dizimine ayırmıştır. Bu bölüme cümlelerin tanımıyla başlar, cümlelerin ögeleri ve sözcük gruplarıyla devam eder. Bölümün sonunda cümle çeşitleri ve cümle çözümlemeleri vardır.

¹⁴ Tahsin Banguoğlu. (1996). *Türkçenin Grameri*. TDK yay. Ankara.

¹⁵ Leyla Karahan. (1999). *Türkçede Söz Dizimi*. 6.Baskı, Ankara.

¹⁶ Burhan Paçacıoğlu. (2002). *Türk Dili ve Kompozisyon*. YÖK Mat., Ankara.

¹⁷ Muharrem Ergin. (2003). *Türk Dil Bilgisi*. Bayrak Yay., İstanbul.

¹⁸ Zeynep Korkmaz. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. AKDITYK TDK Yay., Ankara.

¹⁹ Zeynep Korkmaz. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri*. TDK Yay., Ankara.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. MATERYAL

İncelemesini yaptığımız eser Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı eseridir.

3.1.1. Bahaeddin Özkişi'nin Yaşam Öyküsü

Bahaeddin Özkişi, Haziran 1928'de İstanbul Fatih'te doğmuştur. Babası Ömer Lütfi; müftülük yapmış, ilmihal yazmış bir din adamıdır. İstanbul'un bilgili, seçkin insanları evlerinde toplanmış, bu toplantılar onun çocuk dünyasını aydınlatmıştır. İlk okulu bu toplantılar olmuştur. Özkişi, Sultanahmet Sanat Enstitüsü'nde okumuştur. Sanatkâr ruhu burada kendini göstermiştir. Bir patlama neticesi okul atölyesinde ölen ve yaralananlar onu roman denemesine sevk etmiştir. Ayrıca küçük hikâyeler de yazmış fakat beğenmemiş, yeniden denemiştir. Bu arada durmadan okumuştur. Haliç Tersanesi'nde çalışmıştır. Orada karşılaştığı değişik tipler, olaylar, gemi sintinelerindeki zehirli havada ekmek parası kazanan küçük çıraklar, semt sakinlerinin ahlakları ve kişilikleri onda derin tesirler bırakmıştır.

Bu arada askere gitmiş, terhis olduktan sonra Yeşilköy Havaalanı'nda işe girmiştir. Bu sıralarda okumaya, yazmaya ve kendi varlığıyla ilgili hakikatleri araştırmaya olan yoğun ilgisi nedeniyle tanıştığı edebiyat ustaları kendisiyle yakından ilgilenmiştir. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın evindeki sohbetlere devam etmiştir. Tanpınar kendisini hikâye yazmaya teşvik etmiştir. Daha sonra İTÜ Makine Fakültesi kaynak atölyesinde şef olmuş, iki yıl Almanya'da kalarak kaynak öğretmen okulunu bitirmiştir. Burada bir yandan batı dünyasının iç yüzünü yakından öğrenme fırsatı bulmuş, öte yandan fikri anlamda daha da derinleşmiş olarak geri dönmüştür. Süheyl Ünver'den tezhip dersleri almış, yağlı boya resimler yapmıştır. Bu arada yazmayı sürdürmüştür.

Okuma uğraşında sınırlama yoktu; ona hakikati bir biçimiyle hissettirebilecek her şey okuma kapsamına giriyordu. Kitaplar onun sermayesiydi. Yirmi dokuz küçük hikâye ve bir ithaf hikâyeyle otuz hikâyeden oluşan öykülerini 1959'da "Bir Çınar Vardı" adlı kitapta toplamıştır. 1960–1969 yılları arasında hikâye yazmaya devam etmiş ancak bunları kitap halinde bastırmamıştır. 1969'da, evlendikten sonra eşinin teşvikiyle yazmasını sürdürdü. Özkişi söylemiş, dikkatli bir okuyucu olarak ve yapıcı tenkitleriyle sürekli ona cesaret veren eşi el yazısıyla yazmıştır. Vefatından iki gece öncesine kadar yazmaya bu şekilde devam etmişlerdir. Bu yoğunlaşmaların ardından 1970–1971 yılları arası "Köse Kadı- Uçdaki Adam - Sokakta" olmak üzere üç roman yayımlamış ve ikinci hikâye kitabını "Göç Zamanı" adıyla bastırmıştır. Aynı zamanda Anadolu'da ahilik teşkilatı ve sünni-şii çatışmalarını içeren bir roman yazmaya başlamış fakat ömrü vefa etmemiştir. "Köse Kadı"nın ilk baskısı 1974'te, bunun ikinci cildi (devamı olan) "Uçdaki Adam" 1975'te basıldı. 1975 Peyami Safa Roman Yarışması'na katılan Özkişi "Sokakta" adlı romanıyla başarı ödülü aldı. Arkasından da "Göç Zamanı" basılmış, vefatından bir hafta sonra satışa arzedilen bu kitap Türkiye Milli Kültür Vakfı'nın başarı ödülüne layık görülmüş ve bu ödül eşine tevdi edilmiştir. 1979'da kitaplarının ikinci baskıları yapılmıştır. "Köse Kadı"nın üçüncü baskısında Ötüken yayınevinde "Köse Kadı ve Uçdaki Adam" birleştirilmiş adı "Köse Kadı" olmak üzere tek kitap olarak basılmıştır. Basılmamış birçok hikâyesi ise okuyucusuyla buluşmak üzere yayıncısını beklemektedir. Özkişi erken yaşta 10 Kasım 1975'te vefat etmiştir.

Genç denecek bir yaşta hayatını kaybeden Bahaeddin Özkişi, yazar kimliğinin yanında farklı çalışmalara da imza atan bir sanatçıdır. Yazmayı ara vermeden sürdürürken bir yandan cam üzerine tezhip çalışmalarıyla uğraşırken bir yandan da eski İstanbul evlerinin maketlerini üç boyutlu ve dört cepheli olarak yapmaya çalışmıştır.

Eserlerinde açık ve net bir dil kullanan Özkişi, hikâyelerinde insanın özüne ait bilgiyi olayın kendi keyfiyeti içinde veriyor. Hikâyelerinde açık bir üslub, çok kısa bir anlatım içinde ulaşılan yoğunluk, olayın kendinden ziyade, psikolojisi üzerinde geliştirilmiş derin tahliller vardır. Günlük hayatta çoğu zaman ihmal ettiğimiz ya da önemsiz gördüğümüz her ayrıntıya derin anlamlar yükler. Özkişi hikâyelerinde insanın özüne ait bilgiyi gereksiz bir mesaj verme çabası olmadan, olayın kendi keyfiyeti içinde öylece vermiştir. Yaşamın içindeki çoğu zaman ihmal ettiğimiz ya da önemsiz gördüğümüz her renk, her ayrıntı hikâyelerinde vardır.

Hikâyelerinde alıştığımız giriş, gelişme, sonuç bölümleri, belli bir şekle uyma kaygısı yoktur. Olayları ve kavramları yalın, olağan halleriyle değil, derin ve psikolojik yönleriyle ele alıyor.

"Köse Kadı" isimli romanı, Osmanlı'nın yükseliş döneminde serhadlerdeki hikâyesi üzerine bina edilmiştir. Avusturya-Macaristan sınırında dine hizmet ve devlet-i ebed müddete adanmışlığın destansı öyküsü vardır. İstolni-Belgrad kalesinin üst olarak kullanılıp, haber alma teşkilatının kuruluşunun öyküsü anlatılmıştır. Sistemin temelindeki üç kilit isim; kale kumandanı Ali Bey, Şeyh Necmettin Efendi ve sistemin beyni Köse Kadı'dır. Yok denecek kadar bir kuvvetle Avrupa'daki var oluştta gerçek sebebin ne olduğunu ortaya çıkarıyor Özkişi. Bu üçlünün hizmet ülküsünde mal, can ve ailelerinin fevkinde bir adanmışlık vardır. Bu adanmışlık Osmanlıdaki yükselişin sırrı olarak verilmiştir.

Özkişi'nin hikâyeleri; klasik hikâyelerimizden uzak, Tanpınar çizgisine; romanları ise Dostoyevski çizgisine yakındır.²⁰

3.1.2. Bahaeddin Özkişi Hakkında Söylenenler

Mehmet Niyazi, (Zaman, 6 Eylül 2004) Özkişi ile ilgili şu tespitte bulunur:

Tanpınar'ın Özkişi'yi Sait Faik'ten üstün bulduğunu belirterek, onu Gogol ayarında bir yazar olarak değerlendirdi. Köşesinde, "Sokakta, geç keşfedilmiş bir değerdir; onu fark edip gündemimize getirenlere teşekkürler" dedi.

"www.dergibi.com" internet sitesinin hazırlamış olduğu Bahaeddin Özkişi dosyasında Özkişi ile ilgili Tanpınar'ın bir değerlendirmesi alınmıştır:

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın evindeki bir sohbette Özkişi'nin yazdıklarını dinleyen Tanpınar ona: "Devam et. Sen on Sait Faik edersin." diyerek onu teşvik etmiştir.

Emre Aköz, (Sabah, 31 Ağustos 2004) köşesinde Özkişi ile ilgili şu değerlendirmede bulunur:

Hadi Çintay'ın anlattığına göre Özkişi müthiş yaratıcı bir insan. Sürekli projeler üretiyor. Geleceği görüyor: Mesela Rami civarında bir arazi alıp "Pekin ördeği" üretmeye çalışıyor.

Ahmet Kekeç (Yeni Şafak, 30 Ağustos 2004) de köşesinde Özkişi'yi şöyle anmıştır:

Özkişi unutulmuş, gözden kaçmış, hakkı teslim edilmemiş, moda ifadesiyle "Dostoyevskiye" bir yazar. Tanpınar'ı seviyorsanız, Özkişi'yi de seversiniz. Poe'nun

²⁰ Ali Ömer Akbulut. (2002). *Bahaeddin Özkişi Dosyası*, http://www.dergibi.com/dosya/bahaeddin_ozkisi.asp.(28.06.2007)

grotesk dünyasından "edebî hazlar" devşiriyorsanız, Özkişi'yi de seversiniz. Dostoyevski'yi seviyorsanız, Özkişi'yi zaten seversiniz.

3.1.3. Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" Adlı Eserinin Özeti

Olay bir komiser, doktor ve annesini öldürmekle itham edilen bir kişi etrafında gelişmektedir. Bu üç ana karakterin yanı sıra Küçük bey, dadı ve üvey ağabey de olayı şekillendirmektedir.

Polis karakoluna annesini öldürmekle suçlanan kişi getirildiğinde komiser onun otuz yıl önce aynı sokakta büyüdüğü çocukluk arkadaşı olduğunu görür. Otuz yıldır görüşmemelerine rağmen arkadaşının annesini öldürmüş olabileceği ihtimaline inanmaz ve soruşturmayı kabul eder.

Kendisinin de otuz yıl önce yaşadığı sokağa giderek araştırmalarına başlar. Bu sırada arkadaşı ruh ve sinir hastalıkları hastanesinde akıl sağlığının yerinde olup olmadığını araştırılması için muayene ettirir. Komiser eski sokağındaki komşularını ziyaret eder. Cinayetle ilgili görüşlerini alır. Bu soruşturma sırasında hastaneye giderek tedavi gören arkadaşı ile de sohbetlerini sürdürmektedir. Bu sohbetlere arkadaşının doktoru da katılmaktadır. Komiser ve arkadaşı sokakları ve anıları üzerine konuşurken doktor da tedavi için ipuçları yakalamaya çalışmaktadır. Komiserin yaptığı soruşturmada mahalledeki herkesin bu cinayeti ONLAR'ın (cinler) işlettiğine inandığını görür. Komiser de buna inanmakla birlikte kanunun kesin deliller istediğini bilmektedir. Bu doğrultuda ziyaret ettiği genç ve dul bir mahalle sakini ona bazı ipuçları verir. Bu bayan ifadesinde cinayetin işlendiği akşam öldürülen yaşlı kadının büyük oğlunu evden çıkarken gördüğünü söyler. Bu bahsedilen kişi komiserin arkadaşının üvey abisidir. Komiser soruşturma kapsamında sokağın zenginlerinden sayılan Küçük beyi ziyaret eder.

Küçük bey bir konakta oturan altmış yaşlarındaki bir mahalle sakinidir. İfadesinde cinayeti yaşlı kadının küçük oğlunun işlemiş olmasını temenni ettiğini belirtir. Sebep olarak da bu kişinin düşmanı olduğunu söyler. Küçük bey Avrupa terbiyesi ile yetişmiş, modern, maddeye hâkim, türbe, mescit, ahiret gibi dini kavramları küçümseyen İslami inançların modernleşme ve özgürleşme önünde bir engel olduğunu savunan bir kişidir.

Komiserin arkadaşı ise İslami inanca ve onun gereklerine bağlı mutaassıp, kültürel köklerinden kopmayan bir kişi olduğundan Küçük bey onu kendine düşman olarak görür. Fakat öldürülen kadının cinayetle suçlanan küçük oğlunun cinayet

saatinde sokaktaki türbede bulunduğunu ve kendisinin de onu gördüğüne dair şahitlik edebileceğini belirtir. Komiser bu soruşturamaların sonucunda yaşlı kadının büyük oğlunun cinayeti işlediğine karar verir. Yardımcısıyla onu tutuklamaya gider. Büyük oğlan komiseri yaralar ve yardımcısını öldürerek kaçar. Komiserin arkadaşı da hastaneden ayrılarak komiserin evine yerleşir. Doktor da onlara katılır.

Küçük bey ikinci soruşturmada kendi dadısının da boynunda taşıdığı büyülmüş bir muska için öldürüldüğünü belirtir. Bu muskanın içinde cine ait bir kıl vardır. Bu kılda büyülmüş bir tılsım vardır. Komiser, Küçük beyin çelişkili ifadelerinden şüphelenerek onun evini gözetim altına aldırır. Fakat bu gözetim esnasında komiserin adamlarının dikkasizliğinden dolayı katil konağa girer ve Küçük beyi de öldürür. Küçük bey son nefesinde katilin yaşlı kadının büyük oğlu olduğunu annesini de, dadıyı da o büyülmüş muska için öldürdüğünü söyler.

Bu esnada Emniyet Müdürlüğüne çağrılan komisere Küçük beyin ölümünde kusuru bulunmasından dolayı on beş gün görevden azledildiği söylenir. Bu emir önemli mevkilere sahip kişiler tarafından verilmiştir. Komiser tahkikatı gizlice sürdürmeye karar verir. Evine geldiğinde doktorun kaçırıldığını anlar. Küçük beyin konağına gider. Muskayı konakta aramaya başlar. Son olarak bahçedeki sarnıcın önüne gelir. Sarnıcın bileziğinin olmadığını fark eder. Yan taraftaki çukurluğu kuyudaki ipi çeker. Birden sarnıcın kapağının açıldığını görür. Sarnıçtan aşağıya indiğinde şeytana tapma ayinlerinin düzenlendiği gizli bir yer bulur. Doktoru da orada büyük bir heykelin önünde secde etmiş olarak bulur ve kurtarır. Doktor kensisini kaçırılanların bu heykele taptığını ve gece on ikide tekrar geleceklerini söyleyince komiser etrafa adamlarını yerleştirir, bekler. Muskayı da heykelin tek gözünün üstünde bulur. Alır ve içindeki büyülmüş kılı yakar. Yaşlı kadının büyük oğlu yanında bir kadınla gece on ikide gelir, heykelin önünde diz çöker ve şeytanın ulu tanrı olduğunu, modern çağın efendisi olduğunu söyler. Polisler tarafından yakalanır.

Komiser suçluları emniyete götürmek yerine evinde sorgulamak ister fakat Emniyet Müdürü tarafından evi basılır ve komiser hapse atılır. Buradan sonra romanın son söz başlığı altında ikinci bölümü başlar. Anılarını komiserden dinleyen anlatıcı devreye girer.

Bu hikâyenin burada bitmediğine inanan anlatıcı komiserin çocukluk arkadaşının evine gider ve onun öldüğünü öğrenir. Gazete arşivlerini araştırır, komiserin vazifeden uzaklaştırıldığını, katilin sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken vurulduğunu öğrenir. Anlatıcının kafası bu hikâyenin sonuyla öylesine

meşguldür ki rüyasında komiserin arkadaşını görür, arkadaşı: “Ona selam söyle. Allahın övdüğü ve takdir ettiği değerleri koruma nöbeti şimdi onun. Avrupa medeniyeti çatırdıyor, bir gün yerle bir olacak.” der.

Anlatıcı bir akşamüstü şadırvanda abdest alan komiserle karşılaşır, rüyasını anlatır ve “Nöbete mi hazırlanıyorsunuz?” diye sorar. Komiserin verdiği “Nöbeti bir an bile bırakmadım.” cevabı ile roman sona erer.

1975 yılı “Peyami Safa Roman Yarışması”nda “başarı ödülü” almış olan bu roman konusunu son 200 yıllık değişimden alıyor. Folklorik ve dini motiflere saygı, "Sokakta" romanında da devam ediyor. “Cinler”n işlediği varsayılan bir cinayetin etrafında kurgulanmış olaylar. "Değişme"nin nasıl değerlerimizi yok ettiği, bozulmanın sokağın adetlerinin bozulmasıyla başlayıp, tek tek bireylere nüfuz ettiği bir cemaat bilinciyle yaşanıp, herkesin herkesten haberdar olduğu “sokakta” artık kimsenin kimseden haberinin olmadığı, bu anlamda "insan-tabiât (çevre)-Allah" ilişkisindeki herhangi bir aksaklığın insanın fitratını bozacağı anlatılıyor. Sokağı koruyan cami, türbe, şadırvan vb.ne sahip çıkmanın önemi vurgulanıyor. Nöbet; camiyi, türbeyi, şadırvanı, konakları eski manalarıyla sokakta yaşatabilmektir. Romanda olay örgüsü içinde verilmek istenen mesaj, yükselen Avrupa’nın kutsal değerlerimizi baltaladığı, özgürleşmek adına bizi manevi değerlerimizden uzaklaştırdığıdır. İnsanın sahip olduğu manevi kıymetleri hiçe sayan mutlak materyalizmin bir ülkeyi istilâya başlamasının ilk adımlarını görürüz romanda. Şu var ki, karamsar değildir yazar. Sanki birbirine zıt kuvvetlerin ortaya çıkaracağı mutlulukları inançla bekliyordur. Yazar bu durumun sokağa yansımaları romanında betimlemiştir.

Özkişi’nin son romanı olan “Sokakta”nın cümle bilgisi incelemesine uygunluğu nedeniyle çalışmamızı bu eser üzerine yaptık.

3.2. YÖNTEM

Giriş bölümünde cümle bilgisi ile ilgili genel bilgi verilmiştir. İkinci bölümde çalışmamızda kullandığımız kaynakların geniş bir özeti aktarılmıştır. Üçüncü bölümde, incelemesini yaptığımız “Sokakta” adlı eserin yazarı olan Bahaeddin Özkişi’nin yaşam öyküsü hakkında bilgi verildikten sonra eserin özeti yapılmıştır.

Asıl tez metnimiz olan dördüncü bölümde önce cümleler yapısına göre “basit cümle, bağlanmış cümleler (sıralı cümle, bağlı cümle), cevap cümleleri ve

kesik cümleler” olarak incelenmiş, devamında cümle unsurlarından cümlenin öğeleri “özne, yüklem, nesne, yer tamlayıcısı, zarf tamlayıcısı” ve cümle dışı unsurlar incelenmiştir. Daha sonra cümleyi oluşturan unsurlardan kelime grupları değerlendirilip, tartışılmıştır. Çalışmamızda bu başlıklar altında öze temas edilmiş, konuyu gereksiz yere uzatacak ayrıntılara girilmemiştir. Konular daha sonra Bahaeddin Özkışı'nın “Sokakta” adlı eseri taranarak incelenmiştir.

Beşinci bölüm de sonuç bölümüdür. Burada taradığımız eserin cümle bilgisi ile ilgili özellikleri sayısal olarak grafiklerle verilmiştir. Çalışmanın sonunda oldukça zengin bir kaynakça da bulunmaktadır

Konuyu aktardığımız bölümlerde kaynaklardaki bilgileri harmanlayarak ve yer yer kendi yorumlarımızı da katarak konuyu aktarmaya çalıştık.

Çalışmamızda yazım ve imlada birliği sağlamak amacıyla TDK'nın hazırlamış olduğu imla kılavuzunu esas aldık.

Terim kargaşasını ortadan kaldırmak ve gelişmiş ülkelerde olan terim birliğini sağlamak amacıyla adlandırmaları yaparken Zeynep KORKMAZ'ın “Gramer Terimleri Sözlüğü” adlı eseri temel alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. TARTIŞMA

Bu bölüm çalışmamızda iki alt bölüm halinde incelenmiştir. Birinci bölüm tanım ve tartışma bölümüdür. İkinci bölümde ise incelememize konu olan Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı eseri ele aldığımız konulara göre incelenmiştir.

4.1.1. Cümle

Cümle ile ilgili tanım ve kavramın ifadesi konularında farklı görüşler vardır. Bu terimin ifadesinde Tahir Nejat Gencan²¹, Vecihe Hatipoğlu²², Nurettin Koç²³, Mazhar Kükey²⁴, Rasim Şimşek²⁵ ve Süer Eker'in²⁶ tümce, Tahsin Banguoğlu²⁷, Muharrem Ergin²⁸, Leyla Karahan²⁹, Zeynep Korkmaz³⁰, Ahmet Topaloğlu³¹, Hamza Zülfikar³², Kaya Bilgegil'in³³ cümle terimini kullandığını görürüz. Bu ifadelendirmelere bakarak yaygın kullanımın cümle terimi olduğunu anlarız. Bu çalışmada, terim kargaşası oluşturmamak için genel kabul gören cümle terimi kullanılmıştır.

Cümle terimi ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmış olsa da yapılan tanımların geneli cümlenin yargı bildiren bir anlatım olduğu görüşünde birleşir. Bu tanımlardan bazıları şunlardır:

---

²¹Tahir Nejat Gencan. (1979). *Dilbilgisi*. TDK Yay., 4.Baskı, Ankara, s.76.

²²Vecihe Hatipoğlu. (1972). *Türkçenin Sözdizimi*. TDK Yay., Ankara, s.99.

²³Nurettin Koç. (1994). *Yeni Dil Bilgisi*. İnkılâp Yay., 3.Baskı, İstanbul, s.530

²⁴Mazhar Kükey. (1975). *Türkçenin Söz dizimi*. Kardeş Mat., Ankara, s.262.

²⁵Rasim Şimşek. (1987). *Örneklerle Türkçe Sözdizimi*. Trabzon, s.13.

²⁶Süer Eker. (2003). *Çağdaş Türk Dili*. Grafiker Yay., Ankara, s. 343.

²⁷Tahsin Banguoğlu. (1996). *Türkçenin Grameri*. TDK Yay. Ankara s.204.

²⁸Muharrem Ergin. (2003). *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yay., İstanbul, s.398.

²⁹Leyla Karahan. (1999). *Türkçede Söz Dizimi*. 6.Baskı, Ankara, s.44.

³⁰Zeynep Korkmaz. (2003) *Türkiye Türkçesi Grameri*. TDK Yay., Ankara, s.32.

³¹Ahmet Topaloğlu. (1989). *Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*. Ötüken Yay., İstanbul, s.48.

³²Hamza Zülfikar. (1990). *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri(Cümle Bölümü)*. YÖK Yay. Ankara, s.114.

³³Kaya Bilgegil. (1984). *Türkçe Dilbilgisi*. Dergah Yay., İstanbul, s.12.

Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, cümleyi şöyle tanımlar: “Bir fikri bir duyguyu ve düşünceyi, bir oluş ve kılışı tam olarak bir hüküm halinde anlatan kelime grubu.” Tanımından sonra cümle ile ilgili şu tespitte bulunur: “Cümlenin olması için asgari şart, çekimli bir fiildir.”³⁴

Ö. Başkan cümleyi şöyle tanımlar:

“Tümce herhangi bir düşünce, duygu, oluş ve kılış anlatan; bir yargı bildiren ve çekimli bir eylemle veya ek eylemle (cevher eylemi) biçimlenen sözcük ya da sözcük grubu/gruplarıdır.”³⁵

M. Ata Çatıkkaş, “Türk Dili ve Kompozisyon Kılavuzu” adlı kitabında cümleyi şöyle tanımlar:

“Bir hüküm bildiren kelime veya kelime grubudur. Bir kelimenin veya kelime grubunun hüküm bildirmesi demek; zaman ve şahıs kavramlarına bağlanması demektir.”³⁶

Mehmet Hengirmen, “Türkçe Temel Dilbilgisi” adlı eserinde cümleyi şöyle tanımlar: “Duygu ve düşüncelerimizi anlatan ve içinde yargı bulunan sözcük dizisine cümle denir.”³⁷

Ertuğrul Yaman ve Mehmet Köstekçi’nin birlikte hazırladığı “Türk Dili ve Kompozisyon” adlı eserde cümle “Yargı bildiren kelime grubudur” şeklinde tanımlanmıştır.³⁸

Prof. Dr. Vecihe Hatipoğlu, cümleyi yargılı anlatımlar bölümünde ele alır ve şu tespitlerde bulunur:

“Yargılı anlatımların en önemli bölümü tümcelerdir. Bir yargı bildirmek üzere tek başına kullanılan çekimle bir eyleme veya çekimle bir eylemle birlikte kullanılan sözcükler dizisine tümce(Osm.Cümle; Fr.Phrase; İng.Sentence; Alm.Satz) denir.”³⁹

Prof. Dr. Kaya Bilgegil “Türkçe Dilbilgisi” adlı eserinin ilk bölümünü söz dizimine ayırmıştır. Burada cümleyi şöyle tanımlamaktadır:

“İki unsur arasındaki olumlu (=subiti) veya olumsuz (=selbi) ilgiyi –sözü dinleyende (=muhatapta) soruya yer bırakmayacak şekilde tam olarak haber veya dilek (=inşa) yoluyla ifade eden kelimeler dizisine cümle denir.”⁴⁰

R.R.K. Hartmann ve F.C. Stork cümle ile ilgili şu tanımları yapmışlardır: “Geleneksel dilbilgisinde tümce, en az bir yüklemden oluşan ‘tamamlanmış

³⁴ Korkmaz, a.g.e., s.32.

³⁵ Ö. Başkan. (1980). *Sözdizimi, Dilbilim ve Dilbilgisi Konuşmaları*. TDK Yay., S. 465, Ankara, s.126.

³⁶ M. Ata Çatıkkaş. (1996). *Türk Dili ve Kompozisyon Kılavuzu*. Alfa Basım Yay., İstanbul, s.252.

³⁷ Mehmet Hengirmen. (1998). *Türkçe Temel Dilbilgisi*. Engin Yay., Ankara, s.322.

³⁸ Ertuğrul Yaman ve Mehmet Köstekçi. (2003). *Türk Dili ve Kompozisyon*. Gazi Kitabevi, Ankara, s.128.

³⁹ Hatipoğlu, a.g.e., s.99.

⁴⁰ Hatipoğlu, a.g.e., s.12.

düşünce'nin ifadesidir.”⁴¹

Tahsin Banguoğlu da benzer şekilde cümleyi şöyle tanımlar “Kendi kendine yeten bir yargı, bir cümle sayılır.”⁴²

Rasim Şimşek, “Türkçe Anlatım” adlı eserinde; Vecihe Hatipoğlu'na benzer bir ifadeyle cümleyi yargılı anlatım olarak tanımlar.

“Düşünce oldukça karmaşık bir süreç sonunda, yargı biçiminde oluşur. Yargı ise, ancak tümcede gerçekleşir. Tümcesiz yargı bildirilemez. Öyleyse; düşünmek, bir yargıda bulunmak, bu da tümce kurmak demektir.”⁴³

Fransız Türkolog Jean Deny, “Türk Dili Grameri” adlı eserinde tam olarak cümlelerin tanımını vermemekle birlikte cümleden şöyle bahseder:

“Cümle öbekleri az çok sarahatli bir surette bir hüküm ifade etmeğe yarar. Bunun neticesi olarak da cümlede mantıki unsurlar olmak üzere bir yüklet (müsnedi ileyh “sujet”) ve bir yüklem (müsnet “predicat”) bulunur.”⁴⁴

Prof. Dr. Muharrem Ergin de cümleyi şöyle tanımlar:

“Cümle bir fikri, bir düşünceyi, bir hareketi, bir duyguyu, bir hadiseyi tam olarak bir hüküm halinde ifade eden kelime grubudur. Bundan önce gördüğümüz kelime grupları belirtme grubu idi. Cümle ise bir hüküm grubudur.”⁴⁵

Cümleyi yargılı anlatım olarak nitelendiren dilciler birbirine yakın tanımlar yapmakla birlikte genel kabul gören Muharrem Ergin'in yaptığı tanımdır. Leyla Karahan da buna yakın tanım yapmıştır.⁴⁶

Cümlelerin adlandırılmasıyla ilgili, bu geleneksel tanımların yanında özgün tanımlar da vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Doğan Aksan, cümle ile ilgili şu tanımı yapar: “Bir düşüncenin, bir duygunun ve içindeki sözcüklerin sayısı sınırlı olmayan, dile ait bir birimdir.”⁴⁷

Ayhan Sezer, cümlelerin tanımıyla ilgili olarak: “Herhangi bir dilin belirlenmiş sıralanma, belirtme ve tonlama kalıplarına uygun olarak bir bütün oluşturan seçilmiş söz dizimsel birlikler dizisidir.”⁴⁸

⁴¹ R.R.K. Hartmann ve F.C. Stork. (1972). *Dictionary of Language and Linguistics*. New York-Toronto, John Wivey and Sons., s.208.

⁴² Banguoğlu, a.g.e., s.522.

⁴³ Rasim Şimşek, a.g.e., s.13.

⁴⁴ Jean Deny. (1941). *Türk Dili Grameri (Osmanlı Lehçesi)*. Ali Ulvi E. (Çev), Maarif Mat., İstanbul, ss.774-793.

⁴⁵ Ergin, a.g.e.,s.398.

⁴⁶ Karahan, a.g.e., s.44.

⁴⁷ Doğan Aksan. (1998). *Her Yönüyle Dil*. TDK Yay., C.II, Ankara, s.122.

⁴⁸ Ayhan Sezer.(1979). *Türkçe Tümcelerinde Sözdiziminin İşlevi*. Genel Dilbilim Dergisi. Dilbilim Çevresi., Ankara, C.2, S.5-6, ss.53-63.

Süer Eker; “Dil Bilgisel Kabul Edilebilirlik” (Herhangi bir dilsel birimin, ana dili konuşurlar tarafından dil dizgesine uygun nitelikte kabul edilmesidir.) ve “Anlamsal Kabul Edilebilirlik” (Herhangi bir anlatım biriminin o dili konuşanlarca doğru olarak değerlendirilmesidir.) terimlerine değindikten sonra cümle ile ilgili olarak şu değerlendirmede bulunur: “ Doğru tümce için önkoşul, söz dizimsel ve anlam bilgisel kabul edilebilirliktir.”⁴⁹

Rus Türkolog A. N. Kononov, “Çağdaş Türk Edebi Dilinin Grameri”⁵⁰ adlı eserinde Türkçenin yapısı hakkında incelemeler yapmasına rağmen cümle kavramıyla ilgili doğrudan bir tanım yapmamıştır.

Yapılan tanımlardaki ortak unsurlardan yola çıkarak cümleyi “Bir fikri, bir duyguyu ve düşüncüyü, bir oluş ve kılışı tam olarak bir hüküm halinde anlatan bir dilin belirlenmiş sıralanma, belirtme ve tonlama kalıplarına uygun olarak bir bütün oluşturan, bir yargı bildiren ve çekimli bir eylemle veya ek eylemle biçimlenen sözcük ya da sözcük grubu/gruplarıdır.” diye tanımlayabiliriz.

—Cümlenin Özellikleri ile ilgili olarak Leyla Karahan “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde şu tespitlerde bulunur:

“Cümle kelime ve kelime grupları ile kurulur. Varlık, kavram, nitelik, durum ve hareketleri karşılayan kelime ve kelime grupları, tek başlarına yargı bildirmezler .Cümlenin kurulabilmesi için yargı bildiren çekimli bir fiil veya ek fiille çekimlenmiş bir isim yeterlidir. En küçük cümle bu özelliğe sahip tek kelimelik cümledir.”⁵¹

Üşüyorum.(34/10); **Sinirliydi.**(35/17); **Gülümsedi**(35/24); **Sendin.**(45/9); **Bendim.**(45/9); **Mescitti.**(45/9); **Türbeydi.**(45/9); **Konaktı.**(45/9); **Durdu.**(57/26); **Bilmiyorum.**(62/21); **Yürüdü.**(63/19); **Gitti.**(63/19); **Düşündü.**(63/29); **Yükseldi.**(74/13); **Anladım.**(79/20); **Kilitliydi.**(104/12); **Ölmüştü.**(104/14); **Yürüdü.**(140/4)

— Vecihe Hatipoğlu, “Türkçenin Sözdizimi” adlı eserinde şu değerlendirmede bulunur:

“Türk sözdizimine göre, anlatımlarda geçen sözcüklerin yeri çok önemlidir. Bir sözcük, başka bir sözcükten önce veya sonra kullanılırsa, sözcüğün yeri değişir. Bu bakımdan sözcüklerin görev ve değerleri yerlerine göre saptanmalıdır. Aynı iki sözcüğün yer

⁴⁹ Eker, a.g.e., s.349.

⁵⁰ A. N. Kononov. (1956). *Çağdaş Türk Edebi Dilinin Grameri*. Sabit P.(Çev.), Sosyal İlimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü Yay., Moskova-Leningrad., s.350.

⁵¹ Karahan, a.g.e., s.44.

değiştirdikçe değer değiştirdiği şöyle açıklanabilir: “açık pencere” sıfat tamlamasıdır, “Pencere açık” tümcedir.”⁵²

— Hikmet Dizdaroğlu, “Cümle Bilgisi” adlı eserinde cümle hakkında şu tespitte bulunmuştur:

“Türkçenin cümle yapısında temel ögeler sonda bulunur, yardımcı ögeler daha önce gelir. Tarih boyunca Türkçenin bu temel söz dizimi hiç değişmemiştir.”⁵³

Masum genç kız sırları bu yeşil yapraklar arasından pencerelerden pencerelere **fisıldanırdı**.(18/7) Sonra en zengin bir konuşma doyuruculuğunda **susulurdu**.(21/1); Arkadaşım yemeğin yaşamak için bir araç olduğu inancının kabul edildiği sokaktan **geliyordu**.(31/23); Böylece benim defterim de bir süre sonra boş sayfalarla dolmaya **başladı**.(40/25); Ben sokağımda, insanı **savundum**.(50/31); Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi yenik bir halde, başı öne düşmüş onların aralarında **görüyorum**.(63/14); Arabayla tam bir ölü gibi gelen kız, basma entarisi içinde capcanlı kuş gibi yürüyüşüyle **uzaklaştı**.(70/22); Elini şefkatle avuçlarımın içine **aldım**.(80/30); Sonra akşam buluşmak üzere **ayrıldık**.(91/3); Kanun **böyleydi**.(102/6); Ona sahip oldukları için kabilem başarıdan başarıya **koşmuş**.(103/11); Derin bir uykuya **daldım**.(118/31)

— Bir cümlede sözcük sayısı anlatılan duygu ve düşüncenin durumuna göre çok ya da az olur. Anlatılan duygu ve düşüncenin durumuna göre cümleler uzar.⁵⁴

Dalgındık.(29/6); **Kurtarın** onu.(29/30); Yüzüme sitemle **baktı**.(33/14); Şu taşsız olanı **şehidinkiydi**.(42/27); Otomobilime yürürken düşündüklerim **titretti** beni.(55/30); Kendi kendime ölümden korkuyor olmalı **dedim**.(63/21); Hepimizi tek tek gözden geçirdikten sonra durumu **kavradı**.(70/20); Avrupa ilmi ve medeniyetiyle aydınlanmış bir nesil **hayal etmiştik**.(82/13); Cinayetın işlendiği evde her şey bıraktığım gibi **duruyordu**.(93/25); Son ziyaretinizden sonra komşum ve düşmanım Tesbihçi'nin oğlu olduğunuzu komşulardan **öğrendim**.(94/10); Dadım o günkü haliyle bir kadının sahip olabileceği en tarifsiz bir güzelliğe **bürünmüştü**.(101/2); Gelişimin böyle bir şikâyetle ilgisi olmadığını, bitişik evde öldürülen hanımla ilgili tahkikatı yürüttüğümü, bu sebeble kendisini rahatsız ettiğimi **söyledim**.(107/1)

—Türkçede ögeler genellikle özne-tümleç-yüklem sıralanışına uygundur. Bununla birlikte her zaman özne-tümleç-yüklem sıralanışı kesin değildir.⁵⁵

⁵² Hatipoğlu, a.g.e., s.99.

⁵³ Hikmet Dizdaroğlu. (1976). *Cümle Bilgisi*. TDK Yay., Kalite Basımevi, Ankara, s.11.

⁵⁴ Hengirmen, a.g.e., s.322.

⁵⁵ Neşe Atabay, Sevgi Özel, Ayfer Çam. (1981). *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*. TDK Yay., Ankara, s.18.

Zabıtta bir nokta daha önemle **belirtilmişti**.(6/11); Onlar böylece bir an evvel ev ismini verdikleri alışkanlıklarına **dönmeliydiler**.(8/29); Sen sokağımızdan ayrıldığında, henüz **çocuktun**.(11/27); Reji’de çalışan kızlar, maşalarla kıvırdıkları saçlarını başörtülerinin bir ucundan **çıkartırlardı**.(23/29); O, bana makineyi anlatırken bir yandan da bir kareli kâğıt üzerine **çiziyordu**.(25/3); **Şaşırdı** önce Gülüm.(26/26); Bu sebepten her şey sokağı **söyler** bana.(33/1); Sessizliğin uzaması **ürkütüyordu** beni.(77/28)

— Neşe Atabay vd. “Türkiye Türkçesinin Sözdizimi” adlı çalışmalarında cümle vurgusu hakkında şu tespitte bulunmuşlardır:

“Türkiye Türkçesinde tümce vurgusu çoğu zaman tümce içinde yargıyı üzerinde taşıyan öge olan yüklem üzerinde. Kimi kez de önem verilmek istenen ve yüklem yanında yer alan ögenin üzerine kaydığı olur.”⁵⁶

Önce bu makineyi **kızlar** çalıştırmıyorlardı.(24/9) Bu yüzden o akşam eve **erken** döndüm.(109/10); Sonra **bu günkü tahkikatımı** anlattım.(109/16); Ciddi bir ifadeye **büründü** doktorun yüzü.(111/18); Nitekim ilk telefon konuşmamızda yardımcım akşamüstüne doğru pencerenin açıldığını **bana** bildirdi.(120/18)

Bu çalışmamızda önce yapılarına göre cümleler, daha sonra cümlenin unsurları üzerinde durulmuştur.

4.1.1.1. Yapısına göre cümleler

Çalışmamızda yapısına göre cümleleri basit cümleler ve bağlanmış cümleler olmak üzere iki grupta inceledik.

4.1.1.1.1. Basit cümle

Basit cümle konusunda tanım, tasnif ve kavramın ifadesi konularında değişik görüşler mevcuttur. Basit cümle terimi araştırmacılar yalın tümce⁵⁷, yalın tümce⁵⁸ terimlerini de kullanmışlardır. Bu yapıyı, Zeynep Korkmaz⁵⁹ “Gramer Terimleri Sözlüğü” adlı çalışmasında basit cümle terimiyle ifade eder. Biz de bu yapıyı basit cümle terimiyle isimlendirdik.

Basit cümle için farklı tanımlar yapılmıştır. Bu konuda araştırma yapanlardan biri Vecihe Hatipoğlu’dur. “Türkçenin Sözdizimi” adlı eserinde “yalın

⁵⁶ Neşe Atabay vd. (1981). *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*. TDK Yay., Ankara, s.19.

⁵⁷ Hatipoğlu, a.g.e., s.145.

⁵⁸ Gencan, a.g.e., s.121.

⁵⁹ Zeynep Korkmaz. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. AKDITYK TDK Yay., Ankara, s.20.

tümce” olarak adlandırdığı basit cümle hakkında şu tanımı yapar:“Bir tek çekimli eylemle kurulan tümceye yalın tümce denir.”⁶⁰ Hatipoğlu'nun yaptığı bu tanım basit isim cümlelerini içermez.

Bu konuda yapılmış önemli çalışmalardan biri de Hikmet Dizdaroğlu'na aittir. Hikmet Dizdaroğlu, “Cümle Bilgisi” adlı eserinde yaptığı tanımla, Vecihe Hatipoğlunun yaptığı tanımı biraz daha açar. Basit cümleyi şöyle tanımlar:

“Bir tek düşünceyi, bir tek duyguyu yargıya bağlayan ve içinde cümlemsi, iç cümle, cümlecik, yan cümle bulunmayan bağımsız yargılı anlatıma basit cümle denir.”⁶¹

Dizdaroğlu burada tam bir yargı bildirmeyen ancak yüklemi çeşitli yönlerden tamamlayan unsurlardan oluşan cümleleri basit cümle olarak kabul etmez. Kaya Bilgegil⁶², Vecihe Hatipoğlu⁶³, Haydar Ediskun⁶⁴ ve Tahir Nejat Gencan⁶⁵ bu görüşe yakın tanımlar yapmışlardır.

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde bu konuda diğer araştırmalardan farklı bir tespitte bulunur.

“Yapısında isim veya fiil cinsinden tek yüklem bulunan cümle basit cümledir. Türkçe cümleler genellikle basit cümledir. Basit cümleyi belirleyen, yüklem dışındaki unsurların varlığı ve sayısı değildir. İçinde birçok kelimenin yer aldığı cümleler tek yüklem taşıdıkları için basit cümledir.”⁶⁶

Sizde ve bende yaşayan, fikrimiz oluşur oluşmaz onu öğrenen, hatta oluşan fikirler üzerinde etkiler yapan yaratıklar **var**.(86/16); Ayrıca bir tehdit savurmamız, eğer köpeği vurursan biz de şöyle yaparız, böyle yaparız gibilerden birkaç söz söylememiz, gürültüye pabuç bırakmayacağımızı belirtmemiz **gerekiyordu**.(89/3); Büyüklerimiz yüzlerini yumuşacık çizgilerle dolduran, gözlerini yaşla perdeleyen tavırlarla bize bunları **anlatırlardı**.(91/27)

Süer Eker, “Çağdaş Türk Dili” adlı çalışmasında basit cümleyi şöyle tanımlar: “Basit tümce, bir tek çekimli eylemle kurulan yani yalnız bir yüklemi bulunan tümcedir. Yüklem ad ya da eylem olabilir.”⁶⁷

O gece rüyasında Allah, "senin kefenle gömülmen benim rızamdan daha mı önemli?" diye **sormuş**.(93/1); Ayrıca ölünün koynundaki paketin tarife göre bir plân veya bir defter olma ihtimali **kuvvetliydi**.(93/28)

⁶⁰ Hatipoğlu, a.g.e., s.145.

⁶¹ Dizdaroğlu, a.g.e., s.187.

⁶² Bilgegil, a.g.e., s.74.

⁶³ Hatipoğlu, a.g.e., s.153.

⁶⁴ Haydar Ediskun. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. Remzi Kitabevi, 9. Baskı, İstanbul, s.381.

⁶⁵ Gencan, a.g.e., s.128.

⁶⁶ Karahan, a.g.e., s.61.

⁶⁷ Süer Eker. (2003). *Çağdaş Türk Dili*. Grafiker Yay., Ankara, s.343.

Ertuğrul Yaman, “Türk Dili ve Kompozisyon” adlı eserinde basit cümleyi şöyle tanımlar: “Kuruluşunda bir tek yüklem bulunan cümledir.”⁶⁸

Çalışmamızda içinde iç cümle veya yan cümle barındıran cümleleri bir tek yargı bildirdikleri için basit yapılu cümle olarak inceledik.

Düşünen kafalar onların tamamen ortadan kaldırılmalarının kamuoyunda da ters tepkilere yol açacağını **biliyorlardı.**(95/12); Hüviyetimi gösterip kendisiyle konuşmak istediğimi **söyledim.** (106/24); Alaylı bir sesle “Bende bir değişiklik görmüyor musun Küçük bey?” diye **sordu.**(100/31); "Siz bunun normal bir ölüm olmadığını mı düşünüyorsunuz?" diye **sordum.** (104/21); Sonra hüzünlü bir sesle "Onun eceliyle öldüğüne inanmıyorum" **dedi.** (104/24)

Tam bir yargı bildirmeyen ve yüklemi zarf bakımından tamamlayan şart kipli cümleleri de basit yapılu olarak inceledik.

Benden çekinmemiş olsalar sıkıntılı bir acelecilikle bitirelim şu işi diyeceklerdi.(8/14); **Biraksam** daha uzun zaman oğlundan bahsedecekti.(82/15); **Kendinizi savunmak zorunda kalırsanız** silâh kullanmaktan çekinmeyin.(123/15)

Cümlede yargıyı bildiren unsur yüklemidir. İsim veya fiil türünden tek yüklemden oluşan cümlelere, diğer unsurları alıp almadıklarına bakılmaksızın basit cümle denir.

4.1.1.1.2. Bağlanmış cümleler

Bağlanmış cümleler konusunda tasnif ve kavramın ifadesi konularında değişik görüşler mevcuttur. “Bağımsız önerme⁶⁹, bağımsız birleşik cümleler⁷⁰, sıralı cümle⁷¹, bağlam cümlesi⁷²” gibi çeşitli terimlerle ifade edilen bu yapı, bu çalışmada “bağlanmış cümleler” terimiyle ifade edilecektir.

Bağlanmış cümlelerle ilgili yapılan çalışmalardan biri Tahir Nejat Gencan’a aittir. “Dilbilgisi” adlı eserinde “bağımsız önerme” olarak adlandırdığı bağlanmış cümleler hakkında birkaç örnek verdikten sonra şu tanımı yapar: “Başlı başına bir cümle olmasına karşın bir bağlaçla ya da virgöl, noktalı virgöl gibi bir imle bir tümceye bağlananlara “Bağımsız Önerme” denir.”

⁶⁸ Yaman vd., a.g.e., s.137.

⁶⁹ Gencan, a.g.e., s.121.

⁷⁰ Burhan Paçacıoğlu. (2002). *Türk Dili ve Kompozisyon*. YÖK Mat., Ankara, s.115.

⁷¹ Korkmaz, a.g.e., s.134.

⁷² Banguoğlu, a.g.e., s.549.

Gencan daha sonra bağımsız önermeleri sıra önermeler ve bağlı önermeler olmak üzere sınıflandırır.

Burhan Paçacıoğlu⁷³, “Türk Dili ve Kompozisyon” adlı eserinde “bağımsız birleşik cümleler” olarak adlandırdığı bağlanmış cümleleri Gencan’ın yaptığı tanım ve tasnifle aynı doğrultuda açıklamıştır.

Hamza Zülfikar, “Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri” adlı eserinde “sıralı cümleler” olarak adlandırdığı bağlanmış cümleleri; “Yapıca birbirine bağımlı fakat yalnız kullanıldıklarında bir anlam taşıyan cümlelerin yan yana gelmesi sıralı cümleleri oluşturur.” şeklinde tanımlamıştır.

Türkçede cümleler genelde basit yapıdır. Fakat yapısında birden fazla yüklem bulunduran cümleler de kullanılmaktadır. Ayrı ayrı cümleler bir bağlayıcıyla birbirine bağlanabildiği gibi, şekil/zaman ekiyle veya anlam bütünlüğü sebebiyle de birbirine bağlanabilirler. İster bir bağlayıcıyla, ister şekil/zaman ekiyle, ister anlam bütünlüğü sebebiyle birbirine bağlanan bu cümleler topluluğuna bağlanmış cümle adı verilir. Bağlanmış cümleler, iki veya daha fazla basit cümlelerin çeşitli bağlayıcılar vasıtasıyla birbirine bağlanmasından meydana gelmektedir.

Sıralı cümlelerle bağlı cümleler arasında benzerlik olduğunu benimseyen görüşler vardır. Fuat Bozkurt konu ile ilgili olarak şu değerlendirmede bulunur:

“Sıralı cümleler, bağlı cümlelerle büyük benzerlik gösterirler. Aradaki tek ayrım sıralı cümlelerin noktalama işaretleri ile bağlı cümlelerin ise bağlaçlarla ayrılmış olmasıdır.”⁷⁴

Süer Eker de Bozkurt’la aynı görüşü paylaşır. “Aslında bağlı ve sıralı tunceler arasında kesin bir ayrım yoktur”⁷⁵

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde bağlanmış cümleleri sıralı ve bağlı cümleler olarak iki grupta inceler.⁷⁶

1- Sıralı cümleler

2- Bağlı cümleler

Çalışmamızda bu yapıyı sıralı ve bağlı cümleler olmak üzere iki grupta inceledik.

⁷³ Paçacıoğlu, a.g.e., s.115.

⁷⁴ Fuat Bozkurt. (2000). *Türkiye Türkçesi*. Hatipoğlu Yay., Ankara, s.210.

⁷⁵ Eker, a.g.e., s.385.

⁷⁶ Karahan , a.g.e., s.64.

A) Sıralı cümleler

Sıralı cümle konusunda da tanım, tasnif ve kavramın ifadesi konularında farklı görüşler mevcuttur. Sıralı cümle terimi için Hikmet Dizdaroğlu⁷⁷, sıralı tümce; Haydar Edizkun⁷⁸, sıra cümleler; Tahir Nejat Gencan⁷⁹, sıra önermeler terimlerini kullanmışlardır. Bu yapı, bu çalışmada “sıralı cümleler” terimiyle ifade edilecektir.

Sıralı cümleler konusunda yapılan çalışmalardan biri Neşe Atabay, Sevgi Özel ve Ayfer Çam’ın beraber hazırladıkları “Türkiye Türkçesinin Sözdizimi” adlı eseridir. Atabay vd. “sıralı tümce” olarak isimlendirdiği sıralı cümleler hakkında bir tespit bulunduktan sonra sıralı cümleleri şu şekilde tanımlamışlardır. “Türkçede, bir anlatım içinde anlam ilgileri nedeniyle birbirlerine türlü biçimlerde bağlanan tümcelere sıralı tümce denir.”⁸⁰ Atabay vd. daha sonra sıralı cümleleri öğelerin gösterdikleri özelliklere göre bağımlı ve bağımsız sıralı tümceler olmak üzere sınıflandırır.⁸¹

Vecihe Hatipoğlu, “Türkçenin Söz Dizimi” adlı eserinde “sıralı tümce” olarak isimlendirdiği sıralı cümleleri şöyle tanımlar: “Anlam yakınlığıyla bağlanmış tümcelere denir.”⁸²

Tahir Nejat Gencan, “Dilbilgisi” adlı eserinde “sıra önermeler” olarak isimlendirdiği sıralı cümleler hakkında bu konuda yapılan tanımlarla çelişen şu tanımları yapar:

“Biçimce de anlamca da birbirine bağlı olmayan; bununla birlikte aralarına noktalı virgül ya da virgül konulan bağımsız önermelere SIRA ÖNERMELELER denir.”⁸³

Gencan sıralı cümleleri herhangi bir tasnif yapmadan incelemiştir.

Bu konuda yapılan en kapsamlı araştırmalardan biri de Leyla Karahan’ın “Türkçede Söz Dizimi” adlı eseridir. Karahan bu eserinde sıralı cümleleri şöyle tanımlar: “Tek başına yargı bildiren cümlelerin bir anlam bütünlüğü içinde sıralanmasıyla meydana gelen cümleler topluluğudur.” Tanımdan sonra sıralı cümlelerle ilgili şu tespitlerde bulunmuştur:

“Sıralı cümleler iki veya daha fazla cümle ile kurulur. Cümleler birbirinden virgül veya noktalı virgülle ayrılır. Cümlelerin her biri yapı ve anlam bakımından farklı niteliklere

⁷⁷ Dizdaroğlu, a.g.e., s.223.

⁷⁸ Edizkun, a.g.e., s.389.

⁷⁹ Gencan, a.g.e., s.122.

⁸⁰ Atabay vd., a.g.e., s.105.

⁸¹ Atabay vd., a.g.e., s.106.

⁸² Hatihoğlu, a.g.e., s.155.

⁸³ Gencan, a.g.e., s.122.

sahip olabilir. Aralarındaki anlam ilişkisi, ortak cümle unsurları, ortak kip ve şahıs ekleri ile pekiştirilir.”⁸⁴

Söz konusu olan **çok iri bir kediydi**, kaplanı **andırırdı**.(6/28); Olay **açık seçik**, katil **meydandaydı**.(8/14); Akşam alacakaranlıkla **yaklaşır**, ezanla **başlar** ve kuş sesleriyle **son bulurdu**.(20/5); Sonra **duruldu**, gösterdiği heyecandan **utanmış gibiydi**.(32/27); Cildi **hayat dolu**, kızıl saçları **ışıklydı**.(36/30); Rengi iyice **uçuk**, bakışları **endişeliydi**.(47/7); Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz arkadaşım yemeğini **bıraktı**, bana **kulak verdi**.(49/4); **Durdu**, hemen **cevap vermedi**.(57/26); Doğuşlarından sonra değişmeye **başlıyor**, başka çehrelere başka görünüşlere **bürünüyorlar**.(60/22); Zaman zaman bir veya bir kaç aile **gelir**, borulu gramofonlarını **kurarlar**, tencerelerle getirdikleri dolmaları, börekleri, kuru köfteleri **yerler**, zamanın ünlü şarkıcılarının pırl pırl parlatılmış pirinç borudan çıkan hımmılaşmış seslerini zevkle **dinlerlerdi**.(72/16); Ben mağaramda **oturur**, bütün bunları dikkatle **seyrederdim**.(72/20); Doktor **durdu**, bana da ikram ederek bir sigara **yaktı**.(153/10)

Bazı araştırmacılar sıralı cümleleri ögelerin gösterdikleri özelliklere göre bağımlı sıralı ve bağımsız sıralı olmak üzere iki grupta ele alır.⁸⁵

Hikmet Dizdaroğlu ise “Cümle Bilgisi” adlı eserinde sıralı cümleleri bağımlı, bağımsız, açıklamalı ve karma sıralı cümle olmak üzere dört grupta tasnif eder.⁸⁶

Aralarında anlam ilişkisi bulunan, tek başlarına yargı bildiren, zaman ve şahıs ekleriyle birbirine bağlanmış cümleler birliğine sıralı cümleler diyoruz.

Bu yapıyı, bu çalışmada “ekli sıralı ve ekli bağlaçlı sıralı cümleler” olmak üzere inceledik.

A.1) Ekli sıralı cümleler

Aralarında anlam ilişkisi olan, zaman ve şahıs ekleriyle birbirine bağlanmış cümleler birbirlerine virgül veya noktalı virgülle bağlanmışsa bu cümleler ekli sıralı cümlelerdir.

Ekli sıralı cümleler anlam ilgisiyle olduğu kadar ögelerin ortak oluşlarıyla da birbiriyle bağımlıdır. Bu ilişkiden dolayı Atabay vd.(2003:106) tarafından bağımlı sıralı cümle diye adlandırılmıştır. Hikmet Dizdaroğlu (1976:240) da aynı adlandırmayı kullanmıştır.

⁸⁴ Karahan, a.g.e.,s.66.

⁸⁵ Muhittin Bilgin. (2002). *Anlamdan Anlatıma Türkçemiz*. Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, s.534.

⁸⁶ Dizdaroğlu, a.g.e. s.240.

Beni **kucaklar**, diri göğüslerine **basar**, kokusuyla **sarhoş ederdi**.(17/22); Bu kollar evleri bir araya **getirir**, tek ev **yapardı**.(18/6); Başım önümde arsaya **gider**, yaşlı incirin sık yaprakları arasında gizlenmiş yerime **çkar**, **otururdum**.(19/13); Evlerin tahta kaplamaları dışında, sokakta, sert, yumuşak, kayar gibi esrarlı adım sesleri yoğun gecenin içinden **akseder**, garip ve isimsiz mırıltılar **duyulurdu**.(20/18); Kirpiklerimi birbirine iyice **yaklaştırır**, odadakileri, özellikle babamı **seyrederdim**.(21/6); Sonra **duruldu**, gösterdiği heyecandan **utanmış gibiydi**.(32/27); Işıklı saçlı doktor başını **kaldırdı**, bana **baktı**.(41/14); Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz arkadaşım yemeğini **bıraktı**, bana **kulak verdi**.(49/4); Vücudu zayıfladıkça ruhu **genişliyor**, **yüceliyor**, **gülümsüyordu**.(53/4); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana **baktı**, sonra kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak **çaktı**.(54/25); **Durdu**, **düşündü**.(63/29); Gurubumuza ağır ağır **yaklaşmış**, uzun bir süre **susmuştu**.(88/14); Büyük hanım zaman zaman meraklı birkaç tanıdığıının önüne beni **çıkartır**, başımdan geçenleri anlatmamı **isterdi**.(101/24); Doktor ona **döndü**, yüzünde ciddi bir ifade **vardı**. (109/29); Doktor **durdu**, bana da ikram ederek bir sigara **yaktı**.(153/10)

A.2) Ekli bağlaçlı sıralı cümleler

Aralarında anlam ilişkisi bulunan cümlelerin zaman ve şahıs eklerinin yanı sıra bağlaçlarla birbirine bağlanmış cümleler birliğine ekli bağlaçlı sıralı cümleler diyoruz.

Hikmet Dizdaroğlu, “Cümle Bilgisi” adlı eserinde ekli bağlaçlı sıralı cümleleri “karma sıralı cümle” olarak adlandırır. Dizdaroğlu ekli bağlaçlı cümleleri şöyle tanımlar:

“Bağımsız ve bağımlı sıralı cümlelerden oluşan yargılı anlatıma karma sıralı cümle denir. Karma sıralı cümlelerde hem bağımsız, hem de bağımlı cümleler bulunur. Bu bakımdan karma sıralı cümlede, en az üç cümle vardır.”⁸⁷

Akşam alacakaranlıkla **yaklaşır**, ezanla **başlar** ve kuş sesleriyle **son bulurdu**.(20/5); Önce sofraya **serilir**, altı **konur** ve sini, üstünde şimşir kaşıkla **getirilirdi**.(20/23); Ondan uzaklaştıkça düşüncem dışarı **yaklaşır**, hayalim boyumun ancak yettiği ağır sürgüyü **çeker**, beni serin sokağa **çkarır** ve türbeye doğru **götürürdü**.(21/9) Bir yoğurtçu tablalarını yere **bırakmış**, bir merdivene **ilişmiş**, yazma mendiliyle terini **kuruluyor** ve ezanı **dinliyordu**.(126/2)

⁸⁷ Dizdaroğlu, a.g.e., s.243

B) Bağlı cümleler

Bağlı cümleler konusunda da tanım, tasnif ve kavramın ifadesi konularında farklı görüşler mevcuttur. Bağlı cümleler bazı dilcilerce şöyle adlandırılmıştır: Tahsin Banguoğlu,⁸⁸ “bağlam cümlesi”; Kaya Bilgegil,⁸⁹ “bağlı cümle”; Tahir Nejat Gencan, “bağlı önermeler.”⁹⁰ Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi”⁹¹ adlı eserinde “bağlı cümle” olarak ifade eder. Bu yapıyı çalışmamızda çoğu dilcinin benimsediği bağlı cümle terimi ile ifade ettik.

Bağlı cümleler hakkında yapılmış çalışmalardan biri Kaya Bilgegil’e aittir. Bilgegil bu çalışmasında bu tür cümlelerin gerçekte birer sıralı cümle olduğunu belirtir. Zeynep Korkmaz⁹²da bağlı cümleleri sıralı cümlelerin içinde ele alır. Bilgegil bağlı cümleleri “Cümle Bilgisi” adlı eserinde şöyle tanımlar: “Aralarındaki ilgi bağlaçlar, bağlaç görevindeki fiilimsilerle sağlanan sıralı cümlelere bağlı cümle diyoruz.”⁹³

Süer Eker, bağlı cümleleri şöyle tanımlar: “Bağlama edatlarıyla birbirine bağlanmış ve aralarında anlamca ilişki bulunan sıralı tümcelere bağlı tümce adı verilir.”⁹⁴ Eker’e göre bağlı ve sıralı cümleler arasında kesin bir ayrım yoktur.

Vecihe Hatipoğlu, “Türkçenin Söz Dizimi” adlı eserinde bağlı cümlelerden sadece “ki” bağlacıyla bağlanan cümlelere yer vermiş ve bunu da “bağlaçlı yantümce” olarak isimlendirmiştir.⁹⁵

Muharrem Ergin de “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde bağlı cümlelerden sadece “ki” bağlacıyla yapılan bağlı cümleleri incelemiştir.⁹⁶

Ertuğrul Yaman, “Türk Dili ve Kompozisyon” adlı eserde bağlı cümleleri “Bağlaçlarla kurulan cümleler topluluğudur.” şeklinde tanımlar.⁹⁷

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” isimli eserinde bağlı cümleleri şöyle tanımlanmıştır: “Bağlama edatlarıyla birbirine bağlanmış cümleler topluluğudur.”⁹⁸ Karahan yaptığı tanımdan sonra şu tespitlerde bulunur:

⁸⁸ Banguoğlu, a.g.e., s.549.

⁸⁹ Bilgegil, a.g.e., s.90.

⁹⁰ Ertuğrul Yaman. (2003). *Türkiye Türkçesi ve Özbek Türkçesinin Söz Dizimi Bakımından Karşılaştırılması*. AKDITYK TDK Yay., Ankara, s.265.

⁹¹ Karahan, a.g.e., s.64.

⁹² Korkmaz, a.g.e. ss.144-145.

⁹³ Bilgegil, a.g.e., s.90.

⁹⁴ Eker, a.g.e., s.385.

⁹⁵ Hatipoğlu, a.g.e., s.147.

⁹⁶ Ergin, a.g.e., s.405.

⁹⁷ Yaman vd., a.g.e., s.139.

⁹⁸ Karahan, a.g.e., s.64.

“Her biri müstakil bir cümle olan bu cümleler arasındaki anlam ilişkisi, bağlama edatlarıyla sağlanmakta, pekiştirilmektedir. Bağlı cümlelerin bir kısmında yüklem kip ve şahsı aynı, bir kısmında ise farklıdır.”⁹⁹

Leyla Karahan, bu çalışmasında bağlı cümleleri “ki”li bağlı ve diğer bağlama edatlarıyla kurulan bağlı cümleler olmak üzere iki grupta tasnif eder.¹⁰⁰

Her biri müstakil bir cümle olan, tamamlanmış yargıların birbirlerine bağlama edatlarıyla bağlandığı, cümleler arasındaki ilginin bu bağlama edatlarıyla sağlandığı, yüklem kip ve şahsının aynı/farklı olabildiği cümleler birliğine bağlı cümleler diyoruz.

İmkân buldukça gözden uzaklara gittim **ve** insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca baktım.(39/18); O yılın güzünde yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen kavağın tepesine baktım **ve** gözlerim hayretle açıldı.(66/14); Tam onbeş günüm vardı **ve** bu süre bana yeter gözüküyordu.(124/25); Ama görüyordum **ki** direnmem boşunadır.(9/3); O zaman hissettim **ki**, evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade kaybolmuştur.(16/22); Ayrıca değil çocuklar ve kızlar, büyükler bile belki onu bulabilirler **ama** oturduğu yere giremezlerdi.(28/31); Bilincini kaybetmiş **ama** ümidi aksine çoğalmıştı.(52/18); Hatta bir gün büyük oğlu gelmişti **de** oturup sohbet etmiştik.(82/29); Benzemiyordu **çünkü** o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak baktım.(100/14); Her yudumda heykeli methettiler **ya da** insanı aşağıladılar.(134/5); **Ya** şuursuz bir panik içindeydi **ya da** bir şeyden fevkalâde bir güven alıyordu.(85/14)

Bu yapı, bu çalışmada bağlanmış cümleleri şekil yönüyle incelediğimiz için cümleleri birbirine bağlayan bağlaçlara göre gruplandırdık.

B.1) “Ve” bağlacıyla bağlı cümleler

Metin Erdoğan, “Kelime Grupları ve Cümle” adlı çalışmasında “ve” bağlacıyla bağlı cümlelerle ilgili şu tespitte bulunur: “Aynı türden sözcük, cümle ve tamlamaları bağlar. Çok kullanılır.”¹⁰¹

Aksine dinlenmiş **ve** rahattı.(31/20); Büyüklerimiz de severdi orayı **ve** özlerdi.(32/11); Lütfen beni anlamaya çalış **ve** bu ağırlığın bir ucundan tut.(33/30)

B.2) “Ki” bağlacıyla bağlı cümleler

Bu kavram dilcilerce farklı adlandırılmıştır: Hikmet Dizdaroğlu¹⁰², Yaşar Yörük¹⁰³ ve Muhittin Bilgin¹⁰⁴ “ilgi tümcesi”; Gencan,¹⁰⁵ “ki ile bağlanan

⁹⁹ Karahan, a.g.e., s.65.

¹⁰⁰ Karahan, a.g.e., ss.64-65.

¹⁰¹ Metin Erdoğan. (2006). *Kelime Grupları ve Cümle Bilgisi*. Nobel Yay., Ankara, s.81.

önergeler”; Banguoğlu¹⁰⁶, “ilinti zamiri tümcesi”; Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı çalışmasında “ki”li bağlı cümleler” şeklinde ifade eder. Bu yapıyı, bu çalışmada “ki” bağlacıyla bağlı cümleler şeklinde ifade ettik.

Leyla Karahan’ın “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde ki”li bağlı cümleler hakkında şu tespitte bulunur:

“Farsça “ki” bağlama edatı ile bağlanmış cümlelerdir. “ki” edatı ile bağlanan bu cümlelerin her biri, tek başına yargı bildiren müstakil bir cümledir. Bu yapıda ana cümle başta, yardımcı cümle sonda bulunur. Bu sıralanış Türkçe cümle yapısına aykırıdır.”¹⁰⁷

Fuat Bozkurt, “Türklerin Dili” adlı çalışmasında “ki bağlacı Hint-Avrupa dillerinin cümle yapısına göredir. Anlam ağırlığı cümlede başta. Ana cümle başta, yan cümle sonda bulunur.¹⁰⁸” tespitinde bulunur.

Neşe Atabay vd. yapmış oldukları çalışmada “ki” bağlacıyla bağlı cümleler hakkında “ “ki” bağlacı sonuna geldiği tümceyi, bir temel tümceye neden, sonuç, açıklama belirterek bağlar. Bu bağlaç, iki tümceyi bağladığında bileşik tümce oluşur”¹⁰⁹ değerlendirmesini yaptıktan sonra Türkçe “kim” sözcüğüyle Farsça “ki” bağlacının kullanım açısından karışmış olduğu tespitinde bulunur.

Bu konuda yapılan çalışmalardan biri de Metin Karaörs’e aittir. Karaörs, “Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri” adlı çalışmasında şu bilgileri vermektedir:

“Kuruluş bakımından Türkçe söz dizimine uygun olmayan ve Farsçadan gelen “ki” edatıyla onun karşılığı olan “kim” edatıyla yapılan bir cümle çeşididir. “Ki” edatıyla ana cümle yardımcı cümleye bağlanır”

İki bağımsız cümlenin “ki” bağlama edatıyla birbirine bağlandığı, genellikle ana cümlenin başta, yardımcı cümlenin sonda olduğu cümlelere “ki” bağlacıyla bağlı cümleler” denir.

Ama görüyordum **ki** direnmem boşunadır.(9/3); Ama bazı kelimelerin üstüne basarak işaret ediyordu **ki**, üstünde durulması gereken kanların ayrılığıydı(10/23); İstiyordum **ki** seyircisi olduğum her şeyden senin hissen kadarını da göreyim, ayırayım ve yolumuzun birleştiği bir noktada sana aktarayım.(11/30); Gülüm, Şey'den duymuştu **ki** hükümet çok uzaktadır.(28/30)

¹⁰² Dizdaroğlu, a.g.e., s.219.

¹⁰³ Yaşar Yörük. (1978). *Cümle Bilgisi*. Eğitim Yay., 6. Baskı, Ankara, s.87.

¹⁰⁴ Muhittin Bilgin. (2002). *Anlamdan Anlatıma Türkçemiz*. Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, s.533.

¹⁰⁵ Gencan, a.g.e., s.124.

¹⁰⁶ Banguoğlu, a.g.e., s.550.

¹⁰⁷ Karahan, a.g.e., s.64.

¹⁰⁸ Fuat Bozkurt. (1999). *Türklerin Dili*. Kültür Bakanlığı Yay.,Ankara, s.536.

¹⁰⁹ Atabay vd., a.g.e., s.98.

B.3) “Veya” bağlacıyla bağlı cümleler

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde şu tespitlerde bulunur:

“Her biri anlam ve yapıca bağımsız birer cümle olan tek tek cümleler arasındaki anlam ilişkisi çeşitli bağlama edatlarıyla sağlanır, pekiştirilir. Bağlı cümlelerin bir kısmında yüklem kip ve şahsı aynı, bir kısmında farklıdır.”¹¹⁰

Birbirinden bağımsız cümlelerin “veya” bağlama edatıyla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümleleri “veya bağlacıyla bağlı cümleler” olarak inceledik.

Sesi bir fısıltı halindeydi **veya** fısıltının bir ton üstünde.(5/2); Bütün bunları incelerken içim türlü değişen hislerin etkisiyle neşeler **veya** şaşkınlıklarla dolardı.(11/19)

B.4) “Ama” bağlacıyla bağlı cümleler

Birbirinden bağımsız cümlelerin “ama” bağlama edatıyla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümleleri “ama bağlacıyla bağlı cümleler” olarak inceledik.

Onlar da diğerleri gibi güldüler **ama** içlerinde bir şey kıpırdadı **ve** gerindi.(15/14); Bu mutluluk nasıl sağlanacaktı bilemiyorum **ama** madem arkadaşım böyle olacak demişti.(24/30)

B.5) “da, de” bağlacıyla bağlı cümleler

Birbirinden bağımsız cümlelerin “da-de” bağlama edatıyla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümleleri “da-de bağlacıyla bağlı cümleler” olarak inceledik.

Sanki bağrında bir yara vardı **da** o yaranın acısıyla konuşuyordu.(44/30); Bir böceğe bile kötülük yapamayacak o insan, kalsın **da** annesini öldürsün.(45/26)

B.6) “Çünkü” bağlacıyla bağlı cümleler

Birbirinden bağımsız cümlelerin “çünkü” bağlama edatıyla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümleleri “çünkü bağlacıyla bağlı cümleler” olarak inceledik.

Benzemiyordu **çünkü** o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak baktım.(100/14); Her yudumda heykeli methettiler **ya da** insanı aşağıladılar.(134/5)

B.7) “Ya da” bağlacıyla bağlı cümleler

Birbirinden bağımsız cümlelerin “ya da” bağlama edatıyla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümleleri “ya da” bağlacıyla bağlı cümleler” olarak inceledik.

Her yudumda heykeli methettiler **ya da** insanı aşağıladılar.(134/5); Yaptıklarımız onun bizzat verdiği emirler, **ya da** ruh zannettiğim varlıkların medyum vasıtasıyla bana ulaştıkları şeylerdi.(135/16)

¹¹⁰ Karahan, a.g.e., s.65.

B.8) “Ya...ya da” bağlacıyla bağlı cümleler

Birbirinden bağımsız cümlelerin “ya... ya da” bağlama edatıyla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümleleri “ya... ya da bağlacıyla bağlı cümleler” olarak inceledik.

Ya şuursuz bir panik içindeydi **ya da** bir şeyden fevkalâde bir güven alıyordu.(85/14); **Ya** sorumu şakayla geçiştirir, **ya da** darılır birkaç gün benimle konuşmazdı. (100/3)

4.1.1.1.3. Cevap cümleleri

Cevap cümleleri konusunda yapılan kısıtlı çalışmalardan biri Sezai Güneş’e aittir. Sezai Güneş, “Türk Dili Bilgisi” adlı eserinde cevap edatlarını açıklarken cevap cümlelerinden şöyle bahseder:

“Bir soruya cevap oluşturan kalıplaşmış unsurlar olup; diğer edatlara göre, kendi anlamları daha belirgindir. Hatta birer bağımsız söz sayılabilirler. Genellikle soru cümlelerinin yükleyeni ile ilgilidirler. Bu yüzden ya tek başlarına, ya da cevapladıkları sözün unsurlarından biriyle kullanılır.”¹¹¹

Cevap cümleleri hakkında yapılmış olan önemli çalışmalardan biri Muharrem Ergin’e aittir. Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde cevap cümlelerini oluşturan cevap edatları hakkında “Bunlar tasdik ve red ifade eden edatlardır: evet, hayır, yok, değil, peki, hay hay gibi.” tespitinde bulunduktan sonra

“Söz sırasında iyi, güzel, olur, olmaz gibi isim ve fiillerin de tasdik veya red edatı gibi kullanıldığını belirtmeliyiz. Cevap edatları da başlı başına kullanılan ve ifade taşıyan, yanındaki kelimelere bağlanmayan edatlardır.” açıklamasını yapar.¹¹²

Necmettin Hacıeminoğlu, “Türk Dilinde Edatlar” adlı eserinde bu konuda şu tespitlerde bulunur:

“Cümle içinde başka kelimelere bağlı olmadan, tek başlarına bir mefhum ifade edebilen sözlerdir. Bazen bir cevap edatı cümle yerine geçebilir. Karşılıklı konuşmada her edat bir cümle sayılır.”¹¹³

Hacıeminoğlu da Muharrem Ergin gibi cevap edatlarını:

“Tasdik ve kabul ifade edenler, red ve inkâr ifade edenler.”¹¹⁴ olmak üzere mana bakımından iki kısma ayırır.

¹¹¹ Sezai Güneş. (1997). *Türk Dil Bilgisi*. DEÜ Mat., İzmir, s.233.

¹¹² Ergin, a.g.e., s.350.

¹¹³ Necmettin Hacıeminoğlu. (1984). *Türk Dilinde Edatlar*. Devlet Kitapları, 2. baskı, İstanbul, s.150.

¹¹⁴ Hacıeminoğlu, a.g.e., s.150.

Leyla Karahan da “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde cümlenin özellikleri hakkında bilgi verirken cevap cümlelerinden şöyle bahseder: “Karşılıklı konuşmalarda kullanılan soru ve cevap cümleleri, bazen sadece yüklemden meydana gelebilir”¹¹⁵

Karşılıklı konuşmalarda kabul ve red ifadelerinde kullanılan cevap edatları bazen tek başlarına yargı bildirirler. Bu yapıdaki cümleleri çalışmamızda cevap cümleleri olarak inceledik.

Evet, o muhakkak her zamanki gibiydi.(6/21); **Evet**, görünüşte aynıydı her şey.(14/10)

4.1.1.1.4. Kesik cümleler

Kesik cümleler konusunda da diğer terimlerde olduğu gibi tanım ve kavramın ifadesi konularında değişik görüşler mevcuttur. “Eksilteli anlatımlar”¹¹⁶, eksik cümleler¹¹⁷, eksilteli cümleler¹¹⁸, tümceden sözcük düşmesi¹¹⁹, kesik tümce¹²⁰, gibi çeşitli terimlerle ifade edilen bu yapı, bu çalışmada kesik cümle terimiyle ifade edilecektir.

Tuncer Gülensoy, “Türkçe El Kitabı” adlı eserinde kesik cümleleri şöyle tanımlar: “Genellikle yüklemi bazen de unsurları kullanılmadığı halde hüküm bildiren cümlelerdir.”¹²¹

Kesik cümleler hakkında yapılmış çalışmalardan biri Tahir Nejat Gencan’a aittir. “Dilbilgisi” adlı eserinde “tümceden sözcük düşmesi” olarak adlandırdığı kesik cümleler hakkında tespitlerde bulunur:

“Anlatıda eksiklik bırakmadan, elden geldiğince az sözcük kullanmak, fazla sözcükleri tümceden atmak yararlıdır. Düşüklü sözler vurguya, tonlamaya daha elverişli olur. Düşen ögenin, kalanlara sinen anlamını anlak tümler; duygu ve imge değeri de üstün olur.”¹²²

¹¹⁵ Karahan, a.g.e., s.45.

¹¹⁶ A. Cevat Emre. (1955). *Türkçede cümle* I-II. TDAY- Belleten, s.241.

¹¹⁷ Andrey Nikoloviç Knonov. (1956). *Gramatika Sovremennogo Turetskogo Literatunogo Yazıka*. Sovyet Bilimler Akademisi, Moskova, s.1018.

¹¹⁸ Haydar Ediskun. (1963). *Türk Dil Bilgisi*. Remzi Kitabevi, İstanbul s.546.

¹¹⁹ Gencan, a.g.e., s.136.

¹²⁰ Dizdaroğlu, a.g.e., s.274.

¹²¹ Gülensoy, a.g.e., s.212.

¹²² Gencan, a.g.e., s.136.

Hengirmen, “Türkçe Temel Dilbilgisi” adlı eserinde kesik cümleleri şöyle tanımlar: “Anlatımda tekrardan kaçınmak için bazen cümleden özne, yüklem, tümleş gibi öğelerin çıkarılmasına cümlede sözcük düşmesi denir.”¹²³

Gencan bu eserde öğelerin düşmesine göre kesik cümleleri sınıflandırmıştır.¹²⁴

Neşe Atabay, Zevgi Özel ve Ayfer Çam’ın hazırladıkları “Türkiye Türkçesinin Sözdizimi” adlı çalışmada kesik cümleden şöyle bahsederler: “Türkçede türlü nedenlerle tümcenin öğelerinden birinin, genellikle yüklem kullanılmadığı görülür. Bu tür tümcelere kesik tümce denir.”¹²⁵

Anlatımda tekrardan kaçınmak için ifadede eksiklik bırakmayacak şekilde cümlede bir ögenin söylenmediği cümlelere kesik cümleler diyoruz. Genellikle bu tip cümlelerde yüklem düşürülür. Eksilteli cümlelerde eksik olan ögeyi okuyan kişi tamamlayabilmelidir. Aksi halde o ifade cümle olmaz.

İşte o gece...(7/6); Ve peş peşe dizilmiş on düşmanın göğsüne saplanmış o kılıç.(8/5); Hem de tam kesinlikle.(8/17); Üzerlerinden dam koruklarının salkım saçak sarktığı duvarlar.(13/15); Kovalarında suyla beraber yüklendikleri ve yıllardır bitiremedikleri güneşi de beraber.(14/5) Özellikle sizin anlatışınızda.(37/17); Bugünkü kadının durumunu...(43/14); Özellikle babam ve beni.(67/1); Ama büyük oğlan.(80/19); Sanırım sebebini bir baş ağrısında bulacağınız zannıyla. (101/22); Ya gecenin varlığına?(121/25); Ve ayakları dibinde de secde eder durumda bağlanmış bir insan.(127/29)

Bazı birleşik cümle olması gereken cümlelerde “ki” bağlacından sonra temel cümle kullanılmaz, böylece anlatımın bir cümlesi kesilmiş olur. Bu kesiliş, cümleye şiddet, kuvvet anlamı katar.¹²⁶

Kesik cümleye bazen de önce gelen cümle yardım eder.¹²⁷

Barısızlığından bizi sorumlu tuttu.(66/31); Özellikle babam ve beni.(67/1); “Sokağınızı tanıdıkça seviyorum orasını” dedi.(37/16); Özellikle sizin anlatışınızda.(37/17)

¹²³ Hengirmen, a.g.e., s.360.

¹²⁴ Gencan, a.g.e. s.140.

¹²⁵ Atabay vd., a.g.e., s.114.

¹²⁶ Eker, a.g.e., s.388.

¹²⁷ Eker, a.g.e., s.388.

4.1.1.2. Cümle unsurları

Cümle unsurları hakkında Hamza Zülfikar, “Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri” adlı eserinde cümle unsurları ile ilgili şu değerlendirmelerde bulunur:

“Kelimelerin ve kelime gruplarının, edatların, bağlaçların birbirleriyle ilgili hale getirilmesi, bunlara ihtiyaca göre çeşitli çekim eklerinin eklenmesi, bir yargı elde etmek ve anlamlı bir ifade ortaya koymak içindir. Yüklem genel olarak cümlenin sonunda bulunur. Yüklem meydana gelmesini sağlayan özne ise, başta yer alır. Bu iki temel öge arasında da tümleçler bulunur.”¹²⁸

4.1.1.2.1. Cümlenin ögeleri

Cümlenin ögeleri konusunda tanım, tasnif ve kavramın ifadesinde farklı görüşler mevcuttur. Cümlenin ögeleri bazı araştırmacılar tarafından “Tümcenin ögeleri”¹²⁹, cümle unsurları¹³⁰, şeklinde ifade edilmiştir. Bu yapı, çalışmamızda “cümlenin ögeleri” olarak adlandırılmıştır.

Mehmet Koç, “Türkçenin Cümleleri” adlı eserinde cümlenin ögeleri hakkında şu değerlendirmede bulunur:

“Öge bütünüün parçaları demektir. Kelimenin eş anlamlısı: unsur, eleman. Türkiye Türkçesinde cümle, bir sözcükle olabildiği gibi birkaç sözcükten de oluşabilir. Cümleyi oluşturan sözcükler, cümlede birtakım görevler yüklenir ve bu görevlere göre adlandırılır. Özne, tümleç, yüklem adlarını alan bu sözcüklere cümlenin ögeleri denir.”¹³¹

Zeynep Korkmaz, “Gramer Terimleri Sözlüğü” adlı eserinde “ Cümlede bir duyguyu, bir düşüncüyü, bir hükmü tam olarak anlatabilmek için kullanılan kelimelerin cümle bilgisinde aldıkları adlar.” şeklinde cümlenin ögelerini tanımlar.¹³²

Ertuğrul Yaman, “Türk Dili ve Kompozisyon” adlı kitapta konu ile ilgili olarak şu değerlendirmede bulunur:

“Bir cümlenin oluşturulmasında çekimli bir fiile veya isme ihtiyaç vardır. Bu çekimli fiil genellikle sonda bulunur. Her dilde olduğu gibi, Türkçede de cümle içerisinde yer alan unsurların dizilişi bir düzen içerisinde gerçekleşmektedir. Bu diziliş Türk mantığının ürettiği cümle yapısını oluşturur. Cümle yapısında da çeşitli ögeler vardır.”¹³³

¹²⁸ Zülfikar, a.g.e., s.131.

¹²⁹ Hatipoğlu, a.g.e., s.100.

¹³⁰ Ergin, a.g.e., s.398.

¹³¹ Mehmet Koç. *Türkçenin Cümleleri*. Barçın Yay., s.151.

¹³² Korkmaz, a.g.e., s.33.

¹³³ Yaman vd., a.g.e., s.131.

Vecihe Hatipoğlu, “Türkçenin Sözdizimi” adlı eserinde cümlenin ögelerini “Tümcenin anlaşılmasında başlıca görevi yüklenmiş olan sözcüklere tümcenin ögeleri denir.”¹³⁴ şeklinde tanımlamıştır. Cümlenin ögeleri ile ilgili tanımlara baktığımızda yapılan tanımların birbirine yakın olduğunu görürüz.

Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir hükmü tam olarak anlatabilmek için kelimeler veya kelime grupları cümlede birtakım görevler yüklenir. Kelime ve kelime gruplarının taşıdıkları bu farklı görevler cümlenin ögelerini oluşturur.

Araştırmacılar temel ve yardımcı öge konusunda fikir birliği sağlayamamışlardır. Bu konuda farklı görüşler vardır. Bu görüşlerden biri Zeynep Korkmaz’a aittir. Korkmaz, konuyla ilgili olarak şu tespitte bulunur:

“Cümlenin ögeleri temel ve yardımcı ögeler olmak üzere başlıca ikiye ayrılır. Temel ögeler: özne, fiil, nesne, tamlayıcı ve zarftır. Yardımcı ögeler: ünlem ve bağlaçlardır”¹³⁵

Korkmaz’ın yardımcı unsur olarak incelediği kelimeler birçok araştırmacı tarafından cümle dışı unsur olarak adlandırılmıştır.¹³⁶

Vecihe Hatipoğlu, “Türkçenin Sözdizimi” adlı eserinde konuyla ilgili olarak cümlenin ögelerini önem sırasına göre şöyle sınıflandırır: “1. Yüklem, 2. Özne, 3. Tümleç”¹³⁷

Hikmet Dizdaroğlu, “Cümle Bilgisi” adlı çalışmasında bu konu hakkında şu tespitlerde bulunur:

“Zorunlu olarak cümlede bulunan ögelere temel öge, cümlede her zaman yer almaları zorunlu olmayan ögelere ise yardımcı öge denir. Özne ile yüklemden oluşan cümleler çekirdek cümledir. Çekirdek cümleler üzerinde yapılan ekleme ve değiştirmelerle daha geniş, sözcük ve öge sayısı daha çok cümleler elde edilir. Bu işleme dönüşüm adı verilir. Dönüşüm yoluyla ortaya çıkan cümlelere türemiş cümle denir.”¹³⁸

Süer Eker, konu ile ilgili olarak özne ve yüklemi cümlenin temel ögesi olarak görür:

“Türkçede yalnızca yüklem bulunması tümcenin varlığı için yeterli sayılmaktadır; ancak gel-git vb. emir cümlelerinde özne bulunmamasına karşın hissedilmektedir.”¹³⁹

¹³⁴ Hatipoğlu, a.g.e., s.100.

¹³⁵ Korkmaz, a.g.e., s.33.

¹³⁶ Karahan., a.g.e., s.59.

¹³⁷ Hatipoğlu, a.g.e., s.100.

¹³⁸ Dizdaroğlu, a.g.e., s.13.

¹³⁹ Eker, a.g.e., s.390.

Sezai Güneş, “Türk Dili Bilgisi” adlı eserinde cümlenin öğelerini “yükleyen/yüklem, yüklenen/özne, tamlayıcılar (Doğrudan tamlayıcı, nesne; Dolaylı tamlayıcı, yer tamlayıcısı - zarf tamlayıcısı)” şeklinde isimlendirmiştir.¹⁴⁰

Bu konuda yapılmış önemli çalışmalardan biri Muharrem Ergin’e aittir. Muharrem Ergin, cümlenin unsurları olarak adlandırdığı cümlenin öğelerini “fiil, fail, nesne, yer tamlayıcısı ve zarf ” olarak isimlendirip, temel öge olarak “fiil ve fail”i, yardımcı öge olarak da “nesne, yer tamlayıcısı ve zarf”ı göstermiştir.¹⁴¹ Bu konuda yapılmış çalışmaların çoğu bu görüşü kabul etmektedir.¹⁴²

Bu çalışmada ögeler yüklem, özne, nesne, yer tamlayıcısı ve zarf tamlayıcısı olarak adlandırılmıştır. Yüklem ve özne temel öge; nesne, yer tamlayıcısı ve zarf tamlayıcısı” yardımcı öge olarak sınıflandırılmıştır.

A) Özne

Özne konusunda kavramın ifadesi ve tasnif konularında farklı görüşler mevcuttur.

Ahmet Topaloğlu, “Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü”nde özne için kullanılan terimlerin listesini vermektedir:

“**ıye, kılan:** Gram. İst. 1934 // **subjekt:** Banguoğlu 1940, 43 // **fâil:** Banguoğlu 1940, 43; Ergin 1958, 689; Eraslan 1980 // **Öznek:** Gram. Ter. 1940, 43 // **Yüklet:** Elöve 1941, 781 // **Özne:** Fel. ve Gram. Ter. 1942; TS 1945, 1955, 1959, 1966, 1969, 1982; Dilaçar 1971, 100; ML 1970, III, 106-3; 1972, IX, 790-3; Saraç 1976, 1243; Gencan 1979, 87; Vardar 1980, 1988; Bilgegil 1982, 20; Özön 1986 // **yüklenik:** Dilb. Ter. 1949; Dilaçar 1971, 100 // **işleyici:** Mansuroğlu 1958 // **kimse:** Banguoğlu 1974, 410, 520”¹⁴³

Bu yapı, bu çalışmada dil bilimciler tarafından genel kabul gören “özne” terimiyle ifade edilmiştir.

Sezai Güneş, özne terimini “Kendisine kavram yüklemesi yapılan unsura denir”¹⁴⁴ şeklinde tanımlamıştır.

Bu alanda yapılan çalışmalarda “özne”nin tanımı konusunda teriminde gördüğümüz kadar farklı görüşler bulunmamaktadır. Var olan çalışmalar, aşağı

¹⁴⁰ Güneş, a.g.e., s.337.

¹⁴¹ Ergin, a.g.e., s.398.

¹⁴² Kerime Üstünova. (2000). Türkçede Asıl Unsurlar: Özne ve Yüklem. *Türk Dili*, I. Sayı 582, Haziran, s. 489.

¹⁴³ Ahmet Topaloğlu. (1989). *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, Ötüken Yayınları, İstanbul, Özne mad., s.121.

¹⁴⁴ Güneş, a.g.e., s.340.

yukarı, şu tanımda birleşmektedir: “Cümlede yüklem belirtiği işi yapan veya bir oluşa konu olan öge”¹⁴⁵

Yüklem gösterdiği işi, oluşu, hareketi, durumu üzerine alan; yapını veya olanı yalın hâlde karşılayan; çokluk ve iyelik eki dışında çekim eki almadan cümlede fiile bağlanan ögedir.

A.1) Özne türleri

Yapılan çalışmalarda özneler niteliklerine ve yapılarına göre farklı türlerle ifade edilmiştir.

Niteliklerine Göre Özne Türleri: Özne, hep aynı nitelikte değildir; değişik nitelikler gösterir. Bundan dolayı öznenin değişik türleri vardır.

Hamza Zülfikar, özne türlerindeki* terimlerin çokluğuna dikkat çektiği ve özne ile ilgili terimlerde birliğin sağlanması gerektiğini vurguladığı çalışmasında, özne türlerinin bir listesini vermektedir:¹⁴⁶ Benzer bir sınıflandırmayı Dizdaroğlu¹⁴⁷ ve Hatipoğlu¹⁴⁸ yapmıştır. Bu sınıflandırmada özne türleri şöyle verilmiştir:

“Açık Özne¹⁴⁹, Bağlaçlı Özne¹⁵⁰, Belirsiz Özne¹⁵¹, Bildirme Koşacıyla Özne¹⁵², Birinci ve İkinci Kişi Özneler¹⁵³, Dönük Kimse¹⁵⁴, Ettiren Kimse¹⁵⁵, Gerçek Özne, Gizli Özne¹⁵⁶, Gramerce Özne Karşılıklı Kimseler¹⁵⁷, Kayan Özne¹⁵⁸, Mantıkça Özne¹⁵⁹, Olduran Kimse¹⁶⁰, Ortak Özne¹⁶¹, Ortaklaşa Kimse¹⁶², Pekiştirmeli Özne¹⁶³, Seslenmeli Özne¹⁶⁴, Sözde Özne¹⁶⁵, Üçüncü Kişi¹⁶⁶”

¹⁴⁵Topaloğlu, a.g.e., s.121.

* Bu konu için bkz. İbrahim Delice.(2002). Türkçe Sözdiziminde Özne. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*.

¹⁴⁶Hamza Zülfikar. (1995). Özne Türleri ve Bunların Adlandırılışı. *Türk Gramerinin Sorunları Toplantısı (22-23 Ekim 1993)*. TDK Yayınları, Ankara, s.43-51.

¹⁴⁷Dizdaroğlu, a.g.e., s.40.

¹⁴⁸Hatipoğlu, a.g.e., s.110.

¹⁴⁹Burhan Paçacıoğlu. (1997). *Türk Dili ve Kompozisyon*. Dilek Matbaası, Sivas, s.171.

¹⁵⁰Hatipoğlu, a.g.e., s.119.

¹⁵¹Hatipoğlu, a.g.e., ss.117-118.

¹⁵²Hatipoğlu, a.g.e., s.120.

¹⁵³Hatipoğlu, a.g.e., s.111.

¹⁵⁴Hatipoğlu, a.g.e., s.544.

¹⁵⁵Banguoğlu, a.g.e., s.545.

¹⁵⁶Paçacıoğlu, a.g.e., s.171.

¹⁵⁷Banguoğlu, a.g.e., ss.544-545.

¹⁵⁸Hatipoğlu, a.g.e., s.119.

¹⁵⁹Topaloğlu, a.g.e., s.107

¹⁶⁰Banguoğlu, a.g.e., ss.545-546.

¹⁶¹Toparlı vd, a.g.e., s.105.

¹⁶²Banguoğlu, a.g.e., s.545.

¹⁶³Hatipoğlu, a.g.e., s.118.

¹⁶⁴Hatipoğlu, a.g.e., s.119.

¹⁶⁵Hatipoğlu, a.g.e., ss.116-117.

Bu sınıflandırmada verilen özne türlerinin çoğunluğu öznenin cümledeki görevinden yola çıkılarak türetilmiştir. Burada verilen özne türlerinden “açıklayıcı ve seslenmeli özne”yi cümle dışı unsur olarak almak daha uygundur. Özne için kullanılan bu terimler terim kargaşası yaratacağı için çalışmamızda özne türlerinden sadece “gizli özne”yi ayrı bir tür olarak inceledik. Diğer türleri ayrı olarak incelemeye ihtiyaç görmedik.

Yapı Bakımından Özne Türleri: Vecihe Hatipoğlu, “Türkçenin Sözdizimi” adlı eserinde “Yapı Bakımından Özne Türleri” bölümünde özneyi “addan, sıfattan, adıldan, belirteçten, ilgeçten, bağlaçtan, ünlemden ve eylemden özne”ler olmak üzere sekiz türde incelemiştir.¹⁶⁷

A.2) Öznenin özellikleri

— Muharrem Ergin, özne hakkında "Daima yalın hâlde bulunur; cümlenin çekimsiz bir unsurdur; fiile yalın hâlde eksiz bağlanır." demektedir.¹⁶⁸ Tahsin Banguoğlu “kimse” terimiyle verdiği özne tanımında, çokluk ve iyelik ekleri alabileceğini vurgulamaktadır.¹⁶⁹ Bu konuda Leyla Karahan da Banguoğlu’yla aynı fikirdedir.¹⁷⁰

Olay bütün ölçülere göre, bütün görünüşüyle çılgın bir insan tarafından işlenmiş bir cinayetti.(6/5); **Sen** sokağımızdan ayrıldığında, henüz çocuktun.(11/27); Halbuki **insan** böylesine sakın ve kenar bir sokakta bu kadar köklü değişiklikler olmaz sanırdı.(12/25); **O,Reji**'de olurdu.(23/21); Sonra sessiz sedasızdı **bu makine**.(24/11); **Dönüş** zordu.(28/27); **Elbise**, giydirilmesi düşünülen bedene uygun olmalı...(35/21); Ama beni **sen** yormadın.(36/6); **Bu düşünce** kudurtuyor onları.(47/22); **Küçük bey** hemen taşlıkta karşıladı beni.(56/1); Beden önemli değildi.(70/25); Aslında **bu işaret** bir soyluluk belirtisiydi. (101/31); **Ben** bir prensin kızıydım.(102/1); **ONLAR'ın varlıkları** bütün bu saydığım ve çocukluğumu yapan gerçek renkler gibi inkar edilemezdi.(5/10); **Sesi** bir fısıltı halindeydi veya fısıltının bir ton üstünde.(5/2); Sadece **köpekler** hissetmişti gelişlerini.(7/5); **Arkadaşım** yalnız benim bakmama izin verirdi kılıca.(8/6); **Reji'de çalışan kızlar**, maşalarla kıvırdıkları saçlarını başörtülerinin bir ucundan çıkarırlardı.(23/29); Gülüm'ün bu sorusu üzerine **dillerimiz** çözüldü.(27/12); **Arkadaşım** anlattıklarının heyecanıyla

¹⁶⁶Hatipoğlu, a.g.e., ss.116-115.

¹⁶⁷ Hatipoğlu, a.g.e., s.120.

¹⁶⁸Ergin, a.g.e., s.407.

¹⁶⁹Banguoğlu, a.g.e., s.526.

¹⁷⁰Karahan, a.g.e., s.49.

doğrulmuşken tekrar halsiz uzandı.(41/13); Bu kapının yapıldığı devirlerde herhalde **başları şöyle bulutlara uzanmış enine boyuna insanlar** yaşıyor olmalıydı.(56/5); **Bizim ülkemiz çöldü.**(102/12)

—Özne bir kelimedenden veya kelime gurubundan oluşur.

Ama **olay** tahmin ettiğim gibi seyretti.(10/4); **Çiçekler** insana polislik mesleği hakkında pek bir şey söylemezler.(11/23); Doktor ceset üzerinde çalışırken **ben** çevreyi inceledim.(16/18); **Makine** insana paralar kazandırır.(24/1); **Savaş** böylece başladı.(36/20); **İnsan** onu çevreye yaydığı bir kokuyla teneffüs ediyordu.(54/5); **İşini bitirdikten sonra konuştuğu dostları**, yazdığı devlet sırrını ona tekrar ederler.(86/28); **Hedefi vuran başarısıyla kulaklarına kadar kıpkırmızı bir genç** horoz gibi kabardı.(88/22); **Bu söz** ona da aynı şeyi hatırlattı.(89/30); Doktorun dudaklarında **müstehzi bir tebessüm** uçuşuyordu.(110/25)

—Özneler, bazı cümlelerde açık olarak yer almaz, yüklemdeki kişi eklerinden çıkarılır. Bu öznelere gizli özne denir.¹⁷¹

Sonra yavaşça oturduğu yerden **doğruldu.**(112/23); "Yanılıyorsun" **dedim.**(112/30); Doktora bir süre **cevap vermedim.**(113/15); Aksine bana ilgiyle **baktı.**(113/22); Kapının ziliyle **doğruldum.**(119/17); Bir süre heykelden **cevap beklediler.**(133/22); Memurlara suçluları arabama bindirmelerini ve dağılmalarını **söyledim.**(136/19)

— Bir cümlede birden fazla özne bulunabilir.¹⁷²

Arsada **yetişen daha nice bitkiler, nice yabani-çiçekler, böcekler, arılar, sinekler, kelebekler** var.(11/12); O günden başlayarak **her şey, itibar edilen bütün değerler, evler, evin içinde yaşayanlar, kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar** hep değişmiş durmuşlardı.(12/20); **Mescit, türbe, sebil, evler** yan yana dizilmiş hallerinden memnun dururlardı.(13/12); **Sandıkçıların evi, mescit, geniş arsa** otuz yıl önceki yerlerinde, iyi niyetli bir insan bakışıyla seyrediyorlardı sokağı.(14/7); **Evler, konak, mescit** yüzyıllık hatıralarıyla kucak kucağa yerli yerindeydi.(33/7). **Ormanlar, akarsular, denizler, bataklıklar ve dağlar** eğilmişlerdi.(152/19)

— Özne birkaç yükleme bağlanabilir.¹⁷³

Söz konusu olan **çok iri bir kediydi**, kaplanı **andırırdı.**(6/28); Dürüst yaradılışı, geçen otuz yıldan **kirlenmemiş, yıpranmamış, renk**

¹⁷¹ Yaman vd., a.g.e., s.133.

¹⁷² Zülfikar, a.g.e., s.134.

¹⁷³ Zülfikar, a.g.e., s.134.

değiştirmemişti.(10/11); Değişme, sokağımızda durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde **başladı**, sonra da **durmadı, dinlenmedi.**(12/23); Rahatça **yatmış, uyumuşlardı.**(16/17); Beni **kucaklar**, diri göğüslerine **basar**, kokusuyla **sarhoş ederdi.**(17/22); Kirpiklerimi birbirine iyice **yaklaştırır**, odadakileri, özellikle babamı **seyrederdim.**(21/6); **Ölüm**, Mülâzımın boş bıraktığı yere yerleşti ve geliştirdi.(50/17)

— Türkçe söz diziminde yükleme gelen kişi ekleri, öznenin hangi kişi olduğunu belirttiğinden, cümlede özellikle vurgulamak gerekmedikçe, kişi zamiri olan özneler kullanılmaz.

ONLAR seni sağ komazlar.(9/26); **Sen** sokağımızdan ayrıldığında, henüz çocuktun.(11/27); Sonra **ben**, daha dikkatle yaşamaya devam ettim.(11/29); Ne yapmıştım **ben?**(12/10); O, bardağı ikinci defa doldurmak için çıktığında odaya yeniden **baktım.**(45/14); Bir değişme olmadığını görünce **rahatladı.**(45/23); Bir an **göz göze geldik.**(46/20); Okuduğu duayı **bitirmişti.**(47/11)

—Özne tek başına bir kelime olabileceği gibi isim cinsinden kelime grubu da olabilir.¹⁷⁴

Hafif bir kahkaha attı **doktor.**(112/7); **İnsanlar** aynı yolla zehirlenirler de. **Kaatil** biliniyor.(114/60); **Kuyu** bizim çocukluğumuzun geçtiği evlerde biricik su kaynağıydı.(127/2); **Onlar** böylece bir an evvel ev ismini verdikleri alışkanlıklarına dönmeliydiler.(8/29); Sonra **gözlerim** hayvanın evvelce yattığı yere takıldı.(79/21); **Benim selâmetim** tek başına söz konusu olamaz.(78/8); **Küçük beyin ifadesi** arkadaşımı temize çıkarmış ama, bu basit görünüşlü cinayeti içinden çıkılmaz bir hale getirmişti.(78/23); Evden çıktığımda **Gülüm'ün annesi** bir el işaretiyle beni çağırırdı.(80/1)

—Cümle tahlillerinde, yükleme sorulan “kim, ne” soruları, özneyi bulmaya yardım eder.

Müdür bey bozuk bir yüzle karşıladı beni.(123/19); (Karşıllayan **kim?**) Kapısı, insanın önemli olduğu devirde, insan geçecektir fikriyle büyük **yapılmıştı.**(13/4); (Yapılan **ne?**) **Kâtîp** mektubu yazarken mürekkebe konan bir sineğe eliyle vurur ve onun bir ayağını koparır.(86/26); (Vuran ve koparan **kim?**) **Sihirbaz** buna kolayca cevap verir.(87/6)(Cevap veren **kim?**)

¹⁷⁴ Karahan, a.g.e., s.49.

A.3) Özne yüklem uygunluğu

— Türkçede genellikle özne ve yüklem arasında sayı (teklik-çokluk) bakımından bir uygunluk vardır. Kişi zamirleri özne olduğu zaman özne teklikse yüklem de teklik; özne çokluksa yüklem de çokluk olur.

Ben hiçbir şeyin farkına varmamış gibi davrandım.(47/13); **O** ümidin peşinde sokak sokak dolaşıyor.(52/27); **Ben** bütün dünyanın savunduğu bir fikrin taraftarıydım.(58/14); **O**, hayatta kalmak ve gelişmek köke sıkıca bağlılıkla mümkündür diye savunuyordu.(58/17); **Onlar** çoğunluktaydılar.(58/29)

— Özne ile yüklem arasında her zaman teklik-çokluk bakımından bir uygunluk aranmaz.¹⁷⁵

•Özneleri çoğul hayvan ve bitki olan cümlelerde yüklem genellekle tekildir.¹⁷⁶

Sadece **köpekler** hissetmişti gelişlerini.(7/5); Duvarlarda yine dam korukları **kümeleniyordu**.(13/26); Serçeler yine **aynı içten civıltılarıyla geçen zamanın pek farkında gözüküyordu**.(13/30); Yıllanyastıklarının fişkinleri yeşilin en güzeliyle **boy atardı**.(23/2); Yarı açılmış yabani çiçekler, ateş kırmızısı sarı ve mavi **göz alırdı**.(23/3); Bu gemilerin içinde tutsak devler **varmış**.(102/16)

• Özneleri çoğul cansız varlıklar olan cümlelerde yüklem genellekle tekildir.

Hemen her şey konusunda kendine özgü değişik fikirleri **var**.(64/27); Olanlar bir anda gözümde **canlandı**.(85/2); Ne yazık ki daha yapmak zorunda olduğum işler **var**.(98/18); Gün ışığında görünüşünde dün akşamdan bazı şeyler söyleyen izler **vardı**.(106/19); Girdiğimiz odada çiğ kırmızı bir koltuk takımı aynı renkte büfe ve sehpa **vardı**.(106/26); Bütün elektrikler **açıldı**.(125/2); Aralarında bizim ileri dediğimiz medeniyetimizin bile hayal edemeyeceği çatışmalar **meydana geldi**.(150/14)

•Çokluk bildiren sayı ve belgisiz sıfatların yüklem genellekle tekil olur.

Çünkü polis mantığıyla **her şey** belliydi.(8/16); Evet görünüşte aynıydı **her şey**.(14/10); **Her aile** oturduğu evin sahibi veya en az 5-10 senelik kiracısıydı.(27/8); Ayrıca bu olayda **varlığı asrımız mantığıyla uyuşmayan bazı yaratıklar** söz konusuydu.(42/1); Çünkü **iki çılgın** var orta yerde.(115/7); **Odamda tanıdığımız bu iki insan** önemli politikacılarımızdandır.(124/16)

¹⁷⁵Karahan, a.g.e., ss.51-52

¹⁷⁶Hengirmen, a.g.e., s.328.

- Özne görevindeki teklik ve çokluk topluluk isimleri teklik yükleme bağlanır.

Toplum yepyeni bir çehreye kavuşmalı, tam bir modern görünüşe sahip olmalıydı.(94/26); **Garp** bu yüzden eski Yunan'a bağlanmak, onu yüceltmek ve maddeyi esas almak durumuna geldi.(151/11)

- Yükleme “var, yok, gerek” sözcükleri olan ad cümleleri, istisnai durumların dışında çoğul kişi eki almaz.

Çünkü, otuz yıl önce ONLAR **vardı**.(5/7); Vücudunda her biri üzerinde ısrar edilmiş yaralar **vardı**.(10/4); Arsada yetişen daha nice bitkiler, nice yabani-çiçekler, böcekler, arılar, sinekler, kelebekler **var**.(11/12); Yeryüzünde bizim istediğimiz duruma gelmiş, bize tapar olmuş milyonlar ve milyonlar **var**.(130/17); Doğrusu duyduğun kuşkuyu haklı çıkaracak hiçbir şey **yoktu**.(33/6); Kaptanın tahtasından gördükleri, bir seyir defteri tutmasını **gerektiriyordu**.(39/28)

- Öznenin tekil olması durumunda yüklem de tekil olur. Ancak anlatıma saygı katmak amacıyla özne ve yüklem çoğul yapılabilir.

Bir Lâtincede isimden öte doyurucu bir sözünüz var mı?(71/8); Bunu niçin size daha yakın bir vücutta, kendinizde **aramıyorsunuz**?(77/15); Siz de benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine benzer sokağa **sahipsiniz**.(77/16); Siz bu iş dolayısıyla görevinizden **uzaklaştırıldınız**.(148/15); Komiseri, size karşı davranışı için **suçlamamalısınız**.(149/18)

- Organ adları çokluk eki alarak özne olursa teklik yükleme bağlanır.

Sonra **kolları** gevşerdi **Gülüm'ün**.(17/30); **Gözlerin** birer mine(49/7); Doktoru görünce **kadının gözleri** bir başka ışıkla yandı.(65/11); **Gözleri** çipildi **adamın**.(82/23); **Kulaklarım** önce hafif bir vınlamayla uğuldadı.(29/10)

—Özne ile yüklem arasında şahıs bakımından bir uygunluk bulunur.¹⁷⁷
Özne hangi kişi ise yüklem o kişiyi gösteren kişi ekini alır.

- Tümcede özne kişi zamiri ise, yüklemde kişi eki de o zamiri gösterir.

Çünkü **ben** de türbedeydim.(61/28); **Ben** şu kadar süredir sürdürdüğüm savaşta modern olduğunu sandığım bütün silâhları başarıyla kullandım.(63/2); **Sen** belki hatırlarsın.(66/3); **O** nezaketle hafifçe eğildi.(65/22); **O**, sokağın kurtuluşunu Avrupa'da aramaktaydı.(67/5); Oysa **biz** bugün sizinle konuşmuştuk.(65/21); **Siz** bende bir şey arıyorsunuz.(76/29); **Siz** de benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine

¹⁷⁷ Eker, a.g.e., s.359.

benzer sokağa **sahipsiniz**.(77/16)Ancak **onlar** konuşma ve hareket yeteneklerini kaybetmedikleri için durumlarını bilemezler.(70/29)

- Cümlede birden çok özne bulunur ve bunlardan biri tekil ya da çoğul birinci/ikinci/üçüncü kişi zamiri olursa, yüklem çoğul birinci/ikinci/üçüncü kişi olur.

Sen de ben de, şu anda **orada değiliz**.(33/11)

- Cümlede öznelerin her üçü de tekil ya da çoğul birinci, ikinci, üçüncü kişi zamiri ise, yüklem, çoğul birinci kişi olur.

Hepimiz sen de, ben de, Sandıkçıların evi de, konak da, yatır da aynı şeyleriz.(32/30)

- Alçak gönüllülük, nezaket ve saygı göstermek gibi bazı sebeplerle, özne bir kişi olduğu hâlde çokluk olarak kullanılır ve buna bağlı olarak da yüklem çokluk olur.

Bir Lâtince isimden öte doyurucu bir sözünüz var mı?(71/8); Bunu niçin size daha yakın bir vücutta, kendinizde **aramıyorsunuz**?(77/15); Siz de benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine benzer sokağa **sahipsiniz**.(77/16); Siz bu iş dolayısıyla görevinizden **uzaklaştırıldınız**.(148/15); Komiseri, size karşı davranışı için **suçlamamalısınız**.(149/18)

B) Yüklem

Yüklem kavramının ifadesi ve tanımlanması konularında birbirine yakın görüşler vardır.

Bu kavramın ifadesi ile ilgili olarak “yüklem” terimi hemen hemen bütün araştırmacılar tarafından benimsenmiştir. Ahmet Cevat Emre “Türk Dilbilgisi” adlı eserinde “söylem” terimini kullanmıştır.¹⁷⁸ Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde bu kavramın ifadesi ile ilgili olarak “fiil” terimini tercih etmiştir.¹⁷⁹

Sezai Güneş, yüklemi şöyle tanımlar:

“Kavram yükünü taşıyan, yani tasarlanan veya gerçekleşen/gerçekleşmeyen olayları ve durumları belirten unsurdur.”¹⁸⁰

Yüklemin tanımı konusunda araştırmacılar arasında kavramın ifadesinde olduğu gibi benzer görüşler vardır. Bu tanımları Leyla Karahan’ın “Türkçede Söz

¹⁷⁸ Ahmet Cevat Emre. (1945). *Türk Dilbilgisi*. TDK Yay., İstanbul, s.273.

¹⁷⁹ Ergin, a.g.e., s.398.

¹⁸⁰ Güneş, a.g.e., s.337.

Dizimi” adlı eserinde “Cümlede yargı bildiren çekimli unsur, yüklemidir.”¹⁸¹ şeklinde yaptığı tanım etrafında toplayabiliriz.

Mehmet Hengirmen, yüklemi cümlenin temel ögesi olarak belirttikten sonra şöyle tanımlar: “Bir cümlede iş, oluş, yargı bildiren ve çekimli eylemden oluşan sözcüğe yüklem denir.”¹⁸²

Yüklem; cümlenin üzerine kurulduğu, cümlenin ağırlığını, yükünü üzerine alan, taşıyan, yüklenen, cümlenin kuruluşunda birinci derecede rol oynayan, cümlede iş, oluş, hareketi üzerine alan yargı bildiren, isim veya fiil soyundan bir kelime/kelime grubu ile çekime giren cümlenin zorunlu temel ögesidir. Diğer ögeler yüklemün tamamlayıcısı ve destekleyicisi durumundadır.

B.1) Yüklem türleri

Hikmet Dizdaroğlu¹⁸³ ve Vecihe Hatipoğlu¹⁸⁴, yüklem türlerinin bir listesini vermektedir. “Yüklem Olan Dil Birlikleri” başlığı altında toplanan bu terimler şunlardır:

“Adlardan yüklem, ad tamlamalarından yüklem, sıfatlardan yüklem, sıfat tamlamalarından yüklem, zamirden yüklem, ünlemlerden yüklem, ikilemelerden yüklem, eylemlerden yüklem.”¹⁸⁵

Bu sınıflandırmada ayrıca şu türler de verilmiştir:

“Hecelerden yüklem, takılardan yüklem, eklerden yüklem, seslerden yüklem, zarflardan yüklem, edatlardan yüklem, bağlaçlardan yüklem, yansımalarından yüklem, eylemsilerden yüklem, , atasözlerinden yüklem ve deyimlerden yüklem.”

Biz bu çalışmamızda terim kargaşası yaratmamak amacıyla sadece bu türlerin adını vermekle yetiniyoruz.

B.2) Yüklem özellikleri

—Yüklem olan unsur çekimli bir fiil veya ek fiille çekimlenmiş bir isimdir.¹⁸⁶

Gözlerinde, geçmiş otuz yılın gölgeleyemediği aynı berrak bakış, bana, “bu ONLAR’ın işi” **dedi.**(5/1); "Kötü bir durum bu" **dedi.**(87/29); El sıkışıp ertesi gün buluşmak üzere **sözleştik.**(90/9); Ses çıkarmamağa çalışarak onun odasına

¹⁸¹ Karahan, a.g.e., s.46.

¹⁸² Hengirmen, a.g.e., s.324.

¹⁸³ Dizdaroğlu, a.g.e., s.22.

¹⁸⁴ Hatipoğlu, a.g.e., s.101.

¹⁸⁵ Hatipoğlu, a.g.e., s.101.

¹⁸⁶ Karahan, a.g.e., s.46.

yürüdüm.(90/29); "Siz bunun normal bir ölüm olmadığını mı düşünüyorsunuz?" diye **sordum.**(104/21); Bulduğumuz yaşın düşüncesiyle ikimizin de aynı insana kendimizi beğendirmeye çalışmamızın hiç bir sakıncası **yoktu.**(25/20); Sözcü **bendim.**(26/29) Cildi **hayat dolu**, kızıl saçları **ışıklydı.**(36/30); Oğlu **akranımızdı bizim.**(42/27); Siz **bilim adamısınız** doktor bey.(69/19); Senin güvenliğini sağlamak **benim görevimdir.**(116/2)

—Türkçede genellikle yardımcı ögeler temel ögeden önce gelir.¹⁸⁷ Temel öge olan yüklem genellikle cümlenin sonunda bulunur. Günlük konuşmalarda, atasözlerinde ve şiir dilinde yüklem yeri değişebilir.¹⁸⁸

Gözlerinde, geçmiş otuz yılın gölgeleyemediği aynı berrak bakış, bana, "bu ONLAR'ın işi" **dedi.**(5/1); Zabıtta bir nokta daha önemle **belirtilmişti.**(6/10); O anı, ona ifade ettiği bütün incelik ve derinliğiyle anlayayım **isterdi.**(7/7); Esneyen bir ağır duygusuzluğundaki karakol odasında muavin, memur ve jandarma görevlisi huzursuz **kıpırdandılar.**(8/11); Söylenmesi gereken şeylerin tamamını hiçbir şey gizlemeden söylemiş olduğu inancında **gözüküyordu.**(10/9); O gece onunla geç vakitlere kadar **oturduk.**(11/3); O konuştuğça, gözümde geçmiş otuz yılın bana verdikleri **fakirleşiyordu.**(12/7); Ne **yapmışım** ben?(12/10); Hazmolmuş bir saygıyla **doğruldu** arkadaşım.(37/2); Bugün nemiz **kaldı** bizim?(50/6); **Söyle** bana, benim diyebileceğin neyin var?(50/6)

—Bir cümlede birden fazla özne, nesne, zarf ve yer tamlayıcısı bulunabilir. Ancak yüklem tektir. Bir söz dizisi içindeki yüklem sayısı cümle sayısını gösterir.¹⁸⁹

O zamanlar bile onun hep aynı yaşta ola gelmiş olduğuna tuhaf bir ısrarla **inanırdım.**(6/24); Masum genç kız sırları bu yeşil yapraklar arasından pencerelerden pencerelere **fısıldanırdı.**(18/7); Kuşdili esrarı **gizlemez.**(18/16); Canım vücudu tiril tiril kumaş altında bir başka **canlanır**, annesinden belki de bir düşte çaldığı aynı çukurlarla süslü yanakları elbisesinin renginde, **beklerdi.**(18/27); Akşam, sokağımıza ahenkli satıcı sesleriyle **yaklaşırdı.**(19/18); Sonra bir ikinci oyunu **denerdim.**(21/17)

—Yüklem bir kelime grubu olabilir.¹⁹⁰

¹⁸⁷ Edizkun, a.g.e., s.330.

¹⁸⁸ Karahan, a.g.e., s.47.

¹⁸⁹ Karahan, a.g.e., s.47.

¹⁹⁰ Karahan, a.g.e., s.47.

Olay bütün ölçülere göre, bütün görünüşüyle **çılgın bir insan tarafından işlenmiş bir cinayetti.**(6/5); **Dört taneydi** onlar.(6/27); **Bu bir aile faciasıydı.**(10/26); **Ben bütün dünyanın savunduğu bir fikrin taraftarıydım.**(58/14); Gerçi bunu idrak edebilmek **bir düşünce yüksekliğidir.**(67/13); Şimdi sıra **yeni gelendeydi.**(88/25); **“Dünyanın tamamıydı”** sokağımız.(90/18); Konuşan **Emniyet Müdürüydü.**(123/9)

C) Nesne

Nesne ile ilgili tanım ve kavramın ifadesi konularında yüklemde olduğu gibi birbirine yakın görüşler vardır.

Bu kavramın ifadesine genel olarak “nesne”¹⁹¹ terimini benimsenmiş olsa da bunun yanında bazı dilcilerin “düz tümlec”¹⁹² ve “doğrudan tamlayıcı”¹⁹³ terimlerini kullandığını görüyoruz.

Sezai Güneş, nesneyi şöyle tanımlar: “Yükleyeni geçişli fiilden ibaret cümlelerde yer alan ve o fiili doğrudan tamamlayan unsurdur.”¹⁹⁴

Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi”nde nesne ile ilgili olarak şu değerlendirmede bulunur:

“Fiilin tesir ettiği nesneyi, şahsı, şeyi karşılayan cümle unsurudur. Fiillerin bir kısmı geçişli, bir kısmı geçişsizdir. Yani bir kısmı yapma, bir kısmı olma ifade eder. Yapma ifade edenlerin hareketi fiilden başka bir nesneye yönelir, ona tesir eder. Olma ifade edenlerin hareketi ise faile yönelir, onun üzerinde kalır. Demek ki geçişli fiiller tesir edecek bir nesne isterler. İşte bu nesneyi karşılayan cümle unsuru nesnedir. Şu hâlde nesne yalnız fiili geçişli cümlelerde bulunur. Nesne unsuru daima akuzatif hâlinde bulunur, fiile akuzatifle bağlanır. Bu akuzatif ya ekli, ya eksiz olur...”¹⁹⁵

Tahsin Banguoğlu, “Türkçenin Grameri”nde şu açıklamayı yapar:

“Cümlede kimsenin, dolayısıyla yüklemın etkilediği kişiyi veya şeyi temsil eden kelimeye nesne adını veririz.”¹⁹⁶

Vecihe Hatiboğlu, “Türkçenin Sözdizimi”nde nesne kavramı ile ilgili olarak şu tespitite bulunur:

“Eylemin anlamını, çok yakından tamamlayan, etkileyen yalın veya belirtme durumunda bulunan tümlece nesne denir.”¹⁹⁷

¹⁹¹ Karahan, a.g.e., s.52.

¹⁹² Gencan, a.g.e., s.96.

¹⁹³ Güneş, a.g.e., s.342.

¹⁹⁴ Güneş, a.g.e., s.342.

¹⁹⁵ Ergin, a.g.e., ss.377-378.

¹⁹⁶ Banguoğlu, a.g.e., s.527.

¹⁹⁷ Hatiboğlu, a.g.e., s.129.

Hikmet Dizdaroğlu, “Tümcebilgisi”nde nesne ile ilgili olarak “Yüklemin etkisini üzerine alan, öznenin yaptığı eylemden etkilenmiş varlık ya da niteliği gösteren tümce ögesine nesne denir.”¹⁹⁸ demektedir.

Mehmet Hengirmen, nesneyi şöyle tanımlar: “Öznenin yaptığı işten doğrudan etkilenen ve geçişli eylemi tümleyen sözcüklere nesne denir.”¹⁹⁹

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde nesneyi “Cümlede yüklem bildirdiği, öznenin yaptığı işten etkilenen unsur, nesnedir.”²⁰⁰ şeklinde tanımlamıştır. Bu konuda yapılmış olan tanımlar da birbirine benzerlik göstermektedir.²⁰¹

Geçişli eylemlerin anlamını tamamlayan, öznenin yaptığı işten etkilenen, yalın hâlde ya da yükleme hâlinde bulunan varlık veya nesnedir.

C.1) Nesne türleri

Hikmet Dizdaroğlu, “Cümle Bilgisi ” adlı eserinde nesneyi yapılarına ve kullanımına göre iki grupta sınıflandırır:²⁰²

“Yapılarına göre nesnelere;

1-Belirtili Nesne, 2-Belirtisiz Nesne

Kullanımlarına Göre Nesne Türleri

1-Ortak Nesne: Sıralı cümlelerde cümlenin birinde bulunup da hepsiyle ilgili olan nesneye denir.

2-Açıklamalı Nesne: Bir cümlenin nesnesini daha belirgin duruma getirmek, nitelendirmek veya pekiştirmek için nesneye, yine nesne durumunda olan açıklayıcı kelimeler eklenebilir.

3-Yinelenmiş Nesne:

Yaşar Yörük, bu sınıflamaya ek olarak bir de düz tümleçten bahseder:

“Yalın haldeki yani belirtisiz nesnelere düz tümleç denir.”²⁰³

Vecihe Hatiboğlu, nesneyi şöyle sınıflandırmaktadır:

Nesne yalın veya belirtme durumunda bulunarak iki türlü kullanılabilir: “Ev aldı.”, “Kitap okumalı.”, “Defter; kalem getirdiniz mi?” gibi tümcelerde yalın durumda bulunan “ev”, “kitap”, “defter, kalem” sözcükleri “belirtisiz nesne” adını alırlar. Aynı sözcükler belirtme durumunda kullanılırsa “belirtili nesne” olurlar.²⁰⁴

¹⁹⁸ Dizdaroğlu, a.g.e., s.77.

¹⁹⁹ Hengirmen, a.g.e., s.330.

²⁰⁰ Karahan, a.g.e., s.52

²⁰¹ Dizdaroğlu, a.g.e., s.12.

²⁰² Dizdaroğlu, a.g.e., s.77.

²⁰³ Yaşar Yörük. (1978). *Cümle Bilgisi*. Eğitim Yay., 6.Baskı, Ankara, s.86.

²⁰⁴ Hatiboğlu, a.g.e., s.129.

Tahsin Banguoğlu, nesnenin sınıflandırılmasıyla ilgili olarak şu yargıya varır:

“Adlar cümlede kimi ve kim hâlleriyle nesne olurlar (Mehmet tavuğu kesti. Mehmet tavuk kesti). Bunlardan birincisi yüklemde belli bir kişiyi veya şeyi etkilediğini anlatır ve belirtili nesne adını alır. İkincisi ise yüklemde belirtilmemiş bir kişi veya şeyi etkilediğini anlatır ve belirsiz nesne adıyla anılır.”²⁰⁵

Karahan, çalışmasında nesne ile ilgili şu tespitte bulunur.

“Nesne fiile yükleme hali ile bağlanır. Yükleme eki taşıyan nesnelere “belirli nesne”dir, bilinen bir varlığı karşılar. Yükleme eki almayan nesnelere “belirsiz nesne”dir, genel bir varlığı karşılar.”²⁰⁶

Bu çalışmamızda belirtme halindeki nesnelere belirtili nesne, belirtme halini almayan nesnelere de belirtisiz nesne olarak inceledik.

C.2) Nesnenin özellikleri

—Belirtili nesne, cümlede ismin yükleme durumu ekini almış olan nesnedir.²⁰⁷

Kaplanı andırırdı.(6/29); Büyüklerimiz **bunu** anlayamazlardı. (7/19); Bu tutumda **onları** geciktiriyordu.(8/30); ONLAR **seni** sağ komazlar(9/26); Sandıkçıların evi, mescit, geniş arsa otuz yıl önceki yerlerinde, iyi niyetli bir insan bakışıyla seyrediyorlardı **sokağı**.(14/7); **Kapıyı** bize bir yaşlı hanım açtı.(16/8); Doktor ceset üzerinde çalışırken ben **çevreyi** inceledim.(16/18); **Gözlerimi** acıyana kadar sıkıca kapardım.(21/18); **Babanı** hatırlıyorum.(32/12); Geleceğimi vaad ederek **telefonu** kapattım.(46/1); **İkramı** teşekkürle kabul ettim.(57/3)

—Belirtisiz nesne cümlede yükleme durumu ekini almamış nesnedir.²⁰⁸

Bana **ihlamur** pişirdi ve Gülüm'ü anlattı.(43/2); Bazen üç-dört kişiden oluşmuş bir erkek gurubu **içki** içerlerdi.(72/31); Daha sonraları elime imkân geçtiği halde bir daha **balon** almadım.(75/14); Bu sözlerden sonra bileklerime **kelepçe** taktılar, silahımı aldılar ve tevkifhaneye doğru yola çıktık.(138/3); Ben de sizi **şey** zannetmiştim.(145/3); **Sigara** uzattım, almak için nazlanmadı.(145/6); Yaradılışlarındaki kabiliyetin yardımıyla kısa zamanda dünyamızda ve başka dünyalarda **medeniyetler** kurdular.(150/11); Böylece her zihni oyun, türlü akıllarda kendine **tarafdar** buldu.(152/16)

— Belirtili nesnenin cümle içinde belirli bir yeri yoktur.²⁰⁹

²⁰⁵ Banguoğlu, a.g.e., s.527.

²⁰⁶ Karahan, a.g.e., s.53.

²⁰⁷ Yaman vd., a.g.e., s.134.

²⁰⁸ Yaman vd., a.g.e., s.134.

Kaplanı andırırđı.(6/29); Sadece köpekler hissetmişti **gelişlerini** ve ulumuşlardı.(7/5); Ben **dünyayı** rengârenk balonlardan oluşmuş bir varlık, görüyorum.(77/3); **Düğmeyi** dikkatle inceledim.(79/28); İkrâm ettiğim sigaraya teşekkür ettikten sonra aşağılar bir biçimde **sokağı** işaret etti.(81/8); Adam **gözlüklerini** hohlayıp parlattı.(82/17); **Paketi** bile tarif etmişim ona.(83/4)

—Belirsiz nesne daima yüklem önünde yer alır.²¹⁰

Güneşin, o vazgeçilmez dostun bu sabah ziyaretlerini onlar da güleç bir yüzle karşılar ve **yeşil** derlerdi.(13/17) Makine insana **paralar** kazandırırđı.(24/1)

— Bir cümlede birden fazla nesne bulunabilir.²¹¹

Kirpiklerimi birbirine iyice yaklaştırır, **odadakileri**, özellikle **babamı** seyrederdim.(21/6); Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra, **dolapları**, **yükü** araştırdım.(22/17)

—Belirtili nesnelere nesne, bilinen, belli bir şeydir. Oysa belirtisiz nesnelere nesne belli ve bilinen bir şey değildir.²¹²

Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra, **dolapları**, **yükü** araştırdım.(22/17); **Komiseri**, size karşı davranışı için suçlamamalısınız.(149/18); **Özünü** Mitolojiden alıyordu Avrupa.(151/17); Şeytani akıl, **imamı** kararttı.(152/12); Ben de sizi **şey** zannetmişim.(145/3); **Ne** yapıyordum ben?(132/14); Böyle bir düzen Avrupa açısından bakınca **ne** ifade ederdi? (97/18)

—Zeynep Kormaz, bir nesne türünden daha bahseder:

“Cümlenin nesnesini daha belirgin duruma getirmek, nitelemek veya pekiştirmek amacıyla kullanılan ve yine nesne durumunda olan sözcük veya sözcük grubu olan açıklayıcı nesnelere söz edilebilir.”²¹³

Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra, **dolapları**, **yükü** araştırdım.(22/17); Kirpiklerimi birbirine iyice yaklaştırır, **odadakileri**, özellikle **babamı** seyrederdim.(21/6)

— Nesne isim cümlelerinde çok seyrek görülür.²¹⁴

— Cümle tahlillerinde yükleme sorulan “neyi, kimi” ve “ne” soruları nesneyi bulmaya yardım eder.²¹⁵

Gözlerimi acıyana kadar sıkıca kapardım.(21/18) (Neyi kapardım?)

²⁰⁹ Karahan, a.g.e., s.53.

²¹⁰ Karahan, a.g.e., s.53.

²¹¹ Karahan, a.g.e., s.54.

²¹² Hengirmen, a.g.e., s.331.

²¹³ Korkmaz, a.g.e., s.2.

²¹⁴ Karahan, a.g.e., s.54.

²¹⁵ Karahan, a.g.e., s.55.

Ertesi sabah **onu** güzelce paketleyip üçümüz birlikte posta haneye götürdük.(28/8); (Kimi götürdük?)

Onun çevresinde dolanıyor, **çıgliklar** atıyordu.(134/12) (Ne atıyordu?)

D) Yer tamlayıcısı

Yer tamlayıcısı ile ilgili tanım ve kavramın ifadesi konularında benzer görüşler vardır. Bu kavramın ifadesi için genel olarak “yer tamlayıcısı”²¹⁶ ve dolaylı tümleç²¹⁷ terimleri kullanılmıştır. Bunların yanında Tahsin Banguoğlu bu kavramın ifadesinde “isimleme”²¹⁸ terimini kullanmıştır.

Bu çalışmamızda, bu kavramı ifade ederken “yer tamlayıcısı”²¹⁹ terimini kullandık.

Sezai Güneş, yer tamlayıcılarını şöyle tanımlar:

“Mekân isimlerinin/normal isimlerin ‘yönelme, ayrılma, bulunma’ halindeki çekimli şekillerinden veya yer zarflarından ibaret olan, yükleyenin anlamını yer/yön bakımından tamamlayan unsurlardır.”²²⁰

Mazhar Kükey, “Türkçenin Söz Dizimi” adlı eserinde yer tamlayıcısını tanımlamıştır:

“- e, - de, - den durum eklerinden birisiyle çekimlenerek; eylemin, işin “neye, nereye, kime” yöneldiğine; ayrıca “nerede, kimde ” geçtiğine; “neden, nereden, kimden” çıktığını gösteren yardımcı ögeye yer tamlayıcısı adı verilir.”²²¹

Yusuf Olgun da yer tamlayıcısını buna benzer şekilde tanımlamıştır.²²²

Yaklaşma hâli (-a, -e), bulunma hâli (-da, -de; -ta, -te) ve ayrılma hâli (-dan, -den; -tan, -ten) ekleriyle yükleme bağlanan; yüklemi yaklaşma, bulunma, ayrılma bildirerek yer/yön bakımından tamlayan kelime veya kelime grubudur. Fiilin yerini ve yönünü gösterdiği için bu ögeye yer tamlayıcısı da denir.

İsim veya isim soylu bir kelime ya da kelime grubunun yer tamlayıcısı olabilmesi için yaklaşma hâli (-a, -e), bulunma hâli (-da, -de; -ta, -te) ve ayrılma hâli (-dan, -den; -tan, -ten) eklerinden birini mutlaka alması şarttır.

D.1) Yer tamlayıcısının özellikleri

Muhittin Bilgin, “Anlamdan Anlatıma Türkçemiz” adlı eserinde yer tamlayıcılarının sınıflandırılması ile ilgili olarak şu tespitte bulunur: “Gerek anlam

²¹⁶ Ergin, a.g.e., s.400.

²¹⁷ Hatipoğlu, a.g.e., s.136.

²¹⁸ Banguoğlu, a.g.e., s.529.

²¹⁹ Karahan, a.g.e., s.55.

²²⁰ Güneş, a.g.e., s.343.

²²¹ Kükey, a.g.e., s.131.

²²² Yusuf Olgun. (1994). *Türk Dili Kompozisyonu*. Işık Basıkevi, Bursa, s.120.

gerek yapı yönünden dolayı tümlecini üç ayrı görünümü vardır. Bunlar yönelmeli, bulunmalı ve çıkmalı dolaylı tümleçtir.”²²³

Bilgin yine aynı çalışmasında yer tamlayıcılarını kullanılış biçimlerine göre “ortak, açıklamalı ve pekiştirmeli dolaylı tümleç” olmak üzere üç grupta inceler.²²⁴

—İsim cinsinden bütün kelime ve kelime grupları, cümlede yer tamlayıcısı görevi yapabilir.²²⁵

Üzerinde daha fazla kafa yormaz.(5/6); Ben de aynı ses tonuyla **ona** “bunu ONLAR mı yaptılar?” diye sorardım.(5/14); **Zabıtta** bir nokta daha önemle belirtilmişti.(6/10); **O tahtadan** bir defa olsun baktırmadı beni.(38/13); **Uzun kollarının ucunda** sık sık yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş kocaman elleri vardı.(51/12); **Sert bir ağaçtan** yapılmıştı.(56/3); **Oturduğum yerden** evimiz gözükmüyordu.(57/6); Doktor **ortada** gözükmüyordu.(125/3); **Size** güveniyorum.(124/20); **Ölünün yaşlı vücudunda** yirminin üzerinde yara tespit edilmişti.(6/7); **Sözünün burasında** dururdu.(7/6)

—Bir cümlede birden fazla aynı veya ayrı cinsten yer tamlayıcısı bulunabilir.²²⁶ Dizdaroğlu ise bir cümlede, açıklamalı cümleler dışında aynı türden yer tamlayıcılarının bulunamayacağını ileri sürmektedir.²²⁷

Gerçi şeytan bazen elimiz olur; can eriklerine, **narlara, ayvalara** uzanırdı.(15/21); Akşam böylece **gecelik entarilerinin ürperti veren temasında, aş kokusunda, gaz lambasının titrek alevinde** başlardı.(20/12); **Ta içimde, hücrelerimde** buz kristalleri oluşuyor.(34/10)

—Yaklaşma ve uzaklaşma ekli yer tamlayıcıları, isim cümlelerinde çok az kullanılır. Bulunma ekli yer tamlayıcıları ise her cümlede bulunur.²²⁸

O, bana makineyi anlatırken bir yandan da **bir kareli kâğıt üzerine** çiziyordu.(25/3); Büyük tehlikeyi baban işaret etti **bana**.(34/26); Soruma hemen cevap vermek yerine izin isteyerek **yatağına** sırt üstü uzandı.(36/3); Yaşlı kadın **konuşmasına** ağlamaklı bir sesle devam etti.(45/11); O, bardağı ikinci defa doldurmak için çıktığında **odaya** yeniden baktım.(45/14); **Arkadaşımın da benim de gönlümüzde** o vardı.(25/19); **Onun tertemiz vicdanında** en ufak bir leke yoktur.(29/29); **Yüzünde** hoş bir sohbetten arta kalmış bir gülümseme

²²³ Bilgin, a.g.e., s.475.

²²⁴ Bilgin, a.g.e., s.477.

²²⁵ Karahan, a.g.e., s.55.

²²⁶ Karahan, a.g.e., s.56.

²²⁷ Dizdaroğlu, a.g.e., s.117.

²²⁸ Karahan, a.g.e., s.56.

vardı.(36/29); Sanki **bağrında** bir yara vardı da o yaranın acısıyla konuşuyordu.(44/30); Ama **ortada** bir gerçek var.(63/2); Mezarı **sokağımızdan** görülebilirdi.(42/26); **Gülüm'ün güzel yüzünden** sıyrıldı.(27/15); **Evinden** hiç çıkmaz, kış yaz **pencerede** durur, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmamasıya bakardı.(37/30); **Hastaneden** aramışlardı.(46/27); Neden sonra **secdeden** doğruldu ve **evine** gitti.(62/25)

—Cümle tahlillerinde yükleme sorulan “kime, kimde, kimden, neye, neden, nereye, nerede, nereden” soruları yer tamlayıcısını yardım eder.²²⁹

Bir an **doktora** dikkatle baktı.(76/22); (Kime baktı?)

Neyse **balona** dönelim.(74/13); (Nereye dönelim?)

Odada bir süre gitti geldi.(77/10); (Nerede gitti geldi?)

Onun açlıktan bu hale gelmiş olacağını düşünüp **bakkaldan** bir şeyler aldım.(79/11); (Nereden aldım?)

Hazzetmezdim **kendisinden**.(80/15); (Kimden hazzetmezdim?)

O da **fakirlikten** dem vurmuydu.(82/230); (Neden dem vurmuydu?)

E) Zarf tamlayıcıları

Zarf tamlayıcısı ile ilgili tanım, kavramın ifadesi ve tasnif konularında benzer görüşler vardır.

Bu kavramın ifadesi için genel olarak “zarf (Karahan, 1998:57) ve zarf tümleci”(Bilgegil, 1984) terimleri kullanılmıştır. Kısmen de olsa bunların yanında “belirteç (Gencan, 2001:135) ve zarflama” (Banguoğlu, 1996:530) terimlerini kullanmışlardır.

Sezai Güneş, zarf tamlayıcılarını şöyle tanımlar:

“Ya çekim edatlarıyla/zarf fiil ekleriyle zarflayan, ya da kendisi zarf olan ve sözdeki yüklemeyi ‘sebep, şekil, tarz, miktar, süre’ gibi ifadelerle tamamlayan/açıklayan unsurlara denir.”²³⁰

Zarf tamlayıcılarını Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde şöyle tanımlar:

“Fiilin muhtelif şartlarını ve zamanını gösteren cümle unsurudur. Hareketin, nasıl, niçin, ne şekilde, hangi şartlarla yapıldığını göstermek için zarf unsuru kullanılır.”²³¹

Tahir Nejat Gencan, “Dilbilgisi” adlı eserinde zarf tamlayıcısını kısaca şöyle tanımlar: “Yüklemi berkiten sözcük, belirteç tümlecidir.”²³²

²²⁹ Ahmet Beserek. (1991). *Türkçede Cümle Yapısı*. Öğretmen Kitapları Dizisi, İstanbul, s.46.

²³⁰ Güneş, a.g.e., s.343.

²³¹ Ergin, a.g.e., s.400.

Metin Erdoğan, “Kelime Grupları ve Cümle Bilgisi” adlı eserinde zarf tamlayıcısını “Ortak, açıklamalı ve yinelenmiş zarf tamlayıcısı” olmak üzere üç grupta inceler.²³³

Yüklemin anlamını yer, yön, zaman, durum, miktar, vasıta, şart, soru yönüyle tamamlayan, zarf fiil eklerini alabilen kelime ve kelime gruplarına cümlede zarf tamlayıcısı denir.

E.1) Zarf tamlayıcılarının özellikleri

— İsimler eksiz veya yön, vasıta, eşitlik ve bazı hal ekleriyle, fiiller de zarf fiil ekleriyle zarf görevi yaparlar.²³⁴

Çocukluk arkadaşım ve ben, **aramızda tam otuz ayrılık yılı, bu karakol odasında, bu soğuk, bu kesin, bu asrımız mantığıyla şartlanmış odada, bu karalı postalını ruhumuz üzerinde hissettiğimiz ortamda oturmuş ONLAR**’dan bahsediyorduk.(6/16); Zabıttta bir nokta daha **önemle** belirtilmişti.(6/10 Onlar **şimdiden** kesin karara varmış gibiydiler.(8/13); Özellikle küçük kulaklar duyardı bunları ve dışarıda ONLAR’ın dolaştıklarını **ürpererek** düşünürlerdi.(20/21); **Yirminci yüzyılda** yetiştiniz.(69/19); Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi **yenik bir halde**, başı öne düşmüş onların aralarında görüyorum.(63/14); **Şu anda** ONLAR’ın varlıklarıyla alay ediyorsunuz.(69/20); **Bu arada** doktoru telefon için çağırıldılar.(71/22); **Bir fikirle** irkildim.(79/26)

— Yön, tarz, sebep, vasıta, miktar ve şart bildiren bütün kelime grupları cümlede zarf görevi yapar.²³⁵

Bıraksam daha uzun zaman oğlundan bahsedecekti.(82/15); Uzun süre **konuşmadan** durduk.(71/22); Belki **anlayamayacaklarından, onların dudak büküp alay edeceklerinden** korkuyorlardı.(14/18); Metalsi ses: "Allah’ın bizden secde etmemizi istediği varlık, insan, bu olabilir mi?" dedi **hayretle**.(30/23); **Bu yüzden** seni silâh taşımaktan men ediyorum. (116/3); **Sesinde tuhaf bir ifadeyle**, "Mümkün olduğu kadar süratle geliniz" dedi.(123/10)

—a/-e, -da/-de, -dan/-den ekleri dolaylı tümleç görevi yanında zarf tümleci de oluşturur.²³⁶

²³² Gencan, a.g.e., s.109.

²³³ Erdoğan, a.g.e., s.90.

²³⁴ Karahan, a.g.e., s.57.

²³⁵ Karahan, a.g.e., s.58

²³⁶ Yaman vd., a.g.e., s.135.

İkisi de **candan** karşıladılar beni.(85/22); **Ömründe** yemek saatlerinden başka hiç bir şeye uymamıştır.(83/18); O yıl hacca gidenler **döndüklerinde** Allah üzerine yemin etmişler ki eskici dede orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); Ama bu **rüzgârdan** da olabilirdi.(94/3); Değişme, sokağımızda **durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde** başladı, sonra da durmadı, dinlenmedi.(12/23); **Bu söz üzerine** çarklar harekete geçecekler ve artık durmayacaklardı.(24/12)

—Bazı dilciler cümle içindeki edat gruplarını edat tümleci olarak kabul ederler.²³⁷ Haydar Edizkun, Mehmet Hengirmen ve Tahir Nejat Gencan gibi bazı dilciler “edat tümleçleri” veya “ilgeç tümleçleri” terimleriyle adlandırılan bir cümle unsurundan daha bahsederler.

Edat grubunu ayrı bir öge olarak inceleyenlerden biri olan Eker,²³⁸ edat tümleçlerini açıklarken aslında bunların bir zarf tamlayıcısı görevinde olduğunu belirtir. Edatlarla kurulan bu cümle unsurları zarf görevinde buldukları için bunları zarf tamlayıcısı olarak almak daha uygundur.

Eğer **otuz yıl önce** olsaydı bu olay.(5/5); **Her vuruştan sonra** o şey etten çıkarılmadan et içinde burulmuş.(6/11); **Ona sahip olabilmek için** bütün çocuklar neler feda etmezdi ki.(8/7); **O güne kadar** bu taşlar,bu yollar,bu binalar,bu insanlar geniş ve sağlam ayakkabılar içinde yere sağlam basan adımların seyircisi olmuştu.(14/27); Her şey **olduğu gibi** duruyordu.(16/11); Bakışlarımdaki soru **konuşması için** yetti.(21/25); Arkadaşım **makineyi bana anlatabilmek için** pek çok çaba gösterdi.(24/23); **Senin düşünemeyeceğin kadar** yalnızdım ben.(33/22); **Bütün duyu organlarımız için** aynı şey söylenebilirdi.(39/11); Gelin **onun için** ölmemişti.(51/3)

— Bir cümlede aynı veya ayrı türden birden fazla zarf bulunabilir.²³⁹

Sonra yeniden kaybettim kendimi.(85/5); **Sonra** büyüklerimiz **şöyle** anlatırlardı.(92/23) Nazar da **cin gibi, şeytan gibi** zamanımız insanı gözünde çağ dışı bir düşüncedir.(73/24); **Benim için** bu **o kadar** imkânsızdı ki, tereddüt etmeden 'Evet' dedim.(74/2); **Gün ışığı için, yıldızlar için, bir horoz sesi, bir kuş civıltısı, bir yağmur sesi için** durum buydu.(76/13); **Böyle anlarda** papatyalar **daha sarı,**

²³⁷ Edizkun, a.g.e., s.362.

²³⁸ Eker, a.g.e., s.358.

²³⁹ Karahan, a.g.e., s.58

şekiller **daha uzun** gözükdü gözüme.(72/28); **Sonra** bizi **yalnız** bıraktı.(144/26); **Severek, isteyerek** yerine getirdim.(135/19)

— Şart cümlesi ana cümlenin zarfıdır. Yükleme şart, zaman, sebep, benzetme gibi anlamlarla tamamlar.²⁴⁰

Karşı fikre de sahip olsa o bu bakımdan takdire değerdi.(96/26); Ama **başaramazsanız**, korkarım bu zatların ikimizden de alacakları hıncı hiç de küçümsenir olmayacaktır.(124/22); **Kendinizi savunmak zorunda kalırsanız** silâh kullanmaktan çekinmeyin.(123/15); Siz **benim yerimde olsanız** böyle düşünen bir toplumu nasıl ikna edersiniz?(30/21)

—Cümle tahlillerinde yükleme sorulan “ne zaman, ne kadar, nasıl, neyle, niçin, kiminle, hangi şartlarda, kim tarafından, hangi yöne” soruları zarf tamlayıcısını bulmaya yardım eder.²⁴¹

Zabıtta bir nokta daha **önemle** belirtilmişti.(6/10); (Nasıl belirtilmişti?)

Onlar **şimdiden** kesin karara varmış gibiydiler.(8/13); (Ne zaman karara varmış gibiydiler?)

Sözün burasında bir doktor **içeri** girdi.(36/28); (Nereye girdi?)

Evinden **hiç** çıkmaz, kış yaz pencerede durur, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmamasıya bakardı.(37/30); (Ne kadar çıkmaz?)

Belki anlayamayacaklarından, **onların dudak büküp alay edeceklerinden** korkuyorlardı.(14/18); (Niçin korkuyorlardı?)

Bu yüzden ister istemez **bazı insanlarla** konuşuyorum.(98/28); (Kimlerle konuşuyorum?)

4.1.1.2.2. Cümle dışı unsurlar

Leyla Karahan “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde cümle dışı unsurları şöyle tanımlar: “Cümlenin kuruluşuna katılmayan ve dolaylı olarak cümlenin anlamına yardımcı olan unsurlardır.²⁴²” H.İbrahim Delice de cümle dışı unsurları benzer şekilde tanımlar.²⁴³

Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde cümle dışı unsurları tanımladıktan sonra konuyla ilgili olarak: “Herhangi bir unsurun cümle dışı unsur

²⁴⁰ Karahan, a.g.e., s.59

²⁴¹ Karahan, a.g.e., s.59.

²⁴² Karahan, a.g.e., s.59.

²⁴³ H.İbrahim Delice. (2003). *Türkçede Söz Dizimi*. Kitabevi Yay., İstanbul, s.141.

sayılmasındaki asıl ölçü, o unsurla yüklem arasında doğrudan bir bağ kurulamamasıdır.” Demek ki bu tür unsurlar şeklen cümle içinde; işlev ve anlamca ise cümle dışındadır.

Söz dizimi üzerine araştırma yapan pek çok dilci “cümle dışı unsurları” ayrı bir unsur olarak incelememektedir.²⁴⁴

Şeklen cümle içinde bulunan, işlev ve anlamca cümlenin dışında kalan, cümlenin kuruluşuna katılmayan, yüklemle doğrudan ilişkisi olmayan; cümlenin anlaşılmasına yardımcı olan kelime veya kelime gruplarına cümle dışı unsur diyoruz.

“Bağlama edatları, ünlem edatları, ünlem grupları, hitaplar, ara sözler” cümle dışı unsurlardır. Açıklama cümleleri de cümle dışı unsurdur.

—Cümle dışı unsurlar cümlenin her yerinde bulunabilir.

Çünkü bana öğretmişti **ki**, bakmak ve konuşmak aynı anda yapılmamalıydı.(23/8); **Lütfen** oturmaz mısınız?(65/23); **Oysa** kumaş henüz sağlamdı.(105/23)

4.1.1.3. Kelime grupları

Dilbilgisi kitaplarında “kelime grupları” konusu başlı başına bir inceleme konusu olarak şu ana kadar incelenip, ayrı bir eser olarak ortaya konulmuş değildir. Bu konu genellikle söz dizimi kitaplarında alt başlık halinde incelenmiştir.

Bu kavramı “Tahsin Banguoğlu, belirtme öbeği; Muharrem Ergin, belirtme grubu; Vecihe Hatipoğlu, yargısız anlatımlar; Leyla Karahan, kelime grupları”²⁴⁵ şeklinde ifade etmişlerdir.

Bu yapı, bu çalışmada “kelime grupları” terimiyle ifade edilmiştir.

Sezai Güneş, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde kelime gruplarını şöyle tanımlar:

“Birden fazla kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan, kendi içinde yapı ve anlam yönünden bir bütünlük taşıyan ve bir cümlenin kuruluşunda bir bütün olarak görev alan gramer unsurlarına kelime grubu denir.”²⁴⁶

Birçok araştırmacı da kelime gruplarını buna benzer şekilde tanımlamıştır.²⁴⁷

²⁴⁴ Gencan, a.g.e., s.110.

²⁴⁵ Karahan, a.g.e., s.11.

²⁴⁶ Sezai Güneş. (1997). *Türk Dil Bilgisi*, DEÜ Rektörlük Mat., İzmir, s.329.

²⁴⁷ Çatıkkaş, a.g.e., s.242.

Kelime grubu, birbirine ek alarak ya da eksiz olarak bağlanıp grup oluşturan; yapısı ve anlamıyla bir bütünlük taşıyan; birden fazla kelimedenden oluştuğu hâlde cümledeki görevi bakımından bir kelimedenden farksız olan dil birliğidir.

Aysu Eldemir, kelime gruplarının oluşturulma şekilleri ile ilgili olarak şu değerlendirmede bulunur:

“Söz zinciri içinde işleyişleri açısından ele alınırsa, bir dilin sözcükleri, sözcük sırası, çekim ekleri, türetim ekleri, yardımcı sözler, vurgu öğelerinin oluşturdukları birlikler yardımıyla anlamlı öbekler ortaya çıkmaktadır.”²⁴⁸

Kelime grupları konusunda en kapsamlı çalışmalardan birini yapan Leyla Karahan, şu bilgileri vermektedir: “Kelime grupları cümle ve diğer kelime grupları içinde tek kelime gibi isim, sıfat, zarf ve fiil görevi yapar.”²⁴⁹

Sesi **bir fısıltı halindeydi** veya **fısıltının bir ton üstünde**.(5/2); Ama **bizim zamanımızda** bir kız böyle yetiştirilirdi.(43/12); **O zamanlar ONLAR**’ın varlıkları o kadar kesindi.(5/12); Her vuruştan sonra o şey **etten çıkarılmadan** et içinde burulmuş.(6/11); O odadan çıktıktan sonra artık iyice yıpranmış mobilyayı eski tanıdıklar gibi teker teker **gözden geçirdim**.(57/4)

Rasih Erkul, “Cümle ve Metin Bilgisi” adlı eserinde kelime grupları ile ilgili şu tespitite bulunur:

“Gruplar içinde kelimeler kurallı bir şekilde sıralanırlar. Kelime grubunu oluşturan kelimelerin sırasını belirleyen temel kurul şudur: Türkçede yardımcı unsur, temel unsurdan önce gelir. Türk cümle mantığının bütün yapısı, bu temel kanun üzerine kurulmuştur. Bütün kelime grupları ve cümlelerde; tamlanan, belirtilen temel unsur sonda gelir; yardımcı unsur başta gelir. Görev bakımından birbirine denk olmayan unsurların bulunduğu bir kelime grubunda ana unsur, genellikle grubun sonundadır.”²⁵⁰

Olayı çok iyi bilen bir insanın duraksamadan uzak, kesin bir yargısıydı bu.(6/3); Bu, **çocukluk arkadaşımın icat ettiği bir makinenin planıydı**.(22/27); Bir bakıma **geçmişin muhasebesi** bu.(37/20); **Bütün sokakların hikâyesi** bu.(60/10); Söz konusu olan **çok iri bir kediydi**.(6/28); Gideceği yer **koca devletti** çünkü.(26/1)

Karahan, bu konuyla ilgili şu değerlendirmede bulunur:

“Fiile dayalı gruplarda bu düzen, aynı zamanda hareketin oluş sırasını gösterir. Sadece birleşik fiil ve edat grubunda, ana unsur başta bulunur.”²⁵¹

²⁴⁸ Aysu Eldemir. (1980). Saussure’den Sonra Yapısal Dilbilimde Sözdizimi Konusundaki Tutumlar, Yöntemler ve Üretici Chomsky. *Dilbilim ve Dilbilgisi Konuşmaları*, TDK Yay., Sayı: 465., Ankara, s.134.

²⁴⁹ Karahan, a.g.e.,s.11.

²⁵⁰ Rasih Erkul. (2004). *Cümle ve Metin Bilgisi*. Ankara Yay., Ankara, s.4.

²⁵¹ Karahan, a.g.e., s.12.

Biz çocuklar dadıyı siyah renkli bu hanımın ismi **kabul ederdik**.(13/7); Bu yüzden cesedi bizzat görmem biraz geç **mümkün oldu**.(13/21); Yanıma doktoru da alarak **yola çıktım**.(13/22); Ellerimiz bu süre içinde **hiç bir zaman olmadığı kadar** temizdi.(27/21); Ben **senden ayrıldığımdan beri** hep sustum.(33/16); **Direnenler için** bu durumda hiç de iyi düşünmüyor insan.(35/13)

Kelime grupları ile ilgili karşılaştırmalı bir çalışma yapan Ertuğrul Yaman, kelime gruplarını “eksiz, ekli ve edatlı kelime grupları” olmak üzere üç grupta inceler.

Bu yapı, bu çalışmada isim tamlaması, sıfat tamlaması, sıfat fiil grubu, isim fiil grubu, zarf fiil grubu, edat grubu, tekrar grubu, bağlama grubu, unvan grubu, birleşik isim grubu, sayı grubu, birleşik fiil grubu, kısaltma grubu başlıkları altında incelenmiştir.

4.1.1.3.1. İsim tamlaması

Bu kavramın ifadesi için “Banguoğlu, ad takımı²⁵²; Hatipoğlu, ad tamlaması²⁵³; Edizkun, isim takımları; Gencan, ad tümlemesi²⁵⁴,” terimlerini kullanmışlardır. Birçok dilci bu kavramı isim tamlaması terimiyle ifade etmiştir.²⁵⁵

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde isim tamlamasını “Bir isim unsurunun, iyelik sistemi içinde bir başka isim unsuruyla kurduğu kelime grubudur.” şeklinde tanımlar. İsim tamlamasının tanımı ile ilgili olarak dilciler arasında birlik vardır. Bu konuda birçok dilcinin yaptığı tanım Karahan’ın yaptığı tanımla paralellik arz eder.²⁵⁶

Muharrem Ergin, bu konu ile ilgili olarak şu değerlendirmede bulunur:

“İsim tamlaması bir iyelik grubundan, iyelik grubunun üçüncü şahsından başka bir şey değildir ve isim tamlamasına da iyelik grubu diyebileceğimiz gibi diğer iyelik guruplarına da isim tamlaması diyebiliriz.” tespitinde bulunur.²⁵⁷ Ergin konu hakkında yazısının devamında “İyelik ekleri eklendikleri kelime dışında bir şahıs ifade ettikleri için iyelik grubunun yalnız tamlanan unsuru da grubun yerini tutabilir.”²⁵⁸

M. Ata Çatıkkaş, “Türk Dili ve Kompozisyon Kılavuzu” adlı kitabında Muharrem Ergin’e paralel görüş belirtir.

²⁵² Banguoğlu, a.g.e., s.498.

²⁵³ Hatipoğlu, a.g.e., s.11.

²⁵⁴ Gencan, a.g.e., s.158.

²⁵⁵ Ergin, a.g.e.,s.381.

²⁵⁶ İsmet Cemiloğlu. (2001). *Cümle Bilgisi*. Ankara, s.12.

²⁵⁷ Ergin, a.g.e., s.382.

²⁵⁸ Ergin, a.g.e., s.383.

“İyelik ekleriyle yapılan tamlamalarda birinci unsur gizli ya da açık olarak şahıs zamirlerini taşır ve şahıs zamirlerinin genetifi ile ifade edilir. Zamirler de isim soylu kelime çeşidi olduğu için, isim gibi muamele görür.”²⁵⁹

İyelik bağlantısı ile birbirine bağlanmış iki ya da daha fazla ismin tek bir kavramı karşılar şekilde birleşmesiyle oluşan kelime grubuna isim tamlaması diyoruz.

A) İsim tamlamasının özellikleri

—İsim tamlamalarında tamlayan adını verdiğimiz unsur tamlanan unsura ilgi hali ile bağlanmaktadır. Bu durum zamirlerde ekli, isimlerde ise ekli veya eksiz olarak kullanılabilir. İsim tamlamalarında tamlanan unsur daima iyelik eki bulundurur.²⁶⁰

ONLAR’ın varlıkları bütün bu saydığım ve çocukluğumu yapan gerçek renkler gibi inkâr edilemezdi.(5/10); **Benim kaşığım** kemik ve bağa karışımıydı.(20/25); Karanlığın iyice koyulaştığı noktalarda Haziran böcekleri yanar, söner; **bir gece kuşunun ötüşü** duyulurdu.(21/14); **İnsan yüzleri** bu değişen kıyafetlerle değişirdi.(20/14); Böyle bir ortamda **bir oğulun bir anneyi öldürmesi** akla uygun düşmüyor.(61/7); **Benim yerim** mezarlıkla bostan arasına sıkışmış büyükçe bir üçgendi.(72/9); Duvarlarda yine **dam korukları** kümeleniyordu.(13/26)

— Bu tamlamada ana unsur, sonda bulunur. Birinci unsur tamlayan ikinci unsur tamlanandır.

Emniyet müdürlüğü bu işin tahkikatına beni memur ettiğini ancak ertesi günü sabahı bildirdi.(13/20); **Çocuk gözlerim** onun uzun boyunda, noksansız güzelliğinde dayanılmaz bir çekicilik bulurdu.(17/18); **Kuşdili** olaya esrar tat ve havası verirdi.(18/16); **Ev sahibi** "Komşunun oğlu kaatil değil" dedi.(61/11); **Heykelin gözleri** belli belirsiz kırmızı bir ışıkla yandı.(133/27); **Nifak tohumu** olgun meyvelerini mevsim beklemeden vermeye başladı.(152/8)

— İsim tamlamasının tamlayan ve tamlanan unsurları, kelime grubu olabilir.

Bütün değerlendirme yetenekleri, baştan aşağı his kesilmiş ellerinde ilk yargı tereddüdüyle bir an duraladılar.(34/31); Ancak **takıldığı yerde balonun uzun süre kalmayacağı** belliydi.(74/18); **İki yüz yıl evvelin adamının radyo dalgaları konusundaki direnmesi**, herhalde sizin şu andaki tutumunuzdan pek farklı olmazdı.(71/18); O dışarı çıktıktan sonra **genç mahkûmun bana karşı tavrı**

²⁵⁹ Çatıkkaş, a.g.e., s.243.

²⁶⁰ Kemal Ateş. (1990). *Türk Dili*. 1. Baskı, İstanbul, s.87.

değiştirdi.(144/27); **Hapishanenin günlük hayatı** bile onun tahammül edemeyeceği kadar pisliklerle doluydu.(142/31); Böyle bir ortamda **maddenin Tanrı olması** doğaldı.(151/20)

— Tamlayanı sıfat-fiil olan isim tamlamalarının tamlayanı daima ilgi hali eki alır.²⁶¹

O zaman **gördüklerimin ifadesi güçlüğü** dikildi karşıma.(39/30); O Çok iyi biliyorlar ki, **ellerinden gelebileceklerinin tümü** bana baş eğdiremeyecektir.(47/21)

— Tamlayanı ilgi hali ekinin bulunup bulunmamasına göre isim tamlamaları belirtili isim tamlaması ve belirtisiz isim tamlaması olarak ikiye ayrılır.²⁶²

A.1) Belirtili isim tamlaması

Leyla Karahan, belirtili isim tamlaması ile ilgili şu değerlendirmede bulunur:

Birinci unsur ilgi eki taşıyan isim tamlaması “belirli isim tamlaması”dır. Bu tamlamada birinci unsur belirtme görevi yapar. Belirli isim tamlamasında iki unsur arasında eklenen geçici bir ilişki kurulmuştur.²⁶³

—Kendisini oluşturan tamlayan ve tamlanan unsurlarının her ikisinin de ek aldığı isim tamlamalarına belirtili isim tamlaması diyoruz.

İnsanların tamamı aynı gaflet içinde değiller kuşkusuz.(30/29); **Yaradılışın ve yaradılışının sırrı** bu kadar mahdut olabilir miydi?(12/12) **Sokağımın insanları** kayboluyorlardı.(33/23); Bu arada **gramofonun borusu** incelmış ve hımlım sesiyle durmadan gazeller söylediler.(73/3); **Uğraşmamızın hedefi** bu olmuş olsun.(78/6); **Benim selâmetim** tek başına söz konusu olamaz.(78/8); **Küçük beyin ifadesi** arkadaşımı temize çıkarmış ama, bu basit görünüşlü cinayeti içinden çıkılmaz bir hale getirmişti.(78/23); **Arkadaşımın avucu** simsiyah barut yanığı idi.(89/22)

—Belirtili isim tamlaması, bir başka belirtili isim tamlamasının kuruluşunda tamlayan olarak da bulunabilir.²⁶⁴

Göze hoş gelmeyen hemen her şey için **çamaşırcının kızının** gülüşü örnek gösterilirdi.(24/3); **Benim gurubumun başarısı**, elinde tuttuğu devlet gücüne rağmen bu kadar büyük olamazdı.(58/30)

²⁶¹ İsmet Cemiloğlu. (2001). *Cümle Bilgisi*. Ankara, s. 14.

²⁶² Karahan, a.g.e., s.14.

²⁶³ Karahan, a.g.e., s.14.

²⁶⁴ Delice, a.g.e., s.38.

—Belirtili isim tamlamalarında tamlayan ve tamlanan unsurlar sıfat tamlaması olabilir.²⁶⁵

Onun merdivenin **alt başında parıldayan gözleri** tamamen kaçmadığını gösteriyordu.(22/15); Hepimizin birer **tahta kılıcı** vardı.(8/1); Ahşap evler meşe iskeletlerinde **bir tehlikenin ilk adım seslerini** bu, yüksek ökçelerin tıkrıtlarında duydular, çeşme de, evliya da, yaşlı efendiler de, sokağın tümü de öyle.(15/8)

A.2) Belirtisiz isim tamlaması

Leyla Karahan, belirtisiz isim tamlamasını şöyle tanımlar:

Birinci unsurunda ilgi eki bulunmayan isim tamlaması, “belirsiz isim tamlaması”dır. Bu tamlama, örneklerden de anlaşılacağı gibi belirsiz, genel bir nesneyi bir türü karşılar.²⁶⁶

—Sadece tamlanan unsurunun ek aldığı isim tamlamalarına belirtisiz isim tamlaması diyoruz. İlgi ekinin olmadığı tamlamalardır.

Toplam tahtası sokağımız.(60/27); **Ev sahibi** "Komşunun oğlu kaatil değil" dedi.(61/11); **Nifak tohumu** olgun meyvelerini mevsim beklemeden vermeye başladı.(152/8); **İnsan tarihi** bu savaşın izlerini bize anlatır.(150/26); **Avrupa medeniyeti** er veya geç insanları yok edecek bir hastalıktır.(154/28); Hatırasında yaşayan bir kaç kış olmasına, akşama rağmen **yaz güneşi** ölümsüzdür.(75/30); Duvarlarda yine **dam korukları** kümeleniyordu.(13/26)

—Bazen belirtisiz isim tamlamalarında tamlanan birden fazla tamlayan tarafından tamamlanır.

Resim, heykel, şiir güzellikleri fazilete tercih edildi.(152/10)

4.1.1.3.2. Sıfat tamlaması

Bu kavram genellikle sıfat tamlaması²⁶⁷ terimiyle ifade edilmiştir. Bu kullanım yanında az da olsa sıfat takımı²⁶⁸ terimini kullanan dilciler de vardır.

Sezai Güneş “Türk Dili Bilgisi” adlı eserinde sıfat tamlamasını şöyle tanımlar: “Bir sıfat ile bir isim unsurunun birleşerek meydana getirdiği eksiz tamlamalara sıfat tamlaması adı verilir.”²⁶⁹

²⁶⁵ Mehmet Hengirmen. (1998). *Türkçe Temel Dil Bilgisi*. Engin Yay., Ankara, s.118.

²⁶⁶ Karahan, a.g.e., s.15.

²⁶⁷ Karahan, a.g.e., s.18.

²⁶⁸ Gençan, a.g.e., s.185.

²⁶⁹ Güneş, a.g.e., s.318.

Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde bu konu hakkında “Sıfat tamlaması bir sıfat unsuru ile bir isim unsurunun meydana getirdikleri kelime grubudur. Sıfat unsuru isim unsurunu vasıflandırmak veya belirtmek için getirilir.”²⁷⁰ Diğer araştırmacılar da benzer şekilde sıfat tamlamasını tanımlamışlardır.²⁷¹

Bir ismin kendisini niteleyen veya belirten bir sıfat unsuruyla oluşturduğu kelime grubuna sıfat tamlaması denir. Bu tamlamada sıfat, tamlayan; isim ise tamlanan durumundadır. Sıfat olarak kullanılan kelime çekim eki almaz.

A) Sıfat tamlamasının özellikleri

—Sıfat tamlamasında ana unsur isimdir, sonda bulunur. Sıfat yardımcı unsurdur; ismin önünde yer alarak ismi tamamlar. Yani sıfat tamlayan, isim tamlanan unsurdur.²⁷²

Bu deli oğul, her ne sebepleyse, dengesini büsbütün kaybetmiş ve anasını öldürmüştü.(8/18); **Beyaz sayfalar**, türlü zevkleri kendinde toplamış güneş ışığı gibiydi onun için.(40/16); Meselâ **kusursuz bir daire** bir sabah güneşi demektir.(40/22); Arkadaşımın yüzünde **bir tebessüm** uçtu.(41/20); **Yaşlı kadın** konuşmasına ağlamaklı bir sesle devam etti.(45/11)

—Türkçede aynı ismi tamlayan sıfatlardan belirtenler önce, niteleyenler sonra gelir. Yalnız “bir belirsizlik sıfatı, niteleme sıfatlarından önce de sonra da gelebilir.”²⁷³

Sanki **söylemek istediği bir şey** varmış da söylemiş, rahatlamıştı.(80/29); **Tatlı bir rehavet** vücudumu kaplıyordu.(84/18); Ama çok mümkün ki, **ufak iki çocuk** arsada bizim yerimizde oynamaktadır.(33/11)

—Sıfat tamlaması eksiz bir birleşmedir. Her iki unsur da ek almadan doğrudan doğruya yan yana gelirler. Sıfat bu birleşmede daima teklik halde bulunur, sıfatların çoklukları yapılmaz.²⁷⁴

Küçük kızlar çeşmeden su taşıyorlardı.(14/4); Evet görünüşte aynıydı **her şey**.(14/10); Ama **garip bir seziş** bana bu görünüşe aldanmamamı söylüyordu.(14/10); **Bir şey** eksikti gördüklerimde.(14/11); O zaman **ikinci ve önemli çalışma** başladı.(28/1); **Bu gecelik yüzler** güne nazaran daha derin çizgili görünürlerdi.(20/15); Birinin elinde **kırmızı, iri bir balon** vardı.(73/8)

²⁷⁰ Ergin, a.g.e.,s.380.

²⁷¹ Metin Karaörs. (1993). *Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri*. Erciyes Üniversitesi Yay., Kayseri, s.7.

²⁷² Karahan, a.g.e., s.18.

²⁷³ Gencan, a.g.e., s.186.

²⁷⁴ Ergin, a.g.e., s.380.

—Bir sıfat ile bir isimden sıfat tamlaması oluşturulduğu gibi bir ismin önüne birden fazla sıfat getirilmek suretiyle de sıfat tamlamaları oluşturulabilir.²⁷⁵

Hemen ayaklarımın dibinden **incecik ve metalsi bir ses** "Onu biz öldürdük" dedi.(29/10); O zaman **ikinci ve önemli çalışma** başladı.(28/1); Evlerin tahta kaplamaları dışında, sokakta, **sert, yumuşak, kayar gibi esrarlı adım sesleri** yoğun gecenin içinden akseder, **garip ve isimsiz mırıltılar** duyulurdu.(20/18); Birinin elinde **kırmızı, iri bir balon** vardı.(73/8)

—Sıfat tamlamalarında bu tamlamayı oluşturan unsurlardan biri veya her ikisi kelime grubu olabilir.

Uzun yüzyıllardan beri ancak masalarda nefes alabilen, bütün kötülüklerin kaynağı o yaratık, sokağın sevgiyle örülmüş dayanışmasıyla sokağımızdan uzak tutulmuşken, yaşlı efendilerin söylediğine göre yüksek topukların sesinde, kadında, kadının içinde ilk defa mekân tuttu.(15/16); **evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade** kaybolmuştur.(16/22); **Önce derin bir hazla içimi dolduran bu olay** sonra hiç unutmadığım bir vicdan azabı oldu benim için.(73/21); Hemen ardından **evin sessiz havasını parçalayan bir miyavlama** duyuldu.(79/7); Bizi **kırk yaşlarında gözükten bir kadın** karşıladı.(83/14)

—Leyla Karahan, "Türkçede Söz Dizimi" adlı eserinde "Nesnenin neden yapıldığını belirten eksiz tamlamalar isim tamlaması değil, sıfat tamlamasıdır." tespitinde bulunur. Bu tespite benzer görüş bildiren dilciler de vardır.²⁷⁶ Bazı kaynaklarda ise bu konu takırsız isim tamlaması olarak adlandırılmıştır.²⁷⁷ Bu çalışmamızda bu tamlamalar nesnenin bir özelliğini belirttikleri için sıfat tamlaması olarak incelenmiştir.

Ahşap evler yarı dökülmüş kafeslerinin ardından bize kuşkuyla baktılar.(16/2)

—Sıfat ve zarfların anlamlarını derece, ölçü bakımından belirten zarfların oluşturduğu kelime grupları da sıfat tamlaması olur.

Karşılıklı bağrışmalar **pek çok adamı** başımıza topladı.(28/21); Odada, birden sanki **pek önemsiz, göze çarpması güç bir şey** eksilmiş gibi geldi bana.(79/4)

—Sıfat tamlamalarında grubun vurgusu birinci unsur üzerindedir.

²⁷⁵ Ahmet Beserek. (1991), *Türkçede Cümle Yapısı*. Öğretmen Kitapları Dizisi, İstanbul, s.28.

²⁷⁶ Zeynep Korkmaz. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri*. TDK Yay., Ankara, s.275.

²⁷⁷ Nurettin Koç. (1996). *Yeni Dil Bilgisi*. İnkilap Yayınevi, İstanbul, s.432.

4.1.1.3.3. Sıfat fiil grubu

Bu kavramın ifadesi için partisip²⁷⁸ ve sıfat fiil grubu²⁷⁹ terimleri kullanılmıştır. Bu çalışmada bu yapı “sıfat fiil” terimiyle ifade edilecektir.

Leyla Karahan, sıfat fiil grubunu şöyle tanımlar: “Bir sıfat fiil ile bu sıfat fiile bağlı unsur veya unsurlardan kurulan kelime grubudur.” Bu konuda yapılan tanımlarda benzerlik görülür.²⁸⁰

Bazı araştırmacılar tarafından sıfat fiiller bir kelime grubu olarak değil, bir yan cümle veya cümlecik şeklinde değerlendirilmiştir.²⁸¹

Sıfat-fiilin kendisine bağlı unsurlarla oluşturduğu kelime grubudur.

A) Sıfat fiil grubunun özellikleri

—Sıfat fiil ekini alan bazı kelimeler zamanla kalıcı isim olmuşlardır.

O sağlam kanatlı geçmişte sır, çanağın üstüne vurulan ebrunun renkleri gibiydi.(18/17);

—Grubun ana unsuru sıfat fiildir, sonda bulunur. Grupta yüklem görevi yapan sıfat fiilin anlamı bir veya birden fazla unsurla tamamlanır.²⁸²

Söz konusu olan çok iri bir kedydi.(6/28); **Bir bulunamayan** bıçak mıydı (8/24);

—Grubun vurgusu, sıfat fiilden önceki unsur üzerindedir.²⁸³

4.1.1.3.4. İsim fiil grubu

Bu kavramın ifadesi için fiil grubu²⁸⁴, iş ve hareket grupları²⁸⁵, eylem grubu²⁸⁶ ve isim fiil grubu²⁸⁷ terimleri kullanılmıştır.

Bu çalışmada bu yapı, isim fiil terimiyle ifade edilecektir. Bazı dildiler, bu grupları yan cümle olarak kabul ederler.²⁸⁸

Necmettin Hacıeminoğlu, “Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller” adlı kitabında isim fiilleri şöyle tanımlar: “Hareket bildiren bir isim ve ona bağlanan

²⁷⁸ Ergin, a.g.e., s.396.

²⁷⁹ Karahan, a.g.e., s.21.

²⁸⁰ Güneş, a.g.e., s.333.

²⁸¹ Gencan, a.g.e., s.130.

²⁸² Karahan, a.g.e., s.22.

²⁸³ Karahan, a.g.e., s.26.

²⁸⁴ Çatıkkaş, a.g.e., s.251.

²⁸⁵ Orhan Göker. (1997). *Uygulamalı Türkçe Bilgileri*. Eğitim Dizisi Yay., İstanbul, s.47.

²⁸⁶ Eker, a.g.e., s.374.

²⁸⁷ Karahan, a.g.e.,s.24.

²⁸⁸ Gencan, a.g.e., s.130.

unsur veya unsurların meydana getirdiği kelime grubuna isim fiil denir.”²⁸⁹ Bu konu hakkında yapılan tanımlar Hacıeminoğlu’nun tanımına benzerlik göstermektedir.²⁹⁰

İsim fiilin, kendisine bağlı unsurlarla oluşturduğu kelime grubudur.

A) İsim fiil grubunun özellikleri

—Leyla Karahan, isim fiil grupları ile ilgili şu değerlendirmelerde bulunur:

Hareket ismi –mak, -mek eki ile yapılır. Grubun ana unsuru hareket ismidir, sonda bulunur. –ma / -me ve –ış / - iş ekleri ile yapılmış hareket isimleri de isim fiil grubu kurabilir. (Ancak bu eklerin aslında iş isimleri yaptığı unutulmamalıdır.)²⁹¹

Gerçi **yürümeyi bu kadar güçleştirmek** onları ancak güldürdü.(15/4); Bu o kadar karşı çıkılmaz şekilde böyleydi ki, **bunun aksini düşünmek** çılgınlık olurdu.(27/7); **Plândan ayrılmak** ikimizi de bomboş bırakmış gibiydi.(28/27)

—İsim fiil grupları cümlede yüklem olabildiği gibi aldığı çekim ekinin cinsine göre özne, nesne de olabilir.²⁹²

Senin güvenliğini sağlamak benim görevimdir. (116/2); İnsan gözünü perdeleyen, **her şeyi bir arada aynı anda görmektir**.(39/9); Gardrop öldürenin lakabı, götürmekse **öldürmek demektir**.(141/16); Yine **kendi evinde kalmayı** düşünüyordu.(10/15)

—Grubun vurgusu hareket isminden önceki unsur üzerindedir.²⁹³

4.1.1.3.5. Zarf fiil grubu

Bu kavram Muharrem Ergin tarafından gerundium grubu²⁹⁴ ile ifade edilmiştir. Leyla Karahan ve birçok dilci bu kavramı zarf fiil grubu terimi ile ifade etmiştir.²⁹⁵ Bu çalışmada bu yapı, dilciler tarafından genel kabul gören “zarf fiil” terimiyle ifade edilecektir. İsim fiil grubu ve sıfat fiil grubunda olduğu gibi bazı araştırmacılar bu grubu yan cümle olarak kabul ederler.

H. İbrahim Delice, “Türkçe Söz Dizimi” adlı eserinde zarf fiil grubunu şöyle tanımlar: “Bir zarf fiil eki almış fiil ile ona bağlı unsur veya unsurlardan

²⁸⁹ Necmettin Hacıeminoğlu. *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller*. Kültür Bakanlığı Yay., İstanbul, s.211.

²⁹⁰ Karahan, a.g.e.,s.24,

²⁹¹ Karahan, a.g.e., s.25.

²⁹² Cemiloğlu, a.g.e., s.21.

²⁹³ Karahan, a.g.e., s.26.

²⁹⁴ Ergin, a.g.e., s.396.

²⁹⁵ H.İbrahim Delice. (2003). *Türkçe Söz Dizimi*. Kitabevi Yay., İstanbul,s.44.

kurulan kelime öbeğidir.”²⁹⁶ Diğer araştırmacılar da zarf fiil grubunu benzer şekilde tanımlamışlardır.²⁹⁷

Zarf fiilin kendisine bağlı unsurlarla oluşturduğu kelime grubudur.

A) Zarf fiil grubunun özellikleri

—Grubun ana unsuru zarf fiildir. Zarf fiil, grubun sonunda bulunur.²⁹⁸

O, **bana makineyi anlatırken** bir yandan da bir kareli kâğıt üzerine çiziyordu.(25/3); Böyle bir düzen **Avrupa açısından bakınca** ne ifade ederdi? (97/18); **Yetişkin bir genç kız olunca** büyüklerim onu evlendirmek için çok çaba harcadılar.(99/25); Benzemiyordu çünkü o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa **bir kadın olarak** baktım.(100/14); **Elimde olmadan** onun etiyle ilgili hayaller kuruyor, kendimi türlü düşüncelere bırakıyordum.(100/16); O şeyler oldu sanırım, Çünkü şu birkaç gündür bana **insan ve kadın olarak** bakıyor, beni istiyorsunuz.(104/2); **Divana bakıp** "Yok" dedi.(105/13); **Omuzlarımı kaldırarak** arkadaşım, "İdealistlikten ne murat ettiğinizi bilmiyorum" diye cevap verdi.(111/21)

—Hal ekleriyle çekime girmiş bazı sıfat fiiller, cümlede zarf görevi yaparlar. Bu sıfat fiillerle kurulan gruplar da birer zarf fiil grubudur.²⁹⁹

Sen **sokağımızdan ayrıldığında**, henüz çocuktun.(11/27); Tehlikeyi **kan tükürmeye başladığında** hissettim.(43/3)

—İsim fiil ve sıfat fiil grupları aldıkları çekim ekinin cinsine göre cümlede özne, yer tamlayıcısı ve nesne gibi değişik görevler yapabildiği halde, zarf fiil grupları cümlelerde sadece zarf olarak görev yapabilirler. “Gelir gelmez, gitti gideli” ve benzeri yapıda olan kelime grupları da cümlelerde zarf görevi yaparlar. Ayrıca “-ınca” eki işlevini kazanmış “dı mı; di mi” şekilleri de zarf görevindedir.³⁰⁰

Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz arkadaşım yemeğini bıraktı, bana kulak verdi.(49/4); **İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz**, hemen yaşamaya başlar ve çevreye etki eder.(73/15); Bu yüzden **ister istemez** bazı insanlarla konuşuyorum.(98/28); **Daire kapısını açmak için elimi uzatır uzatmaz** kapı kendiliğinden açıldı.(124/29); **Daha gözlerimi açar açmaz** zihnim kaldığı yerden konuyu yeniden ele aldı.(125/15)

²⁹⁶ Delice, a.g.e., s.44.

²⁹⁷ Ergin, a.g.e., s.396.

²⁹⁸ Karahan, a.g.e., s.23.

²⁹⁹ Karahan, a.g.e., s.23.

³⁰⁰ Cemiloğlu, a.g.e., s.20.

—Grubun vurgusu zarf fiilden önceki unsur üzerindedir.³⁰¹

4.1.1.3.6. Edat grubu

Bu kavramın ifadesi için “ilgeçli tamlama”³⁰² ve “edat grubu”³⁰³ terimleri kullanılmıştır.

Bu yapı bu çalışmamızda, edat grubu terimiyle ifade edilmiştir.

Muharrem Ergin, edat grubunu “Edat grubu bir isim unsuru ile bir son çekim edatının meydana getirdiği kelime grubudur.” şeklinde tanımlar. Birçok dilci bu konuda benzer tanımlar yapmıştır.³⁰⁴

Güneş, edat gruplarını şöyle tanımlar:

“Yalın veya çekimli haldeki bir isim unsuru ile, ‘kadar, gibi, için, diye, dair, göre, başka, ile, beraber, üzere/üzere, dolayı, ötürü, defa, kez, önce, sonra, beri, doğru’ gibi bir çekim edatının birleşerek oluşturduğu kelime gruplarına denir.”³⁰⁵

Süer Eker, edat gruplarını sınıflandırırken isim unsurunun aldığı eklere göre tasnif etmiştir.

“Adlarla eksiz birleşenler, zamirlerin ilgi durumuyla birleşenler, adların ve zamirlerin yaklaşma durumuyla birleşenler ve adların ve zamirlerin uzaklaşma durumuyla birleşenler.”³⁰⁶

Bir ismin kendisinden sonra gelen çekim edatıyla oluşturduğu kelime grubudur.

A) Edat grubunun özellikleri

—Muharrem Ergin, edat grupları hakkında şu tespitlerde bulunur:

“İsim unsuru önce, son çekim edatı sonra getirilir. Edat unsuru daima tek kelime halindedir. İsim unsuru tek bir kelime olabileceği gibi isim yerine kullanılan bir kelime grubu da olabilir.”³⁰⁷

Direneler için bu durumda hiç de iyi düşünmüyor insan.(35/13); **Ben senden ayrıldığımdan beri** hep sustum.(33/16); Oysa **o yaşına kadar** ne sağıklar görmüştüm ben.(38/29); **Her şey için** bir kot buldum.(40/23); **Bir süre sonra** annen beni çağırdı.(44/19); Yine de fırsat bulursam **tekrar gelmem için** ısrar etti.(46/18); Kuzuma koştum, ona sıkıca sarıldım ve **hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar** da bırakmadım.(74/31)

³⁰¹ Karahan, a.g.e., s.24.

³⁰² Hatipoğlu, a.g.e., s.32.

³⁰³ Karahan, a.g.e., s.28.

³⁰⁴ Hatipoğlu, a.g.e., s.32.

³⁰⁵ Güneş, a.g.e., s.331.

³⁰⁶ Eker, a.g.e., s.376.

³⁰⁷ Ergin, a.g.e., s.392.

—Sezai Güneş, tanımdan sonra edat grubuyla ilgili şu tespitte bulunur:

Edat grubunda yer alan her iki unsur beraberlik, vasıta, sebep, başkalık, miktar, zaman, yer, yön, nispet gibi ifadelerle bir bütün oluşturur ve kendisinden sonra gelen başka bir unsurla (fiil/isim) bağlantılı olur.³⁰⁸

Onun evi, **hepimiz için** sınırlar, akıl edilmesi zor fikirler ve sınırları belirsiz bir dünya demektir.(7/20); Ama **arkadaşıminkine annesi kimsenin bilmediği efsunlar okuduğu için** onunki düşman karşısında on arşın uzayabilirdi.(8/1); Mantiğında gözlerini cinnet fikrine dikmişken, hissim **içinde bulunduğumuz karakol odasının soğuk, hayale yer vermeyen varlığına rağmen** “Buna ancak ONLAR yapabilir” diyordu.(6/13); Burada oturanlar sanırım **tavuklarla beraber** yatıyorlar. (114/22); Kaatil **bir şeyden ötürü** Küçük beyi elinde tutuyordu.(120/25)

Konuyla ilgili yapılmış başka bir çalışmada “Edatlar kendilerinden önce gelen kelimelere yeni bir anlam kazandırır. Burada anlam yönünden aktif olan sondaki edattır.” tespitinde bulunulmuştur.³⁰⁹

Çatıkkaş, edat grubuyla ilgili olarak şu tespitlerde bulunur: “İsim soylu kelime çeşidi ekli olabilir fakat sona gelen edat eksiz olur. İsim unsuru bir kelime grubu olabilir.”³¹⁰

Sizi hoşnut etmek için her sorunuza cevap vermeğe hazırım.(77/2); Ben **teşhisinize rağmen** hatta müdahalenize rağmen balon olmakta devam edeceğim.(77/7); **Ona doğru** yürüdüm.(79/16); **Oradan ayrıldıktan sonra** doğru morga gittim.(83/9); Ve **bize kadar** gelmiş. (102/21); **Hafif bir kahvaltıdan sonra** yattım.(118/31)

Grubun vurgusu, isim unsuru üzerindedir.

4.1.1.3.7. Tekrar grubu

Bu kavramın ifadesi için “ikileme”³¹¹, “ikilemeler ve ikizlenmeler,”³¹² “yineleme”³¹³ ve “tekrar grubu”³¹⁴ terimleri kullanılmıştır. Bu terimlerden tekrar grubu birçok dilci tarafından kullanılmıştır. Bu yapı bu çalışmada, tekrar grubu olarak ifade edilmiştir.

³⁰⁸ Güneş, a.g.e., s.326.

³⁰⁹ Ahmet Beserek. (1991). *Türkçede Cümle Yapısı*. Öğretmen Kitapları Dizisi, İstanbul, s.29.

³¹⁰ Çatıkkaş, a.g.e., s.251.

³¹¹ Korkmaz, a.g.e., s.82.

³¹² Gencan, a.g.e., s.191.

³¹³ Rasih Erkul. (2004). *Cümle ve Metin Bilgisi*. Ankara Yay., Ankara, s.5.

³¹⁴ Karahan, a.g.e., s.26.

Sezai Güneş, “Türk Dili Bilgisi” adlı eserinde tekrar gruplarını şöyle tanımlar:

“Bir kelimenin anlamında ‘kuvvetlendirme, abartma, süreklilik, denklik’ gibi ifade değişiklikleri meydana getirmek için; o kelimenin, ya kendisi olarak ya da kendisiyle anlamca ilgili bir kelimeyle birlikte tekrarlanması suretiyle meydana getirilen kelime gruplarıdır.”

M. Ata Çatıkkaş, tekrar grubunu “aynı cinsten eksiz iki kelimenin arka arkaya getirilmesidir.” şeklinde tanımlar.³¹⁵

Leyla Karahan, tekrar grubunu “Bir nesneyi, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubudur”³¹⁶ şeklinde tanımlar. Korkmaz da konuyu buna yakın tanımlamıştır.³¹⁷

Osman Nedim Tuna, Karahan’ın yaptığı tanıma ek olarak üçlü, dörtlü tamlamalardan bahseder.³¹⁸

Anlatımı güçlendirmek amacıyla aynı kelimelerin, eş anlamlı kelimelerin, yakın anlamlı kelimelerin, zıt anlamlı kelimelerin ve biri anlamlı biri anlamsız kelimelerin tekrarıyla oluşan kelime gruplarına tekrar grubu diyoruz.

A) Tekrar grubunun özellikleri

— Grupta yer alan kelimeler arasında şekil ve anlamca bir ilişki vardır.³¹⁹

Tekrar gruplarını anlam ve ses bakımından iki gruba ayırabiliriz. Anlam bakımından tekrarları “eş anlamlı, yakın anlamlı ve zıt anlamlı tekrarlar” halinde ve ses bakımından tekrarları da “aynen tekrarlar ve eklemeli tekrarlar” olmak üzere sınıflandırabiliriz.³²⁰

Sanki katil ondaki bu kötü huyları **tek tek** yakalamış ve bulduğu yerde **birer birer** öldürmüştü.(10/5); Ne var ki engel olamadığım bir kekelemeyle meramımızı bir türlü **doğru dürüst** anlatamadım.(26/29); Akşamları **yorgun argın** dönerdi.(32/12); Evinden hiç çıkmaz, **kış yaz** pencerede durur, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmasına bakardı.(37/30); **Süklüm püklüm** “Öyle mi abi?” dedi saygıyla.(145/2)

³¹⁵ Çatıkkaş, a.g.e., s.247.

³¹⁶ Karahan, a.g.e., s.26.

³¹⁷ Korkmaz, a.g.e., s.82.

³¹⁸ Osman Nedim Tuna. (1986). *Türkçenin Sayıca Eş Heceli Sıralama Kaideleri ve Tabii Bir Konson Dizisi*. TDAY Belleten, Ankara, s.52.

³¹⁹ Karahan, a.g.e., s.26.

³²⁰ Erdoğan, a.g.e., s.16.

— Süer Eker de yapısına ve anlamına göre tekrar gruplarını dört grupta inceler.³²¹

“Aynen tekrar grubu, yakın ya da eş anlamlı tekrar grubu, karşıt anlamlı tekrar grubu, ilaveli tekrar grubu”

—**Aynen tekrar grubu:**

Zaman zaman, dayanılmaz bir ihtiyaçla bir kedi uysallığına bürünür, ona sokulurdum.(17/20); Bulabildiğim her şeyi **tek tek** elden geçirdim.(22/21); Bu yüzden **sık sık** oraya gittim.(42/6); Gülüm’ün annesi bile beni çok daha önce tanımış olduğu halde ancak **yeni yeni** tanışıklık veriyordu.(42/17); Baban rahmetli başı önünde **uzun uzun** düşündü kaldı.(44/6)

— **Yakın ya da eş anlamlı tekrar grubu:**

Ne var ki engel olamadığım bir kekelemeyle meramımızı bir türlü **doğru dürüst** anlatamadım.(26/29); Bu yüzden sizinle **açık seçik** konuşuyorum.(76/31)

— **Karşıt anlamlı tekrar grubu:**

Aşağı yukarı yaşittik sanırım.(99/18); Evinden hiç çıkmaz, **kış yaz** pencerede durur, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkırmamasıya bakardı.(37/30)

— **İlaveli tekrar grubu:**

Akşamları **yorgun argın** dönerdi.(32/12); Dadınızı **hayal meyal** hatırlıyorum.(99/10); **Süklüm püklüm** “Öyle mi abi ?” dedi saygıyla.(145/2)

—Tekrar grubunu meydana getiren ögeler değişik çekim ekleri taşıyabilir.³²²

Aksine tam bir çocuk zalimliğiyle ateş etmesini bile **içten içe** istiyorduk.(88/31); Duyduklarım üzerinde **enine boyuna** düşündüm.(155/5); Oysa daha önce her şeyi **ineden inceye** tetkik etmiştim.(78/27); Evler, konak, mescit yüzyıllık hatıralarıyla **kucak kucağa** yerli yerindeydi.(33/7)

—Tekrarların arasına virgül konmaz.³²³

—Grup içinde kelimeler eş görevlidir. Kelimeler arasında genellikle belirli bir ses düzeni bulunur. Bundan dolayı, tekrar gruplarının birçoğunda unsurların yeri değiştirilemez.³²⁴

—Bu grupta her unsur, kendi vurgusunu taşır.

³²¹ Eker, a.g.e., s.371.

³²² Cemiloğlu, a.g.e., s.22.

³²³ Güneş, a.g.e., s.326.

³²⁴ Karahan, a.g.e., s.27.

4.1.1.3.8. Bağlama grubu

Bu kavramın ifadesi için “bağlaçlı tamlama”³²⁵, “bağlama grubu”³²⁶ terimleri kullanılmıştır. Bu terimlerden bağlama grubu birçok dilci tarafından kullanılmıştır. Biz de çalışmamızda, bağlama grubu terimini kullandık.

M. Ata Çatıkkaş, bağlama grubunu şöyle tanımlar:

“Türkçedeki sıralama edatlarıyla yapılır. Bu edatlarla birbirine bağlanan iki unsur birlikte bağlama grubunu meydana getirir.”

Sezai Güneş, bağlama gruplarını şöyle tanımlar:

“Birden fazla kelimenin bir bağlaçla (Sıralama, denkleştirme, karşılaştırma edatlarıyla) birbirine bağlanması suretiyle meydana gelen yapılara denir.”³²⁷

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde bağlama gruplarını şöyle tanımlar:

“Bağlama edatları ile birbirine bağlanmış iki isim unsurunun meydana getirdiği kelime grubudur.”³²⁸

İki isim unsurunun birbirine sıralama, denkleştirme ve karşılaştırma edatlarından biriyle bağlanmasıyla oluşan kelime grubudur.

A) Bağlama grubunun özellikleri

—Bağlama edatı (ve, veya, ile, fakat, ama, değil, ...vb.) isim unsurlarının arasında bulunur. İsim unsurları grubun kuruluşuna eşit olarak katılırlar.³²⁹

Kadın ve erkek orta yerde ayakta duruyorlar; şaşkın, heykele ve çevresindekilere bakıyorlardı.(134/20)

—Yapısında ikiden fazla unsur bulunan bağlama gruplarında bağlama edatı son iki unsur arasında yer alır. Önceki unsurlar birbirine virgülle bağlanır.³³⁰

Onda **alay, kötülük, kibir ve en önemlisi yenilgi** vardı.(135/4); Boyasız yüzüyle, **yaşlı, ağırbaşlı ve efendi**.(57/9); **Sıcak, haşmetli, uçsuz bucaksız ve korkunç**.(102/13)

—Bu grupta isim unsuru tek kelime veya bir kelime grubu olabilir.³³¹

Oysa **gerek arkadaşımın hayatı, gerekse öğrenmek zorunda olduğum şeyler** ancak sanıkları evimde sorguya çekmemle mümkündü.(136/29); Sonra yine

³²⁵ Hatipoğlu, a.g.e., s.33.

³²⁶ Karahan, a.g.e., s.30.

³²⁷ Güneş, a.g.e., s.329.

³²⁸ Karahan, a.g.e., s.30.

³²⁹ Cemiloğlu, a.g.e., s.24.

³³⁰ Ergin, a.g.e., s.379.

³³¹ Cemiloğlu, a.g.e., s.24.

zorluklar, yokluklar ve feragatler başlarmış.(91/25); Oda **ıhlamur ve adaçayı** kokuyordu.(45/30); Bu arada gelen bir çocuğa **ekmek ve şeker** verdi.(82/17)

— “ne... ne...”, “hem... hem...”, “da... da...”, “ya... ya...” gibi bağlama edatlarıyla kurulan bir bağlama grubunda bağlama edatları isim unsurlarının başında veya sonunda bulunur.³³²

Dertler de sevinçler de müşterek oluyordu.(57/18); **Sevgimiz de nefretimiz de** sokağın bir bakıma kontrolündeydi.(57/23); **Ne ölen, ne öldüren** önemliydi bu hikâyede.(148/9); Evvelce sokağımızda oturan insanlar, **ya ev sahibi ya da uzun yıllar aynı evde oturan kiracılardı**.(57/16); Oysa **gerek arkadaşımın hayatı, gerekse öğrenmek zorunda olduğum şeyler** ancak sanıkları evimde sorguya çekmemle mümkündü.(136/29)

—Bu grupta her unsur, kendi vurgusunu taşır.

4.1.1.3.9. Unvan grubu

Muharrem Ergin, unvan grubunu “Bir şahıs ismiyle bir unvan veya akrabalık isminden meydana gelen kelime grubudur.”³³³ şeklinde tanımlar.

Sezai Güneş de unvan grubunu benzer şekilde tanımlamaktadır:

“Bir özel isimle, unvan veya akrabalık bildiren bir kelimenin birleşmesi sonucunda meydana gelen kelime gruplarıdır.”³³⁴

Bir özel isim ve bu özel isimden sonra gelen unvan ve akrabalık isimlerinin birleşmesiyle oluşan kelime grubudur.

A) Unvan grubunun özellikleri

—Unvan gruplarında kişi adı önce, unvan ve akrabalık ismi sonra gelir.³³⁵

"**Gazi Paşa**" devlet anlamında kullanılırdı sokağımızda.(24/17); **Tevfik bey** güçlü bir insandı besbelli.(52/8); **Küçük bey** hemen taşlıkta karşıladı beni.(56/1); Arabacının deyimiyle nefes etti **İmam efendi**.(70/13); **Müdür bey** bozuk bir yüzle karşıladı beni.(123/19)

—Her iki öge de ek almadan doğrudan doğruya yan yana getirilir.³³⁶

Tevfik bey güçlü bir insandı besbelli.(52/8); Benim gibi **komşu teyze** de hoşlanırdı konaktaki beyden.(108/7); **Müdür bey** aynı azarlayan konuşmasıyla bir zarf u-zattı bana.(124/5)

³³² Karahan, a.g.e., s.30.

³³³ Ergin, a.g.e., s.389.

³³⁴ Güneş, a.g.e., s.323.

³³⁵ Karahan, a.g.e., s.32.

³³⁶ Kükey, a.g.e., s.31.

—Birinci unsuru unvan ve akrabalık ismi olan kelime grupları, unvan grubu değil, birleşik isimdir.³³⁷

—Grubun vurgusu, birinci unsur üzerindedir.

4.1.1.3.10. Birleşik isim grubu

Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde birleşik isimleri “Birleşik isim bir nesnenin ismi olmak üzere yan yana gelen birden fazla ismin meydana getirdiği kelime grubudur.”³³⁸ şeklinde tanımlamıştır. Bu konuda yapılan tanımlarda birlik görülür.³³⁹

Birden fazla sözcükten oluşan yer adları ve kişi adları birleşik isim grubunu oluşturur.

A) Birleşik isim grubunun özellikleri

—İki ya da daha fazla kelimeli bütün şahıs adları, birleşik isimdir. Birleşik isimlerin hepsi, özel isimdir.³⁴⁰

Para, modern toplumun Zeus’u, **Marko Polo’yu** Asya’ya, **Kristof Kolomb’u** Amerika’ya, **Vöske dö Gama’yı** Hindistan yoluna gönderdi.(151/25)

—Bu grupta isimler eksiz birleşir. Bu grup, cümle ve kelime grupları içinde isim görevi yapar.³⁴¹

Para, modern toplumun Zeus’u, **Marko Polo’yu** Asya’ya, **Kristof Kolomb’u** Amerika’ya, **Vöske dö Gama’yı** Hindistan yoluna gönderdi.(151/25)

—Birleşik isim grubunun vurgusu sonda bulunur.

4.1.1.3.11. Sayı grubu

Leyla Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı eserinde sayı grubunu şöyle tanımlar: “Basamak sistemine göre sıralanmış sayı isimleri topluluğudur.”³⁴² Konu ile ilgili yapılan tanımlarda birlik gözlenir.³⁴³

Ergin, sayı grubunu oluşturan unsurdan şöyle bahseder:

Sayı grubu ile karşılanan sayılar ise işte bu tek kelimelik sayıların on’dan sonrakilerin ve sıfat tamlaması halindeki sayıların ara yerlerindeki sayılardır.³⁴⁴

³³⁷ Karahan, a.g.e., s.32.

³³⁸ Ergin, a.g.e., s.385.

³³⁹ Karahan, a.g.e., s.32.

³⁴⁰ Karahan, a.g.e., s.33.

³⁴¹ Yaşar Akdoğan. (2002). *Türk Dili ve Yazılı Anlatım Bilgisi*. Deniz Yayınevi, İstanbul, s.87.

³⁴² Karahan, a.g.e., s.35.

³⁴³ Eker, a.g.e., s.372.

³⁴⁴ Ergin, a.g.e., s.390.

Tek kelimelik sayıların 10'dan sonrakilerinin ve sıfat tamlaması biçimindeki sayıların ara yerlerindeki sayıların basamak sistemine göre sıralanmasıyla oluşturduğu gruba sayı grubu diyoruz.

A) Sayı grubunun özellikleri

—Muharrem Ergin'e göre sayılar üç şekilde karşılanmaktadır: “Tek kelime ile, sıfat tamlaması ile ve sayı grubu ile”

—Sayı gruplarında büyük sayı önce küçük sayı sonra getirilir.³⁴⁵

—Sayı isimleri ayrı yazılır. Grubun vurgusu küçük sayı ismi üzerindedir.

4.1.1.3.12. Birleşik fiil grubu

Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı eserinde birleşik fiilleri şöyle tanımlar:

“Birleşik fiil bir yardımcı fiille bir ismin veya bir fiil şeklinin meydana getirdiği kelime grubudur.”

Ahmet Cevat Emre, birleşik fiilleri şöyle tanımlar.

“Birden fazla kelimenin anlam ve şekil yönlerinden birleşmesiyle meydana gelen fiillerdir. Bu fiiller söz diziminde tek birim işlevindedir.”³⁴⁶

Bu konuda yapılan tanımlarda benzerlik görülür.³⁴⁷

Bir hareketi karşılamak üzere iki ya da daha çok sözcüğün şekil ve anlam yönünden birleşerek oluşturdukları fiillere denir.

A) Birleşik fiil grubunun özellikleri

Birleşik fiilleri kendi içinde üç grupta inceledik.

A.1) Bir isim unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiiller

—Bu birleşik fiillerde isim unsuru başta yardımcı unsur sonda bulunur. Yardımcı fiil anlamı üzerinde bulundurun isim unsurunu fiilleştirir.³⁴⁸

Büyük tehlikeyi baban **işaret etti** bana.(34/26); Kendini güçlükle tuttuğunu **hissediyordum**(35/18); Arkadaşınızla her gün bu saatte **sohbet ederiz**.(37/11); Arkadaşım şöyle **cevap verdi**.(37/17); Size bir aileden **söz ediyordum**.(37/23); Kimse **cevap vermedi**.(140/9); **Israr ettim**.(143/6); Tam anlatmaya **razı olmuştu** ki nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez hastalandı.(143/6); **Haber verdik**.(143/8)

³⁴⁵ Ergin, a.g.e., s.391.

³⁴⁶ Ahmet Cevat Emre. (1945). *Türk Dil Bilgisi*. Cumhuriyet Mat., İstanbul, s.15.

³⁴⁷ Göker, a.g.e., s.49.

³⁴⁸ Karahan, a.g.e., s.36.

—Bu birleşik fiillerde vurgu daima birinci unsur üzerindedir.

A.2) Bir fiil unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiiller

—Bu birleşik fiillerde, ana unsur başta bulunur. Anlamı üzerinde bulunduran bu unsur, (-a, -e, -ı, -i, -u, -ü, -ıp, -ip, -up, -üp) zarf fil eklerinden birini taşır.

Bütün duyu organlarımız için aynı şey **söylenebilirdi**.(39/11); O gün karakola gün batarken **dönebildim**.(46/24); Kendisine, polis yönünden temize çıktığını **söyleyebilirsiniz**.(64/7); Buna benzer daha binlerce vak'a **zikredilebilir**.(71/9); Mesela, katilin bildiklerini söylememesi için yine ONLAR tarafından öldürüldüğünü, dadının sahip olduğu ifritin kılı için, yaşlı kadının son zamanlardaki tutumu yüzünden yok edildiğini **düşünebilir** insan.(149/26); Sanki denmek isteniyor ki; zamanımız insanın hayatı, yaşaması gereken hayattan o kadar uzak ve makineye o kadar yakın ki, bir gün bozulacak ve bir hurdalığa **atılacaktır**.(48/20); Sonra elbisemle uzandığım yatağında **uyuyakalmışım**.(125/9)

— “ -bil, -ver, -dur, -gel, -git, -kal, -koy, -gör, -yaz” yardımcı fiilleri asıl fiile yeterlilik, ihtimal, tezlik, devamlılık, yaklaşma vb. anlamları kazandırır.

—Grubun vurgusu birinci unsur üzerindedir.

A.3) Anlamca kaynaşmış birleşik fiiller

—Bu birleşik fiiller, bir isim ve bir fiil unsurundan meydana gelir. İsim başta, fiil unsuru sonda bulunur. Unsurların biri veya hepsi, kendi sözlük anlamları dışında kullanılır. Bunların bir kısmı deyimleşmiştir.

En ufak bir esinti ipi kurtaracak ve o temelli **uçup gidecekti**.(74/21); O anda çocuğun gözünde o kırmızı balona **baha biçilemezdi**.(74/18); Aceleyle **yola çıktım**.(75/5); Oysa bu tutum onun psikanaliz anlayışına **ters düşüyordu**.(75/21); **Omuz silkti** arkadaşım.(78/7); Konuşmasını bekliyor, hiç bir hareketini **gözden kaçırmıyordum**.(84/16); Ahizeyi kapadıktan sonra doktorla **göz göze geldik**.(115/1); Bu şekle göre Küçük bey kaatle bilmediğim bir sebepten ötürü **yataklık yapıyordu**.(120/20); Doğrusu artık sizden **ümidimi kesmiştim**.(128/9)

—Bu birleşik fiillerin isim unsuru, isim çekim eklerini alabilir.

Kapıya **hamle etti** ama memurun tabancasıyla **burun buruna geldi**.(84/10); Konuşmasını bekliyor, hiç bir hareketini **gözden kaçırmıyordum**.(84/16); Sen de biz de erkek olarak **sözümüzü tutmalıyız**.(89/14)

—Grubun vurgusu birinci unsur üzerindedir.

—Birleşik fiillerde isim veya fiil unsuru önce yardımcı fiil sonra getirilir.³⁴⁹

On beş gün görevden **affediyorum**.(124/7); Doğrusu artık sizden **ümidimi kesmiştim**.(128/9); Direnmeye çalıştım ve başıma inen bir darbeyele **kaybettim** kendimi.(129/8); Hisler yanıp biten kılla beraber zayıfladılar ve **yok oldular**.(132/20)

4.1.1.3.13. Kısaltma Grubu

Muharrem Ergin; genitif, datif, lokatif ve ablatif gurupları olarak incelediği kısaltma gurupları ile ilgili şu değerdendirmedi bulunur:

Genitif grubu kısalmış bir iyelik gurubu, datif, lokatif ve ablatif gurupları ise kısalmış birer fiil gurubu gibidirler. Bundan dolayı bu gurupları kısaltma gurupları olarak saymak mümkündür.³⁵⁰

Sezai Güneş, kısaltma guruplarını “Birincisi çekimli halde bulunan iki isim unsurunun birleşerek meydana getirdiği kelime guruplarıdır.”³⁵¹ şeklinde tanımlar.

M. Ata Çatıkkaş, kısaltma guruplarını şöyle tanımlar: “Yıpranan, eskiyen cümleler ve kelime guruplarının meydana getirdiği guruplardır.”³⁵²

Leyla Karahan da benzer şekilde şöyle tanımlar: “Kelime gurupları ve cümlelerden yıpranma ve kalıplaşma yoluyla ortaya çıkan guruplardır.”³⁵³ Devamında Karahan, kısaltma guruplarını “isnat, yükleme, yaklaşma, bulunma, uzaklaşma, vasıta grubu” şeklinde sınıflandırır.³⁵⁴

Kısaltma gurupları isim fiil, sıfat fiil veya zarf fiil guruplarından kısalmıştır. Gurubun sonunda bir “etmek” isim fiili, bir “olan” sıfat fiili veya “olarak” zarfı gizlenmiş gibidir.³⁵⁵

Kelime gurupları ve cümlelerden yıpranma ve kalıplaşma yoluyla ortaya çıkan, genellikle birinci unsuru çekimli olan iki isim unsurunun birleşerek meydana getirdiği kelime guruplarıdır.

A) İsnat grubu

Bu kavramın ifadesi için “Dayanma grubu” terimi de bazı dilciler tarafından kullanılmıştır.³⁵⁶

³⁴⁹ Ergin, a.g.e., s.386.

³⁵⁰ Ergin, a.g.e., s.392.

³⁵¹ Güneş, a.g.e., s.360.

³⁵² Çatıkkaş, a.g.e., s.250.

³⁵³ Karahan, a.g.e., s.39.

³⁵⁴ Karahan, a.g.e., s.40.

³⁵⁵ Karaörs, a.g.e., s.26

³⁵⁶ Eker, a.g.e., s.379.

Bir şeyi bir başkası için yapmaya isnat denir. Biri diğerine isnat edilen iki unsurun oluşturduğu kelime grubudur.³⁵⁷

Kendisine isnat yapılan unsur ya yalın halde ya da iyelik eki almış halde bulunur.³⁵⁸

—Bu grupta isnat olunan unsur başta, isnat edilen unsur sonda bulunur. İsnat edilen unsur bir vasıf ismidir.³⁵⁹

Sol omuzu hafifçe ilerde, **sol kaşı kalkık** “Bu kâğıtları nerden yürüttünüz beyim?” diye sordu.(144/29)

—İsnat grubu sıfat fiil veya zarf fiil grubundan kısalmıştır.³⁶⁰

B) Yükleme grubu

Bu gurup belirtme gurubu³⁶¹ olarak da isimlendirilmiştir. Bu terim bu çalışmada yükleme gurubu olarak isimlendirilmiştir.

—Yükleme ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur. Grubun birinci unsuru yükleme eki (-i, -i, -u, -ü) taşır.³⁶²

Yer yuvarlağın güneşin bir peyki olduğunu ispat, Avrupa dinine inen ilk balta oldu.(151/23)

—Bu grup isim fiil veya sıfat fiil grubundan kısalmıştır.³⁶³

C) Yaklaşma grubu

Bu grup yönelme grubu³⁶⁴ ve datif grubu³⁶⁵ olarak da isimlendirilmiştir. Bu çalışmamızda bu terim yaklaşma gurubu olarak isimlendirilmiştir.

—Yaklaşma ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur. Grubun birinci unsuru yaklaşma eki (-a / -e,) taşır. İkinci unsur genellikle bir vasıf ismidir.³⁶⁶

Bu yaptıklarına karşılık paralar kazanırlardı.(23/27); **Altmışa yakındı**.(83/28); Bana boyu **evlerin boyuna yakın** gözüküdü.(19/31); **Bu yaptıklarına karşılık** paralar kazanırlardı.(23/27)

—Bu grup isim fiil, sıfat fiil veya zarf fiil gurubundan kısalmıştır.

³⁵⁷ Karaörs, a.g.e., s.26.

³⁵⁸ Ergin, a.g.e., s.146.

³⁵⁹ Karahan, a.g.e., s.40.

³⁶⁰ Karahan, a.g.e., s.41.

³⁶¹ Yakup Karasoy, Orhan Yavuz, Ahmet Kayasandık, Bekir Direkçi. (2001), *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri*. Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya, s.221.

³⁶² Karahan, a.g.e., s.41.

³⁶³ Cemiloğlu, a.g.e., s.34.

³⁶⁴ Güneş, a.g.e., s.360.

³⁶⁵ Ergin, a.g.e., s.394.

³⁶⁶ Karahan, a.g.e., s.41

D) Bulunma grubu

Bu gurup kalma grubu³⁶⁷ ve lokatif gurubu³⁶⁸ olarak da isimlendirilmiştir. Bu yapı bu çalışmada bulunma gurubu olarak isimlendirilmiştir.

—Bulunma ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime gurubudur. Grubun birinci unsuru bulunma eki (-da / -de/ -ta / -te) taşır. İkinci unsur genellikle bir vasıf ismidir.³⁶⁹

Görülmemiş kalınlıkta bir kıl şeytan heykelinin tek boynuzunu teşkil ediyordu.(131/26)

—Bu grup isim fiil, sıfat fiil veya zarf fiil gurubundan kısaltılmıştır.

E) Uzaklaşma grubu

Bu terim bazı dilciler tarafından ayrılma gurubu³⁷⁰ ve çıkma gurubu³⁷¹ olarak da isimlendirilmiştir. Bu yapı çalışmamızda ayrılma gurubu olarak isimlendirilmiştir.

—Uzaklaşma ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur. Grubun birinci unsuru uzaklaşma eki (-dan / -den/ -tan / -ten) taşır. İkinci unsur genellikle bir vasıf ismidir.³⁷²

Oysa değişikliğin ilk boy gösterdiği devirlerde **ne kadar hallerinden memnun** gözüdürlerdi.(14/23); Siz bilirsiniz ki, **insanlardan bir gurup** daima sizin yanınızda ve emrinizde olagelmiştir.(31/11); **Onun bana yardım edeceğinden emin**, içim neşe dolardı.(92/18)

—Bu grup sıfat fiil veya zarf fiil grubundan kısaltılmıştır.

F) Vasıta grubu

Vasıta ekli bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime grubudur. Grubun birinci unsuru vasıta eki (-la / -le) taşır. İkinci unsur genellikle bir vasıf ismidir.³⁷³

—Ben küçük muhabbet dilencisi, **bu öpücüklerle mest** “Haydi artık git” diyene kadar onu hayran seyrededim, seyrededim.(19/7); **İçinde bulunduğu hisle dolu** birden taşı.(32/20)

—Bu grup da sıfat fiil veya zarf fiil grubundan kısaltılmıştır.

³⁶⁷ Delice, a.g.e., s.42.

³⁶⁸ Ergin, a.g.e., s.393.

³⁶⁹ Karahan, a.g.e., s.41.

³⁷⁰ Güneş, a.g.e., s.361.

³⁷¹ Göker, a.g.e., s.32.

³⁷² Karahan, a.g.e., s.41.

³⁷³ Karahan, a.g.e., s.41.

4.2. BULGULAR

Bu bölümde incelememize konu olan Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı eseri ele aldığımız konulara göre incelenmiş ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

4.2.1. Cümle

4.2.1.1.Yapısına göre cümleler

4.2.1.1.1.Basit cümle

Gözlerinde, geçmiş otuz yılın gölgeleyemediği aynı berrak bakış, bana, "bu ONLAR'ın işi" dedi.(5/1); **Olayı çok iyi bilen bir insanın duraksamadan uzak, kesin bir yargısıydı** bu.(5/3); Çünkü otuz yıl önce ONLAR vardı.(5/7); Topacım, uçurtmam gibi, bütün hatıralarım gibi şüphesiz **vardı**.(5/8); ONLAR'ın varlıkları bütün bu saydığım ve çocukluğumu yapan gerçek renkler gibi **inkâr edilemezdi**.(5/10); Çocukluk arkadaşım ve ben, aramızda tam otuz ayrılık yılı, bu karakol odasında, bu soğuk, bu kesin, bu asrımız mantığıyla şartlanmış odada, bu karalı postalını ruhumuz üzerinde hissettiğimiz ortamda oturmuş ONLAR'dan **bahsediyorduk**.(5/16); ONLAR'ın var olabilecekleri otuz ayrı yerde geçirilmiş yıldan sonra, otuz tahsil ve tecrübe yılından sonra **akla gelmemeliydi** bile.(6/1); Olay **bütün ölçülere göre, bütün görünüşüyle çılgın bir insan tarafından işlenmiş bir cinayetti**.(6/5); Ölünün yaşlı vücudunda yirminin üzerinde yara **tespit edilmişti**.(6/7); Bütün aramalara rağmen polis deyimiyle Âlât-ı cariha yazık ki **bulunamamıştı**.(6/9); Zabıtta bir nokta daha önemle **belirtilmişti**.(6/11); Mantığım gözlerini cinnet fikrine dikmişken, hissim içinde bulunduğumuz karakol odasının soğuk, hayale yer vermeyen varlığına rağmen "Buna ancak ONLAR yapabilir" **diyordu**.(6/13); İstemediğim halde öldürülmüş olanı **düşünüyordum**.(6/18); Yaşı **seksen civarında olması gereken bir kadındı**.(6/19); Çocukluk arkadaşım zabıtta onu anlatırken: "Her zamanki gibiydi" **diyordu**.(6/19); Evet o muhakkak **her zamanki gibiydi**(6/21); Aynı titizlikle yıllardır kullandığı siyah mantosundan başörtüsüne, ayakkabılarından yüz çizgilerine kadar **her zamanki gibi**.(6/22);O zamanlar bile onun hep aynı yaşta ola gelmiş olduğuna tuhaf bir ısrarla **inanırdım**.(6/24); Söz konusu olan **çok iri bir kediydi**.(6/28); Kaplanı **andırırdı**.(6/28); Sadece köpekler **hissetmişti** gelişlerini.(7/5); **Ulumuşlardı**.(7/5); Bize bazen birer dilim ekmek **verirdi**.(7/22); O dilimin üzerine uzaydan, Ülker yıldızından kendisi için özel olarak gönderilmiş bir marmelât sürdüğünü **iddia ederdi**.(7/22); Esneyen bir ağız duyusuzluğundaki karakol odasında muavin,

memur ve jandarma görevlisi huzursuz **kıpırdandılar**.(8/11); Onlar şimdiden **kesin karara varmış gibiydiler**.(8/13); Benden çekinmemiş olsalar sıkıntılı bir acelecilikle bitirelim şu işi **diyeceklerdi**.(8/14); Çünkü polis mantığıyla her şey **belliydi**.(8/16); İşte sanık **şuradaydı**.(8/17); Onlar, içlerinde belki de kıpırdanabilecek bir sesi **duymamak telaşındaydılar**.(8/20); Polis lisanında doğrusu **temiz bir işti** bu.(8/21); Hem de kan lekeli elbisesiyle delili **beraberinde**(8/23); Bir bulunamayan **bıçak mıydı**.(8/24); Eh o da kim bilir hangi kör kuyunun dibinde **yatmaktaydı**.(8/25); Neden **uzatılmalydı?**(8/27); Onlar böylece bir an evvel ev ismini verdikleri alışkanlıklarına **dönmeliydiler**.(8/29); Bu tutumsa onları **geciktiriyordu**.(8/30); Aceleleri **vardı** onların.(8/31); Çünkü her gün aynı saatte dönmeye alıştıkları şeyler onları **bekliyordu**.(8/31); Ama **görüyordum**.(9/3); Direnmem **boşunadır**.(9/3); İnsanı **isyana sürükleyen bir duyguydu** bu.(9/3); Şu var ki idrakimin çok derinlerinde yerleşmiş bir ürküntü kesin davranmaktan **ahkoyuyordu** beni.(9/4); Sonuçta ister istemez onlara “siz gidebilirsiniz” **dedim**.(9/9); Nöbetçi memura önem vermeden konuşmaya **başladı**.(9/11); Bir nefeste otuz geçmiş yılı aşmış, aynı samimiyeti bulmuş **görünüyordu**.(9/12); “Ben olacakları birkaç ay evvel tahmin ettim” **dedi**.(9/13); ONLAR’ın yanı başımızda olduğunu bildiği halde sesinde cesur bir umursamazlık **vardı**.(9/14); “Anama yaşlısın artık” **dedim**.(9/16); “Kaygın ekmekse, iyi kötü ben kazanıyorum işte. Otur. Ahir ömrünü ibadetle geçir. Sonra çok iyi bilirsin ki şaka olmaz ONLAR’la “ **dedim**.(9/16); O yaşta bir insanın evlenme isteği **bir şeytan kandırmasından başka ne olabilir?**(9/19); Bu sende **bir nefis kudurmasıdır**.(9/24); Bir **şeytan iğvasıdır**.(9/24); “Çok söyledim” **dedi**.(9/24); Ayrıca ONLAR’ı da **unutmuş görünüyorsun**.(9/25); Oysa güçlerini **biliyorsun**.(9/26); ONLAR seni **sağ komazlar**.(9/26); İşte bu yüzden onun ölümünü hiç **yadırgamadım**.(9/27); **Çoktan beklediğim bir sondu** bu.(9/28); Ancak içimde yemediğim bir merak, onun değil de **onun nefsinde boy vermiş kötü eğilimlerin nasıl ölecekleriydi**.(9/28); Çünkü o bu yapıyla gözüme masallardaki on başlı ejder gibi **gözüküyordu**.(9/31); Onun katledilişinde hazır bulunmadığım için **göremedim**.(10/3); Ama olay tahmin ettiğim gibi **seyretti**.(10/4); Vücudunda her biri üzerinde ısrar edilmiş yaralar **vardı**.(10/4); Bu sözlerden sonra oturduğu iskemleye daha rahat **yaslandı**.(10/8); Söylenmesi gereken söylerin tamamını hiçbir şey gizlemeden söylemiş olduğu inancında **gözüküyordu**.(10/9); Bunun için bizden, biz polislerden kendisine, başka bir şey düşünmeksizin inanmamızı **bekliyordu**.(10/12); Yine kendi evinde kalmayı **düşünüyordu**.(10/15); Bu güne

kadar iki diriye barındırmış bu ev pekâlâ bir diriyle bir ölüyü de **barındırabilirdi.**(10/17); Veya acaba bu gece için ağabeyinde mi **kalsaydı?**(10/19); Babaları **ayırıydı.**(10/22); Bu baba ayrılığı aslında arkadaşım yönünden **önemli değildi.**(10/22); Ama bazı kelimelerin üstüne basarak **işaret ediyordu.**(10/23); Üstünde durulması gereken **kanların ayrılığıydı.**(10/23); Bu yarı kan konusu **onun çok eskiden beri zayıf omuzlarında pek zor taşıdığı ağır bir yükü.**(10/25); Bu **bir aile faciasıydı.**(10/26); Kanların bağlı olduğu ayrı yerleri söyleyip bu ağırlığı bir başkasıyla paylaşma şansından da **yoksundu.**(10/27); Bunu, sırrı öğrendiği günden mezara kadar gurur ve zilletle **taşıyacaktı.**(10/29); Tabii annesinin gevezelik anlarında veya içindeki sırrın yükselip taşıdığı zamanlarda bana açıldığını **bilemezdi.**(10/30); O gece onunla geç vakitlere kadar **oturduk.**(11/3); Ben türlü ülkelerin insanlarıyla karşılaşip yeni ve değişik kanaatler edinmişken, konuşmamız boyunca onun hala sokağımız sınırları içinde kapanıp kalmış olduğunu hayretle **müşahede ettim.**(11/3); **Çocukluk sokağım, onun evleri, arsaları, eğri kaldırımlarıydı,** arkadaşımın gezdiği ülkeler.(11/7); Tanıdığı insanlarsa yine **o sokak sınırlarındaydı.**(11/8); “Bazen bir deve-dikeninde bir gün boyunca ne renkler görürüm” **demoştı.**(11/10); Bir tek yaprağımın çizdiği gölge şekiller **ne kalıplara girmezdi.**(11/11); Arsada yetişen daha nice bitkiler, nice yabani-çiçekler, böcekler, arılar, sinekler, kelebekler **var.**(11/12); Edindiğimiz kanaatler eğer hayatımıza yön veren faktörlerse o zaman **bir tek bitki, bir ülke renk ve hareketinde olmak durumuna gelmez mi?**(11/17); Hayatın narin bir yaprak gövdesinde gerindiğini seyretmek **ne zengin bir seyahattir.**(11/21); Tabii sen **hakkımsın.**(11/22); Çiçekler insana polislik mesleği hakkında pek bir şey **söylemezler.**(11/23); Ama türlü ülkelerde bütün canlılar ve cansızlar hakkında edindiğin bilgileri, pek ala bizim arsadan da **sağlayabilirdin.**(11/24); Sen sokağımızdan ayrıldığında, henüz **çocuktun.**(11/27); Doğrusu yokluğunu pek derinden **hissetmiştim** senin.(11/28); Sonra ben, daha dikkatle yaşamaya **devam ettim.**(11/29); Bir bakıma ikimiz için yaşayayım **istiyordum.**(11/29); Bu hisle, bu zengin temaşada Allah şahit hiçbir şeyi kaçırmamaya **çalıştım.**(12/3); Bir çiğ taneciği üzerinde oluşan dünya saatlerimi **aldı.**(12/4); Bu taptaze izlenimleri zihnimde en el değmemiş yerlere özenle **yerleştirdim.**(12/5); O konuştukça, gözümde geçmiş otuz yılın bana verdikleri **fakirleşiyordu.**(12/7); Ne **yapmıştım** ben?(12/10); Yaradılışın ve yaradılışımın sırrı bu kadar **mahdut olabilir miydi?**(12/12); Tabiatın kucağında yaşanması gereken hayat böyle mi **sarf edilmeliydi?**(12/13); Beni tutup sürükleyen rüzgâr

neydi?(12/15); Hiçbir şey değişmemiş olmalıydı diye **düşünüyordum**.(12/17); Zihnim değişme üzerinde ısrarla **durdu**.(12/17); **Hatırlıyorum**.(12/19); Sakin sokağımızda ilk değişme insanı sersem eden bir biçimde kendini **göstermişti**.(12/19); O günden başlayarak her şey, itibar edilen bütün değerler, evler, evin içinde yaşayanlar, kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar hep **değişmiş durmuşlardı**.(12/20); Değişme, sokağımızda durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde **başladı**.(12/23); Sonra da **durmadı**.(12/23); **Dinlenmedi**.(12/23); Hâlbuki insan böylesine sakın ve kenar bir sokakta bu kadar köklü değişiklikler olmaz **sanırdı**.(12/25); Konak merkezinde büyükçe bir yarım daire çizen bu sokakta, **hareket noktasıydı** konak.(12/28); Bir yabancıya bir yer tarif edileceği zaman konaktan sonra otuz adım veya konağa varmadan üç ev evvel **denirdi**.(12/29); Sahibi kısaca Paşazade diye **anılırdı**.(13/3); Kapısı, insanın önemli olduğu devirde, insan geçecektir fikriyle büyük **yapılmıştı**.(13/4); Serin bir taşlığı **vardı**.(13/5); İçeri adım atar atmaz sizi nereden çıktığı bilinmez dadı **karşılırdı**.(13/6); Biz çocuklar dadıyı siyah renkli bu hanımın ismi **kabul ederdik**.(13/7); Mescit, türbe, sebil, evler yan yana dizilmiş hallerinden memnun **dururlardı**.(13/12); Bazı evlerin arasında taşla örülmüş bir bahçe duvarı **uzanırdı**.(13/14); Özellikle sabah güneşlerinin koruklar üzerinde ısrarla durduğunu **hatırlıyorum**.(13/16); Emniyet müdürlüğü bu işin tahkikatına beni memur ettiğini ancak ertesi günü sabahı **bildirdi**.(13/20); Bu yüzden cesedi bizzat görmem biraz geç **mümkün oldu**.(13/21); Yanıma doktoru da alarak **yola çıktım**.(13/22); **Aynıydı** sokağımız.(13/24); **Otuz yıl önceki görünümündeydi**.(13/24); Duvarlarda yine dam korukları **kümeleniyordu**.(13/26); Ama bana eskisi kadar yeşil değillermiş gibi **geldi**.(13/27); Sokağa sarkmış incir dallarında kim bilir ne zamandan kalmış bir uçurtma kuyruğu, rengi kırmızıdan pembeye dönmüş **sallanıyordu**.(13/28); Serçeler yine aynı içten cıvıltılarıyla geçen zamanın pek farkında **gözükmüyordu**.(13/30); Güvercinler her zamanki yuvalarında, aralanmış saçak tahtalarında bir an görülüp **kayboluyorlardı**.(14/1); Sonra onların karanlık deliklerinde ince yavru sesleriyle karşılandıklarını **duyuyordunuz**.(14/3); Küçük kızlar çeşmeden su **taşıyorlardı**.(14/4); Sandıkçıların evi, mescit, geniş arsa otuz yıl önceki yerlerinde, iyi niyetli bir insan bakışıyla **seyrediyorlardı** sokağı.(14/7); Evet görünüşte **aynıydı** her şey.(14/10); Ama garip bir seziş bana bu görünüşe aldanmamamı **söylüyordu**.(14/10); Bir şey **eksikti** gördüklerimde.(14/11); Her ev hatırladığım bazı hikâyelerini **unutmuş veya inkâr ediyormuş gibiydi**.(14/13); Bu yapılar sanki

değişen değer birimlerinin farkındaydılar.(14/15); Sanki değişen âlemde var olmalarını mümkün kılan hatıralarını, artık gelip geçene tekrardan **utanyorlardı.**(14/16); Oysa değişikliğin ilk boy gösterdiği devirlerde ne kadar hallerinden memnun **gözükürlerdi.**(14/23); Değişiklik sokağın alt ucundan, sandıkçıların evi yanından **ilk adımını atmıştı.**(14/24); Bu adım, eğri kaldırımların gölcüklerinde sivrilmiş iri taşlar üzerinde **sekti.**(14/26); O güne kadar bu taşlar, bu yollar, bu binalar, bu insanlar **geniş ve sağlam ayakkabılar içinde yere sağlam basan adımların seyircisi olmuştu.**(14/27); Oysa o gün değişiklik, çok ince ve çok yüksek topuklar üzerinde dengeyi bulmak için bir cambaz ustalığı gerektiren adımlara, merak ve ürkeklikle **baktılar.**(14/30); Sokağımız, idraki var olduğundan beri ilk defa bir yargıya varmakta **güçlük çekti.**(15/1); Bu çok ince ve çok yüksek topukların sürükleyip getirmek istediği **nasıl bir şeydi?**(15/3); Gerçi yürümeyi bu kadar güçleştirmek onları ancak **güldürürdü.**(15/4); Şu var ki bu soytarılığın ardında gizlenen daha başka, şakaya gelmez, yabancı kokan bazı şeylerin var olduğu zannı **uyanıyordu.**(15/6); Yalnız kadınlar, onlar, zengin, değişik ve girift yapılarının hafızasında, göbekler ötesi geçmişlerinde bu yüksek ökçeleri **tanır gibi oldular.**(15/11); Onlar da diğerleri gibi **güldüler.**(15/14); İçlerinde bir şey **kıpırdadı.**(15/14); **Gerindi.**(15/14); O kıpırdanan şeye şeytan **dedi** yaşlılar.(15/15); Uzun yüzyıllardan beri ancak masalarda nefes alabilen, bütün kötülüklerin kaynağı o yaratık, sokağın sevgiyle örülmüş dayanışmasıyla sokağımızdan uzak tutulmuşken, yaşlı efendilerin söylediğine göre yüksek topukların sesinde, kadında, kadının içinde ilk defa **mekân tuttu.**(15/16); Yani şeytan yabancımız olmak bir yana, bir bakıma **yakın tanıdığımızdı.**15/27); Ne var ki bu defa durum **daha değişik gibiydi.**(15/28); Çünkü bu şeytan, eskiden beri tanıdığımızı pek **benzemiyordu.**(15/29); Arabadan indiğimizde sokakta kuzeyden, sandıkçıların evi yönünden soğuk bir rüzgâr **esiyordu.**(15/31); Doktor da, memur da, ben de **titledik.**(16/1); Ahşap evler yarı dökülmüş kafeslerinin ardından bize kuşkuyla **baktılar.**(16/2); Onlar çok uzun yıllardır resmi elbiseli, kravatlı insanlara aynı gözle **bakmışlardı** hep.(16/3); Kapıyı bize bir yaşlı hanım **açtı.**(16/8); Rutubet kokulu girişin hemen bir metre ötesinden birinci kat merdiveni **başlıyordu.**(16/8); Dar ve gıcırtilı merdivenden cesedin bulunduğu odaya **çiktık.**(16/10); Her şey olduğu gibi **duruyordu.**(16/11); Nöbetçi olarak bırakılmış bekçi saygıyla **doğruldu.**(16/11); Ne yaşlı hanımın ne de bekçinin yüzünde uykusuz bir gece geçirdiklerine dair bir iz **vardı.**(16/12); Doktor ceset üzerinde çalışırken ben çevreyi **inceledim.**(16/18); Her şey açık seçik

ortadaydı.(16/19); Bu yüzden daha fazla oyalanmayıp sokağa bakan pencereden etrafı seyre **başladım.**(16/19); O zaman **hissettim.**(16/22); Evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade **kaybolmuştur.**(16/22); Bu **tabiiydi.**(16/23); ONLAR hiç sokaktan bakan adama, özellikle benim kıyafetimde birine gerçek yüzlerini **gösterir miydi?**(16/23); Şu andaysa kendilerini kimsenin görmediğinden emin, sere serpe **karşımdaydılar.**(16/25); Baktığım yükseklikten oda içleri **gözüküyordu.**(16/28); Türlü sürprizlerin lavanta çiçekleriyle sarmaş dolaş yattığı o sandıkları ah ben çok iyi **bilirdim.**(16/30); Kapakları kapalı da olsa neleri **gizlerdi** o sır kutuları.(17/2); Hangimiz **bilmezdik** ki.(17/2); Tam karşıma gelen odada beli bükük bir nine **dolaşıyordu.**(17/4); Bugün yüzünü kaplayan kırışıklara rağmen hâlâ belirli o derin çukurları ben ve bütün sokak nasıl hayranlıkla **seyrederdik.**(17/6); Onun ismi neydi **bilmiyorum.**(17/8); Çoğu da bilmezdi **sanırım.**(17/8); Ona Marpuççunun ki **derlerdi.**(17/9); Nitekim kızının da ismi **bilinmezdi.**(17/10); Ona da Gülüm **derdik.**(17/11); Bu bize asıl isminden de sıcak bir isim **gelirdi.**(17/11); Akıncı dedelerin nasılsa kaybolmadan zamanımıza gelmiş tek tük türkülerinden birinin anlattığı hikâye, Gülüm'ün saçlarıyla **ilgiliydi.**(17/12); Civan Aliş'in Tuna boyunda bağrına bastığı Slav dilberinin katkısıyla doğan lepiska saçlar, Gülüm'e **miras kalmıştı.**(17/14); Bu saçlar **gün ışığını emmiş, gür, topuklara çağlayan birer güzellik nehriydiler.**(17/16); Çocuk gözlerim onun uzun boyunda, noksansız güzelliğinde dayanılmaz bir çekicilik **bulurdu.**(17/18); O **nasıl bir kokuydu?**(17/23); O biraz ıtır, biraz sabun, biraz...hayır, hayır o Gülüm **kokardı.**(17/25); Ben göğsüne sıkıca bastırılmış öylece **dururdum.**(17/27); Zaman geçmesin **isterdim.**(17/27); Ona **döndüm.**(21/24); **Düşündü.**(21/29); **Tereddüt ediyordu.**(21/29); **Cevap vermedi.**(21/29); Ben makineyi **tanıyordum.**(23/21); Babam **göstermişti.**(23/21); Ama zaman, başımı gömdüğüm göğsünde, kalp sesinden adımlarıyla **geçerdi.**(27/28); Sonra kolları **gevşerdi** Gülüm'ün.(17/30); İri ela gözlerinde hülya, yerini muzip bir neş'eye bırakarak **kaybolurdu.**(17/30); Ben yanağımda o canım göğsün sıcaklığı oturur kalırken, o, ahenkli sesiyle **hoş bir şarkı tuttururdu.**(18/2); Adalardan bir yar **gelir** bizlere.(18/4); Evler o zamanlar birbirlerine gür asma dallarının yeşil ve kalın kollarıyla **sarılırdı.**(18/5); Masum genç kız sırları bu yeşil yapraklar arasından pencerelerden pencerelere **fııldanırdı.**(18/7); Bu **Gülüm'ün sırrının tamamıydı.**(18/12); Çok sonraki yıllarda ben nasılsa yakaladığım mutluluk kırıntılarını kendi kendime bu lisanla **tekrar ettim.**(18/14); Kuşdili esrarı **gizlemez.**(18/16); Kuşdili olaya **esrar tat ve havası verirdi.**(18/16); O

sağlam kanatlı geçmişte sır, **çanağın üstüne vurulan ebrunun renkleri gibiydi.**(18/17); Onu hemen bütün sokakla beraber ben de tuhaf bir kıskançlık ve hayranlıkla **beklerdim.**(18/21); Ayda bir gün, bir perşembeyi cumaya bağlamaya hazırlanan akşamüstü o **gelirdi.**(18/22); Ben o **bekleyişin sadık ve değişmez seyircisiydim.**(19/1); Ama sıcak bir yorgan altından çıkmışçasına ince bir üşümeyle **titrerdi** içim.(19/10); Böyle anlarda kimsenin olamayacağı kadar yalnız **hissederdim** kendimi.(19/12); Bu dal **benim yerimdi.**(19/16); Özellikle **Mülazım'ın gelme saatlerindeki sığmağım.**(19/16); Akşam, sokağımıza ahenkli satıcı sesleriyle **yaklaşırdı.**(19/18); O saatlerde son oyun çığlıkları, son konuşmalar **duyulurdu.**(19/21); Sonra iri mendil çığlıklarıyla birer ikişer erkekler **görünürlerdi.**(19/22); Onlar rahat, emin ve ağır adımlarla **geçerlerdi.**(19/23); Köşe başında her gözüken erkekle beraber bir gurup çocuk **gözden kaybolurdu.**(19/24); Sonra, daha sonra tüllemiş karanlıkta Mülazım yokuş başında **seçilirdi.**(19/25); Pırıl pırıl parlatılmış körüklü çizmelerinden külot pantolonuna göğsünü çapraz kesip palaskayla birleşen kayışına, sağ tarafında asılı tabancasına kadar **noksansız.**(19/26); Hafif bir sesle mügü-lega-zıgım **derdim** kendi kendime.(19/29); Bunu huşu ve kıskançlıkla **söyledim.**(19/30); Bana boyu evlerin boyuna yakın **gözükürdü.**(19/31); Siyah burma bıyıkları beyaz teninde **daha bir göz alırdı.**(20/1); Sonra akşam, kısa ve gür ezan sesinde günün bittiğini **söyledi** bize.(20/3); Otuz yıl önce zaman kesin sınırlarla **ayrılırdı.**(20/4); Akşamsa vakit, **noksansız akşamdı.**(20/5); Akşam **ayrı bir hazırlığı gerektiren bir zaman bölümüydü.**(20/7); Akşam böylece gecelik entarilerinin ürperti veren temasında, aş kokusunda, gaz lambasının titrek alevinde **başlardı.**(20/12); İnsan yüzleri bu değişen kıyafetlerle **değişirdi.**(20/14); Bu gecelik yüzler güne nazaran daha derin çizgili **görünürlerdi.**(20/15); Çocuk sesleri evlerden daha alçak perdeden, daha muti **duyulurdu.**(20/17); Özellikle küçük kulaklar **duyardı** bunları.(20/21); Dışarıda ONLAR'ın dolaştıklarını ürpererek **düşünürlerdi.**(20/21); Sonra sofraya **kurulurdu.**(20/23); Benim kaşığım **kemik ve bağa karışımıydı.**(20/25); Annem ve babam beraber sürdürmeye karar verdikleri hayatlarını aynı tabaktan yemek yemekle sanki **düğümlemlerdi.**(20/25); Biz çocuklara küçük, emaye kaplı, kenarları kan rengi güllerle süslü tabaklarda **verilirdi** yemek.(20/27); Bu hemen bütün sokakta **böyleydi.**(20/29); Bugünün ölçülerine göre çok fakir sayılabilecek, çok zaman tek çeşit olan yemekten türlü şükür dualarıyla **kalkılırdı.**(20/30); Sonra en zengin bir konuşma doyuruculuğunda **susulurdu.**(21/1); Dalıp gittiğimiz düşünceler annemin

geçen günü anlatan birkaç küçük haberiyle **noktalanırdı**.(21/2); O saatlerde uyku göz kapaklarımı olanca gücüyle kapamağa **zorlardı**.(21/4); Bu anlarda pek hoşuma giden bir oyunum **vardı**.(21/5); Böylece sanki ondan uzaklaşır gibi **olurdum**.(21/8); Dinleye geldiğim hikâyelerde olduğu gibi evliyanın yatsı abdesti için kollarını sıvamakta olduğunu **görürdüm**.(21/12); Bu **başı duyulmamış sonu henüz belli olmayan bir ötüştü**.(21/16); Sonra bir ikinci oyunu **denerdım**.(21/17); Gözlerimi acıyana kadar sıkıca **kapardım**.(21/18); O zaman binlerce renkli kürecik uçuşmaya **başlardı**.(21/19); Düşüncelerimin bu noktasında doktor "acayip" diye **mırıldandı**.(21/23); Tekrar bu sefer yüksek sesle "garip" **dedi**.(21/24); Bakışlarımdaki soru konuşması için **yetti**.(21/25); "Bu yaraların bir insan eli tarafından açıldığını bildiğim halde inanamıyorum."**dedi**.(21/26); Yersiz ve anlamsız bir şey söylediği düşüncesiyle **sustu** doktor.(21/28); "Ne demek istediniz?" diye **sordum**.(21/29); Sonra tuhaf bir sesle, "gidelim komiser bey" **dedi**.(21/30); Ona ceset kaldırılana kadar burada kalmak istediğimi **söyledim**.(22/1); Hepsini beraberce gittikten sonra yaşlı ölünün yüz çizgilerini yakından bir daha **inceledim**.(22/2); Bu arada Kaplan'ın soyundan olduğuna inandığım iri bir kedi kısık bir miyavlamayla odaya **girdi**.(22/5); İri gözleriyle cesedi uzun uzun **süzdü**.(22/7); Sanki onun yerinde olup olmadığını **kontrol ediyor gibiydi**.(22/8); Sonra hiç de dostça olmayan bakışlarını yırtık bir küstahlıkla gözlerime **dikti**.(22/9); "Pist" dememe **aldırmadı** bile.(22/10); Nedendir bilmem içimi birden ona karşı bir hırs ve iğrenme **kapladı**.(22/11); Tekmeleyerek kovmak için üstüne **yürüdüm**.(22/12); Kendisine yaklaşmamı alaycı bir sükûnetle **bekledi**.(22/13); Ama ayağımı kaldırmamla merdivenlerde kaybolması **bir oldu**.(22/14); Onun merdivenin alt başında parıldayan gözleri tamamen kaçmadığını **gösteriyordu**.(22/15); Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra, dolapları, yükü **araştırdım**.(22/17); Odada inanılmaz bir fakirlik **hüküm sürüyordu**.(22/18); Buna rağmen parça parça kumaşlardan dikilmiş yorgan tertemizdi.(22/19); Düzenle katlanmıştı.(22/19); Bütün ıvır zıvır aynı özenle **yerleştirilmişti** dolaplara.(22/21); Bulabildiğim her şeyi tek tek **elden geçirdim**.(22/21); Türümlü neden ve rastlantı ile **bir araya gelmişti** bütün bunlar.(22/22); Hepsini türlü hatırayı sıkıca **kucaklamışlar gibiydi**.(22/23); Çevresi kanaviçe İşli bir bohçayı **çekip çıkardım**.(22/24); İçinde katlanmış bir kaç giyim parçası ve ipek bir bez **vardı**.(22/25); Ah ben bu bezi çok iyi **tanıyordum**.(22/26); Bu, **çocukluk arkadaşımın icat ettiği bir makinenin planıydı**.(22/27); **Hiç bir güç veya yakıt kullanmaksızın işleyecek bir makineydi** bu.(22/28); Sanırım on

yaşlarımdaydık.(22/29); Bir yaz sabahı bütün sokak uykudayken günün henüz ağardığı saatlerde sokağa **fırlamıştım.**(22/30); **En büyük tutkumdu bu benim.**(22/31); Yıllanyastıklarının fişkinları yeşilin en güzeliyle **boy atardı.**(23/2); Yarı açılmış yabani çiçekler, ateş kırmızısı sarı ve mavi **göz alırdı.**(23/3); Arkadaşım ve ben işte hemen her gün bu saatlerde arsada **buluşurduk.**(23/4); Her güzel şeyi bana o **gösterir** veya onun işaretiyle her şey güzel **olurdu.**(23/6); Bu arada pek az **konusurduk.**(23/7); Çünkü bana **öğretmişti.**(23/8); Bakmak ve konuşmak aynı anda **yapılmamalıydı.**(23/8); "Biz henüz küçüğüz." **derdi.**(23/9); Bir insan ilk güneş ışıklarıyla bir papatyanın nasıl açıldığını **görmeli.**(23/10); Ezilmiş çimen kokusunu, kuş seslerini ve an vızıltılarını, berisini hazla ürperten ilk sıcaklığı **bilmeli** insan.(23/12); Bu derin zevk sokakta ilk adım sesleri duyulana kadar **devam ederdi.**(23/14); İşte yine böyle bir sabah arsada onunla **buluşmuştuk.**(23/16); Bana "Bu gece hiç uyumadım." **dedi.**(23/17); Güneşin genç ışıklarında teni sararmış **görünüyordu.**(23/17); Bu gece sabaha kadar bir makine üzerinde **düşündüm** çünkü.(23/18); O, Reji'de **olurdu.**(23/21); **Gürültüler çıkaran bir devdi** Makine.(23/23); Sigara yapmaya **yarardı.**(23/23); Ona tütün yapraklarından yemini kızlar **atarlardı.**(23/27); Bu yaptıklarına karşılık paralar **kazanırlardı.**(23/27); Reji'de çalışan kızlar, maşalarla kıvırdıkları saçlarını başörtülerinin bir ucundan **çıkarırlardı.**(23/29); Makine insana paralar **kazandırırdu.**(24/1); Ama parayla beraber kızların yüzünde sokaktakilerin pek hoşlanmadıkları bir tebessüm **belirirdi.**(24/1); Göze hoş gelmeyen hemen her şey için çamaşırcının kızının gülüşü **örnek gösterilirdi.**(24/3); Kısaca bana göre makine **büyük işler başaran, buna karşılık gürültücü ve uzak durulmasında fayda olan bir şeydi.**(24/5); Arkadaşım itirazlarımı sükûnetle dinledikten sonra onun makinesinin benim bildiğimden başka olduğunu **anladım.**(24/7); Önce bu makineyi kızlar **çalıştırmıyorlardı.**(24/9); Böylece, sokağımızın hoşlanmadığı biçimde gülen insanlar da **görülmecekti.**(24/9); Sonra **sessiz sedasızdı** bu makine.(24/11); Kim bilir bizim yapmayı kurduğumuz bu makine **Gazi Paşa'nın ne kadar hoşuna giderdi?**(24/14); Bize belki de 100 lira bile **gönderirdi.**(24/15); "Gazi Paşa" devlet anlamında **kullanılırdı** sokağımızda.(24/17); Onun iri şefkatli ellerini daha şimdiden saçlarımızda **hisseder gibiydik.**(24/20); O gün arsanın en gizli noktasında saatler boyu bunu **konuştuk.**(24/22); Arkadaşım makineyi bana anlatabilmek için pek çok **çaba gösterdi.**(24/23); O konuşurken benim anlayışsızlığımın ve onun zekâsının tabii olduğunu **düşünüyordum.**(24/24); Çünkü o ONLAR'la **akrabaydı.**(24/26); Makineyi arkadaşımın açıklamalarıyla iyice

tanıdıkça içimdeki şüpheden **kurtuluyordum**.(24/27); Hatta **seviyordum**.(24/28); İnsanlar bu makineye sahip oldukları zaman yüzlerinde o çirkin gülümseme olmaksızın **mutlu olacaktı**.(24/29); O, bana makineyi anlatırken bir yandan da bir kareli kâğıt üzerine **çiziyordu**.(25/3); İşte şu noktaya "çalış" **denecekti**.(25/5); **İşin püf noktasıydı** bu söz.(25/5); Çünkü istenen güç "çalış" sözcüğü içinde **gizliydi**.(25/6); Mahalleli de bizi **gösterirdi**.(25/14); Gelip geçenler sözü, içinde onu da beni de **ilgilendiren bir kişiydi** aslında.(25/15); Onun dışındakiler görseler de görmeseler de **pek önemli değildi**.(25/16); O, **küçücük kalkık burunlu, kızıl saçlı, bize pek burun kıvrarak bakan imam efendinin kızıydı**.(25/17); Arkadaşımın da benim de gönlümüzde o **vardı**.(25/19); Bulduğumuz yaşın düşüncesiyle ikimizin de aynı insana kendimizi beğendirmeye çalışmamızın hiç bir sakıncası **yoktu**.(25/20); Bu sebepten, uzun uzun düşündüğümüz makinenin adını -hiç bir kuvvet sarf etmeden çalışan makine- **koymadık**.(25/22); **Daha yumuşak, daha güzel, daha sevimli bir isim olmalıydı** bu.(25/24); Ve biz onun adından başka gönlümüzün yattığı bir isim **bulamadık** makineye.(25/25); Renkli kalemlerle ne kadar süslenirse süslenisin böyle bir planın kâğıt üzerinde çizilerek gönderilmesi **yakışık almazdı**.(25/29); Gideceği yer **koca devletti** çünkü.(26/1); Gazi Paşa'ya "güzel olmuş" dedirtmek için bir başka şekil **bulmalıydı**.(26/2); Öyleyse ne yapıp edip büyük bir parça ipek bez ve türlü renkli ibrişimler **almalı**.(26/3); Planı bir ipekli üzerine güzelce işleyerek hükümete böylece **göndermeliydi**.(26/4); Tam üç ay arsanın gizli bir köşesine gömdüğümüz kavanozun içine kâh harçlıklarımızdan kâh sokağa gelen odunları taşıyarak elde ettiğimiz meteliklerden **biriktirdik**.(26/6); Şeytan o üç ay boyu bize biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi **gözüktü**.(26/9); Macuncu kılığına girdi **gözüktü**.(26/9); **Çelemedi** zihnimizi.(26/9); Tam üç ay kör şeytanla kahramanca **çarptık**.(26/11); **Başardık** da.(26/12); Oysa çok daha sonraları daha kolay başarı göstereceğimiz nice çarpışmalardan biz **yenik çıktık**.(26/12); Üçüncü ayın sonunda, bir sabah yine **buluştuk**.(26/15); Malî durumumuzu **gözden geçirdik**.(26/15); Bu bir çocuğun iki avucunu dolduracak kadar **çok bir paraydı**.(26/16); Şimdi iki önemli zorluk **dikiliyordu** karşımıza.(26/17); Günler boyu sırrımızı kimseye açmayacak ve bize işlemeyi öğretecek birini **araştırdık**.(26/19); Tek tek gözden geçirdiğimiz çehrelerden içimize en çok yatan Gülüm **oldu**.(26/21); İşe, onu ölmüş babası üzerine yemin ettirerek **başlayacaktık**.(26/22); Annesinin evde olmayacağı bir günü **kolladık**.(26/23); Yüzümüzde büyüklerimizde sık sık gördüğümüz ciddi bir ifadeyle,

kendisiyle gizli bir konuda konuşmak istediğimizi **söyledik**.(26/24); **Şaşırđı** önce Gülüm.(26/26); Sonra değişik bir ilgiyle üzerimize **eğildi**.(26/27); Güzel yüzü kuşkuyla **bulutlanmıştı**.(26/27); Bizden kim bilir nasıl bir muzurluk haberi duyacağını **umuyordu**.(26/28); Sözcü **bendim**.(26/29); Ne var ki engel olamadığım bir kekelemeyle meramımızı bir türlü doğru dürüst **anlatamadım**.(26/29); Biz Gülüm'den yalnız bize ipekli bez ve ibrişim almasını **istiyorduk**.(27/2); Bu söz üzerine Gülüm'ün kaşları **çatıldı**.(27/3); Bu kadar parayı biz nereden **bulmuştuk?**(27/4); Gülüm'ün bu sorusu üzerine dillerimiz **çözüldü**.(27/12); Bir ağızdan ne istediğimizi ve bu parayı nereden bulduğumuzu mümkün olan açıklıkla **anlattık**.(27/12); Bir yaz güneşini kapayan bulutlar gibi kuşku, Gülüm'ün güzel yüzünden **sıyrıldı**.(27/15); Yanaklarındaki canım çukurlar bir anda eski güzelliklerine **kavuştu**.(27/16); Sonra onun gözetiminde günlerce süren işleme **başladı**.(27/20); Ellerimiz bu süre içinde hiç bir zaman olmadığı kadar **temizdi**.(27/21); Çalışma yerimiz **Gülüm'lerin bahçesindeki çardağın altıydı**.(27/22); Biz aşırı ciddiyetimiz, tertemiz ellerimiz ve tozsuz çamursuz kıyafetimizle, -çünkü Gülüm işleme hilene kadar toprakla oynamamızı yasaklamıştı,- hemen **çevrenin dikkatini çektik**.(27/23); Belki büyükler sırrımızı **biliyorlardı**.(27/26); Onlar ne yaptığımızı öğrenebilmek için her türlü fedakârlığı yapmaya **hazırdılar**.(27/27); Zaman ilerledikçe plân rengârenk ibrişimlerle ipek üzerinde çarklar, miller, vidalar olarak **belirdi**.(27/29); Yorgun gözlerimizde renkler uçuşmaya başladığı bir gün, her şey gibi nihayet plân da **bitti**.(27/30); O zaman ikinci ve önemli çalışma **başladı**.(28/1); Gülüm günler boyu bize leblebi, suda haşlanmış mısır, koruk suyu **taşıdı durdu**.(28/6); Nihayet iş bir salı günü akşamüstü **bitti**.(28/7); Ertesi sabah onu güzelce paketleyip uçümüz birlikte posta haneye **götürdük**.(28/8); Ben bu binayı ilk defa içinden **görüyordum**.(28/9); O avuç dolusu para verdiğimiz, göz nuru döküp ortaya çıkardığımız bu canım plâni, tanımadığımız bir adamın eline içimiz sızlayarak **teslim ettik**.(28/10); O **yaşlıca, insanı azarlayan bir memurdu**.(28/13); Önceleri her şey **kolay olacakmış gibiydi**.(28/13); Ancak memur paketin gideceği yeri öğrenince pek **huysuzlardı**.(28/14); Bin bir özenle yaptığımız paketi hoyratça **açtı**.(28/15); Pek çok sorular **sordu**.(28/15); Gülüm yanaklarını dalga dalga kırmızıya boyayan utangaçlığına rağmen soruları doğrusu pek güzel **cevaplandırdı**.(28/16); Bu benim gözümde **anlaşılması güç bir durumdu**.(28/18); Plâni ve onu devlete götürmeleri için para verdiğimiz halde adam neden bu işe bir türlü **yanaşmıyordu?**(28/19); Karşılıklı bağrışmalar pek çok adamı

başımıza **topladı**.(28/21); Durumu öğrenmek **istiyorlardı**.(28/22); Hepsi **akıllı uslu adamlardı**.(28/23); Çoğu böyle bir paketin devleti memnun edeceğini söyleyip **bizden yana çıktılar**.(28/23); Nihayet adam bu hücumlara dayanamayıp türlü nazla paketi çarpık çurpuk bağlayıp **kabul etti**.(28/25); Dönüş **zordu**.(28/27); Plândan ayrılmak ikimizi de **bomboş bırakmış gibiydi**.(28/27); Arkadaşım ağlamaklı bir sesle ilk defa "Gitti" diye **konuştu**.(28/28); Keşke biz götürüp hükümetin eline **verseydik**.(28/29); Gülüm, Şey'den **duymuştu**.(28/30); Hükümet **çok uzaktadır**.(28/30); "Ama" **dedi** Gülüm(29/2); Eli **uzundur** hükümetin.(29/2); Memuru kastederek: "Benim gözüm o herifi hiç tutmadı" **dedim**.(29/4); O gün üçümüz sokağa başımız önümüzde **döndük**.(29/5); **Dalgındık**.(29/6); Posta memurunun davranışında ilk defa karşılaştığımız devlet, bize hiç de iç açıcı ve güvenilir **gözükmedi**.(29/7); Odada birden olağanüstü bir sessizlik **dikkatimi çekti**.(29/9); Kulaklarım Önce hafif bir vınlamayla **uğuldadı**.(29/10); Hemen ayaklarımın dibinden incecik ve metalsi bir ses "Onu biz öldürdük" **dedi**.(29/10); Bildiğim halde "Kimsiniz?" diye **sordum**.(29/12); Bu an **korkunçtu**.(29/13); İnce soğuk bir terle kaplanan cildim **üşüyordu**.(29/13); Duyu organlarımın tamamı, kaslarım, kemiklerim, bütün hücrelerim o anda **sırf idrakti**.(29/14); ONLAR yaşadığım yüzyılın kesin inkârına rağmen **vardılar** işte.(29/15); Sesim kendimi bile şaşırtan bir cesaretle **çıkıyordu**.(29/16); İnce ses **kıkırdadı**.(29/17); "Sen bizi biliyorsun" **dedi**.(29/18); Çaresiz evet anlamında başımı **salladım**.(29/18); Ses "Onu kurtarmalısın" diye **devam etti**.(29/19); O **suçlu değildir**.(29/20); Sertçe "Bunu niçin istiyorsunuz" diye **sordum**.(29/20); Bildiğim kadarıyla siz iyilikten **hoşlanmazsınız**.(29/21); İnce ses "Pek fazla izahat vermekle görevlendirilmedim" **dedi**.(29/22); Şu kadar **söyleyebilirim**.(29/23); Bizse insana hürmet etmekle **görevlendirildik**.(29/25); Biz ona bir fenalık gelmesini **istiyor değiliz**.(29/26); Şu yerde yatanı, haddini çoktan aşmış bu kadını yok etmek için bir insan koluna gerek **vardı**.(29/26); Biz de bir adamı bunun için **kullandık**.(29/28); Onun tertemiz vicdanında en ufak bir leke **yoktur**.(29/29); **Kurtarın** onu.(29/30); "Onun suçsuz olduğu muhakkak" diye **cevap verdim**.(30/1); Ancak onun vicdanında leke bulunmaması, onu kanunlarımızın elinden kurtarır mı **sanıyorsunuz?**(30/2); Şu anda uygulanan kanunlar delilden **hareket eder**.(30/7); Delile dayalı **bir yargıya varır**.(30/7); Delilse varlığına inanılan yaratıkların bıraktığı izlere **verilen isimdir**.(30/8); "Evet, bunu düşünmeliydik" diye esefle **söylendi**.(30/9); Peki onu nasıl **kurtarabiliriz?**(30/10); Bilmiyorum anlamında ellerimi yana açarak çaresiz-

liğimi **belirttim**.(30/12); Uzun süre karşılıklı **sustuk**.(30/13); Sonra "Siz" **dedim**.(30/13); Asrımız insanınca **yoksunuz**.(30/14); Bizler ellerimizle tuttuğumuz, gözlerimizle gördüğümüz şeylerin varlığına **inanırız** çünkü.(30/14); Uzayın bilinmeyen derinliklerinde ve dünya üzerinde ülkeleriniz **olmuş olsun**.(30/17); Siz istediğiniz kadar hayatın insanların tanıdıkları dar sınırlarla çevrili olmadığını **bilmiş olun**.(30/18); Bu böyle bir davada **ne değer taşıır**?(30/20); Siz benim yerimde olsanız böyle düşünen bir toplumu nasıl **ikna edersiniz**?(30/21); Metalsi ses: "Allah'ın bizden secde etmemizi istediği varlık, insan, bu olabilir mi?" **dedi** hayretle.(30/23); **Söyleyin** bana.(30/24); Yerimizde olsaydınız, bu kadar dar hudutlu bir yaratığa **secde eder miydiniz**?(30/24); Tam bir şeytan gibi benden hayır dememi **bekliyordu**.(30/27); Ani bir his dürtüsüyle: "Şeytanca bir soru bu" **dedim**.(30/28); İnsanların tamamı **aynı gaflet içinde değiller** kuşkusuz.(30/29); Sizi ve sizin ne olduğunuzu bilen insanlar aramızda **yaşamaktalar**.(30/30); Bu bakımdan belki sayıca çok ama değerce az dünya topluluğunun bu gaflet içinde oluşları size **hak kazandırmaz**.(31/1); Ülkelerin idareleri için uygulanan yasalar özlerinde insanın uymakla yükümlü olduğu inançtan **uzak olabilirler**.(31/3); İdareciler gurubu, kanun yapıcılar, idare edilenlerden ve gerçeklerden **kopmuş olabilir**.(31/5); **Tabî değil mi** bu?(31/6); İlâhî kanunlar yerine konan bu yasalar insanlar tarafından **yapılmıştır**.(31/7); İnsanı bilemeyecek yegâne varlık da **insan değil midir**?(31/8); Bu yüzden eksik, yetersiz ve yalın kanunların varlığı **yadırganabilir mi**?(31/9); Bu, sizce insanların tümünün basitliğine mi **delâlet eder**?(31/10); Metalsi ses hiddetle **titredi**.(31/14); "Onu kurtaracak mısınız?" diye **sordu**.(31/14); Yorgun bir sesle kısaca "Evet" **dedim**.(31/15); Ertesi günü akıl hastanesinde çocukluk arkadaşımı **ziyaret ettim**.(31/16); O hiç bir şeyin bozamayacağı sükûnetiyle gülümseyerek **kabul etti** beni.(31/17); Ne hücrelerini ayıran parmaklıkların, ne gardiyanların, ne de hastanede oluşunun farkında **gözüküyordu**.(31/18); Bana iyi uyuduğunu **söyledi**.(31/20); Kendisine verilen yemekleri **övdü**.(31/21); Onun yaşadığı şartlan iyi bildiğim için bunu **yadırganadım**.(31/22); Arkadaşım yemeğin yaşamak için bir araç olduğu inancının kabul edildiği sokaktan **geliyordu**.(31/23); Orada isteklerin hemen tümüne şehvet ismi **verilirdi**.(31/25); Çeşitli yemek de bu yüzden, şehvetin türlerinden **sayılırdı**.(31/26); Birkaç nezaket cümlesinden sonra "Sokak nasıl?" diye **sordu**.(32/1); Sonra **toparladı** kendim.(32/2); Sabırsız diye düşünmemi **istemiyor gibiydi**.(32/2); Özürlü dileyen bir ses tonuyla "İnsan" **dedi**.(32/3); Her ayrılıktaki özlemeyi yeniden **yaşıyor**.(32/4); Bu **zaafım benim**.(32/4); Kaldı ki ben

sokağımızdayken de sokağımızı **özlerdim**.(32/5); Ben hep özleme **içindeyim** aslında.(32/6); Dudaklarında hoş bir gülümsemeye "Özlemek" **dedi** "aşk kadar önemli değil mi?"(32/6); Özlemek için, hayatın anlamı hatta ta kendisi demek **yanlış mı olur?**(32/8); Babamı **hatırlıyorum**.(32/12); Akşamları yorgun argın **dönerdi**.(32/12); Aydınlık bir yüzle "Tespihler" **dedi**.(32/17); Söylemek istediği **tespихler değildi** aslında.(32/18); Bunu **hissediordum**.(32/18); O hemen her sözün ardından sokağa dönmek **istiyordu**.(32/19); İçinde bulunduğu hisle dolu birden **taştı**.(32/20); Sesi tuhaf bir sabırsızlıkla **titriyordu**.(32/21); "Sokağımız" **dedi**.(32/21); Son yıllar içinde ondan daha önemli bir düşünce **akla gelmiş midir?**(32/22); Orada her gün yeni bir dünya **yaratılır**.(32/24); İnsan orada, her günün her anında o yenedünyada **teneffüs eder**.(32/26); Sonra **duruldu**.(32/27); Gösterdiği heyecandan **utanmış gibiydi**.(32/27); Ölçülü bir ifadeyle "Babandan bahsediyorduk" **dedi**.(32/28); Oraya ait her şeyi **benimsemişim**.(32/29); Kendimden **saymışım**.(32/29); Hepimiz sen de, ben de, Sandıkçıların evi de, konak da, yatır da **aynı şeyleriz**.(32/30); Bu sebepten her şey sokağı **söyler** bana.(33/1); "Sokak evet" **dedim**.(33/3); Ama oradan söz ederken sende sevgi kadar, hatta daha fazla, **kuşku buluyorum**.(33/3); Neden **korkuyorsun** kuzum?(33/4); Uzun yıllar sonra dün ilk defa **gittim** sokağımıza.(33/4); Doğrusu duyduğun kuşkuyu haklı çıkaracak hiçbir şey **yoktu**.(33/6); Evler, konak, mescit yüzyıllık hatıralarıyla kucak kucağa **yerli yerindeydi**.(33/7); Belki babam, belki imam efendi, belki Gülüm **yoktu** artık.(33/8); Ama onların yerinde yaşayan, nefes alan, gülen, ağlayan insanlar **gördüm**.(33/9); Sen de ben de, şu anda **orada değiliz**.(33/11); Ama çok mümkün ki, iki ufak çocuk arsada bizim yerimizde **oynamaktadır**.(33/11); Öyleyse **nedir** endişen senin?(33/13); Yüzüme sitemle **baktı**.(33/14); "Ancak kendime söyleyebiliyorum bazı şeyleri" **dedi**.(33/14); Ben senden ayrıldığımdan beri hep **sustum**.(33/16); Şimdi **buldum** seni.(33/17); Oysa sana da endişemi **anlatamıyorum**.(33/17); Senin düşünemeyeceğin kadar **yalnızdım** ben.(33/22); Yük **ağırdı**.(33/22); Sokağımın insanları **kayboluyorlardı**.(33/23); Gözleri, büyülenmiş gibi maddeye dikilmiş, **geçip gidiyorlardı** önümden.(33/23); Bir kuş sesinin, bir asma yaprağının, dur, gitme bana bak haykırışını **duymuyorlardı**.(33/25); Gönülleri ve gözleri güzelliklerden **kopuyordu**.(33/26); Gerçek ihtiyaçlarının ötesindeki şeylere **gidiyorlardı** koşarak.(33/27); **Yapayalnızdım** ben.(33/29); Birine, senin gibi birine **ihtiyacım vardı**.(33/29); Lütfen beni **anlamaya çalış**.(33/30); Bu ağırlığın bir ucundan **tut**.(33/30); Sen keyfince yaşarken ben nöbet kulübesini hiç, bir an bile **boş**

birakmadım.(34/1); Bunu **yapamazdım** da.(34/2); Görevi ihmalim, bütün itibar ettiğim değerlere **sırt çevirmek olurdu.**(34/3); Şehrin bu kenar sokağında meydana gelen çarpışmada ben **yapayalınız**dım.(34/5); Savaşı, ev ev ben tek başıma **sürdürdüm.**(34/6); Oysa şimdi tükendiğimi **hissediyorum.**(34/8); Annemin damarlarından akan kan benim damarlarımı **boş bırakmış gibi.**(34/9); **Üşüyorum.**(34/10); Ta içimde, hücrelerimde buz kristalleri **oluşuyor.**(34/10); Buysa, üşümek kadar hatta daha fazla **katılma hissi veriyor** bana.(34/11); "Savaş" diye **sordum.**(34/13); **Nasıl bir savaş** bu?(34/13); Kaşları **çatıldı.**(34/14); "ONLAR'a karşı tabii" **dedi.**(34/14); "ONLAR ve sokak" **dedim.**(34/15); Aralarında bir bağlantı kurmakta **güçlük çekiyorum.**(34/15); Anlayışla başımı **salladı.**(34/16); "Haklısın" **dedi.**(34/16); Sen sokağımızdan ayrılıp **değişmenin kucağına düştün** çünkü.(34/17); Sen, böylece yaşanması gereken hayat olarak içinde bulunduğun ortamı **kabul ettin.**(34/18); Oysa ben, değişmeyi daha sokağımızda attığı ilk adımda **tandım.**(34/19); Benim elimde birim **vardı.**(34/21); Bu ölçüyü bana sokağımızda imanla yaşamış yüzyıllar, konak, mescit, evliya **veriyordu.**(34/21); Bu sebepten ilk adımı ve karşılaştığı direnmeyi pek yakından izlemem **mümkün oldu.**(34/23); O zamanlar **küçüktük** bizler.(34/25); Savaş başladığında büyüklerimiz kuşkuyla **irkildiler.**(34/25); Büyük tehlikeyi baban **işaret etti** bana.(34/26); **Savaşçılardan biriydi** baban.(34/27); Bundan tespih tanesi olabilir mi sorusunu **andırır bir davranıştı** bu.(34/30); Bütün değerlendirme yetenekleri, baştan aşağı his kesilmiş ellerinde ilk yargı tereddüdüyle bir an **duraladılar.**(34/31); Böylesine zor ve karışık meselede çabucak yargıya varmak insanı hatalara **itebilirdi.**(35/2); O sırada bütün büyüklerde aynı duraksamayı **gördüm.**(35/3); Sık sık vebal'den korktuklarını söylediklerini **hatırlıyorum.**(35/4); Vebal, sokağımızı hayırla yönetmek anlamını **taşıyordu.**(35/6); Sokağımızın alt başından, Sandıkçıların evi yönünden başlayan bu kıpırdanma büyüyerek süreceğe **benziyordu.**(35/9); "Evet ama" **dedim.**(35/11); **Mübalâgalı bir değerlendirme değil mi** bu?(35/11); Direnenler için bu durumda hiç de iyi **düşünmüyor** insan.(35/13); Bunu tıpkı yeni elbise hediye edilen çocuğun eskisini çıkarmamak için inat edişine **benzetiyorum.**(35/15); Dudaklarında buruk bir gülümsemeyle **düşündü kaldı.**(35/16); Neden sonra "Bana yeni elbiseyi tarif et" **dedi.**(35/17); **Sinirliydi.**(35/17); Kendini güçlkle tuttuğunu **hissediyordum.**(35/18); **Gülümsedi.**(35/24); Beni söylediği elbise içinde düşündüğü **belliydi.**(35/24); Sonra, "Özür dilerim" **dedi.**(35/25); **Gülmemeliydim.**(35/26); Böyle bir iddia **doğru olamazdı.**(35/29); Öyle olduğu halde sizi bir an haklı **farz**

edelim.(35/31); Soruma hemen cevap vermek yerine izin isteyerek yatağına sırt üstü **uzandı.**(36/3); Rengi büsbütün solgun **görünüyordu.**(36/4); "Yordum seni" **dedim.**(36/5); "Gerçi yorgunum" diye **cevap verdi.**(36/5); Ama beni sen **yormadın.**(36/6); **Bağışla.**(36/8); Bu yüzden **uzandım.**(36/8); ONLAR çok önceleri, daha insanlar yaratılmadan önce **vardı.**(36/8); **Dünyadaydı.**(36/8); Bense zayıf **hissediyorum** kendimi.(36/12); ONLAR **dünyanın eski sahibiydiler.**(36/10); Büyük uygarlıklar **kurdular.**(36/11); Ancak onlar kuvvetlendikçe aralarında **anlaşmazlıklara düştüler.**(36/12); Sonra yeryüzünde ikinci bir varlık **yaratıldı.**(36/13); **İnsandı** bu.(36/15); ONLAR bu ilâhî hükme **isyan ettiler.**(36/15); Kısır idrakleri, gerçek değeri anlayabilmekten **çok uzaktı.**(36/16); Özleriyle **kibirlendiler.**(36/17); ONLAR, ateş asıllı olmakla **öğünüyorlardı.**(36/17); İnsansa bu dünyanın elemanlarından **teşekkül ediyordu.**(36/18); Savaş böylece **başladı.**(36/20); O gün bu gün **sürüp gidiyor** bu çarpışma.(36/21); İnsan sağlam kanaatlere sahip olduğu sürece **güçlüydü.**(36/21); ONLAR'ı **emri altına aldı.**(36/22); **Kullandı.**(36/22); İnsanın gücü yaratıldığı amaca yakınlığıyla **mümkündü.**(36/23); Tarih bize bir zamanlar nice milletlerin var olduklarını **söylüyor.**(36/24); Şimdi artık **yaşamıyor** onlar.(36/25); İşte sokağımızın ONLAR'la ilgisi **bu.**(36/26); Sözün burasında bir doktor içeri **girdi.**(36/28); **Genç bir adamdı.**(36/28); Yüzünde hoş bir sohbetten arta kalmış bir gülümseme **vardı.**(36/29); Bizi içten bir baş eğmeyle **selâmladı.**(37/1); Arkadaşıma "Nasılsınız?" diye **sordu.**(37/1); Hazmolmuş bir saygıyla **doğruldu** arkadaşım.(37/2); "Her zamanki gibi" diye **cevap verdi.**(37/3); Doktor bembeyaz pırıltılı dişlerini göstererek **güldü.**(37/3); "Her zamanki gibi mi? Bu olmaz işte." **dedi.**(37/4); Hiç birimiz hiç bir zaman bölümünde bir önceki anda olduğumuz gibi **olamayız.**(37/5); Sonra bana **döndü.**(37/7); **Doğruldum.**(37/7); Kendimi **takdim ettim.**(37/7);Zarif bir biçimde **eğildi.**(37/8); Cinayetle ilgili bir şey **sormadı** bana.(37/8); "Biz komiser bey" **dedi.**(37/10); Arkadaşınızla her gün bu saatte **sohbet ederiz.**(37/11); O hana hayatıyla ilgili bir şeyler **anlatır.**(37/11); Çocukluğunuz beraber geçtiğine göre bu sizin için de hatıraları yeniden **yaşamak olur.**(37/13); Böyle bir şeyin bana memnuniyet vereceğini **söyledim.**(37/14); Doktor, arkadaşşıma **döndü.**(37/15); "Sokağınızı tanıdıkça seviyorum orasını" **dedi.**(37/16); Çünkü siz orasını gerçekten **seviyorsunuz.**(37/17); Arkadaşım şöyle **cevap verdi.**(37/17); Size bunları anlatmak benim için de **faydalı oluyor.**(37/19); Bir bakıma **geçmişin muhasebesi** bu.(37/20); Böylece doktor bey gözden kaçmış bir şey **kalmamış oluyor.**(37/21); Hatırlarsanız size bir aileden **söz ediyordum.**(37/23); Biz bütün

sokak onlara Kaptanlar **derdik**.(37/23); Oturduğum evin biraz aşağısında **aynı sıradaydılar**.(37/24); Benim yeni geliştığım devirlerde o artık **pek genç değildi**.(37/27); **Çok iri yapılı, bembeyaz saçlı bir beydi**.(37/28); Onun pek az konuştuğunu **hatırlıyorum**.(37/29); Ama bir şeyler gördüğü **muhakkaktı**.(38/2); Bunu gün batımına doğru defterine ciddiyetle eğilmesinden **anlardım**.(38/3); Kaptan ona seyir defteri **derdi**.(38/4); Evini bir gemi kabul ettiği, gördüklerini bu deftere intizamla kaydettiği **şüphesizdi**.(38/5); Bir de dürbün yerine kullandığını sandığım dört parmak eninde yirmi santim kadar uzunlukta, bir tarafından fındık kadar delinmiş ince bir tahtası **vardı**.(38/6); Zaman zaman bir noktaya gözünü bu deliğe uydurarak **bakardı**.(38/9); Doğrusu ya o tahtaya sahip olmak için neler **fedatmezdim** ki.(38/11); O tahtadan bir defa olsun **baktırmadı** beni.(38/13); **Bu yaşıyım**.(38/14); İçimde hâlâ o delikten görülebilecek şeylerin özlemi **vardır**.(38/14); O zamanlar önemli olan şeyin tahta değil göz olduğunu **düşünemezdim**.(38/15); Bir gün aynı ölçülere uygun bir tahta da ben **edindim**.(38/17); Saatler boyu onun gördüklerini görmeye **çalıştım**.(38/18); "Görebildiniz mi?" diye **sordu** doktor.(38/20); O "Sanmıyorum" **dedi**.(38/20); Gerçi bazı şeyler ben de **gördüm**.(38/21); Önceleri, tahtayı ilk edindiğim sıralar, **işin tamamen acemisiydim**.(38/23); Bu tıpkı **mikroskopla çalışmaya alışmamış bir gözün karşılaştığı zorluk gibiydi**.(38/24); Bir zaman sonra o küçük delikten bir şeyler görmeye **başladım**.(38/25); Bunlar **her gün gördüğümü sandığım ama gerçekte görmediğim şeylerdi**.(38/26); Bir gün tahtamla ilk defa pencere camında bir yağmur taneciğini **inceledim**.(38/28); Oysa o yaşıma kadar ne sağnaklar **görmüştüm** ben.(38/29); Bu **bir yaz yağmuru küreciği**ydi.(38/30); O an, elimdeki tahtanın sihirli bir güç kazandığını **zannettim**.(39/1); Damla, bir insan hayalinin kurabileceği bütün güzelliklere **sahipmiş gibiydi**.(39/2); Bu olaydan sonra Kaptanın tahtasına tamahım artarken, beri yandan kendi mütevazı ağacımdan bakmakta **devam ettim**.(39/6); Bu süre zarfında şunu pek iyi **öğrenmiştim**.(39/8); İnsan gözünü perdeleyen, **her şeyi bir arada aynı anda görmektir**.(39/9); Görmeyi bilmemek **bir eğitim eksikliği**ydi.(39/10); Bütün duyu organlarımız için aynı şey **söylenebilirdi**.(39/11); Ben o gün, gözümün gücünü solucanın sindirim sistemi kadar bile bilmediğimi hayretle **gördüm**.(39/12); Tahtamı kıskançlıkla gözlerden **uzak tuttum**.(39/13); Kimse bu mütevazı görünüşlü hayat içinde böyle bir tahtaya sahip olmadan bu ihtişamı kolaylıkla **keşfedemezdi**.(39/14); Her geçen gün tahtanın deliğinden bakmak benim için **derin bir ihtiyaç oluyordu**.(39/16); İmkân buldukça

gözden uzaklara gittim.(39/18); İnsan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca baktım.(39/18); Bu **bir seyahatti** benim için.(39/20); Bir yaprakta, **bir epitelimsi veya sünger parankiması değildi** seyrettiğim.(39/21); Ben yaprakta bizzat hayatı ve bu hayatı mümkün kılan hikmeti **seyrettim**.(39/22); Gördüğüm akıl almaz zenginlikleri hafızama emânet edemeyeceğimi **saniyordum**.(39/23); Kendi kendime **diyordum**.(39/25); Kişiler, eğer gözlemlerini ihmal etmeyip yazmış olsalardı insanlık bulunduğu mevkiin pek üstlerine **çıkardı**.(39/25); Kaptanın tahtasından gördükleri, bir seyir defteri tutmasını **gerektiriyordu**.(39/28); Ben de, bir gözlem defteri tutmaya **karar verdim**.(39/29); O zaman gördüklerimin ifadesi güçlüğü **dikildi** karşıma.(39/30); Bir çiğ taneciği ne kadar kusursuz anlatılırsa anlatılsın defter üzerinde bir çiğ tanesi olmaktan **çıkıyordu**.(39/31); Onları gönlümce kaydedememek düşünemeyeceğiniz kadar **büyük ıstıraptı**.(40/2); Bunları anlatabilmek için müziği ve resmi **denedim**.(40/3); Sonuç büsbütün **umut kırıcıydı**.(40/4); Bir gün bütün cesaretimi toplayıp Kaptan'a danışmaya **karar verdim**.(40/5); beni tahminimin aksine kızmadan **dinledi**.(40/6); Anlamlı yüzünde ve gözlerinde küçümseyen mânânın dışında kötü bir davranışta **bulunmadı**.(40/7); Cevap vermek yerine bana seyir defterini **gösterdi**.(40/8); Çocukluk arkadaşım tertemiz ela gözlerini doktora **kaldırdı**.(40/10); "Defter boştu" **dedi**.(40/11); Önceleri **bir anlam veremedim** buna.(40/11); Kaptana şaşkın **bakakaldım**.(40/12); O beni iyice küçümseyerek **süzüyordu**.(40/12); Birden bu boş defterin ne mânâya geldiğini **anladım**.(40/13); O, artık **o yükseklikteydi**.(40/14); Sadece o deftere sahip olması zengin sergüzeştinin şahidi olduğu zevkli anları hatırlaması için **yetiordu**.(40/14); Beyaz sayfalar, **türlü zevkleri kendinde toplamış güneş ışığı gibiydi** onun için.(40/16); Oysa ben henüz **çıraktım**.(40/18); O yüksekliğe erişebilmek için daha uzun yıllar kendimi eğitmem **gerekti**.(40/18); Uzun düşüncelerden sonra ben bazı işaretler **buldum**.(40/20); Bunlar belirli bir kesinlikten uzak müphem şeyler **ifade ediyordu** benim için.(40/21); Meselâ kusursuz bir daire **bir sabah güneşi demekti**.(40/22); Her şey için bir kot **buldum**.(40/23); Böylece benim defterim de bir süre sonra boş sayfalarla dolmaya **başladı**.(40/25); Her olay akan çağlayandan bir tek **dondurulmuş andı**.(40/26); Bunun tespiti hiç de akıp giden hayata göre **tabii değildi**.(40/26); Defterin içi **saman doldurulmuş soluk tüylü kuşlar gibiydi**.(40/28); Bu fosil topluluğu ise ancak bir hayatın işareti olmaktan **ileri gidemezdi**.(40/29); Bu yüzden işaretli sayfaların da bir anlamı olamayacağı **kanaatine vardım**.(40/31); Bir Monalisa'nın gözünde gülümseyen

mahzun ifade, **gözün bir anının fosilinden başka neydi.**(41/2); Kaldı ki bunu bile yapabilmek insanın bir Leonardo da Vinci olmasını **gerektiriyordu.**(41/3); O vakit **bıraktım** bütün bu boş çabaları.(41/5); Ben de Kaptan'ın başvurduğu yola **döndüm.**(41/5); Tahtanın deliğinden bir noktaya saatler süren bir ısrarla **baktım.**(41/7); Baktığım şeyi anlamaya ve içime sindirmeye **çalıştım.**(41/8); Arkadaşım anlattıklarının heyecanı ile doğrulmuşken tekrar halsiz **uzandı.**(41/13); Işıklı saçlı doktor başını **kaldırdı.**(41/14); Bana **baktı.**(41/14); İyice **yorulmuştu.**(41/14); Onun gözlerinde nihayet varılmış bir teşhisi açık seçik göreceğimi **sanmıştım.**(41/15); **Yanılmışım.**(41/15); Bakışları sağlık fışkıran yüzüyle **tezat teşkil ediyordu.**(41/17); **Dalgındı.**(41/18); Ellerini dizlerine hafifçe vurarak **doğruldu.**(41/18); "Yeniden bir tahtanız olsun ister misiniz?" diye **sordu.**(41/19); İsteddiğiniz gibisini size **yaptırabilirim.**(41/20); Arkadaşımın yüzünde bir tebessüm **uçtu.**(41/20); "Artık tahtayla bakmak gereğini duymuyorum efendim" **dedi.**(41/21); Ondan sonraki günler cinayet âletini aramakla **uğraştım.**(41/23); Aslında onun bulunması benim için üstüne düştüğüm kadar **önemli değildi.**(41/24); Ama böyle davranmakla kanunun varacağı hükmü geciktirmek **istiyordum.**(41/25); Kanun yönünden âlât-ı cariha **önemli bir delildi.**(41/26); Ve bulunması **gerekirdi.**(41/27); Ayrıca bu olayda varlığı asrımız mantığıyla uyuşmayan bazı yaratıklar **söz konusu**du.(42/1); İşin sonunda elle tutulur, gözle görülür bir kaatille **karşılaşmayabilirim.**(42/2); Delili bulmak için uzattığım zamana, etkisinden kurtulduğum sokağımız mantığını yeniden kavrayabilmem için **gerek duyuyordum.**(42/4); Bu yüzden sık sık oraya **gittim.**(42/6); Ve her gidişte yabancılığımın biraz daha azaldığını **gördüm.**(42/7); Geriye dönüş benim için aslında **ilerleyiş oluyordu.**(42/8); Bu arada çocukluk arkadaşımın doktoruyla aramızda sıkı bir dostluk **meydana gelmişti.**(42/9); Onun sohbet adımı verdiği, aslında birer psikanaliz seansı olan konuşmalarını kaçırmamaya **çalışıyordum.**(42/11); Sokağımız, o eski zaman güzeli, beni kendisine yakın buldukça peçesini hafifçe **siyırıyordu.**(42/13); Sokaktaki evler ve insanlar yabancılar için kullandıkları yüzlerini, bildiğim ve gerçekten sevdiğim asıllarıyla **değiştiriyorlardı.**(42/14); Gülüm'ün annesi bile beni çok daha önce tanımış olduğu halde ancak yeni yeni **tanışıklık veriyordu.**(42/17); Onunla, geç tanışıklık vermiş olmasına rağmen hızla **kaynaştık.**(42/22); Sokağımızda alışlageldiği gibi Gülüm'den sanki hiç ölmemişcesine **bahsettik.**(42/23); Zaten yattığı yer **pek uzakta değildi.**(42/25); Mezarı sokağımızdan **görülebilirdi.**(42/26); Biz çocuklar tek tek her

mezarı **tanırdık**.(42/26); Şu taşsız olanı **şehidinkiydi**.(42/27); Oğlu **akranımızdı bizim**.(42/27); Aynı davranışı Gülüm'ün annesinde de **gördüm**.(42/30); Kızının ismi geçtikçe, "Şimdi gitti. Neredeyse gelir" anlamlı bir çene işaretiyle "Orada" **diyordu**.(42/31); Bir gün onunla uzunca **oturduk**.(43/1); Bana ıhlamur **pişirdi**.(43/2); Gülüm'ü **anlattı**.(43/2); Zavallı yavrum benim, olanların farkına varmamam için elinden ne gelirse **yapmıştı**.(43/4); Oysa durumu zamanında öğrenmemde faydalar **vardı**.(43/6); O Mülâzım isimli kaatilin evimize muntazaman gelişi içimde **her şeyin yolunda gittiği kanaatini uyandırıyor**.(43/7); Çenesiyle yeniden mezarlığı **işaret etti**.(43/9); "Ben onu duygulu, fedakâr ve nazlı yetiştirdim" **dedi**.(43/9); Ama bizim zamanımızda bir kız böyle **yetiştirilirdi**.(43/12); Biz kızı, bir gün anne olacak ve hayırlı evlât yetiştirecek diye **düşünürdük**.(43/13); Endişeyle yüzüme **baktı**.(43/14); Söylediklerinin beni gücendireceğinden **korkuyor gibiydi**.(43/15); Bu yüzden konuyu kısa kesmek acelesiyle "Eskiler bize, kadının değeri kadın olduğu kadardır, diye belletmişlerdi." **dedi**.(43/17); İşte bu yüzden yeniye bakınca yavrumun öldüğüne zaman zaman **seviniyorum**.(43/20); Neyse, **yapayalnız bir duldum**.(43/21); Bu durumda ne **yapabilirdim**.(43/22); Ben de öyle **yaptım**.(43/23); Yeldirmemi kapıp **soluğu sizin evde aldım**.(43/23); Sofraya henüz **oturmuşlardı**.(43/24); Annen kahve pişirmek bahanesiyle bizi yalnız **bıraktı**.(25); O zaman göz yaşlarıyla durumu ona **anlattım**.(43/26); Ben çamaşırcının kızının son zamanlarda evimize sık sık gelişini kötüye **yormamıştım**.(43/27); Kendi kendime, ola ki yavrumdan iyi huylar kapar **derdim**.(44/3); Bu yüzden evimize sık sık gelişini **hoş karşıladım**.(44/4); Ne ben ne de bir başkası böylesine bir adiliği **düşünemez**.(44/1); **Aklımıza getiremez**.(44/5); Baban rahmetli başı önünde uzun uzun **düşündü kaldı**.(44/6); Ayıp değil ya **anlayamamıştım**.(44/9); Anlayamadığımı kabri nur olasıya da **söyledim**.(44/10); Sesi elemle **titredi** babanın.(44/10); "Anlayamadığımı biliyorum komşu" diye **cevap verdi**.(44/11); "Eğer bunun manasını anlayabilseydin." sözünün gerisini **getiremedi**.(44/12); Ondan sonraki günlerde vefakâr komşumun dükkânını günlerce açmadığını **duydum**.(44/14); Bu zaman içinde kurtuluş savaşında beraber bulunduğu kumandanını **aramıştı**.(44/15); Rahmetli, eve bir gün alıştığımızdan çok önce **döndü**.(44/18); **Çok yorgundu**.(44/19); Bir süre sonra annen beni **çağır**.(44/19); Baban her zamanki yerinde pencere önündeki minderinde **oturuyordu**.(44/20); Sözü uzatmadan "Onu gördüm komşu" **dedi**.(44/21); Yanımda kumandanı olduğu halde benimle pek isteyerek **konuşmadı**.(44/22); Söylediklerinin içinde sık sık kullandığı

kelime **Hürriyeti**.(44/23); Bu kadarcık bir haber durumu anlamam için bana **yetti**.(44/24); Ama o konuşmasını daha **bitirememişti**.(44/25); Tanıştığımızdan beri ilk defa yüzüme ısrarla **baktı**.(44/26); “Hanım” **dedi**.(44/27); İsyanla “yani” diye **soracak oldum**.(44/28); Oturduğu minderden dizlerinin üzerinde hafifçe **doğruldu**.(44/28); Hiddetle “komşu” **dedi**.(44/29); Bir rüzgârın esmekte olduğunu **hissetmiyor musun?**(44/31); Bu gençler, bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar, daha niceleri esen bu yelin önünde **birer kuru yaprak** sadece.(45/1); Yele kapılmamak **mümkündü**.(45/3); Eğer bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar inanç ağırlığına **sahip olabilselerdi**.(45/3); Bütün değerlerin bir başkasıyla, hem de kökünü şeytandan alan bir yabancıyla değiştirilme gayreti, DEĞİŞİKLİK, onları en hazırlıksız, en gaflet içinde buldukları anda **yakaladı**.(45/5); Aslında gafil olan **onlar değildi**.(45/8); **Sendin**.(45/9); **Bendim**.(45/9); **Mescitti**.(45/9); **Türbeydi**.(45/9); **Konaktı**.(45/9); Kısaca **bizdik**.(45/9); Yaşlı kadın konuşmasına ağlamaklı bir sesle **devam etti**.(45/11); "Tabii" **dedi**.(45/12); Bütün bu sözler derde **deva olmadı**.(45/12); O, bardağı ikinci defa doldurmak için çıktığında odaya yeniden **baktım**.(45/14); Onun sevgili ruhunu biran odada, yanı başımda **hissettim**.(45/17); Derin bir özlem ve hafif bir mırıltıyla "güğü-lügüm" **dedim**.(45/18); Samırım **duydu** beni.(45/19); İkinci bardak ıhlamuru içerken **sözü cinayete getirdim**.(45/20); **Duraksamadı** bile.(45/21); "Bu ONLARIN işi" **dedi**.(45/21); Sonra kendisiyle alay edip etmediğimi anlamak için yüzüme **baktı**.(45/21); Bir değişme olmadığını görünce **rahatladı**.(45/23); "Bugün ONLAR'a artık kimse inanmıyor.", **dedi**.(45/23); Bu yüzden **suçu oğlanın üzerine atıyorlar**.(45/24); Oysa elimizde **yetişti** o bizim.(45/25); **Olmaz** öyle şey.(45/27); Böyle bir fikir insanı **güldürür** ancak.(45/27); Oda ıhlamur ve adaçayı **kokuyordu**.(45/30); Neden böyle bir şeyi **yapmış olsunlar?**(46/1); Anlatacaklarını anlamamamdan korktuğunu **hissettim**.(46/2); Bu işlere, özellikle, ONLAR'ın işlerine pek karışmak da **istemiyordu**.(46/3); Bu fikir sokağım için **doğruydu**.(46/6); Çünkü ben devlete **aıttım**.(46/6); Ve benim sokağımda devlete **güvenilemezdi**.(46/7); Bu sokakta insanları temkinli olmaya zorlayan türlü olaylar **geçmişti**.(46/10); Kişilerin birbirlerine güveni pek çok şeyi beraberinde sürükleyerek **kaybolmuştu**.(46/11); DEĞİŞİKLİK her şeyi kıpkızıl kendi rengine **boyamıştı**.(46/14); **İmansız, hak, hukuk, hatır gönül bilmez, saygısız bir nesildi** yetişen.(46/15); Gülüm'ün annesi derinden **iç geçirdi**.(46/16); Bu kadar açıldıktan sonra birden aceleci bir çekimsizliğe **büründü**.(46/17); Sokak kapısına kadar **selametledi** beni.(46/19); Orada yanında

elini öpmek için **durdum**.(46/19); Bir an **göz göze geldik**.(46/20); Samimi bir yalvarışla "O suçsuzdur oğlum" **dedi**.(46/21); **Unutma** bunu.(46/23); O gün karakola gün batarken **dönebildim**.(46/24); Muavin cinayetini islendiği âletin hâlâ bulunamadığını **bildirdi**.(46/24); Bulunmamasında yarar olduğu için **önem vermedim**.(46/26); Hastaneden **aramışlardı**.(46/27); Ben günlük işlerimi düzenlerken telefon tekrar **çaldı**.(46/27); **Doktor**du.(46/28); Sesinde hafif bir endişeyle "Bütün gayretime rağmen hastayı bugün konuşturamadım." **dedi**.(46/28); Mümkünse bu gece uğramamı, onunla bir süre ilgilenmemi **rica etti**.(46/30); Arkadaşımın yalnız kalmasında tıbbî yönden bazı mahzurlar **bulunuyordu**.(46/31); Geleceğimi vaat ederek telefonu **kapattım**.(47/1); Günlük raporumu yazdıktan sonra yakın bir lokantada acele bir şeyler **atıştırdım**.(47/2); **Sıkıntılı bir geceydi**.(47/2); O, **benim odaya girdiğimin farkına varmadı**.(47/5); Yere tebeşirle çizdiği bir dairenin ortasına çektiği iskemlesinde **oturmaktaydı**.(47/5); Alnında ter tanecikleri **birikmişti**.(47/7); Yalnız kaldığı sürece çetin bir mücadele geçirdiği her halinden **belliydi**.(47/8); Bir süre olduğum yerde kalarak onu **tetkik ettim**.(47/9); Neden sonra dudaklarının kıpırdanması **durdu**.(47/10); Okuduğu duayı **bitirmişti**.(47/11); O zaman ancak beni **görebildi**.(47/12); Yerinden yorgun **doğruldu**.(47/12); Ben hiçbir şeyin farkına varmamış gibi **davrandım**.(47/13); Zoraki bir neşeye ona **yürüdüm**.(47/14); Gelişime memnun olduğunu **görüydüm**.(47/14); Bana yürüyüp elimi sevinçle **sıktı**.(47/15); Rahatlamış bir sesle "Pek SIKIŞTIRDILAR beni bugün" **dedi**.(47/16); Olanları **sormadım**.(47/17); Gerekiyorsa kendiliğinden anlatsın **istiyordum**.(47/17); O tekrar "Rahatsız ettiler beni" **dedi**.(47/18); Güçsüz de olsam varlığım ONLAR'ı **huzursuz kılıyor**.(47/19); Doymayan ihtiraslarıyla yenemedikleri bir varlık kalmasın **istiyorlar**.(47/20); Bu düşünce **kudurtuyor** onları.(47/22); Ama hiç bir zaman **gafil avlayamıyorlar** beni.(47/23); Konuştukça kendine güveni daha da **artıyor gibiydi**.(47/25); Yüzündeki o renksizlik, gözlerindeki endişe **kayboluyordu**.(47/26); Onu daha da neşelendirmek için "Bu gün sokaktaydım" **dedim**.(47/27); Gülüm'ün annesini **ziyaret ettim**.(47/28); "Sevindim" **dedi**.(47/28); **Pek çok hayır dua ederd**.(47/30); Gülüm'ün ölümünde ben amcamın yanına gideli tam üç ay **olmuştu**.(48/1); "Evet." diye **sözümü kesti**.(48/2); Biz senin sokağımıza sık sık geleceğini **ümit etmiştik**.(48/2); Oysa **tam otuz yıl sonraymış** görüşmek.(48/3); Senin için **ne kaygılar çekmiştim**.(48/4); Gülüm'ün hemen ardından baban, ondan üç gün sonra da annen **göçtüler**.(48/5); Uzunca **sustuk**.(48/8); O günleri tekrar hatırlamak beni **hüzne itiyordu**.(48/8); Hâlbuki şu anda ancak neşeli olmakla

arkadaşıma **yardımcı olabileceğim kanısındaydım.**(48/9); "Gerçek bugün"
dedim.(48/11); Dün **geçti.**(48/11); Dün **yok** artık.(48/11); Çoktan, hepsi **toprak**
oldular.(48/112); Ölüm **kaçınılmaz sonuç** dostum.(48/12); Biz de **öleceğiz.**(48/13);
Hayat bizim için de bu hareketini **kaybedecek.**(48/13); Dipsiz bir karanlıkta
yorgunluğumuzu **dindireceğiz.**(48/14); Bana kaşlarını hafifçe çatarak
baktı.(48/16); "Şaka ediyormalsın" **dedi.**(48/16); İnsan hiç **ölür mü?**(48/17); **Son**
zamanların moda lâfı bu.(48/18); Ama bu sözde yine de bir espri **gizli.**(48/19);
Hareketten tamamen yoksun o zavallı **oksitlenecek.**(48/23); Pas zerreleri toprağa
karışacak.(48/23); Bir gün o, hiç var olmamışçasına **yok olacak.**(48/23); Hani böyle
bir yok oluş zamanımız insanına **yakışıyor** da.(48/25); Yeni insana mezarın koza,
yaşadığı hayatın bir kurt hayatı, mezar sonrasının da kelebeklik olduğunu anlatmaya
pek imkân **yok.**(48/26); O, getirdiğim öteberiden bir kaç lokma alırken **sus-**
tuk.(48/29); Uzaktan uzağa bir köpeğin hiddetli havlaması **duyuluyordu.**(48/30);
Odaya girdiğim zaman hissettiğim elektrikli havanın kaybolduğunu
görüyordum.(48/31); Sanki oda, gözle görülmez kötü varlıklardan **temizleniyor**
gibidi.(49/1); İçimi kaplayan bir memnunlukla ısıklıkla çok eski bir tango **tuttur-**
dum.(49/2); Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz arkadaşım yemeğini **bıraktı.**(49/4);
bana **kulak verdi.**(49/4); Bir süre sonraysa hafif bir sesle şarkının güftesini
söylemeye **başladı.**(49/5); Bir kıta söyledikten sonra **kesti** şarkıyı.(49/9); "Bu da"
dedi.(49/9); Gerçi sokağımızın ağzında **ezildi.**(49/10); **Büzüldü** bize elinden geldiği
kadar uymaya çalıştı.(49/10); Bizi de **kendine uydurdu.**(49/10); "Öyleyse direnmek
niye?" **dedim.**(49/12); Zaman **hükümünü yürütüyor.**(49/13); Ayrıca müzik
insanlığın kolektif malıdır.(49/13); Müziğin milliyeti olmamak **gerekir.**(49/14); Bu
konuda direnmeyi ben gerçek gerilik **sayarım.**(49/15); Acıyla **güldü.**(49/16);
"Hepiniz safsınız" **dedi.**(49/16); **Çocuklar gibi safsınız.**(49/16); Biz musikiyi, onun
sahip olduğu güzelliği bilmiyor muyuz **saniyorsunuz.**(49/17); Gün geçtikçe
fazlaşan bir ısrarla müziğin etkisi üzerine denemeler **yapılıyor.**(49/20); Buram
buram şehvet **kokmakta** artık müzik.(49/21); Sense bu karşı duruşa gerilik
diyorsun öyle mi? Değişiklik, hemen her konuda olduğu gibi insanın içinde
kıpırdanan çirkin bir varlığı beslemeyi **hedef almış.**(49/23); O varlık, bize atar
damanınız kadar **yakın.**(49/25); **Şeytan** bu.(49/26); Beni sanırım dar bir çerçeve
içinde **görmektesin.**(49/26); **Yanıyorsun.**(49/28); Bu yüzden dikkatli olmam **çok**
mu?(49/29); Eldeki saf değerler görmüyor musun cam boncuklarla
değiştiriliyor.(49/30); Sizce güzelin değersizliği **eski oluşundan.**(50/1); Yeni olsun

da **diyorsunuz** isterse bir boncuk olsun.(50/2); Değerler, **ait oldukları toplumun titizlikle korumak zorunda olduğu şeylerdir.**(50/3); Çünkü gelecek onlar üzerine **örülür.**(50/4); Sokağım, bütün hazinelerini işte böyle **çarçur ediyor.**(50/5); Bugün nemiz **kaldı** bizim?(50/6); Geçmiş ölmüştür **dedin**, lâfın başında.(50/7); Kökü olmayan toplum **yaşamaz.**(50/8); İnsanlar ölümlüdür **dedin.**(50/9); Büyüklerimiz **öldüler** öyle **mi?**(50/11); Sesi sıcak bir saygıyla **hafifledi.**(50/13); Hastalığı süresince başından ayrılmadım." **dedi.**(50/13); **Genç, sıhhatli ve güzel bir bedenin ölümüydü** bu.(50/14); O gözlerimizin önünde, tükürdüğü kanla **eridi**(50/15); **Sıradan bir ölüm değildi** bu.(50/18); Bedeni takatten düştükçe, ruhu tam bir olgunluğa **erişiyordu.**(50/18); Geçen her günle cildi, gizli bir nurla **aydınlanıyor gibiydi.**(50/20); Gülüm yumuşacık tüylü muhafazasından toprağa **düşmek üzere olan bir tohum gibiydi.**(50/21); Duyuyor musun beni, toprağa **diyorum.**(50/23); O toprak ki, ekilen hangi tohumu **cevapsız bırakmıştır?**(50/23); Her tohuma yemyeşil karşılıklar veren toprağın, Gülüm'ü sonsuz karanlıklarda unutacağı nasıl **düşünülür?**(50/24); **Söyle** bana.(50/26); Ölüm sonrası hayattan nasıl **ümidini keser** insan?(50/26); İnsan böylesine bir inanç yoksulluğuyla **yaşayabilir mi?**(50/28); İşte sokağımızda savaşın nedenlerinden biri **buydu.**(50/30); Ben sokağımda, insanı **savundum.**(50/31); **Durdu.**(51/1); Dudaklarından dökülen son kelimelerin odadaki yankılarına **kulak verdi.**(51/1); İyice **yorulmuştu.**(51/2); Omzundan tutarak yatağına götürüp **yattırdım.**(51/2); Gülümseyerek "Neden bahsetsek dönüp dolaşıp bizim sokağımıza geliyoruz" **dedim.**(51/3); Aynı biçimde **gülümsedi.**(51/5); "Başka türlü olamazdı ki" diye **cevap verdi.**(51/5); **Yorgunum** şu anda.(51/6); Ama yine de konuşmam gerektiğine **inanıyorum.**(51/6); Hani bir zavallı **geçerdi** sokağımızdan.(51/9); Sanırım **Arnavutluk taraflarından gelen bir göçmendi** o.(51/10); Üstündeki partallar her yanını **örtemezdi.**(51/11); Uzun kollarının ucunda sık sık yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş kocaman elleri **vardı.**(51/12); Hatırlayacağını **sanıyorum.**(51/14); Mevsimine göre nane, maydanoz, tere otu, yeşil soğan, kırmızı turp, kıvırcık salata **satardı.**(51/14); Ve bu şeyleri ne yapmalı der gibilerden **düşünmektedir.**(51/20); Uzun incelemelerden sonra bu ellerin hiç bir şeye yaramayacağına karar vermiş gibi yere doğru **atardı.**(51/21); Tam ifadesini bulamamış kelimelerin ardında gizlenmiş, yanık bir gönlün izleri kulağa **çarpardı.**(51/27); Hatırlayabildiğim kadar, **sarp dağlarda geçmiş bir düğünün hikayesiydi** bu.(51/29); Ne olduysa olmuş, türküde türlü güzel benzetmelerle öğülen gelin damat tarafından **öldürülmüştü**(51/31); Gelin onun için **ölmemişti.**(51/3); Yı-

kanmaktan kıpkırmızı kesilmiş ellerine bakarken besbellî onları **suçluyordu**.(52/3); Onca gelinin kaybı, **ellerinin suçu**du.(52/5); Şarkının, “İşkodralı Tefvik beyden imdat umarım” şeklinde bir nakaratı **vardı**.(52/6); Tefvik bey **güçlü bir insandı** besbellî.(52/8); Bu büyük kayba çareler bulabilecek kadar **güçlü**.(52/9); Ancak onun aklı **başındaydı**.(52/13); Onun medet bekleyebileceği bir Tefvik beyi **yoktu**.(52/14); O çok iyi **biliyordu**.(52/15); Kanlı derdine artık Mülâzım da **deva olamaz**.(52/15); O aradığını ilerlemiş yaşına, sefil kıyafetine, fakirliğine rağmen hâlâ **arıyordu**.(52/17); Gülüm'se **böylesine çılgın bir ümidin üstünde bir noktadaydı**.(52/21); Onda böyle bir ümide tenezzül etmeyen bir gurur **vardı**.(52/22); Ve cinnetin, çektiği azabı hafifletmesi şansından **yoksundu**.(52/23); Ona yardım etmeli **derdi**.(52/27); Onun ümidi **var**.(52/27); O ümidin peşinde sokak sokak **dolaşıyor**.(52/27); Bu, teselliden yoksun acı, onun yüzünde en ufak bir isyan **meydana getirmede**.(53/1); Bu hal başladıktan sonra, ne gencecik ayrıldığı hayat ne de Mülâzım için artık **hayıflanmadı**.(53/7); Sık sık **dalardı**.(53/9); Bazen sevgi dolu bir ses ve bir sır fısıltısıyla "geldi" **derdi**.(53/13); **Kimdi** gelen?(53/14); Çok **düşündüm** bunun üzerinde.(53/15); Sonra ona **hak verdim**.(53/15); Önemli olan **gelmiş olmasıydı**.(53/16); Bazen de derin kaygusunun iki kaşının arasını buruşturduğu bir gün o, sıkıntının belki de en son tahammül anında "birisini" **görürdü**.(53/22); **Kimdi** o birisi.(53/24); Biz **görmezdik**.(53/24); Yalnız yüzünün ışık ışık oluşundan birisinin ona mezarlar ötesinden müjdelere getirdiğini **anlardık**.(53/25); **Ne baha biçilmez şeylerdi** getirdikleri kim bilir.(53/26); Şimdi **söyle** bana dostum.(53/30); Gülüm **öldü mü** sence?(53/30); **Ölür mü** insan?(53/31); Konuşmamız hasta bakıcının içeri girmesiyle **kesildi**.(54/1); **Esmer, uzun boylu, güzel bir kadındı** bu.(54/3); İnsan onu çevreye yaydığı bir kokuyla **teneffüs ediyordu**.(54/5); Sürdüğü hafif parfüm bu etkiyi daha da **çoğaltıyordu**.(54/6); Odada gidip geldikçe, dizinin üzerinde daha açık renk gözüken cildi, bu kıyafetin düzenlenmesinde bir maksadın var olduğunu insana **söylüyordu**.(54/7); Ancak sesi ve yüz çizgileri heyecanlandığı muhayyileyi **tereddüde itiyordu**.(54/9); Kadının sesi çirkin bir şekilde yırtık, yüzü pek çok kere, ısrarla tekrar edilmiş ve kanıksanmış zevklerle dolu bir hayatın hikâyesini öğünerek **tekrar ediyordu**.(54/11); Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken, hasta bakıcı **seğirtti**.(54/17); Onu ayıplayan bir tavırla pijamasını **çektirdi**.(54/17); Elindeki alkollü pamukla kaba etindeki bir noktayı hoyratça **sildi**.(54/17); İğne yapıldıktan sonra, o telâşla örtünmeye çalışırken, kadın sigaradan tarazlanmış sesiyle **güldü**.(54/20); Bu kalınlaşmış ses arkadaşına olduğu kadar,

evvelce pek el üstünde tutulan bazı değerlere de karşı imiş gibi **geldi** bana.(54/22); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana **baktı**.(54/25); Sonra kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak **çıktı**.(54/25); Odada bıraktığı parfüm kokusunu bir süre daha **teneffüs ettik**.(54/27); Neden sonra **gülümsedi** arkadaşım.(54/28); "Şu anda sen haklısın." **dedi**.(54/28); Ben bu hanımın ve benzerlerinin ölümüne **inanabilirim**.(54/29); Etin dışında hiç bir şey **kalmamış** bunlarda.(54/30); Yatağına halsiz **uzandı**.(55/1); Hemen **daldı**.(55/1); Yapılan iğne ona pek çabuk **tesir etti**.(55/1); Hastanenin arka taraflarından havlamalar **duyuluyordu**.(55/2); İçimden bir his bana arkadaşımın tehlikede olduğunu **söylüyordu**.(55/3); Ne var ki bu **zamanımızın bilmediği, duysa güleceği bir tehlikeydi**.(55/4); Onlar, bir füzenin, bir bazukanın, bir şu ya da bu silahın yapabileceklerini **bilirlerdi**.(55/5); Arkadaşımı yere bir daire çizmeye ve onun içine sığınmaya zorlayan bu tehlikeyi **bilemezlerdi**.(55/7); Çünkü bu tehlike gözle **görülüyordu**.(55/9); Bizim dünyamız **tesadüfen oluşmuş rast gele bir dünyaydı**.(55/12); Dünyamızı ve gezegenleri ayakta tutan nizam, mevsimleri, gündüzü, geceyi peş peşe getiren ahenk **tesadüftü** hep.(55/13); Bütün bu safsataların ötesinde bir gerçek **seziliyordu**.(55/16); Canlı, ille etten kemikten oluşmuş, gözle görülür elle tutulur **olmayabilirdi**.(55/19); Bizimle beraber yanımızda veya içimizde nefes alan diğer bir cins canlının varlığı neden **mümkün olmasındı**.(55/20); ONLAR dünyanın ve bilinmeyen gezegenlerin varlıkları, dünyanın ilk sahipleri **olabilirlerdi**.(55/22); Bu gün arkeologların çözemedikleri binlerce sorunun cevabı böyle bir iddia ile hemen olabilir sınırları içine **girmiyor muydu?**(55/24); Bunları bir yapan **vardı** elbette.(55/28); Bunlar **birer tesadüf olamazlardı**.(55/28); Otomobilime yürürken düşündüklerim **titretti** beni.(55/30); Küçük bey hemen taşlıkta **karşıladi** beni.(56/1); Kapının açılmasını beklerken konağın kapı iççiliğini **inceledim**.(56/1); Sert bir ağaçtan **yapılmıştı**.(56/3); **Geometri kurallarını ezberlememiş bir usta tarafından yıllar önce geometriyle yapılmış nefis bir şiiirdi**.(56/3); Bu kapının yapıldığı devirlerde herhalde başları şöyle bulutlara uzanmış enine boyuna insanlar **yaşıyor olmalıydı**.(56/5); Küçük beyin yaşını altmış civarında **tahmin ettim**.(56/8); Tanımak için dikkatle **baktı** bana.(56/9); Şaşkın "Buyrunuz efendim" **dedi**.(56/11); "Komiserim" demekle **yetindim**.(56/12); Bir tahkikat için sizinle görüşmem **gerekıyor**.(56/13); Kapının kapanmasıyla çevre tam bir sessizliğe **büründü**.(56/14); Zeminde kareler şeklinde yerleştirilmiş malta taşlarından insanı rahatlatan bir serinlik **yükseliyordu**.(56/15); Sağ tarafta selâmlığı harem dairesinden ayıran duvarda kim-

bilir kaç yıl önce çivilenmiş döner dolap, bütün gösterisiyle **duruyordu**.(56/16); Beni o sahibinden daha candan karşılayan hatıralarımla merdivenlere **yürüdüm**.(56/22); Geniş misafir odasında ev sahibi bana tekrar "Hoş geldiniz" dedikten sonra, yüzümde bir tanışıklık **aradı**.(56/23); "Bağışlayın." **dedi**.(56/25); Gözlerim artık pek iyi **görmüyor**.(56/25); "Sanmıyorum" **dedim** kısaca.(56/27); Karşı komşunuzun öldürülmesiyle ilgili tahkikatı **yürütüyordum**.(56/27); Size de sormak istediğim bazı şeyler **var**.(56/28); Sesinde belli belirsiz bir soğuklukla "Daha önce bir kahve içmek istemez miydiniz efendim?" diye **sordu**.(57/1); İkramı teşekkürle **kabul ettim**.(57/3); O odadan çıktıktan sonra artık iyice yıpranmış mobilyayı eski tanıdıklar gibi teker teker **gözden geçirdim**.(57/4); Oturduğum yerden evimiz **gözüküyordu**.(57/6); Geçen otuz yıl geniş bahçemizi tamamen **değiştirmişti**.(57/8); Ancak ev olduğu gibi **duruyordu**.(57/9); Boyasız yüzüyle, **yaşlı, ağırbaşlı ve efendi**.(57/9); Şu anda yeniden çocuk olmayı ne kadar **isterdim**.(57/10); **Dalmışım**.(57/13); Küçük beyin incelmış sesini omuz başımda **duydum**.(57/14); Odaya girişini **hissetmemiştim** bile.(57/15); "Tesbihçilerin evi" **dedi**.(57/15); Evvelce sokağımızda oturan insanlar, **ya ev sahibi ya da uzun yıllar aynı evde oturan kiracıları**.(57/16); Oysa insanın ilerleme ve özgür olma şansı böylece **hudutlanıyordu**.(57/22); Sevgimiz de nefretimiz de **sokağın bir bakıma kontrolündeydi**.(57/23); "Tesbihçileri sever miydiniz?" diye **sordum**.(57/24); Sonra "Hayır" **dedi**.(57/26); **Durdu**.(57/26); Hemen **cevap vermedi**.(57/26); Hiç **sevmezdim**.(57/27); Sevmek bir yana yıllar süren bir savaş **oldu** onunla aramızda.(57/27); O ve ben, aslında bu sokak bu insanlar için **çarpınıyorduk**.(58/1); **Cahildi** Tespihçi.(57/29); Bir **okuryazardı** o kadar.(57/29); İkimiz de karşı tarafın fikrinin yanlış olduğuna **iman etmiştik**.(58/2); **Bu sokağı kurtaracak fikrin çarpışmasıydı** bu.(58/3); Ben **bütün dünyanın savunduğu bir fikrin taraftarıydım**.(58/14); O ise güçsüzlüğüne rağmen köküne bağlı olmakta **direniyordu**.(58/15); Ben, gerçekten özgür olabilmek için, kökünden kopmalı insan **diyordum**.(58/16); O, hayatta kalmak ve gelişmek köke sıkıca bağlılıkla mümkündür diye **savunuyordu**.(58/17); Hülâsa, **yenilmesi muhakkak olan bir fikrin kör bir taassupla koruyucusuydu** o.(58/19); Ve **düşmandık**.(58/20); Sokağımıza adım atan her avrupai yenilik, karşısında onu ve onun temsil ettiği gurubun direnmesini **buluyordu**.(58/21); Dilim döndüğü kadar bu davranışlarının sokağa yapılmış bir ihanet olduğunu **anlatmaya çalıştım**.(58/23); Anlamak **istemediler**.(58/23); Doğrusu çarpışma **kıran kırana oldu**.(58/25); Benim savunduğum fikrin başarısıyla

sonuçlandı.(58/25); Çok zor günler geçirdi onlar.(58/27); Bütün güçler bizden yanaydı.(58/27); Öyle olduğu halde sokağı adım adım savunarak geri çekildiler.(58/28); Onlar çoğunluktaydılar.(58/29); İçlerinden, sadece Tesbihçi'ydi ölmeyi kabul etmiş ve onu küçümsiyebilmiş olan.(59/4); Diğerleri korkuyorlardı ölümünden.(59/5); Bu onların inançlarının tam olmamasının gereği idi.(59/6); Onların gurubundan bir bölüm, çoktan ölmüş insanlardı.(59/9); Bizim bir diğer avantajımızsa onların kadınlarıydı.(59/11); Kadın, ihmal ettikleri, geri plana ittikleri bir güçtü onların.(59/12); Oysa örtünün idrakinden yoksundular.(59/13); Kadının ne büyük bir güç olduğunu ve onun örtüsünün aynen elektrikteki izole maddesinin eşi olduğunu bilemiyorlardı.(59/14); Bu fikirden uzak bir örtünme zaruretiyse tahkirdi kadını.(59/16); Ayrıca onlar kadını eğitmedikleri için kaba güçle kendi saflarında tutabileceklerini sanıyorlardı.(59/17); Her halleri ve tutumlarıyla üstlerindeki kaba güçten fırsat buldukça bize hak veriyorlardı.(59/20); Devlet örtülerinden sıyrılmalarını isteyince bu yüzden tereddüt etmediler.(59/22); Bu davranışları hükümetçe, gazetelerce, dünyaca alkışlanıyordu.(59/23); Sokağımız her geçen gün türlü kadın güzellikleriyle süsleniyordu.(59/27); Bu, muasır medeniyetler seviyesine çıkmamanın bir başlangıcıydı.(59/28); Bunu daha geniş, daha sonsuz, daha eksiksiz kadın hürriyetleri takip edecekti.(59/29); Sokağımız avrupaî bir yükselmenin böylece seyircisi olacaktı.(60/1); Sözlerinin burasında durdu.(60/3); Gözlerime bu konunun beni ilgilendirip ilgilendirmediğini anlamak için baktı.(60/3); "Devam edin lütfen" dedim.(60/8); Bu konu beni yakından ilgilendiriyor.(60/8); Anlattığımız sadece bu sokağın hikâyesi değil.(60/9); Bütün sokakların hikâyesi bu.(60/10); Çağdaş uygarlık düzeyi savaşı, henüz bitmiş değil.(60/10); Bunu sizden öncekiler başlattılar.(60/11); Sizler organize ettiniz.(60/11); Biz sürdürüyoruz.(60/11); Beni "evet" diye doğruladı.(60/13); Günümüzde böylesi konular pek dinleyici bulmuyor artık.(60/13); Bu yüzden konuşmakta tereddüt ettim.(60/); Bizim dizlerimizin dermanı kesildi artık.(60/15); Bizde beslenen ve kuvvetini bizden alan bu inanç geçen her gün sanki bizden uzaklaşıyor gibi.(60/17); Şimdi idrak ediyorum.(60/20); Fikirler tuhaf bir yaşama gücüne sahipler.(60/20); Doğuşlarından sonra değişmeye başlıyor.(60/22); Başka çehrelere başka görünümlere bürünüyorlar.(60/22); Bu insan ürünü, sanki gözle görülmez kuvvetler tarafından alınıp asıl hedefinden saptırılıyor.(60/23); Bir başka yöne götürülüyor.(60/23); Benim neslim yaşı gereği artık toplam çizgisini çekip, kâr zarar hesabını yapmak durumunda.(60/26); Toplam tahtası

sokağımız.(60/27); **Durdu.**(60/29); Konuşmanın bundan sonraki bölümünde kesin bir kanaati belirtebileceğini **sanmıyordum.**(60/29); Toplam çizgisi altındaki rakam **bizdik** çünkü.(60/30); Konuyu değiştirmek için şöyle **söyledim.**(61/1); Tahkikatını yaptığım cinayet de bir bakıma **konuştuklarımızla ilgili.**(61/2); Kaatilin bir bunalım içinde olduğu kanaati **kuvvetli.**(61/3); Bu sokakta **olmaması gereken bir tür cinayet** bu.(61/);Gördüğüm kadarıyla sokağınız **eski değerlere** diğer yerlere nazaran **daha bağlı gözükten bir yer.**(61/5); Böyle bir ortamda bir oğulun bir anneyi öldürmesi **akla uygun düşmüyor.**(61/7); Öyle de olsa toplumun ta içine işlemiş kanaatlerin akıl tam olmasa da bir fren görevi gördüğü tecrübelerimle **ortada.**(61/9); Ev sahibi "Komşunun oğlu kaatil değil" **dedi.**(61/11); Sonra tuhaf bir tereddütle **duraladı.**(61/12); Bu sözleri, söyledikten sonra, adamda belirli bir rahatlama **oldu.**(61/14); Omuzlarımdan ağır bir yük **kalkmış gibiydi.**(61/15); "Olayı ilk haber deliğim zaman size başvuracaktım, ama tereddüt ettim" **dedi.**(61/16); Yüzüne dikkatle **baktım.**(61/18); "Söyler misiniz bana" diye **sordu.**(61/18); "Saat 20 ilâ 20.15 arasında kabul ediyoruz." diye **cevap verdim.**(61/19); "Tahmin ettiğim gibi" diye **mırıldandı.**(61/20); Zanlı, o vaktin çok öncesinden çok sonralara kadar **cinayetin işlendiği yerde değildi.**(61/21); "Peki nerdeydi?" diye **sordum.**(61/23); Kendisi ifadesinde türbeyi ziyarette olduğunu **söylüyor.**(61/23); Ama gören **yoktu.**(61/24); Gecenin o saatinde türbede olduğu iddiası ise polis gözünde takdir edersiniz ki **hiç bir değer taşımaz.**(61/25); Muhababım başını utançla yere **eğdi.**(61/27); "Oradaydı gerçekten" **dedi.**(61/27); Çünkü ben de **türbedeydim.**(61/28); Diğerlerinin ölümünden sonra Tesbihçi kadar çetin ikinci bir düşman **dikildi** karşıma.(61/30); Bu, şu anda **müşahadeniz altına aldığınız zanlıdır.**(61/31); Onun o saatte türbede olduğundan **emin misiniz?**(62/1); Bu konuda şahadette **bulunur musunuz?**(62/2); **Hafif bir tereddüt geçirdi.**(62/3); Sonra "Evet" **dedi.**(62/3); Oysa onun bu münasebetle yok olması, sokağın geleceği bakımından ne kadar **iyi olurdu.**(62/4); **Söyler misiniz** bana?(62/6); Gecenin o saatinde ne **arıyordunuz** orada?(62/6); **Hak verirsiniz.**(62/7); Bu, tahkikatın ilerlemesi yönünden **sorulması gereken bir sorudur.**(62/7); Sıkıntılı bir sesle "Onu gözlüyordum" **dedi.**(62/8); Düşmanlarımla ne yaptıklarını, fikrime karşı ne komplolar hazırladıklarını **öğrenmeliydim.**(62/9); Yumruğunu evliyanın bulunduğu noktaya hırsıyla **salladı.**(62/11); "Bu direnmenin başlarından biri o" **dedi.**(62/12); Ah o mezarı bir **yerle bir edebilsem** sokak gözünde.(62/13); **Son ayak bağıdır** mescit ve türbe.(62/14); Evet o akşam onu takibe **karar vermiştim.**(62/15); Beni göremeyeceği

bir noktaya saklanıp seyre **hazırlandım**.(62/15); Umduğum gibi **olmadı**.(62/18); Türbe iki bölümden **oluşur**.(62/18); O doğruca namazgaha **geçti**.(62/19); İki saate yakın bir süre **namaz kıldı**.(62/19); Gizlendiğim yerden ağladığımı **gördüm**.(62/22); Ama hiç bir şey **olmadı**.(62/24); Kim bilir belki bekledikleri **gelmemiştii**.(62/24); Neden sonra secdeden **doğruldu**.(62/25); Evine **gitti**.(62/25); "Siz entelektüelsiniz" **dedim**.(62/27); Yatın da onlardan saydığınıza göre yoksa onun evliya ile konuşacağımı mı **sandınız?**(62/27); "Tabii ki hayır" diye **cevap verdi**.(62/29); Gerçi **çağ dışı bir düşünce** bu.(63/1); Ama ortada bir gerçek **var**.(63/2); Ben şu kadar süredir sürdürdüğüm savaşta modern olduğunu sandığım bütün silâhları başarıyla **kullandım**.(63/2); Hakçası elde ettiğim sonuç **tam değil**.(63/4); Bir gün, umulmayan beklenmeyen bir gün, ölü saydığım tüm değerler yepyeni bir çok şeyle beraber **hortlayacaklarmış gibi geliyor** bana.(63/6); Dıştan bakışta ikisi de, türbe de mescit de zararsız, kendi halinde gibi **görünüyorlar**.(63/9); O köhne bina ve oraya gelip giden bir kaç yaşlı adam **bir kuvvet değil** aslında.(63/10); Ne var ki; bu masum, bu zararsız görünüşe **aldanmıyorum** ben.(63/12); Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi yenik bir halde, başı öne düşmüş onların aralarında **görüyorum**.(63/14); Merakımı yenemediğim için içlerinden biriyle bir gün **konuştum**.(63/16); Soruma, yüzüme uzun uzun acıyarak baktıktan sonra **kısa ve küstah bir cevap verdi**.(63/17); İşte birini daha zehirlemişler diye **düşündüm**.(63/19); "Sen bunu anlayamazsın" **dedi**.(63/19); Oysa **mantığının en gelişmiş olması gereken çağdaydı**.(63/20 Kendi kendime ölümden korkuyor olmalı **dedim**.(63/21); Halbuki ölüm **nedir?**(63/22); Ölüm **yorgun insan vücudunun dinleneceği sonsuz ve rahat bir karanlık gece değil midir?**(63/23); Küçük beyin imzaladığı ifade ile hastaneye **koştum**.(63/25); **Mutluydum**.(63/26); Meydana çıkan yeni tanıktan **bahsettim**.(63/27); Işıklı saçlı doktor bu habere pek memnun **gözükmedi**.(63/28); Söyleyeceklerini en etkili biçimde zihninde **sıraya sokuyor gibiydi**.(63/29); Sonra "Siz onun arkadaşısınız" **dedi**.(63/30); Ben de **doktorum**.(64/1); Benim için **enteresan bir olay** bu Komiser bey.(64/1); Ayrıca şimdi cinayetin işlendiği eve dönmesinde bazı mahzurlar **görüyorum**.(64/5); Onu, dönüş ve yeni hayatına hazırlamak bir tabib olarak **görevimdir**.(64/6); Kendisine, polis yönünden temize çıktığını **söyleyebilirsiniz**.(64/7); Bunun herhalde üzerinde iyi bir etkisi **olacaktır**.(64/8); **Duraladım**.(64/10); "Zor bir durum bu" **dedim**.(64/10); Gerçi onun hastanede bir süre daha kalmasında polis yönünden de yararlar **var**.(64/10); Beraberce doktorun odasına **yürüdük**.(64/13); Soyunurken paravananın arkasından "Değişik bir tip bu"

dedi.(64/13); Karara varmakta **güçlük çekiyorum.**(64/14); Onu elimden geldiği kadar **konuşturuyorum.**(64/15); **Bu güne kadar rastlamadığım, görmeye alışmadığım bir kültürle zengin.**(64/17); Ben ona mütefekkir ismini **verdim.**(64/18); Çünkü onun sahip olduğu kültürün esasının tefekkür olduğunu **görüyorum.**(64/19); **Bir yaprak karşısında saatler geçiren, o yaprakta gördükleriyle bir felsefi sonuca varan bir insanın kültürü** bu.(64/20); Buysa **zamanımızda çoktan unutulmuş bir kültür türü.**(64/22); Arkadaşınızın bu günkü toplumun el üstünde tuttuğu değerlerle pek sınırlı bir ilgisi **var.**(64/23); O, meselâ altını, satın alma gücünden çok, içinde atomların Yaradan aşkıyla raksettiği canlı bir varlık olarak **görüyor.**(64/25); Hemen her şey konusunda kendine özgü değişik fikirleri **var.**(64/27); Fikri tuhaf bir ısrarla doğup büyüdüğü sokakla **ilgili.**(64/28); Pek mübalâğalı bir ifadeyle, benim sokağım bütün bir dünyadır **diyor.**(64/29); Aynı bir sindirim organı gibidir benim sokağım **diyor.**(64/1); Şu var ki aldığı besinin türüne göre yeni bir yüz **kazanır** sokak.(65/3); Hiç bir kimsede bu güne kadar böyle bir tutkuya **rastlamadım.**(65/4); Gerçek anlamıyla onun için dünyanın tamamı **bu sokak.**(65/5); O kendi adında, kendini lopluma adanmış bir mücahit **evham ediyor.**(65/6); Bu arada giyinmesi bittiği için beraberce arkadaşımın odasına **yürüdük.**(65/8); Biz girmek üzereyken, dün rastladığım hemşire kalçalarında aynı ahenkli çalkalanışla dışarı **çıktı.**(65/9); Doktoru görünce kadının gözleri bir başka ışıkla **yandı.**(65/11); Genç adama kısaca hastanın durumunu **bildirdi.**(65/12); "İyi gözüküyor" **dedi.**(65/12); Dostum, ikimizi de güleç yüzle **karşıladi.**(65/15); Ama bu **sadece bir nezaket gülümsemesiymiş gibi geldi** bana.(65/15); Doktorun yanında bana **söylemek istemeyeceği cinsten bir şey.**(65/17); Onun bu halini sanırım doktor da **hissetti.**(65/18); Ama hareketlerinden hiç bir şey **belli etmedi.**(65/19); Ona "Kapıda arkadaşınıza rastladım" **dedi.**(65/20); Sizi ziyarete **geliyordu.**(65/20); Ben de beraber olayım **istedim.**(65/21); Oysa biz bugün sizinle **konuşmuştuk.**(65/21); O nezaketle hafifçe **eğildi.**(65/22); "Memnun oldum" **dedi.**(65/23); **Hoş geldiniz.**(65/23); Lütfen **oturamaz mısınız?**(65/23); Bu arada hemşire elinde çay tepsisiyle içeri **girdi.**(65/24); Doktoru düşündüğünü belli eden, bize de onun hatırı için çay ikram ettiğini özellikle belirten bir hareketle bardakları **sundu.**(65/25); Söze "Bugün sokağımızdaydım" diye **başladım.**(65/30); Konağa küçük beyi ziyarete **gittim.**(65/30); Onunla oturup uzun uzun **konuştuk.**(65/31); Hafif bir gülümsemeyle "Ah evet" **dedi.**(66/1); Sonra "Ne zaman küçük beyin ismi geçse aklıma çocukluğumda başımdan geçen bir olay gelir" **dedi.**(66/2); Sen belki **hatırlarsın.**(66/3);

Bahçemizde yaşlı bir kavak **vardı**.(66/4); Onun dibine komşunun söküp attığı bir asmayı **dikmiştim**.(66/4); Kavağın boyunca **uzadı gitti**.(66/6); Mevsim geldikçe bakımsızlığına rağmen iri taneli güzel üzümler **verdi**.(66/6); Bir gün onu söküp atmak gerektiğini **düşündüm**.(66/8); Sonra **yaşlandı**.(66/8); Bu düşünceyle erişebildiğim en yüksek noktadan onu **kesip attım**.(66/10); Bu olay **ağaçlardan su çekilme mevsimiydi**.(66/12); Kavağın üzerinden o ağırlığı aldığım için **memnundum**.(66/12); Olayı **unuttum gitti**.(66/13); O yılın güzünde yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen kavağın tepesine **baktım**.(66/14); Gözlerim hayretle **açıldı**.(66/14); Ağaç nefis görünüşlü salkımlarla **donanmıştı**.(66/16); Belki erişilmenin zorluğu onları gözümde daha da **imrenilir gösteriyordu**.(66/17); Bin bir zorlukla tepeye **turmandım**.(66/18); Altın renkli salkımlardan indirebileceğim kadar **topladım**.(66/18); **Gördüm**.(66/20); Kökünden kestiğim asma, kavağın çatallaştığı noktada **kök salmış**.(66/20); O üzümleri yazık ki **iyemedik**.(66/22); Çünkü güzelliklerinin aksine acı bir tada **sahiptiler**.(66/22); Bu olay beni çok **düşündürdü**.(66/23); Kavağın köklerinin topladığı özsu üzüm için **uygun değildi**.(66/24); Bu küçük hatırayı şunun için **anlattım**.(66/25); Küçük bey, bir Fransız mürebbiye, kendini, milliyetini, inançlarını inkâr etmiş bir ana baba elinde **yetiştirdi**.(66/26); Ancak o kavak köklerinin topladığıyla üzüm yetiştirmeye **kalktı**.(66/28); Elde ettiği meyva tabîi olarak **acıydı**.(66/29); Başarısızlığından bizi **sorumlu tuttu**.(66/31); Davranışımız ona **ters geliyordu**.(66/1); O, sokağın kurtuluşunu Avrupa'da **aramaktaydı**.(67/5); Oysa Avrupa'yı yapan özsu ne kadar **yabancıydı** bize.(67/6); Küçük beyle konuştuklarımızı ona eksiksiz **naklettim**.(67/7); Yüzü hüznle **bulutlandı**.(67/8); "Demek, şüphelendin benden" **dedi**.(67/8); Ona anlatmaya **çalıştım**.(67/9); Polis delilden **hareket eder**.(67/9); Uzun süre önüne bakarak **sustu**.(67/10); Sonra anlayışla **gülümsedi**.(67/10); "Bir bakıma haklısın" **dedi**.(67/11); İlle elle tutulana **değer verme**.(67/11); Nice gerçeklerin, görünenin ötesinde bulunabileceği **inkâr edilemezse** de.(67/12); Gerçi bunu idrak edebilmek **bir düşünce yüksekliğidir**.(67/13); Sözü değiştirmek için "Küçük beyin nazarında da siz hemen aynı şekilde suçlanıyorsunuz." **dedim**.(67/15); "Evet" diye **cevap verdi**.(67/17); Sokağımızın son günlerindeki manzarası da aynı şeyi **söylüyor**.(67/17); Bir suçlu ya da suçlular **var**.(67/18); Bu **inkâr edilemez**.(67/18); Bu tarımın öncülerinden biri **küçük bey**.(67/22); Bir bakıma ona **acıyorum**.(67/23); Konuşmanın bu noktasında doktor söze **karıştı**.(67/28); "Siz ileri ülkelerin peşlerinden yürüyüp o noktaya erişmemizin aksinin mi doğru olduğunu

savunuyorsunuz?" diye **sordu**.(67/28); Böyle bir direnme **geri kalalım anlamına gelmez mi**?(68/1); **Güldü** arkadaşım.(68/3); "Bu ikisinin dışında bir yol gelmiyor mu aklınıza?" **dedi**.(68/3); İlle ileri ülkeler gibi **olmak ya da olmamak mı**?(68/4); Maddeye hâkimiyet insanı bir cephesiyle **kuvvetli kılar** sadece.(68/5); Yükseklik **nedir** kuzum? Yükseklik **atomun bomba şekline dönüşmesi mi**?(68/7); **İnsanın yaratıldığı maksattan koparılıp makinenin, paranın kölesi kılıp, bir uzay rüyasıyla avutulması mı**?(68/8); İleri uygarlık isimli sapıklığı, yığınları felâkete, safahate, inkâra ve kendinden uzaklaşmaya zorlayan o çirkin fikri ille **taklit mi edelim**?(68/12); Türbe, mescit, ben, **küçük beyin saldırdığı arda kalmış zavallı değerlerimiz**.(68/15); O, bu küçücük varlıklardan ideolojisi adına **ürküyor**.(68/16); Bu yüzden **haklı** endişesinde.(68/19); İnsan güçlerini böylesine değerlendirme yeteneğine sahip birinin, bu kuvvetlerini kullanmak istememesinin sebebi **nedir** sizce?(68/23); Arkadaşım **derin bir göğüs geçirdi**.(68/26); Kısaca "**Şeytan dedi**.(68/26); Doktorun şen kahkahası kulaklarımda **çınladı**.(68/28); "Şu bildiğimiz şeytan mı?" diye **alay etti**.(68/28); Ah yıllar sonra, bir gün onun hurafelerdeki yerinden bıkıp tekrar karşıma çıkacağına hiç **ihtimal vermezdim**.(68/29); Doktorun alayını anlayışla **karşıladi** arkadaşım.(69/1); Sakin bir sesle "Siz şeytanı nasıl tanıdınız bilmiyorum" **dedi**.(69/1); Sesinizde bulduğum alaydan ona inanmadığınızı ve küçümsediğinizi **anlıyorum**.(69/3); Evet söz konusu ettiğim, **o şeytan**.(69/4); **Masalların ve hurafelerin içinde yer alan, sizin kahkahalarla andığınız varlık**.(69/5); Şeytanın dünyamızdaki gücünü sağlayan en büyük avantajı da **onun varlığına inanılmaması ve onun bir ilkel insan hayalinin ürünü kabul edilmesi**.(69/6); Böylece aramızda barınması ve başarı kazanması daha **kolay oluyor**.(69/9); Hurafe, inkârı ve küçümsemeyi **gerektirir**.(69/10); En sakınılması gereken düşmansa, **var olduğu kabul edilmeyendir**.(69/11); İnsan ona karşı hiç bir savunma hazırlığında **bulunmamıştır**.(69/12); Şeytan böylece varlığını inkâr eden gönüllerde en verimli ortamı **bulur**.(69/13); Orada **yuvalanır**.(69/14); Orayı kendine karargâh **yapar**.(69/15); Küçük bey **bunun bildiğiniz örneklerinden biridir**.(69/16); O içinin bütün samimiyetiyle farkına varmaksızın ONLAR'ın fikirlerini kendi fikri olarak **savunmaktadır**.(69/16); Siz **bilim adamsınız** doktor bey.(69/19); Yirminci yüzyılda **yetiştiniz**.(69/19); Şu anda ONLAR'ın varlıklarıyla **alay ediyorsunuz**.(69/20); Ama yine siz veya sizden sonraki kuşaklar bugünün hurafesi şeytanı, matematik, fizik veya bir başka bilim yardımıyla **ispat edecekler**.(69/21); Bugünün ses dalgalarını, elektronik mikroskobu bulan, ses

duvarını delip geçen insan zekâsı bir gün elbet şeytanı da tesbit edip **ortaya koyacaktır.**(69/24); O gün, gerçek insanın ve onun katkısız özgürlüğünün başlangıç günü **olacaktır.**(69/27); ONLAR'ın kandırmasından temizlenmiş gerçek düşünce, tesirlerden uzakta düşünme yeteneğine **kavuşabilmiş** insan.(69/29); Bu sözlerden sonra çocukluk arkadaşım **kalktı.**(70/1); Yerine otururken "size ONLAR'la ilgili bir hikâyeye anlatmak isterim." **dedi.**(70/2); Sanırım **on iki yaş civarındaydım.**(70/3); Sokağımızdaki mescide bir gün çift atlı bir araba **geldi.**(70/3); Arabanın üstüne bir genç kız **yatırılmıştı.**(70/5); **Alabildiğine fakir.**(70/6); **On sekiz yaşlarında bir zavallı.**(70/6); **Hastaydı.**(70/7); Kaytan bıyıkları badem yağıyla pırıl pırıl parlayan arabacı "Hayırma getirdim bunu" **dedi.**(70/9); **Kimi kimsesi yok bir gariptir.**(70/11); Kocakarılar iyi saatte olsunlar zapt etmiş **derler.**(70/11); İmam efendi bir nefes etsin **isteriz**(70/12); Arabacının deyişiyle **nefes etti** imam efendi.(70/13); Olay bu gün olmuşçasına gözlerimde hâlâ **canlı.**(70/15); İmamın alnından sakalına süzülen ter yere **damlıyordu.**(70/15); Yüzü o güne kadar görmediğim bir şekle **bürünmüştü.**(70/16); Çocuk hissimin kavramakta güçlük çektiği bir şeyler **olmaktaydı.**(70/17); Bir saatin sonunda o eli ayağı tutmayan kız, hafifçe **doğruldu.**(70/19); Hepimizi tek tek gözden geçirdikten sonra durumu **kavradı.**(70/20); Delice bir sevinçle ellerini **oynattı.**(70/21); Arabayla tam bir ölü gibi gelen kız, basma entarisi içinde capcanlı kuş gibi yürüyüşüyle **uzaklaştı.**(70/22); Onun arkasından uzun uzun yorgun gözlerle **baktı** imam efendi.(70/24); Ve şöyle **söyledi.**(70/25); Beden **önemli değildi.**(70/25); Ya fikrini **zaptetmiş olsalardı** bu zavallının.(70/26); Fikren onların kölesi durumuna düşmüş binlerce insan, dünyanın hemen her noktasında aramızda **dolaşırlar.**(70/26); Ancak onlar konuşma ve hareket yeteneklerini kaybetmedikleri için durumlarını **bilemezler.**(70/29); Vardıkları kararların, düşündüklerinin ve yaptıklarının kendi eserleri olduğuna **inanırlar.**(70/31); Bugün insan topluluklarının en ilerisinden en gerisine kadar ONLAR'ın ağzından ferman yürüten **bu adamlardır.**(71/2); Bu sözlerden sonra arkadaşım doktora **döndü.**(71/6); "Siz tıp adamısınız" **dedi.**(71/7); Öğrendikleriniz şu anlattığım olayı aydınlatmağa **yeter mi?**(70/7); Bir Lâtince isimden öte doyurucu bir sözünüz **var mı?**(71/8); Buna benzer daha binlerce vak'a **zikredilebilir.**(71/9); Dünya henüz **keşfedilmektedir.**(71/10); Bilimlerin tümü henüz **emekleyen bebeklerdir.**(71/10); Ama ben o bebekten **ümitliyim.**(71/11); Çünkü onun laboratuvarı **var.**(71/12); Bilmek zorunda olduğumuz gerçekleri adım adım da olsa o **ortaya koyacaktır.**(71/12); Dünya, **diğer gezegenlere ve dünyamıza ait pek çok**

göremediğimiz varlıkların oyun meydanı doktor bey.(71/14); Ancak tutabildiğine inanan insansa, **ilkel**.(71/16); İki yüz yıl evvelin adamının radyo dalgalan konusundaki direnmesi, herhalde sizin şu andaki tutumunuzdan pek **farklı olmazdı**.(71/18); Bu arada doktoru telefon için **çağırdılar**.(71/22); Uzun süre konuşmadan **durduk**.(71/22); O döndükten sonra arkadaşşıma "Geçen konuşmamıza dönelim ister misiniz?" **dedi**.(71/23); Sözüünüz **yarım kalmıştı**.(71/24); Hoş bir gülümseme **belirdi** dostumun yüzünde.(71/26); "İyi olur" diye **cevap verdi**.(71/27); Doğrusu çocukluğumdan bahsetmek bana **zevk veriyor**.(71/28); İnsan böylece o günleri tekrar **yaşarmış gibi oluyor**.(71/29); Evvelce de belirttiğim gibi otuz yıl önce bizim semtlerin çocukları oyuncuğunu kendisi yapmak **zorundaydı**.(71/30); Kuzu ise parası olanlar için **sevilen oyuncaklardan biriydi**.(72/1); O zamanlar kırları şehirden ayıran **çevredeki surlardı**.(72/4); Hepimizin keşfettiği otu bol olan bir yer **vardı**.(72/8); Bu yer diğerlerinden elden geldiği kadar **gizlenirdi**.(72/9); Benim yerim **mezarlıkla bostan arasına sıkışmış büyükçe bir üçgen**di.(72/9); Orada dikenler adam boyunu **aşardı**.(72/11); Toprak içine oyulmuş, benim sığınabileceğim kadar büyük bir de mağaram **vardı**.(72/11); Orada **oturur**, eğri taşlı mezarlığı, düzgün marul tarhlarını ve kuzumu rahatça **görebilirdim**.(72/13); Uzun yıllardır ölü gömülmediği için mezarlık bir bakıma **mesire yeri**di.(72/15); Gözleri, bağlanmış bir beygir döner dolap kuyudan taşıdığı suyu tatlı bir şırıltıyla tahta arklara **boşaltırdı**.(72/21); Bütün çevrem türlü seslerden oluşmuş hoş bir müzikle **dolardı**.(72/23); Bütün bunları duyabildiğim, zevkleri ve şekilleri görebildiğim için içimi derin bir mutluluk **sarardı**.(72/25); Kuzum, zarif ağzıyla körpecik çimenleri, ayırık otlarının uzun sapları üzerinde guruplaşmış yaprakları hoş bir aceleyle **yardi**.(72/26); Bazen üç-dört kişiden oluşmuş bir erkek gurubu içki **içerlerdi**.(72/31); Bir gün **mağaradaydım** yine.(73/7); Birinin elinde kırmızı, iri bir balon **vardı**.(73/8); Ben büyülenmiş gibi gözlerimi o kırmızı balondan **alamıyordum**.(73/10); **Hasetti** bu his.(73/13); O güne kadar bu derece hiç bir şeyi böylesine içten **istememiştim**.(73/13); Eskiden beri **dikkat etmişimdir**.(73/15); İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz, hemen yaşamaya **başlar**.(73/15); Çevreye **etki eder**.(73/15); Balon olayı **son ders olmuştur** benim için.(73/17); **Uzatmayalım**.(73/19); Balon son yükselişinde nasıl oldu bilmem çocuğun elinden **kurtuldu**.(73/19); Önce derin bir hazla içimi dolduran bu olay sonra **hiç unutmadığım bir vicdan azabı oldu** benim için.(73/21); Balonun kaçışına biz nazar **deriz** doktor bey.(73/23); Nazar da cin gibi, şeytan gibi zamanımız insanı gözünde

çağ dışı bir düşüncedir.(73/24); Oysa **ne inkâr edilmez bir güçtür** o.(73/25); Bir tanıdığım **anlatmıştı.**(73/26); Nazara **inanmamış.**(73/26); Bir gün, **dedi**, köydeydim.(73/26); Çobanımızla bir konuşmaya **dalmıştık.**(73/27); Söz dönüp dolaşıp nazara **geldi.**(73/28); O nazarın varlığına **inanyordu.**(73/28); Bense inanmak bir yana **alay ediyordum.**(73/29); Tartışma **uzadı.**(73/29); “Denemek ister misin?” **dedi** bana.(73/30); “Nasıl?” diye **sordum.**(73/30); Karşı yamaçta otlayan sığırları **gösterdi.**(73/31); “Bunlar sizin” **dedi.**(74/1); İçlerinden senin seçtiğin birini yamaçtan **yuvarlayabilirim.**(74/1); Benim için bu o kadar **imkânsızdı.**(74/2); Tereddüt etmeden “Evet” **dedim.**(74/2); Ona bir hayli yüksekte, sakın sakın otlayan sarılı beyazlı bir buzağı **gösterdim.**(74/3); İtirazı, çekimserliği beni büsbütün ısrara **zorladı.**(74/6); Onunla **alay ettim.**(74/6); O zaman çoban gözlerini hayvana **dikti.**(74/7); sadece “Şu buzağıya bak” **dedi.**(74/7); Sesinde haset **titriyordu.**(74/9); O an hayvanın sarsıldığını, dengesini kaybettiğini ve yardan aşağı yuvarlandığını **gördüm.**(74/9); Hikâye **bu kadar.**(74/13); Biz insanlar sahip olduğumuz kabiliyetleri ve güçlerimizi tamamen **bilmiyoruz** doktor bey.(74/13); Neyse balona **dönelim.**(74/13); Bir uzun selvinin son dallarından birine **takıldı.**(74/13); O anda çocuğun gözünde o kırmızı balona **baha biçilemezdi.**(74/18); Ancak takıldığı yerde balonun uzun süre kalmayacağı **belliydi.**(74/18); Büyükler, zavallı büyüklerse bütün güçlerine rağmen yeni bir balon vaadinden öte bir şey **yapamıyorlardı.**(74/23); Tahmin ettiğim gibi bir kaç dakika sonra ip **kurtuldu.**(74/24); O an derin bir hasretle içimin yandığını **hissettim.**(74/27); Balon çocuğun elindeyken en azından onu **görebiliyordum.**(74/27); Oysa şimdi o artık bir daha geri dönmeyesiye **yok olmuştu.**(74/28); Çocuk gönlüm o gün o mağarada yok oluşu **idrak etti.**(74/30); Bir an çevremde her şey **yok olacakmış gibi geldi** bana.(74/30); Kuzuma **koştum.**(74/31); Ona sıkıca **sarıldım.**(74/31); Hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar da **bırakmadım.**(74/31); Sonra sevdiklerim **canlandı** gözümde.(75/2); Sokağımızı **düşündüm.**(75/3); Acaba o da bir balon gibi **uçuverecek miydi?**(75/3); İçime birden bir ateş **düştü.**(75/4); Aceleyle **yola çıktım.**(75/5); Daha ikinci ezanı okunmadan **oradaydım.**(75/5); Çok şükür her şey **yerli yerindeydi.**(75/6); Ben önde, kuzum arkada, sokak boyunca bir kaç **koştuk.**(75/6); İçimden deli bir neşe **taşıyordu.**(75/7); Benim varım, sevgilim, sokağım yerinde **duruyordu.**(75/9); Bir kırmızı balon gibi **uçup gitmemişti.**(75/9); O gün bu aziz sevgili için henüz hiç bir şey yapmadığımı **düşündüm.**(75/10); O gün yeminle kendimi sokağıma **adadım.**(75/10); O olayı yıllar yılı korku ile **hatırladım.**(75/13); Balon, **ölümsüzlüğün garip bir sembolü**

oldu bende.(75/13); Daha sonraları elime imkân geçtiği halde bir daha balon **almadım**.(75/14); Doktor "Tabî" **dedi** kısaca.(75/16); Bu bir fikir ileri sürmekten çok **ağızdan istenmeden kaçmış bir söz gibiydi**.(75/16); Arkadaşım "evet" **dedi**.(75/17); Sadece **bu değildi** ki korkum.(75/18); Ben nelerden **korkmadım** ki.(75/18); İkisi de **sustular**.(75/20); Doktor ağzından kaçan söz için **şaşkındı**.(75/20); Bu bir bakıma ona **hastasın demek oluyordu**.(75/21); Oysa bu tutum onun pisikanaliz anlayışına **ters düşüyordu**.(75/21); Durumu kurtarmak için "Ben balonlara karşı tutumunuzu söylemeye çalıştım." **dedi**.(75/23); **Gülümsedi** arkadaşım.(75/24); "Ben de bunu böyle anladım" diye **cevap verdi**.(75/25); Şu var ki korkum aslında sadece balona **karsı değildi**.(75/26); Balon **korkularımın tümünü isminde toplayan bir semboldü**.(75/27); Bir çocuk gözünde sevgililer **yok olmazlar**.(75/28); Çocuk buna **inanamaz**.(75/28); Bir çocuk için anne, baba, yaz güneşi gibi **ölümsüzdür**.(75/29); Hatırasında yaşayan bir kaç kış olmasına, akşama rağmen yaz güneşi **ölümsüzdür**.(75/30); Benim balonun kayboluşunda yok olmayı görmüş olmam o yaştan omuzları için **ürkütücü bir ağırlıktı**.(76/2); Balonun mavi gökyüzünde bir kırmızı noktacık haline gelip sonra tamamen gözden kaybolduğunu gördükten sonra canlı, cansız her şey birden gerçek değerleriyle **gözüküler** gözüme.(76/4); O günün akşamı korku **uyutmadı** beni.(76/9); Gün ışığı için, yıldızlar için, bir horoz sesi, bir kuş cıvıltısı, bir yağmur sesi için durum **buydu**.(76/13); Korku başımdan **tuttu**.(76/15); O günden başlayarak benim diyebileceğim her şeye daha dikkatle bakmamı **sağladı**.(76/15); Rastladığım her şeyi bir daha göremeyeceğim veya duyamayacağım kaygısı ile içimin bir köşesine kutsal emanetler gibi **yerleştirdim**.(76/17); Bu ruh hali her şeyi daha yakından görmemi ve daha fazla sevmemi **gerektirdi**.(76/19); Arkadaşım **sustu**.(76/22); Bir an doktora dikkatle **baktı**.(76/22); "Demin boş bulunup bana teşhisinizi söylediniz." **dedi**.(76/22); Benimle izah edemeyeceğim bir biçimde **ilgileniyorsunuz**.(76/23); Siz konuşurken hayalî ellerin ruhumun ve bedenimin bir noktasında bir ur kabarıklığı aradığını **görüyorum**.(76/25); Sizinle her konuşmam bana bu hissi **verdi**.(76/26); Siz bende bir şey **arıyorsunuz**.(76/29); Aradığınız şeyin geçmişimde bir noktada gizlendiğine **eminsiniz**.(76/29); Size yardımcı olmak **istiyorum**.(76/30); Bu yüzden sizinle açık seçik **konuşuyorum**.(76/31); Hakkımda varacağınız hüküm ne olursa olsun beni **korkutmuyor**.(77/1); Sizi hoşnut etmek için her sorunuza cevap vermeğe **hazırım**.(77/2); Ben dünyayı rengârenk balonlardan oluşmuş bir varlık, **görüyorum**.(77/3); Ve bu balonlardan biri de **benim**.(77/4); Varacağınız hüküm,

nazarımda bu balonun bir özelliği olmaktan ileri bir anlam **taşımayacak**.(77/5); Ben teşhisinize rağmen hatta müdahalenize rağmen balon olmakta **devam edeceğim**.(77/7); **Her an sönebilecek, her an ipi kurtulup semâda kaybolabilecek bir balon**.(77/8); Bu sözler üzerine doktor **ayağa kalktı**.(77/10); Odada bir süre **gitti geldi**.(77/10); Sonra itiraf eden bir sesle "Aradığım şey için bir ur denebilir." **dedi**.(77/11); **Gülümsedi** arkadaşım.(77/14); "Peki ama doktor bey" **dedi**.(77/14); Bunu niçin size daha yakın bir vücutta, kendinizde **aramıyorsunuz?**(77/15); Siz de benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine benzer sokağa **sahipsiniz**.(77/16); Kendi kendime, acaba, **diyorum**.(77/18); Kendi ruhunuza eğilmemeniz ur veya urlar aramamanız kendinizden **bir kaçış mı?**(77/18); Acaba siz, **bende tesbit ettiğiniz ura bakıp kendi sahip olduğunuzu görmezden gelme telâşi içinde değil misiniz?**(77/20); Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu **teslim ediyorum**.(77/22); Tabiî **karşılıyorum**.(77/22); Mavi gözlerini doktorun güzel yüzüne **dikti**.(77/24); Tekrar "ama ruh konusunda" **dedi**.(77/25); Doktor oturduğu yerde başını hafifçe önüne **eğdi**.(77/26); Odada hiç birimiz **konuşmuyorduk**.(77/27); Lizol kokulu hasta hane odası şu anda **ürperticiydi**.(77/27); Sessizliğin uzaması **ürkütüyordu** beni.(77/28); Bu yüzden **söze karıştım**.(77/29); "Doktor beyin bu gayreti senin selâmetin için lüzumluymuştu." **dedim**.(77/29); İkisi de aynı anda bana **döndüler**.(77/31); Bakışlarından aradaki varlığımı çoktan unutmuş olduklarını **gördüm**.(77/31); Söylediğim pek yersiz, pek anlamsız bir şeymişcesine beni hayretle **süzdüler**.(78/1); Arkadaşım dalgın "Selâmetim mi?" **dedi**.(78/3); Bu sözden sonra tekrar birbirlerine **döndüler**.(78/4); Sanırım yeniden **unuttular** beni.(78/5); Doktor "Selâmetiniz için diyelim" **dedi**.(78/6); Uğraşmamızın hedefi **bu olmuş olsun**.(78/6); **Omuz silkti** arkadaşım.(78/7); "Bu bir çözüm değil" **dedi**.(78/8); Benim selâmetim tek başına **söz konusu olamaz**.(78/8); İncancım bana kişinin değil toplumun selâmeti vardır **der**.(78/9); Ben **ben değilim** doktor.(78/12); Benim his yapımda bulacağınız her şey **içinde yaşadığım sokağın teşhisi olacaktır**.(78/13); Tekrar yerinden **kalktı** doktor.(78/15); Yeniden elleri arkasında odada uzun uzun **gezindi**.(78/15); Sonra **durdu**.(78/16); "Ben sizin bu konuda açık seçik oluşunuzda bile bir gizlenme seziyorum." **dedi**.(78/16); Başıyla sertçe **bir selâm verdi**.(78/20); Bize hayırlı geceler **diledi**.(78/20); Ve **çıktı**.(78/21); Hiç vakit geçirmeden yeniden **kaatilin peşine düşmek zorundaydım**.(78/22); Hissim bana yeniden olayın geçtiği eve gitmemi, ipuçlarını orada bulabileceğimi **söylüyordu**.(78/25); Oysa daha önce her şeyi

inceden inceye **tetkik etmiştim**.(78/27); Ertesi gün yeniden cinayet mahalline **gittim**.(78/28); **Nefis bir sabahtı**.(79/1); Sokakta hoş bir sessizlik **hüküm sürüyordu**.(79/1); Ev **bıraktığım gibiydi**.(79/2); Hiç bir şeye el değmediği **görülüyordu**.(79/2); Buna rağmen çevreyi yeniden **gözden geçirdim**.(79/3); Odada, birden sanki pek önemsiz, göze çarpması güç bir şey **eksilmiş gibi geldi** bana.(79/4); O şey **neydi?**(79/5); **Hatırlayamıyordum**.(79/5); Uzun süre **düşündüm**.(79/6); Çıkmak üzereyken bodrum tarafından iki göz **parladı**.(79/6); Hemen ardından evin sessiz havasını parçalayan bir miyavlama **duyuldu**.(79/7); Cebimdeki feneri yakarak o tarafı **tuttum**.(79/8); İlk gün **cesedin yanında gördüğüm kediydi** bu.(79/9); Onun açlıktan bu hale gelmiş olacağını düşünüp bakkaldan bir şeyler **aldım**.(79/11); Yeniden eve **döndüm**.(79/12); Demin bulunduğu yerde **yatıyordu** kedi.(79/12); Vücudunda canlılığını kaybetmemiş yegâne yer **gözleriydi**.(79/13); Bakışlarını bir an bile üzerimden ayırmadan beni **süzüyordu**.(79/14); Yiyecek paketini **açtım**.(79/15); Ona doğru **yürüdüm**.(79/16); Önce tüylerini dikip **tısladı**.(79/16); Sonra maksadımı anlamış gibi ağır ağır **sakinleşti**.(79/17); Verdiğim yiyecekleri **koklamadı**.(79/17); Dönüp **bakmadı** bile.(79/17); Yattığı yerden zorlukla **doğruldu**.(79/18); Daha karanlık bir köşeye **çekildi**.(79/18); **Anladım**.(79/20); Kedi, sahibi öldükten sonra artık yaşamamaya **karar vermişti**.(79/20); Sonra gözlerim hayvanın evvelce yattığı yere **takıldı**.(79/21); Düşünüp de bulamadığım eksik olan şey orada **duruyordu**.(79/22); **Bir düğmeydi** bu.(79/23); **Bir erkek pantolonundan düşmüş bir düğme**.(79/23); Cesedi ilk gördüğüm gün ölünün yanında **yerdeydi**.(79/24); Bir fikirle **irkildim**.(79/26); Sahibi öldüğü için ölmeye kararlı bu sadık hayvan acaba bana **bir ipucu mu vermeye çalışıyordu?**(79/26); Düğmeyi dikkatle **inceledim**.(79/28); Dikili olduğu kumaştan bir kaç tel iplik hâlâ **üstündeydi**.(79/29); Bunu cebime özenle **yerleştirdim**.(79/30); Evden çıktığımda Gülüm'ün annesi bir el işaretiyle beni **çağırıldı**.(80/1); "Bir adaçayı içmeden seni bırakmam evlâdım" **dedi**.(80/2); Sanki komşulara duyurmak istercesine yüksek sesle **konuşuyordu**.(80/3); Odaya girer girmez ilk sorusu **çocukluk arkadaşımın durumu oldu**.(80/4); **Nasıldı?**(80/5); Ona bir kötülük **yapmamıştık** ya.(80/5); Kendisini **temin ettim**.(80/6); Onun suçsuz olduğu tarafımızdan bilinmektedir.(80/6); Yaşlı kadın **duraksadı**.(80/9); Sonra cesur bir sesle "Kaatil ONLAR'DIR" **dedi**.(80/9); **Ummadığı bir cevap verdim**.(80/11); "Evet" **dedim**.(80/11); Kaatil **ONLAR'dır**.(80/11); Ama bilemediğimiz taraf, kimi **vasıta kıldıklarıdır**.(80/12); Öldürüleni kastederek "Yıllardır komşumdu." **dedi**.(80/14);

Haz etmezdim kendisinden.(80/15); Karışık olduğu için pek **zıddına da gitmezdim**.(80/15); Hakçası kötülüğünü de **görmedim**.(80/16); Oğluyca **yirmi dört ayar altındı**.(80/17); İşte o, **tam rahmetlinin oğluydu**.(80/19); Birden **irkildim**.(80/21); "Hâlâ hayatta mı o?" diye **sordum**.(80/21); "Tabii" diye **cevap verdi**.(80/22); Son olarak komşumun öldürüldüğü gün **gördüm** kendisini.(80/23); Annesini ziyaretten çıktığını **söyledi** bana.(80/24); Kılığı kıyafeti **bayağı düzgündü**.(80/25); Lâcivert bir elbise **vardı** sırtında.(80/25); Yıldızım **ısınmadı** bir kere.(80/26); Öylesine bir hatır **sordum**.(80/26); O da pek **oyalanmadı** zaten.(80/27); Acelesi **var gibiydi**.(80/27); Birden onun sesi **dikkatimi çekti**.(80/29); Elini şefkatle avuçlarımın içine **aldım**.(80/30); Yeniden bakkala, bu sefer sigara almak bahanesiyle **girdim**.(81/2); Gün **sıcaktı**.(81/3); Dükkânda sinek vızıltıları **daha belirliydi**.(81/3); **Tanımyordum** bu bakkalı.(81/4); **Yaşlı bir adamdı**.(81/4); Kefeleri parlatılmış terazisinin yanındaki boşluğa koyduğu eski yapılı bir kitap **okuyordu**.(81/4); Paketi açma bahanesiyle oyalanırken "İşler nasıl?" diye **sordum**.(81/6); **Aradığı adamdım bakkalın**.(81/7); Kitabını kapayıp benimle **konuşmaya koyuldu**.(80/8); İkrâm ettiğim sigaraya teşekkür ettikten sonra aşağılar bir biçimde sokağı **işaret etti**.(81/8); O buralara **düşecek adam mıydı?**(81/10); Düşmez kalkmaz **bir Allah'tı**.(81/11); Hayırsız bir evlât onu buralara kadar **sürüklemişti**.(81/13); Kendi **idadi mezunuydu**.(81/14); Ama bütün ısrarına rağmen oğlan **okumamıştı**.(81/15); **Eski kafalı değildi** o.(81/17); Bir gence tanınması gereken hakları **biliyordu**.(81/18); **Gençti**.(81/18); Tabii içki de **içecekti**.(81/19); Kadın arkadaşları da **olacaktı**.(81/19); Onun yetiştiği devirlerde eli kolu **bağhydı** insanın.(81/21); O zamanlar Fransa'dan gizli gizli resimler, mecmualar, kitaplar **gelirdi**.(81/24); "Şükür bu günleri gördük" **dedi**.(81/28); Şimdi her şey **serbest**.(81/29); Hiç kimse hiç bir şeyden **geri kalmıyor**.(81/29); Doğrusu kısa zamanda pek çok **ilerledik**.(81/30); Örnek **bizim oğlan**.(82/1); **Bitiriyor** bu oğlan beni.(82/10); Biz genci böyle **düşünmemiştik**.(82/12); Avrupa ilmi ve medeniyetiyle aydınlanmış bir nesil **hayal etmiştik**.(82/13); Bıraksam daha uzun zaman oğlundan **bahsedecekti**.(82/15); Konuyu cinayete çevirip, sokakta söylenenleri öğrenmeye **çalıştım**.(82/16); Adam gözlüklerini hohlayıp **parlattı**.(82/17); Bu arada gelen bir çocuğa ekmek ve şeker **verdi**.(82/17); Sonra bilgiç bir tavırla "Mahalleli" **dedi**.(82/18); Bu işi iyi saatte olsunlardan **biliyor**.(82/19); Ukalâ bir tavırla **kasıldı**.(82/20); Çünkü onda camı gibi sakladığı bir şey **vardı**.(82/22); "Bana şöyle söylemişti" **dedi**.(82/24); Bende kimselere emanet edemediğim bir şey **var**.(82/24);

Kirli çıkın bunlar.(82/25); Öteden beri **borç alırlar**.(82/25); Sonra da koyunlarından neler **çıkamaz**.(82/26); Ama o şeyi sıkı sıkı sakladığını **biliyorum**.(82/28); O da fakirlikten **dem vurmıştu**.(82/30); Dayanamamış **demoştım** ki, “Bari sen böyle konuşma.Ananın koynunda sakladığı sana da kardeşine de, yedi ceddinize de yeter.”(82/31); **Kaçın kurrasıyım** ben.(82/3); Delilli konuşmak **âdetimdir**.(83/3); Paketi bile **tarif etmiştim** ona.(83/4); Bir gün kadın koynundan **çıkarmıştı**.(83/4); Bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum **demoştı**.(83/4); Şöyle de bir **göstermişti**.(83/4); Beze sıkıca sarılmış ince bir kutu gibi **gelmişti** bana.(83/7); Oradan ayrıldıktan sonra doğru morga **gittim**.(83/9); Kadının eşyalarını yeniden **gözden geçirdim**.(83/9); Bakkalın tarifine uyan bir şey **yoktu**.(83/10); Eve **döndüm**.(83/11); Her şeyi bir daha **gözden geçirdim**.(83/11); **Yoktu**.(83/12); O şey **kaybolmuştu**.(83/12); Zihnimde ağır ağır bir karar **gelişiyordu**.(83/12); Bulduğum ilk telefondan bir yardımcı **istedim**.(83/13); Beraberce büyük oğulun evine **gittik**.(83/14); Bizi kırk yaşlarında gözüken bir kadın **karşıladi**.(83/14); Kocasını **sorduk**.(83/16); Bıkmış bir ifadeyle "Kimbilir ne cehennemdedir" diye **cevap verdi**.(83/16); Ama nerdeyse **gelmek üzeredir**.(83/17); Ömründe yemek saatlerinden başka hiç bir şeye **uymamıştır**.(83/18); Gerçekten daha bir saat geçmeden ayak seslerini merdivenlerde **duyduk**.(83/20); Yardımcıma dikkatli olmasını, gerekirse silâhını kullanmasını **tembihledim**.(83/21); Onun yayvan konuşması odadan **duyuluyordu**.(83/22); "İki herif bekliyor seni içerde" **dedi**.(83/23); Adam kapı önünde **uzunca bir tereddüt geçirdi**.(83/24); Neden sonra "Kimmiş?" diye **homurdandı** kadına.(83/25); Ayağını sürüyerek oturduğumuz odaya **girdi**.(83/27); Seri bir hareketle odayı bir anda **gözden geçirdi**.(83/28); **Altmışa yakındı**.(83/28); Beni görünce belirli bir şekilde ferahladığını **gördüm**.(83/29); Sevimsiz bir samimiyetle "O! Hoş geldin bilâder" diye **yakınlık gösterdi**.(84/2); Bu arada zihninin harıl harıl işlediğini, benim ve yanımdakinin ne maksatla burada bulunduğunu anlamaya çalıştığını **hissediyoordum**.(84/3); Hangi rüzgâr **attı** seni buralara bilâder?(84/5); Oturduğum yerden **doğruldum**.(84/7); Ağır ağır ona ilerlerken kesin bir sesle "Direme ve teslim ol" **dedim**.(84/7); Seni annenin kaatili olarak **tevkif ediyorum**.(84/8); Rengi bir anda bembeyaz **kesildi**.(84/10); Kapıya hamle etti.(84/10); Memurun tabancasıyla burun buruna geldi.(84/10); Durumu **ümitsizdi**.(84/11); **Anladı** bunu.(84/11); Buz gibi bir sesle "Ne oluyor?" **dedi**.(84/11); Küçük gözleri **cam gibiydi**.(84/13); Tane tane "Annemi öldürdün" **dedim**.(84/13); Onu **öldürdün**.(84/14); Koynunda sakladığı paketi **aldım**.(84/14);

Cevap vermedi.(84/14); Koltuklardan birine çökercesine **oturdu.**(84/16); Sonra ben de oturmak ihtiyacını **hissettim.**(84/18); Tatlı bir rehavet vücudumu **kaphıyordu.**(84/18); Gözüm yardımcıma **ilişti.**(84/19); Kıpırdamak **istedim.**(84/20); Oturduğum yere sıkı bağlarla **bağlı gibiydim.**(84/20); Çaresizlikle Allah'ım diye **mırıldandım.**(84/24); Bu söz üzerine belirli bir gevşeme **oldu** vücudumda.(84/25); Ama **onun gözünden kaçmadı** bu durum.(84/25); Yüzü iğrenç bir ifadeye **büründü.**(84/29); Tekrar **duraksadı.**(84/29); Sonra tabancayı **kaldırdı.**(84/29); Bana **ateş etti.**(84/29); Beni inleten keskin bir acıyla gözlerimi **açtım.**(85/1); Olanlar bir anda gözümde **canlandı.**(85/2); Demek **ölmemiştım.**(85/3); En ufak kıpırdanma, **dayanılmaz acılar veriyordu.**(85/3); O zaman yattığım yere sıkıca bağlı olduğumu **gördüm.**(85/4); Sonra yeniden **kaybettim** kendimi.(85/5); İyileşmem **uzun sürdü.**(85/6); Bir kaburga kemiğimin mermiyi saptırması muhakkak bir ölümden **kurtarmıştı** beni. (85/8); Hastanede beni ziyarete gelen şefime ilk sorum **kaatil oldu.**(85/10); **Tuhaf bir durumdu** bu.(85/13); Kaatilin bizi öldürmesi **hiç de gerekli değildi.**(85/13); Şuursuz bir panik **içindeydi.**(85/14); Bir şeyden fevkalâde **bir güven ahyordu.**(85/14); Yürüyebilir hale gelir gelmez bütün itirazlara aldırmadan hastaneden **ayrıldım.**(85/15); Yattığım yerde uzun uzun durumu **gözden geçirmiştım.**(85/17); İşe çocukluk arkadaşımı ziyaretle **başladım.**(85/20); Tesadüf, doktorla **beraberdiler.**(85/20); Her günkü konuşmalarını **yapıyorlardı** sanırım.(85/21); İki de candan **karşıldılar** beni.(85/22); Doktor kaşlarını çatarak "Henüz kalkmamalıydınız" **dedi.**(85/22); Sonra arkadaşıma **döndü.**(85/23); Size komiser beyin görevle gittiğini **söylemiştim.**(85/24); Oysa şimdi durumu açıklayabilirim **dedi.**(85/25); "Zahmet etmeyin" diye **karşılık verdi** çocukluk arkadaşım.(85/26); Durumu en ince ayrıntılarına kadar **biliyorum.**(85/27); "Bunu duymamanız için her türlü tedbiri almıştım." diye **konuştı** doktor.(85/28); Demek **başaramadım.**(85/29); Kim **haber verdi** size kuzum.(85/29); Lütfen **söyleyin.**(85/30); Kimse o boşboğaz cezasız **kalmayacaktır.**(85/30); **Gayri ciddi bir tutum** bu.(85/31); Gülümseyerek "İşte bunu yapamayacaksınız doktor bey" **dedi** arkadaşım.(86/1); Sonra bana **döndü.**(86/4); Endişe ettim ve özledim seni" **dedi.**(86/4); Otuz yıl sonra yeniden **buldum** seni.(86/5); Doğrusu kaybetmek **çok ağır olacaktı** benim için.(86/5); Kolumdan tutarak beni oturmaya **zorladı.**(86/6); Sonra "Siz de oturun lütfen doktor bey" **dedi.**(86/7); Tıp sanırım bu insan yeteneğine telepati **diyor.**(86/11); İsmi **önemli değil.**(86/12); "Bu bir keramet iddiası mı?" diye **sordu** doktor.(86/14); Arkadaşım "Katiyyen" diye **cevap verdi.**(86/15); Ben bu hali

şöyle **izah ediyorum**.(86/15); Sizde ve bende yaşayan, fikrimiz oluşur oluşmaz onu öğrenen, hatta oluşan fikirler üzerinde etkiler yapan yaratıklar **var**.(86/16); O yaratıkların fikrimizden geçenleri bilmeleri, karşı tarafın haberdar olmasını **mümkün kılıyor**.(86/18); Sizde ve bende yaşayan bu varlıkların arasında meydana gelen bağlantıya trans hali **diyoruz**.(86/20); Ruh çağırma deneyleri yapan gurupların medyum ağzından duydukları düşünceler bu varlıkların naklettiklerinden **daha başka şeyler değildir**.(86/21); Şöyle bir olay **anlatırlar**.(86/24); Muaviye, sır kâtibi Ebu Süfyan'a duyulmaması gereken bir emirname kaleme almasını **emreder**.(86/24); Kâtip mektubu yazarken mürekkebe konan bir sineğe eliyle **vurur**.(86/26); Onun bir ayağını **koparır**.(86/26); İşini bitirdikten sonra konuştuğu dostları, yazdığı devlet sırrını ona **tekrar ederler**.(86/28); Ebu Süfyan bunu nasıl öğrendiklerini hayretle **sorar**.(86/29); Onlar bu haberi bir ayağı yok bir zenciden daha bir kaç dakika önce öğrendiklerini **söylerler**.(86/30); **Bu konuda dikkate değer bir ikinci hikâye** de şu.(86/4); Allaha **yemin ederim**.(87/2); Adam ikinci defa avucunu saymadan taşla **doldurur**.(87/7); Sihirbazdan sayısını **sorar**.(87/7); Bir adam zamanının ünlü bir sihirbazına avucuna koyduğu taşların sayısını **sorar**.(87/4); Sihirbaz buna kolayca **cevap verir**.(87/6); Bu defa **cevap veremez** sihirbaz.(87/8); Şöyle **der**.(87/8); İlk defa avucundakilerin sayısını sen **biliyordun**.(87/9); Sendekiler de **biliyordu**.(87/10); Sendeki de **bilmiyordu**.(87/12); Bendeki öğrenemediği için **söyleyemedi** bana.(87/12); Böylece ben de **bilemedim**.(87/12); Böylece bendekiler ve ben **bildim**.(87/10); Bu olayı siz **biliyordunuz**.(87/14); Sizdekiler **biliyorlardı**.(87/14); Bendekiler ve ben de böylece **bilebildim**.(87/14); Siz bütün bu söylediklerimi şaka **kabul edin** doktor bey.(87/15); Dostumun başından geçenleri onun ağzından beraberce **dinleyelim**.(87/16); Olayı onlara hiç bir şey gizlemeksizin **anlattım**.(87/18); Bilhassa çalınan paketten bahsederken arkadaşşıma **dikkat ettim**.(87/18); Konuşmam bittikten sonra Doktor "Yardımcınızın ölmüş olduğuna üzülüm." **dedi**.(87/22); Bu katil **çıldırılmış olmalı**.(87/23); Başka türlü davranışını anlatabilmenin imkânı **yok**.(87/24); "Bunu ben de anlayamadım" diye **cevap verdim**.(87/27); Arkadaşımin yüzü o yumuşak görünüşünü **kaybetmişti**.(87/27); "Kötü bir durum bu" **dedi**.(87/29); Kanlı bir savaş **başlıyor**.(87/29); Sert bir sesle bir başkasına söylüyormuş gibi "Şeytanın dostluğu idam sehпасına kadardır." **dedi**.(87/30); Sonra **doğruldu**.(87/31); "Yazık ki doktor bey" diye **devam etti** konuşmasına.(88/1); Alıştığımız sohbetimize bir süre **ara vereceğiz**.(88/1); Hastane-den hemen ayrılmam ve bu savaşa katılmam **gerekiyor**.(88/2); Sözlerinde karşı

durulmaz bir katiyet **vardı**.(88/4); Çocukluk arkadaşım ilk defa bu şekliyle **çıkıyordu karşımıza**.(88/4); Onun bu halini çok eskiden bir kere daha gördüğümü **hatırlıyorum**.(88/6); O gün de **tıpkı şu andaki gibiydi**.(88/7); Olay sokağımıza yeni taşınmış, kendinden birkaç yaş büyük bir çocukla **aralarında geçmişti**.(88/7); Yeni gelen **Bulgaristan göçmeniydi**, sanırım.(88/9); Saman sarısı saçları, açık yeşil gözleri **vardı**.(88/10); **Küçük oğlanların yeni çevreye girme ve orada kendini kabul ettirme kaygusu içindeydi**.(88/11); Gösterişli bir biçimde elinde bir mantar tabancası **tutuyordu**.(88/12); İki taraf da **ilk konuşmanın güçlüğü içindeydiler**.(88/15); Nihayet bizden biri sinirli bir jestle lastik okunu arka cebinden **çıkardı**.(88/16); Cam parçasını **vurmuştu**.(88/20); Bu başarısı gurubumuzdaki gergin havayı biraz **yumuşattı**.(88/20); Hedefi vuran başarısıyla kulaklarına kadar kıpkırmızı bir genç horoz gibi **kabardı**.(88/22); "Biz bu sokağın çocukları attığımızı vururuz" diye ortaya **konuştu**.(88/23); Şimdi sıra **yeni gelendeydi**.(88/25); Onun da kendisini kabul ettirebilmesi, saflarımız arasına girmesi için bir şeyler, hem de kendinden önce yapılandan daha önemli bir şeyler yapması **gerekiyordu**.(88/25); "Te.." **dedi**.(88/29); Ben de şu küpeki **vuracam**.(88/29); Elindeki tabancaya hepimiz büyülenmiş gibi **bakıyorduk**.(88/30); İçimizde köpeğe acıyan **yoktu** aslında.(88/31); Aksine tam bir çocuk zalimliğiyle ateş etmesini bile içten içe **istiyorduk**.(88/31); Ayrıca bir tehdit savurmamız, eğer köpeği vurursan biz de şöyle yaparız, böyle yaparız gibilerden birkaç söz söylememiz, gürültüye papuç bırakmıyacağımızı belirtmemiz **gerekiyordu**.(89/3); Böyle bir güç yarışmasının sonuysa **kavgaydı** tabii.(89/6); Oğlan kararsız bir inatla tabancasını köpeğe ağır ağır doğrultmaya **başladı**.(89/7); Aramızdaki hava **alabildiğine elektrikliydi**.(89/9); Oyundan kir içinde kalmış eller, tahta kılıçların kabzalarında **tetikteydi**.(89/9); İçimizden biri "Vuramazsın" **dedi**.(89/11); Öteki cevaben "Uracam" diye **inatlandı**.(89/11); İşte o zaman çocukluk arkadaşım ona doğru **bir adım attı**.(89/12); "Sen" **dedi**.(89/13); Sen de biz de erkek olarak **sözümüzü tutmalıyız**.(89/14); Haydi **patlat** tabancayı.(89/15); Yabancı çocuk içimizden birinin bırakın yazıktır hayvana gibilerden bir söz söylememizi **bekledi**.(89/16); Ama bizim guruptan **çıt çıkmıyordu**.(89/17); Sonra gözlerini **yumdu**.(89/18); Ve tetiği **çekti**.(89/18); Aynı anda biz kahramanlar da gözlerimizi **kapadık**.(89/19); Kuvvetli bir patlamadan sonra tekrar baktığımızda köpek tembel bir hareketle **esniyordu**.(89/20); Arkadaşımın avucu **simsiyah barut yanığı idi**.(89/22); O an yüzünde gördüğüm ifade aynen şu anda gördüğüme **benziyordu**.(89/23); Duyduğu feci ızdıraba rağmen şöyle

söyledi.(89/24); Sen de biz de **erkeğiz.**(89/25); Sen söz verdiğin için **ateş ettin.**(89/25); Biz de söz verdiğimiz için onu **koruduk.**(89/26); Bir an yaşadığım bu çocukluk anısıyla gözlerim yaşlı o olayı kastederek "Demek yine erkekliğimizi ispat edeceğiz" **dedim.**(89/28); Bu söz ona da aynı şeyi **hatırlattı.**(89/30); **Gülüm-sedi.**(89/30); "Biz seninle her zaman beraberdik" **dedi.**(89/31); Hastaneden bir saat sonra **çıktık.**(90/1); Tam ayrılmak üzereyken "Gurubunuza benim de katılmamın bir mahzuru var mı?" diye **sordu.**(90/2); "Tabî" diye **cevap verdim.**(90/6); El sıkışıp ertesi gün buluşmak üzere **sözleştik.**(90/9); Karargâh **benim evim olacaktı.**(90/9); O gece geç vakte kadar oturup durumu yeniden **gözden geçirdik.**(90/10); Onun zihninde bir plânın gelişmekte olduğunu **hissedyordum.**(90/11); "Yine mi?" **diyecek oldum.**(90/15); Garip bir şey söylemişim gibi yüzüme **baktı.**(90/15); Orada insanlar **bir milletin ve insanlığın mukadderatıyla oynanan oyunun seyircisi ve aktörü oldular.**(90/16); **Dünyanın tamamıydı** sokağımız.(90/18); Bir ırk diğer ırklara, bir fikir diğer fikirlere köle edilmeğe **çalışıldı.**(90/19); Bu savaş **bitmedi** hâlâ.(90/20); Ve sokak üzerine konuşmamız da bu yüzden **bitmeyecek.**(90/20); Oradan bahsetmemek **insanın kendini görmezden gelmesi anlamını taşımaz mı?**(90/22); İşte **yok farz edilemeyecek iki önemli şey.**(90/23); Bütün maksatlar bu iki nokta ile **ilgili.**(90/24); Bu sözleri söyledikten sonra konuşmasına devam etmek yerine bir ses duymuş gibi **sustu.**(90/25); Rengi hafifçe **sarardı.**(90/26); Ve artık benimle **konuşmadı.**(90/27); Uyandığımda gün **ağarmak üzereydi.**(90/28); Yataktan yavaşça **kaydım.**(90/28); Ses çıkarmamağa çalışarak onun odasına **yürüdüm.**(90/29); Aralık kapısından yatağının bozulmamış olduğu **gözüküyordu.**(90/30); O seccadede **derin bir huşu içindeydi.**(90/31); Aynı sessizlikle mutfağa **yürüdüm.**(90/31); Kahvaltıyı **hazırladım.**(91/1); Bütün ısrarıma rağmen ince bir dilim kızarmış ekmek ve iki bardak çayla **yetindi.**(91/1); Sonra akşam buluşmak üzere **ayrıldık.**(91/3); Arabayı ana caddede bırakıp sokağa yürüyerek **gittim.**(91/4); Sabah güneşi hiç kullanılmamış ışıklarıyla **iyi dilekler yüklüdü.**(91/5); Hayatın acılarına rağmen şu anda sevinçle, ben yaşıyorum, diye haykırmamak **çok güçtü.**(91/6); Mescidin parmaklıklarından taşmış güz yeşillikte hayat **gülümsüyordu.**(91/8); **Tahta kaplamalı, tahta minareli küçük bir binaydı** mescit.(91/10); Yatır, **mescidin sağ tarafındaydı.**(91/12); Gün ışığı oradan da gölge evhamları beraberinde sürükleyip **götürmüş** ve kabir güleç yüzü bir dede görünüşünde **yaşamaya katılmıştı.**(91/13); Şehrin kalın surlarına yakın bu sokaklardaki evliyaların çoğu gibi bu dede de **halktan biri, mütevazı bir**

zanaatkâr, bir kundura tamircisi imiş.(91/15); Metelik üstüne metelik koyar.(91/19); Tam herkesle helâlleşip yola çıkacağı sırada bir fakir, ihtiyacın iki büküm ettiği bir insan, **kapısını çalar**.(91/19); Allah rızası için **der**.(91/21); Ve elini **uzatmış**.(91/21); Sonra yine zorluklar, yokluklar ve feragatler **başlarmış**.(91/25); Büyüklerimiz yüzlerini yumuşacık çizgilerle dolduran, gözlerini yaşla perdeleyen tavırlarla bize bunları **anlatırlardı**.(91/27); Söz konusu yıllarda insanı tarttıkları ölçü **feragatti**.(92/3); Kişinin mutluluğu **komşusuna ve sokağına verebildiği kadardı**.(92/4); Evliyalıksa **erişilmesi gereken, erişilmeğe imrenilen bir maksattı**.(92/5); Ortam elinden geldiğince kişiyi **iterdi** bu noktaya.(92/6); İnsanı evliyalığa götüren yol zihinlere dümdüz **çizilmişti**.(92/7); Ama birçok evliya namzedi **yetişiyordu**.(92/11); Sokak, **çizilmiş yolu ve varacağı tamah edilir bir hedefi olan canlıydı**.(92/12); Küçüklüğümde kabre baktıkça güleç yüzlü bir dede olarak **düşünürdüm** evliyayı.(92/13); Ne olur ondan **isteyiver**.(92/18); Onun bana yardım edeceğinden emin, içim **neşe dolardı**.(92/18); Çünkü o ömrü boyunca **isteklerden geçmiş, herkese yardımcı olmuş bir insandı**.(92/19); Bu yüzden onun yardımını istemekten **yüksünmezdim**.(92/21); Sonra büyüklerimiz şöyle **anlatırlardı**.(92/23); Günlerden bir gün, yaşı gayrı pek ilerlemiş olan eskici dede son bir gayretle hac parasını **biriktirmiş**.(92/23); Yola çıkmak üzereyken bir kadın **kapısını çalmış**.(92/23); Üstü başı perişan, kucakındaki çocuk açlıktan **bir deri bir kemikmiş**.(92/23); Bu da Allah rızası için **demiş**.(92/27); Onun rızasını elde etmek için verilmeyecek şey **var mıdır?**(92/28); Ve **vermiş** dede.(92/29); Sade ihramı **ahkoymuş** kendine.(92/30); Onu da herhalde daha pek çok yaşamam bu da benim kefenim olsun **diyesiymiş**.(92/31); O gece rüyasında Allah, "senin kefenle gömülmen benim rızamdan daha mı önemli?" diye **sormuş**.(93/1); Ağlayarak **uyanmış** dede.(93/3); Hacda giymeyi kurduğu o bembeyaz giysiyi, ihramı rastladığı ilk fakire **vermiş**.(93/3); Ve önüne gelene şahit olun artık kefenim bile yok benim **demiş**.(93/5); Çileli ömrü o gözyaşlarıyla yıkanıp onu **pîr-i pak etmiş**.(93/6); Öldüğünde onu bir hasıra sararak **gömmüşler** türbeye.(93/8); Ölümü hac mevsimine **rastlamış**.(93/9); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine **yemin etmişler**.(106/15); Eskici dede orada hac görevini **yapmaktaymış**.(93/9); Otuz yıl sonra çocukluk itikadım tekrar **içime düştü**.(93/16); Ölümün bir son değil bir geçiş, engin ve sonsuz bir ömre geçiş olduğunu yeniden **düşündüm**.(93/16); Bu düşünce **güçlü bir büyü gibiydi**.(93/18); Sokağı arkadaşımın anladığı mânâda ilk defa **idrak eder gibi oldum**.(93/20); Cinayetin işlendiği evde her şey bıraktığım gibi **dur-**

yordu.(93/25); Oysa mantığım bu odada bir şeyler olmuş olması gerektiğim bana **söylüyordu.**(93/26); Suçlu, psikolojisi gereği cinayeti işlediği yere tuhaf bir şekilde **bağlıdır.**(93/27); Ayrıca ölünün koynundaki paketin tarife göre bir plân veya bir defter olma ihtimâli **kuvvetliydi.**(93/28); Yazık ki bütün aramalarım **boşa çıktı.**(94/1); Hiç bir şey **bulamadım.**(94/2); Sadece bahçe kapısı **aralıktı.**(94/3); Ama bu rüzgârdan da **olabilirdi.**(94/3); Sonra yeniden konağa **gittim.**(94/5); Yine Küçük bey **karşladı** beni.(94/5); Söze, geçirdiğim önemli tehlike için üzüntülerini bildirmekle **başladı.**(94/6); Gösterdiği ilgi için kendisine **teşekkür ettim.**(94/8); Yüzüme bir süre dikkatle **baktı.**(94/9); "Şimdi daha iyi hatırlıyorum sizi" **dedi.**(94/9); Son ziyaretinizden sonra komşum ve düşmanım Tesbihçi'nin oğlu olduğunuzu komşulardan **öğrendim.**(94/10); Siz **entellektüelsiniz.**(94/12); Ümit ederim babanız için söylediklerime **darılmadınız.**(94/12); Ve bir ölünün ardından böyle konuştuğum için beni **kınamadınız.**(94/13); Onda inancımın aksine sahip olmaktan ve inandığını savunmaktan ileri bir kötülük **yoktu.**(94/14); Bir bakıma **mert, cömert, dürüst ve şerefli bir insandı.**(94/16); Ne var ki bu iyi özelliklerini kötü bir maksada **hizmetkâr kıldı.**(94/17); İnsan **ne garip bir yaratık** komser bey.(94/20); Yurdumuzda ancak on dokuzuncu yüzyıl başlarında ışıklarını yaymaya başlayan Avrupa medeniyeti, bünyemizde türlü zorluklarla karşılaşırken, imparatorluğun köhne yapısı **çatırdıyordu.**(94/20); Eski, artık her şeyiyle **gömülmeliydi.**(94/25); Söze başlarken "İnsanlar garip yaratıklar" **dedim.**(94/30); Pek çoğu bu gerçekleri **görmezden geldiler.**(94/31); Davranışlarının bir vatan hainliği olduğunu düşünmeden **direnişe geçtiler.**(95/1); Babanızdan gördüğüm mukavemeti ne evliyadan, ne mescitten **gördüm.**(95/); Mescidin müşterileri âdet haline getirdikleri bir taklidi **sürdürüyorlardı.**(95/5); İnançları taklit olduğu için kolay **dağıldılar.**(95/6); İmamın arkasında birkaç ihtiyar **kaldı** sadece.(95/7); Kesin bir zafer **kazanmıştık.**(95/9); Cami, şehrin süsü olmaktan öte bir fonksiyona **sahip değildi** artık.(95/9); Düşünen kafalar onların tamamen ortadan kaldırılmalarının kamu oyunda da ters tepkilere yol açacağını **biliyorlardı.**(95/12); Bu fikirden hareket edilerek zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından **seçildi.**(95/14); Açlığa **mahkûm edildi.**(95/14); Artık onlar **toplumun ianesine muhtaç edilmiş, kültürden yoksun küçük bir topluluktu.**(95/17); Böylece camiin fonksiyoner niteliği kolayca **sıfıra indirildi.**(95/19); Evliya, o ölmüş olması gereken insan, ne kadar görmezden gelinirse gelinsin **eğilmedi.**(95/20); Geçirdiği hayat ve katlandığı riyazat'ın türlü

gölünç fıkralara konu edilmesi bile gerektiği kadar onu **yıpratmadı**.(95/21); Bu bir dine **dönüş mü?**(95/31); Tabîî hayır, ama bu davranış **bir inanç açlığının ifadesi**.(96/1); Kabri görmek insanlara açlığını hatırlatması bakımından **önemli**.(96/2); **Israr edemiyorsunuz**.(96/5); Ve evliya yirminci yüzyıla, bütün, inkılâplara, bütün iyi ve ileri fikirlere rağmen bu sokakta, bu yurttta **yaşamakta devam ediyor**.(96/5); Her değişmeyi yeşil parmaklıklar ardından seyreden o uğursuz varlık da **yaşamakta devam edecek**.(96/10); Sizler, siz entelektüeller **sürdüreceksiniz** savaşı.(96/13); Babalarınıza rağmen siz **başaracaksınız** bundan sonraki mücadeleleri.(96/13); Cinayeti büyük oğlanın işlediğini duyduğum zaman **üzüldüm**.(96/16); Ben asıl diğerinin kaatil olmuş olmasını **temenni ederdim**.(96/17); Çünkü o, **geriliğin sokağımızda yıkamadığımız son kalesidir**.(96/18); Onlar kuvvetliye **uyarlar**. (96/20); Solucan hayatlarını böylece **sürdürürler**. (96/22); Babanız **fikir sahibiydi**. (96/25); Karşı fikre de sahip olsa o bu bakımdan **takdire değerdi**.(96/26); Yüz yüze konuşmamız birkaç nezaket konuşmasını **geçmedi**.(96/27); Zaten inancını açık seçik ifade edebileceğinden de **şüpheliydim**.(96/28); O **fikri anlatmaktan çok yaşayan bir aksiyon adamıydı**.(96/29); Ayrıca inandığı şeyleri öz hayatına kıyasıya **tatbik etmişti**.(96/30); Yıllardır giydiği bir kat elbisesi **vardı**.(96/31); Onla **yetiniyordu**.(96/31); Oysa Avrupa, Amerika bu ileri ülkeler kişinin bu kendisiyle uğraşmasına gülümseyerek **bakıyorlardı**.(97/4); Onlar bizzat kendilerinin meydana getirdiği sele kapılmış **gidiyorlardı**.(97/6); Bütün bunlar olurken, onlar rönesans temelleri üzerinde yükselirken, büyük Fransız ihtilaliyle geriye zincirlerken biz ne **yaptık?**(97/12); **Oturduk**.(97/14); Miskin bir ruh haliyle onları **seyrettik**.(97/14); O ülkelerde bütün insan güçleri bu kutlu maksat için seferber edilmişken, ailenin her ferdi görev almışken bizim kadınıımız kenarda **bırakıldı**.(97/15); Böyle bir düzen Avrupa açısından bakınca ne **ifade ederdi?** (97/18); **Gerilik ve ilkellik değil mi?**(97/19); **Affedin**.(97/19); Aynı açıdan bakınca, babanızın mağara hayatı yaşayan bir klan başkanından farkı **neydi?**(97/19); O **bir müstebitti**.(97/21); O ailede **tüm iradelerin mümessiliydi**.(97/21); O, 'Hürriyet, evet' **derdi**.(97/22); Onca yeterlik sınırı tabîî **şeriatın tanıdığı haklar kadardı**.(97/23); Cinayeti ilk sanığın işlemediği sabit olduğuna göre savaş yeniden **başlıyor demektir** sokağımızda.(97/25); Bir bakıma onun dönüşü beni **memnun ediyor**.(97/26); Çünkü mücadele insanın yaşama gücünü **arttırıyor**.(97/27); Karşı tarafı hiç dinlediniz mi?" diye **sordum**.(97/29); "Hayır" diye **cevap verdi**.(97/30); Ben hiç bir zaman böylesine

anlamsız bir şey için bol vakte **sahip olamadım**.(97/30); Bir soru daha" **dedim**.(98/3); Onlar sizce **aptal mıydılar?**(98/3); **Durdu**.(98/4); **Tereddüt ediyordu**.(98/4); "Gerçeği söylemek gerekirse hayır" **dedi**.(98/4); Onlar **aptal değillerdi**.(98/5); Onlar intibak kabiliyetinden **yoksundular**.(98/6); Bu kusur bir bakıma savundukları inancın kökünde **yatıyordu**.(98/7); **Toplumun üzerinde titizlikle durması gereken bir faktördür** bu.(98/10); İnsan böylece pasif hayata yavaş yavaş **itilir**.(98/12); Yeni hamleler ihtiyacını **duymaz olur**.(98/13); **Dumura uğrar**.(98/15); **Yozlaşır**.(98/15); **Yok olur**.(98/15); "Sohbetinizden daha fazla yararlanmak isterdim" **dedim**.(98/17); Ne yazık ki daha yapmak zorunda olduğum işler **var**.(98/18); "Ah! evet" **dedi**.(98/20); Kusuruma **bakmayın**.(98/20); Anlaşılacağından emin olduğum zamanlar çenem **durmuyor**.(98/20); Size nasıl **yardımcı olabilirim?**(98/21); "Bir şekilde" diye **cevap verdim**.(98/23); Son görüşmemizden bu yana gördüklerinizi ve duyduklarınızı bana **anlatın**.(98/23); Ben çoğunlukla evden pek **çıkmam** efendim.(98/26); Zaten evvelce de pek **çıkmazdım**.(98/26); Yakın zamana kadar dadım **koşardı** dışarı işlere.(98/27); Bugün ben **bakıyorum**.(98/28); Bu yüzden ister istemez bazı insanlarla **konuşuyorum**.(98/28); Cinayet bizim sokağımız için **görülmemiş bir şeydi**.(98/29); Şu kadar yıllık ömrümde ben bile bir dadımın ölümünü bir de komşu hanımın öldürülmesini **gördüm**.(98/30); Bu sebeple olay sokağımızda **yankılar yaptı**.(99/2); Çeşitli şeyler **söylüyorlar**.(99/3); Tabî **gülünç bir iddia** bu.(99/5); İstediniz de onun için **söylüyorum**.(99/3); Düşünün ben bile dün gece o evde ışık gördüğümü **zannettim** bir an.(99/7); Sonra da kendi kendime kahkahalarla **güldüm**.(99/9); Dadınızı hayal meyal **hatırlıyorum**.(99/10); Onun ölümü hakkında hiç malumatım **yok**.(99/10); Bana ondan biraz bahsetmeniz **mümkün mü?**(99/11); Bu isteğini Küçük beyi **düşündürdü**.(99/13); Olayı hatırlamanın ona azap verdiğini **görüyordum**.(99/13); "Dadımın ölümü tuhaftı" **dedi**.(99/15); Aslında öldü mü yoksa öldürüldü mü pek **bilmiyorum**.(99/15); Dedem onu Suriye taraflarından **almış**.(99/16); Bana oyun arkadaşı olsun diye babama **hediye etmiş**.(99/16); Konakta **ailemizden biri gibiydi**.(99/20); Hatta birçok konularda benden daha salahiyyetliydi **diyebilirim**.(99/21); Çok **zekiydi**.(99/22); Eve gelen hocalardan ben ders görürken öğrendikleri mübalağasız **benden daha az değildi**.(99/22); Hatta onda bazı olağanüstü haller **vardı**.(99/24); Yetişkin bir genç kız olunca büyüklerim onu evlendirmek için çok **çaba harcadılar**.(99/25); Ama bir türlü **ikna edemediler**.(99/26); İsteyenler içinde bayağı iyi durumda olanlar **vardı**.(99/27); O

cinsinin en alımlı tiplerinden biriydi.(99/28); Bazen böyle bir güzelliğin, bu renkte bir deri içinde meydana gelişine **akıl erdiremezdim**.(99/28); Ama bana bütün bu tavırlar **yapmacıkmiş gibi gelirdi**.(99/31); Ben bu davranışlarının altında derin ve onulmaz bir keder **sezerdim**.(100/1); Şu var ki bu konuda konuşmama hiç bir zaman **izin vermezdi**.(100/2); Böyle anlarda onu tamamen yabancılaşmış **hissederdim**.(100/4); Oysa insan kadar tamammüllü bir yaratık **var mıdır?**(100/7); Ölümünden birkaç ay öncesine kadar herşey **yolunda gitmişti**.(100/8); Sonra birgün birşey **oldu**.(100/9); Konağın içinde alışlagelmişten başka bir hava **esti**.(100/10); O esen yelle beraber dadım bir kadın olarak dikkati çeker bir biçimde güzelleşmeye **başladı**.(100/11); Bu o güne kadar onda gördüğüm güzelliğe pek **benzemiyordu**.(100/12); **Benzemiyordu**.(100/14); O günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak **baktım**.(100/14); O kadar ki gözlerimi ondan **ayırımıyordum**.(100/15); **İnsanı çıldırtan bir histi** bu.(100/16); Bu güzelliğin o güne kadar dikkatimden kaçmış olması **tuhafı**.(100/18); Karşı komşuya, şu öldürülen hanımın evine o günlerde pek sık **gider olmuştu**.(100/20); Misafir gittikten sonra dadım yeni seçer olduğu çarpıcı renkli entarileri içinde dimdik göğüsleri, biçimli kalçası, incecik beli ve iri gözleriyle **salınırdı**.(100/23); Birgün evde ikimiz **yalnızdık**.(100/29); Yemeğe karşılıklı **oturduk**.(100/29); Bir an bakışlarımı üzerimde **hissettim**.(100/30); Başımı **kaldırdım**.(100/30); **Göz göze geldik**.(100/31); Alaylı bir sesle 'Bende bir değişiklik görmüyor musun Küçük bey?' diye **sordu**.(100/31); Onun o hali hafızamdan hiç **silinmedi**.(101/1); Sanırım ölene kadar **silinmeyecek** de.(101/2); Koyu siyah cildi sanki çok tatlı ve çok açık bir çukulataya **dönüşmüştü**.(101/2); Dadım o günkü haliyle bir kadının sahip olabileceği en tarifsiz bir güzelliğe **bürünmüştü**.(101/2); Elimde olmadan "büyü bu" diye **haykırdım**.(101/6); Benim tutkulu bakışlarım altında ayağa **kalktı**.(101/6); Servis bahanesiyle birkaç **dolaştı**.(101/7); **Bağırarak gibiydim**.(101/8); Otur ne olur? diye **yalvardım**.(101/8); Sesimin yüklü olduğu mânâ **dikkatini çekti**.(101/9); Bana derin derin bakarak oturdu.(101/11); Uzun süre **konuşmadık**.(101/11); O anda ona saldırmamak için beni tutan neydi **bilmiyorum**.(101/11); Zorla **hâkim olabildim** kendime.(101/12); Sonra o tane tane şunları **söyledi**.(101/12); Bu konakta, Küçük bey, hepimiz bana çok iyi **davrandınız**.(101/14); Şu var ki, sizin nazarınızda ben hiç bir zaman **gerçek bir insan olmadım**.(101/16); İyiliğiniz **bir hayvana gösterilen cinsten bir histi**.(101/16); Bilerek ya da bilmeyerek yaptığım büyük hataları da bu yüzden **görmezden geldiniz**.(101/17); **Affettiniz**.(101/17);

Sanıyordunuz ki bir siyah cilt altında bir insan kalbi **çarpmaz**.(101/19); Bir kediye, bir kuşa, bir sevimli köpeğe gösterilen bir ilgiydi bana **reva gördüğünüz**.(101/20); Ben bu eve acı tatlı birçok hatıralarla **gelmiştim**.(101/23); Ben de **anlatırdım**.(101/26); Bir de kendime sakladıklarım **vardı**.(101/27); Onları da **anlatırdım**.(101/28); Bir siyah derilinin bir iç hayatı olabileceği sizin aklınıza bile **gelmezdi**.(101/28); Sol yanağımdaki enine üç yarığı esircinin vurmuş olduğunu **söyledim** onlara.(101/30); Aslında bu işaret **bir soyluluk belirtisiydi**.(101/31); Ben **bir prensin kızyıdım**.(102/1); Babam ayrıca **kabilenin büyücüsüydü** de.(102/2); Sevgisi de, azarı da **içini ısıttırdı insanın**.(102/4); Esir tüccarlarının elinde tabî **ızdırıplı bir hayat geçirdim**.(102/5); Kanun **böyleydi**.(102/6); Büyük bey **satın aldı** sonra beni.(102/8); Bana “sen artık esir değilsin” **dedi**.(102/8); Gerçekten **esir değildim**, artık.(102/9); Ama **insan da değildim**.(102/10); Size biraz daha kabilemden bahsetmem **lâzım**.(102/12); Bizim ülkemiz **çöldü**.(102/12); **Asıl yurdumuz değildi** orası.(102/14); Çok çok eskiden **büyük bir denizin ortasındaki ufak bir adanın ahalisi imişiz** biz.(102/14); Bir gün adamıza gemiler **gelmiş**.(102/16); Bu gemilerin içinde tutsak devler **varmış**.(102/16); Devletleri bizim adamıza hapsedenler onları yalnız bırakmak için vatanımızdan **almışlar** bizi.(102/17); Gemilere **doldurmuşlar**.(102/19); Şimdi yaşadığımız topraklara **getirmişler**.(102/19); Bu olay tazeliğinden hiç bir şey kaybetmeksizin nesilden nesile **anlatılmış**.(102/20); Ve bize kadar **gelmiş**.(102/21); Şöyle **rivayet ederler**.(102/22); Adaya sürgün edilenler **ifrit isimli bir cin türüymüş**.(102/22); Bizim küçük adamız onlara daha da küçük **gözükmüş**.(102/24); Sıkıntıdan zavallılar heykeller yapar onunla **oyalanırlarmış**.(102/25); Bir insanın belki de yüz kat ağırlığında sert taştan bu heykelleri yapmak onlar için **kolayca başarılacak bir oyunmuş**.(102/26); Bu üç sürgün devden biriyle kabilemizin o zamanki başkanı pek güzel **anlaşmışlar**.(102/29); Nihayet ayrılma günleri **gelmiş**.(102/30); Devlere uzun seneler yetecek yiyecek adaya **çıkartılmış**.(103/1); Bizimkiler gemilere **yüklenmiş**.(103/1); Başkanla ifrit ayrılacakları zaman bir kıl **koparmış** göğsünden dev.(103/2); Ona **uzatmış**.(103/2); Bundan sonra demiş taptığımız bütün putlardan **vazgeçin**.(103/4); Benden **isteyin** istediğinizi.(103/4); Kopardığım bu kıl sizin aranızda beni **temsil edecektir**.(103/5); Onu gemiye götürmek **muhafızların dikkatini çekebilirmiş**.(103/7); Bu yüzden sadece bir parçasını kesip beraberlerinde getirmeleri **mümkün olmuş**.(103/8); Sonra yeni ülkemize **yerleşmişiz**.(103/9); O kıl parçası hükümdardan hükümdara **geçmiş**.(103/11); Ona sahip oldukları için kabilem

başarıdan başarıya **koşmuş**.(103/11); Kıla beraber kılın hikâyesi de hiç değiştirilmemeye **çalışılmış**.(103/13); Babam kardeşlerim içinde kız olmama rağmen beni pek **severdi**.(103/15); Bir gün boynuma bir muska **astı**.(103/16); Asarken de şöyle **söyledi**.(103/16); Bu muskanın içinde büyüdü bir kıl, Tanrımızın kılı **vardır**.(103/17); Ben konaktaki duruma **katlanıyordum**.(103/23); **Alışmıştım**.(103/23); Zaten başka ne **yapabilirdim** ki.(103/24); Sonra bir gün bir dostuma muskanın hikâyesini **anlattım**.(103/24); O, bana “Peki onu niçin bu güne kadar kullanmadın?” diye **sordu**.(103/25); Korktuğumu **söyledim**.(103/26); Muska, yaptığı işler için kurban ister **dedim**.(103/27); Sonra **düşündüm**.(103/28); Kaybedecek neyim **vardı**?(103/28); Yıllardır içimi yakan isteğime ancak böyle **kavuşabilirdim**.(103/28); İçime cesaret **geldi**.(104/1); Geçenlerde bir gün muskaya gereken sözleri **söyledim**.(104/1); Ondan bazı şeyler **istedim**.(104/2); Oysa yıllarca ben bunu **özlemiştim**.(104/4); Gözlerinde çıldırtan bir bakış “Bir gece daha bekleyin” **dedi**.(104/5); Yarın yepyeni bir hayat **bekliyor** beni.(104/6); Yarını **bekleyiniz** Küçük bey.(104/7); **Bekledim** yarını.(104/8); Ne **hayaller kurdum** sabaha kadar.(104/9); **Cevap vermedi**.(104/11); İçime birden bir korku **düştü**.(104/12); Kapıyı açmaya **çalıştım**.(104/12); **Kilitliydi**.(104/12); Kapıyı bu yüzden **kırdım**.(104/13); Girer girmez onu **gördüm**.(104/13); **Ölmüştü**.(104/14); Bir bakışta onun öldüğünü **anladım**.(104/14); Sonra bir şey **dikkatimi çekti**.(104/15); Dadımın rengi **beyazlaşmıştı**.(104/15); Bu haliyle ona ancak esmer **denebilirdi**.(104/16); Yatağına **yaklaştım**.(104/17); Boynundan hiç çıkarmadığı muskası **yoktu**.(104/17); Hemen bekçiye **haber saldım**.(104/18); Polisler **geldiler**.(104/18); Uzun araştırmalardan sonra nefes darlığı **dediler**.(104/19); Gömülmesine **ruhsat verdiler**.(104/19); "Siz bunun normal bir ölüm olmadığını mı düşünüyorsunuz?" diye **sordum**.(104/21); Başımı **salladı**.(104/24); Sonra hüzünlü bir sesle "Onun eceliyle öldüğüne inanmıyorum" **dedi**.(104/24); Dikkatimi çeken bir kaç şey **vardı**.(104/25); **izah edemiyorum**.(104/25); Muska **kaybolmuştu**.(104/26); Rengi garip bir şekilde **beyazlamıştı**.(104/26); Penceresi **açıktı**.(104/26); Oysa o çok üşür en sıcak günlerde bile penceresi açık **yatamazdı**.(104/26); Bir kırlent muntazam konuştuğu halde bir kaç noktada **yırtılmıştı**.(104/29); Onun böyle bir derbederliğe katlanabilmesi **imkânsızdı**.(104/30); Düşündüklerimi polislere söylemekte **tereddüt etmedim**.(104/31); Bu saydıklarım ne **ifade ederdi** ki.(105/1); "Bana onun odasını gösterebilir misiniz?" diye **sordum**.(105/3); "Tabii" **dedi**.(105/5); O günden sonra o odaya hiç **el sürmedim**.(105/5); Her şeyi olduğu gibi **korudum**.(105/6);

Yazıhanesinin çekmecesinden bir deste anahtar **aldı**.(105/7); Beraberce binanın arka tarafına **yürüdük**.(105/8); Pencere **açtı**.(105/8); Kapıyı **açtı**.(105/8); Önce o **girdi** içeri.(105/8); Hayretle **haykırdı**.(105/8); Biri bu odayı **kullanıyordu**.(105/9); Bütün eşyalardan **belliydi** bu.(105/10); Komodinin üzerindeki tabla sigara izmariti **doluydu**.(105/11); "Bana kırlent'i gösteriniz" **dedim**.(105/12); Divana bakıp "Yok" **dedi**.(105/13); Şurada olması **lâzımdı**.(105/13); Pencereye **yürüdüm**.(105/14); Oda **ikinci kattaydı**.(105/14); Tam oda hizasında uzayan bir ıhlamur ağacı **bulduğumuz yere tırmanan tabii bir merdivendi**.(105/14); Küçük bey "Bu durumdan bir şey anlıyor musunuz kuzum?" **dedi**.(105/17); Ağırca **döndüm**.(105/19); "Zannediyorum" diye **cevap verdim**.(105/19); Yalnız bir soruya **cevap veriniz**.(105/20); Bana kırlentin üzerindeki yırtıkları **tarif edebilir misiniz?**(105/20); Erimiş bir kumaş manzarası arz ediyordu **dedi**.(105/22); Oysa kumaş henüz **sağlamdı**.(105/23); Odadan dışarı çıkarken "Dadınızın size ertesi gün için hazırladığı sürpriz neydi, tahmin edebiliyor musunuz?" diye **sordum**.(105/24); "Tahmin edebiliyorum" diye **cevap verdi**.(105/27); En önemli sorumu sormaya **hazırlandım**.(106/1); **Şaşaladı**.(106/4); **Cevap veremedi** bir süre.(106/4); Onu en can aşacak noktasından vurduğumu **görüyordu**.(106/4); Gözleri kinle bir iğne topuzu kadar **küçüldü**.(106/5); İsyarla titreyen sesi kullanacağı kelimeleri bulmakta **güçlük çekiyordu**.(106/6); "Belki de ben böyle olmasını hayal etmişim" **dedi**.(106/8); Kimbilir belki de **bir başkası içindi** bu.(106/9); Sert bir sesle "Kimdi o bir başkası?" diye **sordum**.(106/10); Kısaca "Sanırım kaatil" **dedi**.(106/11); Bu sonucu **tahmin etmiştim**.(106/12); Bu yüzden **şaşırmadım**.(106/12); Yıllar evvele dayanan bu cinayeti, son işlenenle ilgili **buluyordum**.(106/13); Dadınızın ölümünde şüpheli gördüğünüz bir şey mi **var?**(104/22); Konaktan çıktıktan sonra karşı sıraya, imamın evine **gittim**.(106/16); Kapıyı tanımadığım bir kadın **açtı**.(106/17); Otuz beş yaşlarında **gözüküyordu**.(106/17); Vaktin bir hayli ilerlemiş olmasına rağmen yataktan henüz kalktığı **belliydi**.(106/18); Gün ışığında görünüşünde dün akşamdan bazı şeyler söyleyen izler **vardı**.(106/19); Güzel olduğu güveni **içindeydi**.(106/21); Bu inancın aşın cinsi istekten olduğu **belliydi**.(106/21); Açık sabahlığının ortaya koyduklarını gizlemeye hiç de **niyetli gözüküyordu**.(106/22); Hüviyetimi gösterip kendisiyle konuşmak istediğimi **söyledim**.(106/24); O gösterdiğim karttan çok boyuma, vücut yapıma **dikkat etti**.(106/25); Sonra "İçeri buyrun" **dedi**.(106/26); Girdiğimiz odada çığ kırmızı bir koltuk takımı aynı renkte büfe ve sehpa **vardı**.(106/26); "Yine şikâyet ettiler beni değil mi?" diye **sordu**.(106/29); Genç bir

hanımın böyle bir sokakta dul olması **suçtur**.(106/30); **Anlayamıyorum**.(106/31); Bir kadının erkek arkadaşları **olamaz mı?**(106/31); Hangi asırda **yaşıyoruz** kuzum.(106/32); Gelişimin böyle bir şikâyetle ilgisi olmadığını, bitişik evde öldürülen hanımla ilgili tahkikatı yürüttüğümü, bu sebeble kendisini rahatsız ettiğimi **söyledim**.(107/1); Kuşkusu bir anda **dağıldı**.(107/3); "Ah demek öyle" diye **şakıdı**.(107/5); Hem rahatsızlık da **ne demek**.(107/6); Gelişinizden pek **memnun oldum**.(107/7); Hay Allah, size bir kahve pişirmeyi bile **akıl edemedim**.(107/7); Şaşkınlığıma **verin**.(107/8); Yo **itiraz etmeyin**.(107/9); Kahveniz nasıl **olsun?**(107/9); Sabahlığının örttüğü yerlerin bir kısmını daha gösterecek bir biçimde **oturdu**.(107/11); "Bu sokak bir garip" **dedi**.(107/13); Benim doğup büyüdüğüm yere pek **benzemiyor**.(107/13); Bu sokakta her cam, **üzerinize dikilmiş meraklı bir gözdür**.(107/14); Evlerse **en insafsızından birer bunamak üzere olan hâkim**.(107/15); Nereden **geliyorsun?**(107/17); Nereye **gidiyorsun?**(107/17); Ne **yapıyorsun?**(107/17); Ne **yapacaksın?**(107/17); Onlara baktıkça garip bir şekilde suçlu **hissedersiniz** kendinizi.(107/18); İçinize, elinizde olmadan kaygı **düşer**.(107/19); Bu sokakta oturanların bazıları tıpkı **oturdukları evler gibidirler**.(107/23); Bunu duyunca cinler **toplanır** insanın başına.(107/27); Sana ne, ne yaparsam yaparım diye haykırmamak için **kendinizi zor tutarsınız**.(107/28); Tabîî hepsi **böyle değildir**.(107/31); İçlerinde hoşgörü sahibi, medenî olanları da **var**.(107/31); Tenkit bir yana beğendiklerini bile **söyler** onlar.(108/1); Meselâ şu karşıdaki konağın sahibi **yaşlı bey**.(108/2); Beni her görüşünde **över**.(108/3); Sizi görünce gönlüm **aydınlanıyor**.(108/3); Siz bu sokaktaki hanımlara güzel bir numunesiniz **der**.(108/3); Öldürülen teyze de **öyleydi**.(108/5); Benim gibi komşu teyze de **hoşlanırdı** konaktaki beyden.(108/7); Bana aralarında hissî bir bağ **varmış gibi gelirdi**.(108/10); "Meselâ nasıl bir ilişki" diye **sordum**.(108/12); Boya artıklarıyla daha iri gözükken siyah gözleri **süzüldü**.(108/13); Rehâvetli bir sesle "Şey gibi" **dedi**.(108/14); Nasıl **söylemeli**, çok uzun seneler sürmüş bir aşk gibi meselâ.(108/14); Hanım erkeğe göre **pek yaşlı değil miydi?**(108/16); **Gülümsemedim**.(108/16); "Nasıl olur?" **dedim**.(108/16); Oturduğu yerde kıkır kıkır **güldü**.(108/18); "Gönül bu" diye **cevap verdi**.(108/18); Aralarındaki ilişkinin pek eski olduğu **belliydi**.(108/19); "Öldürülen hanımın oğulları vardı." **dedim**.(108/21); Onlar böyle bir şeye **engel olmazlar mıydı?**(108/21); Kadın bu düşüncemi küçümser bir biçimde elini boşlukta **salladı**.(108/23); "Küçük olanı aptalın biridir" **dedi**.(108/24); Gözünü kaldırıp insanın yüzüne bile **bakmaz**.(108/24); Ama büyüğü

başını iki yana, ah nedir o anlamında **salladı**.(108/25); Çünkü onu konağa girip çıkarken **görürdüm**.(108/27); **Tuhaftır**.(108/28); O da annesi gibi nedense gece gidip gelmeyi **tercih ederdi**.(108/28); Bir kaç soru daha sorduktan sonra "Çevrenin sizi bakışlarıyla rahatsız ettiğinizden şikâyet ediyordunuz" **dedim**.(108/30); Gözetlendiğinizi sandığınızı **söylemiştiniz**.(109/2); Oysa siz de bazı şeyleri dikkatle **takip etmişsiniz**.(109/2); "Ah" diye **göğüs geçirdi**.(109/4); Evden ayrıldığı zaman vakit bir hayli **ilerlemişti**.(109/7); Hedefime ağır ağır yaklaştığımı **hissedişiyordum**.(109/8); Öğleden sonra düşünmek ve raporlarımı yazmakla **geçti**.(109/8); Yaram henüz tamamen **iyileşmemişti**.(109/9); Bana **zorluk veriyordu**.(109/10); Bu yüzden o akşam eve erken **döndüm**.(109/10); Arkadaşım akşam namazını **kılıyordu**.(109/11); O namazını bitirene kadar ben sofrayı **hazırladım**.(109/12); Tam yemeğe oturacağımız sırada doktor **geldi**.(109/13); Böylece **üç kişi olduk** masada.(109/14); Yemek yenene kadar hemen hiç **konuşmadık**.(109/15); Sonra bu günkü tahkikatımı **anlattım**.(109/16); Doktor dadının ölüm olayıyla **yakından ilgilendi**.(109/16); Buna benzer ölümler ve bunların meydana geliş sebepleri konulu bir konferans **çekti**.(109/17); Onu dinlerken bir yandan hissettirmeden arkadaşımı **gözlüyordum**.(109/19); Gerek benim söylediklerim gerekse doktorun ilmî izahı onun üzerinde pek büyük bir ilgi uyandırmışa **benzemişiyordu**.(109/20); Doktora bir fırsatta sözü bu konu üzerinde uzatmasını **işaret ettim**.(109/22); Ne demek istediğimi **anladı**.(109/23); Benzeri cinayetlerden bazı misaller vererek uzun uzun **konuştu**.(109/24); Bir ara arkadaşım sıkıntılı bir sesle "Yeter artık" **dedi**.(109/26); Sonra **durdu**.(109/27); "Afedersiniz" diye konuşmasına **devam etti**.(109/27); Cinayet lâfı **asabımı bozuyor** da.(109/28); "Neden dostum?" diye **sordu**.(109/30); "Daha sonra" **dedi** arkadaşım.(110/1); Bu iş bir sonuca vardıkdan sonra aklınızda sıralı bütün soruları cevaplandıracağımı **umuyorum**.(110/1); Meselâ cinayetten bahsetmek yerine Küçük beyin DEĞİŞME ile ilgili sözleri üzerinde durmamız **mümkün**.(110/4); Doktor "Küçük bey dediğiniz kişinin ülkemizdeki değişmelerle ilgili sözleri de mi cinayete ilgili sizce, bunu mu demek istiyorsunuz?" diye **sordu**.(110/8); Arkadaşım sükûnetle "Evet" **dedi**.(110/11); Aynen böyle söylemek **istiyorum**.(110/11); Siz hayret etmekte **mazursunuz**.(110/12); Çünkü yapılmış olanları, halen yapılanları ve yapılması tasarlananları **bilmiyorsunuz**.(110/12); Bir konuşmamızda size sokağımız, dünyanın tamamıdır **demıştim**.(110/15); Siz bu sözümünden basit bir insanın bir sokağı bütün bir dünya gibi gördüğü sonucunu **çıkarmıştınız**.(110/16); Oysa ben bu sözü şöyle söyle-

mek **istemiştim**.(110/18); Yine **aynı denge kanununun gereğidir** bu.(110/23); Doktorun dudaklarında müstehzi bir tebessüm **uçuşuyordu**.(110/25); "Desenize" **dedi**.(110/26); Sizin sokakta birinin başının ağrması Ford'un otomobil üretimine **etki ediyor**.(110/26); Arkadaşım "Anlayamamakta haklısınız" **dedi**.(110/28); "Bu ilgiyi daha iyi anlayabilmek için savaşın iç yüzünü bilmek zarureti **var**.(110/28); Küçük bir ülkenin dar bir sokağı, orada o sokakta meydana gelen önemsiz olaylar dünyayı neden **ilgilendirsin değil mi?**(110/30); Nasıl ki toplumda kabul edilmiş bazı fikirler aynı açıdan bakıldığı için **doğru intibamı verir**.(111/4); Bunu size ilerde gücüm yettiği kadar anlatmaya **çalışacağım**.(111/5); Anlatmak için zamana **ihtiyaç duyusunuz**.(111/7); Söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu **söylüyor** bana.(111/7); "Hayır, bilakis" **dedi** arkadaşım.(111/9); Aklınıza gelmeyecek kadar **basit**.(111/9); Hatta söylediğim zaman atacağımız kahkahaları daha şimdiden **duyuyor gibiyim**.(111/10); Çok büyük bir ihtimalle o gün bu andaki istihzanızı **arayacak duruma geleceğim**.(111/11); Ama çok ileri bir gelecekte karşılaşacağınız bazı olaylar size belki sözlerimi **hatırlatacaktır**.(111/13); Ciddi bir ifadeye **büründü** doktorun yüzü.(111/18); "Ne peşindesiniz tam bilmiyorum" **dedi**.(111/18); Ama siz **çılgn bir idealistsiniz**.(111/19); Omuzlarını kaldırarak arkadaşım, "İdealistlikten ne murat ettiğinizi bilmiyorum" diye **cevap verdi**.(111/21); Ciddi münakaşalara girdiğim insanlarla önce kullanılan kelimeler üzerinde bir anlaşmamız olsun **isterim**.(111/22); İnsanlar nedense kelimeleri pek **hor kullanırlar**.(111/24); Çok zaman pek zayıf bir kelimecik güçsüz omuzlarına taşıyamıyacağı yükler **yüklenir**.(111/28); Onun bu zavallı ve aciz durumu **rahatsız eder** insanı.(111/29); Bazense kocaman etli canlı bir kelime, adaleli omuzlarında hafif bir anlam **yüklenir**.(111/30); **İsrafın akıl almaz bir şeklidir** bu.(112/2); Bu sorumsuzca sarf, sorumsuzca fikir ve aksiyonun annesi sayılacak bir döl bereketine **sahiptir**.(112/4); **Hafif bir kahkaha attı** doktor.(112/7); "Bir idealist sözü üzerinde bu kadar durursanız" **dedi**.(112/7); İnsanların bu en yaygın anlaşma aracına **ambargo koymuş olmaz mısınız?**(112/8); Arkadaşım yorgun bir çaresizlikle ellerini yana **açtı**.(112/10); "Evet ama" **dedi**.(112/11); İnsanlar aynı yolla **zehirlenirler** de.(112/11); Kişileri bu gün içine düştükleri çıkmaza sokan, umutsuz kılan, onu gitmesi gereken asıl hedeften saptıran **sözdür**.(112/12); Öyleyse birbirini anlamak isteyen iki insanın önce sözler konusunda bir anlaşmaya varmaları **yanlış olmaz**.(112/15); **Sustu** ikisi de.(112/18); Elllerinde olmadan birbirlerine hafifçe sinirlendiklerini **görüyordum**.(112/18); Bu arada garip bir şey **oldu**.(112/19); Bir his

dürtüsüyle arkadaşşıma **baktım**.(112/20); Başı **Önüneydi**.(112/20); Rengi **bembeyaz kesilmişti**.(112/21); Hafif bir ağız kıpırtısıyla görünmeyen bir varlığa bir şeyler söylediğini **farkettim**.(112/21); Pek kısa **sürdü** bu hali.(112/22); Sonra yavaşça oturduğu yerden **doğruldu**. (112/23); "Şimdi benim artık gitmem lâzım" **dedi**.(112/25); Doktorun elini **sıktı**.(112/25); Bana **döndü**.(112/26); Tertemiz mavi gözleri hafif bir yaş tabakasıyla **buğuluydu**.(112/26); "Allaha emanet ol" **dedi**.(112/27); Bir daha görüşemememiz pek **mümkün**.(112/27); Bu dava bu bölümüyle **benim ailemin bir pisliği**di.(112/29); Temizlemek de bana **düşer**.(112/30); Endişeyle "Yanıyorsun" **dedim**.(112/30); Bu mesele topluma **aittir**.(113/1); Devlet'i **ilgilendirir**.(113/1); Ben olaya bir Devlet temsilcisi olarak **katılıyorum**.(113/2); Bu yüzden gitmene **izin veremem** senin.(113/2); O cevaben "Durumu sen bile anlamak istemiyorsun" **dedi**.(113/3); Bu kavgada bilmediğiniz varlıklar ve onların bilmediğiniz güçleri **söz konusu** (113/6); Ben de, karşı taraf da sizce bilinmeyen bu kuvvetlerden yararlanarak **çarptısacağız**.(113/7); Bu sözler üzerine kelimeler **boğazıma dizildi**.(113/10); **İtiraz edemedim**.(113/10); "Savaş başladı" **dedim**.(113/12); Hem de düşünemeyeceğimiz kadar **vahşi bir savaş**.(113/12); Ve o bu işte **yapayalnız öyle mi?**(113/14); Doktora bir süre **cevap vermedim**. (113/15); Sonra "Söylediklerini siz de duydunuz" **dedim**.(113/15); "Yalnız değilim", **dedi**. (113/16); Yeniden yerime **oturdu**m.(113/18); Cevap vermekte **tereddüt ediyordum**.(113/18); Arkadaşımın sözleri **geliyordu** aklıma.(113/19); **Gülecekti** doktor.(113/19); Omuzlarımı **silktilim**.(113/20); Kısaca "Cinler" **dedim**.(113/21); **Gülmedi** doktor.(113/22); Aksine bana ilgiyle **baktı**.(113/22); "Onlar'a sizin de inandığınızı görüyorum." **dedi**.(113/22); Tabiatta ne olduğu izah edilemeyen pek çok gücün ve olayın var olduğu **muhakkak**.(113/23); Bunların bir bölümüne Cinler ismi verilmesi **mantığa ters düşmüyor**.(113/25); "Hayır doktor" **dedim**.(113/27); **Tevil etmeyiniz**.(113/27); Ben cinler derken Cinler demek **istedim**.(113/27); Arkadaşımın bahsettiği de **onlardı**.(113/28); O da, ben de cinlerin var olduklarına, dünyamızda, aramızda, içimizde yaşadıklarına **inanyoruz**.(113/29); Bir an **kabul edelim**.(114/3); Yeryüzünde Cinler **vardır**.(114/3); Bütün bunların söz konusu cinayetle ne ilgisi **olabilir?**(114/5); Kaatil **biliniyor**.(114/6); Bu **etli canlı bir insan**.(114/6); Sanırım siz de **onun peşindesiniz**.(114/7); Böyle olduğu halde nasıl oluyor da bu işi ONLAR'la ilgili **buluyorsunuz?**(114/8); "Size şimdilik cevap vermeyeceğim" **dedim**.(114/10); Onun sağ salim geri dönmesini **temenni edelim**.(114/10); O zaman ONLAR'ı ve

ONLAR'ın hayat hikâyelerini daha yetkili bir ağızdan dinlemeniz **mümkün olur**.(114/11); "Olay gittikçe sarıyor beni" **dedi**.(114/15); Saçma da gözükse bu işin sonuna kadar gitmek **istiyorum**.(114/15); Çaylarımızı içerken uzun süre **konuşmadık**.(114/17); Vakit gece yansına yaklaştığı sıralarda nihayet beklediğim haber **geldi**.(114/17); **Yardımcımdı** telefon eden.(114/19); Kısaca "Her şey tamam şef **dedi**.(114/19); Konağın penceresi **kapalı mı?**(114/20); Hayır akşam üstü **açıldı**.(114/20); Dikkatini çeken bir şey **var mı?**(114/21); Alaylı bir sesle, "Burada oturanlar sanırım tavuklarla beraber **yatıyorlar**.(114/22); Sadece bir siyah köpek çevremizde **dolamp duruyor**, eksik olmasın.(114/23); Ciddi bir sesle "O köpeği yakalat ve kendi elinle Öldür" **dedim**.(114/26); Yardımcımın hattın öbür ucunda ne hâle geldiğini bakmadan **görebiliyordum**.(114/27); Baş üstüne şef diye **kekeledi**.(114/29); Hiç bir şey **anlamadım** ama, başüstüne.(114/29); Ahizeyi kapadıktan sonra doktorla **göz göze geldik**.(115/1); **Gülümsedim**.(115/2); "Şimdi de benim hastalığımı mı tesbite çalışıyorsunuz?" **dedim**.(115/2); "Evet niyetliyim" diye **cevap verdi**.(115/5); Sabaha kadar sizinle birlikte **kalacağım**.(115/5); Çünkü iki çılgin **var** orta yerde.(115/7); Asrımız ruh hastalıklarının artışı bakımından **önde geliyor**.(115/9); Hele diğer ülkelerle yakınlaşmamız arttıkça, hergün bunun değişik şekillerine **şahit oluyoruz**.(115/10); Arkadaşınızda ve sizde gördüğüm davranışlara bakarak sizi kolaylıkla **bir kategoriye sokarım**.(115/11); Ama beni ağır davranmaya zorlayan şey **iddialarımızın gerçek olması ihtimali**.(115/14); Öyleyse kalmam, bu işin sonuçlanmasını beklemem benim yönümden **bir zaruret**.(115/15); "Kalmaya karar verdiğiniz için teşekkür ederim doktor" **dedim**.(115/18); Kendimi henüz formunda **hissetmiyorum**.(115/20); Size bu gece ihtiyacım **olabilir**.(115/21); Silâh kullanmayı **bilir misiniz?**(115/21); "Evet" **dedi**.(115/23); Babam **subaydı** benim.(115/23); Çocukluğumdan beri silâhı **severim**.(115/23); Yazık ki kanunlarımız silâh taşımaya **müsait değil**.(115/24); Silâhı belindeyken insan kendini daha rahat **hisseder**.(115/25); Ona dolu bir 7,65 uzatırken "Kendinizi silâhla neden daha rahat hissettiğinizi söyleyebilir misiniz?" diye **sordum**.(115/27); **Düşündü**.(115/30); "Herhangi bir yerden gelebilecek bir tehlikeye karşı tabî" diye **cevap verdi**.(115/30); Modern bir ülkede **yaşıyorsunuz**.(116/1); Devlet size şöyle **söylüyor**.(116/1); Senin güvenliğini sağlamak **benim görevimdir**.(116/2); Bu yüzden seni silâh taşımaktan **men ediyorum**.(116/3); Bu garantiye rağmen silâh size niçin emniyet hissi **vermiş olsun?**(116/3); "Doğru" **dedi**.(116/6); Devletin verdiği garantiye **güvenemiyorum**, herhalde.(116/6); Zaman zaman bu güvensizliğimizi

haklı kılacak misaller **çıkıyor değil**.(116/7); Doktor ölüm şeklini tesbite çalışırken ben tek tek bütün odaları **dolaştım**.(118/24); İncelemem bittiğinde gün **ağarmak üzereydi**.(118/28); Doktorla vedalaştıktan sonra raporumu **tanzim ettim**.(118/28); Yaram, yorgunluk ve uykusuzluğumdan ötürü **zonkluyordu**.(118/29); Hafif bir kahvaltıdan sonra **yattım**.(118/31); Derin bir uykuya **daldım**.(118/31); Odanın perdesinden güneş **çekilmişti** bile.(118/2); Uzandıgım yerde işin şöyle bir muhasebesini **yaptım**.(119/2); Meseleyi hafiften **almıştım**.(119/4); Katilin bir daha aynı kolaylıkla tuzağa düşeceğinden **emin değildim**.(119/4); Özellikle arkadaşım için **endişe ediyordum**.(119/9); Çünkü hissim asıl hedefin o olduğunu **söylüyordu** bana.(119/9); Kaatili de, Küçük beyin çekmecesinden kaybolan şeyleri de en kısa zamanda ele geçirmek **kaçınılmaz bir mecburiyetti**.(119/10); Zihnimde olaylar artık tamamen **beliriyordu**.(119/13); Eksik olan bir tek nokta **öldürülen yaşlı kadının göğsünde taşıdığı paketti**.(119/13); Zihnimde gelişen şekle **uygun düşünüyordu** bu düşünce.(119/16); Kapının ziliyle **doğruldu**.(119/17); Gelen **doktor**.(119/18); Yüzüne bakar bakmaz onun gündüz de uyumamış olduğunu **gördüm**.(119/18); Gülerek "Size hayırlı sabahlar dilemeliyim komiser bey" **dedi**.(119/21); "Bense sizin için aksini temenni edecek, iyi uykular diyeceğim" diye **şakalaştım**.(119/22); İkimiz de iyice **acıkmiştık**.(119/24); Yemek süresince hemen hiç bir şey **konuşmadık**.(119/25); Konu ancak kahvelerimizi içerken **açıldı**.(119/26); "Dün gece kaatilin konağa geleceğini nasıl tahmin ettiniz" **dedi**.(119/26); "Basitti" diye **cevap verdim**.(119/28); Küçük bey son ziyaretimde dikkatimi kadının ölümüne **çekmeğe çalıştı**.(119/28); Konuşması boyunca dadının odasının aynen muhafaza edildiğini bir kaç kere ısrarla **söyledi** bana.(120/4); O anda beni odaya sürüklemek ve bir başka şey göstermek azminde olduğunu **hissettim**.(120/6); Girer girmezse odanın bir başkası tarafından kullanılmakta olduğunu görmemek **imkânsızdı**.(120/7); İlk dikkatimi çeken şey **pencerenin açık olduğuydu**.(120/9); Sanki incelermiş gibi onu indirip **kaldırdım**.(120/10); Ve kapalı **bıraktım**.(120/11); Bu aslında çoktan şüphelenmeye başladığım Küçük beye **tuzaktı**.(120/11); Kendimi bir an **Küçük beyin yerine koydum**.(120/14); Bana dadının ölümünden ve onun öldürüldüğü odayı gösterme isteğinden, artık kaatilden kurtulma çabasını **sezmiştim**.(120/15); Nitekim ilk telefon konuşmamızda yardımcım akşamüstüne doğru pencerenin açıldığını bana **bildirdi**.(120/18); Bu şekle göre Küçük Bey kaatile bilmediğim bir sebepten ötürü **yataklık yapıyordu**.(120/20); O zaman şöyle **düşündüm**.(120/25); Kaatil bir şeyden ötürü Küçük beyi **elinde tutuyordu**.(120/); Küçük beyin son tutumuysa artık kaatili

başından atmak istediğini **gösteriyordu**.(121/2); Bu sorunun cevabını henüz **veremiyordum**.(121/4); Çünkü Küçük beyin yeteri kadar dedelerinden miras kalmış geliri **vardı**.(121/8); Ben bu muskanın varlığına **inanıyordum**.(121/12); Muska onun anlatışına göre **bir ifritin kılından yararlanarak meydana getirilmiş büyü güçlere sahip bir parçaydı**.(121/12); Doktor, "Söz konusu parçanın büyü olduğu ve büyüünün varlığına gerçekten inanıyor musunuz?" diye **sordu**.(121/18); Ülkemizde, özellikle yaşadığımız asırda böyle bir inanç **gülünç olmaz mı?**(121/20); Cevaben "Doktor" **dedim**.(121/22); Gündüzün varlığına **inanıyor musunuz?**(121/22); Kötü **nedir** doktor?(121/26); Bir tıp adamı olarak bana hangi organımızı bütün fonksiyonları ile tanıdığınızı **söyleyebilirsiniz?**(122/1); **Tanıyor musunuz** bunları?(122/4); Neden doktor size hiç de yakışmayan kör bir taassupla bazı deyimleri **saf dışı bırakıyorsunuz?**(122/7); İnkâr, gücünü bilgisizliklerden **alır** dostum.(122/12); Ve inkâr **asrımızın sık sık ardına sığındığı şeylerden biridir**.(122/13); Çünkü **kolaydır** inkâr.(122/14); İnsanı bir sürü zahmetlerden **kurtarır**.(122/14); Bütün bunların inkârı, tasdikinden ne kadar **kolaydır**.(122/16); Yalnızca Allah'ı idrake çalışmak bile **ne zahmetler yükler** insana.(122/17); En azından rastladığımız şeylere çok dikkatle bakmayı ve düşünmeyi **gerektirir**.(122/18); Oysa vaktiniz **yoktur** sizin.(122/20); Belki Allah'ı idrak etmek de **işinize gelmez**.(122/20); Bu **ağır gelir** size.(122/23); Çünkü siz hayatınızı süsleyen başarılarınızla bizzat **yaradan olmak iddiasındasınızdır**.(122/23); **Direnirsiniz**.(122/25); Çünkü siz **sizsinizdir**.(122/27); Siz sonsuzluklar ve tarifsiz güzellikler mahşeri Allah yolu içinde mutlak özgürlüğü **bilemezsiniz**.(122/4); Gözleriniz ve kalpleriniz size hoş gelen, gerçekte şeytana ait bir örtüyle **örtülmüştür**.(123/5); Telefonun sesiyle **sustum**.(123/9); Konuşan **Emniyet Müdürüydü**.(123/9); Sesinde tuhaf bir ifadeyle, "Mümkün olduğu kadar süratle geliniz" **dedi**.(123/10); Ceketimi giyerken doktora "Dikkatli olunuz" **dedim**.(123/11); Karşı taraf sizin bu işin içinde olduğunuzu **biliyor**.(123/12); Mümkünse ben dönene kadar gelen telefonları **zapt ediniz**.(123/13); Kendinizi savunmak zorunda kalırsanız silâh kullanmaktan **çekinmeyin**.(123/15); Süratle Emniyet Müdürlüğünü **buldum**.(123/17); Beni bekletmeden odaya **aldılar**.(123/17); İçerde iki yabancı **vardı**.(123/18); Hallerinden önemli mevkilere sahip oldukları **görülüyordu**.(123/18); Müdür bey bozuk bir yüzle **karşıladi** beni.(123/19); Sertçe bir sesle, "Olayları başından başlayarak ve hiç bir şey gizlemeden bu beylere anlatın" **dedi**.(123/22); Arkadaşımın annesinden başlayarak çalışmalarımı elimden geldiği

kadar açıkça **izah ettim**.(123/23); Yabancılardan biri ufak tefek koyu esmer tenli olan "Görülüyor ki" **dedi**.(123/26); Görevinizden hemen alınıp yerinize bir diğer arkadaşınızın tayin edilmesi **gereklidir**.(123/29); Bu sözler üzerine hiddetten kıpkırmızı kesildiğimi **hissettim**.(124/1); Ağır bir cevap vermek üzereyken gözlerim Emniyet Müdürünün gözleriyle **karşılaştı**.(124/2); Onlarda gördüğüm bir şey cevap vermekten **alıyordu** beni.(124/3); Müdür bey aynı azarlayan konuşmasıyla **bir zarf uzattı** bana.(124/5); Kısaca "Yeni göreviniz burada yazılı" **dedi**.(124/6); Sersemlemiş bir halde dışarı **çıktım**.(124/12); İçimden verilen zarfı yırtıp atmak ve görevden hemen ayrılmak **geliyordu**.(124/12); Talimat **aynen söyleydi**.(124/14); Yine de bu hissimi **yendim**.(124/14); Yazıyı **okudum**.(124/14); Odamda tanıdığınız bu iki insan **önemli politikacılarımızdandır**.(124/16); Bu şahıslar her ne sebebleyse sizin bu tahkikattan alınmanızda sanık yararına olduğu belli bazı menfaatler **buluyorlar**.(124/17); Bu onbeş gün içinde ne yapıp yapıp bu işi **sonuçlandırın**.(124/19); Size **güveniyorum**.(124/20); Olay aydınlandıktan sonra kimsenin itiraz edebileceği bir nokta **olamaz**.(124/21); Ama başaramazsanız, korkarım bu zatların ikimizden de alacakları hınç hiç de **küçümsenir olmayacaktır**.(124/22); Tabî okuduklarım **sevindirdi** beni.(124/25); Demek iş büyük başları harekete getirecek kadar **önemliydi**.(124/26); Daire kapısını açmak için elimi uzatır uzatmaz kapı kendiliğinden **açıldı**.(124/29); Aynı anda tabancamı çekmemle kendimi yan tarafa atmam **bir oldu**.(124/30); Sonra sakınarak içeri **girdim**.(125/1); Daire **boştu**.(125/2); Bütün elektrikler **açıkta**.(125/2); Doktor ortada **gözüküyordu**.(125/3); Birden içimi bir yorgunluk **kıpladı**.(125/4); Kapıyı kapayıp bir koltuğa **attım** kendimi.(125/5); Saatlerce şu sorulara **cevap aradım**.(125/5); Sonra elbisemle uzandığım yatağında **uyuyakalmışım**.(125/9); Dört bir yandan **saldırıya geçtiler**.(125/12); Beni tam yakalamak üzerelerken **uyandım**.(125/13); Daha gözlerimi açar açmaz zihnim kaldığı yerden konuyu yeniden **ele aldı**.(125/15); Hayretle uyuduğum sürece bazı neticelere varmış olduğumu **gördüm**.(125/16); Benim dairemi **aramışlardı**.(125/17); Öyleyse bir şeyin bende olduğunu **zannediyorlardı**.(125/17); Aranılan şeyin muska olduğundan hiç şüphem **yoktu**.(125/19); Konakta kırık çekmece ve evimde aradıkları **aynı şeydi**.(125/20); Bu **bir kozdu** benim için.(125/24); Demek karşı taraf benden **çekiniyordu**.(125/26); Öyleyse henüz kaybedilmiş bir şey **yoktu**.(125/27); Duruma **hâkim olabilirdim**.(125/28); Beni **rahatlattı** bu düşünce.(125/28); Rastladığım ilk lokantada karnımı iyice **doyurdum**.(125/31); Konağa doğru **yola çıktım**.(125/31);

Sokağın başında ikinci ezanı **karşladı** beni.(126/1); Doğru konağa **yürüdüm**.(126/4); Önünden geçtiğim nöbetçi polis **fırladı**.(126/4); Sormama fırsat bırakmadan, bugün aldığı bir emirle evin dışında beklemesi gerektiğini, bu yüzden dükkânda oturduğunu **söyledi**.(126/5); Beraberce içeri **girdik**.(126/7); Nöbetçiye taşlıkta bırakarak Küçük beyin odasına **çıktım**.(126/8); Bir koltuk çekip **oturdum**.(126/8); Sonra düşünmeye **başladım**.(126/9); Bu bir çuval pirinç içinde bir darı tanesi aramaya **benziyordu**.(126/12); O şeyi onun kimsenin aklına gelmeyecek, akıl etse bile aramaya cesaret edemeyecek bir yere **gizlemiş olması lâzımdı**.(126/13); Bu fikirden hareket ederek binayı bölümlere **ayırdım**.(126/16); Saatler boyu **aradım**.(126/16); Bu **bir kapaktı**.(126/28); Sonradan sökülen bileziğin yerine belli etmeden **konulmuştu**.(126/28); Oraya **yürüdüm**.(126/20); Hava neredeyse **kararmak üzereydi**.(126/21); Bu loş aydınlıkta hiç bir şey görmeme imkân **yoktu**.(126/21); Elektriği **yaktım**.(126/22); Hayretle **duraladım**.(126/23); O şaheser sarnıç bileziği **yok olmuştu**.(126/24); Zemini iyice **inceledim**.(126/15); Dört malta taşı karesinin meydana getirdiği parçanın rengi diğerlerinden hafifçe **değişik göründü** bana.(126/26); Biraz daha yakından bakınca durumu **kavradım**.(126/28); Bu arada bir şeye daha **takıldı** gözüm.(126/31); Sol dipte bir kuyu **gözüküyordu**.(126/31); Oysa böyle bir şeyin varlığını **hatırlamıyordum**.(127/1); Kuyu bizim çocukluğumuzun geçtiği evlerde **biricik su kaynağıydı**.(127/2); Sarnıçsa bu konak gibi zengin evlerinde **bulunurdu**.(127/5); Oradan su almak için kovanın elle doldurulması **yeterdi**.(127/6); Kapağı açarak el fenerimi dibe **tuttum**.(127/8); Çıkrığa bağlı ip su içinde **kayboluyordu**.(127/9); Çıkrığı ağırca **çekmeye çalıştım**.(127/10); Zor **dönüyordu**.(127/10); Ucunun ağır bir şeye bağlı olduğu **şüphesizdi**.(127/10); Biraz çevirdikten sonra gözüm sarnıç yönüne **kaydı**.(127/11); Dört kareden oluşmuş kapak **yükseliyordu**.(127/12); Çıkrığı çekmekte **devam ettim**.(127/13); Böylece kapak tamamen **açılmış oldu**.(127/13); Açıklıktan aşağı doğru inen merdivenler **gözüküyordu**.(127/14); Nöbetçi memuru **çağırdım**.(127/15); Gözünü açmasını ve buradan ne olursa olsun ayrılmamasını **tembihledim**.(127/16); Ben de elime **aldım** silâhımı.(127/19); Cep fenerimin ışığında inmeye **başladım**.(127/19); Merdivenler dar küçük bir antreyle **bitiyordu**.(127/20); Önümde sağlam bir kapı **vardı**.(127/21); Kapı dokunmamla **aralandı**.(127/21); Sessizce **açıldı**.(127/21); Burası **uzun gayretlerle meydana getirilmiş geniş bir salondu**.(127/22); Girişte iki büyük buhurdandan tuhaf bir koku yayılıyordu.(127/23); İlk defa **duyuyordum** bu kokuyu.(127/24); İnsan üzerinde

bıraktığı etkinin anlatılması **güçtü**.(127/25); Çirkindi.(127/26); İçimde bir tarafı okşuyordu.(127/26); Duvarlar garip ve iğrenç şekilli heykeller, resimler ve rumuzlarla **kaphıdı**.(127/27); Mihrap olması gereken yerde büyük bir heykel **duruyordu**.(127/28); Silâhımı sol elime aktararak **koştum**.(127/30); Bağlarını **söktüm**.(127/30); Onu zemine **uzattım**.(127/30); **Doktordu** bu.(127/30); Sonra elektrik düğmesini arayıp **buldum**.(128/1); Odayı **aydınlattım**.(128/1); Buranın bir tapınak olduğu şimdi daha iyi **görülüyordu**.(128/3); Bu arada doktor **inledi**.(128/5); Tabancamı belime sokup masaj yapmaya **başladım**.(128/5); Bütün vücudu o durumda kalmaktan **uyuşmuştu**.(128/6); Kısa sürede **kendine geldi**.(128/7); Bir sigara yakarak ağzına **tutuşturdum**.(128/7); Kuvvetli bir kaç nefes çektikten sonra "Nihayet gelebildiniz" **dedi**.(128/8); Doğrusu artık sizden **ümidimi kesmiştim**.(128/9); Yere, yanına oturup, "bana olanları anlatınız" **dedim**.(128/11); "Siz beni dairenizde bırakıp gittikten sonra" diye söze **başladı**.(128/12); Oturduğum yerde olayları şöyle bir özetlemeye **çalıştım**.(128/13); Bu arada kuvvetli bir uyku göz kapaklarımı **ağırlaştırıyordu**.(128/14); Biri 'aradıkları konakta' **diyordu**.(128/17); Onu bulan her şeye **hâkim olacaktır**.(128/18); Diğeriyse, 'evet ama' diye **cevap veriyordu**.(128/18); Aranılan şeyin konakta olması ne **ifade eder?**(128/19); Bu adam **özgür değildir** ki.(128/20); **Öbürünün emrinden çıkamaz**.(128/20); **Bu zavallı aptalın haddine mi düşmüş** buradan ayrılıp konağa gitmek.(128/22); Komiser bunu oyalayıp o şeyi tek başına bulsun ve sadece kendi yararlınsın **istiyor**.(128/23); O iki kişi bu ve buna benzer sözlerle benimle **alay edip durdular**.(128/26); Bir süre sonra o halden **kurtuldum**.(128/27); Kendi kendime uyudum **dedim**.(128/28); Şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak **duydum**.(128/28); O anda **şüphe ettim** sizden.(128/28); Çılgın bir his **uyandı** içimde.(129/1); Bu düşüncenin renkli hayalleriyle **yola çıktım**.(129/3); Fevkalâde bir sezgi sanki **yol gösteriyordu** bana.(129/4); Binaya arka duvarı aşarak **girdim**.(129/5); Ne içinde bulunduğum bu yabancı hal, ne de bahçe kapısının açık oluşu **şüphelendirdi** beni.(129/6); Taşlığa girdiğimde birden **hücuma uğradım**.(129/7); Direnmeye **çalıştım**.(129/8); Başıma inen bir darbeye **kaybettim** kendimi.(129/8); Tekrar kendime geldiğimde **buradaydım**.(129/9); Çevre **loştı**.(129/10); Beni yakalayan "Ulu mabudun önünde secde et" **dedi**.(129/13); Elinden kurtulmaya **çalıştım**.(129/14); Ama kısa zamanda bunun imkânsızlığını **anladım**.(129/14); Beni eğilmeye **zorladı**.(129/15); **Secde ettirdi**.(129/15); O durumda yere sıkıca **bağladı**.(129/15); Sonra saygılı bir sesle heykelle konuşmaya

başladı.(129/16); Ona ilâhım, mabudum, tanrım gibi isimler **veriyordu.**(129/17); Bir süre sonra heykelin insanın tüylerini ürperten kötülük dolu bir sesle konuşmaya başladığını **duydum** sanki.(129/19); Sanki **konusuyordu.**(129/25); Ben kulaklarımla **duyuyordum.**(129/25); Seni görevlendirdiğim için zaman zaman **pişman oluyorum.**(129/28); Yine on beş gün **var.**(129/29); **Kurban sunmadın** bana.(129/29); Oysa kahrımın ne korkunç olduğunu **bilirsin.**(129/30); Adam, "Tanrım" diye **inledi.**(129/31); Ve işte sonuncu kurban **ayaklarımızın dibinde**(130/1); Kötü manalarla yüklü his "Evet" **dedi.**(130/2); Kitleler halinde insanların saptıklarını, bütün ilâhî değerlere sırt çevirdiklerini, onları reddettiklerini, onlarla alay ettiklerini, oğulların babalarına, kızların annelerine isyan ettiklerini, onları horladıklarını, aşağıladıklarını **bildirmelisin** bana.(130/5); Adam, "Bütün buyruklarınızı yerine getirmek için çırpıyorum, ey ulu mabut" **dedi.**(130/10); Elimden geldiğince **çalışıyorum.**(130/11); Ve siz bunu **biliyorsunuz.**(130/12); **Sadakatimin delili** şu yerde yatan işte.(130/12); Bu geceden başlayarak onu işkencelerle günlerce huzurunuzda **inleteceğim.**(130/13); Heykel "Muhakkak maddî eziyetler de bize zevk verir" **dedi.**(130/14); Yeryüzünde bizim istediğimiz duruma gelmiş, bize tapar olmuş milyonlar ve milyonlar **var.**(130/17); Ama biz bütün insanları aynı durumda görmek **istiyoruz.**(130/19); İstekleri, mide, para ve seks üçgeni içinde **dolaşmalı.**(130/26); Onları kendilerinden **uzaklaştırınız.**(130/31); Bu onların bize yaklaşmaları **anlamını taşır.**(130/31); Onları düşünmekten **alı koyunuz.**(131/1); **Tefekkür etmemeliler.**(131/2); Ruh için faydasız şeylerle **uğraşmalılar.**(131/2); Vücutları ve beyinlerinin sadece bize yarar yönü **gelişmeli.**(131/3); Buyruklarım **bu kadar.**(131/5); Böylece bu kelimesiz konuşma **sona erdi.**(131/7); Heykelin konuşması bitince adam saygıyla **çekildi.**(131/7); Ve ben bu iğrenç yüzle **karşı karşıya kaldım.**(131/8); Sonra heykel saatler boyu türlü vesveselerle **işkence etti** bana.(131/9); Önceleri onu basit bir kukla **zannettim.**(131/10); Ama **dikkat ettim.**(131/11); Bana ilham ettikleri zihnimden geçirdiklerime **cevaptı.**(131/11); Onu denemek için özellikle bazı şeyler **düşündüm.**(131/12); Ve hayretle düşündüklerime cevap verdiğini **gördüm.**(131/13); İşte o zaman gerçekten **dehşete kapıldım.**(131/14); Doktorun sesinde anlattıklarının heyecanıyla paniğe dönüşmek üzere olan bir korku **sezdim.**(131/16); **Doğrudum.**(131/19); Büyük heykelin kaidesine **tırmandım.**(131/19); Bıçağımı **çektim.**(131/22); Başı arka tarafından **yardım.**(131/22); Burda dikkati çekecek hiç bir şey **yoktu.**(131/22); Tam inmek üzereyken günlerdir aradığım şeyin nerede

olabileceğini birden **kavradım**.(131/23); Heykelin vücudunu kaplayan kılları ağır ağır **inceledim**.(131/25); Sonra sevinçle **hafif bir çığlık attım**.(131/26); Görülmemiş kalınlıkta bir kıl şeytan heykelinin tek boynuzunu **teşkil ediyordu**.(131/26); **Bu heykelin dikine oturtulmuş tek gözünün dört parmak kadar üstündeydi**.(131/28); Duraksamadan bıçağımı daldırıp onu yerinden çıkarmağa çalışırken sanki bina **sarsıldı**.(131/29); Ama **korkutmadı** bu beni.(131/31); İfritin kılını elime alır almaz içime türlü düşünceler **akın etti**.(131/31); Sanki bir ses bana, yoluna bunca cinayetler işlenen bu parçayı elden çıkarmamamı **söylüyordu**.(132/1); Onun büyüülü gücünden ben neden **yararlanmamalıydım**?(132/3); Daha şimdiden iki politikacı **bu işin peşinde değiller miydi**?(132/6); Avucumda sıkıca kavradığım büyüden yayılan buna benzer türlü vesveseler içimde **boy atıyorlar**.(132/8); Düşüncemde renkli hayaller **şekil kazanıyorlardı**.(132/9); Geçen her an onu kendimde alıkoyma hırsım **büyüyordu**.(132/10); Tam o sırada birden çocukluk arkadaşımı **düşündüm**.(132/11); Tertemiz mavi gözleri hafızamda bir an **canlandı**.(132/12); Onların bana beni ayıplar gibi baktıklarını **gördüm**.(132/13); Ne **yapıyordum** ben?(132/14);Şu kadar yıllık şerefli geçmişime, babama, dedelerime, inancıma, arkadaşşıma ve mesleğime **ihamet mi edecektim**?(132/15); İçimi kaplayan deli bir hırsıla çakmağımı **çıkardım**.(132/17); Büyüyü **tutuşturdum**.(132/17); Bulduğumuz yeri inilti ve yalvarmayla anlatılabilecek bir hava **kapladı**.(132/18); **Aldırmadım**.(132/19); Sonuna kadar **yaktım**.(132/20); Hisler yanıp biten kılla beraber **zayıfladılar**.(132/20); **Yok oldular**.(132/20); Bu ara gözlerim doktora **takıldı**.(132/21); Başını kaldırmış bana hayretle **bakmaktaydı**.(132/22); Ama ferahladığı ve korkudan kurtulduğu **görülüyordu**.(132/22); “Onlar buraya ne zaman geleceklerini söylediler?” diye **sordum**.(132/24); “Tam on ikide burada olacaklar” diye **cevap verdi**.(132/26); Saatime **baktım**.(132/27); Daha bir hayli vaktimiz **vardı**.(132/27); Güzel, diye **mırıldandım**.(132/27); Siz doktor, içinizde hala bu oyuna devam etmek gibi bir istek **hissediyor musunuz**?(132/28); Çünkü tam iki saat sonra son perde **oynanacak**.(132/29); Güzel başımı gururla **kaldırdı**.(133/1); “Bu güne kadar” **dedi**.(133/2); Sonunu düşünmeden hiçbir işe **girişmedim**.(133/2); Ve başladığım hiçbir işi yarım **bırakmadım**.(133/3); “Öyleyse” **dedim** “Bir buçuk saat daha dinlenebilirsiniz.(133/5); Sonra eski durumunuza yani secde eder pozisyona **gececeksiniz**.(133/6); Benim yapmak zorunda olduğum birkaç iş **var**.(133/7); O vakte kadar elinizden geldiğince dinlenmeğe **bakın**.(133/8); Saat tam on ikide sarnıcın ağzını kaplayan plakanın kalktığı **duyuldu**.(133/10); Ayak seslerinden

gelenlerin iki kişi oldukları **anlaşıyordu**.(133/11); Gelenlerden birinin kadın olduğu **görülyordu**.(133/14); İki de siyah ve özel biçimde elbiseler **giymişlerdi**.(133/15); Yüzlerinde maskeler **vardı**.(133/16); Bu görünüşleriyle, insana ürperti **veriyorlardı**.(133/16); Her ikisi de heykelin önünde saygıyla **eğildiler**.(133/17); Sonra erkek “Geldik ey ulu varlık” **dedi**.(133/18); Bize **cevap ver** ey mabut.(133/20); Tenezzülen sesini **duyur** bize.(133/20); Bir süre heykelden **cevap beklediler**.(133/22); Sonra adam yeniden yakarmağa **başladı**.(133/22); Onu türlü sıfatlarla **övdü**.(133/23); Bu arada kadın **soyunuyordu**.(133/23); Onun çırılçplak kaldıktan sonra raksetmeğe başladığını **gördüm**.(133/24); Elimi bu süre içinde döşettiğim kabloların birinin düğmesine **uzattım**.(133/25); Heykelin gözleri belli belirsiz kırmızı bir ışıkla **yandı**.(133/27); Adam huşu içinde “Sen geldin ey tanrı” diye **haykırdı**.(133/28); İki de **secde etmiş**.(133/29); Bir süre **beklediler**.(133/29); **İnsanı şehvete iten bir danstı** bu.(134/1); Kadını **tanımıyordum**.(134/2); Ağır ağır doğrulan erkek de soyunmaya **başladı**.(134/3); Sonra ikisi büyük bir kap içinden uzun uzun içki **içtiler**.(134/4); Her yudumda heykeli **methettiler**.(134/5); İnsanı **aşağıladılar**.(134/5); Bu merasimden sonra dans tekrar **başladı**.(134/7); Heyecanları en yüksek noktayı bulduktan sonra kadın erkek ilişkilerinin en akla gelmez iğrençliklerini sergilemeye **başladılar**.(134/8); Saatlerce **sürdü** bu merasim.(134/10); Sonra adam **doğruldu**.(134/11); Elinde bir kama **parlıyordu**.(134/11); Dönerek kurbanına **yaklaşmaya başladı**.(134/12); Birden **durdu**.(134/13); Eli yukarı **kalktı**.(134/13); Aynı anda bütün ışıkları **yaktım**.(134/14); Tabancamı **ateşledim**.(134/14); Adamın silahı tutan eli yana **düştü**.(134/15); Bütün heykellerin arkalarından birer polis memuru **doğruldu**.(134/15); Hepsinde derin bir uykudan birden uyandırılmanın şaşkınlığı **vardı**.(134/19); İçlerinde kendini ilk toplayan **katil oldu**.(134/22); Heykele **döndü**.(134/22); Gür bir sesle “Ulu güç” **dedi**.(134/22); Tapınağın **tecavüze uğradı**.(134/23); Ve ben peygamberin **yaralandım**.(134/24); Şunları **kahret**.(134/24); Ben sana **inandım**.(134/25); Sana **taptım**.(134/25); Sana ve bana asi olmanın cezasını **görsünler**.(134/25); Senin hoşnutluğunu kazanmak için insana ve insanlığa **ihanet ettim**.(134/26); Herkes senin düşmanırken, ben **dostundum**.(134/27); Sana bağlılığımı karşılıksız **bırakma**.(134/28); Adamın bu sözleri biter bitmez, heykel hafif bir gülüşle **sallandı**.(134/30); Sonra o gülüş **yükseldi**.(135/1); Çirkin anlamlı bir kakhahaya **dönüştü**.(135/1); Bu arada heykel **çatırdıyordu**.(135/2); Ben o gülüşte pek çok hissi bir arada **duydum**.(135/3); Onda

alay, kötülük, kibir ve en önemlisi yenilgi **vardı**.(135/4); Adam heykele inanmayan gözlerle **baktı**.(135/9); Yüzü **şaşkınlık içindeydi**.(135/10); Geride şu yerdeki korkuluğu **bıraktı**.(135/11); Durumu anlamakta **güçlük çekiyordu**.(135/12); Sesinde yıkılmış, bitmiş bir ifadeyle “Oysa biz burada onun şanını yüceltmek, onun rızasını kazanmak için ne merasimler tertip ettik; ruhlar çağırdık ve gaipten haberler aldık” **dedi**.(135/13); Ben bütün bunları **mabutların emirleri saydım**.(135/18); Severe, isteyerek **yerine getirdim**.(135/19); Anneni öldür **dedi**.(135/22); O istediği için kendi ellerimle, severe **öldürdüm**.(135/22); Kötülüğün en akla gelmezini **istedi** benden.(135/23); Bir an bile duraksamadan **yerine getirdim** bu buyrukları.(135/23); Sarnıçta doktor ve ben **yalnız kaldık**.(135/30); O esrarlı hava **yok olmuştu**.(136/3); Doktor hepsine teker teker **baktı**.(136/3); “Tuhaf” **dedi**.(136/4); Buraya getirildiğimde duyduğum o dehşet hissi tamamen **yok oldu**.(136/5); **Oturdum**.(136/8); Ona bir sigara **ikram ettim**.(136/8); Sigaramızı içerken **sustuk**.(136/8); Şimdi zihnim çocukluk arkadaşımınla **meşguldü**.(136/9); O **nerdeydi?**(136/10); Kaatil annemi bile öldürdüm **demmişti**.(136/10); Bu ifadeye göre **sağdı** arkadaşım.(136/11); Nedense içimde onunla ilgili bir endişe **yoktu**.(136/11); Doktor zihnimden geçenleri sanki anlamış gibi “Şimdi arkadaşımızı düşünmek zamanı” **dedi**.(136/13); Bir an evvel suçluları sorguya çekmek **zorundasınız**.(136/15); Onların, arkadaşımızın bulunduğu yer konusunda bir bilgileri olması **akla uygun düşüyor**.(136/16); Tapınağa son bir defa baktıktan sonra ikimiz de dışarı **çıktık**.(136/17); Hava **aydınlanmak üzereydi**.(136/19); Memurlara suçluları arabama bindirmelerini ve dağılmalarını **söyledim**.(136/19); Sonra şu sözleri **ilave ettim**.(136/20); Hepsine teşekkür ettikten sonra arabayı **hareket ettirdim**.(136/23); Ömrümde ilk defa **kanuni olmayan bir karar almıştım**.(136/24); Suçluları evime **götürecektim**.(136/25); İlk sorguyu her türlü etkiden uzak yapmak **istiyordum**.(136/25); Oysa gerek arkadaşımın hayatı, gerekse öğrenmek zorunda olduğum şeyler ancak sanıkları evimde sorguya çekmemle **mümkündü**.(136/29); Düşündüğüm gibi de **yaptım**.(137/1); Onları doktorla beraber daireme **götürdük**.(137/1); Genç yardımcım görevi dışında **bulunmak zorundaydı**.(137/2); İstemeyerek **ayrıldı** yanımdan.(137/3); Sonra ben sorguya **başladım**.(137/4); Başlarında bizzat Emniyet Müdürü ve tanımadığım birkaç sivil **vardı**.(137/7); Üzüntüden titreyen sesini zorla sertleştirmeye çalışarak “Sizi bu kanunsuz davranışınızdan ötürü tevkif ediyorum komiser bey” **dedi**.(137/9); Yaptığım hatayı o anda **anladım**.(137/11); Ben sorguyu tapınakta

yürütmeliydim.(137/12); Sanıklar sevinçle **doğrulmuşlardı.**(137/13); İkisinin de gözlerinde kurtuluş ümidinin ateşi **yanmaktaydı.**(137/14); Gün **ağarmıştı** dışarıda.(137/16); O gün böylesi adaletten **tiksindim.**(137/16); Hayat yaşanmaya değmez **gözüktü** gözümde.(137/17); Başımı **kaldırdım.**(137/17); Bakışlarımı dürüst ama dürüst gözükmekten çekinen amirimden **aşırdım.**(137/18); Onunla beraber gelenlere şöyle **söyledim.**(137/18); **Kazandınız.**(137/21); Şunu çok iyi **biliniz.**(137/23); Şeytanın dostluğu darağacına **götürür** insanı.(137/23); Tevkif edilmeme rağmen sizden **daha hürüm** ben.(137/25); Yazık ki hikâye burada **bitti.**(139/1); Oysa komiseri tanıdığım ve onun ağzından bunları dinlediğim gün ne kadar **sevinmiştim.**(139/1); **Baş tarafı sisler içinde kaybolmuş, sonu hiç de belirli olmayan bir olaydı** bu.(139/3); Konuşmayı hemen hiç sevmediği her halinden belli bu insanı bu kadar da olsa konuşturabilmek benim için gerçekten **bir başarı oldu.**(137/4); Onu şehrin kenar mahallelerinden birinde, yirminci yüzyılın acaba adım atsam mı diye tereddüt ettiği bir sokakta **tanıdım.**(139/7); Ona rastladığımda sanırım kendini pek yalnız **hissetmekteydi.**(139/9); Konuşmak ihtiyacı ile **kıvranıyordu.**(139/9); Çünkü sonra **sustu.**(139/11); Bütün ısrarına rağmen artık **konuşmadı.**(139/11); Komiserin insanda tesirler bırakan tuhaf bir görünüşü **vardı.**(139/13); Hafifçe eğilmiş adaleli iri bir vücudu **vardı.**(139/15); Mahalleliye göre cinler **çarpmıştı** onu.(139/16); Bu yüzden de görevinden **uzaklaştırılmıştı.**(139/16); Bu kızıl saçlı iri yarı adamı hikâye boyunca sıkılmadan **dinledim.**(139/18); Evin damına tırmanmış asmalar alaca karanlığa gömülürken konuşmasını ezan sesiyle **kesti.**(139/19); Kibar bir tavırla, akşam namazına yetişmek zorunda olduğunu **söyledi.**(139/20); Yüzüme **baktı.**(140/2); Beni ilk defa görüyormuş gibi bir yabancılıkla kısaca “Hayır” **dedi.**(140/2); Aslında bu olaydan hiç **bahsetmemeliydim.**(140/3); O an bu olayı yakından incelemeye ve sonunu bulup çıkarmaya **karar verdim.**(140/4); Sonra **selamladı** beni.(140/4); **Yürüdü.**(140/4); **Aklıma** komiserin çocukluk arkadaşı **geldi.**(140/7); Ondan bu iş için pekala yararlanabilirim diye **düşündüm.**(140/7); Evini bulmam **zor olmadı.**(140/8); Kapıyı **çaldım.**(140/9); Kimse **cevap vermedi.**(140/9); Tam ayrılmak üzereyken karşı evden bir hanım **çıktı.**(140/10); Buruşuk yanaklarında gamzeleri hala **belliydi.**(140/11); “Kimi arıyorsunuz” diye **sordu** bana.(140/12); Sonra gözleri **buğulandı.**(140/13); Çenesiyle ilerdeki mezarlığı **gösterdi.**(140/13); “Epeydir orada” **dedi.**(140/14); **Ölmüştü** komiserin çocukluk arkadaşı.(140/14); Başım önümde sokaktan **ayrıldım.**(140/15); Ertesi günü ilk işim gazete arşivlerini **karıştırmak**

oldu.(140/16); Yazık ki basında bu olaya pek az **yer verilmişti.**(140/17); Bu bilgiden sonra doğruca hapisaneye **gittim.**(140/23); Müdür bey beni iyi **karşıladi.**(140/23); Ona durumu **anlattım.**(140/24); Bana yardımcı olmasını **rica ettim.**(140/24); Bir an düşünceli **gözüktü** müdür bey.(140/25); Sonra onun dosyasını **getirtti.**(140/26); Mahkûmun resmini görür görmez bir üzüntü **kapladı.**(140/26); Donuk bir sesle “Evet hatırlıyorum” **dedi.**(140/27); Kendisinden bana onu ve onun ölümünü anlatmasını **rica ettim.**(140/28); Masasından **kalktı.**(140/29); Elleri arkasında, başı önünde uzun süre odada **dolaştı.**(140/30); Elli yaşlarında **gözüküyordu.**(140/31); İlerlemiş miyop, alnında derin kırışıklıklar **meydana getirmişti.**(140/31); Söze “Bu hapisanede öldürüldü” diye **başladı.**(141/3); Sebebi hala **anlaşılamamıştır.**(141/4); Kaatili müebbet hapse mahkûm ederek, bir diğer şehirdeki şartları daha ağır bir hapisaneye **göndermişlerdi.**(141/5); Her halde kuvvetli tanıkları **var.**(141/7); Geçen hafta yine buraya **iade edildi.**(141/7); Kendisinden beni katille ve eğer varsa onunla aynı yerde yatmış mahkûmlarla tanıştirmasını **istedim.**(141/9); **Kırmadı** beni.(141/10); Onu yakından tanıyanları tek tek çağırarak benimle **tanıştırdı.**(141/11); **Üç kişiydi** bunlar.(141/12); Üçü de hırsızlıktan **hüküm giymişlerdi.**(141/12); İlk gelen ikisi böyle birinin yattığını **hatırlıyorlardı.**(141/13); **Çelimsiz, bir işe yaramaz bir insandı.**(141/14); Mahkûmlardan biri eliyle hayali bir kama tutup, kalbine saplamış gibi **yaptı.**(141/15); “Gardrop götürdü” **dedi.**(141/16); “Neden” diye **sordum.**(141/17); Adam yırtık, çipil gözlerini çirkin bir anlamda **kırptı.**(141/18); ”Ondan herhalde” **dedi.**(141/19); Ne demek istediğini **anlamıştım.**(141/19); O,ölüm sebebinin cinsi sapıklıkla ilgili olduğuna **inaniyordu.**(141/20); Onlardan daha fazla bir şey öğrenemeyeceğimi anlayınca ellerine birer paket sigara tutuşturarak hücrelerine **gönderdim.**(141/21); Sonunda katili **getirtti** müdür bey.(141/23); Bu, **küçük siyah gözleri çıkık, elmacık kemikleri içine gömülmüş bir adamdı.**(141/24); Sararmış benziyle uyuşmayan bir kırmızılık **vardı** yanaklarında.(141/26); **Yer gösterdim.**(141/27); Oturmasını **söyledim.**(141/27); Yılan ışığını andırır bir sesle müdür beye **döndü.**(141/28); “Bu herif oturmamı emrediyor” **dedi.**(141/29); Sonra aşağılar bir tavırla bana **baktı.**(141/30); “Ben emirlerden hoşlanmam” diye **hırladı.**(141/30); Ağzından kelimeler tane tane ve tam bir külhanbeyi edasıyla **dökülüyordu.**(141/31); **Çetin, konuşturulması güç bir insandı.**(141/2); Tam bir açık kalplilikle komiseri tanımamdan başlayarak her şeyi **anlattım.**(142/3); Konuşmam süresince yüzündeki beni küçümseyen ve benden şüphe eden ifade yerini yavaş yavaş ilgiye

biraktı.(142/5); Sonra kendiliğinden **oturdu.**(142/7); İkrâm ettiğim sigarayı çekinmeden **aldı**, üç çekişte yarısını **buldu.**(142/7); Sonra kuru bir öksürükle **sarsıldı.**(142/8); İkrâm ettiğim sigarayı çekinmeden **aldı.**(142/7); Üç çekişte yarısını **buldu.**(142/7); Sonra yere **tükürdü.**(142/10); Tükürüğünde kan pıhtıları **görülüyordu.**(142/10); Adam “Onun” diye söze **başlardı.**(142/13); Hücreye geldiği ilk gün suçsuz olduğunu **anlamıştım.**(142/13); **Ömründe kötülük yapmamış insanlardan biriydi.**(142/14); **Sevdim** onu.(142/15); **Himayeme aldım.**(142/15); Sen bunun, yani Gardrop’un himayesinin ne olduğunu **bilmezsin.**(142/16); Onun kılına gayri kimse **dokunamazdı.**(142/17); Ben **hırsız değilim.**(142/18); **Katilim.**(142/18); İpten param **kurtarmıştı** beni.(142/20); Onun, ilk görüşte hırsız olmadığını **anlamıştım.**(142/21); **Her zaman yapılan bir numaradır** bu.(142/24); Onunla tam beş ay beraber **kaldık.**(142/26); Fakire **acıyordum.**(142/31); Hapishanenin günlük hayatı bile onun tahammül edemeyeceği kadar pisliklerle **doluydu.**(142/31); **Halim selim, kendi halinde, pırlanta yapılı bir insandı.**(143/3); Bir gün ben, Gardrop, buradaki itlerin titrediği ben, hayatını ona anlatması için **yalvardım.**(143/4); “Değmez kardeşim” **dedi.**(143/5); **İsrar ettim.**(143/6); Aklım fakirde **kaldı.**(143/8); Bütün nüfuzumu kullanıp orada iyi bakılmasını **sağladım.**(143/9); Revirde yardımcı olarak çalışan mahkum doktor, bir ay ya yaşar ya yaşamaz, **dedi.**(143/10); **Yaman bir ay olacaktı** bu onun için.(143/12); Ben de **hastaydım.**(143/13); **Verendim** ben de.(143/14); İdareden onlara **müdara etmiyordum.**(143/14); Kendi kendime ey Gardrop **dedim.**(143/15); Bari hem kendini hem de bu zavallıyı **kurtar.**(143/17); Gidişinden dört gün sonra onu koğuşa geri **getirdiler.**(143/18); Bir kaç hapla **avutmuşlardı.**(143/19); **Bitmişti** garip.(143/19); Ama alnından ter akıtan ızdırabına rağmen gık demeden **dayanıyordu.**(143/20); Onun bu haline her an seyirci olmak **üzüyordu** beni.(143/21); Bir gece **uyku tutmadı.**(143/22); Gün doğana kadar iniltisini **dinledim.**(143/22); Kıvrınmasını **seyrettim.**(143/22); Onun sabah namazı kılmak için abdest almaya kalktığında ben **kararımı verdim.**(143/24); Namazda **öldürecektim** onu.(143/26); O namaza durduğunda ranzadan yavaşça **kaydım.**(143/27); Yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini **kavradım.**(143/27); Dua için ellerini kaldırdığında **vurdum** onu.(143/27); Gık bile **diyemedi.**(143/30); O seccade üzerinde acılarından kurtulmuş yatarken benim de içim dağları alacak kadar **genişledi** sanki.(143/31); Bir saat kadar onu yattığı yerde **seyrettim.**(144/2); Ömrümde ikinci defa **ağladım.**(144/2); Bir defa da karımı

öldürdüklerinde **ağlamıştım**.(144/3); Birkaç kuru öksürükle **sarsıldı**.(144/5); Konuşacak artık bir şey **kalmamıştı**.(144/6); Ağzında bir eyvallah kelimesi **geveledi**.(144/7); Kapıya doğru **yürüdü**.(144/7); Tam çıkmak üzereyken **durdu**.(144/8); "Bilmem işine yarar mı?" **dedi**.(144/9); Ondan kalan birkaç kâğıt parçası **var** bende.(144/9); Bir hatıra olsun **demiştim**.(144/11); "Evet" diye adeta **haykırdım**.(144/13); Koynundan naylon torbaya sarılmış ince bir defter çıkarıp bana **fırlattı**.(144/13); Teşekkürümü **duymadı** bile.(144/14); Heyecanla karıştırdığım şu birkaç sahife bir sürü anlaşılmaz işaretlerle **doluydu**.(144/16); Bunlardan bir şey çıkarabilmek benim için **imkânsızdı**.(144/17); Bu şaşkın halim **müdür beyin gözünden kaçmadı**.(144/18); Kâğıtları ona **gösterdim**.(144/19); Defteri bir süre tetkik ettikten sonra bir başka mahkum **çağırtdı**.(144/20); Ürkek, sinik bakışlarla müdür beyin karşısına **dikildi**.(144/22); Müdür bir kelime bile söylemeden kâğıtları ona **uzattı**.(144/24); Sonra "bunlar senin yazın" **dedi**.(144/25); Bu bey bu defterle **ilgileniyor**.(144/25); Sonra bizi yalnız **bıraktı**.(144/26); O dışarı çıktıktan sonra genç mahkûmun bana karşı tavrı **değişti**.(144/27); Gözlerinde küçümseyen bir ifade ve çalmlı bir yürüyüşle **yaklaştı**.(144/28); Sol omuzu hafifçe ilerde, sol kaşı kalkık "Bu kâğıtları nerden yürüttünüz beyim?" diye **sordu**.(144/29); Gözlerinin içine dimdik bakıp "Gardrop dostumdur" diye **cevap verdim**.(144/31); Bu bir cümle onun balon gibi sönmesine **yetti**.(145/1); Süklüm püklüm "Öyle mi abi ?" **dedi** saygıyla.(145/2); Ben de sizi şey **zannetmiştim**.(145/3); Uyuşturucunun geriye kendinden pek az şey bıraktığı bu insan kalıntısı, **bocaladı**.(145/5); Sigara **uzattım**.(145/6); Almak için **nazlanmadı**.(145/6); Hırsla **çekti** dumanı.(145/7); Uzun süre **bırakmadı**.(145/7); Sonra yüz lira **çıkardım** cebimden.(145/8); Bu konuda bildiklerinin tamamını öğrenmek istediğimi **söyledim**.(145/10); Kendisinden şüphelenmeme **alınmış gözüktü**.(145/14); "Biz de insan evladınız ağabey" **dedi**.(145/14); Üniversiteden **ayrıldım** ben, matematik bölümünden.(145/17); Bu kâğıtlar benim icadım olan bir nevi stenoyla **yazılmıştır**.(145/18); Değişik, türü artık kalmamış bir mahkumdan **duyduğum sözlerdir** burada yazılanlar.(145/19); Her harfini uzun günler **düşünmüştüm**.(145/21); Bu kâğıtları zaman zaman okumak içimde, ta derinlerde gizli bir tarafı **okşuyordu**.(145/21); Sonra kâğıtları **aldı**.(145/24); Bir süre **baktı**.(145/24); Sıkıntılı bir sesle "Kafamı toplayıp okuyamıyorum" **dedi**.(145/24); Tekrar eski yerime **oturdum**.(145/29); Sonra şunları **okudu**.(145/31); Home Economicus **tabiatın değil liberalizmin ve komünizmin yarattığı bir varlıktır**.(146/4); Doğru, dergi, mecmua, gazete ve kitaptan **öğrenilmez**.(146/6);

Lazım olan **gözlem ve deney sonuçlarıdır.**(146/7); Sevmeden bakan insanın gördüğü **karanlıktır.**(146/8); Atomu ve uzayı ruhumuzdan iyi **tanırız.**(146/9); Gerçek insanı ümit, iman, heyecan **meydana getirir.**(146/12); Ölüm isteğimize göre anlama **sahiptir.**(146/13); Vicdansız ilim, imansız çaba **ruhun ölümü anlamını taşır.**(146/15); Bunlar onun konuşmalarından **zapt ettiğim sözler** ağabey.(146/17); Beni **ilgilendirmiyordu** bütün bunlar.(146/19); Hikâyeyle doğrudan doğruya bir ilişkisi **yoktu.**(146/19); Sıkıntıyla **kalktım.**(146/20); Adama vaat ettiğim parayı verip **ayrıldım.**(146/20); Zihnim hikâyeyle öylesine inatla **ilgileniyordu.**(146/21); O gece rüyamda komiserin arkadaşını **gördüm.**(146/21); Aramızda geniş bir dere **vardı.**(146/23); Bana şöyle **seslendi.**(146/25); Böylece hikayenin sonunu öğrenmem **mümkün olur.**(146/28); O gün öğlene doğru elimdeki kâğıtları, arkadaşından rüyamda aldığım mesajla beraber **götürdüm.**(146/29); **Gece nöbeti** bu, **çetin bir nöbet.**(147/3); Sonra “Rabbime şükür “ **dedi.**(147/4); Ümit **uzaklarda değil.**(147/4); Âlem **aydınlanacak.**(147/4); **Ülkemin önderliğinde olacak** bu.(147/6); Oysa bunlar **Allah’ın övdüğü ve takdir ettiği değerler.**(147/8); Sözlerimi dinledikten sonra üzgün bir gülümseme **belirdi** yüzünde.(147/8); Şu anlaşılmaz sözleri **mırıldandı.**(147/8); İnsanlar çatırdayan Avrupa medeniyetini **görüyorlar.**(147/9); Bu yüzden başladıkları yarışın bir noktasında **duracaklar.**(147/10); **Mecburlar** buna.(147/11); **Duracaklar.**(147/11); Kendilerini yöneten, onları kötülöklere ve harbe sürükleyen şeytana hayır **diyecekler.**(147/11); Allah’ı ve onun kendilerinden ne istediğini **düşünecekler.**(147/13); İnsan hayatını, dünya hayatı içine hapseden kısır ve hayvani düşünce **yok olacak.**(147/14); İnsan ölümsüzlüğü, sonsuz hayatı **teneffüs edecek.**(147/15); Nasıl yapsam da sözü hikâyeye getirsem diye düşünürken, Komiser, “Zihninin neyle meşgul kuzum sizin?” diye **sordu.**(147/17); Bir an soru **şaşırttı** beni.(147/20); Kendimi hemen toplayıp “Hikâyenin sonunu” **dedim.**(147/20); Anlayışsızlığıma şaşan bir sesle “iyi ya” **dedi.**(147/21); Ben de deminden beri hikâyenin sonunu size **anlatıyorum.**(147/22); İstedığımı ifadede **güçlük çektim.**(147/24); “Cinayet” **dedim** çekinerek.(147/24); ONLAR **ne oldular?**(147/25); Kaatilin yakalanması ve ortadan kalkması **ONLAR’ın tam bir yenilgisi mi demektir?**(147/26); Kaatil kimleri, neden **öldürdü?**(147/27); Kaatile arka çıkanlar **kimlerdi?**(147/29); Neden onu **koruyorlardı?**(147/29); Küçük beyin asıl rolü **neydi?**(148/1); O da **katil miydi?**(148/1); Daha birçok aydınlanması gereken şey **var** hikâyede.(148/2); **Takdir edersiniz** ki...(148/3); Komiser **sözümü kesti.**(148/4); “Bütün bu sorduklarınız önemsiz teferruat sadece.” **dedi.**(148/4);

“Cinayet de mi?” diye hayretle **sordum**.(148/6); Yüzüme bıkmış bir iradeyle **baktı**.(148/7); “Anlamıyor musunuz?” **dedi**.(148/7); Hikâyenin tamamı **teferruat**.(148/8); Bu **milyonları içine alan bir katliamın bir sokaktaki serpintisi** sadece.(148/8); Ne ölen, ne öldüren **önemliydi** bu hikayede.(148/9); “Nasıl böyle bir şey söyleyebiliyorsunuz? diye **isyan ettim**.(148/14); Arkadaşınız bu yolda **öldü**.(148/15); Siz bu iş dolayısıyla görevinizden **uzaklaştırıldınız**.(148/15); Bir evlat, bir anneyi **öldürdü**.(148/16); Onları düzgün bir demet halinde bana uzatırken “Söyleyebileceğim baka bir şey yok.” **dedi**.(148/21); Lütfen **yanlış anlamayın** beni.(148/23); **Söylenmiş** bütün söylenmesi gerekenler.(148/23); Sonra **doğruldu**.(148/24); İstemeyerek ben de ona **uydum**.(148/24); Kısaca **vedalaştık**.(148/25); Uzun düşüncelerden sonra **aklıma** onlarla beraber çalışan doktor **geldi**.(148/26); O beni **aydınlatabilirdi**.(148/27); Bu ümitle **yola çıktım**.(148/27); **Genç, canlı, güzel, neşeli bir adamdı** doktor.(14/28); Söylediklerimi gülümseyerek **dinledi**.(148/29); Neden sonra konuşmamın bittiğini **anladı**.(148/30); Hafif bir hayretle bana **döndü**.(149/1); Bu defa gözlerindeki dalgın ifade **kayboldu**.(149/3); Beni kolumdan tutup odasına **götürdü**.(149/4); Konuşmama “O sağ olmalıydı” diye **devam ettim**.(149/4); Siz onlarla **beraberdiniz**.(149/6); “Size tabii yardımcı olmak isterim” **dedi**, doktor.(149/9); “Tevazu gösteriyorsunuz.” **dedim**.(149/11); Yoksa sizin, özellikle bir ruh doktorunun anlamaması **söz konusu olamaz**.(149/11); Genç adam **güldü**.(149/14); ”Bundan sizin kadar ben de emin olmak isterdim” **dedi**.(149/14); Bu olayda görülmemiş şeylerle **karşılaştım**.(149/16); Değer ölçülerimde pek çok değişiklikler **oldu**.(149/17); Komiseri, size karşı davranışı için **suçlamamalısınız**.(149/18); O **haklı**.(149/19); Olaya onun bulunduğu noktadan bakınca olanlar **basit birer teferruat**.(149/19); Bunu gün geçtikçe daha iyi **anlıyorum**.(149/20); Ölen de, öldüren de, şeytanın tapınağı da, komiser de **teferruat** sadece.(149/21); Bu bakımdan hikâye bilinmeyen tarafları olmasına rağmen **bitmiştir**.(149/22); Ya da son şöyle ya da böyle **olabilir**.(149/23); Gerçek son, **hoşlanılmayan bin son olabilir**.(149/25); Hikâyeye kendiniz bir son **yakıştırırsınız**.(149/25); Mesela, katilin bildiklerini söylememesi için yine ONLAR tarafından öldürüldüğünü, dadının sahip olduğu ifritin kılı için, yaşlı kadının son zamanlardaki tutumu yüzünden yok edildiğini **düşünebilir** insan.(149/26); Hoşuma gitmemesine rağmen bunu böyle **kabul edelim**.(150/1); Doktor bir an önüne **baktı**.(150/3); Sonra şöyle **cevap verdi**.(150/3); Ben size ondan dinlediklerimin özetini **nakledeceğim**.(150/4); Olay ta

insanların var oluşlarına kadar **uzanıyor**.(150/5); İnsan öncesi dünyada bazı varlıklar **yaşamaktaydı**.(150/5); Bunlar dünyaya **ait değillerdi**.(150/6); Öz olarak insandan **ayrı yapıdaydılar**.(150/7); Yaradılışlarındaki kabiliyetin yardımıyla kısa zamanda dünyamızda ve başka dünyalarda medeniyetler **kurdular**.(150/11); Ancak bu ulaştıkları güç **sarhoş etti** onları.(150/13); Aralarında bizim ileri dediğimiz medeniyetimizin bile hayal edemeyeceği çatışmalar **meydana geldi**.(150/14); Kâinatların yegâne hâkimi, sonsuz güç, varlığına tahammül edemediği kibirin onların hayatında en yüksek noktaya ulaştığını **gördü**.(150/16); Ve insanı **yarattı**.(150/18); İnsanın dünyayı teşkil eden elemanlardan yaratılması ve buna rağmen ONLAR'a üstün kılınması **isyan ettirdi** ONLAR'ı.(150/18); Böylece büyük savaş **başladı**.(150/21); İnsanın gücü **yaradanına yaklaştığı, onu tefekkür ettiği, ona itaat ettiği ölçüdeydi**.(150/21); ONLAR da öyle **yaptılar**.(150/24); İnsan tarihi bu savaşın izlerini bize **anlatır**.(150/26); Yaradan, sayısı belirsiz elçiler göndererek insanı **uyarmaya çalıştı**.(150/27); Her gönderilen peygamber, insanın uyması halinde mutluluklara kavuşabileceği formülleri beraberinde **getirdi**.(150/28); ONLAR'ın yoğun çalışmalarıyla elçilerin ve elçilerin izinde giden evliyaların gayretleri yüzyıllar boyu **çatıştı**.(150/30); Bu elçilerden biri yakın tarihte **İsa idi**.(151/3); Roma türlü uğraşılardan onu **kabul etti**.(151/3); Ona **uydu**.(151/3); Bu yeni inanç bu yüzden **kusursuz değildi**.(151/6); **Ahd-i Atik, Ahd-i Cedit, Tevrat, Kaballa karışımı bir inançtı**.(151/7); Yeni inancın eksiklerinin görülmemesi **imkânsızdı**.(151/8); Bu yüzden Roma, noksanlıkları Eski Yunan'dan **tamamlamaya çalıştı**.(151/9); İnançta kalan boşluklardan ONLAR maddeyi esas alan fikirleriyle **sızdılar**.(151/10); Garp bu yüzden **eski Yunan'a bağlanmak, onu yüceltmek ve maddeyi esas almak durumuna geldi**.(151/11); Maddenin ön plana çıkışı büyük bir teknik üstünlüğün doğmasını **gerektirdi**.(151/14); Avrupa batarken, zayıf düşmüş şarkı da **sürükledi** bu bataklığa, yükseliş gözüken alçalışa.(151/15); Özünü Mitolojiden **ahyordu** Avrupa.(151/17); **Fuhuşu din şekline sokmuş bir inançtı** bu.(151/19); Böyle bir ortamda maddenin Tanrı olması **doğaldı**.(151/20); Teknolojinin ilerlemesi bu bozuk mayayı hızla **kokuşturdu**.(151/21); Yer yuvarlağın güneşin bir peyki olduğunu ispat, **Avrupa dinine inen ilk balta oldu**.(151/23); Makul ve rahat hayat, yerini asabı kemiren bir yarışmaya **bıraktı**.(151/24); **Dünya definesini delen üç bıçak oldu** bu üç adam.(151/28); Yırılan bu deliklerden milyonlar ve miyarlar **aktı** Avrupa'ya.(151/29); Sakat ayakları üzerinde sallanan kilise **dayanamadı** bu darbeye.(152/4); **Parçalandı**.(152/4); Avrupa **yoktu**

artık.(152/6); Avrupa milleti **vardı**.(152/6); Nifak tohumu olgun meyvelerini mevsim beklemeden vermeye **başladı**.(152/8); Din-felsefe-ilim çarpışması insan ruhunu derinden **sarstı**.(152/9); Resim, heykel, şiir güzellikleri fazilete **tercih edildi**.(152/10); İktisadi kuvvetlerin hâkim olduğu Avrupa'da hedef **dünya nimetleriydi**.(152/11); Şeytani akıl, imanı **kararttı**.(152/12); Bu makine kavmini teknoloji **yarattı**.(152/13); Dine aç topluluklar, yalancı memeler gibi ideolojilere **dayadılar** dudaklarını.(152/13); Bir fikrin doğruluğu akla uygunluğuyla **ölçülür oldu**.(152/15); Böylece her zihni oyun, türlü akıllarda kendine taraftar **buldu**.(152/16); İnsanların günlük ekmeklerini temin için toprakla, hava şartlarıyla, sabanla boğuşması **söz konusu değildi** artık.(152/17); Ormanlar, akarsular, denizler, bataklıklar ve dağlar **eğilmişlerdi**.(152/19); İnsanın çevreyle savaşı bırakması, kendi ben'yle sürdürmek zorunda olduğu savaşa da **son verdi**.(152/22); Böylece her türlü ahlaki disiplinden **sıyrıldı** medeni insan.(152/24); İtidal, şeref, doğruluk, mesuliyet, safiyet, nefse hâkimiyet, kahramanlık, insan sevgisi gibi özellikler **alay edilir şeyler oldular**.(152/25); ONLAR'ın istedikleri akıl almaz bir hızla **gelişiyordu**.(152/27); Kişiler artık **hodbindi**.(152/28); Kişinin bozulmasının aileyi bozmaması **imkânsızdı**.(152/28); Bu yüzden evlilik devamlı bir bağ olmaktan **çıktı**.(152/29); Çocuksa imkânları sınırlayan bir baş belası **telakki edildi**.(152/30); Komiserin arkadaşının nazarında bütün bu olanlar **dünyamızda ve uzayda yaşayan varlıkların insanla savaşlarının sonuçlarıydı**.(153/1); Asırlardır çalışan bu güçler, yaradılıştan tembelliğe meyyal olan, zihni gayretten hoşlanmayan insanda **yuvalandılar**.(153/4); Onları nefislerine hoş gelen biçimde **düşündürdüler**.(153/6); Bir takım prensiplerle uğraşmak, yüzyılların süzgecinden arda kalmış, bazı gerçekleri tatbikten **kolaydı** insan için.(153/7); Bu gerçeği ONLAR pek iyi **biliyorlardı**.(153/9); Doktor **durdu**.(153/10); Bana da ikram ederek bir sigara **yaktı**.(153/10); Bir süre **konuşmadık**.(153/11); Sonra “Şimdi sokağa gelebiliriz.” **dedi**.(153/11); O,bu fikirden hareket ederek şöyle **düşünüyordu**.(153/12); Dünyadaki bu olayların ülkemizi de tesir altına almak isteyeceği **şüphesizdi**.(153/13); Kusursuz bir din ve adalete dayalı bir imparatorluk halkını saptırmak uzun yüzyıllar ve pek çok çabaya **mal oluyordu**.(153/16); Plan ONLAR'ın isimlerine layık bir biçimde **uygulandı**.(153/18); Dünlerle bugünler arasına duvarlar çekilmekle işe **başlandı**.(153/19); Halkın islamın istediği biçimde eğitilmemesi için elden gelen her şey **yapıldı**.(153/21); Böylece türlü fikir cereyanlarının birbirinden ve gerçek dinden kopardığı topluluklar, bir takım tatbik değeri olmayan formüller **geveler**

oldular.(153/22); Bunlar **ideolojilerdi.**(153/25); Oysa her ikisi de **ilme ve gözleme dayanmıyordu.**(153/26); Bu yüzden devlet **insanı köle kılan bir müstebit ya da banka bekçisi oldu.**(153/28); Bu iki sistemde de insan **köleydi.**(153/29); Sokak, **onlardan kalmış, torunlara devredilecek bir emanetti.**(154/4); Sokak şeytanın bütün dünyayı saran şerrinden **korunmalıydı.**(154/6); Bu sözlerden sonra **sustu doktor.**(154/8); Zaman akıl almaz bir hızla **geçmişti.**(154/8); Komiserin arkadaşını **düşünüyordum.**(154/9); Bilmediğim bir nedenle hınca benzer bir his **duyuyordum.**(154/10); “Ya deliymiş bu adam” **dedim.**(154/12); “Ya da evliya” diye konuşmamı **tamamladı doktor.**(154/13); “Belki” **dedi.**(154/17); Belki de insan hakkındaki yaygın kanaat bizi böyle düşünmeye **zorluyor.**(154/17); Oysa O’nun insanın bu tarifle hiç ilgisi **yok.**(154/20); O’nca insan **büyük, güçlü, ölümsüz, başlı başına bir kâinat.**(154/21); Ayrıca o yalnız olmadığına derinden **inaniyordu.**(154/22); Dosdoğru gözlerine **baktım doktorun.**(154/25); “Sizin fikirlerinizi öğrenmek istedim.” **dedim.**(154/26); “Pek az şeyden emin olabiliyorum.” diye **cevap verdi.**(154/27); Onlarla hemfikir olduğum bir şeyi **söyleyebilirim.**(154/28); Avrupa medeniyeti **er veya geç insanları yok edecek bir hastalıktır.**(154/28); Doktorla konuşmamızın üzerinden tam bir ay **geçti.**(155/1); Bu süre içinde hemen her gün orada, **sokaktaydım.**(155/2); Aldığım müsaadeyle olayın geçtiği her yeri, yaşlı kadının öldürüldüğü evi, konağı, mescidi, türbeyi, bilhassa mahallenin bahçeli kahvesini **inceledim.**(155/2); Duyduklarım üzerinde enine boyuna **düşündüm.**(155/5); Zihnim bu hikâyeye aslına en uygun biçimde bir son hazırlamak için **yoruldu.**(155/6); Sokakta tanıdıklarımın ifadeleriyle, hikâyenin kahramanlarını ve hikâyenin konusunu artık çok iyi **biliyordum.**(155/7); Bir gün, bir akşamüstü komiserle şadırvanda **karşılaştım.**(155/10); **Abdest alıyordu.**(155/11); Koyu renkli kış bulutlarını güneş bir an **parçaladı.**(155/11); Çevre altın rengine **büründü.**(155/12); Komiser bana **döndü.**(155/12); Çocuksu bir tebessüm **vardı dudaklarında.**(155/13); “Hala bir son mu arıyorsunuz?” diye **sordu.**(155/14); İçimi ısıtan inanç ve ümit dolu bu tebessümle ben de gülümseyerek **cevap verdim.**(155/15); “Hayır” **dedim.**(155/16); Bu hikâyenin bir sonu olmaması gereğine artık ben de **inaniyorum.**(155/16); Sonra şadırvandakilerin anlamayacağı bir sual daha **sordum ona.**(155/19); Nöbete mi **hazırlanıyorsunuz?**(155/20); Akşam güneşinin bu gözüküveren ışığına **doğruldu.**(155/21); Boyu olduğundan da **büyük geldi bana.**(155/22); “Nöbeti bir an bile bırakmadım.” diye **cevap verdi.**(155/22)

4.2.1.1.2. Bağlanmış cümleler

A) Sıralı cümleler

A.1) Ekli sıralı cümleler

Üzerinde daha fazla **kafa yormaz, şüphe aklımdan geçmezdi.**(5/6); Her vuruştan sonra o şey etten çıkarılmadan et içinde **burulmuş**, çevre dokuları hunharca **parçalanmış**, öyle dışarı **çekilmişti.**(6/11); Olay **açık seçik**, katil **meydandaydı.**(8/14); Ölen **fazla bile yaşamış bir yaşlı kadın**, öldürense **deliydi.**(8/18); Tutuklu adli tıbbı **postalanmalı**, dosyayı da böylece **kapatmalıydı.**(8/28); Acele, onlarda **oluşuyor, yoğunluk kazanıyor**, beni karara **zorluyordu.**(9/1); Çocukluk arkadaşım odanın boşalmasıyla **daha rahatlamış, daha ferahlamış gibiydi.**(9/10); Bu sende **bir nefis kudurmasıdır, bir şeytan işvasıdır.**(9/24); Dürüst yaradılışı, geçen otuz yıldan **kirlenmemiş, yıpranmamış, renk değiştirmemişti.**(10/11); Zihnim ister istemez geçmişin muhasebesine **kayıyor**, toplam çizgisi altındaki rakamların pek bir değer taşımadığını üzümlere **görüydüm.**(12/8); Yaşamamdan maksat **bir lisan öğrenmek**, bir meslekte **söz sahibi olmak mıydı?**(12/11); Değişme, sokağımızda durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde **başladı**, sonra da **durmadı, dinlenmedi.**(12/23); Birinci katta küçük bey, ikinci katta babası **otururdu.**(13/8); Oğula, yaşına rağmen küçükbey, babasına beyefendi **derlerdi.**(13/9); Sadece yol bir hayli **daralmış**, yüksek bildiğim duvarlar **alçalmış**, evler, hatta konak **küçülmüştü.**(13/25); Değişiklik, akşam güneşinde parlayan memnunluklarını **silmiş**, mağmum, kederli ve karanlık bir görünüş **vermişti** onlara.(14/21); Gerçi şeytan bazen elimiz **olur**; can eriklerine, narlara, ayvalara **uzanırdı.**(15/21); Bazen eskici Yahudi kılığına **bürünür**, onu bu şekliyle de tanıyan büyüklerimize “Ah Şeytan” **dedirtir**, bazen okulu gözümüzde **kötüler**, yeşil kırların okuldan daha iyi olduğunu ya da köpeklerin kuyruğuna teneke bağlamanın ders çalışmaktan daha eğlenceli olduğunu **söylerd.**(15/22); Bu kılıkta olanları kendilerinden **saymamışlar**, zaman zaman sokakta görünmelerini de tabii **pek hayra yormamışlardı.**(16/5); Rahatça **yatmış, uyumuşlardı.**(16/17); Yüzleri çivit badanası renginde **güleç**, asma peçeleriyle **utangaçtı.**(16/27); Zaman zaman, dayanılmaz bir ihtiyaçla bir kedi uysallığına **bürünür**, ona **sokulurdum.**(17/20); Beni **kucaklar**, diri göğüslerine **basar**, kokusuyla **sarhoş ederdi.**(17/22); Bu kollar evleri bir araya **getirir**, tek ev **yapardı.**(18/6); Ömürlerinin biricik sırrını fısıltıya da **emanet edemezler**, çok zaman ikinci bir genç kız konuşması olan kuş diline **baş vururlardı.**(18/9); Canım vücudu

tiril tiril kumaş altında bir başka **canlanır**, annesinden belki de bir düşte çaldığı aynı çukurlarla süslü yanakları elbisesinin renginde **beklerdi**.(18/27); Temizlenmiş, bir daha temizlenmiş, taban tahtaları limon rengine dönüşmüş bu odalarda, o Mülazım'ı, bense Gülüm'ü **gözlerdim**.(19/2); Böyle günlerde Gülüm benim nadiren **farkında olur**, hayal dolu gözleri bilmediğim bir ateşle **tutuşurdu**.(19/4); Eğer dikkatini çekmeği başarırım beni hoyratça **yakalar**, kirli yanaklarımdan acıtarak **öperdi**.(19/6); Başım önümde arsaya **gider**, yaşlı incirin sık yaprakları arasında gizlenmiş yerime **çıkır, otururdum**.(19/13); Sanki yoğurtçu, leblebici, kos helvacı ve aşureci karanlığı birer ucundan **tutar**, bir örtü gibi geceyi çeker **getirirlerdi**.(19/19); Ama **daha içli, daha merhametliydi**ler.(20/16); Evlerin tahta kaplamaları dışında, sokakta, sert, yumuşak, kayar gibi esrarlı adım sesleri yoğun gecenin içinden **akseder**, garip ve isimsiz mırıltılar **duyulurdu**.(20/18); Kirpiklerimi birbirine iyice **yaklaştırır**, odadakileri, özellikle babamı **seyrederdim**.(21/6); Karanlığın iyice koyulaştığı noktalarda Haziran böcekleri **yanar, söner**; bir gece kuşunun ötüşü **duyulurdu**.(21/14); Ben hala oyun oynadığımı zannederken bir an **gözlerimi açar**, babamın uyuya kaldığım minderden beni kaldırdığını, yatağıma götürdüğünü **görürdüm**.(21/20); Ona **döndüm**, işini **bitirmiş, doğruluyordu**.(21/24); **Düşündü, tereddüt ediyordu, cevap vermedi**.(21/29); Henüz serin olan toprağa **oturur**, arsadaki her şeye taze bir dikkatle **bakardım**.(23/1); Ben makineyi **taniyordum**, babam **göstermişti**.(23/21); Bahçıvan Mestan ağanın sessiz sedasız sigara sarışına inat, o **homurdanır**, kulaklarını **tırmalardı** insanın.(23/25); Muhakkak, koskocaman kadife kesesine elini **daldırır**, "verin bu parayı o çocuklara" **derdi**.(24/18); Gelip geçen **görür**, "Bunu kim icat etti?" diye **sorardı**.(25/15); Öyleyse ne yapıp edip büyük bir parça ipek bez ve türlü renkli ibrişimler **almalı**, planı bir ipekli üzerine güzelce işleyerek hükümete böylece **göndermeliydi**.(26/3); Plânın çevresi lâle motiflerini esas alan güzel bir su ile **işlenecek**, plânın baş kısmına yüz yüze bakan iki tavus kuşu **yapılacak**, gagaları arasında şu yazı **bulunacaktı**: "Yüksek bir huzura takdimdir."(28/2); Cildi **hayat dolu**, kızıl saçları **ışıklydı**.(36/30); **Doğruldu**, kendimi **takdim ettim**.(37/7); Evinden hiç **çıkamaz**, kış yaz pencerede **durur**, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmayasına **bakardı**.(37/30); Kaptanın yanına sabırla **dikilir, beklerdim**.(38/12); Ama her şey her an yeniden **yaratılıyor**, her şey her an bir başka çehre **gösteriyordu**.(40/23); Ama hâlâ **dinç**, hâlâ **hayat doluydu**.(42/19); Çamurlara bulanmış parmağıyla zaman

zaman orayı **gösterir**; sanki hâlâ yaşıyormuş gibi "Babam" **derdi**.(42/28); Her zaman o gülünç kızın, terbiyesiz tavırları ve yapışkan gülüşüyle sokağımızın bir lekesi olduğunu **düşünür**, onun böyle yetişmesinde bütün sokaktakilerle beraber kendimi de biraz suçlu **bulurdum**.(43/29); Ne ben ne de bir başkası böylesine bir adiliği **düşünemez**, **aklımıza getiremezdik**.(44/5); Hava **ağır**, yıldızlar **donuktu**.(47/4); Rengi iyice **uçuk**, bakışları **endişeliydi**.(47/7); Onun hemen her gün hatırını **sorar**, ufak tefek işlerini **görüverirdim**.(47/29); Ben seni, yapayalnız, yâd ellerdeki seni **düşünür**, **gözyaşı dökerdim**.(48/6); Gözleri **irileşmiş**, ayrı bir parlaklıkla **bakar olmuştu**.(50/19); **Durdu**, dudaklarından dökülen son kelimelerin odadaki yankılarına **kulak verdi**.(51/1); Zaman zaman **durur**, sepetlerini yere **koyar**, dakikalar boyu birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle ellerini **seyrederdi**.(51/16); Ben her seferinde bu iri ellerin iğreti olduğuna, bu fırlatma sonucu kaldırıma düşeceğine **inanır**, onları yerden toplamak için **hazır beklerdim**.(51/23); Bazen sokağın herhangi bir noktasında **durur**, garip bir şiveyle **bir şarkı tuttururdu**.(51/25); Maydanozcu cinnetin kalın kabuğuna **çekilmiş**, bir bakıma **mutluydu**.(52/16); Sağlam bir dalmışçasına sarıldığı ümit onu hâlâ ayakta **tutuyor**, ona **yaşama gücü veriyordu**.(52/19); Maydanozcunun sesini her duyuşta elime bir kaç kuruş **sıkıştırır**, mahzun bir yüzle ona vermeme **söyledi**.(52/25); Sonra **ağlar**, ben Rabbimden aklımı kaybettirmeyecek sabır istiyorum **derdi**.(52/28); Vücudu zayıfladıkça ruhu **genişliyor**, **yüceliyor**, **gülümsüyordu**.(53/4); Son günlerinde bizim göremediğimizi **görür**, bizim duyamadığımızı **duyar oldu**.(53/6); **Kimdi** gelen, ona ne **söylemiş**, nereye **gitmişti**?(53/14); Böyle günlerde Gülüm son zamanlarda edindiği mahzun yüzü **bırakır**, hediye gülümsemeyle çukur çukur **süslerdi** yanaklarını.(53/19); Beyaz önlüğü biçimli vücudunda göğüslerini, kalçasını **belirtiyor**, dizlerinin üstünü hafifçe açıktaki **bırakıyordu**.(54/2); Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken, hasta bakıcı **seğirtti**, onu ayıplayan bir tavırla pijamasını **çekti**, elindeki alkollü pamukla kaba etindeki bir noktayı hoyratça **sildi**.(54/17); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana **baktı**, sonra kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak **çıkı**.(54/25); Neden sonra **gülümsedi** arkadaşım; "Şu anda sen haklısın" **dedi**.(54/28); Türlü çiçekler tesadüfen **meydana gelmiş**, günün birinde tesadüf maymunu insan **yapmıştı**.(55/15); Ama **çökmüş**, iki büklüm **olmuştu** zavallı.(56/9); Bu durum ister istemez aileleri **birleştiriyor**, dertler de sevinçler de müşterek **oluyordu**.(57/18); İnsanlar, aynı kültürle **yoğruluyor**, aynı hatıralarla **kökleniyorlardı**.(57/20); **Durdu**, hemen **cevap vermedi**.(57/26); **Cahildi**

Tespihçi, bir **okuryazardı** o kadar.(57/29); İleri Avrupa'yı **inkâr eder**, son sözünü söylemiş şarkta bulunacağına **inanırdı** aradıklarının.(57/29); Benim kanaatlerim **büyük Avrupa'dan**, onunkiler **köhne şarktı**.(58/9); Ama inançları zamanın aşımıyla **zedelenmiş, zayıflamıştı**.(58/29); DEĞİŞİKLİK, kadınları **çekiyor**, içlerinde bir şeyi **okşuyordu**.(59/19); Yavaş yavaş da olsa maksadım **gelişiyor**, kadınlarımızın gür saçları örtüler altından perçemler şeklinde bütün güzelliğiyle **dökülüyordu**.(59/24); Onlar erkek safında **görev alacaklar**, her türlü frenleyici inançlardan **kurtulacaklardı**.(59/30); Doğuşlarından sonra değişmeye **başlıyor**, başka çehrelere başka görünümlere **bürünüyorlar**.(60/22); Bu insan ürünü, sanki gözle görülmez kuvvetler tarafından alınıp asıl hedefinden **saptırılıyor**, bir başka yöne **götürülüyor**.(60/23); Ne **hareket edebiliyor**, ne **konusabiliyordu**.(70/7); Biz çocuklar oyunumuzu **bırakmış**, olacakları seyre **koyulmuştuk**.(70/8); Çocuk onu beslemek bahanesiyle kırlara **gider**, tabiatla kucak kucağa oyunlar **oynar**, hoşça **vakit geçirirdi**.(72/2); Birimiz ya da birkaçımız sabahın erken saatlerinde öğlende yiyeceğimiz birkaç dilim ekmeği beraberimizde **alır**, şehir dışına **çıkardık**.(72/5); Orada **oturur**, eğri taşlı mezarlığı, düzgün marul tarhlarını ve kuzumu rahatça **görebilirdim**.(72/13); Zaman zaman bir veya bir kaç aile **gelir**, borulu gramofonlarını **kurarlar**, tencerelerle getirdikleri dolmaları, börekleri, kuru köfteleri **yerler**, zamanın ünlü şarkıcılarının pırl pırl parlatılmış pirinç borudan çıkan hımmılaşmış seslerini zevkle **dinlerlerdi**.(72/16); Ben mağaramda **oturur**, bütün bunları dikkatle **seyrederdim**.(72/20); İnsanlar **konusurlar**, **gülüşürler**, kırım verdiği neşeyle **çocuklaşırlardı**.(72/30); Onlar çoğunlukla pek az **konusurlar**, çok zaman **susarlardı**.(73/1); Bazen içlerinden birisi başını masmavi göğe **kaldırır**, derin **bir of çekerdi**.(73/2); Bazen iğne **takılır**, bir kelime üzerinde ses ısrarla **dururdu**.(73/5); Bir aile piknik **yapıyor**, çocuklar **oynuyorlardı**.(73/7); Onu yükseklerden **çekiyor**, iyice kendine **yaklaştırıyor**, tekrar **bırakıyordu**.(73/9); O günden sonra hiçbir kötülüğü **hayal etmemiş**, hiç bir kötü düşünceye kendimi **kaptırmamışım**.(73/18); O **duraksıyor**, “Yazık olacak hayvana” **diyordu**.(74/5); O zaman çoban gözlerini hayvana **dikti**, sadece “Şu buzağıya bak” **dedi**.(74/7); O **yükseldi yükseldi**, bir uzun selvinin son dallarından birine **takıldı**.(74/13); Çocuk avazı çıktığı kadar **ağlıyor**, balonunu **istiyordu**.(74/22); Bir çocuk gözünde sevgililer **yok olmazlar**, çocuk buna **inanamaz**.(75/28); Ev **bir balon**, annem **balon**, komşularımız, topacım, bilyem, gazoz kapaklarım, sokağım **balondu**.(76/10); Ama zavallı **zayıflamış; bitmişti**.(79/10); Verdiğim yiyecekleri **koklamadı**; dönüp **bakmadı**

bile.(79/17); Sanki **düşmemiş, koparılmıştı**.(79/29); Sanki söylemek istediği bir şey varmış da **söylemiş, rahatlamıştı**.(80/29); Yediği **önünde**, yemediği **ardındaydı**.(81/17); Kadının parmağının bile zorlukla görüldüğü o devirlerde onlar ancak o resimlerdeki açık saçık frenk kadınlarına **bakar**; cinsiyeti teferruatıyla o kitaplardan **öğrenirlerdi**.(81/25); O **haram**, bu **günahı**.(81/28); Benzi **sarı**, yüzü **uzun ve çarpık**, gözleri **çipildi** adamın.(82/23); İnkâra **yeltenmiş**, anasının ihtiyaç içinde olduğunu **söylemişti**.(83/2); **İri yarı, kanlı canlıydı**.(83/29); Konuşmasını **bekliyor**, hiç bir hareketini **gözden kaçırmıyordum**.(84/16); Uyumamak için var gücümle **direniyor**, terin bütün mesamatımdan fışkırdığını **hissedişyordum**.(84/23); Beni yaralamakla **kalmamış**, yanımdaki memuru da **öldürmüştü**.(85/11); Gurubumuza ağır ağır **yaklaşmış**, uzun bir süre **susmuştu**.(88/14); Ama huyunu bildiğim için **sormuyor**, kendiliğinden söylesin **istiyordum**.(90/12); Zavallı kunduracı her defasında çöllerde yatan sevgiliyle buluşmayı bir yıl **erteler**, Allah rızası için uzanan ele Allah'ın rızasını sağlamak için biriktirdiklerini **koyarmış**.(91/22); Çocuk hafızamıza emanet edilen bu hikâye bizde **dal budak salar**, bir hac yolculuğunun kaç yenmemiş lokma, kaç frenlenmiş zevke mukabil olduğunu **düşünürdük**.(91/29); Sokak daha **güzel**, insanlar **daha sevimliydi**.(93/19); Toplum yepyeni bir çehreye **kavuşmalı**, tam bir modern görünüşe **sahip olmalıydı**.(94/26); Din adamı **susturulmuş**, yok edilme tehlikesiyle karşı karşıya **bırakılmıştı**.(95/11); Tehlike karşısında bir kenara **çekilir**, bizi sokmayan yılan bin yaşasın gibi **lâflar ederler**.(96/21); O karanlıkların adamlarıyla, gerçek pırıl pırıl gözlerimin önüneyken **konusamaz, kulak veremezdim** onlara.(97/31); Dedem onu Suriye taraflarından **almış**, bana oyun arkadaşı olsun diye babama **hediye etmiş**.(99/16); Anlattıklarına göre Habeşistan taraflarından **çalınmış**, dedemin eline gelene kadar **türlü meşakkatler çekmişti**.(99/18); Elimde olmadan onun etiyle ilgili **hayaller kuruyor**, kendimi türlü düşüncelere **bırakıyordum**.(100/16); Zaman zaman o da bize misafir gelir, dadımın odasına kapanırlar, saatlerce çıkmazlardı.(100/22); Böyle anlarda sabrımın taşacağını **hisseder**, sokağa **fırlar**, saatlerce **dolaşır**, eve yorgun argın **dönerdim**.(100/26); Bir siz üzüntümün **farkına varır**, sebebini **sorardınız**.(101/21); Büyük hanım zaman zaman meraklı birkaç tanıdığının önüne beni **çıkartır**, başımdan geçenleri anlatmamı **isterdi**.(101/24); Annem **bir prenses**, babam **hükümdardı**.(102/1); O **güçlü bir erkek, iyi bir hükümdar, mükemmel bir babaydı**.(102/3); Onlar bir esirci gibi **davranacaklar**; bense bir esir gibi **katlanacaktım**.(102/7); **Pek güçlü, pek büyükmüşler**.(102/23);

Sonunda dayanamayıp **gittim, kapısını çaldım**.(104/11); Gülseniz **suç**, yürüseniz **suç**, gönlünüzce giyinseniz **suçtur** bu sokakta.(107/29); Sizi görünce gönlüm **aydınlanıyor**, siz bu sokaktaki hanımlara güzel bir numunesiniz **der**.(108/3); Eve geç geldiğim geceler bazen karanlık içinden bir şekil **süzülür**, onun konaktan gizlice çıkıp evine dönen teyze olduğunu **görür, gülümserdim**.(108/8); Yerli veya yersiz çok ya da az demeden tam bir düşüncesizlikle insan ağızlarında **sakız olur, çiğnenir** lâflar.(112/2); Duymamak için kulaklarınızı **tıkar**, görmemek için gözlerinizi uzaklarda bir noktaya **dikersiniz**.(122/25); İkinci ölüm sizin yetersizliğinizden **meydana gelmiş**, sizin yüzünüzden bir hayat **sönmüştür**.(123/27); Güneş bir hayli **yükselmiş, yakıyordu**.(125/13); Su ordan **sağlanır**, karpuz orada **soğutulur**, ekşimesinden korkulan yemek orada **saklanırdı**.(127/3); Devletler birbirlerini yok edecek türlü kötülüklerle uğraşırlarken, kişiler elde ettikleriyle **yetinmemeliler, doymamahlılar, kanmamahlılar**.(130/22); Bu ağaç bir iskeletten **yapılmış**, domuz postuyla **kaplanmış**, içi samanla **doldurulmuştu**.(131/20); İkisi de **secde etmiş**, bir süre **beklediler**.(133/29); Onun çevresinde **dolanıyor, çığlıklar atıyordu**.(134/12); Kadın ve erkek orta yerde ayakta **duruyorlar**; şaşkın, heykele ve çevresindekilere **bakıyorlardı**.(134/20); Kızıl saçlarına **kır düşmüş**, yüzündeki çiller genişleyerek ta kulaklarına kadar **yayılmıştı**.(139/14); **Gardrop** öldürenin lakabı, götürmekse **öldürmek demektir**.(141/16); Ama **bekletmişler**, mahkemeye **çıkarmamışlardı**.(142/27); Babam **mal müdürü**, ağabeyim **doçenttir** benim.(145/15); Öyleyse ONLAR buna **mani olmalılar**, insanı mutlu kılacak ve yükseltecek bu yoldan, insanı **saptırmahlıydı**.(150/23)

A.2) Ekli bağlaçlı sıralı cümleler

Sesi bir fısıltı halindeydi **veya** fısıltımın bir ton üstünde.(5/2); Zapt'ı tekrar okur gibi yapmanın ardına **sığınıyor ve düşünüyordum**.(6/4); Bu deli oğul, her ne sebepleyse, dengesini büsbütün **kaybetmiş ve** anasını **öldürmüştü**.(8/18) Sanki katil ondaki bu kötü huyları tek tek **yakalamış ve** bulduğu yerde birer birer **öldürmüştü**.(10/5); Bütün bunları incelerken içim türlü değişen hislerin etkisiyle neşeler **veya** şaşkınlıklarla dolardı.(11/19); Güneşin, o vazgeçilmez dostun bu sabah ziyaretlerini onlar da güleç bir yüzle **karşılar ve** yeşil **derlerdi**.(13/17); Akşam alacakaranlıkla **yaklaşır**, ezanla **başlar** ve kuş sesleriyle **son bulurdu**.(20/5); Önce sofraya **serilir**, altı **konur** ve sini, üstünde şimşir kaşıkla **getirilirdi**.(20/23); O sevgili varlık **küçülür ve müphemleşirdi**.(21/7); Ondan uzaklaştıkça düşüncem dışarı **yaklaşır**, hayalim boyumun ancak yetiştiği ağır sürgüyü **çeker**, beni serin

sokağa **çıkartır** ve türbeye doğru **götürürdü**.(21/9); Her güzel şeyi bana o gösterir **veya** onun işaretiyle her şey güzel olurdu.(23/6); Önce her şeye iyice bakmalı **ve** iyice bellemeliyiz.(23/9); **Gürültüler çıkaran bir devdi** Makine **ve** sigara yapmaya **yarardı**.(23/23); Her hangi bir insan **eğilecek ve** "çalış" **diyecekti**.(24/11); Bu söz üzerine çarklar **harekete geçecekler ve** artık **durmayacaklardı**.(24/12); Şeytan o üç ay boyu bize biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi, **gözüktü**, macuncu kılığına girdi, **gözüktü** ama **çelemedi** zihnimizi.(26/9); Her aile oturduğu evin sahibi **veya** en az 5-10 senelik kiracısıydı.(27/8); Yani herkes birbirini iyice **tanır ve göz kulak olurdu**.(27/9); Aksine **dinlenmiş ve rahattı**.(31/20); Öyleyse **senin elinden tutmalı ve** bazı önemli şeyleri sana **anlatmalıyım**.(33/19); Hareketten tamamen yoksun o zavallı **oksitlenecek**, pas zerrelere **toprağa karışacak** ve bir gün o, hiç var olmamışçasına **yok olacak**.(48/23); Gerçi sokağımızın ağzında **ezildi, büzüldü** bize elinden geldiği kadar uymaya çalıştı ama bizi de **kendine uydurdu**.(49/10); Gülüm yattığı yerden **kulak verir ve** bu şarkıda hepimizden çok bir şeyler **bulurdu**.(52/12); Bana, bazı şeylerin baş tarafını anlattığını **sanır**, konunun ortasından bir cümle **yakalar ve söylerdi**.(53/10); **Gelmiş ve** ona, belki de bir gün akşamsefalarını sularken savruk bir zenginlikle kaybettiği o canım gülüşünü armağan **getirmişti**.(53/16); Kadınlığı **gelişmiş ve dışa taşmıştı**.(54/4); İnsan bu hayatı **tahmin edebiliyor ve** özellikle kadının konuşmasını duyduktan sonra sevimli **bulmuyordu**.(54/14); İktisadî zorluklar haremle selâmlığı dönerek birleştiren bu dolabın dönüşünü **durdurmuş ve** haremi satmayı **gerektirmişti**.(56/19); İnsanlar sokağın bir ucundan **girerler**, boydan boya sokağı **kat eder ve çıkarlar**.(64/30); Refleksler **normal**, kendi **sakin ve itaatli**.(65/13); Bu sözlerden sonra çocukluk arkadaşım **kalktı**, bir bardak su **doldurdu ve içti**.(70/1); Kuzuma **koştum**, ona sıkıca **sarıldım** ve hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar da **bırakmadım**.(74/31); Bütün bu sevgililer **patlayabilirler**, ipleri avucumdan **kurtulabilir** ve tümü **yok olabilirlerdi**.(76/12); Bir gün kadın koynundan **çıkarmıştı** da, bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum **demişti**, şöyle de bir **göstermişti**.(83/4); Tekrar **duraksadı**, sonra tabancayı **kaldırdı** ve bana **ateş etti**.(84/29); Sendeki de **bilmiyordu**, bendeki öğrenemediği için **söyleyemedi** bana ve böylece ben de **bilemedim**.(87/12); **Dumura uğrar, yozlaşır ve yok olur**.(98/15); Böylece her hareketini **gözlüyor ve** bundan **derin bir zevk alıyordum**.(100/19); Kapıyı **açtı**, önce o **girdi** içeri ve hayretle **haykırdı**.(105/8); Olaylar zihnimde **gelişiyor ve açıklık kazanıyordu**.(106/13); Onlar daha insanlar yokken yer yüzünde **vardılar**,

halen **varlar** ve var olmakta **devam edecekler**.(113/30); Yalnız tahta panjurlu meşe yazıhanenin bir kanadı kırılarak **açılmış ve içi aceleyle karıştırılmıştı**.(118/26); İçerde bir şeyler **araştırılmış ve eşyalar karmakarışık bırakılmıştı**.(125/2); Tabancamı **boşalttım, temizledim** ve yeniden **doldurdum**.(125/29); Bir yoğurtçu tablalarımı yere **bırakmış, bir merdivene ilmiş, yazma mendiliyle terini kuruyor** ve ezanı **dinliyordu**.(126/2); Silâhı elinde **bekleyecek ve en ufak bir tehlike halinde tabancasını ateşleyecekti**.(127/17); Neden konağa **gitmemeli** ve değerli şeyi **aramamalıydım?**(129/1); Bu tesiri bütün ruhumda **hissediyor** ve **türlü sapık düşüncelerin etkisi altına giriyordum**.(129/21); Bu sözlerden sonra bileklerime kelepçe **taktılar**, silahımı **aldılar** ve tevkifhaneye doğru yola **çıktık**.(138/3); Davranışından ötürü komiser vazifesinden **uzaklaştırılmış, kaatil sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken vurulmuş, katilin kardeşiyle bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş** ve orada bir tutuklu tarafından **öldürülmüştü**.(140/18); O namaza durduğunda ranzadan yavaşça **kaydım**, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini **kavradım** ve dua için ellerini kaldırdığında **vurdum** onu.(143/27)

B) Bağlı cümleler

B.1) “Ve” bağlacıyla bağlı cümleler

Sadece köpekler hissetmişti gelişlerini **ve** ulumuşlardı.(7/5); Bize bazen birer dilim ekme verirdi **ve** o dilimin üzerine uzaydan, Ülker yıldızından kendisi için özel olarak gönderilmiş bir marmelât sürdüğünü iddia ederdi.(7/22); Gideceklerdi onlar **ve** zannedeceklerdi ki karakolda kalan ben, sanık ve nöbetçi memurdur.(9/6); Özellikle küçük kulaklar duyardı bunları **ve** dışarıda ONLAR’ın dolaştıklarını ürpererek düşünürlerdi.(20/21); Buna rağmen parça parça kumaşlardan dikilmiş yorgan tertemizdi **ve** düzenle katlanmıştı.(22/19); Devlet, herhalde yaptığı makinelerden bir tane de bizim sokağa hediye eder **ve** biz onu arsaya kurardık.(25/12); Üçüncü ayın sonunda, bir sabah yine buluştuk **ve** malî durumumuzu gözden geçirdik.(26/15); Bin bir özenle yaptığımız paketi hoyratça açtı **ve** pek çok sorular sordu.(28/15); Şu anda uygulanan Kanunlar delilden hareket eder **ve** delile dayalı bir yargıya varır.(30/7); Büyüklerimiz de severdi orayı **ve** özlerdi.(32/11); Lütfen beni anlamaya çalış **ve** bu ağırlığın bir ucundan tut.(33/30); Uzun ve yüksek topukların kaldırımlarımızda kikirlediği ilk gün, baban olayı teşbih yapılacak bir gül kökü gibi nasırlı avuçlarına aldı **ve** tarttı.(34/27); Diyelim ki sokağın direnmesi bu bedene uymayacak elbiseye karşıydı **ve** sokak bu tutumunda haklıydı.(35/28); ONLAR çok önceleri, daha insanlar yaratılmadan önce vardı **ve**

dünyadaydı.(36/8); ONLAR'ı emri altına aldı **ve** kullandı.(36/22); Derin yüz çizgileri o tahtayla bakarken yumuşar **ve** anlam kazanırdı.(38/10); Bir gün aynı ölçülere uygun bir tahta da ben edindim **ve** onun baktığı yöne baktım.(38/17); Geçen yağmurun ardından doğan güneşte tek başına **ve** muhteşemdi.(38/31); Damlayı o gün anladım ben **ve** bu damlacıkların binlercesinden oluşmuş rahmet'i.(39/3); İmkân buldukça gözden uzaklara gittim **ve** insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca baktım.(39/18); Her olay akan çağlayandan bir tek dondurulmuş andı **ve** bunun tespiti hiç de akıp giden hayata göre tabii değildi.(40/26); O vakit bıraktım bütün bu boş çabaları **ve** ben de Kaptan'ın başvurduğu yola döndüm.(41/5); Bana ıhlamur pişirdi **ve** Gülüm'ü anlattı.(43/2); Evli olabilirdim **ve** tabîî karım bugünün kadını olabilirdi.(43/16); Yavrum eridi **ve** söndü.(45/13); Gülüm, hayatın yanaklarında türlü yosmalıkla tomurcuklandığı o canım varlık erimiş **ve** sönmüştü.(45/15); Büyüklerinin ruhları yaşamaktalar **ve** senin yaptıklarının seyircisi onlar.(46/21); Ölüm, Mülâzımın boş bıraktığı yere yerleşti **ve** gelişti.(50/17); Yatağına halsiz uzandı **ve** hemen daldı.(55/1); Bunları bir yapan vardı elbette **ve** bunlar birer tesadüf olamazlardı.(55/28); Şimdi annem serin ellerini alınma koymalıydı **ve** uyan oğlum demeliydi, gördüklerin rüya hep.(57/11); Doğrusu çarpışma kıran kırana oldu **ve** benim savunduğum fikrin başarısıyla sonuçlandı.(58/25); Örtüyorlardı kadını **ve** horluyorlardı.(59/13); O doğruca namazgaha geçti **ve** iki saate yakın bir süre namaz kıldı.(62/19); Ne beklediğini bilmiyor **ve** merak ediyordum.(62/23); Neden sonra secdeden doğrudu **ve** evine gitti.(62/25); Ya benim ihmâl ettiğim, ya da onlarda isimlendiremediğim bir şey var **ve** korkutuyor o şey beni.(63/5); Hayret edilecek kadar zeki **ve** bozulmamış bir safiyet içinde.(64/16); İnsanlarla gelen fikirleri emer **ve** bedene yani sokağa mal ederler.(65/2); Odada oyalanmak isteyen hemşireye doktor resmî bir dille teşekkür etti **ve** kadın dışarı çıkmak zorunda kaldı.(65/27); Tuttu **ve** gelişti.(66/5); Sonra yaşlandı **ve** yozlaştı tabîî.(66/8); O yılın güzünde yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen kavağın tepesine baktım **ve** gözlerim hayretle açıldı.(66/14); Bin bir zorlukla tepeye tırmandım **ve** altın renkli salkımlardan indirebileceğim kadar topladım.(66/18); Saydıklarım ekilen tohumların meyvaları **ve** bu tohumlan diken Allah şahit ne baban, ne de baban gibi düşünenler.(67/20); Oysa insan her yönüyle gelişmeli **ve** yükselmeli değil mi?(68/6); Şeytanın dünyamızdaki gücünü sağlayan en büyük avantajı da onun varlığına inanılmaması **ve** onun bir ilkel insan hayalinin ürünü kabul edilmesi.(69/6); Şaşkın bakındı çevresine **ve** kalktı.(70/20); Dünya

henüz keşfedilmektedir **ve** bilimlerin tümü henüz emekleyen bebeklerdir.(71/10); Bu arada gramofonun borusu incelmış **ve** hınhım sesiyle durmadan gazeller söylerdi.(73/3); Hasetti bu his **ve** o güne kadar bu derece hiç bir şeyi böylesine içten istememiştim.(73/13); İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz, hemen yaşamaya başlar **ve** çevreye etki eder.(73/15); En ufak bir esinti ipi kurtaracak **ve** o temelli uçup gidecekti.(74/21); Tahmin ettiğim gibi bir kaç dakika sonra ip kurtuldu **ve** balon gökyüzünde ufaldı ufaldı, bir nokta oldu **ve** kayboldu.(74/24); O gün bu aziz sevgili için henüz hiç bir şey yapmadığımı düşündüm **ve** o gün yeminle kendimi sokağıma adadım.(75/10); Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu teslim ediyorum **ve** tabî karşılıyorum.(77/22); Teşekkür ettim **ve** ayrıldım.(81/1); Ev dar **ve** havasızdı.(83/15); Onu öldürdün **ve** koynunda sakladığı paketi aldın.(84/14); Olayı bana haber vereni hiç bir zaman yakalayamayacak **ve** cezalandıramayacaksınız.(86/2); Kâtip mektubu yazarken mürekkebe konan bir sineğe eliyle vurur **ve** onun bir ayağını koparır.(86/26); Durumu derhal halifeye bildirir sır kâtibi **ve** şu cevabı alır.(87/1); Adam ikinci defa avucunu saymadan taşla doldurur **ve** sihirbazdan sayısını sorar.(87/7); Bu defa cevap veremez sihirbaz **ve** şöyle der.(87/8); Gün ışığı oradan da gölge evhamları beraberinde sürükleyip götürmüş **ve** kabir güleç yüzlü bir dede görünüşünde yaşamaya katılmıştı.(91/13); Şark yaşamış **ve** imparatorluğun adında artık bitmişti.(94/27); Bu fikirden hareket edilerek zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından seçildi **ve** açlığa mahkûm edildi.(95/14); Bir taraftan kazılmış **ve** o kazılan yere bir gül fidanı dikilivermiş.(95/30); Tek **ve** güçlü.(96/19); Ona bağlı görünenler çoğunlukla zayıf **ve** fikirsizdirler.(96/19); Yıllardır giydiği bir kat elbisesi vardı **ve** onla yetiniyordu.(96/31); O modern dünyanın ilerlediği yolun aksi yönünde kendi içinde ilerliyor **ve** derinleşiyordu.(97/3); Gerilik **ve** ilkellik değil mi?(97/19); Yaratıldığına, öldükten sonra dirileceğine inanan bir insan Allah'a inanmak **ve** ondan korkmak zorundadır.(98/8); Korkuysa kişi hayatını sınırlar **ve** onu verimsiz kılar.(98/11); Bilerek ya da bilmeyerek yaptığım büyük hataları da bu yüzden görmezden geldiniz **ve** affettiniz.(101/17); Sıcak, haşmetli, uçsuz bucaksız **ve** korkunç.(102/13); Devlere uzun seneler yetecek yiyecek adaya çıkarılmış **ve** bizimkiler gemilere yüklenmiş.(103/1); Başkanla ifrit ayrılacakları zaman bir kıl koparmış göğsünden dev **ve** ona uzatmış.(103/2); Bundan sonra demiş taptığınız bütün putlardan vazgeçin **ve** benden isteyin istediğinizi.(103/4); Kıl pek kalın **ve** uzunmuş.(103/6); İçime cesaret geldi **ve** geçenlerde bir gün muskaya gereken sözleri

söyledim.(104/1); Uzun araştırmalardan sonra nefes darlığı dediler **ve** gömölmesine ruhsat verdiler.(104/19); O gece ifritin kılından, ömrünce özlediği en önemli şeyi, cildinin beyazlaşmasını istiyecek **ve** benim karşıma bir beyaz kadın olarak çıkacaktı.(105/27); Soru böyle sorulunca, insana durum komik görünüyor **ve** siz haklıymışsınız gibi geliyor.(111/2); Bu mesele topluma aittir **ve** Devlet'i ilgilendirir.(113/1); O son defa ikimize de baktı **ve** çıktı.(113/11); Türlü faktörleri emri altına alabilen insan veya insanlar bu güçleri kişi veya toplum zararına yöneltebilecek bir bilgiye neden sahip olmuş olmasınlar **ve** böyle bir bilginin varlığı neden inanılmaz olsun?(121/26); Yine de bu hissimi yendim **ve** yazıyı okudum.(124/14); Tam onbeş günüm vardı **ve** bu süre bana yeter gözüküyordu.(124/25); Rastladığım ilk lokantada karnımı iyice doyurdum **ve** konağa doğru yola çıktım.(125/31); Bu fikirden hareket ederek binayı bölümlere ayırdım **ve** saatler boyu aradım.(126/16); Bu bir kapaktı **ve** sonradan sökülen bileziğin yerine belli etmeden konulmuştu.(126/28); Ben de elime aldım silâhımı **ve** cep fenerimin ışığında inmeye başladım.(127/19); Kapı dokunmamla aralandı **ve** sessizce açıldı.(127/21); Sonra elektrik düğmesini arayıp buldum **ve** odayı aydınlattım.(128/1); Kendi kendime uyudum dedim **ve** şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak duydum **ve** o anda şüphe ettim sizden.(128/28); Direnmeye çalıştım **ve** başıma inen bir darbeye kaybettim kendimi.(129/8); Sadece şu karşıdaki büyük heykelin gözlerinden sanki esrarlı bir ışık taşıyor **ve** aydınlık veriyordu.(129/10); Secde ettirdi **ve** o durumda yere sıkıca bağladı.(129/15); Sanki konuşuyordu **ve** ben kulaklarımla duyuyordum.(129/25); İçimi kaplayan deli bir hırsla çakmağımı çıkardım **ve** büyüyü tutuşturdum.(132/17); Hisler yanıp biten kılla beraber zayıfladılar **ve** yok oldular.(132/20); Ay tepede **ve** biz kutsal görevimizi yapabilmek için huzurunuzdayız.(133/19); Aynı anda bütün ışıkları yaktım **ve** tabancamı ateşledim.(134/14); Kahkaha hafifler **ve** uzaklaşırken heykel kaidesinden kurtuldu **ve** katilin ayakları dibine gürültüyle düştü.(135/5); Size kızmıyorum **ve** kin beslemiyorum, belki acıyorum size.(137/22); Kurduğunuz ve yürüttüğünüz düzen işliyor **ve** belki işlemekte devam da edecektir.(137/25); Ona rastladığımda sanırım kendini pek yalnız hissetmekteydi **ve** konuşmak ihtiyacı ile kıvranıyordu.(139/9); Mahalleliye göre cinler çarpmıştı onu **ve** bu yüzden de görevinden uzaklaştırılmıştı(139/16); Sonra selamladı beni **ve** yürüdü.(140/4); Ona durumu anlattım **ve** bana yardımcı olmasını rica ettim.(140/24); Yer gösterdim **ve** oturmasını söyledim.(141/27); Sevdim onu **ve** himayeme aldım.(142/15); O zamanlar bir kan

davası yüzünden üç kişiyi öldürmüş **ve** otuz yıla mahkum olmuşum.(142/18); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp karakola götürmüşler **ve** gerçekten çanta üzerinde çıkmış.(142/22); Bir saat kadar onu yattığı yerde seyrettim **ve** ömrümde ikinci defa ağladım.(144/2); Ağzında bir eyvallah kelimesi geveledi **ve** kapıya doğru yürüdü.(144/7); Hırsıyla çekti dumamı **ve** uzun süre bırakmadı.(145/7); Uzattım **ve** “Oku” dedim.(145/8); Sonra kâğıtları aldı **ve** bir süre baktı, sıkıntılı bir sesle “Kafamı toplayıp okuyamıyorum” dedi.(145/24); Roma türlü uğraşılardan onu kabul etti **ve** ona uydu.(151/3); Sakat ayakları üzerinde sallanan kilise dayanamadı bu darbeye **ve** parçalandı.(152/4)

B.2) “Ki” bağlacıyla bağlı cümleler

O zamanlar ONLAR’ın varlıkları o kadar kesindi **ki** olay otuz yıl önce olsaydı, ben de aynı ses tonuyla ona “bunu ONLAR mı yaptılar?” diye sorardım.(5/12); Açıkça söylemezdi ama çok iyi bilirdim **ki** gerek kapları andırır kedinin –ki adı kaplan’dı onun- gerek çocukluk arkadaşımın ana rahmine düşüşleri işte o gece olmuştu.(7/14); Ama görüyordum **ki** direnmem boşunadır.(9/3); Şu var **ki** idrakimin çok derinlerinde yerleşmiş bir ürküntü kesin davranmaktan alıkoyuyordu beni.(9/4); Oysa bilmiyorlardı **ki** ONLAR da bezimle birlikte kalacaklardır.(9/7); Bizim böyle davranacağımızdan o kadar emin **ki**, hemen gitmek istediğini söyledi.(10/14); Ama bazı kelimelerin üstüne basarak işaret ediyordu **ki**, üstünde durulması gereken kanların ayrılığıydı.(10/23); İstiyordum **ki** seyircisi olduğum her şeyden senin hissen kadarını da göreyim, ayırayım ve yolumuzun birleştiği bir noktada sana aktarayım.(11/30); O zaman hissettim **ki**, evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade kaybolmuştur.(16/22); Çünkü bana öğretmişti **ki**, bakmak ve konuşmak aynı anda yapılmamalıydı.(23/8); Baktı **ki** olmayacak, aşırı bir ciddiyetle sözü arkadaşım aldı.(27/1); Bu o kadar karşı çıkılmaz şekilde böyleydi **ki**, bunun aksini düşünmek çılgınlık olurdu.(27/7); Bu duyguydu **ki** sokağın savunulması için bir başka güç gerektirmezdi.(27/10); O bize vaat etti **ki** sırrımızı hiç kimseye söylemeyecek, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı’dan alacak ve bize işlemeyi öğretecektir.(27/17); Gülüm, Şey’den duymuştu **ki** hükümet çok uzaktadır.(28/30); Şunu düşünmediniz mi **ki**; siz, dünya insanları gözünde birer masal varlığısınız.(30/5); Siz bilirsiniz **ki**, insanlardan bir gurup daima sizin yanınızda ve emrinizde olagelmıştır.(31/11); İnsan onun yüzüne, gözlerine dikkatle bakınca sanırdı **ki**, sanki uzun gün boyu yalnız özlemenin derin zevkini hissetmek için dükkânının kepenklerini açmış, her teşbih tanesine sabırla şekil vermiştir.(32/13); Ama çok

mümkün ki, iki ufak çocuk arsada bizim yerimizde oynamaktadır.(33/11); Öyle hissettim **ki** benimle daha sonra bu konuda konuşmayı düşünmektedir.(37/9); Kendi kendime diyordum **ki**; kişiler, eğer gözlemlerini ihmal etmeyip yazmış olsalardı insanlık bulunduğu mevkiin pek üstlerine çıkardı.(39/25); O, artık o yükseklikteydi **ki**, sadece o deftere sahip olması zengin sergüzeştinin şahidi olduğu zevkli anları hatırlaması için yetiyordu.(40/14); Takdir edersiniz **ki**, insan onları zapt edemezdi.(40/1); Çok iyi biliyorlar **ki**, ellerinden gelebileceklerinin tümü bana baş eğdiremeyecektir.(47/21); Sanıyorsun **ki**, her olayı DEĞİŞİKLİK lobisine göre değerlendirmekteyim.(49/27); O çok iyi biliyordu **ki** kanlı derdine artık Mülâzım da deva olamaz.(52/15); Hissederdim **ki** asıl önemli olan söylediği idi.(53/11); Ama şurası bir gerçek **ki**, bütün bu armağanlar Gülüm'den başkasına ona olduğu kadar yakışmazdı.(53/27); Hissettim **ki**, yaşlı hafızasında benimle ilgili hiç bir ize rastlayamadı.(56/10); Savunduğumuz fikir öyle doludizgin gitmekte **ki**, şahsen ben yetişemiyorum.(60/16); Şimdi idrak ediyorum **ki** fikirler tuhaf bir yaşama gücüne sahipler.(60/20); Şaşkınlığımı belli etmiş olacağım **ki**, aceleyle “Aynı maksatla değil tabii” dedi.(61/28); Hak verirsiniz **ki** bu, tahkikatın ilerlemesi yönünden sorulması gereken bir sorudur.(62/7); Ümit ediyordum **ki** kendi gibi düşünenlerle orada birleşecek ve bazı kararlar alacaktır.(62/16); Olaylar gösteriyor **ki** o kahrolası ölü hâlâ bazı güçlere sahip gibi.(62/31); Hissettim **ki** bir şey olmuştu.(65/16); Gördüm **ki** kökünden kestiğim asma, kavağın çatallaştığı noktada kök salmış.(66/20); Bu tadda üzüm yetiştirdikçe sandı **ki** suç bizde ve bizim temsil ettiğimiz fikirdedir.(66/30); Hiç aklına gelmedi **ki** suç izlediği yolda, kavak gövdesinde üzüm yetiştirmeye çalışmaktadır.(67/2); Ona anlatmaya çalıştım **ki**; polis delilden hareket eder.(67/9); O düşünüyor **ki**; maddeye hükmeder hale gelmiş ülkeler madem bu yolla o yüksekliğe erişmişlerdir, öyleyse sokağımızın kurtuluşu da bu yoldadır.(67/25); İnsan kemaline hizmet etmeyen, yaradana kutlamayan, onu yüceltmeyen hangi bilim gösterilebilir **ki**, insan yararına olmuş olsun?(68/10); Biliyor **ki**, inanan kuvvetlidir.(68/20); Benim için bu o kadar imkânsızdı **ki**, tereddüt etmeden “Evet” dedim.(74/2); Biliyorum **ki** sizi ilgilendiren, anlattıklarım içinde gizlenmiş bazı hastalık belirtileridir.(76/27); Ama iyi biliniz **ki** bu çalışmamı bütün güçlüklerle rağmen yarım bırakacak değilim.(78/18); Anladım **ki** kedi, sahibi öldükten sonra artık yaşamamaya karar vermişti.(79/20); Kendisini temin ettim **ki** onun suçsuz olduğu tarafımızdan bilinmektedir.(80/6); İnsan beyninde oluşmuş hiç bir fikir düşünülemez **ki**, yayılmamış olsun.(86/9); Şurası bir gerçek **ki** olayı sizin duyduğunuz kadar ben de

biliyorum.(86/12); Allaha yemin ederim **ki** o ayağı kesik zenci, cindir ve senin ayağını kırduğın sinektir.(87/2); Şu var **ki**, bizim bu yaşlı sokak köpeğine sahip çıkmamız durumun gereği idi.(89/2); Tam alay edecektik **ki** hayretle duraladık.(89/21); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine yemin etmişler **ki** eskici dede orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); Hissediyordum **ki** iş bu kadarla bitmeyecekti.(106/15); Sanırsınız **ki** her geçişte sizden hesap sorarlar.(107/16); Bir an kabul edelim **ki** yeryüzünde Cinler vardır.(114/3); Diyelim **ki** bu güne kadar türlü hikâyelere konu olmuş bu garip yaratıklar şöyledir ya da böyledir.(114/4); Küçük bey yıllarca açılmamış olduğunu iddia ettiği kapının anahtarını koca desteden o kadar kolaylıkla buldu, çıkardı **ki**, o kapıyı defalarca kullanmayan bir insan için imkânsızdı bu.(120/1); Ya pişmandı **ki**, buna hiç ihtimal veremiyordum.(121/5); Temenni edelim **ki** aynı yetersizliği yeni görevinizde de göstermemiş olun.(123/30); Yine on beş gün var **ki**, kurban sunmadın bana.(129/29); İçine düştüğü durum onca o kadar inanılmaz bir şeydi **ki**, kelepçelerin bileklerine geçtiğini fark etmedi bile, ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örtterek onları dışarı çıkarmalarını söyledim.(135/26); Daha birinci sorumun cevabını yeni almıştım **ki**, kapı kırılarak açıldı ve içeri polisler doldu.(137/5); Şunu çok iyi biliniz **ki** şeytanın dostluğu darağacına götürür insanı.(137/23); Hak verirsiniz **ki** yarım bırakamazdım bu hikâyeyi, sonunu dinlemeliydim.(139/22); Her halde kuvvetli tanıkları var **ki** geçen hafta yine buraya iade edildi.(141/7); Anlıyordum **ki** hastalığı bir hayli ilerlemiş bir veremliyle karşı karşıyaydım.(142/11); Tam anlatmaya razı olmuştu **ki** nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez hastalandı.(143/6); Zihnim hikâyeyle öylesine inatla ilgileniyordu **ki**, o gece rüyamda komiserin arkadaşını gördüm.(146/21); Üzülüğümü anlamış olacak **ki**, “İlle bir sonu olsun istiyorsanız her gün şu kadar cinayet işleniyor, uygun gördüğünüz bir sonu yakıştırıverin gitsin” dedi.(148/11); Düşündüm **ki** belki bana yardımcı olursunuz da hikâyeyi tamamlayabilirim.(149/7); İnanıyordu **ki**; kavga yüzyıllar önce bu sokakta başladığında sokağı savunan uzak dedeler vardı.(154/2)

B.3) “Ama” bağlacıyla bağlı cümleler

Onlar da diğerleri gibi güldüler **ama** içlerinde bir şey kıpırdadı **ve** gerindi.(15/14); Bu mutluluk nasıl sağlanacaktı bilemiyorum **ama** madem arkadaşım böyle olacak demişti.(24/30); Ayrıca değil çocuklar ve kızlar, büyükler bile belki onu bulabilirler **ama** oturduğu yere giremezlerdi.(28/31); Seni buldum **ama** zamanın ve başka ortamların düşüncelerine verdiği yepyeni bir şekilde.(33/18); Yaşı senin kadar

genç **ama** ahlâkı dedelerinizinki kadar yüksektir.(45/28); Bilincini kaybetmiş **ama** ümidi aksine çoğalmıştı.(52/18); Küçük beyin ifadesi arkadaşımı temize çıkarmış **ama** bu basit görünüşlü cinayeti içinden çıkılmaz bir hale getirmişti.(78/23); Kapıya hamle etti **ama** memurun tabancasıyla burun buruna geldi.(84/10); Sabah nihayet oldu **ama** dadım yoktu ortalarda(104/10); Çirkindi **ama** içimde bir tarafı okşuyordu.(127/26); Derbeder **ama** serkeş **ve** kibirliydi.(141/27); Ona söylemiyordum **ama** anlıyordum ki bu işin peşinde sözü geçer adamlar vardı.(142/28); Lütfen yanlış anlamayın beni, **ama** söylenmiş bütün söylenmesi gerekenler.(148/23)

B.4) “da-de” bağlacıyla bağlı cümleler

Makine çalışmaya başladıktan sonra belki biz büyüyecek, askere gidecek, evlenecek, çoluk çocuk sahibi olacaktık **da** o çalışmaktan bıkip usanmayacaktı.(25/9); Sanki bağında bir yara vardı **da** o yaranın acısıyla konuşuyordu.(44/30); Bir böceğe bile kötülük yapamayacak o insan, kalksın **da** annesini öldürsün.(45/26); Hatta bir gün büyük oğlu gelmişti **de** oturup sohbet etmiştik.(82/29); Çocukluk safiyetimle yaptığım dualara benzemese **de** onun kabrine bir fatiha göndermeden geçmedim.(93/12)

B.5) “Çünkü” bağlacıyla bağlı cümleler

Benzemiyordu **çünkü** o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak baktım.(100/14)

B.6) “Ya da” bağlacıyla bağlı cümleler

Her yudumda heykeli methettiler **ya da** insanı aşağıladılar.(134/5); Yaptıklarımız onun bizzat verdiği emirler, **ya da** ruh zannettiğim varlıkların medyum vasıtasıyla bana ulaştıkları şeylerdi.(135/16)

B.7) “Ya... ya da” bağlacıyla bağlı cümleler

Ya şuursuz bir panik içindeydi **ya da** bir şeyden fevkalâde bir güven alıyordu.(85/14); **Ya** sorumu şakayla geçiştirir, **ya da** darılır birkaç gün benimle konuşmazdı. (100/3)

4.2.1.1.3. Cevap Cümleleri

Evet, ...(6/21); **Evet,...**(14/10)

4.2.1.1.4. Kesik Cümleler

Annem, babam gibi, konak gibi, sokağımız gibi, türbe gibi.(5/8); Bıçak veya bıçak keskinliğinde ve sivriliğinde bir ölüm aletinin bıraktığı izler.(6/8); İşte o gece...(7/6); Ve peş peşe dizilmiş on düşmanın göğsüne saplanmış o kılıç.(8/5); Hem de tam kesinlikle.(8/17); Üzerlerinden dam koruklarının salkım saçak sarktığı duvarlar.(13/15); Kovalarında suyla beraber yüklendikleri ve yıllardır bitiremedikleri güneşi de beraber.(14/5); Bir şey; yokluğu pek çok şeyi beraberinde sürükleyip götürmüş bir şey.(14/12); Ahşap evler meşe iskeletlerinde bir tehlikenin ilk adım seslerini bu, yüksek ökçelerin tıkırtılarında duydular, çeşme de, evliya da, yaşlı efendiler de, sokağın tümü de öyle.(15/8); Uzak akrabasından karayağız yavuklusu Mülâzım.(18/13); Özellikle Mülâzım'ın gelme saatlerindeki sığınağım.(19/16); Makine...(23/20); Babamın çamaşırcının kızına kefil olmak için gittiği ve beni de beraberinde götürdüğü Reji'de.(23/22); Çarklar, çarklar, çarklar ve kanatçıklar.(25/4); Malzemeyi satın almak ve işlemeyi öğrenmek.(26/18); Ama küçükler...(27/27); Zamanımızda hemen hiç türü kalmamış gerçek insan.(29/24); "Kukası, güllü, kehribar'ı."(32/17); Yepyeni el değmemiş bir dünya.(32/25); Seni buldum ama zamanın ve başka ortamların düşüncelerine verdiği yepyeni bir şekilde.(33/18); Neye, kime karşı?(34/13); Sokağımızı; mescidi, türbeyi, konağı, evleri ve insancıkları.(35/7); Evet verilen elbise buysa?(35/26); Hem de önünde secde edilecek bir değer ve biçimde.(36/14); Özellikle sizin anlatışınızda.(37/17); Dertli bir ana ve Akdeniz'de gemisinin kendi ihmali yüzünden battığına inandığı için cinnet getirmiş oğuldan oluşan bir aile.(37/25); Çocukluk işte.(38/15); Damlayı o gün anladım ben ve bu damlacıkların binlercesinden oluşmuş rahmet'i.(39/3); Cahillik işte.(43/5); Bugünkü kadının durumunu...(43/14); "DEĞİŞME'den."(44/9); O da, ancak çamaşırcının kızı kadar suçlu.(44/27); DEĞİŞİKLİK'le gelenlerden.(49/10); Bir ısırgan otu gibi, bir sıçan gibi.(50/10); Meselâ evliya, meselâ baban ve annen? Ya Gülüm?(50/12); Bende kaybolmaz izler bırakmış Gülüm'ün ölümünü meselâ.(51/8); Sonu felâketle biten bir düğünün.(51/30); Maydanozcu, her gün aynı saatte bizim sokakta arardı gelini, belki Tevfik beyi de.(52/10); Başı ve sonu ne olursa olsun söylediği.(53/12); Hani Mülâzım'ın geleceği günlerde olduğu gibi aynı.(53/21); Bir sürü heykel, binalar zamanımız tekniği için bile inşai imkânsız bütün tarih öncesi kalıntılar...(55/26); Doğduğum, büyüdüğüm, babamın anemin yıllar yılı yaşadıkları ve öldükleri evimiz.(57/6); En eski komşulardan.(57/16); Düşününüz eski Yunandan bu yana gelişen, durmadan

devleşen Avrupa, maddenin tek hükümdarı Avrupa ve miskin şark.(58/10); Surda yatan evliya gibi, biraz alt taraftaki dede gibi.(59/9); “Yazık ki evet”(62/4); Yatır ve yanındaki namazgah.(62/19); Ama bunu kendisine söylemek...(64/12); Özellikle babam ve beni.(66/1); İsyân, haddini bilmezlik, yalan, fuhuş, kumar, elindekiyle yetinmemek.(67/19); Ömrünü insan yararına ve Tanrı rızasına adanmış bir adamın kabrinde bile bazı güçlerin var oluşu Küçük bey için bile tabî.(68/17); O gönlün sahibiniyse, köle.(69/15); En basitinden en önemli yönetim noktalarına kadar.(70/28); Ruhî yapınızda var olduğunu sandığım, sizi isyankâr kılan, hayata alışılmamış açıdan baktıran bir his uru.(77/12); Ama ruh...(77/24); Öyle ya doğru.(78/4); Ama büyük oğlan.(80/19); Hayatta olmak bir yana, domuz gibi hem de.(80/22); Ama baht işte.(81/11); Hem de aliyülâlâ ile.(81/15); Öyle ya canım.(81/21); İnce ama şöyle büyükçe bir kitap boyunda.(83/8); Hem de dolu bir tabanca.(88/13); Oysa sokak ve insan.(90/23); Hem de nesi var, nesi yoksa.(92/30); Burada henüz sonsuz rahmet sahibi bir Allah, o rahmeti kucak kucak dağıtan bir Peygamber ve o dipsiz deryanın mütevazî sebilcisi kefensiz baba ve sokak ve bu rahmetin çağladığı nehir.(93/21); Eski, köhne, demode, devrini yitirmiş bir fikre.(94/18); Din adamı da öyle.(95/11); Ama yeteri kadar.(97/22); Size saçma gözükkenleri de lütfen.(98/25); Ama çoğunluk, cinlerin oğlunu zapt ederek komşuyu öldürttüğü merkezinde.(99/3); Hatta çok zaman lüzumundan da iyi.(101/14); Sanırım sebebini bir baş ağrısında bulacağınız zannıyla.(101/22); Ama odamda, kendime.(101/28); İlk defa ve sanırım son defa.(102/11); Bugün benim... neyse.(102/11); Hem de geçmek bilmez bir gecenin her anını bin yıl gibi yaşayarak.(104/8); Saf, gözü açılmamış bir dul olduğum ve o hayatı yaşadığım halde.(107/21); Bütün bunlar açık seçik gözlerinizin önünde olduğu halde.(110/14); Ancak izah edemediğim bir taraf.(120/22); Ya gecenin varlığına?(121/25); Güzelin ve çirkinin, hele hele iyinin ve kötünün varlığına?(121/25); Meselâ bir böbrek, bir kalp, bir karaciğer, bir şu veya bu organ.(122/3); Maddî ve manevî yön ve değerleriyle o uçsuz bucaksız yarattığı?(122/6); Allahın varlığı, onun sonsuz gücü, ruhun ölümsüzlüğü, cennet, cehennem.(122/15); Taşlığın birimindeki mermer sarnıç.(126/20); Çıkrıklı bir kuyu.(127/1); Ve ayakları dibinde de secde eder durumda bağlanmış bir insan.(127/29); İffet, alçakgönüllülük, olanla yetinme, iyilik, iman, hele hele sahip oldukları şeyler için Allaha şükür...(130/27); Ta bir arı ırkın ve bu seçilmiş ümmetin toptan yok edilmesine kadar.(137/27); Cebirsel bir steno.(145/19); Cinsel eğilimimizdeki aşırılık ve bizi sürüklediği nokta.(145/31);

“İsyancılarımız ve medeniyet,” “ileri cemiyet ve onun tabii kanunla küçümsemesi”
 “Cemiyet nizamında maneviyatın vazgeçilmez lüzumu”(146/2); Hem de bütün
 ümitsiz görünüşüne rağmen.(147/5); Ya sokak?(148/17); Sokağınız, arkadaşımızın
 tamamını verdiği, sizin de nöbeti devraldığımız o yer?(148/18); Bütün bu
 savaş?(148/19); Anlayabildiğim kadarıyla.(149/10); Ve tabii, harpler,
 harpler.(152/6); Özellikle marksist ve liberal ideolojiler.(153/25)

4.2.1.2. Cümle unsurları

4.2.1.2.1. Cümle ögeleri

A) Özne

A.1) Gizli özneler

“ben”

I.tekil şahıs ekiyle “ben” zamirini karşılayan gizli özneler vardır.

Şüphesiz hemen **inanırdım**.(6/5); Zapt’ı tekrar okur gibi yapmanın ardına
 sığınıyor ve **düşünüyordum**.(6/4); İstemediğim halde öldürülmüş olanı
düşünüyordum.(6/18); O zamanlar bile onun hep aynı yaşta ola gelmiş olduğuna
 tuhaf bir ısrarla **inanırdım**.(6/24); Yaşlı kadınla yalnız kaldığımız anlarda hafiflettiği
 sesinde çok gizli bir sırımışçasına o kedinin ONLAR’dan olduğunu
duymuştum.(6/25); Ama **görüyordum** ki direnmem boşunadır.(9/3); Sonuçta ister
 istemez onlara “siz gidebilirsiniz” **dedim**.(9/9); “Anama yaşlısın artık”
dedim.(9/16); “Kaygın ekmekse, iyi kötü ben kazanıyorum işte. Otur. Ahir ömrünü
 ibadetle geçir. Sonra çok iyi bilirsin ki şaka olmaz ONLAR’la” **dedim**.(9/16); Dalgın
 ve üzgündü arkadaşım, hafızasını yokladığını ve söylenmemiş hiçbir şey
 kalmamasını istediğini **hissedişyordum**.(9/22); İşte bu yüzden onun ölümünü hiç
yadırgamadım.(9/27); Her halde, **dişyordum** kendi kendime, onları, yani kötü
 eğilimleri tek tek yakalar ve yok ederler.(10/1); Onun katledilişinde hazır
 bulunmadığım için **göremedim**.(10/3); Doğrusu yokluğunu pek derinden
hissetmiştim senin.(11/28); Bir bakıma ikimiz için yaşayayım **istiyordum**.(11/29);
İstiyordum ki seyircisi olduğum her şeyden senin hissen kadarını da **göreyim**,
ayırayım ve yolumuzun birleştiği bir noktada sana **aktarayım**.(11/30); Bu hisle, bu
 zengin temaşada Allah şahit hiçbir şeyi kaçırmamaya **çalıştım**.(12/3); Bu taptaze
 izlenimleri zihnimde en el değmemiş yerlere özenle **yerleştirdim**.(12/5); Zihnim
 ister istemez geçmişin muhasebesine kayıyor, toplam çizgisi altındaki rakamların pek
 bir değer taşımadığını üzülererek **görüşyordum**.(12/8); Hiçbir şey değişmemiş
 olmalıydı diye **düşünüşyordum**.(12/17); **Hatırşyorum**, sakın sokağımızda ilk

değişme insanı sersem eden bir biçimde kendini göstermişti.(12/19); Özellikle sabah güneşlerinin koruklar üzerinde ısrarla durduğunu **hatırlıyorum**.(13/16); Yanıma doktoru da alarak **yola çıktım**.(13/22); Bu yüzden daha fazla oyalanmayıp sokağa bakan pencereden etrafı seyre **başladım**.(16/19); O zaman **hissettim** ki, evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade kaybolmuştur.(16/22); **Biliyordum**; yük kapakları ardında, şu köşedeki sandıkta gizliydi esrar.(16/29); Onun ismi neydi hala **bilmiyorum**, çoğu da bilmezdi sanırım.(17/8); Zaman zaman, dayanılmaz bir ihtiyaçla bir kedi uysallığına **bürünür**, ona **sokulurdum**.(17/20); Nasıl olurdu da bir insana bu kadar hazlar verirdi, **bilmiyorum**.(17/24); Zaman geçmesin **isterdim**.(17/27); Haydi, artık git sözü kırar mıydı beni, **bilmiyorum**.(19/10); Böyle anlarda kimsenin olamayacağı kadar yalnız **hissederdim** kendimi.(19/12); Başım önümde arsaya **gider**, yaşlı incirin sık yaprakları arasında gizlenmiş yerime **çıkart oturdum**.(19/13); Hafif bir sesle mügü-lega-zıgım **derdim** kendi kendime.(19/29); Bunu huşu ve kıskançlıkla **söyledim**.(19/30); Kirpiklerimi birbirine iyice **yaklaştırır**, odadakileri, özellikle babamı **seyrederdim**.(21/6); Böylece sanki ondan uzaklaşır gibi **olurdum**.(21/8); Dinleye geldiğim hikâyelerde olduğu gibi evliyanın yatsı abdesti için kollarını sıvamakta olduğunu **görüldüm**.(21/12); Sonra bir ikinci oyunu **denerdim**.(21/17); Gözlerimi acıyana kadar sıkıca **kapardım**.(21/18); Ona **döndüm**, işini bitirmiş, doğruluyordu.(21/24); “Ne demek istediniz?” diye **sordum**.(21/29); Ona ceset kaldırılana kadar burada kalmak istediğimi **söyledim**.(22/1); Hepsi beraberce gittikten sonra yaşlı ölünün yüz çizgilerini yakından bir daha **inceledim**.(22/2); Tekmeleyerek kovmak için üstüne **yürüdüm**.(22/12); Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra, dolapları, yükü **araştırdım**.(22/17); Bulabildiğim her şeyi tek tek **elden geçirdim**.(22/21); Çevresi kanaviçe işli bir bohçayı **çekip çıkardım**.(22/24); Bir yaz sabahı bütün sokak uykudayken günün henüz ağardığı saatlerde sokağa **fırlamıştım**.(22/30); Henüz serin olan toprağa **oturur**, arsadaki her şeye taze bir dikkatle **bakardım**.(23/1); Bu gece sabaha kadar bir makine üzerinde **düşündüm** çünkü.(23/18); Arkadaşım itirazlarımı sükûnetle dinledikten sonra onun makinesinin benim bildiğimden başka olduğunu **anladım**.(24/7); O konuşurken benim anlayışsızlığımın ve onun zekâsının tabî olduğunu **düşünüyordum**.(24/24); Makineyi arkadaşımın açıklamalarıyla iyice tanıdıkça içimdeki şüpheden **kurtuluyordum**.(24/27); Hatta **seviyordum**.(24/28); Bu mutluluk nasıl sağlanacaktı **bilemiyorum** ama madem arkadaşım böyle olacak demişti.(24/30); Ne var ki engel

olamadığım bir kekelemeyle meramımızı bir türlü doğru dürüst **anlatamadım**.(26/29); Memuru kastederek: "Benim gözüm o herifi hiç tutmadı" **dedim**.(29/4); Bildiğim halde "Kimsiniz?" diye **sordum**.(29/12); Çaresiz evet anlamında başımı **salladım**.(29/18); Sertçe "Bunu niçin istiyorsunuz" diye **sordum**.(29/20); Şu kadar **söyleyebilirim**, o gerçekten insandır.(29/23); "Onun suçsuz olduğu muhakkak" diye **cevap verdim**.(30/1); Bilmiyorum anlamında ellerimi yana açarak çaresizliğimi **belirttim**.(30/12); Sonra "Siz" **dedim**(30/13); Ani bir his dürtüsüyle: "Şeytanca bir soru bu" **dedim**.(30/28); Yorgun bir sesle kısaca "Evet" **dedim**.(31/15); Ertesi günü akıl hastanesinde çocukluk arkadaşımı **ziyaret ettim**.(31/16); Onun yaşadığı şartları iyi bildiğim için bunu **yadırgamadım**.(31/22); Babanı **hatırlıyorum**.(32/12); Oraya ait her şeyi **benimsemişim, kendimden saymışım**.(32/29); "Sokak evet" **dedim**.(33/3); Ama oradan söz ederken sende sevgi kadar, hatta daha fazla, **kuşku buluyorum**.(33/3); Uzun yıllar sonra dün ilk defa **gittim** sokağımıza.(33/4); Ama onların yerinde yaşayan, nefes alan, gülen, ağlayan insanlar **gördüm**.(33/9); Şimdi **buldum** seni.(33/17); Oysa sana da endişemi **anlatamıyorum**.(33/17); Seni **buldum** ama zamanın ve başka ortamların düşüncelerine verdiği yepyeni bir şekilde.(33/18); Öyleyse senin elinden **tutmalı** ve bazı önemli şeyleri sana **anlatmalıyım**.(33/19); Bunu **yapamazdım** da.(34/2); Bir süre daha **gögüs gerebilirdim**. (34/7); Oysa şimdi tükendiğimi **hissediyorum**.(34/8); **Üşüyorum**.(34/10); "Savaş" diye **sordum**.(34/13); "ONLAR ve sokak" **dedim**.(34/15); Aralarında bir bağlantı kurmakta **güçlük çekiyorum**.(34/15); O sırada bütün büyüklerde aynı duraksamayı **gördüm**.(35/3); Sık sık vebal'den korktuklarını söylediklerini **hatırlıyorum**.(35/4); "Evet ama" **dedim**.(35/11); Bunu tıpkı yeni elbise hediye edilen çocuğun eskisini çıkarmamak için inat edişine **benzetiyorum**.(35/15); Kendini güçlkle tuttuğunu **hissediyordum**(35/18); **Gülmemeliydim**.(35/26); "Diyelim ki" **dedim**(35/27); "Yordum seni" **dedim**.(36/5); **Doğrudum**, kendimi **takdim ettim**.(37/7); Öyle **hissettim**.(37/9); Böyle bir şeyin bana memnuniyet vereceğini **söyledim**.(37/14); Onun pek az konuştuğunu **hatırlıyorum**.(37/29); Bunu gün batımına doğru defterine ciddiyetle eğilmesinden **anlardım**.(38/3); Doğrusu ya o tahtaya sahip olmak için neler **feda etmezdim ki**.(38/11); Kaptanın yanına sabırla **dikilir, beklerdim**.(38/12); **Bu yaştayım**, içimde hâlâ o delikten görülebilecek şeylerin özlemi vardır.(38/14); O zamanlar önemli olan şeyin tahta değil göz olduğunu **düşünemezdim**.(38/15); Saatler boyu onun gördüklerini görmeye **çalıştım**.(38/18); Önceleri, tahtayı ilk edindiğim sıralar, **işin**

tamamen acemisiydim.(38/23); Bir zaman sonra o küçük delikten bir şeyler görmeye **başladım.**(38/25); Bir gün tahtamla ilk defa pencere camında bir yağmur taneciğini **inceledim.**(38/28); O an, elimdeki tahtanın sihirli bir güç kazandığını **zannettim.**(39/1); Bu olaydan sonra Kaptanın tahtasına tamahım artarken, beriyandan kendi mütevazı ağacımdan bakmakta **devam ettim.**(39/6); Bu süre zarfında şunu pekiyi **öğrenmiştim.**(39/8); Tahtamı kıskançlıkla gözlerden **uzak tuttum.**(39/13); İmkân buldukça gözden uzaklara **gittim** ve insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca **baktım.**(39/18); Gördüğüm akıl almaz zenginlikleri hafızama emânet edemeyeceğimi **saniyordum.**(39/23); Kendi kendime **diyordum** ki; kişiler, eğer gözlemlerini ihmal etmeyip yazmış olsalardı insanlık bulunduğu mevkiin pek üstlerine çıkardı.(39/25); Bunları anlatabilmek için müziği ve resmi **denedim.**(40/3); Bir gün bütün cesaretimi toplayıp Kaptan'a danışmaya **karar verdim.**(40/5); Önceleri **bir anlam veremedim** buna.(40/11); Kaptana şaşkın **bakakaldım.**(40/12); Birden bu boş defterin ne mânâyâ geldiğini **anladım.**(40/13); Her şey için bir kot **buldum.**(40/23); Bu yüzden işaretli sayfaların da bir anlamı olamayacağı **kanaatine vardım.**(40/31); O vakit **biraktım** bütün bu boş çabaları.(41/5); Tahtanın deliğinden bir noktaya saatler süren bir ısrarla **baktım.**(41/7); Baktığım şeyi anlamaya ve içime sindirmeye **çalıştım.**(41/8); Onun gözlerinde nihayet varılmış bir teşhisi açık seçik göreceğimi **sanmışım, yanılmışım.**(41/15); İstedığınız gibisini size **yaptırabilirim.**(41/20); Ondan sonraki günler cinayet âletini aramakla **uğraştım.**(41/23); Ama böyle davranmakla kanunun varacağı hükmü geciktirmek **istiyordum.**(41/25); İşin sonunda elle tutulur, gözle görülür bir kaatille **karşılaşmayabilirim.**(42/2); Delili bulmak için uzattığım zamana, etkisinden kurtulduğum sokağımız mantığını yeniden kavrayabilmem için **gerek duyuyordum.**(42/4); Bu yüzden sık sık oraya **gittim.**(42/6); Ve her gidişte yabancılığımın biraz daha azaldığını **gördüm.**(42/7); Onun sohbet adını verdiği, aslında birer psikanaliz seansı olan konuşmalarını kaçırmamaya **çalışıyordum.**(42/11); Aynı davranışı Gülüm'ün annesinde de **gördüm.**(42/30); Kızının ismi geçtikçe, "Şimdi gitti. Neredeyse gelir" anlamlı bir çene işaretiyle "Orada" **diyordu.**(42/31); Tehlikeyi kan tükürmeye başladığında **hissettim.**(43/3); Verdiğim terbiyenin hatalı olduğunu çevreye baktıkça daha yeni yeni **kavriyorum.**(43/10); Evli **olabilirdim.**(43/16); İşte bu yüzden yeniye bakınca yavrumun öldüğüne zaman zaman **seviniyorum.**(43/20); Neyse, **yapayalnız bir buldum.**(43/21); Bu durumda ne **yapabilirdim.**(43/22); Yeldirmemi kapıp soluğu sizin

evde **aldım**.(43/23); O zaman göz yaşlarıyla durumu ona **anlattım**.(43/26); Her zaman o gülünç kızın, terbiyesiz tavırları ve yapışkan gülüşüyle sokağımızın bir lekesi olduğunu **düşünür**, onun böyle yetişmesinde bütün sokaktakilerle beraber kendimi de biraz suçlu **bulurdum**.(43/29); Kendi kendime, ola ki yavrumdan iyi huylar kapar **derdim**.(44/3); Bu yüzden evimize sık sık gelişini **hoş karşılardım**.(44/4); Hayretle “Çamaşırcının kızından mı?” diye **sordum**.(44/8); Ayıp değil ya **anlayamamıştım**.(44/9); Ondan sonraki günlerde vefakâr komşumun dükkânını günlerce açmadığını **duydum**.(44/14); İsyarla “yani” diye **soracak oldum**.(44/28); O, bardağı ikinci defa doldurmak için çıktığında odaya yeniden **baktım**.(45/14); Onun sevgili ruhunu biran odada, yanibaşımda **hissettim**.(45/17); Derin bir özlem ve hafif bir mırıltıyla "güğü-lügüm" **dedim**.(45/18); İkinci bardak ıhlamuru içerken **sözü cinayete getirdim**.(45/20); Bir ara "Tutalım ki ONLAR öldürdüler" **dedim**.(45/30); Anlatacaklarını anlamamamdan korktuğunu **hissettim**.(46/2); Orada yanında elini öpmek için **durdum**.(46/19); O gün karakola gün batarken **dönebildim**.(46/24); Bulunmamasında yarar olduğu için **önem vermedim**.(46/26); Geleceğimi vaad ederek telefonu **kapattım**.(47/1); Günlük raporumu yazdıktan sonra yakın bir lokantada acele bir şeyler **atıştırdım**.(47/2); Bir süre olduğum yerde kalarak onu **tetkik ettim**.(47/9); Zoraki bir neşeyle ona **yürüdüm**.(47/14); Gelişime memnun olduğunu **görüyordum**.(47/14); Olanları **sormadım**.(47/17); Gerekliyse kendiliğinden anlatsın **istiyordum**.(47/17); Onu daha da neşelendirmek için "Bu gün sokaktaydım" **dedim**.(47/27); Gülüm'ün annesini **ziyaret ettim**.(47/28); Onun hemen hergün hatırını **sorar**, ufak tefek işlerini **görüverirdim**.(47/29); Senin için **ne kaygılar çekmişim**.(48/4); Halbuki şu anda ancak neşeli olmakla arkadaşşıma **yardımcı olabileceğim kanısındaydım**.(48/9); "Gerçek bugün" **dedim**.(48/11); Odaya girdiğim zaman hissettiğim elektrikli havanın kaybolduğunu **görüyordum**.(48/31); İçimi kaplayan bir memnunlukla ıslıkla çok eski bir tango **tutturdum**.(49/2); "Öyleyse direnmek niye?" **dedim**.(49/12); Her olayı DEĞİŞİKLİK lobisine göre **değerlendirmekteyim**.(49/27); Duyuyor musun beni, toprağa **diyorum**.(50/23); Omzundan tutarak yatağına götürüp **yattırdım**.(51/2); Gülümseyerek "Neden bahsetsek dönüp dolaşıp bizim sokağımıza geliyoruz" **dedim**.(51/3); **Yorgunum** şu anda.(51/6); Ama yine de konuşmam gerektiğine **inaniyorum**.(51/6); **Konuşmalı**, sana ölümü **anlatmalıyım**.(51/7); Hatırlayacağını **saniyorum**.(51/14); **Hissederdim** ki asıl önemli olan söylediğiydi.(53/11); Çok **düşündüm** bunun üzerinde, sonra ona **hak verdim**.(53/15); Küçük beyin yaşını

altmış civarında **tahmin ettim**.(56/8); "Komiserim" demekle **yetindim**.(56/12); Beni o sahibinden daha candan karşılayan hatıralarımla merdivenlere **yürüdüm**.(56/22); "Sanmıyorum" **dedim** kısaca.(56/27); Karşı komşunuzun öldürülmesiyle ilgili tahkikatı **yürütüyordum**.(56/27); İkramı teşekkürle **kabul ettim**.(57/3); O odadan çıktıktan sonra artık iyice yıpranmış mobilyayı eski tanıdıklar gibi teker teker **gözden geçirdim**.(57/4); Şu anda yeniden çocuk olmayı ne kadar **isterdim**.(57/10); **Dalmışım**.(57/13); Küçük beyin incemiş sesini omuz başımda **duydum**.(57/14); Odaya girişini **hissetmemiştim** bile.(57/15); "Tesbihçileri sever miydiniz?" diye **sordum**.(57/24); Hiç **sevmezdim**.(57/27); Dilim döndüğü kadar bu davranışlarının sokağa yapılmış bir ihanet olduğunu **anlatmaya çalıştım**.(58/23); "Devam edin lütfen" **dedim**.(60/8); Bu yüzden konuşmakta **tereddüt ettim**.(60/14); Şimdi **idrak ediyorum** ki fikirler tuhaf bir yaşama gücüne sahipler.(60/20); Konuşmanın bundan sonraki bölümünde kesin bir kanaati belirtebileceğini **sanmıyordum**.(60/29); Konuyu değiştirmek için şöyle **söyledim**.(61/1); Yüzüne dikkatle **baktım**.(61/18); "Saat 20 ilâ 20.15 arasında kabul ediyoruz." diye **cevap verdim**.(61/19); "Peki nerdeydi?" diye **sordum**.(61/23); Düşmanlarımla ne yaptıklarını, fikrime karşı ne komplolar hazırladıklarını **öğrenmeliydim**.(62/9); Ah o mezarı bir **yerle bir edebilsem** sokak gözünde.(62/13); Evet o akşam onu takibe **karar vermiştim**.(62/15); Beni göremeyeceği bir noktaya saklanıp seyre **hazırlandım**.(62/15); Gizlendiğim yerden ağladığını **gördüm**.(62/22); Ne beklediğini **bilmiyor** ve **merak ediyordum**.(62/23); "Siz entelektüelsiniz" **dedim**.(62/27); Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi yenik bir halde, başı öne düşmüş onların aralarında **görüyorum**.(63/14); Merakımı yenemediğim için içlerinden biriyle bir gün **konuştum**.(63/16); İşte birini daha zehirlemişler diye **düşündüm**.(63/19); Kendi kendime ölümden korkuyor olmalı **dedim**.(63/21); Küçük beyin imzaladığı ifade ile hastaneye **koştum**.(63/25); **Mutluydum**.(63/26); Meydana çıkan yeni tanıktan **bahsettim**.(63/27); Ayrıca şimdi cinayetin işlendiği eve dönmesinde bazı mahzurlar **görüyorum**.(64/5); **Duraladım**.(64/10); "Zor bir durum bu" **dedim**.(64/10); Karara varmakta **güçlük çekiyorum**.(64/14); Onu elimden geldiği kadar **konuşturuyorum**.(64/15); Çünkü onun sahip olduğu kültürün esasının tefekkür olduğunu **görüyorum**.(64/19); Hiç bir kimsede bu güne kadar böyle bir tutkuya **rastlamadım**.(64/4); **Hissettim** ki bir şey olmuştu.(65/16); Söze "Bugün sokağımızdaydım" diye **başladım**.(65/30); Konağa küçük beyi ziyarete **gittim**.(65/30); Onun dibine komşunun söküp attığı bir asmayı **dikmiştim**.(66/4); Bir

gün onu söküp atmak gerektiğini **düşündüm**.(66/8); Bu düşünceyle erişebildiğim en yüksek noktadan onu **kesip attım**.(66/10); Kavağın üzerinden o ağırlığı aldığım için **memnundum**.(66/12); Olayı **unuttum gitti**.(66/13); O yılın güzünde yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen kavağın tepesine **baktım**.(66/14); Bin bir zorlukla tepeye **tırmandım** ve altın renkli salkımlardan indirebileceğim kadar **topladım**.(66/18); **Gördüm** ki kökünden kestiğim asma, kavağın çatallaştığı noktada kök salmış.(66/20); Bu küçük hatırayı şunun için **anlattım**.(66/25); Küçük beyle konuştuklarımızı ona eksiksiz **naklettim**.(67/7); Ona **anlatmaya çalıştım**.(67/9); Sözü değiştirmek için "Küçük beyin nazarında da siz hemen aynı şekilde suçlanıyorsunuz" **dedim**.(67/15); Bir bakıma ona **acıyorum**.(67/23); Ah yıllar sonra, bir gün onun hurafelerdeki yerinden bıkip tekrar karşıma çıkacağına hiç **ihtimal vermezdim**(68/29); Sesinizde bulduğum alaydan ona inanmadığımızı ve küçümsediğinizi **anlıyorum**.(69/3); Bilimin ONLAR'la savaşıacağı o büyük günü **görebilecek miyim, bilemiyorum**.(69/23); Sanırım **on iki yaş civarıdaydım**.(70/3); **Sanırım** kuzunuzdan bahsediyorsunuz.(71/25); Orada **oturur**, eğri taşlı mezarlığı, düzgün marul tarhlarını ve kuzumu rahatça **görebilirdim**.(72/13); Bir gün **mağaradaydım** yine.(73/7); Böyle bir düşüncenin çirkin olduğunu bildiğim halde, elimde olmadan balonun ipinin kopmasını ve kaçmasını **diliyordum**.(73/11); Hasetti bu his ve o güne kadar bu derece hiç bir şeyi böylesine içten **istememiştim**.(73/13); Eskiden beri **dikkat etmişimdir**.(73/15); O günden sonra hiçbir kötülüğü **hayal etmemiş**, hiç bir kötü düşünceye kendimi **kaptırmamışım**.(73/18); "Nasıl?" diye **sordum**.(73/30); İçlerinden senin seçtiğin birini yamaçtan **yuvarlayabilirim**.(74/1); Benim için bu o kadar imkânsızdı ki, tereddüt etmeden "Evet" **dedim**.(74/2); Ona bir hayli yüksekte, sakın sakın otlayan sarılı beyazlı bir buzağı **gösterdim**.(74/3); Onunla **alay ettim**.(74/6); O an hayvanın sarsıldığını, dengesini kaybettiğini ve yardan aşağı yuvarlandığını **gördüm**.(74/9); O an derin bir hasretle içimin yandığını **hissettim**.(74/27); Balon çocuğun elindeyken en azından onu **görebiliyordum**.(74/27); Kuzuma **koştum**, ona sıkıca **sarıldım** ve hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar da **bırakmadım**.(74/31); Sokağımızı **düşündüm**.(75/3); Aceleyle **yola çıktım**, daha ikinci ezanı okunmadan **oradaydım**.(75/5); O gün bu aziz sevgili için henüz hiç bir şey yapmadığımı **düşündüm** ve o gün yeminle kendimi sokağıma **adadım**.(75/10); O olayı yıllar yılı korku ile **hatırladım**.(75/13); Daha sonraları elime imkân geçtiği halde bir daha balon **almadım**.(75/14); Rastladığım her şeyi bir daha göremeyeceğim veya

duyamayacağım kaygısı ile içimin bir köşesine kutsal emanetler gibi **yerleştirdim**.(76/17); Siz konuşurken hayalî ellerin ruhumun ve bedenimin bir noktasında bir ur kabarıklığı aradığını **görüyorum**.(76/25); Size yardımcı olmak **istiyorum**.(76/30); Bu yüzden sizinle açık seçik **konuşuyorum**.(76/31); Sizi hoşnut etmek için her sorunuza cevap vermeğe **hazırım**.(77/2); Kendi kendime, acaba, **diyorum**.(77/18); Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu **teslim ediyorum** ve tabii **karşılıyorum**.(77/22); Bu yüzden **söze karıştım**.(77/29); "Doktor beyin bu gayreti senin selâmetin için lüzumluymuştu." **dedim**.(77/29); Bakışlarından aradaki varlığını çoktan unutmuş olduklarını **gördüm**.(77/31); Bu çalışmamı bütün güçlüklerle rağmen **yarım bırakacak değilim**.(78/18); Hiç vakit geçirmeden yeniden **kaatilin peşine düşmek zorundaydım**.(78/22); Oysa daha önce her şeyi inceden inceye **tetkik etmiştim**.(78/27); Ertesi gün yeniden cinayet mahalline **gittim**.(78/28); Buna rağmen çevreyi yeniden **gözden geçirdim**.(79/3); **Hatırlayamıyordum**.(79/5); Uzun süre **düşündüm**.(79/6); Cebimdeki feneri yakarak o tarafı **tuttum**.(79/8); Onun açlıktan bu hale gelmiş olacağını düşünüp bakkaldan bir şeyler **aldım**.(79/11); Yeniden eve **döndüm**.(79/12); Yiyecek paketini **açtım**.(79/15); Ona doğru **yürüdüm**.(79/16); **Anladım** ki kedi, sahibi öldükten sonra artık yaşamamaya karar vermişti.(79/20); Bir fikirle **irkildim**.(79/26); Düğmeyi dikkatle **inceledim**.(79/28); Bunu cebime özenle **yerleştirdim**.(79/30); Kendisini **temin ettim**.(80/6); **Ummadığı bir cevap verdim**.(80/11); "Evet" **dedim**.(80/11); **Haz etmezdim** kendisinden.(80/15); Karışık olduğu için pek **zıddına da gitmezdim**.(80/15); Hakçası kötülüğünü de **görmedim**.(80/16); Büyük Rabbim öylesi bir kadından o çocuğu nasıl halk etti, **bilemem**.(80/18); Birden **irkildim**.(80/21); "Hâlâ hayatta mı o?" diye **sordum**.(80/21); Son olarak komşumun öldürüldüğü gün **gördüm** kendisini.(80/23); Öylesine bir hatır **sordum**.(80/26); Elini şefkatle avuçlarıma içine **aldım**.(80/30); **Teşekkür ettim** ve **ayrıldım**.(81/1); Yeniden bakkala, bu sefer sigara almak bahanesiyle **girdim**.(81/2); **Tanımyordum** bu bakkalı.(81/4); Paketi açma bahanesiyle oyalanırken "İşler nasıl?" diye **sordum**.(81/6); **Aradığı adamdım bakkalın**.(81/7); Zamanımızda özgürlük yoktu, şimdi, olmaması olmasından iyidir **diyorum** kendi kendime.(82/11); **Biraksam** daha uzun zaman oğlundan bahsedecekti.(82/15); Konuyu cinayete çevirip, sokakta söylenenleri öğrenmeye **çalıştım**.(82/16); Ama o şeyi sıkı sıkı sakladığımı **biliyorum**.(82/28); Dayanamamış **demıştim** ki, "Bari sen böyle konuşma. Ananın koinunda sakladığı sana da kardeşine de, yedi ceddinize de yeter."(82/31); Paketi bile **tarif etmiştim** ona.(83/4);

Oradan ayrıldıktan sonra doğru morga **gittim**.(83/9); Kadının eşyalarını yeniden **gözden geçirdim**.(83/9); Eve **döndüm**.(83/11); Her şeyi bir daha **gözden geçirdim**.(83/11); Bulduğum ilk telefonda bir yardımcı **istedim**.(83/13); Yardımcıma dikkatli olmasını, gerekirse silâhını kullanmasını **tebihledim**.(83/21); Beni görünce belirli bir şekilde ferahladığını **gördüm**.(83/29); Bu arada zihninin harıl harıl işlediğini, benim ve yanımdakinin ne maksatla burada bulunduğunu anlamaya çalıştığını **hissediordum**.(84/3); Oturduğum yerden **doğruldum**.(84/7); Ağır ağır ona ilerlerken kesin bir sesle "Direnme ve teslim ol" **dedim**.(84/7); Seni annenin kaatili olarak **tevkif ediyorum**.(84/8); Tane tane "Anneni öldürdün" **dedim**.(84/13); Konuşmasını **bekliyor**, hiç bir hareketini **gözden kaçırmıyordum**.(84/16); Kıpırdamak **istedim**, oturduğum yere sıkı bağlarla **bağlı gibiydim**.(84/20); Uyumamak için var gücümle **direniyor**, terin bütün mesamatımdan fışkırdığını **hissediordum**.(84/23); Çaresizlikle Allah'ım diye **mırıldandım**.(84/24); Beni inleyen keskin bir acıyla gözlerimi **açtım**.(85/1); Demek **ölmemiştim**.(85/3); O zaman yattığım yere sıkıca bağlı olduğumu **gördüm**.(85/4); Sonra yeniden **kaybettim** kendimi.(85/5); Yürüyebilir hale gelir gelmez bütün itirazlara aldırmadan hastaneden **ayrıldım**.(85/15); Yattığım yerde uzun uzun durumu **gözden geçirmiştım**.(85/17); İşe çocukluk arkadaşımı ziyaretle **başladım**.(85/20); Size komiser beyin görevle gittiğini **söylemiştim**.(85/24); Durumu en ince ayrıntılarına kadar **biliyorum**.(85/27); Demek **başaramadım**.(85/29); Otuz yıl sonra yeniden **buldum** seni.(86/5); Allaha **yemin ederim** ki o ayağı kesik zenci, cindir ve senin ayağını kırdığın sinektir.(87/2); Olayı onlara hiç bir şey gizlemeksizin **anlattım**.(87/18); Bilhassa çalınan paketten bahsederken arkadaşşıma **dikkat ettim**.(87/18); "Bunu ben de anlayamadım" diye **cevap verdim**.(87/27); Onun bu halini çok eskiden bir kere daha gördüğümü **hatırlıyorum**.(88/6); Bir an yaşadığım bu çocukluk anısıyla gözlerim yaşlı o olayı kastederek "Demek yine erkekliğimizi ispat edeceğiz" **dedim**.(89/28); "Tabî" diye **cevap verdim**.(90/6); Onun zihninde bir plânın gelişmekte olduğunu **hissediordum**.(90/11); Ama huyunu bildiğim için **sormuyor**, kendiliğinden söylesin **istiyordum**.(90/12); "Yine mi?" **diyecek oldum**.(90/15); Yataktan yavaşça **kaydım**.(90/28); Ses çıkarmamağa çalışarak onun odasına **yürüdüm**.(90/29); Aynı sessizlikle mutfağa **yürüdüm**.(90/31); Kahvaltayı **hazırladım**.(91/1); Arabayı ana caddede bırakıp sokağa yürüyerek **gittim**.(91/4); Küçüklüğümde kabre baktıkça güleç yüzlü bir dede olarak **düşünürdüm** evliyayı.(92/13); Bu yüzden onun

yardımını istemekten **yüksünmezdim**.(92/21); Çocukluk safiyetimle yaptığım dualara benzemese de onun kabrine bir fatiha göndermeden **geçmedim**.(93/12); Otuz yıl sonra çocukluk itikadım tekrar içime düştü, ölümün bir son değil bir geçiş, engin ve sonsuz bir ömre geçiş olduğunu yeniden **düşündüm**.(93/16); Sokağı arkadaşımın anladığı mânâda ilk defa **idrak eder gibi oldum**.(93/20); Hiç bir şey **bulamadım**.(94/2); Sonra yeniden konağa **gittim**.(94/5); Gösterdiği ilgi için kendisine **teşekkür ettim**.(94/8); Son ziyaretinizden sonra komşum ve düşmanım Tesbihçi'nin oğlu olduğunuzu komşulardan **öğrendim**.(94/10); Söze başlarken “İnsanlar garip yaratıklar” **dedim**.(94/30); Babanızdan gördüğüm mukavemeti ne evliyadan, ne mescitten **gördüm**.(95/4); Cinayeti büyük oğlanın işlediğini duyduğum zaman **üzüldüm**.(96/16); Zaten inancımı açık seçik ifade edebileceğinden de **şüpheliydim**.(96/28); "Karşı tarafı hiç dinlediniz mi?" diye **sordum**. (97/29); O karanlıkların adamlarıyla, gerçek pırl pırl gözlerimin önüdeyken konuşamaz, **kulak veremezdim** onlara.(97/31); "Bir soru daha" **dedim**.(98/3); Size nasıl **yardımcı olabilirim?**(98/21); “Bir şekilde” diye **cevap verdim**.(98/23); Zaten evvelce de pek **çıkamazdım**.(98/26); Bu yüzden ister istemez bazı insanlarla **konuşuyorum**.(98/28); Şu kadar yıllık ömrümde ben bile bir dadımın ölümünü bir de komşu hanımın öldürülmesini **gördüm**.(98/30); İstediniz de onun için **söylüyorum**.(99/3); Sonra da kendi kendime kahkahalarla **güldüm**.(99/9); Dadınızı hayal meyal **hatırlıyorum**.(99/10); Olayı hatırlamanın ona azap verdiğini **görüyordum**.(99/13); Aslında öldü mü yoksa öldürüldü mü pek **bilmiyorum**.(99/15); Aşağı yukarı yaşittik **sanırım**.(99/18); Hatta birçok konularda benden daha salahiyyetliydi **diyebilirim**.(99/21); Bazen böyle bir güzelliğin, bu renkte bir deri içinde meydana gelişine **akıl erdiremezdim**.(99/28); Böyle anlarda onu tamamen yabancılaşmış **hissederdim**.(100/4); Benzemiyordu çünkü o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak **baktım**.(100/14); O kadar ki gözlerimi ondan **ayırımıyordum**.(100/15); Elimde olmadan onun etiyile ilgili hayaller **kuruyor**, kendimi türlü düşüncelere bırakıyordum.(100/16); Böylece her hareketini **gözlüyor** ve bundan derin bir **zevk alıyordum**.(100/19); Böyle anlarda sabrımın taşacağını **hisseder**, sokağa **fırlar**, saatlerce **dolaşır** eve yorgun argın **dönerdim**.(100/26); Bir an bakışlarını üzerimde **hissettim**.(100/30); Başımı **kaldırdım**.(100/30); Elimde olmadan “büyü bu” diye **haykırdım**.(101/6); **Bağırarak gibiydim**.(101/8); “Otur ne olur?” diye **yalvardım**.(101/8); O anda ona saldırmamak için beni tutan neydi **bilmiyorum**.(101/11); Zorla **hâkim olabildim** kendime.(101/12); Onları da

anlatırdım.(101/28); Sol yanağımdaki enine üç yarığı esircinin vurmuş olduğunu **söyledim** onlara.(101/30); Esir tüccarlarının elinde tabii **ızdıraplı bir hayat geçirdim.**(102/5); Gerçekten **esir değildim,** artık.(102/9); Ama **insan da değildim.**(102/10); Madem açıldı, bugün **konusacağım.**(102/10); **Alışmıştım.**(103/23); Zaten başka ne **yapabilirdim** ki.(103/24); Sonra bir gün bir dostuma muskanın hikâyesini **anlattım.**(103/24); Korktuğumu **söyledim.**(103/26); Muska, yaptığı işler için kurban ister **dedim.**(103/27); Sonra **düşündüm.**(103/28); Yıllardır içimi yakan isteğime ancak böyle **kavuşabilirdim.**(103/28); İçime cesaret geldi ve geçenlerde bir gün muskaya gereken sözleri **söyledim.**(104/1); Ondan bazı şeyler **istedim.**(104/2); **Bekledim** yarını.(104/8); Ne **hayaller kurdum** sabaha kadar.(104/9); Sonunda dayanamayıp **gittim, kapısını çaldım.**(104/11); Kapıyı açmaya **çalıştım,** kilitliydi.(104/12); Kapıyı bu yüzden **kırdım.**(104/13); Girer girmez onu **gördüm.**(104/13); Bir bakışta onun öldüğünü **anladım.**(104/14); Yatağına **yaklaştım.**(104/17); Hemen bekçiye **haber saldım.**(104/18); "Siz bunun normal bir ölüm olmadığını mı düşünüyorsunuz?" diye **sordum.**(104/21); Dikkatimi çeken bir kaç şey vardı, **izah edemiyorum.**(104/25); Düşündüklerimi polislere söylemekte **tereddüt etmedim.**(104/31); "Bana onun odasını gösterebilir misiniz?" diye **sordum.**(105/3); O günden sonra o odaya hiç **el sürmedim.**(105/5); Her şeyi olduğu gibi **korudum.**(105/6); "Bana kırlent'i gösteriniz" **dedim.**(105/12); Pencereye **yürüdüm.**(105/14); Ağırca **döndüm.**(105/19); "Zannediyorum" diye **cevap verdim.**(105/19); Odadan dışarı çıkarken "Dadımızın size ertesi gün için hazırladığı sürpriz neydi, tahmin edebiliyor musunuz?" diye **sordum.**(105/24); En önemli sorumu sormaya **hazırlandım.**(106/1); **Durdum,** gözlerinin ta içine bakarak "Bunu sizin için mi istiyordu?" **dedim.**(106/1); Sert bir sesle "Kimdi o bir başkası?" diye **sordum.**(106/10); Bu sonucu **tahmin etmiştim.**(106/12); Bu yüzden **şaşırmadım.**(106/12); Yıllar evvele dayanan bu cinayeti, son işlenenle ilgili **buluyordum.**(106/13); Konaktan çıktıktan sonra karşı sıraya, imamın evine **gittim.**(106/16); Hüviyetimi gösterip kendisiyle konuşmak istediğimi **söyledim.**(106/24); **Anlayamıyorum.**(106/31); Gelişimin böyle bir şikâyetle ilgisi olmadığını, bitişik evde öldürülen hanımla ilgili tahkikatı yürüttüğümü, bu sebeble kendisini rahatsız ettiğimi **söyledim.**(107/1); "Onu şeyler, işte ONLAR öldürmüş, diye **duymuştum.**(107/5); Gelişinizden pek **memnun oldum.**(107/7); Hay Allah, size bir kahve pişirmeyi bile **akıl edemedim.**(107/7); Eğer beni memnun etmek istiyorsa, duyduğu ve bildiği şeyleri söylemesini **rica ettim.**(107/9); Eve geç

geldiğim geceler bazen karanlık içinden bir şekil süzülür, onun konaktan gizlice çıkıp evine dönen teyze olduğunu görür, **gülümserdim**.(108/8); "Meselâ nasıl bir ilişki" diye **sordum**.(108/12); **Gülümsemedim**, "Nasıl, olur?" **dedim**.(108/16); "Öldürülen hanımın oğulları vardı." **dedim**.(108/21); Çünkü onu konağa girip çıkarırken **görürdüm**.(108/27); Bir kaç soru daha sorduktan sonra "Çevrenin sizi bakışlarıyla rahatsız ettiğinizden şikâyet ediyordunuz" **dedim**.(108/30); Hedefime ağır ağır yaklaştığımı **hissediordum**.(109/8); Bu yüzden o akşam eve erken **döndüm**.(109/10); Sonra bu günkü tahkikatımı **anlattım**.(109/16); Onu dinlerken bir yandan hissettirmeden arkadaşımı **gözlüyordum**.(109/19); Doktora bir fırsatta sözü bu konu üzerinde uzatmasını **işaret ettim**.(109/22); Bu iş bir sonuca varduktan sonra aklınızda sıralı bütün soruları cevaplandıracağımı **umuyorum**.(110/1); Aynen böyle söylemek **istiyorum**.(110/11); Bir konuşmamızda size sokağımız, dünyanın tamamıdır **demoştum**.(110/15); Bunu size ilerde gücüm yettiği kadar anlatmaya **çalışacağım**.(111/5); Hatta söylediğim zaman atacağınız kahkahaları daha şimdiden **duyuyor gibiyim**.(111/10); Çok büyük bir ihtimalle o gün bu andaki istihzanızı **arayacak duruma geleceğim**.(111/11); Ciddi münakaşalara girdiğim insanlarla önce kullanılan kelimeler üzerinde bir anlaşmamız olsun **isterim**.(111/22); Elleri olmadan birbirlerine hafifçe sinirlendiklerini **görüyordum**.(112/18); Bir his dürtüsüyle arkadaşına **baktım**.(112/20); Hafif bir ağız kıpırtısıyla görünmeyen bir varlığa bir şeyler söylediğini **farkettim**.(112/21); Endişeyle "Yanıyorsun" **dedim**.(112/30); Bu yüzden gitmene **izin veremem** senin.(113/2); Bu sözler üzerine kelimeler boğazıma dizildi, **itiraz edemedim**.(113/10); "Savaş başladı" **dedim**.(113/12); Doktora bir süre **cevap vermedim**.(113/15); Sonra "Söylediklerini siz de duydunuz" **dedim**.(113/15); Yeniden yerime **otururdum**.(113/18); Cevap vermekte **tereddütlü ediyordum**.(113/18); Omuzlarımı **silktilim**.(113/20); Kısaca "Cinler" **dedim**.(113/21); "Hayır doktor" **dedim**.(13/27); "Size şimdilik cevap vermeyeceğim" **dedim**.(114/10); "Saçma da gözükseniz bu işin sonuna kadar gitmek **istiyorum**.(114/15); Ciddi bir sesle "O köpeği yakalat ve kendi elinle öldür" **dedim**.(114/26); Yardımcımın hattın öbür ucunda ne hâle geldiğini bakmadan **görebiliyordum**.(114/27); Hiç bir şey **anlamadım** ama, başüstüne.(114/29); **Gülümsemedim**.(115/2); "Şimdi de benim hastalığımı mı tesbite çalışıyorsunuz?" **dedim**.(115/2); Sabaha kadar sizinle birlikte **kalacağım**.(115/5); Arkadaşımızda ve sizde gördüğüm davranışlara bakarak sizi kolaylıkla **bir kategoriye sokarım**.(115/12); "Kalmaya karar verdiğiniz için teşekkür ederim doktor"

dedim.(115/18); Kendimi henüz formunda **hissetmiyorum.**(115/20); Çocukluğumdan beri silâhı **severim.**(115/23); Ona dolu bir 7,65 uzatırken "Kendinizi silâhla neden daha rahat hissettiğinizi söyleyebilir misiniz?" diye **sordum.**(115/27); Bu yüzden seni silâh taşımaktan **men ediyorum.**(116/3); Devletin verdiği garantiye **güvenemiyorum,** herhalde.(116/6); Doktorla vedalaştıktan sonra raporumu **tanzim ettim.**(118/28); Hafif bir kahvaltıdan sonra **yattım.**(118/31); Derin bir uykuya **daldım.**(118/31); Uzandığım yerde işin şöyle bir muhasebesini **yaptım.**(119/2); Meseleyi hafiften **almıştım.**(119/4); Katilin bir daha aynı kolaylıkla tuzağa düşeceğinden **emin değildim.**(119/4); Özellikle arkadaşım için **endişe ediyordum.**(119/9); Kapının ziliyle **doğruldu.**(119/17); Yüzüne bakar bakmaz onun gündüz de uyumamış olduğunu **gördüm.**(119/18); "Bense sizin için aksini temenni edecek, iyi uykular diyeceğim" diye **şakalaştım.**(119/22); "Basitti" diye **cevap verdim.**(119/28); O anda beni odaya sürüklemek ve bir başka şey göstermek azminde olduğunu **hissettim.**(120/6); Sanki incelemiş gibi onu indirip **kaldırdım.**(120/10); Ve kapalı **bıraktım.**(120/11); Kendimi bir an **Küçük beyin yerine koydum.**(120/14); Bana dadının ölümünden ve onun öldürüldüğü odayı gösterme isteğinden, artık kaatilden kurtulma çabasını **sezmiştim.**(120/15); O zaman şöyle **düşündüm.**(120/25); Bu sorunun cevabını henüz **veremiyordum.**(121/4); Ya pişmandı ki, buna hiç **ihtimal veremiyordum.**(121/5); Cevaben "Doktor" **dedim.**(121/22); Telefonun sesiyle **sustum.**(123/9); Ceketimi giyerken doktora "Dikkatli olunuz" **dedim.**(123/11); Süratle Emniyet Müdürlüğünü **buldum.**(123/17); Arkadaşımın annesinden başlayarak çalışmalarımı elimden geldiği kadar açıkça **izah ettim.**(123/23); Bu sözler üzerine hiddetten kıpkırmızı kesildiğimi **hissettim.**(124/1); Sizi onbeş gün görevden **affediyorum.**(124/7); Yine de bu hissimi **yendim** ve yazıyı **okudum.**(124/14); Size **güveniyorum.**(124/20); Zihnim bu olayla dolu yol boyunca **düşündüm, düşündüm.**(124/27); Sonra sakınarak içeri **girdim.**(125/1); Kapıyı kapayıp bir koltuğa **attım** kendimi.(125/5); Saatlerce şu sorulara **cevap aradım.**(125/5); Sabah gün ağarana kadar **düşündüm, düşündüm.**(125/8); Sonra elbisemle uzandığım yatağında **uyuyakalmışım.**(125/9); Beni tam yakalamak üzerelerken **uyandım.**(125/13); Hayretle uyuduğum sürece bazı neticelere varmış olduğumu **gördüm.**(125/16);Duruma **hâkim olabilirdim.**(125/28); Tabancamı **boşalttım, temizledim** ve yeniden **doldurdum.**(125/29); Rastladığım ilk lokantada karnımı iyice **doyurdum** ve konağa doğru **yola çıktım.**(125/31); Doğru konağa **yürüdüm.**(126/4); Nöbetçiyi taşlıkta bırakarak Küçük beyin odasına **çıkтым,** bir

koltuk çekip **oturdum**.(126/8); Sonra düşünmeye **başladım**.(126/9); Kendimi **Küçük beyin yerine koydum** ve bütün binayı **zihnimden geçirdim**.(126/11); Bu fikirden hareket ederek binayı bölümlere **ayırdım** ve saatler boyu **aradım**.(126/16); Oraya **yürüdüm**.(126/20); Elektriği **yaktım**.(126/22); Hayretle **duraladım**.(126/23); Zemini iyice **inceledim**.(126/15); Biraz daha yakından bakınca durumu **kavradım**.(126/28); Oysa böyle bir şeyin varlığını **hatırlamıyordum**.(127/1); Kapağı açarak el fenerimi dibe **tuttum**.(127/8); Çıkrığı ağırca **çekmeye çalıştım**.(127/10); Çıkrığı çekmekte **devam ettim**.(127/13); Nöbetçi memuru **çağır-dım**.(127/15); Gözünü açmasını ve buradan ne olursa olsun ayrılmamasını **tembihledim**.(127/16); İlk defa **duyuyordum** bu kokuyu.(127/24); Silâhımı sol elime aktararak **koştum**, bağlarını **söktüm** ve onu zemine **uzattım**.(127/30); Sonra elektrik düğmesini arayıp **buldum** ve odayı **aydınlattım**.(128/1); Tabancamı belime sokup masaj yapmaya **başladım**.(128/5); Bir sigara yakarak ağzına **tutuşturdum**.(128/7); Doğrusu artık sizden **ümidimi kesmiştim**.(128/9); Yere, yanına oturup, "bana olanları anlatınız" **dedim**.(128/11); Oturduğum yerde olayları şöyle bir özetlemeye **çalıştım**.(128/13); Bir süre sonra o halden **kurtuldum**.(128/27); Kendi kendime uyudum **dedim** ve şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak **duydum** ve o anda **şüphe ettim** sizden.(128/28); Neden konağa **gitmemeli** ve değerli şeyi **aramamalıydım?**(129/1); Bu düşüncenin renkli hayalleriyle **yola çıktım**.(129/3); Binaya arka duvarı aşarak **girdim**.(129/5); Taşlığa girdiğimde birden **hücumu uğradım**.(129/7); Direnmeye **çalıştım** ve başıma inen bir darbeyle **kaybettim** kendimi.(129/8); Tekrar kendime geldiğimde **buradaydım**.(129/9); Elinden kurtulmaya **çalıştım**.(129/14); Ama kısa zamanda bunun imkânsızlığını **anladım**.(129/14); Bir süre sonra heykelin insanın tüylerini ürperen kötülük dolu bir sesle konuşmaya başladığını **duydum** sanki.(129/19); Bu tesiri bütün ruhumda **hissediyor** ve **türlü sapık düşüncelerin etkisi altına giriyordum**.(129/21); Seni görevlendirdiğim için zaman zaman **pişman oluyorum**.(129/28); Elimden geldiğince **çalışıyorum**.(130/11); Bu geceden başlayarak onu işkencelerle günlerce huzurunuzda **inleteceğim**.(130/13); Önceleri onu basit bir kukla **zannettim**.(131/10); Ama **dikkat ettim**.(131/11); Onu denemek için özellikle bazı şeyler **düşündüm**.(131/12); Ve hayretle düşündüklerime cevap verdiğini **gördüm**.(131/13); İşte o zaman gerçekten **dehşete kapıldım**.(131/14); Doktorun sesinde anlattıklarının heyecanıyla paniğe dönüşmek üzere olan bir korku **sezdim**.(131/16); Eğer kısa zamanda bu korkuyu yok edemezsem onun kötü bir duruma düşeceğini

hissettim.(131/17); **Doğruldum.**(131/19); Büyük heykelin kaidesine **tırmandım.**(131/19); Bıçağımı **çektim.**(131/22); Başı arka tarafından **yardım.**(131/22); Tam inmek üzereyken günlerdir aradığım şeyin nerede olabileceğini birden **kavradım.**(131/23); Heykelin vücudunu kaplayan kılları ağır ağır **inceledim.**(131/25); Sonra sevinçle **hafif bir çığlık attım.**(131/26); Tam o sırada birden çocukluk arkadaşımı **düşündüm.**(132/11); Onların bana beni ayıplar gibi baktıklarını **gördüm.**(132/13); Şu kadar yıllık şerefli geçmişime, babama, dedelerime, inancıma, arkadaşşıma ve mesleğime **ihamet mi edecektim?**(132/15); İçimi kaplayan deli bir hırsıla çakmağımı **çıkardım** ve büyüyü **tutuşturdum.**(132/17); **Aldırmadım.**(132/19); Sonuna kadar **yaktım.**(132/20); “Onlar buraya ne zaman geleceklerini söylediler?” diye **sordum.**(132/24); Saatime **baktım.**(132/27); Güzel, diye **mırıldandım.**(132/27); Sonunu düşünmeden hiçbir işe **girişmedim.**(133/2); Ve başladığım hiçbir işi yarım **bırakmadım.**(133/3); “Öyleyse” **dedim** “Bir buçuk saat daha dinlenebilirsiniz.(133/5); Onun çırılçıplak kaldıktan sonra raksetmeğe başladığını **gördüm.**(133/24); Elimi bu süre içinde döşettiğim kabloların birinin düğmesine **uzattım.**(133/25); Kadını **tanımıyordum.**(134/2); Aynı anda bütün ışıkları **yaktım** ve tabancamı **ateşledim.**(134/14); Senin hoşnutluğunu kazanmak için insana ve insanlığa **ihamet ettim.**(134/26); Severe, isteyerek **yerine getirdim.**(135/19); O istediği için kendi ellerimle, severe **öldürdüm.**(135/22); Kötülüğün en akla gelmezini istedi benden, bir an bile duraksamadan **yerine getirdim** bu buyrukları.(135/23); İçine düştüğü durum onca o kadar inanılmaz bir şeydi ki, kelepçelerin bileklerine geçtiğini fark etmedi bile ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örterek onları dışarı çıkarmalarını **söyledim.**(135/26); **Oturdum,** ona bir sigara **ikram ettim.**(136/8); Memurlara suçluları arabama bindirmelerini ve dağılmalarını **söyledim.**(136/19); Sonra şu sözleri **ilave ettim.**(136/20); Hepsine teşekkür ettikten sonra arabayı **hareket ettirdim.**(136/23); Ömrümde ilk defa **kanuni olmayan bir karar almıştım.**(136/24); Suçluları evime **götürecektim.**(136/25); İlk sorguyu her türlü etkiden uzak yapmak **istiyordum.**(136/25); Eğer onları Emniyet Müdürlüğüne götürmüş olsaydım, dostları onların konuşmamaları için her şeyi yapacaklardı; **biliyordum.**(136/26); Düşündüğüm gibi de **yaptım.**(137/1); Daha birinci sorunun cevabını yeni **almıştım** ki, kapı kırılarak açıldı ve içeri polisler doldu.(137/5); Yaptığım hatayı o anda **anladım.**(137/11); O gün böylesi adaletten **tiksindim.**(137/16); Başımı **kaldırdım.**(137/17); Bakışlarımı dürüst ama dürüst gözükmekten çekinen amirimden

aşırıdım, onunla beraber gelenlere şöyle **söyledim**.(137/18); Size **kızmıyorum** ve **kin beslemiyorum**, belki **acıyorum** size.(137/22); Oysa komiseri tanıdığım ve onun ağzından bunları dinlediğim gün ne kadar **sevinmişim**.(139/1); Onu şehrin kenar mahallelerinden birinde, yirminci yüzyılın acaba adım atsam mı diye tereddüt ettiği bir sokakta **tandım**.(139/7); Bu kızıl saçlı iri yarı adamı hikâye boyunca sıkılmadan **dinledim**.(139/18); Hak verirsiniz ki yarım **birakamazdım** bu hikâyeyi, sonunu **dinlemeliydim**.(139/22); Aslında bu olaydan hiç **bahsetmemeliydim**.(140/3); O an bu olayı yakından incelemeye ve sonunu bulup çıkarmaya **karar verdim**.(140/4); Ondan bu iş için pekâlâ yararlanabilirim diye **düşündüm**.(140/7); Kapıyı **çaldım**.(140/9); Başım önümde sokaktan **ayrıldım**.(140/15); Bu bilgiden sonra doğruca hapishaneye **gittim**.(140/23); Ona durumu **anlattım** ve bana yardımcı olmasını **rica ettim**.(140/24); Kendisinden bana onu ve onun ölümünü anlatmasını **rica ettim**.(140/28); Kendisinden beni katille ve eğer varsa onunla aynı yerde yatmış mahkumlarla tanıştirmasını **istedim**.(141/9); ”Neden “diye **sordum**.(141/17); Ne demek istediğini **anlamıştım**.(141/19); Onlardan daha fazla bir şey öğrenemeyeceğimi anlayınca ellerine birer paket sigara tutuşturarak hücrelerine **gönderdim**.(141/21); **Yer gösterdim** ve oturmasını **söyledim**.(141/27); **Anlıyordum** ki hastalığı bir hayli ilerlemiş bir veremliyle **karşı karşıyaydım**.(142/11); Hücreye geldiği ilk gün suçsuz olduğunu **anlamıştım**.(142/13); **Sevdim** onu ve **himayeme aldım**.(142/15); O zamanlar bir kan davası yüzünden üç kişiyi **öldürmüştü** ve otuz yıla **mahkum olmuştu**.(142/18); Onun, ilk görüşte hırsız olmadığını **anlamıştım**.(142/21); Ona **söylemiyordum** ama **anlıyordum** ki bu işin peşinde sözü geçer adamlar vardı.(142/28); Fakire **acıyordum**.(142/31); **Israr ettim**.(143/6); Bütün nüfuzumu kullanıp orada iyi bakılmasını **sağladım**.(143/9); Kendi kendime ey Gardrop **dedim**.(143/15); Gün doğana kadar iniltisini **dinledim**, kıvrınmasını **seyrettim**.(143/22); Namazda **öldürecektim** onu.(143/26); O namaza durduğunda ranzadan yavaşça **kaydım**, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini **kavradım** ve dua için ellerini kaldırdığında **vurdum** onu.(143/27); Bir saat kadar onu yattığı yerde **seyrettim** ve ömrümde ikinci defa **ağladım**.(144/2); Bir defa da karımı öldürdüklerinde **ağlamıştım**.(144/3); Bir hatıra olsun **demiştim**.(144/11); “Evet” diye adeta **haykırdım**.(144/13); Kâğıtları ona **gösterdim**.(144/19); Gözlerinin içine dimdik bakıp “Gardrop dostumdur” diye **cevap verdim**.(144/31); Sigara **uzattım**, almak için nazlanmadı.(145/6); Sonra yüz lira **çıkardım** cebimden.(145/8); **Uzattım** ve “Oku” **dedim**.(145/8); Bu konuda bildiklerinin

tamamını öğrenmek istediğimi **söyledim**.(145/10); Her harfini uzun günler **düşünmüştüm**.(145/21); Durumunu **anladım, kalktım**, bir süre pencereden dışarı **baktım**.(145/25); Tekrar eski yerime **oturduğum**.(145/29); Sıkıntıyla **kalktım**.(146/20); Adama vaat ettiğim parayı verip **ayrıldım**.(146/20); O gece rüyamda komiserin arkadaşını **gördüm**.(146/21); O gün öğlene doğru elimdeki kâğıtları, arkadaşından rüyamda aldığım mesajla beraber **götürdüm**.(146/29); Kendimi hemen toplayıp “Hikâyenin sonunu” **dedim**.(147/20); Ben de deminden beri hikâyenin sonunu size **anlatıyorum**.(147/22); İsteddiğimi ifadeye **güçlük çektim**.(147/24); ”Cinayet” **dedim** çekinerek.(147/24); “Cinayet de mi?” diye hayretle **sordum**.(148/6); “Nasıl böyle bir şey söyleyebiliyorsunuz? diye **isyan ettim**.(148/14); Bu ümitle **yola çıktım**.(148/27); Konuşmama ”O sağ olmalıydı” diye **devam ettim**.(149/4); **Düşündüm** ki belki bana yardımcı olursunuz da hikâyeyi **tamamlayabilirim**.(149/7); “Tevazu gösteriyorsunuz.” **dedim**.(149/11); Bu olayda görülmemiş şeylerle **karşılaştım**.(149/16); Bunu gün geçtikçe daha iyi **anlıyorum**.(149/20); Komiserin arkadaşını **düşünüyordum**.(154/9); Bilmediğim bir nedenle hınca benzer bir his **duyuyordum**.(154/10); “Ya deliymiş bu adam” **dedim**.(154/12); Dosdoğru gözlerine **baktım** doktorun.(154/25); “Sizin fikirlerinizi öğrenmek istedim.” **dedim**.(154/26); Onlarla hemfikir olduğum bir şeyi **söyleyebilirim**.(154/28); Bu süre içinde hemen her gün orada, **sokaktaydım**.(155/2); Aldığım müsaadeyle olayın geçtiği her yeri, yaşlı kadının öldürüldüğü evi, konağı, mescidi, türbeyi, bilhassa mahallenin bahçeli kahvesini **inceledim**.(155/2); Duyduklarım üzerinde enine boyuna **düşündüm**.(155/5); Sokakta tanıdıklarımın ifadeleriyle, hikâyenin kahramanlarını ve hikâyenin konusunu artık çok iyi **biliyordum**.(155/7); Bir gün, bir akşamüstü komiserle şadırvanda **karşılaştım**.(155/10); ”Hayır” **dedim**.(155/16); Sonra şadırvandakilerin anlamayacağı bir sual daha **sordum** ona.(155/19)

“sen”

II. tekil şahıs ekiyle “sen” zamirini karşılayan gizli özneler vardır.

Ayrıca ONLAR’ı da **unutmuş görünüyorsun**.(9/25); Oysa güçlerini **biliyorsun**.(9/26); Ama türlü ülkelerde bütün canlılar ve cansızlar hakkında edindiğin bilgileri, pek ala bizim arsadan da **sağlayabilirdin**.(11/24); Neden **korkuyorsun** kuzum?(33/4); Lütfen beni **anlamaya çalış** ve bu ağırlığın bir ucundan **tut**.(33/30); **Söyler misin** bana.(36/1); **Biliyor musun?**(36/6); **Bağışla**.(36/8); Bir

rüzgârın esmekte olduğunu **hissetmiyor musun?**(44/31); **Unutma** bunu.(46/23); Beni sanırım dar bir çerçeve içinde **görmektesin.**(49/26); **Yanıyorsun.**(49/28); **Söyle** bana, benim diyebileceğin neyin var?(50/6); Geçmiş ölmüştür **dedin**, lâfın başında.(50/7); İnsanlar ölümlüdür **dedin.**(50/9); İlle elle tutulana **değer verme.**(67/11); **İstersin**, param yok derler.(82/26); Onu **öldürdün** ve koynunda sakladığı paketi **aldın.**(84/14); Haydi **patlat** tabancayı.(89/15); Ne olur ondan **isteyiver.**(92/18); İlerde bir gün başın pek sıkışırsa, başka hiç çaren kalmazsa muskayı eline **al** ve Bütün inançlarımı attım, ben kendimi sana sattım **de, göreceksin** ki istediğin şey ne kadar zor olursa olsun hemen olacaktır.(103/18); Ancak kıl her başardığı iş için bir kurban ister, bunu **unutma.**(103/21); Nereden **geliyorsun**, nereye **gidiyorsun**, ne **yapıyorsun**, ne **yapacaksın?**(107/17); Yine on beş gün var ki, **kurban sunmadın** bana.(129/29); Oysa kahrımın ne korkunç olduğunu **bilirsin.**(129/30); Kitleler halinde insanların saptıklarını, bütün ilâhî değerlere sırt çevirdiklerini, onları reddettiklerini, onlarla alay ettiklerini, oğulların babalarına, kızların annelerine isyan ettiklerini, onları horladıklarını, aşağıladıklarını **bildirmelisin** bana.(130/5); Bize **cevap ver** ey mabut.(133/20); Tenezzülen sesini **duyur** bize.(133/20); Şunları **kahret.**(134/24); Sana bağlılığımı karşılıksız **bırakma.**(134/28); Bari hem kendini hem de bu zavallıyı **kurtar.**(143/17); **Selam söyle** ona. (146/25).

“o”

III. tekil şahıs ekiyle “o” zamirini karşılayan gizli özne yapılıdır.

Yaşı seksen civarında olması gereken bir **kadıncı.**(6/19); İçlerinden birine karşı aşırı **düşküncü.**(6/27); Sözüünün burasında **dururdu.**(7/6); O anı, ona ifade ettiği bütün incelik ve derinliğiyle anlayayım **isterdi.**(7/7); Bize bazen birer dilim ekmek **verirdi.**(7/22); O dilimin üzerine uzaydan, Ülker yıldızından kendisi için özel olarak gönderilmiş bir marmelât sürdürdüğünü **iddia ederdi.**(7/22); O anı, ona ifade ettiği bütün incelik ve derinliğiyle anlayayım **isterdi.**(7/7); Neden **uzatılmalydı?**(8/27); Tutuklu adli tıbbı postalanmalı, dosyayı da böylece **kapatılmalydı.**(8/28); Nöbetçi memura önem vermeden konuşmaya **başladı.**(9/11); Bir nefeste otuz geçmiş yılı aşmış, aynı samimiyeti bulmuş **görünüyordu.**(9/12); “Ben olacakları birkaç ay evvel tahmin ettim” **dedi.**(9/13); “Çok söyledim” **dedi.**(9/24); Bu sözlerden sonra oturduğu iskemleye daha rahat **yaslandı.**(10/8); Söylenmesi gereken şeylerin tamamını hiçbir şey gizlemeden söylemiş olduğu

inancında **gözüküyordu**.(10/9); Bunun için bizden, biz polislerden kendisine, başka bir şey düşünmeksizin inanmamızı **bekliyordu**.(10/12); Bizim böyle davranacağımızdan o kadar **emin** ki, hemen gitmek istediğini **söyledi**.(10/14); Yine kendi evinde kalmayı **düşünüyordu**.(10/15); Ama bazı kelimelerin üstüne basarak **işaret ediyordu**.(10/23); Kanların bağlı olduğu ayrı yerleri söyleyip bu ağırlığı bir başkasıyla paylaşma şansından da **yoksundu**.(10/27); Bunu, sırrı öğrendiği günden mezara kadar gurur ve zilletle **taşıyacaktı**.(10/29); Tabii annesinin gevezelik anlarında veya içindeki sırrın yükselip taşıdığı zamanlarda bana açıldığını **bilemezdi**.(10/30); “Bazen bir deve-dikeninde bir gün boyunca ne renkler görürüm” **demişti**.(11/10); **Otuz yıl önceki görünümündeydi**.(13/24); Ama bana eskisi kadar yeşil değillermiş gibi **geldi**.(13/27); Bazen eskici Yahudi kılığına **bürünür**.(15/22); Beni **kucaklar**, diri göğüslerine **basar**, kokusuyla **sarhoş ederdi**.(17/22); Çanağı **gözden gizlemez** aksine **güzelleştirir, tamah edilir hale getirirdi**.(18/19); Eğer dikkatini çekmeği başarırsam beni hoyratça **yakalar**, kirli yanaklarımdan acıtarak **öperdi**.(19/6); Özellikle **Mülazım’ın gelme saatlerindeki sığınağım**.(19/16); Pırıl pırıl parlatılmış körüklü çizmelerinden külot pantolonuna göğsünü çapraz kesip palaskayla birleşen kayışına, sağ tarafında asılı tabancasına kadar **noksansız**.(19/26); Ona döndüm, işini **bitirmiş, doğruluyordu**.(21/24); Tekrar bu sefer yüksek sesle “garip” **dedi**.(21/24); “Bu yaraların bir insan eli tarafından açıldığını bildiğim halde inanamıyorum.” **dedi**.(21/26); **Düşündü, tereddüt ediyordu, cevap vermedi**.(21/29); Sonra tuhaf bir sesle, “Gideli komiser bey” **dedi**.(21/30); İri gözleriyle cesedi uzun uzun **süzdü**.(22/7); Sanki onun yerinde olup olmadığını **kontrol ediyor gibiydi**.(22/8); Sonra hiç de dostça olmayan bakışlarını yırtık bir küstahlıkla gözlerime **dikti**.(22/9); “Pist” dememe **aldırmadı** bile.(22/10); Kendisine yaklaşmamı alaycı bir sükûnetle **bekledi**.(22/13); Çünkü bana **öğretmişti** ki, bakmak ve konuşmak aynı anda yapılmamalıydı.(23/8); “Biz henüz küçüğüz.” **derdi**.(23/9); Bana “Bu gece hiç uyumadım.” **dedi**.(23/17); Bize belki de 100 lira bile **gönderirdi**.(24/15); Devletse pek **heybetli bir adam olmalıydı**.(24/18); Muhakkak, koskocaman kadife kesesine elini **daldırır** “verin bu parayı o çocuklara” **derdi**.(24/18); Bu mutluluk nasıl sağlanacaktı bil emiyorum ama madem arkadaşım böyle olacak **demişti**.(24/30); Gelip geçen görür “Bunu kim icat etti?” diye **sorardı**.(25/15); Gazi Paşa'ya “güzel olmuş” dedirtmek için bir başka şekil **bulmalıydı**.(26/2); Öyleyse ne yapıp edip büyük bir parça ipek bez ve türlü renkli ibrişimler **almalı**(26/3); Planı bir ipekli üzerine güzelce işleyerek hükümete böylece

göndermeliydi.(26/4); Sonra değişik bir ilgiyle üzerimize **eğildi.**(26/27); Bizden kim bilir nasıl bir muzurluk haberi duyacağını **umuyordu.**(26/28); **Baktı** ki olmayacak, aşırı bir ciddiyetle sözü arkadaşım aldı.(27/1); **Bu duyguydu** ki sokağın savunulması için bir başka güç gerektirmezdi.(27/10); Sonra onun gözetiminde günlerce süren işleme **başladı.**(27/20); Bin bir özenle yaptığımız paketi hoyratça **açtı** ve pek çok sorular **sordu.**(28/15); Paketin postanede olduğunu o adam gizlemezse muhakkak **alır**(29/2); Plâni kendine **alıkoyar mı koyar!**(29/5); "Sen bizi biliyorsun" **dedi.**(29/18); "Evet, bunu düşünmeliydik" diye esefle **söylendi.**(30/9); Tam bir şeytan gibi benden hayır dememi **bekliyordu.**(30/27); "Onu kurtaracak mısınız?" diye **sordu.**(31/14); Ne hücrelerini ayıran parmaklıkların, ne gardiyanların, ne de hastanede oluşunun farkında **gözüküyordu.**(31/18); Aksine **dinlenmiş** ve **rahattı.**(31/20); Bana iyi uyuduğunu **söyledi.**(31/20); Kendisine verilen yemekleri **övdü.**(31/21); Birkaç nezaket cümlesinden sonra "Sokak nasıl?" diye **sordu.**(32/1); Sabırsız diye düşünmemi **istemiyor gibiydi.**(32/2); Özür dileyen bir ses tonuyla "İnsan" **dedi.**(32/3); Her ayrılıkta özlemeyi yeniden **yaşıyor.**(32/4); Dudaklarında hoş bir gülümsemeyle "Özlemek" **dedi** "aşk kadar önemli değil mi?(32/6); Akşamları yorgun argın **dönerdi.**(32/12); Sanki uzun gün boyu yalnız özlemenin derin zevkini hissetmek için dükkânının kepenklerini **açmış**, her tespih tanesine sabırla **şekil vermiştir.**(32/14); Aydınlık bir yüzle "Tespihler" **dedi.**(32/17); İçinde bulunduğu hisle dolu birden **taştı.**(32/20); "Sokağımız" **dedi.**(32/21); Sonra **duruldu**, gösterdiği heyecandan **utanmış gibiydi.**(32/27); Ölçülü bir ifadeyle "Babandan bahsediyorduk" **dedi.**(32/28); Yüzüme sitemle **baktı.**(33/14); "Ancak kendime söyleyebiliyorum bazı şeyleri" **dedi.**(33/14); "ONLAR'a karşı tabii" **dedi.**(34/14); Anlayışla başını **salladı.**(34/16); "Haklısın" **dedi.**(34/16); Dudaklarında buruk bir gülümsemeyle **düşündü kaldı.**(35/16); Neden sonra "Bana yeni elbiseyi tarif et" **dedi.**(35/17); **Sinirliydi.**(35/17); **Gülümsedi.**(35/24); Sonra, "Özür dilerim" **dedi.**(35/25); Soruma hemen cevap vermek yerine izin isteyerek yatağına sırt üstü **uzandı.**(36/3); "Gerçi yorgunum" diye **cevap verdi.**(36/5); Beden bakımından dünyaya **en uygun**, ruh bakımından **yaradannın istediğiydi.**(36/19); ONLAR'ı **emri altına aldı** ve **kullandı.**(36/22); **Genç bir adamdı.**(36/28); Bizi içten bir baş eğmeyle **selâmladı.**(37/1); Arkadaşıma "Nasılsınız?" diye **sordu.**(37/1); "Her zamanki gibi" diye **cevap verdi.**(37/3); "Her zamanki gibi mi? Bu olmaz işte." **dedi.**(37/4); Sonra bana **döndü.**(37/7); Zarif bir biçimde **eğildi.**(37/8); Cinayetle ilgili bir şey **sormadı** bana.(37/8); Benimle daha sonra bu konuda konuşmayı **düşünmektedir.**(37/9); "Biz

komiser bey" **dedi.**(37/10); "Sokağınızı tanıdıkça seviyorum orasını" **dedi.**(37/16); **Çok iri yapılı, bembeyaz saçlı bir beydi.**(37/28); Evinden hiç **çıkamaz**, kış yaz pencerede **durur**, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmamasıya **bakardı.**(37/30); Neler **görürdü.**(38/2); Zaman zaman bir noktaya gözünü bu deliğe uydurarak **bakardı.**(38/9); O tahtadan bir defa olsun **baktırmadı** beni.(38/13); Geçen yağmurun ardından doğan güneşte **tek başına ve muhteşemdi.**(38/31); Anamlı yüzünde ve gözlerinde küçümseyen mânânın dışında kötü bir davranışta **bulunmadı.**(40/7); Cevap vermek yerine bana seyir defterini **gösterdi.**(40/8); "Defter boştu" **dedi.**(40/11); İyice **yorulmuştu.**(41/14); **Dalgındı.**(41/18); Ellerini dizlerine hafifçe vurarak **doğruldu.**(41/18); "Yeniden bir tahtanız olsun ister misiniz?" diye **sordu.**(41/19); "Artık tahtayla bakmak gereğini duymuyorum efendim" **dedi.**(41/21); Ama hâlâ **dinç**, hâlâ **hayat doluydu.**(42/19); Çamurlara bulanmış parmağıyla zaman zaman orayı **gösterir**; sanki hâlâ yaşıyormuş gibi "Babam" **derdi.**(42/28); Bana ihlamur **pişirdi** ve Gülüm'ü **anlattı.**(43/2); Çenesiyle yeniden mezarlığı **işaret etti.**(43/9); "Ben onu duygulu, fedakâr ve nazlı yetiştirdim" **dedi.**(43/9); Endişeyle yüzüme **baktı.**(43/14); Söylediklerinin beni gücendireceğinden **korkuyor gibiydi.**(43/15); Bu yüzden konuyu kısa kesmek acelesiyle "Eskiler bize, kadının değeri kadın olduğu kadardır, diye belletmişlerdi." **dedi.**(43/17); Sonra "Bunu bekliyordum komşu" **dedi.**(44/7); "Hayır" **dedi.**(44/9); "Anlayamadığımı biliyorum komşu" diye **cevap verdi.**(44/11); "Eğer bunun mânâsını anlayabilseydin." sözünün gerisini **getiremedi.**(44/12); Bu zaman içinde kurtuluş savaşında beraber bulunduğu kumandanını **aramıştı.**(44/15); **Çok yorgundu.**(44/19); Sözü uzatmadan "Onu gördüm komşu" **dedi.**(44/21); Yanımda kumandanı olduğu halde benimle pek isteyerek **konuşmadı.**(44/22); Tanıştığımızdan beri ilk defa yüzüme ısrarla **baktı.**(44/26); "Hanım" **dedi.**(44/27); Oturduğu minderden dizlerinin üzerinde hafifçe **doğruldu.**(44/28); Hiddetle "komşu" **dedi.**(44/29); O yaranın acısıyla **konuşuyordu.**(44/30); Kısaca **bizdik.**(45/9); "Tabii" **dedi.**(45/12); Sanırım **duydu** beni.(45/19); **Duraksamadı** bile.(45/21); "Bu ONLARIN işi" **dedi.**(45/21); Sonra kendisiyle alay edip etmediğimi anlamak için yüzüme **baktı.**(45/21); Bir değişme olmadığını görünce **rahatladı.**(45/23); "Bugün ONLAR'a artık kimse inanmıyor", **dedi.**(45/23); Bu işlere, özellikle, ONLAR'ın işlerine pek karışmak da **istemiyordu.**(46/3); Yine de **güvenemezdi.**(46/4); Bu kadar açıldıktan sonra birden aceleci bir çekimsizliğe **büründü.**(46/17); Tekrar gelmem için **ısrar etti.**(46/18); Sokak kapısına kadar

selametledi beni.(46/19); Samimi bir yalvarışla "O suçsuzdur oğlum" **dedi**.(46/21); **Doktor**du.(46/28); Sesinde hafif bir endişeyle "Bütün gayretime rağmen hastayı bugün konuşturamadım." **dedi**.(46/28); Mümkünse bu gece uğramamı, onunla bir süre ilgilenmemi **rica etti**.(46/30); **Sıkıntılı bir geceydi**.(47/2); Yere tebeşirle çizdiği bir dairenin ortasına çektiği iskemlesinde **oturmaktaydı**.(47/5); Okuduğu duayı **bitirmişti**.(47/11); O zaman ancak beni **görebildi**.(47/12); Yerinden yorgun **doğruldu**.(47/12); Bana yürüyüp elimi sevinçle **sıktı**.(47/15); Rahatlamış bir sesle "Pek SIKIŞTIRDILAR beni bugün" **dedi**.(47/16); "Sevindim" **dedi**.(47/28); **Pek çok hayır dua ederdi**.(47/30); "Evet." diye **sözümü kesti**.(48/2); Bana kaşlarını hafifçe çatarak **baktı**.(48/16); "Şaka ediyor olmalısın" **dedi**.(48/16); Bir süre sonraysa hafif bir sesle şarkının güftesini söylemeye **başladı**.(49/5); Bir kıt'a söyledikten sonra **kesti** şarkıyı.(49/9); "Bu da" **dedi**.(49/9); Gerçi sokağımızın ağzında **ezildi, büzüldü** bize elinden geldiği kadar **uymaya çalıştı** ama, bizi de **kendine uydurdu**.(49/10); Acıyla **güldü**.(49/16); "Hepiniz safsınız" **dedi**.(49/16); "Hastalığı süresince başından ayrılmadım." **dedi**.(50/13); **Durdu**, dudaklarından dökülen son kelimelerin odadaki yankılarına **kulak verdi**.(51/1); İyice **yorulmuştu**.(51/2); Aynı biçimde **gülümsedi**.(51/5); "Başka türlü olamazdı ki" diye **cevap verdi**.(51/5); **Upuzun, bir deri bir kemikti**.(51/11); Mevsimine göre nane, maydanoz, tere otu, yeşil soğan, kırmızı turp, kıvırcık salata **satardı**.(51/14); Zaman zaman **durur**, sepetlerini yere **koyar**, dakikalar boyu birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle ellerini **seyrederdi**.(51/16); Ve bu şeyleri ne yapmalı der gibilerden **düşünmektedir**.(51/20); Uzun incelemelerden sonra bu ellerin hiç bir şeye yaramayacağına karar vermiş gibi yere doğru **atardı**.(51/21); Bazen sokağın herhangi bir noktasında **durur**, garip bir şiveyle **bir şarkı tuttururdu**.(51/25); Yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş ellerine bakarken besbelli onları **suçluyordu**.(52/3); Bu büyük kayba çareler bulabilecek kadar **güçlü**.(52/9); Bilincini **kaybetmiş** ama ümidi aksine çoğalmıştı.(52/18); Ve cinnetin, çektiği azabı hafifletmesi şansından **yoksundu**.(52/23); Maydanozcunun sesini her duyuşta elime bir kaç kuruş **sıkıştırır**, mahzun bir yüzle ona vermeme **söylerdi**.(52/25); Ona yardım etmeli **derdi**.(52/27); O ümidin peşinde sokak sokak **dolaşıyor**.(52/27); Sonra **ağlar**, ben Rabbinden aklımı kaybettirmeyecek sabır istiyorum **derdi**.(52/28); İnsanın nasibi eğer zehirse, her zerresinin lezzetini **hissetmeli**.(72/29); Son günlerinde bizim göremediğimizi **görür**, bizim duyamadığımızı **duyar oldu**.(53/6); Bu hal başladıktan sonra, ne gencecik ayrıldığı hayat ne de Mülâzım için artık **hayflanmadı**.(53/7); **Mutluydu**,

gerçekten **mutluydu**.(53/9); Sık sık **dalardı**.(53/9); Bana, bazı şeylerin baş tarafını anlattığını **sanır**, konunun ortasından bir cümle **yakalar** ve **söylendi**.(53/10); Bazen sevgi dolu bir ses ve bir sır fısıltısıyla "geldi" **derdi**.(53/13); Ona ne **söylemiş**, nereye **gitmişti**?(53/14); **Gelmiş** ve ona, belki de bir gün akşamsefalarını sularken savruk bir zenginlikle kaybettiği o canım gülüşünü armağan **getirmişti**.(53/16); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana **baktı**, sonra kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak **çıktı**.(54/25); Yatağına halsiz **uzandı** ve hemen **daldı**.(55/1); Canlı, ille etten kemikten oluşmuş, gözle görülür elle tutulur **olmayabilirdi**.(55/19); Sert bir ağaçtan **yapılmıştı**.(56/3); **Geometri kurallarını ezberlememiş bir usta tarafından yıllar önce geometriyle yapılmış nefis bir şüirdi**.(56/3); Tanımak için dikkatle **baktı** bana.(56/9); Yaşlı hafızasında benimle ilgili hiç bir ize **rastlayamadı**.(56/10); Şaşkın "Buyrunuz efendim" **dedi**.(56/11); Geniş misafir odasında ev sahibi bana tekrar "Hoş geldiniz" dedikten sonra, yüzümde bir tanışıklık **aradı**.(56/23); "Bağışlayın" **dedi**.(56/25); Sesinde belli belirsiz bir soğuklukla "Daha önce bir kahve içmek istemez miydiniz efendim?" diye **sordu**.(57/1); Boyasız yüzüyle, **yaşlı, ağırbaşlı ve efendi**.(57/9); Uyan oğlum **demeliydi**.(57/12); "Tesbihçilerin evi" **dedi**.(57/15); **Durdu**, hemen **cevap vermedi**.(57/26); Sonra "Hayır" **dedi**.(57/26); İleri Avrupa'yı **inkâr eder**, son sözünü söylemiş şarkta bulunacağına **inanırdı** aradıklarının.(57/29); Sözlerinin burasında **durdu**.(60/3); Gözlerime bu konunun beni ilgilendirip ilgilendirmediğini anlamak için **baktı**.(60/3); Beni "evet" diye **doğruladı**.(60/13); **Durdu**.(60/29); Sonra tuhaf bir tereddütle **duraladı**.(61/12); "Olayı ilk haber deliğim zaman size başvuracaktım, ama tereddüt ettim" **dedi**.(61/16); "Söyler misiniz bana" diye **sordu**.(61/18); "Tahmin ettiğim gibi" diye **mırıldandı**.(61/20); Aceleyle "Aynı maksatla değil tabii" **dedi**.(61/28); **Hafif bir tereddüt geçirdi**, sonra "Evet" **dedi**.(62/3); Sıkıntılı bir sesle "Onu gözlüyordum" **dedi**.(62/8); Yumruğunu evliyanın bulunduğu noktaya hırsla **salladı**.(62/11); "Bu direnmenin başlarından biri o" **dedi**.(62/12); Kendi gibi düşünenlerle orada **birleşecek** ve **bazı kararlar alacaktır**.(62/16); Umduğum gibi **olmadı**.(62/18); Neden sonra secdeden **doğruldu** ve evine **gitti**.(62/25); "Tabii ki hayır" diye **cevap verdi**.(62/29); Ama eğer türbede bazı kişilerle **buluşmuyorsa** oradan bazı ilhamlarla döndüğü de bir gerçek.(62/29); Ufak tefek de **olsa** bazı olaylar bendeki bu hissi kuvvetlendiriyor.(63/13); Soruma, yüzüme uzun uzun acıyarak baktıktan sonra **kısa ve küstah bir cevap verdi**.(63/17); 'Sen bunu anlayamazsın' **dedi**, yürüdü **gitti**.(63/19); Oysa **mantığının en gelişmiş olması gereken**

çağdaydı.(63/20); **Durdu, düşündü.**(63/29); Söyleyeceklerini en etkili biçimde zihninde **sıraya sokuyor gibiydi.**(63/29); Sonra "Siz onun arkadaşısınız" **dedi.**(63/30); Soyunurken paravananın arkasından "Değişik bir tip bu" **dedi.**(64/13); Hayret edilecek kadar **zeki ve bozulmamış bir safiyet içinde.**(64/16); **Bu güne kadar rastlamadığım, görmeye alışmadığım bir kültürle zengin.**(64/17); Pek mübalâğalı bir ifadeyle, benim sokağım bütün bir dünyadır **diyor.**(64/29); Aynı bir sindirim organı gibidir benim sokağım **diyor.**(65/1); Genç adama kısaca hastanın durumunu **bildirdi.**(65/12); "İyi gözüküyor" **dedi.**(65/12); Doktorun yanında bana **söylemek istemeyeceği cinsten bir şey.**(65/17); Ama hareketlerinden hiç bir şey **belli etmedi.**(65/19); Ona "Kapıda arkadaşınıza rastladım" **dedi.**(65/20); Sizi ziyarete **geliyordu.**(65/20); "Memnun oldum" **dedi.**(65/23); Doktoru düşündüğünü belli eden, bize de onun hatırı için çay ikram ettiğini özellikle belirten bir hareketle bardakları **sundu.**(65/25); Hafif bir gülümsemeye "Ah evet" **dedi.**(66/1); Sonra "Ne zaman küçük beyin ismi geçse aklıma çocukluğumda başımdan geçen bir olay gelir" **dedi.**(66/2); **Tuttu ve geliştirdi.**(66/5); Kavağın boyunca **uzadı gitti.**(66/6); Mevsim geldikçe bakımsızlığına rağmen iri taneli güzel üzümler **verdi.**(66/6); Sonra **yaşlandı ve yozlaştı** tabii.(66/8); Tek olarak **fedakâr, iyi niyetliydi.**(66/27)Başarısızlığından bizi **sorumlu tuttu.**(66/31); Hiç **aklına gelmedi** ki suç izlediği yolda, kavak gövdesinde üzüm yetiştirmeye **çalışmaktadır.**(67/2); "Demek, şüphelendin benden" **dedi.**(67/8); Uzun süre önüne bakarak **sustu**, sonra anlayışla **gülümsedi.**(67/10); "Bir bakıma haklısın" **dedi.**(67/11); "Evet" diye **cevap verdi.**(67/17); "Siz ileri ülkelerin peşlerinden yürüyüp o noktaya erişmemizin aksinin mi doğru olduğunu savunuyorsunuz?" diye **sordu.**(67/28); "Bu ikisinin dışında bir yol gelmiyor mu aklınıza?" **dedi.**(68/3); **İnsanın yaratıldığı maksattan koparılp makinenin, paranın kölesi kılınp, bir uzay rüyasıyla avutulması mı?**(68/8); Bu yüzden **haklı** endişesinde.(68/19); Kısaca "Şeytan" **dedi.**(68/26); "Şu bildiğimiz şeytan mı?" diye **alay etti.**(68/28); Sakin bir sesle "Siz şeytani nasıl tamdınız bilmiyorum" **dedi.**(69/1); **Masalların ve hurafelerin içinde yer alan, sizin kahkahalarla andığınız varlık.**(69/5); Orada **yuvalanır.**(69/14); Orayı kendine karargâh **yapar.**(69/15); Yerine otururken "size ONLAR'la ilgili bir hikâye anlatmak isterim" **dedi.**(69/2); **Alabildiğine fakir.**(70/6); **On sekiz yaşlarında bir zavallı.**(70/6); **Hastaydı.**(70/7); Ne **hareket edebiliyor**, ne **konuşabiliyordu.**(70/7); **Kimi kimsesi yok bir gariptir.**(70/11); Şaşkın **bakındı** çevresine ve **kalktı.**(70/20); Hepimizi tek tek gözden geçirdikten sonra durumu **kavradı.**(70/20); Delice bir sevinçle ellerini

oynattı.(70/21); Ve şöyle **söyledi.**(70/25); "Siz tıp adamısınız" **dedi.**(71/7); "İyi olur" diye **cevap verdi.**(71/27); Bu arada gramofonun borusu incelmış ve hıhım sesiyle durmadan gazeller **söyledi.**(73/3); Onu yükseklerden **çekiyor,** iyice kendine **yaklaştırıyor,** tekrar **bırakıyordu.**(73/9); İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz, hemen yaşamaya **başlar** ve çevreye **etki eder.**(73/15); Nazara **inanmazmış.**(73/26); Bir gün, **dedi,** köydeydim.(73/26); "Denemek ister misin?" **dedi** bana.(73/30); Karşı yamaçta otlayan sığırları **gösterdi.**(73/31); "Bunlar sizin" **dedi.**(74/1); Bir kırmızı balon gibi **uçup gitmemişti.**(75/9); Durumu kurtarmak için "Ben balonlara karşı tutumunuzu söylemeye çalıştım." **dedi.**(75/23); "Ben de bunu böyle anladım" diye **cevap verdi.**(75/25); Bir an doktora dikkatle **baktı.**(76/22); "Demin boş bulunup bana teşhisinizi söylediniz." **dedi.**(76/22); Odada bir süre **gitti geldi.**(77/10); Sonra itiraf eden bir sesle "Aradığım şey için bir ur denebilir." **dedi.**(77/11); "Peki ama doktor bey" **dedi.**(77/14); Mavi gözlerini doktorun güzel yüzüne **dikti.**(77/24); Tekrar "ama ruh konusunda" **dedi.**(77/25); "Bu bir çözüm değil" **dedi.**(78/8); Yeniden elleri arkasında odada uzun uzun **gezindi.**(78/15); Sonra **durdu.**(78/16); "Ben sizin bu konuda açık seçik oluşunuzda bile bir gizlenme seziyorum." **dedi.**(78/16); Başıyla sertçe **bir selâm verdi.**(78/20); Bize hayırlı geceler **di-ledi.**(78/20); Ve **çıktı.**(78/21); **Nefis bir sabahtı.**(79/1); Bakışlarını bir an bile üzerimden ayırmadan beni **süzüyordu.**(79/14); Önce tüylerini dikip **tsladı.**(79/16); Sonra maksadımı anlamış gibi ağır ağır **sakinleşti.**(79/17); Verdiğim yiyecekleri **koklamadı;** dönüp **bakmadı** bile.(79/17); Yattığı yerden zorlukla **doğrudu;** daha karanlık bir köşeye **çekildi.**(79/18); **Bir erkek pantolonundan düşmüş bir düğme.**(79/23); Cesedi ilk gördüğüm gün ölünün yanında **yerdeydi.**(79/24); Sanki **düşmemiş, koparılmıştı.**(79/29); "Bir adaçayı içmeden seni bırakmam evlâdım" **dedi.**(80/2); Sanki komşulara duyurmak istercesine yüksek sesle **konusuyordu.**(80/3); **Nasıldı?**(80/5); Sonra cesur bir sesle "Kaatil ONLAR'DIR" **dedi.**(80/9); Öldürüleni kastederek "Yıllardır komşumdu." **dedi.**(80/14); "Tabii" diye **cevap verdi.**(80/22); Annesini ziyaretten çıktığını **söyledi** bana.(80/24); **Yaşlı bir adamdı.**(81/4); Kefeleri parlatılmış terazisinin yanındaki boşluğa koyduğu eski yapılı bir kitap **okuyordu.**(81/4); Kitabını kapayıp benimle **konuşmaya koyuldu.**(80/8); İkrâm ettiğim sigaraya teşekkür ettikten sonra aşağılar bir biçimde sokağı **işaret etti.**(81/8); Ne oluyordu bu gençlere, **bilmiyordu** ki.(81/16); Bir gence tanınması gereken hakları **biliyordu.**(81/18); **Gençti.**(81/18); Tabii içki de **içecekti.**(81/19); "Şükür bu günleri gördük" **dedi.**(81/28); Bana geçende şöyle

diyordu.(82/2); Bıraksam daha uzun zaman oğlundan **bahsedecekti.**(82/15); Bu arada gelen bir çocuğa ekmek ve şeker **verdi.**(82/17); Sonra bilgiç bir tavırla "Mahalleli" **dedi.**(82/18); Bu işi iyi saatte olsunlardan **biliyor.**(82/19); Ukalâ bir tavırla **kasıldı.**(82/20); "Bana şöyle söylemişti" **dedi.**(82/24); **Mücevher miydi, altın mıydı, bir antika mıydı?**(82/27); İnkâra **yeltenmiş**, anasının ihtiyaç içinde olduğunu **söylemişti.**(83/2); Beze sıkıca sarılmış ince bir kutu gibi **gelmişti** bana.(83/7); **Yoktu.**(83/12); Bıkmış bir ifadeyle "Kim bilir ne cehennemdedir" diye **cevap verdi.**(83/16); Ama nerdeyse **gelmek üzeredir.**(83/17); Ömründe yemek saatlerinden başka hiç bir şeye **uymamıştır.**(83/18); "İki herif bekliyor seni içerde" **dedi.**(83/23); Neden sonra "Kimmiş?" diye **homurdandı** kadına.(83/25); Ayağını sürüyerek oturduğumuz odaya **girdi.**(83/27); Seri bir hareketle odayı bir anda **gözden geçirdi.**(83/28); **Altmışa yakındı.**(83/28); **İri yarı, kanlı canlıydı.**(83/29); Sevimsiz bir samimiyetle "O! Hoş geldin bilâder" diye **yakınlık gösterdi.**(84/2); Kapıya **hamle etti** ama memurun tabancasıyla **burun buruna geldi.**(84/10); Durumu ümitsizdi; **anladı** bunu, buz gibi bir sesle "Ne oluyor?" **dedi.**(84/11); **Cevap vermedi.**(84/14); Koltuklardan birine çökercesine **oturdu.**(84/16); Bir an kararsız **durdu**, sonra **gitti**, memurun silâhını **aldı.**(84/27); Tekrar **duraksadı**, sonra tabancayı **kaldırdı** ve bana **ateş etti.**(84/29); Beni **yaralamakla kalmamış**, yanımdaki memuru da **öldürmüştü.**(85/11); Ya **şuursuz bir panik içindeydi** ya da bir şeyden fevkalâde **bir güven alıyordu.**(85/14); Sonra arkadaşşıma **döndü.**(85/23); Sonra bana **döndü.**(86/4); "Endişe ettim ve özledim seni" **dedi.**(86/4); Kolumdan tutarak beni oturmaya **zorladı.**(86/6); Sonra "Siz de oturun lütfen doktor bey" **dedi.**(86/7); "Kötü bir durum bu" **dedi.**(87/29); Sert bir sesle bir başkasına söylüyormuş gibi "Şeytanın dostluğu idam sehпасına kadardır." **dedi.**(87/30); Sonra **doğruldu.**(87/31); "Yazık ki doktor bey" diye **devam etti** konuşmasına.(88/1); **Küçük oğlanların yeni çevreye girme ve orada kendini kabul ettirme kaygusu içindeydi.**(88/11); Gösterişli bir biçimde elinde bir mantar tabancası **tutuyordu.**(88/12); Gurubumuza ağır ağır **yaklaşmış**, uzun bir süre **susmuştu.**(88/14); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı **dikti**, yerden düzgün bir çakıl **buldu**, onu okun meşini içine **yerleştirdi**, yanıma **geldi**, sapanı nişanlayarak ağır ağır **gerdi** ve **attı.**(88/17); "Biz bu sokağın çocukları attığımızı vururuz" diye ortaya **konuştu.**(88/23); "Te.." **dedi.**(88/29); Sonra gözlerini **yumdu.**(89/18); Ve tetiği **çekti.**(89/18); Duyduğu feci ızdıraba rağmen şöyle **söyledi.**(89/24); **Gülüm-sedi.**(89/30); "Biz seninle her zaman beraberdik" **dedi.**(89/31); Tam ayrılmak

üzereyken "Gurubunuza benim de katılmamın bir mahzuru var mı?" diye **sordu**.(90/2); Garip bir şey söylemişim gibi yüzüme **baktı**.(90/15); Bu sözleri söyledikten sonra konuşmasına devam etmek yerine bir ses duymuş gibi **sustu**.(90/25); Ve artık benimle **konuşmadı**.(90/27); Bütün ısrarıma rağmen ince bir dilim kızarmış ekmek ve iki bardak çayla **yetindi**.(91/1); Her yıl hacca gitmeğe **niyetlenir**, bin bir yokluğa **katlanır**.(91/17); Metelik üstüne metelik **koyar**.(91/19); Allah rızası için **der**.(91/21); Ve elini **uzatmış**.(91/21); Sade ihramı **alıkoymuş** kendine.(92/30); Onu da herhalde daha pek çok yaşamam bu da benim kefenim olsun **diyesiymiş**.(92/31); Hacda giymeyi kurduğu o bembeyaz giysiyi, ihramı rastladığı ilk fakire **vermiş**.(93/3); Ve önüne gelene şahit olun artık kefenim bile yok benim **demiş**.(93/5); Söze, geçirdiğim önemli tehlike için üzüntülerini bildirmekle **başladı**.(94/6); Yüzüme bir süre dikkatle **baktı**.(94/9); "Şimdi daha iyi hatırlıyorum sizi" **dedi**.(94/9); Bir bakıma **mert, cömert, dürüst ve şerefli bir insandı**.(94/16); Ne var ki bu iyi özelliklerini kötü bir maksada **hizmetkâr kıldı**.(94/17); Bir taraftan **kazılmış** ve o kazılan yere bir gül fidanı dikilivermiş.(95/30); **Tek ve güçlü**.(96/19); Ayrıca inandığı şeyleri öz hayatına kıyasıya **tatbik etmişti**.(96/30); Yıllardır giydiği bir kat elbisesi vardı ve onla **yetiniyordu**.(96/31); Vücutuyla ilgili ihtiyaçlarında kendisine karşı **olabildiğine hasis**, çevresine karşı **inanılmaz derecede cömertti**.(97/1); **Gerilik ve ilkelik değil mi?**(97/19); "Hayır" diye **cevap verdi**.(97/30); **Durdu**.(98/4); **Tereddüt ediyordu**.(98/4); "Gerçeği söylemek gerekirse hayır" **dedi**.(98/4); Yeni hamleler ihtiyacını **duymaz olur**.(98/13); **Dumura uğrar, yozlaşır ve yok olur**.(98/15); "Ah! evet" **dedi**.(98/20); "Dadımın ölümü tuhaftır" **dedi**.(99/15); Anlattıklarına göre Habeşistan taraflarından **çalmış**, dedemin eline gelene kadar türlü meşakkatler **çekmişti**.(99/18); Konakta **ailemizden biri gibiydi**.(99/20); **Çok zekiydi**.(99/22); **Neş'eliydi, güleç yüzlü, hoşsohbetti**.(99/30); Şu var ki bu konuda konuşmama hiç bir zaman **izin vermezdi**.(100/2); Ya sorumu şakayla **geçştirir**, ya da **darılır** birkaç gün benimle **konuşmazdı**.(100/3); Onsuz yaşamaya katlanamam gibi **gelirdi** bana.(100/7); **Benzemiyordu** çünkü o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak baktım.(100/14); Karşı komşuya, şu öldürülen hanımın evine o günlerde pek sık **gider olmuştu**.(100/20); Alaylı bir sesle "Bende bir değişiklik görmüyor musun Küçük bey?" diye **sordu**.(100/31); Sanırım ölene kadar **silinmeyecek** de.(101/2); Benim tutkulu bakışlarım altında ayağa **kalktı**.(101/6); Servis bahanesiyle birkaç **dolaştı**.(101/7); Bana derin derin bakarak **oturdu**.(101/11); Bana "sen artık esir değilsin" **dedi**.(102/8); Madem **açıldı**, bugün

konuşacağım.(102/10); **Sıcak, haşmetli, uçsuz bucaksız ve korkunç.**(102/13); Ve bize kadar **gelmiş.**(102/21); Bir gün boynuma bir muska **astı.**(103/16); Asarken de şöyle **söyledi.**(103/16); Gözlerinde çıldırtan bir bakış "Bir gece daha bekleyin" **dedi.**(104/5); **Cevap vermedi.**(104/11); Kapıyı açmaya çalıştım, **kilitliydi.**(104/12); **Ölmüştü.**(104/14); Sonra hüznü bir sesle "Onun eceliyle Öldüğüne inanmıyorum" **dedi.**(104/24); "Tabii" **dedi**(105/5); Yazıhanesinin çekmecesinden bir deste anahtar **aldı.**(105/7); Divana bakıp "Yok" **dedi.**(105/13); Küçük bey "Bu durumdan bir şey anlıyor musunuz kuzum?" **dedi.**(105/17); "Erimiş bir kumaş manzarası arz ediyordu" **dedi.**(105/22); "Tahmin edebiliyorum" diye **cevap verdi.**(105/27); O gece ifritin kılından, ömrünce özlediği en önemli şeyi, cildinin beyazlaşmasını **istiyecek** ve benim karşıma bir beyaz kadın olarak **çıkacaktı.**" (105/27); **Şaşaladı.**(106/4); **Cevap veremedi** bir süre.(106/4); Onu en can aşacak noktasından vurduğumu **görüyordu.**(106/4); "Belki de ben böyle olmasını hayal etmiştim" **dedi.**(106/8); Kısaca "Sanırım kaatil" **dedi.**(106/11); Otuzbeş yaşlarında **gözüküyordu.**(106/17); Güzel olduğu güveni **içindeydi.**(106/21); Açık sabahlığının ortaya koyduklarını gizlemeye hiç de **niyetli gözüküyordu.**(106/22); Sonra "İçeri buyrun" **dedi.**(106/26); "Yine şikâyet ettiler beni değil mi?" diye **sordu.**(106/29); "Ah demek öyle" diye **şakıdı.**(107/5); Eğer beni memnun etmek **istiyorsa,** duyduğu ve bildiği şeyleri söylemesini rica ettim.(107/9); Sabahlığının örttüğü yerlerin bir kısmını daha gösterecek bir biçimde **oturdu.**(107/11); "Bu sokak bir garip" **dedi.**(107/13); Benim doğup büyüdüğüm yere pek **benzemiyor.**(107/13); Beni her görüşünde **över.**(108/3); Sizi görünce gönlüm aydınlanıyor, siz bu sokaktaki hanımlara güzel bir numunesiniz **der.**(108/3); Eve geç geldiğim geceler bazen karanlık içinden bir şekil süzülür, onun konaktan gizlice çıkıp evine dönen teyze olduğunu **görür,** gülümserdim.(108/8); Rehâvetli bir sesle "Şey gibi" **dedi.**(108/14); Oturduğu yerde kıkır kıkır **güldü.**(108/18); "Gönül bu" diye **cevap verdi.**(108/18); "Küçük olanı aptalın biridir" **dedi.**(108/24); Gözünü kaldırıp insanın yüzüne bile **bakmaz.**(108/24); "Ah" diye **göğüs geçirdi.**(109/4); Hele benim gibi **saf ve beceriksiz olursa.**(109/5); Bana **zorluk veriyordu.**(109/10); **Buna benzer ölümler ve bunların meydana geliş sebepleri konulu bir konferans çekti.**(109/17); Ne demek istediğimi **anladı.** (109/23); Benzeri cinayetlerden bazı misaller vererek uzun uzun **konuştu.**(109/24); Sonra **durdu.**(109/22); "Afedersiniz" diye konuşmasına **devam etti.**(109/27); "Neden dostum?" diye **sordu.**(109/30); "Desenize" **dedi.**(110/26); Anlatmak için zamana ihtiyaç duyusunuz, söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu **söylüyor**

bana.(111/7); "Ne peşindesiniz tam bilmiyorum" **dedi**.(111/18); Bu sorumsuzca sarf, sorumsuzca fikir ve aksiyonun annesi sayılacak bir döl bereketine **sahiptir**.(112/4); "Bir idealist sözü üzerinde bu kadar durursanız" **dedi**.(112/7); "Evet ama" **dedi**.(112/11); Sonra yavaşça oturduğu yerden **doğruldu**.(112/23); "Şimdi benim artık gitmem lâzım" **dedi**.(112/25); Doktorun elini **sıktı**.(112/25); Bana **döndü**.(112/26); "Allaha emanet ol" **dedi**.(112/27); "Hem de düşünemeyeceğimiz kadar **vahşi bir savaş**, (113/12); "Yalnız değilim" **dedi**.(113/16); Kim ne düşünürse düşünsün, şu anda **umurumda değildi**.(113/20); Aksine bana ilgiyle **baktı**.(113/22); "Onlar'a sizin de inandığınızı görüyorum." **dedi**.(113/22); Doktor kalktı, odada uzun süre **gezindi**.(114/14); "Olay gittikçe sarıyor beni" **dedi**.(114/15); Kısaca "Her şey tamam şef" **dedi**.(114/19); Hayır, akşamüstü **açıldı**.(114/20); Baş üstüne şef diye **kekeledi**.(114/29); "Evet niyetliyim" diye **cevap verdi**.(115/5); "Evet" **dedi**.(115/23); **Düşündü**.(115/30); "Herhangi bir yerden gelebilecek bir tehlikeye karşı tabii" diye **cevap verdi**. (115/30); "Doğru" **dedi**. (116/6); Ama yine de gençliğin verdiği güçle **dimdik ve sıhhatliydi**.(119/20); Gülerek "Size hayırlı sabahlar dilemeliyim komiser bey" **dedi**.(119/21); "Dün gece kaatilin konağa geleceğini nasıl tahmin ettiniz" **dedi**.(119/26); Konuşması boyunca dadının odasının aynen muhafaza edildiğini bir kaç kere ısrarla **söyledi** bana.(120/4); Ya **pişmandı** ki, buna hiç ihtimal veremiyordum.(121/5); İnsanı bir sürü zahmetlerden **kurtarır**.(122/14); En azından rastladığımız şeylere çok dikkatle bakmayı ve düşünmeyi **gerektirir**.(122/18); Sesinde tuhaf bir ifadeyle, "Mümkün olduğu kadar süratle geliniz" **dedi**.(123/10); Sertçe bir sesle, "Olayları başından başlayarak ve hiç bir şey gizlemeden bu beylere anlatın" **dedi**.(123/22); Kısaca "Yeni göreviniz burada yazılı" **dedi**.(124/6); Sormama fırsat bırakmadan, bugün aldığı bir emirle evin dışında beklemesi gerektiğini, bu yüzden dükkânda oturduğunu **söyledi**.(126/5); Zor **dönüyordu**.(127/10); Silâhı elinde **bekleyecek** ve en ufak bir tehlike halinde tabancasını **ateşleyecekti**.(127/17); **Çirkindi** ama içimde bir tarafı **okşuyordu**.(127/26); Kısa sürede **kendine geldi**.(128/7); Kuvvetli bir kaç nefes çektikten sonra "Nihayet gelebildiniz" **dedi**.(128/8); "Siz beni dairenizde bırakıp gittikten sonra" diye söze **başladı**.(128/12); **Öbürünün emrinden çıkamaz**.(128/20); Beni eğilmeye **zorladı**.(129/15); **Secde ettirdi** ve o durumda yere sıkıca **bağladı**.(129/15); Sonra saygılı bir sesle heykelle konuşmaya **başladı**.(129/16); Ona ilâhım, mabudum, tanrım gibi isimler **veriyordu**.(129/17); Sanki **konuşuyordu** ve ben kulaklarımla duyuyordum.(129/25); **Bu heykelin dikine**

oturtulmuş tek gözünün dört parmak kadar üstündeydi.(131/28); Başını kaldırmış bana hayretle **bakmaktaydı.**(132/22); “Tam on ikide burada olacaklar” diye **cevap verdi.**(132/26); Güzel başımı gururla **kaldırdı.**(133/1); “Bu güne kadar” **dedi.**(133/2); Onu türlü sıfatlarla **övdü.**(133/23); Dönerek kurbanına **yaklaşmaya başladı.**(134/12); Onun çevresinde **dolamıyor, çığlıklar atıyordu.**(134/12); Birden **durdu,** eli yukarı kalktı.(134/13); Heykele **döndü,** gür bir sesle “Ulu güç” **dedi.**(134/22); Geride şu yerdeki korkuluğu **bıraktı.**(135/11); Durumu anlamakta **güçlük çekiyordu.**(135/12); Sesinde yıkılmış, bitmiş bir ifadeyle “Oysa biz burada onun şanını yüceltmek, onun rızasını kazanmak için ne merasimler tertip ettik; ruhlar çağırdık ve gaipten haberler aldık” **dedi.**(135/13); Anneni öldür **dedi.**(135/22); Kötülüğün en akla gelmezini **istedi** benden, bir an bile duraksamadan yerine getirdim bu buyrukları.(135/23); İçine düştüğü durum onca o kadar inanılmaz bir şeydi ki, kelepçelerin bileklerine geçtiğini **fark etmedi** bile ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örtterek onları dışarı çıkarmalarını söyledim.(135/26); “Tuhaf” **dedi.**(136/4); İstemeyerek **ayrıldı** yanımızdan.(137/3); Üzüntüden titreyen sesini zorla sertleştirmeye çalışarak “Sizi bu kanunsuz davranışınızdan ötürü tevkif ediyorum komiser bey” **dedi.**(137/9); Ona rastladığımda sanırım kendini pek yalnız **hissetmekteydi** ve konuşmak ihtiyacı ile **kıvranıyordu.**(139/9); Çünkü sonra **sustu.**(139/11); Bütün ısrarına rağmen artık **konuşmadı.**(139/11); Mahalleliye göre cinler çarpmıştı onu ve bu yüzden de görevinden **uzaklaştırılmıştı**(139/16); Evin damına tırmanmış asmalar alaca karanlığa gömülürken konuşmasını ezan sesiyle **kesti.**(139/19); Kibar bir tavırla, akşam namazına yetişmek zorunda olduğunu **söyledi.**(139/20); Yüzüme **baktı.**(140/2); Beni ilk defa görüyormuş gibi bir yabancılıkla kısaca “Hayır” **dedi.**(140/2); Sonra **selamladı** beni ve **yürüdü.**(140/4); “Kimi arıyorsunuz” diye **sordu** bana.(140/12); Çenesiyle ilerdeki mezarlığı **gösterdi.**(140/13); “Epeydir orada” **dedi.**(140/14); Sonra onun dosyasını **getirtti.**(140/26); Donuk bir sesle “Evet hatırlıyorum” **dedi.**(140/27); Masasından **kalktı.**(140/29); Elleri arkasında, başı önünde uzun süre odada **dolaştı.**(140/30); Elli yaşlarında **gözüküyordu.**(140/31); Söze “Bu hapisnede öldürüldü” diye **başladı.**(141/3); Her halde kuvvetli tanıkları var ki geçen hafta yine buraya **iade edildi.**(141/7); **Kırmadı** beni.(141/10); Onu yakından tanıyanları tek tek çağırarak benimle **tanıştırdı.**(141/11); **Çelimsiz, bir işe yaramaz bir insandı.**(141/14); “Gardrop götürdü” **dedi.**(141/16); “Ondan herhalde” **dedi.**(141/19); **Derbeder** ama **serkeş** ve **kibirliydi.**(141/27); Yılan ışığını andırır bir sesle müdür beye

döndü.(141/28); “Bu herif oturmamı emrediyor” **dedi.**(141/29); Sonra aşağılar bir tavırla bana **baktı.**(141/30); “Ben emirlerden hoşlanmam” diye **hırladı.**(141/30); **Çetin, konuşturulması güç bir insandı.**(141/1); Sonra kendiliğinden **oturdu.**(142/7); İkrâm ettiğim sigarayı çekinmeden **aldı,** üç çekişte yarısını **buldu.**(142/7); Sonra kuru bir öksürükle **sarsıldı.**(142/8); **Öksürdü,** **öksürdü.**(142/9); Sonra yere **tükürdü.**(142/10); **Ömründe kötülük yapmamış insanlardan biriydi.**(142/14); **Halim selim, kendi halinde, pırlanta yapılı bir insandı.**(143/3); “Değmez kardeşim” **dedi.**(143/5); Tam anlatmaya **razı olmuştu** ki nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez **hastalandı.**(143/6); Ama alından ter akıtan ızdırabına rağmen gık demeden **dayanıyordu.**(143/20); Gık bile **diyemedi.**(143/30); Birkaç kuru öksürükle **sarsıldı.**(144/5); Ağzında bir eyvallah kelimesi **geveledi** ve kapıya doğru **yürüdü.**(144/7); Tam çıkmak üzereyken **durdu.**(144/8); “Bilmem işine yarar mı?” **dedi.**(144/9); Koynundan naylon torbaya sarılmış ince bir defter çıkarıp bana **fırlattı.**(144/13); Teşekkürümü **duymadı** bile.(144/14); Defteri bir süre tetkik ettikten sonra bir başka mahkûm **çağırtdı.**(144/20); Ürkek, sinik bakışlarla müdür beyin karşısına **dikildi.**(144/22); Sonra “bunlar senin yazın” **dedi.**(144/25); Sonra bizi yalnız **bıraktı.**(144/26); Gözlerinde küçümseyen bir ifade ve çalmlı bir yürüyüşle **yaklaştı.**(144/28); Sol omuzu hafifçe ilerde, sol kaşı kalkık “Bu kâğıtları nerden yürüttünüz beyim?” diye **sordu.**(144/29); Süklüm püklüm “Öyle mi abi ?” **dedi** saygıyla.(145/2); Sigara uzattım, almak için **nazlanmadı.**(145/6); Hırsla **çekti** dumanı ve uzun süre **bırakmadı.**(145/7); Kendisinden şüphelenmeme **alınmış gözüktü.**(145/14); “Biz de insan evladınız ağabey” **dedi.**(145/14); Sonra kâğıtları **aldı** ve bir süre **baktı,** sıkıntılı bir sesle “Kafamı toplayıp okuyamıyorum” **dedi.**(145/24); Sonra şunları **okudu.**(145/31); Bana şöyle **seslendi.**(146/25); Sözlerimi dinledikten sonra üzgün bir gülümseme belirdi yüzünde, şu anlaşılmaz sözleri **mırıldandı.**(147/); Sonra “Rabbime şükür” **dedi.**(147/4); Anlayışsızlığıma şaşan bir sesle “iyi ya” **dedi.**(147/21); “Bütün bu sorduklarınız önemsiz teferruat sadece.” **dedi.**(148/4); Yüzüme bıkmış bir iradeyle **baktı.**(148/7); “Anlamıyor musunuz?”**dedi.**(148/7); Üzüldüğümü **anlamış olacak** ki, “İlle bir sonu olsun istiyorsanız her gün şu kadar cinayet işleniyor, uygun gördüğünüz bir sonu yakıştırıverin gitsin” **dedi.**(148/11); Onları düzgün bir demet halinde bana uzatırken “Söyleyebileceğim baka bir şey yok.” **dedi.**(148/21); Sonra **doğruldu,** istemeyerek ben de ona uydum.(148/24); Söylediklerimi gülümseyerek **dinledi.**(148/29); Neden sonra konuşmamın bittiğini

anladı.(148/30); Hafif bir hayretle bana **döndü.**(149/1); Beni kolumdan tutup odasına **götürdü.**(1419/4); “Bundan sizin kadar ben de emin olmak isterdim” **dedi.**(149/14); “Bundan sizin kadar ben de emin olmak isterdim” **dedi.**(149/14); Sonra şöyle **cevap verdi.**(150/3); Ve insanı **yarattı.**(150/18); **Ahd-i Atik, Ahd-i Cedit, Tevrat, Kaballa karışımı bir inançtı.**(151/7); Sonra “Şimdi sokağa gelebiliriz.” **dedi.**(153/11); **İnanıyordu** ki; kavga yüzyıllar önce bu sokakta başladığında sokağı savunan uzak dedeler vardı.(154/2); “Belki” **dedi.**(154/17); “Pek az şeyden emin olabiliyorum.” diye **cevap verdi.**(154/27); **Abdest alıyordu.**(155/11); “Hala bir son mu arıyorsunuz?” diye **sordu.**(155/14); Akşam güneşinin bu gözüküveren ışığına **doğruldu.**(155/21); “Nöbeti bir an bile bırakmadım.” diye **cevap verdi.**(155/22)

biz

I.çoğul şahıs ekiyle “biz” zamirini karşılayan gizli özneler yapılıır.

O yaşımda, bir çocukken bile **farkındaydık** bunun.(7/18); Ama görmememizin de tabii olduğuna bütün kalbimizle **inanırdık.**(7/25); Akşam yemeğinde iştahsızlığımıza bakıp büyüklerimiz “yine ne yediniz bugün” sorusunu sorduklarında rahatça “marmelatlı ekmek” **derdik.**(7/26); O gece onunla geç vakitlere kadar **oturduk.**(11/3); Dar ve gıcırtılı merdivenden cesedin bulunduğu odaya **çıktık.**(16/10); Ona da Gülüm **derdik.**(17/11); Sanırım **on yaşlarımızdaydık.**(22/29); Bu arada pek az **konusurdük.**(23/7); Önce her şeye iyice **bakmalı** ve iyice **bellemeliyiz.**(23/9); İşte yine böyle bir sabah arsada onunla **buluşmuştuk.**(23/16); Onun iri şefkatli ellerini daha şimdiden saçlarımızda **hisseder gibiydik.**(24/20); O gün arsanın en gizli noktasında saatler boyu bunu **konaştık.**(24/22); Bu sebepten, uzun uzun düşündüğümüz makinenin adını -hiç bir kuvvet sarf etmeden çalışan makine- **koymadık.**(25/22); Tam üç ay arsanın gizli bir köşesine gömdüğümüz kavanozun içine kâh harçlıklarımızdan kâh sokağa gelen odunları taşıyarak elde ettiğimiz meteliklerden **biriktirdik.**(26/6); Tam üç ay kör şeytanla kahramanca **çarpıştık.**(26/11); **Başardık** da.(26/12); Üçüncü ayın sonunda, bir sabah yine **buluştük** ve malî durumumuzu **gözden geçirdik.**(26/15); Günler boyu sırrımızı kimseye açmayacak ve bize işlemeyi öğretecek birini **araştırdık.**(26/19); İşte, onu ölmüş babası üzerine yemin ettirerek **başlayacaktık.**(26/22); Annesinin evde olmayacağı bir günü **kolladık.**(26/23); Yüzümüzde büyüklerimizde sık sık gördüğümüz ciddi bir ifadeyle, kendisiyle gizli bir konuda konuşmak istediğimizi **söyledik.**(26/24); Bir ağızdan ne istediğimizi ve bu parayı nereden bulduğumuzu

mümkün olan açıklıkla **anlattık**.(27/12); Ertesi sabah onu güzelce paketleyip üçümüz birlikte posta haneye **götürdük**.(28/8); O avuç dolusu para verdiğimiz, göz nuru döküp ortaya çıkardığımız bu canım plâni, tanımadığımız bir adamın eline içimiz sızlayarak **teslim ettik**.(28/10); **Dalgındık**.(29/6); Peki onu nasıl **kurtarabiliriz**?(30/10); Uzun süre karşılıklı **sustuk**.(30/13);Asrımız insanınca **yoksunuz**.(30/14); Birimiz söz konusu olursa sokaktan **söz etmiş oluruz**.(32/31); Öyle olduğu halde sizi bir an haklı **farz edelim**.(35/31); Arkadaşımızla her gün bu saatte **sohbet ederiz**.(37/11); Onunla, geç tanışıklık vermiş olmasına rağmen hızla **kaynaştık**.(42/22); Sokağımızda alışlageldiği gibi Gülüm'den sanki hiç ölmemişçesine **bahsettik**.(42/23); Bir gün onunla uzunca **oturduk**.(43/1); "İlk defa" **dedi**.(43/3); Biz kızı, bir gün anne olacak ve hayırlı evlât yetiştirecek diye **düşünürdük**.(43/13); **Sustuk**.(45/30); Bir an **göz göze geldik**.(46/20 Uzunca **sustuk**.(48/8); Dipsiz bir karanlıkta yorgunluğumuzu **dindireceğiz**.(48/14); O, getirdiğim öteberiden bir kaç lokma alırken **sustuk**.(48/29);Yalnız yüzünün ışık ışık oluşundan birisinin ona mezarlar ötesinden müjdeler getirdiğini **anlardık**.(53/25); Odada bıraktığı parfüm kokusunu bir süre daha **teneffüs ettik**.(54/27); Acaba daha önce **teşerrüf etmiş miydik**?(56/26); Ve **düşmandık**.(58/20); Çocukluk arkadaşım kurtulmuştu, hastanenin kapısında doktorla **karşılaştık**.(63/26); Beraberce doktorun odasına **yürüdük**.(64/13); Bu arada giyinmesi bittiği için beraberce arkadaşımın odasına **yürüdük**.(65/8); Onunla oturup uzun uzun **konuştuk**.(65/31); O üzümle yazık ki **yiymedik**.(66/22); İleri uygarlık isimli sapıklığı, yığınları felâkete, safahate, inkâra ve kendinden uzaklaşmaya zorlayan o çirkin fikri ille **taklit mi edelim**?(68/12); İmam efendi bir nefes etsin **isteriz**(70/12); Uzun süre konuşmadan **durduk**.(71/22); Çobanımızla bir konuşmaya **dalmıştık**.(73/27); Neyse balona **dönelim**.(74/13); Ben önde, kuzum arkada, sokak boyunca bir kaç **koştuk**.(75/6); Ona bir kötülük **yapmamıştık** ya.(80/5); Doğrusu kısa zamanda pek çok **ilerledik**.(81/30); Avrupa ilmi ve medeniyetiyle aydınlanmış bir nesil **hayal etmiştik**.(82/13); Hatta bir gün büyük oğlu gelmişti de oturup **sohbet etmiştik**.(82/29); Beraberce büyük oğulun evine **gittik**.(83/14); Kocasını **sorduk**.(83/16); Gerçekten daha bir saat geçmeden ayak seslerini merdivenlerde **duyduk**.(83/20); Sizde ve bende yaşayan bu varlıkların arasında meydana gelen bağlantıya trans hali **diyoruz**.(86/20); Dostumun başından geçenleri onun ağzından beraberce **dinleyelim**.(87/16); Alıştığımız sohbetimize bir süre **ara vereceğiz**.(88/1); Aksine tam bir çocuk zalimliğiyle ateş etmesini bile içten içe **istiyorduk**.(88/31);

Tam **alay edecektik** ki hayretle **duraladık**.(89/21); Hastaneden bir saat sonra **çıkıktık**.(90/1); El sıkışıp ertesi gün buluşmak üzere **sözleştik**.(90/9); O gece geç vakte kadar oturup durumu yeniden **gözden geçirdik**.(90/10); Sonra akşam buluşmak üzere **ayrıldık**.(91/3); Çocuk hafızamıza emanet edilen bu hikâyeye bizde dal budak salar, bir hac yolculuğunun kaç yenmemiş lokma, kaç frenlenmiş zevke mukabil olduğunu **düşünürdük**.(91/29); Kesin bir zafer **kazanmıştık**.(95/9); **Oturduk**, miskin bir ruh haliyle onları **seyrettik**.(97/14); Yemeğe karşılıklı **oturduk**.(100/29); **Göz göze geldik**.(100/31); Uzun süre **konuşmadık**.(101/11); Sonra yeni ülkemize **yerleşmişiz**(103/9); Beraberce binanın arka tarafına **yürüdük**.(105/8); Hangi asırda **yaşıyoruz** kuzum.(106/32); Böylece **üç kişi olduk** masada.(109/14); Yemek yenene kadar hemen hiç **konuşmadık**.(109/15); **Sağ kalırsak görüşeceğiz**.(112/28); Bir an **kabul edelim** ki yeryüzünde Cinler vardır.(114/3); **Diyelim** ki bu güne kadar türlü hikâyelere konu olmuş bu garip yaratıklar şöyledir ya da böyledir.(114/4); Onun sağ salim geri dönmesini **temenni edelim**.(114/10); Çaylarımızı içerken uzun süre **konuşmadık**.(114/17); O da olmasa pek yalnız **hissedeceğiz** kendimizi.(114/25); Ahizeyi kapadıktan sonra doktorla **göz göze geldik**.(115/1); Hele diğer ülkelerle yakınlaşmamız arttıkça, hergün bunun değişik şekillerine **şahit oluyoruz**.(115/11); Modern bir ülkede **yaşıyorsunuz**.(116/1); Yemek süresince hemen hiç bir şey **konuşmadık**.(119/25); **Temenni edelim** ki aynı yetersizliği yeni görevinizde de göstermemiş olun.(123/30); Beraberce içeri **girdik**.(126/7); Sigaramızı içerken **sustuk**.(136/8); Onları doktorla beraber daireme **götürdük**.(137/1); Bu sözlerden sonra bileklerime kelepçe taktılar, silahımı aldılar ve tevkifhaneye doğru **yola çıktık**.(138/3); Onunla tam beş ay beraber **kaldık**.(142/26); **Haber verdik**.(143/8); Atomu ve uzayı ruhumuzdan iyi **tanırız**.(146/9); Kısaca **vedalaştık**.(148/25); Hoşuma gitmemesine rağmen bunu böyle **kabul edelim**.(150/1); Bir süre **konuşmadık**.(153/11)

siz

II.çoğul şahıs ekiyle “siz” zamirini karşılayan gizli özneler yapılıdır.

Sonra onların karanlık deliklerinde ince yavru sesleriyle karşılandıklarını **duyuyordunuz**.(14/3); **Kurtarım** onu.(29/30); Ancak onun vicdanında leke bulunmaması, onu kanunlarımızın elinden kurtarır mı **saniyorsunuz?**(30/2); Şunu **düşünmediniz mi** ki; siz, dünya insanları gözünde birer masal varlığısınız.(30/5); **Söyleyin** bana, yerimizde **olsaydınız**, bu kadar dar hudutlu bir yaratığa **secde eder**

miydiniz?(30/24); **Çocuklar gibi safsınız.**(49/16); Biz musikiyi, onun sahip olduğu güzelliği bilmiyor muyuz **sanıyorsunuz.**(49/17); Bunu **görmüyor musunuz?**(49/18); Yeni olsun da **diyorsunuz** isterse bir boncuk olsun.(50/2); Onun o saatte türbede olduğundan **emin misiniz?**(62/1); Bu konuda şahadette **bulunur musunuz?**(62/2); **Söyler misiniz** bana gecenin o saatinde ne **arıyordunuz** orada?(62/6); Yatın da onlardan saydığınıza göre yoksa onun evliya ile konuşacağını mı **sandınız?**(62/27); Kendisine, polis yönünden temize çıktığını **söyleyebilirsiniz.**(64/7); Hoş **geldiniz.**(65/23); Lütfen **oturamaz mısınız?**(65/23); Yirminci yüzyılda **yetiştiniz.**(69/19); Şu anda ONLAR'ın varlıklarıyla **alay ediyorsunuz.**(69/20); Benimle izah edemeyeceğim bir biçimde **ilgileniyorsunuz.**(76/23); Aradığınız şeyin geçmişimde bir noktada gizlendiğine **eminsiniz.**(76/29); Bunu niçin size daha yakın bir vücutta, kendinizde **aramıyorsunuz?**(77/15); Lütfen **söyleyin.**(85/30); Ümit ederim babanız için söylediklerime **darılmadınız.**(94/12); Ve bir ölünün ardından böyle konuştuğum için beni **kınamadınız.**(94/13); **Israr edemiyorsunuz.**(96/5); **Affedin.**(97/19); Kusuruma **bakmayın.**(98/20); Son görüşmemizden bu yana gördüklerinizi ve duyduklarınızı bana **anlatın.**(98/23); Bilerek ya da bilmeyerek yaptığım büyük hataları da bu yüzden **görmezden geldiniz** ve **affettiniz.** (101/17); Bir kediye, bir kuşa, bir sevimli köpeğe gösterilen bir ilgiydi bana **reva gördüğünüz.**(101/20); Bundan sonra demiş taptığınız bütün putlardan **vazgeçin** ve benden **isteyin** istediğinizi.(103/4); O şeyler oldu sanırım, Çünkü şu birkaç gündür bana insan ve kadın olarak **bakıyor**, beni **istiyorsunuz.**(104/2); Yalnız bir soruya **cevap veriniz.**(105/20); Bana kırlentin üzerindeki yırtıkları **tarif edebilir misiniz?**(105/20); Şaşkınlığıma **verin.**(107/8); Yo **itiraz etmeyin**, kahveniz nasıl olsun?(107/9); Onlara baktıkça garip bir şekilde suçlu **hissedersiniz** kendinizi.(107/18); Sizinle konuşurlarsa eğer, **sanırsınız** ki söylemek istedikleri söylediklerinden çok farklıdır.(107/24); Sana ne, ne yaparsam yaparım diye haykırmamak için **kendinizi zor tutarsınız.**(107/28); Gözetlendiğinizi sandığınızı **söylemiştiniz.**(109/2); Çünkü yapılmış olanları, halen yapılanları ve yapılması tasarlananları **bilmiyorsunuz.**(110/12); Anlatmak için zamana **ihtiyaç duyusunuz**, söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu söylüyor bana.(111/7); **Bakarsınız**, türlü ihtimamla sarf edilmesi gereken bir kelime, olur olmaz yerde sık sık kullanılmaktan yıpranır, eğrilir, büzülür, liğme liğme olur.(111/25); "İnsanların bu en yaygın" anlaşma aracına **ambargo koymuş olmaz mısınız?**(112/8); **Tevil etmeyiniz.**(113/27); Böyle

olduğu halde nasıl oluyor da bu işi ONLAR'la ilgili **buluyorsunuz?**(114/8); Silâh kullanmayı **bilir misiniz?**(115/21); Gündüzün varlığına **inanıyor musunuz?**(121/22); Bir tıp adamı olarak bana hangi organımızı bütün fonksiyonları ile tanıdığınızı **söyleyebilirsiniz?**(122/1); **Tanıyor musunuz** bunları?(122/4); Neden doktor size hiç de yakışmayan kör bir taassupla bazı deyimleri **saf dışı bırakıyorsunuz?**(122/7); **Direnirsiniz.**(122/25); Duymamak için **kulaklarınızı tıkar**, görmemek için **gözlerinizi** uzaklarda bir noktaya **dikersiniz.**(122/25); Mümkünse ben dönene kadar gelen telefonları **zapt ediniz.**(123/13); Kendinizi savunmak zorunda kalırsanız silâh kullanmaktan **çekinmeyin.**(123/15); Temenni edelim ki aynı yetersizliği yeni görevinizde de **göstermemiş olun.**(123/30); Umarım bu süre içinde dinlenmek, düşünmek ve yaptığınız hatayı gözden geçirmek imkânını **bulursunuz.**(124/9); Bu onbeş gün içinde ne yapıp yapıp bu işi **sonuçlandırın.**(124/19); Onları kendilerinden **uzaklaştırınız.**(130/31); Onları düşünmekten **alıkoyunuz.**(131/1); Sonra eski durumunuza yani secde eder pozisyona **gececeksiniz.**(133/6); O vakte kadar elinizden geldiğince dinlenmeğe **bakın.**(133/8); **Kazandınız.**(137/21); Şunu çok iyi **biliniz** ki şeytanın dostluğu darağacına götürür insanı.(137/23); **Hak verirsiniz** ki yarım bırakamazdım bu hikâyeyi, sonunu dinlemeliydim.(139/22); Lütfen **yanlış anlamayın** beni, ama söylenmiş bütün söylenmesi gerekenler.(148/23); Düşündüm ki belki bana **yardımcı olursunuz** da hikâyeyi tamamlayabilirim.(149/7); Komiseri, size karşı davranışı için **suçlamamalısınız.**(149/18); Nöbete mi **hazırlanıyorsunuz?**(155/20)

Onlar

III. çoğul şahıs ekiyle “onlar” zamirini karşılayan gizli özne yapılıdır.

Benden çekinmemiş olsalar sıkıntılı bir acelecilikle bitirelim şu işi **diyeceklerdi.**(8/14); Benim neyi düşündüğümü **bilemiyorlar**, bu yüzden içten içe bana sinirleniyorlardı.(8/27); Her halde, diyordum kendi kendime, onları, yani kötü eğilimleri tek tek **yakalar ve yok ederler.**(10/1); Oğula, yaşına rağmen küçükbey, babasına beyefendi **derlerdi.**(13/9); Sanki değişen âlemde var olmalarını mümkün kılan hatıralarını, artık gelip geçene tekrardan **utanıyorlardı.**(14/16); Belki anlayamayacaklarından, onların dudak büküp alay edeceklerinden **korkuyorlardı.**(14/18); Onun için geride, onun için susmuş önlerine

bakıyorlardı.(14/19); Oysa değişikliğin ilk boy gösterdiği devirlerde ne kadar hallerinden memnun **gözükürlerdi.**(14/23); Oysa o gün değişiklik, çok ince ve çok yüksek topuklar üzerinde dengeyi bulmak için bir cambaz ustalığı gerektiren adımlara, merak ve ürkeklikle **baktılar**(14/30); Bu kılıkta olanları kendilerinden **saymamışlar**(16/5); Rahatça **yatmış, uyumuşlardı.**(16/17); Şu andaysa kendilerini kimsenin görmediğinden emin, sere serpe **karşımdaydılar.**(16/25); Ona Marpuççununki **derlerdi.**(17/9); Ömürlerinin biricik sırrını fısıltıya da **emanet edemezler**, çok zaman ikinci bir genç kız konuşması olan kuş diline **baş vururlardı.**(18/9); Ama daha **içli**, daha **merhametliydi.**(20/16); Bu yaptıklarına karşılık paralar **kazanırlardı.**(23/27); Durumu öğrenmek **istiyorlardı.**(28/22); Bir kuş sesinin, bir asma yaprağının, dur, gitme bana bak haykırışını **duymuyorlardı.**(33/25); Gerçek ihtiyaçlarının ötesindeki şeylere **gidiyorlardı** koşarak.(33/27); Sana yalnız yeni olduğu için bir soytarı elbisesi **giydürseler** meselâ?(35/23); Ayrı bir hikmetle ve fevkalâde yeteneklerle **yaratılmışlardı.**(36/10); Büyük uygarlıklar **kurdular.**(36/11); Özleriyle **kibirlendiler.**(36/17); Sofraya henüz **oturmuşlardı.**(43/24); Bu yüzden **suçu oğlanın üzerine atıyorlar.**(45/24); Neden böyle bir şeyi **yapmış olsunlar?**(46/1); Hastaneden **aramışlardı.**(46/27); Doymayan ihtiraslarıyla yenmedikleri bir varlık kalmasın **istiyorlar.**(47/20); Ama hiç bir zaman **gafil avlayamıyorlar** beni.(47/23); Arkadaşımı yere bir daire çizmeye ve onun içine sığınmaya zorlayan bu tehlikeyi **bilemezlerdi.**(55/7); Öyle olduğu halde sokağı adım adım savunarak geri **çekildiler.**(58/28); **Örtüyorlardı** kadını ve **horluyorlardı.**(59/13); Oysa örtünün idrakinden **yoksundular.**(59/13); Kadının ne büyük bir güç olduğunu ve onun örtüsünün aynen elektrikteki izole maddesinin eşi olduğunu **bilemiyorlardı.**(59/14); Her halleri ve tutumlarıyla üstlerindeki kaba güçten fırsat buldukça bize **hak veriyorlardı.**(59/20); Devlet örtülerinden sıyrılmalarını isteyince bu yüzden **tereddü etmediler.**(59/22); Doğuşlarından sonra değişmeye **başlıyor**, başka çehrelere başka görünüşlere **bürünüyorlar.**(60/22); İnsanlarla gelen fikirleri **emer** ve bedene yani sokağa **mal ederler.**(65/2); Çünkü güzelliklerinin aksine acı bir tada **sahiptiler.**(66/22); Ya fikrini **zaptetmiş olsalardı** bu zavallının.(70/26); Bu arada doktoru telefon için **çağırdılar.**(71/22); Söylediğim pek yersiz, pek anlamsız bir şeymişçesine beni hayretle **süzdüler.**(78/1); Bu sözden sonra tekrar birbirlerine **döndüler.**(78/4); Sanırım yeniden **unuttular** beni.(78/5); Öteden beri **borç alırlar.**(82/25); İstersin, param yok **derler.**(82/26); Tesadüf, doktorla **beraberdiler.**(85/20); Her günkü konuşmalarını **yapıyorlardı**

sanırım.(85/21); Şöyle bir olay **anlatırlar**.(86/24); İşte **yok farz edilemeyecek iki önemli şey**.(90/23); Öldüğünde onu bir hasıra sararak **gömmüşler** türbeye.(93/8); Davranışlarının bir vatan hainliği olduğunu düşünmeden **direnşe geçtiler**.(95/1); İnançları taklit olduğu için kolay **dağıldılar**.(95/6); **Zekiydiler** belki ama akıllı olmadıkları muhakkaktı. (98/5); Tehlike karşısında bir kenara çekilir, **bizi sokmayan yılan bin yaşasın gibi lâflar ederler**.(96/21); Solucan hayatlarını böylece **sürdürürler**. (96/22); Çeşitli şeyler **söylüyorlar**.(99/3); . Ama bir türlü **ikna edemediler**.(99/26); Zaman zaman o da bize misafir gelir, dadımın odasına **kapanırlar**, saatlerce **çıkamazlardı**.(100/22); Gemilere **doldurmuşlar**.(102/19); Şimdi yaşadığımız topraklara **getirmişler**.(102/19); Şöyle **rivayet ederler**.(102/22); Pek **güçlü**, pek **büyükmüşler**.(102/23); Uzun araştırmalardan sonra nefes darlığı **dediler** ve gömülmesine **ruhsat verdiler**.(104/19); **Aldırmadılar** bile.(105/1); **Haklılardı** da.(105/1); Sanırsınız ki her geçişte sizden **hesap sorarlar**.(107/16); Sizinle **konuşurlarsa** eğer, sanırsınız ki söylemek istedikleri söylediklerinden çok farklıdır.(107/24); Beni bekletmeden odaya **aldılar**.(123/17); Benim dairemi **aramışlardı**, öyleyse bir şeyin bende olduğunu **zannediyorlardı**.(125/17); **Tefekkür etmemeliler**.(131/2); Ruh için faydasız şeylerle **uğraşmalılar**.(131/2); Tapınağın bulunamayacağından o kadar **emindiler** ki esirlerinin bağlarını kontrol lüzumunu **hissetmediler** bile.(133/12); Bu görünüşleriyle, insana ürperti **veriyorlardı**.(133/16); Bir süre heykelden **cevap beklediler**.(133/22); Her yudumda heykeli **methettiler** ya da insanı **aşağıladılar**.(134/5); Heyecanları en yüksek noktayı bulduktan sonra kadın erkek ilişkilerinin en akla gelmez iğrençliklerini sergilemeye **başladılar**.(134/8); Sana ve bana asi olmanın cezasını **görsünler**.(134/25); Bu sözlerden sonra bileklerime kelepçe **taktılar**, silahımı **aldılar** ve tevkifhaneye doğru yola çıktık.(138/3); Kaatili müebbet hapse mahkûm ederek, bir diğer şehirdeki şartları daha ağır bir hapisaneyeye **göndermişlerdi**.(141/5); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp karakola **götürmüşler** ve gerçekten çanta üzerinde çıkmış.(142/22); Ama **bekletmişler**, mahkemeye **çıkarmamışlardı**.(142/27); Alıp revire **götürdüler**.(143/8); Gidişinden dört gün sonra onu koğuşa geri **getirdiler**.(143/18); Bir kaç hapla **avutmuşlardı**.(143/19); Bu yüzden başladıkları yarışın bir noktasında **duracaklar**.(147/10); **Mecburlar** buna.(147/11); **Duracaklar**; kendilerini yöneten, onları kötülöklere ve harbe sürükleyen şeytana hayır **diyecekler**.(147/11); Allah'ı ve onun kendilerinden ne istediğini **düşünecekler**.(147/13); Neden onu **koruyorlardı**?(147/29); Öz olarak insandan **ayrı**

yapıdaydılar.(150/7); Yaradılışlarındaki kabiliyetin yardımıyla kısa zamanda dünyamızda ve başka dünyalarda medeniyetler **kurdular.**(150/11); Onları nefislerine hoş gelen biçimde **düşündürdüler.**(153/6)

A.2) Tek sözden oluşan özneler

A.2.1) Ad

Şüphe aklımdan geçmezdi.(5/7); **Olay** bütün ölçülere göre, bütün görünüşüyle çılgın bir insan tarafından işlenmiş bir cinayetti.(6/5); Sadece **köpekler** hissetmişti gelişlerini.(7/5); **Olay** açık seçik, **katil** meydandaydı.(8/14); İşte **sanık** şuradaydı.(8/17); **Ölen** fazla bile yaşamış bir yaşlı kadın, **öldürense** deliydi.(8/18); Öyle ya, **ölü** meydanda, **katil** meydandaydı.(8/14); **Tutuklu** adli tıbbaya postalanmalı, dosyayı da böylece kapatmalıydı.(8/28); **Acele**, onlarda oluşuyor, yoğunluk kazanıyor, beni karara zorluyordu.(9/1); Ama **olay** tahmin ettiğim gibi seyretti.(10/4); Sanki **katil** ondaki bu kötü huyları tek tek yakalamış ve bulduğu yerde birer birer öldürmüştü.(10/5); **Çiçekler** insana polislik mesleği hakkında pek bir şey söylemezler.(11/23); Ama **değişme** mukadderdi.(12/17); **Değişme**, sokağımızda durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde başladı, sonra da durmadı, dinlenmedi.(12/23); Halbuki **insan** böylesine sakin ve kenar bir sokakta bu kadar köklü değişiklikler olmaz sanırdı.(12/25); Konak merkezinde büyükçe bir yarım daire çizen bu sokakta, hareket noktasıydı **konak.**(12/28); **Konak**, karşısında diz çökerek oturmuş efendilerle konuşan bir büyük efendiydi, büyük, zarif ve alçakgönüllü.(13/1); Çok uzaklarda kalmış, şanla şerefle yaşanmış bir geçmişten arda kalan bir izdi **konak.**(13/11); **Mescit, türbe, sebil, evler** yan yana dizilmiş hallerinden memnun dururlardı.(13/12); Sadece **yol** bir hayli daralmış, yüksek bildiğim duvarlar alçalmış, **evler**, hatta **konak** küçülmüştü.(13/25); **Serçeler** yine aynı içten cıvıltılarıyla geçen zamanın pek farkında gözüküyordu.(13/30); **Güvercinler** her zamanki yuvalarında, aralanmış saçak tahtalarında bir an görülüp kayboluyorlardı.(14/1); **Değişiklik**, akşam güneşinde parlayan memnurluklarını silmiş, mağmum, kederli ve karanlık bir görünüş vermişti onlara.(14/21); **Değişiklik** sokağın alt ucundan, sandıkçıların evi yanından ilk adımını atmıştı.(14/24); Yalnız **kadınlar, onlar**, zengin, değişik ve girift yapılarının hafızasında, göbekler ötesi geçmişlerinde bu yüksek ökçeleri tanıır gibi oldular.(15/11); O kıpırdanan şeye şeytan dedi **yaşlılar.**(15/15); Gerçi **şeytan** bazen elimiz olur; can eriklerine, narlara, ayvalara uzanırdı.(15/21); Yani **şeytan** yabancımız olmak bir yana, bir bakıma yakın tanıdığımızıydı.(15/27); Ne var ki bu defa **durum** daha değişik gibiydi.(15/28);

Doktor da, memur da, ben de titredik.(16/1); Biliyordum; yük kapakları ardında, şu köşedeki sandıkta gizliydi **esrar**.(16/29); **Evler** o zamanlar birbirlerine gür asma dallarının yeşil ve kalın kollarıyla sarılırdı.(18/5); **Müğü-lega-zıgım**,Gülüm'ün hayatının anlamı,isteklerinin tamamıydı.(18/20); **Akşam**, sokağımıza ahenkli satıcı sesleriyle yaklaşırdı.(19/18); Sonra iri mendil çığlıklarıyla birer ikişer **erkekler** görünürlerdi.(19/22); Sonra, daha sonra tüllemiş karanlıkta **Mülazım** yokuş başında seçilirdi.(19/25); Sonra **akşam**, kısa ve gür ezan sesinde günün bittiğini söylerdi bize.(20/3); Otuz yıl önce **zaman** kesin sınırlarla ayrılırdı.(20/4); Akşamsa **vakit**, noksansız akşamıydı.(20/5); **Akşam** alacakaranlıkla yaklaşır, ezanla başlar ve kuş sesleriyle son bulurdu.(20/5); **Akşam** ayrı bir hazırlığı gerektiren bir zaman bölümüydü.(20/7); **Büyükler** acele etmeden abdestlerini tazeleyerek, **küçüklerse** oyundan kızışmış vücutlarına değen soğuk kuyu suyuyla titreyerek ellerini, yüzlerini, yol yol kirlenmiş ayaklarını ta dizlerinin çok üstüne kadar yıkayarak hazırlanırdı.(20/8); **Akşam** böylece gecelik entarilerinin ürperti veren temasında, aş kokusunda, gaz lambasının titrek alevinde başlardı.(20/12); Sonra **sofra** kurulurdu.(20/23); Önce sofraya bezi serilir, altı konur ve **sini**, üstünde şimşir kaşıklarla getirilirdi.(20/23); Biz çocuklara küçük, emaye kaplı, kenarları kan rengi güllerle süslü tabaklarda verilirdi **yemek**.(20/27); O saatlerde **uyku** göz kapaklarını olanca gücüyle kapamağa zorlardı.(21/4); Düşüncelerimin bu noktasında **doktor** “acayip” diye mırıldandı.(21/23); Yersiz ve anlamsız bir şey söylediği düşüncesiyle sustu **doktor**.(21/28); Ezilmiş çimen kokusunu, kuş seslerini ve an vızıltılarını, berisini hazla ürperten ilk sıcaklığı bilmeli **insan**.(23/12); Gürültüler çıkaran bir devdi **Makine**, ve sigara yapmaya yarardı.(23/23); Ona tütün yapraklarından yemini **kızlar** atarlardı.(23/27); **Makine** insana paralar kazandırır.(24/1); Kısaca bana göre **makine** büyük işler başaran, buna karşılık gürültücü ve uzak durulmasında fayda olan bir şeydi.(24/5); Önce bu makineyi **kızlar** çalıştırmıyorlardı.(24/9); Bu söz üzerine **çarklar** harekete geçecekler ve artık durmayacaklardı.(24/12); **İnsanlar** bu makineye sahip oldukları zaman yüzlerinde o çirkin gülümseme olmaksızın mutlu olacaklardı.(24/29); **Devlet**, herhalde yaptığı makinelerden bir tane de bizim sokağa hediye eder ve **biz** onu arsaya kurardık.(25/12); **Mahalleli** de bizi gösterirdi.(25/14); **Şeytan** o üç ay boyu bize biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi, gözükte, macuncu kılığına girdi, gözükte ama çeledi zihnimizi.(26/9); **Sözcü** bendim.(26/29); Otuz yıl önce boydan boya sokak bir tek ev, yetişkin kız herkesin ablası, **kadın**, herkesin teyzesi ve **çocuk**, bütün sokağındı.(27/4)Bir yaz

güneşini kapayan bulutlar gibi **kuşku**, Gülüm'ün güzel yüzünden sıyrıldı.(27/15); Belki **büyükler** sırrımızı biliyorlardı.(27/26); Zaman ilerledikçe **plân** rengârenk ibrişimlerle ipek üzerinde çarklar, miller, vidalar olarak belirdi.(27/29); Yorgun gözlerimizde renkler uçuşmaya başladığı bir gün, her şey gibi nihayet **plân** da bitti.(27/30); Nihayet **iş** bir salı günü akşamüstü bitti.(28/7); Ancak **memur** paketin gideceği yeri öğrenince pek huysuzlardı.(28/14); Plânı ve onu devlete götürmeleri için para verdiğimiz halde **adam** neden bu işe bir türlü yanaşmıyordu?(28/19); Nihayet **adam** bu hücumlara dayanamayıp türlü nazla paketi çarpık çurpuk bağlayıp kabul etti.(28/25); **Dönüş** zordu.(28/27); Gülüm, Şey'den duymuştu ki **hükümet** çok uzaktadır.(28/30); **Ses** "Onu kurtarmalısın" diye devam etti.(29/19); **Delilse** varlığına inanılan yaratıkların bıraktığı izlere verilen isimdir.(30/8); **İnsan** onun yüzüne, gözlerine dikkatle bakınca sanırdı.32/13); **İnsanlar** neden hâlâ beklerler.32/23); **İnsan** orada, her günün her anında o yeni dünyada teneffüs eder.(32/26); **Evler, konak, mescit** yüzyıllık hatıralarıyla kucak kucağa yerli yerindeydi.(33/7); Söyledikleri çevre tarafından anlaşılmazsa, susmalı **insan**.(33/15); **Yük** ağırdı.(33/22); Benim elimde **birim** vardı.(34/21); **Vebal**, sokağımızı hayırla yönetmek anlamını taşıyordu.(35/6); **Değişme** neden düşman olmuş olsun.(35/12); Direnenler için bu durumda hiç de iyi düşünmüyor **insan**.(35/13); **Elbise**, giydirilmesi düşünülen bedene uygun olmalı.(35/21); **Sokak** bu tutumunda haklıydı.(35/28); **İnsansa** bu dünyanın elemanlarından teşekkül ediyordu.(36/18); **Savaş** böylece başladı.(36/20); **İnsan** sağlam kanaatlere sahip olduğu sürece güçlüydü.(36/21); **Tarih** bize bir zamanlar nice milletlerin var olduklarını söylüyor.(36/24); **Doktor** bembeyaz pırıltılı dişlerini göstererek güldü.(37/3); **Doktor**, arkadaşıma döndü.(37/15); **Kaptan** ona seyir defteri derdi.(38/4); "Görebildiniz mi?" diye sordu **doktor**.(38/20); **Damla**, bir insan hayalinin kura-bileceği bütün güzelliklere sahipmiş gibiydi.(39/2); Kendi kendime diyordum ki; kişiler, eğer gözlemlerini ihmal etmeyip yazmış olsalardı **insanlık** bulunduğu mevkiin pek üstlerine çıkardı.(39/25); **Sonuç** büsbütün umut kırıcıydı.(40/4); Takdir edersiniz ki, **insan** onları zapt edemezdi.(40/1); Oysa durumu zamanında öğrenmemde **faydalar** vardı.(43/6); **Rahmetli**, eve bir gün alıştığımızdan çok önce döndü.(44/18); Bütün değerlerin bir başkasıyla, hem de kökünü şeytandan alan bir yabancıyla değiştirilme gayreti, **DEĞİŞİKLİK**, onları en hazırlıksız, en gaflet içinde buldukları anda yakaladı.(45/5); **Oda** ıhlamur ve adaçayı kokuyordu.(45/30); **Allah** insanı devlet kapısına düşürmesindi.(46/8); **DEĞİŞİKLİK** herşeyi kıpkızıl

kendi rengine boyamıştı.(46/14); İmansız, hak, hukuk, hatır gönül bilmez, saygısız bir nesildi **yetişen**.(46/15); **Muavin** cinayetin islendiği âletin hâlâ bulunamadığını bildirdi.(46/24); Ben günlük işlerimi düzenlerken **telefon** tekrar çaldı.(46/27); **Hava** ağır, **yıldızlar** donuktu.(47/4); Oysa tam otuz yıl sonraymış **görüştük**.(48/3); **Dün** geçti.(48/11); **Dün** yok artık.(48/11); **Ölüm** kaçınılmaz sonuç dostum.(48/12); **Hayat** bizim için de bu hareketini kaybedecek.(48/13); **İnsan** hiç ölür mü?(48/17); **İnsan** bir hayvan veya bir bitki mi, ölsün.(48/17); Sanki **denmek** isteniyor ki; zamanımız insanın hayatı, yaşaması gereken hayattan o kadar uzak ve makineye o kadar yakın ki, bir gün bozulacak ve bir hurdalığa atılacaktır.(48/20); Sanki **oda**, gözle görülmez kötü varlıklardan temizleniyor gibiydi.(49/1); **Zaman** hükmünü yürütüyor.(49/13); Ayrıca **müzik** insanlığın kollektif malıdır.(49/13); Buram buram şehvet kokmakta artık **müzik**.(49/21); **Değişiklik**, hemen her konuda olduğu gibi insanın içinde kıpırdanan çirkin bir varlığı beslemeyi hedef almış.(49/23); **Değerler**, ait oldukları toplumun titizlikle korumak zorunda olduğu şeylerdir.(50/3); Çünkü **gelecek** onlar üzerine örülür.(50/4); **Ölüm**, Mülâzımın boş bıraktığı yere yerleşti ve gelişti.(50/17); Ölüm sonrası hayattan nasıl ümidini keser **insan**?(50/26); **İnsan** böylesine bir inanç yoksulluğuyla yaşayabilir mi?(50/28); **İnsan** sanırdı ki **onlar** bir yolun dönemecinde buluverdiği ve ne olduğunu anlayamadığı yabancı şeylerdir.(51/18); Sanırım **kaatil** maydanozcuydu, pişmanlıkla aklını kaybetmiş, diyar diyar dolaşır olmuştu.(52/1); **Gelin** onun için ölmemişti.(51/3); **Maydanozcu**, her gün aynı saatte bizim sokakta arardı gelini, belki Tefrik beyi de.(52/10); Kanlı derdine artık **Mülâzım** da deva olamaz.(52/15); **Maydanozcu** cinnetin kalın kabuğuna çekilmiş, bir bakıma mutluydu.(52/16); **Maydanozcu** sokaklarda aranadursun, o aradığını mezar ötesinde bulacağından emindi.(53/2) Kimdi **gelen**, ona ne söylemiş, nereye gitmişti?(53/14); Ölür mü **insan**?(53/31); **İnsan** onu çevreye yaydığı bir kokuyla teneffüs ediyordu.(54/5); **İnsan** bu hayatı tahmin edebiliyor ve özellikle kadının konuşmasını duyduktan sonra sevimli bulmuyordu.(54/14); İğne yapıldıktan sonra, o telâşla örtünmeye çalışırken, **kadın** sigaradan tarazlanmış sesiyle güldü.(54/20); Hastanenin arka taraflarından **havlamalar** duyuluyordu.(55/2); Günün birinde **tesadüf** maymunu insan yapmıştı.(55/15); Ama çökmüş, iki büklüm olmuştu **zavallı**.(56/9); Kapının kapanmasıyla **çevre** tam bir sessizliğe büründü.(56/14); Ancak **ev** olduğu gibi duruyordu.(57/9); **İnsanlar**, aynı kültürle yoğruluyor, aynı hatıralarla kökleniyorlardı.(57/20); Cahildi **Tespilhçi**, bir okur yazardı o kadar.(57/29); **Devlet** gerçeği kavramış, benden yana, **gazeteler** benden

yanaydı.(58/13); Doğrusu **çarpışma** kıran kırana oldu ve benim savunduğum fikrin başarısıyla sonuçlandı.(58/25); **Kadın**, ihmal ettikleri, geri plâna ittikleri bir güçtü onların.(59/12); **DEĞİŞİKLİK**, kadınları çekiyor, içlerinde bir şeyi okşuyordu.(59/19); Şimdi idrak ediyorum ki **fikirler** tuhaf bir yaşama gücüne sahipler.(60/20); Gerçi **zanlı** henüz müşahade altında, aklî dengesinin yerinde olup olmadığı şüpheli.(61/8); **Zanlı**, o vaktin çok öncesinden çok sonralara kadar cinayetin işlendiği yerde değildi.(61/21); Ama **gören** yoktu.(61/24); **Türbe** iki bölümden oluşur.(62/18); **Olaylar** gösteriyor ki o kahrolası ölü hâlâ bazı güçlere sahip gibi.(62/31); Halbuki **ölüm** nedir?(63/22); **Ölüm** yorgun insan vücudunun dinleneceği sonsuz ve rahat bir karanlık gece değil midir?(63/23); Eğer beni dinlerseniz onu daha rahat bir başka koğuşa nakledip bir süre daha müşahade altında tutmakta tıbbî yönden **yararlar** var.(64/2); Gerçi onun hastanede bir süre daha kalmasında polis yönünden de **yararlar** var.(64/10); **İnsanlar** sokağın bir ucundan girerler, boydan boya sokağı kat eder ve çıkarlar.(64/30); Şu var ki aldığı besinin türüne göre yeni bir yüz kazanır **sokak**.(64/3); **Refleksler** normal, **kendi** sakın ve itaatli.(65/13); Onun bu halini sanırım **doktor** da hissetti.(65/18); Bu arada **hemşire** elinde çay tepsiyle içeri girdi.(65/24); Odada oyalanmak isteyen hemşireye **doktor** resmî bir dille teşekkür etti ve **kadın** dışarı çıkmak zorunda kaldı.(65/27); **Ağaç** nefis görünüşlü salkımlarla donanmıştı.(66/16); **Polis** delilden hareket eder.(67/9); Konuşmanın bu noktasında **doktor** söze karıştı.(67/28); Oysa **insan** her yönüyle gelişmeli ve yükselmeli değil mi?(68/6); **Yükseklik** nedir kuzum? **Yükseklik** atomun bomba şekline dönüşmesi mi?(68/7); Biliyor ki, **inanan** kuvvetlidir.(68/20); **Ölmüş** olsa bile.(68/20); "Görülüyor ki" dedi **doktor**, "Küçük bey hiç de aptal değil.(68/22); **Hurafe**, inkârı ve küçümsemeyi gerektirir.(69/10); **İnsan** ona karşı hiç bir savunma hazırlığında bulunmamıştır.(69/12); **Şeytan** böylece varlığını inkâr eden gönüllerde en verimli ortamı bulur.(69/13); ONLAR'ın kandırmasından temizlenmiş gerçek düşünce, tesirlerden uzakta düşünme yeteneğine kavuşabilmiş **insan**.(69/29); **Kocakarılar** iyi saatte olsunlar zapt etmiş derler.(70/11); **Olay** bu gün olmuşçasına gözlerimde hâlâ canlı.(70/15); **Beden** önemli değildi.(70/25); **Dünya** henüz keşfedilmektedir ve bilimlerin tümü henüz emekleyen bebeklerdir.(71/10); **Dünya**, diğer gezegenlere ve dünyamıza âit pek çok göremediğimiz varlıkların oyun meydanı doktor bey.(71/14); **İnsan** böylece o günleri tekrar yaşamış gibi oluyor.(71/29); **Çocuk** onu beslemek bahanesiyle kırlara gider, tabiatla kucak kucağa oyunlar oynar, hoşça vakit geçirirdi.(72/2); Orada **dikenler** adam boyunu aşardı.(72/11); Uzun

yıllardır ölü gömülmediği için **mezarlık** bir bakıma mesire yeri idi.(72/15); Böyle anlarda **papatyalar** daha sarı, **şekiller** daha uzun gözükürdü gözüme.(72/28); **İnsanlar** konuşurlar, gülüşürler, kırım verdiği neşeyle çocuklaşırlardı.(72/30); Bazen **iğne** takılır, bir kelime üzerinde **ses** ısrarla dururdu.(73/5); Bir aile piknik yapıyor, **çocuklar** oynuyorlardı.(73/7); Uzatmayalım, **balon** son yükselişinde nasıl oldu bilmem çocuğun elinden kurtuldu.(73/19); **Nazar** da cin gibi, şeytan gibi zamanımız insanı gözünde çağ dışı bir düşüncedir.(73/24); **Söz** dönüp dolaşıp nazara geldi.(73/28); **Tartışma** uzadı.(73/29); O zaman **çoban** gözlerini hayvana dikti, sadece “Şu buzağıya bak” dedi.(74/7); Sesinde **haset** titriyordu.(74/9); **Hikâye** bu kadar.(74/13); **Çocuk** avazı çıktığı kadar ağlıyor, balonunu istiyordu.(74/22); **Büyükler**, zavallı büyüklerse bütün güçlerine rağmen yeni bir balon vaadinden öte bir şey yapamıyorlardı.(74/23); Tahmin ettiğim gibi bir kaç dakika sonra **ip** kurtuldu ve **balon** gökyüzünde ufaldı ufaldı, bir nokta oldu ve kayboldu.(74/24); **Balon**, ölümsüzlüğün garip bir sembolü oldu bende.(75/13); **Doktor** "Tabii" dedi kısaca.(75/16); **Doktor** ağzından kaçan söz için şaşkındı.(75/20); **Balon** korkularımın tümünü isminde toplayan bir semboldü.(75/27); Bir çocuk gözünde **sevgililer** yok olmazlar, **çocuk** buna inanamaz.(75/28); Bir çocuk için **anne, baba**, yaz güneşi gibi ölümsüzdür.(75/29); Konu kışta açılrsa **kar** onun hayalinde yaz günü yağar.(76/1); O günün akşamı **korku** uyutmadı beni.(76/9); Gün ışığı için, yıldızlar için, bir horoz sesi, bir kuş cıvıltısı, bir yağmur sesi için **durum** buydu.(76/13); **Korku** başımdan tuttu; o günden başlayarak benim diyebileceğim herseye daha dikkatle bakmamı sağladı.(76/15); Bu sözler üzerine **doktor** ayağa kalktı.(77/10); **Doktor** oturduğu yerde başını hafifçe önüne eğdi.(77/26); **Doktor** "Selâmetiniz için diyelim" dedi.(78/6); Tekrar yerinden kalktı **doktor**.(78/15); **Ev** bıraktığım gibiydi.(79/2); Ama **zavallı** zayıflamış; bitmişti.(79/10); Demin bulunduğu yerde yatıyordu **kedi**.(79/12); **Kedi**, sahibi öldükten sonra artık yaşamamaya karar vermişti.(79/20); **Kaatil** ONLAR'DIR.(80/11); **Oğluya** yirmi dört ayar altındı.(80/17); **Gün** sıcaktı.(81/3); Ama bütün ısrarına rağmen **oğlan** okumamıştı.(81/15); O zamanlar Fransa'dan gizli gizli **resimler, mecmualar, kitaplar** gelirdi.(81/24); **Örnek** bizim oğlan.(82/1); Zamanımızda **özgürlük** yoktu, şimdi, olmaması olmasından iyidir diyorum kendi kendime.(82/11); **Adam** gözlüklerini hohlayıp parlattı.(82/17); **Doktor** kaşlarını çatarak "Henüz kalkmamalıydınız" dedi.(85/22); "Bunu duymamanız için her türlü tedbiri almıştım." diye konuştu **doktor**.(85/28); **Tıp** sanırım bu insan yeteneğine telepati diyor.(86/11);

"Bu bir keramet iddiası mı?" diye sordu **doktor**.(86/14); **Muaviye**, sır kâtibi Ebu Süfyan'a duyulmaması gereken bir emirname kaleme almasını emreder.(86/24); **Kâtip** mektubu yazarken mürekkebe konan bir sineğe eliyle vurur ve onun bir ayağını koparır.(86/26); **Sihirbaz** buna kolayca cevap verir.(87/6); **Adam** ikinci defa avucunu saymadan taşla doldurur ve sihirbazdan sayısını sorar.(87/7); Bu defa cevap veremez **sihirbaz** ve şöyle der.(87/8); Konuşmam bittikten sonra **Doktor** "Yardımcınızın ölmüş olduğuna üzüldüm." dedi.(87/22); **Olay** sokağımıza yeni taşınmış, kendinden birkaç yaş büyük bir çocukla aralarında geçmişti.(88/7); Şimdi **sıra** yeni gelendeydi.(88/25); **Oğlan** kararsız bir inatla tabancasını köpeğe ağır ağır doğrultmaya başladı.(89/7); Ama bizim guruptan **çıt** çıkmıyordu.(89/17); Kuvvetli bir patlamadan sonra tekrar baktığımızda **köpek** tembel bir hareketle esniyordu.(89/20); **Karargâh** benim evim olacaktı.(90/9); Gece yansına doğru **söz** yine döndü dolaştı, sokağımıza geldi.(90/14); Orada **insanlar** bir milletin ve insanlığın mukadderatıyla oynanan oyunun seyircisi ve aktörü oldular.(90/16); Uyandığımda **gün** ağarmak üzereydi.(90/28); Mescidin parmaklıklarından taşmış gür yeşillikte **hayat** gülümsüyordu.(91/8); Tahta kaplamalı, tahta minareli küçük bir binaydı **mescit**.(91/10); **Yatır**, mescidin sağ tarafındaydı.(91/12); **Kabir** güleç yüzlü bir dede görünüşünde yaşamaya katılmıştı.(91/13); **Evlialıksa** erişilmesi gereken, erişilmeğe imrenilen bir maksattı.(92/5); **Ortam** elinden geldiğince kişiyi iterdi bu noktaya.(92/6); **Sokak**, çizilmiş yolu ve varacağı tamah edilir bir hedefi olan canlıydı.(92/12); Ve vermiş **dede**.(92/29); O gece rüyasında **Allah**, "senin kefenle gömülmen benim rızamdan daha mı önemli?" diye sormuş.(93/1); Ağlayarak uyanmış **dede**.(93/3); Şu var ki **dede**, o vermeği almanın üzerinde yaşamış insan, bu hediyemi karşılıksız bırakmadı, içim derin bir ferahlıkla kabardı.(93/13); **Sokak** daha güzel, **insanlar** daha sevimliydi.(93/19); **Suçlu**, psikolojisi gereği cinayeti işlediği yere tuhaf bir şekilde bağlıdır.(93/27); **İnsan** ne garip bir yaratık komser bey.(94/20); **Eski**, artık her şeyiyle gömülmeliydi.(94/25); **Toplum** yepyeni bir çehreye kavuşmalı, tam bir modern görünüşe sahip olmalıydı.(94/26); **Şark** yaşamış ve imparatorluğun adında artık bitmişti.(94/27); **Cami**, şehrin süsü olmaktan öte bir fonksiyona sahip değildi artık.(95/9); **Evliya**, o ölmüş olması gereken insan, ne kadar görmezden gelinirse gelinsin eğilmedi.(95/20); Ve **evliya** yirminci yüzyıla, bütün, inkılaplara, bütün iyi ve ileri fikirlere rağmen bu sokakta, bu yurttta yaşamakta devam ediyor.(96/5); **Cinayet** bizim sokağımız için görülmemiş bir şeydi.(98/29); Bu sebeple **olay** sokağımızda yankılar yaptı.(99/2); Ama **çoğunluk**, cinlerin oğlunu zapt

ederek komşuyu öldürttüğü merkezinde.(101/2); Oysa **Avrupa, Amerika** bu ileri ülkeler kişinin bu kendisiyle uğraşmasına gülümseyerek bakıyorlardı. (97/4); Çünkü **mücadele** insanın yaşama gücünü artırıyor. (97/27); **Korku**ysa kişi hayatını sınırlar ve onu verimsiz kılar. (98/11); **İnsan** böylece pasif hayata yavaş yavaş itilir. (98/12); Çoğunluğun inandığı ne kadar mantıksız da olsa bayağı tesir altında kalıyor **insan**.(99/6); **Kanun** böyleydi. (102/6); Birgün adamıza **gemiler** gelmiş.(102/16); Sıkıntıdan **zavallılar** heykeller yapar onunla oyalanırlarmış.(102/25); Başkanla ifrit ayrılacakları zaman bir kıl koparmış göğsünden **dev** ve ona uzatmış.(103/2); **Kıl** pek kalın ve uzunmuş.(103/6); Ancak **kıl** her başardığı iş için bir kurban ister, bunu unutmama.(103/21); İçime **cesaret** geldi ve geçenlerde bir gün muskaya gereken sözleri söyledim.(104/1); **Sabah** nihayet oldu ama dadım yoktu ortalarda.(104/10); Bu haliyle ona ancak **esmer** denebilirdi.(104/16); **Polisler** geldiler.(104/18); **Pencere** açtı.(105/9); **Oda** ikinci kattaydı.(105/14); Oysa **kumaş** henüz sağlamdı.(105/23); **Olaylar** zihnimde geliyor ve açıklık kazanıyordu.(106/13); Hissediyordum ki **iş** bu kadarla bitmeyecekti.(106/15); Hem **rahatsızlık** da ne demek.(107/6); İçinize, elinizde olmadan **kaygı** düşer.(107/19); Bunu duyunca **cinler** toplanır insanın başına.(107/27); **Hanım** erkeğe göre pek yaşlı değil miydi?(108/16); **Kadın** bu düşüncemi küçümser bir biçimde elini boşlukta salladı.(108/23); **Evlense** en insafsızından birer bunamak üzere olan hâkim.(107/15); Evden ayrıldığım zaman **vakit** bir hayli ilerlemişti.(109/7); Tam yemeğe oturacağımız sırada **doktor** geldi.(109/13); **Doktor** dadımın ölüm olayıyla yakından ilgilendi.(109/16); **Doktor** ona döndü, yüzünde ciddi bir ifade vardı.(109/29); **İşler** tahmin ettiğim hızda yürürse, o gün pek uzak değil.(110/3); **Doktor** "Küçük bey dediğiniz kişinin ülkemizdeki değişmelerle ilgili sözleri de mi cinayetle ilgili sizce, bunu mu demek istiyorsunuz?" diye sordu.(110/8); Soru böyle sorulunca, insana **durum** komik görünüyor ve siz haklıymış siniz gibi geliyor.(111/2); **İnsanlar** nedense kelimeleri pek hor kullanırlar.(111/24); Yerli veya yersiz çok ya da az demeden tam bir düşüncesizlikle İnsan ağızlarında sakız olur, çiğnenir **lâflar**.(112/2); Hafif bir kahkaha attı **doktor**.(112/7); **İnsanlar** aynı yolla zehirlenirler de.(112/11); Bu sözler üzerine **kelimeler** boğazıma dizildi, itiraz edemedim.(113/10); Gülecekti **doktor**.(113/19); Gülmedi **doktor**.(113/22); Bir an kabul edelim ki yeryüzünde **Cinler** vardır.(114/3); **Kaatil** biliniyor.(114/60); **Doktor** kalktı, odada uzun süre gezindi.(114/14); Silâhı belindeyken **insan** kendini daha rahat hisseder.(115/25); **Devlet** size şöyle söylüyor.(116/1); Bu garantiye rağmen **silâh** size niçin emniyet

hissi vermiş olsun?(116/3); İncelemem bittiğinde **gün** ağarmak üzereydi.(118/28); Odanın perdesinden **güneş** çekilmişti bile.(118/2); Zihnimde **olaylar** artık tamamen belirliyordu.(119/13); **Gelen** doktordu.(119/18); **Konu** ancak kahvelerimizi içerken açıldı.(119/26); **Kaatil** bir şeyden ötürü Küçük beyi elinde tutuyordu.(120/25); **Muska** onun anlatışına göre bir ifritin kılından yararlanarak meydana getirilmiş büyülu güçlere sahip bir parçaydı.(121/12); **Doktor**, "Söz konusu parçanın büyülu olduğuna ve büyüluun varlığına gerçekten inanıyor musunuz?" diye sordu.(121/18); **Kötü** nedir doktor?(121/26); **İnkâr**, gücünü bilgisizliklerden alır dostum.(122/12); Ve **inkâr** asrımızın sık sık ardına sığındığı şeylerden biridir.(122/13); Çünkü kolaydır **inkâr**.(122/14); **Konuşan** Emniyet Müdürüydü.(123/9); **Talimat** aynen şöyleydi.(124/14); Demek **iş** büyük başları harekete getirecek kadar önemliydi.(124/26); Daire kapısını açmak için elimi uzatır uzatmaz **kapı** kendiliğinden açıldı.(124/29); **Daire** boştu.(125/2); İçerde bir şeyler araştırılmış ve **eşyalar** karmakarışık bırakılmıştı.(125/2); **Doktor** ortada gözüküyordu.(125/3); Sonra çoğaldı **eller**, dört bir yandan saldırıya geçtiler.(125/12); **Güneş** bir hayli yükselmiş, yakıyordu.(125/13); **Hava** neredeyse kararmak üzereydi.(126/21); Bu loş aydınlıkta hiç bir şey görmeme **imkân** yoktu.(126/21); **Sarnıç** bileziğinin bulunması gereken yerde, malta taşları aynı düzgünlükte devam ediyordu.(126/23); **Kuyu** bizim çocukluğumuzun geçtiği evlerde biricik su kaynağıydı.(127/2); **Su** ordan sağlanır, **karpuz** orada soğutulur, ekşimesinden korkulan yemek orada saklanırdı.(127/3); **Sarnıçsa** bu konak gibi zengin evlerinde bulunurdu.(127/5); Böylece **kapak** tamamen açılmış oldu.(127/13); **Merdivenler** dar küçük bir antreyle bitiyordu.(127/20); **Kapı** dokunmamla aralandı ve sessizce açıldı.(127/21); **Duvarlar** garip ve iğrenç şekilli heykeller, resimler ve rumuzlarla kaplıydı.(127/27); Bu arada **doktor** inledi.(128/5); **Komiser** bunu oyalayıp o şeyi tek başına bulsun ve sadece kendi yararlansın istiyor.(128/23); **Çevre** loştu.(129/10); **Adam**, "Tanrım" diye inledi.(129/31); **Adam**, "Bütün buyruklarınızı yerine getirmek için çırpıyorum, ey ulu mabut" dedi.(130/10); **Heykel** "Muhakkak maddî eziyetler de bize zevk verir" dedi.(130/14); Devletler birbirlerini yok edecek türlü kötülüklerle uğraşırken, **kişiler** elde ettikleriyle yetinmemeliler, doymamalılar, kanmamalılar.(130/22); Heykelin konuşması bitince **adam** saygıyla çekildi.(131/7); Sonra **heykel** saatler boyu türlü vesveselerle işkence etti bana.(131/9); Duraksamadan bıçağımı daldırıp onu yerinden çıkarmağa çalışırken sanki **bina** sarsıldı.(131/29); **Hisler** yanıp biten kılla beraber zayıfladılar ve yok oldular.(132/20); Yüzlerinde **maskeler**

vardı.(133/16); Sonra **erkek** “Geldik ey ulu varlık” dedi.(133/18); **Ay** tepede ve **biz** kutsal görevimizi yapabilmek için huzurunuzdayız.(133/19); Sonra **adam** yeniden yakarmağa başladı.(133/22); Bu arada **kadın** soyunuyordu.(133/23); **Adam** huşu içinde “Sen geldin ey tanrı” diye haykırdı.(133/28); Bu merasimden sonra **dans** tekrar başladı.(134/7); Sonra **adam** doğruldu.(134/11); Adamın bu sözleri bitir bitmez, **heykel** hafif bir gülüşle sallandı.(134/30); Bu arada **heykel** çatırdıyordu.(135/2); **Kahkaha** hafifler ve uzaklaşırken **heykel** kaidesinden kurtuldu ve katilin ayakları dibine gürültüyle düştü.(135/5); **Adam** heykele inanmayan gözlerle baktı.(135/9); **Doktor** hepsine teker teker baktı.(136/3); **Kaatil** annemi bile öldürdüm demişti.(136/10); **Doktor** zihninden geçenleri sanki anlamış gibi “Şimdi arkadaşınızı düşünmek zamanı” dedi.(136/13); **Hava** aydınlanmak üzereydi.(136/19); Daha birinci sorunun cevabını yeni almıştım ki, **kapı** kırılarak açıldı ve içeri **polisler** doldu.(137/5); **Sanıklar** sevinçle doğrulmuşlardı.(137/13); **Gün** ağarmıştı dışarıda.(137/16); **Hayat** yaşanmaya değmez gözüktü gözümde.(137/17); Yazık ki **hikâye** burada bitti.(138/); Kızıl saçlarına **kır** düşmüş, yüzündeki çiller genişleyerek ta kulaklarına kadar yayılmıştı.(139/14); Mahalleliye göre **cinler** çarpmıştı onu ve bu yüzden de görevinden uzaklaştırılmıştı(139/16); Davranışından ötürü **komiser** vazifesinden uzaklaştırılmış, **kaatil** sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken vurulmuş, katilin kardeşiye bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş ve orada bir tutuklu tarafından öldürülmüştü.(140/18); **Gardrop** öldürenin lakabı, götürmekse öldürmek demektir.(141/16); **Adam** yırtık, çipil gözlerini çirkin bir anlamda kırptı.(141/18); Ağzından **kelimeler** tane tane ve tam bir külhanbeyi edasıyla dökülüyordu.(141/31); **Adam** “Onun” diye söze başladılar.(142/13); Onun kılına gayri **kimse** dokunamazdı.(142/17); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp karakola götürmüşler ve gerçekten **çanta** üzerinde çıkmış.(142/22); Bitmişti **garip**.(143/19); Bir gece **uyku** tutmadı, gün doğana kadar iniltisini dinledim, kıvrınmasını seyrettim.(143/22); **Müdür** bir kelime bile söylemeden kâğıtları ona uzattı.(144/24); **Doğru**, dergi, mecmua, gazete ve kitaptan öğrenilmez.(146/6); Gerçek insanı **ümit**, **iman**, **heyecan** meydana getirir.(146/12); **Ölüm** isteğimize göre anlama sahiptir.(146/13); **Ümit** uzaklarda değil.(147/4); **Âlem** aydınlanacak.(147/4); **İnsanlar** çatırdayan Avrupa medeniyetini görüyorlar.(147/9); **İnsan** ölümsüzlüğü, sonsuz hayatı teneffüs edecek.(147/15); Nasıl yapsam da sözü hikâyeye getirsem diye düşünürken, **Komiser**,”Zihninin neyle meşgul kuzum sizin?” diye sordu.(147/17); Bir an **soru** şaşırttı beni.(147/20); **Kaatil** kimleri, neden

öldürdü?(147/27); **Komiser** sözümü kesti.(148/4); Genç, canlı, güzel, neşeli bir adamdı **doktor**.(14/28); “Size tabii yardımcı olmak isterim” dedi, **doktor**.(149/9); Olaya onun bulunduğu noktadan bakınca **olanlar** basit birer teferruat.(149/19); Bu bakımdan **hikâye** bilinmeyen tarafları olmasına rağmen bitmiştir.(149/22); Ya da **son** şöyle ya da böyle olabilir.(149/23); Mesela, katilin bildiklerini söylememesi için yine ONLAR tarafından öldürüldüğünü, dadının sahip olduğu ifritin kılı için, yaşlı kadının son zamanlardaki tutumu yüzünden yok edildiğini düşünebilir **insan**.(149/26); **Doktor** bir an önüne baktı.(150/3); **Olay** ta insanların var oluşlarına kadar uzanıyor.(150/5); **Yaradan**, sayısı belirsiz elçiler göndererek insanı uyarmaya çalıştı.(150/27); **Roma** türlü uğraşlardan onu kabul etti ve ona uydu.(151/3); Bu yüzden **Roma**, noksanlıkları Eski Yunan’dan tamamlamaya çalıştı.(151/9); **Garp** bu yüzden eski Yunan’a bağlanmak, onu yüceltmek ve maddeyi esas almak durumuna geldi.(151/11); **Avrupa** batarken, zayıf düşmüş şarkı da sürükledi bu bataklığa, yükseliş gözükken alçalırsa.(151/15); Özünü Mitolojiden alıyordu **Avrupa**.(151/17); **Para**, modern toplumun Zeus’u, Makro Polo’yu Asya’ya, Kristof Kolomb’u Amerika’ya, Vösko dö Gama’yı Hindistan yoluna gönderdi.(151/25); **Avrupa** yoktu artık.(152/6); İktisadi kuvvetlerin hâkim olduğu Avrupa’da **hedef** dünya nimetleriydi.(152/11); Bu makine kavmini **teknoloji** yarattı.(152/13); **Kişiler** artık hodbindi.(152/28); Bu yüzden **evlilik** devamlı bir bağ olmaktan çıktı.(152/29); **Çocuksa** imkânları sınırlayan bir baş belası telakki edildi.(152/30); **Doktor** durdu, bana da ikram ederek bir sigara yaktı.(153/10); **Plan** ONLAR’ın isimlerine layık bir biçimde uygulandı.(153/18); Bu yüzden **devlet** insanı köle kılan bir müstebit ya da banka bekçisi oldu.(153/28); Bu iki sistemde de **insan** köleydi.(153/29); **Sokak**, onlardan kalmış, torunlara devredilecek bir emanetti.(154/4); **Sokak** şeytanın bütün dünyayı saran şerrinden korunmalıydı.(154/6); Bu sözlerden sonra sustu **doktor**.(154/8); **Zaman** akıl almaz bir hızla geçmişti.(154/8); “Ya da evliya” diye konuşmamı tamamladı **doktor**.(154/13); O’nca **insan** büyük, güçlü, ölümsüz, başlı başına bir kâinat.(154/21); Koyu renkli kış bulutlarını **güneş** bir an parçaladı.(155/11); **Çevre** altın rengine büründü.(155/12); **Komiser** bana döndü.(155/12)

A.2.2) Zamir

Olayı çok iyi bilen bir insanın duraksamadan uzak, kesin bir yargısıydı **bu**.(5/3); Çünkü otuz yıl önce **ONLAR** vardı.(6/7); **Ben** de aynı ses tonuyla ona “bunu ONLAR mı yaptılar?” diye sorardım.(5/12); Evet, **o** muhakkak her zamanki

gibiymi(6/21); Dört taneydi **onlar**.(6/27); **ONLAR** bir dolunay'ın çevreyi aydınlattığı bir gecede, sokağın en derin, en gaflet içinde uyuduğu bir zamanda gelmişlerdi.(7/3); Gerçi o marmelâdı göremezdik **biz**.(7/25); Ama arkadaşımınkine annesi kimsenin bilmediği efsunlar okuduğu için **onunki** düşman karşısında on arşın uzayabilirdi.(8/1); **Onlar** şimdiden kesin karara varmış gibiydiler.(8/13); **Onlar**, içlerinde belki de kıpırdanabilecek bir sesi duymamak telaşındaydılar.(8/20); Polis lisanında doğrusu temiz bir işti **bu**.(8/21); Eh **o** da kim bilir hangi kör kuyunun dibinde yatmaktaydı.(8/25); **Onlar** böylece bir an evvel ev ismini verdikleri alışkanlıklarına dönmeliydiler.(8/29); İnsanı isyana sürükleyen bir duyguydu **bu**.(9/3); Gideceklerdi **onlar** ve zannedeceklerdi ki karakolda kalan ben, sanık ve nöbetçi memurdur.(9/6); Oysa bilmiyorlardı ki **ONLAR** da bezimle birlikte kalacaklardır.(9/7); **Bu** sende bir nefis kudurmasıdır, bir şeytan iğvasıdır.(9/24); **ONLAR** seni sağ komazlar.(9/26); Çoktan beklediğim bir sondu **bu**.(9/28); Çünkü **o** bu yapıyla gözüme masallardaki on başlı ejder gibi gözüküyordu.(9/31); **Bu** bir aile faciasıydı.(10/26); **Ben** türlü ülkelerin insanlarıyla karşılaşp yeni ve değişik kanaatler edinmişken, konuşmamız boyunca onun hala sokağımız sınırları içinde kapanıp kalmış olduğunu hayretle müşahede ettim.(11/3); Tabii **sen** haklısın.(11/22); **Sen** sokağımızdan ayrıldığında, henüz çocuktun.(11/27); Sonra **ben**, daha dikkatle yaşamaya devam ettim.(11/29); Ne yapmıştım **ben**?(12/10); Güneşin, o vazgeçilmez dostun bu sabah ziyaretlerini **onlar** da güleç bir yüzle karşılar ve yeşil derlerdi.(13/17); **Onlar** da diğerleri gibi güldüler ama içlerinde bir şey kıpırdadı ve gerindi.(15/14); **Onlar** çok uzun yıllardır resmi elbiseli, kravatlı insanlara aynı gözle bakmışlardı hep.(16/3); Doktor ceset üzerinde çalışırken **ben** çevreyi inceledim.(16/18); **Bu** tabiiydi.(16/23); **ONLAR** hiç sokaktan bakan adama, özellikle benim kıyafetimde birine gerçek yüzlerini gösterir miydi?(16/23); Türlü sürprizlerin lavanta çiçekleriyle sarmaş dolaş yattığı o sandıkları ah **ben** çok iyi bilirdim.(16/30); Kapakları kapalı da olsa neleri gizlerdi o sır kutuları, **hangimiz** bilmezdik ki.(17/2); **O** otuz yıl önce bir kadındı, iki yanağı gamzelerle süslü kanlı canlı bir kadın.(17/4); **Bu** bize asıl isminden de sıcak bir isim gelirdi.(17/11); **O** nasıl bir kokuydu?(17/23); **O** biraz ıtır, biraz sabun, biraz... hayır hayır o Gülüm kokardı.(17/25); **Ben** göğsüne sıkıca bastırılmış öylece dururdum.(17/27); Ben yanağımda o canım göğüsün sıcaklığı oturur kalırken, o,ahenkli sesiyle hoş bir şarkı tuttururdu.(18/2); **Bu** Gülüm'ün sırrının tamamıydı.(18/12); Çok sonraki yıllarda **ben** nasılsa yakaladığım mutluluk kırıntılarını kendi kendime bu lisanla tekrar ettim.(18/14); Ayda bir gün, bir

perşembeyi cumaya bağlamaya hazırlanan akşamüstü **o** gelirdi.(18/22); **Ben** o bekleyişin sadık ve değişmez seyircisiydim.(19/1); Mülazım'ı, **bense** Gülüm'ü gözlerdim.(19/2); **Onlar** rahat, emin ve ağır adımlarla geçerlerdi.(19/23); **Bu** hemen bütün sokakta böyleydi.(20/29); **Bu** başı duyulmamış sonu henüz belli olmayan bir ötüştü.(21/16); **Ben** hala oyun oynadığımı zannederken bir an gözlerimi açar, babamın uyuya kaldığım minderden beni kaldırdığını, yatağıma götürdüğünü görürdüm.(21/20); **Hepsi** türlü hatırayı sıkıca kucaklamışlar gibiydi.(22/23); **Ah ben** bu bezi çok iyi tanıyordum.(22/26); **Bu**, çocukluk arkadaşımın icat ettiği bir makinenin planıydı.(22/27); Hiç bir güç veya yakıt kullanmaksızın işleyecek bir makineydi **bu**.(22/28); En büyük tutkumdu **bu** benim.(22/31); Her güzel şeyi bana **o** gösterir veya onun işaretiyle her şey güzel olurdu.(23/6); **Ben** makineyi tanıyordum, babam göstermişti.(23/21); **O**, Reji'de olurdu.(23/21); Bahçıvan Mestan ağanın sessiz sedasız sigara sarışına inat, **o** homurdanır, kulaklarını tırmalardı insanın.(23/25); Çünkü **o** ONLAR'la akrabaydı.(24/26); **O**, bana makineyi anlatırken bir yandan da bir kareli kâğıt üzerine çiziyordu.(25/3); Makine çalışmaya başladıktan sonra belki **biz** büyüyecek, askere gidecek, evlenecek, çoluk çocuk sahibi olacaktık da **o** çalışmaktan bıkip usanmayacaktı.(25/9); **O**, küçücük kalkık burunlu, kızıl saçlı, bize pek burun kıvrarak bakan imam efendinin kızıydı.(25/17); Arkadaşımın da benim de gönlümüzde **o** vardı.(25/19); Daha yumuşak, daha güzel, daha sevimli bir isim olmalıydı **bu**.(25/24); Ve **biz** onun adından başka gönlümüzün yattığı bir isim bulamadık makineye.(25/25); Oysa çok daha sonraları daha kolay başarı göstereceğimiz nice çarpışmalardan **biz** yenik çıktık.(26/12); **Bu** bir çocuğun iki avucunu dolduracak kadar çok bir paraydı.(26/16); **Ne** var ki engel olamadığım bir kekelemeyle meramımızı bir türlü doğru dürüst anlatamadım.(26/29); **Biz** Gülüm'den yalnız bize ipekli bez ve ibrişim almasını istiyorduk.(27/2); Bu kadar parayı **biz** nereden bulmuştuk?(27/4); **Bu** o kadar karşı çıkılmaz şekilde böyleydi ki, bunun aksini düşünmek çılgınlık olurdu.(27/7); Yani **herkes** birbirini iyice tanır ve göz kulak olurdu.(27/9); **O** bize vaat etti ki sırrımızı hiç kimseye söylemeyecek, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı'dan alacak ve bize işlemeyi öğretecektir.(27/17); **Biz** aşırı ciddiyetimiz, tertemiz ellerimiz ve tozsuz çamursuz kıyafetimizle, -çünkü Gülüm işleme bitene kadar toprakla oynamamızı yasaklamıştı,- hemen çevrenin dikkatini çektik.(27/23); **Onlar** ne yaptığımızı öğrenebilmek için her türlü fedakârlığı yapmaya hazırdılar.(27/27); **Ben** bu binayı ilk defa içinden görüyordum.(28/9); **O** yaşlıca, insanı azarlayan bir memurdu.(28/13); **Bu** benim

gözümde anlaşılması güç bir durumdu.(28/18); **Hepsi** akıllı uslu adamlardı.(28/23); **Çoğu** böyle bir paketin devleti memnun edeceğini söyleyip bizden yana çıktılar.(28/23); Keşke **biz** götürüp hükümetin eline verseydik.(28/29); O gün **üçümüz** sokağa başımız önümüzde döndük.(29/5); **ONLAR** yaşadığım yüzyılın kesin inkârına rağmen vardılar işte.(29/15); **O** suçlu değildir.(29/20); Bildiğim kadarıyla **siz** iyilikten hoşlanmazsınız.(29/21); Şu kadar söyleyebilirim, **o** gerçekten insandır.(29/23); **Bizse** insana hürmet etmekle görevlendirildik.(29/25); **Biz** ona bir fenalık gelmesini istiyor değiliz.(29/26); **Biz** de bir adamı bunun için kullandık.(29/28); Şunu düşünmediniz mi ki; **siz**, dünya insanları gözünde birer masal varlıgsınız.(30/5); **Bizler** ellerimizle tuttuğumuz, gözlerimizle gördüğümüz şeylerin varlığına inanırsınız çünkü.(30/14); **Siz** istediğiniz kadar hayatın insanların tanıdıkları dar sınırlarla çevrili olmadığını bilmiş olun.(30/18); **Bu** böyle bir davada ne değer taşır?(30/20); **Siz** benim yerimde olsanız böyle düşünen bir toplumu nasıl ikna edersiniz?(30/21); Tabii değil mi **bu**?(31/6); **Bu**, sizce insanların tümünün basitliğine mi delâlet eder?(31/10); **O** hiç bir şeyin bozamayacağı sükûnetiyle gülümseyerek kabul etti beni.(31/17); Sonra toparladı **kendim**.(31/2); **Bu** zaafım benim.(32/4); Kaldı ki **ben** sokağımızdayken de sokağımızı özlerdim.(32/5); **Ben** hep özleme içindeyim aslında.(32/6); **O** hemen her sözün ardından sokağa dönmek istiyordu.(32/19); **Hepimiz** sen de, ben de, Sandıkçıların evi de, konak da, yatır da aynı şeyleriz.(32/30); **Birimiz** söz konusu olursa sokaktan söz etmiş oluruz.(32/31); **Sen de ben de**, şu anda orada değiliz.(33/11); **Ben** senden ayrıldığımdan beri hep sustum.(33/16); Senin düşünemeyeceğin kadar yalnızdım **ben**.(33/22); Yapayalnızdım **ben**.(33/29); **Birine**, senin gibi birine ihtiyacım vardı.(33/29); Sen keyfince yaşarken **ben** nöbet kulübesini hiç, bir an bile boş bırakmadım.(34/1); Şehrin bu kenar sokağında meydana gelen çarpışmada **ben** yapayalnızdım.(34/5); Savaşı, ev ev **ben** tek başıma sürdürdüm.(34/6); **Buysa**, üşümek kadar hatta daha fazla katılma hissi veriyor bana.(34/11); Nasıl bir savaş **bu**?(34/13); **Sen** sokağımızdan ayrılıp değişmenin kucığına düştün çünkü.(34/17); **Sen**, böylece yaşanması gereken hayat olarak içinde bulunduğun ortamı kabul ettin.(34/18); Oysa **ben**, değişmeyi daha sokağımızda attığı ilk adımda tanıdım.(34/19); O zamanlar küçüktük **bizler**.(34/25); Bundan tespih tanesi olabilir mi sorusunu andırır bir davranıştı **bu**.(34/30); Mübalâğalı bir değerlendirme değil mi **bu**?(35/11); Ama beni **sen** yormadın.(36/6); **Bense** zayıf hissediyorum kendimi.(36/12); **ONLAR** çok önceleri, daha insanlar yaratılmadan önce vardı ve dünyadaydı.(36/8); **ONLAR**

dünyanın eski sahibiydiler.(36/10); Ancak **onlar** kuvvetlendikçe aralarında anlaşmazlıklara düştüler.(36/12); İnsandı **bu**.(36/15); **ONLAR** bu ilâhî hükme isyan ettiler.(36/15); **ONLAR**, ateş asıllı olmakla öğünüyorlardı.(36/17); Şimdi artık yaşamıyor **onlar**.(36/25); **Hiç birimiz** hiç bir zaman bölümünde bir önceki anda olduğumuz gibi olamayız.(37/5); **O** bana hayatıyla ilgili bir şeyler anlatır.(37/11); Çocukluğunuz beraber geçtiğine göre **bu** sizin için de hatıraları yeniden yaşamak olur.(37/13); Çünkü **siz** orasını gerçekten seviyorsunuz.(37/17); Bir bakıma geçmişin muhasebesi **bu**.(37/20); **Biz** bütün sokak onlara Kaptanlar derdik.(37/23); Benim yeni geliştiğim devirlerde **o** artık pek genç değildi.(37/27); Bir gün aynı ölçülere uygun bir tahta da **ben** edindim ve onun baktığı yöne baktım.(38/17); **O** "Sanmıyorum" dedi.(38/20); Gerçi bazı şeyler **ben** de gördüm.(38/21); Ama **bunlar** onun gördükleri miydi...(38/21); **Bu** tıpkı mikroskopla çalışmaya alışmamış bir gözün karşılaştığı zorluk gibiydi.(38/24); **Bunlar** her gün gördüğümü sandığını ama gerçekte görmediğim şeylerdi.(38/26); Oysa o yaşıma kadar ne sağnaklar görmüştüm **ben**.(38/29); **Bu** bir yaz yağmuru küreciğiydi.(38/30); Damlayı o gün anladım **ben** ve bu damlacıkların binlercesinden oluşmuş rahmet'i.(39/3); **Ben** o gün, gözümün gücünü solucanın sindirim sistemi kadar bile bilmediğimi hayretle gördüm.(39/12); **Kimse** bu mütevazı görünüşlü hayat içinde böyle bir tahtaya sahip olmadan bu ihtişamı kolaylıkla keşfedemezdi.(39/14); **Bu** bir seyahatti benim için.(39/20); **Ben** de, bir gözlem defteri tutmaya karar verdim.(39/29); **O** beni tahminimin aksine kızmadan dinledi.(40/6); **O** beni iyice küçümseyerek süzüyordu.(40/12); Oysa **ben** henüz çıraktım.(40/18); Uzun düşüncelerden sonra **ben** bazı işaretler buldum.(40/20); **Bunlar** belirli bir kesinlikten uzak müphem şeyler ifade ediyordu benim için.(40/21); **Ben** de öyle yaptım.(43/23); **Ben** çamaşırcının kızının son zamanlarda evimize sık sık gelişini kötüye yormamıştım.(43/27); Ama **o** konuşmasını daha bitirememişti.(44/25); Oysa elimizde yetişti **o** bizim.(45/25); Çünkü **ben** devlete aittim.(46/6); Büyüklerinin ruhları yaşamaktalar ve senin yaptıklarının seyircisi **onlar**.(46/21); **O**, benim odaya girdiğimin farkına varmadı.(47/5); **Ben** hiçbir şeyin farkına varmamış gibi davrandım.(47/13); **O** tekrar "Rahatsız ettiler beni" dedi.(47/18); **Biz** senin sokağımıza sık sık geleceğini ümit etmiştik.(48/2); **Ben** seni, yapayalnız, yâd ellerdeki seni düşünür, gözyaşı dökerdim.(48/6); Çoktan, **hepsi** toprak oldular.(48/112); **Biz** de öleceğiz.(48/13); Son zamanların moda lâfı **bu**.(48/18); Hareketten tamamen yoksun o zavallı oksitlenecek, pas zerrelere toprağa karışacak ve bir gün **o**, hiç var olmamışçasına yok olacak.(48/23); Bu konuda

direnmeyi **ben** gerçek gerilik sayarım.(49/15); **Sense** bu karşı duruşa gerilik diyorsun öyle mi? Şeytan **bu**.(49/26); Geçmiş ölüyse **sen** de yoksun.(50/8); Genç, sıhhatli ve güzel bir bedenin ölümüydü **bu**.(50/14); **O** gözlerimizin önünde, tükürdüğü kanla eridi(50/15); Sıradan bir ölüm değildi **bu**.(50/18); **Ben** sokağımda, insanı savundum.(50/31); Sanırım Arnavutluk taraflarından gelen bir göçmendi **o**.(51/10); **Ben** her seferinde bu iri ellerin iğreti olduğuna, bu fırlatma sonucu kaldırımı düşeceğine inanır, onları yerden toplamak için hazır beklerdim.(51/23); Hatırlayabildiğim kadar, sarp dağlarda geçmiş bir düğünün hikayesiydi **bu**.(51/29); **O** aradığını ilerlemiş yaşına, sefil kıyafetine, fakirliğine rağmen hâlâ arıyordu.(52/17); **Bu**, teselliden yoksun acı, onun yüzünde en ufak bir isyan meydana getirmedi.(53/1); Maydanozcu sokaklarda aranadursun, **o** aradığını mezar ötesinde bulacağından emindi.(53/2); Bazen de derin kaygusunun iki kaşının arasını buruşturduğu bir gün **o**, sıkıntının belki de en son tahammül anında "birisini" görürdü.(53/22); Kimdi o birisi, **biz** görmezdik.(53/24); Esmer, uzun boylu, güzel bir kadındı **bu**.(54/2); **Ben** bu hanımın ve benzerlerinin ölümüne inanabilirim.(54/29); Ne var ki **bu** zamanımızın bilmediği, duysa güleceği bir tehlikeydi.(55/4); **Onlar**, bir füzenin, bir bazukanın, bir şu ya da bu silahın yapabileceklerini bilirlerdi.(55/5); **Biz** böyle düşünüyorduk.(55/9); **ONLAR** dünyanın ve bilinmeyen gezegenlerin varlıkları, dünyanın ilk sahipleri olabilirlerdi.(55/22); Bunları bir yapan vardı elbette ve **bunlar** birer tesadüf olamazlardı.(55/28); **İkimiz** de karşı tarafın fikrinin yanlış olduğuna iman etmiştik.(58/2); Bu sokağı kurtaracak fikrin çarpışmasıydı **bu**.(58/3); **Ben** bir paşa torunu, Avrupa fikrini kendi fikri bilmiş, ileriye ve güzeli onda bulmuş bir münevver, **o** bir tesbihçi oğluydu.(58/5); **O** kendi lisanını konuşurken hatalar yapan bir insan, **bense** üç dilde okuyup yazan bir entellektüeldim.(58/7); Benim kanaatlerim büyük Avrupa'dan, **onunkiler** köhne şarktı.(58/9); **Ben** bütün dünyanın savunduğu bir fikrin taraftarıydım.(58/14); **O** ise güçsüzlüğüne rağmen köküne bağlı olmakta direniyordu.(58/15); **Ben**, gerçekten özgür olabilmek için, kökünden kopmalı insan diyordum.(58/16); **O**, hayatta kalmak ve gelişmek köke sıkıca bağlılıkla mümkündür diye savunuyordu.(58/17); Hülâsa, yenilmesi muhakkak olan bir fikrin kör bir taassupla koruyucusuydu **o**.(58/19); Çok zor günler geçirdi **onlar**.(58/27); **Onlar** çoğunluktaydılar.(58/29); **Diğerleri** korkuyorlardı ölümünden.(59/5); **Bu** onların inançlarının tam olmamasının gereği idi.(59/6); Ayrıca **onlar** kadını eğitmedikleri için kaba güçle kendi saflarında tutabileceklerini sanıyorlardı.(59/17); **Bu**, muasır medeniyetler seviyesine çıkmanın bir

başlangıcıydı.(59/28); **Onlar** erkek safında görev alacaklar, her türlü frenleyici inançlardan kurtulacaklardı.(59/30); Bütün sokakların hikâyesi **bu**.(60/10); Bunu sizden öncekiler başlattılar, **sizler** organize ettiniz, **biz** sürdürüyoruz.(60/11); Bu sokakta olmaması gereken bir tür cinayet **bu**.(61/4); **Kendisi** ifadesinde türbeyi ziyarette olduğunu söylüyor.(61/23); Çünkü **ben** de türbedeydim.(61/28); **Bu**, şu anda müşahedeniz altına aldığınız zanlıdır.(61/31); Bu, tahkikatın ilerlemesi yönünden sorulması gereken bir sorudur.(62/7); **O** doğruca namazgaha geçti ve iki saate yakın bir süre namaz kıldı.(62/19); Ne namazıydı **bu**. (62/21); Gerçi çağ dışı bir düşünce **bu**.(63/1); **Ben** şu kadar süredir sürdürdüğüm savaşta modern olduğunu sandığım bütün silâhları başarıyla kullandım.(63/2); Dıştan bakışta **ikisi** de, türbe de mescit de zararsız, kendi halinde gibi görünüyorlar.(63/9); Ne var ki; bu masum, bu zararsız görünüşe aldanmıyorum **ben**.(63/12); **Ben** de doktorum.(64/1); Benim için enteresan bir olay **bu** Komiser bey.(64/1); **Ben** ona mütefekkir ismini verdim.(64/18); Bir yaprak karşısında saatler geçiren, o yaprakta gördükleriyle bir felsefî sonuca varan bir insanın kültürü **bu**.(64/20); **Buysa** zamanımızda çoktan unutulmuş bir kültür türü.(64/22); **O**, meselâ altını, satın alma gücünden çok, içinde atomların Yaradan aşkıyla raksettiği canlı bir varlık olarak görüyor.(64/25); **O** kendi adında, kendini lopluma adanmış bir mücahit evham ediyor.(65/6); Ama **bu** sadece bir nezaket gülümsemesiymiş gibi geldi bana.(65/15); **Ben** de beraber olayım istedim.(65/21); Oysa **biz** bugün sizinle konuşmuştuk.(65/21); **O** nezaketle hafifçe eğildi.(65/22); **Sen** belki hatırlarsın.(66/3); Ancak **o** kavak köklerinin topladığıyla üzüm yetiştirmeye kalktı.(66/28); **O**, sokağın kurtuluşunu Avrupa'da aramaktaydı.(67/5); **Bu** inkâr edilemez.(67/18); **O** da savunduğu fikrin asıl sahipleri gibi saptırılmış, aldatılmış.(67/23); **O** düşünüyor ki; maddeye hükmeder hale gelmiş ülkeler madem bu yolla o yüksekliğe erişmişlerdir, öyleyse sokağımızın kurtuluşu da bu yoldadır.(67/25); **O**, bu küçücük varlıklardan ideolojisi adına ürküyor.(68/16); **O** içinin bütün samimiyetiyle farkına varmaksızın ONLAR'ın fikirlerini kendi fikri olarak savunmaktadır.(69/16); "**Siz** bilim adamısınız doktor bey.(69/19); **Biz** çocuklar oyunumuzu bırakmış, olacakları seyre koyulmuştuk.(70/8); **Bu** bir saate yakın dua, bir saate yakın kıran kırana doğuştu.(70/13); Ancak **onlar** konuşma ve hareket yeteneklerini kaybetmedikleri için durumlarını bilemezler.(70/29); Ama **ben** o bebekten ümitliyim.(71/11); Bilmek zorunda olduğumuz gerçekleri adım adım da olsa **o** ortaya koyacaktır.(71/12); **O** döndükten sonra arkadaşıma "Geçen konuşmamıza dönelim ister misiniz?" dedi.(71/23); **Ben** mağaramda oturur, bütün

bunları dikkatle seyrederdim.(72/20); **Onlar** çoğunlukla pek az konuşurlar, çok zaman susarlardı.(73/1); **Ben** büyülenmiş gibi gözlerimi o kırmızı balondan alamıyordum.(73/10); Balonun kaçışına **biz** nazar deriz doktor bey.(73/23); Oysa ne inkâr edilmez bir güçtür **o**.(73/25); **O** nazarın varlığına inanıyordu.(73/28); **Bense** inanmak bir yana alay ediyordum.(73/29); Benim için **bu** o kadar imkânsızdı ki, tereddüt etmeden “Evet” dedim.(74/2); **O** duraksıyor, “Yazık olacak hayvana” diyordu.(74/5); **Biz** insanlar sahip olduğumuz kabiliyetleri ve güçlerimizi tamamen bilmiyoruz doktor bey.(74/13); **O** yükseldi yükseldi, bir uzun selvinin son dallarından birine takıldı.(74/13); En ufak bir esinti ipi kurtaracak ve **o** temelli uçup gidecekti.(74/21); Oysa şimdi **o** artık bir daha geri dönmeyesiye yok olmuştu.(74/28); Acaba **o** da bir balon gibi uçvurecek miydi?(75/3); **Bu** bir fikir ileri sürmekten çok ağızdan istenmeden kaçmış bir söz gibiydi.(75/16); **Ben** nelerden korkmadım ki.(75/18); **İkisi** de sustular.(75/20); **Bu** bir bakıma ona hastasın demek oluyordu.(75/21); **Siz** bende bir şey arıyorsunuz.(76/29); **Ben** dünyayı rengârenk balonlardan oluşmuş bir varlık, görüyorum.(77/3); **Ben** teşhisinize rağmen hatta müdahalenize rağmen balon olmakta devam edeceğim.(77/7); **Siz** de benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine benzer sokağa sahipsiniz.(77/16); Acaba **siz**, bende tespit ettiğiniz ura bakıp kendi sahip olduğunuzu görmezden gelme telâşi içinde değil misiniz?(77/20); **İkisi** de aynı anda bana döndüler.(77/31); **Ben** ben değilim doktor.(78/12); **Ben** konağım, mescidim, evliyayım.(78/12); İlk gün cesedin yanında gördüğüm kedydi **bu**.(79/9); Bir düğmeydi **bu**.(79/23); İşte **o**, tam rahmetlinin oğluydu.(80/19); **O** da pek oyalanmadı zaten.(80/27); **O** buralara düşecek adam mıydı?(81/10); **Kendi** idadi mezunuydu.(81/14); **Ne** oluyordu bu gençlere, bilmiyordu ki.(81/16); Eski kafalı değildi **o**.(81/17); Kadının parmağının bile zorlukla görüldüğü o devirlerde **onlar** ancak o resimlerdeki açık saçık frenk kadınlarına bakar; cinsiyeti teferruatıyla o kitaplardan öğrenirlerdi.(81/25); **O** haram, **bu** günahı.(81/28); **Şu** var ki şimdiki gençler bu mutluluğun kıymetini bilmiyorlar.(81/31); **Biz** genci böyle düşünmemiştik.(82/12); Kirli çıkın **bunlar**.(82/25); Sonra da koyunlarından **neler** çıkmaz.(82/26); **O** da fakirlikten dem vurmıştu.(82/230); Kaçın kurrasıyım **ben**.(82/3); Sonra **ben** de oturmak ihtiyacını hissettim.(84/18); Tuhaf bir durumdu **bu**.(85/13); **Olanlar** bir anda gözümde canlandı.(85/2); **İkisi** de candan karşıladılar beni.(85/22); Oysa şimdi durumu açıklayabilirim dedi.(85/25); **Kim** haber verdi size kuzum.(85/29); Gayri ciddi bir tutum **bu**.(85/31); **Şurası** bir gerçek ki olayı sizin duyduğunuz kadar **ben** de biliyorum.(86/12); **Ben** bu hali şöyle izah

ediyorum.(86/15); **Onlar** bu haberi bir ayağı yok bir zenciden daha bir kaç dakika önce öğrendiklerini söylerler.(86/30); Bu konuda dikkate değer bir ikinci hikâye de **şu**.(86/4); İlk defa avucundakilerin sayısını **sen** biliyordun.(87/9); **Sendekiler** de biliyordu, böylece bendekiler ve ben bildim.(87/10); İkinci kere sorduğundaysa **sen** bilmiyordun.(87/11); **Sendeki** de bilmiyordu, **bendeki** öğrenemediği için söyleyemedi bana ve böylece **ben** de bilemedim.(87/12); Bu olayı **siz** biliyordunuz, **sizdekiler** biliyorlardı, bendekiler ve ben de böylece bilebildim.(87/14); **Siz** bütün bu söylediklerimi şaka kabul edin doktor bey.(87/15); **Ben** de şu küpeki vuracam.(88/29); Elindeki tabancaya **hepimiz** büyülenmiş gibi bakıyorduk.(88/30); **Şu** var ki, bizim bu yaşlı sokak köpeğine sahip çıkmamız durumun gereği idi.(89/2); **Öteki** cevaben "Uracam" diye inatlandı.(89/11); "**Sen**" dedi.(89/13); **Sen** söz verdiğin için ateş ettin.(89/25); **Biz** de söz verdiğimiz için onu koruduk.(89/26); Orada **neler** olmadı ki.(90/16); **O** seccadede derin bir huşu içindeydi.(90/31); **Biri** şu ya da bu sebeple bu çizgiden şaşsa bir yetişkinin ikaz eden sesi hafifçe kulağından tutar ve görmezden geldiği yolu gösterirdi.(92/8); Çünkü **o** ömrü boyunca isteklerden geçmiş, herkese yardımcı olmuş bir insandı.(92/19); **Bu** da Allah rızası için demiş.(92/27); Ama **bu** rüzgârdan da olabilirdi.(94/3); **Siz** entelektüelsiniz.(94/12); Artık **onlar** toplumun ianesine muhtaç edilmiş, kültürden yoksun küçük bir topluluktu.(95/17); **Bu** bir dine dönüş mü?(95/31); **Sizler**, siz entelektüeller sürdüreceksiniz savaşı.(96/13); Babalarınıza rağmen **siz** başaracaksınız bundan sonraki mücadeleleri.(96/13); **Ben** asıl diğerinin kaatil olmuş olmasını temenni ederdim.(96/17); Çünkü **o**, geriliğin sokağımızda yıkamadığımız son kalesidir.(96/18); **Onlar** kuvvetliye uyarlar.(96/20); Karşı fikre de sahip olsa **o** bu bakımdan takdire değerdi.(96/26); **O** fikri anlatmaktan çok yaşayan bir aksiyon adamıydı.(96/29); **O** modern dünyanın ilerlediği yolun aksi yönünde kendi içinde ilerliyor ve derinleşiyordu.(97/3); **Onlar** bizzat kendilerinin meydana getirdiği sele kapılmış gidiyorlardı.(97/6); Bütün bunlar olurken, onlar rönesans temelleri üzerinde yükselirken, büyük Fransız ihtilaliyle geriyi zincirlerken **biz** ne yaptık?(97/12); **O** bir müstebitti.(97/21); **O** ailede tüm iradelerin mümessiliydi.(97/21); **O**, "Hürriyet, evet" derdi.(97/22); **Ben** hiç bir zaman böylesine anlamsız bir şey için bol vakte sahip olamadım.(97/30); **O** karanlıkların adamlarıyla, gerçek pırıl pırıl gözlerimin önündeyken konuşamaz, kulak veremezdim onlara.(97/31); **Onlar** sizce aptal mıydılar?(98/3); **Onlar** aptal değillerdi.(98/5); **Onlar** intibak kabiliyetinden yoksundular.(98/6); Toplumun üzerinde titizlikle durması gereken bir faktördür

bu.(98/10); **Ben** çoğunlukla evden pek çıkmam efendim.(98/26); Bugün **ben** bakıyorum.(98/28); Düşünün **ben** bile dün gece o evde ışık gördüğümü zannettim bir an.(99/7); **O** cinsinin en alımlı tiplerinden biriydi.(99/28); **Ben** bu davranışlarının altında derin ve onulmaz bir keder sezerdim.(100/1); **Bu** o güne kadar onda gördüğüm güzelliğe pek benzemiyordu.(100/12); İnsanı çıldırtan bir histi **bu.**(100/16); Zaman zaman **o** da bize misafir gelir, dadımın odasına kapanırlar, saatlerce çıkmazlardı.(100/22); Sonra **o** tane tane şunları söyledi.(101/12); Bu konakta, Küçük bey, **hepiniz** bana çok iyi davrandınız.(101/14); Şu var ki, sizin nazarınızda **ben** hiç bir zaman gerçek bir insan olmadım.(101/16); Bir **siz** üzüntümün farkına varır, sebebini sorardınız.(101/21); **Ben** bu eve acı tatlı birçok hatıralarla gelmiştim.(101/23); **Ben** de anlatırdım.(101/26); **Ben** bir prensin kızıydım.(102/1); **O** güçlü bir erkek, iyi bir hükümdar, mükemmel bir babaydı.(102/3); Ama **onlar** esirci, **bense** esirdim.(102/6); **Onlar** bir esirci gibi davranacaklar **bense** bir esir gibi katlanacaktım.(102/7); Asıl yurdumuz değildi **orası.**(102/14); Çok çok eskiden büyük bir denizin ortasındaki ufak bir adanın ahalisi imişiz **biz.**(102/14); Devlere uzun seneler yetecek yiyecek adaya çıkarılmış ve **bizinkiler** gemilere yüklenmiş.(103/1); **Ben** konaktaki duruma katlanıyordum.(103/23); **O**, bana “Peki onu niçin bu güne kadar kullanmadın?” diye **sordu.**(103/25); Oysa yıllarca **ben** bunu özlemiştim.(104/4); Muska kaybolmuştu, rengi garip bir şekilde beyazlamıştı, penceresi açıktı, oysa **o** çok üşür en sıcak günlerde bile penceresi açık yatamazdı.(104/26); Kapıyı açtı, önce **o** girdi içeri ve hayretle haykırdı.(105/8); **Biri** bu odayı kullanıyordu.(105/9); Bütün eşyalardan belliydi **bu.**(105/10); Kimbilir belki de bir başkası içindi **bu.**(106/9); **O** gösterdiğim karttan çok boyuma, vücut yapıma dikkat etti.(106/25); "Onu şeyler, işte **ONLAR** öldürmüş, diye **duymuştum.**(107/5); **Onlar** nasılsınız diye sorarlarsa **siz** bu sorunun arkasında gittiğin yol yanlış ikazını bulursunuz.(107/25); Tabî **hepsi** böyle değildir.(107/31); Tenkit bir yana beğendiklerini bile söyler **onlar.**(108/1); **O** da beni gezip eğleneyim, günümü gün edeyim diye teşvik eder dururdu.(108/5); "**Onlar** böyle bir şeye engel olmazlar mıydı?"(108/21); Tuhafır, **o** da annesi gibi nedense gece gidip gelmeyi tercih ederdi.(108/28); Oysa **siz** de bazı şeyleri dikkatle takip etmişsiniz.(110/18); Belliydi, **o** da çıkmış ve dolaşmıştı.(109/12); **O** namazını bitirene kadar **ben** sofrayı hazırladım.(109/12); **Siz** hayret etmekte mazursunuz.(110/12); **Siz** bu sözümden basit bir insanın bir sokağı bütün bir dünya gibi gördüğü sonucunu çıkarmıştınız.(110/16); Zaten **bu** da bir bakıma cinayetten bahsetmek demek oluyor, ama dolaylı

olarak.(110/6); Oysa **ben** bu sözü şöyle söylemek istemişim.(110/18); Yine aynı denge kanununun gereğidir **bu**.(110/23); Eğer sizde ikaz ettiğim tehlikeden ufak bir iz kalırsa ve bir an onun üzerinde düşünürseniz, **bu** Ömrümü verdiğim savaşın bir mükâfatı olacaktır.(111/14); Ama **siz** çılgın bir idealistsiniz.(111/19); İsrafın akıl almaz bir şeklidir **bu**.(112/2); **Ben** olaya bir Devlet temsilcisi olarak katılıyorum.(113/2); **O** cevaben "Durumu sen bile anlamak istemiyorsun" dedi.(113/3); **Ben** de, karşı taraf da sizce bilinmeyen bu kuvvetlerden yararlanarak çarpışacağız.(113/7); **O** son defa ikimize de baktı ve çıktı.(113/11); Ve **o** bu işte yapayalnız öyle mi?(113/14); **Kim** beraber oldukları, nedir bilmediğimiz bu güçler?(113/16); **Kim** ne düşünürse düşünsün, şu anda umurumda değildi.(113/20); **Ben** cinler derken Cinler demek istedim.(113/27); **O** da, **ben** de cinlerin var olduklarına, dünyamızda, aramızda, İçimizde yaşadıklarına inanıyoruz.(113/29); **Onlar** daha insanlar yokken yeryüzünde vardılar, halen varlar ve var olmakta devam edecekler.(113/30); **Bu** etli canlı bir insan.(114/6); Sanırım **siz** de onun peşindesiniz.(114/7); **O** da olmasa pek yalnız hissedeceğiz kendimizi.(114/25); Doktor ölüm şeklini tesbite çalışırken **ben** tek tek bütün odaları dolaşım.(118/24); **İkimiz** de iyice acıkmıştık.(119/24); Küçük bey yıllarca açılmamış olduğunu iddia ettiği kapının anahtarını koca desteden o kadar kolaylıkla buldu, çıkardı ki, o kapıyı defalarca kullanmayan bir insan için imkânsızdı **bu**.(120/1); **Bu** aslında çoktan şüphelenmeye başladığım Küçük beye tuzaktı.(120/11); **Ben** bu muskanın varlığına inanıyordum.(121/12); **Bu** ağır gelir size.(122/23); Çünkü **siz** hayatınızı süsleyen başarılarınızla bizzat yaradan olmak iddiasındasınızdır.(122/23); Çünkü **siz** sizsinizdir.(122/27); **Siz** sonsuzluklar ve tarifsiz güzellikler mahşeri Allah yolu içinde mutlak özgürlüğü bilemezsiniz.(122/4); **Bu** bir kozdu benim için.(125/24); **Bu** bir çuval pirinç içinde bir darı tanesi aramaya benziyordu.(126/12); **Bu** bir kapaktı ve sonradan sökülen bileziğin yerine belli etmeden konulmuştu.(126/28); **Ben** de elime aldım silâhımı ve cep fenerimin ışığında inmeye başladım.(127/19); **Burası** uzun gayretlerle meydana getirilmiş geniş bir salondur.(127/22); Doktordu **bu**.(127/30); **Biri** 'aradıkları konakta' diyordu.(128/17); **Diğeri**yse, 'evet ama' diye cevap veriyordu.(128/18); Sanki konuşuyordu ve **ben** kulaklarımla duyuyordum.(129/25); Ve **siz** bunu biliyorsunuz.(130/12); Ama **biz** bütün insanları aynı durumda görmek istiyoruz.(130/19); **Bu** onların bize yaklaşmaları anlamını taşır.(130/31); Ve **ben** bu iğrenç yüzle karşı karşıya kaldım.(131/8); Ama korkutmadı **bu** beni.(131/31); Onun büyüdü gücünden **ben** neden yararlanmamalıydım?(132/3); Ne yapıyordum

ben?(132/14); **Siz** doktor, içinizde hala bu oyuna devam etmek gibi bir istek hissediyor musunuz?(132/28); **İkisi** de siyah ve özel biçimde elbiseler giymişlerdi.(133/15); Ay tepede ve **biz** kutsal görevimizi yapabilmek için huzurunuzdayız.(133/19); **İkisi** de secde etmiş, bir süre bekletiler.(133/29); İnsanı şehvete iten bir danstı **bu**.(134/1); Sonra **ikisi** büyük bir kap içinden uzun uzun içki içtiler.(134/4); Ve **ben** peygamberin yaralandım.(134/24); **Ben** sana inandım, sana taptım.(134/25); Herkes senin düşmanınken, **ben** dostundum.(134/27); **Ben** o gülüşte pek çok hissi bir arada duydum.(135/3); **Ben** bütün bunları mabutların emirleri saydım.(135/18); **O** nerdeydi?(136/10); Tapınağa son bir defa baktıktan sonra **ikimiz** de dışarı çıktık.(136/17); Sonra **ben** sorguya başladım.(137/4); **Ben** sorguyu tapınakta yürütmeliydim.(137/12); Tevkif edilmeme rağmen sizden daha hürüm **ben**.(137/25); Baş tarafı sisler içinde kaybolmuş, sonu hiç de belirli olmayan bir olaydı **bu**.(139/3); **Kimse** cevap vermedi.(140/9); Üç kişiydi **bunlar**.(141/12); **Üçü** de hırsızlıktan hüküm giymişlerdi.(141/12); **O**,ölüm sebebinin cinsi sapıklıkla ilgili olduğuna inanıyordu.(141/20); **Bu**, küçük siyah gözleri çıkık, elmacık kemikleri içine gömülmüş bir adamdı.(141/24); **Sen** bunun, yani Gardrob'un himayesinin ne olduğunu bilmezsin.(142/16); **Ben** hırsız değilim, katilim.(142/18); Her zaman yapılan bir numaradır **bu**.(142/24); Bir gün **ben**, Gardrop, buradaki itlerin titrediği ben, hayatını ona anlatması için yalvardım.(143/4); Yaman bir ay olacaktı **bu** onun için.(143/12); **Ben** de hastaydım.(143/13); Veremdım **ben** de, idareden onlara müdara etmiyordum.(143/14); Onun sabah namazı kılmak için abdest almaya kalktığında **ben** kararımı verdim.(143/24); **O** gösterdiği yakınlığa ve zafiyetini belli ettiğine pişman gibiydi.(144/5); **Ben** de sizi şey zannetmiştim.(145/3); Üniversiteden ayrıldım **ben**, matematik bölümünden.(145/17); **Bunlar** onun konuşmalarından zapt ettiğim sözler ağabey.(146/17); Gece nöbeti **bu**, çetin bir nöbet.(147/3); Ülkemin önderliğinde olacak **bu**.(147/6); Oysa **bunlar** Allah'ın övdüğü ve takdir ettiği değerler.(147/8); **ONLAR** ne oldular?(147/25); **O** da katil miydi?(148/1); **Bu** milyonları içine alan bir katliamın bir sokaktaki serpintisi sadece.(148/8); **Siz** bu iş dolayısıyla görevinizden uzaklaştırıldınız.(148/15); Sonra doğruldu, istemeyerek **ben** de ona uydum.(148/24); **O** beni aydınlatabilirdi.(148/27); **Siz** onlarla beraberiniz.(149/6); **O** haklı.(149/19); Hikâyeye **kendiniz** bir son yakıştırırsınız.(149/25); **Ben** size ondan dinlediklerimin özetini nakledeceğim.(150/4); **Bunlar** dünyaya ait değillerdi.(150/6); Öyleyse **ONLAR** buna mani olmalılar, insanı mutlu kılacak ve yükseltecek bu yoldan, insanı

saptırmalıydı.(150/23); **ONLAR** da öyle yaptılar.(150/24); İnançta kalan boşluklardan **ONLAR** maddeyi esas alan fikirleriyle sızdılar.(151/10); Fuhuşu din şekline sokmuş bir inançtı **bu**.(151/19); Bu gerçeği **ONLAR** pek iyi biliyorlardı.(153/9); **O**,bu fikirden hareket ederek şöyle düşünüyordu.(153/12); **Bunlar** ideolojilerdi.(153/25); **Biri** boynundan kısa bir iple, **diğeri** ayağından daha uzun bir mesafe içinde bağlı.(153/30); Ayrıca **o** yalnız olmadığına derinden inanıyordu.(154/22); İçimi ısıtan inanç ve ümit dolu bu tebessümle **ben** de gülümseyerek cevap verdim.(155/15); Bu hikâyenin bir sonu olmaması gereğine artık **ben** de inanıyorum.(155/16)

A.3) İsim tamlaması olan özneler

A.3.1) Belirtili isim tamlaması olan özneler

Belirtili isim tamlamaları cümlede özne görevinde bulunabilir.

ONLAR'ın varlıkları bütün bu saydığım ve çocukluğumu yapan gerçek renkler gibi inkâr edilemezdi.(5/10); O zamanlar **ONLAR'ın varlıkları** o kadar kesindi.(6/12); **ONLAR'ın var olabilecekleri**, otuz ayrı yerde geçirilmiş yıldan sonra, otuz tahsil ve tecrübe yılından sonra akla gelmemeliydi bile.(6/1); **Onun evi**, hepimiz için sırlar, akıl edilmesi zor fikirler ve sınırları belirsiz bir dünya demektir.(7/20); **Hepimizin birer tahta kılıcı vardı**.(8/1); **Aceleleri vardı onların**.(8/31); **O yaşta bir insanın evlenme isteği** bir şeytan kandırmasından başka ne olabilir?(9/19); **Dürüst yaradılışı**, geçen otuz yıldan kirlenmemiş, yıpranmamış, renk değiştirmemişti.(10/11); O konuştuğça, gözümde **geçmiş otuz yılın bana verdikleri** fakirleşiyordu.(12/7); **Yaradılışın ve yaradılışının sırrı** bu kadar mahdut olabilir miydi?(12/12); **Serin bir taşlığı** vardı.(13/5); **Bu çok ince ve çok yüksek topukların sürükleyip getirmek istediği** nasıl bir şeydi?(15/3); **Onun ismi** neydi hala bilmiyorum, çoğu da bilmezdi sanırım.(17/8); Nitekim **kızının** da **ismi** bilinmezdi.(17/10); Sonra **kolları** gevşerdi **Gülüm'ün**.(17/30); Canım vücudu tiril tiril kumaş altında bir başka canlanır, **annesinden belki de bir düşte çaldığı aynı çukurlarla süslü yanakları** elbisesinin renginde, beklerdi.(18/27); **Siyah burma bıyıkları** beyaz teninde daha bir göz alırdı.(20/1); **Benim kaşığım** kemik ve bağa karışımıydı.(20/25); Karanlığın iyice koyulaştığı noktalarda Haziran böcekleri yanar, söner; **bir gece kuşunun ötüşü** duyulurdu.(21/14); **Yılyastıklarının fışkınları** yeşilin en güzeliyle boy atardı.(23/2); Göze hoş gelmeyen hemen her şey için **çamaşırcının kızının gülüşü** örnek gösterilirdi.(24/3); Bulduğumuz yaşın düşüncesiyle **ikimizin de aynı insana kendimizi beğendirmeye çalışmamızın hiç**

bir sakıncası yoktu.(25/20); Renkli kalemlerle ne kadar süslenirse süslensin **böyle bir planın kâğıt üzerinde çizilerek gönderilmesi** yakışık almazdı.(25/29); Bu söz üzerine **Gülüm'ün kaşları** çatıldı.(27/3); **Plânın çevresi** lâle motiflerini esas alan güzel bir su ile işlenecek, plânın baş kısmına yüz yüze bakan iki tavus kuşu yapılacak, gagaları arasında şu yazı bulunacaktı: "Yüksek bir huzura takdimdir."(28/2); **Eli** uzundur **hükümetin**.(29/2); **İnce soğuk bir terle kaplanan cildim** üşüyordu.(29/13); **Duyu organları** tamamı, kaslarım, kemiklerim, bütün hücrelerim o anda sırf idrakti.(29/14); **İnsanların tamamı** aynı gaflet içinde değiller kuşkusuz.(30/29); Bu bakımdan belki **sayıca çok ama değerce az dünya topluluğunun bu gaflet içinde oluşları** size hak kazandırmaz.(31/1); Bu yüzden **eksik, yetersiz ve yalın kanunların varlığı** yadırganabilir mi?(31/9); Öyleyse nedir **endişen senin?**(33/13); **Sokağımın insanları** kayboluyorlardı.(33/23); **Değişmenin gerçek anlamı** buydu.(35/27); Diyelim ki **sokağın direnmesi** bu bedene uymayacak elbiseye karşıydı.(35/28); Değişmeyle **ONLAR'ın ilgisi** ne?(36/1); **İnsanın gücü** yaratıldığı amaca yakınlığıyla mümkündü.(36/23); İşte **sokağımızın ONLAR'la ilgisi** bu.(36/26); Bu yaşayım, içimde hâlâ **o delikten görülebilecek şeylerin özlemi** vardır.(38/14); O zaman **gördüklerimin ifadesi güçlüğü** dikildi karşıma.(39/30); Böylece **benim defterim** de bir süre sonra boş sayfalarla dolmaya başladı.(40/25); **Bunun tespiti** hiç de akıp giden hayata göre tabii değildi.(40/26); **Defterin içi** saman doldurulmuş soluk tüylü kuşlar gibiydi.(40/28); Aslında **onun bulunması** benim için üstüne düştüğüm kadar önemli değildi.(41/24); **Gülüm'ün annesi** bile beni çok daha önce tanımış olduğu halde ancak yeni yeni tanışıklık veriyordu.(42/17); **Zavallı yavrum benim**, olanların farkına varmamam için elinden ne gelirse yapmıştı.(43/4); **O Mülâzım isimli kaatilin evimize muntazaman gelişi** içimde her şeyin yolunda gittiği kanaatini uyandırıyordu.(43/7); **Sesi** elemle titredi **babannin**.(44/10); **Kişilerin birbirlerine güveni** pek çok şeyi beraberinde sürükleyerek kaybolmuştu.(46/11); **Gülüm'ün annesi** derinden iç geçirdi.(46/16); **Büyüklerinin ruhları** yaşamaktalar ve senin yaptıklarının seyircisi onlar.(46/21); Neden sonra **dudaklarının kıpırdanması** durdu.(47/10); Çok iyi biliyorlar ki, **ellerinden gelebileceklerinin tümü** bana baş eğdiremeyecektir.(47/21); Sanki denmek isteniyor ki; **zamanımız insanın hayatı**, yaşaması gereken hayattan o kadar uzak ve makineye o kadar yakın ki, bir gün bozulacak ve bir hurdalığa atılacaktır.(48/20); Uzaktan uzağa **bir köpeğin hiddetli havlaması** duyuluyordu.(48/30); **Müziğin milliyeti olmaması** gerekir.(49/14); Sokağım, varlığım,

evladım benim.(49/28); Sizce **güzelin değersizliği** eski oluşundan.(50/1); Bugün **nemiz** kaldı **bizim?**(50/6); İşte **sokağımızda savaşın nedenlerinden biri** buydu.(50/30); **Tam ifadesini bulamamış kelimelerin ardında gizlenmiş, yanık bir gönlün izleri** kulağa çarpardı.(51/27); **Onca gelinin kaybı**, ellerinin suçuydu.(52/5); **Şarkının, “İşkodralı Tefrik beyden imdat umarım” şeklinde bir nakaratı** vardı.(52/6); Ancak **onun akli** başındaydı.(52/13); **Onun ümidi** var.(52/27); **Kadının sesi** çirkin bir şekilde yırtık, yüzü pek çok kere, ısrarla tekrar edilmiş ve kanıksanmış zevklerle dolu bir hayatın hikâyesini öğünerek tekrar ediyordu.(54/11); **Bizim dünyamız** tesadüfen oluşmuş rast gele bir dünyaydı.(55/12); **Bizimle beraber yanımızda veya içimizde nefes alan diğer bir cins canlıının varlığı** neden mümkün olmasındı.(55/20); **Bu gün arkeologların çözemedikleri binlerce sorunun cevabı** böyle bir iddia ile hemen olabilir sınırları içine girmiyor muydu?(55/24); Oysa **insanın ilerleme ve özgür olma şansı** böylece hudutlanıyordu.(57/22); **Benim kanaatlerim** büyük Avrupa'dan, onunkiler köhne şarktı.(58/9); **Benim gurubumun başarısı**, elinde tuttuğu devlet gücüne rağmen bu kadar büyük olamazdı.(58/30); **Bizim bir diğer avantajımızsa** onların kadınlarıydı.(59/11); Yavaş yavaş da olsa maksadım geliyor, **kadınlarımızın gür saçları** örtüler altından perçemler şeklinde bütün güzelliğiyle dökülüyordu.(59/24); **Bizim fikrimiz** nasıl söyleyeyim şanjman halinde, bir değişiklik içinde ve yabancılaşıyor.(60/19); **Benim neslim** yaşı gereği artık toplam çizgisini çekip, kâr zarar hesabını yapmak durumunda.(60/26); Böyle bir ortamda **bir oğulun bir anneyi öldürmesi** akla uygun düşmüyor.(61/7); Gerçi zanlı henüz müşahade altında, **aklî dengesinin yerinde olup olmadığı** şüpheli.(61/8); Oysa **onun bu münasebetle yok olması**, sokağın geleceği bakımından ne kadar iyi olurdu.(62/4); **Bunun** herhalde üzerinde **iyi bir etkisi** olacaktır.(64/8); **Arkadaşımızın bu günkü toplumun el üstünde tuttuğu değerlerle pek sınırlı bir ilgisi** var.(64/23); **Hemen her şey konusunda kendine özgü değişik fikirleri** var.(64/27); Gerçek anlamıyla **onun için dünyanın tamamı** bu sokak.(65/5); Doktoru görünce **kadının gözleri** bir başka ışıkla yandı.(65/11); Belki **erişilmenin zorluğu** onları gözümde daha da imrenilir gösteriyordu.(66/17); **Nice gerçeklerin, görünenin ötesinde bulunabileceği** inkâr edilemezse de.(67/12); **Sokağımızın son günlerindeki manzarası** da aynı şeyi söylüyor.(67/17); **Bu tarımın öncülerinden biri** küçük bey.(67/22); O düşünüyor ki; maddeye hükmeder hale gelmiş ülkeler madem bu yolla o yüksekliğe erişmişlerdir, öyleyse **sokağımızın kurtuluşu** da bu yoldadır.(67/25); **İnsan güçlerini böylesine**

değerlendirme yeteneğine sahip birinin, bu kuvvetlerini kullanmak istememesinin sebebi nedir sizce?(68/23); **Doktorun şen kahkahası** kulaklarımda çınladı.(68/28); **Şeytanın dünyamızdaki gücünü sağlayan en büyük avantajı** da onun varlığına inanılmaması ve onun bir ilkel insan hayalinin ürünü kabul edilmesi.(69/6); O gün, **gerçek insanın ve onun katkısız özgürlüğünün başlangıç günü** olacaktır.(69/27); Dünya henüz keşfedilmektedir ve **bilimlerin tümü** henüz emekleyen bebeklerdir.(71/10); Çünkü **onun laboratuvarı** var.(71/12); **İki yüz yıl evvelin adamının radyo dalgaları konusundaki direnmesi**, herhalde sizin şu andaki tutumunuzdan pek farklı olmazdı.(71/18); Evvelce de belirttiğim gibi otuz yıl önce **bizim semtlerin çocukları** oyuncuğunu kendisi yapmak zorundaydı.(71/30); **Benim yerim** mezarlıkla bostan arasına sıkışmış büyükçe bir üçgendi.(72/9); **Toprak içine oyulmuş, benim sığınabileceğim kadar büyük bir de mağaram** vardı.(72/11); **Bütün çevrem** türlü seslerden oluşmuş hoş bir müzikle dolardı.(72/23); **İnsanın nasibi** eğer zehirse, her zerresinin lezzetini hissetmeli.(72/29); Bazen **içlerinden birisi** başını masmavi göğe kaldırır, derin bir of çekerdi.(73/2); Bu arada **gramofonun borusu** incelmış ve hımmım sesiyle durmadan gazeller söylerdi.(73/3); Ancak takıldığı yerde **balonun uzun süre kalmayacağı** belliydi.(74/18); **Benim varım**, sevgilim, sokağım yerinde duruyordu.(75/9); **Benim balonun kayboluşunda yok olmayı görmüş olmam** o yaşın omuzları için ürkütücü bir ağırlıktı.(76/2); **Sessizliğin uzaması** ürkütüyordu beni.(77/28); **Uğraşmamızın hedefi** bu olmuş olsun.(78/6); **Benim selâmetim** tek başına söz konusu olamaz.(78/8); **Küçük beyin ifadesi** arkadaşımı temize çıkarmış ama, bu basit görünümlü cinayeti içinden çıkılmaz bir hale getirmişti.(78/23); Evden çıktığımda **Gülüm'ün annesi** bir el işaretiyle beni çağırırdı.(80/1); **Onun suçsuz olduğu** tarafımızdan bilinmektedir.(80/6); Birden **onun sesi** dikkatimi çekti.(80/29); Benzi sarı, yüzü uzun ve çarpık, **gözleri** çipildi **adamın**.(82/23); **Onun yayvan konuşması** odadan duyuluyordu.(83/22); **Küçük gözleri** cam gibiydi.(84/13); **Bir kaburga kemiğimin mermiyi saptırması** muhakkak bir ölümden kurtarmıştı beni.(85/8); **Kaatilin bizi öldürmesi** hiç de gerekli değildi.(85/13); **O yaratıkların fikrimizden geçenleri bilmeleri**, karşı tarafın haberdar olmasını mümkün kılıyor.(86/18); **Başka türlü davranışımı anlatabilmenin imkânı** yok.(87/24); **Arkadaşımın yüzü** o yumuşak görünüşünü kaybetmişti.(87/27); **Hastaneden hemen ayrılmam ve bu savaşa katılmam** gerekiyor.(88/2); **Böyle bir güç yarışmasının sonuysa** kavgaydı tabî.(89/6); **Arkadaşımın avucu** simsiyah barut yanığı idi.(89/22); **Kişinin mutluluğu**

komşusuna ve sokağına verebildiği kadardı.(92/4); Biri şu ya da bu sebeple bu çizgiden şaşsa **bir yetişkinin ikaz eden sesi** hafifçe kulağından tutar ve görmezden geldiği yolu gösterirdi.(92/8); Ayrıca **ölünün koynundaki paketin tarife göre bir plân veya bir defler olma ihtimâli** kuvvetliydi.(93/28); Yurdumuzda ancak on dokuzuncu yüzyıl başlarında ışıklarını yaymaya başlayan Avrupa medeniyeti, bünyemizde türlü zorluklarla karşılaşırken, **imparatorluğun köhne yapısı** çatırdıyordu.(94/20); **Mescidin müşterileri** âdet haline getirdikleri bir taklidi sürdürüyorlardı.(95/5); Böylece **camiin fonksiyoner niteliği** kolayca sıfıra indirildi.(95/19); Aynı açıdan bakınca, **babanızın mağara hayatı yaşayan bir klan başkanından farkı** neydi?(97/19); Bir bakıma **onun dönüşü** beni memnun ediyor.(97/26); **Çoğunluğun inandığı** ne kadar mantıksız da olsa bayağı tesir altında kalıyor insan.(99/6); **Bu güzelliğin o güne kadar dikkatimden kaçmış olması** tuhaftı.(100/18); **Onun o hali** hafızamdan hiç silinmedi.(101/1); **Bizim ülkemiz** çöldü.(102/12); **Bizim küçük adamız** onlara daha da küçük gözükmüş.(102/24); **Dadımın rengi** beyazlaşmıştı.(104/15); **Boynundan hiç çıkarmadığı muskası** yoktu.(104/17); **Onun böyle bir derbederliğe katlanabilmesi** imkânsızdı.(105/30); **Bu inancın aşırı cinsi istekten olduğu** belliydi.(106/21); Genç bir hanımın **böyle bir sokakta dul olması** suçtur.(106/30); **Bir kadının erkek arkadaşları** olamaz mı?(106/31); Meselâ **şu karşıdaki konağın sahibi** yaşlı bey.(108/2); Yapmacıklı bir tavırla "Siz bilmezsiniz **genç bir dulun geceleri** nasıl zor geçer.(109/4); Vücutta hücre nasıl bağımsız bir varlıksa, nasıl ezeli denge kanununa göre o vücutsuz, vücut onsuz olamazsa, **benim sokağım** da odur dünya için.(110/19); **Sizin sokakta birinin başının ağrması** Ford'un otomobil üretimine etki ediyor.(110/26); Ciddi bir ifadeye büründü **doktorun yüzü**.(111/18); **Onun bu zavallı ve aciz durumu** rahatsız eder insanı.(111/29); Hem de **herhangi bir insanın sadece söylemiş olmak için söyleyiverdiği** bir söz.(112/14); Öyleyse **birbirini anlamak isteyen iki insanın önce sözler konusunda bir anlaşmaya varmaları** yanlış olmaz.(112/15); **Bu kavgada bilmediğiniz varlıklar ve onların bilmediğiniz güçleri** bağlama grubu söz konusu.(113/6); **Arkadaşımın sözleri** geliyordu aklıma.(113/19); **Tabiatta ne olduğu** izah edilemeyen pek çok gücün ve olayın var olduğu muhakkak.(113/23); **Bunların bir bölümüne Cinler ismi verilmesi** mantığa ters düşmüyor.(113/25); **Arkadaşımın bahsettiği** de onlardı.(113/28); **Bütün bunların söz konusu cinayetle ne ilgisi** olabilir?(114/5); **Konağın penceresi** kapalı mı?(114/20); Ama beni ağır davranmaya zorlayan şey **iddialarımızın gerçek olması ihtimali**.(115/14); **Babam**

subaydı **benim**.(115/23); Yalnız **tahta panjurlu meşe yazıhanenin bir kanadı** kırılarak açılmış ve içi aceleyle karıştırılmıştı.(118/26); **Küçük beyin son tutumu**ysa artık kaatili başından atmak istediğini gösteriyordu.(121/2); Çünkü **Küçük beyin yeteri kadar dedelerinden miras kalmış geliri** vardı.(121/8); Türlü faktörleri emri altına alabilen insan veya insanlar bu güçleri kişi veya toplum zararına yöneltebilecek bir bilgiye neden sahip olmuş olmasınlar ve **böyle bir bilginin varlığı** neden inanılmaz olsun?(121/26); **Bütün bunların inkârı**, tasdikinden ne kadar kolaydır.(122/16); Oysa **vaktiniz** yoktur **sizin**.(122/20); **Yabancılardan biri** ufak tefek koyu esmer tenli olan "Görülüyor ki" dedi.(123/26); **Görevinizden hemen alınıp yerinize bir diğer arkadaşınızın tayin edilmesi** gereklidir.(123/29); **O şaheser sarnıç bileziği** yok olmuştu.(126/24); **Dört malta taşı karesinin meydana getirdiği parçanın rengi** diğerlerinden hafifçe değişik göründü bana.(126/26); Oradan su almak için **kovanın elle doldurulması** yeterdi.(127/6); **Ucunun ağır bir şeye bağlı olduğu** şüphesizdi.(127/10); **Bütün vücudu** o durumda kalmaktan uyuşmuştu.(128/6); **İnsan üzerinde bıraktığı etkinin anlatılması** güçtü.(127/25); **Aranılan şeyin konakta olması** ne ifade eder?(128/19); Ama **bizim gerçek gıdamız** toplumların insanlıktan uzaklaşmaları ve hayvanlaşmalarıdır.(130/15); **Vücutları ve beyinlerinin sadece bize yarar yönü** gelişmeli.(131/3); Saat tam on ikide **sarnıcın ağızını kaplayan plakanın kalktığı** duyuldu.(133/10); **Heykelin gözleri** belli belirsiz kırmızı bir ışıkla yandı.(133/27); **Adamın silahı tutan eli** yana düştü.(134/15); Hepsinde **derin bir uykudan birden uyandırılmanın şaşkınlığı** vardı.(134/19); İkisinin de gözlerinde **kurtuluş ümidinin ateşi** yanmaktaydı.(137/14); Şunu çok iyi biliniz ki **şeytanın dostluğu** darağacına götürür insanı.(137/23); **Komiserin insanda tesirler bırakan tuhaf bir görünüşü** vardı.(139/13); Aklıma **komiserin çocukluk arkadaşı** geldi.(140/7); Ölmüştü **komiserin çocukluk arkadaşı**.(140/14); **Katilin kardeşi**yse bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş ve orada bir tutuklu tarafından öldürülmüştü.(140/18); **Hapishanenin günlük hayatı** bile onun tahammül edemeyeceği kadar pisliklerle doluydu.(142/31); O seccade üzerinde acılarından kurtulmuş yatarken **benim** de **içim** dağları alacak kadar genişledi sanki.(143/31); O dışarı çıktıktan sonra **genç mahkûmun bana karşı tavrı** değişti.(144/27); Babam mal müdürü, **ağabeyim** doçenttir **benim**.(145/15); **Olayın ruhu** ONLAR ve cinayetti.(147/25); **Küçük beyin asıl rolü** neydi?(148/1); **Hikâyenin tamamı** teferruat.(148/8); Yoksa **sizin, özellikle bir ruh doktorunun anlamaması** söz konusu olamaz.(149/11); **Kâinatların yegâne**

hâkimi, sonsuz güç, varlığına tahammül edemediği kibirin onların hayatında en yüksek noktaya ulaştığını gördü.(150/16); **İnsanın gücü** yaradanına yaklaştığı, onu tefekkür ettiği, ona itaat ettiği ölçüdeydi.(150/21); **ONLAR'ın yoğun çalışmalarıyla elçilerin ve elçilerin izinde giden evliyaların gayretleri** yüzyıllar boyu çatıştı.(150/30); **Maddenin ön plana çıkışı** büyük bir teknik üstünlüğün doğmasını gerektirdi.(151/14); Böyle bir ortamda **maddenin Tanrı olması** doğaldı.(151/20); **Teknolojinin ilerlemesi** bu bozuk mayayı hızla kokuşturdu.(151/21); **Bir fikrin doğruluğu** akla uygunluğuyla ölçülür oldu.(152/15); **İnsanların günlük ekmeceklerini temin için toprakla, hava şartlarıyla, sabanla boğuşması** söz konusu değildi artık.(152/17); **İnsanın çevreyle savaşı bırakması**, kendi ben'iyle sürdürmek zorunda olduğu savaşa da son verdi.(152/22); **ONLAR'ın istedikleri** akıl almaz bir hızla geliyordu.(152/27); **Kişinin bozulmasının aileyi bozmaması** imkânsızdı.(152/28); Onca **bu varlıkların ismi** cin ve şeytandı.(153/3); Oysa **O'nun insanın bu tarifile hiç ilgisi** yok.(154/20)

A.3.1.1) Tamlayanı düşmüş belirtili isim tamlaması

Tamlayanı iyelik unsuru olan isim tamlamalarında genellikle tamlayan unsuru kullanılmaz. Bu tür tamlamaları da belirtili isim tamlaması olarak inceleriz.

Mantığında gözlerini cinnet fikrine dikmişken, **hissim** içinde bulunduğumuz karakol odasının soğuk, hayale yer vermeyen varlığına rağmen “Buna ancak ONLAR yapabilir” diyordu.(6/13); **Büyüklerimiz** bunu anlayamazlardı. (7/19); **Arkadaşım** yalnız benim bakmama izin verirdi kılıca.(8/6); Ama görüyordum ki **direnmem** boşunadır.(9/3); Dalgın ve üzgündü **arkadaşım**, hafızasını yokladığını ve söylenmemiş hiçbir şey kalmamasını istediğini hissediyordum.(9/22); **Zihnim** ister istemez geçmişin muhasebesine kayıyor, toplam çizgisi altındaki rakamların pek bir değer taşımadığını üzülererek görüyordum.(12/8); **Zihnim** değişme üzerinde ısrarla durdu.(12/17); Aynıydı **sokağımız**.(13/24); **Yüzleri** çivit badanası renginde güleç, asma peçeleriyle utangaçtı.(16/27); **Gülüm** üç gün öncesinden başladığı temizliği bitirmiş olur, ona pek yakışan şarabı krep döşin'ini giyer, ı ışık çağlayan saçlarını yeniden iki bilek kalınlığında örerdı.(18/24); Böyle günlerde **Gülüm** benim nadiren farkımda olur, hayal dolu gözleri bilmediğim bir ateşle tutuşurdu.(19/4); Ondan uzaklaştıkça **düşüncem** dışarı yaklaşır, **hayalim** boyumun ancak yetiştiği ağır sürgüyü çeker, beni serin sokağa çıkarır ve türbeye doğru götürürdü.(21/9); Güneşin genç ışıklarında **teni** sararmış görünüyordu.(23/17); Ben makineyi tanyordum, **babam** göstermişti.(23/21); **Arkadaşım** makineyi bana anlatabilmek için pek çok

çaba gösterdi.(24/23); Şaşırıldı önce **Gülüm**.(26/26); Baktı ki olmayacak, aşırı bir ciddiyetle sözü **arkadaşım** aldı.(27/1); Gülüm'ün bu sorusu üzerine **dillerimiz** çözüldü.(27/12); **Ellerimiz** bu süre içinde hiç bir zaman olmadığı kadar temizdi.(27/21); **Arkadaşım** ağlamaklı bir sesle ilk defa **Gülüm** günler boyu bize leblebi, suda haşlanmış mısır, koruk suyu taşıdı durdu.(28/6); **Gülüm** yanaklarını dalga dalga kırmızıya boyayan utangaçlığına rağmen soruları doğrusu pek güzel cevaplandırdı.(28/16); "Gitti" diye konuştu.(28/28); "Ama" dedi **Gülüm**(29/2); **Kulaklarım** Önce hafif bir vınlamayla uğuldadı.(29/10); **Sesim** kendimi bile şaşırtan bir cesaretle çıkmıştı.(29/16); Böyle olunca **isminiz** ister ins, ister cin, ister şeytan olsun.(30/16); Uzayın bilinmeyen derinliklerinde ve dünya üzerinde **ülkeleriniz** olmuş olsun.(30/17); **Arkadaşım** yemeğin yaşamak için bir araç olduğu inancının kabul edildiği sokaktan geliyordu.(31/23); **Büyüklerimiz** de severdi orayı ve özlerdi.(32/11); **Sesi** tuhaf bir sabırsızlıkla titriyordu.(32/21); **Gözleri**, büyülenmiş gibi maddeye dikilmiş, geçip gidiyorlardı önümden.(33/23); **Kaşları** çatıldı.(34/14); Savaş başladığında **büyüklerimiz** kuşkuyla irkildiler.(34/25); Büyük tehlikeyi **babam** işaret etti bana.(34/26); Savaşçılardan biriydi **babam**.(34/27); Uzun ve yüksek topukların kaldırımlarımızda kikirlediği ilk gün, **babam** olayı teşbih yapılacak bir gül kökü gibi nasırlı avuçlarına aldı ve tarttı.(34/27); **Faydaları** görülmüştü.(35/30); **Rengi** büsbütün solgun görünüyordu.(36/4); **Cildi** hayat dolu, kızıl saçları ışıklıydı.(36/30); Hazmolmuş bir saygıyla doğruldu **arkadaşım**.(37/2); **Arkadaşım** şöyle cevap verdi(37/17); **Ömrüm** her şeye rağmen mutlu geçtiyse bu, âleme elimdeki tahtanın deliğinden bakmamla mümkün oldu.(41/10); **Arkadaşım** anlattıklarının heyecanı ile doğrulmuşken tekrar halsiz uzandı.(41/13); **Bakışları** sağlık fışkıran yüzüyle tezat teşkil ediyordu.(41/17); **Sokağımız**, o eski zaman güzeli, beni kendisine yakın buldukça peşesini hafifçe sıyrıyordu.(42/13); **Yaşı** seksene yakındı.(42/18); **Mezarı** sokağımızdan görülebilirdi.(42/26); **Oğlu** akranımızdı bizim.(42/27); **Annen** kahve pişirmek bahanesiyle bizi yalnız bıraktı.(45/25); Bir süre sonra **annen** beni çağırdı.(44/19); **Babam** her zamanki yerinde pencere önündeki minderinde oturuyordu.(44/20); **Yavrurum** eridi ve söndü.(45/13); **Gülüm**, hayatın yanaklarında türlü yosmalıklarla tomurcuklandığı o canım varlık erimiş ve sönmüştü.(45/15); **Yaşı** senin kadar genç ama ahlâkı dedelerinizinki kadar yüksektir.(45/28); **Rengi** iyice uçuk, **bakışları** endişeliydi.(47/7); **Varlığım** ONLAR'ı huzursuz kılıyor.(47/19); Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz **arkadaşım** yemeğini bıraktı, bana kulak verdi.(49/4); **Sokağım**, bütün

hazinelerini işte böyle çarçur ediyor.(50/5); **Büyüklerimiz** öldüler öyle mi?(50/11); **Sesi** sıcak bir saygıyla hafifledi.(50/13); Bedeni takatten düştükçe, **ruhu** tam bir olgunluğa erişiyordu.(50/18); **Gözleri** irileşmiş, ayrı bir parlaklıkla bakar olmuştu.(50/19); Geçen her günle **cildi**, gizli bir nurla aydınlanıyor gibiydi.(50/20); **Gülüm** yumuşacık tüylü muhafazasından toprağa düşmek üzere olan bir tohum gibiydi.(50/21); **Gülüm** yattığı yerden kulak verir ve bu şarkıda hepimizden çok bir şeyler bulurdu.(52/12); Bilincini kaybetmiş ama **ümidi** aksine çoğalmıştı.(52/18); **Gülüm**'se böylesine çılgın bir ümidin üstünde bir noktadaydı.(52/21);); Vücudu zayıfladıkça **ruhu** genişliyor, yüceliyor, gülümsüyordu.(53/4); Böyle günlerde **Gülüm** son zamanlarda edindiği mahzun yüzü bırakır, hediye gülümsemeyle çukur çukur süslerdi yanaklarını.(53/19); Ama **şurası** bir gerçek ki, bütün bu armağanlar Gülüm'den başkasına ona olduğu kadar yakışmazdı.(53/27); Şimdi söyle bana **dostum**.(53/30); **Gülüm** öldü mü sence?(53/30); **Konuşmamız** hasta bakıcının içeri girmesiyle kesildi.(54/1); **Kadınlığı** gelişmiş ve dışa taşmıştı.(54/4); Neden sonra gülümsedi **arkadaşım**; "Şu anda sen haklısın" dedi.(54/28); **Gözlerim** artık pekiyi görmüyor.(56/25); Oturduğum yerden **evimiz** gözüküyordu.(57/6); Şimdi **annem** serin ellerini alnıma koymalıydı(57/11); Ama **inançları** zamanın aşımıyla zedelenmiş, zayıflamıştı.(58/29); Yavaş yavaş da olsa **maksadım** geliyor, kadınlarımızın gür saçları örtüler altından perçemler şeklinde bütün güzelliğiyle dökülüyordu.(59/24); **Sokağımız** her geçen gün türlü kadın güzellikleriyle süsleniyordu.(59/27); Toplam tahtası **sokağımız**.(60/27); Gördüğüm kadarıyla **sokağımız** eski değerlere diğer yerlere nazaran daha bağlı gözükür bir yer.(61/5); Kim bilir belki **bekledikleri** gelmemişti.(62/24); **Muhatabım** başını utançla yere eğdi, "Oradaydı gerçekten" dedi.(61/27); **Fikri** tuhaf bir ısrarla doğup büyüdüğü sokakla ilgili.(64/28); **Dostum**, ikimizi de güleç yüzle karşıladı.(65/15); **Davranışımız** ona ters geliyordu.(66/1); **Yüzü** hüznle bulutlandı.(67/8); **Saydıklarım** ekilen tohumların meyveleri.(67/20); Güldü **arkadaşım**.(68/3); **Arkadaşım** derin bir göğüs geçirdi.(68/26); Doktorun alayını anlayışla karşıladı **arkadaşım**.(69/1); **Yüzü** o güne kadar görmediğim bir şekle bürünmüştü.(70/16); Bu sözlerden sonra **arkadaşım** doktora döndü.(71/6); **Öğrendikleriniz** şu anlattığım olayı aydınlatmağa yeter mi?(70/7); Bize hurafe de gözükse, onları reddetmeden, onlarla alay etmeden önce **düşünmemiz** gerekiyor.(71/17); **Sözünüz** yarım kalmıştı.(71/24); **Kuzu** ise parası olanlar için sevilen oyunculardan biriydi.(72/1); **Gözleri**, bağlanmış bir beygir döner dolap kuyudan taşıdığı suyu tatlı bir şırıltıyla tahta arklara

boşaltırdı.(72/21); **Kuzum**, zarif ağzıyla körpecik çimenleri, ayrık otlarının uzun sapları üzerinde guruplaşmış yaprakları hoş bir aceleyle yedi.(72/26); **İtirazı**, **çekimsizliği** beni büsbütün ısrara zorladı.(74/6); Sonra **sevdiklerim** canlandı gözümde.(75/2); **Arkadaşım** "evet" dedi.(75/17); Sadece bu değildi ki **korkum**.(75/18); Gülümsedi **arkadaşım**.(75/24); Şu var ki **korkum** aslında sadece balona karsı değildi.(75/26); Ev bir balon, **annem** balon, **komşularımız**, **topacım**, **bilyam**, gazoz kapaklarım, **sokağım** balondu.(76/10); Bütün bu sevgililer patlayabilirler, **ipleri** avucumdan kurtulabilir ve **tümü** yok olabilirlerdi.(76/12); **Arkadaşım** sustu.(76/22); Gülümsedi **arkadaşım**.(77/14); **Arkadaşım** dalgın "Selâmetim mi?" dedi.(78/3); Omuz silkti **arkadaşım**.(78/7); **İnancım** bana kişinin değil toplumun selâmeti vardır der.(78/9); **Hissim** bana yeniden olayın geçtiği eve gitmemi, ipuçlarını orada bulabileceğimi söylüyordu.(78/25); **Acelesi** var gibiydi.(80/27); **İsmi** önemli değil.(86/12); **Arkadaşım** "Katiyyen" diye cevap verdi.(86/15); **Büyüklerimiz** yüzlerini yumuşacık çizgilerle dolduran, gözlerini yaşla perdeleyen tavırlarla bize bunları anlatırlardı.(91/27); Sonra **büyüklerimiz** şöyle anlatırlardı.(92/23); **Ölümü** hac mevsimine rastlamış.(93/9); Oysa **mantığım** bu odada bir şeyler olmuş olması gerektiğini bana söylüyordu.(93/26); Onun ölümü hakkında hiç **malumatım** yok.(99/10); **Dedem** onu Suriye taraflarından almış, bana oyun arkadaşı olsun diye babama hediye etmiş.(99/16); Yetişkin bir genç kız olunca **büyüklerim** onu evlendirmek için çok çaba harcadılar.(99/25); O esen yelle beraber **dadım** bir kadın olarak dikkati çeker bir biçimde güzelleşmeye başladı.(100/11); Misafir gittikten sonra **dadım** yeni seçer olduğu çarpıcı renkli entarileri içinde dimdik göğüsleri, biçimli kalçası, incecik beli ve iri gözleriyle salınırdı.(100/23); "Birgün evde **ikimiz** yalnızdık.(100/29); **Dadım** o günkü haliyle bir kadının sahip olabileceği en tarifsiz bir güzelliğe bürünmüştü.(101/2); **Annem** bir prenses, **babam** hükümdardı.(102/1); **Babam** ayrıca kabilenin büyücüsüydü de.(102/2); Ona sahip oldukları için **kabilem** başarıdan başarıya koşmuş.(103/11); **'Babam** kardeşlerim içinde kız olmama rağmen beni pek severdi.(103/15); İlerde bir gün **başım** pek sıkışırsa, başka hiç çaren kalmazsa muskayı eline al ve Bütün inançlarımı attım, ben kendimi sana sattım de, göreceksin ki istediğin şey ne kadar zor olursa olsun hemen olacaktır.(103/18); Muska kaybolmuştu, **renği** garip bir şekilde beyazlamıştı, **penceresi** açıldı, oysa o çok üşür en sıcak günlerde bile penceresi açık yatamazdı.(104/26); **Gözleri** kinle bir iğne topuzu kadar küçüldü. (106/5); Yo itiraz etmeyin, **kahveniz** nasıl olsun?(107/9); Ama **büyüğü** başımı iki yana, ah nedir o

anlamında salladı.(108/25); **Yaram** henüz tamamen iyileşmemiştir.(109/9); Bir ara **arkadaşım** sıkıntılı bir sesle "Yeter artık" dedi.(109/26); **Arkadaşım** sükûnetle "Evet" dedi.(110/11); "Hayır, bilakis" dedi **arkadaşım**.(111/9); Omuzlarını kaldırarak **arkadaşım**, "İdealistlikten ne murat ettiğinizi bilmiyorum" diye cevap verdi.(111/21); **Arkadaşım** yorgun bir çaresizlikle ederini yana açtı.(112/10); Sustu **ikisi** de.(112/18); **Başı** Önündeydi.(112/20); **Rengi** bembeyaz kesilmişti.(112/21); Olay tahmin ettiğiniz şekilde geçmese de **vaktim** yine boş geçirilmiş sayılmaz.(115/6); Bu ara **gözlerim** doktora takıldı.(132/21); Birden durdu, **eli** yukarı kalktı.(134/13); Şimdi **zihnim** çocukluk arkadaşımınla meşguldü.(136/9); Bu ifadeye göre sağdı **arkadaşım**.(136/11); **Aklım** fakirde kaldı.(143/8); **Zihnim** bu hikâyeye aslına en uygun biçimde bir son hazırlamak için yoruldu.(155/6)

A.3.2) Belirtisiz isim tamlaması olan özneler

Belirtisiz isim tamlamaları cümlede özne görevinde bulunabilirler.

Esneyen bir ağır duygusuzluğundaki karakol odasında **muavin, memur ve jandarma görevlisi** huzursuz kıpırdandılar.(8/11); **Emniyet müdürlüğü** bu işin tahkikatına beni memur ettiğini ancak ertesi günü sabahı bildirdi.(13/20); Duvarlarda yine **dam korukları** kümeleniyordu.(13/26); Rutubet kokulu girişin hemen bir metre ötesinden **birinci kat merdiveni** başlıyordu.(16/8); **Kuş dili** esrarı gizlemez.(18/16); **Kuş dili** olaya esrar tat ve havası verirdi.(18/16); **Gelip geçenler sözü**, içinde onu da beni de ilgilendiren bir kişiydi aslında.(25/15); Orada isteklerin hemen tümüne **şehvet ismi** verilirdi.(31/25); Ta içimde, hücrelerimde **buz kristalleri** oluşuyor.(34/10); Alnında **ter tanecikleri** birikmişti.(47/7); Hareketten tamamen yoksun o zavallı oksitlenecek, **pas zerreleri** toprağa karışacak ve bir gün o, hiç var olmamışçasına yok olacak.(48/23); Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken, **hasta bakıcı** seğirtti, onu ayıplayan bir tavırla pijamasını çektir, elindeki alkollü pamukla kaba etindeki bir noktayı hoyratça sildi.(54/17); **Toplam tahtası** sokağımız.(60/27); **Ev sahibi** "Komşunun oğlu kaatil değil" dedi.(61/11); **Balon olayı** son ders olmuştur benim İçin.(73/17); Hatırasında yaşayan bir kaç kış olmasına, akşama rağmen **yaz güneşi** ölümsüzdür.(75/30); Dükkânda **sinek vızıltıları** daha belirliydi.(81/3); Durumu derhal halifeye bildirir **sır kâtibi** ve şu cevabı alır.(87/1); **Sabah güneşi** hiç kullanılmamış ışıklarıyla iyi dilekler yüklüydü.(91/5); **Gün ışığı** oradan da gölge evhamları beraberinde sürükleyip götürmüştü.(91/13); Sadece **bahçe kapısı** aralıktı.(94/3); **Din adamı** susturulmuş, yok edilme tehlikesiyle karşı karşıya bırakılmıştı.(95/11); Onca **yeterlik sınırı** tabî

şeriatın tanıdığı haklar kadardı.(97/23); Nihayet **ayrılma günleri** gelmiş.(102/30); İçlerinde **hoşgörü sahibi**, medenî olanları da var.(107/31); **Cinayet lâfı** asabımı bozuyor da.(109/28); Sarnıç bileziğinin bulunması gereken yerde, **malta taşları** aynı düzgünlükte devam ediyordu.(126/23); Tükürüğünde **kan pıhtıları** görülüyordu.(142/10); **İnsan tarihi** bu savaşın izlerini bize anlatır.(150/26); **Avrupa milleti** vardı.(152/6); **Din-felsefe-ilm çarpışması** insan ruhunu derinden sarstı.(152/9); **Resim, heykel, şiir güzellikleri** fazilete tercih edildi.(152/10); **Avrupa medeniyeti** er veya geç insanları yok edecek bir hastalıktır.(154/28)

A.4) Sıfat tamlaması olan özneler

Sıfat tamlamaları cümle içinde özne görevinde bulunabilir.

Gözlerinde, **geçmiş otuz yılın gölgeleyemediği aynı berrak bakış**, bana, “bu ONLAR’ın işi” dedi.(5/1); Her vuruştan sonra **o şey** etten çıkarılmadan et içinde burulmuş.(6/11); Her vuruştan sonra **o şey** etten çıkarılmadan et içinde burulmuş, çevre dokuları hunharca parçalanmış, öyle dışarı çekilmişti.(6/11); **Bıçak veya bıçak keskinliğinde ve sivrilğinde bir ölüm aletinin bıraktığı izler**.(6/8); **Bu esrar dolu büyük sır**, çocuk göğsümün, üstü dikenli bir küreymişçesine verdiği acıya rağmen korku ve kıskançlıkla tarafımdan saklanmıştı.(6/31); Gerçekten de çocuk idrakimde **o an** pek çok izlenimlerle doluydu.(7/8); **Sokağımızda arkadaşımın annesine gösterilen ilgi** bir sadaka kadar ağırdı.(7/17); Ancak **bir şey** vardı.(7/19); O üstü esrarlı işaretlerle süslenmiş kılıcı gördükçe hayalimde o an **bir savaş alanı** canlanırdı.(8/3); Ve peş peşe dizilmiş on düşmanın göğsüne **saplanmış o kılıç**.(8/5); Çünkü polis mantığıyla **her şey** belliydi.(8/16); **Bu deli oğul**, her ne sebepleyse, dengesini büsbütün kaybetmiş ve anasını öldürmüştü.(8/18); **Bu tutumsa** onları geciktiriyordu.(8/30); Çünkü **her gün aynı saatte dönmeye alıştıkları şeyler** onları bekliyordu.(8/31); Şu var ki **idrakimin çok derinlerinde yerleşmiş bir ürküntü** kesin davranmaktan alıkoymuyordu beni.(9/4); ONLAR’ın yanbaşıımızda olduğunu bildiği halde sesinde **cesur bir umursamazlık** vardı.(9/14); Ancak **içimde yenediğim bir merak**, onun değil de onun nefsinde boy vermiş kötü eğilimlerin nasıl ölecekleriydi.(9/28); Vücudunda **her biri üzerinde ısrar edilmiş yaralar** vardı.(10/4); **Bu güne kadar iki diriye barındırmış bu ev** pekala bir diriyle bir ölüyü de barındırabilirdi.(10/17); **Bu yarı kan konusu** onun çok eskiden beri zayıf omuzlarında pek zor taşıdığı ağır bir yükü.(10/25); Çocukluk sokağım, onun evleri, arsaları, eğri kaldırımlarıydı, **arkadaşımın gezdiği ülkeler**.(11/7); **Tanıdığı insanlarsa** yine o sokak sınırlarıındaydı.(11/8); **Arsada yetişen daha nice bitkiler**,

nice yabani-çiçekler, böcekler, arılar, sinekler, kelebekler var.(11/12); **Bütün bunlar** tek tek tanınması, üstünde düşünülmesi bazı sonuçlara varılması gereken ülkeler, uzun uzun sohbetler edilmesi gereken varlıklar değil mi?(11/14); **Bir çiğ taneciği üzerinde oluşan dünya** saatlerimi aldı.(12/4); **Tabiatın kucağında yaşanması gereken hayat** böyle mi sarf edilmeliydi?(12/13); Beni **tutup sürükleyen rüzgar** neydi?(12/15); O günden başlayarak **her şey, itibar edilen bütün değerler**, evler, evin içinde yaşayanlar, kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar hep değişmiş durmuşlardı.(12/20); Bir yabancıya bir yer tarif edileceği zaman **konaktan sonra otuz adım veya konağa varmadan üç ev evvel** denirdi.(12/29); İçeri adım atar atmaz sizi **nereden çıktığı bilinmez dadı** karşılardı.(13/6); Bazı evlerin arasında **taşla örülmüş bir bahçe duvarı** uzanırdı.(13/14); Sadece yol bir hayli daralmış, **yüksek bildiğim duvarlar** alçalmış, evler, hatta konak küçülmüştü.(13/25); **Küçük kızlar** çeşmeden su taşıyorlardı.(14/4); Evet görünüşte aynıydı **her şey**.(14/10); Ama **garip bir sezış** bana bu görünüşe aldanmamamı söylüyordu.(14/10); **Bir şey** eksikti gördüklerimde.(14/11); **Her ev** hatırladığım bazı hikâyelerini unutmuş veya inkar ediyormuş gibiydi.(14/13); **Bu yapılar** sanki değişen değer birimlerinin farkındaydılar.(14/15); **Bu adım**, eğri kaldırımların gölcüklerinde sivrilmiş iri taşlar üzerinde sekti.(14/26); O güne kadar **bu taşlar, bu yollar, bu binalar, bu insanlar** geniş ve sağlam ayakkabılar içinde yere sağlam basan adımların seyircisi olmuştu.(14/27); **Ahşap evler** meşe iskeletlerinde bir tehlikenin ilk adım seslerini bu, yüksek ökçelerin tıkırtılarında duydular, çeşme de, evliya da, yaşlı efendiler de, sokağın tümü de öyle.(15/8); Onlar da diğerleri gibi güldüler ama içlerinde **bir şey** kıpırdadı ve gerindi.(15/14); **Uzun yüzyıllardan beri ancak masalarda nefes alabilen, bütün kötülüklerin kaynağı o yaratık**, sokağın sevgiyle örülmüş dayanışmasıyla sokağımızdan uzak tutulmuşken, yaşlı efendilerin söylediğine göre yüksek topukların sesinde, kadında, kadının içinde ilk defa mekan tuttu.(15/16); Çünkü **bu şeytan**, eskiden beri tanıdığımızı pek benzemiyordu.(15/29); Arabadan indiğimizde sokakta kuzeyden, sandıkçıların evi yönünden **soğuk bir rüzgar** esiyordu.(15/31); **Ahşap evler** yarı dökülmüş kafeslerinin ardından bize kuşkuyla baktılar.(16/2); Kapıyı bize **bir yaşlı hanım** açtı.(16/8); **Her şey** olduğu gibi duruyordu.(16/11); **Nöbetçi olarak bırakılmış bekçi** saygıyla doğruldu.(16/11); **Her ikisi** de bu evde, bu cesetten başka ONLAR'ın da var olduğunu ve bu cinayetin ONLAR'ın eliyle meydana geldiğine inandıkları halde umursamamışlardı bile.(16/14); **Her şey** açık seçik ortadaydı.(16/19); O zaman

hissettim ki, **evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade** kaybolmuştur.(16/22); Kapakları kapalı da olsa neleri gizlerdi **o sır kutuları**, hangimiz bilmezdik ki.(17/2); **Akıncı dedelerin nasılsa kaybolmadan zamanımıza gelmiş tek tük türkülerinden birinin anlattığı hikaye**, Gülüm'ün saçlarıyla ilgiliydi.(17/12); **Civan Aliş'in Tuna boyunda bağrına bastığı Slav dilberinin katkısıyla doğan lepiska saçlar**, Gülüm'e miras kalmıştı.(17/14); **Bu saçlar** gün ışığını emmiş, gür, topuklara çağlayan birer güzellik nehriydiler.(17/16); Adalardan **bir yar** gelir bizlere.(18/4); **Bu kollar** evleri bir araya getirir, tek ev yapardı.(18/6); **O sağlam kanatlı geçmişte sır**, çanağın üstüne vurulan ebrunun renkleri gibiydi.(18/17); **Bu dal** benim yerimdi.(19/16); O saatlerde son oyun çığlıkları, **son konuşmalar** duyulurdu.(19/21); Köşe başında **her gözüken erkekle beraber bir gurup çocuk** gözden kaybolurdu.(19/24); **Bu gecelik yüzler** güne nazaran daha derin çizgili görünürlerdi.(20/15); Evlerin tahta kaplamaları dışında, sokakta, sert, yumuşak, kayar gibi esrarlı adım sesleri yoğun gecenin içinden akseder, **garip ve isimsiz mırıltılar** duyulurdu.(20/18); Özellikle **küçük kulaklar** duyardı bunları ve dışarıda ONLAR'ın dolaştıklarını ürpererek düşünürlerdi.(20/21); **Dalıp gittiğimiz düşünceler** annemin geçen günü anlatan birkaç küçük haberiyle noktalanırdı.(21/2); **O sevgili varlık** küçülür ve müphemleşirdi.(21/7); O zaman **binlerce renkli kürecik** uçuşmaya başlardı.(21/19); **Bakışlarımdaki soru** konuşması için yetti.(21/25); Bana öyle geldi ki, **onun yüzünde donup kalmış son ifade**, sinsî bir memnuniyetti.(22/4); Bu arada **Kaplan'ın soyundan olduğuna inandığım iri bir kedi** kısık bir miyavlamayla odaya girdi.(22/5); Odada **inanılmaz bir fakirlik** hüküm sürüyordu.(22/18); Buna rağmen **parça parça kumaşlardan dikilmiş yorgan** tertemizdi ve düzenle katlanmıştı.(22/19); **Bütün ıvır zıvır** aynı özenle yerleştirilmişti dolaplara.(22/21); Türlü neden ve rastlantı ile bir araya gelmişti **bütün bunlar**.(22/22); **Yarı açılmış yabani çiçekler, ateş kırmızısı sarı ve mavi** göz alırdı.(23/3); Her güzel şeyi bana o gösterir veya onun işaretiyle **her şey** güzel olurdu.(23/6); **Bir insan** ilk güneş ışıklarıyla bir papatyanın nasıl açıldığını görmeli.(23/10); **Bu derin zevk** sokakta ilk adım sesleri duyulana kadar devam ederdi.(23/14); **Reji'de çalışan kızlar**, maşalarla kıvırdıkları saçlarını başörtülerinin bir ucundan çıkarırlardı.(23/29); Ama parayla beraber kızların yüzünde **sokaktakilerin pek hoşlanmadıkları bir tebessüm** belirirdi.(24/1); Böylece, **sokağımızın hoşlanmadığı biçimde gülen insanlar** da görülmeyecekti.(24/9); Sonra sessiz sedasızdı **bu makine**.(24/11); **Her hangi bir insan** eğilecek ve "çalış"

diyecekti.(24/11); Kim bilir **bizim yapmayı kurduğumuz bu makine** Gazi Paşa'nın ne kadar hoşuna giderdi?(24/14); İşin püf noktasıydı **bu söz**.(25/5); Çünkü **istenen güç** "çalış" sözcüğü içinde gizliydi.(25/6); **Bu güç** çarkları döndürecek ve artık durmamalarını sağlayacaktı.(25/7); Şimdi **asıl mesele** bu makineyi çizmek ve hükümete göndermekti.(25/28); **Gideceği yer** koca devletti çünkü.(26/1); Şimdi **iki önemli zorluk** dikiliyordu karşımıza.(26/17); Otuz yıl önce **boydan boya sokak** bir tek ev, **yetişkin kız** herkesin ablası, kadın, herkesin teyzesi ve çocuk, bütün sokağındı.(27/4); **Her aile** oturduğu evin sahibi veya en az 5-10 senelik kiracısıydı.(27/8); Bu duyguydu ki sokağın savunulması için **bir başka güç** gerektirmezdi.(27/10); **Yanaklarındaki canım çukurlar** bir anda eski güzelliklerine kavuştu.(27/16); O zaman **ikinci ve önemli çalışma** başladı.(28/1); Plânın çevresi lâle motiflerini esas alan güzel bir su ile işlenecek, plânın baş kısmına **yüz yüze bakan iki tavus kuşu** yapılacak, gagaları arasında **şu yazı** bulunacaktı:"Yüksek bir huzura takdimdir."(28/2); Önceleri **her şey** kolay olacaktı gibiydi.(28/13); **Karşılıklı bağışmalar** pek çok adamı başımıza topladı.(28/21); Paketin postanede olduğunu **o adam** gizlemezse muhakkak alır.(29/2); **Posta memurunun davranışında ilk defa karşılaştığımız devlet**, bize hiç de iç açıcı ve güvenilir gözükmedi.(29/7); Odada birden **olağanüstü bir sessizlik** dikkatimi çekti.(29/9); Hemen ayaklarımın dibinden **incecik ve metalsi bir ses** "Onu biz öldürdük" dedi.(29/10); **Bu an** korkunçtu.(29/13); **İnce ses** kıkırdadı.(29/17); **İnce ses** "Pek fazla izahat vermekle görevlendirilmedim" dedi.(29/22); Onun tertemiz vicdanında **en ufak bir leke** yoktur.(29/29); **Şu anda uygulanan kanunlar** delilden hareket eder ve delile dayalı bir yargıya varır.(30/7); **Metalsi ses**: "Allah'ın bizden secde etmemizi istediği varlık, insan, bu olabilir mi?" dedi hayretle.(30/23); **Sizi ve sizin ne olduğunuzu bilen insanlar** aramızda yaşamaktalar.(30/30); **Ülkelerin idareleri için uygulanan yasalar** özlerinde insanın uymakla yükümlü olduğu inançtan uzak olabilirler.(31/3); **İlâhî kanunlar yerine konan bu yasalar** insanlar tarafından yapılmıştır.(31/7); **İnsanı bilemeyecek yegâne varlık** da insan değil midir?(31/8); **Metalsi ses** hiddetle titredi(31/14); **Çeşitli yemek** de bu yüzden, şehvetin türlerinden sayılırdı.(31/26); Son yıllar içinde **ondan daha önemli bir düşünce** akla gelmiş midir?(32/22); Orada her gün **yeni bir dünya** yaratılır.(32/24); Bu sebepten **her şey** sokağı söyler bana.(33/1); Doğrusu **duyduğun kuşkuyu haklı çıkaracak hiçbir şey** yoktu.(33/6); Ama çok mümkün ki, **iki ufak çocuk** arsada bizim yerimizde oynamaktadır.(33/11); Bu ölçüyü bana **sokağımızda imanla yaşanmış yüzyıllar**,

konak, mescit, evliya veriyordu.(34/21); Evet **verilen elbise** buyusa?(35/26); **Böyle bir iddia** doğru olamazdı.(35/29); Çünkü **bu elbise** başka milletlerce giyilmiş...(35/30); Sonra yeryüzünde **ikinci bir varlık** yaratıldı.(36/13); O gün bu gün sürüp gidiyor **bu çarpışma**.(36/21); Sözün burasında **bir doktor** içeri girdi.(36/28); Yüzünde **hoş bir sohbetten arta kalmış bir gülümseme** vardı.(36/29); Böylece doktor bey **gözden kaçmış bir şey** kalmamış oluyor.(37/21); Bir de **dürbün yerine kullandığımı sandığım dört parmak eninde yirmi santim kadar uzunlukta, bir tarafından fındık kadar delinmiş ince bir tahtası** vardı.(38/6); Bütün duyu organlarımız için **aynı şey** söylenebilirdi.(39/11); **Bir çiğ taneciği** ne kadar kusursuz anlatılırsa anlatılsın defter üzerinde bir çiğ tanesi olmaktan çıkıyordu.(39/31); **Beyaz sayfalar**, türlü zevkleri kendinde toplamış güneş ışığı gibiydi onun için.(40/16); Meselâ **kusursuz bir daire** bir sabah güneşi demektir.(40/22); Ama **her şey** her an yeniden yaratılıyor, **her şey** her an bir başka cehre gösteriyordu.(40/23); **Her olay** akan çağlayandan bir tek dondurulmuş andı.(40/26); **Bu fosil topluluğu** ise ancak bir hayatın işareti olmaktan ileri gidemezdi.(40/29); **Bir Monalisa'nın gözünde gülümseyen mahzun ifade**, gözün bir anının fosilinden başka neydi.(41/2); **Işıklı saçlı doktor** başını kaldırdı, bana baktı.(41/14); Arkadaşımın yüzünde **bir tebessüm** uçtu.(41/20); Ayrıca bu olayda **varlığı asrımız mantığıyla uyuşmayan bazı yaratıklar** söz konusuydu.(42/1); Bu arada çocukluk arkadaşımın doktoruyla aramızda **sıkı bir dostluk** meydana gelmişti.(42/9); **Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar** bu halleriyle her ne kadar Gülüm'ünkülere benzemiyorlarsa da yine de insanın dikkatini durdurup onu hatırlatıyorlardı.(42/19); Zaten **yattığı yer** pek uzakta değildi.(42/25); Ama bizim zamanımızda **bir kız** böyle yetiştirilirdi.(43/12); **Bir tek çare** geliyordu aklıma, babana gitmek.(43/22); **Yiyecek halim** yoktu.(43/25); **Söylediklerinin içinde sık sık kullandığı kelime** Hürriyetti.(44/23); **Bu kadarcık bir haber** durumu anlamam için bana yetti.(44/24); Sanki bağrında **bir yara** vardı.(44/30); **Bu gençler**, bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar, daha niceleri esen bu yelin önünde birer kuru yaprak sadece.(45/1); **Yaşlı kadın** konuşmasına ağlamaklı bir sesle devam etti.(45/11); **Bütün bu sözler** derde deva olmadı.(45/12); **Bir böceğe bile kötülük yapamayacak o insan**, kalksın da annesini öldürsün.(45/26); Olmaz **öyle şey**.(45/27); **Böyle bir fikir** insanı güldürür ancak.(45/27); **Bu fikir** sokağım için doğrudu.(46/6); Bu sokakta **insanları temkinli olmaya zorlayan türlü olaylar** geçmişti.(46/10); Arkadaşımın yalnız kalmasında tıbbî yönden **bazı mahzurlar**

bulunuyordu.(46/31); **Bu düşünce** kudurtuyor onları.(47/22); **Yüzündeki o renksizlik, gözlerindeki endişe** kayboluyordu.(47/26); Gülüm'ün ölümünde ben amcamın yanına gideli **tam üç ay** olmuştu.(48/1); Ama bu sözde yine de **bir espri** gizli.(48/19); **Hareketten tamamen yoksun o zavallı** oksitlenecek, pas zerreleri toprağa karışacak ve bir gün o, hiç var olmamışçasına yok olacak.(48/23); Hani **böyle bir yok oluş** zamanımız insanına yakışıyor da.(48/25); Yeni insana mezarın koza, yaşadığı hayatın bir kurt hayatı, mezar sonrasının da kelebeklik olduğunu anlatmaya **pek imkân** yok.(48/26); Gün geçtikçe fazlalaşan bir ısrarla **müziğin etkisi üzerine denemeler** yapılıyor.(49/20); **O varlık**, bize atar damanınız kadar yakın.(49/25); **Eldeki saf değerler** görmüyor musun cam boncuklarla değiştiriliyor.(49/30); **Kökü olmayan toplum** yaşamaz.(50/8); **O toprak** ki, ekilen hangi tohumu cevapsız bırakmıştır?(50/23); Hani **bir zavallı** geçirdi so-kağımızdan.(51/9); **Üstündeki partallar** her yanını örtemezdi.(51/11); Ne olduysa olmuş, **türküde türlü güzel benzetmelerle övülen gelin** damat tarafından öldürülmüştü.(51/31); **Sağlam bir dalmışçasına sarıldığı ümit** onu hâlâ ayakta tutuyor, ona yaşama gücü veriyordu.(52/19); Onda **böyle bir ümide tenezzül etmeyen bir gurur** vardı.(52/22); Hissederdim ki **asıl önemli olan** söylediğiydi.(53/11); **Önemli olan** gelmiş olmasıydı.(53/16); Kimdi **o birisi**, biz görmezdik.(53/24); Ama şurası bir gerçek ki, **bütün bu armağanlar** Gülüm'den başkasına ona olduğu kadar yakışmazdı.(53/27); **Sürdüğü hafif parfüm** bu etkiyi daha da çoğaltıyordu.(54/6); **Bu kalınlaşmış ses** arkadaşşıma olduğu kadar, evvelce pek el üstünde tutulan bazı değerlere de karşı imiş gibi geldi bana.(54/22); **Etin dışında hiç bir şey** kalmamış bunlarda.(54/30); **Yapılan iğne** ona pek çabuk tesir etti.(55/1); **İçimden bir his** bana arkadaşşımın tehlikede olduğunu söylüyordu.(55/3); Çünkü **bu tehlike** gözle görülmüyordu.(55/9); **Türlü çiçekler** tesadüfen meydana gelmiş, günün birinde tesadüf maymunu insan yapmıştı.(55/15); **Bütün bu safsataların ötesinde bir gerçek** seziliyordu.(55/16); Bu kapının yapıldığı devirlerde herhalde **başları şöyle bulutlara uzanmış enine boyuna insanlar** yaşıyor olmalıydı.(56/5); Zeminde kareler şeklinde yerleştirilmiş malta taşlarından **insanı rahatlatan bir serinlik** yükseliyordu.(56/15); **Sağ tarafta selâmlığı harem dairesinden ayıran duvarda kimbilir kaç yıl önce çivilenmiş döner dolap**, bütün gösterisiyle duruyordu.(56/16); **İktisadî zorluklar** haremle selâmlığı dönerek birleştiren bu dolabın dönüşünü durdurmuş ve haremi satmayı gerektirmişti.(56/19); **Size de sormak istediğim bazı şeyler** var.(56/28); **Geçen otuz yıl** geniş bahçemizi

tamamen değiştirmişti.(57/8); **Evvelce sokağımızda oturan insanlar**, ya ev sahibi ya da uzun yıllar aynı evde oturan kiracıları.(57/16); **Bu durum** ister istemez aileleri birleştiriyor...(57/18); Sevmek bir yana **yıllar süren bir savaş** oldu onunla aramızda.(57/27); **Sokağımıza adım atan her avrupâi yenilik**, karşısında onu ve onun temsil ettiği gurubun direnmesini buluyordu.(58/21); **Bütün güçler** bizden yanaydı.(58/27); İçlerinden, sadece Tesbihçi'ydi **ölmeyi kabul etmiş ve onu küçümseyebilmiş olan**.(59/4); Bunu **daha geniş, daha sonsuz, daha eksiksiz kadın hürriyetleri** takip edecekti.(59/29); **Bu konu** beni yakından ilgilendiriyor.(60/8); Günümüzde **böylesi konular** pek dinleyici bulmuyor artık.(60/13); **Bizde beslenen ve kuvvetini bizden alan bu inanç** geçen her gün sanki bizden uzaklaşıyor gibi.(60/17); **Toplam çizgisi altındaki rakam** bizdik çünkü.(60/30); **Tahkikatını yaptığım cinayet** de bir bakıma konuştuklarımızla ilgili.(61/2); Bu sözleri, söyledikten sonra, adamda **belirli bir rahatlama** oldu.(61/14); Diğerlerinin ölümünden sonra **Tesbihçi kadar çetin ikinci bir düşman** dikildi karşıma.(61/30); Ama **hiç bir şey** olmadı.(62/24); Olaylar gösteriyor ki **o kahrolası ölü** hâlâ bazı güçlere sahip gibi.(62/31); Ama ortada **bir gerçek** var.(63/2); Hakçası **elde ettiğim sonuç** tam değil.(63/4); **Ya benim ihmâl ettiğim, ya da onlarda isimlendiremediğim bir şey** var ve korkutuyor **o şey** beni.(63/5); Bir gün, umulmayan beklenmeyen bir gün, **ölü saydığım tüm değerler** yepyeni bir çok şeyle beraber hortlayacaklarmış gibi geliyor bana.(63/6); Ufak tefek de olsa **bazı olaylar** bendeki bu hissi kuvvetlendiriyor.(63/13); **Işıklı saçlı doktor** bu habere pek memnun gözükmedi.(63/28); Biz girmek üzereyken, **dün rastladığım hemşire** kalçalarında aynı ahenkli çalkalanışla dışarı çıktı.(65/9); Hissettim ki **bir şey** olmuştu.(65/16); Bahçemizde **yaşlı bir kavak** vardı.(66/4); **Bu olay** ağaçlardan su çekilme mevsimiydi.(66/12); Gördüm ki **kökünden kestiğim asma**, kavağın çatallaştığı noktada kök salmış.(66/20); **Bu olay** beni çok düşündürdü.(66/23); **Kavağın köklerinin topladığı özsu** üzüm için uygun değildi.(66/24); **Elde ettiği meyva** tabî olarak acıydı.(66/29); Oysa **Avrupa'yı yapan özsu** ne kadar yabancıydı bize.(67/6); O düşünüyor ki; **maddeye hükmeder hale gelmiş ülkeler** madem bu yolla o yüksekliğe erişmişlerdir, öyleyse sokağımızın kurtuluğu da bu yoldadır.(67/25); **Böyle bir direnme** geri kalalım anlamına gelmez mi?(68/1); **İnsan kemaline hizmet etmeyen, yaradanı kutlamayan, onu yüceltmeyen hangi bilim** gösterilebilir ki, insan yararına olmuş olsun?(68/10); **En sakınılması gereken düşmansa**, var olduğu kabul edilmeyendir.(69/11); **Bugünün ses dalgalarını, elektronik mikroskobu**

bulan, ses duvarını delip geçen insan zekâsı bir gün elbet şeytanı da tesbit edip ortaya koyacaktır.(69/24); Sokağımızdaki mescide bir gün **çift atlı bir araba** geldi.(70/3); Arabanın üstüne **bir genç kız** yatırılmıştı.(70/5); **Kaytan bıyıkları badem yağıyla pırl pırl parlayan arabacı** “Hayırma getirdim bunu” dedi.(70/9); **İmanın alınından sakalına süzülen ter** yere damlıyordu.(70/15); **Çocuk hissimin kavramakta güçlük çektiği bir şeyler** olmaktaydı.(70/17); Bir saatin sonunda **o eli ayağı tutmayan kız**, hafifçe doğruldu.(70/19); **Arabayla tam bir ölü gibi gelen kız**, basma entarisi içinde capcanlı kuş gibi yürüyüşüyle uzaklaştı.(70/22); **Fikren onların kölesi durumuna düşmüş binlerce insan**, dünyanın hemen her noktasında aramızda dolaşırlar.(70/26); **Buna benzer daha binlerce vak'a** zikredilebilir.(71/9); Ancak **tutabildiğine inanan insansa**, ilkel.(71/16); **Hoş bir gülümseme** belirdi dostumun yüzünde.(71/26); **Hepimizin keşfettiği otu bol olan bir yer** vardı.(72/8); **Bu yer** diğerlerinden elden geldiği kadar gizlenirdi.(72/9); Zaman zaman **bir veya bir kaç aile** gelir, borulu gramfonlarını kurarlar, tencerelerle getirdikleri dolmaları, börekleri, kuru köfteleri yerler, zamanın ünlü şarkıcılarının pırl pırl parlatılmış pirinç borudan çıkan hımhımlaşmış seslerini zevkle dinlerlerdi.(72/16); Bütün bunları duyabildiğim, zevkleri ve şekilleri görebildiğim için içimi **derin bir mutluluk** sarardı.(72/25); **Bazen üç-dört kişiden oluşmuş bir erkek gurubu** içki içerlerdi.(72/31); **Bir aile** piknik yapıyor, çocuklar oynuyorlardı.(73/7); Birinin elinde **kırmızı, iri bir balon** vardı.(73/8); Hasetti **bu his** ve o güne kadar bu derece hiç bir şeyi böylesine içten istememiştim.(73/13); **Önce derin bir hazla içimi dolduran bu olay** sonra hiç unutmadığım bir vicdan azabı oldu benim için.(73/21); **En ufak bir esinti** ipi kurtaracak ve o temelli uçup gidecekti.(74/21); Bir an çevremde **her şey** yok olacakmış gibi geldi bana.(74/30); İçime birden **bir ateş** düştü.(75/4); Çok şükür **her şey** yerli yerindeydi.(75/6); İçimden **deli bir neşe** taşıyordu.(75/7); Oysa **bu tutum** onun pisikanaliz anlayışına ters düşüyordu.(75/21); Balonun mavi gökyüzünde bir kırmızı noktacık haline gelip sonra tamamen gözden kaybolduğunu gördükten sonra **canlı, cansız her şey** birden gerçek değerleriyle gözüktüler gözüme.(76/4); **Böylesine kesin ve çırılçıplak bir idrak** bir çocuk gönlü için katlanılması güç, yaralayan bir histi.(76/7); **Bütün bu sevgililer** patlayabilirler, ipleri avucumdan kurtulabilir ve tümü yok olabilirlerdi.(76/12); **Bu ruh hali** her şeyi daha yakından görmemi ve daha fazla sevmemi gerektirdi.(76/19); **Hakkımda varacağımız hüküm** ne olursa olsun beni korkutmuyor.(76/1); **Varacağımız hüküm**, nazarımda bu balonun bir özelliği olmaktan ileri bir anlam taşımayacak.(77/5); **Lizol**

kokulu hasta hane odası şu anda ürperticiydi.(77/27); **Bir tabib** bir gün bir ruhta bir ur bulursa **bu ur** çok zaman o kişiden çok içinde bulunduğu topluma aittir.(78/10); **Benim his yapımda bulacağınız her şey** içinde yaşadığım sokağın teşhisi olacaktır.(78/13); Sokakta **hoş bir sessizlik** hüküm sürüyordu.(79/1); Odada, birden sanki **pek önemsiz, göze çarpması güç bir şey** eksilmiş gibi geldi bana.(79/4); **O şey** neydi?(79/5); Çıkmak üzereyken bodrum tarafından **iki göz** parladı.(79/6); Hemen ardından **evin sessiz havasını parçalayan bir miyavlama** duyuldu.(79/7); **Vücudunda canlılığımı kaybetmemiş yegâne yer** gözleriydi.(79/13); **Düşünüp de bulamadığım eksik olan şey** orada duruyordu.(79/22); **Sahibi öldüğü için ölmeye kararlı bu sadık hayvan** acaba bana bir ipucu mu vermeye çalışıyordu?(79/26); **Dikili olduğu kumaştan bir kaç tel iplik** hâlâ üstündeydi.(79/29); **Yaşlı kadın** duraksadı.(80/9); Ama **bilemediğimiz taraf**, kimi vasıta kıldıklarıdır.(80/12); **Lâcivert bir elbise** vardı sırtında.(80/25); Sanki **söylemek istediği bir şey** varmış da söylemiş, rahatlamıştı.(80/29); **Hayırsız bir evlât** onu buralara kadar sürüklemişti.(81/13); Şimdi **her şey** serbest.(81/29); **Hiç kimse** hiç bir şeyden geri kalmıyor.(81/29); Şu var ki **şimdiki gençler** bu mutluluğun kıymetini bilmiyorlar.(81/31); Bitiriyor **bu oğlan** beni.(82/10); Çünkü onda **cam gibi sakladığı bir şey** vardı.(82/22); Bende **kimselere emanet edemediğim bir şey** var.(82/24); **Delilli konuşmak** âdetimdir.(83/3); **Bakkalın tarifine uyan bir şey** yoktu.(83/10); **O şey** kaybolmuştu.(83/12); Zihnimde ağır ağır **bir karar** geliyordu.(83/12); Bizi **kırk yaşlarında gözükten bir kadın** karşıladı.(83/14); **Hangi rüzgâr** attı seni buralara bilâder?(84/5); **Tatlı bir rehavet** vücudumu kaplıyordu.(84/18); Bu söz üzerine **belirli bir gevşeme** oldu vücudumda.(84/25); Ama onun gözünden kaçmadı **bu durum**.(84/25); **En ufak kıpırdanma**, dayanılmaz acılar veriyordu.(85/3); Kimse **o boşboğaz** cezasız kalmayacaktır.(85/30); **İnsan beyninde oluşmuş hiç bir fikir** düşünülemez ki, yayılmamış olsun.(86/9); **Sizde ve bende yaşayan, fikrimiz oluşur oluşmaz onu öğrenen, hatta oluşan fikirler üzerinde etkiler yapan yaratıklar** var.(86/16); **Ruh çağırma deneyleri yapan gurupların medyum ağzından duydukları düşünceler** bu varlıkların naklettiklerinden daha başka şeyler değildir.(86/21); Allaha yemin ederim ki **o ayağı kesik zenci**, cindir ve senin ayağını kırdığın sinektir.(87/2); **Bir adam** zamanının ünlü bir sihirbazına avucuna koyduğu taşların sayısını sorar.(87/4); **Bu katil** çıldırmış olmalı.(87/23); **Kanlı bir savaş** başlıyor.(87/29); Sözlerinde **karşı durulmaz bir katiyet** vardı.(88/4); **O gün** de tıpkı şu andaki gibiydi.(88/7); **İki taraf** da ilk konuşmanın güçlüğü içindeydiler.(88/15);

Aramızdaki hava alabildiğine elektrikliydi.(89/9); **Oyundan kir içinde kalmış eller**, tahta kılıçların kabzalarında tetikteydi.(89/9); **Yabancı çocuk** içimizden birinin bırakın yazıktır hayvana gibilerden bir söz söylememizi bekledi(89/16); **O an yüzünde gördüğüm ifade** aynen şu anda gördüğüme benziyordu.(89/23); **Bu söz** ona da aynı şeyi hatırlattı.(89/30); **Bu savaş** bitmedi hâlâ.(90/20); **Bütün maksatlar** bu iki nokta ile ilgili.(90/24); **Şehrin kalın surlarına yakın bu sokaklardaki evliyaların çoğu gibi bu dede** de halktan biri, mütevazı bir zanaatkar, bir kundura tamircisi imiş.(91/15); Tam herkesle helâlleşip yola çıkacağı sırada **bir fakir**, ihtiyacın iki büklüm ettiği bir insan, kapısını çalar.(91/19); **Zavallı kunduracı** her defasında çöllerde yatan sevgilisiyle buluşmayı bir yıl erteler, Allah rızası için uzanan ele Allah'ın rızasını sağlamak için biriktirdiklerini koyarmış.(91/22); **Çocuk hafızamıza emanet edilen bu hikâye** bizde dal budak salar, bir hac yolculuğunun kaç yenmemiş lokma, kaç frenlenmiş zevke mukabil olduğunu düşünürdük.(91/29); **Bu hikâye** bize, **bir insan** bize elini uzatsa, hayal ettiklerinin tümünden vazgeçmesi gerektiğini öğretirdi.(92/1); Söz konusu yıllarda **insanı tarttıkları ölçü** feragatti.(92/3); **İnsanı evliyalığa götüren yol** zihinlere dümdüz çizilmişti.(92/7); Günlerden bir gün, **yaşı gayrı pek ilerlemiş olan eskici dede** son bir gayretle hac parasını biriktirmiş; yola çıkmak üzereyken **bir kadın** kapısını çalmış, üstü başı perişan, **kucağındaki çocuk** açlıktan bir deri bir kemikmiş.(92/23); **Onun rızasını elde etmek için verilmeyecek şey** var mıdır?(92/28); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine yemin etmişler ki **eskici dede** orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); **Bu düşünce** güçlü bir büyü gibiydi.(93/18); Cinayetin işlendiği evde **her şey** bıraktığım gibi duruyordu.(93/25); Onda **inancımın aksine sahip olmaktan ve inandığını savunmaktan ileri bir kötülük** yoktu.(94/14); **Pek çoğu** bu gerçekleri görmezden geldiler.(94/31); İmamın arkasında **birkaç ihtiyar** kaldı sadece.(95/7); **Düşünen kafalar** onların tamamen ortadan kaldırılmalarının kamu oyununda da ters tepkilere yol açacağını biliyorlardı.(95/12); Bu fikirden hareket edilerek zaten **son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları** elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından seçildi ve açlığa mahkûm edildi.(95/14); Bir taraftan kazılmış ve o kazılan yere **bir gül fidanı** dikilivermiş.(95/30); Tabii hayır, ama **bu davranış** bir inanç açlığının ifadesi.(96/1); **Her değişmeyi yeşil parmaklıklar ardından seyreden o uğursuz varlık** da yaşamakta devam edecek.(96/10); Bir fikre adanmamış, **sadece yemek, içmek, uyumak ve mülk sahibi olmak için yaşanmış hayat**, sorarım size hayat mıdır?(96/23); **Toplum refahı ve bilim dallarının**

tümünde gürüldeyerek akan bu sel insandaki çürük tarafları da beraberinde sürüküyor, geriye iyi beslenmiş güçlü vücutlar, dinî baskılardan kurtulmuş ve gerçek özgürlüğe ulaşmış topluluklar bırakıyor.(97/8); Böyle bir düzen Avrupa açısından bakınca ne ifade ederdi? (97/18); Bu kusur bir bakıma savundukları inancın kökünde yatıyordu.(98/7); Böyle kişilerden oluşan bir toplum da hareket kabiliyetini ve esnekliğini kaybeder.(98/14); Ne yazık ki daha yapmak zorunda olduğum işler var.(98/18); Hatta onda bazı olağanüstü haller vardı.(99/24); İsteyenler içinde bayağı iyi durumda olanlar vardı.(99/27); Ama bana bütün bu tavırlar yapmacıkmiş gibi gelirdi.(99/31); Dünyada en tahammül edemeyeceğim şeyse onun bana dargınlığıydı.(100/5); Oysa insan kadar tamammüllü bir yaratık var mıdır?(100/7); Ölümünden birkaç ay öncesine kadar her şey yolunda gitmişti.(100/8); Sonra bir gün bir şey oldu.(100/9); Konağın içinde alışlagelmışten başka bir hava esti.(100/10); Sesimin yüklü olduğu mânâ dikkatini çekti.(101/9); Büyük hanım zaman zaman meraklı birkaç tanıdığının önüne beni çıkartır, başımdan geçenleri anlatmamı isterdi.(101/24); Aslında bu işaret bir soyluluk belirtisiydi.(101/31); Büyük bey satın aldı sonra beni.(102/8); Bu gemilerin içinde tutsak devler varmış.(102/16); Kopardığım bu kıl sizin aranızda beni temsil edecektir.(103/5); İlerde bir gün başın pek sıkışırsa, başka hiç çaren kalmazsa muskayı eline al ve Bütün inançlarımı attım, ben kendimi sana sattım de, göreceksin ki istediğin şey ne kadar zor olursa olsun hemen olacaktır.(103/18); Bu olay tazeliğinden hiç bir şey kaybetmeksizin nesilden nesile anlatılmış.(102/20); Devlere uzun seneler yetecek yiyecek adaya çıkarılmış ve bizimkiler gemilere yüklenmiş.(103/1); O şeyler oldu sanırım, Çünkü şu birkaç gündür bana insan ve kadın olarak bakıyor, beni istiyorsunuz.(104/2); Yarın yepyeni bir hayat bekliyor beni.(104/6); İçime birden bir korku düştü.(104/12); Sonra bir şey dikkatimi çekti.(104/15); Dikkatimi çeken bir kaç şey vardı, izah edemiyorum.(104/25); Bir kırilent muntazam konuştuğu halde bir kaç noktada yırtılmıştı.(104/29); Tam oda hizasında uzayan bir ihlamur ağacı bulunduğumuz yere tırmanan tabî bir merdivendi.(105/14); Dadınızın ölümünde şüpheli gördüğünüz bir şey mi var?(104/22); Kapıyı tanımadığım bir kadın açtı.(106/17); Gün ışığında görünüşünde dün akşamdan bazı şeyler söyleyen izler vardı.(106/19); Girdiğimiz odada çiğ kırmızı bir koltuk takımı aynı renkte büfe ve sehpa vardı.(106/26); Bu sokakta her cam, üzerinize dikilmiş meraklı bir gözdür.(107/14); Öldürülen teyze de öyleydi.(108/5); Eve geç geldiğim geceler bazen karanlık içinden bir şekil

süzülür, onun konaktan gizlice çıkıp evine dönen teyze olduğunu görür, gülümserdim.(108/8); Bana **aralarında hissî bir bağ** varmış gibi gelirdi.(108/10); Aralarındaki ilişkinin pek eski olduğu belliydi.(108/19); Doktor ona döndü, yüzünde **ciddi bir ifade** vardı.(109/29); İşler tahmin ettiğim hızda yürürse, **o gün** pek uzak değil.(110/3); Bu sebepten **dünyada olan şeyler** sokağımı ve **sokağında olan şeyler** dünyayı yakından ilgilendirir.(110/21); Doktorun dudaklarında **müstezhi bir tebessüm** uçuşuyordu.(110/25); Nasıl ki **toplumda kabul edilmiş bazı fikirler** aynı açıdan bakıldığı için doğru intibamı verir.(111/4); Ama **çok ileri bir gelecekte karşılaşacağımız bazı olaylar** size belki sözlerimi hatırlatacaktır.(111/13); Eğer sizde ikaz ettiğim tehlikeden **ufak bir iz** kalırsa ve bir an onun üzerinde düşünürseniz, bu ömrümü verdiğim savaşın bir mükâfatı olacaktır.(111/14); Bakarsınız, **türlü ihtimamla sarf edilmesi gereken bir kelime**, olur olmaz yerde sık sık kullanılmaktan yıpranır, eğrilir, büzülür, liğme liğme olur.(111/25); Çok zaman **pek zayıf bir kelimecik** güçsüz omuzlarına taşıyamıyacağı yükler yüklenir.(111/28); Bazense **kocaman etli canlı bir kelime**, adaleli omuzlarında hafif bir anlam yüklenir.(111/30); Bu arada **garip bir şey** oldu.(112/19); Pek kısa sürdü **bu hali**.(112/22); **Bu dava** bu bölümüyle benim ailemin bir pisliği idi.(112/29); **Bu mesele** topluma aittir ve Devlet'i ilgilendirir.(113/1); Oysa bilmen gerekirdi ki **bu savaş** sizin karşılaşmaya alıştıklarınızdan çok daha değişik.(113/4); Ben de, **karşı taraf** da sizce bilinmeyen bu kuvvetlerden yararlanarak çarpışacağız.(113/7); Diyelim ki **bu güne kadar türlü hikâyelere konu olmuş bu garip yaratıklar** şöyledir ya da böyledir.(114/4); Vakit gece yansına yaklaştığı sıralarda nihayet **beklediğim haber** geldi.(114/17); **Dikkatimi çeken bir şey** var mı?(114/21); Sadece **bir siyah köpek** çevremizde dolanıp duruyor, eksik olmasın.(114/23); Çünkü **iki çılgın** var orta yerde.(115/7); Zaman zaman **bu güvensizliğimizi haklı kılacak misaller** çıkmıyor değil.(116/7); **Eksik olan bir tek nokta** öldürülen yaşlı kadının göğsünde taşıdığı paketti.(119/13); Zihnimde gelişen şekle uygun düşüyordu **bu düşünce**.(119/16); **İlk dikkatimi çeken şey** pencerenin açık olduğuydu.(120/9); Ülkemizde, özellikle yaşadığımız asırda **böyle bir inanç** gülünç olmaz mı?(121/20); **Bir canlı**, sadece mekanizmasının çalışması, **nazlı bir çiçek**, istihsal edebileceğiniz bir madde için alâkadar eder sizi.(122/29); **Karşı taraf** sizin bu işin içinde olduğunuzu biliyor.(123/12); İçerde **iki yabancı** vardı.(123/18); **İkinci ölüm** sizin yetersizliğinizden meydana gelmiş, sizin yüzünüzden **bir hayat** sönmüştür.(123/27); **Onlarda gördüğüm bir şey** cevap vermekten alıkoydu beni.(124/3); **Odamda**

tandığımız bu iki insan önemli politikacılarımızdandır.(124/16); **Bu şahıslar** her ne sebebleyse sizin bu tahkikattan alınmanızda sanık yararına olduğu belli bazı menfaatler buluyorlar.(124/17); Olay aydınlandıktan sonra **kimsenin itiraz edebileceği bir nokta** olamaz.(124/21); Ama başaramazsanız, korkarım **bu zatların ikimizden de alacakları hınc** hiç de küçümsenir olmayacaktır.(124/22); Tam on beş günüm vardı ve **bu süre** bana yeter gözüküyordu.(124/25); **Bütün elektrikler** açıldı.(125/2); İçerde **bir şeyler** araştırılmış ve eşyalar karmakarışık bırakılmıştı.(125/2); Birden içimi **bir yorgunluk** kapladı.(125/4); Demek **karşı taraf** benden çekiniyordu.(125/26); Öyleyse **henüz kaybedilmiş bir şey** yoktu.(125/27); Beni rahatlattı **bu düşünce**.(125/28); **Bir yoğurtçu** tablalarını yere bırakmış, bir merdivene ilişmiş, yazma mendiliyle terini kuruluyor ve ezanı dinliyordu.(126/2); **Önünden geçtiğim nöbetçi polis** fırladı.(126/4); Sol dipte **bir kuyu** gözüküyordu.(126/31); Su ordan sağlanır, karpuz orada soğutulur, **ekşimesinden korkulan yemek** orada saklanırdı.(127/3); **Çıkrığa bağlı ip** su içinde kayboluyordu.(127/9); **Dört kareden oluşmuş kapak** yükseliyordu.(127/12); Açıklıktan **şağı doğru inen merdivenler** gözüküyordu.(127/14); Önümde **sağlam bir kapı** vardı.(127/21); Girişte iki büyük buhurdandan **tuhaf bir koku** yayılıyordu.(127/23); Mihrap olması gereken yerde **büyük bir heykel** duruyordu.(127/28); Bu arada **kuvvetli bir uyku** göz kapaklarımı ağırlaştırıyordu.(128/14); **Bu adam** özgür değildir ki.(128/20); **O iki kişi** bu ve buna benzer sözlerle benimle alay edip durdular.(128/26); **Çılgın bir his** uyandı içimde.(129/1); **Fevkalâde bir sezgi** sanki yol gösteriyordu bana.(129/4); Sadece şu karşıdaki büyük heykelin gözlerinden sanki **esrarlı bir ışık** taşıyor ve aydınlık veriyordu.(129/10); Yine **on beş gün** var ki, kurban sunmadın bana.(129/29); Ve işte **sonuncu kurban** ayaklarımızın dibinde(130/1); **Kötü manalarla yüklü his** “Evet” dedi.(130/2); Yeryüzünde **bizim istediğimiz duruma gelmiş, bize tapar olmuş milyonlar ve milyonlar** var.(130/17); **Bu ağaç** bir iskeletten yapılmış, domuz postuyla kaplanmış, içi samanla doldurulmuştu.(131/20); Burda **dikkati çekecek hiç bir şey** yoktu.(131/22); İfritin kılını elime alır almaz içime **türlü düşünceler** akın etti.(131/31); Sanki **bir ses** bana, yoluna bunca cinayetler işlenen bu parçayı elden çıkarmamamı söylüyordu.(132/1); Daha şimdiden **iki politikacı** bu işin peşinde değiller miydi?(132/6); **Avucumda sıkıca kavradığım büyüden yayılan buna benzer türlü vesveseler** içimde boy atıyorlar.(132/8); Düşüncemde **renkli hayaller** şekil kazanıyorlardı.(132/9); Bulduğumuz yeri **inilti ve yalvarmayla**

anlatılabilecek bir hava kapladı.(132/18); Çünkü tam iki saat sonra **son perde** oynanacak.(132/29); **Benim yapmak zorunda olduğum birkaç iş** var.(133/7); **Ağır ağır doğrulan erkek** de soyunmaya başladı.(134/3); Saatlerce sürdü **bu merasim**.(134/10); Elinde **bir kama** parlıyordu.(134/11); Bütün heykellerin arkalarından **birer polis memuru** doğruldu.(134/15); Sonra **o gülüş** yükseldi, çirkin anlamlı bir kahkahaya dönüştü.(1351); **Ona kocaman bir ömür vermiş, iman etmiş ve o imanın gerektirdiklerini yerine getirmiş olan kaatil** ayakta, taptığı mabutsa yerde, ayakları dibindeydi.(135/6); **O esrarlı hava** yok olmuştu.(136/3); **Buraya getirildiğimde duyduğum o dehşet hissi** tamamen yok oldu.(136/5); Nedense içimde **onunla ilgili bir endişe** yoktu.(136/11); **Kurduğunuz ve yürüttüğünüz düzen** işliyor ve belki işlemekte devam da edecektir.(137/25); Kızıl saçlarına kır düşmüş, **yüzündeki çiller** genişleyerek ta kulaklarına kadar yayılmıştı.(139/14); Tam ayrılmak üzereyken karşı evden **bir hanım** çıktı.(140/10); Mahkûmun resmini görür görmez **bir üzüntü** kapladı.(140/26); **İlerlemiş miyop**, alnında derin kırışıklıklar meydana getirmişti.(140/31); **Sararmış benziyle uyuşmayan bir kırmızılık** vardı yanaklarında.(141/26); **Konuşmam süresince yüzündeki beni küçümseyen ve benden şüphe eden ifade** yerini yavaş yavaş ilgiye bıraktı.(142/5); Yolda giderken **bir herif** çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp karakola götürmüşler ve gerçekten çanta üzerinde çıkmış.(142/22); Ona söylemiyordum ama anlıyordum ki bu işin peşinde **sözü geçer adamlar** vardı.(142/28); **Revirde yardımcı olarak çalışan mahkum doktor**, bir ay ya yaşar ya yaşamaz, dedi.(143/10); **Konuşacak artık bir şey** kalmamıştı.(144/6); **Heyecanla karıştırdığım şu birkaç sahife** bir sürü anlaşılmasız işaretlerle doluydu.(144/16); **Bu bir cümle** onun balon gibi sönmesine yetti.(145/1); **Bu kâğıtlar** benim icadım olan bir nevi stenoyla yazılmıştır.(145/18); **Vicdansız ilim, imansız çaba** ruhun ölümü anlamını taşır.(146/15); Beni ilgilendirmiyordu **bütün bunlar**.(146/19); **Hikâyeyle doğrudan doğruya bir ilişkisi** yoktu.(146/19); Aramızda **geniş bir dere** vardı.(146/23); Sözlerimi dinledikten sonra **üzgün bir gülümseme** belirdi yüzünde, şu anlaşılmasız sözleri mırıldandı.(147/1); **İnsan hayatını, dünya hayatı içine hapseden kısır ve hayvani düşünce** yok olacak.(147/14); **Daha birçok aydınlanması gereken şey** var hikâyede.(148/2); **Bir evlat**, bir anneyi öldürdü.(148/16); Uzun düşüncelerden sonra aklıma **onlarla beraber çalışan doktor** geldi.(148/26); Bu defa **gözlerindeki dalgın ifade** kayboldu.(149/3); **Genç adam** güldü.(149/14); **Genç adam** güldü.(149/14); Değer ölçülerimde **pek çok değişiklikler** oldu.(149/17); **Gerçek son**, hoşlanılmayan bin

son olabilir.(149/25); İnsan öncesi dünyada **bazı varlıklar** yaşamaktaydı.(150/5); Ancak **bu ulaştıkları güç** sarhoş etti onları.(150/13); Aralarında **bizim ileri dediğimiz medeniyetimizin bile hayal edemeyeceği çatışmalar** meydana geldi.(150/14); Böylece **büyük savaş** başladı.(150/21); **Her gönderilen peygamber**, insanın uyması halinde mutluluklara kavuşabileceği formülleri beraberinde getirdi.(150/28); **Bu yeni inanç** bu yüzden kusursuz değildi.(151/6); **Makul ve rahat hayat**, yerini asabı kemiren bir yarışmaya bıraktı.(151/24); Dünya definesini delen üç bıçak oldu **bu üç adam**.(151/28); **Sakat ayakları üzerinde sallanan kilise** dayanamadı bu darbeye ve parçalandı.(152/4); **Şeytani akıl**, imanı kararttı.(152/12); **Dine aç topluluklar**, yalancı memeler gibi ideolojilere dayadılar dudaklarını.(152/13); Böylece **her zihni oyun**, türlü akıllarda kendine taraftar buldu.(152/16); Böylece her türlü ahlaki disiplinden sıyrıldı **medenî insan**.(152/24); **İtidal, şeref, doğruluk, mesuliyet, safiyet, nefse hâkimiyet, kahramanlık, insan sevgisi gibi özellikler** alay edilir şeyler oldular.(152/25); **Asırlardır çalışan bu güçler**, yaradılıştan tembelliğe meyyal olan, zihni gayretten hoşlanmayan insanda yuvalandılar.(153/4); Halkın islamın istediği biçimde eğitilmemesi için **elden gelen her şey** yapıldı.(153/21); **Böylece türlü fikir cereyanlarının birbirinden ve gerçek dinden kopardığı topluluklar**, bir takım tatbik değeri olmayan formüller geveler oldular.(153/22); İnaniyordu ki; kavga yüzyıllar önce bu sokakta başladığında **sokağı savunan uzak dedeler** vardı.(154/2); Belki de **insan hakkındaki yaygın kanaat** bizi böyle düşünmeye zorluyor.(154/17); Doktorla konuşmamızın üzerinden **tam bir ay** geçti.(155/1); **Çocuksu bir tebessüm** vardı dudaklarında.(155/13)

A.5) Sıfat fiil grubu olan özneler

Sıfat fiiller cümle içinde özne görevinde bulunabilirler.

Söz konusu olan çok iri bir kediye.(6/28); **Bir bulunamayan** bıçak mıydı.(8/24); **Bugün insan topluluklarının en ilerisinden en gerisine kadar ONLAR'ın ağzından ferman yürüten** bu adamlardır.(71/2); **Yeni gelen** Bulgaristan göçmeniydi, sanırım.(88/9); İçimizde **köpeğe acıyan** yoktu aslında.(88/31); **O yıl hacca gidenler** döndüklerinde Allah üzerine yemin etmişler ki eskici dede orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); **Ona bağlı görünenler** çoğunlukla zayıf ve fikirsizdirler.(96/19); **Devleri bizim adımıza hapsedenler** onları yalnız bırakmak için vatanımızdan almışlar bizi.(102/17); **Adaya sürgün edilenler** ifrit isimli bir cin türüymüş.(102/22); **Kişileri bu gün içine düştükleri çıkmaza sokan, umutsuz kılan, onu gitmesi gereken asıl hedeften saptıran** sözdür.(112/12); Yardımcımdı

telefon eden.(114/19); **Onu bulan** her şeye hâkim olacaktır.(128/18); **Beni yakalayan** “Ulu mabudun önünde secde et” dedi.(129/13); Sadakatimin delili **şu yerde yatan işte.**(130/12); **İçlerinde kendini ilk toplayan** katil oldu.(134/22); Değişik, türü artık kalmamış bir mahkûmdan duyduğum sözlerdir **burada yazılanlar.**(145/19); **Lazım olan** gözlem ve deney sonuçlarıdır.(146/7); **Kaatile arka çıkanlar** kimlerdi?(147/29); Lütfen yanlış anlamayın beni, ama söylenmiş **bütün söylenmesi gerekenler.**(148/23); Komiserin arkadaşının nazarında **bütün bu olanlar** dünyamızda ve uzayda yaşayan varlıkların insanla savaşlarının sonuçlarıydı.(153/1)

A.6) İsim fiil grubu olan öznel

İsim filler cümle içinde özne görevinde bulunabilirler.

Gerçi **yürümeyi bu kadar güçleştirmek** onları ancak güldürürdü.(15/4); Bu o kadar karşı çıkılmaz şekilde böyleydi ki, **bunun aksini düşünmek** çılgınlık olurdu.(27/7); **Plândan ayrılmak** ikimizi de bomboş bırakmış gibiydi.(28/27); **Böylesine zor ve karışık meselede çabucak yargıya varmak** insanı hatalara itebilirdi.(35/2); **Size bunları anlatmak** benim için de faydalı oluyor.(37/19); **Görmeyi bilmemek** bir eğitim eksikliğiydi.(39/10); Her geçen gün **tahtanın deliğinden bakmak** benim için derin bir ihtiyaç oluyordu.(39/16); **Onları gönlümce kaydedememek** düşünemeyeceğiniz kadar büyük ıstıraptı.(40/2); Kaldı ki **bunu bile yapabilmek** insanın bir Leonardo da Vinci olmasını gerektiriyordu.(41/3); **Yele kapılmamak** mümkündü.(45/3); **O günleri tekrar hatırlamak** beni hüzne itiyordu.(48/8); **Onu, dönüş ve yeni hayatına hazırlamak** bir tabib olarak görevimdir.(64/6); Gerçi **bunu idrak edebilmek** bir düşünce yüksekliğidir.(67/13); Doğrusu **çocukluğumdan bahsetmek** bana zevk veriyor.(71/28); **Oradan bahsetmemek** insanın kendini görmezden gelmesi anlamını taşımaz mı?(90/22); **Hayatın acılarına rağmen şu anda sevinçle, ben yaşıyorum, diye haykırmamak** çok güçtü.(91/6); **Kabri görmek** insanlara açlığını hatırlatması bakımından önemli.(96/2); **Bir insanın belki de yüz kat ağırlığında sert taştan bu heykelleri yapmak** onlar için kolayca başarılacak bir oyunmuş.(102/26); **Onu gemiye götürmek** muhafızların dikkatini çekebilirmiş.(103/7); Onların davranışlarını kontrol ve mümkün olursa **bir sonuca varmak** zevk benim için.(115/8); **Senin güvenliğini sağlamak** benim görevimdir.(116/2); **Kaatili de, Küçük beyin çekmecesinden kaybolan şeyleri de en kısa zamanda ele geçirmek** kaçınılmaz bir mecburiyetti.(119/10); **Girer girmezse odanın bir başkası tarafından**

kullanılmakta olduğunu görmemek imkânsızdı.(120/7); Yalnızca **Allah'ı idrake çalışmak** bile ne zahmetler yükler insana.(122/17); Belki **Allah'ı idrak etmek** de işinize gelmez.(122/20); Bu zavallı aptalın haddine mi düşmüş **buradan ayrılıp konağa gitmek**.(128/22); Böylece **bu kelimesiz konuşma** sona erdi.(131/7); Bir an evvel **suçluları sorguya çekmek** zorundasınız.(136/15); **Onların, arkadaşımızın bulunduğu yer konusunda bir bilgileri olması** akla uygun düşüyor.(136/16); **Konuşmayı hemen hiç sevmeyen her halinden belli bu insanı bu kadar da olsa konuşturabilmek** benim için gerçekten bir başarı oldu.(137/4); **Onun bu haline her an seyirci olmak** üzüyordu beni.(143/21); **Bunlardan bir şey çıkarabilmek** benim için imkânsızdı.(144/17); **Bu kâğıtları zaman zaman okumak** içimde, ta derinlerde gizli bir tarafı okuyordu.(145/21); **Bir takım prensiplerle uğraşmak**, yüzyılların süzgecinden arda kalmış, bazı gerçekleri tatbikten kolaydı insan için.(153/7); **Kusursuz bir din ve adalete dayalı bir imparatorluk halkımı saptırmak** uzun yüzyıllar ve pek çok çabaya mal oluyordu.(153/16)

A.7) Tekrar grubu olan özneler

Tekrar gurupları cümle içinde özne görevinde bulunabilirler.

Düşmez kalkmaz bir Allah'tı.(81/11)

A.8) Bağlama grubu olan özneler

Bağlama gurupları cümle içinde özne görevinde bulunabilirler.

Bugün yüzünü kaplayan kırışıklara rağmen hala belirli o derin çukurları **ben ve bütün sokak** nasıl hayranlıkla seyrederdik.(17/6); Sanki; **yoğurtçu, leblebici, kos helvacı ve aşureci** karanlığı birer ucundan tutar, bir örtü gibi geceyi çeker getirirdi.(19/19); Nedendir bilmem içimi birden ona karşı **bir hırs ve iğrenme** kapladı.(22/11); İçinde **katlanmış bir kaç giyim parçası ve ipek bir bez** vardı.(22/25); **Arkadaşım ve ben** işte hemen her gün bu saatlerde arsada buluşurduk.(23/4); Çünkü bana öğretmişti ki, **bakmak ve konuşmak** aynı anda yapılmamalıydı.(23/8); **Sokaktaki evler ve insanlar** yabancılar için kullandıkları yüzlerini, bildiğim ve gerçekten sevdiğim asıllarıyla değiştiriyorlardı.(42/14); **Ne ben ne de bir başkası** böylesine bir adiliği düşünemez, aklımıza getiremezdik.(44/5); **Dertler de sevinçler de** müşterek oluyordu.(57/18); **O ve ben**, aslında bu sokak bu insanlar için çırpınıyorduk.(58/1); Son ayak bağıdır **mescit ve türbe**.(62/14); **O köhne bina ve oraya gelip giden bir kaç yaşlı adam** bir kuvvet değil aslında.(63/10); **Bir suçlu ya da suçlular** var, bu inkâr edilemez.(67/18); Ama yine **siz veya sizden sonraki kuşaklar** bugünün hurafesi şeytanı, matematik, fizik

veya bir başka bilim yardımıyla ispat edecekler.(69/21); Sendekiler de biliyordu, böylece **bendekiler ve ben** bildim.(87/10); Bu olayı siz biliyordunuz, sizdekiler biliyorlardı, **bendekiler ve ben** de böylece bilebildim.(87/14); **Sen de biz de** erkek olarak sözümüzü tutmalıyız.(89/14); **Sen de biz de** erkeğiz.(89/25); Sonra yine **zorluklar, yokluklar ve feragatler** başlarmış.(91/25); **Türlü faktörleri emri altına alabilen insan veya insanlar** bu güçleri kişi veya toplum zararına yöneltebilecek bir bilgiye neden sahip olmuş olmasınlar ve böyle bir bilginin varlığı neden inanılmaz olsun?(121/26); İçimden **verilen zarfı yırtıp atmak ve görevden hemen ayrılmak** geliyordu.(124/12); **Kadın ve erkek** orta yerde ayakta duruyorlar; şaşkın, heykele ve çevresindekilere bakıyorlardı.(134/20); Onda **alay, kötülük, kibir ve en önemlisi yenilgi** vardı.(135/4); Sarnıçta **doktor ve ben** yalnız kaldık.(135/30); Başlarında bizzat **Emniyet Müdürü ve tanımadığım birkaç sivil** vardı.(137/7); **Ne ölen, ne öldüren** önemliydi bu hikâyede.(148/9); **Ölen de, öldüren de, şeytanın tapınağı da, komiser de** teferruat sadece.(149/21); **İnsanın dünyayı teşkil eden elemanlardan yaratılması ve buna rağmen ONLAR”a üstün kılınması** isyan ettirdi ONLAR’ı.(150/18); Yırtılan bu deliklerden **milyonlar ve miyarlar** aktı Avrupa’ya.(151/29); **Ormanlar, akarsular, denizler, bataklıklar ve dağlar** eğilmişlerdi.(152/19); **Siz ve ben** dünyayı, sahipsiz, sonsuz boşlukta bir nokta, insanı da nokta üzerinde bir mikrobik büyüklük kabul ediyoruz.(154/18)

A.9) Unvan grubu olan özneler

Unvan grupları cümlede özne görevinde bulunabilirler.

“**Gazi Paşa**”devlet anlamında kullanılırdı sokağımızda.(24/17); **Tevfik bey** güçlü bir insandı besbelli.(52/8); **Küçük bey** hemen taşlıkta karşıladı beni.(56/1); **Küçük bey**, bir Fransız mürebbiye, kendini, milliyetini, inançlarını inkâr etmiş bir ana baba elinde yetişti.(66/26); “Görülüyor ki” dedi doktor, **Küçük bey** hiç de aptal değil.(68/22); **Küçük bey** bunun bildiğiniz örneklerinden biridir.(69/16); Arabacının deyimiyle nefes etti **İmam efendi**.(70/13); Onun arkasından uzun uzun yorgun gözlerle baktı **İmam efendi**.(70/24); Yine **Küçük bey** karşıladı beni.(94/5); Yarını bekleyiniz **Küçük bey**.(104/7); Benim gibi **komşu teyze** de hoşlanırdı konaktaki beyden.(108/7); **Küçük bey** son ziyaretimde dikkatimi kadının ölümüne çekmeğe çalıştı.(119/28); **Küçük bey** yıllarca açılmamış olduğunu iddia ettiği kapının anahtarını koca desteden o kadar kolaylıkla buldu, çıkardı ki, o kapıyı defalarca kullanmayan bir insan için imkânsızdı bu.(120/1); Bu şekle göre **Küçük bey** kaatile bilmediğim bir sebepten ötürü yataklık yapıyordu.(120/20); **Müdür bey** bozuk bir

yüzle karşıladı beni.(123/19); **Müdür bey** aynı azarlayan konuşmasıyla bir zarf u-zattı bana.(124/5); **Müdür bey** beni iyi karşıladı.(140/23); Bir an düşünceli gözüktü **müdür bey**.(140/25); Sonunda katili getirtti **müdür bey**.(141/23)

A.10) Kısaltma grubu olan özneler

Kısaltma gurupları cümlede özne görevinde bulunabilirler.

A.10.1) Yükleme Grubu

Yer yuvarlağın güneşin bir peyki olduğunu ispat, Avrupa dinine inen ilk balta oldu.(151/23)

A.10.2) Bulunma Grubu

İri ela gözlerinde hülya, yerini muzip bir neş'eye bırakarak kaybolurdu.(17/30); **Bütün bu safsataların ötesinde bir gerçek** seziliyordu.(55/16); **Görülmemiş kalınlıkta bir kıl** şeytan heykelinin tek boynuzunu teşkil ediyordu.(131/26)

A.10.3) Uzaklaşma Grubu

Siz bilirsiniz ki, **insanlardan bir gurup** daima sizin yanınızda ve emrinizde olagelmiştir.(31/11)

B) Yükleme

Cümlede yargı bildiren çekimli unsur yüklemidir. Cümlelerin üzerine kurulduğu temel ögedir. Cümlelerin ağırlığını, yükünü üzerine alan, taşıyan, yüklenen ögedir.

B.1) Tek Sözdten Oluşan Yüklemler

B.1.1) Fiil

Gözlerinde, geçmiş otuz yılın gölgeleyemediği aynı berrak bakış, bana, “bu ONLAR’ın işi” **dedi**.(5/1); Zapt’ı tekrar okur gibi yapmanın ardına **sığmıyor** ve **düşünüyordum**.(6/4); Zabıtta bir nokta daha önemle **belirtilmişti**.(6/10); İstemediğim halde öldürülmüş olanı **düşünüyordum**.(6/18); Çocukluk arkadaşım zabıtta onu anlatırken: “Her zamanki gibiydi” **diyordu**.(6/19); O zamanlar bile onun hep aynı yaşta ola gelmiş olduğuna tuhaf bir ısrarla **inanırdım**.(6/24); Mantığında gözlerini cinnet fikrine dikmişken, hissim içinde bulunduğumuz karakol odasının soğuk, hayale yer vermeyen varlığına rağmen “Buna ancak ONLAR yapabilir” **diyordu**.(6/13); Söz konusu olan çok iri bir kerdiydi, kaplamı **andırırdı**.(6/29); Yaşlı kadınla yalnız kaldığımız anlarda hafiflettiği sesinde çok gizli bir sırmışçasına o kedinin BONLAR’dan olduğunu **duymuştum**.(6/25); Bu esrar dolu büyük sır, çocuk göğsümün, üstü dikenli bir küreymişçesine verdiği acıya rağmen korku ve

kıskançlıkla tarafımdan **saklanmıştı**.(6/31); ONLAR bir dolunay'ın çevreyi aydınlattığı bir gecede, sokağın en derin, en gaflet içinde uyuduğu bir zamanda **gelmişlerdi**.(7/3); Sadece köpekler **hissetmişti** gelişlerini ve **ulumuşlardı**.(7/5); O anı, ona ifade ettiği bütün incelik ve derinliğiyle anlayayım **isterdi**.(7/7); O an türlü gizlilikler ve belli belirsiz haram zevkler yüklüymüş gibi **gelirdi** bana.(7/13); Bize bazen birer dilim ekmek **verirdi**.(7/22); Ama görmememizin de tabii olduğuna bütün kalbimizle **inanırdık**.(7/25); Akşam yemeğinde iştahsızlığımıza bakıp büyüklerimiz “yine ne yediniz bugün” sorusunu sorduklarında rahatça “marmelatlı ekmek” **derdik**.(7/26); O üstü esrarlı işaretlerle süslenmiş kılıcı gördükçe hayalimde o an bir savaş alanı **canlanırdı**.(8/3); Esneyen bir ağır duygusuzluğundaki karakol odasında muavin, memur ve jandarma görevlisi huzursuz **kıpırdandılar**.(8/11); Benden çekinmemiş olsalar sıkıntılı bir acelecilikle bitirelim şu işi **diyeceklerdi**.(8/14); Bu deli oğul, her ne sebepleyse dengesini büsbütün kaybetmiş ve anasını **öldürmüştü**.(8/17); Hem de kan lekeli elbisesiyle delili **beraberinde**.(8/23); Eh o da kim bilir hangi kör kuyunun dibinde **yatmaktaydı**.(8/25); Neden **uzatılmalıydı**?(8/27); Tutuklu adli tıbbı **postalanmalı**, dosyayı da böylece **kapatmalıydı**.(8/28); Onlar böylece bir an evvel ev ismini verdikleri alışkanlıklarına **dönmeliydiler**.(8/29); Bu tutumsa onları **geciktiriyordu**.(8/30); Çünkü her gün aynı saatte dönmeye alıştıkları şeyler onları **bekliyordu**.(8/31); Acele, onlarda **oluşuyor**, yoğunluk kazanıyor, beni karara **zorluyordu**.(9/1); Ama **görüyordum** ki direnmem boşunadır.(9/3); **Gideceklerdi** onlar ve zannedeceklerdi ki karakolda kalan ben, sanık ve nöbetçi memurdur.(9/6); Oysa **bilmiyorlardı** ki ONLAR da bezimle birlikte **kalacaklardır**.(9/7); Sonuçta ister istemez onlara “siz gidebilirsiniz” **dedim**.(9/9); Nöbetçi memura önem vermeden konuşmaya **başladı**.(9/11); Bir nefeste otuz geçmiş yılı aşmış, aynı samimiyeti bulmuş **görünüyordu**.(9/12); “Ben olacakları birkaç ay evvel tahmin ettim” **dedi**.(9/13); Anama “yaşlısın artık” **dedim**.(9/16); “Çok söyledim” **dedi**.(9/24); Oysa güçlerini **biliyorsun**.(9/26); İşte bu yüzden onun ölümünü hiç **yadırgamadım**.(9/27); Çünkü o bu yapıyla gözüme masallardaki on başlı ejder gibi **gözüküyordu**.(9/31); Her halde, **diyordum** kendi kendime, onları, yani kötü eğilimleri tek tek **yakalar** ve yok ederler.(10/1); Sanki katil ondaki bu kötü huyları tek tek **yakalamış** ve bulduğu yerde birer birer **öldürmüştü**.(10/5); Bu sözlerden sonra oturduğu iskemleye daha rahat **yaslandı**.(10/8); Söylenmesi gereken şeylerin tamamını hiçbir şey gizlemeden söylemiş olduğu inancında **gözüküyordu**.(10/9); Dürüst yaradılışı, geçen otuz yıldan **kirlenmemiş**,

yıpranmamış, renk değiştirmemişti.(10/11); Bunun için bizden, biz polislerden kendisine, başka bir řey dūřünmeksizin inanmamızı **bekliyordu**.(10/12); Bizim böyle davranacağımızdan o kadar emin ki, hemen gitmek istediğini **söyledi**.(10/14); Yine kendi evinde kalmayı **dūřünüyordu**.(10/15); Veya acaba bu gece için ağabeyinde mi **kalsaydı**?(10/19); Babaları **ayrıydı**.(10/22); Bunu, sırrı öğrendiği günden mezara kadar gurur ve zilletle **taşıyacaktı**.(10/29); O gece onunla geç vakitlere kadar **oturduk**.(11/3); “Bazen bir deve-dikeninde bir gün boyunca ne renkler görürüm” **demişti**.(11/10); Bütün bunları incelerken içim türlü değişen hislerin etkisiyle **neşeler** veya şaşkınlıklarla **dolardı**.(11/19); Çiçekler insana polislik mesleği hakkında pek bir řey **söyemezler**.(11/23); Bir bakıma ikimiz için yaşayayım **istiyordum**.(11/29); **İstiyordum** ki seyircisi olduğum her şeyden senin hissen kadarını da **göreyim**, **ayırayım** ve yolumuzun birleştiği bir noktada sana **aktarayım**.(11/30); Bu hisle, bu zengin temaşada Allah şahit hiçbir řeyi kaçırmamaya **çalıştım**.(12/3); Bir çię taneciği üzerinde oluşan dünya saatlerimi **aldı**.(12/4); Bu taptaze izlenimleri zihnimde en el değmemiş yerlere özenle **yerleştirdim**.(12/5); O konuştukça, gözümde geçmiş otuz yılın bana verdikleri **fakirleşiyordu**.(12/7); Zihnim ister istemez geçmişin muhasebesine **kayıyor**, toplam çizgisi altındaki rakamların pek bir değer taşımadığını üzülererek **görüyordum**.(12/8); Ne **yapmıştım** ben?(12/10); Hiçbir řey değişmemiş olmalıydı diye **dūřünüyordum**.(12/17); Zihnim değişme üzerinde ısrarla **durdu**.(12/17); **Hatırlıyorum**, sakın sokağımızda ilk değişme insanı sersem eden bir biçimde kendini **göstermişti**.(12/19); Deęiřme, sokağımızda durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde **başladı**, sonra da **durmadı**, **dinlenmedi**.(12/23); Halbuki insan böylesine sakın ve kenar bir sokakta bu kadar köklü değişiklikler olmaz **sanırdı**.(12/25); Bir yabancıya bir yer tarif edileceği zaman konaktan sonra otuz adım veya konağa varmadan üç ev evvel **denirdi**.(12/29); Sahibi kısaca Pařazade diye **anılırdı**.(13/3); Kapısı, insanın önemli olduğu devirde, insan geçecektir fikriyle büyük **yapılmıştı**.(13/4); İçeri adım atar atmaz sizi nereden çıktığı bilinmez dadı **karşıldadı**.(13/6); Birinci katta küçük bey, ikinci katta babası **otururdu**.(13/8); Oęula, yaşına rağmen küçük bey, babasına beyefendi **derlerdi**.(13/9); Mescit, türbe, sebil, evler yan yana dizilmiş hallerinden memnun **dururlardı**.(13/12); Bazı evlerin arasında taşla örölmüş bir bahçe duvarı **uzanırdı**.(13/14); Özellikle sabah güneşlerinin koruklar üzerinde ısrarla durduğunu **hatırlıyorum**.(13/16); Güneřin, o vazgeçilmez dostun bu sabah ziyaretlerini onlar da

güleç bir yüzle **karşılar** ve yeşil **derlerdi**.(13/17); Emniyet müdürlüğü bu işin tahkikatına beni memur ettiğini ancak ertesi günü sabahı **bildirdi**.(13/20); Sadece yol bir hayli **daralmış**, yüksek bildiğim duvarlar **alçalmış**, evler, hatta konak **küçülmüştü**.(13/25); Duvarlarda yine dam korukları **kümeleniyordu**.(13/26); Ama bana eskisi kadar yeşil değillermiş gibi **geldi**.(13/27); Sokağa sarkmış incir dallarında kim bilir ne zamandan kalmış bir uçurtma kuyruğu, rengi kırmızıdan pembeye dönmüş **sallanıyordu**.(13/28); Sonra onların karanlık deliklerinde ince yavru sesleriyle karşılandıklarını **duyuyordunuz**.(14/3); Küçük kızlar çeşmeden su **taşıyorlardı**.(14/4); Ama garip bir sezış bana bu görünüşe aldanmamamı **söylüyordu**.(14/10); Sanki değışen âlemde var olmalarını mümkün kılan hatıralarını, artık gelip geçene tekrardan **utaniyorlardı**.(14/16); Belki anlayamayacaklarından, onların dudak büküp alay edeceklerinden **korkuyorlardı**.(14/18); Onun için geride, onun için susmuş önlerine **bakıyorlardı**.(14/19); Değışiklik, akşam güneşinde parlayan memnunluklarını **silmiş**, mağmum, kederli ve karanlık bir görünüş **vermişti** onlara.(14/21); Oysa değışikliğin ilk boy gösterdiği devirlerde ne kadar hallerinden memnun **gözükürlerdi**.(14/23); Bu adım, eğri kaldırımların gölcüklerinde sivrilmiş iri taşlar üzerinde **sekti**.(14/26); Oysa o gün değışiklik, çok ince ve çok yüksek topuklar üzerinde dengeyi bulmak için bir cambaz ustalığı gerektiren adımlara, merak ve ürkeklikle **baktılar**.(14/30); Gerçi yürümeyi bu kadar güçleştirmek onları ancak **güldürürdü**.(15/4); Ahşap evler meşe iskeletlerinde bir tehlikenin ilk adım seslerini bu, yüksek ökçelerin tıkırtılarında **duydular**, çeşme de, evliya da, yaşlı efendiler de, sokağın tümü de öyle.(15/8); Onlar da diğlerleri gibi **güldüler** ama içlerinde bir şey **kıpırdadı** ve **gerindi**.(15/14); O kıpırdanan şeye şeytan **dedi** yaşlılar.(15/15); Gerçi şeytan bazen elimiz olur; can eriklerine, narlara, ayvalara **uzanırdı**.(15/21); Bazen eskici Yahudi kılığına **bürünür**, onu bu şekliyle de tanıyan büyüklerimize “Ah Şeytan” **dedirtir**, bazen okulu gözümüzde **kötüler**, yeşil kırların okuldan daha iyi olduğunu ya da köpeklerin kuyruğuna teneke bağlamanın ders çalışmaktan daha eğlenceli olduğunu **söyledi**.(15/24); Çünkü bu şeytan, eskiden beri tanıdığımızı pek **benzemiordu**.(15/29); Arabadan indiğimizde sokakta kuzeyden, sandıkçıların evi yönünden soğuk bir rüzgâr **esiyordu**.(15/31); Doktor da, memur da, ben de **titredik**.(16/1); Ahşap evler yarı dökülmüş kafeslerinin ardından bize kuşkuyla **baktılar**.(16/2); Onlar çok uzun yıllardır resmi elbiseli, kravatlı insanlara aynı gözle **bakmışlardı** hep.(16/3); Bu kılıkta olanları kendilerinden **saymamışlar**.(16/5); Kapıyı bize bir yaşlı hanım **açtı**.(16/8); Rutubet kokulu girişin

hemen bir metre ötesinden birinci kat merdiveni **başlıyordu**.(16/8); Dar ve gıcırtilı merdivenden cesedin bulunduğu odaya **çıktık**.(16/10); Her şey olduğu gibi **duruyordu**.(16/11); Nöbetçi olarak bırakılmış bekçi saygıyla **doğruldu**.(16/11); Her ikisi de bu evde, bu cesetten başka ONLAR'ın da var olduğunu ve bu cinayetin ONLAR'ın eliyle meydana geldiğine inandıkları halde **umursamamışlardı** bile.(16/14); Rahatça **yatmış, uyumuşlardı**.(16/17); Doktor ceset üzerinde çalışırken ben çevreyi **inceledim**.(16/18); O zaman **hissettim** ki, evlerin yüzlerinde gördüğüm mağnum ifade kaybolmuştur.(16/22); ONLAR hiç sokaktan bakan adama, özellikle benim kıyafetimde birine gerçek yüzlerini **gösterir miydi?**(16/23); Baktığım yükseklikten oda içleri **gözüküyordu**.(16/28); **Biliyordum**; yük kapakları ardında, şu köşedeki sandıkta gizliydi esrar.(16/29); Türlü sürprizlerin lavanta çiçekleriyle sarmaş dolaş yattığı o sandıkları ah ben çok iyi **bilirdim**.(16/30); Kapakları kapalı da olsa neleri **gizlerdi** o sır kutuları, hangimiz **bilmezdik** ki.(17/2); Tam karşıma gelen odada beli bükük bir nine **dolaşıyordu**.(17/4); Onun ismi neydi hala **bilmiyorum**, çoğu da **bilmezdi** sanırım.(17/8); Ona Marpuççununki **derlerdi**.(17/9); Ona da Gülüm **derdik**.(17/11); Bu bize asıl isminden de sıcak bir isim **gelirdi**.(17/11); Çocuk gözlerim onun uzun boyunda, noksansız güzelliğinde dayanılmaz bir çekicilik **bulurdu**.(17/18); Zaman zaman, dayanılmaz bir ihtiyaçla bir kedi uysallığına **bürünür**, ona **sokulurdum**.(17/20); Beni **kucaklar**, diri göğüslerine **basar**, kokusuyla sarhoş ederdi.(17/22); Nasıl olurdu da bir insana bu kadar hazlar verirdi, **bilmiyorum**.(17/24); O biraz ıtır, biraz sabun, biraz... hayır hayır o Gülüm **kokardı**.(17/25); Ben göğsüne sıkıca bastırılmış öylece **dururdum**.(17/27); Zaman geçmesin **isterdim**.(17/27); Ama zaman, başımı gömdüğüm göğsünde, kalp sesinden adımlarıyla **geçerdi**.(27/28); Sonra kolları **gevşerdi** Gülüm'ün.(17/30); Adalardan bir yar **gelir** bizlere(18/4); Evler o zamanlar birbirlerine gür asma dallarının yeşil ve kalın kollarıyla **sarılırdı**.(18/5); Bu kollar evleri bir araya getirir, tek ev **yapardı**.(18/6); Masum genç kız sırları bu yeşil yapraklar arasından pencerelerden pencerelere **fısıldanırdı**.(18/7); Kuş dili esrarı **gizlemez**(18/16); Çanağı gözden gizlemez aksine **güzelleştirir**, tamah edilir hale getirirdi.(18/19); Onu hemen bütün sokakla beraber ben de tuhaf bir kıskançlık ve hayranlıkla **beklerdim**.(18/21); Ayda bir gün, bir perşembeyi cumaya bağlamaya hazırlanan akşam üstü o **gelirdi**.(18/22); Gülüm üç gün öncesinden başladığı temizliği bitirmiş olur, ona pek yakışan şarabı krep döşin'ini **giyer**, ışık çağlayan saçlarını yeniden iki bilek kalınlığında **örerdi**.(18/24); Canım vücudu tiril tiril kumaş altında bir başka **canlanır**, annesinden

belki de bir düşte çaldığı aynı çukurlarla süslü yanakları elbisesinin renginde, **beklerdi**.(18/27); Temizlenmiş, bir daha temizlenmiş, taban tahtaları limon rengine dönüşmüş bu odalarda, o Mülazım'ı, bense Gülüm'ü **gözlerdim**.(19/2); Böyle günlerde Gülüm benim nadiren farkımda olur, hayal dolu gözleri bilmediğim bir ateşle **tutuşurdu**.(19/4); Eğer dikkatini çekmeği başarırım beni hoyratça **yakalar**, kirli yanaklarımdan acıtarak **öperdi**.(19/6); Ben küçük muhabbet dilencisi, bu öpücüklerle mest “Haydi artık git” diyene kadar onu hayran **seyreder**, **seyrederdim**.(19/7); Haydi, artık git sözü kırar mıydı beni, **bilmiyorum**.(19/10); Ama sıcak bir yorgan altından çıkmışçasına ince bir üşümeyle **titrerdi** içim.(19/10); Başım önümde arsaya **gider**, yaşlı incirin sık yaprakları arasında gizlenmiş yerime **çıkar otururdum**.(19/13); Akşam, sokağımıza ahenkli satıcı sesleriyle **yaklaşırdı**.(19/18); Sanki; yoğurtçu, leblebici, kos helvacı ve aşureci karanlığı birer ucundan **tutar**, bir örtü gibi geceyi çeker getirirdi.(19/19); O saatlerde son oyun çığlıkları, son konuşmalar **duyulurdu**.(19/21); Sonra iri mendil çığlıklarıyla birer ikişer erkekler **görünürlerdi**.(19/22); Onlar rahat, emin ve ağır adımlarla **geçerlerdi**.(19/23); Sonra, daha sonra tullenmiş karanlıkta Mülazım yokuş başında **seçilirdi**.(19/25); Hafif bir sesle müğü-lega-zıgım **derdim** kendi kendime.(19/29); Bunu huşu ve kıskançlıkla **söylerdim**.(19/30); Bana boyu evlerin boyuna yakın **gözükürdü**.(19/31); Sonra akşam, kısa ve gür ezan sesinde günün bittiğini **söylerdi** bize.(20/3); Otuz yıl önce zaman kesin sınırlarla **ayrılırdı**.(20/4); Akşam alacakaranlıkla **yaklaşır**, ezanla **başlar** ve kuş sesleriyle son bulurdu.(20/5); Büyükler acele etmeden abdestlerini tazeleyerek, küçüklerse oyundan kızışmış vücutlarına değen soğuk kuyu suyuyla titreyerek ellerini, yüzlerini, yol yol kirlenmiş ayaklarını ta dizlerinin çok üstüne kadar yıkayarak **hazırlanırdı**.(20/8); Akşam böylece gecelik entarilerinin ürperti veren temasında, aş kokusunda, gaz lambasının titrek alevinde **başlardı**.(20/12); İnsan yüzleri bu değişen kıyafetlerle **değişirdi**.(20/14); Bu gecelik yüzler güne nazaran daha derin çizgili **görünürlerdi**.(20/15); Çocuk sesleri evlerden daha alçak perdeden, daha muti **duyulurdu**.(20/17); Evlerin tahta kaplamaları dışında, sokakta, sert, yumuşak, kayar gibi esrarlı adım sesleri yoğun gecenin içinden akseder, garip ve isimsiz mırıltılar **duyulurdu**.(20/18); Özellikle küçük kulaklar **duyardı** bunları ve dışarıda ONLAR'ın dolaştıklarını ürpererek **düşünürlerdi**.(20/21); Sonra sofraya **kurulurdu**.(20/23); Önce sofraya bezi **serilir**, altı **konur** ve sini, üstünde şimşir kaşıklarla **getirilirdi**.(20/23); Annem ve babam beraber sürdürmeye karar verdikleri

hayatlarını aynı tabaktan yemek yemekle sanki **düğümlelerdi**.(20/25); Biz çocuklara küçük, emaye kaplı, kenarları kan rengi güllerle süslü tabaklarda **verilirdi** yemek.(20/27); Bugünün ölçülerine göre çok fakir sayılabilecek, çok zaman tek çeşit olan yemekten türlü şükür dualarıyla **kalkılırdı**.(20/30); Sonra en zengin bir konuşma doyuruculuğunda **susulurdu**.(21/1); Dalıp gittiğimiz düşünceler annemin geçen günü anlatan birkaç küçük haberiyle **noktalanırdı**.(21/2); O saatlerde uyku göz kapaklarımı olanca gücüyle kapamağa **zorlardı**.(21/4); Kirpiklerimi birbirine iyice **yaklaştırır**, odadakileri, özellikle babamı seyredirdim.(21/6); O sevgili varlık **küçülür** ve **müphemleşirdi**.(21/7); Böylece sanki ondan uzaklaşır gibi **olurdum**.(21/8); Ondan uzaklaştıkça düşüncem dışarı **yaklaşır**, hayalim boyumun ancak yettiği ağır sürgüyü **çeker**, beni serin sokağa **çıkartır** ve türbeye doğru **götürürdü**.(21/9); Dinleye geldiğim hikâyelerde olduğu gibi evliyanın yatsı abdesti için kollarını sıvamakta olduğunu **görürdüm**.(21/12); Karanlığın iyice koyulaştığı noktalarda Haziran böcekleri **yanar, söner**; bir gece kuşunun ötüşü **duyulurdu**.(21/14); Sonra bir ikinci oyunu **denerdim**.(21/17); Gözlerimi acıyana kadar sıkıca **kapardım**.(21/18); O zaman binlerce renkli kürecik uçuşmaya **başlardı**.(21/19); Ben hala oyun oynadığımı zannederken bir an gözlerimi **açar**, babamın uyuya kaldığım minderden beni kaldırdığını, yatağıma götürdüğünü **görürdüm**.(21/20); Düşüncelerimin bu noktasında doktor “acayip” diye **mırıldandı**.(21/23); Ona **döndüm**, işini **bitirmiş, doğruluyordu**.(21/24); Tekrar bu sefer yüksek sesle “garip” **dedi**.(21/24); Bakışlarımdaki soru konuşması için **yetti**.(21/25); “Bu yaraların bir insan eli tarafından açıldığını bildiğim halde inanamıyorum.”**dedi**.(21/26); Yersiz ve anlamsız bir şey söylediği düşüncesiyle **sustu** doktor.(21/28); “Ne demek istediniz?” diye **sordum**.(21/29); **Düşündü**, tereddüt ediyordu, cevap vermedi.(21/29); Sonra tuhaf bir sesle, “Gideli komiser bey” **dedi**.(21/30); Ona ceset kaldırılana kadar burada kalmak istediğimi **söyledim**.(22/1); Hepsi beraberce gittikten sonra yaşlı ölünün yüz çizgilerini yakından bir daha **inceledim**.(22/2); Bana öyle **geldi** ki, onun yüzünde donup kalmış son ifade, sinsi bir memnuniyetti.(22/4); Bu arada Kaplan’ın soyundan olduğuna inandığım iri bir kedi kısık bir miyavlamayla odaya **girdi**.(22/5); İri gözleriyle cesedi uzun uzun **süzdü**.(22/7); Sonra hiç de dostça olmayan bakışlarını yırtık bir küstahlıkla gözlerime **dikti**.(22/9); ”Pist” dememe **aldırmadı** bile.(22/10); Nedendir bilmem içimi birden ona karşı bir hırs ve iğrenme **kapladı**.(22/11); Tekmeleyerek kovmak için üstüne **yürüdüm**.(22/12); Kendisine yaklaşmamı alaycı bir sükûnetle

bekledi.(22/13); Onun merdivenin alt başında parıldayan gözleri tamamen kaçmadığını **gösteriyordu.**(22/15); Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra, dolapları, yükü **araştırdım.**(22/17); Buna rağmen parça parça kumaşlardan dikilmiş yorgan tertemizdi ve düzenle **katlanmıştı.**(22/19); Bütün ıvır zıvır aynı özenle **yerleştirilmişti** dolaplara.(22/21); Ah ben bu bezi çok iyi **taniyordum.**(22/26); Bir yaz sabahı bütün sokak uykudayken günün henüz ağardığı saatlerde sokağa **fırlamıştım.**(22/30); Henüz serin olan toprağa **oturur**, arsadaki her şeye taze bir dikkatle **bakardım.**(23/1); Arkadaşım ve ben işte hemen her gün bu saatlerde arsada **buluşurduk.**(23/4); Her güzel şeyi bana o **gösterir** veya onun işaretiyle her şey güzel olurdu.(23/6); Bu arada pek az **konusurduk.**(23/7); Çünkü bana **öğretmişti** ki, bakmak ve konuşmak aynı anda **yapılmamalıydı.**(23/8); "Biz henüz küçüğüz." **derdi.**(23/9); Önce her şeye iyice **bakmalı** ve iyice **bellemeliyiz.**(23/9); Bir insan ilk güneş ışıklarıyla bir papatyanın nasıl açıldığını **görmeli.**(23/10); Ezilmiş çimen kokusunu, kuş seslerini ve an vızıltılarını, berisini hazla ürperten ilk sıcaklığı **bilmeli** insan.(23/12); İşte yine böyle bir sabah arsada onunla **buluşmuştuk.**(23/16); Bana "Bu gece hiç uyumadım." **dedi.**(23/17); Güneşin genç ışıklarında teni sararmış **görünüyordu.**(23/17); Bu gece sabaha kadar bir makine üzerinde **düşündüm** çünkü.(23/18); Ben makineyi **taniyordum**, babam **göstermişti.**(23/21); O,Reji'de **olurdu.**(23/21); Gürültüler çıkararak bir devdi Makine ve sigara yapmaya **yarardı.**(23/23); Bahçıvan Mestan ağanın sessiz sedasız sigara sarışına inat, o **homurdandır**, kulaklarını **tırmalardı** insanın.(23/25); Ona tütün yapraklarından yemini kızlar **atarlardı.**(23/27); Bu yaptıklarına karşılık paralar **kazanırlardı.**(23/27); Reji'de çalışan kızlar, maşalarla kıvırdıkları saçlarını başörtülerinin bir ucundan **çıkarırlardı.**(23/29); Makine İnsana paralar **kazandırır.**(24/1); Ama parayla beraber kızların yüzünde sokaktakilerin pek hoşlanmadıkları bir tebessüm **belirirdi.**(24/1); Arkadaşım itirazlarımı sükûnetle dinledikten sonra onun makinesinin benim bildiğimden başka olduğunu **anladım.**(24/7); Önce bu makineyi kızlar **çalıştırmıyorlardı.**(24/9); Böylece, sokağımızın hoşlanmadığı biçimde gülen insanlar da **görülmecekti.**(24/9); Her hangi bir insan **eğilecek** ve "çalış" **diyecekti.**(24/11); Bu söz üzerine çarklar harekete geçecekler ve artık **durmayacaklardı.**(24/12); Bize belki de 100 lira bile **gönderirdi.**(24/15); "Gazi Paşa" devlet anlamında **kullanılırdı** sokağımızda.(24/17); Muhakkak, koskocaman kadife kesesine elini **daldırır** "verin bu parayı o çocuklara" **derdi.**(24/18); O gün arsanın en gizli noktasında saatler boyu bunu

konuştuk.(24/22); O konuşurken benim anlayışsızlığımın ve onun zekâsının tabî olduğunu **düşünüyordum.**(24/24); Makineyi arkadaşımın açıklamalarıyla iyice tanıdıkça içimdeki şüpheden **kurtuluyordum.**(24/27); Hatta **seviyordum.**(24/28); Bu mutluluk nasıl sağlanacaktı **bilemiyorum** ama madem arkadaşım böyle olacak **demmişti.**(24/30); O, bana makineyi anlatırken bir yandan da bir kareli kâğıt üzerine **çiziyordu.**(25/3); İşte şu noktaya "çalış" **denecekti.**(25/5); Bu güç çarkları **döndürecek** ve artık durmamalarını **sağlayacaktı.**(25/7); Makine çalışmaya başladıktan sonra belki biz **büyüyecek,** askere **gidecek, evlenecek,** çoluk çocuk sahibi olacaktık da o çalışmaktan bıkip usanmayacaktı.(25/9); Devlet, herhalde yaptığı makinelerden bir tane de bizim sokağa hediye eder ve biz onu arsaya **kurardık.**(25/12); Gelip geçen **görür** "Bunu kim icat etti?" diye **sorardı.**(25/15); Mahalleli de bizi **gösterirdi.**(25/14); Bu sebepten, uzun uzun düşündüğümüz makinenin adını -hiç bir kuvvet sarf etmeden çalışan makine- **koymadık.**(25/22); Gazi Paşa'ya "güzel olmuş" dedirtmek için bir başka şekil **bulmalıydı.**(26/2); Öyleyse ne yapıp edip büyük bir parça ipek bez ve türlü renkli ibrişimler **almalı.**(26/3); Tam üç ay arsanın gizli bir köşesine gömdüğümüz kavanozun içine kâh harçlıklarımızdan kâh sokağa gelen odunları taşıyarak elde ettiğimiz meteliklerden **biriktirdik.**(26/6); Şeytan o üç ay boyu bize biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi, **gözüktü,** macuncu kılığına girdi, **gözüktü** ama **çelemedi** zihnimizi.(26/9); Tam üç ay kör şeytanla kahramanca **çarpıştık.**(26/11); **Başardık** da.(26/12); Üçüncü ayın sonunda, bir sabah yine **buluştuk** ve malî durumumuzu gözden geçirdik.(26/15); Şimdi iki önemli zorluk **dikiliyordu** karşımıza.(26/17); Günler boyu sırrımızı kimseye açmayacak ve bize işlemeyi öğretecek birini **araştırdık.**(26/19); İşe, onu ölmüş babası üzerine yemin ettirerek **başlayacaktık.**(26/22); Annesinin evde olmayacağı bir günü **kolladık.**(26/23); Yüzümüzde büyüklerimizde sık sık gördüğümüz ciddi bir ifadeyle, kendisiyle gizli bir konuda konuşmak istediğimizi **söyledik.**(26/24); **Şaşırdı** önce Gülüm.(26/26); Sonra değişik bir ilgiyle üzerimize **eğildi.**(26/27); Güzel yüzü kuşkuyla **bulutlanmıştı.**(26/27); Bizden kim bilir nasıl bir muzurluk haberi duyacağını **umuyordu.**(26/28); Biz Gülüm'den yalnız bize ipekli bez ve ibrişim almasını **istiyorduk.**(27/2); Bu söz üzerine Gülüm'ün kaşları **çatıldı.**(27/3); Yani herkes birbirini iyice **tanır** ve göz kulak olurdu.(27/9); Gülüm'ün bu sorusu üzerine dillerimiz **çözüldü.**(27/12); Bir ağızdan ne istediğimizi ve bu parayı nereden bulduğumuzu mümkün olan açıklıkla **anlattık.**(27/12); Bir yaz güneşini kapayan

bulutlar gibi kuşku, Gülüm'ün güzel yüzünden **sıyrıldı**.(27/15); Yanaklarındaki canım çukurlar bir anda eski güzelliklerine **kavuştu**.(27/16); O bize vaat etti ki sırrımızı hiç kimseye **söylemeyecek**, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı'dan **alacak** ve bize işlemeyi **öğretecektir**.(27/17); Sonra onun gözetiminde günlerce süren işleme **başladı**.(27/20); Belki büyükler sırrımızı **biliyorlardı**.(27/26); Onlar ne yaptığımızı öğrenebilmek için her türlü fedakârlığı yapmaya **hazırdılar**.(27/27); Zaman ilerledikçe plân rengârenk ibrişimlerle ipek üzerinde çarklar, miller, vidalar olarak **belirdi**.(27/29); Yorgun gözlerimizde renkler uçuşmaya başladığı bir gün, her şey gibi nihayet plân da **bitti**.(27/30); O zaman ikinci ve önemli çalışma **başladı**.(28/1); Plânın çevresi lâle motiflerini esas alan güzel bir su ile **işlenecek**, plânın baş kısmına yüz yüze bakan iki tavus kuşu **yapılacak**, gagaları arasında şu yazı **bulunacaktı**: "Yüksek bir huzura takdimdir."(28/2); Nihayet iş bir salı günü akşamüstü **bitti**.(28/7); Ertesi sabah onu güzelce paketleyip üçümüz birlikte posta haneye **götürdük**.(28/8); Ben bu binayı ilk defa içinden **görüyordum**.(28/9); Ancak memur paketin gideceği yeri öğrenince pek huysuzlandı.(28/14); Bin bir özenle yaptığımız paketi hoyratça **açtı** ve pek çok sorular **sordu**.(28/15); Gülüm yanaklarını dalga dalga kırmızıya boyayan utangaçlığına rağmen soruları doğrusu pek güzel **cevaplandırdı**.(28/16); Plâni ve onu devlete götürmeleri için para verdiğimiz halde adam neden bu işe bir türlü **yanaşmıyordu**?(28/19); Karşılıklı bağışmalar pek çok adamı başımıza **topladı**.(28/21); Durumu öğrenmek **istiyorlardı**.(28/22); Arkadaşım ağlamaklı bir sesle ilk defa "Gitti" diye **konuştı**.(28/28); Keşke biz götürüp hükümetin eline **verseydik**.(28/29); Gülüm, Şey'den **duymuştu** ki hükümet çok uzaktadır.(28/30); "Ama" **dedi** Gülüm(29/2); Paketin postanede olduğunu o adam gizlemezse muhakkak **alır**(29/2); Paketin postanede olduğunu o adam **gizlemezse** muhakkak alır(29/2); Memuru kastederek: "Benim gözüm o herifi hiç tutmadı" **dedim**.(29/4); O gün üçümüz sokağa başımız önümüzde **döndük**.(29/5); Posta memurunun davranışında ilk defa karşılaştığımız devlet, bize hiç de iç açıcı ve güvenilir **gözükmedi**.(29/7); Kulaklarım Önce hafif bir vınlamayla **uğuldadı**.(29/10); Hemen ayaklarımın dibinden incecik ve metalsi bir ses "Onu biz öldürdük" **dedi**.(29/10); Bildiğim halde "Kimsiniz?" diye **sordum**.(29/12); İnce soğuk bir terle kaplanan cildim **üşüyordu**.(29/13); ONLAR yaşadığım yüzyılın kesin inkârına rağmen **vardılar** işte.(29/15); Sesim kendimi bile şaşırtan bir cesaretle **çıkmişti**.(16); İnce ses **kıkırdadı**.(29/17); "Sen bizi biliyorsun" **dedi**.(29/18); Çaresiz evet anlamında başımı **salladım**.(29/18); Sertçe "Bunu niçin istiyorsunuz" diye

sordum.(29/20); Bildiğim kadarıyla siz iyilikten **hoşlanmazsınız.**(29/21); İnce ses "Pek fazla izahat vermekle görevlendirilmedim" **dedi.**(29/22); Bizse insana hürmet etmekle **görevlendirildik.**(29/25); Biz de bir adamı bunun için **kullandık.**(29/28); **Kurtarın** onu.(29/30); Ancak onun vicdanında leke bulunmaması, onu kanunlarımızın elinden kurtarır mı **saniyorsunuz?**(30/2); Şunu **düşünmediniz mi** ki; siz, dünya insanları gözünde birer masal varlığısınız.(30/5); "Evet, bunu düşünmeliydik" diye esefle **söylendi.**(30/9); Bilmiyorum anlamımda ellerimi yana açarak çaresizliğimi **belirttim.**(30/12); Uzun süre karşılıklı **sustuk.**(30/13); Sonra "Siz" **dedim**(30/13); Bizler ellerimizle tuttuğumuz, gözlerimizle gördüğümüz şeylerin varlığına **inanırız** çünkü.(30/14); Metalsi ses: "Allah'ın bizden secde etmemizi istediği varlık, insan, bu olabilir mi?" **dedi** hayretle.(30/23); **Söyleyin** bana, yerimizde olsaydınız, bu kadar dar hudutlu bir yaratığa secde eder miydiniz?(30/24); Tam bir şeytan gibi benden hayır dememi **bekliyordu.**(30/27); Ani bir his dürtüsüyle: "Şeytanca bir soru bu" **dedim.**(30/28); Sizi ve sizin ne olduğunuzu bilen insanlar aramızda **yaşamaktalar.**(30/30); İlâhî kanunlar yerine konan bu yasalar insanlar tarafından **yapılmıştır.**(31/7); Metalsi ses hiddetle **titredi.**(31/14); "Onu kurtaracak mısınız?" diye **sordu.**(31/14); Yorgun bir sesle kısaca "Evet" **dedim.**(31/15); Ne hücrelerini ayıran parmaklıkların, ne gardiyanların, ne de hastanede oluşunun farkında **gözüküyordu.**(31/18); Aksine **dinlenmiş** ve rahattı.(31/20); Bana iyi uyduğunu **söyledi.**(31/20); Kendisine verilen yemekleri **övdü.**(31/21); Onun yaşadığı şartları iyi bildiğim için bunu **yadırgamadım.**(31/22); Arkadaşım yemeğin yaşamak için bir araç olduğu inancının kabul edildiği sokaktan **geliyordu.**(31/23); Orada isteklerin hemen tümüne şehvet ismi **verilirdi.**(31/25); Çeşitli yemek de bu yüzden, şehvetin türlerinden **sayılırdı.**(31/26); Birkaç nezaket cümlesinden sonra "Sokak nasıl?" diye **sordu.**(32/1); Sonra **toparladı** kendim.(31/2); Özür dileyen bir ses tonuyla "İnsan" **dedi.**(32/3); Her ayrılıkta özlemeyi yeniden **yaşıyor.**(32/4); Kaldı ki ben sokağımızdayken de sokağımızı **özlerdim.**(32/5); Dudaklarında hoş bir gülümsemeye "Özlemek" **dedi** "aşk kadar önemli değil mi?(32/6); Büyüklerimiz de **severdi** orayı ve **özlerdi.**(32/11); Babamı **hatırlıyorum.**(32/12); Akşamları yorgun argın **dönerdi.**(32/12); Aydınlık bir yüzle "Tespahler" **dedi.**(32/17); Bunu **hissediordum.**(32/18); O hemen her sözün ardından sokağa dönmek **istiyordu.**(32/19); İçinde bulunduğu hisle dolu birden **taştı.**(32/20); Sesi tuhaf bir sabırsızlıkla **titriyordu.**(32/21); "Sokağımız" **dedi.**(32/21); İnsanlar neden hâlâ **beklerler**, oraya akın akın gelmemek için **anlamıyorum.**(32/23); Orada her gün yeni

bir dünya **yaratılır**.(32/24); Sonra **duruldu**, gösterdiği heyecandan utanmış gibiydi.(32/27); Ölçülü bir ifadeyle "Babandan bahsediyorduk" **dedi**.(32/28); Oraya ait her şeyi **benimsemişim**, kendimden saymışım.(32/29); Bu sebepten her şey sokağı **söyler** bana.(33/1); "Sokak evet" **dedim**.(33/3); Neden **korkuyorsun** kuzum?(33/4); Uzun yıllar sonra dün ilk defa **gittim** sokağımıza.(33/4); Ama onların yerinde yaşayan, nefes alan, gülen, ağlayan insanlar **gördüm**.(33/9); Yüzüme sitemle **baktı**.(33/14); "Ancak kendime söyleyebiliyorum bazı şeyleri" **dedi**.(33/14); Söyledikleri çevre tarafından anlaşılmazsa, **susmalı** insan.(33/15); Ben senden ayrıldığımdan beri hep **sustum**.(33/16); Şimdi **buldum** seni.(33/17); Oysa sana da endişemi **anlatamıyorum**.(33/17); Seni **buldum** ama zamanın ve başka ortamların düşüncelerine verdiği yepyeni bir şekilde.(33/18); Öyleyse senin elinden **tutmalı** ve bazı önemli şeyleri sana **anlatmalıyım**.(33/19); Bir kuş sesinin, bir asma yaprağının, dur, gitme bana bak haykırışını **duymuyorlardı**.(33/25); Gönülleri ve gözleri güzelliklerden **kopuyordu**.(33/26); Gerçek ihtiyaçlarının ötesindeki şeylere **gidiyorlardı** koşarak.(33/27); Savaşı, ev ev ben tek başıma **sürdürdüm**.(34/6); **Üşüyorum**.(34/10); Ta içimde, hücrelerimde buz kristalleri **oluşuyor**.(34/10); "Savaş" diye **sordum**.(34/13); Kaşları **çatıldı**.(34/14); "ONLAR'a karşı tabii" **dedi**.(34/14); Anlayışla başını **salladı**.(34/16); "Haklısın" **dedi**.(34/16); Oysa ben, değişmeyi daha sokağımızda attığı ilk adımda **tanıdım**.(34/19); Bu ölçüyü bana sokağımızda imanla yaşanmış yüzyıllar, konak, mescit, evliya **veriyordu**.(34/21); Savaş başladığında büyüklerimiz kuşkuyla **irkildiler**.(34/25); Uzun ve yüksek topukların kaldırımlarımızda kıkırdediği ilk gün, baban olayı teşbih yapılacak bir gül kökü gibi nasırlı avuçlarına **aldı** ve **tarttı**.(34/27); Bütün değerlendirme yetenekleri, baştan aşağı his kesilmiş ellerinde ilk yargı tereddüdüyle bir an **duraladılar**.(34/31); O sırada bütün büyüklerde aynı duraksamayı **gördüm**.(35/3); Sık sık vebal'den korktuklarını söylediklerini **hatırlıyorum**.(35/4); Vebal, sokağımızı hayırla yönetmek anlamını **taşıyordu**.(35/6); Sokağımızın alt başından, Sandıkçıların evi yönünden başlayan bu kıpırdanma büyüyerek süreceğe **benziyordu**.(35/9); "Evet ama" **dedim**.(35/11); Direnenler için bu durumda hiç de iyi **düşünmüyor** insan.(35/13); Bunu tıpkı yeni elbise hediye edilen çocuğun eskisini çıkarmamak için inat edişine **benzetiyorum**.(35/15); Neden sonra "Bana yeni elbiseyi tarif et" **dedi**.(35/17); **Gülümsedi**.(35/24); Sonra, "Özür dilerim" **dedi**.(35/25); **Gülmemeliydim**.(35/26); "Diyelim ki" **dedim**.(35/27); Çünkü bu elbise başka milletlerce **giyilmiş** ve faydaları **görölmüştü**.(35/30); Soruma hemen cevap vermek

yerine izin isteyerek yatağına sırt üstü **uzandı**.(36/3); Rengi büsbütün solgun **görünüyordu**.(36/4); "Yordum seni" **dedim**.(36/5); Ama beni sen **yormadın**.(36/6); **Bağışla**, bu yüzden **uzandım**.(36/8); Ayrı bir hikmetle ve fevkalâde yeteneklerle **yaratılmışlardı**.(36/10); Büyük uygarlıklar **kurdular**.(36/11); Sonra yeryüzünde ikinci bir varlık **yaratıldı**.(36/13); Özleriyle **kibirlendiler**.(36/17); ONLAR, ateş asıllı olmakla **öğünüyorlardı**.(36/17); Savaş böylece **başladı**.(36/20); ONLAR'ı emri altına aldı ve **kullandı**.(36/22); Tarih bize bir zamanlar nice milletlerin var olduklarını **söylüyor**.(36/24); Şimdi artık **yaşamıyor** onlar.(36/25); Sözü burasında bir doktor içeri **girdi**.(36/28); Bizi içten bir baş eğmeyle **selâmladı**.(37/1); Arkadaşıma "Nasılsınız?" diye **sordu**.(37/1); Hazmolmuş bir saygıyla **doğruldu** arkadaşım.(37/2); Doktor bembeyaz pırıltılı dişlerini göstererek **güldü**.(37/3); "Her zamanki gibi mi? Bu olmaz işte." **dedi**.(37/4); Sonra bana **döndü**.(37/7); **Doğrudum**...(37/7); Zarif bir biçimde **eğildi**.(37/8); Cinayetle ilgili bir şey **sormadı** bana.(37/8); "Biz komiser bey" **dedi**.(37/10); O bana hayatıyla ilgili bir şeyler **anlatır**.(37/11); Böyle bir şeyin bana memnuniyet vereceğini **söyledim**.(37/14); Doktor, arkadaşşıma **döndü**.(37/15); "Sokağınızı tanıdıkça seviyorum orasını" **dedi**.(37/16); Çünkü siz orasını gerçekten **seviyorsunuz**.(37/17); Biz bütün sokak onlara Kaptanlar **derdik**.(37/23); Onun pek az konuştuğunu **hatırlıyorum**.(37/29); Evinden hiç **çıkamaz**, kış yaz pencerede **durur**, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmamasıya **bakardı**.(37/30); Neler **görürdü**, **bilmiyorum**.(38/2); Bunu gün batımına doğru defterine ciddiyetle eğilmesinden **anlardım**.(38/3); Kaptan ona seyir defteri **derdi**.(38/4); Zaman zaman bir noktaya gözünü bu deliğe uydurarak **bakardı**.(38/9); Derin yüz çizgileri o tahtayla bakarken **yumuşar**.(38/10); Kaptanın yanına sabırla **dikilir**, **beklerdim**.(38/12); O tahtadan bir defa olsun **baktırmadı** beni.(38/13); Bir gün aynı ölçülere uygun bir tahta da ben **edindim** ve onun baktığı yöne **baktım**.(38/17); Saatler boyu onun gördüklerini görmeye **çalıştım**.(38/18); "Görebildiniz mi?" diye **sordu** doktor.(38/20); O "Sanmıyorum" **dedi**.(38/20); Gerçi bazı şeyler ben de **gördüm**.(38/21); Bir zaman sonra o küçük delikten bir şeyler görmeye **başladım**.(38/25); Bir gün tahtamla ilk defa pencere camında bir yağmur taneciğini **inceledim**.(38/28); Oysa o yaşıma kadar ne sağnaklar **görmüştüm** ben.(38/29); Damlayı o gün **anladım** ben ve bu damlacıkların binlercesinden oluşmuş rahmet'i.(39/3); Bu süre zarfında şunu pekiyi **öğrenmiştim**.(39/8); Ben o gün, gözümün gücünü solucanın sindirim sistemi kadar bile bilmediğimi hayretle

gördüm.(39/12); İmkân buldukça gözden uzaklara **gittim** ve insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca **baktım.**(39/18); Gördüğüm akıl almaz zenginlikleri hafızama emânet edemeyeceğimi **sanıyordum.**(39/23); Kendi kendime **diyordum** ki; kişiler, eğer gözlemlerini ihmal etmeyip yazmış olsalardı insanlık bulunduğu mevkiin pek üstlerine **çıkardı.**(39/25); Kaptanın tahtasından gördükleri, bir seyir defteri tutmasını **gerektiriyordu.**(39/28); O zaman gördüklerimin ifadesi güçlüğü **dikildi** karşıma.(39/30); Bunları anlatabilmek için müziği ve resmi **denedim.**(40/3); O beni tahminimin aksine kızmadan **dinledi.**(40/6); Anlamli yüzünde ve gözlerinde küçümseyen mânânın dışında kötü bir davranışta **bulunmadı.**(40/7); Cevap vermek yerine bana seyir defterini **gösterdi.**(40/8); Çocukluk arkadaşım tertemiz ela gözlerini doktora **kaldırdı.**(40/10); "Defter boştu" **dedi.**(40/11); O beni iyice küçümseyerek **süzüyordu.**(40/12); Birden bu boş defterin ne mânâyâ geldiğini **anladım.**(40/13); O yüksekliğe erişebilmek için daha uzun yıllar kendimi eğitmem **gerekti.**(40/18); Uzun düşüncelerden sonra ben bazı işaretler **buldum.**(40/20); Her şey için bir kot **buldum.**(40/23); Ama her şey her an yeniden **yaratılıyor**, her şey her an bir başka cehre **gösteriyordu.**(40/23); Böylece benim defterim de bir süre sonra boş sayfalarla dolmaya **başladı.**(40/25); Kaldı ki bunu bile yapabilmek insanın bir Leonardo da Vinci olmasını **gerektiriyordu.**(41/3); O vakit **bıraktım** bütün bu boş çabaları ve ben de Kaptan'ın başvurduğu yola **döndüm.**(41/5); Tahtanın deliğinden bir noktaya saatler süren bir ısrarla **baktım.**(41/7); Baktığım şeyi anlamaya ve içime sindirmeye **çalıştım.**(41/8); Arkadaşım anlattıklarının heyecanıyla doğrulmuşken tekrar halsiz **uzandı.**(41/13); İyice **yorulmuştu.**(41/14); Işıklı saçlı doktor başını **kaldırdı**, bana **baktı.**(41/14); Onun gözlerinde nihayet varılmış bir teşhisi açık seçik göreceğimi **sanmıştım, yanılmışım.**(41/15); Ellerini dizlerine hafifçe vurarak **doğruldu.**(41/18); "Yeniden bir tahtanız olsun ister misiniz?" diye **sordu.**(41/19); Arkadaşımın yüzünde bir tebessüm **uçuştu.**(41/20); "Artık tahtayla bakmak gereğini duymuyorum efendim" **dedi.**(41/21); Ondan sonraki günler cinayet âletini aramakla **uğraştım**(41/23); Ama böyle davranmakla kanunun varacağı hükmü geciktirmek **istiyordum.**(41/25); Ve bulunması **gerekirdi.**(41/27); Bu yüzden sık sık oraya **gittim.**(42/6); Ve her gidişte yabancılığımın biraz daha azaldığını **gördüm.**(42/7); Onun sohbet adını verdiği, aslında birer psikanaliz seansı olan konuşmalarını kaçırmamaya **çalışıyordum.**(42/11); Sokağımız, o eski zaman güzeli, beni kendisine yakın buldukça peçesini hafifçe **sıyrıyordu.**(42/13); Sokaktaki evler ve

insanlar yabancılar için kullandıkları yüzlerini, bildiğim ve gerçekten sevdiğim asıllarıyla **değiştiriyorlardı**.(42/14); Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar bu halleriyle her ne kadar Gülüm'ünkülere benzemiyorlarsa da yine de insanın dikkatini durdurup onu **hatırlatıyorlardı**.(42/19); Onunla, geç tanışıklık vermiş olmasına rağmen hızla **kaynaştık**.(42/22); Biz çocuklar tek tek her mezarı **tanırdık**.(42/26); Çamurlara bulanmış parmağıyla zaman zaman orayı **gösterir**; sanki hâlâ yaşıyormuş gibi "Babam" **derdi**.(42/28); Aynı davranışı Gülüm'ün annesinde de **gördüm**.(42/30); Kızının ismi geçtikçe, "Şimdi gitti. Neredeyse gelir" anlamlı bir çene işaretiyle "Orada" **diyordu**.(42/31); Bir gün onunla uzunca **oturduk**.(43/1); Bana ihlamur **pişirdi** ve Gülüm'ü **anlattı**.(43/2); "İlk defa" **dedi**.(43/3); Zavallı yavrum benim, olanların farkına varmamam için elinden ne gelirse **yapmıştı**.(43/4); "Ben onu duygulu, fedakâr ve nazlı yetiştirdim" **dedi**.(43/9); **Düşün** ki oğlum, verdiğim terbiyenin hatalı olduğunu çevreye baktıkça daha yeni yeni **kavriyorum**.(43/10); Ama bizim zamanımızda bir kız böyle **yetiştirilirdi**.(43/12); Biz kızı, bir gün anne olacak ve hayırlı evlât yetiştirecek diye **düşünürdük**.(43/13); Bu yüzden konuyu kısa kesmek acelesiyle "Eskiler bize, kadının değeri kadın olduğu kadardır, diye belletmişlerdi." **dedi**.(43/17); İşte bu yüzden yeniye bakınca yavrumun öldüğüne zaman zaman **seviniyorum**.(43/20); Ben de öyle **yaptım**.(43/23); Yeldirmemi kapıp soluğu sizin evde **aldım**.(43/23); Sofraya henüz **oturmuşlardı**.(43/24); Annen kahve pişirmek bahanesiyle bizi yalnız **bıraktı**.(25); O zaman gözyaşlarıyla durumu ona **anlattım**.(43/26); Ben çamaşırcının kızının son zamanlarda evimize sık sık gelişini kötüye **yormamıştım**.(43/27); Her zaman o gülünç kızın, terbiyesiz tavırları ve yapışkan gülüşüyle sokağımızın bir lekesi olduğunu **düşünür**, onun böyle yetişmesinde bütün sokaktakilerle beraber kendimi de biraz suçlu **bulurdum**.(43/29); Kendi kendime, ola ki yavrumdan iyi huylar kapar **derdim**.(44/3); Sonra "Bunu bekliyordum komşu" **dedi**.(44/7); Hayretle "Çamaşırcının kızından mı?" diye **sordum**.(44/8); "Hayır" **dedi**.(44/9); Anlayamadığımı kabri nur olasıya da **söyledim**.(44/10); Sesi elemle **titredi** babanın.(44/10); Ondan sonraki günlerde vefakâr komşumun dükkânını günlerce açmadığını **duydum**.(44/14); Bu zaman içinde kurtuluş savaşında beraber bulunduğu kumandanını **aramıştı**.(44/15); Rahmetli, eve bir gün alıştığımızdan çok önce **döndü**.(44/18); Bir süre sonra annen beni **çağırdı**.(44/19); Baban her zamanki yerinde pencere önündeki minderinde **oturuyordu**.(44/20); Sözü uzatmadan "Onu gördüm komşu" **dedi**.(44/21); Yanımda kumandanı olduğu halde benimle pek isteyerek

konuşmadı.(44/22); Bu kadarcık bir haber durumu anlamam için bana **yetti.**(44/24); Tanıştığımızdan beri ilk defa yüzüme ısrarla **baktı.**(44/26); “Hanım” **dedi.**(44/27); Oturduğu minderden dizlerinin üzerinde hafifçe **doğruldu.**(44/28); Hiddetle “komşu” **dedi.**(44/29); Bütün değerlerin bir başkasıyla, hem de kökünü şeytandan alan bir yabancıyla değiştirilme gayreti, DEĞİŞİKLİK, onları en hazırlıksız, en gaflet içinde buldukları anda **yakaladı.**(45/5); "Tabii" **dedi.**(45/12); Yavrum **eridi** ve **söndü.**(45/13); O, bardağı ikinci defa doldurmak için çıktığında odaya yeniden **baktım.**(45/14); Gülüm, hayatın yanaklarında türlü yosmalıkla tomurcuklandığı o canım varlık **erimiş** ve **sönmüştü.**(45/15); Derin bir özlem ve hafif bir mırıltıyla "güğü-lügüm" **dedim.**(45/18); Sanırım **duydu** beni.(45/19); **Duraksamadı** bile.(45/21); "Bu ONLARIN işi" **dedi.**(45/21); Sonra kendisiyle alay edip etmediğimi anlamak için yüzüme **baktı.**(45/21); Bir değişme olmadığını görünce **rahatladı.**(45/23); "Bugün ONLAR'a artık kimse inanmıyor", **dedi.**'(45/23); Oysa elimizde **yetişt**i o bizim.(45/25); Bir böceğe bile kötülük yapamayacak o insan, **kalksın** da annesini **öldürsün.**(45/26); **Olmaz** öyle şey.(45/27); Böyle bir fikir insanı **güldürür** ancak.(45/27); Oda ıhlamur ve adaçayı **kokuyordu.**(45/30); **Sustuk**, bir ara "Tutalım ki ONLAR öldürdüler" **dedim.**(45/30); Bu işlere, özellikle, ONLAR'ın işlerine pek karışmak da **istemiyordu.**(46/3); Allah insanı devlet kapısına **düşürmesindi.**(46/8); Bu sokakta insanları temkinli olmaya zorlayan türlü olaylar **geçmişti.**(46/10); DEĞİŞİKLİK herşeyi kıpkızıl kendi rengine **boyamıştı.**(46/14); Bu kadar açıldıktan sonra birden aceleci bir çekimsizliğe **büründü.**(46/17); Sokak kapısına kadar **selametledi** beni.(46/19); Orada yanında elini öpmek için **durdum.**(46/19); Samimi bir yalvarışla "O suçsuzdur oğlum" **dedi.**(46/21); **Unutma** bunu.(46/23); Muavin cinayetinin islendiği âletin hâlâ bulunmadığını **bildirdi.**(46/24); Hastaneden **aramışlardı.**(46/27); Ben günlük işlerimi düzenlerken telefon tekrar **çaldı.**(46/27); Sesinde hafif bir endişeyle "Bütün gayretime rağmen hastayı bugün konuşturamadım." **dedi.**(46/28); Arkadaşımın yalnız kalmasında tıbbî yönden bazı mahzurlar **bulunuyordu.**(46/31); Geleceğimi vaad ederek telefonu **kapattım.**(47/1); Günlük raporumu yazdıktan sonra yakın bir lokantada acele bir şeyler **atıştırdım.**(47/2); Yere tebeşirle çizdiği bir dairenin ortasına çektiği iskemlesinde **oturmaktaydı.**(47/5); Alnında ter tanecikleri **birikmişti.**(47/7); Neden sonra dudaklarının kıpırdanması **durdu.**(47/10); Okuduğu duayı **bitirmişti.**(47/11); Yerinden yorgun **doğruldu.**(47/12); Ben hiçbir şeyin farkına varmamış gibi **davrandım.**(47/13); Zoraki bir neşeyle ona **yürüdüm.**(47/14); Gelişime memnun olduğunu

görüyordum.(47/14); Bana yürüyüp elimi sevinçle **sıktı.**(47/15); Rahatlamış bir sesle "Pek SIKIŞTIRDILAR beni bugün" **dedi.**(47/16); Olanları **sormadım.**(47/17); Gerekliyorsa kendiliğinden anlatsın **istiyordum.**(47/17); O tekrar "Rahatsız ettiler beni" **dedi.**(47/18); Doymayan ihtiraslarıyla yenmedikleri bir varlık kalmasın **istiyorlar.**(47/20); Bu düşünce **kudurtuyor** onları.(47/22); Onu daha da neşelendirmek için "Bu gün sokaktaydım" **dedim.**(47/27); "Sevindim" **dedi.**(47/28); Gülüm'ün ölümünde ben amcamın yanına gideli tam üç ay **olmuştu.**(48/1); Gülüm'ün hemen ardından baban, ondan üç gün sonra da annen **göçtüler.**(48/5); Uzunca **sustuk.**(48/8); "Gerçek bugün" **dedim.**(48/11); Dün **geçti.**(48/11); Biz de **öleceğiz.**(48/13); Dipsiz bir karanlıkta yorgunluğumuzu **dindireceğiz.**(48/14); Bana kaşlarını hafifçe çatarak **baktı.**(48/16); "Şaka ediyor olmalısın" **dedi.**(48/16); İnsan hiç **ölür mü?**(48/17); Sanki denmek **isteniyor** ki; zamanımız insanın hayatı, yaşaması gereken hayattan o kadar uzak ve makineye o kadar yakın ki, bir gün **bozulacak** ve bir hurdalığa atılverecek.(48/); Hareketten tamamen yoksun o zavallı **oksitlenecek**, pas zerrelere toprağa **karışacak.** (48/23); Hani böyle bir yok oluş zamanımız insanına **yakışıyor** da.(48/25); O, getirdiğim öteberiden bir kaç lokma alırken **sustuk.**(48/29); Uzaktan uzağa bir köpeğin hiddetli havlaması **duyuluyordu.**(48/30); Odaya girdiğim zaman hissettiğim elektrikli havanın kaybolduğunu **görüyordum.**(48/31); İçimi kaplayan bir memnunlukla ıslıkla çok eski bir tango **tutturdum.**(49/2); Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz arkadaşım yemeğini **biraktı**, bana kulak verdi.(49/4); Bir süre sonraysa hafif bir sesle şarkının güftesini söylemeye **başladı.**(49/5); **İnanayım mı** acep, ettiğin o büyük yemine.(49/8); Bir kıt'a söyledikten sonra **kesti** şarkıyı.(49/9); "Bu da" **dedi.**(49/9); Gerçi sokağımızın ağzında **ezildi, büzüldü.**(49/10); "Öyleyse direnmek niye?" **dedim.**(49/12); Müziğin milliyeti olmamak **gerekir.**(49/14); Bu konuda direnmeyi ben gerçek gerilik **sayarım.**(49/15); Acıyla **güldü.**(49/16); "Hepiniz safsınız" **dedi.**(49/16); Biz musikiyi, onun sahip olduğu güzelliği bilmiyor muyuz **sanıyorsunuz.**(49/17); Gün geçtikçe fazlaşan bir ısrarla müziğin etkisi üzerine denemeler **yapılıyor.**(49/20); Beni sanırım dar bir çerçeve içinde **görmektesin.**(49/26); **Sanıyorsun** ki, her olayı DEĞİŞİKLİK lobisine göre **değerlendirmekteyim.**(49/27); **Yanıyorsun.**(49/28); Eldeki saf değerler görmüyor musun cam boncuklarla **değiştiriliyor.**(49/30); Yeni olsun da **diyorsunuz** isterse bir boncuk olsun.(50/2); Çünkü gelecek onlar üzerine **örülür.**(50/4); Bugün nemiz **kaldı** bizim?(50/6); **Söyle** bana, benim diyebileceğin neyin var?(50/6); Geçmiş ölmüştür **dedin**, lâfın başında.(50/7); Kökü olmayan

toplum **yaşamaz**.(50/8); İnsanlar ölümlüdür **dedin**.(50/9); Büyüklerimiz **öldüler** öyle **mi**?(50/11); Sesi sıcak bir saygıyla **hafifledi**.(50/13); "Hastalığı süresince başından ayrılmadım." **dedi**.(50/13); O gözlerimizin önünde, tükürdüğü kanla **eridi**.(50/15); Ölüm, Mülâzımın boş bıraktığı yere **yerleşti** ve **gelişti**.(50/17); Bedeni takatten düş-tükçe, ruhu tam bir olgunluğa **erişiyordu**.(50/18); Gözleri **irileşmiş**, ...(50/19); Duyuyor musun beni, toprağa **diyorum**.(50/23); Her tohuma yemyeşil karşılıklar veren toprağın, Gülüm'ü sonsuz karanlıklarda unutacağı nasıl **düşünülür**?(50/24); **Söyle** bana, ölüm sonrası hayattan nasıl ümidini keser insan?(50/26); Ben sokağımda, insanı **savundum**.(50/31); **Durdu**, dudaklarından dökülen son kelimelerin odadaki yankılarına kulak verdi.(51/1); İyice **yorulmuştu**.(51/2); Omzundan tutarak yatağına götürüp **yattırdım**.(51/2); Gülümseyerek "Neden bahsetsek dönüp dolaşıp bizim sokağımıza geliyoruz" **dedim**.(51/3); Aynı biçimde **gülümsedi**.(51/5); Ama yine de konuşmam gerektiğine **inanyorum**.(51/6); **Konuşmalı**, sana ölümü **anlatmalıyım**.(51/7); Hani bir zavallı **geçerdi** so-kağımızdan.(51/9); Hatırlayacağını **saniyorum**.(51/14); Mevsimine göre nane, maydanoz, tere otu, yeşil soğan, kırmızı turp, kıvırcık salata **satardı**.(51/14); Zaman zaman **durur**, sepetlerini yere **koyar**, dakikalar boyu birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle ellerini seyrederdi.(51/16); İnsan **sanırdı** ki onlar bir yolun dönemecinde buluverdiği ve ne olduğunu anlaya madığı yabancı şeylerdir.(51/18); Ve bu şeyleri ne yapmalı der gibilerden **düşünmektedir**.(51/20); Uzun incelemelerden sonra bu ellerin hiç bir şeye yaramayacağına karar vermiş gibi yere doğru **atardı**.(51/21); Bazen sokağın herhangi bir noktasında **durur**, garip bir şiveyle bir şarkı tuttururdu.(51/25); Tam ifadesini bulamamış kelimelerin ardında gizlenmiş, yanık bir gönlün izleri kulağa **çarpardı**.(51/27); Ne olduysa olmuş, türküde türlü güzel benzetmelerle öğülen gelin damat tarafından **öldürülmüştü**.(51/31); Gelin onun için **ölmemişti**.(51/3); Yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş ellerine bakarken besbelli onları **suçluyordu**.(52/3); Maydanozcu, her gün aynı saatte bizim sokakta **arardı** gelini, belki Tefik beyi de.(52/10); O çok iyi **biliyordu** ki kanlı derdine artık Mülâzım da deva olamaz.(52/15); Maydanozcu cinnetin kalın kabuğuna **çekilmiş**, bir bakıma mutluydu.(52/16); O aradığını ilerlemiş yaşına, sefil kıyafetine, fakirliğine rağmen hâlâ **arıyordu**.(52/17); Bilincini kaybetmiş ama ümidi aksine **çoğalmıştı**.(52/18); Maydanozcunun sesini her duyuşta elime bir kaç kuruş **sıkıştırır**, mahzun bir yüzle ona vermemi **söyledi**.(52/25); Ona yardım etmeli **derdi**.(52/27); O ümidin peşinde sokak sokak **dolaşıyor**.(52/27);

Sonra **ağlar**, ben Rabbinden aklımı kaybettirmeyecek sabır istiyorum **derdi**.(52/28); Vücudu zayıfladıkça ruhu **genişliyor**, **yüceliyor**, **gülümsüyordu**.(53/4); Son günlerinde bizim göremediğimizi **görür**, bizim duyamadığımızı duyar oldu.(53/6); Bu hal başladıktan sonra, ne gececik ayrıldığı hayat ne de Mülâzım için artık **hayiflanmadı**.(53/7); Sık sık **dalardı**.(53/9); Bana, bazı şeylerin baş tarafını anlattığını **sanır**, konunun ortasından bir cümle **yakalar** ve **söyledi**.(53/10); Bazen sevgi dolu bir ses ve bir sır fısıllı tıssıyla "geldi" **derdi**.(53/13); Çok **düşündüm** bunun üzerinde...(53/15); **Gelmiş** ve ona, belki de bir gün akşamsefalarını sularken savruk bir zenginlikle kaybettiği o canım gülüşünü armağan **getirmişti**.(53/16); Böyle günlerde Gülüm son zamanlarda edindiği mahzun yüzü **birakır**, hediye gülümsemeye çukur çukur **süslerdi** yanaklarını.(53/19); Bazen de derin kaygusunun iki kaşının arasını buruşturduğu bir gün o, sıkıntının belki de en son tahammül anında "birisini" **görürdü**.(53/22); Kimdi o birisi, biz **görmezdik**.(53/24); Yalnız yüzünün ışık ışık oluşundan birisinin ona mezarlar ötesinden müjdeler getirdiğini **anlardık**.(53/25); Ama şurası bir gerçek ki, bütün bu armağanlar Gülüm'den başkasına ona olduğu kadar **yakışmazdı**.(53/27); Şimdi **söyle** bana dostum.(53/30); Gülüm **öldü mü** sence?(53/30); **Ölür mü** insan?(53/31); Konuşmamız hasta bakıcının içeri girmesiyle **kesildi**.(54/1); Beyaz önlüğü biçimli vücudunda göğüslerini, kalçasını **belirtiyor**, dizlerinin üstünü hafifçe açıkta bırakıyordu.(54/2); Sürdüğü hafif parfüm bu etkiyi daha da **çoğaltıyordu**.(54/6); Odada gidip geldikçe, dizinin üzerinde daha açık renk gözükken cildi, bu kıyafetin düzenlenmesinde bir maksadın var olduğunu insana **söylüyordu**.(54/7); Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken, hasta bakıcı **seğirtti**, onu ayıplayan bir tavırla pijamasını **çektii**, elindeki alkollü pamukla kaba etindeki bir noktayı hoyratça **sildi**.(54/17); İğne yapıldıktan sonra, o telâşla örtünmeye çalışırken, kadın sigaradan tarazlanmış sesiyle **güldü**.(54/20); Bu kalınlaşmış ses arkadaşşıma olduğu kadar, evvelce pek el üstünde tutulan bazı değerlere de karşı imiş gibi **geldi** bana.(54/22); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana **baktı**, sonra kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak **çıktı**.(54/25); Neden sonra **gülümsedi** arkadaşşım; "Şu anda sen haklısın" **dedi**.(54/28); Etin dışında hiç bir şey **kalmamış** bunlarda.(54/30); Yatağına halsiz **uzandı** ve hemen **daldı**.(55/1); Hastanenin arka taraflarından havlamalar **duyuluyordu**.(55/2); İçimden bir his bana arkadaşşımanın tehlikede olduğunu **söylüyordu**.(55/3); Onlar, bir füzenin, bir bazukanın, bir şu ya da bu silahın yapabileceklerini **bilirlerdi**.(55/5); Çünkü bu tehlike gözle

görülüyordu.(55/9); Bütün bu safsataların ötesinde bir gerçek **seziliyordu.**(55/16); Bu gün arkeologların çözemedikleri binlerce sorunun cevabı böyle bir iddia ile hemen olabilir sınırları içine **girmiyor muydu?**(55/24); Otomobilime yürürken düşündüklerim **tütretti** beni.(55/30); Küçük bey hemen taşlıkta **karşıladi** beni.(56/1); Sert bir ağaçtan **yapılmıştı.**(56/3); Ama **çökmüş,** iki büklüm olmuştu zavallı.(56/9); Tanımak için dikkatle **baktı** bana.(56/9); Şaşkın "Buyrunuz efendim" **dedi.**(56/11); "Komiserim" demekle **yetindim.**(56/12); Bir tahkikat için sizinle görüşmem **gerekıyor.**(56/13); Kapının kapanmasıyla çevre tam bir sessizliğe **büründü.**(56/14); Zeminde kareler şeklinde yerleştirilmiş malta taşlarından insanı rahatlatan bir serinlik **yükseliyordu.**(56/15); Sağ tarafta selâmlığı harem dairesinden ayıran duvarda kim bilir kaç yıl önce çivilenmiş döner dolap, bütün gösterisiyle **duruyordu.**(56/16); İktisadî zorluklar haremle selâmlığı dönerek birleştiren bu dolabın dönüşünü **durdurmuş** ve haremi satmayı **gerekletmişti.**(56/19); Beni o sahibinden daha candan karşılayan hatıralarımla merdivenlere **yürüdüm.**(56/22); Geniş misafir odasında ev sahibi bana tekrar "Hoş geldiniz" dedikten sonra, yüzümde bir tanışıklık **aradı.**(56/23); "Bağışlayın" **dedi.**(56/25); Gözlerim artık pek iyi **görmüyor.**(56/25); "Sanmıyorum" **dedim** kısaca.(56/27); Karşı komşunuzun öldürülmesiyle ilgili tahkikatı **yürütüyordum.**(56/27); Sesinde belli belirsiz bir soğuklukla "Daha önce bir kahve içmek istemez miydiniz efendim?" diye **sordu.**(57/1); Oturduğum yerden evimiz **gözüküyordu.**(57/6); Geçen otuz yıl geniş bahçemizi tamamen **değiştirmişti.**(57/8); Ancak ev olduğu gibi **duruyordu.**(57/9); Şu anda yeniden çocuk olmayı ne kadar **isterdim.**(57/10); Şimdi annem serin ellerini alnıma **koymalıydı.**(57/11); **Dalmışım.**(57/13); Küçük beyin incelmış sesini omuz başımda **duydum.**(57/14); "Tesbihçilerin evi" **dedi.**(57/15); İnsanlar, aynı kültürle **yoğruluyor,** aynı hatıralarla **kökleniyorlardı.**(57/20); Oysa insanın ilerleme ve özgür olma şansı böylece **hudutlanıyordu.**(57/22); "Tesbihçileri sever miydiniz?" diye **sordum.**(57/24); Sonra "Hayır" **dedi.**(57/26); Hiç **sevmezdim.**(57/27); Sevmek bir yana yıllar süren bir savaş **oldu** onunla aramızda.(57/27); O ve ben, aslında bu sokak bu insanlar için **çirpiniyorduk.**(58/1); O ise güçsüzlüğüne rağmen köküne bağlı olmakta **direniyordu.**(58/15); Ben, gerçekten özgür olabilmek için, kökünden kopmalı insan **diyordum.**(58/16); O, hayatta kalmak ve gelişmek köke sıkıca bağlılıkla mümkündür diye **savunuyordu.**(58/17); Sokağımıza adım atan her avrupaî yenilik, karşısında onu ve onun temsil ettiği gurubun direnmesini **buluyordu.**(58/21); Öyle olduğu halde sokağı adım adım savunarak geri

çekildiler.(58/28); Ama inançları zamanın aşımıyla **zedelenmiş, zayıflamıştı.**(58/29); Diğerleri **korkuyorlardı** ölümden.(59/5); **Örtüyorlardı** kadını ve **horluyorlardı.**(59/13); Bu fikirden uzak bir örtünme zaruretiyse **tahkirdi** kadını.(59/16); Ayrıca onlar kadını eğitmedikleri için kaba güçle kendi saflarında tutabileceklerini **samiyorlardı.**(59/17); DEĞİŞİKLİK, kadınları **çekiyor**, içlerinde bir şeyi **okşuyordu.**(59/19); Bu davranışları hükümetçe, gazetelerce, dünyaca **alkışlanıyordu.**(59/23); Yavaş yavaş da olsa maksadım **gelişiyor**, kadınlarımızın gür saçları örtüler altından perçemler şeklinde bütün güzelliğiyle **dökülüyordu.**(59/24); Sokağımız her geçen gün türlü kadın güzellikleriyle **süsleniyordu.**(59/27); Onlar erkek safında görev alacaklar, her türlü frenleyici inançlardan **kurtulacaklardı.**(59/30); Sözlerinin burasında **durdu.**(60/3); Gözlerime bu konunun beni ilgilendirip ilgilendirmediğini anlamak için **baktı.**(60/3); "Devam edin lütfen" **dedim.**(60/8); Bu konu beni yakından **ilgilendiriyor.**(60/8); Bunu sizden öncekiler **başlattılar**, sizler organize ettiniz, biz **sürdürüyoruz.**(60/11); Beni "evet" diye **doğruladı.**(60/13); Savunduğumuz fikir öyle doludizgin **gitmekte** ki, şahsen ben yetişemiyorum.(60/16); Bizim fikrimiz nasıl söyleyeyim şanjman halinde, bir değişiklik içinde ve **yabancılaşıyor.**(60/19); Doğuşlarından sonra değişmeye **başlıyor**, başka çehrelere başka görünümlere **bürünüyorlar.**(60/22); Bu insan ürünü, sanki gözle görülmez kuvvetler tarafından alınıp asıl hedefinden **saptırılıyor**, bir başka yöne **götürülüyor.**(60/23); **Durdu.**(60/29); Konuşmanın bundan sonraki bölümünde kesin bir kanaati belirtebileceğini **sanmıyordum.**(60/29); Ev sahibi "Komşunun oğlu kaatil değil" **dedi.**(61/11); Sonra tuhaf bir tereddütle **duraladı.**(61/12); Bu sözleri, söyledikten sonra, adamda belirli bir rahatlama **oldu.**(61/14); "Olayı ilk haber deliğim zaman size başvuracaktım, ama tereddüt ettim" **dedi.**(61/16); Yüzüne dikkatle **baktım.**(61/18); "Söyler misiniz bana" diye **sordu.**(61/18); "Tahmin ettiğim gibi" diye **mırıldandı.**(61/20); "Peki nerdeydi?" diye **sordum.**(61/23); Kendisi ifadesinde türbeyi ziyarette olduğunu **söylüyor.**(61/23); Muhatabım başımı utançla yere **eğdi**, "Oradaydı gerçekten" **dedi.**(61/27); Diğerlerinin ölümünden sonra Tesbihçi kadar çetin ikinci bir düşman **dikildi** karşıma.(61/30); Bu konuda şahadette **bulunur musunuz?**(62/2); **Söyler misiniz** bana gecenin o saatinde ne **arıyordunuz** orada?(62/6); Sıkıntılı bir sesle "Onu gözlüyordum" **dedi.**(62/8); Düşmanlarımın ne yaptıklarını, fikrime karşı ne komplolar hazırladıklarını **öğrenmeliydim.**(62/9); Yumruğunu evliyanın bulunduğu noktaya hırsla **salladı.**(62/11); Beni göremeyeceği bir noktaya saklanıp seyre

hazırlandım.(62/15); Ümit ediyordum ki kendi gibi düşünenlerle orada **birleşecek** ve bazı kararlar alacaktır.(62/16); Umduğum gibi **olmadı.**(62/18); Türbe iki bölümden **oluşur.**(62/18); O doğruca namazgaha **geçti** ve iki saate yakın bir süre namaz kıldı.(62/19); Gizlendiğim yerden ağladığımı **gördüm.**(62/22); Ama hiç bir şey **olmadı.**(62/24); Kim bilir belki bekledikleri **gelmemiştii.**(62/24); Neden sonra secdeden **doğruldu** ve evine **gitti.**(62/25); "Siz entelektüelsiniz" **dedim.**(62/27); Yatın da onlardan saydığınıza göre yoksa onun evliya ile konuşacağını mı **sandımız?**(62/27); Ama eğer türbede bazı kişilerle buluşmuyorsa oradan bazı ilhamlarla döndüğü de bir gerçek.(62/29); Olaylar **gösteriyor** ki o kahrolası ölü hâlâ bazı güçlere sahip gibi.(62/31); Ben şu kadar süredir sürdürdüğüm savaşta modern olduğunu sandığım bütün silâhları başarıyla **kullandım.**(63/2); Ya benim ihmâl ettiğim, ya da onlarda isimlendiremediğim bir şey var ve **korkutuyor** o şey beni.(63/5); Dıştan bakışta ikisi de, türbe de mescit de zararsız, kendi halinde gibi **görünüyorlar.**(63/9); Ne var ki; bu masum, bu zararsız görünüşe **aldanmıyorum** ben.(63/12); Ufak tefek de olsa bazı olaylar bendeki bu hissi **kuvvetlendiriyor.**(63/13); Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi yenik bir halde, başı öne düşmüş onların aralarında **görüyorum.**(63/14); Merakımı yenemediğim için içlerinden biriyle bir gün **konuştum.**(63/16); "Sen bunu anlayamazsın" **dedi,** yürüdü **gitti.**(63/19); İşte birini daha zehirlemişler diye **düşündüm.**(63/19); Kendi kendime ölümden korkuyor olmalı **dedim.**(63/21); Küçük beyin imzaladığı ifade ile hastaneye **koştum.**(63/25); Çocukluk arkadaşım **kurtulmuştu,** hastanenin kapısında doktorla **karşılaştık.**(63/26); Işıklı saçlı doktor bu habere pek memnun **gözükmedi.**(63/28); **Durdu, düşündü.**(63/29); Sonra "Siz onun arkadaşısınız" **dedi.**(63/30); Ayrıca şimdi cinayetin işlendiği eve dönmesinde bazı mahzurlar **görüyorum.**(64/5); Bunun herhalde üzerinde iyi bir etkisi **olacaktır.**(64/8); **Duraladım.**(64/10); "Zor bir durum bu" **dedim.**(64/10); Beraberce doktorun odasına **yürüdük.**(64/13); Soyunurken paravananın arkasından "Değişik bir tip bu" **dedi.**(64/13); Onu elimden geldiği kadar **konuşturuyorum.**(64/15); Ben ona mütefekkir ismini **verdim.**(64/18); Çünkü onun sahip olduğu kültürün esasının tefekkür olduğunu **görüyorum.**(64/19); O, meselâ altını, satın alma gücünden çok, içinde atomların Yaradan aşkıyla raksettiği canlı bir varlık olarak **görüyor.**(64/25); Pek mübalâğalı bir ifadeyle, benim sokağım bütün bir dünyadır **diyor.**(64/29); İnsanlar sokağın bir ucundan **girerler,** boydan boya sokağı kat eder ve **çıkarlar.**(64/30); Aynı bir sindirim organı gibidir benim sokağım **diyor.**(65/1); İnsanlarla gelen fikirleri **emer.**(65/2); Şu var ki aldığı besinin türüne

göre yeni bir yüz **kazanır** sokak.(64/3); Hiç bir kimsede bu güne kadar böyle bir tutkuya **rastlamadım**.(64/4); Bu arada giyinmesi bittiği için beraberce arkadaşımın odasına **yürüdük**.(65/8); Biz girmek üzereyken, dün rastladığım hemşire kalçalarında aynı ahenkli çalkalanışla dışarı **çıkı**tı.(65/9); Doktoru görünce kadının gözleri bir başka ışıkla **yandı**.(65/11); Genç adama kısaca hastanın durumunu **bildirdi**.(65/12); "İyi gözüküyor" **dedi**.(65/12); Dostum, ikimizi de güleç yüzle **karşladı**.(65/15); Hissettim ki bir şey **olmuştu**.(65/16); Ona "Kapıda arkadaşınıza rastladım" **dedi**.(65/20); Sizi ziyarete **geliyordu**.(65/20); Ben de beraber olayım **istedim**.(65/21); Oysa biz bugün sizinle **konusmuştuk**.(65/21); O nezaketle hafifçe **eğildi**.(65/22); "Memnun oldum" **dedi**.(65/23); **Hoş geldiniz**.(65/23); Lütfen **oturmaz mısınız?**(65/23); Bu arada hemşire elinde çay tepsisiyle içeri **girdi**.(65/24); Doktoru düşündüğünü belli eden, bize de onun hatırı için çay ikram ettiğini özellikle belirten bir hareketle bardakları **sundu**.(65/25); Söze "Bugün sokağımızdaydım" diye **başladım**.(65/30); Konağa küçük beyi ziyarete **gittim**.(65/30); Onunla oturup uzun uzun **konuştuk**.(65/31); Hafif bir gülümsemeyle "Ah evet" **dedi**.(66/1); Sonra "Ne zaman küçük beyin ismi geçse aklıma çocukluğumda başımdan geçen bir olay gelir" **dedi**.(66/2); Sen belki **hatırlarsın**.(66/3); Onun dibine komşunun söküp attığı bir asmayı **dikmiştim**.(66/4); **Tuttu** ve **gelişti**.(66/5); Mevsim geldikçe bakımsızlığına rağmen iri taneli güzel üzümler **verdi**.(66/6); Sonra **yaşlandı** ve **yozlaştı** tabii.(66/8); Bir gün onu söküp atmak gerektiğini **düşündüm**.(66/8); O yılın güzünde yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen kavağın tepesine **baktım** ve gözlerim hayretle **açıldı**.(66/14); Ağaç nefis görünüşlü salkımlarla **donanmıştı**.(66/16); Bin bir zorlukla tepeye **tırmandım** ve altın renkli salkımlardan indirebileceğim kadar **topladım**.(66/18); **Gördüm** ki kökünden kestiğim asma, kavağın çatallaştığı noktada kök salmış.(66/20); Bu olay beni çok **düşündürdü**.(66/23); Bu küçük hatırayı şunun için **anlattım**.(66/25); Küçük bey, bir Fransız mürebbiye, kendini, milliyetini, inançlarını inkâr etmiş bir ana baba elinde **yetiştirdi**.(66/26); Ancak o kavak köklerinin topladığıyla üzüm yetiştirmeye **kalktı**.(66/28); Hiç aklıma gelmedi ki suç izlediği yolda, kavak gövdesinde üzüm yetiştirmeye **çalışmaktadır**.(67/2); O, sokağın kurtuluşunu Avrupa'da **aramaktaydı**.(67/5); Yüzü hüznle **bulutlandı**.(67/8); "Demek, şüphelendin benden" **dedi**.(67/8); Uzun süre önüne bakarak **sustu**, sonra anlayışla **gülümsedi**.(67/10); "Bir bakıma haklısın" **dedi**.(67/11); Sözü değiştirmek için "Küçük beyin nazarında da siz hemen aynı şekilde suçlanıyorsunuz" **dedim**.(67/15); Sokağımızın son günlerindeki manzarası da aynı şeyi

söylüyor.(67/17); Bir bakıma ona **acıyorum.**(67/23); O da savunduğu fikrin asıl sahipleri gibi **saptırılmış, aldatılmış.**(67/23); O **düşünüyor** ki; maddeye hükmeder hale gelmiş ülkeler madem bu yolla o yüksekliğe **erişmişlerdir.**(67/25); Konuşmanın bu noktasında doktor söze **karıştı.**(67/28); "Siz ileri ülkelerin peşlerinden yürüyüp o noktaya erişmemizin aksinin mi doğru olduğunu savunuyorsunuz?" diye **sordu.**(67/28); **Güldü** arkadaşım.(68/3); "Bu ikisinin dışında bir yol gelmiyor mu aklınıza?" **dedi.**(68/3); O, bu küçücük varlıklardan ideolojisi adına **ürküyor.**(68/16); **Biliyor** ki, inanan kuvvetlidir.(68/20); Ölmüş **olsa** bile.(68/20); "Görülüyor ki" **dedi** doktor, "Küçük bey hiç de aptal değil.(68/22); Arkadaşım derin bir göğüs **geçirdi.**(68/26); Kısaca "Şeytan" **dedi.**(68/26); Doktorun şen kahkahası kulaklarımda **çınladı.**(68/28); Doktorun alayını anlayışla **karşıladi** arkadaşım.(69/1); Sakin bir sesle "Siz şeytanı nasıl tamdınız bilmiyorum" **dedi.**(69/1); Sesinizde bulduğum alaydan ona inanmadığımızı ve küçümsediğinizi **anhyorum.**(69/3); Hurafe, inkârı ve küçümsemeyi **gerektirir.**(69/10); İnsan ona karşı hiç bir savunma hazırlığında **bulunmamıştır.**(69/12); Şeytan böylece varlığını inkâr eden gönüllerde en verimli ortamı **bulur.**(69/13); Orada **yuvalanır.**(69/14); Orayı kendine karargâh **yapar.**(69/15); O içinin bütün samimiyetiyle farkına varmaksızın ONLAR'ın fikirlerini kendi fikri olarak **savunmaktadır.**(69/16); Yirminci yüzyılda **yetiştiniz.**(69/19); O gün, gerçek insanın ve onun katkısız özgürlüğünün başlangıç günü **olacaktır.**(69/27); Bu sözlerden sonra çocukluk arkadaşım **kalktı**, bir bardak su **doldurdu** ve **içti.**(70/1); Yerine otururken "size ONLAR'la ilgili bir hikâyeye anlatmak isterim" **dedi.**(69/2); Sokağımızdaki mescide bir gün çift atlı bir araba **geldi.**(70/3); Arabanın üstüne bir genç kız **yatırılmıştı.**(70/5); Biz çocuklar oyunumuzu **bırakmış**, olacakları seyre **koyulmuştuk.**(70/8); Kaytan bıyıkları badem yağıyla pırıl pırıl parlayan arabacı "Hayırma getirdim bunu" **dedi.**(70/9); Kocakarılar iyi saatte olsunlar zapt etmiş **derler.**(70/11); İmam efendi bir nefes etsin **isteriz.**(70/12); İmamın alnından sakalına süzülen ter yere **damlıyordu.**(70/15); Yüzü o güne kadar görmediğim bir şekle **bürünmüştü.**(70/16); Çocuk hissimin kavramakta güçlük çektiği bir şeyler **olmaktaydı.**(70/17); Bir saatin sonunda o eli ayağı tutmayan kız, hafifçe **doğruldu.**(70/19); Şaşkın **bakındı** çevresine ve **kalktı.**(70/20); Hepimizi tek tek gözden geçirdikten sonra durumu **kavradı.**(70/20); Delice bir sevinçle ellerini **oynattı.**(70/21); Arabayla tam bir ölü gibi gelen kız, basma entarisi içinde capcanlı kuş gibi yürüyüşüyle **uzaklaştı.**(70/22); Onun arkasından uzun uzun yorgun gözlerle **baktı** İmam efendi.(70/24); Ve şöyle **söyledi.**(70/25); Fikren onların kölesi

durumuna düşmüş binlerce insan, dünyanın hemen her noktasında aramızda **dolaşırlar**.(70/26); Vardıkları kararların, düşündüklerinin ve yaptıklarının kendi eserleri olduğuna **inanırlar**.(70/31); Bu sözlerden sonra arkadaşım doktora **döndü**.(71/6); "Siz tıp adamısınız" **dedi**.(71/7); Öğrendikleriniz şu anlattığım olayı aydınlatmağa **yeter mi?**(70/7); Bize hurafe de gözüксе, onları reddetmeden, onlarla alay etmeden önce düşünmemiz **gerekıyor**.(71/17); Bu arada doktoru telefon için **çağırdılar**.(71/22); Uzun süre konuşmadan **durduk**.(71/22); O döndükten sonra arkadaşıma "Geçen konuşmamıza dönelim ister misiniz?" **dedi**.(71/23); **Sanırım** kuzunuzdan bahsediyorsunuz.(71/25); Hoş bir gülümseme **belirdi** dostumun yüzünde.(71/26); Çocuk onu beslemek bahanesiyle kırlara **gider**, tabiatla kucak kucağa oyunlar **oynar**.(72/2); Birimiz ya da birkaçımız sabahın erken saatlerinde öğlende yiyeceğimiz birkaç dilim ekmeği beraberimizde **alır**, şehir dışına **çıkardık**.(72/5); Orada dikenler adam boyunu **aşardı**.(72/11); Orada **oturur**...(72/13); Zaman zaman bir veya bir kaç aile **gelir**, borulu gramfonlarını **kurarlar**, tencerelerle getirdikleri dolmaları, börekleri, kuru köfteleri **yerler**, zamanın ünlü şarkıcılarının pırıl pırıl parlatılmış pirinç borudan çıkan hımhımlaşmış seslerini zevkle **dinlerlerdi**.(72/16); Ben mağaramda **oturur**, bütün bunları dikkatle seyrederdim.(72/20); Gözleri, bağlanmış bir beygir döner dolap kuyudan taşıdığı suyu tatlı bir şırıltıyla tahta arklara **boşaltırdı**.(72/21); Bütün çevrem türlü seslerden oluşmuş hoş bir müzikle **dolardı**.(72/23); Bütün bunları duyabildiğim, zevkleri ve şekilleri görebildiğim için içimi derin bir mutluluk **sarardı**.(72/25); Kuzum, zarif ağzıyla körpecik çimenleri, ayrık otlarının uzun sapları üzerinde guruplaşmış yaprakları hoş bir aceleyle **yerdi**.(72/26); Böyle anlarda papatyalar daha sarı, şekiller daha uzun **gözükürdü** gözüme.(72/28); İnsanlar **konusurlar**, **gülüşürler**, kırım verdiği neşeyle **çocuklaşırlardı**.(72/30); Bazen üç-dört kişiden oluşmuş bir erkek gurubu içki **içerlerdi**.(72/31); Onlar çoğunlukla pek az **konusurlar**, çok zaman **susarlardı**.(73/1); Bu arada gramfonun borusu **incelmiş** ve hımhım sesiyle durmadan gazeller **söylerdi**.(73/3); Bazen iğne **takılır**, bir kelime üzerinde ses ısrarla **dururdu**.(73/5); Bir aile piknik **yapıyor**, çocuklar **oynuyorlardı**.(73/7); Onu yükseklerden **çekiyor**, iyice kendine **yaklaştırıyor**, tekrar **bırakıyordu**.(73/9); Ben büyülenmiş gibi gözlerimi o kırmızı balondan **alamıyordum**.(73/10); Böyle bir düşüncenin çirkin olduğunu bildiğim halde, elimde olmadan balonun ipinin kopmasını ve kaçmasını **diliyordum**.(73/11); Hasetti bu his ve o güne kadar bu derece hiç bir şeyi böylesine içten **istememiştim**.(73/13); **Uzatmayalım**, balon son

yükselişinde nasıl oldu bilmem çocuğun elinden **kurtuldu**.(73/19); Balonun kaçışına biz nazar **deriz** doktor bey.(73/23); Bir tanıdığım **anlatmıştı**.(73/26); Nazara **inanmazmış**.(73/26); Bir gün, **dedi**, köydeydim.(73/26); Çobanımızla bir konuşmaya **dalmıştık**.(73/27); Söz dönüp dolaşip nazara **geldi**.(73/28); O nazarın varlığına **inanıyordu**.(73/28); Tartışma **uzadı**.(73/29); “Denemek ister misin?” **dedi** bana.(73/30); “Nasıl?” diye **sordum**.(73/30); Karşı yamaçta otlayan sığırları **gösterdi**.(73/31); “Bunlar sizin” **dedi**.(74/1); Benim için bu o kadar imkânsızdı ki, tereddüt etmeden “Evet” **dedim**.(74/2); Ona bir hayli yüksekte, sakın sakın otlayan sarılı beyazlı bir buzağı **gösterdim**.(74/3); O **duraksıyor**, “Yazık olacak hayvana” **diyordu**.(74/5); İtirazı, çekimserliği beni büsbütün ısrara **zorladı**.(74/6); O zaman çoban gözlerini hayvana **dikti**, sadece “Şu buzağıya bak” **dedi**.(74/7); Sesinde haset **titriyordu**.(74/9);O an hayvanın sarsıldığını, dengesini kaybettiğini ve yardan aşağı yuvarlandığını **gördüm**.(74/9); Biz insanlar sahip olduğumuz kabiliyetleri ve güçlerimizi tamamen **bilmiyoruz** doktor bey.(74/13); Neyse balona **dönelim**.(74/13); O yükseldi yükseldi, bir uzun selvinin son dallarından birine **takıldı**.(74/13); En ufak bir esinti ipi **kurtaracak** ve o temelli uçup gidecekti.(74/21); Çocuk avazı çıktığı kadar **ağlıyor**, balonunu **istiyordu**.(74/22); Tahmin ettiğim gibi bir kaç dakika sonra ip **kurtuldu** ve balon gökyüzünde ufaldı ufaldı, bir nokta oldu ve kayboldu.(74/24); Kuzuma **koştum**, ona sıkıca **sarıldım** ve hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar da **birakmadım**.(74/31); Sonra sevdiklerim **canlandı** gözümde.(75/2); Sokağımızı **düşündüm**.(75/3); İçime birden bir ateş **düştü**.(75/4); Ben önde, kuzum arkada, sokak boyunca bir kaç **koştuk**.(75/6); İçimden deli bir neşe **taşıyordu**.(75/7); Benim varım, sevgilim, sokağım yerinde **duruyordu**.(75/9); O gün bu aziz sevgili için henüz hiç bir şey yapmadığımı **düşündüm** ve o gün yeminle kendimi sokağıma **adadım**.(75/10); O olayı yıllar yılı korku ile **hatırladım**.(75/13); Daha sonraları elime imkân geçtiği halde bir daha balon **almadım**.(75/14); Doktor "Tabii" **dedi** kısaca.(75/16); Arkadaşım "evet" **dedi**.(75/17); Ben nelerden **korkmadım** ki.(75/18); İki de **sustular**.(75/20); Durumu kurtarmak için "Ben balonlara karşı tutumunuzu söylemeye çalıştım." **dedi**.(75/23); **Gülümsedi** arkadaşım.(75/24); Konu kışta açılrsa kar onun hayalinde yaz günü **yağar**.(76/1); Balonun mavi gökyüzünde bir kırmızı noktacık haline gelip sonra tamamen gözden kaybolduğunu gördükten sonra canlı, cansız her şey birden gerçek değerleriyle **gözüküler** gözüme.(76/4); O günün akşamı korku **uyutmadı** beni.(76/9);Korku başımdan **tuttu**; o günden başlayarak benim diyebileceğim herseye daha dikkatle bakmamı **sağladı**.(76/15);

Rastladığım her şeyi bir daha göremeyeceğim veya duyamayacağım kaygısı ile içimin bir köşesine kutsal emanetler gibi **yerleştirdim**.(76/17); Bu ruh hali her şeyi daha yakından görmemi ve daha fazla sevmemi **gerektirdi**.(76/19); Arkadaşım **sustu**.(76/22); Bir an doktora dikkatle **baktı**.(76/22); "Demin boş bulunup bana teşhisinizi söylediniz." **dedi**.(76/22); Benimle izah edemeyeceğim bir biçimde **ilgileniyorsunuz**.(76/23); Siz konuşurken hayalî ellerin ruhumun ve bedenimin bir noktasında bir ur kabarıklığı aradığını **görüyorum**.(76/25); Sizinle her konuşmam bana bu hissi **verdi**.(76/26); Siz bende bir şey **arıyorsunuz**.(76/29); Size yardımcı olmak **istiyorum**.(76/30); Bu yüzden sizinle açık seçik **konusuyorum**.(76/31); Hakkımda varacağınız hüküm ne olursa olsun beni **korkutmuyor**.(76/1); Sizi hoşnut etmek için her sorunuza cevap vermeğe **hazırım**.(77/2); Ben dünyayı rengârenk balonlardan oluşmuş bir varlık, **görüyorum**.(77/3); Varacağınız hüküm, nazarımda bu balonun bir özelliği olmaktan ileri bir anlam **taşımayacak**.(77/5); Sonra itiraf eden bir sesle "Aradığım şey için bir ur denebilir." **dedi**.(77/11); **Gülümsedi** arkadaşım.(77/14); "Peki ama doktor bey" **dedi**.(77/14); Bunu niçin size daha yakın bir vücutta, kendinizde **aramıyorsunuz?**(77/15); Kendi kendime, acaba, **diyorum**.(77/18); Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu teslim ediyorum ve tabî **karşılıyorum**.(77/22); Mavi gözlerini doktorun güzel yüzüne **dikti**.(77/24); Tekrar "ama ruh konusunda" **dedi**.(77/25); Doktor oturduğu yerde başını hafifçe önüne **eğdi**.(77/26); Odada hiç birimiz **konuşmuyorduk**.(77/27); Sessizliğin uzaması **ürkütüyordu** beni.(77/28); "Doktor beyin bu gayreti senin selâmetin için lüzumluymuştu." **dedim**.(77/29); İkisi de aynı anda bana **döndüler**.(77/31); Bakışlarından aradaki varlığımı çoktan unutmuş olduklarını **gördüm**.(77/31); Söylediğim pek yersiz, pek anlamsız bir şeymişçesine beni hayretle **süzdüler**.(78/1); Arkadaşım dalgın "Selâmetim mi?" **dedi**.(78/3); Bu sözden sonra tekrar birbirlerine **döndüler**.(78/4); Sanırım yeniden **unuttular** beni.(78/5); Doktor "Selâmetiniz için diyelim" **dedi**.(78/6); "Bu bir çözüm değil" **dedi**.(78/8); İncam bana kişinin değil toplumun selâmeti vardır **der**.(78/9); Bir tabib bir gün bir ruhta bir ur **bulursa**.(78/10); Tekrar yerinden **kalktı** doktor.(78/15); Yeniden elleri arkasında odada uzun uzun **gezindi**.(78/15); Sonra **durdu**.(78/16); "Ben sizin bu konuda açık seçik oluşunuzda bile bir gizlenme seziyorum." **dedi**.(78/16); Bize hayırlı geceler **di-ledi**.(78/20); Ve **çıktı**.(78/21); Hissim bana yeniden olayın geçtiği eve gitmemi, ipuçlarını orada bulabileceğimi **söylüyordu**.(78/25); Ertesi gün yeniden cinayet mahalline **gittim**.(78/28); Hiç bir şeye el değmediği **görülüyordu**.(79/2);

Hatırlayamıyordum.(79/5); Uzun süre **düşündüm.**(79/6); Çıkmak üzereyken bodrum tarafından iki göz **parladı.**(79/6); Hemen ardından evin sessiz havasını parçalayan bir miyavlama **duyuldu.**(79/7); Cebimdeki feneri yakarak o tarafı **tuttum.**(79/8); Ama zavallı **zayıflamış; bitmişti.**(79/10); Onun açlıktan bu hale gelmiş olacağını düşünüp bakkaldan bir şeyler **aldım.**(79/11); Yeniden eve **döndüm.**(79/12); Demin bulunduğu yerde **yattıyordu** kedi.(79/12); Bakışlarını bir an bile üzerimden ayırmadan beni **süzüyordu.**(79/14); Yiyecek paketini **açtım.**(79/15); Ona doğru **yürüdüm.**(79/16); Önce tüylerini dikip **tsladı.**(79/16); Sonra maksadımı anlamış gibi ağır ağır **sakinleşti.**(79/17); Verdiğim yiyecekleri **koklamadı; dönüp bakmadı** bile.(79/17); Yattığı yerden zorlukla **doğruldu;** daha karanlık bir köşeye **çekildi.**(79/18); **Anladım** ki kedi, sahibi öldükten sonra artık yaşamamaya karar vermişti.(79/20); Sonra gözlerim hayvanın evvelce yattığı yere **takıldı.**(79/21); Düşünüp de bulamadığım eksik olan şey orada **duruyordu.**(79/22); Bir fikirle **irkildim.**(79/26); Düğmeyi dikkatle **inceledim.**(79/28); Sanki **düşmemiş, koparılmıştı.**(79/29); Bunu cebime özenle **yerleştirdim.**(79/30); Evden çıktığımda Gülüm'ün annesi bir el işaretiyle beni **çağırıldı.**(80/1); "Bir adaçayı içmeden seni bırakmam evlâdım" **dedi.**(80/2); Sanki komşulara duyurmak istercesine yüksek sesle **konuşuyordu.**(80/3); Ona bir kötülük **yapmamıştık** ya.(80/5); Yaşlı kadın **duraksadı.**(80/9); Sonra cesur bir sesle "Kaatil ONLAR'DIR" **dedi.**(80/9); "Evet" **dedim.**(80/11); Öldürüleni kastederek "Yıllardır komşumdu." **dedi.**(80/14); Hakçası kötülüğünü de **görmedim.**(80/16); Birden **irkildim.**(80/21); "Hâlâ hayatta mı o?" diye **sordum.**(80/21); Son olarak komşumun öldürüldüğü gün **gördüm** kendisini.(80/23); Annesini ziyaretten çıktığını **söyledi** bana.(80/24); Yıldızım **ısınmadı** bir kere.(80/26);Öylesine bir hatır **sordum.**(80/26); O da pek **oyalanmadı** zaten.(80/27); Elini şefkatle avuçlarımın içine **aldım.**(80/30); Yeniden bakkala, bu sefer sigara almak bahanesiyle **girdim.**(81/2); **Tanımıyordum** bu bakkalı.(81/4); Kefeleri parlatılmış terazisinin yanındaki boşluğa koyduğu eski yapılı bir kitap **okuyordu.**(81/4); Paketi açma bahanesiyle oyalanırken "İşler nasıl?" diye **sordum.**(81/6); Hayırsız bir evlât onu buralara kadar **sürüklemişti.**(81/13); Ama bütün ısrarına rağmen oğlan **okumamıştı.**(81/15); Ne **oluyordu** bu gençlere, **bilmiyordu** ki.(81/16); Bir gence tanınması gereken hakları **biliyordu.**(81/18); Tabîî içki de **içecekti.**(81/19); Kadın arkadaşları da **olacaktı.**(81/19); O zamanlar Fransa'dan gizli gizli resimler, mecmualar, kitaplar **gelirdi.**(81/24); Kadının parmağının bile zorlukla görüldüğü o devirlerde onlar ancak o resimlerdeki açık

saçık frenk kadınlarına **bakar**; cinsiyeti teferruatıyla o kitaplardan **öğrenirlerdi**.(81/25); "Şükür bu günleri gördük" **dedi**.(81/28); Doğrusu kısa zamanda pek çok **ilerledik**.(81/30); Şu var ki şimdiki gençler bu mutluluğun kıymetini **bilmiyorlar**.(81/31); **Bitiriyor** bu oğlan beni.(82/10); Zamanımızda özgürlük yoktu, şimdi, olmaması olmasından iyidir **diyorum** kendi kendime.(82/11); Biz genci böyle **düşünmemiştik**.(82/12); Konuyu cinayete çevirip, sokakta söylenenleri öğrenmeye **çalıştım**.(82/16); Adam gözlüklerini hohlayıp **parlattı**.(82/17); Bu arada gelen bir çocuğa ekmek ve şeker **verdi**.(82/17); Sonra bilgiç bir tavırla "Mahalleli" **dedi**.(82/18); Bu işi iyi saatte olsunlardan **biliyor**.(82/19); Ukalâ bir tavırla **kasıldı**.(82/20); "Bana şöyle söylemişti" **dedi**.(82/24); **İstersin**, param yok **derler**.(82/26); Sonra da koyunlarından neler **çıkamaz**.(82/26); Ama o şeyi sıkı sıkı sakladığımı **biliyorum**.(82/28); Hatta bir gün büyük oğlu **gelmişti** de oturup sohbet etmiştik.(82/29); Dayanamamış **demiştim** ki, "Bari sen böyle konuşma. Ananın koynunda sakladığı sana da kardeşine de, yedi ceddinize de yeter."(82/31); İnkâra **yeltenmiş**, anasının ihtiyaç içinde olduğunu **söylemişti**.(83/2); Bir gün kadın koynundan **çıkarmıştı** da, bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum **demişti**, şöyle de bir **göstermişti**.(83/4); Beze sıkıca sarılmış ince bir kutu gibi **gelmişti** bana.(83/7); Oradan ayrıldıktan sonra doğru morga **gittim**.(83/9); Eve **döndüm**.(83/11); Zihnimde ağır ağır bir karar **gelişiyordu**.(83/12); Bulduğum ilk telefonda bir yardımcı **istedim**.(83/13); Beraberce büyük oğulun evine **gittik**.(83/14); Bizi kırk yaşlarında gözükken bir kadın **karşıladi**.(83/14); Kocasını **sorduk**.(83/16); Ömründe yemek saatlerinden başka hiç bir şeye **uymamıştır**.(83/18); Gerçekten daha bir saat geçmeden ayak seslerini merdivenlerde **duyduk**.(83/20); Yardımcıma dikkatli olmasını, gerekirse silâhını kullanmasını **tembihledim**.(83/21); Onun yayvan konuşması odadan **duyuluyordu**.(83/22); "İki herif bekliyor seni içerde" **dedi**.(83/23); Neden sonra "Kimmiş?" diye **homurdandı** kadına.(83/25); Ayağını sürüyerek oturduğumuz odaya **girdi**.(83/27); Beni görünce belirli bir şekilde ferahladığımı **gördüm**.(83/29); Hangi rüzgâr **attı** seni buralara bilâder?(84/5); Oturduğum yerden **doğruldu**.(84/7); Ağır ağır ona ilerlerken kesin bir sesle "Direnme ve teslim ol" **dedim**.(84/7); Rengi bir anda bembeyaz **kesildi**.(84/10); Durumu ümitsizdi; **anladı** bunu, buz gibi bir sesle "Ne oluyor?" **dedi**.(84/11); Tane tane "Annemi öldürdün" **dedim**.(84/13); Onu **öldürdün** ve koynunda sakladığı paketi **aldım**.(84/14); Koltuklardan birine çökercesine **oturdu**.(84/16); Konuşmasını **bekliyor**, hiç bir

hareketini gözden kaçırmıyordum.(84/16); Tatlı bir rehavet vücudumu **kaplıyordu**.(84/18); Gözüm yardımcıma **ilişti**.(84/19); Çaresizlikle Allah'ım diye **mırıldandım**.(84/24); Bu söz üzerine belirli bir gevşeme **oldu** vücudumda.(84/25); Bir an kararsız **durdu**, sonra **gitti**, memurun silâhını **aldı**.(84/27); Yüzü iğrenç bir ifadeye **büründü**.(84/29); Tekrar **duraksadı**, sonra tabancayı **kaldırdı** ve bana ateş etti.(84/29); Beni inleyen keskin bir acıyla gözlerimi **açtım**.(85/1); Olanlar bir anda gözümde **canlandı**.(85/2); Demek **ölmemiştım**.(85/3); O zaman yattığım yere sıkıca bağlı olduğumu **gördüm**.(85/4); Bir kaburga kemiğimin mermiyi saptırması muhakkak bir ölümden **kurtarmıştı** beni.(85/8); Yürüyebilir hale gelir gelmez bütün itirazlara aldırmadan hastaneden **ayrıldım**.(85/15); Hissim ve mantığım bu işin iyice kızıştığını, olayların bununla kalmayacağını **söylüyordu**.(85/18); İşe çocukluk arkadaşımı ziyaretle **başladım**.(85/20); Her günkü konuşmalarını **yapıyorlardı** sanırım.(85/21); İki de candan **karşıladılar** beni.(85/22); Doktor kaşlarını çatarak "Henüz kalkmamalıydınız" **dedi**.(85/22); Sonra arkadaşıma **döndü**.(85/23); Size komiser beyin görevle gittiğini **söylemiştim**.(85/24); Oysa şimdi durumu açıklayabilirim **dedi**.(85/25); Durumu en ince ayrıntılarına kadar **biliyorum**.(85/27); "Bunu duymamanız için her türlü tedbiri almıştım." diye **konuştu** doktor.(85/28); Lütfen **söyleyin**.(85/30); Kimse o boşboğaz cezasız **kalmayacaktır**.(85/30); Gülümseyerek "İşte bunu yapamayacaksınız doktor bey" **dedi** arkadaşım.(86/1); Sonra bana **döndü**.(86/4); "Endişe ettim ve özledim seni" **dedi**.(86/4); Otuz yıl sonra yeniden **buldum** seni.(86/5); Kolumdan tutarak beni oturmaya **zorladı**.(86/6); Sonra "Siz de oturun lütfen doktor bey" **dedi**.(86/7); Tıp sanırım bu insan yeteneğine telepati **diyor**.(86/11); Şurası bir gerçek ki olayı sizin duyduğunuz kadar ben de **biliyorum**.(86/12); "Bu bir keramet iddiası mı?" diye **sordu** doktor.(86/14); Sizde ve bende yaşayan bu varlıkların arasında meydana gelen bağlantıya trans hali **diyoruz**.(86/20); Şöyle bir olay **anlatırlar**.(86/24); Kâtip mektubu yazarken mürekkebe konan bir sineğe eliyle **vurur** ve onun bir ayağını **koparır**.(86/26); Ebu Süfyan bunu nasıl öğrendiklerini hayretle **sorar**.(86/29); Onlar bu haberi bir ayağı yok bir zenciden daha bir kaç dakika önce öğrendiklerini **söylerler**.(86/30); Bir adam zamanının ünlü bir sihirbazına avucuna koyduğu taşların sayısını **sorar**.(87/4); Adam ikinci defa avucunu saymadan taşla **doldurur** ve sihirbazdan sayısını **sorar**.(87/7); Bu defa cevap veremez sihirbaz ve şöyle **der**.(87/8); İlk defa avucundakilerin sayısını sen **biliyordun**.(87/9); Sendekiler de **biliyordu**, böylece bendekiler ve ben **bildim**.(87/10); İkinci kere **sorduğundaysa** sen **bilmiyordun**.(87/11); Sendeki de

bilmiyordu, bendeki öğrenemediği için söyleyemedi bana ve böylece ben de bilemedim.(87/12); Bu olayı siz **biliyordunuz**, sizdekiler **biliyorlardı**, bendekiler ve ben de böylece bilebildim.(87/14); Dostumun başından geçenleri onun ağzından beraberce **dinleyelim**.(87/16); Olayı onlara hiç bir şey gizlemeksizin **anlattım**.(87/18); Konuşmam bittikten sonra Doktor "Yardımcınızın ölmüş olduğuna üzüldüm." **dedi**.(87/22); "Kötü bir durum bu" **dedi**.(87/29); Kanlı bir savaş **başlıyor**.(87/29); Sert bir sesle bir başkasına söylüyormuş gibi "Şeytanın dostluğu idam sehпасına kadardır." **dedi**.(87/30); Sonra **doğruldu**.(87/31); Hastaneden hemen ayrılmam ve bu savaşa katılmam **gerekıyor**.(88/2); Onun bu halini çok eskiden bir kere daha gördüğümü **hatırlıyorum**.(88/6); Gösterişli bir biçimde elinde bir mantar tabancası **tutuyordu**.(88/12); Gurubumuza ağır ağır **yaklaşmış**, uzun bir süre **susmuştu**.(88/14); Nihayet bizden biri sinirli bir jestle lastik okunu arka cebinden **çıkardı**.(88/16); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı **dikti**, yerden düzgün bir çakıl **buldu**, onu okun meşini içine **yerleştirdi**, yanımıza **geldi**, sapanı nişanlayarak ağır ağır **gerdi** ve **attı**.(88/17); Cam parçasını **vurmuştu**.(88/20); Bu başarısı gurubumuzdaki gergin havayı biraz **yumuşattı**.(88/20); Hedefi vuran başarısıyla kulaklarına kadar kıpkırmızı bir genç horoz gibi **kabardı**.(88/22); "Biz bu sokağın çocukları attığımızı vururuz" diye ortaya **konuştı**.(88/23); Onun da kendisini kabul ettirebilmesi, saflarımız arasına girmesi için bir şeyler, hem de kendinden önce yapılandan daha önemli bir şeyler yapması **gerekliyordu**.(88/25); "Te.." **dedi**.(88/29); Ben de şu küpeki **vuracam**.(88/29); Elindeki tabancaya hepimiz büyülenmiş gibi **bakıyorduk**.(88/30); Aksine tam bir çocuk zalimliğiyle ateş etmesini bile içten içe **istiyorduk**.(88/31); Ayrıca bir tehdit savurmamız, eğer köpeği vurursan biz de şöyle yaparız, böyle yaparız gibilerden birkaç söz söylememiz, gürültüye papuç bırakmıyacağımızı belirtmemiz **gerekliyordu**.(89/3); Oğlan kararsız bir inatla tabancasını köpeğe ağır ağır doğrultmaya **başladı**.(89/7); İçimizden biri "Vuramazsın" **dedi**.(89/11); Öteki cevaben "Uracam" diye **inatlandı**.(89/11); "Sen" **dedi**.(89/13); Haydi **patlat** tabancayı.(89/15); Yabancı çocuk içimizden birinin bırakın yazıktır hayvana gibilerden bir söz söylememizi **bekledi**.(89/16); Ama bizim guruptan çıt **çıkmyordu**.(89/17); Sonra gözlerini **yumdu**.(89/18); Ve tetiği **çekti**.(89/18); Aynı anda biz kahramanlar da gözlerimizi **kapadık**.(89/19); Kuvvetli bir patlamadan sonra tekrar baktığımızda köpek tembel bir hareketle **esniyordu**.(89/20); Tam alay edecektik ki hayretle **duraladık**.(89/21); O an yüzünde gördüğüm ifade aynen şu anda gördüğüme **benziyordu**.(89/23); Duyduğu feci

ızdıraba rağmen şöyle **söyledi**.(89/24); Biz de söz verdiğimiz için onu **koruduk**.(89/26); Bir an yaşadığım bu çocukluk anısıyla gözlerim yaşlı o olayı kastederek "Demek yine erkekliğimizi ispat edeceğiz" **dedim**.(89/28); Bu söz ona da aynı şeyi **hatırlattı**.(89/30); **Gülümsedi**.(89/30); "Biz seninle her zaman beraberdik" **dedi**.(89/31); Hastaneden bir saat sonra **çıktık**.(90/1); Tam ayrılmak üzereyken "Gurubunuza benim de katılmamın bir mahzuru var mı?" diye **sordu**.(90/2); El sıkışıp ertesi gün buluşmak üzere **sözleştik**.(90/9); Onun zihninde bir plânın gelişmekte olduğunu **hissediordum**.(90/11); Ama huyunu bildiğim için **sormuyor**, kendiliğinden söylesin **istiyordum**.(90/12); Gece yansına doğru söz yine döndü dolaştı, sokağımıza **geldi**.(90/14); Garip bir şey söylemişim gibi yüzüme **baktı**.(90/15); Orada neler **olmadı** ki.(90/16); Bir ırk diğer ırklara, bir fikir diğer fikirlere köle edilmeğe **çalışıldı**.(90/19); Bu savaş **bitmedi** hâlâ.(90/20); Ve sokak üzerine konuşmamız da bu yüzden **bitmeyecek**.(90/20); Bu sözleri söyledikten sonra konuşmasına devam etmek yerine bir ses duymuş gibi **sustu**.(90/25); Rengi hafifçe **sarardı**.(90/26); Ve artık benimle **konuşmadı**.(90/27); Yataktan yavaşça **kaydım**.(90/28); Ses çıkarmamağa çalışarak onun odasına **yürüdüm**.(90/29); Aralık kapısından yatağının bozulmamış olduğu **gözüküyordu**.(90/30); Aynı sessizlikle mutfağa **yürüdüm**.(90/31); Kahvaltıyı **hazırladım**.(91/1); Bütün ısrarıma rağmen ince bir dilim kızarmış ekmek ve iki bardak çayla **yetindi**.(91/1); Sonra akşam buluşmak üzere **ayrıldık**.(91/3); Arabayı ana caddede bırakıp sokağa yürüyerek **gittim**.(91/4); Mescidin parmaklıklarından taşmış gür yeşillikte hayat **gülümsüyordu**.(91/8); Her yıl hacca gitmeğe **niyetlenir**, bin bir yokluğa **katlanır**.(91/17); Metelik üstüne metelik **koyar**.(91/19); Tam herkesle helâlleşip yola çıkacağı sırada bir fakir, ihtiyacın iki büklüm ettiği bir insan, kapısını **çalar**.(91/19); Allah rızası için **der**.(91/21); Ve elini **uzatmış**.(91/21); Zavallı kunduracı her defasında çöllerde yatan sevgilisiyle buluşmayı bir yıl **erteler**, Allah rızası için uzanan ele Allah'ın rızasını sağlamak için biriktirdiklerini **koyarmış**.(91/22); Sonra yine zorluklar, yokluklar ve feragatler **başlarmış**.(91/25); Büyüklerimiz yüzlerini yumuşacık çizgilerle dolduran, gözlerini yaşla perdeleyen tavırlarla bize bunları **anlatırlardı**.(91/27); Çocuk hafızamıza emanet edilen bu hikâyeye bizde dal budak salar, bir hac yolculuğunun kaç yenmemiş lokma, kaç frenlenmiş zevke mukabil olduğunu **düşünürdük**.(91/29); Bu hikâyeye bize, bir insan bize elini uzatsa, hayal ettiklerinin tümünden vazgeçmesi gerektiğini **öğrettirdi**.(92/1); Ortam elinden geldiğince kişiyi **iterdi** bu noktaya.(92/6); İnsanı

evliyalığa götüren yol zihinlere dümdüz **çizilmişti**.(92/7); Biri şu ya da bu sebeple bu çizgiden şaşsa bir yetişkinin ikaz eden sesi hafifçe kulağından tutar ve görmezden geldiği yolu **gösterirdi**.(92/8); Ama birçok evliya namzedi **yetişiyordu**.(92/11); Küçüklüğümde kabre baktıkça güleç yüzlü bir dede olarak **düşünürdüm** evliyai.(92/13); Bu yüzden onun yardımını istemekten **yüksünmezdim**.(92/21); Sonra büyüklerimiz şöyle **anlatırlardı**.(92/23); Günlerden bir gün, yaşı gayrı pek ilerlemiş olan eskici dede son bir gayretle hac parasını **biriktirmiş**; yola çıkmak üzereyken bir kadın kapısını **çalmış**, üstü başı perişan, kucağındaki çocuk açlıktan bir deri bir kemikmiş.(92/23); Bu da Allah rızası için **demiş**.(92/27); Onu da herhalde daha pek çok yaşamam bu da benim kefenim olsun **diyesiymiş**.(92/31); O gece rüyasında Allah, "senin kefenle gömülmen benim rızamdan daha mı önemli?" diye **sormuş**.(93/1); Ağlayarak **uyanmış** dede.(93/3); Hacda giymeyi kurduğu o bembeyaz giysiyi, ihramı rastladığı ilk fakire **vermiş**.(93/3); Ve önüne gelene şahit olun artık kefenim bile yok benim **demiş**.(93/5); Öldüğünde onu bir hasıra sararak **gömmüşler** türbeye.(93/8); Ölümü hac mevsimine **rastlamış**.(93/9); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine yemin etmişler ki eskici dede orada hac görevini **yapmaktaymış**.(93/9); Çocukluk safiyetimle yaptığım dualara benzemese de onun kabrine bir fatiha göndermeden **geçmedim**.(93/12); Şu var ki dede, o vermeği almanın üzerinde yaşamış insan, bu hediyemi karşılıksız bırakmadı, içim derin bir ferahlıkla **kabardı**.(93/13); Otuz yıl sonra çocukluk itikadım tekrar içime düştü, ölümün bir son değil bir geçiş, engin ve sonsuz bir ömre geçiş olduğunu yeniden **düşündüm**.(93/16); Cinayetin işlendiği evde her şey bıraktığım gibi **duru-yordu**.(93/25); Oysa mantığım bu odada bir şeyler olmuş olması gerektiğini bana **söylüyordu**.(93/26); Hiç bir şey **bulamadım**.(94/2); Sonra yeniden konağa **gittim**.(94/5); Yine Küçük bey **karşıladi** beni.(94/5); Söze, geçirdiğim önemli tehlike için üzüntülerini bildirmekle **başladı**.(94/6); Yüzüme bir süre dikkatle **baktı**.(94/9); "Şimdi daha iyi hatırlıyorum sizi" **dedi**.(94/9); Son ziyaretinizden sonra komşum ve düşmanım Tesbihçi'nin oğlu olduğunuzu komşulardan **öğrendim**.(94/10); Ümit ederim babanız için söylediklerime **darılmadınız**.(94/12); Ve bir ölünün ardından böyle konuştuğum için beni **kınamadınız**.(94/13); Yurdumuzda ancak on dokuzuncu yüzyıl başlarında ışıklarını yaymaya başlayan Avrupa medeniyeti, bünyemizde türlü zorluklarla karşılaşırken, imparatorluğun köhne yapısı **çatırdıyordu**.(94/20); Eski, artık her şeyiyle **gömülmeliydi**.(94/25); Toplum yepyeni bir çehreye **kavuşmalı**, tam bir modern görünüşe sahip

olmalıydı.(94/26); Şark **yaşamış** ve imparatorluğun adında artık **bitmişti**.(94/27); Söze başlarken 'İnsanlar garip yaratıklar' **dedim**.(94/30); Babanızdan gördüğüm mukavemeti ne evliyadan, ne mescitten **gördüm**.(95/); Mescidin müşterileri âdet haline getirdikleri bir taklidi **sürdürüyorlardı**.(95/5); İnançları taklit olduğu için kolay **dağıldılar**.(95/6); İmanın arkasında birkaç ihtiyar **kaldı** sadece.(95/7); Kesin bir zafer **kazanmıştık**.(95/9); Din adamı **susturulmuş**, yok edilme tehlikesiyle karşı karşıya bırakılmıştı.(95/11); Düşünen kafalar onların tamamen ortadan kaldırılmalarının kamu oyununda da ters tepkilere yol açacağını **biliyorlardı**.(95/12); Bu fikirden hareket edilerek zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından **seçildi** ve açlığa mahkûm edildi.(95/14); Evliya, o ölmüş olması gereken insan, ne kadar görmezden gelirse gelinsin **eğilmedi**.(95/20); Geçirdiği hayat ve katlandığı riyazat'ın türlü gülünç fıkralara konu edilmesi bile gerektiği kadar onu **yıpratmadı**.(95/21); Bir taraftan **kazılmış** ve o kazılan yere bir gül fidanı dikilivermiş.(95/30); Sizler, siz entelektüeller **sürdüreceksiniz** savaşı.(96/13); Babalarınıza rağmen siz **başaracaksınız** bundan sonraki mücadeleleri.(96/13); "Cinayeti büyük oğlanın işlediğini duyduğum zaman **üzüldüm**.(96/16); Onlar kuvvetliye **uyarlar**.(96/20); Tehlike karşısında bir kenara **çekilir**, bizi sokmayan yılan bin yaşasın gibi lâflar ederler.(96/21); Solucan hayatlarını böylece **sürdürürler**.(96/22); Yıllardır giydiği bir kat elbisesi vardı ve onla **yetiniyordu**.(96/31); O modern dünyanın ilerlediği yolun aksi yönünde kendi içinde **ilerliyor** ve **derinleşiyordu**.(97/3); Oysa Avrupa, Amerika bu ileri ülkeler kişinin bu kendisiyle uğraşmasına gülümseyerek **bakıyorlardı**.(97/4); Onlar bizzat kendilerinin meydana getirdiği sele kapılmış **gidiyorlardı**.(97/6); Toplum refahı ve bilim dallarının tümünde gürüldeyerek akan bu sel insandaki çürük tarafları da beraberinde **sürüklüyor**, geriye iyi beslenmiş güçlü vücutlar, dinî baskılardan kurtulmuş ve gerçek Özgürlüğe ulaşmış topluluklar **birakıyor**.(97/8); Bütün bunlar olurken, onlar rönesans temelleri üzerinde yükselirken, büyük Fransız ihtilaliyle geriye zincirlerken biz ne **yaptık?**(97/12); **Oturduk**, miskin bir ruh haliyle onları **seyrettik**.(97/14); O ülkelerde bütün insan güçleri bu kutlu maksat için seferber edilmişken, ailenin her ferdi görev almışken bizim kadınıımız kenarda **bırakıldı**.(97/15); **Affedin**.(97/19); O, 'Hürriyet, evet' **derdi**.(97/22); Çünkü mücadele insanın yaşama gücünü **arttırıyor**.(97/27); "Karşı tarafı hiç dinlediniz mi?" diye **sordum**.(97/29); "Bir soru daha" **dedim**.(98/3); **Durdu**.(98/4); "Gerçeği söylemek gerekirse hayır" **dedi**.(98/4); Bu kusur bir bakıma savundukları inancın

kökünde **yatyordu**.(98/7); Korkuysa kişi hayatını **sınırlar** ve onu verimsiz kılar.(98/11); İnsan böylece pasif hayata yavaş yavaş **itilir**.(98/12); Dumura uğrar, **yozlaşır ve** yok olur. (98/15); "Sohbetinizden daha fazla yararlanmak isterdim" **dedim**.(98/17); "Ah! evet" **dedi**.(98/20); "Kusuruma **bakmayın**.(98/20); Anlaşılacağından emin olduğum zamanlar çenem **durmuyor**.(98/20); Son görüşmemizden bu yana gördüklerinizi ve duyduklarınızı bana anlatın.(98/23); Ben çoğunlukla evden pek **çıkmam** efendim.(98/26); Zaten evvelce de pek **çıkmazdım**.(98/26); Yakın zamana kadar dadım **koşardı** dışarı işlere.(98/27); Bugün ben **bakıyorum**.(98/28); Bu yüzden ister istemez bazı insanlarla **konuşuyorum**.(98/28); Şu kadar yıllık ömrümde ben bile bir dadımın ölümünü bir de komşu hanımın öldürülmesini **gördüm**.(98/30); Çeşitli şeyler söylüyorlar.(99/3); İstediniz de onun için **söylüyorum**.(99/3); Sonra da kendi kendime kahkahalarla **güldüm**.(99/9); Dadınızı hayal meyal **hatırlıyorum**.(99/10); Bu isteğini Küçük beyi **düşündürdü**.(99/13); Olayı hatırlamanın ona azap verdiğini **görüyordum**.(99/13); "Dadımın ölümü tuhaftır" **dedi**.(99/15); Aslında öldü mü yoksa öldürüldü mü pek **bilmiyorum**.(99/15); Dedem onu Suriye taraflarından **almış**, bana oyun arkadaşı olsun diye babama **hediye etmiş**.(99/16); Aşağı yukarı **yaşıttık** sanırım.(99/18); Anlattıklarına göre Habeşistan taraflarından **çalmış**, dedemin eline gelene kadar türlü meşakkatler **çekmişti**.(99/18); Ama bana bütün bu tavırlar **yapmacıkmiş gibi gelirdi**.(99/31); Ben bu davranışlarının altında derin ve onulmaz bir keder **sezdim**.(100/1); Ya sorumu şakayla **geçştirir**, ya da **darılır** birkaç gün benimle **konuşmazdı**.(100/3); Onsuz yaşamaya katlanamam gibi **gelirdi** bana.(100/7); Sonra bir gün bir şey **oldu**.(100/9); Konağın içinde alışlagelmişten başka bir hava **esti**.(100/10); O esen yelle beraber dadım bir kadın olarak dikkati çeker bir biçimde güzelleşmeye **başladı**.(100/11); Bu o güne kadar onda gördüğüm güzelliğe pek **benzemiyordu**.(100/12); **Benzemiyordu** çünkü o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak **baktım**.(100/14); O kadar ki gözlerimi ondan **ayıramıyordum**.(100/15); Elimde olmadan onun etiyile ilgili hayaller **kuruyor**, kendimi türlü düşüncelere **bırakıyordum**.(100/16); Böylece her hareketini **gözlüyor** ve bundan derin bir zevk alıyordum.(100/19); Zaman zaman o da bize misafir gelir, dadımın odasına **kapanırlar**, saatlerce **çıkmazlardı**.(100/22); Misafir gittikten sonra dadım yeni seçer olduğu çarpıcı renkli entarileri içinde dimdik göğüsleri, biçimli kalçası, incecik beli ve iri gözleriyle **salıncırdı**.(100/23); Böyle anlarda sabrımın taşacağını hisseder, sokağa **fırlar**, saatlerce **dolaşır** eve yorgun argın

dönerdim.(100/26); Yemeğe karşılıklı **oturduk**.(100/29); Başımı **kaldırdım**.(100/30); Alaylı bir sesle 'Bende bir değişiklik görmüyor musun Küçük bey?' diye **sordu**.(100/31); Onun o hali hafızamdan hiç **silinmedi**.(101/1); Sanırım ölene kadar **silinmeyecek** de.(101/2); Koyu siyah cildi sanki çok tatlı ve çok açık bir çukulataya **dönüştü**.(101/2); Dadım o günkü haliyle bir kadının sahip olabileceği en tarifsiz bir güzelliğe **bürünmüştü**.(101/2); Elimde olmadan “büyü bu” diye **haykırdım**.(101/6); Benim tutkulu bakışlarım altında ayağa kalktı.(101/6); Servis bahanesiyle birkaç **dolaştı**.(101/7); Otur ne olur? diye **yalvardım**.(101/8); Bana derin derin bakarak **oturdu**.(101/11); Uzun süre **konuşmadık**.(101/11); O anda ona saldırmamak için beni tutan neydi **bilmiyorum**.(101/11); Sonra o tane iane şunları **söyledi**.(101/12); Bu konakta, Küçük bey, hepiniz bana çok iyi **davrandınız**.(101/14); Sanıyordunuz ki bir siyah cilt altında bir insan kalbi **çarpmaz**.(101/19); Bir siz üzüntümün farkına varır, sebebini **sorardınız**.(101/21); Sanırım sebebini bir baş ağrısında **bulacağımız** zanıyla.(101/22); Ben bu eve acı tatlı birçok hatıralarla **gelmiştim**.(101/23); Büyük hanım zaman zaman meraklı birkaç tanıdığının önüne beni **çıkartır**, başımdan geçenleri anlatmamı **isterdi**.(101/24); Ben de **anlatırdım**.(101/26); Onları da **anlatırdım**.(101/28); Bir siyah derilinin bir iç hayatı olabileceği sizin aklınıza bile **gelmezdi**.(101/28); Sol yanağımdaki enine üç yarığı esircinin vurmuş olduğunu **söyledim** onlara.(101/30); Ama onlar **esirci**, bense **esirdim**.(102/6); Onlar bir esirci gibi **davranacaklar** bense bir esir gibi **katlanacaktım**.(102/7); Bana “sen artık esir değilsin” **dedi**.(102/8); Madem **açıldı**, bugün **konusacağım**.(102/10); Birgün adamıza gemiler **gelmiş**.(102/16); Devleri bizim adamıza hapsedenler onları yalnız bırakmak için vatanımızdan **almışlar** bizi.(102/17); Gemilere **doldurmuşlar**.(102/19); Şimdi yaşadığımız topraklara **getirmişler**.(102/19); Bu olay tazeliğinden hiç bir şey kaybetmeksizin nesilden nesile **anlatılmış**.(102/20); Ve bize kadar **gelmiş**.(102/21); Bizim küçük adamız onlara daha da küçük **gözükmüş**.(102/24); Sıkıntudan zavallılar heykeller yapar onunla **oyalanırlarmış**.(102/25); Bu üç sürgün devden biriyle kabilemizin o zamanki başkanı pek güzel **anlaşmışlar**.(102/29); Nihayet ayrılma günleri **gelmiş**.(102/30); Devlere uzun seneler yetecek yiyecek adaya **çıkartılmış** ve bizimkiler gemilere **yüklenmiş**.(103/1); Başkanla ifrit ayrılacakları zaman bir kıl **koparmış** göğsünden dev ve ona **uzatmış**.(103/2); Bundan sonra demiş taptığınız bütün putlardan vazgeçin ve benden **isteyin** istediğinizi.(103/4); Sonra yeni ülkemize **yerleşmişiz**.(103/9); O kıl parçası hükümdardan hükümdara **geçmiş**.(103/11); Babam

kardeşlerim içinde kız olmama rağmen beni pek **severdi**.(103/15); Bir gün boynuma bir muska **astı**.(103/16); Asarken de şöyle **söyledi**.(103/16); İlerde bir gün başın pek sıkışırsa, başka hiç çaren kalmazsa muskayı eline al ve Bütün inançlarımı attım, ben kendimi sana sattım de, göreceksin ki istediğin şey ne kadar zor olursa olsun hemen **olacaktır**.(103/18); Ona sahip oldukları için kabilem başarıdan başarıya **koşmuş**.(103/11); Ancak kıl her başardığı iş için bir kurban **ister**, bunu **unutma**.(103/21); Ben konaktaki duruma **katlanıyordum**.(103/23); **Alışmıştım**.(103/23); Sonra bir gün bir dostuma muskanın hikâyesini **anlattım**.(103/24); O, bana “Peki onu niçin bu güne kadar kullanmadın?” diye **sordu**.(103/25); Korktuğumu **söyledim**.(103/26); Muska, yaptığı işler için kurban ister **dedim**.(103/27); Sonra **düşündüm**.(103/); İçime cesaret **geldi** ve geçenlerde bir gün muskaya gereken sözleri **söyledim**.(104/1); Ondan bazı şeyler **istedim**.(104/2); O şeyler **oldu** sanırım, Çünkü şu birkaç gündür bana insan ve kadın olarak **bakıyor**, beni **istiyorsunuz**.(104/2); Oysa yıllarca ben bunu **özlemiştım**.(104/4); Gözlerinde çıldırtan bir bakış “Bir gece daha bekleyin” **dedi**.(104/5); Yarın yepyeni bir hayat **bekliyor** beni.(104/6); **Bekledim** yarını.(104/8); Sabah nihayet **oldu** ama dadım yoktu ortalarda.(104/10); Sonunda dayanamayıp **gittim**, kapısını çaldım.(104/11); Kapıyı açmaya **çalıştım**, kilitliydi.(104/12); İçime birden bir korku **düştü**.(104/12); Kapıyı bu yüzden **kırdım**.(104/13); Girer girmez onu **gördüm**.(104/13); **Ölmüştü**.(104/14); Bir bakışta onun öldüğünü **anladım**.(104/14); Yatağına **yaklaştım**.(104/17); Polisler **geldiler**.(104/18); Uzun araştırmalardan sonra nefes darlığı **dediler** ve gömülmesine ruhsat verdiler.(104/19); "Siz bunun normal bir ölüm olmadığını mı düşünüyorsunuz?" diye **sordum**.(104/21); Sonra hüzünlü bir sesle "Onun eceliyle Öldüğüne inanmıyorum" **dedi**.(104/24); Muska kaybolmuştu, rengi garip bir şekilde **beyazlamıştı**, penceresi açıktı, oysa o çok **üşür** en sıcak günlerde bile penceresi açık yatamazdı.(104/26); Bir kırlent muntazam konduğu halde bir kaç noktada **yırtılmıştı**.(104/29); **Aldırmadılar** bile.(105/1); "Bana onun odasını gösterebilir misiniz?" diye **sordum**.(105/3); "Tabii" **dedi**.(105/5); Her şeyi olduğu gibi **korudum**.(105/6); Yazıhanesinin çekmecesinden bir deste anahtar **aldı**.(105/7); Beraberce binanın arka tarafına **yürüdük**.(105/8); Kapıyı **açtı**, önce o **girdi** içeri ve hayretle **haykırdı**.(105/8); Biri bu odayı **kullanıyordu**.(105/9); "Bana kırlent'i gösteriniz" **dedim**.(105/12); Divana bakıp "Yok" **dedi**.(105/13); Şurada olması **lâzımdı**.(105/13); Pencereye **yürüdüm**.(105/14); Küçük bey "Bu durumdan bir şey anlıyor musunuz kuzum?" **dedi**.(105/17); Ağırca **döndüm**.(105/19); "Erimiş bir

kumaş manzarası arz ediyordu" **dedi**.(105/22); Odadan dışarı çıkarken "Dadınızın size ertesi gün için hazırladığı sürpriz neydi, tahmin edebiliyor musunuz?" diye **sordum**.(105/24); O gece ifritin kılından, ömrünce özlediği en önemli şeyi, cildinin beyazlaşmasını **isteyecek** ve benim karşıma bir beyaz kadın olarak **çıkacaktı**.(105/27); En önemli sorumu sormaya **hazırlandım**.(106/1); **Durdum**, gözlerinin ta içine bakarak "Bunu sizin için mi istiyordu?" **dedim**.(106/1); **Şaşaladı**.(106/4); Onu en can alacak noktasından vurduğumu **görüyordu**.(106/4); "Belki de ben böyle olmasını hayal etmiştim" **dedi**.(106/8); Sert bir sesle "Kimdi o bir başkası?" diye **sordum**.(106/10); Kısaca "Sanırım kaatil" **dedi**.(106/11); Bu yüzden **şaşırmadım**.(106/12); Olaylar zihnimde **geliyor** ve açıklık kazanıyordu.(106/13); Yıllar evvele dayanan bu cinayeti, son işlenenle ilgili **buluyordum**.(106/13); Hissediyordum ki iş bu kadarla **bitmeyecekti**.(106/15); Konaktan çıktıktan sonra karşı sıraya, imamın evine **gittim**.(106/16); Kapıyı tanımadığım bir kadın **açtı**.(106/17); Otuzbeş yaşlarında **gözüküyordu**.(106/17); Hüviyetimi gösterip kendisiyle konuşmak istediğimi **söyledim**.(106/24); Sonra "İçeri buyrun" **dedi**.(106/26); "Yine şikâyet ettiler beni değil mi?" diye **sordu**.(106/29); **Anlayamıyorum**.(106/31); Bir kadının erkek arkadaşları **olamaz mı?**(106/31); Hangi asırda **yaşıyoruz** kuzum.(106/32); Gelişimin böyle bir şikâyetle ilgisi olmadığını, bitişik evde öldürülen hanımla ilgili tahkikatı yürüttüğümü, bu sebeble kendisini rahatsız ettiğimi **söyledim**.(107/1); Kuşkusu bir anda **dağıldı**.(107/3); "Ah demek öyle" diye **şakıdı**.(107/5); "Onu şeyler, işte ONLAR **öldürmüş**, diye **duymuştum**.(107/5); Şaşkınlığıma **verin**.(107/8); Yo itiraz etmeyin, kahveniz nasıl **olsun?**(107/9); Sabahlığının örttüğü yerlerin bir kısmını daha gösterecek bir biçimde **oturdu**.(107/11); "Bu sokak bir garip" **dedi**.(107/13); Benim doğup büyüdüğüm yere pek **benzemiyor**.(107/13); **Sanırsınız** ki her geçişte sizden hesap sorarlar.(107/16); Nereden **geliyorsun**, nereye **gidiyorsun**, ne **yapıyorsun**, ne **yapacaksın?**(107/19); İçinize, elinizde olmadan kaygı **düşer**.(107/19); Bunu duyunca cinler **toplanır** insanın başına.(107/27); Tenkit bir yana beğendiklerini bile **söyler** onlar.(108/1); Beni her görüşünde **över**.(108/3); Sizi görünce gönlüm **aydınlanıyor**, siz bu sokaktaki hanımlara güzel bir numunesiniz **der**.(108/3); Benim gibi komşu teyze de **hoşlanırdı** konaktaki beyden.(108/7); Eve geç geldiğim geceler bazen karanlık içinden bir şekil **süzülür**, onun konaktan gizlice çıkıp evine dönen teyze olduğunu **görür**, **gülümserdim**.(108/8); "Meselâ nasıl bir ilişki" diye **sordum**.(108/12); Boya artıklarıyla daha iri gözüken siyah gözleri **süzüldü**.(108/13); Rehâvetli bir sesle "Şey

gibi" **dedi**.(108/14); Nasıl **söylemeli**, çok uzun seneler sürmüş bir aşk gibi meselâ.(108/14); **Gülümsemedim**, "Nasıl, olur?" **dedim**.(108/16); Oturduğu yerde kıkır kıkır **güldü**.(108/18); "Öldürülen hanımın oğulları vardı." **dedim**.(108/21); Kadın bu düşüncemi küçümser bir biçimde elini boşlukta **salladı**.(108/23); "Küçük olanı aptalın biridir" **dedi**.(108/24); "Gözünü kaldırıp insanın yüzüne bile **bakmaz**.(108/24); Ama büyüğü" başını iki yana, ah nedir o anlamında **salladı**.(108/25); "**Bilse** de pek önemli değildi her halde.(108/26); Çünkü onu konağa girip çıkarken **görürdüm**.(108/27); Bir kaç soru daha sorduktan sonra "Çevrenin sizi bakışlarıyla rahatsız ettiğinizden şikâyet ediyordunuz" **dedim**.(108/30); Gözetlendiğinizi sandığınızı **söylemişsiniz**.(109/2); Evden ayrıldığı zaman vakit bir hayli **ilerlemişti**.(109/7); Öğleden sonra düşünmek ve raporlarımı yazmakla **geçti**.(109/8); Yaram henüz tamamen **iyileşmemişti**.(109/9); Bu yüzden o akşam eve erken **döndüm**.(109/10); Belliydi, o da **çıkış ve dolaşmıştı**.(109/12); O namazını bitirene kadar ben sofrayı **hazırladım**.(109/12); Tam yemeğe oturacağımız sırada doktor **geldi**.(109/13); Yemek yenene kadar hemen hiç **konuşmadık**.(109/15); Sonra bu günkü tahkikatımı **anlattım**.(109/16); Onu dinlerken bir yandan hissettirmeden arkadaşımı **gözlüyordum**.(109/19); Gerek benim söylediklerim gerekse doktorun ilmî izahı onun üzerinde pek büyük bir ilgi uyandırmışa **benzemiyordu**.(109/20); Ne demek istediğimi **anladı**.(109/23); Benzeri cinayetlerden bazı misaller vererek uzun uzun **konuştu**.(109/24); Bir ara arkadaşım sıkıntılı bir sesle "Yeter artık" **dedi**.(109/26); Sonra **durdu**.(109/27); Doktor ona **döndü**, yüzünde ciddi bir ifade vardı.(109/29); "Neden dostum?" diye **sordu**.(109/30); "Daha sonra" **dedi** arkadaşım.(110/1); Bu iş bir sonuca vardığından sonra aklınızda sıralı bütün soruları cevaplandıracağımı **umuyorum**.(110/1); Doktor "Küçük bey dediğiniz kişinin ülkemizdeki değişmelerle ilgili sözleri de mi cinayetle ilgili sizce, bunu mu demek istiyorsunuz?" diye **sordu**.(110/8); Arkadaşım sükûnetle "Evet" **dedi**.(110/11); Aynen böyle söylemek **istiyorum**.(110/11); Çünkü yapılmış olanları, halen yapılanları ve yapılması tasarlananları **bilmiyorsunuz**.(110/12); Bir konuşmamızda size sokağımız, dünyanın tamamıdır **demıştim**.(110/15); Siz bu sözümünden basit bir insanın bir sokağı bütün bir dünya gibi gördüğü sonucunu **çıkarmıştınız**.(110/16); Oysa ben bu sözü şöyle söylemek **istemiştim**.(110/18); Bu sebepten dünyada olan şeyler sokağımı ve sokağımın olan şeyler dünyayı yakından **ilgilendirir**.(110/21); Doktorun dudaklarında müstehzi bir tebessüm **uçuşuyordu**.(110/25); "Desenize" **dedi**.(110/26); Arkadaşım "Anlayamamakta haklısınız" **dedi**.(110/28); Küçük bir

ülkenin dar bir sokağı, orada o sokakta meydana gelen önemsiz olaylar dünyayı neden **ilgilendirsin** değil mi?(110/30); Soru böyle sorulunca, insana durum komik **görünüyor** ve siz haklıymış siniz gibi **geliyor**.(111/2); Bunu size ilerde gücüm yettiği kadar anlatmaya **çalışacağım**.(111/5); Anlatmak için zamana ihtiyaç duyuyunuz, söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu **söylüyor** bana. (111/7); "Hayır, bilakis" **dedi** arkadaşım. (111/9); Ama çok ileri bir gelecekte karşılaşacağınız bazı olaylar size belki sözlerimi **hatırlatacaktır**.(111/13); Ciddi bir ifadeye **büründü** doktorun yüzü. (111/18); "Ne peşindesiniz tam bilmiyorum" **dedi**.(111/18); Ciddi münakaşalara girdiğim insanlarla önce kullanılan kelimeler üzerinde bir anlaşmamız olsun **isterim**.(111/22); **Bakarsınız**, türlü ihtimamla sarf edilmesi gereken bir kelime, olur olmaz yerde sık sık kullanılmaktan **yıpranır**, **eğrilir**, **büzülür**, liğme liğme olur.(111/25); Çok zaman pek zayıf bir kelimecik güçsüz omuzlarına taşıyamıyacağı yükler **yüklenir**.(111/28); Bazense kocaman etli canlı bir kelime, adaleli omuzlarında hafif bir] anlam **yüklenir**.(111/30); Yerli veya yersiz çok ya da az demeden tam bir düşüncesizlikle İnsan ağızlarında sakız olur, **çiğnenir** lâflar.(112/2); "Bir idealist sözü üzerinde bu kadar durursanız" **dedi**.(112/7); Arkadaşım yorgun bir çaresizlikle ederini yana **açtı**.(112/10); "Evet ama" **dedi**.(112/11); İnsanlar aynı yolla **zehirlenirler** de.(112/11); **Sustu** ikisi de.(112/18); Elleri olmadan birbirlerine hafifçe sinirlendiklerini **görüyordum**.(112/18); Bu arada garip bir şey **oldu**.(112/19); Bir his dürtüsüyle arkadaşıma **baktım**.(112/20); Pek kısa **sürdü** bu hali.(112/22); Sonra yavaşça oturduğu yerden **doğruldu**.(112/23); "Şimdi benim artık gitmem lâzım" **dedi**.(112/25); Doktorun elini **sıktı**.(112/25); Bana **döndü**.(112/26); "Allaha emanet ol" **dedi**.(112/27); Sağ kalırsak **görüreceğiz**.(112/28); Temizlemek de bana **düşer**.(112/30); Endişeyle "Yanıyorsun" **dedim**.(112/30); Bu mesele topluma aittir ve Devlet'i **ilgilendirir**.(113/1); O cevaben "Durumu sen bile anlamak istemiyorsun" **dedi**.(113/3); Oysa bilmen **gerekirdi** ki bu savaş sizin karşılaşmaya alıştıklarınızdan çok daha değişik.(113/4); Ben de, karşı taraf da sizce bilinmeyen bu kuvvetlerden yararlanarak **çarpışacağız**.(113/7); O son defa ikimize de **baktı** ve **çıktı**.(113/11); "Savaş başladı" **dedim**.(113/12); Sonra "Söylediklerini siz de duydunuz" **dedim**.(113/15); Yalnız değilim, **dedi**.(113/16); Yeniden yerime **oturdu**.(113/18); **Gülecekti** doktor.(113/19); Omuzlarımı **silktilim**.(113/20); Kısaca "Cinler" **dedim**.(113/21); **Gülmedi** doktor.(113/22); Aksine bana ilgiyle **baktı**.(113/22); "Onlar'a sizin de inandığınızı görüyorum." **dedi**.(113/22); "Hayır doktor" **dedim**.(113/27); Ben cinler derken Cinler demek

istedim.(113/27); O da, ben de cinlerin var olduklarına, dünyamızda, aramızda, İçimizde yaşadıklarına **inanıyoruz.**(113/29); **Diyelim** ki bu güne kadar türlü hikâyelere konu olmuş bu garip yaratıklar şöyledir ya da böyledir.(114/4); Kaatil **biliniyor.**(114/6); Böyle olduğu halde nasıl oluyor da bu işi ONLAR'la ilgili **buluyorsunuz?**(114/8); "Size şimdilik cevap vermeyeceğim" **dedim.**(114/10); Doktor **kalktı**, odada uzun süre **gezindi.**(114/14); "Olay gittikçe sarıyor beni" **dedi.**(114/15); Saçma da gözükse bu işin sonuna kadar gitmek **istiyorum.**(114/15); Çaylarımızı içerken uzun süre **konuşmadık.**(114/17); Vakit gece yansıma yaklaştığı sıralarda nihayet beklediğim haber **geldi.**(114/17); Kısaca "Her şey tamam şef **dedi.**(114/19); Hayır akşam üstü **açıldı.**(114/20); Alaylı bir sesle, "Burada oturanlar sanırım tavuklarla beraber **yatıyorlar.**(114/22); Ciddi bir sesle "O köpeği yakalat ve kendi elinle Öldür" **dedim.**(114/26); Baş üstüne şef diye **kekeledi.**(114/29); Hiç bir şey **anlamadım** ama, başüstüne. (114/29); **Gülümsedim.**(115/2); "Şimdi de benim hastalığımı mı tesbite çalışıyorsunuz?" **dedim.**(115/2); Sabaha kadar sizinle birlikte **kalacağım.**(115/5); "Kalmaya karar verdiğiniz için teşekkür ederim doktor" **dedim.**(115/18); Silâh kullanmayı **bilir misiniz?**(115/21); "Evet" **dedi.**(115/23); Çocukluğumdan beri silâhı **severim.**(115/23); Ona dolu bir 7,65 uzatırken "Kendinizi silâhla neden daha rahat hissettiğinizi söyleyebilir misiniz?" diye **sordum.**(115/27); **Düşündü.**(115/30); Modern bir ülkede **yaşıyorsunuz.**(116/1); Devlet size şöyle **söylüyor.**(116/1); "Doğru" **dedi.**(116/6); Doktor ölüm şeklini tesbite çalışırken ben tek tek bütün odaları **dolaştım.**(118/24); Yalnız tahta panjurlu meşe yazıhanenin bir kanadı kırılarak **açılmış** ve içi aceleyle **karıştırılmıştı.**(118/26); Yaram, yorgunluk ve uykusuzluğumdan ötürü **zonkluyordu.**(118/29); Hafif bir kahvaltıdan sonra **yattım.**(118/31); Derin bir uykuya **daldım.**(118/31); Odamın perdesinden güneş **çekilmişti** bile.(118/2); Uzandığım yerde işin şöyle bir muhasebesini **yaptım.**(119/2); Meseleyi hafiften **almıştım.**(119/4); Çünkü hissim asıl hedefin o olduğunu **söylüyordu** bana.(119/9); Zihnimde olaylar artık tamamen **beliriyordu.**(119/13); Kapının ziliyle **doğruldum.**(119/17); Yüzüne bakar bakmaz onun gündüz de uyumamış olduğunu **gördüm.**(119/18); Gülerek "Size hayırlı sabahlar dilemeliyim komiser bey" **dedi.**(119/21); "Bense sizin için aksini temenni edecek, iyi uykular diyeceğim" diye **şakalaştım.**(119/22); İkimiz de iyice **acıkıştık.**(119/24); Yemek süresince hemen hiç bir şey **konuşmadık.**(119/25); Konu ancak kahvelerimizi içerken **açıldı.**(119/26); "Dün gece kaatilin konağa geleceğini nasıl tahmin ettiniz" **dedi.**(119/26); Küçük bey yıllarca açılmamış

olduğunu iddia ettiği kapının anahtarını koca desteden o kadar kolaylıkla **buldu**, **çıkardı** ki, o kapıyı defalarca kullanmayan bir insan için imkânsızdı bu.(120/1); Konuşması boyunca dadının odasının aynen muhafaza edildiğini bir kaç kere ısrarla **söyledi** bana.(120/4); Sanki incelemiş gibi onu indirip **kaldırdım**.(120/10); Ve kapalı **bıraktım**.(120/11); Bana dadının ölümünden ve onun öldürüldüğü odayı gösterme isteğinden, artık kaatilden kurtulma çabasını **sezmiştim**.(120/15); Nitekim ilk telefon konuşmamızda yardımcım akşamüstüne doğru pencerenin açıldığını bana **bildirdi**.(120/18); O zaman şöyle **düşündüm**.(120/25); Küçük beyin son tutumuysa artık kaatili başından atmak istediğini **gösteriyordu**.(121/2); Bu sorunun cevabını henüz **veremiyordum**.(121/4); Ben bu muskanın varlığına **inaniyordum**.(121/12); Doktor, "Söz konusu parçanın büyüğü olduğuna ve büyüğünün varlığına gerçekten inanıyor musunuz?" diye **sordu**.(121/18); Cevaben "Doktor" **dedim**.(121/22); Gündüzün varlığına **inaniyor musunuz?**(121/22); **Taniyor musunuz** bunları?(122/4); İnkâr, gücünü bilgisizliklerden **alır** dostum.(122/12); İnsanı bir sürü zahmetlerden **kurtarır**.(122/14); En azından rastladığımız şeylere çok dikkatle bakmayı ve düşünmeyi **gerektirir**.(122/18); **Direnirsiniz**.(122/25); Gözleriniz ve kalpleriniz size hoş gelen, gerçekte şeytana ait bir örtüyle **örtülmüştür**.(123/5); Telefonun sesiyle **sustum**.(123/9); Sesinde tuhaf bir ifadeyle, "Mümkün olduğu kadar süratle geliniz" **dedi**.(123/10); Ceketimi giyerken doktora "Dikkatli olunuz" **dedim**.(123/11); Karşı taraf sizin bu işin içinde olduğunuzu **biliyor**.(123/12); Kendinizi savunmak zorunda kalırsanız silâh kullanmaktan **çekinmeyin**.(123/15); Süratle Emniyet Müdürlüğünü **buldum**.(123/17); Beni bekletmeden odaya **aldılar**.(123/17); Hallerinden önemli mevkilere sahip oldukları **görülüyordu**.(123/18); Müdür bey bozuk bir yüzle **karşıladi** beni.(123/19); Sertçe bir sesle, "Olayları başından başlayarak ve hiç bir şey gizlemeden bu beylere anlatın" **dedi**.(123/22); Yabancıardan biri ufak tefek koyu esmer tenli olan "Görülüyor ki" **dedi**.(123/26); İkinci ölüm sizin yetersizliğinizden meydana gelmiş, sizin yüzünüzden bir hayat **sönmüştür**.(123/27); Ağır bir cevap vermek üzereyken gözlerim Emniyet Müdürünün gözleriyle **karşılaştı**.(124/2); Kısaca "Yeni göreviniz burada yazılı" **dedi**.(124/6); **Umarım** bu süre içinde dinlenmek, düşünmek ve yaptığınız hatayı gözden geçirmek imkânını **bulursunuz**.(124/9); Sersemlemiş bir halde dışarı **çıktım**.(124/12); Yine de bu hissimi **yendim** ve yazıyı **okudum**.(124/14); Bu şahıslar her ne sebebleyse sizin bu tahkikattan alınmanızda sanki yararına olduğu belli bazı menfaatler **buluyorlar**.(124/17); Bu on beş gün

içinde ne yapıp yapıp bu işi **sonuçlandırın**.(124/19); Size **güveniyorum**.(124/20); Tabii okuduklarım **sevindirdi** beni.(124/25); Zihnim bu olayla dolu yol boyunca **düşündüm, düşündüm**.(124/27); Daire kapısını açmak için elimi uzatır uzatmaz kapı kendiliğinden **açıldı**.(124/29); Sonra sakınarak içeri **girdim**.(125/1); İçerde bir şeyler **araştırılmış** ve eşyalar karmakarışık **bırakılmıştı**.(125/2); Doktor ortada **gözüküyordu**.(125/3); Birden içimi bir yorgunluk **kıpladı**.(125/4); Kapıyı kapayıp bir koltuğa **attım** kendimi.(125/5); Sabah gün ağarana kadar **düşündüm, düşündüm**.(125/8); Sonra **çoğaldı** eller, dört bir yandan saldırıya geçtiler.(125/12); Beni tam yakalamak üzerelerken **uyandım**.(125/13); Güneş bir hayli **yükselmiş, yakıyordu**.(125/13); Hayretle uyuduğum sürece bazı neticelere varmış olduğumu **gördüm**.(125/16); Benim dairemi **aramışlardı**, öyleyse bir şeyin bende olduğunu zannediyorlardı.(125/17); Demek karşı taraf benden **çekiniyordu**.(125/26); Beni **rahatlattı** bu düşünce.(125/28); Tabancamı **boşalttım, temizledim** ve yeniden **doldurdum**.(125/29); Rastladığım ilk lokantada karnımı iyice **doyurdum** ve konağa doğru yola çıktım.(125/31); Sokağın başında ikindi ezanı **karşıladi** beni.(126/1); Bir yoğurtçu tablalarını yere **bırakmış**, bir merdivene **ilişmiş**, yazma mendiliyle terini **kuruluyor** ve ezanı **dinliyordu**.(126/2); Doğru konağa **yürüdüm**.(126/4); Önünden geçtiğim nöbetçi polis **fırladı**.(126/4); Sormama fırsat bırakmadan, bugün aldığı bir emirle evin dışında beklemesi gerektiğini, bu yüzden dükkânda oturduğunu **söyledi**.(126/5); Beraberce içeri **girdik**.(126/7); Nöbetçiyi taşlıkta bırakarak Küçük beyin odasına **çıkttım**, bir koltuk çekip **oturttum**.(126/8); Sonra düşünmeye **başladım**.(126/9); Bu bir çuval pirinç içinde bir darı tanesi aramaya **benziyordu**.(126/12); Bu fikirden hareket ederek binayı bölümlere **ayırdım** ve saatler boyu **aradım**.(126/16); Oraya **yürüdüm**.(126/20); Elektrigi **yaktım**.(126/22); Hayretle **duraladım**.(126/23); Zemini iyice **inceledim**.(126/15); Biraz daha yakından bakınca durumu **kavradım**.(126/28); Bu bir kapaktı ve sonradan sökülen bileziğin yerine belli etmeden **konulmuştu**.(126/28); Bu arada bir şeye daha **takıldı** gözüm.(126/31); Sol dipte bir kuyu **gözüküyordu**.(126/31); Oysa böyle bir şeyin varlığını **hatırlamıyordum**.(127/1); Su oradan **sağlanır**, karpuz orada **soğutulur**, ekşimesinden korkulan yemek orada **saklanırdı**.(127/3); Sarnıçsa bu konak gibi zengin evlerinde **bulunurdu**.(127/5); Oradan su almak için kovanın elle doldurulması **yeterdi**.(127/6); Kapağı açarak el fenerimi dibe **tuttum**.(127/8); Çıkrığa bağlı ip su içinde **kayboluyordu**.(127/9); Zor **dönüyordu**.(127/10); Biraz çevirdikten sonra gözüm sarnıç yönüne **kaydı**.(127/11); Dört kareden oluşmuş kapak

yükseliyordu.(127/12); Açıklıktan aşağı doğru inen merdivenler **gözüküyordu.**(127/14); Nöbetçi memuru **çağırdım.**(127/15); Gözünü açmasını ve buradan ne olursa olsun ayrılmamasını **tembihledim.**(127/16); Silâhı elinde **bekleyecek** ve en ufak bir tehlike halinde tabancasını **ateşleyecekti.**(127/17); Ben de elime **aldım** silâhımı ve cep fenerimin ışığında inmeye **başladım.**(127/19); Merdivenler dar küçük bir antreyle **bitiyordu.**(127/20); Kapı dokunmamla **aralandı** ve sessizce **açıldı.**(127/21); Girişte iki büyük buhurdandan tuhaf bir koku **yayılıyordu.**(127/23); İlk defa **duyuyordum** bu kokuyu.(127/24); Çirkindi ama içimde bir tarafı **okşuyordu.**(127/26); Mihrap olması gereken yerde büyük bir heykel **duruyordu.**(127/28); Silâhımı sol elime aktararak **koştum**, bağlarını **söktüm** ve onu zemine **uzattım.**(127/30); Sonra elektrik düğmesini arayıp **buldum** ve odayı **aydınlattım.**(128/1); Buranın bir tapınak olduğu şimdi daha iyi **görülü-yordu.**(128/3); Bu arada doktor **inledi.**(128/5); Tabancamı belime sokup masaj yapmaya **başladım.**(128/5); Bütün vücudu o durumda kalmaktan **uyuşmuştu.**(128/6); Bir sigara yakarak ağzına **tutuşturdum.**(128/7); Kuvvetli bir kaç nefes çektikten sonra "Nihayet gelebildiniz" **dedi.**(128/8); Yere, yanına oturup, "bana olanları anlatınız" **dedim.**(128/11); "Siz beni dairenizde bırakıp gittikten sonra" diye söze **başladı.**(128/12); Oturduğum yerde olayları şöyle bir özetlemeye **çalıştım.**(128/13); Bu arada kuvvetli bir uyku göz kapaklarımı **ağırlaştırıyordu.**(128/14); Biri "aradıkları konakta" **diyordu.**(128/17); Komiser bunu oyalayıp o şeyi tek başına bulsun ve sadece kendi yararlınsın **istiyor.**(128/23); Bir süre sonra o halden **kurtuldum.**(128/27); Kendi kendime uyudum **dedim** ve şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak **duydum.**(128/28); Çılgın bir his **uyandı** içimde.(129/1); Neden konağa **gitmemeli** ve değerli şeyi **aramamalıyım?**(129/1); Binaya arka duvarı aşarak **girdim.**(129/5); Ne içinde bulunduğum bu yabancı hal, ne de bahçe kapısının açık oluşu **şüphelendirdi** beni.(129/6); Direnmeye **çalıştım** ve başıma inen bir darbeyle kaybettim kendimi.(129/8); Sadece şu karşıdaki büyük heykelin gözlerinden sanki esrarlı bir ışık **taşıyor** ve aydınlık veriyordu.(129/10); Beni yakalayan "Ulu mabudun önünde secde et" **dedi.**(129/13); Elinden kurtulmaya **çalıştım.**(129/14); Ama kısa zamanda bunun imkânsızlığını **anladım.**(129/14); Beni eğilmeye **zorladı.**(129/15); Secde ettirdi ve o durumda yere sıkıca **bağladı.**(129/15); Sonra saygılı bir sesle heykelle konuşmaya **başladı.**(129/16); Ona ilâhım, mabudum, tanrım gibi isimler **veriyordu.**(129/17); Bir süre sonra heykelin insanın tüylerini ürperten kötülük dolu bir sesle konuşmaya başladığını **duydum** sanki.(129/19);

Sanki **konusuyordu** ve ben kulaklarımla **duyuyordum**.(129/25); Oysa kahrımın ne korkunç olduğunu **bilirsin**.(129/30); Adam, 'Tanrım' diye **inledi**.(129/31); Kötü manalarla yüklü his “Evet” **dedi**.(130/2); Kitleler halinde insanların saptıklarını, bütün ilâhî değerlere sırt çevirdiklerini, onları reddettiklerini, onlarla alay ettiklerini, oğulların babalarına, kızların annelerine isyan ettiklerini, onları horladıklarını, aşağıladıklarını **bildirmelisin** bana.(130/5); Adam, “Bütün buyruklarınızı yerine getirmek için çırpıyorum, ey ulu mabut” **dedi**.(130/10); Elimden geldiğince **çalışıyorum**.(130/11); Ve siz bunu **biliyorsunuz**.(130/12); Bu geceden başlayarak onu işkencelerle günlerce huzurunuzda **inleteceğim**.(130/13); Heykel “Muhakkak maddî eziyetler de bize zevk verir” **dedi**.(130/14); Ama biz bütün insanları aynı durumda görmek **istiyoruz**.(130/19); Devletler birbirlerini yok edecek türlü kötülüklerle uğraşırken, kişiler elde ettikleriyle **yetinmemeliler, doymamalılar, kanmamalılar**.(130/22); İstekleri, mide, para ve seks üçgeni içinde **dolaşmalı**.(130/26); Onları kendilerinden **uzaklaştırınız**.(130/31); Ruh için faydasız şeylerle **uğraşmalılar**.(131/2); Vücutları ve beyinlerinin sadece bize yarar yönü **gelişmeli**.(131/3); Heykelin konuşması bitince adam saygıyla **çekildi**.(131/7); Bana ilham ettikleri zihninden geçirdiklerime **cevaptı**.(131/11); Onu denemek için özellikle bazı şeyler **düşündüm**.(131/12); Ve hayretle düşündüklerime cevap verdiğini **gördüm**.(131/13); Doktorun sesinde anlattıklarının heyecanıyla paniğe dönüşmek üzere olan bir korku **sezdim**.(131/16); **Doğruldum**.(131/19); Büyük heykelin kaidesine **tırmandım**.(131/19); Bu ağaç bir iskeletten **yapılmış**, domuz postuyla **kaplanmış**, içi samanla **doldurulmuştu**.(131/20); Bıçağımı **çektim**.(131/22); Başı arka tarafından **yardım**.(131/22); Tam inmek üzereyken günlerdir aradığım şeyin nerede olabileceğini birden **kavradım**.(131/23); Heykelin vücudunu kaplayan kılları ağır ağır **inceledim**.(131/25); Duraksamadan bıçağımı daldırıp onu yerinden çıkarmağa çalışırken sanki bina sarsıldı.(131/29); Ama **korkutmadı** bu beni.(131/31); Sanki bir ses bana, yoluna bunca cinayetler işlenen bu parçayı elden çıkarmamamı **söylüyordu**.(132/1); Onun büyüğü gücünden ben neden **yararlanmamalıydım**?(132/3); Geçen her an onu kendimde alıkoyma hırsım büyüyordu.(132/10); Tam o sırada birden çocukluk arkadaşımı **düşündüm**.(132/11); Tertemiz mavi gözleri hafızamda bir an **canlandı**.(132/12); Onların bana beni ayıplar gibi baktıklarını **gördüm**.(132/13); Ne **yapıyordum** ben?(132/14); İçimi kaplayan deli bir hırsıyla çakmağımı **çıkardım** ve büyüğü **tutuşturdum**.(132/17); Bulduğumuz yeri inilti ve yalvarmayla anlatılabilecek bir hava **kapladı**.(132/18);

Aldırmadım.(132/19); Sonuna kadar **yaktım.**(132/20); Hisler yanıp biten kılla beraber **zayıfladılar** ve yok oldular.(132/20); Başını kaldırmış bana hayretle **bakmaktaydı.**(132/22); Ama ferahladığı ve korkudan kurtulduğu **görülüyordu.**(132/22); “Onlar buraya ne zaman geleceklerini söylediler?” diye **sordum.**(132/24); Saatime **baktım.**(132/27); Güzel, diye **mırıldandım.**(132/27); Çünkü tam iki saat sonra son perde **oynanacak.**(132/29); Güzel başımı gururla **kaldırdı.**(133/1); “Bu güne kadar” **dedi.**(133/2); Sonunu düşünmeden hiçbir işe **girişmedim.**(133/2); Ve başladığım hiçbir işi yarım **bırakmadım.**(133/3); “Öyleyse” **dedim** “Bir buçuk saat daha dinlenebilirsiniz.(133/5); Sonra eski durumunuza yani secde eder pozisyona **geçeceksiniz.**(133/6); O vakte kadar elinizden geldiğince dinlenmeğe **bakın.**(133/8); Saat tam on ikide sarnıcın ağzını kaplayan plakanın kalktığı **duyuldu.**(133/10); Ayak seslerinden gelenlerin iki kişi oldukları anlaşılıyordu.(133/11); Gelenlerden birinin kadın olduğu **görülüyordu.**(133/14); İkisi de siyah ve özel biçimde elbiseler **giymişlerdi.**(133/15); Bu görünüşleriyle, insana ürperti **veriyorlardı.**(133/16); Her ikisi de heykelin önünde saygıyla **eğildiler.**(133/17); Sonra erkek “Geldik ey ulu varlık” **dedi.**(133/18); Tenezzülen sesini **duyur** bize.(133/20); Sonra adam yeniden yakarmağa **başladı.**(133/22); Onu türlü sıfatlarla **övdü.**(133/23); Bu arada kadın **soyunuyordu.**(133/23); Onun çırılçıplak kaldıktan sonra raksetmeğe başladığını **gördüm.**(133/24); Elimi bu süre içinde döşettiğim kabloların birinin düğmesine **uzattım.**(133/25); Heykelin gözleri belli belirsiz kırmızı bir ışıkla **yandı.**(133/27); Adam huşu içinde “Sen geldin ey tanrı” diye **haykırdı.**(133/28); İkisi de secde etmiş, bir süre **beklediler.**(133/29); Kadını **tanımıyordum.**(134/2); Ağır ağır doğrulan erkek de soyunmaya **başladı.**(134/3); Sonra ikisi büyük bir kap içinden uzun uzun içki **içtiler.**(134/4); Her yudumda heykeli methettiler ya da insanı **aşağıladılar.**(134/5); Bu merasimden sonra dans tekrar **başladı.**(134/7); Heyecanları en yüksek noktayı bulduktan sonra kadın erkek ilişkilerinin en akla gelmez iğrençliklerini sergilemeye **başladılar.**(134/8); Saatlerce **sürdü** bu merasim.(134/10); Sonra adam **doğruldu.**(134/11); Elinde bir kama **parlıyordu.**(134/11); Onun çevresinde **dolanıyor,** çığlıklar **atıyordu.**(134/12); Birden **durdu,** eli yukarı **kalktı.**(134/13); Aynı anda bütün ışıkları **yaktım** ve tabancamı **atesledim.**(134/14); Adamın silahı tutan eli yana **düştü.**(134/15); Bütün heykellerin arkalarından birer polis memuru **doğruldu.**(134/15); Kadın ve erkek orta yerde ayakta duruyorlar; şaşkın, heykele ve çevresindekilere **bakıyorlardı.**(134/20); Heykele **döndü,** gür bir sesle “Ulu güç” **dedi.**(134/22); Ve ben peygamberin

yaralandım.(134/24); Sana ve bana asi olmanın cezasını **görsünler.**(134/25); Ben sana **inandım**, sana **taptım.**(134/25); Sana bağlılığımı karşılıksız **bırakma.**(134/28); Adamın bu sözleri biter bitmez, heykel hafif bir gülüşle **sallandı.**(134/30); Sonra o gülüş **yükseldi**, çirkin anlamlı bir kahkahaya **dönüştü.**(135/1); Bu arada heykel **çatırdıyordu.**(135/2); Ben o gülüşte pek çok hissi bir arada **duydum.**(135/3); Kahkaha **hafifler** ve uzaklaşırken heykel kaidesinden **kurtuldu** ve katilin ayakları dibine gürültüyle **düştü.**(135/5); **Adam** heykele inanmayan gözlerle baktı.(135/9); Geride şu yerdeki korkuluğu **bıraktı.**(135/11); Sesinde yıkılmış, bitmiş bir ifadeyle “Oysa biz burada onun şanını yüceltmek, onun rızasını kazanmak için ne merasimler tertip ettik; ruhlar çağırdık ve gaipten haberler aldık” **dedi.**(135/13); Anneni öldür **dedi.**(135/22); O istediği için kendi ellerimle, severek **öldürdüm.**(135/22); Kötülüğün en akla gelmezini **istedi** benden, bir an bile duraksamadan yerine getirdim bu buyrukları.(135/23); İçine düştüğü durum onca o kadar inanılmaz bir şeydi ki, kelepçelerin bileklerine geçtiğini fark etmedi bile ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örterek onları dışarı çıkarmalarını **söyledim.**(135/26); Doktor hepsine teker teker **baktı.**(136/3); “Tuhaf” **dedi.**(136/4); **Oturdum**, ona bir sigara **ikram ettim.**(136/8); Sigaramızı içerken **sustuk.**(136/8); Kaatil annemi bile öldürdüm **demişti.**(136/10); Doktor zihnimden geçenleri sanki anlamış gibi “Şimdi arkadaşınızı düşünmek zamanı” **dedi.**(136/13); Tapınağa son bir defa baktıktan sonra ikimiz de dışarı **çıkıktık.**(136/17); Memurlara suçluları arabama bindirmelerini ve dağılmalarını **söyledim.**(136/19); Suçluları evime **götürecektim.**(136/25); İlk sorguyu her türlü etkiden uzak yapmak **istiyordum.**(136/25); Eğer onları Emniyet Müdürlüğüne götürmüş olsaydım, dostları onların konuşmamaları için her şeyi **yapacaklardı; biliyordum.**(136/26); Düşündüğüm gibi de **yaptım.**(137/1); Onları doktorla beraber daireme **götürdük.**(137/1); İstemeyerek **ayrıldı** yanımızdan.(137/3); Sonra ben sorguya **başladım.**(137/4); Daha birinci sorunun cevabını yeni **almıştım** ki, kapı kırılarak **açıldı** ve içeri polisler **doldu.**(137/5); Üzüntüden titreyen sesini zorla sertleştirmeye çalışarak “Sizi bu kanunsuz davranışınızdan ötürü tevkif ediyorum komiser bey” **dedi.**(137/9); Yaptığım hatayı o anda **anladım.**(137/11); Ben sorguyu tapınakta **yürütmeliydim.**(137/12); Sanıklar sevinçle **doğrulmuşlardı.**(137/13); İkisinin de gözlerinde kurtuluş ümidinin ateşi **yanmaktaydı.**(137/14); Gün **ağarmıştı** dışarıda.(137/16); O gün böylesi adaletten **tiksindim.**(137/16); Hayat yaşanmaya değmez **gözüktü** gözümde.(137/17); Başımı **kaldırdım.**(137/17); Bakışlarımı dürüst ama dürüst gözükmekten çekinen amirimden **aşırdım**, onunla

beraber gelenlere şöyle **söyledim**.(137/18); **Kazandınız**.(137/21); Size **kızmiyorum** ve kin beslemiyorum, belki **acıyorum** size.(137/22); Şunu çok iyi **biliniz** ki şeytanın dostluğu darağacına **götürür** insanı.(137/23); Bu sözlerden sonra bileklerime kelepçe **taktılar**, silahımı **aldılar** ve tevkifhaneye doğru yola çıktık.(138/3); Yazık ki hikâye burada **bitti**.(138/); Oysa komiseri tanıdığım ve onun ağzından bunları dinlediğim gün ne kadar **sevinmiştim**.(139/1); Onu şehrin kenar mahallelerinden birinde, yirminci yüzyılın acaba adım atsam mı diye tereddüt ettiği bir sokakta **tanıdım**.(139/7); Ona rastladığımda sanırım kendini pek yalnız **hissetmekteydi** ve konuşmak ihtiyacı ile **kıvranyordu**.(139/9); Çünkü sonra **sustu**.(139/11); Bütün ısrarına rağmen artık **konuşmadı**.(139/11); Kızıl saçlarına kır **düşmüş**, yüzündeki çiller genişleyerek ta kulaklarına kadar **yayılmıştı**.(139/14); Mahalleliye göre cinler **çarpmıştı** onu ve bu yüzden de görevinden **uzaklaştırılmıştı**(139/16); Bu kızıl saçlı iri yarı adamı hikâye boyunca sıkılmadan **dinledim**.(139/18); Evin damına tırmanmış asmalar alaca karanlığa gömülürken konuşmasını ezan sesiyle **kesti**.(139/19); Kibar bir tavırla, akşam namazına yetişmek zorunda olduğunu **söyledi**.(139/20); Hak verirsiniz ki yarım bırakamazdım bu hikâyeyi, sonunu **dinlemeliydim**.(139/22); Yüzüme **baktı**.(140/2); Beni ilk defa görüyormuş gibi bir yabancılıkla kısaca “Hayır” **dedi**.(140/2); Sonra **selamladı** beni ve **yürüdü**.(140/4); Ondan bu iş için pekâlâ yararlanabilirim diye **düşündüm**.(140/7); Kapıyı **çaldım**.(140/9); Tam ayrılmak üzereyken karşı evden bir hanım **çıktı**.(140/10); “Kimi arıyorsunuz” diye **sordu** bana.(140/12); Sonra gözleri **buğulandı**.(140/13); Çenesiyle ilerdeki mezarlığı **gösterdi**.(140/13); “Epeydir orada” **dedi**.(140/14); **Ölmüştü** komiserin çocukluk arkadaşı.(140/14); Başım önümde sokaktan **ayrıldım**.(140/15); Davranışından ötürü komiser vazifesinden **uzaklaştırılmış**, kaatil sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken **vurulmuş**, katilin kardeşiyle bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş ve orada bir tutuklu tarafından **öldürülmüştü**.(140/18); Bu bilgiden sonra doğruca hapisaneye **gittim**.(140/23); Müdür bey beni iyi **karşıladi**.(140/23); Ona durumu **anlattım** ve bana yardımcı olmasını rica ettim.(140/24); Bir an düşünceli **gözüktü** müdür bey.(140/25); Sonra onun dosyasını **getirtti**.(140/26); Mahkûmun resmini görür görmez bir üzüntü **kapladı**.(140/26); Donuk bir sesle “Evet hatırlıyorum” **dedi**.(140/27); Masasından **kalktı**.(140/29); Elleri arkasında, başı önünde uzun süre odada **dolaştı**.(140/30); Elli yaşlarında **gözüküyordu**.(140/31); Söze “Bu hapisanede öldürüldü” diye **başladı**.(141/3); Kaatili müebbet hapse mahkûm ederek, bir diğer şehirdeki şartları daha ağır bir hapisaneye **göndermişlerdi**.(141/5);

Kendisinden beni katille ve eğer varsa onunla aynı yerde yatmış mahkumlarla tanıştirmasını **istedim**.(141/9); **Kırmadı** beni.(141/10); Onu yakından tanıyanları tek tek çağırarak benimle **tanıştırdı**.(141/11); İlk gelen ikisi böyle birinin yattığını **hatırlıyorlardı**.(141/13); Mahkûmlardan biri eliyle hayali bir kama tutup, kalbine saplamış gibi **yaptı**.(141/15); “Gardrop götürdü” **dedi**.(141/16); “Neden” diye **sordum**.(141/17); Adam yırtık, çipil gözlerini çirkin bir anlamda **kırptı**.(141/18); “Ondan herhalde” **dedi**.(141/19); Ne demek istediğini **anlamıştım**.(141/19); O,ölüm sebebinin cinsi sapıklıkla ilgili olduğuna **inaniyordu**.(141/20); Onlardan daha fazla bir şey öğrenemeyeceğimi anlayınca ellerine birer paket sigara tutuşturarak hücrelerine **gönderdim**.(141/21); Sonunda katili **getirtti** müdür bey.(141/23); Yer gösterdim ve oturmasını **söyledim**.(141/27); Yılan ıslığını andırır bir sesle müdür beye **döndü**.(141/28); “Bu herif oturmamı emrediyor” **dedi**.(141/29); Sonra aşağılar bir tavırla bana **baktı**.(141/30); “Ben emirlerden hoşlanmam” diye **hırladı**.(141/30); Ağzından kelimeler tane tane ve tam bir külhanbeyi edasıyla **dökülüyordu**.(141/31); Konuşmam süresince yüzündeki beni küçümseyen ve benden şübhe eden ifade yerini yavaş yavaş ilgiye **biraktı**.(142/5); Sonra kendiliğinden **oturdu**.(142/7); İkrâm ettiğim sigarayı çekinmeden **aldı**, üç çekişte yarısını **buldu**.(142/7); Sonra kuru bir öksürükle **sarsıldı**.(142/8); **Öksürdü, öksürdü**.(142/9); Sonra yere **tükürdü**.(142/10); Tükürüğünde kan pıhtıları **görülüyordu**.(142/10); Adam “Onun” diye söze **başlardı**.(142/13); Hücreye geldiği ilk gün suçsuz olduğunu **anlamıştım**.(142/13); **Sevdim** onu ve himayeme aldım.(142/15); Sen bunun, yani Gardrob’un himayesinin ne olduğunu **bilmezsin**.(142/16); İpten param **kurtarmıştı** beni.(142/20); Onun, ilk görüşte hırsız olmadığını **anlamıştım**.(142/21); Onunla tam beş ay beraber **kaldık**.(142/26); Ama **bekletmişler**, mahkemeye **çıkarmamışlardı**.(142/27); Ona **söylemiyordum** ama **anlıyordum** ki bu işin peşinde sözü geçer adamlar vardı.(142/28); Fakire **acıyordum**.(142/31); Bir gün ben, Gardrop, buradaki itlerin titrediği ben, hayatını ona anlatması için **yalvardım**.(143/4); “Değmez kardeşim” **dedi**.(143/5); Tam anlatmaya razı olmuştu ki nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez **hastalandı**.(143/6); Aklım fakirde **kaldı**.(143/8); Bütün nüfuzumu kullanıp orada iyi bakılmasını **sağladım**.(143/9); Revirde yardımcı olarak çalışan mahkum doktor, bir ay ya yaşar ya yaşamaz, **dedi**.(143/10); Kendi kendime ey Gardrop **dedim**.(143/15); Bari hem kendini hem de bu zavallıyı **kurtar**.(143/17); Gidişinden dört gün sonra onu koğuşa geri **getirdiler**.(143/18); Bir kaç hapla **avutmuşlardı**.(143/19); **Bitmişti**

garip.(143/19); Ama alnından ter akıtan ızdırabına rağmen gık demeden **dayanıyordu**.(143/20); Onun bu haline her an seyirci olmak **üzüyordu** beni.(143/21); Bir gece uyku **tutmadı**, gün doğana kadar iniltisini **dinledim**, kıvrınmasını **seyrettim**.(143/22); Namazda **öldürecektim** onu.(143/26); O namaza durduğunda ranzadan yavaşça **kaydım**, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini **kavradım** ve dua için ellerini kaldırdığında **vurdum** onu.(143/27); O seccade üzerinde acılarından kurtulmuş yatarken benim de içim dağları alacak kadar **genişledi** sanki.(143/31); Bir saat kadar onu yattığı yerde **seyrettim** ve ömrümde ikinci defa **ağladım**.(144/2); Bir defa da karımı öldürdüklerinde **ağlamıştım**.(144/3); Birkaç kuru öksürükle **sarsıldı**.(144/5); Konuşacak artık bir şey **kalmamıştı**.(144/6); Ağzında bir eyvallah kelimesi **geveledi** ve kapıya doğru **yürüdü**.(144/7); Tam çıkmak üzereyken **durdu**.(144/8); “Bilmem işine yarar mı?” **dedi**.(144/9); Bir hatıra olsun **demiştim**.(144/11); “Evet” diye adeta **haykırdım**.(144/13); Koynundan naylon torbaya sarılmış ince bir defter çıkarıp bana **fırlattı**.(144/13); Teşekkürümü **duymadı** bile.(144/14); Kâğıtları ona **gösterdim**.(144/19); Defteri bir süre tetkik ettikten sonra bir başka mahkum **çağırtdı**.(144/20); Ürkek, sinik bakışlarla müdür beyin karşısına **dikildi**.(144/22); Müdür bir kelime bile söylemeden kâğıtları ona **uzattı**.(144/24); Sonra “bunlar senin yazın” **dedi**.(144/25); Bu bey bu defterle **ilgileniyor**.(144/25); Sonra bizi yalnız **bıraktı**.(144/26); O dışarı çıktıktan sonra genç mahkûmun bana karşı tavrı **değişti**.(144/27); Gözlerinde küçümseyen bir ifade ve çalımli bir yürüyüşle **yaklaştı**.(144/28); Sol omuzu hafifçe ilerde, sol kaşı kalkık “Bu kâğıtları nerden yürüttünüz beyim?” diye **sordu**.(144/29); Bu bir cümle onun balon gibi sönmesine **yetti**.(145/1); Süklüm püklüm “Öyle mi abi?” **dedi** saygıyla.(145/2); Uyuşturucunun geriye kendinden pek az şey bıraktığı bu insan kalıntısı, **bocaladı**.(145/5); Sigara **uzattım**, almak için **nazlanmadı**.(145/6); Hırsıyla **çekti** dumanı ve uzun süre **bırakmadı**.(145/7); Sonra yüz lira **çıkardım** cebimden.(145/8); **Uzattım** ve “Oku” **dedim**.(145/8); Bu konuda bildiklerinin tamamını öğrenmek istediğimi **söyledim**.(145/10); “Biz de insan evladınız ağabey” **dedi**.(145/14); Üniversiteden **ayrıldım** ben, matematik bölümünden.(145/17); Bu kâğıtlar benim icadım olan bir nevi stenoyla **yazılmıştır**.(145/18); Her harfini uzun günler **düşünmüştüm**.(145/21); Bu kâğıtları zaman zaman okumak içimde, ta derinlerde gizli bir tarafı **okşuyordu**.(145/21); Sonra kâğıtları **aldı** ve bir süre **baktı**, sıkıntılı bir sesle “Kafamı toplayıp okuyamıyorum” **dedi**.(145/24); Durumunu **anladım**, **kalktım**, bir süre pencereden dışarı **baktım**.(145/25); Tekrar eski yerime

oturdum.(145/29); Sonra şunları **okud**u.(145/31); Doğru, dergi, mecmua, gazete ve kitaptan **öğrenilmez**.(146/6); Atomu ve uzayı ruhumuzdan iyi **tanırız**.(146/9); Beni **ilgilendirmiyordu** bütün bunlar.(146/19); Sıkıntıyla **kalktım**.(146/20); Adama vaat ettiğim parayı verip **ayrıldım**.(146/20); Zihnim hikayeye öylesine inatla **ilgilene**yordu ki,o gece rüyamda komiserin arkadaşını **gördüm**.(146/21); Bana şöyle **seslendi**.(146/25); O gün öğlene doğru elimdeki kâğıtları, arkadaşından rüyamda aldığım mesajla beraber **götürdüm**.(146/29); Sözlerimi dinledikten sonra üzgün bir gülümseme **belirdi** yüzünde, şu anlaşılmaz sözleri **mırıldandı**.(147/); Sonra “Rabbime şükür” **dedi**.(147/4); Âlem **aydınlanacak**.(147/4); İnsanlar çatırdayan Avrupa medeniyetini **görüyorlar**.(147/9); Bu yüzden başladıkları yarışın bir noktasında **duracaklar**.(147/10); **Duracaklar**; kendilerini yöneten, onları kötülöklere ve harbe sürükleyen şeytana hayır **diyecekler**.(147/11); Allah’ı ve onun kendilerinden ne istediğini **düşünecekler**.(147/13); Nasıl yapsam da sözü hikâyeye getirsem diye düşünürken, Komiser, “Zihninin neyle meşgul kuzum sizin?” diye **sordu**.(147/17); Bir an soru **şaşırttı** beni.(147/20); Kendimi hemen toplayıp “Hikâyenin sonunu” **dedim**.(147/20); Anlayışsızlığıma şaşan bir sesle “iyi ya” **dedi**.(147/21); Ben de deminden beri hikâyenin sonunu size **anlatıyorum**.(147/22); “Cinayet” **dedim** çekinerek.(147/24); Kaatil kimleri, neden **öldürdü**?(147/27); Neden onu **koruyorlardı**?(147/29); “Bütün bu sorduklarınız önemsiz teferruat sadece.” **dedi**.(148/4); “Cinayet de mi?” diye hayretle **sordum**.(148/6); Yüzüme bıkmış bir iradeyle **baktı**.(148/7); “Anlamıyor musunuz?”**dedi**.(148/7); Arkadaşınız bu yolda **öldü**.(148/15); Siz bu iş dolayısıyla görevinizden **uzaklaştırıldınız**.(148/15); Bir evlat, bir anneyi **öldürdü**.(148/16); Onları düzgün bir demet halinde bana uzatırken “Söyleyebileceğim baka bir şey yok.” **dedi**.(148/21); Lütfen yanlış anlamayın beni, ama **söylenmiş** bütün söylenmesi gerekenler.(148/23); Sonra **doğruldu**, istemeyerek ben de ona **uydum**.(148/24); Kısaca **vedalaştık**.(148/25); Söylediklerimi gülümseyerek **dinledi**.(148/29); Neden sonra konuşmamın bittiğini **anladı**.(148/30); Hafif bir hayretle bana **döndü**.(149/1); Beni kolumdan tutup odasına **götürdü**.(149/4); **Düşündüm** ki belki bana yardımcı olursunuz da hikâyeyi tamamlayabilirim.(149/7); “Size tabii yardımcı olmak isterim” **dedi**, doktor.(149/9); “Tevazu gösteriyorsunuz.” **dedim**.(149/11); Genç adam **güldü**.(149/14); “Bundan sizin kadar ben de emin olmak isterdim” **dedi**.(149/14); Genç adam **güldü**.(149/14); “Bundan sizin kadar ben de emin olmak isterdim” **dedi**.(149/14); Bu olayda görölmemiş şeylerle **karşılaştım**.(149/16); Değer

ölçülerimde pek çok değişiklikler **oldu**.(149/17); Komiseri, size karşı davranışı için **suçlamamalıyız**.(149/18); Bunu gün geçtikçe daha iyi **anlıyorum**.(149/20); Bu bakımdan hikâye bilinmeyen tarafları olmasına rağmen **bitmiştir**.(149/22); Hikâyeye kendiniz bir son **yakıştırırız**.(149/25); Doktor bir an önüne **baktı**.(150/3); Olay ta insanların var oluşlarına kadar **uzanıyor**.(150/5); İnsan öncesi dünyada bazı varlıklar **yaşamaktaydı**.(150/5); Yaradılışlarındaki kabiliyetin yardımıyla kısa zamanda dünyamızda ve başka dünyalarda medeniyetler **kurdular**.(150/11); Kâinatların yegâne hâkimi, sonsuz güç, varlığına tahammül edemediği kibirin onların hayatında en yüksek noktaya ulaştığını **gördü**.(150/16); Ve insanı **yarattı**.(150/18); Böylece büyük savaş **başladı**.(150/21); ONLAR da öyle **yaptılar**.(150/24); İnsan tarihi bu savaşın izlerini bize **anlatır**.(150/26); Her gönderilen peygamber, insanın uyması halinde mutluluklara kavuşabileceği formülleri beraberinde **getirdi**.(150/28); ONLAR'ın yoğun çalışmalarıyla elçilerin ve elçilerin izinde giden evliyalardan gayretleri yüzyıllar boyu **çatıştı**.(150/30); Roma türlü uğraşılardan onu kabul etti ve ona **uydu**.(151/3); İnançta kalan boşluklardan ONLAR maddeyi esas alan fikirleriyle **sızdılar**.(151/10); Maddenin ön plana çıkışı büyük bir teknik üstünlüğün doğmasını **gerektirdi**.(151/14); Avrupa batarken, zayıf düşmüş şarkı da **sürükledi** bu bataklıkta, yükseliş gözüken alçalışa.(151/15); Özünü Mitolojiden **ahyordur** Avrupa.(151/17); Teknolojinin ilerlemesi bu bozuk mayayı hızla **kokuşturdu**.(151/21); Makul ve rahat hayat, yerini asabı kemiren bir yarışmaya **bıraktı**.(151/24); Para, modern toplumun Zeus'u, Marko Polo'yu Asya'ya, Kristof Kolomb'u Amerika'ya, Vösko dö Gama'yı Hindistan yoluna **gönderdi**.(151/25); Yırtılan bu deliklerden milyonlar ve milyarlar **aktı** Avrupa'ya.(151/29); Sakat ayakları üzerinde sallanan kilise dayanamadı bu darbeye ve **parçalandı**.(152/4); Nifak tohumu olgun meyvelerini mevsim beklemeden vermeye **başladı**.(152/8); Din-felsefe-ilm çarpışması insan ruhunu derinden **sarstı**.(152/9); Şeytani akıl, imanı **kararttı**.(152/12); Bu makine kavmini teknoloji **yarattı**.(152/13); Dine aç topluluklar, yalancı memeler gibi ideolojilere **dayadılar** dudaklarını.(152/13); Böylece her zihni oyun, türlü akıllarda kendine taraftar **buldu**.(152/16); Ormanlar, akarsular, denizler, bataklıklar ve dağlar **eğilmişlerdi**.(152/19); Böylece her türlü ahlaki disiplinden **sıyrıldı** medeni insan.(152/24); ONLAR'ın istedikleri akıl almaz bir hızla **gelişiyordu**.(152/27); Bu yüzden evlilik devamlı bir bağ olmaktan **çıktı**.(152/29); Asırlardır çalışan bu güçler, yaradılıştan tembelliğe meyyal olan, zihni gayretten hoşlanmayan insanda **yuvalandılar**.(153/4); Onları nefislerine hoş gelen biçimde **düşündürdüler**.(153/6);

Bu gerçeği ONLAR pek iyi **biliyorlardı**.(153/9); Doktor **durdu**, bana da ikram ederek bir sigara **yaktı**.(153/10); Bir süre **konuşmadık**.(153/11); Sonra “Şimdi sokağa gelebiliriz.” **dedi**.(153/11); O,bu fikirden hareket ederek şöyle **düşünüyordu**.(153/12); Plan ONLAR’ın isimlerine layık bir biçimde **uygulandı**.(153/18); Dünlerle bugünler arasına duvarlar çekilmekle işe **başlandı**.(153/19); Halkın islamin istediği biçimde eğitilmemesi için elden gelen her şey **yapıldı**.(153/21); **İnanıyordu** ki; kavga yüzyıllar önce bu sokakta başladığında sokağı savunan uzak dedeler vardı.(154/2); Sokak şeytanın bütün dünyayı saran şerrinden **korunmalıydı**.(154/6); Bu sözlerden sonra **sustu** doktor.(154/8); Zaman akıl almaz bir hızla **geçmişti**.(154/8); Komiserin arkadaşını **düşünüyordum**.(154/9); Bilmediğim bir nedenle hınca benzer bir his **duyuyordum**.(154/10); “Ya deliymiş bu adam” **dedim**.(154/12); “Ya da evliya” diye konuşmamı **tamamladı** doktor.(154/13); “Belki” **dedi**.(154/17); Belki de insan hakkındaki yaygın kanaat bizi böyle düşünmeye **zorluyor**.(154/17); Ayrıca o yalnız olmadığına derinden **inaniyordu**.(154/22); Dosdoğru gözlerine **baktım** doktorun.(154/25); “Sizin fikirlerinizi öğrenmek istedim.” **dedim**.(154/26); Doktorla konuşmamızın üzerinden tam bir ay **geçti**.(155/1); Aldığım müsaadeyle olayın geçtiği her yeri, yaşlı kadının öldürüldüğü evi, konağı, mescidi, türbeyi, bilhassa mahallenin bahçeli kahvesini **inceledim**.(155/2); Duyduklarım üzerinde enine boyuna **düşündüm**.(155/5); Zihnim bu hikâyeye aslına en uygun biçimde bir son hazırlamak için **yoruldu**.(155/6); Sokakta tanıdıklarımın ifadeleriyle, hikâyenin kahramanlarını ve hikâyenin konusunu artık çok iyi **biliyordum**.(155/7); Bir gün, bir akşamüstü komiserle şadırvanda **karşılaştım**.(155/10); Koyu renkli kış bulutlarını güneş bir an **parçaladı**.(155/11); Çevre altın rengine **büründü**.(155/12); Komiser bana **döndü**.(155/12); “Hala bir son mu arıyorsunuz?” diye **sordu**.(155/14); “Hayır” **dedim**.(155/16); Bu hikâyenin bir sonu olmaması gereğine artık ben de **inaniyorum**.(155/16); Sonra şadırvandakilerin anlamayacağı bir soru daha **sordum** ona.(155/19); Nöbete mi **hazırlanıyorsunuz?**(155/20); Akşam güneşinin bu gözüküveren ışığına **doğruldu**.(155/21)

B.1.2) İsim

İsimler de cümlede çekimlenerek yüklem görevinde bulunabilirler.

Çünkü, otuz yıl önce ONLAR **vardı**.(6/7); Türbe gibi, topacım, uçurtmam gibi, bütün hatıralarım gibi şüphesiz **vardı**.(6/9); O zamanlar ONLAR’ın varlıkları o kadar **kesindi**.(5/12); Onu düşündüğüm zaman kedilerini aklıma getirmemem

imkansızdı.(6/26); Gerçekten de çocuk idrakimde o an pek çok izlenimlerle **doluydu.**(7/8); Sokağımızda arkadaşımın annesine gösterilen ilgi bir sadaka kadar **ağırdı.**(7/17); Hepimizin birer tahta kılıcı **vardı.**(8/1); Çünkü polis mantığıyla her şey **belliydi.**(8/16); İşte sanık **şuradaydı.**(8/17); Öyle ya, ölü **meydanda**, katil **meydandaydı.**(8/14); Bir bulunamayan **bıçak mıydı** (8/24); Aceleleri **vardı** onların.(8/31); Ama görüyordum ki direnmem **boşunadır.**(9/3); ONLAR'ın yanbaşımızda olduğunu bildiği halde sesinde cesur bir umursamazlık **vardı.**(9/14); **Dalgın ve üzgündü** arkadaşım, hafızasını yokladığını ve söylenmemiş hiçbir şey kalmamasını istediğini hissediyordum.(9/22); Bizim böyle davranacağımızdan o kadar **emin** ki, hemen gitmek istediğini söyledi.(10/14); Kanların bağlı olduğu ayrı yerleri söyleyip bu ağırlığı bir başkasıyla paylaşma şansından da **yoksundu.**(10/27); Arsada yetişen daha nice bitkiler, nice yabani-çiçekler, böcekler, arılar, sinekler, kelebekler **var.**(11/12); Tabii sen **haklısın.**(11/22); Sen sokağımızdan ayrıldığında, henüz **çocuktun.**(11/27); Beni tutup sürükleyen rüzgar **neydi?**(12/15); Ama değişme **mukadderdi.**(12/17); Serin bir taşlığı **vardı.**(13/5); **Aynıydı** sokağımız.(13/24); Evet görünüşte **aynıydı** her şey.(14/10); Bir şey **eksikti** gördüklerimde.(14/11); Ne yaşlı hanımın ne de bekçinin yüzünde uykusuz bir gece geçirdiklerine dair bir iz **vardı.**(16/12); Bu **tabiiydi.**(16/23); Yüzleri çivit badanası renginde **güleç**, asma peçeleriyle **utangaçtı.**(16/27); Biliyordum; yük kapakları ardında, şu köşedeki sandıkta **gizliydi** esrar.(16/29); Onun ismi **neydi** hala bilmiyorum, çoğu da bilmezdi sanırım.(17/8); Pırıl pırıl parlatılmış körüklü çizmelerinden külot pantolonuna göğsünü çapraz kesip palaskayla birleşen kayışına, sağ tarafında asılı tabancasına kadar **noksansız.**(19/26); Ama daha **içli**, daha **merhametliydiler.**(20/16); Bu hemen bütün sokakta **böyleydi.**(20/29); Bu anlarda pek hoşuma giden bir oyunum **vardı.**(21/5); Buna rağmen parça parça kumaşlardan dikilmiş yorgan **tertemizdi** ve düzenle katlanmıştı.(22/19); İçinde katlanmış bir kaç giyim parçası ve ipek bir bez **vardı.**(22/25); Çünkü o ONLAR'la **akrabaydı.**(24/26); Çünkü istenen güç "çalış" sözcüğü içinde **gizliydi.**(25/6); Arkadaşımın da benim de gönlümüzde o **vardı.**(25/19); Bulduğumuz yaşın düşüncesiyle ikimizin de aynı insana kendimizi beğendirmeye çalışmamızın hiç bir sakıncası **yoktu.**(25/20); Sözcü **bendim.**(26/29); Bu o kadar karşı çıkılmaz şekilde **böyleydi** ki, bunun aksini düşünmek çılgınlık olurdu.(27/7); Ellerimiz bu süre içinde hiç bir zaman olmadığı kadar **temizdi.**(27/21); Dönüş **zordu.**(28/27); Eli **uzundur** hükümetin.(29/2); **Dalgındık.**(29/6); Bu an **korkunçtu.**(29/13); Onun tertemiz vicdanında en ufak bir

leke **yoktur**.(29/29); Asrımız insanınca **yoksunuz**.(30/14); Aksine dinlenmiş ve **rahattı**.(31/20); Orada esas olan mide değil, **ruhtu**.(31/24); Ben hep özleme **içindeyim** aslında.(32/6); Doğrusu duyduğun kuşkuyu haklı çıkaracak hiçbir şey **yoktu**.(33/6); Belki babam, belki imam efendi, belki Gülüm **yoktu** artık.(33/8); Öyleyse **nedir** endişen senin?(33/13); Senin düşünemeyeceğin kadar **yalnızdım** ben.(33/22); Yük **ağırdı**.(33/22); **Yapayalınızım** ben.(33/29); Şehrin bu kenar sokağında meydana gelen çarpışmada ben **yapayalınızım**.(34/5); Benim elimde birim **vardı**.(34/21); O zamanlar **küçüktük** bizler.(34/25); **Sinirliydi**.(35/17); Değişmenin gerçek anlamı **buydu**.(35/27); Diyelim ki sokağın direnmesi bu bedene uymayacak elbiseye **karşıydı** ve sokak bu tutumunda **haklıydı**.(35/28); ONLAR çok önceleri, daha insanlar yaratılmadan önce **vardı** ve **dünyadaydı**.(36/8); **İnsandı** bu.(36/15); İnsan sağlam kanaatlere sahip olduğu sürece **güçlüydü**.(36/21); İnsanın gücü yaratıldığı amaca yakınlığıyla **mümkündü**.(36/23); İşte sokağımızın ONLAR'la ilgisi **bu**.(36/26); Yüzünde hoş bir sohbetten arta kalmış bir gülümseme **vardı**.(36/29); Cildi hayat dolu, kızıl saçları **ışıklydı**.(36/30); Ama bir şeyler gördüğün **muhakkaktı**.(38/2); Evini bir gemi kabul ettiği, gördüklerini bu deftere intizamla kaydettiği **şüphesizdi**.(38/5); Bir de dürbün yerine kullandığını sandığım dört parmak eninde yirmi santim kadar uzunlukta, bir tarafından fındık kadar delinmiş ince bir tahtası **vardı**.(38/6); Oysa ben henüz **çıraktım**.(40/18); **Dalgındı**.(41/18); Yaşı seksene **yakındı**.(42/18); Ama hâlâ **dinç**.(42/19); Şu taşsız olanı **şehidinkiydi**.(42/27); Oysa durumu zamanında öğrenmemde faydalar **vardı**.(43/6); Söylediklerinin içinde sık sık kullandığı kelime **Hürriyeti**.(44/23); Sanki bağrında bir yara **vardı**.(44/30); Yele kapılmamak **mümkündü**.(45/3); **Sendin, bendim**.(45/9); **Mescitti**.(45/9); **Türbeydi**.(45/9); **Konaktı**.(45/9); Kısaca **bizdik**.(45/9); Yaşı senin kadar **genç** ama ahlâkı dedelerinizinki kadar **yüksektir**.(45/28); Bu fikir sokağım için **doğruydı**.(46/6); **Doktordu**.(46/28); Hava **ağır**, yıldızlar **donuktu**.(47/4); Rengi iyice **uçuk**, bakışları **endişeliydi**.(47/7); Yalnız kaldığı sürece çetin bir mücadele geçirdiği her halinden **belliydi**.(47/8); Dün **yok** artık.(48/11); Ama bu sözde yine de bir espri **gizli**.(48/19); Yeni insana mezarın koza, yaşadığı hayatın bir kurt hayatı, mezar sonrasının da kelebeklik olduğunu anlatmaya pek imkân **yok**.(48/26); O varlık, bize atar damanınız kadar **yakın**.(49/25); **Şeytan** bu.(49/26); Bu yüzden dikkatli olmam **çok mu?**(49/29); Söyle bana, benim diyebileceğin neyin **var?**(50/6); Geçmiş ölüyse sen de **yoksun**.(50/8); İşte sokağımızda savaşın nedenlerinden biri **buydu**.(50/30); **Yorgunum** şu

anda.(51/6); Uzun kollarının ucunda sık sık yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş kocaman elleri **vardı**.(51/12); Sanırım kaatil **maydanozcuydu**, pişmanlıkla aklını kaybetmiş, diyar diyar dolaşır olmuştu.(52/1); Şarkının, “İşkodralı Tevfik beyden imdat umarım “şeklinde bir nakaratı **vardı**.(52/6); Bu büyük kayba çareler bulabilecek kadar **güçlü**.(52/9); Onun medet bekleyebileceği bir Tevfik beyi **yoktu**.(52/14); Maydanozcu cinnetin kalın kabuğuna çekilmiş, bir bakıma **mutluydu**.(52/16); Onda böyle bir ümide tenezzül etmeyen bir gurur **vardı**.(52/22); Ve cinnetin, çektiği azabı hafifletmesi şansından **yoksundu**.(52/23); Onun ümidi **var**.(52/27); İnsanın nasibi eğer **zehirse**, her zerresinin lezzetini hissetmeli.(72/29); Maydanozcu sokaklarda aranadursun, o aradığını mezar ötesinde bulacağından **emindi**.(53/2); **Mutluydu**, gerçekten **mutluydu**.(53/9); **Kimdi** gelen, ona ne söylemiş, nereye gitmişti?(53/14); **Kimdi** o birisi, biz görmezdik.(53/24); Dünyamızı ve gezegenleri ayakta tutan nizam, mevsimleri, gündüzü, geceyi peş peşe getiren ahenk **tesadüftü** hep.(55/13); Bunları bir yapan **vardı** elbette.(55/28); Size de sormak istediğim bazı şeyler **var**.(56/28); **Cahildi** Tespihçi.(57/29); Ve **düşmandık**.(58/20); Onlar **çoğunluktaydılar**.(58/29); İçlerinden, sadece **Tesbihçi'ydi** ölmeyi kabul etmiş ve onu küçümsiyebilmiş olan.(59/4); Oysa örtünün idrakinden **yoksundular**.(59/13); Şimdi idrak ediyorum ki fikirler tuhaf bir yaşama gücüne **sahipler**.(60/20); Toplam çizgisi altındaki rakam **bizdik** çünkü.(60/30); Kaatilin bir bunalım içinde olduğu kanaati **kuvvetli**.(61/3); Gerçi zanlı henüz müşahade altında, akli dengesinin yerinde olup olmadığı **şüpheli**.(61/8); Öyle de olsa toplumun ta içine işlemiş kanaatlerin akıl tam olmasa da bir fren görevi gördüğü tecrübelerimle **ortada**.(61/9); Ama gören **yoktu**.(61/24); Çünkü ben de **türbedeydim**.(61/28); Onun o saatte türbede olduğundan **emin misiniz?**(62/1); Ama ortada bir gerçek **var**.(63/2); Ya benim ihmâl ettiğim, ya da onlarda isimlendiremediğim bir şey **var** ve korkutuyor o şey beni.(63/5); Halbuki ölüm **nedir?**(63/22); **Mutluydum**.(63/26); Ben de **doktorum**.(64/1); Eğer beni dinlerseniz, onu daha rahat bir başka koğuşa nakledip bir süre daha müşahade altında tutmakta tabbî yönden yararlar **var**.(64/2); Gerçi onun hastanede bir süre daha kalmasında polis yönünden de yararlar **var**.(64/10); Hayret edilecek kadar **zeki** ve bozulmamış bir safiyet içinde.(64/16); Arkadaşınızın bu günkü toplumun el üstünde tuttuğu değerlerle pek sınırlı bir ilgisi **var**.(64/23); Hemen her şey konusunda kendine özgü değişik fikirleri **var**.(64/27); Fikri tuhaf bir ısrarla doğup büyüdüğü sokakla **ilgili**.(64/28); Refleksler **normal**, kendi sakin ve itaatli.(65/13); Bahçemizde

yaşlı bir kavak **vardı**.(66/4); Kavağın üzerinden o ağırlığı aldığım için **memnundum**.(66/12); Çünkü güzelliklerinin aksine acı bir tada **sahiptiler**.(66/22); Tek olarak **fedakârdı**.(66/27); Elde ettiği meyva tabîi olarak **acıydı**.(66/29); Oysa Avrupa'yı yapan özsu ne kadar **yabancıydı** bize.(67/6); Biliyor ki, inanan **kuvvetlidir**.(68/20); İnsan güçlerini böylesine değerlendirme yeteneğine sahip birinin, bu kuvvetlerini kullanmak istememesinin sebebi **nedir** sizce?(68/23); **Hastaydı**.(70/7); Olay bu gün olmuşçasına gözlerimde hâlâ **canlı**.(70/15); Bir Lâtinçe isimden öte doyurucu bir sözünüz **var mı?**(71/8); Ama ben o bebekten **ümitliyim**.(71/11); Çünkü onun laboratuvarı **var**.(71/12); Ancak tutabildiğine inanan insansa, **ilkel**.(71/16); Kuzu ise parası olanlar için sevilen oyunculardan **biriydi**.(72/1); Hepimizin keşfettiği otu bol olan bir yer **vardı**.(72/8); Toprak içine oyulmuş, benim sığınabileceğim kadar büyük bir de mağaram **vardı**.(72/11); Bir gün **mağaradaydım** yine.(73/7); Birinin elinde kırmızı, iri bir balon **vardı**.(73/8); **Hasetti** bu his ve o güne kadar bu derece hiç bir şeyi böylesine içten istememiştim.(73/13); Benim için bu o kadar **imkânsızdı** ki, tereddüt etmeden 'Evet' dedim.(74/2); Ancak takıldığı yerde balonun uzun süre kalmayacağı **belliydi**.(74/18); Daha ikinci ezanı okunmadan **oradaydım**.(75/5); Doktor ağzından kaçan söz için **şaşkındı**.(75/20); Bir çocuk için anne, baba, yaz güneşi gibi **ölümsüzdür**.(75/29); Hatırasında yaşayan bir kaç kış olmasına, akşama rağmen yaz güneşi **ölümsüzdür**.(75/30); Ev bir balon, annem **balon**, komşularımız, topacım, bilyam, gazoz kapaklarım, sokağım **balondu**.(76/10); Gün ışığı için, yıldızlar için, bir horoz sesi, bir kuş cıvıltısı, bir yağmur sesi için durum **buydu**.(76/13); Aradığınız şeyin geçmişimde bir noktada gizlendiğine **eminsiniz**.(76/29); Sizi hoşnut etmek için her sorunuza cevap vermeğe **hazırım**.(77/2); Ve bu balonlardan biri de **benim**.(77/4); Siz de benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine benzer sokağa **sahipsiniz**.(77/16); Lizol kokulu hasta hane odası şu anda **ürperticiydi**.(77/27); Bu ur çok zaman o kişiden çok içinde bulunduğu topluma **aittir**.(78/10); Ben **konağım, mescidim, evliyayım**.(78/12); O şey **neydi?**(79/5); Vücudunda canlılığını kaybetmemiş yegâne yer **gözleriydi**.(79/13); Cesedi ilk gördüğüm gün ölünün yanında **yerdeydi**.(79/24); Dikili olduğu kumaştan bir kaç tel iplik hâlâ **üstündeydi**.(79/29); **Nasıldı?**(80/5); Kaatil **ONLAR'DIR**.(80/11); Lâcivert bir elbise **vardı** sırtında.(80/25); Sanki söylemek istediği bir şey **varmış**. (80/29); Gün **sıcaktı**.(81/3); **Gençti**.(81/18); O **haram**, bu **günahtı**.(81/28); Şimdi her şey **serbest**.(81/29); Şu **var** ki şimdiki gençler bu mutluluğun kıymetini bilmiyorlar.(81/31); Zamanımızda özgürlük **yoktu**,

şimdi, olmaması olmasından iyidir diyorum kendi kendime.(82/11); Çünkü onda canı gibi sakladığı bir şey **vardı**.(82/22); Benzi **sarı**, yüzü uzun ve çarpık, gözleri **çipildi** adamın.(82/23); Bende kimselere emanet edemediğim bir şey **var**.(82/24); **Mücevher miydi, altın mıydı**, bir antika mıydı, bilemem.(82/27); Bakkalın tarifine uyan bir şey **yoktu**.(83/10); **Yoktu**.(83/12); Durumu **ümitsizdi**; anladı bunu, buz gibi bir sesle “Ne oluyor?” dedi.(84/11); Tesadüf, doktorla **beraberdiler**.(85/20); Sizde ve bende yaşayan, fikrimiz oluşur oluşmaz onu öğrenen, hatta oluşan fikirler üzerinde etkiler yapan yaratıklar **var**.(86/16); Başka türlü davranışını anlatabilmenin imkânı **yok**.(87/24); Sözlerinde karşı durulmaz bir katiyet vardı.(88/4); Saman sarısı saçları, açık yeşil gözleri **vardı**.(88/10); İçimizde köpeğe acıyan **yoktu** aslında.(88/31); Şu **var** ki, bizim bu yaşlı sokak köpeğine sahip çıkmamız durumun gereği idi.(89/2); Böyle bir güç yarışmasının sonuysa **kavgaydı** tabii.(89/6); Oyundan kir içinde kalmış eller, tahta kılıçların kabzalarında **tetikteydi**.(89/9); Sen de biz de **erkeğiz**.(89/25); Sabah güneşi hiç kullanılmamış ışıklarıyla iyi dilekler **yüklüydü**.(91/5); Söz konusu yıllarda insanı tarttıkları ölçü **feragatti**.(92/3); Onun rızasını elde etmek için verilmeyecek şey **var mıdır?**(92/28); Suçlu, psikolojisi gereği cinayeti işlediği yere tuhaf bir şekilde **bağlıdır**.(93/27); Ayrıca ölünün koynundaki paketin tarife göre bir plân veya bir defler olma ihtimâli **kuvvetliydi**.(93/28); Sadece bahçe kapısı **aralıktı**.(94/3); Siz **entelektüelsiniz**.(94/12); Onda inancımın aksine sahip olmaktan ve inandığını savunmaktan ileri bir kötülük **yoktu**.(94/14); Bu bir dine **dönüş mü?**(95/31); Kabri görmek insanlara açlığını hatırlatması bakımından **önemli**.(96/2); Bir fikre adanmamış, sadece yemek, içmek, uyumak ve mülk sahibi olmak için yaşamış hayat, sorarım size **hayat mıdır?**(96/23); Zaten inancını açık seçik ifade edebileceğinden de **şüpheliydim**.(96/28); Yıllardır giydiği bir kat elbisesi **vardı** ve onla yetiniyordu.(96/31); Aynı açıdan bakınca, babanızın mağara hayatı yaşayan bir klan başkanından farkı **neydi?**(97/19); Onlar sizce **aptal mıydılar?**(98/3); **Zekiydiler** belki ama akıllı olmadıkları **muhakkaktı**.(98/5); Onlar **aptal değillerdi**.(98/5); Onlar intibak kabiliyetinden **yoksundular**.(98/6); Toplumun üzerinde titizlikle durması gereken bir faktördür **bu**.(98/10); Ne yazık ki daha yapmak zorunda olduğum işler **var**.(98/18); Onun ölümü hakkında hiç malumatım **yok**.(99/10); Bana ondan biraz bahsetmeniz **mümkün mü?**(99/11); Hatta onda bazı olağanüstü haller **vardı**.(99/24); İsteyenler içinde bayağı iyi durumda olanlar **vardı**.(99/27); O cinsinin en alımlı tiplerinden **biriydi**.(99/28); **Neş'eliydi**, güleç

yüzlü, hoşsohbetti.(99/30); Oysa insan kadar tamammüllü bir yaratık **var mıdır?**(100/7); Bu güzelliğin o güne kadar dikkatimden kaçmış olması **tuhaftı.**(100/18); Annem bir prenses, babam **hükümdardı.**(102/1); Kanun **böyleydi.**(102/6); Gerçekten **esir değildim,** artık.(102/9); Ama **insan da değildim.**(102/10); Size biraz daha kabilemden bahsetmem **lâzım.**(102/12); Bizim ülkemiz **çöldü.**(102/12); Bu gemilerin içinde tutsak devler **varmış.**(102/16); Pek **güçlü,** pek **büyükmüşler.**(102/23); Bu muskanın içinde büyüdü bir kıl, Tanrımızın kılı **vardır.**(103/17); Kaybedecek neyim **vardı?**(103/28); Sabah nihayet oldu ama dadım **yoktu** ortalarda.(104/10); Kapıyı açmaya çalıştım, **kilitliydi.**(104/12); Boynundan hiç çıkarmadığı muskası **yoktu.**(104/17); Dikkatimi çeken bir kaç şey **vardı,** izah edemiyorum.(104/25); Muska kaybolmuştu, rengi garip bir şekilde beyazlamıştı, penceresi **açıktı,** oysa o çok üşür en sıcak günlerde bile penceresi açık yatamazdı.(104/26); Onun böyle bir derbederliğe katlanabilmesi **imkânsızdı.**(104/30); **Haklılardı** da.(105/1); Pencere **açıktı.**(105/9); Bütün eşyalardan **belliydi** bu.(105/10); Komodinin üzerindeki tabla sigara izmariti **doluydu.**(105/11); Oysa kumaş henüz **sağlamdı.**(105/23); Gözleri kinle bir iğne topuzu kadar **küçüldü.**(106/5); Dadınızın ölümünde şüpheli gördüğünüz bir şey mi **var?**(104/22); Vaktin bir hayli ilerlemiş olmasına rağmen yataktan henüz kalktığı **belliydi.**(106/18); Gün ışığında görünüşünde dün akşamdan bazı şeyler söyleyen izler **vardı.** (106/19); Güzel olduğu güveni **içindeydi.**(106/21); Bu inancın aşın cinsi istekten olduğu **belliydi.**(106/21); Girdiğimiz odada çiğ kırmızı bir koltuk takımı aynı renkte büfe ve sehpa **vardı.**(106/26); Genç bir hanımın böyle bir sokakta dul olması **suçtur.**(106/30); Hem rahatsızlık da ne **demek.**(107/6); Sizinle konuşurlarsa eğer, sanırsınız ki söylemek istedikleri söylediklerinden çok **farklıdır.**(107/24); Gülseniz **suç,** yürüseniz **suç,** gönlünüzce giyinseniz **suçtur** bu sokakta.(107/29); İçlerinde hoşgörü sahibi, medenî olanları da **var.**(107/31); Öldürülen teyze de **öyleydi.**(108/5); Aralarındaki ilişkinin pek eski olduğu **belliydi.**(108/19); **Tuhaftr,** o da annesi gibi nedense gece gidip gelmeyi tercih ederdi.(108/28); **Belliydi,** o da çıkmış ve dolaşmıştı.(109/12); Doktor ona döndü, yüzünde ciddi bir ifade **vardı.**(109/29); Meselâ cinayetten bahsetmek yerine Küçük beyin DEĞİŞME ile ilgili sözleri üzerinde durmamız **mümkün.**(110/4); Siz hayret etmekte **mazursunuz.**(110/12); Vücutta hücre nasıl bağımsız bir varlıksa, nasıl ezeli denge kanununa göre o vücutsuz, vücut onsuz olamazsa, benim sokağım da **odur** dünya için.(110/19); "Bu ilgiyi daha iyi anlayabilmek için savaşın iç yüzünü bilmek zarureti

var.(110/28); Aklınıza gelmeyecek kadar **basit.**(111/9); Bu sorumsuzca sarf, sorumsuzca fikir ve aksiyonun annesi sayılacak bir döl bereketine **sahiptir.**(112/4); Kişileri bu gün içine düştükleri çıkmaza sokan, umutsuz kılan, onu gitmesi gereken asıl hedeften saptıran **sözdür.**(112/12); Tertemiz mavi gözleri hafif bir yaş tabakasıyla **buğuluydu.**(112/26); Bir daha görüşmememiz. pek **mümkün.**(112/27); Bu mesele topluma **aittir** ve Devlet'i ilgilendirir.(113/1); Oysa bilmen gerekirdi ki bu savaş sizin karşılaşmaya alıştıklarınızdan çok daha **değişik.**(113/4); Ve o bu işte **yapayalnız** öyle **mi?**(113/14); Tabiatla ne olduğu izah edilemeyen pek çok gücün ve olayın var olduğu **muhakkak.**(113/23); Arkadaşımın bahsettiği de **onlardı.**(113/28); Onlar daha insanlar yokken yer yüzünde **vardılar**, halen **varlar** ve var olmakta devam edecekler.(113/30); "Bir an kabul edelim ki yer yüzünde Cinler **vardır.**(114/3); Diyelim ki bu güne kadar türlü hikâyelere konu olmuş bu garip yaratıklar **şöyledir ya da böyledir.**(114/4); Konağın penceresi **kapalı mı?**(114/20); Dikkatini çeken bir şey **var mı?**(114/21); Çünkü iki çılgın **var** orta yerde.(115/7); Onların davranışlarını kontrol ve mümkün olursa bir sonuca varmak **zevk** benim için.(115/8); Babam **subaydı** benim.(115/23); Gelen **doktordu.**(119/18); O kapıyı defalarca kullanmayan bir insan için **imkânsızdı** bu.(120/1); Girer girmezse odanın bir başkası tarafından kullanılmakta olduğunu görmemek **imkânsızdı.**(120/7); Bu aslında çoktan şüphelenmeye başladığım Küçük beye **tuzaktı.**(120/11); Çünkü Küçük beyin yeteri kadar dedelerinden miras kalmış geliri **vardı.**(121/8); Kötü **nedir** doktor?(121/26); Çünkü **kolaydır** inkâr.(122/14); Bütün bunların inkârı, tasdikinden ne kadar **kolaydır.**(122/16); Oysa vaktiniz **yoktur** sizin.(122/20); Çünkü siz **sizsinizdir.**(122/27); İçerde iki yabancı **vardı.**(123/18); Görevinizden hemen alınıp yerinize bir diğer arkadaşımızın tayin edilmesi **gereklidir.**(123/29); Verilen talimatlar çerçevesinde başarı göstermeniz geleceğiniz bakımından **önemli**, sizi onbeş gün görevden affediyorum.(124/7); Tam onbeş günüm **vardı** ve bu süre bana yeter gözüküyordu.(124/25); Demek iş büyük başları harekete getirecek kadar **önemliydi.**(124/26); Daire **boştu.**(125/2); Bütün elektrikler **açtı.**(125/2); Aranılan şeyin muska olduğundan hiç şüphem **yoktu.**(125/19); Öyleyse henüz kaybedilmiş bir şey **yoktu.**(125/27); Bu loş aydınlıkta hiç bir şey görmeme imkân **yoktu.**(126/21); Ucunun ağır bir şeye bağlı olduğu **şüphesizdi.**(127/10); Önümde sağlam bir kapı **vardı.**(127/21); İnsan üzerinde bıraktığı etkinin anlatılması **güçtü.**(127/25); Çirkindi ama içimde bir tarafı **okşuyordu.**(127/26); Duvarlar garip ve iğrenç şekilli heykeller, resimler ve rumuzlarla **kaplıydı.**(127/27); **Doktordu** bu.(127/30); Tekrar kendime

geldiğimde **buradaydım**.(129/9); Çevre **loştu**.(129/10); Yine on beş gün **var** ki, kurban sunmadın bana.(129/29); Yeryüzünde bizim istediğimiz duruma gelmiş, bize tapar olmuş milyonlar ve milyonlar **var**.(130/17); Burda dikkati çekecek hiç bir şey **yoktu**.(131/22); Bu ara gözlerim doktora **takıldı**.(132/21); Daha bir hayli vaktimiz **vardı**.(132/27); Benim yapmak zorunda olduğum birkaç iş **var**.(133/7); Tapınağın bulunamayacağından o kadar **emindiler** ki esirlerinin bağlarını kontrol lüzumunu hissetmediler bile.(133/12); Yüzlerinde maskeler **vardı**.(133/16); Ay **tepede** ve biz kutsal görevimizi yapabilmek için **huzurunuzdayız**.(133/19); Hepsinde derin bir uykudan birden uyandırılmanın şaşkınlığı **vardı**.(134/19); Onda alay, kötülük, kibir ve en önemlisi yenilgi **vardı**.(135/4); Ona kocaman bir ömür vermiş, iman etmiş ve o iman gerektirdiklerini yerine getirmiş olan kaatil **ayakta**, taptığı mabutsa **yerde**, ayakları dibindeydi.(135/6); Şimdi zihnim çocukluk arkadaşım **meşguldü**.(136/9); O **nerdeydi?**(136/10); Bu ifadeye göre **sağdı** arkadaşım.(136/11); Nedense içimde onunla ilgili bir endişe **yoktu**.(136/11); Bir an evvel suçluları sorguya çekmek **zorundasınız**.(136/15); Oysa gerek arkadaşımın hayatı, gerekse öğrenmek zorunda olduğum şeyler ancak sanıkları evimde sorguya çekmemle **mümkündü**.(136/29); Başlarında bizzat Emniyet Müdürü ve tanımadığım birkaç sivil **vardı**.(137/7); Komiserin insanda tesirler bırakan tuhaf bir görünüşü **vardı**.(139/13); Hafifçe eğilmiş adaleli iri bir vücudu **vardı**.(139/15); Buruşuk yanaklarında gamzeleri hala **belliydi**.(140/11); Her halde kuvvetli tanıkları **var** ki geçen hafta yine buraya iade edildi.(141/7); Sararmış benziyle uyuşmayan bir kırmızılık **vardı** yanaklarında.(141/26); **Derbeder** ama **serkeş** ve **kibirliydi**.(141/27); Ben hırsız değilim, **katilim**.(142/18); Bu işin peşinde sözü geçer adamlar **vardı**.(142/28); Hapishanenin günlük hayatı bile onun tahammül edemeyeceği kadar pisliklerle **doluydu**.(142/31); Ben de **hastaydım**.(143/13); **Verendim** ben de, idareden onlara müdara etmiyordum.(143/14); Ondan kalan birkaç kâğıt parçası **var** bende.(144/9); Heyecanla karıştırdığım şu birkaç sahife bir sürü anlaşılmasız işaretlerle **doluydu**.(144/16); Bunlardan bir şey çıkarabilmek benim için **imkânsızdı**.(144/17); Sevmeden bakan insanın gördüğü **karanlıktır**.(146/8); Ölüm isteğimize göre anlama **sahiptir**.(146/13); Hikâyeyle doğrudan doğruya bir ilişkisi **yoktu**.(146/19); Aramızda geniş bir dere **vardı**.(146/23); **Mecburlar** buna.(147/11); Kaatile arka çıkanlar **kimlerdi?**(147/29); Küçük beyin asıl rolü **neydi?**(148/1); O da **katil miydi?**(148/1); Daha birçok aydınlanması gereken şey **var** hikâyede.(148/2); Hikâyenin tamamı **teferruat**.(148/8); Ne ölen, ne öldüren **önemliydi** bu

hikâyede.(148/9); Siz onlarla **beraberdiniz**.(149/6); O **haklı**.(149/19); Ölen de, öldüren de, şeytanın tapınağı da, komiser de **teferruat** sadece.(149/21); Bu elçilerden biri yakın tarihte **İsa idi**.(151/3); Yeni inancın eksiklerinin görülmemesi **imkânsızdı**.(151/8); Böyle bir ortamda maddenin Tanrı olması **doğaldı**.(151/20); Avrupa **yoktu** artık.(152/6); Avrupa milleti **vardı**.(152/6); Kişiler artık **hodbindi**.(152/28); Kişinin bozulmasının aileyi bozmaması **imkânsızdı**.(152/28); Bir takım prensiplerle uğraşmak, yüzyılların süzgecinden arda kalmış bazı gerçekleri tatbikten **kolaydı** insan için.(153/7); Dünyadaki bu olayların ülkemizi de tesir altına almak isteyeceği **şüphesizdi**.(153/13); Bunlar **ideolojilerdi**.(153/25); Bu iki sistemde de insan **köleydi**.(153/29); Biri boynundan kısa bir iple, diğeri ayağından daha uzun bir mesafe içinde **bağlı**.(153/30); İnanıyordu ki; kavga yüzyıllar önce bu sokakta başladığında sokağı savunan uzak dedeler **vardı**.(154/2); Oysa O'nun insanın bu tarifle hiç ilgisi **yok**.(154/20); Bu süre içinde hemen her gün orada, **sokaktaydım**.(155/2); Çocuksu bir tebessüm **vardı** dudaklarında.(155/13)

B.2) İsim tamlaması olan yüklem

B.2.1) Belirtili isim tamlaması olan yüklem

Belirtili isim tamlamaları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Sesi bir fısıltı halindeydi veya **fısıltının bir ton üstünde**.(5/2); **Olayı çok iyi bilen bir insanın duraksamadan uzak, kesin bir yargısıydı** bu.(6/3); O yaşımızda, bir çocukken bile **farkındaydık bunun**.(7/18); Ancak içimde yenedemediğim bir merak, onun değil de **onun nefsinde boy vermiş kötü eğilimlerin nasıl ölecekleriydi**.(9/28); Ama bazı kelimelerin üstüne basarak işaret ediyordu ki, üstünde durulması gereken **kanların ayrılığıydı**.(10/23); Konak merkezinde büyükçe bir yarım daire çizen bu sokakta, **hareket noktasıydı** konak.(12/28); Bu yapılar sanki **değişen değer birimlerinin farkındaydılar**.(14/15); Yani şeytan yabancıımız olmak bir yana, bir bakıma **yakın tanıdığımızdı**.(15/27); Bu **Gülüm'ün sırrının tamamıydı**.(18/12); Mügü-lega-zıgım, **Gülüm'ün hayatının anlamı, isteklerinin tamamıydı**.(18/20); Ben **o bekleyişin sadık ve değişmez seyircisiydim**.(19/1); Bu dal **benim yerimdi**.(19/16); Bu, **çocukluk arkadaşımın icat ettiği bir makinenin planıydı**.(22/27); **En büyük tutkumdu bu benim**.(22/31); **İşin püf noktasıydı** bu söz.(25/5); Otuz yıl önce boydan boya sokak bir tek ev, yetişkin kız **herkesin ablası**, kadın, **herkesin teyzesi** ve çocuk, bütün sokağındı.(27/4); Her aile **oturduğu evin sahibi** veya **en az 5-10 senelik kiracısıydı**.(27/8); Çalışma yerimiz **Gülüm'lerin bahçesindeki çardağın**

altıydı.(27/22); Bu zaafım benim.(32/4); Bir bakıma geçmişin muhasebesi bu.(37/20); Önceleri, tahtayı ilk edindiğim sıralar, işin tamamen acemisiydim.(38/23); Oğlu akranımızdı bizim.(42/27); Hâlbuki şu anda ancak neşeli olmakla arkadaşşıma yardımcı olabileceğim kanısındaydım.(48/9); Son zamanların moda lâfı bu.(48/18); Ayrıca müzik insanlığın kolektif malıdır.(49/13); Sokağım, varlığım, evladım benim.(49/28); Sizce güzelin değersizliği eski oluşundan.(50/1); Genç, sıhhatli ve güzel bir beden ölümüydü bu.(50/14); Hatırlayabildiğim kadar, sarp dağlarda geçmiş bir düğünün hikayesiydi bu.(51/29); Onca gelinin kaybı, ellerinin suçuydu.(52/5); Sevgimiz de nefretimiz de sokağın bir bakıma kontrolündeydi.(57/23); Bu sokağı kurtaracak fikrin çarpışmasıydı bu.(58/3); Ben bütün dünyanın savunduğu bir fikrin taraftarıydım.(58/14); Hülâsa, yenilmesi muhakkak olan bir fikrin kör bir taassupla koruyucusuydu o.(58/19); Bu onların inançlarının tam olmamasının gereği idi.(59/6); Bizim bir diğer avantajımızsa onların kadınlarıydı.(59/11); Bu, muasır medeniyetler seviyesine çıkmanın bir başlangıcıydı.(59/28); Bütün sokakların hikâyesi bu.(60/10); Onu, dönüşe ve yeni hayatına hazırlamak bir tabib olarak görevimdir.(64/6); Bir yaprak karşısında saatler geçiren, o yaprakta gördükleriyle bir felsefî sonuca varan bir insanın kültürü bu.(64/20); Saydıklarım ekilen tohumların meyvaları.(67/20); Yükseklik atomun bomba şekline dönüşmesi mi?(68/7); İnsanın yaratıldığı maksattan koparılıp makinenin, paranın kölesi kılınp, bir uzay rüyasıyla avutulması mı?(68/8); Küçük bey bunun bildiğiniz örneklerinden biridir.(69/16); Dünya, diğer gezegenlere ve dünyamıza ait pek çok göremediğimiz varlıkların oyun meydanı doktor bey.(71/14); Ama bilemediğimiz taraf, kimi vasıta kıldıklarıdır.(80/12); Yediği önünde, yemediği ardındaydı.(81/17); Onun yetiştiği devirlerde eli kolu bağıydı insanın.(81/21); Kaçın kurrasıyım ben.(82/3); Ama o şeyi sıkı sıkı sakladığımı biliyorum.(82/28); Delilli konuşmak âdetimdir.(83/3); Şu var ki, bizim bu yaşlı sokak köpeğine sahip çıkmamız durumun gereği idi.(89/2); Dünyanın tamamıydı sokağımız.(90/18); Yatır, mescidin sağ tarafındaydı.(91/12); Tabî hayır, ama bu davranış bir inanç açlığının ifadesi.(96/1); Çünkü o, geriliğin sokağımızda yıkamadığımız son kalesidir.(96/18); O ailede tüm iradelerin mümessiliydi.(97/21); Dünyada en tahammül edemeyeceğim şeyse onun bana dargınlığıydı.(100/5); Ben bir prensin kızıydım.(102/1); Babam ayrıca kabilenin büyücüsüydü de.(102/2); Çok çok eskiden büyük bir denizin ortasındaki ufak

bir adanın ahalişi imişiz biz.(102/14); Yine **aynı denge kanununun gereğidir** bu.(110/23); **İsrafin akıl almaz bir şeklidir** bu.(112/2); **Başı önündeydi.**(112/20); Bu dava bu bölümüyle **benim ailemin bir pisliği**ydi.(112/29); Sanırım siz de **onun peşindesiniz.**(114/7); **Yardımcımdı** telefon eden.(114/19); Senin güvenliğini sağlamak **benim görevimdir.**(116/2); İlk dikkatimi çeken şey **pencerenin açık olduğuydu.**(120/9); Odamda tanıdığınız bu iki insan **önemli politikacılarımızdandır.**(124/16); Ve işte sonuncu kurban **ayaklarımızın dibinde**(130/1); **Sadakatimin delili** şu yerde yatan işte.(130/12); **Bu heykelin dikine oturtulmuş tek gözünün dört parmak kadar üstündeydi.**(131/28); Genç yardımcım görevi dışında **bulunmak zorundaydı.**(137/2); Bu **milyonları içine alan bir katliamın bir sokaktaki serpintisi** sadece.(148/8); Komiserin arkadaşının nazarında bütün bu olanlar **dünyamızda ve uzayda yaşayan varlıkların insanla savaşlarının sonuçları**ydı.(153/1)

B.2.2) Belirtisiz isim tamlaması olan yüklemeler

Belirtisiz isim tamlamaları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Benim kaşığı **kemik ve bağa karışımı**ydı.(20/25); Ayrıca bu olayda varlığı asrımız mantığıyla uyuşmayan bazı yaratıklar **söz konusuydu.**(42/1); Benim neslim yaşı gereği artık toplam çizgisini çekip, **kâr zarar hesabını yapmak durumunda.**(60/26); Gerçi zanlı henüz **müşahade altında**, aklî dengesinin yerinde olup olmadığı şüpheli.(61/8); **Bozulmamış bir safiyet içinde.**(64/16); Bu olay **ağaçlardan su çekilme mevsimiydi.**(66/12); Sanırım **on iki yaş civarındaydım.**(70/3); Uzun yıllardır ölü gömülmediği için mezarlık bir bakıma **mesire yeri**ydi.(72/15); Hiç vakit geçirmeden yeniden **kaatilin peşine düşmek zorundaydım.**(78/22); Ya **şuursuz bir panik içindeydi** ya da bir şeyden fevkalâde bir güven alıyordu.(85/14); Yeni gelen **Bulgaristan göçmeniydi**, sanırım.(88/9); **Küçük oğlanların yeni çevreye girme ve orada kendini kabul ettirme kaygusu içindeydi.**(88/11); İki taraf da **ilk konuşmanın güçlüğü içindeydiler.**(88/15); Siz **bilim adamısınız** doktor bey.(69/19); Şehrin kalın surlarına yakın bu sokaklardaki evliyalardan çoğu gibi bu dede de halktan biri, mütevazı bir zanaatkâr, **bir kundura tamircisi imiş.**(91/15); Babanız **fikir sahibiydi.**(96/25); Yaratıldığına, öldükten sonra dirileceğine inanan bir insan Allah'a **inanmak ve ondan korkmak zorundadır.**(98/8); Aslında bu işaret **bir soyluluk belirtisiydi.**(101/31); Adaya sürgün edilenler **ifrit isimli bir cin türüymüş.**(102/22); Bu kavgada bilmediğiniz varlıklar ve onların bilmediğiniz güçleri **söz konusu.**(113/6); Çünkü siz hayatınızı

süsleyen başarılarınızla bizzat **yaradan olmak iddiasındasınızdır.**(122/23); Konuşan **Emniyet Müdürüydü.**(123/9); Yüzü **şaşkınlık içindeydi.**(135/10); Babam **mal müdürü.**(145/15); Lazım olan **gözlem ve deney sonuçlarıdır.**(146/7); **Gece nöbeti** bu, çetin bir nöbet.(147/3); İktisadi kuvvetlerin hâkim olduğu Avrupa'da hedef **dünya nimetleriydi.**(152/11)

B.3) Sıfat tamlaması olan yüklem

Sıfat tamlamaları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Olay bütün ölçülere göre, bütün görünüşüyle **çılgın bir insan tarafından işlenmiş bir cinayetti.**(6/5); **Yaşı seksen civarında olması gereken bir kadındı.**(6/19); **Dört taneydi** onlar.(6/27); İçlerinden birine karşı **aşırı düşküdü.**(6/27); Söz konusu olan **çok iri bir kedi**ydü.(6/28); Nice yıllar sonra bile hiçbir marmelâta o lezzeti bulamadığım **bir gerçektir.**(7/29); Ölen **fazla bile yaşamış bir yaşlı kadın.**(8/19); Polis lisanında doğrusu **temiz bir işti** bu.(8/21); İnsanı **isyana sürükleyen bir duyguydu** bu.(9/3); Çoktan **beklediğim bir sondu** bu.(9/28); Bu yarı kan konusu **onun çok eskiden beri zayıf omuzlarında pek zor taşıdığı ağır bir yük**tü.(10/25); Bu **bir aile faciası**ydı.(10/26); Bütün bunlar **tek tek tanınması, üstünde düşünülmesi bazı sonuçlara varılması gereken ülkeler, uzun uzun sohbetler edilmesi gereken varlıklar değil mi?**(11/14); Hayatın narin bir yaprak gövdesinde gerindiğini seyretmek **ne zengin bir seyahattir.**(11/21); Konak, **karşısında diz çökerek oturmuş efendilerle konuşan bir büyük efendi**ydü, büyük, zarif ve alçakgönüllü.(13/1); Çok uzaklarda kalmış, şanla şerefle yaşanmış bir geçmişten **arda kalan bir iz**di konak.(13/11); Bu çok ince ve çok yüksek topukların sürükleyip getirmek istediği **nasıl bir şeydi?**(15/3); Her şey **açık seçik ortadaydı.**(16/19); O otuz yıl önce **bir kadındı, iki yanağı gamzelerle süslü kanlı canlı bir kadın.**(17/4); Bu saçlar **gün ışığını emmiş, gür, topuklara çağlayan birer güzellik nehri**diler.(17/16); O **nasıl bir kokuydu?**(17/23); Akşamsa vakit, **noksansız akşam**dı.(20/5); Bu **başı duyulmamış sonu henüz belli olmayan bir ötüştü.**(21/16); Bana öyle geldi ki, onun yüzünde donup kalmış son ifade, **sinsi bir memnuniyetti.**(22/4); **Hiç bir güç veya yakıt kullanmaksızın işleyecek bir makine**ydü bu.(22/28); **Gürültüler çıkaran bir dev**di Makine ve sigara yapmaya yarardı.(23/23); Kısaca bana göre makine **büyük işler başaran, buna karşılık gürültücü ve uzak durulmasında fayda olan bir şeydi.**(24/5); Gelip geçenler sözü, **içinde onu da beni de ilgilendiren bir kişiydi** aslında.(25/15); Onun dışındakiler görseler de görmeseler de **pek önemli değildi.**(25/16); O, **küçük kalkık burunlu,**

kızıl saçlı, bize pek burun kıvrarak bakan imam efendinin kızıydı.(25/17); Gideceği yer **koca devletti** çünkü.(26/1); Bu bir çocuğun iki avucunu dolduracak kadar **çok bir paraydı.**(26/16); Otuz yıl önce boydan boya sokak **bir tek ev,** yetişkin kız herkesin ablası, kadın, herkesin teyzesi ve çocuk, bütün sokağındı.(27/4); **Bu duyguydu** ki sokağın savunulması için bir başka güç gerektirmezdi.(27/10); O **yaşlıca, insanı azarlayan bir memurdu.**(28/13); Bu benim gözümde **anlaşılması güç bir durumdu.**(28/18); Hepsi **akıllı uslu adamlardı.**(28/23); Gülüm, Şey'den duymuştu ki hükümet **çok uzaktadır.**(28/30); Duyu organlarımda tamamı, kaslarım, kemiklerim, bütün hücrelerim o anda **sırf idrakti.**(29/14); Şu kadar söyleyebilirim, o **gerçekten insandır.**(29/23); Şunu düşünmediniz mi ki; siz, dünya insanları gözünde **birer masal varlığınız.**(30/5); Delirse varlığına inanılan yaratıkların bıraktığı izlere **verilen isimdir.**(30/8); Hepimiz sen de, ben de, Sandıkçıların evi de, konak da, yatır da **aynı şeyleriz.**(32/30); **Nasıl bir savaş** bu?(34/13); **Bundan tespih tanesi olabilir mi sorusunu andırır bir davranıştı** bu.(34/30); **Anlatılması güç bir durum** bu.(36/6); Kısır idrakleri, gerçek değeri anlayabilmekten **çok uzaktı.**(36/16); Beden bakımından dünyaya **en uygun.**(36/19); **Genç bir adamdı.**(36/28); Oturduğum evin biraz aşağısında **aynı sıradaydılar.**(37/24); **Çok iri yapılı, bembeyaz saçlı bir beydi.**(37/28); **Bu yaştayım.**(38/14); Bunlar **her gün gördüğümü sandığım ama gerçekte görmediğim şeylerdi.**(38/26); Geçen yağmurun ardından doğan güneşte **tek başına.**(38/31); Bu **bir seyahatti** benim için.(39/20); Onları gönlümce kaydedememek düşünemeyeceğiniz kadar **büyük ıstıraptı.**(40/2); Her olay **akan çağlayandan bir tek dondurulmuş andı.**(40/26); Kanun yönünden âlât-ı cariha **önemli bir delildi.**(41/26); Neyse, **yapayalnız bir duldum.**(43/21); **Bu yüzdendi** ona yakınlık gösterişim, **bu yüzdendi** ona kapımı açışım.(44/1); **Çok yorgundu.**(44/19); Bu gençler, bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar, daha niceleri esen bu yelin önünde **birer kuru yaprak** sadece.(45/1); **İmansız, hak, hukuk, hatır gönül bilmez, saygısız bir nesildi** yetişen.(46/15); **Sıkıntılı bir geceydi.**(47/2); Ölüm **kaçınılmaz sonuç** dostum.(48/12); Gözlerin **birer mine**(49/7); Değerler, **ait oldukları toplumun titizlikle korumak zorunda olduğu şeylerdir.**(50/3); Sanırım **Arnavutluk taraflarından gelen bir göçmendi** o.(51/10); Tefik bey **güçlü bir insandı** besbelli.(52/8); Gülüm'se **böylesine çılgın bir ümidin üstünde bir noktadaydı.**(52/21); **Ne baha biçilmez şeylerdi** getirdikleri kim bilir.(53/26); Ama şurası **bir gerçek** ki, bütün bu armağanlar Gülüm'den başkasına ona olduğu kadar yakışmazdı.(53/27); **Esmer, uzun boylu, güzel bir kadındı** bu.(54/2); Ne var ki bu

zamanımızın bilmediği, duysa güleceği bir tehlikeydi.(55/4); Bizim dünyamız tesadüfen oluşmuş rast gele bir dünyaydı.(55/12); Geometri kurallarını ezberlememiş bir usta tarafından yıllar önce geometriyle yapılmış nefis bir şiirdi.(56/3); Cahildi Tespihçi, **bir okuryazardı** o kadar.(57/29); Ben **bir paşa torunu**, Avrupa fikrini kendi fikri bilmiş, ileriye ve güzeli onda bulmuş bir münevver, o **bir tesbihçi oğluydu.**(58/5); O kendi lisanını konuşurken **hatalar yapan bir insan**, bense **üç dilde okuyup yazan bir entellektüeldim.**(58/7); Benim kanaatlerim **büyük Avrupa'dan**, onunkiler **köhne şarktı.**(58/9); Onların gurubundan bir bölüm, çoktan **ölmüş insanlardı.**(59/9); Kadın, **ihmal ettikleri, geri plâna ittikleri bir gücü onların.**(59/12); Bu sokakta **olmaması gereken bir tür cinayet** bu.(61/4); Gördüğüm kadarıyla sokağınız **eski değerlere** diğer yerlere nazaran **daha bağlı gözükten bir yer.**(61/5); Bu, şu anda **müşahedeniz altına aldığımız zanlıdır.**(61/31); Ama eğer türbede bazı kişilerle buluşmuyorsa oradan bazı ilhamlarla döndüğü de **bir gerçek.**(62/29); Gerçi **çağ dışı bir düşünce** bu.(63/1); Oysa **mantığının en gelişmiş olması gereken çağdaydı.**(63/20); Benim için **enteresan bir olay** bu Komiser bey.(64/1); Buysa **zamanımızda çoktan unutulmuş bir kültür türü.**(64/22); Gerçek anlamıyla onun için dünyanın tamamı **bu sokak.**(65/5); Doktorun yanında bana **söylemek istemeyeceği cinsten bir şey.**(65/17); **İyi niyetliydi.**(66/27); Gerçi bunu idrak edebilmek **bir düşünce yüksekliğidir.**(67/13); Bu tohumlan diken Allah şahit **ne baban, ne de baban gibi düşünenler.**(67/20); Öyleyse sokağımızın kurtuluşu da **bu yoldadır.**(67/25); Türbe, mescit, ben, **küçük beyin saldırdığı arda kalmış zavallı değerleriz.**(68/15); Evet söz konusu ettiğim, **o şeytan.**(69/4); **Masalların ve hurafelerin içinde yer alan, sizin kahkahalarla andığımız varlık.**(69/5); **Alabildiğine fakir.**(70/6); **On sekiz yaşlarında bir zavallı.**(70/6); **Kimi kimsesi yok bir gariptir.**(70/11); Bugün insan topluluklarının en ilerisinden en gerisine kadar ONLAR'ın ağzından ferman yürüten **bu adamlardır.**(71/2); Dünya henüz keşfedilmektedir ve bilimlerin tümü henüz **emekleyen bebeklerdir.**(71/10); O zamanlar kırları şehirden ayıran **çevredeki surlardı.**(72/4); Benim yerim **mezarlıkla bostan arasına sıkışmış büyükçe bir üçgendi.**(72/9); Nazar da cin gibi, şeytan gibi zamanımız insanı gözünde **çağ dışı bir düşüncedir.**(73/24); Oysa **ne inkâr edilmez bir güçtür** o.(73/25); Balon **korkularımın tümünü isminde toplayan bir semboldü.**(75/27); Benim balonun kayboluşunda yok olmayı görmüş olmam o yaşın omuzları için **ürkütücü bir ağırlıktı.**(76/2); Böylesine kesin ve çırlıçılak bir idrak bir çocuk gönlü için

katlanılması güç, **yaralayan bir histi**.(76/7); Ev **bir balon**, annem balon, komşularımız, topacım, bilyam, gazoz kapaklarım, sokağım balonu.(76/10); Sizi ilgilendiren, **anlattıklarım içinde gizlenmiş bazı hastalık belirtileridir**.(76/27); Kendi ruhunuza eğilmemeniz ur veya urlar aramamanız kendinizden **bir kaçış mı?**(77/18); **Nefis bir sabahtı**.(79/1); İlk gün **cesedin yanında gördüğüm kediydi** bu.(79/9); **Bir düğmeydi** bu.(79/23); **Bir erkek pantolonundan düşmüş bir düğme**.(79/23); Oğluya **yirmi dört ayar altındı**.(80/17); İşte o, **tam rahmetlinin oğluydu**.(80/19); Kılığı kıyafeti **bayağı düzgündü**.(80/25); Dükkânda sinek vızıltıları **daha belirliydi**.(81/3); **Yaşlı bir adamdı**.(81/4); **Aradığı adamdım bakkalın**.(81/7); O buralara **düşecek adam mıydı?**(81/10); Düşmez kalkmaz **bir Allah'tı**.(81/11); **Kirli çıkmın** bunlar.(82/25); Mücevher miydi, altın mıydı, **bir antika mıydı**, bilemem.(82/27); **Tuhaf bir durumdu** bu.(85/13); **Gayri ciddi bir tutum** bu.(85/31); Şurası **bir gerçek** ki olayı sizin duyduğunuz kadar ben de biliyorum.(86/12); **Bu konuda dikkate değer bir ikinci hikâyeye** de şu.(86/4); Arkadaşımın avucu **simsiyah barut yanığı idi**.(89/22); İşte **yok farz edilemeyecek iki önemli şey**.(90/23); Hayatın acılarına rağmen şu anda sevinçle, ben yaşıyorum, diye haykırmamak **çok güçtü**.(91/6); **Tahta kaplamalı, tahta minareli küçük bir binaydı** mescit.(91/10); Şehrin kalın surlarına yakın bu sokaklardaki evliyalardan çoğu gibi bu dede de halktan biri, **mütevazı bir zanaatkâr**, bir kundura tamircisi imiş.(91/15); Evliyalıksa **erişilmesi gereken, erişilmeğe imrenilen bir maksattı**.(92/5); Sokak, **çizilmiş yolu ve varacağı tamah edilir bir hedefi olan canlıydı**.(92/12); Çünkü o ömrü boyunca **isteklerden geçmiş, herkese yardımcı olmuş bir insandı**.(92/19); Sokak **daha güzel**, insanlar **daha sevimliydi**.(93/19); Bir bakıma **mert, cömert, dürüst ve şerefli bir insandı**.(94/16); İnsan **ne garip bir yaratık** komiser bey.(94/20); Artık onlar **toplumun ianesine muhtaç edilmiş, kültürden yoksun küçük bir topluluktü**.(95/17); O **fikri anlatmaktan çok yaşayan bir aksiyon adamıydı**.(96/29); Vücuduyla ilgili ihtiyaçlarında kendisine karşı **olabildiğine hasis**, çevresine karşı **inanılmaz derecede cömertti**.(97/1); O **bir müstebitti**.(97/21); Cinayet bizim sokağımız için **görülmemiş bir şeydi**.(98/29); Tabîf **gülünç bir iddia** bu.(99/5); **Çok zekiydi**.(99/22); Ama çoğunluk, **cinlerin oğlunu zapt ederek komşuyu öldürttüğü merkezinde**.(101/2); Neş'eliydi, **güleç yüzlü, hoşsohbetti**.(99/30); İnsanı **çıldırta bir histi** bu.(100/16); İyiliğiniz **bir hayvana gösterilen cinsten bir histi**.(101/16); Annem **bir prenses**, babam hükümdardı.(102/1); O **güçlü bir erkek, iyi bir hükümdar, mükemmel bir**

babaydı.(102/3); Bir insanın belki de yüz kat ağırlığında sert taştan bu heykelleri yapmak onlar için **kolayca başarılacak bir oyunmuş.**(102/26); Oda **ikinci kattaydı.**(105/14); Tam oda hizasında uzayan bir ıhlamur ağacı **bulunduğumuz yere tırmanan tabii bir merdivendi.**(105/14); Bu sokakta her cam, **üzerinize dikilmiş meraklı bir gözdür.**(107/14); Evlerse **en insafsızından birer bunamak üzere olan hâkim.**(107/15); Meselâ şu karşıdaki konağın sahibi **yaşlı bey.**(108/2); Ama siz **çılgın bir idealistsiniz.**(111/19); Hem de herhangi bir insanın sadece söylemiş olmak için söyleyiverdiği **bir söz.**(112/14); Bu **etli canlı bir insan.**(114/6); Ama beni ağır davranmaya **zorlayan şey** iddialarınızın gerçek olması ihtimali.(115/14); Öyleyse kalmam, bu işin sonuçlanmasını beklemem benim yönümden **bir zaruret.**(115/15); Kaatili de, Küçük beyin çekmecesinden kaybolan şeyleri de en kısa zamanda ele geçirmek **kaçınılmaz bir mecburiyetti.**(119/10); Eksik olan bir tek nokta **öldürülen yaşlı kadının göğsünde taşıdığı paketti.**(119/13); Muska onun anlatışına göre **bir ifritin kılından yararlanarak meydana getirilmiş büyüğü güçlere sahip bir parçaydı.**(121/12); Talimat aynen **şöyleydi.**(124/14); Konakta kırık çekmecedeki ve evimde aradıkları **aynı şeydi.**(125/20); Bu **bir kozdu** benim için.(125/24); Bu **bir kapaktı** ve sonradan sökülen bileziğin yerine belli etmeden konulmuştu.(126/28); Kuyu bizim çocukluğumuzun geçtiği evlerde **biricik su kaynağıydı.**(127/2); Burası **uzun gayretlerle meydana getirilmiş geniş bir salondur.**(127/22); **İnsanı şehvete iten bir danstı** bu.(134/1); İçine düştüğü durum onca **o kadar inanılmaz bir şeydi** ki, kelepçelerin bileklerine geçtiğini fark etmedi bile ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örtterek onları dışarı çıkarmalarını söyledim.(135/26); Tevkif edilmeme rağmen sizden **daha hürüm ben.**(137/25); **Baş tarafı sisler içinde kaybolmuş, sonu hiç de belirli olmayan bir olaydı** bu.(139/3); **Üç kişiydi** bunlar.(141/12); **Çelimsiz, bir işe yaramaz bir insandı.**(141/14); Bu, **küçük siyah gözleri çıkık, elmacık kemikleri içine gömülmüş bir adamdı.**(141/24); **Çetin, konuşturulması güç bir insandı.**(141/1); **Her zaman yapılan bir numaradır** bu.(142/24); **Halim selim, kendi halinde, pırlanta yapılı bir insandı.**(143/3); Home Economicus **tabiatın değil liberalizmin ve komünizmin yarattığı bir varlıktır.**(146/4); Gece nöbeti bu, **çetin bir nöbet.**(147/3); Oysa bunlar Allah'ın **övdüğü ve takdir ettiği değerler.**(147/8); **Genç, canlı, güzel, neşeli bir adamdı** doktor.(14/28); Olaya onun bulunduğu noktadan bakınca olanlar **basit birer teferruat.**(149/19); Öz olarak insandan **ayrı yapıdaydılar.**(150/7); İnsanın gücü **yaradana yaklaştığı, onu**

tefekkür ettiği, ona itaat ettiği ölçüdeydi.(150/21); Ahd-i Atik, Ahd-i Cedit, Tevrat, Kaballa karışımı bir inançtı.(151/7); Fuhuşu din şekline sokmuş bir inançtı bu.(151/19); Sokak, onlardan kalmış, torunlara devredilecek bir emanetti.(154/4); O'nca insan büyük, güçlü, ölümsüz, başlı başına bir kâinat.(154/21); Avrupa medeniyeti er veya geç insanları yok edecek bir hastalıktır.(154/28)

B.4) Sıfat fiil grubu olan yüklemeler

Sıfat Fiiller cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler

Şimdi sıra yeni gelendeydi.(88/25)

B.5) İsim fiil grubu olan yüklemeler

İsim fiil gurupları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Yaşamamdan maksat bir lisan öğrenmek, bir meslekte söz sahibi olmak mıydı?(12/11); İnsan gözünü perdeleyen, her şeyi bir arada aynı anda görmektir.(39/9); Gardrop öldürenin lakabı, götürmekse öldürmek demektir.(141/16); Kaatilin yakalanması ve ortadan kalkması ONLAR'ın tam bir yenilgisi mi demektir?(147/26);

B.6) Edat grubu olan yüklemeler

Edat gurupları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Evet o muhakkak her zamanki gibiydi.(6/21); Aynı titizlikle yıllardır kullandığı siyah mantosundan baş örtüsüne, ayakkabılarından yüz çizgilerine kadar her zamanki gibi.(6/22); Onlar şimdiden kesin karara varmış gibiydiler.(8/13); Çocukluk arkadaşım odanın boşalmasıyla daha rahatlamış, daha ferahlamış gibiydi.(9/10); Her ev hatırladığım bazı hikâyelerini unutmuş veya inkar ediyormuş gibiydi.(14/13); Ne var ki bu defa durum daha değişik gibiydi.(15/28); Hepsi türlü hatırayı sıkıca kucaklamışlar gibiydi.(22/23); Onun iri şefkatli ellerini daha şimdiden saçlarımızda hisseder gibiydik.(24/20); Önceleri her şey kolay olacaktı gibiydi.(28/13); Plândan ayrılmak ikimizi de bomboş bırakmış gibiydi.(28/27); ...gösterdiği heyecandan utanmış gibiydi.(32/27); Annemin damarlarından akan kan benim damarlarımı boş bırakmış gibi.(34/9); Bu tıpkı mikroskopla çalışmaya alışmamış bir gözün karşılaştığı zorluk gibiydi.(38/24); Damla, bir insan hayalinin kurabileceği bütün güzelliklere sahipmiş gibiydi.(39/2); Beyaz sayfalar, türlü zevkleri kendinde toplamış güneş ışığı gibiydi onun için.(40/16); Defterin içi saman doldurulmuş soluk tüylü kuşlar gibiydi.(40/28); Söylediklerinin beni gücendireceğinden korkuyor

gibiydi.(43/15); Oysa **tam otuz yıl sonraymış** görüşmek.(48/3); Sanki oda, **gözle görülmez kötü varlıklardan temizleniyor gibiydi.**(49/1); Gülüm yumuşacık tüylü muhafazasından **toprağa düşmek üzere olan bir tohum gibiydi.**(50/21); Bizde beslenen ve kuvvetini bizden alan bu inanç **geçen her gün sanki bizden uzaklaşıyor gibi.**(60/17); Söyleyeceklerini en etkili biçimde zihninde **sıraya sokuyor gibiydi.**(63/29); Hikâye **bu kadar.**(74/13); Bu bir fikir ileri sürmekten çok **ağızdan istenmeden kaçmış bir söz gibiydi.**(75/16); Ev **bıraktığım gibiydi.**(79/2); Acelesi **var gibiydi.**(80/27); Ama nerdeyse **gelmek üzeredir.**(83/17); Küçük gözleri **cam gibiydi.**(84/13); Oturduğum yere **sıkı bağlarla bağlı gibiydim.**(84/20); O gün de **tıpkı şu andaki gibiydi.**(88/7); Uyandığımda gün **ağarmak üzereydi.**(90/28); Omuzlarımdan ağır bir yük **kalkmış gibiydi.**(91/15); Kişinin mutluluğu **komşusuna ve sokağına verebildiği kadardı.**(92/4); Bu düşünce **güçlü bir büyü gibiydi.**(93/18); Onca yeterlik sınırı tabî **şeriatın tanıdığı haklar kadardı.**(97/23); Konakta **ailemizden biri gibiydi.**(99/20); **Bağırarak gibiydim.**(101/8); Bu sokakta oturanların bazıları **tıpkı oturdukları evler gibidirler.**(107/23); Hatta söylediğim zaman atacağınız kahkahaları daha şimdiden **duyuyor gibiyim.**(111/10); İncelemem bittiğinde gün **ağarmak üzereydi.**(118/28); Hava neredeyse **kararmak üzereydi.**(126/21); Buyruklarım **bu kadar.**(131/5); Hava **aydınlanmak üzereydi.**(136/19); O **gösterdiği yakınlığa ve zafiyetini belli ettiğine pişman gibiydi.**(144/5)

B.7) Tekrar grubu olan yüklemeler

Tekrar gurupları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Olay **açık seçik**, katil meydandaydı.(8/14); Evler, konak, mescit yüzyıllık hatıralarıyla kucak kucağa **yerli yerindeydi.**(33/7); Tahmin ettiğim gibi bir kaç dakika sonra ip kurtuldu ve balon gökyüzünde **ufaldı ufaldı**, bir nokta oldu ve kayboldu.(74/24);Çok şükür her şey **yerli yerindeydi.**(75/6); Odada bir süre **gitti geldi.**(77/10); **İri yarı, kanlı canlıydı.**(83/29); Gece yansına doğru söz yine **döndü dolaştı**, sokağımıza geldi.(90/14); Hastalığı bir hayli ilerlemiş bir veremliyle **karşı karşıyaydım.**(142/11)

B.8) Bağlama grubu olan yüklemeler

Bağlama gurupları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Şimdi asıl mesele **bu makineyi çizmek ve hükümete göndermekti.**(25/28); İnsan **bir hayvan veya bir bitki mi?**(48/17); Boyasız yüzüyle, **yaşlı, ağırbaşlı ve efendi.**(57/9); Evvelce sokağımızda oturan insanlar, **ya**

ev sahibi ya da uzun yıllar aynı evde oturan kiracıları.(57/16); Refleksler normal, kendi **sakin ve itaatli.**(65/13); Suç **bizde ve bizim temsil ettiğimiz fikirdedir.**(66/30); İlle ileri ülkeler gibi **olmak ya da olmamak mı?**(68/4); Şeytanın dünyamızdaki gücünü sağlayan en büyük avantajı da **onun varlığına inanılmaması ve onun bir ilkel insan hayalinin ürünü kabul edilmesi.**(69/6); **Ne** hareket edebiliyor, **ne** konuşabiliyordu.(70/7); Bu **bir saate yakın dua, bir saate yakın kıran kırana doğuştu.**(70/13); Benzi sarı, yüzü **uzun ve çarpık**, gözleri çipildi adamın.(82/23); Ev **dar ve havasızdı.**(83/15); Allaha yemin ederim ki o ayağı kesik zenci, **cindir ve senin ayağımı kırdığın sinektir.**(87/2); **Tek ve güçlü.**(96/19); Ona bağlı görünenler çoğunlukla **zayıf ve fikirsizdirler.**(96/19); **Gerilik ve ilkellik değil mi?**(97/19); **Sıcak, haşmetli, uçsuz bucaksız ve korkunç.**(102/13); Ama yine de gençliğin verdiği güçle **dimdik ve sıhhatliydi.**(119/20); Yaptıklarımız **onun bizzat verdiği emirler, ya da ruh zannettiğim varlıkların medyum vasıtasıyla bana ulaştıkları şeylerdi.**(135/16); Olayın ruhu **ONLAR ve cinayetti.**(147/25); Onca bu varlıkların ismi **cin ve şeytandı.**(153/3)

B.9) Unvan grubu olan yüklem

Unvan grupları cümle içinde yüklem görevinde bulunabilirler.

Bu tarımın öncülerinden biri **küçük bey.**(67/22)

B.10) Birleşik fiil grubu olan yüklem

Birleşik fiiller cümle içinde yüklem görevinde bulunurlar.

Üzerinde daha fazla **kafa yormaz**, şüphe **aklımdan geçmezdi.**(5/6); ONLAR'ın varlıkları bütün bu saydığım ve çocukluğumu yapan gerçek renkler gibi **inkâr edilemezdi.**(5/10); Çocukluk arkadaşım ve ben, aramızda tam otuz ayrılık yılı, bu karakol odasında, bu soğuk, bu kesin, bu asrımız mantığıyla şartlanmış odada, bu karalı postalımı ruhumuz üzerinde hissettiğimiz ortamda oturmuş ONLAR'dan **bahsediyorduk.**(6/16); ONLAR'ın var olabilecekleri, otuz ayrı yerde geçirilmiş yıldan sonra, otuz tahsil ve tecrübe yılından sonra **akla gelmemeliydi** bile.(6/1); Bütün aramalara rağmen polis deyimiyle Âlât-ı cariha yazık ki **bulunamamıştı.**(6/9); Büyüklerimiz bunu **anlayamazlardı.**(7/19); O dilimin üzerine uzaydan, Ülker yıldızından kendisi için özel olarak gönderilmiş bir marmelât sürdüğünü **iddia ederdi.**(7/22); Gerçi o marmelâdı **göremezdik** biz.(7/25); Ama arkadaşıminkine annesi kimsenin bilmediği efsunlar okuduğu için onunki düşman karşısında on arşın **uzayabilirdi.**(8/1); Açıkça söylenmiş olanlar, müphem'in ürküntü veren burukluğunda, bir saz telinin uzaklardan tınlamasının yankılarında, insana belirli bir

şekil çizmeyen seslerde **ifade bulurdu.**(7/9); Arkadaşım yalnız benim bakmama **izin verirdi** kılıca.(8/6); Ona sahip olabilmek için bütün çocuklar **neler feda etmezdi ki.**(8/7); Bu deli oğul, her ne sebepleyse, **dengesini** büsbütün **kaybetmiş.**(8/17); Benim neyi düşündüğümü **bilemiyorlar.**(8/26); Acele, onlarda oluşuyor, **yoğunluk kazanıyor**, beni karara zorluyordu.(9/1); Şu var ki idrakimin çok derinlerinde yerleşmiş bir ürküntü kesin davranmaktan **alıkoyuyordu** beni.(9/4); Gideceklerdi onlar ve **zannedeceklerdi** ki karakolda kalan ben, sanık ve nöbetçi memurdur.(9/6); Dalgın ve üzgündü arkadaşım, hafızasını yokladığını ve söylenmemiş hiçbir şey kalmamasını istediğini **hissediordum.**(9/22); Ayrıca ONLAR'ı da **unutmuş görünüyorsun.**(9/25); ONLAR seni **sağ komazlar.**(9/26); Her halde, diyordum kendi kendime, onları, yani kötü eğilimleri tek tek yakalar ve **yok ederler.**(10/1); Onun katledilişinde hazır bulunmadığım için **göremedim.**(10/3); Ama olay tahmin ettiğim gibi **seyretti.**(10/4); Dürüst yaradılışı, geçen otuz yıldan kirlenmemiş, yıpranmamış, **renk değiştirmemişti.**(10/11); Bu güne kadar iki diriye barındırmış bu ev pekala bir diriyle bir ölüyü de **barındırabilirdi.**(10/17); Ama bazı kelimelerin üstüne basarak **işaret ediyordu** ki, üstünde durulması gereken kanların ayrılığıydı.(10/23); Tabii annesinin gevezelik anlarında veya içindeki sırrın yükselip taşıdığı zamanlarda bana açıldığını **bilemezdi.**(10/30); Ben türlü ülkelerin insanlarıyla karşılaşmış yeni ve değişik kanaatler edinmişken, konuşmamız boyunca onun hala sokağımız sınırları içinde kapanıp kalmış olduğunu hayretle **müşahede ettim.**(11/3); Bir tek yaprağımın çizdiği gölge şekiller **ne kalıplara girmezdi.**(11/11); Ama türlü ülkelerde bütün canlılar ve cansızlar hakkında edindiğin bilgileri, pek ala bizim arsadan da **sağlayabilirdin.**(11/24); Doğrusu yokluğunu pek derinden **hissetmiştim** senin.(11/28); Sonra ben, daha dikkatle yaşamaya **devam ettim.**(11/29); Yaradılışın ve yaradılışımın sırrı bu kadar **mahdut olabilir miydi?**(12/12); Tabiatın kucağında yaşanması gereken hayat böyle mi **sarf edilmeliydi?**(12/13); O günden başlayarak her şey, itibar edilen bütün değerler, evler, evin içinde yaşayanlar, kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar hep **değişmiş durmuşlardı.**(12/20); Biz çocuklar dadıyı siyah renkli bu hanımın ismi **kabul ederdik.**(13/7); Bu yüzden cesedi bizzat görmem biraz geç **mümkün oldu.**(13/21); Yanıma doktoru da alarak **yola çıktım.**(13/22); Güvercinler her zamanki yuvalarında, aralanmış saçak tahtalarında bir an görülüp **kayboluyorlardı.**(14/1); Sandıkçıların evi, mescit, geniş arsa otuz yıl önceki yerlerinde, iyi niyetli bir insan bakışıyla **seyrediyorlardı** sokağı.(14/7); Değişiklik sokağın alt ucundan, sandıkçıların evi yanından **ilk adımını atmıştı.**(14/24);

Sokağımız, idraki var olduğundan beri ilk defa bir yargıya varmakta **güçlük çekt**i.(15/1); Şu var ki bu soytarılığın ardında gizlenen daha başka, şakaya gelmez, yabancı kokan bazı şeylerin var olduğu **zannı uyanyordu**.(15/6); Yalnız kadınlar, onlar, zengin, değişik ve girift yapılarının hafızasında, göbekler ötesi geçmişlerinde bu yüksek ökçeleri **tanır gibi oldular**.(15/11); Uzun yüzyıllardan beri ancak masallarda nefes alabilen, bütün kötülüklerin kaynağı o yaratık, sokağın sevgiyle örülmüş dayanışmasıyla sokağımızdan uzak tutulmuşken, yaşlı efendilerin söylediğine göre yüksek topukların sesinde, kadında, kadının içinde ilk defa **mekân tuttu**.(15/16); Gerçi şeytan bazen **elimiz olur**; can eriklerine, narlara, ayvalara uzanırdı.(15/21); Zaman zaman sokakta görünmelerini de tabii pek **hayra yormamışlardı**.(16/6); Bu yüzden daha fazla oyalanmayıp sokağa bakan pencereden etrafı **seyre başladım**.(16/19); O zaman hissettim ki, evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade **kaybolmuştur**.(16/22); Bugün yüzünü kaplayan kırışıklara rağmen hala belirli o derin çukurları ben ve bütün sokak nasıl hayranlıkla **seyrederdik**.(17/6); Civan Aliş'in Tuna boyunda bağrına bastığı Slav dilberinin katkısıyla doğan lepiska saçlar, Gülüm'e **miras kalmıştı**.(17/14); Beni kucaklar, diri göğüslerine basar, kokusuyla **sarhoş ederdi**.(17/22); İri ela gözlerinde hülya, yerini muzip bir neş'eye bırakarak **kaybolurdu**.(17/30); Ben yanağımda o canım göğüsün sıcaklığı oturur kalırken, o, ahenkli sesiyle **hoş bir şarkı tuttururdu**.(18/2); Bu kollar evleri **bir araya getirir**, tek ev yapardı.(18/6); Ömürlerinin biricik sırrını fısıltıya da **emanet edemezler**, çok zaman ikinci bir genç kız konuşması olan kuş diline **baş vururlardı**.(18/9); Çok sonraki yıllarda ben nasılsa yakaladığım mutluluk kırıntılarını kendi kendime bu lisanla **tekrar ettim**.(18/14); Kuş dili olaya **esrar tat ve havası verirdi**.(18/16); Çanağı **gözden gizlemez** aksine güzelleştirir, **tamah edilir hale getirirdi**.(18/19); Gülüm üç gün öncesinden başladığı temizliği **bitirmiş olur**, ona pek yakışan şarabı krep döşin'ini giyer, ışık çağlayan saçlarını yeniden iki bilek kalınlığında örerdı.(18/24); Böyle günlerde Gülüm **benim nadiren farkımda olur**, hayal dolu gözleri bilmediğim bir ateşle tutuşurdu.(19/4); Böyle anlarda kimsenin olamayacağı kadar yalnız **hissederdim** kendimi.(19/12); Sanki; yoğurtçu, leblebici, kos helvacı ve aşureci karanlığı birer ucundan tutar, bir örtü gibi geceyi **çeker getirirdi**.(19/19); Köşe başında her gözükten erkekle beraber bir gurup çocuk **gözden kaybolurdu**.(19/24); Siyah burma bıyıkları beyaz teninde **daha bir göz alırdı**.(20/1); Akşam alacakaranlıkla yaklaşır, ezanla başlar ve kuş sesleriyle **son bulurdu**.(20/5); Evlerin tahta kaplamaları dışında, sokakta, sert, yumuşak, kayar gibi

esrarlı adım sesleri yoğun gecenin içinden **akseder**, garip ve isimsiz mırıltılar duyulurdu.(20/18); Kirpiklerimi birbirine iyice yaklaştırır, odadakileri, özellikle babamı **seyrederdim**.(21/6); Düşündü, **tereddüt ediyordu**, **cevap vermedi**.(21/29); Ama ayağımı kaldırmamla merdivenlerde kaybolması **bir oldu**.(22/14); Odada inanılmaz bir fakirlik **hüküm sürüyordu**.(22/18); Bulabildiğim her şeyi tek tek **elden geçirdim**.(22/21); Türlü neden ve rastlantı ile **bir araya gelmişti** bütün bunlar.(22/22); Çevresi kanaviçe işli bir bohçayı **çekip çıkardım**.(22/24); Yıllanyastıklarının fişkinleri yeşilin en güzeliyle **boy atardı**.(23/2); Yarı açılmış yabancı çiçekler, ateş kırmızısı sarı ve mavi **göz alırdı**.(23/3); Her güzel şeyi bana o gösterir veya onun işaretiyle her şey **güzel olurdu**.(23/6); Bu derin zevk sokakta ilk adım sesleri duyulana kadar **devam ederdi**.(23/14); Bahçıvan Mestan ağanın sessiz sedasız sigara sarışına inat, o homurdanır, **kulaklarını tırmalardı insanın**.(23/25); Göze hoş gelmeyen hemen her şey için çamaşırcının kızının gülüşü **örnek gösterilirdi**.(24/3); Bu söz üzerine çarklar **harekete geçecekler** ve artık durmayacaklardı.(24/12); Kim bilir bizim yapmayı kurduğumuz bu makine **Gazi Paşa'nın ne kadar hoşuna giderdi?**(24/14); Devletse **pek heybetli bir adam olmalıydı**.(24/18); Arkadaşım makineyi bana anlatabilmek için pek çok **çaba gösterdi**.(24/23); İnsanlar bu makineye sahip oldukları zaman yüzlerinde o çirkin gülümseme olmaksızın **mutlu olacaklardı**.(24/29); Devlet, herhalde yaptığı makinelerden bir tane de bizim sokağa **hediye eder** ve biz onu arsaya kurardık.(25/12); **Daha yumuşak, daha güzel, daha sevimli bir isim olmalıydı** bu.(25/24); Ve biz onun adından başka gönlümüzün yattığı bir isim **bulamadık** makineye.(25/25); Renkli kalemlerle ne kadar süslenirse süslenin böyle bir planın kâğıt üzerinde çizilerek gönderilmesi **yakışık almazdı**.(25/29); Oysa çok daha sonraları daha kolay başarı göstereceğimiz nice çarpışmalardan biz **yenik çıktık**.(26/12); Üçüncü ayın sonunda, bir sabah yine buluştuk ve malî durumumuzu **gözden geçirdik**.(26/15); Tek tek gözden geçirdiğimiz çehrelerden içimize en çok yatan **Gülüm oldu**.(26/21); Ne var ki engel olamadığım bir kekelemeyle meramımızı bir türlü doğru dürüst **anlatamadım**.(26/29); Bu o kadar karşı çıkılmaz şekilde böyleydi ki, bunun aksini düşünmek **çılgınlık olurdu**.(27/7); Yani herkes birbirini iyice tanır ve **göz kulak olurdu**.(27/9); O bize **vaat etti** ki sırrımızı hiç kimseye söylemeyecek, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı'dan alacak ve bize işlemeyi öğretecektir.(27/17); Biz aşırı ciddiyetimiz, tertemiz ellerimiz ve tozsuz çamursuz kıyafetimizle, -çünkü Gülüm işleme bitene kadar toprakla oynamamızı yasaklamıştı,-

hemen **çevrenin dikkatini çektik.**(27/23); Gülüm günler boyu bize leblebi, suda haşlanmış mısır, koruk suyu **taşıdı durdu.**(28/6); O avuç dolusu para verdiğimiz, göz nuru döküp ortaya çıkardığımız bu canım plâni, tanımadığımız bir adamın eline içimiz sızlayarak **teslim ettik.**(28/10); Çoğu böyle bir paketin devleti memnun edeceğini söyleyip **bizden yana çıktılar.**(28/23); Nihayet adam bu hücumlara dayanamayıp türlü nazla paketi çarpık çurpuk bağlayıp **kabul etti.**(28/25); Ayrıca değil çocuklar ve kızlar, büyükler bile belki onu **bulabilirler** ama oturduğu yere **giremezlerdi.**(28/31); Odada birden olağanüstü bir sessizlik **dikkatimi çekti.**(29/9); Ses "Onu kurtarmalısın" diye **devam etti.**(29/19); Şu kadar **söyleyebilirim**, o gerçekten insandır.(29/23); "Onun suçsuz olduğu muhakkak" diye **cevap verdim.**(30/1); Bu onu kanunlarımızın karşısında **suçsuz kılar mı?**(30/3); Şu anda uygulanan Kanunlar delilden **hareket eder** ve **delile dayalı bir yargıya varır.**(30/7); Peki onu nasıl **kurtarabiliriz?**(30/10); Böyle olunca isminiz ister **ins**, ister **cin**, ister **şeytan olsun.**(30/16); Uzayın bilinmeyen derinliklerinde ve dünya üzerinde ülkeleriniz **olmuş olsun.**(30/17); Siz istediğiniz kadar hayatın insanların tanıdıkları dar sınırlarla çevrili olmadığını **bilmiş olun.**(30/18); Bu böyle bir davada **ne değer taşır?**(30/20); Siz benim yerimde olsanız böyle düşünen bir toplumu nasıl **ikna edersiniz?**(30/21); Söyleyin bana, yerimizde olsaydınız, bu kadar dar hudutlu bir yaratığa **secde eder miydiniz?**(30/24); Bu bakımdan belki sayıca çok ama değerce az dünya topluluğunun bu gaflet içinde oluşları size **hak kazandırmaz.**(31/1); Ülkelerin idareleri için uygulanan yasalar özlerinde insanın uymakla yükümlü olduğu inançtan **uzak olabilirler.**(31/3); İdareciler gurubu, kanun yapıcılar, idare edilenlerden ve gerçeklerden **kopmuş olabilir.**(31/5); Bu yüzden eksik, yetersiz ve yalın kanunların varlığı **yadırganabilir mi?**(31/9); Bu, sizce insanların tümünün basitliğine mi **delâlet eder?**(31/10); İnsanlardan bir grup daima sizin yanınızda ve emrinizde **olagelmıştır.**(31/11); Ertesi günü akıl hastanesinde çocukluk arkadaşımı **ziyaret ettim.**(31/16); O hiç bir şeyin bozamayacağı sükûnetiyle gülümseyerek **kabul etti** beni.(31/17); Özlemek için, hayatın anlamı hatta ta kendisi demek **yanlış mı olur?**(32/8); Sanki uzun gün boyu yalnız özlemenin derin zevkini hissetmek için dükkânının kepenklerini açmış, her tespîh tanesine sabırla **şekil vermiştir.**(32/14); Son yıllar içinde ondan daha önemli bir düşünce **akla gelmiş midir?**(32/22); İnsan orada, her günün her anında o yeni dünyada **teneffüs eder.**(32/26); Oraya ait her şeyi benimsemişim, **kendimden saymışım.**(32/29); Birimiz **söz konusu olursa** sokaktan **söz etmiş oluruz.**(32/31); Ama oradan söz ederken sende sevgi kadar, hatta daha

fazla, **kuşku buluyorum**.(33/3); Sokağımın insanları **kayboluyorlardı**.(33/23); Gözleri, büyülenmiş gibi maddeye dikilmiş, **geçip gidiyorlardı** önümden.(33/23); Lütfen beni **anlamaya çalış**.(33/30); Sen keyfince yaşarken ben nöbet kulübesini hiç, bir an bile **boş bırakmadım**.(34/1); Bunu **yapamazdım** da.(34/2); Görevi ihmalim, bütün itibar ettiğim değerlere **sırt çevirmek olurdu**.(34/3); Eğer ölüm olayı olmamış olsaydı bir süre daha **göğüs gerebilirdim**.(34/7); Oysa şimdi tükendiğimi **hissediyorum**.(34/8); Buysa, üşümek kadar hatta daha fazla **katlaşma hissi veriyor** bana.(34/11); Aralarında bir bağlantı kurmakta **güçlük çekiyorum**.(34/15); Sen sokağımızdan ayrılıp **değişmenin kucağına düştün** çünkü.(34/17); Sen, böylece yaşanması gereken hayat olarak içinde bulunduğun ortamı **kabul ettin**.(34/18); Bu sebepten ilk adımı ve karşılaştığı direnmeyi pek yakından izlemem **mümkün oldu**.(34/23); Büyük tehlikeyi baban **işaret etti** bana.(34/26); Böylesine zor ve karışık meselede çabucak yargıya varmak insanı hatalara **itebilirdi**.(35/2); Değişme neden **düşman olmuş olsun**.(35/12); Dudaklarında buruk bir gülümsemeyle **düşündü kaldı**.(35/16); Kendini güçlükle tuttuğunu **hissediyordum**.(35/18); Elbise, giydirilmesi düşünülen bedene **uygun olmalı**.(35/21); Böyle bir iddia **doğru olamazdı**.(35/29); Öyle olduğu halde sizi bir an haklı **farz edelim**.(35/31); "Gerçi yorgunum" diye **cevap verdi**.(36/5); Bense zayıf **hissediyorum** kendimi.(36/12); Ancak onlar kuvvetlendikçe aralarında **anlaşmazlıklara düştüler**.(36/12); ONLAR bu ilâhî hükme **isyan ettiler**.(36/15); İnsansa bu dünyanın elemanlarından **teşekkül ediyordu**.(36/18); O gün bu gün **sürüp gidiyor** bu çarpışma.(36/21); ONLAR'ı **emri altına aldı**.(36/22); "Her zamanki gibi" diye **cevap verdi**.(37/3); Hiç birimiz hiç bir zaman bölümünde bir önceki anda olduğumuz gibi **olamayız**.(37/5); Öyle **hissettim**.(37/9); Arkadaşımızla her gün bu saatte **sohbet ederiz**.(37/11); Çocukluğunuz beraber geçtiğine göre bu sizin için de hatıraları yeniden **yaşamak olur**.(37/13); Arkadaşım şöyle **cevap verdi**.(37/17); Size bunları anlatmak benim için de **faydalı oluyor**.(37/19); Böylece doktor bey gözden kaçmış bir şey **kalmamış oluyor**.(37/21); Size bir aileden **söz ediyordum**.(37/23); Doğrusu ya o tahtaya sahip olmak için neler **feda etmezdim ki**.(38/11); O zamanlar önemli olan şeyin tahta değil göz olduğunu **düşünemezdim**.(38/15); O an, elimdeki tahtanın sihirli bir güç kazandığını **zannettim**.(39/1); Bu olaydan sonra Kaptanın tahtasına tamahım artarken, beri yandan kendi mütevazı ağacımdan bakmakta **devam ettim**.(39/6); Bütün duyu organlarımız için aynı şey **söylenebilirdi**.(39/11); Tahtamı kıskançlıkla gözlerden **uzak tuttum**.(39/13); Kimse bu mütevazı görünüşlü hayat içinde böyle bir

tahtaya sahip olmadan bu ihtişamı kolaylıkla **keşfedemezdi**.(39/14); Her geçen gün tahtanın deliğinden bakmak benim için **derin bir ihtiyaç oluyordu**.(39/16); Ben yaprakta bizzat hayatı ve bu hayatı mümkün kılan hikmeti **seyrettim**.(39/22); Ben de, bir gözlem defteri tutmaya **karar verdim**.(39/29); Bir çiğ taneciği ne kadar kusursuz anlatılırsa anlatılsın defter üzerinde **bir çiğ tanesi olmaktan çıkıyordu**.(39/31); Bir gün bütün cesaretimi toplayıp Kaptan'a danışmaya **karar verdim**.(40/5); Önceleri **bir anlam veremedim** buna.(40/11); Kaptana şaşkın **bakakaldım**.(40/12); Bunlar belirli bir kesinlikten uzak müphem şeyler **ifade ediyordu** benim için.(40/21); Bu fosil topluluğu ise ancak bir hayatın işareti olmaktan **ileri gidemezdi**.(40/29); Bu yüzden işaretli sayfaların da bir anlamı olamayacağı **kanaatine vardım**.(40/31); **Takdir edersiniz** ki, insan onları **zapt edemezdi**.(40/1); Güçlü olabildimse, zorluklara dayanabildimse, ömrüm her şeye rağmen mutlu geçtiyse bu, âleme elimdeki tahtanın deliğinden bakmamla **mümkün oldu**.(41/10); Bakışları sağlık fıskıran yüzüyle **tezat teşkil ediyordu**.(41/17); İsteddiğiniz gibisini size **yaptırabilirim**.(41/20); İşin sonunda elle tutulur, gözle görülür bir kaatille **karşılaşmayabilirim**.(42/2); Delili bulmak için uzattığım zamana, etkisinden kurtulduğum sokağımız mantığını yeniden kavrayabilmem için **gerek duyuyordum**.(42/4); Geriye dönüş benim için aslında **ilerleyiş oluyordu**.(42/8); Bu arada çocukluk arkadaşımın doktoruyla aramızda sıkı bir dostluk **meydana gelmişti**.(42/9); Gülüm'ün annesi bile beni çok daha önce tanımış olduğu halde ancak yeni yeni **tamışıklık veriyordu**.(42/17); Sokağımızda alışlageldiği gibi Gülüm'den sanki hiç ölmemişçesine **bahsettik**.(42/23); Mezarı sokağımızdan **görülebilirdi**.(42/26); Tehlikeyi kan tükürmeye başladığında **hissettim**.(43/3); O Mülâzım isimli kaatilin evimize muntazaman gelişi içimde **her şeyin yolunda gittiği kanaatini uyandırıyor**.(43/7); Çenesiyle yeniden mezarlığı **işaret etti**.(43/9); Evli **olabilirdim** ve tabîî karım bugünün kadını **olabilirdi**.(43/16); Bu durumda ne **yapabilirdim**.(43/22); Bir tek çare **geliyordu aklıma**, babana gitmek.(43/22); Bu yüzden evimize sık sık gelişini **hoş karşıladım**.(44/4); Ne ben ne de bir başkası böylesine bir adiliği **düşünemez, aklımıza getiremezdik**.(44/5); Baban rahmetli başı önünde uzun uzun **düşündü kaldı**.(44/6); Ayıp değil ya **anlayamamıştım**.(44/9); “Anlayamadığımı biliyorum komşu” diye **cevap verdi**.(44/11); “Eğer bunun mânâsını anlayabilseydin.” sözünün gerisini **getiremedi**.(44/12); Ama o konuşmasını daha **bitirememişti**.(44/25); İsyarla “yani” diye **soracak oldum**.(44/28); Bir rüzgârın esmekte olduğunu **hissetmiyor**

musun?(44/31); Eğer bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar inanç ağırlığına **sahip olabilselerdi.**(45/3); Yaşlı kadın konuşmasına ağlamaklı bir sesle **devam etti.**(45/11); Bütün bu sözler derde **deva olmadı.**(45/12); Onun sevgili ruhunu biran odada, yanbaşımda **hissettim.**(45/17); İkinci bardak ihlamuru içerken **sözü cinayete getirdim.**(45/20); Bu yüzden **suçu oğlanın üzerine atıyorlar.**(45/24); Neden böyle bir şeyi **yapmış olsunlar?**(46/1); Anlatacaklarını anlamamamdan korktuğunu **hissettim.**(46/2); Ayrıca ben, ne kadar elinde **büyümüş olursam olayım** yine de **güvenemezdi.**(46/4); Ve benim sokağımda devlete **güvenilemezdi.**(46/7); Kişilerin birbirlerine güveni pek çok şeyi beraberinde sürükleyerek **kaybolmuştu.**(46/11); Gülüm'ün annesi derinden **iç geçirdi.**(46/16); Yine de **fırsat bulursam** tekrar gelmem için **ısrar etti.**(46/18); Bir an **göz göze geldik.**(46/20); O gün karakola gün batarken **dönebildim.**(46/24); Bulunmamasında yarar olduğu için **önem vermedim.**(46/26); Mümkünse bu gece uğramamı, onunla bir süre ilgilenmemi **rica etti.**(46/30); O, **benim odaya girdiğimin farkına varmadı.**(47/5); Bir süre olduğum yerde kalarak onu **tetkik ettim.**(47/9); O zaman ancak beni **görebildi.**(47/12); Varlığım ONLAR'ı **huzursuz kılıyor.**(47/19); Ellerinden gelebileceklerinin tümü bana **baş eğdiremeyecektir.**(47/21); Ama hiç bir zaman **gafil avlayamıyorlar** beni.(47/23); Yüzündeki o renksizlik, gözlerindeki endişe **kayboluyordu.**(47/26); Gülüm'ün annesini **ziyaret ettim.**(47/28); Pek çok **hayır dua ederdi.**(47/30); "Evet." diye **sözümü kesti.**(48/2); Biz senin sokağımıza sık sık geleceğini **ümit etmiştik.**(48/2); Senin için **ne kaygılar çekmiştim.**(48/4); Ben sen, yapayalnız yadellerdeki seni düşünür, **gözyaşı dökerdim.**(48/6); O günleri tekrar hatırlamak beni **hüzne itiyordu.**(48/8); çoktan, hepsi **toprak oldular.**(48/112); Hayat bizim için de bu hareketini **kaybedecek.**(48/13); Sanki denmek isteniyor ki; zamanımız insanın hayatı, yaşaması gereken hayattan o kadar uzak ve makineye o kadar yakın ki, bir gün bozulacak ve bir hurdalığa **atılverecek.**(48/20); Bir gün o, hiç var olmamışçasına **yok olacak.**(48/23); Daha ilk melodiler çıkar çıkılmaz arkadaşım yemeğini bıraktı, bana **kulak verdi.**(49/4); Bize elinden geldiği kadar **uymaya çalıştı** ama, bizi de **kendine uydurdu.**(49/10); Zaman **hükümünü yürütüyor.**(49/13); Değişiklik, hemen her konuda olduğu gibi insanın içinde kıpırdanan çirkin bir varlığı beslemeyi **hedef almış.**(49/23); Sokağım, bütün hazinelerini işte böyle **arur ediyor.**(50/5); Ayrı bir parlaklıkla **bakar olmuştu.**(50/19); O toprak ki, ekilen hangi tohumu **cevapsız bırakmıştır?**(50/23); Söyle bana, ölüm sonrası hayattan nasıl **ümidini keser** insan?(50/26); İnsan

böylesine bir inanç yoksulluğuyla **yaşayabilir mi?**(50/28); Yaşamaya **devam ederse, insanca olur mu** bu?(50/29); Dudaklarından dökülen son kelimelerin odadaki yankılarına **kulak verdi.**(51/1); "Başka türlü olamazdı ki" diye **cevap verdi.**(51/5); Üstündeki partallar her yanını **örtemezdi.**(51/11); Zaman zaman durur, sepetlerini yere koyar, dakikalar boyu birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle ellerini **seyrederdi.**(51/16); Onları yerden toplamak için **hazır beklerdim.**(51/23); Bazen sokağın herhangi bir noktasında durur, garip bir şiveyle **bir şarkı tuttururdu.**(51/25); Sanırım kaatil maydanozcuydu, pişmanlıkla **aklımı kaybetmiş,** diyar diyar **dolaşır olmuştu.**(52/1); Gülüm yattığı yerden **kulak verir.**(52/12); O çok iyi biliyordu ki kanlı derdine artık Mülâzım da **deva olamaz.**(52/15); Bilincini **kaybetmiş** ama ümidi aksine çoğalmıştı.(52/18); Sağlam bir dalmışçasına sarıldığı ümit onu hâlâ **ayakta tutuyor,** ona **yaşama gücü veriyordu.**(52/19); İnsanın nasibi eğer zehirse, her zerresinin lezzetini **hissetmeli.**(72/29); Bu, teselliden yoksun acı, onun yüzünde en ufak bir isyan **meydana getirmedi.**(53/1); Maydanozcu sokaklarda **aranadursun,** o aradığını mezar ötesinde bulacağından emindi.(53/2); Son günlerinde bizim göremediğimizi görür, bizim duyamadığımızı **duyar oldu.**(53/6); **Hissederdim** ki asıl önemli olan söylediğiydi.(53/11); Sonra ona **hak verdim.**(53/15); Beyaz önlüğü biçimli vücudunda göğüslerini, kalçasını belirtiyor, dizlerinin üstünü hafifçe **açıkta bırakıyordu.**(54/2); İnsan onu çevreye yaydığı bir kokuyla **teneffüs ediyordu.**(54/5); Ancak sesi ve yüz çizgileri heyecanlandığı muhayyileyi **tereddüde itiyordu.**(54/9); Kadının sesi çirkin bir şekilde yırtık, yüzü pek çok kere, ısrarla tekrar edilmiş ve kanıksanmış zevklerle dolu bir hayatın hikâyesini öğünerek **tekrar ediyordu.**(54/11); İnsan bu hayatı **tahmin edebiliyor** ve özellikle kadının konuşmasını duyduktan sonra **sevimli bulmuyordu.**(54/14); Odada bıraktığı parfüm kokusunu bir süre daha **teneffüs ettik.**(54/27); Ben bu hanımın ve benzerlerinin ölümüne **inanabilirim.**(54/29); Yapılan iğne ona pek çabuk **tesir etti.**(55/1); Arkadaşımı yere bir daire çizmeye ve onun içine sığınmaya zorlayan bu tehlikeyi **bilemezlerdi.**(55/7); Başka türlü düşünmemiz de **beklenemezdi,** biz yeni insanlar.(55/9); Türü çiçekler tesadüfen **meydana gelmiş,** günün birinde tesadüf maymunu **insan yapmıştı.**(55/15); Canlı, ille etten kemikten oluşmuş, gözle görülür elle tutulur **olmayabilirdi.**(55/19); Bizimle beraber yanımızda veya içimizde nefes alan diğer bir cins canlının varlığı neden **mümkün olmasındı.**(55/20); ONLAR dünyanın ve bilinmeyen gezegenlerin varlıkları, dünyanın ilk sahipleri **olabilirlerdi.**(55/22); Bunlar **birer tesadüf olamazlardı.**(55/28); Bu kapının yapıldığı

devirlerde herhalde başları şöyle bulutlara uzanmış enine boyuna insanlar **yaşıyor olmalıydı**.(56/5); Küçük beyin yaşını altmış civarında **tahmin ettim**.(56/8); Ama çökmüş, **iki büklüm olmuştu** zavallı.(56/9); **Hissettim** ki, yaşlı hafızasında benimle ilgili hiç bir ize **rastlayamadı**.(56/10); Acaba daha önce **teşerrüf etmiş miydik?**(56/26); İkrâmı teşekkürle **kabul ettim**.(57/3); O odadan çıktıktan sonra artık iyice yıpranmış mobilyayı eski tanıdıklar gibi teker teker **gözden geçirdim**.(57/4); Odaya girişini **hissetmemiştim** bile.(57/15); Dertler de sevinçler de **müşterek oluyordu**.(57/18); Hemen **cevap vermedi**.(57/26); İleri Avrupa'yı **inkâr eder**.(57/29); İkimiz de karşı tarafın fikrinin yanlış olduğuna **iman etmiştik**.(58/2); Dilim döndüğü kadar bu davranışlarının sokağa yapılmış bir ihanet olduğunu **anlatmaya çalıştım**.(58/23); Doğrusu çarpışma **kıran kırana oldu**.(58/25); Çok **zor günler geçirdi** onlar.(58/27); Kadının ne büyük bir güç olduğunu ve onun örtüsünün aynen elektrikteki izole maddesinin eşi olduğunu **bilemiyorlardı**.(59/14); Her halleri ve tutumlarıyla üstlerindeki kaba güçten fırsat buldukça bize **hak veriyorlardı**.(59/20); Devlet örtülerinden sıyrılmalarını isteyince bu yüzden **tereddüt etmediler**.(59/22); Bunu daha geniş, daha sonsuz, daha eksiksiz kadın hürriyetleri **takip edecekti**.(59/29); Onlar erkek safında **görev alacaklar**, her türlü frenleyici inançlardan kurtulacaklardı.(59/30); Sokağımız **Avrupaî bir yükselmenin böylece seyircisi olacaktı**.(60/1); **Pek ateşli bir dinleyici bulamadığı sonucuna varmış olacak**. (60/5); Bunu sizden öncekiler başlattılar, sizler **organize ettiniz**, biz sürdürüyoruz.(60/11); Günümüzde böylesi konular **pek dinleyici bulmuyor** artık.(60/13); Bu yüzden konuşmakta **tereddüt ettim**.(60/14); **Bizim dizlerimizin dermanı kesildi** artık.(60/15); Savunduğumuz fikir öyle doludizgin gitmekte ki, şahsen ben **yetişemiyorum**.(60/16); Şimdi **idrak ediyorum** ki fikirler tuhaf bir yaşama gücüne sahipler.(60/20); Böyle bir ortamda bir oğulun bir anneyi öldürmesi **akla uygun düşmüyor**.(61/7); "Saat 20 ilâ 20.15 arasında kabul ediyoruz." diye **cevap verdim**.(61/19); Gecenin o saatinde türbede olduğu iddiası ise polis gözünde takdir edersiniz ki **hiç bir değer taşımaz**.(61/25); Şaşkınlığımı **belli etmiş olacağım**.(61/28); Oysa onun bu münasebetle yok olması, sokağın geleceği bakımından ne kadar **iyi olurdu**.(62/4); Ah o mezarı bir **yerle bir edebilsem** sokak gözünde.(62/13); Evet o akşam onu takibe **karar vermiştim**.(62/15); **Ümit ediyordum** ki kendi gibi düşünenlerle orada birleşecek ve **bazı kararlar alacaktır**.(62/16); O doğruca namazgâha geçti ve iki saate yakın bir süre **namaz kıldı**.(62/19); "Tabî ki hayır" diye **cevap verdi**.(6229); Bir gün, umulmayan

beklenmeyen bir gün, ölü saydığım tüm değerler yepyeni bir çok şeyle beraber **hortlayacaklarmış gibi geliyor** bana.(63/6); Soruma, yüzüme uzun uzun acıyarak baktıktan sonra **kısa ve küstah bir cevap verdi**.(63/17); Meydana çıkan yeni tanıktan **bahsettim**.(63/27); Kendisine, polis yönünden temize çıktığını **söyleyebilirsiniz**.(64/7); Karara varmakta **güçlük çekiyorum**.(64/14); İnsanlar sokağın bir ucundan girerler, boydan boya sokağı **kat eder** ve çıkarlar.(64/30); O kendi adında, kendini lopluma adanmış bir mücahit **evham ediyor**.(65/6); Ama bu **sadece bir nezaket gülümsemesiymiş gibi geldi** bana.(65/15); **Hissettim** ki bir şey olmuştu.(65/16); Onun bu halini sanırım doktor da **hissetti**.(65/18); Ama hareketlerinden hiç bir şey **belli etmedi**.(65/19); Odada oyalanmak isteyen hemşireye doktor resmî bir dille **teşekkür etti** ve kadın dışarı **çıkarmak zorunda kaldı**.(65/27); Kavağın boyunca **uzadı gitti**.(66/6); Bu düşünceyle erişebildiğim en yüksek noktadan onu **kesip attım**.(66/10); Olayı **unuttum gitti**.(66/13); Belki erişilmenin zorluğu onları gözümde daha da **imrenilir gösteriyordu**.(66/17); Gördüm ki kökünden kestiğim asma, kavağın çatallaştığı noktada **kök salmış**.(66/20); O üzümleri yazık ki **yiyeemedik**.(66/22); Başarısızlığından bizi **sorumlu tuttu**.(66/31); Davranışımız ona **ters geliyordu**.(66/1); Hiç **aklına gelmedi** ki suç izlediği yolda, kavak gövdesinde üzüm yetiştirmeye çalışmaktadır.(67/2); Küçük beyle konuştuklarımızı ona eksiksiz **naklettim**.(67/7); Ona **anlatmaya çalıştım** ki; polis delilden **hareket eder**.(67/9); İlle elle tutulana **değer verme**.(67/11); Nice gerçeklerin, görünenin ötesinde bulunabileceği **inkâr edilemezse** de.(67/12); Evet" diye **cevap verdi**.(67/17); Böyle bir direnme **geri kalalım anlamına gelmez mi?**(68/1); Maddeye hâkimiyet insanı bir cephesiyle **kuvvetli kılar** sadece.(68/5); İnsan kemaline hizmet etmeyen, yaradanı kutlamayan, onu yüceltmeyen hangi bilim **gösterilebilir** ki, insan yararına **olmuş olsun?**(68/10); İleri uygarlık isimli sapıklığı, yığınları felâkete, safahate, inkâra ve kendinden uzaklaşmaya zorlayan o çirkin fikri ille **taklit mi edelim?**(68/12); "Şu bildiğimiz şeytan mı?" diye **alay etti**.(68/28); Ah yıllar sonra, bir gün onun hurafelerdeki yerinden bıkip tekrar karşıma çıkacağına hiç **ihtimal vermezdim**(68/29); Böylece aramızda barınması ve başarı kazanması daha **kolay oluyor**.(69/9); En sakınılması gereken düşmansa, **var olduğu kabul edilmeyendir**.(69/11); Şu anda ONLAR'ın varlıklarıyla **alay ediyorsunuz**.(69/20); Ama yine siz veya sizden sonraki kuşaklar bugünün hurafesi şeytanı, matematik, fizik veya bir başka bilim yardımıyla **ispat edecekler**.(69/21); Bilimin ONLAR'la savaşacağı o büyük günü **görebilecek miyim**,

bilemiyorum.(69/23); Bugünün ses dalgalarını, elektronik mikroskobu bulan, ses duvarını delip geçen insan zekâsı bir gün elbet şeytanı da tesbit edip **ortaya koyacaktır.**(69/24); ONLAR'ın kandırmasından temizlenmiş gerçek düşünce, tesirlerden uzakta düşünme yeteneğine **kavuşabilmiş** insan.(69/29); Arabacının deyiimiyle **nefes etti** imam efendi.(70/13); Ya fikrini **zaptetmiş olsalardı** bu zavallının.(70/26); Ancak onlar konuşma ve hareket yeteneklerini kaybetmedikleri için durumlarını **bilemezler.**(70/29); Buna benzer daha binlerce vak'a **zikredilebilir.**(71/9); Bilmek zorunda olduğumuz gerçekleri adım adım da olsa o **ortaya koyacaktır.**(71/12); İki yüz yıl evvelin adamının radyo dalgaları konusundaki direnmesi, herhalde sizin şu andaki tutumunuzdan pek **farklı olmazdı.**(71/18); Sözüünüz **yarım kalmıştı.**(71/24); "İyi olur" diye **cevap verdi.**(71/27); Doğrusu çocukluğumdan bahsetmek bana **zevk veriyor.**(71/28); İnsan **böylece o günleri tekrar yaşarmış gibi oluyor.**(71/29); Hoşça **vakit geçirirdi.**(72/2); Eğri taşlı mezarlığı, düzgün marul tarhlarını ve kuzumu rahatça **görebilirdim.**(72/13); Ben mağaramda oturur, bütün bunları dikkatle **seyrederdim.**(72/20); Eskiden beri **dikkat etmişimdir.**(73/15); Balon olayı **son ders olmuştur** benim İçin.(73/17); O günden sonra hiçbir kötülüğü **hayal etmemiş.**(73/18); Önce derin bir hazla içimi dolduran bu olay sonra **hiç unutmadığım bir vicdan azabı oldu** benim için.(73/21); Bense inanmak bir yana **alay ediyordum.**(73/29); İçlerinden senin seçtiğin birini yamaçtan **yuvarlayabilirim.**(74/1); Onunla **alay ettim.**(74/6); O anda çocuğun gözünde o kırmızı balona **baha biçilemezdi.**(74/18); En ufak bir esinti ipi kurtaracak ve o temelli **uçup gidecekti.**(74/21); Büyükler, zavallı büyüklerse bütün güçlerine rağmen yeni bir balon vaadinden öte bir şey **yapamıyorlardı.**(74/23); Tahmin ettiğim gibi bir kaç dakika sonra ip kurtuldu ve balon gökyüzünde ufaldı ufaldı, **bir nokta oldu** ve **kayboldu.**(74/24); O an derin bir hasretle içimin yandığını **hissettim.**(74/27); Balon çocuğun elindeyken en azından onu **görebiliyordum.**(74/27); Oysa şimdi o artık bir daha geri dönmeyesiye **yok olmuştu.**(74/28); Çocuk gönlüm o gün o mağarada yok oluşu **idrak etti.**(74/30); Bir an çevremde her şey **yok olacaktı gibi geldi** bana.(74/30); Acaba o da bir balon gibi **uçurecek miydi?**(75/3); Aceleyle **yola çıktım.**(75/5); Bir kırmızı balon gibi **uçup gitmemişti.**(75/9); Balon, **ölüm-süzlüğün garip bir sembolü oldu** bende.(75/13); Bu bir bakıma ona **hastasın demek oluyordu.**(75/21); Oysa bu tutum onun pisikanaliz anlayışına **ters düşüyordu.**(75/21); "Ben de bunu böyle anladım" diye **cevap verdi.**(75/25); Bir

çocuk gözünde sevgililer **yok olmazlar**, çocuk buna **inanamaz**.(75/28); Bütün bu sevgililer **patlayabilirler**, ipleri avucumdan **kurtulabilir** ve tümü **yok olabilirlerdi**.(76/12); Ben teşhisinize rağmen hatta müdahalenize rağmen balon olmakta **devam edeceğim**.(77/7); Bu sözler üzerine doktor **ayağa kalktı**.(77/10); Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu **teslim ediyorum** ve tabii karşılıyorum.(77/22); Bu yüzden **söze karıştım**.(77/29); Uğraşmamızın hedefi **bu olmuş olsun**.(78/6); **Omuz silkti** arkadaşım.(78/7); Benim selâmetim tek başına **söz konusu olamaz**.(78/8); Benim his yapımda bulacağınız her şey **içinde yaşadığım sokağın teşhisi olacaktır**.(78/13); Başıyla sertçe **bir selâm verdi**.(78/20); Küçük beyin ifadesi arkadaşımı **temize çıkarmış** ama, bu basit görünüşlü cinayeti **içinden çıkılmaz bir hale getirmişti**.(78/23); Oysa daha önce her şeyi inceden inceye **tetkik etmiştim**.(78/27); Sokakta hoş bir sessizlik **hüküm sürüyordu**.(79/1); Buna rağmen çevreyi yeniden **gözden geçirdim**.(79/3); Odada, birden sanki pek önemsiz, göze çarpması güç bir şey **eksilmiş gibi geldi** bana.(79/4); Anladım ki kedi, sahibi öldükten sonra artık yaşamamaya **karar vermişti**.(79/20); Sahibi öldüğü için ölmeye kararlı bu sadık hayvan acaba bana **bir ipucu mu vermeye çalışıyordu?**(79/26); Odaya girer girmez ilk sorusu **çocukluk arkadaşımın durumu oldu**.(80/4); **Ummadığı bir cevap verdim**.(80/11); **Haz etmezdim** kendisinden.(80/15); Karışık olduğu için pek **zıddına da gitmezdim**.(80/15); Büyük Rabbim öylesi bir kadından o çocuğu nasıl **halk etti, bilemem**.(80/18); "Tabii" diye **cevap verdi**.(80/22); Birden onun sesi **dikkatimi çekti**.(80/29); Kitabımı kapayıp benimle **konuşmaya koyuldu**.(80/8); İkram ettiğim sigaraya teşekkür ettikten sonra aşağılar bir biçimde sokağı **işaret etti**.(81/8); Hiç kimse hiç bir şeyden **geri kalmıyor**.(81/29); Avrupa ilmi ve medeniyetiyle aydınlanmış bir nesil **hayal etmiştik**.(82/13); Bıraksam daha uzun zaman oğlundan **bahsedecekti**.(82/15); Öteden beri **borç alırlar**.(82/25); Hatta bir gün büyük oğlu gelmişti de oturup **sohbet etmiştik**.(82/29); O da fakirlikten **dem vurmuştu**.(82/230); Paketi bile **tarif etmiştim** ona.(83/4); Kadının eşyalarını yeniden **gözden geçirdim**.(83/9); Her şeyi bir daha **gözden geçirdim**.(83/11); O şey **kaybolmuştu**.(83/12); Bıkmış bir ifadeyle "Kimbilir ne cehennemdedir" diye **cevap verdi**.(83/16); Adam kapı önünde **uzunca bir tereddüt geçirdi**.(83/24); Seri bir hareketle odayı bir anda **gözden geçirdi**.(83/28); Sevimsiz bir samimiyetle "O! Hoş geldin bilâder" diye **yakınlık gösterdi**.(84/2); Bu arada zihninin harıl harıl işlediğini, benim ve yanımdakinin ne maksatla burada bulunduğunu anlamaya çalıştığını **hissedişiyordum**.(84/3); Seni annenin kaatili olarak **tevkif ediyorum**.(84/8); Kapıya

hamle etti ama memurun tabancasıyla **burun buruna geldi**.(84/10); **Cevap vermedi**.(84/14); Konuşmasını bekliyor, hiç bir hareketini **gözden kaçırmıyordum**.(84/16); Sonra ben de oturmak ihtiyacını **hissettim**.(84/18); Terin bütün mesamatımdan fişkırdığımı **hissedişyordum**.(84/23); Ama **onun gözünden kaçmadı** bu durum.(84/25); Bana **ateş etti**.(84/29); En ufak kıpırdanma, **dayanılmaz acılar veriyordu**.(85/3); Sonra yeniden **kaybettim** kendimi.(85/5); İyileşmem **uzun sürdü**.(85/6); Hastanede beni ziyarete gelen şefime ilk sorum **kaatil oldu**.(85/10); Ya şoursuz bir panik içindeydi ya da bir şeyden fevkalâde **bir güven alıyordu**.(85/14); Yattığım yerde uzun uzun durumu **gözden geçirmiştım**.(85/17); "Zahmet etmeyin" diye **karşılık verdi** çocukluk arkadaşım.(85/26); Demek **başaramadım**.(85/29); Kim **haber verdi** size kuzum.(85/29); Doğrusu kaybetmek **çok ağır olacaktı** benim için.(86/5); İnsan beyninde oluşmuş hiç bir fikir **düşünülemez** ki, **yayılmamış olsun**.(86/9); Arkadaşım "Katiyyen" diye **cevap verdi**.(86/15); Ben bu hali şöyle **izah ediyorum**.(86/15); O yaratıkların fikrimizden geçenleri bilmeleri, karsı tarafın haberdar olmasını **mümkün kılıyor**.(86/18); Muaviye, sır kâtibi Ebu Süfyan'a duyulmaması gereken bir emirname kaleme almasını **emreder**.(86/24); İşini bitirdikten sonra konuştuğu dostları, yazdığı devlet sırrını ona **tekrar ederler**.(86/28); Allaha **yemin ederim** ki o ayağı kesik zenci, cindir ve senin ayağını kırdığın sinektir.(87/2); Sihirbaz buna kolayca **cevap verir**.(87/6); Bu defa **cevap veremez** sihirbaz ve şöyle der.(87/8); Sendeki de bilmiyordu, bendeki öğrenemediği için **söyleyemedi** bana ve böylece ben de **bilemedim**.(87/12); Bu olayı siz biliyordunuz, sizdekiler biliyorlardı, bendekiler ve ben de böylece **bilebildim**.(87/14); Siz bütün bu söylediklerimi şaka **kabul edin** doktor bey.(87/15); Bilhassa çalınan paketten bahsederken arkadaşşıma **dikkat ettim**.(87/18); Bu katil **çıldırılmış olmalı**.(87/23); "Bunu ben de anlayamadım" diye **cevap verdim**.(87/27); Arkadaşımın yüzü o yumuşak görünüşünü **kaybetmişti**.(87/27); "Yazık ki doktor bey" diye **devam etti** konuşmasına.(88/1); Alıştığımız sohbetimize bir süre **ara vereceğiz**.(88/1); Çocukluk arkadaşım ilk defa bu şekilde **çıkıyordu karşımıza**.(88/4); Olay sokağımıza yeni taşınmış, kendinden birkaç yaş büyük bir çocukla **aralarında geçmişti**.(88/7); İşte o zaman çocukluk arkadaşım ona doğru **bir adım attı**.(89/12); Sen de biz de erkek olarak **sözümüzü tutmalıyız**.(89/14); Tam **alay edecektik** ki hayretle duraladık.(89/21); Sen söz verdiğin için **ateş ettin**.(89/25); "Tabii" diye **cevap verdim**.(90/6); Karargâh **benim evim olacaktı**.(90/9); O gece geç vakte kadar oturup durumu yeniden **gözden**

geçirdik.(90/10); "Yine mi?" **diyecek oldum.**(90/15); Orada insanlar **bir milletin ve insanlığın mukadderatıyla oynanan oyunun seyircisi ve aktörü oldular.**(90/16); Oradan bahsetmemek **insanın kendini görmezden gelmesi anlamını taşımaz mı?**(90/22); Kabir güleç yüzlü bir dede görünüşünde **yaşamaya katılmıştı.**(91/13); Çocuk hafızamıza emanet edilen bu hikâye bizde **dal budak salar**, bir hac yolculuğunun kaç yenmemiş lokma, kaç frenlenmiş zevke mukabil olduğunu düşünürdük.(91/29); Biri şu ya da bu sebeple bu çizgiden şaşsa bir yetişkinin ikaz eden sesi hafifçe **kulağından tutar** ve görmezden geldiği yolu gösterirdi.(92/8); Ne olur ondan **isteyiver.**(92/18); Onun bana yardım edeceğinden emin, içim **neşe dolardı.**(92/18); Sade ihramı **ahkoymuş** kendine.(92/30); Çileli ömrü o gözyaşlarıyla yıkayıp onu **pîr-i pak etmiş.**(93/6); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine **yemin etmişler** ki eskici dede orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); Şu var ki dede, o vermeği almanın üzerinde yaşamış insan, bu hediyemi **karşılıksız bırakmadı**, içim derin bir ferahlıkla kabardı.(93/13); Otuz yıl sonra çocukluk itikadım tekrar **içime düştü**, ölümün bir son değil bir geçiş, engin ve sonsuz bir ömre geçiş olduğunu yeniden düşündüm.(93/16); Sokağı arkadaşımın anladığı mânâda ilk defa **idrak eder gibi oldum.**(93/20); Yazık ki bütün aramalarım **boşa çıktı.**(94/1); Ama bu rüzgârdan da **olabilirdi.**(94/3); Gösterdiği ilgi için kendisine **teşekkür ettim.**(94/8); Ne var ki bu iyi özelliklerini kotu bir maksada **hizmetkâr kıldı.**(94/17); Toplum yepyeni bir çehreye kavuşmalı, tam bir modern görünüşe **sahip olmalıydı.**(94/26); Pek çoğu bu gerçekleri **görmezden geldiler.**(94/31); Davranışlarının bir vatan hainliği olduğunu düşünmeden **direnişe geçtiler.**(95/1); Din adamı susturulmuş, yok edilme tehlikesiyle **karşı karşıya bırakılmıştı.**(95/11); Bu fikirden hareket edilerek zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından seçildi ve açlığa **mahkûm edildi.**(95/14); Böylece camiin fonksiyoner niteliği kolayca **sıfıra indirildi.**(95/19); Bir taraftan kazılmış ve o kazılan yere bir gül fidanı **dikilivermiş.**(95/30); **Israr edemiyorsunuz.**(96/5); Ve evliya yirminci yüzyıla, bütün, inkılaplara, bütün iyi ve ileri fikirlere rağmen bu sokakta, bu yurttta **yaşamakta devam ediyor.**(96/5); Her değişmeyi yeşil parmaklıklar ardından seyreden o uğursuz varlık da **yaşamakta devam edecek.**(96/10); Ben asıl diğerinin kaatil olmuş olmasını **temenni ederdim.**(96/17); Tehlike karşısında bir kenara çekilir, **bizi sokmayan yılan bin yaşasın gibi lâflar ederler.**(96/21); Karşı fikre de sahip olsa o bu bakımdan **takdire değerdi.**(96/26); Yüz yüze konuşmamız **birkaç**

nezaket konuşmasını geçmedi.(96/27); Ayrıca inandığı şeyleri öz hayatına kıyasıyla **tatbik etmişti.**(96/30); Böyle bir düzen Avrupa açısından bakınca ne **ifade ederdi?**(97/18); Bir bakıma onun dönüşü beni **memnun ediyor.**(97/26); "Hayır" diye **cevap verdi.**(97/30); Ben hiç bir zaman böylesine anlamsız bir şey için bol vakte **sahip olmadım.**(97/30); O karanlıkların adamlarıyla, gerçek pırl pırl gözlerimin önündeyken **konuşamaz, kulak veremezdim** onlara.(97/31); **Tereddüt ediyordu.**(98/4); Korkuysa kişi hayatını sınırlar ve onu **verimsiz kılar.**(98/11); Yeni hamleler ihtiyacını **duymaz olur.**(98/13); Böyle kişilerden oluşan bir toplum da hareket kabiliyetini ve esnekliğini **kaybeder.**(98/14); **Dumura uğrar,** yozlaşır ve **yok olur.**(98/15); **Kusuruma bakmayın.**(98/20); Size nasıl **yardımcı olabilirim?**(98/21); "Bir şekilde" diye **cevap verdim.**(98/23); Bu sebeple olay sokağımızda **yankılar yaptı.**(99/2); Çoğunluğun inandığı ne kadar mantıksız da olsa bayağı **tesir altında kalıyor** insan.(99/6); Düşünün ben bile dün gece o evde ışık gördüğümü **zannettim** bir an.(99/7); Dedem onu Suriye taraflarından almış, bana oyun arkadaşı olsun diye babama **hediye etmiş.**(99/16); Hatta birçok konularda benden daha salahiyyetliydi **diyebilirim.**(99/21); Yetişkin bir genç kız olunca büyüklerim onu evlendirmek için çok **çaba harcadılar.**(99/25); Ama bir türlü **ikna edemediler.**(99/26); Bazen böyle bir güzelliğin, bu renkte bir deri içinde meydana gelişine **akıl erdiremezdim.**(99/28); Şu var ki bu konuda konuşmama hiç bir zaman **izin vermezdi.**(100/2); Böyle anlarda onu tamamen yabancılaşmış **hissederdim.**(100/4); Ölümünden birkaç ay öncesine kadar herşey **yolunda gitmişti.**(100/8); Böylece her hareketini gözlüyor ve bundan **derin bir zevk alıyordum.**(100/19); Karşı komşuya, şu öldürülen hanımın evine o günlerde pek sık **gider olmuştu.**(100/20); Zaman zaman o da bize **misafir gelir,** dadımın odasına **kapanırlar,** saatlerce **çıkamazlardı.**(100/22); Böyle anlarda sabrımın taşacağını **hisseder,** sokağa fırlar, saatlerce dolaşır eve yorgun argın dönerdim.(100/26); Bir an bakışlarımı üzerimde **hissettim.**(100/30); **Göz göze geldik.**(100/31); Sesimin yüklü olduğu mânâ **dikkatini çekti.**(101/9); Zorla **hâkim olabildim** kendime.(101/12); Şu var ki, sizin nazarınızda ben hiç bir zaman **gerçek bir insan olmadım.**(101/16); Bilerek ya da bilmeyerek yaptığım büyük hataları da bu yüzden **görmezden geldiniz** ve **affettiniz.**(101/17); Bir kediye, bir kuşa, bir sevimli köpeğe gösterilen bir ilgiydi bana **reva gördüğünüz.**(101/20); Bir siz **üzüntümün farkına varır,** sebebini sorardınız.(101/21); Sevgisi de, azarı da **içini ısıtırdı insanın.**(102/4); Esir tüccarlarının elinde tabî **ızdırıplı bir hayat geçirdim.**(102/5); Büyük bey **satın aldı**

sonra beni.(102/8); Şöyle **rivayet ederler**.(102/22); Bundan sonra demiş taptığınız bütün putlardan **vazgeçin** ve benden isteyin istediğinizi.(103/4); Kopardığım bu kıl sizin aranızda beni **temsil edecektir**.(103/5); Onu gemiye götürmek **muhafızların dikkatini çekebilirmiş**.(103/7); Bu yüzden sadece bir parçasını kesip beraberlerinde getirmeleri **olmuş mümkün**.(103/8); Zaten başka ne **yapabilirdim** ki.(103/24); Yıllardır içimi yakan isteğime ancak böyle **kavuşabilirdim**.(103/28); Sonunda dayanamayıp gittim, **kapısını çaldım**.(104/11); **Cevap vermedi**.(104/11); Sonra bir şey **dikkatimi çekti**.(104/15); Bu haliyle ona ancak esmer **denebilirdi**.(104/16); Hemen bekçiye **haber saldım**.(104/18); Uzun araştırmalardan sonra nefes darlığı dediler ve gömülmesine **ruhsat verdiler**.(104/19); Dikkatimi çeken bir kaç şey vardı, **izah edemiyorum**.(104/25); Muska **kaybolmuştu**, rengi garip bir şekilde beyazlamıştı, penceresi açıktı, oysa o çok üşür en sıcak günlerde bile penceresi açık **yatamazdı**.(104/26); Düşündüklerimi polislere söylemekte **tereddüt etmedim**.(104/31); Bu saydıklarım ne **ifade ederdi** ki.(105/1); O günden sonra o odaya hiç **el sürmedim**.(105/5); "Zannediyorum" diye **cevap verdim**.(105/19); Yalnız bir soruya **cevap veriniz**.(105/20); Bana kırlentin üzerindeki yırtıkları **tarif edebilir misiniz?**(105/20); "Tahmin edebiliyorum" diye **cevap verdi**.(105/27); **Cevap veremedi** bir süre.(106/4); İsyarla titreyen sesi kullanacağı kelimeleri bulmakta **güçlük çekiyordu**.(106/6); Bu sonucu **tahmin etmiştim**.(106/12); Olaylar zihnimde geliyor ve **açıklık kazanıyordu**.(106/13); **Hissediordum** ki iş bu kadarla bitmeyecekti.(106/15); O gösterdiğim karttan çok boyuma, vücut yapıma **dikkat etti**.(106/25); Gelişinizden pek **memnun oldum**.(107/7); Hay Allah, size bir kahve pişirmeyi bile **akıl edemedim**.(107/7); Yo **itiraz etmeyin**, kahveniz nasıl olsun?(107/9); Eğer beni memnun etmek istiyorsa, duyduğu ve bildiği şeyleri söylemesini **rica ettim**.(107/9); Sanırsınız kî her geçişte sizden **hesap sorarlar**.(107/16); Onlara baktıkça garip bir şekilde suçlu **hissedersiniz** kendinizi.(107/18); Sana ne, ne yaparsam yaparım diye haykırmamak için **kendinizi zor tutarsınız**.(107/28); O da beni gezip eğleneyim, günümü gün edeyim diye **teşvik eder dururdu**.(108/5); Bana aralarında hissî bir bağ **varmış gibi gelirdi**.(108/10); "Gönül bu" diye **cevap verdi**(108/18); "Onlar böyle bir şeye **engel olmazlar mıydı?**(108/21); Tuhaftır, o da annesi gibi nedense gece gidip gelmeyi **tercih ederdi**.(108/28); Oysa siz de bazı şeyleri dikkatle **takip etmişsiniz**.(109/2); "Ah" diye **göğüs geçirdi**.(109/4); Hele benim gibi **saf ve beceriksiz olursa**.(109/5); Hedefime ağır ağır yaklaştığımı **hissediordum**.(109/8); Bana **zorluk**

veriyordu.(109/10); Arkadaşım **akşam namazını kılıyordu.**(109/11); Böylece **üç kişi olduk** masada.(109/14); Doktor dadının ölüm olayıyla **yakından ilgilendi.**(109/16); **Buna benzer ölümler ve bunların meydana geliş sebepleri konulu bir konferans çekti.**(109/17); Doktora bir fırsatta sözü bu konu üzerinde uzatmasını **işaret ettim.**(109/22); "Afedersiniz" diye konuşmasına **devam etti.**(109/27); Cinayet lâfı **asabımı bozuyor** da.(109/28); Zaten bu da **bir bakıma cinayetten bahsetmek demek oluyor**, ama dolaylı olarak.(110/6); Vücutta hücre nasıl bağımsız bir varlıksa, nasıl ezeli denge kanununa göre o vücutsuz, vücut **onsuz olamazsa**, benim sokağım da odur dünya için.(110/19); Sizin sokakta birinin başının ağrması Ford'un otomobil üretimine **etki ediyor.**(110/26); Nasıl ki toplumda kabul edilmiş bazı fikirler aynı açıdan bakıldığı için **doğru intibamı verir.**(111/4); Anlatmak için zamana **ihtiyaç duyusunuz**, söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu söylüyor bana.(111/7); Çok büyük bir ihtimalle o gün bu andaki istihzanızı **arayacak duruma geleceğim.**(111/11); Eğer sizde ikaz ettiğim tehlikeden ufak bir iz kalırsa ve bir an onun üzerinde düşünürseniz, bu **ömrümü verdiğim savaşın bir mükâfatı olacaktır.**(111/14); Omuzlarını kaldırarak arkadaşım, "İdealistlikten ne murat ettiğinizi bilmiyorum" diye **cevap verdi.**(111/21); İnsanlar nedense kelimeleri pek **hor kullanırlar.**(111/24); Bakarsınız, türlü ihtimamla sarf edilmesi gereken bir kelime, olur olmaz yerde sık sık kullanılmaktan yıpranır, eğrilir, büzülür, **liğme liğme olur.**(111/25); Onun bu zavallı ve aciz durumu **rahatsız eder** insanı.(111/29); Yerli veya yersiz çok ya da az demeden tam bir düşüncesizlikle İnsan ağızlarında **sakız olur**, çiğnenir lâflar.(112/2); **Hafif bir kahkaha attı** doktor.(112/7); "insanların bu en yaygın' anlaşma aracına **ambargo koymuş olmaz mısınız?**(112/8); Öyleyse birbirini anlamak isteyen iki insanın önce sözler konusunda bir anlaşmaya varmaları **yanlış olmaz.**(112/15); Rengi **bembeyaz kesilmişti.**(112/21); Hafif bir ağız kıpırtısıyla görünmeyen bir varlığa bir şeyler söylediğini **fark ettim.**(112/21); **Sağ kalırsak** görüşeceğiz.(112/28); Bu yüzden gitmene **izin veremem** senin.(113/2); Bu sözler üzerine kelimeler **boğazıma dizildi, itiraz edemedim.**(113/10); Doktora bir süre **cevap vermedim.**(113/15); Cevap vermekte **tereddüt ediyordum.**(113/18); Bunların bir bölümüne Cinler ismi verilmesi **mantığa ters düşmüyor.**(113/25); **Tevil etmeyiniz.**(113/27); Onlar daha insanlar yokken yer yüzünde vardılar, halen varlar ve var olmakta **devam edecekler.**(113/30); Bir an **kabul edelim** ki yeryüzünde Cinler vardır.(114/3); Bütün bunların söz konusu cinayete ne ilgisi **olabilir?**(114/5); Onun sağ salim geri dönmesini **temenni edelim.**(114/10); O zaman

ONLAR'ı ve ONLAR'ın hayat hikâyelerini daha yetkili bir ağızdan dinlemeniz **mümkün olur.**(114/11); Sadece bir siyah köpek çevremizde **dolanıp duruyor, eksik olmasın.**(114/23); O da olmasa pek yalnız **hissedeceğiz** kendimizi.(114/25); Yardımcımın hattın öbür ucunda ne hâle geldiğini bakmadan **görebiliyordum.**(114/27); Ahizeyi kapadıktan sonra doktorla **göz göze geldik.**(115/1); Bu gece eğer **benimle olursanız**, sabaha kadar buna **vaktiniz olacak.**(115/3); "Evet niyetliyim" diye **cevap verdi.**(115/5); Olay tahmin ettiğiniz şekilde geçmese de vaktim yine **boş geçirilmiş sayılmaz.**(115/6); Onların davranışlarım kontrol ve **mümkün olursa** bir sonuca varmak zevk benim için.(115/8); Asrımız ruh hastalıklarının artışı bakımından **önde geliyor.**(115/9); Hele diğer ülkelerle yakınlaşmamız arttıkça, hergün bunun değişik şekillerine **şahit oluyoruz.**(115/11); Arkadaşınızda ve sizde gördüğüm davranışlara bakarak sizi kolaylıkla **bir kategoriye sokarım.**(115/12); Kendimi henüz formunda **hissetmiyorum.**(115/20); Size bu gece ihtiyacım **olabilir.**(115/21); Silâhı belindeyken insan kendini daha rahat **hisseder.**(115/25); "Herhangi bir yerden gelebilecek bir tehlikeye karşı tabî" diye **cevap verdi.**(115/30); Bu yüzden seni silâh taşımaktan **men ediyorum.**(116/3); Bu garantiye rağmen silâh size niçin emniyet hissi **vermiş olsun?**(116/3); Devletin verdiği garantiye **güvenemiyorum**, herhalde.(116/6); Doktorla vedalaştıktan sonra raporumu **tanzim ettim.**(118/28); Özellikle arkadaşım için **endişe ediyordum.**(119/9); Zihnimde gelişen şekle **uygun düşüyordu** bu düşünce.(119/16); "Basitti" diye **cevap verdim.**(119/28); Küçük bey son ziyaretimde **dikkatimi** kadının ölümüne **çekmeğe çalıştı.**(119/28); O anda beni odaya sürüklemek ve bir başka şey göstermek azminde olduğunu **hissettim.**(120/6); Bu şekle göre Küçük bey kaatile bilmediğim bir sebepten ötürü **yataklık yapıyordu.**(120/20); Kaatil bir şeyden ötürü Küçük beyi **elinde tutuyordu.**(120/25); Ülkemizde, özellikle yaşadığımız asırda böyle bir inanç **gülünç olmaz mı?**(121/20); Türlü faktörleri emri altına alabilen insan veya insanlar bu güçleri kişi veya toplum zararına yöneltebilecek bir bilgiye neden **sahip olmuş olmasınlar** ve böyle bir bilginin varlığı neden **inanılmaz olsun?**(121/26); Bir tıp adamı olarak bana hangi organımızı bütün fonksiyonları ile tanıdığınızı **söyleyebilirsiniz?**(122/1); Neden doktor size hiç de yakışmayan kör bir taassupla bazı deyimleri **saf dışı bırakıyorsunuz?**(122/7); Yalnızca Allah'ı idrake çalışmak bile **ne zahmetler yükler** insana.(122/17); Belki Allah'ı idrak etmek de **işinize gelmez.**(122/20); Bu **ağır gelir** size.(122/23); Duymamak için **kulaklarınızı tıkar**, görmemek için **gözlerinizi**

uzaklarda bir noktaya **dikersiniz**.(122/25); Bir canlı, sadece mekanizmasının çalışması, nazlı bir çiçek, istihsal edebileceğiniz bir madde için **alâkadar eder** sizi.(122/29); Siz sonsuzluklar ve tarifsiz güzellikler mahşeri Allah yolu içinde mutlak özgürlüğü **bilemezsiniz**.(122/4); Mümkünse ben dönene kadar gelen telefonları **zapt ediniz**.(123/13); Arkadaşımın annesinden başlayarak çalışmalarımı elimden geldiği kadar açıkça **izah ettim**.(123/23); İkinci ölüm sizin yetersizliğinizden **meydana gelmiş**, sizin yüzünüzden bir hayat sönmüştür.(123/27); **Temenni edelim** ki aynı yetersizliği yeni görevinizde de **göstermemiş olun**.(123/30); Bu sözler üzerine hiddetten kıpkırmızı kesildiğimi **hissettim**.(124/1); Onlarda gördüğüm bir şey cevap vermekten **alkoydu** beni.(124/3); Onbeş gün görevden **affediyorum**.(124/7); **İçimden** verilen zarfı yırtıp atmak ve görevden hemen ayrılmak **geliyordu**.(124/12); Olay aydınlandıktan sonra kimsenin itiraz edebileceği bir nokta **olamaz**.(124/21); Ama başaramazsanız, korkarım bu zatların ikimizden de alacakları hınç hiç de **küçümsenir olmayacaktır**.(124/22); Tam onbeş günüm vardı ve bu süre bana **yeter gözüküyordu**.(124/25); Aynı anda tabancamı çekmemle kendimi yan tarafa atmam **bir oldu**.(124/30); Saatlerce şu sorulara **cevap aradım**.(125/5); Sonra elbisemle uzandığım yatağında **uyuyakalmışım**.(125/9); Sonra çoğaldı eller, dört bir yandan **saldırıya geçtiler**.(125/12); Daha gözlerimi açar açmaz zihnim kaldığı yerden konuyu yeniden **ele aldı**.(125/15); Benim dairemi aramışlardı, öyleyse bir şeyin bende olduğunu **zannediyorlardı**.(125/17); Duruma **hâkim olabilirdim**.(125/28); Rastladığım ilk lokantada karnımı iyice doyurdum ve konağa doğru **yola çıktım**.(125/31); Kendimi **Küçük beyin yerine koydum** ve bütün binayı **zihnimden geçirdim**.(126/11); Sarnıç bileziğinin bulunması gereken yerde, malta taşları aynı düzgünlükte **devam ediyordu**.(126/23); O şaheser sarnıç bileziği **yok olmuştu**.(126/24); Dört malta taşı karesinin meydana getirdiği parçanın rengi diğerlerinden hafifçe **değişik göründü** bana.(126/26); Çıkırığa bağlı ip su içinde **kayboluyordu**.(127/9); Çıkırığı ağırca **çekmeye çalıştım**.(127/10); Çıkırığı çekmekte **devam ettim**.(127/13); Böylece kapak tamamen **açılmış oldu**.(127/13); Kısa sürede **kendine geldi**.(128/7); Doğrusu artık sizden **ümidimi kesmiştim**.(128/9); Onu bulan her şeye **hâkim olacaktır**.(128/18); Diğeriyse, “evet ama” diye **cevap veriyordu**.(128/18); Aranılan şeyin konakta olması ne **ifade eder?**(128/19); **Öbürünün emrinden çıkamaz**.(128/20); **Bu zavallı aptalın haddine mi düşmüş** buradan ayrılıp konağa gitmek.(128/22); O iki kişi bu ve buna benzer sözlerle benimle **alay edip durdular**.(128/26); O anda **şüphe ettim**

sizden.(128/28); Bu düşüncenin renkli hayalleriyle **yola çıktım**.(129/3); Fevkalâde bir sezgi sanki **yol gösteriyordu** bana.(129/4); Taşlığa girdiğimde birden **hücuma uğradım**.(129/7); Direnmeye çalıştım ve başıma inen bir darbeyle **kaybettim** kendimi.(129/8); Sadece şu karşıdaki büyük heykelin gözlerinden sanki esrarlı bir ışık taşıyor ve **aydınlık veriyordu**.(129/10); **Secde ettirdi** ve o durumda yere sıkıca bağladı.(129/15); **Türlü sapık düşüncelerin etkisi altına giriyordum**.(129/21); Seni görevlendirdiğim için zaman zaman **pişman oluyorum**.(129/28); Yine on beş gün var ki, **kurban sunmadın** bana.(129/29); Bu onların bize yaklaşımları **anlamını taşır**.(130/31); Onları düşünmekten **alhkoyunuz**.(131/1); **Tefekkür etmemeliler**.(131/2); Böylece bu kelimesiz konuşma **sona erdi**.(131/7); Ve ben bu iğrenç yüzle **karşı karşıya kaldım**.(131/8); Sonra heykel saatler boyu türlü vesveselerle **işkence etti** bana.(131/9); Önceleri onu basit bir kukla **zannettim**.(131/10); Ama **dikkat ettim**.(131/11); İşte o zaman gerçekten **dehşete kapıldım**.(131/14); Eğer kısa zamanda bu korkuyu **yok edemezsem** onun kötü bir duruma düşeceğini **hissettim**.(131/17); Sonra sevinçle **hafif bir çılgılık attım**.(131/26); Görülmemiş kalınlıkta bir kıl şeytan heykelinin tek boynuzunu **teşkil ediyordu**.(131/26); İfritin kılını elime alır almaz içime türlü düşünceler **akın etti**.(131/31); Avucumda sıkıca kavradığım büyüden yayılan buna benzer türlü vesveseler içimde **boy atıyorlar**.(132/8); Düşüncemde renkli hayaller **şekil kazanıyorlardı**.(132/9); Şu kadar yıllık şerefli geçmişime, babama, dedelerime, inancıma, arkadaşşıma ve mesleğime **ihamet mi edecektim?**(132/15); Hisler yanıp biten kılla beraber zayıfladılar ve **yok oldular**.(132/20); “Tam on ikide burada olacaklar” diye **cevap verdi**.(132/26); Siz doktor, içinizde hala bu oyuna devam etmek gibi bir istek **hissediyor musunuz?**(132/28); Tapınağın bulunamayacağından o kadar emindiler ki esirlerinin bağlarını kontrol lüzumunu **hissetmediler** bile.(133/12); Bize **cevap ver** ey mabut.(133/20); Bir süre heykelden **cevap beklediler**.(133/22); İkisi de **secde etmiş**, bir süre beklediler.(133/29); Her yudumda heykeli **methettiler** ya da insanı aşağıladılar.(134/5); Dönerek kurbanına **yaklaşmaya başladı**.(134/12); Kadın ve erkek orta yerde **ayakta duruyorlar**; şaşkın, heykele ve çevresindekilere bakıyorlardı.(134/20); İçlerinde kendini ilk toplayan **katil oldu**.(134/22); Tapınağın **tecavüze uğradı**.(134/23); Şunları **kahret**.(134/24); Senin hoşnutluğunu kazanmak için insana ve insanlığa **ihamet ettim**.(134/26); Durumu anlamakta **güçlük çekiyordu**.(135/12); Ben bütün bunları **mabutların emirleri saydım**.(135/18); Severek, isteyerek **yerine getirdim**.(135/19);

Kötülüğün en akla gelmezini istedi benden, bir an bile duraksamadan **yerine getirdim** bu buyrukları.(135/23); İçine düştüğü durum onca o kadar inanılmaz bir şeydi ki, kelepçelerin bileklerine geçtiğini **fark etmedi** bile ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örtterek onları dışarı çıkarmalarını söyledim.(135/26); Sarmışta doktor ve ben **yalnız kaldık**.(135/30); O esrarlı hava **yok olmuştu**.(136/3); Buraya getirildiğimde duyduğum o dehşet hissi tamamen **yok oldu**.(136/5); Onların, arkadaşınızın bulunduğu yer konusunda bir bilgileri olması **akla uygun düşüyor**.(136/16); Sonra şu sözleri **ilave ettim**.(136/20); Hepsine teşekkür ettikten sonra arabayı **hareket ettirdim**.(136/23); Ömrümde ilk defa **kanuni olmayan bir karar almıştım**.(136/24); Size kızmıyorum ve **kin beslemiyorum**, belki acıyorum size.(137/22); Bu sözlerden sonra bileklerime kelepçe taktılar, silahımı aldılar ve tevkifhaneye doğru **yola çıktık**.(138/3); Konuşmayı hemen hiç sevmediği her halinden belli bu insanı bu kadar da olsa konuşturabilmek benim için gerçekten **bir başarı oldu**.(137/4); Hak verirsiniz ki yarım bırakamazdım bu hikâyeyi, sonunu **dinlemeliydim**.(139/22); Aslında bu olaydan hiç **bahsetmemeliydim**.(140/3); O an bu olayı yakından incelemeye ve sonunu bulup çıkarmaya **karar verdim**.(140/4); **Aklıma** komiserin çocukluk arkadaşı **geldi**.(140/7); Evini bulmam **zor olmadı**.(140/8); Kimse **cevap vermedi**.(140/9); Ertesi günü ilk işim gazete arşivlerini **karıştırmak oldu**.(140/16); Yazık ki basında bu olaya pek az **yer verilmişti**.(140/17); Ona durumu anlattım ve bana yardımcı olmasını **rica ettim**.(140/24); Kendisinden bana onu ve onun ölümünü anlatmasını **rica ettim**.(140/28); İlerlemiş miyop, alnında derin kırışıklıklar **meydana getirmişti**.(140/31); Sebebi hala **anlaşılamamıştır**.(141/4); Üçü de hırsızlıktan **hüküm giymişlerdi**.(141/12); **Yer gösterdim** ve oturmasını söyledim.(141/27); Onun kılına gayri kimse **dokunamazdı**.(142/17); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını **iddia etmiş**.(142/22); **Israr ettim**.(143/6); Tam anlatmaya **razı olmuştu** ki nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez hastalandı.(143/6); **Haber verdik**.(143/8); **Yaman bir ay olacaktı** bu onun için.(143/12); Veremdim ben de, idareden onlara **müdara etmiyordum**.(143/14); Onun sabah namazı kılmak için abdest almaya kalktığında ben **kararımı verdim**.(143/24); Gık bile **diyemedi**.(143/30); Bu şaşkın halim **müdür beyin gözünden kaçmadı**.(144/18); Gözlerinin içine dimdik bakıp “Gardrop dostumdur” diye **cevap verdim**.(144/31); Ben de sizi şey **zannetmiştim**.(145/3); Kendisinden şüphelenmeme **alınmış gözüktü**.(145/14); Gerçek insanı ümit, iman, heyecan **meydana getirir**.(146/12);

Vicdansız ilim, imansız çaba **ruhun ölümü anlamını taşır**.(146/15); Böylece hikâyenin sonunu öğrenmem **mümkün olur**.(146/28); **Ülkemin önderliğinde olacak** bu.(147/6); İnsan hayatını, dünya hayatı içine hapseden kısır ve hayvani düşünce **yok olacak**.(147/14); İnsan ölümsüzlüğü, sonsuz hayatı **teneffüs edecek**.(147/15); İstedığimi ifadede **güçlük çektim**.(147/24); ONLAR **ne oldular?**(147/25); Komiser **sözümü kesti**.(148/4); “Nasıl böyle bir şey söyleyebiliyorsunuz? diye **isyan ettim**.(148/14); Lütfen **yanlış anlamayın** beni, ama söylenmiş bütün söylenmesi gerekenler.(148/23); Uzun düşüncelerden sonra **aklıma** onlarla beraber çalışan doktor **geldi**.(148/26); O beni **aydınlatabilirdi**.(148/27); Bu ümitle **yola çıktım**.(148/27); Bu defa gözlerindeki dalgın ifade **kayboldu**.(149/3); Konuşmama ”O sağ olmalıydı” diye **devam ettim**.(149/4); Düşündüm ki belki bana **yardımcı olursunuz** da hikâyeyi **tamamlayabilirim**.(149/7); Yoksa sizin, özellikle bir ruh doktorunun anlamaması **söz konusu olamaz**.(149/11); Ya da son şöyle ya da böyle **olabilir**.(149/23); Gerçek son, **hoşlanılmayan bir son olabilir**.(149/25); Mesela, katilin bildiklerini söylememesi için yine ONLAR tarafından öldürüldüğünü, dadının sahip olduğu ifritin kılı için, yaşlı kadının son zamanlardaki tutumu yüzünden yok edildiğini **düşünebilir** insan.(149/26); Hoşuma gitmemesine rağmen bunu böyle **kabul edelim**.(150/1); Sonra şöyle **cevap verdi**.(150/3); Ben size ondan dinlediklerimin özetini **nakledeceğim**.(150/4); Ancak bu ulaştıkları güç **sarhoş etti** onları.(150/13); Aralarında bizim ileri dediğimiz medeniyetimizin bile hayal edemeyeceği çatışmalar **meydana geldi**.(150/14); İnsanın dünyayı teşkil eden elemanlardan yaratılması ve buna rağmen ONLAR’a üstün kılınması **isyan ettirdi** ONLAR’ı .(150/18); Öyleyse ONLAR buna **mani olmalılar**, insanı mutlu kılacak ve yükseltecek bu yoldan, insanı saptırmalıydı.(150/23); Yaradan, sayısı belirsiz elçiler göndererek insanı **uyarmaya çalıştı**.(150/27); Roma türlü uğraşılardan onu **kabul etti** ve ona uydu.(151/3); Bu yüzden Roma, noksanlıkları Eski Yunan’dan **tamamlamaya çalıştı**.(151/9); Garp bu yüzden **eski Yunan’a bağlanmak, onu yüceltmek ve maddeyi esas almak durumuna geldi**.(151/11); Yer yuvarlağın güneşin bir peyki olduğunu ispat, **Avrupa dinine inen ilk balta oldu**.(151/23); **Dünya definesini delen üç bıçak oldu** bu üç adam.(151/28); Sakat ayakları üzerinde sallanan kilise **dayanamadı** bu darbeye ve parçalandı.(152/4); Resim, heykel, şiir güzellikleri fazilete **tercih edildi**.(152/10); Bir fikrin doğruluğu akla uygunluğuyla **ölçülür oldu**.(152/15); İnsanın çevreyle savaşı bırakması, kendi ben’iyle sürdürmek zorunda olduğu savaşa da **son verdi**.(152/22); İtidal, şeref, doğruluk, mesuliyet,

safiyet, nefse hâkimiyet, kahramanlık, insan sevgisi gibi özellikler **alay edilir şeyler oldular**.(152/25); Çocuksa imkânları sınırlayan bir baş belası **telakki edildi**.(152/30); Kusursuz bir din ve adalete dayalı bir imparatorluk halkını saptırmak uzun yüzyıllar ve pek çok çabaya **mal oluyordu**.(153/16); Böylece türlü fikir cereyanlarının birbirinden ve gerçek dinden kopardığı topluluklar, bir takım tatbik değeri olmayan formüller **geveler oldular**.(153/22); Bu yüzden devlet **insanı köle kılan bir müstebit ya da banka bekçisi oldu**.(153/28); Siz ve ben dünyayı, sahipsiz, sonsuz boşlukta bir nokta, insanı da nokta üzerinde bir mikrobik büyüklük **kabul ediyoruz**.(154/18); “Pek az şeyden emin olabiliyorum.” diye **cevap verdi**.(154/27); Onlarla hemfikir olduğum bir şeyi **söyleyebilirim**.(154/28); **Abdest alıyordu**.(155/11); İçimi ısıtan inanç ve ümit dolu bu tebessümle ben de gülümseyerek **cevap verdim**.(155/15); Boyu olduğundan da **büyük geldi bana**.(155/22); “Nöbeti bir an bile bırakmadım.” diye **cevap verdi**.(155/22)

C) Nesne

C.1) Belirtili nesne

Yükleme hali eki alan nesnelere “Belirtili Nesne”dir.

C.1.1) Tek sözden oluşan belirtili nesnelere

Kaplanı andırırdı.(6/29); Büyüklerimiz **bunu** anlayamazlardı.(7/19); Tutuklu adli tıbbi postalanmalı, **dosyayı** da böylece kapatmalıydı.(8/28); Bu tutumsa **onları** geciktiriyordu.(8/30); Çünkü her gün aynı saatte dönmeye alıştıkları şeyler **onları** bekliyordu.(8/31); Acele, onlarda oluşuyor, yoğunluk kazanıyor, **beni** karara zorluyordu.(9/1); Şu var ki idrakimin çok derinlerinde yerleşmiş bir ürküntü kesin davranmaktan alıkoyuyordu **beni**.(9/4); Ayrıca ONLAR’ı da unutmuş görünüyorsun.(9/25); ONLAR **seni** sağ komazlar(9/26); Her halde, diyordum kendi kendime, **onları**, yani kötü eğilimleri tek tek yakalar ve yok ederler.(10/1); Hatırlıyorum, sakın sokağımızda ilk değişme insanı sersem eden bir biçimde **kendini** göstermişti.(12/19); İçeri adım atar atmaz **sizi** nereden çıktığı bilinmez dadı karşıları.(13/6); Biz çocuklar **dadıyı** siyah renkli bu hanımın ismi kabul ederdik.(13/7); Sandıkçıların evi, mescit, geniş arsa otuz yıl önceki yerlerinde, iyi niyetli bir insan bakışıyla seyrediyorlardı **sokağı**.(14/7); Gerçi yürümeyi bu kadar güçleştirmek **onları** ancak güldürürdü.(15/4); Bazen **okulu** gözümüzde kötüler.(15/24); **Kapıyı** bize bir yaşlı hanım açtı.(16/8); Doktor ceset üzerinde çalışırken ben **çevreyi** inceledim.(16/18); Bu yüzden daha fazla oyalanmayıp sokağa bakan pencereden **etrafı** seyre başladım.(16/19); Kapakları kapalı da olsa **neleri** gizlerdi o

sır kutuları, hangimiz bilmezdik ki.(17/2); **Beni** kucaklar, diri göğüslerine basar, kokusuyla sarhoş ederdi.(17/22); Bu kollar **evleri** bir araya getirir, tek ev yapardı.(18/6); Kuş dili **esrarı** gizlemez(18/16); **Çanağı** gözden gizlemez aksine güzelleştirir, tamah edilir hale getirirdi.(18/19); **Onu** hemen bütün sokakla beraber ben de tuhaf bir kıskançlık ve hayranlıkla beklerdim.(18/21); Eğer dikkatini çekmeği başarırısam **beni** hoyratça yakalar, kirli yanaklarımdan acıtarak öperdi.(19/6); Ben küçük muhabbet dilencisi, bu öpücüklerle mest “Haydi artık git” diyene kadar **onu** hayran seyreder, seyrederdim.(19/7); Böyle anlarda kimsenin olamayacağı kadar yalnız hissederdim **kendimi**.(19/12); Sanki; yoğurtçu, leblebici, kos helvacı ve aşureci **karanlığı** birer ucundan tutar, bir örtü gibi **geceyi** çeker getirirdi.(19/19); Özellikle küçük kulaklar duyardı **bunları** ve dışarıda ONLAR’ın dolaştıklarını ürpererek düşünürlerdi.(20/21); Ondan uzaklaştıkça düşüncem dışarı yaklaşır, hayalim boyumun ancak yetiştiği ağır sürgüyü çeker, **beni** serin sokağa çıkarır ve türbeye doğru götürürdü.(21/9); İri gözleriyle **cesedi** uzun uzun süzdü.(22/7); Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra, **dolapları, yükü** araştırdım.(22/17); Ben **makineyi** tanyordum, babam göstermişti.(23/21); O gün arsanın en gizli noktasında saatler boyu **bunu** konuştuk.(24/22); Devlet, herhalde yaptığı makinelerden bir tane de bizim sokağa hediye eder ve biz **onu** arsaya kurardık.(25/12); Mahalleli de **bizi** gösterirdi.(25/14);**Planı** bir ipekli üzerine güzelce işleyerek hükümete böylece göndermeliydi.(26/4); Baktı ki olmayacak, aşırı bir ciddiyetle **sözü** arkadaşım aldı.(27/1); Ertesi sabah **onu** güzelce paketleyip üçümüz birlikte posta haneye götürdük.(28/8); Gülüm yanaklarını dalga dalga kırmızıya boyayan utangaçlığına rağmen **soruları** doğrusu pek güzel cevaplandırdı.(28/16); Ayrıca değil çocuklar ve kızlar, büyükler bile belki **onu** bulabilirler ama oturduğu yere giremezlerdi.(28/31); **Plâni** kendine alıkoyar mı koyar!(29/5); Kurtarın **onu**.(29/30); Bu **onu** kanunlarımızın karşısında suçsuz kılar mı?(30/3); **Şunu** düşünmediniz mi ki; (30/5); Peki **onu** nasıl kurtarabiliriz?(30/10); O hiç bir şeyin bozamayacağı sükûnetiyle gülümseyerek kabul etti **beni**.(31/17); Onun yaşadığı şartları iyi bildiğim için **bunu** yadırgamadım.(31/22); Her ayrılıkta **özlemeyi** yeniden yaşıyor.(32/4); Büyüklerimiz de severdi **orayı** ve özlerdi.(32/11); Söylemek istediği tespihler değildi aslında, **bunu** hissediyordum.(32/18); Bu sebepten her şey **sokağı** söyler bana.(33/1); Şimdi buldum **seni**.(33/17); **Seni** buldum ama zamanın ve başka ortamların düşüncelerine verdiği yepyeni bir şekilde.(33/18); Lütfen **beni** anlamaya çalış ve bu ağırlığın bir ucundan tut.(33/30);**Bunu** yapamazdım da.(34/2); **Savaşı**, ev

ev ben tek başıma sürdürdüm.(34/6); Oysa ben, **değişmeyi** daha sokağımızda attığı ilk adımda tanıdım.(34/19);Böylesine zor ve karışık meselede çabucak yargıya varmak **insanı** hatalara itebilirdi.(35/2); **Bunu** tıpkı yeni elbise hediye edilen çocuğun eskisini çıkarmamak için inat edişine benzetiyorum.(35/15); Öyle olduğu halde **sizi** bir an haklı farz edelim.(35/31); Ama **beni** sen yormadın.(36/6); Bense zayıf hissediyorum **kendimi**.(36/12); **ONLAR'ı** emri altına aldı ve kullandı.(36/22); **Bizi** içten bir baş eğmeyle selâmladı.(37/1); **Kendimi** takdim ettim.(37/7); Çocukluğunuz beraber geçtiğine göre bu sizin için de **hatıraları** yeniden yaşamak olur.(37/13); **Neler** görürdü, bilmiyorum.(38/2); **Bunu** gün batımına doğru defterine ciddiyetle eğilmesinden anlardım.(38/3); O tahtadan bir defa olsun baktırmadı **beni**.(38/13); **Damlayı** o gün anladım ben ve bu damlacıkların binlercesinden oluşmuş rahmet'i.(39/3); Bu süre zarfında **şunu** pekiyi öğrenmiştim.(39/8); O **beni** tahminimin aksine kızmadan dinledi.(40/6); O **beni** iyice küçümseyerek süzüyordu.(40/12); O yüksekliğe erişebilmek için daha uzun yıllar **kendimi** eğitmem gerekti.(40/18); Takdir edersiniz ki, insan **onları** zapt edemezdi.(40/1); Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar bu halleriyle her ne kadar Gülüm'ünkülere benzemiyorlarsa da yine de insanın dikkatini durdurup **onu** hatırlatıyorlardı.(42/19); Çamurlara bulanmış parmağıyla zaman zaman **orayı** gösterir; sanki hâlâ yaşıyormuş gibi "Babam" derdi.(42/28); **Tehlikeyi** kan tükürmeye başladığında hissettim.(43/3); Çenesiyle yeniden **mezarlığı** işaret etti.(43/9); Annen kahve pişirmek bahanesiyle **bizi** yalnız bıraktı.(25); O zaman göz yaşlarıyla **durumu** ona anlattım.(43/26); Bir süre sonra annen **beni** çağırdı.(44/19); Bütün değerlerin bir başkasıyla, hem de kökünü şeytandan alan bir yabancıyla değiştirilme gayreti, DEĞİŞİKLİK, **onları** en hazırlıksız, en gaflet içinde buldukları anda yakaladı.(45/5); Sanırım duydu **beni**.(45/19); Böyle bir fikir **insanı** güldürür ancak.(45/27); Allah **insanı** devlet kapısına düşürmesindi.(46/8); Sokak kapısına kadar selametledi **beni**.(46/19); Unutma **bunu**.(46/23); Geleceğimi vaad ederek **telefonu** kapattım.(46/1); Bir süre olduğum yerde kalarak **onu** tetkik ettim.(47/9); O zaman ancak **beni** görebildi.(47/12); Bana yürüyüp **elimi** sevinçle sıktı.(47/15); **Olanları** sormadım.(47/17); Güçsüz de olsam varlığım **ONLAR'ı** huzursuz kılıyor.(47/19); Bu düşünce kudurtuyor **onları**.(47/22); Ama hiç bir zaman gafil avlayamıyorlar **beni**.(47/23); Ben **seni** düşünür (48/6); O günleri tekrar hatırlamak **beni** hüzne itiyordu.(48/8); Bir kıt'a söyledikten sonra kesti **şarkıyı**.(49/9); Gerçi sokağımızın ağzında ezildi, büzüldü bize elinden geldiği kadar uymaya çalıştı ama, **bizi** de

kendine uydurdu.(49/10); **Bunu** görmüyor musunuz?(49/18); **Beni** sanırım dar bir çerçevede içinde görmektesin.(49/26); Ben sokağında, **insanı** savundum.(50/31); Konuşmalı, sana **ölümü** anlatmalıyım.(51/7); Yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş ellerine bakarken besbelli **onları** suçluyordu.(52/3); Maydanozcu, her gün aynı saatte bizim sokakta arardı **gelini**, belki Tevfik beyi de.(52/10); Sağlam bir dalmışçasına sarıldığı ümit **onu** hâlâ ayakta tutuyor, ona yaşama gücü veriyordu.(52/19); İnsan **onu** çevreye yaydığı bir kokuyla teneffüs ediyordu.(54/5); Türlü çiçekler tesadüfen meydana gelmiş, günün birinde tesadüf **maymunu** insan yapmıştı.(55/15); Otomobilime yürürken düşündüklerim titretti **beni**.(55/30); Küçük bey hemen taşlıkta karşıladı **beni**.(56/1); **İkramı** teşekkürle kabul ettim.(57/3); Bu durum ister istemez **aileleri** birleştiriyor, dertler de sevinçler de müşterek oluyordu.(57/18); Devlet **gerçeği** kavramış, benden yana, gazeteler benden yanaydı.(58/13); Örtüyorlardı **kadını** ve horluyorlardı.(59/13); Bu fikirden uzak bir örtünme zaruretiyse tahkirdi **kadını**.(59/16); DEĞİŞİKLİK, **kadınları** çekiyor, içlerinde bir şeyi okşuyordu.(59/19); **Bunu** daha geniş, daha sonsuz, daha eksiksiz kadın hürriyetleri takip edecekti.(59/29); Bu konu **beni** yakından ilgilendiriyor.(60/8); **Bunu** sizden öncekiler başlattılar, sizler organize ettiniz, biz sürdürüyoruz.(60/11); **Beni** "evet" diye doğruladı.(60/13); Ya benim ihmal ettiğim, ya da onlarda isimlendiremediğim bir şey var ve korkutuyor o şey **beni**.(63/5); Eğer **beni** dinlerseniz onu daha rahat bir başka koğuşa nakledip bir süre daha müşahede altında tutmakta tubbî yönden yararlar var.(64/2); **Onu** elimden geldiği kadar konuşturuyorum.(64/15); O, meselâ **altını**, satın alma gücünden çok, içinde atomların Yaradan aşkıyla raksettiği canlı bir varlık olarak görüyor.(64/25); İnsanlar sokağın bir ucundan girerler, boydan boya **sokağı** kat eder ve çıkarlar.(64/30); Dostum, Doktoru düşündüğünü belli eden, bize de onun hatırı için çay ikram ettiğini özellikle belirten bir hareketle **bardakları** sundu.(65/25); Bu düşünceyle erişebildiğim en yüksek noktadan **onu** kesip attım.(66/10); **Olayı** unuttum gitti.(66/13); Belki erişilmenin zorluğu **onları** gözümde daha da imrenilir gösteriyordu.(66/17); Bu olay **beni** çok düşündürdü.(66/23); Başarısızlığından **bizi** sorumlu tuttu.(66/31); Maddeye hâkimiyet **insanı** bir cephesiyle kuvvetli kılar sadece.(68/5); Bugünün ses dalgalarını, elektronik mikroskobu bulan, ses duvarını delip geçen insan zekâsı bir gün elbet **şeytanı** da tesbit edip ortaya koyacaktır.(69/24); Hepimizi tek tek gözden geçirdikten sonra **durumu** kavradı.(70/20); Bu arada **doktoru** telefon için çağırdılar.(71/22); Zaman zaman bir veya bir kaç aile gelir, borulu gramofonlarını

kurarlar, tencerelerle getirdikleri dolmaları, **börekleri**, kuru köfteleri yerler, zamanın ünlü şarkıcılarının pırıl pırıl parlatılmış pirinç borudan çıkan hıhımlaşmış seslerini zevkle dinlerlerdi.(72/16); **Onu** yükseklerden çekiyor, iyice kendine yaklaşıyor, tekrar bırakıyordu.(73/9); En ufak bir esinti **ipi** kurtaracak ve o temelli uçup gidecekti.(74/21); Balon çocuğun elindeyken en azından **onu** görebiliyordum.(74/27); O günün akşamı korku uyutmadı **beni**.(76/9); Hakkımda varacağınız hüküm ne olursa olsun **beni** korkutmuyor.(76/1); Ben **dünyayı** rengârenk balonlardan oluşmuş bir varlık, görüyorum.(77/3); **Bunu** niçin size daha yakın bir vücutta, kendinizde aramıyorsunuz?(77/15); Sessizliğin uzaması ürkütüyordu **beni**.(77/28); Söylediğim pek yersiz, pek anlamsız bir şeymişçesine **beni** hayretle süzdüler.(78/1); Sanırım yeniden unuttular **beni**.(78/5); Buna rağmen **çevreyi** yeniden gözden geçirdim.(79/3); Bakışlarını bir an bile üzerimden ayırmadan **beni** süzüyordu.(79/14); **Düğmeyi** dikkatle inceledim.(79/28); **Bunu** cebime özenle yerleştirdim.(79/30); Evden çıktığımda Gülüm'ün annesi bir el işaretıyla **beni** çağırdı.(80/1); Ama bilemediğimiz taraf, **kimi** vasıta kıldıklarıdır.(80/12); İkram ettiğim sigaraya teşekkür ettikten sonra aşağılar bir biçimde **sokağı** işaret etti.(81/8); Hayırsız bir evlât **onu** buralara kadar sürüklemişti.(81/13); Kadının parmağının bile zorlukla görüldüğü o devirlerde onlar ancak o resimlerdeki açık saçık frenk kadınlara bakar; **cinsiyeti** teferruatıyla o kitaplardan öğrenirlerdi.(81/25); Bitiriyor bu oğlan **beni**.(82/10); Biz **genci** böyle düşünmemiştik.(82/12); **Paketi** bile tarif etmiştim ona.(83/4); **Bizi** kırk yaşlarında gözükken bir kadın karşıladı.(83/14); Seri bir hareketle **odayı** bir anda gözden geçirdi.(83/28); Hangi rüzgâr attı **seni** buralara bilâder?(84/5); **Seni** annenin kaatili olarak tevkif ediyorum.(84/8); Durumu ümitsizdi; anladı **bunu**, buz gibi bir sesle "Ne oluyor?" dedi.(84/11); **Onu** öldürdün ve koynunda sakladığı paketi aldın.(84/14); Tekrar duraksadı, sonra **tabancayı** kaldırdı ve bana ateş etti.(84/29); Bir kaburga kemiğimin mermiyi saptırması muhakkak bir ölümden kurtarmıştı **beni**.(85/8); **Beni** yaralamakla kalmamış, yanımdaki memuru da öldürmüştü.(85/11); Yattığım yerde uzun uzun **durumu** gözden geçirmiştim.(85/17); İkisi de candan karşıladılar **beni**.(85/22); **Durumu** en ince ayrıntılarına kadar biliyorum.(85/27); Otuz yıl sonra yeniden buldum **seni**.(86/5); Kolumdan tutarak **beni** oturmaya zorladı.(86/6); Şurası bir gerçek ki **olayı** sizin duyduğunuz kadar ben de biliyorum.(86/12); **Durumu** derhal halifeye bildirir sır kâtibi ve şu cevabı alır.(87/1); **Olayı** onlara hiç bir şey gizlemeksizin anlattım.(87/18); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı dikti, yerden düzgün bir

çakıl buldu, **onu** okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, **sapanı** nişanlayarak ağır ağır gerdi ve attı.(88/17); Haydi patlat **tabancayı**.(89/15); Ve **tetiği** çekti.(89/18); Biz de söz verdiğimiz için **onu** koruduk.(89/26); Sade **ihramı** alıkoymuş kendine.(92/30); Çileli ömrü o gözyaşlarıyla yıkanıp **onu** pîr-i pak etmiş.(93/6); Öldüğünde **onu** bir hasıra sararak gömmüşler türbeye.(93/8); **Sokağı** arkadaşımın anladığı mânâda ilk defa idrak eder gibi oldum.(93/20); Yine Küçük bey karşıladı **beni**.(94/5); Ve bir ölünün ardından böyle konuştuğum için **beni** kınamadınız.(94/13); Geçirdiği hayat ve katlandığı riyazat'ın türlü gülünç fıkralara konu edilmesi bile gerektiği kadar **onu** yıpratmadı.(95/21); Sizler, siz entelektüeller sürdüreceksiniz **savaşı**.(96/13); Oturduk, miskin bir ruh haliyle **onları** seyrettik.(97/14); Bir bakıma onun dönüşü **beni** memnun ediyor.(97/26); Korkuysa kişi hayatını sınırlar ve **onu** verimsiz kılar.(98/11); Dedem **onu** Suriye taraflarından almış, bana oyun arkadaşı olsun diye babama hediye etmiş.(99/16); Böyle anlarda **onu** tamamen yabancılaşmış hissederdim.(100/4); Sonra o tane iane **şunları** söyledi.(101/12); Büyük hanım zaman zaman meraklı birkaç tanıdığının önüne **beni** çıkartır, başımdan geçenleri anlatmamı isterdi.(101/24); Büyük bey satın aldı sonra **beni**.(102/8); Devleri bizim adamıza hapsedenler onları yalnız bırakmak için vatanımızdan almışlar **bizi**.(101/17); Kopardığım bu kıl sizin aranızda **beni** temsil edecektir.(103/5); 'Babam kardeşlerim içinde kız olmama rağmen **beni** pek severdi.(103/15); İlerde bir gün başın pek sıkışırsa, başka hiç çaren kalmazsa **muskayı** eline al ve *Bütün inançlarımı attım, ben kendimi sana sattım* de, göreceksin ki istediğin şey ne kadar zor olursa olsun hemen olacaktır.(103/18); Ancak kıl her başardığı iş için bir kurban ister, **bunu** unutma.(103/21); O şeyler **oldu** sanırım, Çünkü şu birkaç gündür bana insan ve kadın olarak bakıyor, **beni** istiyorsunuz.(104/2); Oysa yıllarca ben **bunu** özlemiştim.(104/4); Yarın yepyeni bir hayat bekliyor **beni**.(104/6); **Yarımı** bekleyiniz Küçük bey.(104/7); Bekledim **yarımı**.(104/8); **Kapıyı** bu yüzden kırdım.(104/13); Girer girmez **onu** gördüm.(104/13); **Kapıyı** açtı, önce o girdi içeri ve hayretle haykırdı.(105/8); **Kapıyı** tanımadığım bir kadın açtı.(106/17); **Onu** şeyler, işte ONLAR öldürmüş, diye duymuştum.(107/5); **Beni** her görüşünde över.(108/3); O da **beni** gezip eğleneyim, günümü gün edeyim diye teşvik eder dururdu.(108/5); Çünkü **onu** konağa girip çıkarken görürdüm.(108/27); O namazını bitirene kadar ben **sofrayı** hazırladım.(109/12); Bu sebepten dünyada olan şeyler sokağımı ve sokağımda olan şeyler **dünyayı** yakından ilgilendirir.(110/21); Küçük bir ülkenin dar bir sokağı,

orada o sokakta meydana gelen önemsiz olaylar **dünyayı** neden İlgilendirsin değil mi?(110/30); **Bunu** size ilerde gücüm yettiği kadar anlatmaya çalışacağım.(111/5); İnsanlar nedense **kelimeleri** pek hor kullanırlar.(111/24); Onun bu zavallı ve aciz durumu rahatsız eder **insanı**.(111/29); Bu mesele topluma aittir ve **Devlet'i** ilgilendirir.(113/1); Arkadaşınızda ve sizde gördüğüm davranışlara bakarak **sizi** kolaylıkla bir kategoriye sokarım.(115/12); Ama **beni** ağır davranmaya zorlayan şey iddialarınızın gerçek olması ihtimali.(115/14); Çocukluğumdan beri **silâhu** severim.(115/23); Bu yüzden **seni** silâh taşımaktan men ediyorum.(116/3); **Meseleyi** hafiften almıştım.(119/4); Sanki incelemiş gibi **onu** indirip kaldırdım.(120/10); Tanıyor musunuz **bunları**?(122/4); İnkâr, **gücünü** bilgisizliklerden alır dostum.(122/12); **İnsanı** bir sürü zahmetlerden kurtarır.(122/14); Bir canlı, sadece mekanizmasının çalışması, nazlı bir çiçek, istihsal edebileceğiniz bir madde için alâkadar eder **sizi**.(122/29); **Beni** bekletmeden odaya aldılar.(123/17); Müdür bey bozuk bir yüzle karşıladı **beni**.(123/19); Onlarda gördüğüm bir şey cevap vermekten alıkoydu **beni**.(124/3); Verilen talimatlar çerçevesinde başarı göstermeniz geleceğiniz bakımından önemli, **sizi** onbeş gün görevden affediyorum.(124/7); Yine de bu hissimi yendim ve **yazıyı** okudum.(124/14); Tabî okuduklarım sevindirdi **beni**.(124/25); Kapıyı kapayıp bir koltuğa attım **kendimi**.(125/5); Daha gözlerimi açar açmaz zihnim kaldığı yerden **konuyu** yeniden ele aldı.(125/15); **Beni** rahatlatı bu düşünce.(125/28); Sokağın başında ikinci ezanı karşıladı **beni**.(126/1); **Kendimi** Küçük beyin yerine koydum ve bütün binayı zihnimden geçirdim.(126/11); Bu fikirden hareket ederek **binayı** bölümlere ayırdım ve saatler boyu aradım.(126/16); **Elektriği** yaktım.(126/22); **Zemini** iyice inceledim.(126/15); Biraz daha yakından bakınca **durumu** kavradım.(126/28); **Çıkrığı** ağırca çekmeye çalıştım.(127/10); Silâhımı sol elime aktararak koştum, bağlarını söktüm ve **onu** zemine uzattım.(127/30); Sonra elektrik düğmesini arayıp buldum ve **odayı** aydınlattım.(128/1); Ne içinde bulunduğum bu yabancı hal, ne de bahçe kapısının açık oluşu şüphelendirdi **beni**.(129/6); Direnmeye çalıştım ve başıma inen bir darbeyle kaybettim **kendimi**.(129/8); **Beni** eğilmeye zorladı.(129/15); Kötü manalarla yüklü his “**Evet**” dedi.(130/2); Ve siz **bunu** biliyorsunuz.(130/12); Bu gecedен başlayarak **onu** işkencelerle günlerce huzurunuzda inleteceğim.(130/13); **Onları** kendilerinden uzaklaştırınız.(130/31); Önceleri **onu** basit bir kukla zannettim.(131/10); **Başı** arka tarafından yardım.(131/22); Ama korkutmadı bu **beni**.(131/31); **Onu** türlü sıfatlarla övdü.(133/23); **Kadını** tanıımıyordum.(134/2);

Her yudumda **heykeli** methettiler ya da **insanı** aşağıladılar.(134/5); **Şunları** kahret.(134/24); Hepsine teşekkür ettikten sonra **arabayı** hareket ettirdim.(136/23); **Suçluları** evime götürecektim.(136/25); **Onları** doktorla beraber daireme götürdük.(137/1); Ben **sorguyu** tapmakta yürütmeliydim.(137/12); **Şunu** çok iyi biliniz ki şeytanın dostluğu darağacına götürür **insanı**.(137/23); **Onu** şehrin kenar mahallelerinden birinde, yirminci yüzyılın acaba adım atsam mı diye tereddüt ettiği bir sokakta tanıdım.(139/7); Ona rastladığımda sanırım **kendini** pek yalnız hissetmekteydi ve konuşmak ihtiyacı ile kıvranıyordu.(139/9); Mahalleliye göre cinler çarpmıştı **onu** ve bu yüzden de görevinden uzaklaştırılmıştı(139/16); Hak verirsiniz ki yarım bırakamazdım bu hikâyeyi, **sonunu** dinlemeliydim.(139/22); Sonra selamladı **beni** ve yürüdü.(140/4); **Kapıyı** çaldım.(140/9); Müdür bey **beni** iyi karşıladı.(140/23); Ona **durumu** anlattım ve bana yardımcı olmasını rica ettim.(140/24); **Kaatili** müebbet hapse mahkûm ederek, bir diğer şehirdeki şartları daha ağır bir hapisaneye göndermişlerdi.(141/5); Kırmadı **beni**.(141/10); Sonunda **katili** getirtti müdür bey.(141/23); Sevdim **onu** ve himayeme aldım.(142/15); İpten param kurtarmıştı **beni**.(142/20); Gidişinden dört gün sonra **onu** koğuşa geri getirdiler.(143/18); Onun bu haline her an seyirci olmak üzüyordu **beni**.(143/21); Namazda öldürecektim **onu**.(143/26); O namaza durduğunda ranzadan yavaşça kaydım, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini kavradım ve dua için ellerini kaldırdığında vurdum **onu**.(143/27); Bir saat kadar **onu** yattığı yerde seyrettim ve ömrümde ikinci defa ağladım.(144/2); **Kâğıtları** ona gösterdim.(144/19); Müdür bir kelime bile söylemeden **kâğıtları** ona uzattı.(144/24); Sonra **bizi** yalnız bıraktı.(144/26); Ben de **sizi** şey zannetmiştim.(145/3); Hırsla çektim **dumanı** ve uzun süre bırakmadı.(145/7); Sonra **kâğıtları** aldı ve bir süre baktı, sıkıntılı bir sesle “Kafamı toplayıp okuyamıyorum” dedi.(145/24); Sonra **şunları** okudu.(145/31); **Beni** ilgilendirmiyordu bütün bunlar.(146/19); İnsan **ölümsüzlüğü**, sonsuz hayatı teneffüs edecek.(147/15); Bir an soru şaşırttı **beni**.(147/20); Kaatil **kimleri**, neden öldürdü?(147/27); Neden **onu** koruyorlardı?(147/29); Lütfen yanlış anlamayın **beni**, ama söylenmiş bütün söylenmesi gerekenler.(148/23); O **beni** aydınlatabilirdi.(148/27); **Beni** kolumdan tutup odasına götürdü.(149/4); Düşündüm ki belki bana yardımcı olursunuz da **hikâyeyi** tamamlayabilirim.(149/7); **Komiseri**, size karşı davranışı için suçlamamalısınız.(149/18); **Bunu** gün geçtikçe daha iyi anlıyorum.(149/20); Hoşuma gitmemesine rağmen **bunu** böyle kabul edelim.(150/1); Ancak bu ulaştıkları güç sarhoş etti **onları**.(150/13); Ve **insanı** yarattı.(150/18);

İnsanın dünyayı teşkil eden elemanlardan yaratılması ve buna rağmen ONLAR'a üstün kılınması isyan ettirdi **ONLAR'ı** .(150/18); Öyleyse ONLAR buna mani olmalılar, insanı mutlu kılacak ve yükseltecek bu yoldan, **insanı** saptırmalıydı.(150/23); Yaradan, sayısı belirsiz elçiler göndererek **insanı** uyarmaya çalıştı.(150/27); Roma türlü uğraşılardan **onu** kabul etti ve ona uydu.(151/3); Şeytani akıl, **imanı** kararttı.(152/12); **Onları** nefislerine hoş gelen biçimde düşündürdüler.(153/6); Belki de insan hakkındaki yaygın kanaat **bizi** böyle düşünmeye zorluyor.(154/17); Siz ve ben **dünyayı**, sahipsiz, sonsuz boşlukta bir nokta, **insanı** da nokta üzerinde bir mikrobik büyüklük kabul ediyoruz.(154/18)

C.1.2) İsim tamlaması olan belirtili nesnelere

İsim tamlamaları cümle içinde belirtili nesne olarak görev yapabilirler.

Yaşlı kadınla yalnız kaldığımız anlarda hafiflettiği sesinde çok gizli bir sırmaşçasına **o kedinin ONLAR'dan olduğunu** duymuştum.(6/25); Sadece köpekler hissetmişti **gelişlerini** ve ulumuşlardı.(7/5); Kılıcın uzadığını göremememiz -düşman olmadığı için uzamıyordu- **onun bu özelliğine inanmamamızı** gerektirmiyordu.(8/9); **Benim neyi düşündüğümü** bilemiyorlar, bu yüzden içten içe bana sinirleniyorlardı.(8/27); Dalgın ve üzgündü arkadaşım, **hafızasını yokladığını ve söylenmemiş hiçbir şey kalmamasını istediğini** hissediyordum.(9/22); Oysa **güçlerini** biliyorsun.(9/26); İşte bu yüzden **onun ölümünü** hiç yadırgamadım.(9/27); Bizim böyle davranacağımızdan o kadar emin ki, **hemen gitmek istediğini** söyledi.(10/14); Tabii **annesinin gevezelik anlarında veya içindeki sırrın yükselip taşıdığı zamanlarda bana açıldığını** bilemezdi.(10/30); Doğrusu **yokluğunu** pek derinden hissetmişim **senin**.(11/28); İstiyordum ki seyircisi olduğum her şeyden **senin hissen kadarını** da göreyim, ayırayım ve yolumuzun birleştiği bir noktada sana aktarayım.(11/30); Bir çiğ taneciği üzerinde oluşan dünya, **saatlerimi** aldı.(12/4); Zihnim ister istemez geçmişin muhasebesine kayıyor, **toplam çizgisi altındaki rakamların pek bir değer taşımadığını** üzülerek görüyordum.(12/8); Özellikle **sabah güneşlerinin koruklar üzerinde ısrarla durduğunu** hatırlıyorum.(13/16); **Güneşin**, o vazgeçilmez dostun **bu sabah ziyaretlerini** onlar da güleç bir yüzle karşılar ve yeşil derlerdi.(13/17); Emniyet müdürlüğü **bu işin tahkikatına beni memur ettiğini** ancak ertesi günü sabahı bildirdi.(13/20); Sonra onların karanlık deliklerinde **ince yavru sesleriyle karşılandıklarını** duyuyordunuz.(14/3); Ama garip bir sezış bana **bu görünüşe aldanmamamı** söylüyordu.(14/10); Her ev **hatırladığım bazı hikayelerini** unutmuş veya inkar

ediyormuş gibiydi.(14/13); Değişiklik, **akşam güneşinde parlayan memnunluklarını** silmiş, mağmum, kederli ve karanlık bir görünüş vermişti onlara.(14/21); Ahşap evler meşe iskeletlerinde **bir tehlikenin ilk adım seslerini** bu, yüksek ökçelerin tıkrıtılarında duydular, çeşme de, evliya da, yaşlı efendiler de, sokağın tümü de öyle.(15/8); **Zaman zaman sokakta görünmelerini** de tabii pek hayra yormamışlardı.(16/6); Her ikisi de bu evde, **bu cesetten başka ONLAR'ın da var olduğunu** ve bu cinayetin ONLAR'ın eliyle meydana geldiğine inandıkları halde umursamamışlardı bile.(16/14); **Ömürlerinin biricik sırrını** fısıltıya da emanet edemezler, çok zaman ikinci bir genç kız konuşması olan kuş diline baş vururlardı.(18/9); Temizlenmiş, bir daha temizlenmiş, taban tahtaları limon rengine dönüşmüş bu odalarda, o Mülazım'ı, bense **Gülüm'ü** gözlerdim.(19/2); Sonra akşam, kısa ve gür ezan sesinde **günün bittiğini** söylerdi bize.(20/3); Özellikle küçük kulaklar duyardı bunları ve dışarıda **ONLAR'ın dolaştıklarını** ürpererek düşünürlerdi.(20/21); O saatlerde uyku **göz kapaklarını** olanca gücüyle kapamağa zorlardı.(21/4); **Kirpiklerimi** birbirine iyice yaklaştırır, odadakileri, özellikle **babamı** seyrederdim.(21/6); Dinleye geldiğim hikayelerde olduğu gibi **evliyanın yatsı abdesti için kollarını sıvamakta olduğunu** görürdüm.(21/12); **Gözlerimi** acıyana kadar sıkıca kapardım.(21/18); Ben hala oyun oynadığımı zannederken bir an **gözlerimi** açar, babamın uyuya kaldığım minderden beni kaldırdığını, yatağıma götürdüğünü görürdüm.(21/20); Ona döndüm, **işini** bitirmiş, doğruluyordu.(21/24); Ben hala oyun oynadığımı zannederken bir an gözlerimi açar, **babamın uyuya kaldığım minderden beni kaldırdığını, yatağıma götürdüğünü** görürdüm.(21/20); Ona **ceset kaldırılana kadar burada kalmak istediğimi** söyledim.(22/1); Hepsi beraberce gittikten sonra **yaşlı ölünün yüz çizgilerini** yakından bir daha inceledim.(22/2); Sanki **onun yerinde olup olmadığını** kontrol ediyor gibiydi.(22/8); Sonra **hiç de dostça olmayan bakışlarını** yırtık bir küstahlıkla gözlerime dikti.(22/9); Nedendir bilmem **içimi** birden ona karşı bir hırs ve iğrenme kapladı.(22/11); **Kendisine yaklaşmamı** alaycı bir sükûnetle bekledi.(22/13); Onun merdivenin alt başında parıldayan gözleri **tamamen kaçmadığını** gösteriyordu.(22/15); Bir insan **ilk güneş ışıklarıyla bir papatyanın nasıl açıldığını** görmeli.(23/10); Reji'de çalışan kızlar, **maşalarla kıvırdıkları saçlarını** başörtülerinin bir ucundan çıkarırlardı.(23/29); Arkadaşım itirazlarımı sükûnetle dinledikten sonra **onun makinesinin benim bildiğimden başka olduğunu** anladım.(24/7); Muhakkak, koskocaman kadife kesesine **elini** daldırır "verin bu para-

yı o çocuklara" derdi.(24/18); **Onun iri şefkatli ellerini** daha şimdiden saçlarımızda hisseder gibiydik.(24/20); O konuşurken **benim anlayışsızlığımın ve onun zekâsının tabîi olduğunu** düşünüyordum.(24/24); Bu güç **çarkları** döndürecek ve artık **durmamalarını** sağlayacaktı.(25/7); Şeytan o üç ay boyu bize biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi, gözüktü, macuncu kılığına girdi, gözüktü ama çelemedi **zihnimizi**.(26/9);Üçüncü ayın sonunda, bir sabah yine buluştuk ve **malî durumumuzu** gözden geçirdik.(26/15); Yüzümüzde büyüklerimizde sık sık gördüğümüz ciddi bir ifadeyle, **kendisiyle gizli bir konuda konuşmak istediğimizi** söyledik.(26/24); Bizden kim bilir **nasıl bir muzurluk haberi duyacağını** umuyordu.(26/28); Biz Gülüm'den **yalnız bize ipekli bez ve ibrişim almasını** istiyorduk.(27/2); Bir ağızdan **ne istediğimizi ve bu parayı nereden bulduğumuzu** mümkün olan açıklıkla anlattık.(27/12); O bize vaat etti ki sırrımızı hiç kimseye söylemeyecek, **istediklerimizin en alasını** Kapalıçarşı'dan alacak ve bize işlemeyi öğretecektir.(27/17); Plândan ayrılmak **ikimizi** O bize vaat etti ki **sırrımızı** hiç kimseye söylemeyecek, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı'dan alacak ve bize **işlemeyi** öğretecektir.(27/17); Belki büyükler **sırrımızı** biliyorlardı.(27/26); Plandan ayrılmak ikimizi de bomboş bırakmış gibiydi.(28/27); **Paketin postanede olduğunu** o adam gizlemezse muhakkak alır(29/2); Çaresiz evet anlamında **başımı** salladım.(29/18); Biz ona **bir fenalık gelmesini** istiyor değiliz.(29/26); Bilmiyorum anlamında ellerimi yana açarak **çaresizliğimi** belirttim.(30/12); Tam bir şeytan gibi benden **hayır dememi** bekliyordu.(30/27); Ertesi günü akıl hastanesinde **çocukluk arkadaşımı** ziyaret ettim.(31/16); Kaldı ki ben sokağımızdayken de **sokağımızı** özlerdim.(32/5); Sanki uzun gün boyu yalnız özlemenin derin zevkini hissetmek için **dükkânının kepenklerini** açmış, her tespîh tanesine sabırla şekil vermiştir.(32/14); **Babanı** hatırlıyorum.(32/12); Oysa sana da **endişemi** anlatamıyorum.(33/17); **Bir kuş sesinin, bir asma yaprağının, dur, gitme bana bak haykırışını** duymuyorlardı.(33/25); Sen keyfince yaşarken ben **nöbet kulübesini** hiç, bir an bile boş bırakmadım.(34/1); Oysa şimdi **tükendiğimi** hissediyorum.(34/8); Annemin damarlarından akan kan **benim damarlarımı** boş bırakmış gibi.(34/9); Anlayışla **başımı** salladı.(34/16); **Sık sık vebal'den korktuklarını söylediklerini** hatırlıyorum.(35/4); Vebal, **sokağımızı hayırla yönetmek anlamını** taşıyordu.(35/6); **Kendini güçlkle tuttuğunu** hissediyordum(35/18); Tarih bize **bir zamanlar nice milletlerin var olduklarını** söylüyor.(36/24); **Böyle bir şeyin bana**

memnuniyet vereceğini söyledim.(37/14); **Onun pek az konuştuğunu** hatırlıyorum.(37/29); Kaptan ona **seyir defteri** derdi.(38/4); O zamanlar **önemli olan şeyin tahta değil göz olduğunu** düşünemezdim.(38/15); Bir gün tahtamla ilk defa pencere camında **bir yağmur taneciğini** inceledim.(38/28); O an, **elimdeki tahtanın sihirli bir güç kazandığını** zannettim.(39/1); Ben o gün, **gözümün gücünü solucanın sindirim sistemi kadar bile bilmediğimi** hayretle gördüm.(39/12); **Tahtamı** kıskançlıkla gözlerden uzak tuttum.(39/13); **Gördüğüm akıl almaz zenginlikleri hafızama emânet edemeyeceğimi** sanıyordum.(39/23); Kendi kendime diyordum ki; kişiler, eğer **gözlemlerini** ihmal etmeyip yazmış olsalardı insanlık bulunduğu mevkiin pek üstlerine çıkardı.(39/25); Kaptanın tahtasından gördükleri, **bir seyir defteri tutmasını** gerektiriyordu.(39/28); Cevap vermek yerine bana **seyir defterini** gösterdi.(40/8); Çocukluk arkadaşım **tertemiz ela gözlerini** doktora kaldırdı(40/10); Birden **bu boş defterin ne mânâya geldiğini** anladım.(40/13); Kaldı ki bunu bile yapabilmek **insanın bir Leonardo da Vinci olmasını** gerektiriyordu.(41/3); Işıklı saçlı doktor **başını** kaldırdı, bana baktı.(41/14); **Onun gözlerinde nihayet varılmış bir teşhisi açık seçik göreceğimi** sanmıştım, yanılmışım.(41/15); Ve her gidişte **yabancılığımın biraz daha azaldığını** gördüm.(42/7); Sokağımız, o eski zaman güzeli, beni kendisine yakın buldukça **peçesini** hafifçe sıyrıyordu.(42/13); Sokaktaki evler ve insanlar **yabancılar için kullandıkları yüzlerini**, bildiğim ve gerçekten sevdiğim asıllarıyla değiştiriyorlardı.(42/14); Bana ihlamur pişirdi ve **Gülüm'ü** anlattı.(43/2); Düşün ki oğlum, **verdiğim terbiyenin hatalı olduğunu** çevreye baktıkça daha yeni yeni kavıyorum.(43/10); Yeldirmemi kapıp **soluğu** sizin evde aldım.(43/23); Ben **çamaşırcının kızının son zamanlarda evimize sık sık gelişini** kötüye yormamıştım.(43/27); Her zaman **o gülünç kızın, terbiyesiz tavırları ve yapışkan gülüşüyle sokağımızın bir lekesi olduğunu** düşünür, onun böyle yetişmesinde bütün sokaktakilerle beraber kendimi de biraz suçlu bulurdum.(43/29); Bu yüzden **evimize sık sık gelişini** hoş karşılardım.(44/4); **Anlayamadığımı** kabri nur olasıya da söyledim.(44/10); “**Eğer bunun mânâsını anlayabilseydin.**” sözünün gerisini getiremedi.(44/12); Ondan sonraki günlerde **vefakâr komşumun dükkânını günlerce açmadığını** duydum.(44/14); Bu zaman içinde **kurtuluş savaşında beraber bulunduğu kumandanını** aramıştı.(44/15); Ama o **konuşmasını** daha bitirememişti.(44/25); **Bir rüzgârın esmekte olduğunu** hissetmiyor musun?(44/31); **Onun sevgili ruhunu** biran odada, yanbaşımında hissettim.(45/17); Bir böceğe bile

kötülük yapamayacak o insan, kalksın da **annesini** öldürsün.(45/26); **Anlatacaklarını anlamamamdan korktuğunu** hissettim.(46/2); Muavin **cinayetin** **islendiği âletin hâlâ bulunamadığını** bildirdi.(46/24); **Okuduğu duayı** bitirmişti.(47/11); **Gelişime memnun olduğunu** görüyordum.(47/14); **Gülüm'ün annesini** ziyaret ettim.(47/28); **Onun hemen her gün hatırlarım** sorar, **ufak tefek işlerini** görüverirdim.(47/29); Biz **senin sokağımıza sık sık geleceğini** ümit etmiştik.(48/2); Dipsiz bir karanlıkta **yorgunluğumuzu** dindireceğiz.(48/14); Odaya girdiğim zaman **hissettiğim elektrikli havanın kaybolduğunu** görüyordum.(48/31); Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz arkadaşım **yemeğini** bıraktı, bana kulak verdi.(49/4); **Bu konuda direnmeyi** ben gerçek gerilik sayarım.(49/15); Değişiklik, **hemen her konuda olduğu gibi insanın içinde kıpırdanan çirkin bir varlığı beslemeyi** hedef almış.(49/23); Sokağım, **bütün hazinelerini** işte böyle çarçur ediyor.(50/5); **Hatırlayacağımı** sanıyorum.(51/14); Zaman zaman durur, **sepetlerini** yere koyar, dakikalar boyu birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle **ellerini** seyredirdi.(51/16); Maydanozcunun sesini her duyuşta elime bir kaç kuruş sıkıştırır, mahzun bir yüzle **ona vermemi** söylerdi.(52/25); Son günlerinde **bizim göremediğimizi** görür, **bizim duyamadığımızı** duyar oldu.(53/6); Bana, **bazı şeylerin baş tarafını anlattığını** sanır, konunun ortasından bir cümle yakalar ve söylerdi.(53/10); Böyle günlerde Gülüm son zamanlarda edindiği mahzun yüzü bırakır, hediye gülümsemeyle çukur çukur süslerdi **yanaklarını**.(53/19); Yalnız yüzünün ışık ışık oluşundan **birisinin ona mezarlar ötesinden müjdeler getirdiğini** anlardık.(53/25); Beyaz önlüğü biçimli vücudunda **göğüslerini, kalçasını** belirtiyor, **dizlerinin üstünü** hafifçe açıkta bırakıyordu.(54/2); Odada gidip geldikçe, dizinin üzerinde daha açık renk gözüken cildi, **bu kıyafetin düzenlenmesinde bir maksadın var olduğunu** insana söylüyordu.(54/7); Kadının sesi **çirkin bir şekilde yırtık, yüzü pek çok kere, ısrarla tekrar edilmiş ve kamksanmış zevklerle dolu bir hayatın hikâyesini** öğünerek tekrar ediyordu.(54/11); Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken, hasta bakıcı seğirtti, onu ayıplayan bir tavırla **pijamasını** çektirdi, elindeki alkollü pamukla kaba etindeki bir noktayı hoyratça sildi.(54/17); İçimden bir his bana **arkadaşımın tehlikede olduğunu** söylüyordu.(55/3); Onlar, **bir füzenin, bir bazukanın, bir şu ya da bu silahın yapabileceklerini** bilirlerdi.(55/5); **Küçük beyin yaşını** altmış civarında tahmin ettim.(56/8); İktisadî zorluklar **hareme selâmlığı dönerek birleştiren bu dolabın dönüşünü** durdurmuş ve **haremi satmayı** gerektirmişti.(56/19); Geçen otuz yıl **geniş**

bahçemizi tamamen değiştirmişti.(57/8); şimdi annem **serin ellerini** alnıma koymalıydı(57/11); **Küçük beyin incelmiş sesini** omuz başımda duydum.(57/14); **odaya girişini** hissetmemiştim bile.(57/15); Dilim döndüğü kadar **bu davranışlarının sokağa yapılmış bir ihanet olduğunu** anlatmaya çalıştım, anlamak istemediler.(58/23); Pek ateşli bir dinleyici bulamadığı sonucuna varmış olacak ki "İşte Tesbihçi'yi bu yüzden sevmezdim" dedi, bitirdi **konuşmasını**.(60/5); **Konuşmanın bundan sonraki bölümünde kesin bir kanaati belirtebileceğini** sanmıyordum.(60/29); Kendisi ifadesinde **türbeyi ziyarette olduğunu** söylüyor.(61/23); Muhatabım **başını** utançla yere eğdi, "Oradaydı gerçekten" dedi.(61/27); **şaşkınlığımı** belli etmiş olacağım ki, aceleyle "Aynı maksatla değil tabii" dedi.(61/28); **Yumruğunu** evliyanın bulunduğu noktaya hırsla salladı.(62/11); Gizlendiğim yerden **ağladığımı** gördüm.(62/22); **Ne beklediğini** bilmiyor ve merak ediyordum.(62/23); **Söyleyeceklerini** en etkili biçimde zihninde sıraya sokuyor gibiydi.(63/29); Kendisine, **polis yönünden temize çıktığımı** söyleyebilirsiniz.(64/7); Ben ona **mütefekkir ismini** verdim.(64/18); Çünkü **onun sahip olduğu kültürün esasının tefekkür olduğunu** görüyorum.(64/19); Genç adama kısaca **hastanın durumunu** bildirdi.(65/12); **ikimizi** de güleç yüzle karşıladı.(65/15); **Onun bu halini** sanırım doktor da hissetti.(65/18); Bir gün **onu söküp atmak gerektiğini** düşündüm.(66/8); O, **sokağın kurtuluşunu** Avrupa'da aramaktaydı.(67/5); **Küçük beyle konuştuklarımızı** ona eksiksiz naklettim.(67/7); **Doktorun alayını** anlayışla karşıladı arkadaşım.(69/1); Sesinizde bulduğum alaydan **ona inanmadığımızı ve küçümsediğinizi** anlıyorum.(69/3); Ama yine siz veya sizden sonraki kuşaklar **bugünün hurafesi şeytanı**, matematik, fizik veya bir başka bilim yardımıyla ispat edecekler.(69/21); Biz çocuklar **oyunumuzu** bırakmış, olacakları seyre koyulmuştuk.(70/8); Delice bir sevinçle **ellerini** oynattı.(70/21); Ya **fikrini** zaptetmiş olsalardı **bu zavallının**.(70/26); Ancak onlar konuşma ve hareket yeteneklerini kaybetmedikleri için **durumlarını** bilemezler.(70/29); Orada dikenler **adam boyunu** aşardı.(72/11); Zaman zaman bir veya bir kaç aile gelir, borulu gramofonlarını kurarlar, tencerelerle getirdikleri dolmaları, börekleri, kuru köfteleri yerler, **zamanın ünlü şarkıcılarının pırl pırl parlatılmış pirinç borudan çıkan hımhımlaşmış seslerini** zevkle dinlerlerdi.(72/16); Bütün bunları duyabildiğim, zevkleri ve şekilleri görebildiğim için **içimi** derin bir mutluluk sarardı.(72/25); Bazen içlerinden birisi **başını** masmavi göğe kaldırır, derin bir of çekerdi.(73/2); Ben büyülenmiş gibi **gözlerimi** o kırmızı balondan alamıyordum.(73/10); O zaman çoban **gözlerini**

hayvana dikti, sadece 'Şu buzağıya bak' dedi.(74/7); **İçlerinden senin seçtiğin birini** yamaçtan yuvarlayabilirim.(74/1); Çocuk avazı çıktığı kadar ağlıyor, **balonunu** istiyordu.(74/22); O an deri bir hasretle **içimin yandığını** hissettim.(74/27); Çocuk gönlüm o gün o mağarada **yok oluşu** idrak etti.(74/30); **Sokağımızı** düşündüm.(75/3); O gün **bu aziz sevgili için henüz hiç bir şey yapmadığımı** düşündüm ve o gün yeminle kendimi sokağıma adadım.(75/10); Bu ruh hali **her şeyi daha yakından görmemi ve daha fazla sevmemi** gerektirdi.(76/19); Siz konuşurken **hayalî ellerin ruhumun ve bedenimin bir noktasında bir ur kabarıklığı aradığını** görüyorum.(76/25); **Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu** teslim ediyorum ve tabii karşılıyorum.(77/22); Doktor oturduğu yerde **başımı** hafifçe önüne eğdi.(77/26); Bakışlarından **aradaki varlığımı çoktan unutmuş olduklarını** gördüm.(77/31); Ama iyi biliniz ki **bu çalışmamı** bütün güçlülere rağmen yarım bırakacak değilim.(78/18); Küçük beyin ifadesi **arkadaşımı** temize çıkarmış ama, bu basit görünüşlü cinayeti içinden çıkılmaz bir hale getirmişti.(78/23); Hissim bana **yeniden olayın geçtiği eve gitmemi, ipuçlarını orada bulabileceğimi** söylüyordu.(78/25); **Yiyecek paketini** açtım.(79/15); Hakçası **kötülüğünü** de görmedim.(80/16); **Annesini ziyaretten çıktığımı** söyledi bana.(80/24); **Elini** şefkatle avuçlarıma içine aldım.(80/30); Şu var ki şimdiki gençler **bu mutluluğun kıymetini** bilmiyorlar.(81/31); Konuyu cinayete çevirip, **sokakta söylenenleri** öğrenmeye çalıştım.(82/16); Adam **gözlüklerini** hohlayıp parlattı.(82/17); İnkâra yeltenmiş, **anasının ihtiyaç içinde olduğunu** söylemişti.(83/2); **Kadının eşyalarını** yeniden gözden geçirdim.(83/9); **Kocasını** sorduk.(83/16); Gerçekten daha bir saat geçmeden **ayak seslerini** merdivenlerde duyduk.(83/20); Bu arada **zihninin harıl harıl işlediğini, benim ve yanımdakinin ne maksatla burada bulunduğunu anlamaya çalıştığımı** hissediyordum.(84/3); **Konuşmasını** bekliyor, hiç bir hareketini gözden kaçırmıyordum.(84/16); Tatlı bir rahavet **vücudumu** kaplıyordu.(84/18); Sonra ben de **oturmak ihtiyacını** hissettim.(84/18); Uyumamak için var gücümle direniyor, **terin bütün mesamatımdan fışkırdığını** hissediyordum.(84/23); Bir an kararsız durdu, sonra gitti, **memurun silâhını** aldı.(84/27); Beni inleyen keskin bir acıyla **gözlerimi** açtım.(85/1); Hissim ve mantığım **bu işin iyice kızıştığını, olayların bununla kalmayacağını** söylüyordu.(85/18); Size **komiser beyin görevle gittiğini** söylemiştim.(85/24); O yaratıkların fikrimizden geçenleri bilmeleri, **karsı tarafın haberdar olmasını** mümkün kılıyor.(86/18); Muaviye, sır kâtibi Ebu Süfyan'a

duyulmaması gereken bir emirname kaleme almasını emreder.(86/24); Kâtip mektubu yazarken mürekkebe konan bir sineğe eliyle vurur ve **onun bir ayağını** koparır.(86/26); Ebu Süfyan **bunu nasıl öğrendiklerini** hayretle sorar.(86/29); Onlar **bu haberi bir ayağı yok bir zenciden daha bir kaç dakika önce öğrendiklerini** söylerler.(86/30); Bir adam zamanının ünlü bir sihirbazına **avucuna koyduğu taşların sayısını** sorar.(87/4); Adam ikinci defa **avucunu** saymadan taşla doldurur ve sihirbazdan **sayısını** sorar.(87/7); İlk defa **avucundakilerin sayısını** sen biliyordun.(87/9); Siz **bütün bu söylediklerimi** şaka kabul edin doktor bey.(87/15); Arkadaşımın yüzü **o yumuşak görünüşünü** kaybetmişti.(87/27); **Onun bu halini çok eskiden bir kere daha gördüğümü** hatırlıyorum.(88/6); Nihayet bizden biri sinirli bir jestle **lastik okunu** arka cebinden çıkardı.(88/16); Aksine tam bir çocuk zalimliğiyle **ateş etmesini** bile içten içe istiyorduk.(88/31); Yabancı çocuk **içimizden birinin bırakın yazıktır hayvana gibilerden bir söz söylememizi** bekledi(89/16); Sonra **gözlerini** yumdu.(89/18); Aynı anda biz kahramanlar da **gözlerimizi** kapadık.(89/19); Günlerden bir gün, yaşı gayrı pek ilerlemiş olan eskici dede son bir gayretle **hac parasını** biriktirmiş; yola çıkmak üzereyken bir kadın kapısını çalmış, üstü başı perişan, kucağındaki çocuk açlıktan bir deri bir kemikmiş.(92/23); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine yemin etmişler ki eskici dede orada **hac görevini** yapmaktaymış.(93/9); Şu var ki dede, o vermeği almanın üzerinde yaşamış insan, **bu hediyemi** karşılıksız bırakmadı, içim derin bir ferahlıkla kabardı.(93/13); Otuz yıl sonra çocukluk itikadım tekrar içime düştü, **ölümün bir son değil bir geçiş, engin ve sonsuz bir ömre geçiş olduğunu** yeniden düşündüm.(93/16); Oysa mantığım **bu odada bir şeyler olmuş olması gerektiğini** bana söylüyordu.(93/26); Son ziyaretinizden sonra **komşum ve düşmanım Tesbihçi'nin oğlu olduğunuzu** komşulardan öğrendim.(94/10); Ne var ki **bu iyi özelliklerini** kotu bir maksada hizmetkâr kıldı.(94/17); Düşünen kafalar **onların tamamen ortadan kaldırılmalarının kamu oyunda da ters tepkilere yol açacağını** biliyorlardı.(95/12); Ben asıl **diğerinin kaatil olmuş olmasını** temenni ederdim.(96/17); **Solucan hayatlarını** böylece sürdürürler.(96/22); Çünkü mücadele **insanın yaşama gücünü** artırıyor.(97/27); Korkuysa **kişi hayatını** sınırlar ve onu verimsiz kılar.(98/11); **Yeni hamleler ihtiyacını** duymaz olur.(98/13); **Son görüşmemizden bu yana gördüklerinizi ve duyduklarınızı** bana anlatın.(98/23); Şu kadar yıllık ömrümde ben bile **bir dadımın ölümünü bir de komşu hanımın öldürülmesini** gördüm.(98/30); **Olayı hatırlamanın ona azap verdiğini**

görüyordum.(99/13); O kadar ki **gözlerimi** ondan ayıramıyordum.(100/15); Böylece **her hareketini** gözlüyor ve bundan derin bir zevk alıyordum.(100/19); Bir an **bakışlarını** üzerimde hissettim.(100/30); **Başımı** kaldırdım.(100/30); Böyle anlarda **sabrımın taşacağını** hisseder, sokağa fırlar, saatlerce dolaşır eve yorgun argın dönerdim.(100/26); **Bilerek ya da bilmeyerek yaptığım büyük hataları** da bu yüzden görmezden geldiniz ve affettiniz.(101/17); Bir siz **üzüntümün** farkına varır, **sebebini** sorardınız.(101/21); Büyük hanım zaman zaman meraklı birkaç tanıdığının önüne beni çıkartır, **başımın geçenleri anlatmamı** isterdi.(101/24); **Sol yanağımdaki enine üç yarığı esircinin vurmuş olduğunu** söyledim onlara.(101/30); Sonra bir gün bir dostuma **muskanın hikâyesini** anlattım.(103/24); Bir bakışta **onun öldüğünü** anladım.(104/14); O gece ifritin kılından, **ömrüncü** **özlediği en önemli şeyi, cildinin beyazlaşmasını** istiyecek ve benim karşıma bir beyaz kadın olarak çıkacaktı.(105/27); Hüviyetimi gösterip **kendisiyle konuşmak istediğimi** söyledim.(106/24); **Gelişimin böyle bir şikâyetle ilgisi olmadığını, bitişik evde öldürülen hanımla ilgili tahkikatı yürüttüğümü, bu sebeple kendisini rahatsız ettiğimi** söyledim.(107/1); Eğer beni memnun etmek istiyorsa, **duyduğu ve bildiği şeyleri söylemesini** rica ettim.(107/9); Onlar nasılsınız diye sorarlarsa siz **bu sorunun arkasında gittiğin yol yanlış ikazını** bulursunuz.(107/25); Eve geç geldiğim geceler bazen karanlık içinden bir şekil süzülür, **onun konaktan gizlice çıkıp evine dönen teyze olduğunu** görür, gülümserdim.(108/8); Kadın bu düşüncemi küçümser bir biçimde **elini** boşlukta salladı.(108/23); Ama büyüğü **başımı** iki yana, ah nedir o anlamında salladı.(108/25); **Gözetlendiğinizi sandığınızı** söylemişsiniz.(109/2); **Hedefime ağır ağır yaklaştığımı** hissediyordum.(109/8); Sonra **bu günkü tahkikatımı** anlattım.(109/16); Onu dinlerken bir yandan hissettirmeden **arkadaşımı** gözlüyordum.(109/19); Doktora bir fırsatta **sözü bu konu üzerinde uzatmasını** işaret ettim.(109/22); **Ne demek istediğimi** anladı.(109/23); Bu iş bir sonuca vardıkdan sonra **aklınızda sıralı bütün soruları cevaplandıracağımı** umuyorum.(110/1); Siz bu sözümden **basit bir insanın bir sokağı bütün bir dünya gibi gördüğü sonucunu** çıkarmıştınız.(110/16); Bu sebepten dünyada olan şeyler **sokağımı** ve sokağımın olan şeyler dünyayı yakından ilgilendirir.(110/21); Anlatmak için zamana ihtiyaç duyusunuz, **söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu** söylüyor bana.(111/7); Ama çok ileri bir gelecekte karşılaşacağımız bazı olaylar size belki **sözlerimi** hatırlatacaktır.(111/13); Arkadaşım yorgun bir çaresizlikle **ellerini** yana

açtı.(112/10); Ellerinde olmadan **birbirlerine hafifçe sinirlendiklerini** görüyordum.(112/18); Hafif bir ağız kıpırtısıyla **görünmeyen bir varlığa bir şeyler söylediğini** farkettim.(112/21); **Doktorun elini** sıktı.(112/21); **Omuzlarımı** silktim.(113/20); **Onun sağ salim geri dönmesini** temenni edelim.(114/10); **Yardımcımın hattın öbür ucunda ne hâle geldiğini** bakmadan görebiliyordum.(114/27); Bu garantiye rağmen silâh size niçin **emniyet hissi** vermiş olsun?(116/3); Doktorla vedalaştıktan sonra **raporumu** tanzim ettim.(118/28); Uzandığım yerde **işin şöyle bir muhasebesini** yaptım.(119/2); Çünkü hissim **asıl hedefin o olduğunu** söylüyordu bana.(119/9); Yüzüne bakar bakmaz **onun gündüz de uyumamış olduğunu** gördüm.(119/18); Küçük bey yıllarca **açılmamış olduğunu iddia ettiği kapının anahtarını** koca desteden o kadar kolaylıkla buldu, çıkardı ki, o kapıyı defalarca kullanmayan bir insan için imkânsızdı bu.(120/1); Konuşması boyunca **dadının odasının aynen muhafaza edildiğini** bir kaç kere ısrarla söyledi bana.(120/4); O anda **beni odaya sürüklemek ve bir başka şey göstermek azminde olduğunu** hissettim.(120/6); Bana dadının ölümünden ve onun öldürüldüğü odayı gösterme isteğinden, artık **kaatilden kurtulma çabasını** sezmiştim.(120/15); Nitekim ilk telefon konuşmamızda yardımcım **akşamüstüne doğru pencerenin açıldığını** bana bildirdi.(120/18); Küçük beyin son tutumuysa **artık kaatili başından atmak istediğini** gösteriyordu.(121/2); **Bu sorunun cevabını** henüz veremiyordum.(121/4); Siz **sonsuzluklar ve tarifsiz güzellikler mahşeri Allah yolu içinde mutlak özgürlüğü** bilemezsiniz.(122/4); Karşı taraf **sizin bu işin içinde olduğunuzu** biliyor.(123/12); Süratle **Emniyet Müdürlüğünü** buldum.(123/17); Bu sözler üzerine **hiddetten kıpkırmızı kesildiğimi** hissettim.(124/1); Umarım bu süre içinde **dinlenmek, düşünmek ve yaptığınız hatayı gözden geçirmek imkânını** bulursunuz.(124/9); Hayretle **uyuduğum sürece bazı neticelere varmış olduğumu** gördüm.(125/16); **Benim dairemi** aramışlardı, öyleyse **bir şeyin bende olduğunu** zannediyorlardı.(125/17); **Tabancamı** boşalttım, temizledim ve yeniden doldurdum.(125/29); Rastladığım ilk lokantada **karnımı** iyice doyurdum ve konağa doğru yola çıktım.(125/31); Sormama fırsat bırakmadan, **bugün aldığı bir emirle evin dışında beklemesi gerektiğini, bu yüzden dükkânda oturduğunu** söyledi.(126/5); Oysa **böyle bir şeyin varlığını** hatırlamıyordum.(127/1); Kapağı açarak **el fenerimi** dibe tuttum.(127/8); **Gözünü açmasını ve buradan ne olursa olsun ayrılmamasını** tembihledim.(127/16); Silâhı elinde bekleyecek ve en ufak bir tehlike halinde **tabancasını** ateşleyecekti.(127/17);

Ben de elime aldım **silâhımı** ve cep fenerimin ışığında inmeye başladım.(127/19);
 Sonra **elektrik düğmesini** arayıp buldum ve odayı aydınlattım.(128/1); Bu arada kuvvetli bir uyku **göz kapaklarımı** ağırlaştırıyordu.(128/14); Ama kısa zamanda **bunun imkânsızlığını** anladım.(129/14); Bir süre sonra **heykelin insanın tüylerini ürperten kötülük dolu bir sesle konuşmaya başladığını** duydum sanki.(129/19); Oysa **kahrımın ne korkunç olduğunu** bilirsin.(129/30); Bu onların bize **yaklaşmaları** anlamını taşır.(130/31); Ve hayretle **düşündüklerime cevap verdiğini** gördüm.(131/13); Eğer kısa zamanda bu korkuyu yok edemezsem **onun kötü bir duruma düşeceğini** hissettim.(131/17); **Bıçağımı** çektim.(131/22); Tam inmek üzereyken **günlerdir aradığım şeyin nerede olabileceğini** birden kavradım.(131/23); Görülmemiş kalınlıkta bir kıl **şeytan heykelinin tek boynuzunu** teşkil ediyordu.(131/26); Sanki bir ses bana, **yoluna bunca cinayetler işlenen bu parçayı elden çıkarmamamı** söylüyordu.(132/1); **Onların bana beni ayıplar gibi baktıklarını** gördüm.(132/13); **Güzel başımı** gururla kaldırdı.(133/1); Tenezzülen **sesini** duyur bize.(133/20); **Elimi** bu süre içinde döşettiğim kabloların birinin düğmesine uzattım.(133/25); Tapınağın bulunamayacağından o kadar emindiler ki **esirlerinin bağlarını kontrol lüzumunu** hissetmediler bile.(133/12); **Onun çırılçıplak kaldıktan sonra raksetmeğe başladığını** gördüm.(133/24); Aynı anda bütün ışıkları yaktım ve **tabancamı** ateşledim.(134/14); **Sana ve bana asi olmanın cezasını** görsünler.(134/25); **Sana bağlılığımı** karşılıksız bırakma.(134/28); **Kötülüğün en akla gelmezini** istedi benden, bir an bile duraksamadan yerine getirdim bu buyrukları.(135/23); İçine düştüğü durum onca o kadar inanılmaz bir şeydi ki, **kelepçelerin bileklerine geçtiğini** fark etmedi bile **ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örtterek onları dışarı çıkarmalarını** söyledim.(135/26); Daha **birinci sorumun cevabını** yeni almıştım ki, kapı kırılarak açıldı ve içeri polisler doldu.(137/5); **Başımı** kaldırdım.(137/17); Memurlara **suçluları arabama bindirmelerini ve dağılmalarını** söyledim.(136/19); **Bakışlarımı** dürüst ama dürüst gözükmekten çekinen amirimden aşırımdı, onunla beraber gelenlere şöyle söyledim.(137/18); Bu sözlerden sonra bileklerime kelepçe taktılar, **silâhımı** aldılar ve tevkifhaneye doğru yola çıktık.(138/3); Evin damına tırmanmış asmalar alaca karanlığa gömülürken **konusmasını** ezan sesiyle kesti.(139/19); Kibar bir tavırla, **akşam namazına yetişmek zorunda olduğunu** söyledi.(139/20); Ertesi günü ilk işim **gazete arşivlerini** karıştırmak oldu.(140/16); Ona durumu anlattım ve **bana yardımcı olmasını** rica ettim.(140/24); Sonra **onun dosyasını** getirtti.(140/26);

Kendisinden **bana onu ve onun ölümünü anlatmasını** rica ettim.(140/28); Kendisinden **beni katille ve eğer varsa onunla aynı yerde yatmış mahkûmlarla tanıştirmasını** istedim.(141/9); İlk gelen ikisi **böyle birinin yattığını** hatırlıyorlardı.(141/13); Adam **yırtık, çipil gözlerini** çirkin bir anlamda kırptı.(141/18); **Ne demek istediğini** anlamıştım.(141/19); Yer gösterdim ve **oturmasını** söyledim.(141/27); Konuşmam süresince yüzündeki beni küçümseyen ve benden şüphe eden ifade **yerini** yavaş yavaş ilgiye bıraktı.(142/5); Hücreye geldiği ilk gün **suçsuz olduğunu** anlamıştım.(142/13); Sen **bunun**, yani Gardrob'un himayesinin **ne olduğunu** bilmezsin.(142/16); **Onun**, ilk görüşte **hırsız olmadığını** anlamıştım.(142/21); Yolda giderken bir herif **çantasını çaldığını** iddia etmiş, yakalayıp karakola götürmüşler ve gerçekten çanta üzerinde çıkmış.(142/22); Bütün nüfuzumu kullanıp **orada iyi bakılmasını** sağladım.(143/9); Bir gece uyku tutmadı, gün doğana kadar **iniltisini** dinledim, **kıvrınmasını** seyrettim.(143/22); Ağzında **bir eyvallah kelimesi** geveledi ve kapıya doğru yürüdü.(144/7); **Teşekkürümü** duymadı bile.(144/14); **Bu konuda bildiklerinin tamamını öğrenmek istediğimi** söyledim.(145/10) **Her harfini** uzun günler düşünmüştüm.(145/21);Zihnim hikayeye öylesine inatla ilgileniyordu ki, o gece rüyamda **komiserin arkadaşını** gördüm.(146/21); Kendimi hemen toplayıp **“Hikâyenin sonunu”** dedim.(147/20); Ben de deminden beri **hikâyenin sonunu** size anlatıyorum.(147/22); **Üzüldüğümü** anlamış olacak ki, “İlle bir sonu olsun istiyorsanız her gün şu kadar cinayet işleniyor, uygun gördüğünüz bir sonu yakıştırıverin gitsin” dedi.(148/11); **Söylediklerimi** gülümseyerek dinledi.(148/29); Neden sonra **konuşmamın bittiğini** anladı.(148/30); Ben size **ondan dinlediklerimin özetini** nakledeceğim.(150/4); Kâinatların yegâne hâkimi, sonsuz güç, **varlığına tahammül edemediği kibirin onların hayatında en yüksek noktaya ulaştığını** gördü.(150/16); İnsan tarihi **bu savaşın izlerini** bize anlatır.(150/26); Maddenin ön plana çıkışı **büyük bir teknik üstünlüğün doğmasını** gerektirdi.(151/14); Makul ve rahat hayat, **yerini** asabı kemiren bir yarışmaya bıraktı.(151/24); Din-felsefe-ilim çarpışması **insan ruhunu** derinden sarstı.(152/9); **Bu makine kavmini** teknoloji yarattı.(152/13); Dine aç topluluklar, yalancı memeler gibi ideolojilere dayadılar **dudaklarını**.(152/13); **Komiserin arkadaşını** düşünüyordum.(154/9); “Ya da evliya” diye **konuşmamı** tamamladı doktor.(154/13)

C.1.3) Sıfat tamlaması olan belirtili nesnelere

Sıfat tamlamaları cümle içinde belirtili nesne grevinde bulunabilirler.

Gerçi **o marmelâdı** göremezdik biz.(7/25); Her halde, diyordum kendi kendime, onları, yani **kötü eğilimleri** tek tek yakalar ve yok ederler.(10/1); Sanki katil **ondaki bu kötü huyları** tek tek yakalamış ve bulduğu yerde birer birer öldürmüştü.(10/5); Yalnız kadınlar, onlar, zengin, değişik ve girift yapılarının hafızasında, göbekler ötesi geçmişlerinde **bu yüksek ökçeleri** tanır gibi oldular.(15/11); Gülüm **üç gün öncesinden başladığı temizliği** bitirmiş olur, ona pek yakışan şarabı krep döşin'ini giyer, ışık çağlayan saçlarını yeniden iki bilek kalınlığında örerdi.(18/24); Ondan uzaklaştıkça düşüncem dışarı yaklaşır, hayalim **boyumun ancak yettiği ağır sürgüyü** çeker, beni serin sokağa çıkarır ve türbeye doğru götürürdü.(21/9); Sonra **bir ikinci oyunu** denerdim.(21/17); Hepsi **türlü hatırayı** sıkıca kucaklamışlar gibiydi.(22/23); **Çevresi kanaviçe işli bir bohçayı** çekip çıkardım.(22/24); Ah ben **bu bezi** çok iyi tanıyordum.(22/26); **Her güzel şeyi** bana o gösterir veya onun işaretiyle her şey güzel olurdu.(23/6); **Ezilmiş çimen kokusunu, kuş seslerini ve arı vızıltılarını, berisini hazla ürperten ilk sıcaklığı** bilmeli insan.(23/12); Önce **bu makineyi** kızlar çalıştırmıyorlardı.(24/9); Ve biz **onun adından başka gönlümüzün yattığı bir isim** bulamadık makineye.(25/25); **Günler boyu sırrımızı kimseye açmayacak ve bize işlemeyi öğretecek birini** araştırdık.(26/19); **Annesinin evde olmayacağı bir günü** kolladık.(26/23); **Bu kadar parayı** biz nereden bulmuştuk?(27/4); Ben **bu binayı** ilk defa içinden görüyordum.(28/9); **O avuç dolusu para verdiğimiz, göz nuru döküp ortaya çıkardığımız bu canım plânı,** tanımadığımız bir adamın eline içimiz sızlayarak teslim ettik.(28/10); **Bin bir özenle yaptığımız paketi** hoyratça açtı ve pek çok sorular sordu.(28/15); Karşılıklı bağışmalar **pek çok adamı** başımıza topladı.(28/21); Biz de **bir adamı** bunun için kullandık.(29/28); Siz benim yerimde olsanız **böyle düşünen bir toplumu** nasıl ikna edersiniz?(30/21); **Kendisine verilen yemekleri** övdü.(31/21); **Oraya ait her şeyi** benimsemişim, kendimden saymışım.(32/29); Öyleyse senin elinden tutmalı ve **bazı önemli şeyleri** sana anlatmalıyım.(33/19); Sen, böylece **yaşanması gereken hayat olarak içinde bulunduğun ortamı** kabul ettin.(34/18); **Bu ölçüyü** bana sokağımızda imanla yaşamış yüzyıllar, konak, mescit, evliya veriyordu.(34/21); **Büyük tehlikeyi** baban işaret etti bana.(34/26); O sırada bütün büyüklerde **aynı duraksamayı** gördüm.(35/3); **Elbiseden beklenilebilecek şeyleri** verebilmeli değil mi?(35/22);

Sana yalnız yeni olduğu için **bir soytarı elbisesi** giydirdiler meselâ?(35/23); Kimse bu mütevazı görünüşlü hayat içinde böyle bir tahtaya sahip olmadan **bu ihtişamı** kolaylıkla keşfedemezdi.(39/14); O vakit bıraktım **bütün bu boş çabaları** ve ben de Kaptan'ın başvurduğu yola döndüm.(41/5); Biz çocuklar tek tek **her mezarı** tanırdık.(42/26); **Aynı davranışı** Gülüm'ün annesinde de gördüm.(42/30); Ne ben ne de bir başkası **böylesine bir adiliği** düşünemez, aklımıza getiremezdik.(44/5); Neden **böyle bir şeyi** yapmış olsunlar?(46/1); DEĞİŞİKLİK **herşeyi** kıpkızıl kendi rengine boyamıştı.(46/14); Sanyorsun ki, **her olayı** DEĞİŞİKLİK lobisine göre değerlendirmekteyim.(49/27); O toprak ki, **ekilen hangi tohumu** cevapsız bırakmıştır?(50/23); Üstündeki partallar **her yanını** örtemezdi.(51/11); Böyle günlerde Gülüm **son zamanlarda edindiği mahzun yüzü** bırakır, hediye gülümsemeye çukur çukur süslerdi yanaklarını.(53/19); Sürdüğü hafif parfüm **bu etkiyi** daha da çoğaltıyordu.(54/6); Ancak sesi ve yüz çizgileri **heyecanlandığı muhayyileyi** tereddüde itiyordu.(54/9); İnsan **bu hayatı** tahmin edebiliyor ve özellikle kadının konuşmasını duyduktan sonra sevimli bulmuyordu.(54/14); Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken, hasta bakıcı seğirtti, onu ayıplayan bir tavırla pijamasını çekti, elindeki alkollü pamukla **kaba etindeki bir noktayı** hoyratça sildi.(54/17); **Odada bıraktığı parfüm kokusunu** bir süre daha teneffüs ettik.(54/27); **Arkadaşımı yere bir daire çizmeye ve onun içine sığınmaya zorlayan bu tehlikeyi** bilemezlerdi.(55/7); **Karşı komşunuzun öldürülmesiyle ilgili tahkikatı** yürütüyordum.(56/27); O odadan çıktıktan sonra **artık iyice yıpranmış mobilyayı** eski tanıdıklar gibi teker teker gözden geçirdim.(57/4); Şu anda **yeniden çocuk olmayı** ne kadar isterdim.(57/10); **İleri Avrupa'yı** inkâr eder, son sözünü söylemiş şarkta bulunacağına inanırdı aradıklarının.(57/29); DEĞİŞİKLİK, kadınları çekiyor, içlerinde **bir şeyi** okşuyordu.(59/19); Ah **o mezarı** bir yerle bir edebilsem sokak gözünde.(62/13); Ben şu kadar süredir sürdürdüğüm savaşta **modern olduğunu sandığım bütün silâhları** başarıyla kullandım.(63/2); Ufak tefek de olsa bazı olaylar **bandeki bu hissi** kuvvetlendiriyor.(63/13); **Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi** yenik bir halde, başı öne düşmüş onların aralarında görüyorum.(63/14); **İnsanlarla gelen fikirleri** emer ve bedene yani sokağa mal ederler.(65/2); Onun dibine **komşunun sökü� attığı bir asmayı** dikmiştim.(66/4); **O üzümleri** yazık ki yiyemedik.(66/22); **Bu küçük hatırayı** şunun için anlattım.(66/25); Sokağımızın son günlerindeki manzarası da **aynı şeyi** söylüyor.(67/17); Şeytan böylece varlığını inkâr eden gönüllerde **en**

verimli ortamı bulur.(69/13); **Bilimin ONLAR'la savaşıacağı o büyük günü** görebilecek miyim, bilemiyorum.(69/23); **Bilmek zorunda olduğumuz gerçekleri** adım adım da olsa o ortaya koyacaktır.(71/12); İnsan böylece **o günleri** tekrar yaşamış gibi oluyor.(71/29) ; Birimiz ya da birkaçımız **sabahın erken saatlerinde öğlede yiyeceğimiz birkaç dilim ekmeği** beraberimizde alır, şehir dışına çıkardık.(72/5); Ben mağaramda oturur, **bütün bunları** dikkatle seyrederdim.(72/20); Gözleri, bağlanmış bir beygir **döner dolap kuyudan taşıdığı suyu** tatlı bir şırıltıyla tahta arklara boşaltırdı.(72/21); Kuzum, zarif ağzıyla **körpecik çimenleri, ayırık otlarının uzun sapları üzerinde guruplaşmış yaprakları** hoş bir aceleyle yerdı.(72/26); Hasetti bu his ve o güne kadar bu derece **hiç bir şeyi** böylesine içten istememiştim.(73/13); O günden sonra **hiçbir kötülüğü** hayal etmemiş, hiç bir kötü düşünceye kendimi kaptırmamışımdır.(73/18); **Karşı yamaçta otlayan sığırları** gösterdi.(73/31); Ona bir hayli yüksekte, **sakin sakin otlayan sarılı beyazlı bir buzağı** gösterdim.(74/3); **O olayı** yıllar yılı korku ile hatırladım.(75/13); **Rastladığım her şeyi** bir daha göremeyeceğim veya duyamayacağım kaygısı ile içimin bir köşesine kutsal emanetler gibi yerleştirdim.(76/17); Sizinle her konuşmam bana **bu hissi** verdi.(76/26); Küçük beyin ifadesi arkadaşımı temize çıkarmış ama, **bu basit görünümlü cinayeti** içinden çıkılmaz bir hale getirmişti.(78/23); Oysa daha önce **her şeyi** inceden inceye tetkik etmişim.(78/27); **Verdiğim yiyecekleri** koklamadı; dönüp bakmadı bile.(79/17); Büyük Rabbim öylesi bir kadından **o çocuğu** nasıl halk etti, bilemem.(80/18); Tanımıyordum **bu bakkalı**.(81/4); **Bir gence tanınması gereken hakları** biliyordu.(81/18); **Bu işi** iyi saatte olsunlardan biliyor.(82/19); **Her şeyi** bir daha gözden geçirdim.(83/11); Onu öldürdün ve **koynunda sakladığı paketi** aldın.(84/14); Beni yaralamakla kalmamış, **yanımdaki memuru** da öldürmüştü.(85/11); Ben **bu hali** şöyle izah ediyorum.(86/15); **Bu olayı** siz biliyordunuz, sizdekiler biliyorlardı, bendekiler ve ben de böylece bilebildim.(87/14); Bu başarısı **gurubumuzdaki gergin havayı** biraz yumuşattı.(88/20); Yirmi adım kadar ileriye **bir şişe kırığı** dikti, yerden düzgün bir çakıl buldu, onu okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı nişanlayarak ağır ağır gerdi ve attı.(88/17); Ben de **şu küpeki** vuracam.(88/29); Bu söz ona da **aynı şeyi** hatırlattı.(89/30); **Hacda giymeyi kurduğu o bembeyaz giysiyi**, ihramı rastladığı ilk fakire vermiş.(93/3); Pek çoğu **bu gerçekleri** görmezden geldiler.(94/31); **Babanızdan gördüğüm mukavemeti** ne evliyadan, ne mescitten gördüm.(95/); Mescidin müşterileri **âdet haline getirdikleri bir taklidi**

sürdürüyorlardı.(95/5); Babalarınıza rağmen siz başaracaksınız **bundan sonraki mücadeleleri**.(96/13); Yüz yüze konuşmamız **birkaç nezaket konuşmasını** geçemedi.(96/27); İçime cesaret geldi ve geçenlerde bir gün muskaya **gereken sözleri** söyledim.(104/1); **Her şeyi** olduğu gibi korudum.(105/6); Biri **bu odayı** kullanıyordu.(105/9); Bana **kırlentin üzerindeki yırtıkları** tarif edebilir misiniz?"(105/20); **En önemli sorumu** sormaya hazırlandım.(106/1); **Bu sonucu** tahmin etmiştim. (106/12); **Yıllar evvele dayanan bu cinayeti**, son işlenenle ilgili buluyordum. (106/13); Oysa siz de **bazı şeyleri** dikkatle takip etmişsiniz.(109/2); Böyle olduğu halde nasıl oluyor da **bu işi ONLAR**'la ilgili buluyorsunuz?(114/8); Doktor ölüm şeklini tespite çalışırken ben tek tek **bütün odaları** dolaşım.(118/24); Neden doktor size hiç de yakışmayan kör bir taassupla **bazı deyimleri** saf dışı bırakıyorsunuz?(122/7); Mümkünse **ben dönene kadar gelen telefonları** zapt ediniz.(123/13); Temenni edelim ki **aynı yetersizliği** yeni görevinizde de göstermemiş olun.(123/30); Bu onbeş gün içinde ne yapıp yapıp **bu işi** sonuçlandırın.(124/19); Kendimi Küçük beyin yerine koydum ve **bütün binayı** zihnimden geçirdim.(126/11); **O şeyi** onun kimsenin aklına gelmeyecek, akıl etse bile aramaya cesaret edemeyecek bir yere gizlemiş olması lâzımdı.(126/13); **Nöbetçi memuru** çağırdım.(127/15); İlk defa duyuyordum **bu kokuyu**.(127/24); Kendi kendime uyudum dedim ve **şuur altımın verdiği bu yargıyı** bir diyalog olarak duydum ve o anda şüphe ettim sizden.(128/28); Neden konağa gitmemeli ve **değerli şeyi** aramamalıydım?(129/1); **Bu tesiri** bütün ruhumda hissediyor ve türlü sapık düşüncelerin etkisi altına giriyordum.(129/21); Eğer kısa zamanda **bu korkuyu** yok edemezsem onun kötü bir duruma düşeceğini hissettim.(131/17); **Heykelin vücudunu kaplayan kılları** ağır ağır inceledim.(131/25); Ve **başladığım hiçbir işi** yarım bırakmadım.(133/3); Aynı anda **bütün ışıkları** yaktım ve tabancamı ateşledim.(134/14); Ben o gülüşte **pek çok hissi** bir arada duydum.(135/3); Geride **şu yerdeki korkuluğu** bıraktı.(135/11); Ben **bütün bunları** mabutların emirleri saydım.(135/18); Kötülüğün en akla gelmezini istedi benden, bir an bile duraksamadan yerine getirdim **bu buyrukları**.(135/23); Sonra **şu sözleri** ilave ettim.(136/20); Eğer onları Emniyet Müdürlüğüne götürmüş olsaydım, dostları onların konuşmamaları için **her şeyi** yapacaklardı; biliyordum.(136/26); **Yaptığım hatayı** o anda anladım.(137/11); **Bu kızıl saçlı iri yarı adamı** hikâye boyunca sıkılmadan dinledim.(139/18); Hak verirsiniz ki yarım bırakamazdım **bu hikâyeyi**, sonunu dinlemeliydim.(139/22); Çenesiyle **ilerdeki mezarlığı** gösterdi.(140/13);

İkram ettiğim sigarayı çekinmeden aldı, üç çekişte yarısını buldu.(142/7); O zamanlar bir kan davası yüzünden **üç kişiyi** öldürmüş ve otuz yıla mahkum olmuşum.(142/18); O namaza durduğunda ranzadan yavaşça kaydım, **yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini** kavradım ve dua için ellerini kaldırdığında vurdum onu.(143/27); Bu kâğıtları zaman zaman okumak içimde, ta derinlerde **gizli bir tarafı** okşuyordu.(145/21); **Gerçek insanı** ümit, iman, heyecan meydana getirir.(146/12); O gün öğlene doğru **elimdeki kâğıtları**, arkadaşından rüyamda aldığım mesajla beraber götürdüm.(146/29); Sözlerimi dinledikten sonra üzgün bir gülümseme belirdi yüzünde, **şu anlaşılmaz sözleri** mırıldandı.(147/); İnsanlar **çatırdayan Avrupa medeniyetini** görüyorlar.(147/9); İnsan ölümsüzlüğü, **sonsuz hayatı** teneffüs edecek.(147/15); Bir evlat, **bir anneyi** öldürdü.(148/16); Her gönderilen peygamber, **insanın uyması halinde mutluluklara kavuşabileceği formülleri** beraberinde getirdi.(150/28); Avrupa batarken, **zayıf düşmüş şarkı** da sürükledi bu bataklığa, yükseliş gözükken alçalırsa.(151/15); Teknolojinin ilerlemesi **bu bozuk mayayı** hızla kokuşturdu.(151/21); **Bu gerçeği** ONLAR pek iyi biliyorlardı.(153/9); **Onlarla hemfikir olduğum bir şeyi** söyleyebilirim.(154/28); Aldığım müsaadeyle **olayın geçtiği her yeri**, yaşlı kadının öldürüldüğü evi, konağı, mescidi, türbeyi, bilhassa mahallenin bahçeli kahvesini inceledim.(155/2); **Koyu renkli kış bulutlarını** güneş bir an parçaladı.(155/11)

C.1.4) Sıfat fiil grubu olan belirtili nesnelere

Sıfat fiil gurupları cümle içinde belirtili nesne görevinde bulunabilirler.

Olayı bana haber vereni hiç bir zaman yakalayamayacak ve cezalandıramayacaksınız.(86/2); **Dostumun başından geçenleri** onun ağzından beraberce dinleyelim.(87/16); Çünkü **yapılmış olanları, halen yapılanları ve yapılması tasarlananları** bilmiyorsunuz.(110/12)

C.1.5) İsim fiil grubu olan belirtili nesnelere

İsim fiil gurupları cümle içinde belirtili nesne olarak görev yapabilirler.

Yine **kendi evinde kalmayı** düşünüyordu.(10/15); Hay Allah, **size bir kahve pişirmeyi** bile akıl edemedim.(107/7); Tuhaftır, o da **annesi gibi nedense gece gidip gelmeyi** tercih ederdi.(108/28)

C.1.6) Bağlama grubu olan belirtili nesnelere

Bağlama gurupları cümle içinde belirtili nesne görevinde bulunabilirler.

Ben yaprakta bizzat **hayatı ve bu hayatı mümkün kılan hikmeti** seyrettim.(39/22); Bunları anlatabilmek için **müziği ve resmi** denedim.(40/3);

Sokağımıza adım atan her avrupâî yenilik, karşısında **onu ve onun temsil ettiği gurubun direnmesini** buluyordu.(58/21); **Kadının ne büyük bir güç olduğunu ve onun örtüsünün aynen elektrikteki izole maddesinin eşi olduğunu** bilemiyorlardı.(59/14); Hurafe, **inkârı ve küçümsemeyi** gerektirir.(69/10); Orada oturur, **eğri taşlı mezarlığı, düzgün marul tarhlarını ve kuzumu** rahatça görebilirdim.(72/13); Böyle bir düşüncenin çirkin olduğunu bildiğim halde, **elimde olmadan balonun ipinin kopmasını ve kaçmasını** diliyordum.(73/11); O an **hayvanın sarsıldığını, dengesini kaybettiğini ve yardan aşağı yuvarlandığını** gördüm.(74/9); Biz insanlar **sahip olduğumuz kabiliyetleri ve güçlerimizi** tamamen bilmiyoruz doktor bey.(74/13); Böyle kişilerden oluşan bir toplum da **hareket kabiliyetini ve esnekliğini** kaybeder.(98/14); En azından **rastladığımız şeylere çok dikkatle bakmayı ve düşünmeyi** gerektirir.(122/18); Bari **hem kendini hem de bu zavallıyı** kurtar.(143/17); **Atomu ve uzayı** ruhumuzdan iyi tanırız.(146/9); **Allah'ı ve onun kendilerinden ne istediğini** düşünecekler.(147/13); Sokakta tanıdıklarımın ifadeleriyle, **hikâyenin kahramanlarını ve hikâyenin konusunu** artık çok iyi biliyordum.(155/7)

C.1.7) Unvan grubu olan belirtili nesnelere

Unvan gurupları cümle içinde belirtili nesne görevinde bulunabilirler.

Maydanozcu, her gün aynı saatte bizim sokakta arardı gelini, belki **Tevfik beyi** de.(52/10); Bu isteğini **Küçük beyi** düşündürdü.(99/13); Kaatil bir şeyden ötürü **Küçük beyi** elinde tutuyordu.(120/20)

C.1.8) Birleşik isim grubu olan belirtili nesnelere

Birleşik isim gurubu cümle içinde belirtili nesne görevinde bulunabilirler.

Para, modern toplumun Zeus'u, **Marko Polo'yu** Asya'ya, **Kristof Kolomb'u** Amerika'ya, **Vöske dö Gama'yı** Hindistan yoluna gönderdi.(151/25)

C.1.9) Kısaltma grubu olan belirtili nesnelere

a.Bulunma grubu

Çirkindi ama **içimde bir tarafı** okşuyordu.(127/26);

e.Uzaklaşma grubu

Ona **tütün yapraklarından yemini** kızlar atarlardı.(23/27);

C.2) Belirtisiz nesne

Yükleme hali ekini almayan nesnelere "Belirtisiz Nesne"dir. Genel bir varlığı karşılarlar.

C.2.1) Tek sözden oluşan belirtisiz nesnelere

Ne yapmıştım ben?(12/10); Güneşin, o vazgeçilmez dostun bu sabah ziyaretlerini onlar da güleç bir yüzle karşılar ve **yeşil** derlerdi.(13/17); Küçük kızlar çeşmeden **su** taşıyorlardı.(14/4); Ona **Marpuççununki** derlerdi.(17/9); Tekrar bu sefer yüksek sesle "**garip**" dedi.(21/24); Bu yaptıklarına karşılık **paralar** kazanırlardı.(23/27); Makine İnsana **paralar** kazandırır.(24/1); "**Ama**" dedi Gülüm(29/2); Sonra "**Siz**" dedim(30/13); Özür dileyen bir ses tonuyla "**İnsan**" dedi.(32/3); Dudaklarında hoş bir gülümsemeye "**Özlemek**" dedi "aşk kadar önemli değil mi?(32/6); Aydınlık bir yüzle "**Tespahler**" dedi.(32/17); Biz bütün sokak onlara **Kaptanlar** derdik.(37/23);Doğrusu ya o tahtaya sahip olmak için **neler** feda etmezdim ki.(38/11); Bana **ihlamur** pişirdi ve Gülüm'ü anlattı.(43/2); Bu durumda **ne** yapabiliirdim.(43/22); "**Hayır**" dedi.(44/9); "**Hamım**" dedi.(44/27); Hiddetle "**komşu**" dedi.(44/29); "**Tabii**" dedi.(45/12); Derin bir özlem ve hafif bir mırıltıyla "**gügü-lügüm**" dedim.(45/18); Sordum **ismin** Emine(49/7); "**Bu da**" dedi.(49/9); Sense bu karşı duruşa **gerilik** diyorsun öyle mi? Kimdi gelen, ona **ne** söylemiş, nereye gitmişti?(53/14); Gelmiş ve ona, belki de bir gün akşamsefalarını sularken savruk bir zenginlikle kaybettiği o canım gülüşünü **armağan** getirmişti.(53/16); Sonra "**Hayır**" dedi.(57/26); Dilim döndüğü kadar bu davranışlarının sokağa yapılmış bir ihanet olduğunu anlatmaya çalıştım, **anlamak** istemediler.(58/23); Bu konuda **şahadette** bulunur musunuz?(62/2); Hafif bir tereddüt geçirdi, sonra "**Evet**" dedi.(62/3); Söyler misiniz bana gecenin o saatinde **ne** arıyordunuz orada?(62/6); Hafif bir gülümsemeye "**Ah evet**" dedi.(66/1); Kısaca "**Şeytan**" dedi.(68/26); Orayı kendine **karargâh** yapar.(69/15); Çocuk onu beslemek bahanesiyle kırlara gider, tabiatla kucak kucağa **oyunlar** oynar, hoşça vakit geçirirdi.(72/2); Bazen üç-dört kişiden oluşmuş bir erkek gurubu **içki** içerlerdi.(72/31); Bu arada gramofonun borusu incelmış ve hımmim sesiyle durmadan **gazeller** söylerdi.(73/3); Bir aile **piknik** yapıyor, çocuklar oynuyorlardı.(73/7); Balonun kaçışına biz **nazar** deriz doktor bey.(73/23); Benim için bu o kadar imkânsızdı ki, tereddüt etmeden '**Evet**' dedim.(74/2); Daha sonraları elime imkân geçtiği halde bir daha **balon** almadım.(75/14); Doktor "**Tabii**" dedi kısaca.(75/16); Arkadaşım "**evet**" dedi.(75/17); Kendi kendime, **acaba**, diyorum.(77/18); "**Evet**" dedim.(80/11); Tabii **içki** de içecekti.(81/19); Sonra bilgiç bir tavırla "**Mahalleli**" dedi.(82/18); **Kıpırda-mak** istedim, oturduğum yere sıkı bağlarla bağlı gibiydim.(84/20); Tıp sanırım bu insan yeteneğine **telepati** diyor.(86/11); Siz bütün bu söylediklerimi **şaka** kabul edin

doktor bey.(87/15); "**Te** " dedi.(88/29); Metelik üstüne **metelik** koyar.(91/19); Bütün bunlar olurken, onlar rönesans temelleri üzerinde yükselirken, büyük Fransız ihtilaliyle geriye zincirlerken biz **ne** yaptık?(97/12); Böyle bir düzen Avrupa açısından bakınca **ne** ifade ederdi?(97/18); "**Hayır**" diye cevap verdi.(97/30); Divana bakıp "**Yok**" dedi.(105/13); Nereden geliyorsun, nereye gidiyorsun, **ne** yapıyorsun, **ne** yapacaksın?(107/17); Kısaca "**Cinler**" dedim.(113/21); "**Evet**" dedi.(115/23); "**Doğru**" dedi.(116/6); Cevaben "**Doktor**" dedim.(121/22); Aranılan şeyin konakta olması **ne** ifade eder?(128/19); **Ne** yapıyordum ben?(132/14); Bu görüşleriyle, insana **ürperti** veriyorlardı.(133/16); Sonra ikisi büyük bir kap içinden uzun uzun **içki** içtiler.(134/4); Onun çevresinde dolanıyor, **çılgınlık** atıyordu.(134/12); "**Tuhaf**" dedi.(136/4); Bu sözlerden sonra bileklerime **kelepçe** taktılar, silahımı aldılar ve tevkifhaneye doğru yola çıktık.(138/3); Beni ilk defa görüyormuş gibi bir yabancılıkla kısaca "**Hayır**" dedi.(140/2); Ben de sizi **şey** zannetmiştim.(145/3); **Sigara** uzattım, almak için nazlanmadı.(145/6); Duracaklar; kendilerini yöneten, onları kötülöklere ve harbe sürükleyen şeytana **hayır** diyecekler.(147/11); "**Cinayet**" dedim çekinerek.(147/24); Yaradılışlarındaki kabiliyetin yardımıyla kısa zamanda dünyamızda ve başka dünyalarda **medeniyetler** kurdular.(150/11); Böylece her zihni oyun, türlü akıllarda kendine **tarafdar** buldu.(152/16); "**Belki**" dedi.(154/17); "**Hayır**" dedim.(155/16)

C.2.2) İsim tamlaması olan belirtisiz nesnelere

İsim tamlamaları cümle içinde belirsiz nesne görevinde bulunabilirler.

Sizde ve bende yaşayan bu varlıkların arasında meydana gelen bağlantıya **trans hali** diyoruz.(86/20); Uzun araştırmalardan sonra **nefes darlığı** dediler ve görmülmesine ruhsat verdiler.(104/19)

C.2.3) Sıfat tamlaması olan belirtisiz nesnelere

Sıfat tamlamaları cümle içinde belirsiz nesne olarak görev yapabilirler.

Bize bazen **birer dilim ekmek** verirdi ...(7/22); Değişiklik, akşam güneşinde parlayan memnurluklarını silmiş, **mağmum, kederli ve karanlık bir görünüş** vermişti onlara.(14/21); Bu kollar evleri bir araya getirir, **tek ev** yapardı.(18/6); Bize belki de **100 lira** bile gönderirdi.(24/15); Gazi Paşa'ya "güzel olmuş" dedirtmek için **bir başka şekil** bulmalıydı.(26/2); Bin bir özenle yaptığımız paketi hoyratça açtı ve **pek çok sorular** sordu.(28/15); Ama **onların yerinde yaşayan, nefes alan, gülen, ağlayan insanlar** gördüm.(33/9); **Büyük uygarlıklar** kurdular.(36/11); **Cinayetle ilgili bir şey** sormadı bana.(37/8); O bana **hayatıyla**

ilgili bir şeyler anlatır.(37/11); Bir gün **aynı ölçülere uygun bir tahta da** ben edindim ve onun baktığı yöne baktım.(38/17); Gerçi **bazı şeyler** ben de gördüm.(38/21); Oysa o yaşıma kadar **ne sağnaklar** görmüştüm ben.(38/29); Uzun düşüncelerden sonra ben **bazı işaretler** buldum.(40/20); Bunlar **belirli bir kesinlikten uzak müphem şeyler** ifade ediyordu benim için.(40/21); Her şey için **bir kot** buldum.(40/23); Ama her şey her an yeniden yaratılıyor, her şey her an **bir başka çehre** gösteriyordu.(40/23); "**İlk defa**" dedi.(43/3); Bu işlere, özellikle, ONLAR'ın işlerine **pek karışmak** da istemiyordu.(46/3); Günlük raporumu yazdıktan sonra yakın bir lokantada acele **bir şeyler** atıştırdım.(47/2); İçimi kaplayan bir memnunlukla ıslıkla **çok eski bir tango** tutturdum.(49/2); Bu konuda direnmeyi ben **gerçek gerilik** sayarım.(49/15); Gülüm yattığı yerden kulak verir ve bu şarkıda hepimizden çok **bir şeyler** bulurdu.(52/12); Maydanozcunun sesini her duyuşta elime **bir kaç kuruş** sıkıştırır, mahzun bir yüzle ona vermeme söylerdi.(52/25); Bu, teselliden yoksun acı, onun yüzünde **en ufak bir isyan** meydana getirmede.(53/1); Geniş misafir odasında ev sahibi bana tekrar "Hoş geldiniz" dedikten sonra, yüzümde **bir tanışıklık** aradı.(56/23); Ayrıca şimdi cinayetin işlendiği eve dönmesinde **bazı mahzurlar** görüyorum.(64/5); Şu var ki aldığı besinin türüne göre **yeni bir yüz** kazanır sokak.(64/3); Ama hareketlerinden **hiç bir şey** belli etmedi.(65/19); Mevsim geldikçe bakımsızlığına rağmen **iri taneli güzel üzümler** verdi.(66/6); Arkadaşım **derin bir göğüs** geçirdi.(68/26); Büyükler, zavallı büyüklerse bütün güçlerine rağmen **yeni bir balon vaadinden öte bir şey** yapamıyorlardı.(74/23); Siz bende **bir şey** arıyorsunuz.(76/29); Varacağınız hüküm, nazarımda **bu balonun bir özelliği olmaktan ileri bir anlam** taşımayacak.(77/5); Bir tabib bir gün bir ruhta **bir ur** bulursa bu ur çok zaman o kişiden çok içinde bulunduğu topluma aittir.(78/10); Bize **hayırlı geceler** diledi.(78/20); Onun açlıktan bu hale gelmiş olacağını düşünüp bakkaldan **bir şeyler** aldım.(79/11); Ona **bir kötülük** yapmamıştık ya.(80/5); **Öylesine bir hatır** sordum.(80/26); **Kefeleri parlatılmış terazisinin yanındaki boşluğa koyduğu eski yapılı bir kitap** okuyordu.(81/4); **Avrupa ilmi ve medeniyetiyle aydınlanmış bir nesil** hayal etmiştik.(82/13); Bulduğum ilk telefondan **bir yardımcı** istedim.(83/13); **Şöyle bir olay** anlatırlar.(86/24); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı dikti, yerden düzgün **bir çakıl** buldu, onu okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı nişanlayarak ağır ağır gerdi ve attı.(88/17); Bu başarısı **gurubumuzdaki gergin havayı** biraz yumuşattı.(88/20); Ben de **şu küpeki** vuracam.(88/29); Bu söz ona da **aynı şeyi** hatırlattı.(89/30);

Gösterişli bir biçimde elinde **bir mantar tabancası** tutuyordu.(88/12); **Hiç bir şey** bulamadım.(94/2); **Kesin bir zafer** kazanmıştık.(95/9); Toplum refahı ve bilim dallarının tümünde gürüldeyerek akan bu sel insandaki çürük tarafları da beraberinde sürüklüyor, **geriye iyi beslenmiş güçlü vücutlar, dinî baskılardan kurtulmuş ve gerçek özgürlüğe ulaşmış topluluklar** bırakıyor.(97/8); **Çeşitli şeyler** söylüyorlar.(99/3); Anlattıklarına göre Habeşistan taraflarından çalınmış, dedemin eline gelene kadar **türlü meşakkatler** çekmişti.(99/18); Ben bu davranışlarının altında **derin ve onulmaz bir keder** sezerdim.(100/1); Elimde olmadan **onun etiyile ilgili hayaller** kuruyor, kendimi türlü düşüncelere bırakıyordum.(100/16); **Bu olay** tazeliğinden hiç bir şey kaybetmeksizin nesilden nesile anlatılmış.(102/20); Başkanla ifrit ayrılacakları zaman **bir kıl** koparmış göğsünden dev ve ona uzatmış.(103/2); Bir gün boynuma **bir muska** astı.(103/16); Ancak kıl her başardığı iş için **bir kurban** ister, bunu unutma.(103/21); Zaten **başka ne** yapabiliirdim ki.(103/24); Ondan **bazı şeyler** istedim.(104/2); Yazıhanesinin çekmecesinden **bir deste anahtar** aldı. (105/7); Onlara baktıkça **garip bir şekilde suçlu** hissedersiniz kendinizi. (107/18); "**Gönül bu**" diye cevap verdi(108/18); Çok zaman pek zayıf bir kelimecik güçsüz omuzlarına **taşıyamayacağı yükler** yüklenir.(111/28); Bazense kocaman etli canlı bir kelime, adaleli omuzlarında **hafif bir anlam** yüklenir.(111/30); **Hiç bir şey** anlamadım ama, başüstüne. (114/29); Yemek süresince **hemen hiç bir şey** konuşmadık.(119/25); Bu şahıslar her ne sebebleyse **sizin bu tahkikattan alınmanızda sanki yararına olduğu belli bazı menfaatler** buluyorlar.(124/17); Ona **ilâhım, mabudum, tanrım gibi isimler** veriyordu.(129/17); Önceleri onu **basit bir kukla** zannettim.(131/10); Onu denemek için özellikle **bazı şeyler** düşündüm.(131/12); Doktorun sesinde **anlattıklarının heyecanıyla paniğe dönüşmek üzere olan bir korku** sezdim.(131/16); Siz doktor, içinizde hala **bu oyuna devam etmek gibi bir istek** hissediyor musunuz?(132/28); İkisi de **siyah ve özel biçimde elbiseler** giymişlerdi.(133/15); Heykele döndü, gür bir sesle "**Ulu güç**" dedi.(134/22); Oturdum, ona **bir sigara** ikram ettim.(136/8); İlerlemiş miyop, alnında **derin kırışıklıklar** meydana getirmişti.(140/31); Defteri bir süre tetkik ettikten sonra **bir başka mahkum** çağırttı.(144/20); Sonra **yüz lira** çıkardım cebimden.(145/8); Hikâyeye kendiniz **bir son** yakıştırırsınız.(149/25); Çocuksa **imkânları sınırlayan bir baş belası** telakki edildi.(152/30); Doktor durdu, bana da ikram ederek **bir sigara** yaktı.(153/10); Böylece türlü fikir cereyanlarının birbirinden ve gerçek dinden kopardığı topluluklar, **bir takım tatbik değeri olmayan formüller** geveler

oldular.(153/22); Bilmediğim bir nedenle **hınca benzer bir his** duyuyordum.(154/10); Siz ve ben dünyayı, sahipsiz, sonsuz boşlukta bir nokta, insanı da **nokta üzerinde bir mikrobik büyüklük** kabul ediyoruz.(154/18); Sonra **şadırvandakilerin anlamayacağı bir sual** daha sordum ona.(155/19).

C.2.4. İsim fiil grubu olan belirtisiz nesnelere

İsim fiil gurupları cümle içinde belirsiz nesne olarak görev alabilirler.

Ama böyle davranmakla **kanunun varacağı hükmü geciktirmek** istiyordum.(41/25); **Size yardımcı olmak** istiyorum.(76/30); **Aynen böyle söylemek** istiyorum.(110/11); Oysa ben **bu sözü şöyle söylemek** istemişim.(110/18); Ben cinler derken **Cinler demek** istedim.(113/27); Saçma da gözüксе **bu işin sonuna kadar gitmek** istiyorum.(114/15); Ama biz **bütün insanları aynı durumda görmek** istiyoruz.(130/19); **İlk sorguyu her türlü etkiden uzak yapmak** istiyordum.(136/25)

C.2.5. Edat grubu olan belirtisiz nesnelere

Edat gurupları cümle içinde belirsiz nesne olarak görev alabilirler.

"**ONLAR'a karşı tabii**" dedi.(34/14); Bu da **Allah rızası için** demiş.(92/27); Rehâvetli bir sesle "**Şey gibi**" dedi.(108/14); "**Daha sonra**" dedi arkadaşım.(110/1); "**Bu güne kadar**" dedi.(133/2);

C.2.6. Bağlama grubu olan belirtisiz nesnelere

Bağlama gurupları cümle içinde belirsiz nesne olarak görev alabilirler.

Öyleyse ne yapıp edip **büyük bir parça ipek bez ve türlü renkli ibrişimler** almalı.(26/3); "**ONLAR ve sokak**" dedim.(34/15); Oda **ıhlamur ve adaçayı** kokuyordu.(45/30); Bu arada gelen bir çocuğa **ekmek ve şeker** verdi.(82/17)

C.2.7. Cümle olan belirtisiz nesnelere

Cümle niteliğinde nesnelere vardır. Aktarma cümlelerinde sık olarak görülür. İç içe cümlelerdeki iç cümleler genellikle nesnedir.

Mantığında gözlerini cinnet fikrine dikmişken, hissim içinde bulunduğumuz karakol odasının soğuk, hayale yer vermeyen varlığına rağmen "**Buna ancak ONLAR yapabilir**" diyordu.(6/13); **O anı, ona ifade ettiği bütün incelik ve derinliğiyle anlayayım** isterdi.(7/7); Benden çekinmemiş olsalar sıkıntılı bir acelecilikle **bitirelim şu işi** diyeceklerdi.(8/14); Sonuçta ister istemez onlara "**siz gidebilirsiniz**" dedim.(9/9); "**Ben olacakları birkaç ay evvel tahmin ettim**" dedi.(9/13); Anama "**yaşlısın artık**" dedim.(9/16); **Sonra çok iyi bilirsin ki şaka**

olmaz ONLAR'la “ dedim.(9/16); “Çok söyledim” dedi.(9/24); “Bazen bir devedikeninde bir gün boyunca ne renkler görürüm” demişti.(11/10); Bir bakıma ikimiz için yaşayayım istiyordum.(11/29); Halbuki insan böylesine sakin ve kenar bir sokakta bu kadar köklü değişiklikler olmaz sanırdı.(12/25); Nasıl olurdu da bir insana bu kadar hazlar verirdi, bilmiyorum.(17/24); Zaman geçmesin isterdim.(17/27); Haydi artık git sözü kırar mıydı beni, bilmiyorum.(19/10); Hafif bir sesle mügü-lega-zıgım derdim kendi kendime.(19/29); “Bu yaraların bir insan eli tarafından açıldığını bildiğim halde inanmıyorum.”dedi.(21/26); Sonra tuhaf bir sesle, “Gideli komiser bey” dedi.(21/30); “Biz henüz küçüğüz.” derdi.(23/9); Bana “Bu gece hiç uyumadım.” dedi.(23/17); Her hangi bir insan eğilecek ve “çalış” diyecekti.(24/11); Muhakkak, koskocaman kadife kesesine elini daldırır “verin bu parayı o çocuklara” derdi.(24/18); Bu mutluluk nasıl sağlanacaktı bilemiyorum ama madem arkadaşım böyle olacak demişti.(24/30); Memuru kastederek: “Benim gözüm o herifi hiç tutmadı” dedim.(29/4); Hemen ayaklarımın dibinden incecik ve metalsi bir ses “Onu biz öldürdük” dedi.(29/10); “Sen bizi biliyorsun” dedi.(29/18); İnce ses “Pek fazla izahat vermekle görevlendirilmedim” dedi.(29/22); Ancak onun vicdanında leke bulunmaması, onu kanunlarımızın elinden kurtarır mı sanıyorsunuz?(30/2); Metalsi ses: “Allah’ın bizden secde etmemizi istediği varlık, insan, bu olabilir mi?” dedi hayretle.(30/23); Ani bir his dürtüsüyle: “Şeytanca bir soru bu” dedim.(30/28); Dudaklarında hoş bir gülümsemeye “Özlemek” dedi “aşk kadar önemli değil mi?”(32/6); Ölçülü bir ifadeyle “Babandan bahsediyorduk” dedi.(32/28); “Sokak evet” dedim.(33/3); “Ancak kendime söyleyebiliyorum bazı şeyleri” dedi.(33/14); “Haklısın” dedi.(34/16); Neden sonra “Bana yeni elbiseyi tarif et” dedi.(35/17); Sonra, “Özür dilerim” dedi(35/25); “Diyelim ki” dedim(35/27); “Yordum seni” dedim.(36/5); “Her zamanki gibi mi? Bu olmaz işte.” dedi.(37/4); “Sokağınızı tanıdıkça seviyorum orasını” dedi.(37/16); O “Sanmıyorum” dedi.(38/20); “Artık tahtayla bakmak gereğini duymuyorum efendim” dedi.(41/21); “Defter boştu” dedi.(40/11); “Ben onu duygulu, fedakâr ve nazlı yetiştirdim” dedi.(43/9); Bu yüzden konuyu kısa kesmek acelesiyle “Eskiler bize, kadının değeri kadın olduğu kadardır, diye belletmişlerdi.” dedi.(43/17); Kendi kendime, ola ki yavrundan iyi huylar kapar derdim.(44/3); Sonra ‘Bunu bekliyordum komşu’ dedi.(44/7); Sözü uzatmadan ‘Onu gördüm komşu’ dedi.(44/21); “Bu ONLARIN işi” dedi.(45/21); “Bugün ONLAR'a artık kimse inanmıyor”, dedi.’(45/23); Sustuk, bir ara

"**Tutalım ki ONLAR öldürdüler**" dedim.(45/30); Samimi bir yalvarışla "**O suçsuzdur oğlum**" dedi.(46/21); Sesinde hafif bir endişeyle "**Bütün gayretime rağmen hastayı bugün konuşturamadım.**" dedi.(46/28); Rahatlamış bir sesle "**Pek SIKIŞTIRDILAR beni bugün**" dedi.(47/16); Gerekliyorsa **kendiliğinden anlatsın** istiyordum.(47/17); O tekrar "**Rahatsız ettiler beni**" dedi.(47/18); Doymayan ihtiraslarıyla **yenmedikleri bir varlık kalmasın** istiyorlar.(47/20); Onu daha da neşelendirmek için "**Bu gün sokaktaydım**" dedim.(47/27); "**Sevindim**" dedi.(47/28); "**Gerçek bugün**" dedim.(48/11); "**Şaka ediyor olmalısın**" dedi.(48/16); "**Öyleyse direnmek niye?**" dedim.(49/12); "**Hepiniz safsınız**" dedi.(49/16); **Biz musikiyi, onun sahip olduğu güzelliği bilmiyor muyuz** sanıyorsunuz.(49/17); **Geçmiş ölmüştür** dedin, lâfın başında.(50/7); **İnsanlar ölümlüdür** dedin.(50/9); "**Hastalığı süresince başından ayrılmadım.**" dedi.(50/13); **Duyuyor musun beni,** toprağa diyorum.(50/23); Gülümseyerek "**Neden bahsetsek dönüp dolaşıp bizim sokağımıza geliyoruz**" dedim.(51/3); İnsan sanırdı ki **onlar bir yolun dönemecinde buluverdiği ve ne olduğunu anlayamadığı yabancı şeylerdir.**(51/18); **Ona yardım etmeli** derdi.(52/27); Sonra ağlar, **ben Rabbimden aklımı kaybettirmeyecek sabır istiyorum** derdi.(52/28); Bazen sevgi dolu bir ses ve bir sır fısıltısıyla "**geldi**" derdi.(53/13); Neden sonra gülümsedi arkadaşım; "**Şu anda sen haklısın**" dedi.(54/28); Şaşkın "**Buyrunuz efendim**" dedi.(56/11); "**Bağışlayın**" dedi.(56/25); "**Sanmıyorum**" dedim kısaca.(56/27); **Uyan oğlum** demeliydi.(57/12); Ben, **gerçekten özgür olabilmek için, kökünden kopmalı insan** diyordum.(58/16); Pek ateşli bir dinleyici bulamadığı sonucuna varmış olacak ki "**İşte Tesbihçi'yi bu yüzden sevmezdim**" dedi, bitirdi konuşmasını.(60/5); "**Devam edin lütfen**" dedim.(60/8); Ev sahibi "**Komşunun oğlu kaatil değil**" dedi.(61/11); "**Olayı ilk haber deliğim zaman size başvuracaktım, ama tereddüt ettim**" dedi.(61/16); Muhatabım başını utançla yere eğdi, "**Oradaydı gerçekten**" dedi.(61/27); Şaşkınlığımı belli etmiş olacağım ki, aceleyle "**Aynı maksatla değil tabî**" dedi.(61/28); Sıkıntılı bir sesle "**Onu gözlüyordum**" dedi.(62/8); "**Siz entelektüelsiniz**" dedim.(62/27); "**Sen bunu anlayamazsın**" dedi, yürüdü gitti.(63/19); Kendi kendime **ölümünden korkuyor olmalı** dedim.(63/21); Sonra "**Siz onun arkadaşısınız**" dedi.(63/30); **Zor bir durum bu** dedim.(64/10); Soyunurken paravananın arkasından "**Değişik bir tip bu**" dedi.(64/13); Pek mübalâgalı bir ifadeyle, **benim sokağım bütün bir dünyadır** diyor.(64/29); **Aynı bir sindirim organı gibidir benim sokağım** diyor.(65/1); "**İyi gözüküyor**" dedi.(65/12); Ona

"Kapıda arkadaşınıza rastladım" dedi.(65/20); Ben de beraber olayım istedim.(65/21); "Memnun oldum" dedi.(65/23); Sonra "Ne zaman küçük beyin ismi geçse aklıma çocukluğumda başımdan geçen bir olay gelir" dedi.(66/2); "Demek, şüphelendin benden" dedi.(67/8); "Bir bakıma haklısın" dedi.(67/11); Sözü değiştirmek için "Küçük beyin nazarında da siz hemen aynı şekilde suçlanıyorsunuz" dedim.(67/15); "Bu ikisinin dışında bir yol gelmiyor mu aklınıza?" dedi.(68/3); "Görülüyor ki" dedi doktor, "Küçük bey hiç de aptal değil.(68/22); Sakin bir sesle "Siz şeytani nasıl tamdınız bilmiyorum" dedi.(69/1); Yerine otururken "size ONLAR'la ilgili bir hikâye anlatmak isterim" dedi.(69/2); Kaytan bıyıkları badem yağıyla pırıl pırıl parlayan arabacı "Hayrımaya getirdim bunu" dedi.(70/9); Kocakarılar iyi saatte olsunlar zapt etmiş derler.(70/11); İmam efendi bir nefes etsin isteriz(70/12); "Siz tıp adamsınız" dedi.(71/7); O döndükten sonra arkadaşşıma "Geçen konuşmamıza dönelim ister misiniz?" dedi.(71/23); Bir gün, dedi, köydeydim.(73/26); "Denemek ister misin?" dedi bana.(73/30); "Bunlar sizin" dedi.(74/1); O duraksıyor, "Yazık olacak hayvana" diyordu.(74/5); O zaman çoban gözlerini hayvana dikti, sadece "Şu buzağıya bak" dedi.(74/7); Durumu kurtarmak için "Ben balonlara karşı tutumunuzu söylemeye çalıştım." dedi.(75/23); "Demin boş bulunup bana teşhisinizi söylediniz." dedi.(76/22); Sonra itiraf eden bir sesle "Aradığım şey için bir ur denebilir." dedi.(77/11); "Peki ama doktor bey" dedi.(77/14); Tekrar "ama ruh konusunda" dedi.(77/25); "Doktor beyin bu gayreti senin selâmetin için lüzumluydu." dedim.(77/29); Arkadaşım dalgın "Selâmetim mi?" dedi.(78/3); Doktor "Selâmetiniz için diyelim" dedi.(78/6); "Bu bir çözüm değil" dedi.(78/8); İncancım bana kişinin değil toplumun selâmeti vardır der.(78/9); "Ben sizin bu konuda açık seçik oluşunuzda bile bir gizlenme seziyorum." dedi.(78/16); "Bir adaçayı içmeden seni bırakmam evlâdım" dedi.(80/2); Sonra cesur bir sesle "Kaatil ONLAR'DIR" dedi.(80/9); Öldürüleni kastederek "Yıllardır komşumdu." dedi.(80/14); "Şükür bu günleri gördük" dedi.(81/28); Bana geçende şöyle diyordu: "Bana fazla içme diyorsun, neden? Sarhoş olacağımdan korktuğunu söylüyorsun. İçki o maksatla içilmez mi? Bana evlen diyorsun neden? Kadın bol ve hiç de müşkülpesent değilim, hergün bir yenisini bulmak yerine neden evleneyim? Evlâdın olsun diyorsun. Bir ben mi kaldım yer yüzünde enayi? Bana oku diyorsun neden? Kazanmak değil mi maksat? Kazancın okumakla ne ilgisi var? Hareketlenme ayıp diyorsun, ayıp nedir?"(82/2); Zamanımızda özgürlük yoktu, şimdi, olmaması olmasından iyidir

diyorum kendi kendime.(82/11); "**Bana şöyle söylemişti**" dedi.(82/24); İstersin, **param yok** derler.(82/26); Dayanamamış demiştim ki, "**Bari sen böyle konuşma. Ananın koynunda sakladığı sana da kardeşine de, yedi ceddinize de yeter.**"(82/31); Bir gün kadın koynundan çıkarmıştı da, **bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum** demişti, şöyle de bir göstermişti.(83/4); "**İki herif bekliyor seni içerde**" dedi.(83/23); Ağır ağır ona ilerlerken kesin bir sesle "**Direnme ve teslim ol**" dedim.(84/7); Durumu ümitsizdi; anladı bunu, buz gibi bir sesle "**Ne oluyor?**" dedi.(84/11); Tane tane "**Anneni öldürdün**" dedim.(84/13); Doktor kaşlarını çatarak "**Henüz kalkmamalıydınız**" dedi.(85/22); Oysa **şimdi durumu açıklayabilirim** dedi.(85/25); Gülümseyerek "**İşte bunu yapamayacaksınız doktor bey**" dedi arkadaşım.(86/1); "**Endişe ettim ve özledim seni**" dedi.(86/4); Sonra "**Siz de oturun lütfen doktor bey**" dedi.(86/7); Konuşmam bittikten sonra Doktor "**Yardımcımızın ölmüş olduğuna üzülüm.**" dedi.(87/22); "**Kötü bir durum bu**" dedi.(87/29); Sert bir sesle bir başkasına söylüyormuş gibi "**Şeytanın dostluğu idam sehpasına kadardır.**" dedi.(87/30); İçimizden biri "**Vuramazsın**" dedi.(89/11); Bir an yaşadığım bu çocukluk anısıyla gözlerim yaşlı o olayı kastederek "**Demek yine erkekliğimizi ispat edeceğiz**" dedim.(89/28); "**Biz seninle her zaman beraberdik**" dedi.(89/31); Ama huyunu bildiğim için sormuyor, **kendiliğinden söylesin** istiyordum.(90/12); "**Yine mi?**" diyecek oldum.(90/15); Onu da **herhalde daha pek çok yaşamam bu da benim kefenim olsun** diyesiymiş.(92/31); Ve önüne gelene **şahit olun artık kefenim bile yok benim** demiş.(93/5); "**Şimdi daha iyi hatırlıyorum sizi**" dedi.(94/9); Söze başlarken "**İnsanlar garip yaratıklar**" dedim.(94/30); "**Gerçeği söylemek gerekirse hayır**" dedi.(98/4); "**Sohbetinizden daha fazla yararlanmak isterdim**" dedim.(98/17); "**Dadımın ölümü tuhaftı**" dedi.(99/15); **Aslında öldü mü yoksa öldürüldü mü** pek bilmiyorum.(99/15); **Hatta birçok konularda benden daha salahiyyetliydi** diyebilirim.(99/21); **O anda ona saldırmamak için beni tutan neydi** bilmiyorum.(101/11); Bana "**sen artık esir değilsin**" dedi.(102/8); İlerde bir gün başın pek sıkışırsa, başka hiç çaren kalmazsa muskayı eline al ve **Bütün inançlarımı attım, ben kendimi sana sattım** de, göreceksin ki istediğin şey ne kadar zor olursa olsun hemen olacaktır.(103/18); Muska, **yaptığı işler için kurban ister** dedim.(103/27); Gözlerinde çıldırtan bir bakış- "**Bir gece daha bekleyin**" dedi.(104/5); "**Siz bunun normal bir ölüm olmadığımı mı düşünüyorsunuz?**" diye sordum.(104/21); Sonra hüznü bir sesle "**Onun eceliyle Öldüğüne inanmıyorum**" dedi.(104/24); "**Bana onun odasını**

gösterebilir misiniz?" diye sordum.(105/3); "Bana kırlent'i gösteriniz" dedim.(105/12); Küçük bey "Bu durumdan bir şey anlıyor musunuz kuzum?" dedi.(105/17); "Zannediyorum" diye cevap verdim.(105/19); "Erimiş bir kumaş manzarası arz ediyordu" dedi.(105/22); Odadan dışarı çıkarken "Dadımızın size ertesi gün için hazırladığı sürpriz neydi, tahmin edebiliyor musunuz?" diye sordum.(105/24); "Tahmin edebiliyorum" diye cevap verdi.(105/27); Durdum, gözlerinin ta içine bakarak "Bunu sizin için mi istiyordu?" dedim.(106/1); "Belki de ben böyle olmasını hayal etmiştim" dedi.(106/8); Sert bir sesle "Kimdi o bir başkası?" diye sordum.(106/10); Kısaca "Sanırım kaatil" dedi.(106/11); Sonra "İçeri buyrun" dedi.(106/26); "Yine şikâyet ettiler beni değil mi?" diye sordu.(106/29); "Ah demek öyle" diye şakıdı.(107/5); "Bu sokak bir garip" dedi.(107/13); Sana ne, ne yaparsam yaparım diye haykırmamak için kendinizi zor tutarsınız.(107/28); "Meselâ nasıl bir ilişki" diye sordum.(108/12); Gülümsemedim, "Nasıl olur?" dedim.(108/16); "Öldürülen hanımın oğullan vardı." dedim.(108/21); "Küçük olanı aptalın biridir" dedi.(108/24); Bir kaç soru daha sorduktan sonra "Çevrenin sizi bakışlarıyla rahatsız ettiğinizden şikâyet ediyordunuz" dedim.(108/30); "Afedersiniz" diye konuşmasına devam etti.(109/27); "Neden dostum?" diye sordu.(109/30); Doktor "Küçük bey dediğiniz kişinin ülkemizdeki değişmelerle ilgili sözleri de mi cinayetle ilgili sizce, bunu mu demek istiyorsunuz?" diye sordu.(110/8); Bir konuşmamızda size sokağımız, dünyanın tamamıdır demiştim.(110/15); Arkadaşım "Anlayamamakta haklısınız" dedi.(110/28); "Desenize" dedi.(110/26 "Ne peşindesiniz tam bilmiyorum" dedi.(111/18); Omuzlarını kaldırarak arkadaşım, "İdealistlikten ne murat ettiğinizi bilmiyorum" diye cevap verdi.(111/21); "Ciddi münakaşalara girdiğim insanlarla önce kullanılan kelimeler üzerinde bir anlaşmamız olsun isterim.(111/22); "Bir idealist sözü üzerinde bu kadar durursanız" dedi.(112/7); "Şimdi benim artık gitmem lâzım" dedi.(112/25); "Allaha emanet ol" dedi.(112/27); Endişeyle "Yanıyorsun" dedim.(112/30); O cevaben "Durumu sen bile anlamak istemiyorsun" dedi.(113/3); "Savaş başladı" dedim.(113/12); Sonra "Söylediklerini siz de duydunuz" dedim.(113/15); "Yalnız değilim" dedi.(113/16); "Onlar'a sizin de inandığınızı görüyorum." dedi.(113/22); "Size şimdilik cevap vermeyeceğim" dedim.(114/10); "Olay gittikçe sarıyor beni" dedi.(114/15); Kısaca "Her şey tamam şef" dedi.(114/19); Ciddi bir sesle "O köpeği yakalat ve kendi elinle öldür" dedim.(114/26); Baş üstüne şef diye kekeledi.(114/29); "Şimdi de benim

hastalığımı mı tesbite çalışıyorsunuz?" dedim.(115/2); "Evet niyetliyim" diye cevap verdi.(115/5); "Kalmaya karar verdiğiniz için teşekkür ederim doktor" dedim.(115/18); Ona dolu bir 7,65 uzatırken "Kendinizi silâhla neden daha rahat hissettiğinizi söyleyebilir misiniz?" diye sordum. (115/27); "Herhangi bir yerden gelebilecek bir tehlikeye karşı tabî" diye cevap verdi. (115/30); Gülerek "Size hayırlı sabahlar dilemeliyim komiser bey" dedi.(119/21); "Dün gece kaatilin konağa geleceğini nasıl tahmin ettiniz" dedi.(119/26); Sesinde tuhaf bir ifadeyle, "Mümkün olduğu kadar süratle geliniz" dedi.(123/10); Ceketimi giyerken doktora "Dikkatli olunuz" dedim.(123/11); Sertçe bir sesle, "Olayları başından başlayarak ve hiç bir şey gizlemeden bu beylere anlatın" dedi.(123/22); Yabancılardan biri ufak tefek koyu esmer tenli olan "Görülüyor ki" dedi.(123/26); Kısaca "Yeni göreviniz burada yazılı" dedi.(124/6); Kuvvetli bir kaç nefes çektikten sonra "Nihayet gelebildiniz" dedi.(128/8); Yere, yanına oturup, "bana olanları anlatınız" dedim.(128/11); Biri "aradıkları konakta" diyordu.(128/17); Komiser bunu oyalayıp o şeyi tek başına bulsun ve sadece kendi yararlansın istiyor.(128/23); Kendi kendime uyudum dedim ve şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak duydum ve o anda şüphe ettim sizden.(128/28); Beni yakalayan "Ulu mabudun önünde secde et" dedi.(129/13); Adam, "Bütün buyruklarınızı yerine getirmek için çırpıyorum, ey ulu mabut" dedi.(130/10); Heykel "Muhakkak maddî eziyetler de bize zevk verir" dedi.(130/14); "Öyleyse" dedim "Bir buçuk saat daha dinlenebilirsiniz."(133/5); Sonra erkek "Geldik ey ulu varlık" dedi.(133/18); Sesinde yıkılmış, bitmiş bir ifadeyle "Oysa biz burada onun şanını yüceltmek, onun rızasını kazanmak için ne merasimler tertip ettik; ruhlar çağırdık ve gapten haberler aldık" dedi.(135/13); Anneni öldür dedi.(135/22); Kaatil annemi bile öldürdüm demişti.(136/10); Doktor zihninden geçenleri sanki anlamış gibi "Şimdi arkadaşınızı düşünmek zamanı" dedi.(136/13); Üzüntüden titreyen sesini zorla sertleştirmeye çalışarak "Sizi bu kanunsuz davranışınızdan ötürü tevkif ediyorum komiser bey" dedi.(137/9); "Epeydir orada" dedi.(140/14); Donuk bir sesle "Evet hatırlıyorum" dedi.(140/27); "Gardrop götürdü" dedi.(141/16); "Ondan herhalde" dedi.(141/19); "Bu herif oturmamı emrediyor" dedi.(141/29); "Değmez kardeşim" dedi.(143/5); Revirde yardımcı olarak çalışan mahkûm doktor, bir ay ya yaşar ya yaşamaz, dedi.(143/10); "Bilmem işine yarar mı?" dedi.(144/9); Bir hatıra olsun demiştim.(144/11); Sonra "bunlar senin yazın" dedi.(144/25); Süklüm püklüm "Öyle mi abi ?" dedi saygıyla.(145/2); Uzattım ve

“**Oku**” dedim.(145/8); “**Biz de insan evladınız ağabey**” dedi.(145/14); Sonra kâğıtları aldı ve bir süre baktı, sıkıntılı bir sesle “**Kafamı toplayıp okuyamıyorum**” dedi.(145/24); Sonra “**Rabbime şükür**” dedi.(147/4); “**Bütün bu sorduklarınız önemsiz teferruat sadece.**” dedi.(148/4); “**Anlamıyor musunuz?**” dedi.(148/7); Üzüldüğümü anlamış olacak ki, “**İlle bir sonu olsun istiyorsanız her gün şu kadar cinayet işleniyor, uygun gördüğünüz bir sonu yakıştırıverin gitsin**” dedi.(148/11); Onları düzgün bir demet halinde bana uzatırken “**Söyleyebileceğim baka bir şey yok.**” dedi.(148/21); “**Size tabii yardımcı olmak isterim**” dedi, doktor.(149/9); “**Tevazu gösteriyorsunuz.**” dedim.(149/11); “**Bundan sizin kadar ben de emin olmak isterdim**” dedi.(149/14); “**Bundan sizin kadar ben de emin olmak isterdim**” dedi.(149/14); Sonra “**Şimdi sokağa gelebiliriz.**” dedi.(153/11); “**Ya deliymiş bu adam**” dedim.(154/12); “**Sizin fikirlerinizi öğrenmek istedim.**” dedim.(154/26)

D) Yer tamlayıcısı

D.1) Tek sözden oluşan yer tamlayıcıları

Gözlerinde, geçmiş otuz yılın gölgeleyemediği aynı berrak bakış, **bana**, “bu ONLAR’ın işi” dedi.(5/1); Ben de aynı ses tonuyla **ona** “bunu ONLAR mı yaptılar?” diye sorardım.(5/14); **Zabıtta** bir nokta daha önemle belirtilmişti.(6/10); Çocukluk arkadaşım **zabıtta** onu anlatırken: “Her zamanki gibiydi” diyordu.(6/19); O an türlü gizlilikler ve belli belirsiz haram zevkler yüklüymüş gibi gelirdi **bana**.(7/13); **Bize** bazen birer dilim ekmek verirdi.(7/22); Arkadaşım yalnız benim bakmama izin verirdi **kılca**.(8/6); Benim neyi düşündüğümü bilemiyorlar, bu yüzden içten içe **bana** sinirleniyorlardı.(8/27); Acele, **onlarda** oluşuyor, yoğunluk kazanıyor, beni **karara** zorluyordu.(9/1); Sonuçta ister istemez **onlara** “siz gidebilirsiniz” dedim.(9/9);Nöbetçi memura önem vermeden **konuşmaya** başladı.(9/11); Bu **sende** bir nefis kudurmasıdır, bir şeytan iğvasıdır.(9/24); Bunun için **bizden**, biz polislerden kendisine, başka bir şey düşünmeksizin inanmamızı bekliyordu.(10/12); Çiçekler **insana** polislik mesleği hakkında pek bir şey söylemezler.(11/23); İstiyordum ki seyircisi olduğum her şeyden senin hissene kadarını da göreyim, ayırayım ve yolumuzun birleştiği bir noktada **sana** aktarayım.(11/30); **Oğula**, yaşına rağmen küçükbey, babasına beyefendi derlerdi.(13/9); **Duvarlarda** yine dam korukları kümeleniyordu.(13/26); Ama **bana** eskisi kadar yeşil değillermiş gibi geldi.(13/27); Küçük kızlar **çeşmeden** su taşıyorlardı.(14/4); Evet, **görünüşte** aynıydı her şey.(14/10); Ama garip bir sezış **bana** bu görünüşe aldanmamamı

söylüyordu.(14/10); Değişiklik, akşam güneşinde parlayan memnunluklarını silmiş, mağmum, kederli ve karanlık bir görünüş vermişti **onlara**.(14/21); Gerçi şeytan bazen elimiz olur; can eriklerine, **narlara**, **ayvalara** uzanırdı.(15/21); Arabadan indiğimizde **sokakta** kuzeyden, sandıkçıların evi yönünden soğuk bir rüzgâr esiyordu.(15/31); Arabadan indiğimizde sokakta **kuzeyden**, sandıkçıların evi yönünden soğuk bir rüzgâr esiyordu.(15/31); Ahşap evler yarı dökülmüş kafeslerinin ardından **bize** kuşkuyla baktılar.(16/2); Kapıyı **bize** bir yaşlı hanım açtı.(16/8); **Ona** Marpuççunun derlerdi.(17/9); **Ona** da Gülüm derdik.(17/11); Bu **bize** asıl isminden de sıcak bir isim gelirdi.(17/11); Zaman zaman, dayanılmaz bir ihtiyaçla bir kedi uysallığına bürünür, **ona** sokulurdum.(17/20); Adalardan bir yar gelir **bizlere**(18/4); **Adalardan** bir yar gelir bizlere(18/4); Ömürlerinin biricik sırrını **fısıltıya** da emanet edemezler, çok zaman ikinci bir genç kız konuşması olan kuş diline baş vururlardı.(18/9); Kuş dili **olaya** esrar tat ve havası verirdi.(18/16); **Bana** boyu evlerin boyuna yakın gözükdü.(19/31); Sonra akşam, kısa ve gür ezan sesinde günün bittiğini söylerdi **bize**.(20/3); Çocuk sesleri **evlerden** daha alçak perdeden, daha muti duyulurdu.(20/17); Özellikle küçük kulaklar duyardı bunları ve dışarıda ONLAR'ın dolaştıklarını ürpererek düşünürlerdi.(20/21); Özellikle küçük kulaklar duyardı bunları ve **dışarıda** ONLAR'ın dolaştıklarını ürpererek düşünürlerdi.(20/21); Kirpiklerimi **birbirine** iyice yaklaştırır, odadakileri, özellikle babamı seyrederdim.(21/6); O zaman binlerce renkli kürecik **uçuşmaya** başlardı.(21/19); **Ona** döndüm, işini bitirmiş, doğruluyordu.(21/24); **Ona** ceset kaldırılana kadar burada kalmak istediğimi söyledim.(22/1); Hepsi beraberce gittikten sonra yaşlı ölünün yüz çizgilerini **yakından** bir daha inceledim.(22/2); **Bana** öyle geldi ki, onun yüzünde donup kalmış son ifade, sinsî bir memnuniyetti.(22/4); Bu arada Kaplan'ın soyundan olduğuna inandığım iri bir kedi kısık bir miyavlamayla **odaya** girdi.(22/5); Tekmeleyerek kovmak için **üstüne** yürüdüm.(22/12); **Odada** inanılmaz bir fakirlik hüküm sürüyordu.(22/18); Bütün ıvır zıvır aynı özenle yerleştirilmişti **dolaplara**.(22/21); Bir yaz sabahı bütün sokak uykudayken günün henüz ağardığı saatlerde **sokağa** fırlamıştım.(22/30); Arkadaşım ve ben işte hemen her gün bu saatlerde **arsada** buluşurduk.(23/4); Her güzel şeyi **bana** o gösterir veya onun işaretiyle her şey güzel olurdu.(23/6); Çünkü **bana** öğretmişti ki, bakmak ve konuşmak aynı anda yapılmamalıydı.(23/8); Bu derin zevk **sokakta** ilk adım sesleri duyulana kadar devam ederdi.(23/14); İşte yine böyle bir sabah **arsada** onunla buluşmuştuk.(23/16); **Bana** "Bu gece hiç uyumadım."

dedi.(23/17); O, **Reji'de** olurdu.(23/21); **Ona** tütün yapraklarından yemini kızlar atarlardı.(23/27); Makine **İnsana** paralar kazandırır.(24/1); **Bize** belki de 100 lira bile gönderirdi.(24/15); Makine çalışmaya başladıktan sonra belki biz büyüyecek, **askere** gidecek, evlenecek, çoluk çocuk sahibi olacaktık da o çalışmaktan bıkip usanmayacaktı.(25/9); Devlet, herhalde yaptığı makinelerden bir tane de bizim sokağa hediye eder ve biz onu **arsaya** kurardık.(25/12); Ve biz onun adından başka gönlümüzün yattığı bir isim bulamadık **makineye**.(25/25); Planı bir ipekli üzerine güzelce işleyerek **hükümete** böylece göndermeliydi.(26/4); Şeytan o üç ay boyu **bize** biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi, gözüktü, macuncu kılığına girdi, gözüktü ama çelemedi zihnimizi.(26/9); **İşe**, onu ölmüş babası üzerine yemin ettirerek başlayacaktık.(26/22); **Bizden** kim bilir nasıl bir muzurluk haberi duyacağını umuyordu.(26/28); Bu kadar parayı biz **nereden** bulmuştuk?(27/4); O **bize** vaat etti ki sırrımızı hiç kimseye söylemeyecek, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı'dan alacak ve **bize** işlemeyi öğretecektir.(27/17); Gülüm günler boyu **bize** leblebi, suda haşlanmış mısır, koruk suyu taşıdı durdu.(28/6); Gülüm, **Şey'den** duymuştu ki hükümet çok uzaktadır.(28/30); Paketin postanede olduğunu o adam gizlemezse **muhakkak** alır(29/2); Plâni **kendine** alıkoyar mı koyar!(29/5); O gün üçümüz **sokağa** başımız önümüzde döndük.(29/5); Posta memurunun davranışında ilk defa karşılaştığımız devlet, **bize** hiç de iç açıcı ve güvenilir gözükmedi.(29/7); **Odada** birden olağanüstü bir sessizlik dikkatimi çekti.(29/9); Bildiğim kadarıyla siz **iyilikten** hoşlanmazsınız.(29/21); Biz **ona** bir fenalık gelmesini istiyor değiliz.(29/26); Şu anda uygulanan Kanunlar **delilden** hareket eder ve delile dayalı bir yargıya varır.(30/7); Söyleyin **bana**, yerimizde olsaydınız, bu kadar dar hudutlu bir yaratığa secde eder miydiniz?(30/24); Tam bir şeytan gibi **benden** hayır dememi bekliyordu.(30/27); **Bana** iyi uyduğunu söyledi.(31/20); **Orada** esas olan mide değil, ruhtu.(31/24); **Orada** isteklerin hemen tümüne şehvet ismi verilirdi.(31/25); **Orada** her gün yeni bir dünya yaratılır.(32/24); İnsan **orada**, her günün her anında o yenedünyada teneffüs eder.(32/26); Birimiz söz konusu olursa **sokaktan** söz etmiş oluruz.(32/31); Bu sebepten her şey sokağı söyler **bana**.(33/1); Ama oradan söz ederken **sende** sevgi kadar, hatta daha fazla, kuşku buluyorum.(33/3); **Neden** korkuyorsun kuzum?(33/4); Ama çok mümkün ki, iki ufak çocuk **arsada** bizim yerimizde oynamaktadır.(33/11); Oysa **sana** da endişemi anlatamıyorum.(33/17); Öyleyse senin elinden tutmalı ve bazı önemli şeyleri **sana** anlatmalıyım.(33/19); Gönülleri ve gözleri **güzelliklerden** kopuyordu.(33/26); Birine, senin gibi birine

ihtiyacım vardı.(33/29); Buysa, üşümek kadar hatta daha fazla katılma hissi veriyor **bana**.(34/11); Bu ölçüyü **bana** sokağımızda imanla yaşanmış yüzyıllar, konak, mescit, evliya veriyordu.(34/21); Büyük tehlikeyi baban işaret etti **bana**.(34/26); Böylesine zor ve karışık meselede çabucak yargıya varmak insanı **hatalara** itebilirdi.(35/2); **Sana** yalnız yeni olduğu için bir soytarı elbisesi giydirdiler meselâ?(35/23); Soruma hemen cevap vermek yerine izin isteyerek **yatağına** sırt üstü uzandı.(36/3); Beden bakımından **dünyaya** en uygun, ruh bakımından yaradanın istediğiydi.(36/19); Tarih **bize** bir zamanlar nice milletlerin var olduklarını söylüyor.(36/24); Sonra **bana** döndü.(37/7); Cinayetle ilgili bir şey sormadı **bana**.(37/8); O **bana** hayatıyla ilgili bir şeyler anlatır.(37/11); Hatırlarsanız **size** bir aileden söz ediyordum.(37/23); Biz bütün sokak **onlara** Kaptanlar derdik.(37/23); Evinden hiç çıkmaz, kış yaz **pencerede** durur, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmamasıya bakardı.(37/30); Kaptan **ona** seyir defteri derdi.(38/4); Tahtamı kıskançlıkla **gözlerden** uzak tuttum.(39/13); Ben **yaprakta** bizzat hayatı ve bu hayatı mümkün kılan hikmeti seyrettim.(39/22); Cevap vermek yerine **bana** seyir defterini gösterdi.(40/8); Çocukluk arkadaşım tertemiz ela gözlerini **doktora** kaldırdı(40/10); Önceleri bir anlam veremedim **buna**.(40/11); **Kaptana** şaşkın bakakaldım.(40/12); Güçlü olabilirdimse, **zorluklara** dayanabilirdimse, ömrüm her şeye rağmen mutlu geçtiyse bu, âleme elimdeki tahtanın deliğinden bakmamla mümkün oldu.(41/10); Işıklı saçlı doktor başımı kaldırdı, **bana** baktı.(41/14); İstedığınız gibisini **size** yaptırabilirim.(41/20); Bu yüzden sık sık **oraya** gittim.(42/6); Yaşı **seksene** yakındı, sanırım.(42/18); Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar bu halleriyle her ne kadar **Gülüm'ünkülere** benzemiyorlarsa da yine de insanın dikkatini durdurup onu hatırlatıyorlardı.(42/19); Sokağımızda alışlageldiği gibi **Gülüm'den** sanki hiç ölmemişçesine bahsettik.(42/23); **Bana** ıhlamur pişirdi ve Gülüm'ü anlattı.(43/2); **Sofraya** henüz oturmuşlardı.(43/24); O zaman göz yaşlarıyla durumu **ona** anlattım.(43/26); Ben çamaşırcının kızının son zamanlarda evimize sık sık gelişini **kötüye** yormamıştım.(43/27); Rahmetli, **eve** bir gün alıştığımızdan çok önce döndü.(44/18); Bu kadarcık bir haber durumu anlamam için **bana** yetti.(44/24); Bütün bu sözler **derde** deva olmadı.(45/12); O, bardağı ikinci defa doldurmak için çıktığında **odaya** yeniden baktım.(45/14); Onun sevgili ruhunu biran **odada**, yanıbaşında hissettim.(45/17); Ayrıca ben, ne kadar **elinde** büyümüş olursam olayım.(46/4); Ve benim sokağımızda **devlete** güvenilemezdi.(46/7); **Orada** yanında elini öpmek için

durdum.(46/19); **Hastaneden** aramışlardı.(46/27); **Yere** tebeşirle çizdiği bir dairenin ortasına çektiği iskemlesinde oturmaktaydı.(47/5); Zoraki bir neşeyle **ona** yürüdüm.(47/14); Çok iyi biliyorlar ki, ellerinden gelebileceklerinin tümü **bana** baş eğdiremeyecektir.(47/21); **Bana** kaşlarını hafifçe çatarak baktı.(48/16); Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz arkadaşım yemeğini bıraktı, **bana** kulak verdi.(49/4); Gerçi sokağımızın ağzında ezildi, büzüldü **bize** elinden geldiği kadar uymaya çalıştı ama, bizi de kendine uydurdu.(49/10); Ama otuz yıldan bu yana olan değişimde ana fikir, **müzikte** güzellik değil.(49/18); O varlık, **bize** atar damanımız kadar yakın.(49/25); Söyle **bana**, benim diyebileceğin neyin var?(50/6); Duyuyor musun beni, **toprağa** diyorum.(50/23); Söyle **bana**, ölüm sonrası hayattan nasıl ümidini keser insan?(50/26); **Yaşamaya** devam ederse, insanca olur mu bu?(50/29); Zaman zaman durur, sepetlerini **yere** koyar, dakikalar boyu birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle ellerini seyredirdi.(51/16); Tam ifadesini bulamamış kelimelerin ardında gizlenmiş, yanık bir gönlün izleri **kulağa** çarpardı.(51/27); Sağlam bir dalmışçasına sarıldığı ümit onu hâlâ ayakta tutuyor, **ona** yaşama gücü veriyordu.(52/19); **Onda** böyle bir ümide tenezzül etmeyen bir gurur vardı.(52/22); Maydanozcu **sokaklarda** aranadursun, o aradığımı mezar ötesinde bulacağından emindi.(53/2); **Bana**, bazı şeylerin baş tarafını anlattığını sanır, konunun ortasından bir cümle yakalar ve söylerdi.(53/10); Kimdi gelen, **ona** ne söylemiş, **nereye** gitmişti?(53/14); Çok düşündüm bunun üzerinde, sonra **ona** hak verdim.(53/15); Gelmiş ve **ona**, belki de bir gün akşamsefalarını sularken savruk bir zenginlikle kaybettiği o canım gülüşünü armağan getirmişti.(53/16); Şimdi söyle **bana** dostum.(53/30); Odada gidip geldikçe, dizinin üzerinde daha açık renk gözüken cildi, bu kıyafetin düzenlenmesinde bir maksadın var olduğunu **insana** söylüyordu.(54/7); Bu kalınlaşmış ses arkadaşşıma olduğu kadar, evvelce pek el üstünde tutulan bazı değerlere de karşı imiş gibi geldi **bana**.(54/22); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden **bana** baktı, sonra kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak çıktı.(54/25); Etin dışında hiç bir şey kalmamış **bunlarda**.(54/30); Yapılan iğne **ona** pek çabuk tesir etti.(55/1); İçimden bir his **bana** arkadaşşımmın tehlikede olduğunu söylüyordu.(55/3); Küçük bey hemen **taşlıkta** karşıladı beni.(56/1); Tanımak için dikkatle baktı **bana**.(56/9); Beni o sahibinden daha candan karşılayan hatıralarımla **merdivenlere** yürüdüm.(56/22); Diğerleri korkuyorlardı **ölümden**.(59/5); Her halleri ve tutumlarıyla üstlerindeki kaba güçten fırsat buldukça **bize** hak veriyorlardı.(59/20); Bu yüzden **konusmakta** tereddüt ettim.(60/); Bizde beslenen ve kuvvetini bizden alan bu inanç geçen her gün

sanki **bizden** uzaklaşıyor gibi.(60/17);Doğuşlarından sonra **değişmeye** başlıyor, başka çehrelere başka görünümlere bürünüyorlar.(60/22); Bu sözleri, söyledikten sonra, **adamda** belirli bir rahatlama oldu.(61/14); Muhatabım başını utançla **yere** eğdi, "Oradaydı gerçekten" dedi.(61/27); Söyler misiniz **bana** gecenin o saatinde ne arıyordunuz **orada**?(62/6); Beni göremeyeceği bir noktaya saklanıp **seyre** hazırlandım.(62/15); Ümit ediyordum ki kendi gibi düşünenlerle **orada** birleşecek ve bazı kararlar alacaktır.(62/16); O doğruca **namazgaha** geçti ve iki saate yakın bir süre namaz kıldı.(62/19); Neden sonra **secdeden** doğruldu ve evine gitti.(62/25); Ama eğer **türbede** bazı kişilerle buluşmuyorsa oradan bazı ilhamlarla döndüğü de bir gerçek.(62/29); Ama **ortada** bir gerçek var.(63/2); Bir gün, umulmayan beklenmeyen bir gün, ölü saydığım tüm değerler yepyeni bir çok şeyle beraber hortlayacaklarmış gibi geliyor **bana**.(63/6); Küçük beyin imzaladığı ifade ile **hastaneye** koştum.(63/25); Ben **ona** mütefekkir ismini verdim.(64/18); İnsanlarla gelen fikirleri emer ve **bedene** yani sokağa mal ederler.(65/2); Ama bu sadece bir nezaket gülümsemesiymiş gibi geldi **bana**.(65/15); Doktorun yanında **bana** söylemek istemeyeceği cinsten bir şey.(65/17); **Ona** "Kapıda arkadaşınıza rastladım" dedi.(65/20); **Söze** "Bugün sokağımızdaydım" diye başladım.(65/30); **Konağa** küçük beyi ziyarete gittim.(65/30); Bin bir zorlukla **tepeye** tırmandım ve altın renkli salkımlardan indirebileceğim kadar topladım.(66/18); Davranışımız **ona** ters geliyordu.(66/1); O, sokağın kurtuluşunu **Avrupa'da** aramaktaydı.(67/5); Oysa Avrupa'yı yapan özsu ne kadar yabancıydı **bize**.(67/6); Küçük beyle konuştuklarımızı **ona** eksiksiz naklettim.(67/7); **Ona** anlatmaya çalıştım ki; polis **delilden** hareket eder.(67/9); **Orada** yuvalanır.(69/14); Orayı **kendine** karargâh yapar.(69/15); Bu sözlerden sonra arkadaşım **doktora** döndü.(71/6); **Bize** hurafe de gözüксе, onları reddetmeden, onlarla alay etmeden önce düşünmemiz gerekiyor.(71/17); Doğrusu çocukluğumdan bahsetmek **bana** zevk veriyor.(71/28); Çocuk onu beslemek bahanesiyle **kırlara** gider, tabiatla kucak kucağa oyunlar oynar, hoşça vakit geçirirdi.(72/2); **Orada** dikenler adam boyunu aşardı.(72/11); **Orada** oturur, eğri taşlı mezarlığı, düzgün marul tarhlarını ve kuzumu rahatça görebilirdim.(72/13); Onu **yükseklerden** çekiyor, iyice **kendine** yaklaştırıyor, tekrar bırakıyordu.(73/9); İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz, hemen **yaşamaya** başlar ve **çevreye** etki eder.(73/15); **Nazara** inanmazmış.(73/26); Söz dönüp dolaşp **nazara** geldi.(73/28); 'Denemek i ster misin?' dedi **bana**.(73/30); İçlerinden senin seçtiğin birini **yamaçtan** yuvarlayabilirim.(74/1); **Ona** bir hayli yüksekte, sakın

sakin otlayan sarılı beyazlı bir buzağı gösterdim.(74/3); İtirazı, çekimserliği beni büsbütün **ısrara** zorladı.(74/6); Neyse **balona** dönelim.(74/13); Bir an çevremde her şey yok olacakmış gibi geldi **bana**.(74/30); Kuzuma koştum, **ona** sıkıca sarıldım ve hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar da bırakmadım.(74/31); Balon, ölümsüzlüğün garip bir sembolü oldu **bende**.(75/13); Ben **nelerden** korkmadım ki.(75/18); Bu bir bakıma **ona** hastasın demek oluyordu.(75/21); Bir çocuk gözünde sevgililer yok olmazlar, çocuk **buna** inanamaz.(75/28); Bir an **doktora** dikkatle baktı.(76/22); Sizinle her konuşmam **bana** bu hissi verdi.(76/26); Siz **bende** bir şey arıyorsunuz.(76/29); **Size** yardımcı olmak istiyorum.(76/30); **Odada** bir süre gitti geldi.(77/10); **Odada** hiç birimiz konuşmuyorduk.(77/27); İki de aynı anda **bana** döndüler.(77/31); Bu sözden sonra tekrar **birbirlerine** döndüler.(78/4); İncam **bana** kişinin değil toplumun selâmeti vardır der.(78/9); Yeniden elleri arkasında **odada** uzun uzun gezindi.(78/15); **Bize** hayırlı geceler diledi.(78/20); Hissim **bana** yeniden olayın geçtiği eve gitmemi, ipuçlarını orada bulabileceğimi söylüyordu.(78/25); **Sokakta** hoş bir sessizlik hüküm sürüyordu.(79/1); **Odada**, birden sanki pek önemsiz, göze çarpması güç bir şey eksilmiş gibi geldi **bana**.(79/4); Onun açlıktan bu hale gelmiş olacağını düşünüp **bakkaldan** bir şeyler aldım.(79/11); Yeniden **eve** döndüm.(79/12); Anladım ki kedi, sahibi öldükten sonra artık **yaşamamaya** karar vermişti.(79/20); Düşünüp de bulamadığım eksik olan şey **orada** duruyordu.(79/22); Sahibi öldüğü için ölmeye kararlı bu sadık hayvan acaba **bana** bir ipucu mu vermeye çalışıyordu?(79/26); **Ona** bir kötülük yapmamıştık ya.(80/5); Haz etmezdim **kendisinden**.(80/15); Annesini ziyaretten çıktığını söyledi **bana**.(80/24); Yeniden **bakkala**, bu sefer sigara almak bahanesiyle girdim.(81/2); **Dükkânda** sinek vızıltıları daha belirliydi.(81/3); O **buralara** düşecek adam mıydı?(81/10); O zamanlar **Fransa'dan** gizli gizli resimler, mecmualar, kitaplar gelirdi.(81/24); Konuyu cinayete çevirip, sokakta söylenenleri **öğrenmeye** çalıştım.(82/16); Çünkü **onda** canı gibi sakladığı bir şey vardı.(82/22); **Bende** kimselere emanet edemediğim bir şey var.(82/24); O da **fakirlikten** dem vurmıştu.(82/230); **İnkâra** yeltenmiş, anasının ihtiyaç içinde olduğunu söylemişti.(83/2); Paketi bile tarif etmiştim **ona**.(83/4); Beze sıkıca sarılmış ince bir kutu gibi gelmişti **bana**.(83/7); Oradan ayrıldıktan sonra doğru **morga** gittim.(83/9); Kadının eşyalarını **yeniden** gözden geçirdim.(83/9); **Eve** döndüm.(83/11); Gerçekten daha bir saat geçmeden ayak seslerini **merdivenlerde** duyduk.(83/20); Onun yayvan konuşması **odadan** duyuluyordu.(83/22); Neden sonra "Kimmiş?" diye homurdandı

kadına.(83/25); Hangi rüzgâr attı seni **buralara** bilâder?(84/5); **Kapıya** hamle etti ama memurun tabancasıyla burun buruna geldi.(84/10); Tekrar duraksadı, sonra tabancayı kaldırdı ve **bana** ateş etti.(84/29); Yürüeyebilir hale gelir gelmez bütün itirazlara aldırmadan **hastaneden** ayrıldım.(85/15); **İşe** çocukluk arkadaşımı ziyaretle başladım.(85/20); **Size** komiser beyin görevle gittiğini söylemişim.(85/24); Kim haber verdi **size** kuzum.(85/29); Sonra **bana** döndü.(86/4); İşini bitirdikten sonra konuştuğu dostları, yazdığı devlet sırrını **ona** tekrar ederler.(86/28); Durumu derhal **halifeye** bildirir sır kâtibi ve şu cevabı alır.(87/1); **Allaha** yemin ederim ki o ayağı kesik zenci, cindir ve senin ayağını kırdığın sinektir.(87/2); Sihirbaz **buna** kolayca cevap verir.(87/6); Adam ikinci defa avucunu saymadan taşla doldurur ve **sihirbazdan** sayısını sorar.(87/7); Sendeki de bilmiyordu, bendeki öğrenemediği için söyleyemedi **bana** ve böylece ben de bilemedim.(87/12); Olayı **onlara** hiç bir şey gizlemeksizin anlattım.(87/18); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı dikti, **yerden** düzgün bir çakıl buldu, onu okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı nişanlayarak ağır ağır gerdi ve attı.(88/17); "Biz bu sokağın çocukları attığımızı vururuz" diye **ortaya** konuştu.(88/23); Bu söz **ona** da aynı şeyi hatırlattı.(89/30); **Hastaneden** bir saat sonra çıktık.(90/1); **Orada** neler olmadı ki.(90/16); **Orada** insanlar bir milletin ve insanlığın mukadderatıyla oynanan oyunun seyircisi ve aktörü oldular.(90/16); **Yataktan** yavaşça kaydım.(90/28); O **seccadede** derin bir huşu içindeydi.(90/31); Aynı sessizlikle **mutfağa** yürüdüm.(90/31); Arabayı ana caddede bırakıp **sokağa** yürüyerek gittim.(91/4); Gün ışığı **oradan** da gölge evhamları beraberinde sürükleyip götürmüş ve kabir güleç yüzlü bir dede görünüşünde yaşamaya katılmıştı.(91/13); Büyüklerimiz yüzlerini yumuşacık çizgilerle dolduran, gözlerini yaşla perdeleyen tavırlarla **bize** bunları anlatırlardı.(91/27); Çocuk hafızamıza emanet edilen bu hikâyeye **bizde** dal budak salar, bir hac yolculuğunun kaç yenmemiş lokma, kaç frenlenmiş zevke mukabil olduğunu düşünürdük.(91/29); Bu hikâyeye **bize**, bir insan **bize** elini uzatsa, hayal ettiklerinin tümünden vazgeçmesi gerektiğini öğretirdi.(92/1); İnsanı evliyalığa götüren yol **zihinlere** dümdüz çizilmişti.(92/7); Ne olur **ondan** isteyiver.(92/18); Sade ihramı alıkoymuş **kendine**.(92/30); Öldüğünde onu bir hasıra sararak gömmüşler **türbeye**.(93/8); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine yemin etmişler ki eskici dede **orada** hac görevini yapmaktaymış.(93/9); Oysa mantığım bu odada bir şeyler olmuş olması gerektiğini **bana** söylüyordu.(93/26); Sonra yeniden **konağa** gittim.(94/5); **Söze**, geçirdiğim önemli tehlike için üzüntülerini bildirmekle başladı.(94/6); Gösterdiği ilgi

için **kendisine** teşekkür ettim.(94/8); Son ziyaretinizden sonra komşum ve düşmanım Tesbihçi'nin oğlu olduğunuzu **komşulardan** öğrendim.(94/10); **Onda** inancımın aksine sahip olmaktan ve inandığını savunmaktan ileri bir kötülük yoktu.(94/14); Bu fikirden hareket edilerek zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından seçildi ve **açlığa** mahkûm edildi.(95/14); Onlar **kuvvetliye** uyarlar.(96/20); O ülkelerde bütün insan güçleri bu kutlu maksat için seferber edilmişken, ailenin her ferdi görev almışken bizim kadını **kenarda** bırakıldı.(97/15); O **ailede** tüm iradelerin mümessiliydi.(97/21); O karanlıkların adamlarıyla, gerçek pırl pırl gözlerimin önüdeyken konuşamaz, kulak veremezdim **onlara**. (97/31); **Size** nasıl yardımcı olabilirim.?(98/21); Son görüşmemizden bu yana gördüklerinizi ve duyduklarınızı **bana** anlatın.(98/23); Ben çoğunlukla **evden** pek çıkmam efendim.(98/26); **Konakta** ailemizden biri gibiydi.(99/20); Hatta **onda** bazı olağanüstü haller vardı.(99/24); Ama **bana** bütün bu tavırlar yapmacıkmiş gibi gelirdi.(99/31); Onsuz yaşamaya katlanamam gibi gelirdi **bana**.(100/7); Benzemiyordu çünkü o günlerde **ona** uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak baktım.(100/14); O kadar ki gözlerimi **ondan** ayıramıyordum.(100/15); Böylece her hareketini gözlüyor ve **bundan** derin bir zevk alıyordum.(100/19); Zaman zaman o da **bize** misafir gelir, dadımın odasına kapanırlar, saatlerce çıkmazlardı.(100/22); Böyle anlarda sabrımın taşacağını hisseder, **sokağa** fırlar, saatlerce dolaşır **eve** yorgun argın dönerdim.(100/26); Birgün **evde** ikimiz yalnızdık.(100/29); **Yemeğe** karşılıklı oturduk.(100/29); Benim tutkulu bakışlarım altında **ayağa** kalktı.(101/6); Zorla hâkim olabildim **kendime**.(101/12); Bu konakta, Küçük bey, hepiniz **bana** çok iyi davrandınız.(101/14); Bir kediye, bir kuşa, bir sevimli köpeğe gösterilen bir ilgiydi **bana** reva gördüğünüz.(101/20); Sol yanağımdaki enine üç yarığı esircinin vurmuş olduğunu söyledim **onlara**.(101/30); **Size** biraz daha kabilemden bahsetmem **lâzım**.(102/12); **Gemilere** doldurmuşlar.(102/19); Bizim küçük adamız **onlara** daha da küçük gözükmüş.(102/24); Devlere uzun seneler yetecek yiyecek **adaya** çıkarılmış ve bizimkiler **gemilere** yüklenmiş.(103/1); Başkanla ifrit ayrılacakları zaman bir kıl koparmış göğsünden dev ve **ona** uzatmış.(103/2); Bundan sonra demiş taptığımız bütün putlardan vazgeçin ve **benden** isteyin istediğinizi.(103/4); O, **bana** 'Peki onu niçin bu güne kadar kullanmadın?' diye sordu.(103/25); İçime cesaret geldi ve geçenlerde bir gün **muskaya** gereken sözleri söyledim.(104/1); **Ondan** bazı şeyler **istedim**.(104/2); Sabah nihayet oldu ama dadım yoktu **ortalarda**(104/10); Bu haliyle **ona** ancak esmer denebilirdi.(104/16);

Hemen **bekçiye** haber saldım.(104/18); **Pencereye** yürüdüm.(105/14); **Bana** kırlentin üzerindeki yırtıkları tarif edebilir misiniz?(105/20); Hay Allah, **size** bir kahve pişirmeyi bile akıl edemedim.(107/7); Sanırsınız ki her geçişte **sizden** hesap sorarlar.(107/16); **Nereden** geliyorsun, **nereye** gidiyorsun, ne yapıyorsun, ne yapacaksın?(107/17); **Bana** aralarında hissî bir bağ varmış gibi gelirdi.(108/10); Kadın bu düşüncemi küçümser bir biçimde elini **boşlukta** salladı.(108/23); Çünkü onu **konağa** girip çıkarken görürdüm.(108/27); **Bana** zorluk veriyordu.(109/10); Bu yüzden o akşam **eve** erken döndüm.(109/10); Böylece üç kişi olduk **masada**.(109/14); **Doktora** bir fırsatta sözü bu konu üzerinde uzatmasını işaret ettim.(109/22); Doktor **ona** döndü, yüzünde ciddi bir ifade vardı.(109/29); Bir konuşmamızda **size** sokağımız, dünyanın tamamıdır demiştim.(110/15); **Vücutta** hücre nasıl bağımsız bir varlıksa, nasıl ezelf denge kanununa göre o vücutsuz, vücut onsuz olamazsa, benim sokağım da odur dünya için.(110/19); Soru böyle sorulunca, **insana** durum komik görünüyor ve siz haklıymış siniz gibi geliyor.(111/2); Bunu **size** ilerde gücüm yettiği kadar anlatmaya çalışacağım.(111/5); Anlatmak için **zamana** ihtiyaç duyusunuz, söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu söylüyor **bana**.(111/7); Zaten bu da bir bakıma **cinayet**ten bahsetmek demek oluyor, ama dolaylı olarak.(110/6); Ama çok ileri bir gelecekte karşılaşacağınız bazı olaylar **size** belki sözlerimi hatırlatacaktır.(111/13); Eğer **sizde** ikaz ettiğim tehlikeden ufak bir iz kalırsa ve bir an onun üzerinde düşünürseniz, bu Ömrümü verdiğim savaşın bir mükâfatı olacaktır.(111/14); Arkadaşım yorgun bir çaresizlikle ederini **yana** açtı.(112/10); **Bana** döndü.(112/26); Temizlemek de **bana** düşer.(112/30); Bu mesele **topluma** aittir ve Devlet'i ilgilendirir.(113/1); Ben **olaya** bir Devlet temsilcisi olarak katılıyorum.(113/2); **Doktora** bir süre cevap vermedim.(113/15); Aksine **bana** ilgiyle baktı.(113/22); Doktor kalktı, **odada** uzun süre gezindi.(114/14); Bu gece eğer benimle olursanız, sabaha kadar **buna** vaktiniz olacak.(115/3); **Size** bu gece ihtiyacım olabilir.(115/21); Devlet **size** şöyle i söylüyor.(116/1); Bu garantiye rağmen silâh **size** niçin emniyet hissi vermiş olsun?(116/3); Çünkü hissim asıl hedefin o olduğunu söylüyordu **bana**.(119/9); Konuşması boyunca dadının odasının aynen muhafaza edildiğini bir kaç kere ısrarla söyledi **bana**.(120/4); Nitekim ilk telefon konuşmamızda yardımcım akşamüstüne doğru pencerenin açıldığını **bana** bildirdi.(120/18); Bu şekle göre Küçük bey **kaatile** bilmediğim bir sebepten ötürü yataklık yapıyordu.(120/20); Ya pişmandı ki, **buna** hiç ihtimal veremiyordum.(121/5); Bir tıp adamı olarak **bana** hangi organımızı bütün

fonksiyonları ile tanıdığımızı söyleyebilirsiniz?(122/1); İnkâr, gücünü **bilgisizliklerden** alır dostum.(122/12); Yalnızca Allah'ı idrake çalışmak bile ne zahmetler yükler **insana**.(122/17); Bu ağır gelir **size**.(122/23); Ceketimi giyerken **doktora** "Dikkatli olunuz" dedim.(123/11); Beni bekletmeden **odaya** aldılar.(123/17); **İçerde** iki yabancı vardı.(123/18); Müdür bey aynı azarlayan konuşmasıyla bir zarf u-zattı **bana**.(124/5); Verilen talimatlar çerçevesinde başarı göstermeniz geleceğiniz bakımından önemli, sizi onbeş gün **görevden** affediyorum.(124/7); **Size** güveniyorum.(124/20); Tam onbeş günüm vardı ve bu süre **bana** yeter gözüküyordu.(124/25); **İçerde** bir şeyler araştırılmış ve eşyalar karmakarışık bırakılmıştı.(125/2); Doktor **ortada** gözüküyordu.(125/3); Demek karşı taraf **benden** çekiniyordu.(125/26); **Duruma** hâkim olabilirdim.(125/28); Bir yoğurtçu tablalarını **yere** bırakmış, bir merdivene ilişmiş, yazma mendiliyle terini kuruluyor ve ezanı dinliyordu.(126/2); Doğru **konağa** yürüdüm.(126/4); Sonra **düşünmeye** başladım.(126/9); Bu fikirden hareket ederek binayı **bölümlere** ayırdım ve saatler boyu aradım.(126/16); **Oraya** yürüdüm.(126/20); Su **ordan** sağlanır, karpuz **orada** soğutulur, ekşimesinden korkulan yemek **orada** saklanırdı.(127/3); Kapağı açarak el fenerimi **dibe** tuttum.(127/8); **Açıklıktan** aşağı doğru inen merdivenler gözüküyordu.(127/14); **Girişte** iki büyük buhurdandan tuhaf bir koku yayılıyordu.(127/23); Silâhımı sol elime aktararak koştum, bağlarını söktüm ve onu **zemine** uzattım.(127/30); Doğrusu artık **sizden** ümidimi kesmiştim.(128/9); "Siz beni dairenizde bırakıp gittikten sonra" diye **söze** başladı.(128/12); Kendi kendime uyudum dedim ve şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak duydum ve o anda şüphe ettim **sizden**.(128/28); Neden **konağa** gitmemeli ve değerli şeyi aramamalıydım?(129/1); Fevkalâde bir sezgi sanki yol gösteriyordu **bana**.(129/4); **Binaya** arka duvarı aşarak girdim.(129/5); **Direnmeye** çalıştım ve başıma inen bir darbeyle kaybettim kendimi.(129/8); Beni **eğilmeye** zorladı.(129/15); Secde ettirdi ve o durumda **yere** sıkıca bağladı.(129/15); **Ona** ilâhım, mabudum, tanrım gibi isimler veriyordu.(129/17); Yine on beş gün var ki, kurban sunmadın **bana**.(129/29); Kitleler halinde insanların saptıklarını, bütün ilâhî değerlere sırt çevirdiklerini, onları reddettiklerini, onlarla alay ettiklerini, oğulların babalarına, kızların annelerine isyan ettiklerini, onları horladıklarını, aşağıladıklarını bildirmelisin **bana**.(130/5); **Yeryüzünde** bizim istediğimiz duruma gelmiş, bize tapar olmuş milyonlar ve milyonlar var.(130/17); Onları **kendilerinden** uzaklaştırınız.(130/31); Sonra heykel saatler boyu türlü vesveselerle işkence etti **bana**.(131/9); **Burda** dikkati çekecek hiç

bir şey yoktu.(131/22); Sanki bir ses **bana**, yoluna bunca cinayetler işlenen bu parçayı elden çıkarmamamı söylüyordu.(132/1); Bu ara gözlerim **doktora** takıldı.(132/21); Başımı kaldırmış **bana** hayretle bakmaktaydı.(132/22); Bu görünüşleriyle, **insana** ürperti veriyorlardı.(133/16); **Bize** cevap ver ey mabut.(133/20); Tenezzülen sesini duyur **bize**.(133/20); Bir süre **heykelden** cevap beklediler.(133/22); Sonra adam yeniden **yakarmağa** başladı.(133/22); Ağır ağır doğrulan erkek de **soyunmaya** başladı.(134/3); Adamın silahı tutan eli **yana** düştü.(134/15); **Heykele** döndü, gür bir sesle “Ulu güç “dedi.(134/22); Ben **sana** inandım, **sana** taptım.(134/25); **Onda** alay, kötülük, kibir ve en önemlisi yenilgi vardı.(135/4); Adam **heykele** inanmayan gözlerle baktı.(135/9); **Geride** şu yerdeki korkuluğu bıraktı.(135/11); Kötülüğün en akla gelmezini istedi **benden**, bir an bile duraksamadan yerine getirdim bu buyukları.(135/23); **Sarnıçta** doktor ve ben yalnız kaldık.(135/30); Oturdum, **ona** bir sigara ikram ettim.(136/8); **Memurlara** suçluları arabama bindirmelerini ve dağılmalarını söyledim.(136/19); Sonra ben **sorguya** başladım.(137/4); Ben sorguyu **tapınakta** yürütmeliydim.(137/12); Gün ağarmıştı **dışarıda**.(137/16); **Size** kızmıyorum ve kin beslemiyorum, belki acıyorum **size**.(137/22); Tevkif edilmeme rağmen **sizden** daha hürüm ben.(137/25); Kurduğunuz ve yürüttüğünüz düzen işliyor ve belki **işlemekte** devam da edecektir.(137/25); Yazık ki hikâye **burada** bitti.(139/1); ”Kimi arıyorsunuz” diye sordu **bana**.(140/12); Başım önümde **sokaktan** ayrıldım.(140/15); Yazık ki **basında** bu olaya pek az yer verilmişti.(140/17); Davranışından ötürü komiser vazifesinden uzaklaştırılmış, kaatil sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken vurulmuş, katilin kardeşiyse bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş ve **orada** bir tutuklu tarafından öldürülmüştü.(140/18); **Ona** durumu anlattım ve bana yardımcı olmasını rica ettim.(140/24); **Kendisinden** bana onu ve onun ölümünü anlatmasını rica ettim.(140/28); Elleri arkasında, başı önünde uzun süre **odada** dolaştı.(140/30); **Söze** “Bu hapishanede öldürüldü” diye başladı.(141/3); Her halde kuvvetli tanıkları var ki geçen hafta yine **buraya** iade edildi.(141/7); **Kendisinden** beni katille ve eğer varsa onunla aynı yerde yatmış mahkumlarla tanıştirmasını istedim.(141/9); Üçü de **hırsızlıktan** hüküm giymişlerdi.(141/12); Sonra aşağılar bir tavırla **bana** baktı.(141/30); Konuşmam süresince yüzündeki beni küçümseyen ve benden şüphe eden ifade yerini yavaş yavaş **ilgiye** bıraktı.(142/5); Sonra **kendiliğinden** oturdu.(142/7); Sonra **yere** tükürdü.(142/10); Adam “Onun” diye **söze** başladılar.(142/13); **İpten** param kurtarmıştı beni.(142/20); Ama bekletmişler,

mahkemeye çıkarmamışlardı.(142/27); **Ona** söylemiyordum ama anlıyordum ki bu işin peşinde sözü geçer adamlar vardı.(142/28); **Fakire** acıyordum.(142/31); Bir gün ben, Gardrop, buradaki itlerin titrediği ben, hayatını **ona** anlatması için yalvardım.(143/4); Tam **anlatmaya** razı olmuştu ki nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez hastalandı.(143/6); Haber verdik, alıp **revire** götürdüler.(143/8); Aklım **fakirde** kaldı.(143/8); Verendim ben de, **idareden onlara** müdara etmiyordum.(143/14); Gidişinden dört gün sonra onu **koğuşa** geri getirdiler.(143/18); **Namazda** öldürecektim onu.(143/26); O namaza durduğunda **ranzadan** yavaşça kaydım, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini kavradım ve dua için ellerini kaldırdığında vurdu onu.(143/27); Ondan kalan birkaç kâğıt parçası var **bende**.(144/9); Koynundan naylon torbaya sarılmış ince bir defter çıkarıp **bana** fırlattı.(144/13); Kâğıtları **ona** gösterdim.(144/19); Müdür bir kelime bile söylemeden kâğıtları **ona** uzattı.(144/24); **Üniversiteden** ayrıldım ben, matematik bölümünden.(145/17); Durumunu anladım, kalktım, bir süre **pencereden** dışarı baktım.(145/25); **Bana** şöyle seslendi.(146/25); Selam söyle **ona**, nöbet onun şimdi.(146/25); Mecburlar **buna**.(147/11); Ben de deminden beri hikâyenin sonunu **size** anlatıyorum.(147/22); Daha birçok aydınlanması gereken şey var **hikâyede**.(148/2); Sonra doğruldu, istemeyerek ben de **ona** uydum.(148/24); Hafif bir hayretle **bana** döndü.(149/1); Düşündüm ki belki **bana** yardımcı olursunuz da hikâyeyi tamamlayabilirim.(149/7); **Hikâyeye** kendiniz bir son yakıştırırsınız.(149/25); Ben **size** ondan dinlediklerimin özetini nakledeceğim.(150/4); Bunlar **dünyaya** ait değillerdi.(150/6); Öz olarak **insandan** ayrı yapıdaydılar.(150/7); Öyleyse ONLAR **buna** mani olmalılar, insanı mutlu kılacak ve yükseltecek bu yoldan, insanı saptırmalıydı.(150/23); İnsan tarihi bu savaşın izlerini **bize** anlatır.(150/26); Roma türlü uğraşılardan onu kabul etti ve **ona** uydu.(151/3); Özünü **Mitolojiden** alıyordu Avrupa.(151/17); Para, modern toplumun Zeus'u, Marko Polo'yu **Asya'ya**, Kristof Kolomb'u **Amerika'ya**, Vöske dö Gama'yı Hindistan yoluna gönderdi.(151/25); Yırtılan bu deliklerden milyonlar ve milyarlar aktı **Avrupa'ya**.(151/29); Resim, heykel, şiir güzellikleri **fazilete** tercih edildi.(152/10); Dine aç topluluklar, yalancı memeler gibi **ideolojilere** dayadılar dudaklarını.(152/13); Böylece her zihni oyun, türlü akıllarda **kendine** taraftar buldu.(152/16); Dünlerle bugünler arasına duvarlar çekilmekle **işe** başlandı.(153/19); Bir gün, bir akşamüstü komiserle **şadırvanda** karşılaştım.(155/10); Komiser **bana** döndü.(155/12); Sonra şadırvandakilerin anlamayacağı bir sual daha sordum

ona.(155/19); **Nöbete** mi hazırlanıyorsunuz?(155/20); Boyu olduğundan da büyük geldi **bana.**(155/22)

D.2) İsim tamlaması olan yer tamlayıcıları

D.2.1) Belirtili isim tamlaması olan yer tamlayıcıları

Belirtili isim tamlamaları cümle içinde yer tamlayıcısı olarak görev yapabilirler.

Üzerinde daha fazla kafa yormaz.(5/6); **Ölünün yaşlı vücudunda** yirminin üzerinde yara tespit edilmişti.(6/7); Bu esrar dolu büyük sır, çocuk göğsümün, üstü dikenli bir küreymişçesine verdiği acıya rağmen korku ve kıskançlıkla **tarafımdan** saklanmıştı.(6/31); **Sözünün burasında** dururdu.(7/6); Gerçekten de **çocuk idrakimde** o an pek çok izlenimlerle doluydu.(7/8); **Sokağımızda** arkadaşımın annesine gösterilen ilgi bir sadaka kadar ağırdı.(7/17); **O dilimin üzerine** uzaydan, Ülker yıldızından kendisi için özel olarak gönderilmiş bir marmelât sürdürdüğünü iddia ederdi.(7/22); Açıkça söylenmiş olanlar, **müphem'in ürküntü veren burukluğunda, bir saz telinin uzaklardan tınlamasının yankılarında**, insana belirli bir şekil çizmeyen seslerde ifade bulurdu.(7/9); O üstü esrarlı işaretlerle süslenmiş kılıcı gördükçe **hayalimde** o an bir savaş alanı canlanırdı.(8/3); Ve **peşe peşe dizilmiş on düşmanın göğsüne** saplanmış o kılıç.(8/5); Arkadaşım **yalnız benim bakmama** izin verirdi kılıca.(8/6); Eh o da kim bilir **hangi kör kuyunun dibinde** yatmaktaydı.(8/25); Onlar böylece bir an evvel **ev ismini verdikleri alışkanlıklarına** dönmeliydiler.(8/29); **Anama** “yaşlısın artık” dedim.(9/16); Çünkü o bu yapıyla **gözüme** masallardaki on başlı ejder gibi gözüküyordu.(9/31); Her halde, diyordum **kendi kendime** onları, yani kötü eğilimleri tek tek yakalar ve yok ederler.(10/1); **Vücudunda** her biri üzerinde ısrar edilmiş yaralar vardı.(10/4); Veya acaba bu gece için **ağabeyinde** mi kalsaydı(10/19); Ama türlü ülkelerde bütün canlılar ve cansızlar hakkında edindiğin bilgileri, pek ala **bizim arsadan** da sağlayabilirdin.(11/24); O konuştuğça, **gözümde** geçmiş otuz yılın bana verdikleri fakirleşiyordu.(12/7); Zihnim ister istemez **geçmişin muhasebesine** kayıyor, toplam çizgisi altındaki rakamların pek bir değer taşımadığını üzümlere görüyordum.(12/8); Değişme, **sokağımızda** durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde başladı, sonra da durmadı, dinlenmedi.(12/23); **Bazı evlerin arasında** taşla örülmüş bir bahçe duvarı uzanırdı.(13/14); **Üzerlerinden** dam koruklarının salkım saçak sarktığı duvarlar.(13/15); Sonra **onların karanlık deliklerinde** ince yavru sesleriyle karşılandıklarını duyuyordunuz.(14/3); Bir şey eksikti

gördüklerimde.(14/11); Değişiklik **sokağın alt ucundan, sandıkçılarının evi yanından** ilk adımını atmıştı.(14/24); Ahşap evler **meşe iskeletlerinde** bir tehlikenin ilk adım seslerini **bu yüksek ökçelerin tıkırtılarında** duydular, çeşme de, evliya da, yaşlı efendiler de, sokağın tümü de öyle.(15/8); Yalnız kadınlar, onlar, **zengin, değişik ve girift yapılarının hafızasında, göbekler ötesi geçmişlerinde** bu yüksek ökçeleri tanır gibi oldular.(15/11); Onlar da diğerleri gibi güldüler ama **içlerinde** bir şey kıpırdadı ve gerindi.(15/14); Uzun yüzyıllardan beri ancak masalarda nefes alabilen, bütün kötülüklerin kaynağı o yaratık, sokağın sevgiyle örülmüş dayanışmasıyla sokağımızdan uzak tutulmuşken, **yaşlı efendilerin söylediğine göre yüksek topukların sesinde, kadında, kadının içinde** ilk defa mekân tuttu.(15/16); **Onu bu şekliyle de tanıyan büyüklerimize** “Ah Şeytan” dedirtir. (15/23); Arabadan indiğimizde sokakta kuzeyden, **sandıkçılarının evi yönünden** soğuk bir rüzgâr esiyordu.(15/31); Ahşap evler **yarı dökülmüş kafeslerinin ardından** bize kuşkuyla baktılar.(16/2); **Rutubet kokulu girişin hemen bir metre ötesinden** birinci kat merdiveni başlıyordu.(16/8); **Ne yaşlı hanımın ne de bekçinin yüzünde** uykusuz bir gece geçirdiklerine dair bir iz vardı.(16/12); Çocuk gözlerim **onun uzun boyunda,** noksansız güzelliğinde dayanılmaz bir çekicilik bulurdu.(17/18); Beni kucaklar, **diri göğüslerine** basar, kokusuyla sarhoş ederdi.(17/22); Çok sonraki yıllarda ben nasılsa yakaladığım mutluluk kırıntılarını **kendi kendime** bu lisanla tekrar ettim.(18/14); Eğer dikkatini çekmeği başarırım beni hoyratça yakalar, **kirli yanaklarımdan** acıtarak öperdi.(19/6); Akşam, **sokağımıza** ahenkli satıcı sesleriyle yaklaşırdı.(19/18); Hafif bir sesle mügü-lega-zıgım derdim **kendi kendime.**(19/29); Akşam böylece **gecelik entarilerinin ürperti veren temasında,** aş kokusunda, **gaz lambasının titrek alevinde** başlardı.(20/12); **Evlerin tahta kaplamaları dışında,** sokakta, sert, yumuşak, kayar gibi esrarlı adım sesleri **yoğun gecenin içinden** akseder, garip ve isimsiz mırıltılar duyulurdu.(20/18); **Düşüncelerimin bu noktasında** doktor ”acayip” diye mırıldandı.(21/23); Sonra hiç de dostça olmayan bakışlarını yırtık bir küstahlıkla **gözlerime** dikti.(22/9); **Güneşin genç ışıklarında** teni sararmış görünüyordu.(23/17); Gürültüler çıkaran bir devdi Reji’de çalışan kızlar, maşalarla kıvırdıkları saçlarını **başörtülerinin bir ucundan** çıkarırlardı.(23/29); Ama parayla beraber **kızların yüzünde** sokaktakilerin pek hoşlanmadıkları bir tebessüm belirirdi.(24/1); "Gazi Paşa" devlet anlamında kullanılırdı **sokağımızda.**(24/17); Onun iri şefkatli ellerini daha şimdiden **saçlarımızda** hisseder gibiydik.(24/20); O gün **arsanın en gizli noktasında** saatler

boyu bunu konuştuk.(24/22); Devlet, herhalde yaptığı makinelerden bir tane de **bizim sokağa** hediye eder ve biz onu arsaya kurardık.(25/12); **Arkadaşımın da benim de gönlümüzde** o vardı.(25/19); Tam üç ay **arsanın gizli bir köşesine gömdüğümüz kavanozun içine** kâh harçlıklarımızdan kâh sokağa gelen odunları taşıyarak elde ettiğimiz meteliklerden biriktirdik.(26/6); Şimdi iki önemli zorluk dikiliyordu **karşımıza**.(26/17); Sonra değişik bir ilgiyle **üzerimize** eğildi.(26/27); Bir yaz güneşini kapayan bulutlar gibi kuşku, **Gülüm'ün güzel yüzünden** sıyrıldı.(27/15); Ama zaman, başımı **gömdüğüm göğsünde**, kalp sesinden adımlarıyla geçirdi.(27/28); Plânın çevresi lâle motiflerini esas alan güzel bir su ile işlenecek, **plânın baş kısmına** yüz yüze bakan iki tavus kuşu yapılacak, gagaları arasında şu yazı bulunacaktı: "Yüksek bir huzura takdimdir."(28/2); Bu **benim gözümde** anlaşılması güç bir durumdu.(28/18); Karşılıklı bağışmalar pek çok adamı **başımıza** topladı.(28/21); Keşke biz götürüp **hükümetin eline** verseydik.(28/29); Hemen **ayaklarımın dibinden** incecik ve metalsi bir ses "Onu biz öldürdük" dedi.(29/10); **Onun tertemiz vicdanında** en ufak bir leke yoktur. (29/29); Bu onu **kanunlarımızın karşısında** suçsuz kılar mı?(30/3); Bizler **ellerimizle tuttuğumuz, gözlerimizle gördüğümüz şeylerin varlığına** inanırız çünkü.(30/14); Siz **benim yerimde** olsanız böyle düşünen bir toplumu nasıl ikna edersiniz?(30/21); Sizi ve sizin ne olduğunuzu bilen insanlar **aramızda** yaşamaktalar.(30/30); Bu, sizce **insanların tümünün basitliğine** mi delâlet eder?(31/10); Orada **isteklerin hemen tümüne** şehvet ismi verilirdi.(31/25); Çeşitli yemek de bu yüzden, **şehvetin türlerinden** sayılırdı.(31/26); Uzun yıllar sonra dün ilk defa gittim **sokağımıza**.(33/4); Ama çok mümkün ki, iki ufak çocuk arsada **bizim yerimizde** oynamaktadır.(33/11); **Yüzüme** sitemle baktı.(33/14); Öyleyse **senin elinden** tutmalı ve bazı önemli şeyleri sana anlatmalıyım.(33/19); Gözleri, büyülenmiş gibi maddeye dikilmiş, geçip gidiyorlardı **önümden**.(33/23); Ta **içimde, hücrelerimde** buz kristalleri oluşuyor.(34/10); **Benim elimde** birim vardı.(34/21); Bunu tıpkı **yeni elbise hediye edilen çocuğun eskisini çıkarmamak için inat edişine** benzetiyorum.(35/15); Ancak onlar kuvvetlendikçe **aralarında** anlaşmazlıklara düştüler.(36/12); Sonra **yeryüzünde** ikinci bir varlık yaratıldı.(36/13); İnsansa **bu dünyanın elemanlarından** teşekkül ediyordu.(36/18); **Yüzünde** hoş bir sohbetten arta kalmış bir gülümseme vardı.(36/29); **Arkadaşıma** "Nasılısınız?" diye sordu.(37/1); Doktor, **arkadaşıma** döndü.(37/15); Evinden hiç çıkmaz, kış yaz pencerede durur, **mescidin arka taraflarına**, kilometrelerce uzakta olduğunu

sandığım bir noktaya ısrarla bıkmamasıya bakardı.(37/30); **Oturduğum evin biraz aşağısında** aynı sıradaydılar.(37/24); **Kaptanın yanına** sabırla dikilir, beklerdim.(38/12); Bu yaştayım, **içimde** hâlâ o delikten görülebilecek şeylerin özlemi vardır.(38/14); Bir zaman sonra o küçük delikten **bir şeyler görmeye** başladım.(38/25); Bir gün tahtamla ilk defa **pencere camında** bir yağmur taneciğini inceledim.(38/28); Kendi kendime diyordum ki; kişiler, eğer gözlemlerini ihmal etmeyip yazmış olsalardı insanlık **bulunduğu mevkiin pek üstlerine** çıkardı.(39/25); O zaman gördüklerimin ifadesi güçlüğü dikildi **karşıma**.(39/30); Bu fosil topluluğu ise ancak **bir hayatın işareti olmaktan** ileri gidemezdi.(40/29); **Tahtanın deliğinden** bir noktaya saatler süren bir ısrarla baktım.(41/7); **Arkadaşımın yüzünde** bir tebessüm uçuştı.(41/20); Mezarı **sokağımızdan** görülebilirdi.(42/26); Aynı davranışı **Gülüm'ün annesinde** de gördüm.(42/30); Oysa **durumu zamanında öğrenmemde** faydalar vardı.(43/6); O Mülâzım isimli kaatilin evimize muntazaman gelişi **içimde** her şeyin yolunda gittiği kanaatini uyandırıyordu.(43/7); Endişeyle **yüzüme** baktı.(43/14); İşte bu yüzden yeniye bakınca **yavrumun öldüğüne** zaman zaman seviniyorum.(43/20); Her zaman o gülünç kızın, terbiyesiz tavırları ve yapışkan gülüşüyle sokağımızın bir lekesi olduğunu düşünür, **onun böyle yetişmesinde** bütün sokaktakilerle beraber kendimi de biraz suçlu bulurdum.(43/29); **Kendi kendime**, ola ki yavrumdan iyi huylar kapar derdim.(44/3); Tanıştığımızdan beri ilk defa **yüzüme** ısrarla baktı.(44/26); Sanki **bağrında** bir yara vardı da o yaranın acısıyla konuşuyordu.(44/30); Oturduğu minderden **dizlerinin üzerinde** hafifçe doğruldu.(44/28); Bu gençler, bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar, daha niceleri **esen bu yelin önünde** birer kuru yaprak sadece.(45/1); Yaşlı kadın **konusmasına** ağlamaklı bir sesle devam etti.(45/11); Sonra kendisiyle alay edip etmediğimi anlamak için **yüzüme** baktı.(45/21); Oysa **elimizde** yetişti o **bizim**.(45/25); Ve **benim sokağımızda** devlete güvenilemezdi.(46/7); **Arkadaşımın yalnız kalmasında** tıbbî yönden bazı mahzurlar bulunuyordu.(46/31); Yere **tebeşirle çizdiği bir dairenin ortasına** çektiği iskemlesinde oturmaktaydı.(47/5); **Alnında** ter tanecikleri birikmişti.(47/7); Halbuki şu anda ancak neşeli olmakla **arkadaşıma** yardımcı olabileceğim kanısındaydım.(48/9); Hani böyle bir yok oluş **zamanımız insanına** yakışıyor da.(48/25); Gerçi **sokağımızın ağzında** ezildi, büzüldü bize elinden geldiği kadar uymaya çalıştı ama, bizi de kendine uydurdu.(49/10); O **gözlerimizin önünde**, tükürdüğü kanla eridi(50/15); Ben **sokağımızda**, insanı savundum.(50/31); Hani bir

zavallı geçerdi **sokağımızdan**.(51/9); Bazen **sokağın herhangi bir noktasında** durur, garip bir şiveyle bir şarkı tuttururdu.(51/25); Maydanozcu, her gün aynı saatte **bizim sokakta** arardı gelini, belki Tefvik beyi de.(52/10); Maydanozcu **cinnetin kalın kabuğuna** çekilmiş, bir bakıma mutluydu.(52/16); Ve **cinnetin, çektiği azabı hafifletmesi şansından** yoksundu.(52/23); Maydanozcunun sesini her duyuşta **elime** bir kaç kuruş sıkıştırır, mahzun bir yüzle ona vermeme söylerdi.(52/25); O **ümidin peşinde** sokak sokak dolaşiyor.(52/27); Bu, teselliden yoksun acı, **onun yüzünde** en ufak bir isyan meydana getirmede.(53/1); Bana, bazı şeylerin baş tarafını anlattığını sanır, **konunun ortasından** bir cümle yakalar ve söylerdi.(53/10); Çok düşündüm **bunun üzerinde**, sonra ona hak verdim.(53/15); Yalnız **yüzünün ışık ışık oluşundan** birisinin ona mezarlar ötesinden müjdelere getirdiğini anlardık.(53/25); Ben **bu hanımın ve benzerlerinin ölümüne** inanabilirim.(54/29); **Hastanenin arka taraflarından** havlamalar duyuluyordu.(55/2); Geniş misafir odasında ev sahibi bana tekrar "Hoş geldiniz" dedikten sonra, **yüzümde** bir tanışıklık aradı.(56/23); Şimdi annem serin ellerini **alnıma** koymalıydı(57/11); Küçük beyin incelmış sesini **omuz başımda** duydum.(57/14); Sevmek bir yana yıllar süren bir savaş oldu onunla **aramızda**.(57/27); İleri Avrupa'yı inkâr eder, **son sözünü söylemiş şarkta bulunacağına** inanırdı **aradıklarının**.(57/29); İkimiz de **karşı tarafın fikrinin yanlış olduğuna** iman etmiştik.(58/2); Sokağımıza adım atan her Avrupalı yenilik, **karşısında** onu ve onun temsil ettiği gurubun direnmesini buluyordu.(58/21); Eğer diğerleri **Tesbihi'nin yarı imanına** sahip olmuş olsaydılar benim gurubumun başarısı, elinde tuttuğu devlet gücüne rağmen bu kadar büyük olamazdı.(58/30); Oysa **örtünün idrakinden** yoksundular.(59/13); DEĞİŞİKLİK, kadınları çekiyor, **içlerinde** bir şeyi okşuyordu.(59/19); **Sözlerinin burasında** durdu.(60/3); **Gözlerime** bu konunun beni ilgilendirip ilgilendirmediğini anlamak için baktı.(60/3); Diğerlerinin ölümünden sonra Tesbihi kadar çetin ikinci bir düşman dikildi **karşıma**.(61/30); **Onun o saatte türbede olduğundan** emin misiniz?(62/1); **Yüzüne** dikkatle baktım.(61/18); Kendisi **ifadesinde** türbeyi ziyarette olduğunu söylüyor.(61/23); Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi yenik bir halde, başı öne düşmüş **onların aralarında** görüyorum.(63/14); **Soruma**, yüzüme uzun uzun acıyarak baktıktan sonra kısa ve küstah bir cevap verdi.(63/17); **Kendi kendime** ölümden korkuyor olmalı dedim.(63/21); Çocukluk arkadaşım kurtulmuştu, **hastanenin kapısında** doktorla karşılaştık.(63/26); Söyleyeceklerini en etkili biçimde **zihninde** sıraya sokuyor gibiydi.(63/29); Ayrıca **şimdi cinayetin işlendiği eve**

dönmesinde bazı mahzurlar görüyorum.(64/5); Beraberce **doktorun odasına** yürüdük.(64/13); Soyunurken **paravananın arkasından** "Değişik bir tip bu" dedi.(64/13); İnsanlar **sokağın bir ucundan** girerler, boydan boya sokağı kat eder ve çıkarlar.(64/30); O **kendi adında**, kendini lopluma adanmış bir mücahit evham ediyor.(65/6); Bu arada giyinmesi bittiği için beraberce **arkadaşımın odasına** yürüdük.(65/8); **Doktorun yanında** bana söylemek istemeyeceği cinsten bir şey.(65/17); Ama **hareketlerinden** hiç bir şey belli etmedi.(65/19); **Bahçemizde** yaşlı bir kavak vardı.(66/4); **Onun dibine** komşunun söküp attığı bir asmayı dikmiştim.(66/4); O yılın güzünde yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen **kavağın tepesine** baktım ve gözlerim hayretle açıldı.(66/14);Belki erişilmenin zorluğu onları **gözümde** daha da imrenilir gösteriyordu.(66/17); O, bu küçücük varlıklardan **ideolojisi adına** ürküyor.(68/16); Bu yüzden haklı **endişesinde**.(68/19); Doktorun şen kahkahası **kulaklarımda** çınladı.(68/28); Ah **yıllar sonra, bir gün onun hurafelerdeki yerinden bıkıp tekrar karşıma çıkacağına** hiç ihtimal vermezdim(68/29); **Arabanın üstüne** bir genç kız yatırılmıştı.(70/5); Olay bu gün olmuşcasına **gözlerimde** hâlâ canlı.(70/15); Şaşkın bakındı **çevresine** ve kalktı.(70/20); **Onun arkasından** uzun uzun yorgun gözlerle baktı İmam efendi.(70/24); Fikren onların kölesi durumuna düşmüş binlerce insan, **dünyanın hemen her noktasında aramızda** dolaşırlar.(70/26); **Vardıkları kararların, düşündüklerinin ve yaptıklarının kendi eserleri olduğuna** inanırlar.(70/31); İki yüz yıl evvelin adamının radyo dalgaları konusundaki direnmesi, herhalde **sizin şu andaki tutumunuzdan** pek farklı olmazdı.(71/18); O döndükten sonra **arkadaşıma** "Geçen konuşmamıza dönelim ister misiniz?" dedi.(71/23); Hoş bir gülümseme belirdi **dostumun yüzünde**.(71/26); Ben **mağaramda** oturur, bütün bunları dikkatle seyrederdim.(72/20); Böyle anlarda papatyalar daha sarı, şekiller daha uzun gözüktürdü **gözüme**.(72/28); **Birinin elinde** kırmızı, iri bir balon vardı.(73/8); Uzatmayalım, balon son yükselişinde nasıl oldu bilmem **çocuğun elinden** kurtuldu.(73/19); **Balonun kaçışına** biz nazar deriz doktor bey.(73/23); Nazar da cin gibi, şeytan gibi **zamanımız insanı gözünde** çağ dışı bir düşüncedir.(73/24); O **nazarın varlığına** inanıyordu.(73/28); **Sesinde** haset titriyordu.(74/9); O yükseldi yükseldi, bir **uzun selvinin son dallarından birine** takıldı.(74/13); O anda **çocuğun gözünde** o kırmızı balona baha biçilemezdi.(74/18); Sonra sevdiklerim canlandı **gözümde**.(75/2); **İçime** birden bir ateş düştü.(75/4); **İçimden** deli bir neşe taşıyordu.(75/7); Benim varım, sevgilim, sokağım **yerinde** duruyordu.(75/9); O gün

bu aziz sevgili için henüz hiç bir şey yapmadığımı düşündüm ve o gün yeminle kendimi **sokağuma** adadım.(75/10); Oysa bu tutum **onun pisikanaliz anlayışına** ters düşüyordu.(75/21); Konu kışta açılrsa kar **onun hayalinde** yaz günü yağar.(76/1); Balonun mavi gökyüzünde bir kırmızı noktacık haline gelip sonra tamamen gözden kaybolduğunu gördükten sonra canlı, cansız her şey birden gerçek değerleriyle gözüktüler **gözüme**.(76/4); Bütün bu sevgililer patlayabilirler, ipleri **avucumdan** kurtulabilir ve tümü yok olabilirlerdi.(76/12); Rastladığım her şeyi bir daha göremeyeceğim veya duyamayacağım kaygısı ile **içimin bir köşesine** kutsal emanetler gibi yerleştirdim.(76/17); **Aradığımız şeyin geçmişimde bir noktada gizlendiğine** eminsiniz.(76/29); Varacağınız hüküm, **nazarımda** bu balonun bir özelliği olmaktan ileri bir anlam taşımayacak.(77/5); **Kendi kendime**, acaba, diyorum.(77/18); Mavi gözlerini **doktorun güzel yüzüne** dikti.(77/24); Doktor oturduğu yerde başını hafifçe **önüne** eğdi.(77/26); **Bakışlarından** aradaki varlığını çoktan unutmuş olduklarını gördüm.(77/31); Cesedi ilk gördüğüm gün **ölünün yanında** yerdedi.(79/24); Bunu **cebime** özenle yerleştirdim.(79/30); Lâcivert bir elbise vardı **sırtında**.(80/25); Elini şefkatle **avuçlarımın içine** aldım.(80/30); Zamanımızda özgürlük yoktu, şimdi, olmaması olmasından iyidir diyorum **kendi kendime**.(82/11); Bıraksam daha uzun zaman **oğlundan** bahsedecekti.(82/15); Sonra da **koyunlarından** neler çıkmaz.(82/26); Bir gün kadın **koynundan** çıkarmıştı da, bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum demişti, şöyle de bir göstermişti.(83/4); **Zihnimde** ağır ağır bir karar geliyordu.(83/12); Beraberce **büyük oğulun evine** gittik.(83/14); Beraberce **büyük oğulun evine** gittik.(83/14); **Yardımcıma** dikkatli olmasını, gerekirse silâhını kullanmasını tembihledim.(83/21); Gözüm **yardımcıma** ilişti.(84/19); Bu söz üzerine belirli bir gevşeme oldu **vücudumda**.(84/25); Olanlar bir anda **gözümde** canlandı.(85/2); Sonra **arkadaşıma** döndü.(85/23); Ruh çağırma deneyleri yapan gurupların medyum ağzından duydukları düşünceler **bu varlıkların naklettiklerinden** daha başka şeyler değildir.(86/21); Bir adam **zamanının ünlü bir sihirbazına** avucuna koyduğu taşların sayısını sorar.(87/4); **Sözlerinde** karşı durulmaz bir katiyet vardı.(88/4); Gösterişli bir biçimde **elinde** bir mantar tabancası tutuyordu.(88/12); Dostumun başından geçenleri **onun ağzından** beraberce dinleyelim.(87/16); Bilhassa çalınan paketten bahsederken **arkadaşıma** dikkat ettim.(87/18); "Yazık ki doktor bey" diye devam etti **konusmasına**.(88/1); **Gurubumuza** ağır ağır yaklaşmış, uzun bir süre susmuştu.(88/14); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı dikti, yerden düzgün bir

çakıl buldu, onu **okun meşini içine** yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı nişanlayarak ağır ağır gerdi ve attı.(88/17); **İçimizde** köpeğe acıyan yoktu aslında.(88/31); Oyundan kir içinde kalmış eller, **tahta kılıçların kabzalarında** tetikteydi.(89/9); Ama **bizim guruptan** çıt çıkmıyordu.(89/17); O an yüzünde gördüğüm ifade aynen **şu anda gördüğüme** benziyordu.(89/23); Gece yansına doğru söz yine döndü dolaştı, **sokağımıza** geldi.(90/14); Garip bir şey söylemişim gibi **yüzüme** baktı.(90/15); Ses çıkarmamağa çalışarak **onun odasına** yürüdüm.(90/29); O gece **rüyasında** Allah, "senin kefenle gömülmen benim rızamdan daha mı önemli?" diye sormuş.(93/1); **Yüzüme** bir süre dikkatle baktı.(94/9); Şark yaşamış ve **imparatorluğun adında** artık bitmişti.(94/27); **İmamın arkasında** birkaç ihtiyar kaldı sadece.(95/7); Zaten **inancını açık seçik ifade edebileceğinden** de şüpheliydim.(96/28); Oysa Avrupa, Amerika bu ileri ülkeler **kişinin bu kendisiyle uğraşmasına** gülümseyerek bakıyorlardı.(97/4); Bu kusur bir bakıma **savundukları inancın kökünde** yatıyordu.(98/7); Bu sebeple olay **sokağımızda** yankılar yaptı.(99/2); Sonra da **kendi kendime** kahkahalarla güldüm.(99/9); **Onun ölümü hakkında** hiç malumatım yok.(99/10); Dedem onu Suriye taraflarından almış, bana oyun arkadaşı olsun diye **babama** hediye etmiş.(99/16); Bazen **böyle bir güzelliğin, bu renkte bir deri içinde meydana gelişine** akıl erdiremezdim.(99/28); **Konağın içinde** alışlagelmişten başka bir hava esti.(100/10); Karşı komşuya, **şu öldürülen hanımın evine** o günlerde pek sık gider olmuştu.(100/20); Zaman zaman o da bize misafir gelir, **dadımın odasına** kapanırlar, saatlerce çıkmazlardı.(100/22); Bir an bakışlarımı **üzerimde** hissettim.(100/30); Onun o hali **hafızamdan** hiç silinmedi.(101/1); **Benim tutkulu bakışlarım altında** ayağa kalktı.(101/6); Şu var ki, **sizin nazarınızda** ben hiç bir zaman gerçek bir insan olmadım.(101/16); Büyük hanım zaman zaman **meraklı birkaç tanıdığının önüne** beni çıkartır, başımdan geçenleri anlatmamı isterdi.(101/24); **Esir tüccarlarının elinde** tabî ızdıraplı bir hayat geçirdim.(102/5); **Bu gemilerin içinde** tutsak devler varmış.(102/16); Birgün **adamıza** gemiler gelmiş.(102/16); Devleri bizim adamıza hapsedenler onları yalnız bırakmak için **vatanımızdan** almışlar bizi. (102/17); Bu olay tazeliğinden hiç bir şey kaybetmeksizin **nesilden nesile** anlatılmış.(102/20); Kopardığım bu kıl **sizin aranızda** beni temsil edecektir.(103/5); Babam **kardeşlerim içinde** kız olmama rağmen beni pek **severdi**.(103/15); Bir gün **boynuma** bir muska astı.(103/16); **Bu muskanın içinde** büyüdü bir kıl, Tanrımızın kılı vardır.(103/17); **İçime** birden bir korku düştü.(104/12); **Yatağıma** yaklaştım.(104/17); **Yazhanesinin çekmecesinden**

bir deste anahtar aldı.(105/7); Beraberce **binanın arka tarafına** yürüdük.(105/8); O gece **ifritin kılından**, ömrünce özlediği en önemli şeyi, cildinin beyazlaşmasını istiyecek ve **benim karşıma** bir beyaz kadın olarak çıkacaktı."(105/27); **Dadınızın ölümünde** şüpheli gördüğünüz bir şey mi var?(104/22); Olaylar **zihnimde** geliyor ve açıklık kazanıyordu.(106/13); Konaktan çıktıktan sonra karşı sıraya, **imamın evine** gittim.(106/16); O **gösterdiğim karttan çok boyuma, vücut yapıma** dikkat etti.(106/25); **Şaşkınlığıma** verin.(107/8); **İçinize**, elinizde olmadan kaygı düşer.(107/19); Bunu duyunca cinler toplanır **insanın başına**.(107/27); Gözünü kaldırıp **insanın yüzüne** bile bakmaz.(108/24); Doktor ona döndü, **yüzünde** ciddi bir ifade vardı.(109/29); **Doktorun dudaklarında** müstehzi bir tebessüm uçuşuyordu.(110/25); **Bir konuşmamızda** size sokağımız, dünyanın tamamıdır demiştim.(110/15); Sizin sokakta birinin başının ağrması **Ford'un otomobil üretimine** etki ediyor.(110/26); Eğer sizde ikaz ettiğim tehlikeden ufak bir iz kalırsa ve bir an **onun üzerinde** düşünürseniz, bu Ömrümü verdiğim savaşın bir mükâfatı olacaktır.(111/14); Yerli veya yersiz çok ya da az demeden tam bir düşüncesizlikle **İnsanların bu en yaygın anlaşma aracına** ambargo koymuş olmaz mısınız?(112/8); Bir his dürtüsüyle **arkadaşıma** baktım.(112/20); Bu yüzden **gitmene** izin veremem **senin**.(113/2); Çok zaman pek zayıf bir kelimecik **güçsüz omuzlarına** taşıyamıyacağı yükler yüklenir.(111/28); Yeniden **yerime** oturdum.(113/18); Arkadaşımın sözleri geliyordu **aklıma**.(113/19); Onlar daha insanlar yokken **yeryüzünde** vardılar, halen varlar ve var olmakta devam edecekler.(113/30); Bir an kabul edelim ki **yeryüzünde** Cinler vardır. (114/3); Sadece bir siyah köpek **çevremizde** dolanıp duruyor, eksik olmasın.(114/23); Hele diğer ülkelerle yakınlaşmamız arttıkça, her gün **bunun değişik şekillerine** şahit oluyoruz.(115/11); Öyleyse kalmam, bu işin sonuçlanmasını beklemem **benim yönümden** bir zaruret.(115/15); **Odamın perdesinden** güneş çekilmişti bile.(118/2); **Zihnimde** olaylar artık tamamen belirliyordu.(119/13); Küçük bey son ziyaretimde dikkatimi **kadının ölümüne** çekmeğe çalıştı.(119/28); Ben **bu muskanın varlığına** inanıyordum.(121/12); **Ülkemizde**, özellikle yaşadığımız asırda böyle bir inanç gülünç olmaz mı?(121/20); **Gündüzün varlığına** inanıyor musunuz?(121/22); Bütün bunların inkârı, **tasdikinden** ne kadar kolaydır.(122/16); **Hallerinden** önemli mevkilere sahip oldukları görülüyordu.(123/18); Birden **içimi** bir yorgunluk kapladı.(125/4); **Sokağın başında** ikinci ezanı karşıladı beni.(126/1); Nöbetçiyi taşlıkta bırakarak **Küçük beyin odasına** çıktım, bir koltuk çekip oturdum.(126/8);

Dört malta taşı karesinin meydana getirdiği parçanın rengi **diğerlerinden** hafifçe değişik göründü **bana**.(126/26); Bu bir kapaktı ve **sonradan sökülen bileziğin yerine** belli etmeden konulmuştu.(126/28); Sarnıçsa **bu konak gibi zengin evlerinde** bulunurdu.(127/5); Ben de **elime** aldım silâhımı ve cep fenerimin ışığında inmeye başladım.(127/19); **Önümde** sağlam bir kapı vardı.(127/21); Bir sigara yakarak **ağzına** tutuşturdum.(128/7); **Kendi kendime** uyudum dedim ve şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak duydum ve o anda şüphe ettim sizden.(128/28); Çılgın bir his uyandı **içimde**.(129/1); Sadece **şu karşıdaki büyük heykelin gözlerinden** sanki esrarlı bir ışık taşıyor ve aydınlık veriyordu.(129/10); Bu tesiri **bütün ruhumda** hissediyor ve türlü sapık düşüncelerin etkisi altına giriyordum.(129/21); Bu geceden başlayarak onu işkencelerle günlerce **huzurunuzda** inleteceğim.(130/13); O son defa **ikimize** de baktı ve çıktı.(113/11); **Doktorun sesinde** anlattıklarının heyecanıyla paniğe dönüşmek üzere olan bir korku sezdim.(131/16); **Büyük heykelin kaidesine** tırmandım.(131/19); İfritin kılıcı elime alır almaz **içime** türlü düşünceler akın etti.(131/31); **Onun büyüğü gücünden** ben neden yararlanmamalıydım?(132/3); **Düşüncemde** renkli hayaller şekil kazanıyorlardı.(132/9); Tertemiz mavi gözleri **hafızamda** bir an canlandı.(132/12); Sonra **eski durumunuza** yani secde eder pozisyona geçeceksiniz.(133/6); **Ayak seslerinden** gelenlerin iki kişi oldukları anlaşılıyordu.(133/11); **Tapmağın bulunamayacağından** o kadar emindiler ki esirlerinin bağlarını kontrol lüzumunu hissetmediler bile.(133/12); **Yüzlerinde** maskeler vardı.(133/16); Her ikisi de **heykelin önünde** saygıyla eğildiler.(133/17); Avucumda sıkıca kavradığım büyüden yayılan buna benzer türlü vesveseler **içimde** boy atıyorlar.(132/8); **Saatime** baktım.(132/27); Siz doktor, **içinizde** hala bu oyuna devam etmek gibi bir istek hissediyor musunuz?(132/28); Elimi bu süre içinde **döşettiğim kabloların birinin düğmesine** uzattım.(133/25); **Elinde** bir kama parlıyordu.(134/11); Dönerek **kurbanına** yaklaşmaya başladı.(134/12); **Onun çevresinde** dolanıyor, çılgınlık atıyordu.(134/12); **Bütün heykellerin arkalarından** birer polis memuru doğruldu.(134/15); **Hepsinde** derin bir uykudan birden uyandırılmanın şaşkınlığı vardı.(134/19); Kahkaha hafifler ve uzaklaşırken heykel **kaidesinden** kurtuldu ve katilin ayakları dibine gürültüyle düştü.(135/5); Doktor **hepsine** teker teker baktı.(136/3); Nedense **içimde** onunla ilgili bir endişe yoktu.(136/11); Suçluları **evime** götürecektim.(136/25); Onları doktorla beraber **daireme** götürdük.(137/1); İstemeyerek ayrıldı **yanımızdan**.(137/3); **Başlarında** bizzat Emniyet Müdürü ve

tanımadığım birkaç sivil vardı.(137/7); **İkisinin de gözlerinde** kurtuluş ümidinin ateşi yanmaktaydı.(137/14); Hayat yaşanmaya değmez gözüktü **gözümde**.(137/17); Bakışlarımı **dürüst ama dürüst gözükmekten çekinen amirimden** aşırıdım, onunla beraber gelenlere şöyle söyledim.(137/18); Bu sözlerden sonra **bileklerime** kelepçe taktılar, silahımı aldılar ve tevkifhaneye doğru yola çıktık.(138/3); Onu **şehrin kenar mahallelerinden birinde**, yirminci yüzyılın acaba adım atsam mı diye tereddüt ettiği bir sokakta tanıdım.(139/7); Mahalleliye göre cinler çarpmıştı onu ve bu yüzden de **görevinden** uzaklaştırılmıştı(139/16); **Yüzüme** baktı.(140/2); **Buruşuk yanaklarında** gamzeleri hala belliydi.(140/11); **Masasından** kalktı.(140/29); İlerlemiş miyop, **alnında** derin kırışıklıklar meydana getirmişti.(140/31); Onlardan daha fazla bir şey öğrenemeyeceğimi anlayınca ellerine birer paket sigara tutuşturarak **hücrelerine** gönderdim.(141/21); Sararmış benziyle uyuşmayan bir kırmızılık vardı **yanaklarında**.(141/26); **Ağızdan** kelimeler tane tane ve tam bir külhanbeyi edasıyla dökülüyordu.(141/31); **Onun kılına** gayri kimse dokunamazdı.(142/17); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp karakola götürmüşler ve gerçekten çanta **üzerinde** çıkmış.(142/22); Ona söylemiyordum ama anlıyordum ki **bu işin peşinde** sözü geçer adamlar vardı.(142/28); **Kendi kendime** ey Gardrop dedim.(143/15); **Ağızda** bir eyvallah kelimesi geveledi ve kapıya doğru yürüdü.(144/7); Ürkek, sinik bakışlarla **müdür beyin karşısına** dikildi.(144/22); Bu bir cümle **onun balon gibi sönmesine** yetti.(145/1); Sonra yüz lira çıkardım **cebimden**.(145/8); Tekrar **eski yerime** oturdum.(145/29); Bunlar **onun konuşmalarından** zapt ettiğim sözler ağabey.(146/17); Zihnim hikayeye öylesine inatla ilgileniyordu ki, o gece **rüyamda** komiserin arkadaşını gördüm.(146/21); **Aramızda** geniş bir dere vardı.(146/23); Sözlerimi dinledikten sonra üzgün bir gülümseme belirdi **yüzünde**, şu anlaşılmaz sözleri mırıldandı.(147/); Bu yüzden **başladıkları yarışın bir noktasında** duracaklar.(147/10); Siz bu iş dolayısıyla **görevinizden** uzaklaştırıldınız.(148/15); **Konuşmama** “O sağ olmalıydı” diye devam ettim.(149/4); Beni kolumdan tutup **odasına** götürdü.(149/4); **Değer ölçülerimde** pek çok değişiklikler oldu.(149/17); Doktor bir an **önüne** baktı.(150/3); **Aralarında** bizim ileri dediğimiz medeniyetimizin bile hayal edemeyeceği çatışmalar meydana geldi.(150/14); Sokak **şeytanın bütün dünyayı saran şerrinden** korunmalıydı.(154/6); Ayrıca o **yalnız olmadığına** derinden inanıyordu.(154/22); Dosdoğru **gözlerine** baktım **doktorun**.(154/25); Çocuksu bir tebessüm vardı **dudaklarında**.(155/13); **Bu**

hikâyenin bir sonu olmaması gereğine artık ben de inanıyorum.(155/16); **Akşam güneşinin bu gözüküveren ışığına** doğruldu.(155/21)

D.2.2) Belirtisiz isim tamlaması olan yer tamlayıcıları

Belirtisiz isim tamlamaları cümle içinde yer tamlayıcısı olarak görev yapabilirler.

Her vuruştan sonra o şey etten çıkarılmadan **et içinde** burulmuş.(6/11); Ama arkadaşıminkine annesi kimsenin bilmediği efsunlar okuduğu için onunki **düşman karşısında** on arşın uzayabilirdi.(8/1); **Kanların bağlı olduğu ayrı yerleri söyleyip bu ağırlığı bir başkasıyla paylaşma şansından** da yoksundu.(10/27); Bazen eskici **Yahudi kılığına** bürünür.(15/22); Biliyordum; **yük kapakları ardında**, şu köşedeki sandıkta gizliydi esrar.(16/29); Zaman zaman, dayanılmaz bir ihtiyaçla **bir kedi uysallığına** bürünür, ona sokulurdum.(17/20); Masum genç kız sırları **bu yeşil yapraklar arasından** pencerelerden pencerelere fısıldanırdı.(18/7); Camım vücudu **tiril tiril kumaş altında** bir başka canlanır, annesinden belki de bir düşte çaldığı aynı çukurlarla süslü yanakları elbisesinin renginde, beklerdi.(18/27); **Köşe başında** her gözükken erkekle beraber bir gurup çocuk gözden kaybolurdu.(19/24); Sonra, daha sonra tüllemiş karanlıkta Mülazım **yokuş başında** seçilirdi.(19/25); Bu gece sabaha kadar **bir makine üzerinde** düşündüm çünkü.(23/18); O, bana makineyi anlatırken bir yandan da **bir kareli kâğıt üzerine** çiziyordu.(25/3); Çünkü istenen güç "**çalış**" **sözcüğü içinde** gizliydi.(25/6); Ertesi sabah onu güzelce paketleyip üçümüz birlikte **posta haneye** götürdük.(28/8); Şunu düşünmediniz mi ki; siz, **dünya insanları gözünde** birer masal varlığısınız.(30/5); Ertesi günü **akıl hastanesinde** çocukluk arkadaşımı ziyaret ettim.(31/16); Söyledikleri **çevre tarafından** anlaşılmazsa, susmalı insan.(33/15); Kimse bu **mütevazı görünüşlü hayat içinde** böyle bir tahtaya sahip olmadan bu ihtişamı kolaylıkla keşfedemezdi.(39/14); Bir çiğ taneciği ne kadar kusursuz anlatılırsa anlatılsın **defter üzerinde** bir çiğ tanesi olmaktan çıkıyordu.(39/31); Eğer bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar **inanç ağırlığına** sahip olabilselerdi.(45/3); Allah insanı **devlet kapısına** düşürmesindi.(46/8); DEĞİŞİKLİK herşeyi kıpkızıl **kendi rengine** boyamıştı.(46/14); Maydanozcu sokaklarda aranadursun, o **aradığını mezar ötesinde bulacağından** emindi.(53/2); Ama şurası bir gerçek ki, bütün bu armağanlar **Gülüm'den başkasına** ona olduğu kadar yakışmazdı.(53/27); Yavaş yavaş da olsa maksadım geliyor, kadınlarımızın gür saçları **örtüler altından** perçemler şeklinde bütün güzelliğiyle dökülüyordu.(59/24); Onlar **erkek safında** görev alacaklar, her türlü frenleyici

inançlardan kurtulacaklardı.(59/30); Gecenin o saatinde türbede olduğu iddiası ise **polis gözünde** takdir edersiniz ki hiç bir değer taşımaz.(61/25); Ah o mezarı bir yerle bir edebilsem **sokak gözünde**.(62/13); İnsan kemaline hizmet etmeyen, yaradanı kutlamayan, onu yüceltmeyen hangi bilim gösterilebilir ki, **insan yararına** olmuş olsun?(68/10); Birimiz ya da birkaçımız sabahın erken saatlerinde öğlende yiyeceğimiz birkaç dilim ekmeği beraberimizde alır, **şehir dışına** çıkardık.(72/5); Bazen iğne takılır, **bir kelime üzerinde** ses ısrarla dururdu.(73/5); **Bir çocuk gözünde** sevgililer yok olmazlar, çocuk buna inanamaz.(75/28); Çıkmak üzereyken **bodrum tarafından** iki göz parladı.(79/6); Ertesi gün yeniden **cinayet mahalline** gittim.(78/28); Ertesi gün yeniden **cinayet mahalline** gittim.(78/28); Adam **kapı önünde** uzunca bir tereddüt geçirdi.(83/24); **Koltuklardan birine** çökercesine oturdu.(84/16); Tıp sanırım **bu insan yeteneğine** telepati diyor.(86/11); **Aralık kapısından** yatağının bozulmamış olduğu gözüküyordu.(90/30); **Metelik üstüne** metelik koyar.(91/19); Ölümü **hac mevsimine** rastlamış.(93/9); O yıl hacca gidenler döndüklerinde **Allah üzerine** yemin etmişler ki eskici dede orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); Bu fikirden hareket edilerek zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları **elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından** seçildi ve açlığa mahkûm edildi.(95/14); O **modern dünyanın ilerlediği yolun aksi yönünde kendi içinde** ilerliyor ve derinleşiyordu.(97/3); Onlar **intibak kabiliyetinden** yoksundular.(98/6); Dedem onu **Suriye taraflarından** almış, bana oyun arkadaşı olsun diye babama hediye etmiş.(99/16); Anlattıklarına göre **Habeşistan taraflarından** çalınmış, dedemin eline gelene kadar türlü meşakkatler çekmişti.(99/18); **İsteyenler içinde** bayağı iyi durumda olanlar vardı.(99/27); **Gün ışığında** görünüşünde dün akşamdan bazı şeyler söyleyen izler vardı.(106/19); **İnsan ağızlarında** sakız olur, çiğnenir lâflar.(112/2); **Bu sorumsuzca sarf, sorumsuzca fikir ve aksiyonun annesi sayılacak bir döl bereketine** sahiptir.(112/4); Kendinizi savunmak zorunda kalırsanız **silâh kullanmaktan** çekinmeyin.(123/15); Çıkrığa bağlı ip **su içinde** kayboluyordu.(127/9); Biraz çevirdikten sonra gözüm **sarnıç yönüne** kaydı.(127/11); İstekleri, **mide, para ve seks üçgeni içinde** dolaşmalı.(130/26); Sonra ikisi **büyük bir kap içinden** uzun uzun içki içtiler.(134/4); Genç yardımcım **görevi dışında** bulunmak zorundaydı.(137/2); Davranışından ötürü komiser vazifesinden uzaklaştırılmış, kaatil sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken vurulmuş, katilin kardeşiyle bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş ve orada **bir tutuklu tarafından** öldürülmüştü.(140/18); **İstediyimi ifadede**

güçlük çektim.(147/24); Para, modern toplumun Zeus'u, Marko Polo'yu Asya'ya, Kristof Kolomb'u Amerika'ya, Vöske dö Gama'yı **Hindistan yoluna** gönderdi.(151/25)

D.3) Sıfat tamlaması olan yer tamlayıcıları

Sıfat tamlamaları cümle içinde yer tamlayıcısı olarak görev yapabilirler.

Çocukluk arkadaşım ve ben, aramızda tam otuz aylık yılı, **bu karakol odasında, bu soğuk, bu kesin, bu asrımız mantığıyla şartlanmış odada, bu karalı postalını ruhumuz üzerinde hissettiğimiz ortamda** oturmuş ONLAR'dan bahsediyorduk.(6/16); O zamanlar bile **onun hep aynı yaşta ola gelmiş olduğuna** tuhaf bir ısrarla inanırdım.(6/24); Nice yıllar sonra bile **hiçbir marmelâta** o lezzeti bulamadığım bir gerçektir.(7/29); Açıkça söylenmiş olanlar, müphem'in ürküntü veren burukluğunda, bir saz telinin uzaklardan tınlamasının yankılarında, **insana belirli bir şekil çizmeyen seslerde** ifade bulurdu.(7/9); **Esneyen bir ağır duygusuzluğundaki karakol odasında** muavin, memur ve jandarma görevlisi huzursuz kıpırdandılar.(8/11); Tutuklu **adli tıbbâ** postalanmalı, dosyayı da böylece kapatmalıydı.(8/28); Şu var ki idrakimin çok derinlerinde yerleşmiş bir ürküntü **kesin davranmaktan** alıkoymuyordu beni.(9/4); Sanki katil ondaki bu kötü huyları tek tek yakalamış ve **bulduğu yerde** birer birer öldürmüştü.(10/5); Bu sözlerden sonra **oturduğu iskemleye** daha rahat yaslandı.(10/8); Dürüst yaradılışı, **geçen otuz yıldan** kirlenmemiş, yıpranmamış, renk değiştirmemişti.(10/11); Sonra ben, **daha dikkatle yaşamaya** devam ettim.(11/29); İstiyordum ki seyircisi olduğum her şeyden senin hissene kadarını da göreyim, ayırayım ve **yolumuzun birleştiği bir noktada** sana aktarayım.(11/30); Bu hisle, **bu zengin temaşada** Allah şahit hiçbir şeyi kaçırmamaya çalıştım.(12/3); Bu taptaze izlenimleri **zihnimde en el değmemiş yerlere** özenle yerleştirdim.(12/5); Hâlbuki insan **böylesine sakın ve kenar bir sokakta** bu kadar köklü değişiklikler olmaz sanırdı.(12/25); **Konak merkezinde büyükçe bir yarım daire çizen bu sokakta**, hareket noktasıydı konak.(12/28); **Birinci katta** küçük bey, **ikinci katta** babası otururdu.(13/8); **Çok uzaklarda kalmış, şanlı şerefle yaşanmış bir geçmişten** arda kalan bir izdi konak.(13/11); **Sokağa sarkmış incir dallarında** kim bilir ne zamandan kalmış bir uçurtma kuyruğu, rengi kırmızıdan pembeye dönmüş sallanıyordu.(13/28); Güvercinler **her zamanki yuvalarında, aralanmış saçak tahtalarında** bir an görülüp kayboluyorlardı.(14/1); Sandıkçıların evi, mescit, geniş arsa **otuz yıl önceki yerlerinde**, iyi niyetli bir insan bakışıyla seyrediyorlardı sokağı.(14/7); Oysa

değişikliğin ilk boy gösterdiği devirlerde ne kadar hallerinden memnun gözüktülerdi.(14/23); Bu adım, **eğri kaldırımların gölcüklerinde sivrilmiş iri taşlar üzerinde** sekti.(14/26); Oysa o gün değişiklik, **çok ince ve çok yüksek topuklar üzerinde dengeyi bulmak için bir cambaz ustalığı gerektiren adımlara**, merak ve ürkeklikle baktılar(14/30); **O kıpırdanan şeye şeytan dedi** yaşlılar.(15/15); Çünkü bu şeytan, eskiden beri tanıdığımızı pek benzemiyordu.(15/29); Onlar çok uzun yıllardır **resmî elbiseli, kravatlı insanlara** aynı gözle bakmışlardı hep.(16/3); **Dar ve gıcırtilı merdivenden** cesedin bulunduğu odaya çıktık.(16/10); Dar ve gıcırtilı merdivenden **cesedin bulunduğu odaya** çıktık.(16/10); Her ikisi de **bu evde**, bu cesetten başka ONLAR'ın da var olduğunu ve bu cinayetin ONLAR'ın eliyle meydana geldiğine inandıkları halde umursamamışlardı bile.(16/14); Bu yüzden daha fazla oyalanmayıp **sokağa bakan pencereden** etrafı seyre başladım.(16/19); ONLAR hiç **sokaktan bakan adama**, özellikle benim kıyafetimde birine gerçek yüzlerini gösterir miydi?(16/23); **Baktığım yükseklikten** oda içleri gözüktüyordu.(16/28); Biliyordum; yük kapakları ardında, **şu köşedeki sandıkta** gizliydi esrar.(16/29); **Tam karşıma gelen odada** beli bükük bir nine dolaşıyordu.(17/4); Ömürlerinin biricik sırrını fısıltıya da emanet edemezler, çok zaman **ikinci bir genç kız konuşması olan kuşdiline** başvururlardı.(18/9); **Temizlenmiş, bir daha temizlenmiş, taban tahtaları limon rengine dönüşmüş bu odalarda**, o Mülazım'ı, bense Gülüm'ü gözlerdim.(19/2); Başım önümde arsaya gider, **yaşlı incirin sık yaprakları arasında gizlenmiş yerime** çıkar oturdum.(19/13); Sanki yoğurtçu, leblebici, kos helvacı ve aşureci karanlığı **birer ucundan** tutar, bir örtü gibi geceyi çeker getirirlerdi.(19/19); Sonra, daha sonra **tüllenmiş karanlıkta** Mülazım yokuş başında seçilirdi.(19/25); Siyah burma bıyıkları **beyaz teninde** daha bir göz alırdı.(20/1); Biz çocuklara **küçük, emaye kaplı, kenarları kan rengi güllerle süslü tabaklarda** verilirdi yemek.(20/27); Bu **hemen bütün sokakta** böyleydi.(20/29); **Bugünün ölçülerine göre çok fakir sayılabilecek, çok zaman tek çeşit olan yemekten** türlü şükür dualarıyla kalkılırdı.(20/30); Sonra **en zengin bir konuşma doyuruculuğunda** susulurdu.(21/1); Ondan uzaklaştıkça düşüncem dışarı yaklaşır, hayalim boyumun ancak yetiştiği ağır sürgüyü çeker, beni **serin sokağa** çıkarır ve türbeye doğru götürürdü.(21/9); **Karanlığın iyice koyulaştığı noktalarda** Haziran böcekleri yanar, söner; bir gece kuşunun ötüşü duyulurdu.(21/14); **Henüz serin olan toprağa** oturur, **arsadaki her şeye** taze bir dikkatle bakardım.(23/1); Önce **her şeye** iyice bakmalı ve

iyice bellemeliyiz.(23/9); Muhakkak, **koskocaman kadife kesesine** elini daldırır "verin bu parayı o çocuklara" derdi.(24/18); Makineyi arkadaşımın açıklamalarıyla iyice tanıdıkça **içindeki şüpheden** kurtuluyordum.(24/27); İşte **şu noktaya** "çalış" denecekti.(25/5); Tam üç ay arsanın gizli bir köşesine gömdüğümüz kavanozun içine **kâh harçlıklarımızdan kâh sokağa gelen odunları taşıyarak elde ettiğimiz meteliklerden** biriktirdik.(26/6); Oysa çok daha sonraları **daha kolay başarı göstereceğimiz nice çarpışmalardan** biz yenik çıktık.(26/12); O bize vaat etti ki sırrımızı **hiç kimseye** söylemeyecek, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı'dan alacak ve bize işlemeyi öğretecektir.(27/17); Sonra onun gözetiminde **günlerce süren işleme** başladı.(27/20); Plâni ve onu devlete götürmeleri için para verdiğimiz halde adam neden **bu işe** bir türlü yanaşmıyordu?(28/19); Ayrıca değil çocuklar ve kızlar, büyükler bile belki onu bulabilirler ama **oturduğu yere** giremezlerdi.(28/31); Delirse **varlığına inanılan yaratıkların bıraktığı izlere** verilen isimdir.(30/8); Bu **böyle bir davada** ne değer taşır?(30/20); Söyleyin bana, yerimizde olsaydınız, **bu kadar dar hudutlu bir yaratığa** secde eder miydiniz?(30/24); Ülkelerin idareleri için uygulanan yasalar **özlerinde insanın uymakla yükümlü olduğu inançtan** uzak olabilirler.(31/3); Arkadaşım **yemeğin yaşamak için bir araç olduğu inancının kabul edildiği sokaktan** geliyordu.(31/23); **Her ayrılıkta** özlemeyi yeniden yaşıyor.(32/4); Sanki uzun gün boyu yalnız özlemenin derin zevkini hissetmek için dükkânının kepenklerini açmış, **her tespih tanesine** sabırla şekil vermiştir.(32/14); Sonra duruldu, **gösterdiği heyecandan** utanmış gibiydi.(32/27); **Gerçek ihtiyaçlarının ötesindeki şeylere** gidiyorlardı koşarak.(33/27); Görevi ihmalim, **bütün itibar ettiğim değerlere** sırt çevirmek olurdu.(34/3);**Şehrin bu kenar sokağında meydana gelen çarpışmada** ben yapayalnızdım.(34/5); Oysa ben, değişmeyi **daha sokağımızda attığı ilk adımda** tanıdım.(34/19); Uzun ve yüksek topukların kaldırılmamızda kikir dediği ilk gün, baban olayı teşbih yapılacak bir gül kökü gibi **nasırlı avuçlarına** aldı ve tarttı.(34/27); O sırada **bütün büyüklerde** aynı duraksamayı gördüm.(35/3); Sokağımızın alt başından, Sandıkçıların evi yönünden başlayan bu kıpırdanma **büyüyerek süreceğe** benziyordu.(35/9); Elbise, **giydirilmesi düşünülen bedene** uygun olmalı...(35/21); Diyelim ki sokağın direnmesi **bu bedene uymayacak elbiseye** karşıydı ve sokak **bu tutumunda** haklıydı.(35/28); ONLAR **bu ilâhî hükme** isyan ettiler.(36/15); Hatırlarsanız size **bir aileden** söz ediyordum.(37/23); Zaman zaman **bir noktaya** gözünü bu deliğe uydurarak bakardı.(38/9); **O tahtadan**

bir defa olsun baktırmadı beni.(38/13); Bir gün aynı ölçülere uygun bir tahta da ben edindim ve **onun baktığı yöne** baktım.(38/17); Bir zaman sonra **o küçük delikten** bir şeyler görmeye başladım.(38/25); **Geçen yağmurun ardından doğan güneşte** tek başına ve muhteşemdi.(38/31); Damla, **bir insan hayalinin kurabileceği bütün güzelliklere** sahipmiş gibiydi.(39/2); **Her geçen gün** tahtanın deliğinden bakmak benim için derin bir ihtiyaç oluyordu.(39/16); İmkân buldukça gözden uzaklara gittim ve **insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten** yıllarca baktım.(39/18); **Bir yaprakta**, bir epitelimsi veya sünger parankiması değildi seyrettiğim.(39/21); Anlamli yüzünde ve gözlerinde **küçümseyen mânânın dışında kötü bir davranışta** bulunmadı.(40/7); O vakit bıraktım bütün bu boş çabaları ve ben de **Kaptan'ın başvurduğu yola** döndüm.(41/5); Tahtanın deliğinden **bir noktaya** saatler süren bir ısrarla baktım.(41/7); Ayrıca **bu olayda** varlığı asrımız mantığıyla uyuşmayan bazı yaratıklar söz konusuydu.(42/1); **Delili bulmak için uzattığım zamana**, etkisinden kurtulduğum sokağımız mantığını yeniden kavrayabilmem için gerek duyuyordum.(42/4); **Oturduğu minderden** dizlerinin üzerinde hafifçe doğruldu.(44/28); **Bu işlere**, özellikle, ONLAR'ın işlerine pek karışmak da istemiyordu.(46/3); **Bu sokakta** insanları temkinli olmaya zorlayan türlü olaylar geçmişti.(46/10); Bu kadar açıldıktan sonra birden **aceleci bir çekimserliğe** büründü.(46/17); O gün **karakola** gün batarken dönebildim.(46/24); Günlük raporumu yazdıktan sonra **yakın bir lokantada** acele bir şeyler atıştırdım.(47/2); **Dipsiz bir karanlıkta** yorgunluğumuzu dindireceğiz.(48/14); Ama **bu sözde** yine de bir espri gizli.(48/19); Sanki denmek isteniyor ki; zamanımız insanın hayatı, yaşaması gereken hayattan o kadar uzak ve makineye o kadar yakın ki, bir gün bozulacak ve **bir hurdalığa** atılverecek.(48/); Hareketten tamamen yoksun o zavallı oksitlenecek, pas zerrelere **toprağa** karışacak ve bir gün o, hiç var olmamışçasına yok olacak.(48/23); Sanki oda, **gözle görülmez kötü varlıklardan** temizleniyor gibiydi.(49/1); İnanayım mı acep, **ettiğin o büyük yemine**.(49/8); Sense **bu karşı duruşa** gerilik diyorsun öyle mi? Ölüm, **Mülâzımın boş bıraktığı yere** yerleşti.(50/17); Bedeni takatten düştükçe, ruhu **tam bir olgunluğa** erişiyordu.(50/18); Söyle bana, **ölüm sonrası hayattan** nasıl ümidini keser insan?(50/26); **Uzun kollarının ucunda** sık sık yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş kocaman elleri vardı.(51/12); Gülüm **yattığı yerden** kulak verir ve **bu şarkıda** hepimizden çok bir şeyler bulurdu.(52/12); O çok iyi biliyordu ki **kanlı derdine** artık

Mülâzım da deva olamaz.(52/15); Beyaz önlüğü **biçimli vücudunda** göğüslerini, kalçasını belirtiyor, dizlerinin üstünü hafifçe açıkta bırakıyordu.(54/2); **Sert bir ağaçtan** yapılmıştı.(56/3); Hissettim ki, **yaşlı hafızasında benimle ilgili hiç bir ize** rastlayamadı.(56/10); Kapının kapanmasıyla çevre **tam bir sessizliğe** büründü.(56/14); **Zeminde kareler şeklinde yerleştirilmiş malta taşlarından** insanı rahatlatan bir serinlik yükseliyordu.(56/15); **Oturduğum yerden** evimiz gözükiyordu.(57/6); Onlar erkek safında görev alacaklar, **her türlü frenleyici inançlardan** kurtulacaklardı.(59/30); Şimdi idrak ediyorum ki fikirler **tuhaf bir yaşama gücüne** sahipler.(60/20); Bu insan ürünü, sanki gözle görülmez kuvvetler tarafından alınıp **asıl hedefinden** saptırılıyor, **bir başka yöne** götürülüyor.(60/23); **Bu sokakta** olmaması gereken bir tür cinayet bu.(61/); **Böyle bir ortamda** bir oğulun bir anneyi öldürmesi akla uygun düşmüyor.(61/7); **Bu konuda** şahadette bulunur musunuz?(62/2); Yumruğunu **evliyanın bulunduğu noktaya** hırsla salladı.(62/11); Türbe **iki bölümden** oluşur.(62/18); **Gizlendiğim yerden** ağladığımı gördüm.(62/22); Olaylar gösteriyor ki o kahrolası ölü hâlâ **bazı güçlere** sahip gibi.(62/31); Ben **şu kadar süredir sürdürdüğüm savaşta** modern olduğunu sandığım bütün silâhları başarıyla kullandım.(63/2); **Meydana çıkan yeni tanıktan** bahsettim.(63/27); Işıklı saçlı doktor **bu habere** pek memnun gözümedi.(63/28); Eğer beni dinlerseniz onu daha rahat bir başka koğuşa nakledip bir süre daha müşahede altında tutmakta **tıbbî yönden** yararlar var.(64/2); **Hiç bir kimsede** bu güne kadar **böyle bir tutkuya** rastlamadım.(64/4); **Genç adama** kısaca hastanın durumunu bildirdi.(65/12); **Odada oyalanmak isteyen hemşireye** doktor resmî bir dille teşekkür etti ve kadın dışarı çıkmak zorunda kaldı.(65/27); Bu düşünceyle **erişebildiğim en yüksek noktadan** onu kesip attım.(66/10); Bin bir zorlukla tepeye tırmandım ve **altın renkli salkımlardan** indirebileceğim kadar topladım.(66/18); Gördüm ki kökünden kestiğim asma, **kavağın çatallaştığı noktada** kök salmış.(66/20); Çünkü güzelliklerinin aksine **acı bir tada** sahiptiler.(66/22); O düşünüyor ki; maddeye hükmeder hale gelmiş ülkeler madem bu yolla **o yüksekliğe** erişmişlerdir, öyleyse sokağımızın kurtuluşu da bu yoldadır.(67/25); O, **bu küçücük varlıklardan** ideolojisi adına ürüyor.(68/16); **Sesinizde bulduğum alaydan** ona inanmadığınızı ve küçümsediğinizi anlıyorum.(69/3); Şeytan böylece **varlığını inkâr eden gönüllerde** en verimli ortamı bulur.(69/13); **Sokağımızdaki mescide** bir gün çift atlı bir araba geldi.(70/3); Yüzü **o güne kadar görmediğim bir şekle** bürünmüştü.(70/16); Ama ben **o bebekten** ümitliyim.(71/11); Gözleri, bağlanmış bir

beygir döner dolap kuyudan taşıdığı suyu tatlı bir şırıltıyla **tahta arklara** boşaltırdı.(72/21); Bazen içlerinden birisi başını **masmavi göğe** kaldırır, derin bir of çekerti.(73/2); Ben büyülenmiş gibi gözlerimi **o kırmızı balondan** alamıyordum.(73/10); O günden sonra hiçbir kötülüğü hayal etmemiş, **hiç bir kötü düşünceye** kendimi kaptırmamışım.(73/18); Çobanımızla **bir konuşmaya** dalmıştık.(73/27); Ona **bir hayli yüksekte**, sakın sakın otlayan sarılı beyazlı bir buzağı gösterdim.(74/3); O anda çocuğun gözünde **o kırmızı balona** baha biçilemezdi.(74/18); Ancak **takıldığı yerde** balonun uzun süre kalmayacağı belliydi.(74/18); Çocuk gönlüm o gün **o mağarada** yok oluşu idrak etti.(74/30); Bunu niçin **size daha yakın bir vücutta**, kendinizde aramıyorsunuz?(77/15); Siz de **benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine benzer sokağa** sahipsiniz.(77/16); Doktor **oturduğu yerde** başını hafifçe önüne eğdi.(77/26); Bir tabib bir gün **bir ruhta** bir ur bulursa bu ur çok zaman **o kişiden çok içinde bulunduğu topluma** aittir.(78/10); **Demin bulunduğu yerde** yatıyordu kedi.(79/12); **Yattığı yerden** zorlukla doğruldu; **daha karanlık bir köşeye** çekildi.(79/18); Sonra gözlerim **hayvanın evvelce yattığı yere** takıldı.(79/21); Büyük Rabbim **öylesi bir kadından** o çocuğu nasıl halk etti, bilemem.(80/18); Ne oluyordu **bu gençlere**, bilmiyordu ki.(81/16); Kadının parmağının bile zorlukla görüldüğü o devirlerde onlar ancak **o resimlerdeki açık saçık frenk kadınlarına** bakar; cinsiyeti teferruatıyla **o kitaplardan** öğrenirlerdi.(81/25); Hiç kimse **hiç bir şeyden** geri kalmıyor.(81/29); Bu arada **gelen bir çocuğa** ekme ve şeker verdi.(82/17); **Bulduğum ilk telefondan** bir yardımcı istedim.(83/13); Ömründe **yemek saatlerinden başka hiç bir şeye** uymamıştır.(83/18); Ayağını sürüyerek **oturduğumuz odaya** girdi.(83/27); **Bu arada** zihninin harıl harıl işlediğini, benim ve yanımdakinin ne maksatla burada bulunduğunu anlamaya çalıştığını hissediyordum.(84/3); **Oturduğum yerden** doğruldum.(84/7); Kıpırdamak istedim, **oturduğum yere** sıkı bağlarla bağlı gibiydim.(84/20); Yüzü **iğrenç bir ifadeye** büründü.(84/29); Bir kaburga kemiğimin mermiyi saptırması muhakkak **bir ölümden** kurtarmıştı beni.(85/8); Ya şuursuz bir panik içindeydi ya da **bir şeyden** fevkalâde bir güven alıyordu.(85/14); **Yattığım yerde** uzun uzun durumu gözden geçirmiştım.(85/17); **Sizde ve bende yaşayan bu varlıkların arasında meydana gelen bağlantıya** trans hali diyoruz.(86/20); Muaviye, **sır kâtibi Ebu Süfyan'a** duyulmaması gereken bir emirname kaleme almasını emreder.(86/24); Kâtip mektubu yazarken **mürekkebe konan bir sineğe** eliyle vurur ve onun bir ayağını koparır.(86/26); **Yirmi adım kadar ileriye** bir şişe

kırığı dikti, yerden düzgün bir çakıl buldu, onu okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı nişanlayarak ağır ağır gerdi ve attı.(88/17); **Elindeki tabancaya** hepimiz büyülenmiş gibi bakıyorduk.(88/30); **Mescidin parmaklıklarından taşmış güre yeşillikte** hayat gülümsüyordu.(91/8); Her yıl hacca gitmeğe niyetlenir, **bin bir yokluğa** katlanır.(91/17); Zavallı kunduracı her defasında çöllerde yatan sevgilisiyle buluşmayı bir yıl erteler, **Allah rızası için uzanan ele** Allah'ın rızasını sağlamak için biriktirdiklerini koyarmış.(91/22); Ortam elinden geldiğince kişiyi iterdi **bu noktaya**.(92/6); Biri şu ya da bu sebeple **bu çizgiden** şaşsa bir yetişkinin ikaz eden sesi hafifçe kulağından tutar ve görmezden geldiği yolu gösterirdi.(92/8); Hacda giymeyi kurduğu o bembeyaz giysiyi, ihramı **rastladığı ilk fakire** vermiş.(93/3); **Çocukluk safiyetimle yaptığım dualara** benzemese de onun kabrine bir fatiha göndermeden geçmedim.(93/12); Sokağı **arkadaşımın anladığı mânâda ilk defa** idrak eder gibi oldum.(93/20); **Cinayetin işlendiği evde** her şey bıraktığım gibi duruyordu.(93/25); Suçlu, psikolojisi gereği **cinayeti işlediği yere** tuhaf bir şekilde bağlıdır.(93/27); Ne var ki bu iyi özelliklerini **kotu bir maksada** hizmetkâr kıldı.(94/17); Toplum **yepyeni bir çehreye** kavuşmalı, tam bir modern görünüşe sahip olmalıydı.(94/26); Cami, **şehrin süsü olmaktan öte bir fonksiyona** sahip değildi artık.(95/9); Bir taraftan kazılmış ve **o kazılan yere** bir gül fidanı dikilivermiş.(95/30); Bu **bir dine** dönüş mü?(95/31); Ve evliya yirminci yüzyıla, bütün, inkılâplara, bütün iyi ve ileri fikirlere rağmen **bu sokakta, bu yurttan** yaşamakta devam ediyor.(96/5); Tehlike karşısında **bir kenara** çekilir, bizi sokmayan yılan bin yaşasın gibi lâflar ederler.(96/21); **Bir fikre** adanmamış, sadece yemek, içmek, uyumak ve mülk sahibi olmak için yaşanmış hayat, sorarım size hayat mıdır?(96/23); Ayrıca inandığı şeyleri **öz hayatına** kıyasıya tatbik etmişti.(96/30); **Vücutuyla ilgili ihtiyaçlarında** kendisine karşı olabildiğine hasis, çevresine karşı inanılmaz derecede cömertti.(97/1); **O ülkelerde** bütün insan güçleri bu kutlu maksat için seferber edilmişken, ailenin her ferdi görev almışken bizim kadınıımız kenarda bırakıldı.(97/15); Ben hiç bir zaman böylesine anlamsız bir şey için **bol vakte** sahip olamadım.(97/30); İnsan böylece **pasif hayata** yavaş yavaş itilir.(98/12); Yakın zamana kadar dadım koşardı **dışarı işlere**.(98/27); Düşünün ben bile dün gece **o evde** ışık gördüğümü zannettim bir an.(99/7); Bu **o güne kadar onda gördüğüm güzelliğe** pek benzemiyordu.(100/12); Elimde olmadan onun etiyile ilgili hayaller kuruyor, kendimi **türlü düşüncelere** bırakıyordum.(100/16); **Karşı komşuya**, şu öldürülen hanımın evine o günlerde pek sık gider olmuştu.(100/20); Koyu siyah cildi

sanki **çok tatlı ve çok açık bir çukulataya** dönüşmüştü.(101/2); Dadım **o günkü haliyle bir kadının sahip olabileceği en tarifsiz bir güzelliğe** bürünmüştü.(101/2); **Bu konakta**, Küçük bey, hepimiz bana çok iyi davrandınız.(101/14); Ben **bu eve** acı tatlı birçok hatıralarla gelmiştim.(101/23); **Şimdi yaşadığımız topraklara** getirmişler.(102/19); Bundan sonra demiş **taptığımız bütün putlardan** vazgeçin ve benden isteyin istediğinizi.(103/4); Ben **konaktaki duruma** katlanıyordum.(103/23); Bir kırlent muntazam konduğu halde **bir kaç noktada** yırtılmıştı.(104/29); O günden sonra **o odaya** hiç el sürmedim.(105/5); **Bütün eşyalardan** belliydi bu.(105/10); Yalnız **bir soruya** cevap veriniz.(105/20); Konaktan çıktıktan sonra **karşı sıraya**, imamın evine gittim.(106/16); **Girdiğimiz odada** çiğ kırmızı bir koltuk takımı aynı renkte büfe ve sehpa **vardı**.(106/26); **Hangi asırda** yaşıyoruz kuzum.(106/32); **Benim doğup büyüdüğüm yere** pek benzemiyor.(107/13); **Bu sokakta** her cam, üzerinize dikilmiş meraklı bir gözdür.(107/14); Gülseniz suç, yürüseniz suç, gönlünüzce giyinseniz suçtur **bu sokakta**.(107/29); Benim gibi komşu teyze de hoşlanırdı **konaktaki beyden**.(108/7); **Oturduğu yerde** kıkır kıkır güldü.(108/18); Onlar **böyle bir şeye** engel olmazlar mıydı?(108/21); Ama büyüğü başını **iki yana**, ah nedir o anlamında salladı.(108/25); Eğer sizde **ikaz ettiğim tehlikeden** ufak bir iz kalırsa ve bir an onun üzerinde düşünürseniz, bu Ömrümü verdiğim savaşın bir mükâfatı olacaktır.(111/14); **Ciddi bir ifadeye** büründü doktorun yüzü.(111/22); Sonra yavaşça **oturduğu yerden** doğruldu.(112/23); Ve o **bu işte** yapayalnız öyle mi?(113/14); Çünkü iki çılgın var **orta yerde**.(115/7); Ama beni **ağır davranmaya** zorlayan şey iddialarımızın gerçek olması ihtimali.(115/14); **Modern bir ülkede** yaşıyorsunuz.(116/1); **Devletin verdiği garantiye** güvenemiyorum, herhalde.(116/6); **Derin bir uykuya** daldım.(118/31); **Uzandığım yerde** işin şöyle bir muhasebesini yaptım.(119/2); **Zihnimde gelişen şekle** uygun düşüyordu bu düşünce.(119/16); Küçük bey yıllarca açılmamış olduğunu iddia ettiği kapının anahtarını **koca desteden** o kadar kolaylıkla buldu, çıkardı ki, o kapıyı defalarca kullanmayan bir insan için imkânsızdı bu.(120/1); Bu aslında **çoktan şüphelenmeye başladığım Küçük beye** tuzaktı.(120/11); Türlü faktörleri emri altına alabilen insan veya insanlar **bu güçleri kişi veya toplum zararına yöneltebilecek bir bilgiye** neden sahip olmuş olmasınlar ve böyle bir bilginin varlığı neden inanılmaz olsun?(121/26); İnsanı **bir sürü zahmetlerden** kurtarır.(122/14); Duymamak için kulaklarımızı tıkar, görmemek için gözlerinizi **uzaklarda bir noktaya** dikersiniz.(122/25); Kapıyı kapayıp **bir koltuğa** attım kendimi.(125/5); Saatlerce **şu**

sorulara cevap aradım.(125/5); Sonra çoğaldı eller, **dört bir yandan** saldırıya geçtiler.(125/12); Daha gözlerimi açar açmaz zihnim **kaldığı yerden** konuyu yeniden ele aldı.(125/15); **Rastladığım ilk lokantada** karnımı iyice doyurdum ve konağa doğru yola çıktım.(125/31); Bir yoğurtçu tablalarını yere bırakmış, **bir merdivene** ilişmiş, yazma mendiliyle terini kuruyor ve ezanı dinliyordu.(126/2); O şeyi **onun kimse-nin aklına gelmeyecek, akıl etse bile aramaya cesaret edemeyecek bir yere** gizlemiş olması lâzımdı.(126/13); Sarnıç **bileziğinin bulunması gereken yerde**, malta taşları **aynı düzgünlükte** devam ediyordu.(126/23); Bu arada **bir şeye** daha takıldı gözüm.(126/31); **Sol dipte** bir kuyu gözükiyordu.(126/31); Kuyu **bizim çocukluğumuzun geçtiği evlerde** biricik su kaynağıydı.(127/2); Girişte **iki büyük buhurdandan** tuhaf bir koku yayılıyordu.(127/23); **Mihrap olması gereken yerde** büyük bir heykel duruyordu.(127/28); **Oturduğum yerde** olayları şöyle bir özetlemeye çalıştım.(128/13); Onu bulan **her şeye** hâkim olacaktır.(128/18); Bir süre sonra **o halden** kurtuldum.(128/27); Eğer **kısa zamanda** bu korkuyu yok edemezsem onun kötü bir duruma düşeceğini hissettim.(131/17); Bu ağaç **bir iskeletten** yapılmış, domuz postuyla kaplanmış, içi samanla doldurulmuştu.(131/20); Sonunu düşünmeden **hiçbir işe** girişmedim.(133/2); Kadın ve erkek **orta yerde** ayakta duruyorlar; şaşkın, heykele ve çevresindekilere bakıyorlardı.(134/20); Sonra o gülüş yükseldi, **çirkin anlamlı bir kahkahaya** dönüştü.(135/1); Ben **o gülüşte** pek çok hissi bir arada duydum.(135/3); O gün **böylesi adaletten** tiksindim.(137/16); Aslında **bu olaydan** hiç bahsetmemeliydim.(140/3); Tam ayrılmak üzereyken **karşı evden** bir hanım çıktı.(140/10); Yazık ki basında **bu olaya** pek az yer verilmişti.(140/17); Kaatili müebbet hapse mahkûm ederek, **bir diğer şehirdeki şartları daha ağır bir hapishaneye** göndermişlerdi.(141/5); O zamanlar bir kan davası yüzünden üç kişiyi öldürmüş ve **otuz yıla** mahkum olmuşum.(142/18); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp **karakola** götürmüşler ve gerçekten çanta üzerinde çıkmış.(142/22); Bir saat kadar onu **yattığı yerde** seyrettim ve ömrümde ikinci defa ağladım.(144/2); **Değişik, türü artık kalmamış bir mahkûmdan** duyduğum sözlerdir burada yazılanlar.(145/19); Ölüm **isteğimize göre anlama** sahiptir.(146/13); Duracaklar; **kendilerini yöneten, onları kötülöklere ve harbe sürükleyen şeytana** hayır diyecekler.(147/11); Ne ölen, ne öldüren önemliydi **bu hikâyede**.(148/9); Arkadaşınız **bu yolda** öldü.(148/15); **Bu olayda** görülmemiş şeylerle karşılaştım.(149/16); **İnsan öncesi dünyada** bazı varlıklar yaşamaktaydı.(150/5); Öyleyse ONLAR buna mani olmalılar, **insanı mutlu kılacak**

ve yükseltecek bu yoldan, insanı saptırmalıydı.(150/23); Roma türlü uğraşlardan onu kabul etti ve ona uydu.(151/3); Bu yüzden Roma, noksanlıkları Eski Yunan'dan tamamlamaya çalıştı.(151/9); İnançta kalan boşluklardan ONLAR maddeyi esas alan fikirleriyle sızdılar.(151/10); Avrupa batarken, zayıf düşmüş şarkı da sürükledi bu bataklığa, yükseliş gözüken alçalışa.(151/15); Böyle bir ortamda maddenin Tanrı olması doğaldı.(151/20); Makul ve rahat hayat, yerini asabı kemiren bir yarışmaya bıraktı.(151/24); Yırtilan bu deliklerden milyonlar ve miyarlar aktı Avrupa'ya.(151/29); Sakat ayakları üzerinde sallanan kilise dayanamadı bu darbeye ve parçalandı.(152/4); İktisadi kuvvetlerin hâkim olduğu Avrupa'da hedef dünya nimetleriydi.(152/11); Böylece her zihni oyun, türlü akıllarda kendine taraftar buldu.(152/16); İnsanın çevreyle savaşı bırakması, kendi ben'iyile sürdürmek zorunda olduğu savaşa da son verdi.(152/22); Böylece her türlü ahlaki disiplinden sıyrıldı medeni insan.(152/24); Asırlardır çalışan bu güçler, yaradılıştan tembelliğe meyyal olan, zihni gayretten hoşlanmayan insanda yuvalandılar.(153/4); Bu iki sistemde de insan köleydi.(153/29)

D.4) Sıfat fiil grubu olan yer tamlayıcıları

Sıfat fiil grupları cümle içinde yer tamlayıcısı görevinde bulunabilirler.

Bakışlarımı dürüst ama dürüst gözükmekten çekinen amirimden aşırıdım, onunla beraber gelenlere şöyle söyledim.(137/18)

D.5) Bağlama grubu olan yer tamlayıcıları

Bağlama grupları cümle içinde yer tamlayıcısı görevinde bulunabilirler.

Uzayın bilinmeyen derinliklerinde ve dünya üzerinde ülkeleriniz olmuş olsun.(30/17); İdareciler gurubu, kanun yapıcılar, idare edilenlerden ve gerçeklerden kopmuş olabilir.(31/5); Anamlı yüzünde ve gözlerinde küçümseyen mânânın dışında kötü bir davranışta bulunmadı.(40/7); Baktığım şeyi anlamaya ve içime sindirmeye çalıştım.(41/8); Babanızdan gördüğüm mukavemeti ne evliyadan, ne mescitten gördüm.(95/4); Kadın ve erkek orta yerde ayakta duruyorlar; şaşkın, heykele ve çevresindekilere bakıyorlardı.(134/20); Senin hoşnutluğunu kazanmak için insana ve insanlığa ihanet ettim.(134/26); O an bu olayı yakından incelemeye ve sonunu bulup çıkarmaya karar verdim.(140/4); Yaradılışlarındaki kabiliyetin yardımıyla kısa zamanda dünyamızda ve başka dünyalarda medeniyetler kurdular.(150/11); Kusursuz bir din ve adalete dayalı bir imparatorluk halkını saptırmak uzun yüzyıllar ve pek çok çabaya mal

oluyordu.(153/16); O **gösterdiği yakınlığa ve zaffiyetini belli ettiğine** pişman gibiydi.(144/5); Doğru; **dergi, mecmua, gazete ve kitaptan** öğrenilmez.(146/6)

D.6) Unvan grubu olan yer tamlayıcıları

Unvan grupları cümle içinde yer tamlayıcısı görevinde bulunabilirler.

Yılan ışığını andırır bir sesle **müdür beye** döndü.(141/28)

D.7) Kısaltma grubu olan yer tamlayıcıları

D.7.1) Uzaklaşma grubu

İmkân buldukça **gözden uzaklara** gittim ve insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca baktım.(39/18);

E) Zarf tamlayıcıları

E.1) Tek sözden oluşan zarf tamlayıcıları

Zabıtta bir nokta daha **önemle** belirtilmişti.(6/10); **Açıkça** söylemezdi.(7/14); Bize **bazen** birer dilim ekmek verirdi.(7/22); Akşam yemeğinde iştahsızlığımıza bakıp büyüklerimiz “yine ne yediniz bugün” sorusunu sorduklarında **rahatça** “marmelatlı ekmek” derdik.(7/26); Esneyen bir ağız duygusuzluğundaki karakol odasında muavin, memur ve jandarma görevlisi **huzursuz** kıpırdandılar.(8/11); Onlar **şimdiden** kesin karara varmış gibiydiler.(8/13); **Neden** uzatılmalıydı?(8/27); Tutuklu adli tıbbı postalanmalı, dosyayı da **böylece** kapatmalıydı.(8/28); Onlar **böylece** bir an evvel ev ismini verdikleri alışkanlıklarına dönmeliydiler.(8/29); **Sonuçta** ister istemez onlara “siz gidebilirsiniz” dedim.(9/9); İşte bu yüzden onun ölümünü **hiç** yadırgamadım.(9/27); **Çoktan** beklediğim bir sondu bu.(9/28); **Sonra** ben, daha dikkatle yaşamaya devam ettim.(11/29); Zihnim ister istemez geçmişin muhasebesine kayıyor, toplam çizgisi altındaki rakamların pek bir değer taşımadığını **üzülerek** görüyordum.(12/8); Tabiatın kucağında yaşanması gereken hayat **böyle** mi sarf edilmeliydi?(12/13); O günden başlayarak her şey, itibar edilen bütün değerler, evler, evin içinde yaşayanlar, kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar **hep** değişmiş durmuşlardı.(12/20); Değişme, sokağımızda durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde başladı, **sonra** da durmadı, dinlenmedi.(12/23); Kapısı, insanın önemli olduğu devirde, insan geçecektir fikriyle **büyük** yapılmıştı.(13/4); Duvarlarda **yine** dam korukları kümeleniyordu.(13/26); Serçeler **yine** aynı içten cıvıltılarıyla geçen zamanın pek farkında gözüküyordu.(13/30); Onun için geride, onun için **susmuş** önlerine bakıyorlardı.(14/19); Gerçi şeytan **bazen** elimiz olur; can eriklerine, narlara, ayvalara uzanırdı.(15/21); **Bazen** eskici Yahudi kılığına bürünür. (15/22); **Bazen** okulu

gözümüzde kötüler. (15/24); Çünkü bu şeytan, eskiden beri tanıdığımızı **pek** benzemiyordu.(15/29); Onlar çok uzun yıllardır resmi elbiseli, kravatlı insanlara aynı gözle bakmışlardı **hep**.(16/3); Zaman zaman sokakta görünmelerini de tabii **pek** hayra yormamışlardı.(16/6); **Rahatça** yatmış, uyumuşlardı.(16/17); ONLAR **hiç** sokaktan bakan adama, özellikle benim kıyafetimde birine gerçek yüzlerini gösterir miydi?(16/23); Onun ismi neydi **hala** bilmiyorum, çoğu da bilmezdi sanırım.(17/8); Ben göğsüne sıkıca bastırılmış **öylece** dururdum.(17/27); **Sonra** kolları gevşerdi Gülüm'ün.(17/30); Gülüm üç gün öncesinden başladığı temizliği bitirmiş olur, ona pek yakışan şarabı krep döşin'ini giyer, ışık çağlayan saçlarını **yeniden** iki bilek kalınlığında örerdı.(18/24); Eğer dikkatini çekmeği başarırım beni **hoyratça** yakalar, kirli yanaklarımdan **acıtarak** öperdi.(19/6); Ben küçük muhabbet dilencisi, bu öpücüklerle mest “Haydi artık git” diyene kadar onu **hayran** seyreder, seyrederdim.(19/7); **Sonra** iri mendil çığlıklarıyla birer ikişer erkekler görünürlerdi.(19/22); **Sonra**, daha sonra tüllemiş karanlıkta Mülazım yokuş başında seçilirdi.(19/25); **Sonra** akşam, kısa ve gür ezan sesinde günün bittiğini söylerdi bize.(20/3); Akşam **böylece** gecelik entarilerinin ürperti veren temasında, aş kokusunda, gaz lambasının titrek alevinde başlardı.(20/12); Ama **daha** içli, **daha** merhametliyidiler.(20/16); Özellikle küçük kulaklar duyardı bunları ve dışarıda ONLAR'ın dolaştıklarını **ürpererek** düşünürlerdi.(20/21); **Sonra** sofrta kurulurdu.(20/23); **Önce** sofrta bezi serilir, altı konur ve sini, üstünde şimşir kaşıklarla getirilirdi.(20/23); **Sonra** en zengin bir konuşma doyuruculuğunda susulurdu.(21/1); Kirpiklerimi birbirine **iyice** yaklaştırır, odadakileri, özellikle babamı seyrederdim.(21/6); Ondan uzaklaştıkça düşüncem **dışarı** yaklaşır, hayalim boyumun ancak yetiştiği ağır sürgüyü çeker, beni serin sokağa çıkarır ve türbeye doğru götürürdü.(21/9); **Sonra** bir ikinci oyunu denerdim.(21/17); Gözlerimi acıyana kadar **sıkıca** kapardım.(21/18); **Tekrar** bu sefer yüksek sesle “garip” dedi.(21/24); **Sonra** tuhaf bir sesle, “Gideli komiser bey” dedi.(21/30); Bana **öyle** geldi ki, onun yüzünde donup kalmış son ifade, sinsî bir memnuniyetti.(22/4); **Sonra** hiç de dostça olmayan bakışlarını yırtık bir küstahlıkla gözlerime dikti.(22/9); Nedendir bilmem içimi **birden** ona karşı bir hırs ve iğrenme kapladı.(22/11); Hepsi türlü hatırayı **sıkıca** kucaklamışlar gibiydi.(22/23); **Önce** her şeye **iyice** bakmalı ve **iyice** bellemeliyiz.(23/9); Güneşin genç ışıklarında teni **sararmış** görünüyordu.(23/17); **Böylece**, sokağımızın hoşlanmadığı biçimde gülen insanlar da görülmeyecekti.(24/9); **Sonra** sessiz sedasızdı bu makine.(24/11); Bu söz üzerine

çarklar harekete geçecekler ve **artık** durmayacaklardı.(24/12); Onun iri şefkatli ellerini daha **şimdiden** saçlarımızda hisseder gibiydik.(24/20); **Şimdi** asıl mesele bu makineyi çizmek ve hükümete göndermekti.(25/28); Planı bir ipekli üzerine güzelce işleyerek hükümete **böylece** göndermeliydi.(26/4); Tam üç ay kör şeytanla **kahramanca** çarpıştık.(26/11); **Şimdi** iki önemli zorluk dikiliyordu karşımıza.(26/17); Şaşırdı **önce** Gülüm.(26/26); **Sonra** değişik bir ilgiyle üzerimize eğildi.(26/27); Yani herkes birbirini **iyice** tanır ve göz kulak olurdu.(27/9); **Sonra** onun gözetiminde günlerce süren işleme başladı.(27/20); Biz aşırı ciddiyetimiz, tertemiz ellerimiz ve tozsuz çamursuz kıyafetimizle, -çünkü Gülüm işleme bitene kadar toprakla oynamamızı yasaklamıştı,- **hemen** çevrenin dikkatini çektik.(27/23); **Önceleri** her şey kolay olacakmış gibiydi.(28/13); Ancak memur paketin gideceği yeri öğrenince **pek** huysuzlandı.(28/14); Bin bir özenle yaptığımız paketi **hoyratça** açtı ve pek çok sorular sordu.(28/15); Plâmı ve onu devlete götürmeleri için para verdiğimiz halde adam **neden** bu işe bir türlü yanaşmıyordu?(28/19); Keşke biz **götürüp** hükümetin eline verseydik.(28/29); Odada **birden** olağanüstü bir sessizlik dikkatimi çekti.(29/9); Kulaklarım **Önce** hafif bir vınlamayla uğuldadı.(29/10); **Hemen** ayaklarımın dibinden incecik ve metalsi bir ses "Onu biz öldürdük" dedi.(29/10); **Çaresiz** evet anlamında başımı salladım.(29/18); **Sertçe** "Bunu niçin istiyorsunuz" diye sordum.(29/20); "Evet, bunu düşünmeliydik" diye **esfle** söylendi.(30/9); Peki, onu **nasıl** kurtarabiliriz?(30/10); Uzun süre **karşılıklı** sustuk.(30/13); **Sonra** "Siz" dedim(30/13); Siz benim yerimde olsanız böyle düşünen bir toplumu **nasıl** ikna edersiniz?(30/21); Metalsi ses: "Allah'ın bizden secde etmemizi istediği varlık, insan, bu olabilir mi?" dedi **hayretle**.(30/23); O hiç bir şeyin bozamayacağı sükûnetiyle **gülümseyerek** kabul etti beni.(31/17); **Sonra** toparladı kendim.(31/2); Her ayrılıkta özlemeyi **yeniden** yaşıyor.(32/4); **Akşamları** yorgun argın dönerdi.(32/12); Sanki uzun gün boyu yalnız özlemenin derin zevkini hissetmek için dükkânının kepenklerini açmış, her tespîh tanesine **sabırla** şekil vermiştir.(32/14); İçinde bulunduğu hisle dolu **birden** taşıtı.(32/20); İnsanlar **neden** hâlâ beklerler.(32/23); İnsanlar neden **hâlâ** beklerler.(32/23); **Sonra** duruldu, gösterdiği heyecandan utanmış gibiydi.(32/27); Uzun yıllar sonra **dün** ilk defa gittim sokağımıza.(33/4); Yüzüme **sitemle** baktı.(33/14); Ben senden ayrıldığımdan beri **hep** sustum.(33/16); **Şimdi** buldum seni.(33/17); Gerçek ihtiyaçlarının ötesindeki şeylere gidiyorlardı **koşarak**.(33/27); Sen keyfince yaşarken ben nöbet kulübesini **hiç**, bir an bile boş bırakmadım.(34/1); Oysa **şimdi** tükendiğimi hissediyorum.(34/8);

Sen, **böylece** yaşanması gereken hayat olarak içinde bulunduğun ortamı kabul ettin.(34/18); Değişme **nedен** düşman olmuş olsun.(35/12); **Sonra**, "Özür dilerim" dedi(35/25); Öyle olduğu halde sizi bir an **haklı** farz edelim.(35/31); Ancak onlar **kuvvetlendikçe** aralarında anlaşmazlıklara düştüler.(36/12); **Sonra** yeryüzünde ikinci bir varlık yaratıldı.(36/13); Savaş **böylece** başladı.(36/20); **Şimdi** artık yaşamıyor onlar.(36/25); Sözün burasında bir doktor **içeri** girdi.(36/28); **Sonra** bana döndü.(37/7); **Öyle** hissettim ki benimle daha sonra bu konuda konuşmayı düşünmektedir.(37/9); Çocukluğunuz beraber geçtiğine göre bu sizin için de hatıraları **yeniden** yaşamak olur.(37/13); **Çünkü** siz orasını **gerçekten** seviyorsunuz.(37/17); Arkadaşım **şöyle** cevap verdi(37/17); Evinden **hiç** çıkmaz, kış yaz pencerede durur, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla **bıkmamasıya** bakardı.(37/30); Kaptanın yanına **sabırla** dikilir, beklerdim.(38/12); Bu yaştayım, içimde **hâlâ** o delikten görülebilecek şeylerin özlemi vardır.(38/14); **Önceleri**, tahtayı ilk edindiğim sıralar, işin tamamen acemisiydim.(38/23); Bu süre zarfında şunu **pekiyi** öğrenmiştim.(39/8); Kimse bu mütevazı görünüşlü hayat içinde böyle bir tahtaya sahip olmadan bu ihtişamı **kolaylıkla** keşfedemezdi.(39/14); İmkân buldukça gözden uzaklara gittim ve insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten **yıllarca** baktım.(39/18); Ben yaprakta **bizzat** hayatı ve bu hayatı mümkün kılan hikmeti seyrettim.(39/22); O beni tahminimin aksine **kızmadan** dinledi.(40/6); **Önceleri** bir anlam veremedim buna.(40/11); Kaptana **şaşkın** bakakaldım.(40/12); **Birden** bu boş defterin ne mânâya geldiğini anladım.(40/13); Oysa ben **henüz** çırağıyım.(40/18); Ama her şey her an **yeniden** yaratılıyor, her şey her an bir başka çehre gösteriyordu.(40/23); **Böylece** benim defterim de bir süre sonra boş sayfalarla dolmaya başladı.(40/25); Bunun tespiti **hiç** de akıp giden hayata göre tabii değildi.(40/26); **Güçlü** olabildimse, zorluklara dayanabildimse, ömrüm her şeye rağmen **mutlu** geçtiyse bu, âleme elimdeki tahtanın deliğinden bakmamla mümkün oldu.(41/10); Arkadaşım anlattıklarının heyecanı ile doğrulmuşken **tekrar halsiz** uzandı.(41/13); **İyice** yorulmuştu.(41/14); Sokağımız, o eski zaman güzeli, beni kendisine yakın buldukça peçesini **hafifçe** sıyrırıyordu.(42/13); Ama **hâlâ** dinç, **hâlâ** hayat doluydu.(42/19); Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar bu halleriyle her ne kadar Gülüm'ünkülere benzemiyorlarsa da **yine** de insanın dikkatini durdurup onu hatırlatıyorlardı.(42/19); Çenesiyle **yeniden** mezarlığı işaret etti.(43/9); Ama bizim zamanımızda bir kız **böyle** yetiştirilirdi.(43/12); Ben de **öyle** yaptım.(43/23); Sofraya

henüz oturmuşlardı.(43/24); **Sonra** “Bunu bekliyordum komşu” dedi.(44/7); Oturduğu minderden dizlerinin üzerinde **hafifçe** doğruldu.(44/28); Bu gençler, bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar, daha niceleri esen bu yelin önünde birer kuru yaprak **sadece**.(45/1); **Kısaca** bizdik.(45/9); O, bardağı ikinci defa doldurmak için çıktığında odaya **yeniden** baktım.(45/14); **Sonra** kendisiyle alay edip etmediğimi anlamak için yüzüme baktı.(45/21); **Neden** böyle bir şeyi yapmış olsunlar?(46/1); Ayrıca ben, ne kadar elinde büyümüş olursam olayım **yine** de güvenemezdi.(46/4); Gülüm'ün annesi **derinden** iç geçirdi.(46/16); Bu kadar açıldıktan sonra **birden** aceleci bir çekimsizliğe büründü.(46/17); **Yine** de fırsat bulursam tekrar gelmem için ısrar etti.(46/18); Ben günlük işlerimi düzenlerken telefon **tekrar** çaldı.(46/27); Günlük raporumu yazdıktan sonra yakın bir lokantada **acele** bir şeyler atıştırdım.(47/2); Rengi **iyice** uçuk, bakışları endişeliydi.(47/7); Yerinden **yorgun** doğruldu.(47/12); O **tekrar** "Rahatsız ettiler beni" dedi.(47/18); **Güçsüz** de olsam varlığım ONLAR'ı huzursuz kılıyor.(47/19); **Konuştukça** kendine güveni **daha** da artıyor gibiydi.(47/25); **Uzunca** sustuk.(48/8); Dün yok **artık**.(48/11); **Çoktan**, hepsi toprak oldular.(48/112); İnsan **hiç** ölür mü?(48/17); Ama bu sözde **yine** de bir espri gizli.(48/19); Buram buram şehvet kokmakta **artık** müzik.(49/21); **Sizce** güzelin değersizliği eski oluşundan.(50/1); Her tohuma yemyeşil karşılıklar veren toprağın, Gülüm'ü sonsuz karanlıklarda unutacağı **nasıl** düşünülür?(50/24); Söyle bana, ölüm sonrası hayattan **nasıl** ümidini keser insan?(50/26); **İyice** yorulmuştu.(51/2); **Gülümseyerek** "Neden bahsetsek dönüp dolaşıp bizim sokağımıza geliyoruz" dedim.(51/3); **Bazen** sokağın herhangi bir noktasında durur, garip bir şiveyle bir şarkı tuttururdu.(51/25); Yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş ellerine bakarken **besbelli** onları suçluyordu.(52/3); Tefvik bey güçlü bir insandı **besbelli**.(52/8); O çok iyi biliyordu ki kanlı derdine **artık** Mülâzım da deva olamaz.(52/15); O aradığını ilerlemiş yaşına, sefil kıyafetine, fakirliğine rağmen **hâlâ** arıyordu.(52/17); Bilincini kaybetmiş ama ümidi **aksine** çoğalmıştı.(52/18); Sağlam bir dalmışçasına sarıldığı ümit onu **hâlâ** ayakta tutuyor, ona yaşama gücü veriyordu.(52/19); **Sonra** ağlar, ben Rabbinden aklımı kaybettirmeyecek sabır istiyorum derdi.(52/28); İnsanın nasibi **eğer** zehirse, her zerresinin lezzetini hissetmeli.(72/29); Bu hal başladıktan sonra, ne gencecik ayrıldığı hayat ne de Mülâzım için **artık** hayıflanmadı.(53/7); Mutluydu, **gerçekten** mutluydu.(53/9); **Çok** düşündüm bunun üzerinde, **sonra** ona hak verdim.(53/15); **Bazen** de derin kaygusunun iki kaşının arasını buruşturduğu bir gün o, sıkıntının belki de en son tahammül anında "birisini" görürdü.(53/22); **Şimdi** söyle

bana dostum.(53/30); Beyaz önlüğü biçimli vücudunda göğüslerini, kalçasını belirtiyor, dizlerinin üstünü **hafifçe** açıkta bırakıyordu.(54/2); Sürdüğü hafif parfüm bu etkiyi **daha** da çoğaltıyordu.(54/6); Kadının sesi çirkin bir şekilde yırtık, yüzü pek çok kere, ısrarla tekrar edilmiş ve kanıksanmış zevklerle dolu bir hayatın hikâyesini **öğünerek** tekrar ediyordu.(54/11); Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken, hasta bakıcı seğirtti, onu ayıplayan bir tavırla pijamasını çekti, elindeki alkollü pamukla kaba etindeki bir noktayı **hoyratça** sildi.(54/17); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana baktı, **sonra** kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak çıktı.(54/25); Yatağına **halsiz** uzandı ve **hemen** daldı.(55/1); Dünyamızı ve gezegenleri ayakta tutan nizam, mevsimleri, gündüzü, geceyi peş peşe getiren ahenk tesadüftü **hep**.(55/13); Türlü çiçekler **tesadüfen** meydana gelmiş, günün birinde tesadüf maymunu insan yapmıştı.(55/15); **Canlı**, ille etten kemikten oluşmuş, gözle görülür elle tutulur olmayabilirdi.(55/19); Bizimle beraber yanımızda veya içimizde nefes alan diğer bir cins canlıının varlığı **neden** mümkün olmasındı.(55/20); Küçük bey **hemen** taşlıkta karşıladı beni.(56/1); **Şaşkın** "Buyrunuz efendim" dedi.(56/11); Gözlerim **artık** pek iyi görmüyor.(56/25); "Sanmıyorum" dedim **kısaca**.(56/27); **Şimdi** annem serin ellerini alınma koymalıydı(57/11); Oysa insanın ilerleme ve özgür olma şansı **böylece** hudutlanıyordu.(57/22); Durdu, **hemen** cevap vermedi.(57/26); **Sonra** "Hayır" dedi.(57/26); **Hiç** sevmezdim.(57/27); **Çok** zor günler geçirdi onlar.(58/27); Öyle olduğu halde sokağı adım adım savunarak **geri** çekildiler.(58/28); Onların gurubundan bir bölüm, **çoktan** ölmüş insanlardı.(59/9); Bu konu beni **yakından** ilgilendiriyor.(60/8); Çağdaş uygarlık düzeyi savaşı, **henüz** bitmiş değil.(60/10); **Şimdi** idrak ediyorum ki fikirler tuhaf bir yaşama gücüne sahipler.(60/20); Konuyu değiştirmek için **şöyle** söyledim.(61/1); Gerçi zanlı **henüz** müşahade altında, aklî dengesinin yerinde olup olmadığı şüpheli.(61/8); **Sonra** tuhaf bir tereddütle duraladı.(61/12); Hafif bir tereddüt geçirdi, sonra "Evet" dedi.(62/3); Ah o mezarı **bir** yerle bir edebilsem sokak gözündü.(62/13); O **doğruca** namazgaha geçti ve iki saate yakın bir süre namaz kıldı.(62/19); Olaylar gösteriyor ki o kahrolası ölü **hâlâ** bazı güçlere sahip gibi.(62/31); "Sen bunu anlayamazsın" dedi, **yürüdü** gitti.(63/19); **Sonra** "Siz onun arkadaşısınız" dedi.(63/30); **Berberce** doktorun odasına yürüdük.(64/13); **Soyunurken** paravananın arkasından "Değişik bir tip bu" dedi.(64/13); Bu arada giyinmesi bittiği için **berberce** arkadaşımın odasına yürüdük.(65/8); Biz girmek üzereyken, dün rastladığım hemşire kalçalarında aynı

ahenkli çalkalanışla **dışarı** çıktı.(65/9); Genç adama **kısaca** hastanın durumunu bildirdi.(65/12); O nezaketle **hafifçe** eğildi.(65/22); Bu arada hemşire elinde çay tepsisiyle **içeri** girdi.(65/24); Belki erişilmenin zorluğu onları gözümde **daha** da imrenilir gösteriyordu.(66/17); Bu olay beni **çok** düşündürdü.(66/23); **Hiç** aklına gelmedi ki suç izlediği yolda, kavak gövdesinde üzüm yetiştirmeye çalışmaktadır.(67/2); Küçük beyle konuştuklarımızı ona **eksiksiz** naklettim.(67/7); Uzun süre önüne bakarak sustu, **sonra** anlayışla gülümsedi.(67/10); "Görülüyor ki" dedi doktor, "Küçük bey **hiç** de aptal değil.(68/22); **Kısaca** "Şeytan" dedi.(68/26); Ah yıllar sonra, bir gün onun hurafelerdeki yerinden bıkip tekrar karşıma çıkacağına **hiç** ihtimal vermezdim(68/29); **Böylece** aramızda barınması ve başarı kazanması **daha** kolay oluyor.(69/9); Şeytan **böylece** varlığını inkâr eden gönüllerde en verimli ortamı bulur.(69/13); Ama **yine** siz veya sizden sonraki kuşaklar bugünün hurafesi şeytanı, matematik, fizik veya bir başka bilim yardımıyla ispat edecekler.(69/21); Olay bu gün olmuşçasına gözlerimde **hâlâ** canlı.(70/15); Bir saatin sonunda o eli ayağı tutmayan kız, **hafifçe** doğruldu.(70/19); **Şaşkın** bakındı çevresine ve kalktı.(70/20); Ve **şöyle** söyledi.(70/25); Dünya **henüz** keşfedilmektedir ve bilimlerin tümü **henüz** emekleyen bebeklerdir.(71/10); İki yüz yıl evvelin adamının radyo dalgaları konusundaki direnmesi, herhalde sizin şu andaki tutumunuzdan **pek** farklı olmazdı.(71/18); Uzun süre **konuşmadan** durduk.(71/22); İnsan **böylece** o günleri **tekrar** yaşarmış gibi oluyor.(71/29); Çocuk onu beslemek bahanesiyle kırlara gider, tabiatla kucak kucağa oyunlar oynar, **hoşça** vakit geçirirdi.(72/2); Orada oturur, eğri taşlı mezarlığı, düzgün marul tarhlarını ve kuzumu **rahatça** görebilirdim.(72/13); **Bazen** içlerinden birisi başını masmavi göğe kaldırır, derin bir of çekerdi.(73/2); Bu arada gramofonun borusu incelmış ve hımhım sesiyle **durmada**n gazeller söylerdi.(73/3); **Bazen** iğne takılır, bir kelime üzerinde ses ısrarla dururdu.(73/5); Onu yükseklerden çekiyor, **iyice** kendine yaklaştırıyor, **tekrar** bırakıyordu.(73/9); İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz, **hemen** yaşamaya başlar ve çevreye etki eder.(73/15); Önce derin bir hazla içimi dolduran bu olay **sonra** hiç unutmadığım bir vicdan azabı oldu benim için.(73/21); İtirazı, çekimsizliği beni **büsbütün** ısrara zorladı.(74/6); Biz insanlar sahip olduğumuz kabiliyetleri ve güçlerimizi **tamamen** bilmiyoruz doktor bey.(74/13); En ufak bir esinti ipi kurtaracak ve o **temelli** uçup gidecekti.(74/21); Oysa **şimdi** o artık bir daha geri dönmeyesiye yok olmuştu.(74/28); Kuzuma koştum, ona **sıkıca** sarıldım ve hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar da bırakmadım.(74/31); **Sonra** sevdiklerim canlandı gözümde.(75/2);

İçime **birden** bir ateş düştü.(75/4); Doktor "Tabî" dedi **kısaca**.(75/16); Konu **kışta** açılrsa kar onun hayalinde yaz günü yağar.(76/1); Balonun mavi gökyüzünde bir kırmızı noktacak haline gelip sonra tamamen gözden kaybolduğunu gördükten sonra canlı, cansız her şey **birden** gerçek değerleriyle gözüksümler gözüme.(76/4); **Sonra** itiraf eden bir sesle "Aradığım şey için bir ur denebilir." dedi.(77/11); Bunu **niçin** size daha yakın bir vücutta, kendinizde aramıyorsunuz?(77/15); Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu teslim ediyorum ve **tabî** karşılıyorum.(77/22); **Tekrar** "ama ruh konusunda" dedi.(77/25); Doktor oturduğu yerde başını **hafifçe** önüne eğdi.(77/26); Arkadaşım **dalgın** "Selâmetim mi?" dedi.(78/3); Bu sözden sonra **tekrar** birbirlerine döndüler.(78/4); Sanırım **yeniden** unuttular beni.(78/5); **Tekrar** yerinden kalktı doktor.(78/15); **Yeniden** elleri arkasında odada uzun uzun gezindi.(78/15); **Sonra** durdu.(78/16); Ama **iyi** biliniz ki bu çalışmamı bütün güçlülere rağmen yarım bırakacak değilim.(78/18); Başıyla **sertçe** bir selâm verdi.(78/20); Hiç vakit geçirmeden **yeniden** kaatilin peşine düşmek zorundaydım.(78/22); Ertesi gün **yeniden** cinayet mahalline gittim.(78/28); Buna rağmen çevreyi **yeniden** gözden geçirdim.(79/3); Odada, **birden** sanki pek önemsiz, göze çarpması güç bir şey eksilmiş gibi geldi bana.(79/4); **Yeniden** eve döndüm.(79/12); **Önce** tüyelerini dikip tısladı.(79/16); **Sonra** maksadımı anlamış gibi ağır ağır sakinleşti.(79/17); Verdiğim yiyecekleri koklamadı; **dönüp** bakmadı bile.(79/17); Anladım ki kedi, sahibi öldükten sonra **artık** yaşamamaya karar vermişti.(79/20); **Sonra** gözlerim hayvanın evvelce yattığı yere takıldı.(79/21); Dikili olduğu kumaştan bir kaç tel iplik **hâlâ** üstündeydi.(79/29); **Sonra** cesur bir sesle "Kaatil ONLAR'DIR" dedi.(80/9); Karışık olduğu için **pek** zıddına da gitmezdim.(80/15); Büyük Rabbim öylesi bir kadından o çocuğu **nasıl** halk etti, bilemem.(80/18); **Birden** irkildim.(80/21); O da **pek** oyalanmadı zaten.(80/27); **Birden** onun sesi dikkatimi çekti.(80/29); **Yeniden** bakkala, bu sefer sigara almak bahanesiyle girdim.(81/2); **Şimdi** her şey serbest.(81/29); Zamanımızda özgürlük yoktu, **şimdi**, olmaması olmasından iyidir diyorum kendi kendime.(82/11); Adam gözlüklerini **hohlayıp** parlattı.(82/17); **Sonra** bilgiç bir tavırla "Mahalleli" dedi.(82/18); **Sonra** da koyunlarından neler çıkmaz.(82/26); Hatta bir gün büyük oğlu gelmişti de **oturup** sohbet etmiştik.(82/29); **Dayanamamış** demişim ki, "Bari sen böyle konuşma. Ananın koynunda sakladığı sana da kardeşine de, yedi ceddinize de yeter."(82/31); Bir gün kadın koynundan çıkarmıştı da, bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum demişti, **şöyle** de **bir** göstermişti.(83/4); Oradan

ayrıldıktan sonra **doğru** morga gittim.(83/9); **Berberce** büyük oğulun evine gittik.(83/14); Rengi bir anda **bembeyaz** kesildi.(84/10); Koltuklardan birine **çökercesine** oturdu.(84/16); **Sonra** ben de oturmak ihtiyacını hissettim.(84/18); Bir an **kararsız** durdu, **sonra** gitti, memurun silâhını aldı.(84/27); **Tekrar** duraksadı, **sonra** tabancayı kaldırdı ve bana ateş etti.(84/29); **Sonra yeniden** kaybettim kendimi.(85/5); Ya şuursuz bir panik içindeydi ya da bir şeyden **fevkalâde** bir güven alıyordu.(85/14); İki de **candan** karşıladılar beni.(85/22); **Sonra** arkadaşına döndü.(85/23); Kimse o boşboğaz **cezasız** kalmayacaktır.(85/30); **Sonra** bana döndü.(86/4); Otuz yıl sonra **yeniden** buldum seni.(86/5); **Sonra** "Siz de oturun lütfen doktor bey" dedi.(86/7); Ben bu hali **şöyle** izah ediyorum.(86/15); Durumu **derhal** halifeye bildirir sır kâtibi ve şu cevabı alır.(87/1); Sihirbaz buna **kolayca** cevap verir.(87/6); Adam ikinci defa avucunu **saymadan** taşla doldurur ve sihirbazdan sayısını sorar.(87/7); Sendekiler de biliyordu, **böylece** bendekiler ve ben bildim.(87/10); Bu olayı siz biliyordunuz, sizdekiler biliyorlardı, bendekiler ve ben de **böylece** bilebildim.(87/14); Dostumun başından geçenleri onun ağzından **beraberce** dinleyelim.(87/16); **Bilhassa** çalınan paketten bahsederken arkadaşına dikkat ettim.(87/18); **Sonra** doğruldu.(87/31); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı dikti, yerden düzgün bir çakıl buldu, onu okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı **nişanlayarak** ağır ağır gerdi ve attı.(88/17); Bu başarısı gurubumuzdaki gergin havayı **biraz** yumuşattı.(88/20); **Şimdi** sıra yeni gelendeydi.(88/25); **Sonra** gözlerini yumdu.(89/18); Duyduğu feci ızdıraba rağmen **şöyle** söyledi.(89/24); O gece geç vakte kadar oturup durumu **yeniden** gözden geçirdik.(90/10); Gece yarısına doğru söz **yine** döndü dolaştı, sokağımıza geldi.(90/14); Bu savaş bitmedi **hâlâ**.(90/20); Rengi **hafifçe** sarardı.(90/26); Ve **artık** benimle konuşmadı.(90/27); Yataktan **yavaşça** kaydım.(90/28); **Sonra** akşam buluşmak üzere ayrıldık.(91/3); Arabayı ana caddede bırakıp sokağa **yürüyerek** gittim.(91/4); **Sonra yine** zorluklar, yokluklar ve feragatler başlarmış.(91/25); İnsanı evliyalığa götüren yol zihinlere **dümdüz** çizilmişti.(92/7); **Sonra** büyüklerimiz **şöyle** anlatırlardı.(92/23); **Ağlayarak** uyanmış dede.(93/3); Otuz yıl sonra çocukluk itikadım **tekrar** içime düştü, ölümün bir son değil bir geçiş, engin ve sonsuz bir ömre geçiş olduğunu **yeniden** düşündüm.(93/16); Ama bu **rüzgârdan** da olabilirdi.(94/3); **Sonra yeniden** konağa gittim.(94/5); **Yine** Küçük bey karşıladı beni.(94/5); Eski, **artık** her şeyiyle gömülmeliydi.(94/25); Şark yaşamış ve imparatorluğun adında **artık** bitmişti.(94/27); İnançları taklit olduğu için **kolay** dağıldılar.(95/6); Cami, şehrin

süsü olmaktan öte bir fonksiyona sahip değildi **artık**.(95/9); **Böylece** camiin fonksiyoner niteliği **kolayca** sifıra indirildi.(95/19); Ona bağlı görünenler **çoğunlukla** zayıf ve fikirsizdirler.(96/19); Solucan hayatlarını **böylece** sürdürürler.(96/22); Ayrıca inandığı şeyleri öz hayatına **kıyasıya** tatbik etmişti.(96/30); Yıllardır giydiği bir kat elbisesi vardı ve **onla** yetiniyordu.(96/31); Oysa Avrupa, Amerika bu ileri ülkeler kişinin bu kendisiyle uğraşmasına **gülümseyerek** bakıyorlardı.(97/4); "Onlar **sizce** aptal mıydılar?"(98/3); İnsan **böylece** pasif hayata yavaş yavaş itilir.(98/12); Size **nasıl** yardımcı olabilirim?(98/21); Ben **çoğunlukla** evden **pek** çıkmam efendim.(98/26); Zaten **evvelce** de pek çıkmazdım.(98/26); **Bugün** ben bakıyorum.(98/28); **Sonra** da kendi kendime **kahkahalarla** güldüm.(99/9); Onun ölümü hakkında **hiç** malumatım yok.(99/10); **Çok** zekiydi.(99/22); Ya sorumu **şakayla** geçiştirir, ya da darılır birkaç gün **benimle** konuşmazdı.(100/3); **Sonra** birgün birşey oldu.(100/9); Bu o güne kadar onda gördüğüm güzelliğe **pek** benzemiyordu.(100/12); Karşı komşuya, şu öldürülen hanımın evine o günlerde **pek sık** gider olmuştu.(100/20); Zaman zaman o da bize misafir gelir, dadımın odasına kapanırlar, **saatlerce** çıkmazlardı.(100/22); Böyle anlarda sabrımın taşacağını hisseder, sokağa fırlar, **saatlerce** dolaşır eve yorgun argın dönerdim.(100/26); Yemeğe **karşılıklı** oturduk.(100/29); Onun o hali hafızamdan **hiç** silinmedi.(101/1); **Zorla** hâkim olabildim kendime.(101/12); **Sonra** o tane iane şunları söyledi.(101/12); Büyük bey satın aldı **sonra** beni.(102/8); Gerçekten esir değildim, **artık**.(102/9); **Şöyle** rivayet ederler.(102/22); **Pek** güçlü, **pek** büyükmüşler.(102/23); **Sıkıntıdan** zavallılar heykeller yapar onunla oyalanırlarmış.(102/25); **Nihayet** ayrılma günleri gelmiş.(102/30); Kıl **pek** kalın ve uzunmuş.(103/6); **Sonra** yeni ülkemize yerleşmişiz.(103/9); 'Babam kardeşlerim içinde kız olmama rağmen beni **pek** severdi.(103/15); Asarken de **şöyle** söyledi.(103/16); **Sonra** düşündüm.(103/28); Oysa **yıllarca** ben bunu özlemiştim.(104/4); **Yarın** yepyeni bir hayat bekliyor beni.(104/6); Sabah **nihayet** oldu ama dadım yoktu ortalarda.(104/10); **Sonunda** dayanamayıp gittim, kapısını çaldım.(104/11); İçime **birden** bir korku düştü.(104/12); **Sonra** bir şey dikkatimi çekti.(104/15); **Hemen** bekçiye haber saldım.(104/18); **Sonra** hüznünlü bir sesle "Onun eceliyle öldüğüne inanmıyorum" **dedi**.(104/24); O günden sonra o odaya **hiç** el sürmedim.(105/5); **Berberce** binanın arka tarafına yürüdük.(105/8); Kapıyı açtı, **önce** o girdi **içeri** ve hayretle haykırdı.(105/8); **Ağırca** döndüm.(105/19); Oysa kumaş **henüz** sağlamdı.(105/23); **Kısaca** "Samırım kaatil" dedi.(106/11); Açık

sabahlığının ortaya koyduklarını gizlemeye **hiç** de niyetli gözüküyordu.(106/22); **Sonra** "İçeri buyrun" dedi.(106/26); Gelişinizden **pek** memnun oldum.(107/7); Yo itiraz etmeyin, kahveniz **nasıl** olsun?(107/9); Benim doğup büyüdüğüm yere **pek** benzemiyor.(107/13); Bilse de **pek** Önemli değildi her halde.(108/26); **Nasıl** söylemeli, çok uzun seneler sürmüş bir aşk gibi meselâ.(108/14); Yapmacıklı bir tavırla "Siz bilmezsiniz genç bir dulun geceleri **nasıl** zor geçer.(109/4); Yaram **henüz** tamamen iyileşmemiştii.(109/9); Bu yüzden o akşam eve **erken** döndüm.(109/10); Yemek yenene kadar hemen **hiç** konuşmadık.(109/15); **Sonra** bu günkü tahkikatımı anlattım.(109/16); **Sonra** durdu.(109/27); İşler tahmin ettiğim hızda yürürse, o gün **pek** uzak değil.(110/3); Aynen **böyle** söylemek istiyorum.(110/11); Bu sebepten dünyada olan şeyler sokağımı ve sokağımda olan şeyler dünyayı **yakından** ilgilendirir.(110/21); **Yine** aynı denge kanununun gereğidir bu.(110/23); Küçük bir ülkenin dar bir sokağı, orada o sokakta meydana gelen önemsiz olaylar dünyayı **neden** ilgilendirsin değil mi?(110/30); Soru böyle sorulunca, insana durum **komik** görünüyor ve siz haklıymış siniz gibi geliyor.(111/2); Bunu size **ilerde** gücüm yettiği kadar anlatmaya çalışacağım.(111/5); Hatta söylediğim zaman atacağınız kahkahaları daha **şimdiden** duyuyor gibiyim.(111/10); Onlar daha insanlar yokken yer yüzünde vardılar, **halen** varlar ve var olmakta devam edecekler.(113/30); **Kısaca** "Her şey tamam şef" dedi.(114/19); Sabaha kadar sizinle **birlikte** kalacağım.(115/5); Olay tahmin ettiğiniz şekilde geçmese de vaktim **yine** boş geçirilmiş sayılmaz.(115/6); Devlet size **şöyle** söylüyor.(116/1); Bu garantiye rağmen silâh size **niçin** emniyet hissi vermiş olsun?(116/3); Yalnız tahta panjurlu meşe yazıhanenin bir kanadı **kırılarak** açılmış ve içi aceleyle karıştırılmıştı.(118/26); Meseleyi **hafiften** almıştım.(119/4); Zihnimde olaylar **artık tamamen** beliriyordu.(119/13); **Gülerek** "Size hayırlı sabahlar dilemeliyim komiser bey" dedi.(119/21); İkimiz de **iyice** acıkmıştık.(119/24); Ve **kapalı** bıraktım.(120/11); Bana dadının ölümünden ve onun öldürüldüğü odayı gösterme isteğinden, **artık** kaatilden kurtulma çabasını sezmiştim.(120/15); O zaman **şöyle** düşündüm.(120/25); Bu sorunun cevabını **henüz** veremiyordum.(121/4); Ya pişmandı ki, buna **hiç** ihtimal veremiyordum.(121/5); **Cevaben** "Doktor" dedim.(121/22); Türlü faktörleri emri altına alabilen insan veya insanlar bu güçleri kişi veya toplum zararına yöneltebilecek bir bilgiye **neden** sahip olmuş olmasınlar ve böyle bir bilginin varlığı **neden** inanılmaz olsun?(121/26); **Neden** doktor size hiç de yakışmayan kör bir taassupla bazı deyimleri saf dışı bırakıyorsunuz?(122/7); Çünkü siz hayatınızı süsleyen başarılarınızla **bizzat** yaradan

olmak iddiasındasınızdır.(122/23); **Süratle** Emniyet Müdürlüğünü buldum.(123/17); Beni **bekletmeden** odaya aldılar.(123/17); Arkadaşımın annesinden başlayarak çalışmalarımı elimden geldiği kadar **açıkça** izah ettim.(123/23); **Kısaca** "Yeni göreviniz burada yazılı" dedi.(124/6); Sersemlemiş bir halde **dışarı** çıktım.(124/12); Ama **başaramazsanız**, korkarım bu zatların ikimizden de alacakları hıncı hiç de küçümsenir olmayacaktır.(124/22); Daire kapısını açmak için elimi uzatır uzatmaz kapı **kendiliğinden** açıldı.(124/29); **Sonra sakınarak içeri** girdim.(125/1); İçerde bir şeyler araştırılmış ve eşyalar **karmakarışık** bırakılmıştı.(125/2); **Birden** içimi bir yorgunluk kapladı.(125/4); **Saatlerce** şu sorulara cevap aradım.(125/5); **Sonra** elbisemle uzandığım yatağında uyuyakalmışım.(125/9); **Sonra** çoğaldı eller, dört bir yandan saldırıya geçtiler.(125/12); Daha gözlerimi açar açmaz zihnim kaldığı yerden konuyu **yeniden** ele aldı.(125/15); **Hayretle** uyuduğum sürece bazı neticelere varmış olduğumu gördüm.(125/16); Tabancamı boşalttım, temizledim ve **yeniden** doldurdum.(125/29); Rastladığım ilk lokantada karnımı **iyice** doyurdum ve konağa doğru yola çıktım.(125/31); **Doğru** konağa yürüdüm.(126/4); **Beraberce içeri** girdik.(126/7); **Sonra** düşünmeye başladım.(126/9); Zemini **iyice** inceledim.(126/15); Dört malta taşı karesinin meydana getirdiği parçanın rengi diğerlerinden **hafifçe** değişik göründü bana.(126/26); Çıkrığı **ağırca** çekmeye çalıştım.(127/10); **Zor** dönüyordu.(127/10); **Böylece** kapak **tamamen** açılmış oldu.(127/13); Kapı dokunmamla aralandı ve **sessizce** açıldı.(127/21); **Sonra** elektrik düğmesini **arayıp** buldum ve odayı aydınlattım.(128/1); Buranın bir tapınak olduğu **şimdi** daha iyi görülüyordu.(128/3); Doğrusu **artık** sizden ümidimi kesmiştim.(128/9); **Neden** konağa gitmemeli ve değerli şeyi aramamalıydım?(129/1); Taşlığa girdiğimde **birden** hücumu uğradım.(129/7); Secde ettirdi ve o durumda yere **sıkıca** bağladı.(129/15); **Sonra** saygılı bir sesle heykelle konuşmaya başladı.(129/16); Bu geceden başlayarak onu işkencelerle **günlerce** huzurunuzda inleteceğim.(130/13); **Böylece** bu kelimesiz konuşma sona erdi.(131/7); **Sonra** heykel saatler boyu türlü vesveselerle işkence etti bana.(131/9); **Önceleri** onu basit bir kukla zannettim.(131/10); Onu denemek için **özellikle** bazı şeyler düşündüm.(131/12); İşte o zaman **gerçekten** dehşete kapıldım.(131/14); Tam inmek üzereyken günlerdir aradığım şeyin nerede olabileceğini **birden** kavradım.(131/23); **Sonra** sevinçle hafif bir çığlık attım.(131/26); Onun büyümlü gücünden ben **neden** yararlanmamalıydım?(132/3); Tam o sırada **birden** çocukluk arkadaşımı düşündüm.(132/11); Siz doktor, içinizde **hala** bu oyuna devam etmek

gibi bir istek hissediyor musunuz?(132/28); Ve başladığım hiçbir işi **yarım** bırakmadım.(133/3); **Sonra** eski durumunuza yani secde eder pozisyona geçeceksiniz.(133/6); **Sonra** erkek “Geldik ey ulu varlık” dedi.(133/18); **Tenezzülen** sesini duyur bize.(133/20); **Sonra** adam **yeniden** yakarmağa başladı.(133/22); **Sonra** ikisi büyük bir kap içinden uzun uzun içki içtiler.(134/4); Bu merasimden sonra dans **tekrar** başladı.(134/7); **Saatlerce** sürdü bu merasim.(134/10); **Sonra** adam doğruldu.(134/11); **Dönerek** kurbanına yaklaşmaya başladı.(134/12); **Birden** durdu, eli **yukarı** kalktı.(134/13); Kadın ve erkek orta yerde ayakta duruyorlar; **şaşkın**, heykele ve çevresindekilere bakıyorlardı.(134/20); Sana bağlılığımı **karşılıksız** bırakma.(134/28); **Sonra** o gülüş yükseldi, çirkin anlamlı bir kahkahaya dönüştü.(135/1); Kahkaha hafifler ve **uzaklaşırken** heykel kaidesinden kurtuldu ve katilin ayakları dibine gürültüyle düştü.(135/5); **Severek, isteyerek** yerine getirdim.(135/19); O istediği için kendi ellerimle, **severek** öldürdüm.(135/22); İçine düştüğü durum **onca** o kadar inanılmaz bir şeydi ki, kelepçelerin bileklerine geçtiğini fark etmedi bile ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örtterek onları dışarı çıkarmalarını söyledim.(135/26); Buraya getirildiğimde duyduğum o dehşet hissi **tamamen** yok oldu.(136/5); **Şimdi** zihnim çocukluk arkadaşımın meşgulü.(136/9); Tapınağa son bir defa baktıktan sonra ikimiz de **dışarı** çıktık.(136/17); **Sonra** şu sözleri ilave ettim.(136/20); **İstemeyerek** ayrıldı yanımızdan.(137/3); **Sonra** ben sorguya başladım.(137/4); Daha birinci sorunun cevabını **yeni** almıştım ki, kapı **kırılarak** açıldı ve **içeri** polisler doldu.(137/5); Bakışlarımı dürüst ama dürüst gözükmekten çekinen amirimden aşırıldım, onunla beraber gelenlere **şöyle** söyledim.(137/18); Konuşmayı hemen hiç sevmeyişi her halinden belli bu insanı bu kadar da olsa konuşturabilmek benim için **gerçekten** bir başarı oldu.(137/4); Çünkü **sonra** sustu.(139/11); Bütün ısrarına rağmen **artık** konuşmadı.(139/11); Bu kızıl saçlı iri yarı adamı hikâye boyunca **sıkılmadan** dinledim.(139/18); Hak verirsiniz ki **yarım** bırakamazdım bu hikâyeyi, sonunu dinlemeliydim.(139/22); Beni ilk defa görüyormuş gibi bir yabancılıkla **kısaca** “Hayır” dedi.(140/2); Aslında bu olaydan **hiç** bahsetmemeliydim.(140/3); **Sonra** selamladı beni ve yürüdü.(140/4); Buruşuk yanaklarında gamzeleri **hala** belliydi.(140/11); **Sonra** gözleri buğulandı.(140/13); Bu bilgiden sonra **doğruca** hapishaneye gittim.(140/23); Müdür bey beni **iyi** karşıladı.(140/23); Bir an **düşünceli** gözüktü müdür bey.(140/25); **Sonra** onun dosyasını getirtti.(140/26); Sebebi **hala** anlayamamıştır.(141/4); Her halde kuvvetli tanıkları var ki geçen hafta **yine** buraya iade edildi.(141/7); **Sonunda** katili getirtti

müdür bey.(141/23); **Sonra** aşağılar bir tavırla bana baktı.(141/30); **Sonra** kendiliğinden oturdu.(142/7); İkrâm ettiğim sigarayı **çekinmeden** aldı, üç çekişte yarısını buldu.(142/7); **Sonra** kuru bir öksürükle sarsıldı.(142/8); **Sonra** yere tükürdü.(142/10); Onun kılına **gayri** kimse dokunamazdı.(142/17); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, **yakalayıp** karakola götürmüşler ve **gerçekten** çanta üzerinde çıkmış.(142/22); Onunla tam beş ay **beraber** kaldık.(142/26); **Tam** anlatmaya razı olmuştu ki nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez hastalandı.(143/6); Haber verdik, **alıp** revire götürdüler.(143/8); Gidişinden dört gün sonra onu koğuşa **geri** getirdiler.(143/18); O namaza durduğunda ranzadan **yavaşça** kaydım, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini kavradım ve dua için ellerini kaldırdığında vurdum onu.(143/27); Konuşacak **artık** bir şey kalmamıştı.(144/6); **Sonra** “bunlar senin yazın” dedi.(144/25); **Sonra** bizi **yalnız** bıraktı.(144/26); **Sonra** yüz lira çıkardım cebimden.(145/8); **Sonra** kâğıtları aldı ve bir süre baktı, sıkıntılı bir sesle “Kafamı toplayıp okuyamıyorum” dedi.(145/24); Durumunu anladım, kalktım, bir süre pencereden **dışarı** baktım.(145/25); **Tekrar** eski yerime oturdum.(145/29); **Sonra** şunları okudu.(145/31); Bana **şöyle** seslendi.(146/25); Selâm söyle ona, nöbet onun **şimdi**.(146/25); **Böylece** hikâyenin sonunu öğrenmem mümkün olur.(146/28); **Sonra** “Rabbime şükür “ dedi.(147/4); ”Cinayet” dedim **çekinerek**.(147/24); Kaatil kimleri, **neden** öldürdü?(147/27); **Neden** onu koruyorlardı?(147/29); **Sonra** doğruldu, **istemeyerek** ben de ona uydum.(148/); **Kısaca** vedalaştık.(148/25); Söylediklerimi **gülümseyerek** dinledi.(148/29); Hoşuma gitmemesine rağmen bunu **böyle** kabul edelim.(150/1); **Sonra** şöyle cevap verdi.(150/3); **Sonra** **şöyle** cevap verdi.(150/3); **Böylece** büyük savaş başladı.(150/21); ONLAR da **öyle** yaptılar.(150/24); Avrupa **batarken**, zayıf düşmüş şarkı da sürükledi bu bataklığa, yükseliş gözükken alçalışa.(151/15); Teknolojinin ilerlemesi bu bozuk mayayı **hızla** kokuşturdu.(151/21); Avrupa yoktu **artık**.(152/6); Din-felsefe-ilim çarpışması insan ruhunu **derinden** sarstı.(152/9); **Böylece** her zihni oyun, türlü akıllarda kendine taraftar buldu.(152/16); İnsanların günlük ekmeklerini temin için toprakla, hava şartlarıyla, sabanla boğuşması söz konusu değildi **artık**.(152/17); **Böylece** her türlü ahlaki disiplinden sıyrıldı medeni insan.(152/24); Kişiler **artık** hodbindi.(152/28); **Sonra** “Şimdi sokağa gelebiliriz.” dedi.(153/11); O,bu fikirden hareket ederek **şöyle** düşünüyordu.(153/12); **Böylece** türlü fikir cereyanlarının birbirinden ve gerçek dinden kopardığı topluluklar, bir takım tatbik değeri olmayan formüller geveler

oldular.(153/22); Ayrıca o yalnız olmadığına **derinden** inanıyordu.(154/22); **Dosdoğru** gözlerine baktım doktorun.(154/25); Sokakta tanıdıklarımın ifadeleriyle, hikâyenin kahramanlarını ve hikâyenin konusunu **artık** çok iyi biliyordum.(155/7); İçimi ısıtan inanç ve ümit dolu bu tebessümle ben de **gülümseyerek** cevap verdim.(155/15); Bu hikâyenin bir sonu olmaması gereğine **artık** ben de inanıyorum.(155/16); **Sonra** şadırvandakilerin anlamayacağı bir soru daha sordum ona.(155/19)

E.2) İsim tamlaması olan zarf tamlayıcıları

E.2.1) Belirtili isim tamlaması olan zarf tamlayıcıları

Belirtili isim tamlamaları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

O yaşımda, bir çocukken bile farkındaydık bunun.(7/18); Belki anlayamayacaklarından, **onların dudak büküp alay edeceklerinden** korkuyorlardı.(14/18); Canım vücudu tiril tiril kumaş altında bir başka canlanır, annesinden belki de bir düşte çaldığı aynı çukurlarla süslü yanakları **elbisesinin renginde**, beklerdi.(18/27); O gün arsanın en gizli noktasında **saatler boyu** bunu konuştuk.(24/22); **Üçüncü ayın sonunda**, bir sabah yine buluştuk ve malî durumumuzu gözden geçirdik.(26/15); Sonra **onun gözetiminde** günlerce süren işleme başladı.(27/20); **Asrımız insanınca** yoksunuz.(30/14); **Ne hücrelerini ayıran parmaklıkların, ne gardiyanların, ne de hastanede oluşunun farkında** gözüküyordu.(31/18); O **hemen her sözün ardından** sokağa dönmek istiyordu.(32/19); İnsan orada, **her günün her anında** o yeni dünyada teneffüs eder.(32/26); Lütfen beni anlamaya çalış ve **bu ağırlığın bir ucundan** tut.(33/30); **Sözün burasında** bir doktor içeri girdi.(36/28); **İşin sonunda** elle tutulur, gözle görülür bir kaatille karşılaşmayabilirim.(42/2); Ama **bizim zamanımızda** bir kız böyle yetiştirilirdi.(43/12); Geçmiş ölmüştür dedin, **lâfın başında**.(50/7); Türlü çiçekler tesadüfen meydana gelmiş, **günün birinde** tesadüf maymunu insan yapmıştı.(55/15); **Günümüzde** böylesi konular pek dinleyici bulmuyor artık.(60/13); **Kavağın boyunca** uzadı gitti.(66/6); **Konuşmanın bu noktasında** doktor söze karıştı.(67/28); **Bir saatin sonunda** o eli ayağı tutmayan kız, hafifçe doğruldu.(70/19); Birimiz ya da birkaçımız sabahın erken saatlerinde öğlende yiyeceğimiz birkaç dilim ekmeği **beraberimizde** alır, şehir dışına çıkardık.(72/5); **O günün akşamı** korku uyutmadı beni.(76/9); **Zamanımızda** özgürlük yoktu, şimdi, olmaması olmasından iyidir diyorum kendi kendime.(82/11); **Ömründe** yemek saatlerinden

başka hiç bir şeye uymamıştır.(83/18); **Uyandığımda** gün ağarmak üzereydi.(90/28); **Öldüğünde** onu bir hasıra sararak gömmüşler türbeye.(93/8); O yıl hacca gidenler **döndüklerinde** Allah üzerine yemin etmişler ki eskici dede orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); O **karanlıkların adamlarıyla**, gerçek pırıl pırıl gözlerimin önüneyken konuşamaz, kulak veremezdim onlara.(97/31); İkinci ölüm **sizin yetersizliğinizden** meydana gelmiş, sizin yüzünüzden bir hayat sönmüştür.(123/27); Ağır bir cevap vermek üzereyken gözlerim **Emniyet Müdürünün gözleriyle** karşılaştı.(124/2); Verilen talimatlar çerçevesinde başarı göstermeniz **geleceğiniz bakımından** önemli, sizi onbeş gün görevden affediyorum.(124/7)

E.2.2) Belirtisiz isim tamlaması olan zarf tamlayıcıları

Belirtisiz isim tamlamaları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

Değişme, sokağımızda **durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde** başladı, sonra da durmadı, dinlenmedi.(12/23); Emniyet müdürlüğü bu işin tahkikatına beni memur ettiğini ancak **ertesı günü sabahı** bildirdi.(13/20); Gülüm üç gün öncesinden başladığı temizliği bitirmiş olur, ona pek yakışan şarabı krep döşin'ini giyer, ışık çağılayan saçlarını yeniden **iki bilek kalınlığında** örerdı.(18/24); **Bahçıvan Mestan ağanın sessiz sedasız sigara sarışına inat**, o homurdanır, kulaklarını tırmalardı insanın.(23/25); "Gazi Paşa" **devlet anlamında** kullanılırdı sokağımızda.(24/17); Ellerimiz **bu süre içinde** hiç bir zaman olmadığı kadar temizdi.(27/21); Gülüm **günler boyu** bize leblebi, suda haşlanmış mısır, koruk suyu taşıdı durdu.(28/6); Nihayet iş **bir salı günü akşamüstü** bitti.(28/7); Çaresiz **evet anlamında** başımı salladım.(29/18); İlâhî kanunlar yerine konan bu yasalar **insanlar tarafından** yapılmıştır.(31/7); **Son yıllar içinde** ondan daha önemli bir düşünce akla gelmiş midir?(32/22); Soruma hemen cevap vermek yerine izin isteyerek yatağına **sırt üstü** uzandı.(36/3); **Beden bakımından** dünyaya en uygun, **ruh bakımından** yaradanın istediğiydi.(36/19); Hiç birimiz **hiç bir zaman bölümünde** bir önceki anda olduğumuz gibi olamayız.(37/5); **Saatler boyu** onun gördüklerini görmeye çalıştım.(38/18); **Bu süre zarfında** şunu pekiyi öğrenmiştim.(39/8); **Kanun yönünden** âlât-ı cariha önemli bir delildi.(41/26); **Bu zaman içinde** kurtuluş savaşında beraber bulunduğu kumandanını aramıştı.(44/15); Arkadaşımın yalnız kalmasında **tubbî yönden** bazı mahzurlar bulunuyordu.(46/31); Beni sanırım **dar bir çerçeve içinde** görmektesin.(49/26); Çünkü gelecek **onlar üze-**

rine örülür.(50/4); Zaman zaman durur, sepetlerini yere koyar, **dakikalar boyu** birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle ellerini seyrederdi.(51/16); Ne olduysa olmuş, türküde türlü güzel benzetmelerle öğülen gelin **damat tarafından** öldürülmüştü(51/31); Yavaş yavaş da olsa maksadım geliyor, kadınlarımızın gür saçları örtüler altından **perçemler şeklinde** bütün güzelliğiyle dökülüyordu.(59/24); Benim neslim **yaşı gereği** artık toplam çizgisini çekip, kâr zarar hesabını yapmak durumunda.(60/26); Konağa **küçük beyi ziyarete** gittim.(65/30); Ben önde, kuzum arkada, **sokak boyunca** bir kaç koştuk.(75/6); Konu kışta açılrsa kar onun hayalinde **yaz günü** yağar.(76/1); Suçlu, **psikolojisi gereği** cinayeti işlediği yere tuhaf bir şekilde bağlıdır.(93/27); **Tehlike karşısında** bir kenara çekilir, bizi sokmayan yılan bin yaşasın gibi lâflar ederler.(96/21); Hayır, **akşamüstü** açıldı.(114/20); **Yemek süresince** hemen hiç bir şey konuşmadık.(119/25); **Konuşması boyunca** dadının odasının aynen muhafaza edildiğini bir kaç kere ısrarla söyledi bana.(120/4); Umarım **bu süre içinde** dinlenmek, düşünmek ve yaptığımız hatayı gözden geçirmek imkânını bulursunuz.(124/9); **Bu onbeş gün içinde** ne yapıp yapıp bu işi sonuçlandırın.(124/19); Bu fikirden hareket ederek binayı bölümlere ayırdım ve **saatler boyu** aradım.(126/16); Silâhı elinde bekleyecek ve **en ufak bir tehlike halinde** tabancasını ateşleyecekti.(127/17); Sonra heykel **saatler boyu** türlü vesveselerle işkence etti bana.(131/9); **Saat tam on ikide** sarnıcın ağzını kaplayan plakanın kalktığı duyuldu.(133/10); Elimi **bu süre içinde** döşettiğim kabloların birinin düğmesine uzattım.(133/25); Adam **huşu içinde** “Sen geldin ey tanrı” diye haykırdı.(133/28); Bu kızıl saçlı iri yarı adamı **hikâye boyunca** sıkılmadan dinledim.(139/18); ONLAR’ın yoğun çalışmalarıyla elçilerin ve elçilerin izinde giden evliyaların gayretleri **yüzyıllar boyu** çatıştı.(150/30)

E.3) Sıfat tamlaması olan zarf tamlayıcıları

Sıfat tamlamaları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

O zamanlar ONLAR’ın varlıkları o kadar kesindi. (5/12); Ben de **aynı ses tonuyla** ona “bunu ONLAR mı yaptılar?” diye sorardım.(5/13); Çocukluk arkadaşım ve ben, **aramızda tam otuz ayrılık yılı**, bu karakol odasında, bu soğuk, bu kesin, bu asrımız mantığıyla şartlanmış odada, bu karalı postalını ruhumuz üzerinde hissettiğimiz ortamda oturmuş ONLAR’dan bahsediyorduk.(6/16); O zamanlar bile onun hep aynı yaşta ola gelmiş olduğuna **tuhaf bir ısrarla** inanırdım.(6/24); **Onu düşündüğüm zaman** kedilerini aklıma getirmemem imkansızdı.(6/26); **Yaşlı kadınla yalnız kaldığımız anlarda** hafiflettiği sesinde çok gizli bir sırmaşçasına o

kedinin BONLAR'dan olduğunu duymuştum.(6/25); ONLAR **bir dolunay'ın çevreyi aydınlattığı bir gecede, sokağın en derin, en gaffet içinde uyuduğu bir zamanda** gelmişlerdi.(7/3); **O an** türlü gizlilikler ve belli belirsiz haram zevkler yüklüymüş gibi gelirdi bana.(7/13); Gerek kapları andırır kedinin –ki adı kaplan'dı onun- gerek çocukluk arkadaşının ana rahmine düşüşleri işte **o gece** olmuştu.(7/14); O üstü esrarlı işaretlerle süslenmiş kılıcı gördükçe hayalimde **o an** bir savaş alanı canlanırdı.(8/3); Benim neyi düşündüğümü bilemiyorlar, **bu yüzden** içten içe bana sinirleniyorlardı.(8/27); İşte **bu yüzden** onun ölümünü hiç yadırgamadım.(9/27); Bu sözlerden sonra oturduğu iskemleye **daha rahat** yaslandı.(10/8); **O gece** onunla geç vakitlere kadar oturduk.(11/3); **Edindiğimiz kanaatler eğer hayatımıza yön veren faktörlerse o zaman** bir tek bitki, bir ülke renk ve hareketinde olmak durumuna gelmez mi?(11/17); Doğrusu yokluğunu **pek derinden** hissetmiştim senin.(11/28); Hatırlıyorum, sakın sokağımızda ilk değişme **insanı sersem eden bir biçimde** kendini göstermişti.(12/19); **Bir yabancıya bir yer tarif edileceği zaman** konaktan sonra otuz adım veya konağa varmadan üç ev evvel denirdi.(12/29); Kapısı, **insanın önemli olduğu devirde**, insan geçecektir fikriyle büyük yapılmıştı.(13/4); Mescit, türbe, sebil, evler **yan yana dizilmiş hallerinden memnun** dururlardı.(13/12); **Bu yüzden** cesedi bizzat görmem **biraz geç** mümkün oldu.(13/21); Sadece yol **bir hayli** daralmış, yüksek bildiğim duvarlar alçalmış, evler, hatta konak küçülmüştü.(13/25); Sokağımız, **idraki var olduğundan beri ilk defa** bir yargıya varmakta güçlük çekti.(15/1); Uzun yüzyıllardan beri ancak masalarda nefes alabilen, bütün kötülüklerin kaynağı o yaratık, sokağın sevgiyle örülmüş dayanışmasıyla sokağımızdan uzak tutulmuşken, yaşlı efendilerin söylediğine göre yüksek topukların sesinde, kadında, kadının içinde **ilk defa** mekân tuttu.(15/16); Ne var ki **bu defa** durum daha değişik gibiydi.(15/28); Onlar **çok uzun yıllardır** resmi elbiseli, kravatlı insanlara aynı gözle bakmışlardı hep.(16/3); **O zaman** hissettim ki, evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade kaybolmuştur.(16/22); **Şu andaysa** kendilerini kimsenin görmediğinden emin, sere serpe karşımdaydılar.(16/25); Türlü sürprizlerin lavanta çiçekleriyle sarmaş dolaş yattığı o sandıkları ah ben **çok iyi** bilirdim.(16/30); Bu bize **asıl isminden de sıcak bir isim** gelirdi.(17/11); Evler **o zamanlar** birbirlerine gür asma dallarının yeşil ve kalın kollarıyla sarılırdı.(18/5); Ömürlerinin biricik sırrını fısıltıya da emanet edemezler, **çok zaman** ikinci bir genç kız konuşması olan kuş diline baş vururlardı.(18/9); **Çok sonraki yıllarda** ben nasılsa yakaladığım mutluluk kırıntılarını kendi kendime bu lisanla tekrar ettim.(18/14);

Ayda bir gün, bir perşembeyi cumaya bağlamaya hazırlanan akşam üstü o gelirdi.(18/22); Canım vücudu tiril tiril kumaş altında **bir başka** canlanır, annesinden belki de bir düşte çaldığı aynı çukurlarla süslü yanakları elbisesinin renginde, beklerdi.(18/27); **Böyle günlerde** Gülüm benim nadiren farkımda olur, hayal dolu gözleri bilmediğim bir ateşle tutuşurdu.(19/4); **Böyle anlarda** kimsenin olamayacağı kadar yalnız hissederdim kendimi.(19/12); Böyle anlarda **kimsenin olamayacağı kadar yalnız** hissederdim kendimi.(19/12); **O saatlerde** son oyun çığlıkları, son konuşmalar duyulurdu.(19/21); **Hafif bir sesle** müğü-lega-zıgım derdim kendi kendime.(19/29); Bu gecelik yüzler **güne nazaran daha derin çizgili** görünürlerdi.(20/15); Çocuk sesleri evlerden **daha alçak perdeden, daha muti** duyulurdu.(20/17); **O saatlerde** uyku göz kapaklarımı olanca gücüyle kapamağa zorlardı.(21/4); **Bu anlarda** pek hoşuma giden bir oyunum vardı.(21/5); **O zaman** binlerce renkli kürecik uçuşmaya başladılar.(21/19); Ben hala oyun oynadığımı zannederken **bir an** gözlerimi açar, babamın uyuya kaldığım minderden beni kaldırdığını, yatağıma götürdüğünü görürdüm.(21/20); **Bu arada** Kaplan'ın soyundan olduğuna inandığım iri bir kedi kısık bir miyavlamayla odaya girdi.(22/5); Ah ben bu bezi **çok iyi** tanıyordum.(22/26); **Bir yaz sabah bütün sokak uykudayken günün henüz ağardığı saatlerde** sokağa fırlamıştım.(22/30); Arkadaşım ve ben işte **hemen her gün bu saatlerde** arsada buluşurduk.(23/4); **Bu arada** pek az konuşurduk.(23/7); Bu arada **pek az** konuşurduk.(23/7); Çünkü bana öğretmişti ki, bakmak ve konuşmak **aynı anda** yapılmamalıydı.(23/8); İşte **yine böyle bir sabah** arsada onunla buluşmuştuk.(23/16); **O gün** arsanın en gizli noktasında saatler boyu bunu konuştuk.(24/22); Arkadaşım makineyi bana anlatabilmek için **pek çok** çaba gösterdi.(24/23); İnsanlar **bu makineye sahip oldukları zaman** yüzlerinde o çirkin gülümseme olmaksızın mutlu olacaklardı.(24/29); O, bana makineyi anlatırken **bir yandan** da bir kareli kâğıt üzerine çiziyordu.(25/3); **Bu sebepten**, uzun uzun düşündüğümüz makinenin adını - hiç bir kuvvet sarf etmeden çalışan makine- koymadık.(25/22); **Tam üç ay** arsanın gizli bir köşesine gömdüğümüz kavanozun içine kâh harçlıklarımızdan kâh sokağa gelen odunları taşıyarak elde ettiğimiz meteliklerden biriktirdik.(26/6); Şeytan **o üç ay boyu** bize biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi, gözüktü, macuncu kılığına girdi, gözüktü ama çeledi zihnimizi.(26/9); **Tam üç ay** kör şeytanla kahramanca çarpıştık.(26/11); Oysa **çok daha sonraları** daha kolay başarı göstereceğimiz nice çarpışmalardan biz yenik çıktık.(26/12); Üçüncü ayın

sonunda, **bir sabah** yine buluştuk ve malî durumumuzu gözden geçirdik.(26/15); Ne var ki engel olamadığım bir kekelemeyle meramımızı **bir türlü** doğru dürüst anlatamadım.(26/29); Baktı ki olmayacak, **aşırı bir ciddiyetle** sözü arkadaşım aldı.(27/1); Bu **o kadar karşı çıkılmaz şekilde** böyleydi ki, bunun aksini düşünmek çılgınlık olurdu.(27/7); **Bir ağızdan** ne istediğimizi ve bu parayı nereden bulduğumuzu mümkün olan açıklıkla anlattık.(27/12); Yanaklarındaki canım çukurlar **bir anda** eski güzelliklerine kavuştu.(27/16); **Yorgun gözlerimizde renkler uçuşmaya başladığı bir gün**, her şey gibi nihayet plân da bitti.(27/30); **O zaman** ikinci ve önemli çalışma başladı.(28/1); **Ertesi sabah** onu güzelce paketleyip üçümüz birlikte posta haneye götürdük.(28/8); Ben bu binayı **ilk defa** içinden görüyordum.(28/9); Gülüm yanaklarını dalga dalga kırmızıya boyayan utangaçlığına rağmen soruları **doğrusu pek güzel** cevaplandırdı.(28/16); Plânı ve onu devlete götürmeleri için para verdiğimiz halde adam neden bu işe **bir türlü** yanaşmıyordu?(28/19); Arkadaşım ağlamaklı bir sesle **ilk defa** "Gitti" diye konuştu.(28/28); **O gün** üçümüz sokağa başımız önümüzde döndük.(29/5); Duyu organlarımanın tamamı, kaslarım, kemiklerim, bütün hücrelerim **o anda** sırf idrakti.(29/14); **Uzun süre** karşılıklı sustuk.(30/13); **Böyle olunca** isminiz ister ins, ister cin, ister şeytan olsun.(30/16); **Bu bakımdan** belki sayıca çok ama değerce az dünya topluluğunun bu gaflet içinde oluşları size hak kazandırmaz.(31/1); **Bu yüzden** eksik, yetersiz ve yalın kanunların varlığı yadırganabilir mi?(31/9); **Ertesi günü** akıl hastanesinde çocukluk arkadaşımı ziyaret ettim.(31/16); Çeşitli yemek de **bu yüzden**, şehvetin türlerinden sayılırdı.(31/26); Orada **her gün** yeni bir dünya yaratılır.(32/24); **Bu sebepten** her şey sokağı söyler bana.(33/1); Uzun yıllar sonra dün **ilk defa** gittim sokağımıza.(33/4); Sen de ben de, **şu anda** orada değiliz.(33/11); Seni buldum ama **zamanın ve başka ortamların düşüncelerine verdiği yepyeni bir şekilde**.(33/18); Gözleri, **büyülenmiş gibi maddeye dikilmiş**, geçip gidiyorlardı önümden.(33/23); Savaşı, ev ev ben **tek başıma** sürdürdüm.(34/6); **Bu sebepten** ilk adımı ve karşılaştığı direnmeyi pek yakından izlemem mümkün oldu.(34/23); **O zamanlar** küçüktük bizler.(34/25); **Uzun ve yüksek topukların kaldırılmamızda kikirdelediği ilk gün**, baban olayı teşbih yapılacak bir gül kökü gibi nasırlı avuçlarına aldı ve tarttı.(34/27); Bütün değerlendirme yetenekleri, baştan aşağı his kesilmiş ellerinde ilk yargı tereddüdüyle **bir an** duraladılar.(34/31); **O sırada** bütün büyüklerde aynı duraksamayı gördüm.(35/3); Direnenler için **bu durumda** hiç de iyi düşünmüyor insan.(35/13); Direnenler için bu durumda **hiç de iyi** düşünmüyor

insan.(35/13); **Neden sonra** "Bana yeni elbiseyi tarif et" dedi.(35/17); Çünkü bu elbise **başka milletlerce** giyilmiş ve faydaları görülmüştü.(35/30); Öyle olduğu halde sizi **bir an** haklı farz edelim.(35/31); Rengi **büsbütün solgun** görünüyordu.(36/4); Bağışla, **bu yüzden** uzandım.(36/8); ONLAR **çok önceleri**, daha insanlar yaratılmadan önce vardı ve dünyadaydı.(36/8); İnsan **sağlam kanaatlere sahip olduğu sürece** güçlüydü.(36/21); **Zarif bir biçimde** eğildi.(37/8); Öyle hissettim ki benimle **daha sonra** bu konuda konuşmayı düşünmektedir.(37/9); Arkadaşınızla **her gün bu saatte** sohbet ederiz.(37/11); **Benim yeni geliştiğim devirlerde** o artık pek genç değildi.(37/27); **Bir gün** aynı ölçülere uygun bir tahta da ben edindim ve onun baktığı yöne baktım.(38/17); **Bir gün** tahtamla **ilk defa** pencere camında bir yağmur taneciğini inceledim.(38/28); Damlayı **o gün** anladım ben ve bu damlacıkların binlercesinden oluşmuş rahmet'i.(39/3); Ben **o gün**, gözümün gücünü solucanın sindirim sistemi kadar bile bilmediğimi hayretle gördüm.(39/12); **O zaman** gördüklerimin ifadesi güçlüğü dikildi karşıma.(39/30); **Bir gün** bütün cesaretimi toplayıp Kaptan'a danışmaya karar verdim.(40/5); O beni **iyice küçümseyerek** süzüyordu.(40/12); O yüksekliğe erişebilmek için **daha uzun yıllar** kendimi eğitmem gerekti.(40/18); Ama her şey **her an** yeniden yaratılıyor, her şey **her an** bir başka çehre gösteriyordu.(40/23); **Bu yüzden** işaretli sayfaların da bir anlamı olamayacağı kanaatine vardım.(40/31); **O vakit** bıraktım bütün bu boş çabaları ve ben de Kaptan'ın başvurduğu yola döndüm.(41/5); **Ondan sonraki günler** cinayet âletini aramakla uğraştım(41/23); **Bu yüzden** sık sık oraya gittim.(42/6); Ve **her gidişte** yabancılığımın biraz daha azaldığını gördüm.(42/7); **Bu arada** çocukluk arkadaşımın doktoruyla aramızda sıkı bir dostluk meydana gelmişti.(42/9); **Bir gün** onunla uzunca oturduk.(43/1); **Bu yüzden** konuyu kısa kesmek acelesiyle "Eskiler bize, kadının değeri kadın olduğu kadardır, diye belletmişlerdi." dedi.(43/17); İşte **bu yüzden** yeniye bakınca yavrumun öldüğüne zaman zaman seviniyorum.(43/20); **Bu durumda** ne yapabiliyordum.(43/22); **O zaman** gözyaşlarıyla durumu ona anlattım.(43/26); **Her zaman** o gülünç kızın, terbiyesiz tavırları ve yapışkan gülüşüyle sokağımızın bir lekesi olduğunu düşünür, onun böyle yetişmesinde bütün sokaktakilerle beraber kendimi de **biraz suçlu** bulurdum.(43/29); **Bu yüzden** evimize sık sık gelişini hoş karşıladım.(44/4); **Ondan sonraki günlerde** vefakâr komşumun dükkânını günlerce açmadığını duydum.(44/14); Rahmetli, eve **bir gün** alıştığımızdan çok önce döndü.(44/18); **Tanıştığımızdan beri ilk defa** yüzüme ısrarla baktı.(44/26); Bütün değerlerin bir başkasıyla, hem de kökünü şeytandan alan

bir yabancıyla değiştirilme gayreti, DEĞİŞİKLİK, onları **en hazırlıksız, en gaflet içinde buldukları anda** yakaladı.(45/5); Onun sevgili ruhunu **biran** odada, yanbaşımnda hissettim.(45/17); **Bu yüzden** suçu oğlanın üzerine atıyorlar.(45/24); Sustuk, **bir ara** "Tutalım ki ONLAR öldürdüler" dedim.(45/30); **Bir an** göz göze geldik.(46/20); **O gün** karakola gün batarken dönebildim.(46/24); **Bir süre** olduğum yerde kalarak onu tetkik ettim.(47/9); **Neden sonra** dudaklarının kıpırdanması durdu.(47/10); **O zaman** ancak beni görebildi.(47/12); **Çok iyi** biliyorlar ki, ellerinden gelebileceklerinin tümü bana baş eğdiremeyecektir.(47/21); Ama **hiç bir zaman** gafil avlayamıyorlar beni.(47/23); Halbuki **şu anda** ancak neşeli olmakla arkadaşşıma yardımcı olabileceğim kanısındaydım.(48/9); Sanki denmek isteniyor ki; zamanımız insanın hayatı, yaşaması gereken hayattan o kadar uzak ve makineye o kadar yakın ki, **bir gün** bozulacak ve bir hurdalığa atılverecek.(48/); Hareketten tamamen yoksun o zavallı oksitlenecek, pas zerrelere toprağa karışacak ve **bir gün** o, hiç var olmamışçasına yok olacak.(48/23); **Odaya girdiğim zaman** hissettiğim elektrikli havanın kaybolduğunu görüyordum.(48/31); **Bugün** nemiz kaldı bizim?(50/6); **Aynı biçimde** gülümsedi.(51/5); Yorgunum **şu anda**.(51/6); Ben **her seferinde** bu iri ellerin iğreti olduğuna, bu fırlatma sonucu kaldırırma düşeceğine inanır, onları yerden toplamak için hazır beklerdim.(51/23); Maydanozcu, **her gün aynı saatte** bizim sokakta arardı gelini, belki Tefvik beyi de.(52/10); O **çok iyi** biliyordu ki kanlı derdine artık Mülâzım da deva olamaz.(52/15); Maydanozcu cinnetin kalın kabuğuna çekilmiş, **bir bakıma** mutluydu.(52/16); **Son günlerinde** bizim göremediğimizi görür, bizim duyamadığımızı duyar oldu.(53/6); **Böyle günlerde** Gülüm son zamanlarda edindiği mahzun yüzü bırakır, hediye gülümsemeyele çukur çukur süslerdi yanaklarını.(53/19); Bazen de **derin kaygusunun iki kaşının arasını buruşturduğu bir gün** o, sıkıntının belki de en son tahammül anında "birisini" görürdü.(53/22); Yapılan iğne ona **pek çabuk** tesir etti.(55/1); **Bu kapının yapıldığı devirlerde** herhalde başları şöyle bulutlara uzanmış enine boyuna insanlar yaşıyor olmalıydı.(56/5); Gözlerim artık **pek iyi** görmüyor.(56/25); **Şu anda** yeniden çocuk olmayı ne kadar isterdim.(57/10); Devlet örtülerinden sıyrılmalarını isteyince **bu yüzden** tereddüt etmediler.(59/22); Sokağımız **her geçen gün** türlü kadın güzellikleriyle süsleniyordu.(59/27); **Bu yüzden** konuşmakta tereddüt ettim.(60/); Savunduğumuz fikir **öyle doludizgin** gitmekte ki, şahsen ben yetişemiyorum.(60/16); Bizde beslenen ve kuvvetini bizden alan bu inanç **geçen her gün** sanki bizden uzaklaşıyor gibi.(60/17); Bu, **şu anda**

müşahedeniz altına aldığımız zanlıdır.(61/31); Oysa onun bu münasebetle yok olması, **sokağın geleceği bakımından** ne kadar iyi olurdu.(62/4); Evet **o akşam** onu takibe karar vermişim.(62/15); O doğruca namazgaha geçti ve **iki saate yakın bir süre** namaz kıldı.(62/19); **Bir gün**, umulmayan beklenmeyen bir gün, ölü saydığım tüm değerler **yepyeni bir çok şeyle beraber** hortlayacaklarmış gibi geliyor bana.(63/6); **Dıştan bakışta** ikisi de, türbe de mescit de zararsız, kendi halinde gibi **görünüyorlar**.(63/9); Zaman zaman ileri sandığım bir çehreyi **yenik bir halde**, başı öne düşmüş onların aralarında görüyorum.(63/14); Merakımı yenemediğim için içlerinden biriyle **bir gün** konuştum.(63/16); Işıklı saçlı doktor bu habere **pek memnun** gözümedi.(63/28); Söyleyeceklerini **en etkili biçimde** zihninde sıraya sokuyor gibiydi.(63/29); **Bu arada** giyinmesi bittiği için beraberce arkadaşımın odasına yürüdük.(65/8); Oysa biz **bugün** sizinle konuşmuştuk.(65/21); **Bu arada** hemşire elinde çay tepsisiyle içeri girdi.(65/24); **Bir gün** onu söküp atmak gerektiğini düşündüm.(66/8); **O yılın güzünde** yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen kavağın tepesine baktım ve gözlerim hayretle açıldı.(66/14); **Uzun süre** önüne bakarak sustu, sonra anlayışla gülümsedi.(67/10); **Bu yüzden** haklı endişesinde.(68/19); **Yirminci yüzyılda** yetiştiniz.(69/19); **Şu anda** ONLAR'ın varlıklarıyla alay ediyorsunuz.(69/20); Bugünün ses dalgalarını, elektronik mikroskobu bulan, ses duvarını delip geçen insan zekâsı **bir gün** elbet şeytanı da tesbit edip ortaya koyacaktır.(69/24); **O gün**, gerçek insanın ve onun katkısız özgürlüğünün başlangıç günü olacaktır.(69/27); Sokağımızdaki mescide **bir gün** çift atlı bir araba geldi.(70/3); **Bu arada** doktoru telefon için çağırdılar.(71/22); **Uzun süre** konuşmadan durduk.(71/22); Uzun yıllardır ölü gömülmediği için mezarlık **bir bakıma** mesire yeriydi.(72/15); **Böyle anlarda** papatyalar **daha sarı**, şekiller **daha uzun** gözükdü gözüme.(72/28); Onlar çoğunlukla **pek az** konuşurlar, **çok zaman** susarlardı.(73/1); **Bu arada** gramofonun borusu incelmış ve hımmım sesiyle durmadan gazeller söylerdi.(73/3); **Bir gün** mağaradaydım yine.(73/7); Hasetti bu his ve **o güne kadar bu derece** hiç bir şeyi **böylesine içten** istememişim.(73/13); Uzatmayalım, balon **son yükselişinde** nasıl oldu bilmem çocuğun elinden kurtuldu.(73/19); **Bir gün**, dedi, köydeydim.(73/26); **O zaman** çoban gözlerini hayvana dikti, sadece “Şu buzağıya bak” dedi.(74/7); **O an** hayvanın sarsıldığını, dengesini kaybettiğini ve yardan aşağı yuvarlandığını gördüm.(74/9); **O anda** çocuğun gözünde o kırmızı balona baha biçilemezdi.(74/18); **O an** derin bir hasretle içimin yandığını hissettim.(74/27); Çocuk gönlüm **o gün** o mağarada yok oluşu idrak

etti.(74/30); **Bir an** çevremde her şey yok olacakmış gibi geldi bana.(74/30); Ben önde, kuzum arkada, sokak boyunca **bir kaç** koştuk.(75/6); **O gün** bu aziz sevgili için henüz hiç bir şey yapmadığımı düşündüm ve **o gün** yeminle kendimi sokağıma adadım.(75/10); **Daha sonraları** elime imkân geçtiği halde bir daha balon almadım.(75/14); Bu **bir bakıma** ona hastasın demek oluyordu.(75/21); **Bir an** doktora dikkatle baktı.(76/22); Benimle **izah edemeyeceğim bir biçimde** ilgileniyorsunuz.(76/23); **Bu yüzden** sizinle açık seçik konuşuyorum.(76/31); Ben dünyayı **rengârenk balonlardan oluşmuş bir varlık**, görüyorum.(77/3); **Odada** bir süre gitti geldi.(77/10); Lizol kokulu hasta hane odası **şu anda** ürperticiydi.(77/27); **Bu yüzden** söze karıştım.(77/29); İki de **aynı anda** bana döndüler.(77/31); **Söylediğim pek yersiz, pek anlamsız bir şeymişçesine** beni hayretle süzdüler.(78/1); Benim selâmetim **tek başına** söz konusu olamaz.(78/8); Bir tabib **bir gün** bir ruhta bir ur bulursa bu ur **çok zaman** o kişiden çok içinde bulunduğu topluma aittir.(78/10); **Ertesi gün** yeniden cinayet mahalline gittim.(78/28); **Uzun süre** düşündüm.(79/6); **Hemen ardından** evin sessiz havasını parçalayan bir miyavlama duyuldu.(79/7); Cebimdeki feneri yakarak **o tarafı** tuttum.(79/8); **İlk gün** cesedin yanında gördüğüm kediydi bu.(79/9); **Cesedi ilk gördüğüm gün** ölünün yanında yerdeydi.(79/24); **Bir fikirle** irkildim.(79/26); Son olarak **komşumun öldürüldüğü gün** gördüm kendisini.(80/23); Yıldızım ısınmadı **bir kere**.(80/26); İkrâm ettiğim sigaraya teşekkür ettikten sonra **aşağılar bir biçimde** sokağı işaret etti.(81/8); **Onun yetiştiği devirlerde** eli kolu bağlıydı insanın.(81/21); **O zamanlar** Fransa'dan gizli gizli resimler, mecmualar, kitaplar gelirdi.(81/24); **Kadının parmağının bile zorlukla görüldüğü o devirlerde** onlar ancak o resimlerdeki açık saçık frenk kadınlarına bakar; cinsiyeti teferruatıyla o kitaplardan öğrenirlerdi.(81/25); Doğrusu **kısa zamanda pek çok** ilerledik.(81/30); Bıraksam **daha uzun zaman** oğlundan bahsedecekti.(82/15); **Bu arada** gelen bir çocuğa ekmek ve şeker verdi.(82/17); Hatta **bir gün** büyük oğlu gelmişti de oturup sohbet etmiştik.(82/29); **Bir gün** kadın koynundan çıkarmıştı da, bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum demişti, şöyle de bir göstermişti.(83/4); Her şeyi **bir daha** gözden geçirdim.(83/11); Seri bir hareketle odayı **bir anda** gözden geçirdi.(83/28); Rengi **bir anda** bembeyaz kesildi.(84/10); **Bir an** kararsız durdu, sonra gitti, memurun silâhını aldı.(84/27); Olanlar **bir anda** gözümde canlandı.(85/2); **O zaman** yattığım yere sıkıca bağlı olduğumu gördüm.(85/4); Olayı bana haber vereni **hiç bir zaman** yakalayamayacak ve cezalandıramayacaksınız.(86/2); Adam **ikinci defa** avucunu saymadan taşla

doldurur ve sihirbazdan sayısını sorar.(87/7); **Bu defa** cevap veremez sihirbaz ve şöyle der.(87/8); **İlk defa** avucundakilerin sayısını sen biliyordun.(87/9); **İkinci kere** sorduğundaysa sen bilmiyordun.(87/11); Alıştığımız sohbetimize **bir süre** ara vereceğiz.(88/1); Çocukluk arkadaşım **ilk defa** bu şekliyle çıkıyordu karşımıza.(88/4); **Gösterişli bir biçimde** elinde bir mantar tabancası tutuyordu.(88/12); Gurubumuza ağır ağır yaklaşmış, **uzun bir süre** susmuştu.(88/14); İşte **o zaman** çocukluk arkadaşım ona doğru bir adım attı.(89/12); **Aynı anda** biz kahramanlar da gözlerimizi kapadık.(89/19); **O gece** geç vakte kadar oturup durumu yeniden gözden geçirdik.(90/10); Ve sokak üzerine konuşmamız da **bu yüzden** bitmeyecek.(90/20); **Her yıl** hacca gitmeğe niyetlenir, bin bir yokluğa katlanır.(91/17); **Tam herkesle helâlleşip yola çıkacağı sırada** bir fakir, ihtiyacın iki büklüm ettiği bir insan, kapısını **çalar**.(91/19); Zavallı kunduracı **her defasında** çöllerde yatan sevgilisiyle buluşmayı **bir yıl** erteler, Allah rızası için uzanan ele Allah'ın rızasını sağlamak için biriktirdiklerini koyarmış.(91/22); **Söz konusu yıllarda** insanı tarttıkları ölçü feragatti.(92/3); **Bu yüzden** onun yardımını istemekten yüksünmezdim.(92/21); **Günlerden bir gün**, yaşı gayrı pek ilerlemiş olan eskici dede son bir gayretle hac parasını biriktirmiş; yola çıkmak üzereyken bir kadın kapısını çalmış, üstü başı perişan, kucağındaki çocuk açlıktan bir deri bir kemikmiş.(92/23); **O gece** rüyasında Allah, "senin kefenle gömülmen benim rızamdan daha mı önemli?" diye sormuş.(93/1); Suçlu, psikolojisi gereği cinayeti işlediği yere **tuhaf bir şekilde** bağlıdır.(93/27); Yüzüme **bir süre** dikkatle baktı.(94/9); **Bir taraftan** kazılmış ve o kazılan yere bir gül fidanı dikilivermiş.(95/30); **Cinayeti büyük oğlanın işlediğini duyduğum zaman** üzüldüm.(96/16); Oturduk, **miskin bir ruh haliyle** onları seyrettik.(97/14); Ben **hiç bir zaman** böylesine anlamsız bir şey için bol vakte sahip olamadım.(97/30); **Anlaşılabacağından emin olduğum zamanlar** çenem durmuyor.(98/20); **Bu yüzden** ister istemez **bazı insanlarla** konuşuyorum.(98/28); **Bu sebeple** olay sokağımızda yankılar yaptı.(99/2); Düşünün ben bile **dün gece** o evde ışık gördüğümü zannettim **bir an**.(99/7); Ama **bir türlü** ikna edemediler.(99/26); Şu var ki bu konuda konuşmama **hiç bir zaman** izin vermezdi.(100/2); Ya sorumu şakayla geçiştirir, ya da darılır **birkaç gün** benimle konuşmazdı.(100/3); **Böyle anlarda** onu tamamen yabancılaşmış hissederdim.(100/4); Sonra **bir gün** bir şey oldu.(100/9); Benzemiyordu çünkü **o günlerde** ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak baktım.(100/14); Karşı komşuya, şu öldürülen hanımın evine **o günlerde** pek sık

gider olmuştı.(100/20); **Böyle anlarda** sabrımın taşacağını hisseder, sokağa fırlar, saatlerce dolaşır eve yorgun argın dönerdim.(100/26); **Bir gün** evde ikimiz yalnızdık.(100/29); **Bir an** bakışlarını üzerimde hissettim.(100/30); Servis bahanesiyle **birkaç** dolaştı.(101/7); **Uzun süre** konuşmadık.(101/11); Bu konakta, Küçük bey, hepimiz bana **çok iyi** davrandınız.(101/14); Hatta **çok zaman** lüzumundan da iyi.(101/14); Şu var ki, sizin nazarınızda ben **hiç bir zaman** gerçek bir insan olmadım.(101/16); Bilerek ya da bilmeyerek yaptığım büyük hataları da **bu yüzden** görmezden geldiniz ve affettiniz.(101/17); Madem açıldı, **bugün** konuşacağım.(102/10); **Bir gün** adamıza gemiler gelmiş.(102/16); **Bir gün** boynuma bir muska astı.(103/16); **İlerde bir gün** başın pek sıkışırsa, başka hiç çaren kalmazsa muskayı eline al ve Bütün inançlarımı attım, ben kendimi sana sattım de, göreceksin ki istediğin şey ne kadar zor olursa olsun hemen olacaktır.(103/18); Bu üç sürgün devden biriyle kabilemizin o zamanki başkanı **pek güzel** anlaşmışlar.(102/29); **Sonra bir gün** bir dostuma muskanın hikâyesini anlattım.(103/24); Yıllardır içimi yakan isteğime **ancak böyle** kavuşabilirdim.(103/28); İçime cesaret **geldi** ve **geçenlerde bir gün** muskaya gereken sözleri söyledim.(104/1); **Gözlerinde çıldırtan bir bakış-** “Bir gece daha bekleyin” dedi.(104/5); Kapıyı **bu yüzden** kırdım. (104/13); Muska kaybolmuştu, rengi **garip bir şekilde** beyazlamıştı, penceresi açıldı, oysa o çok üşür **en sıcak günlerde** bile penceresi açık yatamazdı.(104/26); **O gece** ifritin kılından, ömrünce özlediği en önemli şeyi, cildinin beyazlaşmasını istiyecek ve benim karşıma bir beyaz kadın olarak çıkacaktı.(105/27); Cevap veremedi **bir süre**.(106/4); **Bu yüzden** şaşırmadım.(106/12); **Güzel olduğu güveni** içindeydi.(106/21); Kuşkusuz **bir anda** dağıldı.(107/11); **Sabahlığının örttüğü yerlerin bir kısmını daha gösterecek bir biçimde** oturdu.(107/16); Sanırsınız ki **her geçişte** sizden hesap sorarlar.(107/14); Beni **her görüşünde** över.(108/3); **Eve geç geldiğim geceler** bazen karanlık içinden bir şekil süzülür, onun konaktan gizlice çıkıp evine dönen teyze olduğunu görür, gülümserdim.(108/8); Kadın **bu düşüncemi küçümser bir biçimde** elini boşlukta salladı.(108/23); **Evden ayrıldığı zaman** vakit **bir hayli** ilerlemişti.(109/7); **Bu yüzden o akşam** eve erken döndüm.(109/10); **Tam yemeğe oturacağımız sırada** doktor geldi.(109/13); Doktora **bir fırsatta** sözü bu konu üzerinde uzatmasını işaret ettim.(109/22); İşler **tahmin ettiğim hızda** yürürse, o gün pek uzak değil.(110/3); **Bu sebepten** dünyada olan şeyler sokağımı ve sokağımda olan şeyler dünyayı yakından ilgilendirir.(110/21); Çok büyük bir ihtimalle **o gün** bu andaki istihzanızı arayacak

duruma geleceğim.(111/11); "**Bir an** kabul edelim ki yer yüzünde Cinler vardır.(114/3); **O zaman** ONLAR'ı ve ONLAR'ın hayat hikâyelerini daha yetkili bir ağızdan dinlemeniz mümkün olur.(114/11); Doktor kalktı, odada **uzun süre** gezindi.(114/14); Çaylarımızı içerken **uzun süre** konuşmadık.(114/17); **Vakit gece yansına yaklaştığı sıralarda** nihayet beklediğim haber geldi.(114/17); O da olmasa **pek yalnız** hissedeceğiz kendimizi.(114/25); **Bu gece** eğer benimle olursanız, sabaha kadar buna vaktiniz olacak.(115/3); Olay **tahmin ettiğiniz şekilde** geçmese de vaktim yine boş geçirilmiş sayılmaz.(115/6); Hele diğer ülkelerle yakınlaşmamız arttıkça, **her gün** bunun değişik şekillerine şahit oluyoruz.(115/11); Kendimi **henüz formunda** hissetmiyorum. (115/20); Size **bu gece** ihtiyacım olabilir. (115/21); Silâhı belindeyken insan kendini **daha rahat** hisseder. (115/25); **Bu yüzden** seni silâh taşımaktan men ediyorum. (116/3); Konuşması boyunca dadının odasının aynen muhafaza edildiğini **bir kaç kere** ısrarla söyledi bana.(120/4); Kendimi **bir an** Küçük beyin yerine koydum.(120/14); **O zaman** şöyle düşündüm.(120/25); Ülkemizde, özellikle **yaşadığımız asırda** böyle bir inanç gülünç olmaz mı?(121/20); Gözleriniz ve kalpleriniz **size hoş gelen, gerçekte şeytana ait bir örtüyle** örtülmüştür.(123/5); **Sesinde tuhaf bir ifadeyle**, "Mümkün olduğu kadar süratle geliniz" dedi.(123/10); Müdür bey **bozuk bir yüzle** karşıladı beni.(123/19); **Sertçe bir sesle**, "Olayları başından başlayarak ve hiç bir şey gizlemeden bu beylere anlatın" dedi.(123/22); Müdür bey **aynı azarlayan konuşmasıyla** bir zarf u-zattı bana.(124/5); Verilen talimatlar çerçevesinde başarı göstermeniz geleceğiniz bakımından önemli, sizi **onbeş gün** görevden affediyorum.(124/7); **Sersemlemiş bir halde** dışarı çıktım.(124/12); **Zihnim bu olayla dolu** yol boyunca düşündüm, düşündüm.(124/27); Güneş **bir hayli** yükselmiş, yakıyordu.(125/13); **Bu arada** bir şeye daha takıldı gözüm.(126/31); **İlk defa** duyuyordum bu kokuyu.(127/24); Buranın bir tapınak olduğu şimdi **daha iyi** görülüyordu.(128/3); **Bu arada** doktor inledi.(128/5); **Kısa sürede** kendine geldi.(128/7); **Bu arada** kuvvetli bir uyku göz kapaklarımı ağırlaştırıyordu.(128/14); Kendi kendime uyudum dedim ve şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak duydum ve **o anda** şüphe ettim sizden.(128/28); Ama **kısa zamanda** bunun imkânsızlığını anladım.(129/14); Secde ettirdi ve **o durumda** yere sıkıca bağladı.(129/15); İşte **o zaman** gerçekten dehşete kapıldım.(131/14); **Daha şimdiden** iki politikacı bu işin peşinde değiller miydi?(132/6); **Geçen her an** onu kendimde alıkoyma hırsım büyüyordu.(132/10); **Tam o sırada** birden çocukluk arkadaşımı düşündüm.(132/11); Tertemiz mavi

gözleri hafızamda **bir an** canlandı.(132/12); **Bu ara** gözlerim doktora takıldı.(132/21); **Bir süre** heykelden cevap beklediler.(133/22); **Bu arada** kadın soyunuyordu.(133/23); İkisi de secde etmiş, **bir süre** beklediler.(133/29); **Her yudumda** heykeli methettiler ya da insanı aşağıladılar.(134/5); **Aynı anda** bütün ışıkları yaktım ve tabancamı ateşledim.(134/14); **Bu arada** heykel çatırdıyordu.(135/2); Ben o gülüşte pek çok hissi **bir arada** duydum.(135/3); **Ömrümde ilk defa** kanuni olmayan bir karar almıştım.(136/24); Yaptığım hatayı **o anda** anladım.(137/11); **O gün** böylesi adaletten tiksindim.(137/16); Şunu **çok iyi** biliniz ki şeytanın dostluğu darağacına götürür insanı.(137/23); Oysa **komiseri tanıdığım ve onun ağzından bunları dinlediğim gün** ne kadar sevinmiştim.(139/1); Ona rastladığımda sanırım kendini **pek yalnız** hissetmekteydi ve konuşmak ihtiyacı ile kıvranıyordu.(139/9); Mahalleliye göre cinler çarpmıştı onu ve **bu yüzden** de görevinden uzaklaştırılmıştı(139/16); **O an** bu olayı yakından incelemeye ve sonunu bulup çıkarmaya karar verdim.(140/4); **Ertesi günü** ilk işim gazete arşivlerini karıştırmak oldu.(140/16); Yazık ki basında bu olaya **pek az** yer verilmişti.(140/17); **Bir an** düşünceli gözüktü müdür bey.(140/25); Elleri arkasında, başı önünde **uzun süre** odada dolaştı.(140/30); Her halde kuvvetli tanıkları var ki **geçen hafta** yine buraya iade edildi.(141/7); Adam yırtık, çipil gözlerini **çirkin bir anlamda** kırptı.(141/18); **Hücreye geldiği ilk gün** suçsuz olduğunu anlamıştım.(142/13); **O zamanlar** bir kan davası yüzünden üç kişiyi öldürmüş ve otuz yıla mahkum olmuşum.(142/18); Onunla **tam beş ay** beraber kaldık.(142/26); **Bir gün** ben, Gardrop, buradaki itlerin titrediği ben, hayatını ona anlatması için yalvardım.(143/4); **Bir gece** uyku tutmadı, gün doğana kadar iniltisini dinledim, kıvranmasını seyrettim.(143/22); Bir saat kadar onu yattığı yerde seyrettim ve **ömrümde ikinci defa** ağladım.(144/2); Hırsla çekti dumanı ve **uzun süre** bırakmadı.(145/7); Her harfini **uzun günler** düşünmüştüm.(145/21); Sonra kâğıtları aldı ve **bir süre** baktı, sıkıntılı bir sesle “Kafamı toplayıp okuyamıyorum” dedi.(145/24); Durumunu anladım, kalktım, **bir süre** pencereden dışarı baktım.(145/25); Zihnim hikayeye öylesine inatla ilgileniyordu ki, **o gece** rüyamda komiserin arkadaşını gördüm.(146/21); **Bu yüzden** başladıkları yarışın bir noktasında duracaklar.(147/10); **Bir an** soru şaşırttı beni.(147/20); **Bu defa** gözlerindeki dalgın ifade kayboldu.(149/3); Bu olayda **görülmemiş şeylerle** karşılaştım.(149/16); Bunu gün geçtikçe **daha iyi** anlıyorum.(149/20); **Bu bakımdan** hikâyeye bilinmeyen tarafları olmasına rağmen bitmiştir.(149/22); Doktor **bir an** önüne baktı.(150/3);

Yaradılışlarındaki kabiliyetin yardımıyla **kısa zamanda** dünyamızda ve başka dünyalarda medeniyetler kurdular.(150/11); Bu elçilerden biri **yakın tarihte** İsa idi.(151/3); Bu yeni inanç **bu yüzden** kusursuz değildi.(151/6); **Bu yüzden** Roma, noksanlıkları Eski Yunan'dan tamamlamaya çalıştı.(151/9); Garp **bu yüzden** eski Yunan'a bağlanmak, onu yüceltmek ve maddeyi esas almak durumuna geldi.(151/); **Bu yüzden** evlilik devamlı bir bağ olmaktan çıktı.(152/29); Onları **nefislerine hoş gelen biçimde** düşündürdüler.(153/6); Bu gerçeği **ONLAR pek iyi** biliyorlardı.(153/9); **Bir süre** konuşmadık.(153/11); Plan **ONLAR'ın isimlerine layık bir biçimde** uygulandı.(153/18); **Bu yüzden** devlet insanı köle kılan bir müstebit ya da banka bekçisi oldu.(153/28); **Bu süre içinde hemen her gün** orada, sokaktaydım.(155/2); Sokakta tanıdıklarımın ifadeleriyle, hikâyenin kahramanlarını ve hikâyenin konusunu artık **çok iyi** biliyordum.(155/7); **Bir gün, bir akşamüstü** komiserle şadırvanda karşılaştım.(155/10); Koyu renkli kış bulutlarını güneş **bir an** parçaladı.(155/11)

E.4) Sıfat fiil grubu olan zarf tamlayıcıları

Sıfat fiil grupları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

Bir nefeste otuz geçmiş yılı aşmış, aynı samimiyeti bulmuş görünüyordu.(9/12); Ben **göğsüne sıkıca bastırılmış** öylece dururdum.(17/27); Onlar bizzat **kendilerinin meydana getirdiği sele kapılmış** gidiyorlardı.(97/6); Böyle anlarda onu **tamamen yabancılaşmış** hissederdim.(100/4); **Başını kaldırmış** bana hayretle bakmaktaydı.(132/22)

E.5) İsim fiil grubu olan zarf tamlayıcıları

İsim fiil grupları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

Dıştan bakışta ikisi de, türbe de mescit de zararsız, kendi halinde gibi görünüyorlar.(63/9); Bütün vücudu **o durumda kalmaktan** uyuşmuştu.(128/6)

E.6) Zarf fiil grubu olan zarf tamlayıcıları

Zarf fiil grupları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

Her vuruştan sonra o şey **etten çıkarılmadan** et içinde burulmuş.(6/11); **Mantığında gözlerini cinnet fikrine dikmişken**, hissim içinde bulunduğumuz karakol odasının soğuk, hayale yer vermeyen varlığına rağmen “Buna ancak **ONLAR** yapabilir” diyordu.(6/13); **O üstü esrarlı işaretlerle süslenmiş kılıcı gördükçe** hayalimde o an bir savaş alanı canlanırdı.(8/3); **Nöbetçi memura önem vermeden** konuşmaya başladı.(9/11); Ama **bazı kelimelerin üstüne basarak** işaret ediyordu ki, üstünde durulması gereken kanların ayrılığıydı(10/23); **Bütün bunları incelerken**

içim türlü değişen hislerin etkisiyle neşeler veya şaşkınlıklarla dolardı.(11/19); Sen **sokağımızdan ayrıldığında**, henüz çocuktun.(11/27); **O konuştuğça**, gözümde geçmiş otuz yılın bana verdikleri fakirleşiyordu.(12/7); **O günden başlayarak** her şey, itibar edilen bütün değerler, evler, evin içinde yaşayanlar, kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar hep değişmiş durmuşlardı.(12/20); **Yanma doktoru da alarak** yola çıktım.(13/22); Güvercinler her zamanki yuvalarında, aralanmış saçak tahtalarında **bir an görülüp** kayboluyorlardı.(14/1); Uzun yüzyıllardan beri ancak masallarda nefes alabilen, bütün kötülüklerin kaynağı o yaratık, sokağın **sevgiyle örülmüş dayanışmasıyla sokağımızdan uzak tutulmuşken**, yaşlı efendilerin söylediğine göre yüksek topukların sesinde, kadında, kadının içinde ilk defa mekân tuttu.(15/16); **Doktor ceset üzerinde çalışırken** ben çevreyi inceledim.(16/18); **Bu yüzden daha fazla oyalanmayıp** sokağa bakan pencereden etrafı seyre başladım.(16/19); İri ela gözlerinde hülya, **yerini muzip bir neş'eye bırakarak** kaybolurdu.(17/30); **Ben yanağında o canım göğüsün sıcaklığı oturur kalırken**, o, ahenkli sesiyle hoş bir şarkı tuttururdu.(18/2); Büyükler **acele etmeden abdestlerini tazeleyerek**, küçüklerse **oyundan kızıymış vücutlarına değen soğuk kuyu suyuyla titreyerek ellerini, yüzlerini, yol yol kirlenmiş ayaklarını ta dizlerinin çok üstüne kadar yıkayarak** hazırlanırdı.(20/8); **Ondan uzaklaştıkça** düşüncem dışarı yaklaşır, hayalim boyumun ancak yetiştiği ağır sürgüyü çeker, beni serin sokağa çıkarır ve türbeye doğru götürürdü.(21/9); Ben **hala oyun oynadığımı zannederken** bir an gözlerimi açar, babamın uyuya kaldığım minderden beni kaldırdığımı, yatağıma götürdüğünü görürdüm.(21/20); **O konuşurken** benim anlayışsızlığımın ve onun zekâsının tabî olduğunu düşünüyordum.(24/24); **Makineyi arkadaşımın açıklamalarıyla iyice tanıdıkça** içimdeki şüpheden kurtuluyordum.(24/27); İnsanlar bu makineye sahip oldukları zaman **yüzlerinde o çirkin gülümseme olmaksızın** mutlu olacaklardı.(24/29); O, **bana makineyi anlatırken** bir yandan da bir kareli kâğıt üzerine çiziyordu.(25/3); Öyleyse **ne yapıp edip** büyük bir parça ipek bez ve türlü renkli ibrişimler almalı(26/3); Planı **bir ipekli üzerine güzelce işleyerek** hükümete böylece göndermeliydi.(26/4); İşe, **onu ölmüş babası üzerine yemin ettirerek** başlayacaktık.(26/22); **Zaman ilerledikçe plân rengârenk ibrişimlerle ipek üzerinde çarklar, miller, vidalar olarak** belirdi.(27/29); Ertesi sabah onu **güzelce paketleyip** üçümüz birlikte posta haneye götürdük.(28/8); O avuç dolusu para verdiğimiz, göz nuru döküp ortaya çıkardığımız bu canım plânı, tanımadığımız bir adamın eline **içimiz sızlayarak** teslim ettik.(28/10); Ancak memur **paketin**

gideceği yeri öğrenince pek huysuzlandı.(28/14); Çoğu böyle bir paketin devleti memnun edeceğini söyleyip bizden yana çıktılar.(28/23); Nihayet adam bu hücumlara dayanamayıp türlü nazla paketi çarpık çurpuk bağlayıp kabul etti.(28/25); Memuru kastederek: "Benim gözüm o herifi hiç tutmadı" dedim.(29/4); Bilmiyorum anlamımda ellerimi yana açarak çaresizliğimi belirttim.(30/12); İnsan onun yüzüne, gözlerine dikkatle bakınca sanırdı.(32/13); Ama oradan söz ederken sende sevgi kadar, hatta daha fazla, kuşku buluyorum.(33/3); Sen keyfince yaşarken ben nöbet kulübesini hiç, bir an bile boş bırakmadım.(34/1); Sen sokağımızdan ayrılıp değişmenin kucağına düştün çünkü.(34/17); Savaş başladığında büyüklerimiz kuşkuyla irkildiler.(34/25); Soruma hemen cevap vermek yerine izin isteyerek yatağına sırt üstü uzandı.(36/3); Doktor bembeyaz pırlıtlı dişlerini göstererek güldü.(37/3); Zaman zaman bir noktaya gözünü bu deliğe uydurarak bakardı.(38/9); Derin yüz çizgileri o tahtayla bakarken yumuşar ve anlam kazanırdı.(38/10); Bu olaydan sonra Kaptanın tahtasına tamahım artarken, beri yandan kendi mütevazı ağacımdan bakmakta devam ettim.(39/6); Kimse bu mütevazı görünüşlü hayat içinde böyle bir tahtaya sahip olmadan bu ihtişamı kolaylıkla keşfedemezdi.(39/14); İmkân buldukça gözden uzaklara gittim ve insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca baktım.(39/18); Kendi kendime diyordum ki; kişiler, eğer gözlemlerini ihmal etmeyip yazmış olsalardı insanlık bulunduğu mevkiin pek üstlerine çıkardı.(39/25); Bir gün bütün cesaretimi toplayıp Kaptan'a danışmaya karar verdim.(40/5); Arkadaşım anlattıklarının heyecanıyla doğrulmuşken tekrar halsiz uzandı.(41/13); Ellerini dizlerine hafifçe vurarak doğruldu.(41/18); Sokağımız, o eski zaman güzeli, beni kendisine yakın buldukça peçesini hafifçe sıyrıyordu.(42/13); Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar bu halleriyle her ne kadar Gülüm'ünkülere benzemiyorlarsa da yine de insanın dikkatini durdurup onu hatırlatıyorlardı.(42/19); Sokağımızda alışlageldiği gibi Gülüm'den sanki hiç ölmemişçesine bahsettik.(42/23); Kızının ismi geçtikçe, "Şimdi gitti. Neredeyse gelir" anlamlı bir çene işaretiyle "Orada" diyordu.(42/31); Bir gün onunla uzunca oturduk.(43/1); Tehlikeyi kan tükürmeye başladığında hissettim.(43/3); İşte bu yüzden yeniye bakınca yavrumun öldüğüne zaman zaman seviniyorum.(43/20); Yeldirmemi kapıp soluğu sizin evde aldım.(43/23); Sözü uzatmadan "Onu gördüm komşu" dedi.(44/21); Yanımda kumandanı olduğu halde benimle pek isteyerek konuşmadı.(44/22); O, bardağı ikinci defa doldurmak için

çıkıldığında odaya yeniden baktım.(45/14); **İkinci bardak ıhlamuru içerken** sözü cinayete getirdim.(45/20); **Bir değişme olmadığını görünce** rahatladı.(45/23); Kişilerin birbirlerine güveni **pek çok şeyi beraberinde sürükleyerek** kaybolmuştu.(46/11); O gün karakola **gün batarken** dönebildim.(46/24); **Ben günlük işlerimi düzenlerken** telefon tekrar çaldı.(46/27); **Geleceğimi vaad ederek** telefonu kapattım.(46/1); Bir süre **olduğum yerde kalarak** onu tetkik ettim.(47/9); **Bana yürüyüp elimi sevinçle sıktı.**(47/15); **Gülüm'ün ölümünde ben amcamın yanına gideli** tam üç ay olmuştu.(48/1); Bana **kaşlarını hafifçe çatarak** baktı.(48/16); **O, getirdiğim öteberiden bir kaç lokma alırken** sustuk.(48/29); **Daha ilk melodiler çıkar çıkmaz** arkadaşım yemeğini bıraktı, bana kulak verdi.(49/4); **Bedeni takatten düştükçe,** ruhu tam bir olgunluğa erişiyordu.(50/18); **Omzundan tutarak yatağına götürüp** yatırdım.(51/2); **Yıkanmaktan kıpkırmızı kesilmiş ellerine bakarken** besbelli onları suçluyordu.(52/3); **Vücudu zayıfladıkça** ruhu genişliyor, yüceliyor, gülümsüyordu.(53/4); **Odada gidip geldikçe,** dizinin üzerinde daha açık renk gözüken cildi, bu kıyafetin düzenlenmesinde bir maksadın var olduğunu insana söylüyordu.(54/7); **Arkadaşım bir kadın önünde soyunma tereddüdüyle oyalanırken,** hasta bakıcı seğirtti, onu ayıplayan bir tavırla pijamasını çekti, elindeki alkollü pamukla kaba etindeki bir noktayı hoyratça sildi.(54/17); **İğne yapıldıktan sonra, o telâşla örtünmeye çalışırken,** kadın sigaradan tarazlanmış sesiyle güldü.(54/20); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana baktı, sonra **kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak** çıktı.(54/25); **Otomobilime yürürken** düşündüklerim titretti beni.(55/30); O **kendi lisamını konuşurken** hatalar yapan bir insan, bense üç dilde okuyup yazan bir entelektüeldim.(58/7); Öyle olduğu halde **sokağı adım adım savunarak** geri çekildiler.(58/28); Her halleri ve tutumlarıyla **üstlerindeki kaba güçten fırsat buldukça** bize hak veriyorlardı.(59/20); **Devlet örtülerinden sıyrılmalarını isteyince** bu yüzden tereddüt etmediler.(59/22); Bu insan ürünü, sanki **gözle görülmez kuvvetler tarafından alınıp** asıl hedefinden saptırılıyor, bir başka yöne götürülüyor.(60/23); Benim neslim yaşı gereği artık **toplam çizgisini çekip,** kâr zarar hesabını yapmak durumunda.(60/26); **Beni göremeyeceği bir noktaya saklanıp** seyre hazırlandım.(62/15); Onu, dönüş ve yeni hayatına hazırlamak **bir tabib olarak** görevimdir.(64/6); O, meselâ altını, **satın alma gücünden çok, içinde atomların Yaradan aşkıyla raksettiği canlı bir varlık olarak** görüyor.(64/25); **Biz girmek üzereyken,** dün rastladığım hemşire kalçalarında aynı ahenkli çalkalanışla dışarı

çıktı.(65/9); **Doktoru görünce** kadının gözleri bir başka ışıkla yandı.(65/11); **Mevsim geldikçe** bakımsızlığına rağmen iri taneli güzel üzümler verdi.(66/6); **Tek olarak** fedakârdı, iyi niyetliydi.(66/27); Elde ettiği meyva **tabî olarak** acıydı.(66/29); **Bu tadda üzüm yetiştirdikçe** sandı ki suç bizde ve bizim temsil ettiğimiz fikirdedir.(66/30); Uzun süre **önüne bakarak** sustu, sonra anlayışla gülümsedi.(67/10); O **içinin bütün samimiyetiyle farkına varmaksızın ONLAR'ın fikirlerini kendi fikri olarak** savunmaktadır.(69/16); Bugünün ses dalgalarını, elektronik mikroskobu bulan, ses duvarını delip geçen insan zekâsı bir gün elbet şeytanı da **tesbit edip** ortaya koyacaktır.(69/24); **Yerine otururken** "size ONLAR'la ilgili bir hikâye anlatmak isterim" dedi.(69/2); Olay **bu gün olmuşçasına** gözlerimde hâlâ canlı.(70/15); **İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz**, hemen yaşamaya başlar ve çevreye etki eder.(73/15); Söz **dönüp dolaşp** nazara geldi.(73/28); Benim için bu o kadar imkânsızdı ki, **tereddüt etmeden** 'Evet' dedim.(74/2); **Balon çocuğun elindeyken** en azından onu görebiliyordum.(74/27); Aceleyle yola çıktım, daha **ikinci ezanı okunmadan** oradaydım.(75/5); **Siz konuşurken** hayalî ellerin ruhumun ve bedenimin bir noktasında bir ur kabarıklığı aradığımı görüyorum.(76/25); **Hiç vakit geçirmeden** yeniden kaatilin peşine düşmek zorundaydım.(78/22); **Çıkmak üzereyken** bodrum tarafından iki göz parladı.(79/6); **Cebimdeki feneri yakarak** o tarafı tuttum.(79/8); **Onun aılıktan bu hale gelmiş olacağını düşünüp** bakkaldan bir şeyler aldım.(79/11); **Bakışlarını bir an bile üzerimden ayırmadan** beni süzüyordu.(79/14); Önce **tüylerini dikip** tısladı.(79/16); **Evden çıktığımda** Gülüm'ün annesi bir el işaretiyle beni çağırıldı.(80/1); **Öldürüleni kastederek** "Yıllardır komşumdu." dedi.(80/14); **Son olarak** komşumun öldürüldüğü gün gördüm kendisini.(80/23); **Kitabını kapayp** benimle konuşmaya koyuldu.(80/8); **Konuyu cinayete çevirip**, sokakta söylenenleri öğrenmeye çalıştım.(82/16); Gerçekten **daha bir saat geçmeden** ayak seslerini merdivenlerde duyduk.(83/20); Neden sonra **Ağır ağır ona ilerlerken** kesin bir sesle "Direme ve teslim ol" dedim.(84/7); Seni **annenin kaatili olarak** tevkif ediyorum.(84/8); **Yürüyebilir hale gelir gelmez bütün itirazlara aldırmadan** hastaneden ayrıldım.(85/15); Doktor **kaşlarını çatarak** "Henüz kalkmamalıydınız" dedi.(85/22); **Gülümseyerek** "İşte bunu yapamayacaksınız doktor bey" dedi arkadaşım.(86/1); **Kolumdan tutarak** beni oturmaya zorladı.(86/6); Kâtip **mektubu yazarken** mürekkebe konan bir sineğe eliyle vurur ve onun bir ayağını koparır.(86/26); Olayı onlara **hiç bir şey gizlemeksizin** anlattım.(87/18); Bilhassa **çalınan paketten bahsederken** arkadaşşıma

dikkat ettim.(87/18); Sen de biz de **erkek olarak** sözümüzü tutmalıyız.(89/14); **Kuvvetli bir patlamadan sonra tekrar baktığımızda** köpek tembel bir hareketle esniyordu.(89/20);**Bir an yaşadığım bu çocukluk anısıyla gözlerim yaşlı o olayı kastederek** "Demek yine erkekliğimizi ispat edeceğiz" dedim.(89/28); O gece **geç vakte kadar oturup** durumu yeniden gözden geçirdik.(90/10); **Ses çıkarmamağa çalışarak** onun odasına yürüdüm.(90/29); **Arabayı ana caddede bırakıp** sokağa yürüyerek gittim.(91/4); Gün ışığı oradan da gölge evhamları **beraberinde sürükleyip** götürmüş ve kabir güleç yüzlü bir dede görünüşünde yaşamaya katılmıştı.(91/13); Ortam **elinden geldiğince** kişiyi iterdi bu noktaya.(92/6); Küçüklüğümde **kabre baktıkça güleç yüzlü bir dede olarak** düşünürdüm evliyayı.(92/13); Çünkü o **ömrü boyunca** isteklerden geçmiş, herkese yardımcı olmuş bir insandı.(92/19); Günlerden bir gün, yaşı gayrı pek ilerlemiş olan eskici dede son bir gayretle hac parasını biriktirmiş; **yola çıkmak üzereyken** bir kadın kapısını çalmış, üstü başı perişan, kucağındaki çocuk aılıktan bir deri bir kemikmiş.(92/23); Çileli ömrü **o gözyaşlarıyla yıkanıp** onu pir-i pak etmiş.(93/6); Öldüğünde onu **bir hasıra sararak** gömmüşler türbeye.(93/8); Çocukluk safiyetimle yaptığım dualara benzemese de **onun kabrine bir fatiha göndermeden** geçmedim.(93/12); **Yurdumuzda ancak on dokuzuncu yüzyıl başlarında ışıklarını yaymaya başlayan Avrupa medeniyeti, bünyemizde türlü zorluklarla karşılaşırken,** imparatorluğun köhne yapısı çatırdıyordu.(94/20); **Söze başlarken** "İnsanlar garip yaratıklar" dedim.(94/30); **Davranışlarının bir vatan hainliği olduğunu düşünmeden** direnişe geçtiler.(95/1); **Bu fikirden hareket edilerek** zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından seçildi ve açılığa mahkûm edildi.(95/14); **Bütün bunlar olurken, onlar rönesans temelleri üzerinde yükselirken, büyük Fransız ihtilaliyle geriye zincirlerken** biz ne yaptık?(97/12); **O ülkelerde bütün insan güçleri bu kutlu maksat için seferber edilmişken, ailenin her ferdi görev almışken** bizim kadınıımız kenarda bırakıldı.(97/15); Böyle bir düzen **Avrupa açısından bakınca** ne ifade ederdi?(97/18); **Aynı açıdan bakınca,** babanızın mağara hayatı yaşayan bir klan başkanından farkı neydi?(97/19); O karanlıkların adamlarıyla, **gerçek pırıl pırıl gözlerimin önünderken** konuşamaz, kulak veremezdim onlara.(97/31); **Yetişkin bir genç kız olunca** büyüklerim onu evlendirmek için çok çaba harcadılar.(99/25); Bu yüzden **ister istemez** bazı insanlarla konuşuyorum.(98/28); Benzemiyordu çünkü o günlerde ona **uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak** baktım.(100/14); **Elimde**

olmadan onun etiyle ilgili hayaller kuruyor, kendimi türlü düşüncelere bırakıyordum.(100/16); **Bana derin derin bakarak** oturdu.(101/11); Bu olay **tazeliğinden hiç bir şey kaybetmeksizin** nesilden nesile anlatılmış.(102/20); **Asarken** de şöyle söyledi.(103/16); O şeyler oldu sanırım, **Çünkü şu birkaç gündür bana insan ve kadın olarak** bakıyor, beni istiyorsunuz.(104/2); Sonunda **dayanamayıp**, gittim kapısını çaldım.(104/11); **Divana bakıp** "Yok" dedi.(105/13); O gece ifritin kılından, ömrünce özlediği en önemli şeyi, cildinin beyazlaşmasını istiyecek ve benim karşıma **bir beyaz kadın olarak** çıkacaktı.(105/27); Durdum, **gözlerinin ta içine bakarak** "Bunu sizin için mi istiyordu?" dedim.(106/1); **Girer girmez** onu gördüm.(104/13); **Hüviyetimi gösterip** kendisiyle konuşmak istediğimi söyledim.(106/24); **Onlara baktıkça** garip bir şekilde suçlu hissedersiniz kendinizi.(107/18); İçinize, **elinizde olmadan** kaygı düşer.(107/19); **Bunu duyunca** cinler toplanır insanın başına.(107/27); **Sizi görünce** gönlüm aydınlanıyor, siz bu sokaktaki hanımlara güzel bir numunesiniz der.(108/3); **Benim gibi** komşu teyze de hoşlanırdı konaktaki beyden.(108/7); **Gözünü kaldırıp** insanın yüzüne bile bakmaz.(108/24); Çünkü onu konağa **girip çıkarken** görürdüm.(108/27); **Onu dinlerken** bir yandan hissettirmeden arkadaşımı gözlüyordum. (109/19); **Soru böyle sorulunca**, insana durum komik görünüyor ve siz haklıymış siniz gibi geliyor.(111/2); **Omuzlarımı kaldırarak** arkadaşım, "İdealistlikten ne murat ettiğinizi bilmiyorum" diye cevap verdi.(111/21); **Ellerinde olmadan** birbirlerine hafifçe sinirlendiklerini görüyordum.(112/18); Ben olaya **bir Devlet temsilcisi olarak** katılıyorum.(113/2); Ben de, karşı taraf da **sizce bilinmeyen bu kuvvetlerden yararlanarak** çarpışacağız.(113/7); Ben **cinler derken** Cinler demek istedim.(113/27); Onlar **daha insanlar yokken** yer yüzünde vardılar, halen varlar ve var olmakta devam edecekler.(113/30); **Çaylarımızı içerken** uzun süre konuşmadık.(114/17); Yardımcımın hattın öbür ucunda ne hâle geldiğini **bakmadan** görebiliyordum.(114/27); Hele **diğer ülkelerle yakınlaşmamız arttıkça**, hergün bunun değişik şekillerine şahit oluyoruz.(115/11); **Arkadaşınızda ve sizde gördüğüm davranışlara bakarak** sizi kolaylıkla bir kategoriye sokarım.(115/12); **Silâhu belindeyken** insan kendini daha rahat hisseder.(115/25); **Ona dolu bir 7,65 uzatırken** "Kendinizi silâhla neden daha rahat hissettiğinizi söyleyebilir misiniz?" diye sordum.(115/27); **İncelemem bittiğinde** gün ağarmak üzereydi.(118/28); **Yüzüne bakar bakmaz** onun gündüz de uyumamış olduğunu gördüm.(119/18); Konu **ancak kahvelerimizi içerken** açıldı.(119/26); **Bir tıp adamı olarak** bana

hangi organımızı bütün fonksiyonları ile tanıdığınızı söyleyebilirsiniz?(122/1); **Ceketimi giyerken** doktora "Dikkatli olunuz" dedim.(123/11); **Arkadaşımın annesinden başlayarak** çalışmalarımı elimden geldiği kadar açıkça izah ettim.(123/23); **Ağır bir cevap vermek üzereyken** gözlerim Emniyet Müdürünün gözleriyle karşılaştı.(124/2); Bu onbeş gün içinde **ne yapıp yapıp** bu işi sonuçlandırın.(124/19); **Daire kapısını açmak için elimi uzatır uzatmaz** kapı kendiliğinden açıldı.(124/29); **Kapıyı kapayıp** bir koltuğa attım kendimi.(125/5); **Beni tam yakalamak üzerelerken** uyandım.(125/13); **Daha gözlerimi açar açmaz** zihnim kaldığı yerden konuyu yeniden ele aldı.(125/15); **Sormama fırsat bırakmadan**, bugün aldığı bir emirle evin dışında beklemesi gerektiğini, bu yüzden dükkânda oturduğunu söyledi.(126/5); **Nöbetçiyi taşlıkta bırakarak** Küçük beyin odasına çıktım, **bir koltuk çekip** oturdum.(126/8); **Bu fikirden hareket ederek** binayı bölümlere ayırdım ve saatler boyu aradım.(126/16); **Biraz daha yakından bakınca** durumu kavradım.(126/28); Bu bir kapaktı ve sonradan sökülen bileziğin yerine **belli etmeden** konulmuştu.(126/28); **Kapağı açarak** el fenerimi dibe tuttum.(127/8); **Silâhımı sol elime aktararak** koştum, bağlarını söktüm ve onu zemine uzattım.(127/30); **Tabancamı belime sokup** masaj yapmaya başladım.(128/5); **Bir sigara yakarak** ağzına tutuşturdum.(128/7); **Yere, yanına oturup**, "bana olanları anlatınız" dedim.(128/11); Kendi kendime uyudum dedim ve şuur altımın verdiği bu yargıyı **bir diyalog olarak** duydum ve o anda şüphe ettim sizden.(128/28); Binaya **arka duvarı aşarak** girdim.(129/5); **Taşlığa girdiğimde** birden hücumu uğradım.(129/7); **Elimden geldiğince** çalışıyorum.(130/11); **Bu gecedan başlayarak** onu işkencelerle günlerce huzurunuzda inleteceğim.(130/13); **Devletler birbirlerini yok edecek türlü kötülüklerle uğraşırken**, kişiler elde ettikleriyle yetinmemeliler, doymamalılar, kanmamalılar.(130/22); **Heykelin konuşması bitince** adam saygıyla çekildi.(131/7); **Tam inmek üzereyken** günlerdir aradığım şeyin nerede olabileceğini birden kavradım.(131/23); **Duraksamadan bıçağımı daldırıp onu yerinden çıkarmağa çalışırken** sanki bina sarsıldı.(131/29); **İfritin kılıcı elime alır almaz** içime türlü düşünceler akın etti.(131/31); Güzel başımı **gururla** kaldırdı.(133/1); **Sonunu düşünmeden** hiçbir işe girişmedim.(133/2); **Herkes senin düşmanınken**, ben dostundum.(134/27); **Adamın bu sözleri bitir bitmez**, heykel hafif bir gülüşle sallandı.(134/30); Kötülüğün en akla gelmezini istedi benden, **bir an bile duraksamadan** yerine getirdim bu buyrukları.(135/23); **Sigaramızı içerken** sustuk.(136/8); **Üzüntüden titreyen sesini**

zorla sertleştirmeye çalışarak “Sizi bu kanunsuz davranışınızdan ötürü tevkif ediyorum komiser bey” dedi.(137/9); **Ona rastladığımda** sanırım kendini pek yalnız hissetmekteydi ve konuşmak ihtiyacı ile kıvranıyordu.(139/9); **Evin damına tırmanmış asmalar alaca karanlığa gömülürken** konuşmasını ezan sesiyle kesti.(139/19); **Tam ayrılmak üzereyken** karşı evden bir hanım çıktı.(140/10); **Çenesiyle** ilerdeki mezarlığı gösterdi.(140/13); Davranışından ötürü komiser vazifesinden uzaklaştırılmış, kaatil **sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken** vurulmuş, katilin kardeşiyse bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş ve orada bir tutuklu tarafından öldürülmüştü.(140/18); **Mahkûmun resmini görür görmez** bir üzüntü kapladı.(140/26); Kaatili **müebbet hapse mahkûm ederek**, bir diğer şehirdeki şartları daha ağır bir hapisaneyeye göndermişlerdi.(141/5); **Onu yakından tanıyanları tek tek çağırarak** benimle tanıştırdı.(141/11); **Onlardan daha fazla bir şey öğrenemeyeceğimi anlayınca** ellerine birer paket sigara tutuşturarak hücrelerine gönderdim.(141/21); Onlardan daha fazla bir şey öğrenemeyeceğimi anlayınca **ellerine birer paket sigara tutuşturarak** hücrelerine gönderdim.(141/21); **Yolda giderken** bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp karakola götürmüşler ve gerçekten çanta üzerinde çıkmış.(142/22); Hapishanenin günlük hayatı bile **onun tahammül edemeyeceği kadar pisliklerle** doluydu.(142/31); **Bütün nüfuzumu kullanıp** orada iyi bakılmasını sağladım.(143/9); Ama alınından ter akıtan ızdırabına rağmen **gık demeden** dayanıyordu.(143/20); **Onun sabah namazı kılmak için abdest almaya kalktığında** ben kararımı verdim.(143/24); **O namaza durduğunda** ranzadan yavaşça kaydım, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini kavradım ve **dua için ellerini kaldırdığında** vurdum onu.(143/27); **O seccade üzerinde acılarından kurtulmuş yatarken** benim de içim dağları alacak kadar genişledi sanki.(143/31); **Bir defa da karımı öldürdüklerinde** ağlamıştım.(144/3); **Tam çıkmak üzereyken** durdu.(144/8); **Koynundan naylon torbaya sarılmış ince bir defter çıkarıp** bana fırlattı.(144/13); Müdür **bir kelime bile söylemeden** kâğıtları ona uzattı.(144/24); **Adama vaat ettiğim parayı verip** ayrıldım.(146/20); **Nasıl yapsam da sözü hikâyeye getirsem diye düşünürken**, Komiser, “Zihninin neyle meşgul kuzum sizin?” diye sordu.(147/17); **Kendimi hemen toplayıp** “Hikâyenin sonunu” dedim.(147/20); **Onları düzgün bir demet halinde bana uzatırken** “Söyleyebileceğim baka bir şey yok.” dedi.(148/21); Beni **kolumdan tutup** odasına götürdü.(1419/4); **Olaya onun bulunduğu noktadan bakınca** olanlar basit birer teferruat.(149/19); Bunu **gün geçtikçe** daha iyi anlıyorum.(149/20); **Öz**

olarak insandan ayrı yapıdaydılar.(150/7); Yaradan, **sayısı belirsiz elçiler göndererek** insanı uyarmaya çalıştı.(150/27); Doktor durdu, **bana da ikram ederek** bir sigara yaktı.(153/10); **O,bu fikirden hareket ederek** şöyle düşünüyordu.(153/12); İnaniyordu ki; **kavga yüzyıllar önce bu sokakta başladığında** sokağı savunan uzak dedeler vardı.(154/2)

E.7) Edat grubu olan zarf tamlayıcıları

Edat grupları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

Eğer **otuz yıl önce** olsaydı bu olay.(5/5); Çünkü, **otuz yıl önce ONLAR** vardı.(6/7); **Topacım, uçurtmam gibi, bütün hatıralarım gibi** şüphesiz vardı.(6/9); ONLAR'ın varlıkları **bütün bu saydığım ve çocukluğumu yapan gerçek renkler gibi** inkar edilemezdi.(5/10); O zamanlar ONLAR'ın varlıkları **o kadar** kesindi.(5/12); Ben de aynı ses tonuyla ona “**bunu ONLAR mı yaptılar?**” diye sorardım.(5/12); ONLAR'ın var olabilecekleri, **otuz ayrı yerde geçirilmiş yıldan sonra, otuz tahsil ve tecrübe yılından sonra** akla gelmemeliydi bile.(6/1); **Bütün aramalara rağmen** polis deyimiyle Âlât-ı cariha yazık ki bulunamamıştı.(6/9); **Her vuruştan sonra** o şey etten çıkarılmadan et içinde burulmuş.(6/11); Mantığında gözlerini cinnet fikrine dikmişken, hissim **içinde bulunduğumuz karakol odasının soğuk, hayale yer vermeyen varlığına rağmen** “Buna ancak ONLAR yapabilir” diyordu.(6/13); Sokağımızda arkadaşımın annesine gösterilen ilgi **bir sadaka kadar** ağırdı.(7/17); Onun evi, **hepimiz için** sınırlar, akıl edilmesi zor fikirler ve sınırları belirsiz bir dünya demekti. (7/20); **Nice yıllar sonra bile** hiçbir marmelâtta o lezzeti bulamadığım bir gerçektir.(7/29); Ama **arkadaşımınkine annesi kimsenin bilmediği efsunlar okuduğu için** onunki düşman karşısında on arşın uzayabilirdi.(8/1); **Ona sahip olabilmek için** bütün çocuklar neler feda etmezdi ki.(8/7); **ONLAR'ın yanbaşıımızda olduğunu bildiği halde** sesinde cesur bir umursamazlık vardı.(9/14); Çünkü o bu yapıyla gözüme **masallardaki on başlı ejder gibi** gözüküyordu.(9/31); **Onun katledilişinde hazır bulunmadığım için** göremedim.(10/3); Ama olay **tahmin ettiğim gibi** seyretti.(10/4); **Bu sözlerden sonra** oturduğu iskemleye daha rahat yaslandı.(10/8); **Bunun için** bizden, biz polislerden kendisine, başka bir şey düşünmeksizin inanmamızı bekliyordu.(10/12); Bizim böyle davranacağımızdan **o kadar** emin ki, hemen gitmek istediğini söyledi.(10/14); Veya acaba **bu gece için** ağabeyinde mi kalsaydı?(10/19); Bunu, **sırrı öğrendiği günden mezara kadar** gurur ve zilletle taşıyacaktı.(10/29); O gece onunla **geç vakitlere kadar** oturduk.(11/3); **Hiçbir şey değişmemiş olmalıydı diye** düşünüyordum.(12/17); Yaradılışın ve

yaradılışının sırrı **bu kadar** mahdut olabilir miydi?(12/12); Sahibi kısaca **Paşazade diye** diye anılırdı.(13/3); Ama bana **eskisi kadar yeşil değillermiş gibi** geldi.(13/27); Onun için geride, **onun için** susmuş önlerine bakıyorlardı.(14/19); **O güne kadar** bu taşlar, bu yollar, bu binalar, bu insanlar geniş ve sağlam ayakkabılar içinde yere sağlam basan adımların seyircisi olmuştu.(14/27); Onlar da **diğerleri gibi** güldüler ama, içlerinde bir şey kıpırdadı ve gerindi.(15/14); Her şey **olduğu gibi** duruyordu.(16/11); Her ikisi de bu evde, bu cesetten başka ONLAR'ın da var olduğunu ve **bu cinayetın ONLAR'ın eliyle meydana geldiğine inandıkları halde** umursamamışlardı bile.(16/14); O **otuz yıl önce** bir kadındı, iki yanağı gamzelerle süslü kanlı canlı bir kadın.(17/4); Ben küçük muhabbet dilencisi, bu öpücüklerle mest "**Haydi artık git**" diyene kadar onu hayran seyreder, seyrederdim.(19/7); Sanki; yoğurtçu, leblebici, kos helvacı ve aşureci karanlığı birer ucundan tutar, **bir örtü gibi** geceyi çeker getirirlerdi.(19/19); Sonra, **daha sonra** tüllemiş karanlıkta Mülazım yokuş başında seçilirdi.(19/25); **Pırl pırl parlatılmış körüklü çizmelerinden külot pantolonuna göğsünü çapraz kesip palaskayla birleşen kayışına, sağ tarafında asılı tabancasına kadar** noksansız.(19/26); Bunu **huşu ve kıskançlıkla** söylerdim.(19/30); **Otuz yıl önce** zaman kesin sınırlarla ayrılırdı.(20/4); Böylece sanki **ondan uzaklaşır gibi** olurdu.(21/8); **Dinleye geldiğim hikayelerde olduğu gibi** evliyanın yatsı abdesti için kollarını sıvamakta olduğunu görürdüm.(21/12); Gözlerimi **acıyana kadar** sıkıca kapardım.(21/18); Düşüncelerimin bu noktasında doktor "**acayip**" diye mırıldandı.(21/23); Bakışlarımdaki soru **konusması için** yetti.(21/25); "**Ne demek istediniz?**" diye sordum.(21/29); Hepsi beraberce gittikten sonra yaşlı ölünün yüz çizgilerini yakından **bir daha** inceledim.(22/2); **Tekmeleyerek kovmak için** üstüne yürüdüm.(22/12); **Odadaki eşyaları yeniden gözden geçirdikten sonra**, dolapları, yükü araştırdım.(22/17); **Türlü neden ve rastlantı ile** bir araya gelmişti bütün bunlar.(22/22); **Bu gece sabaha kadar** bir makine üzerinde düşündüm çünkü.(23/18); **Göze hoş gelmeyen hemen her şey için** çamaşırcının kızının gülüşü örnek gösterilirdi.(24/3); **Arkadaşım itirazlarımı sükûnetle dinledikten sonra** onun makinesinin benim bildiğimden başka olduğunu anladım.(24/7); Arkadaşım **makineyi bana anlatabilmek için** pek çok çaba gösterdi.(24/23); **Makine çalışmaya başladıktan sonra** belki biz büyüyecek, askere gidecek, evlenecek, çoluk çocuk sahibi olacaktık da o çalışmaktan bıkip usanmayacaktı.(25/9); Gelip geçen görür "**Bunu kim icat etti?**" diye sorardı.(25/15); **Gazi Paşa'ya "güzel olmuş"**

dedirtmek için bir başka şekil bulmalıydı.(26/2); Şeytan o üç ay boyu bize **biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için** helvacı kılığına girdi, gözüktü, macuncu kılığına girdi, gözüktü ama çelemedi zihnimizi.(26/9); Bu **bir çocuğun iki avucunu dolduracak kadar** çok bir paraydı.(26/16); **Otuz yıl önce** boydan boya sokak bir tek ev, yetişkin kız herkesin ablası, kadın, herkesin teyzesi ve çocuk, bütün sokağındı.(27/4); Bu duyguydu ki **sokağın savunulması için** bir başka güç gerektirmezdi.(27/10); **Bir yaz güneşini kapayan bulutlar gibi** kuşku, Gülüm'ün güzel yüzünden sıyrıldı.(27/15); Ellerimiz bu süre içinde **hiç bir zaman olmadığı kadar** temizdi.(27/21); Onlar **ne yaptığımızı öğrenebilmek için** her türlü fedakârlığı yapmaya hazırıldı.(27/27); Yorgun gözlerimizde renkler uçuşmaya başladığı bir gün, **her şey gibi** nihayet plân da bitti.(27/30); Gülüm **yanaklarını dalga dalga kırmızıya boyayan utangaçlığına rağmen** soruları doğrusu pek güzel cevaplandırdı.(28/16); Arkadaşım ağlamaklı bir sesle ilk defa "**Gitti**" diye konuştu.(28/28); **Plânı ve onu devlete götürmeleri için para verdiğimiz halde** adam neden bu işe bir türlü yanaşmıyordu?(28/19); **Bildiğim halde "Kimsiniz?" diye** sordum.(29/12); ONLAR **yaşadığım yüzyılın kesin inkârına rağmen** vardılar işte.(29/15); **Şu kadar** söyleyebilirim, o gerçekten insandır.(29/23); Biz de bir adamı **bunun için** kullandık.(29/28); **Tam bir şeytan gibi** benden hayır dememi bekliyordu.(30/27); "**Onu kurtaracak mısınız?" diye** sordu.(31/14); Birkaç nezaket cümlesinden sonra "**Sokak nasıl?" diye** sordu.(32/1); **Sabırsız diye** düşünmemi istemiyor gibiydi.(32/2); **Onun yaşadığı şartları iyi bildiğim için** bunu yadırgamadım.(31/22); **Birkaç nezaket cümlesinden sonra** "Sokak nasıl?" diye sordu.(32/1); Sanki **uzun gün boyu yalnız özlemenin derin zevkini hissetmek için** dükkânının kepenklerini açmış, her teşpih tanesine sabırla şekil vermiştir.(32/14); **Oraya akın akın gelmemek için** anlamıyorum.(32/23); Ama oradan söz ederken sende **sevgi kadar, hatta daha fazla,** kuşku buluyorum.(33/3); **Uzun yıllar sonra** dün ilk defa gittim sokağımıza.(33/4); Ben **senden ayrıldığımdan beri** hep sustum.(33/16); **Senin düşünemeyeceğin kadar** yalnızdım ben.(33/22); Eğer ölüm olayı olmamış olsaydı **bir süre daha** göğüs gerebilirdim.(34/7); Buysa, **üşüme kadar hatta daha fazla** katılma hissi veriyor bana.(34/11); "**Savaş**" diye sordum.(34/13); Uzun ve yüksek topukların kaldırımlarımızda kikirlediği ilk gün, baban **olayı teşbih yapılacak bir gül kökü gibi** nasırlı avuçlarına aldı ve tarttı.(34/27); **Direnenler için** bu durumda hiç de iyi düşünmüyor insan.(35/13); Sana **yalnız yeni olduğu için** bir soyтары elbisesi giydirdiler meselâ?(35/23); "**Gerçi**

yorgunum" diye cevap verdi.(36/5); Arkadaşıma "Nasılsınız?" diye sordu.(37/1); "Her zamanki gibi" diye cevap verdi.(37/3); Hiç birimiz hiç bir zaman bölümünde bir önceki anda olduğumuz gibi olamayız.(37/5); Çocukluğunuz beraber geçtiğine göre bu sizin için de hatıraları yeniden yaşamak olur.(37/13); Size bunları anlatmak benim için de faydalı oluyor.(37/19); Doğrusu ya o tahtaya sahip olmak için neler feda etmezdim ki.(38/11); "Görebildiniz mi?" diye sordu doktor.(38/20); Bir zaman sonra o küçük delikten bir şeyler görmeye başladım.(38/25); Oysa o yaşma kadar ne sağnaklar görmüştüm ben.(38/29); Bu olaydan sonra Kaptanın tahtasına tamahım artarken, beri yandan kendi mütevazı ağacımdan bakmakta devam ettim.(39/6); Bütün duyu organlarımız için aynı şey söylenebilirdi.(39/11); Bu bir seyahatti benim için.(39/20); Onları gönlümce kaydedememek düşünemeyeceğiniz kadar büyük ıstıraptı.(40/2); Cevap vermek yerine bana seyir defterini gösterdi.(40/8); Sadece o deftere sahip olması zengin sergüzeştinin şahidi olduğu zevkli anları hatırlaması için yetiyordu.(40/14); Beyaz sayfalar, türlü zevkleri kendinde toplamış güneş ışığı gibiydi onun için.(40/16); O yüksekliğe erişebilmek için daha uzun yıllar kendimi eğitmem gerekti.(40/18); Uzun düşüncelerden sonra ben bazı işaretler buldum.(40/20); Bunlar belirli bir kesinlikten uzak müphem şeyler ifade ediyordu benim için.(40/21); Her şey için bir kot buldum.(40/23); Böylece benim defterim de bir süre sonra boş sayfalarla dolmaya başladı.(40/25); Her olay akan çağlayandan bir tek dondurulmuş andı ve bunun tespiti hiç de akıp giden hayata göre tabii değildi.(40/26); Güçlü olabildimse, zorluklara dayanabildimse, ömrüm her şeye rağmen mutlu geçtiyse bu, âleme elimdeki tahtanın deliğinden bakmamla mümkün oldu.(41/10); Aslında onun bulunması benim için üstüne düştüğüm kadar önemli değildi.(41/24); Aslında onun bulunması benim için üstüne düştüğüm kadar önemli değildi.(41/24); Delili bulmak için uzattığım zamana, etkisinden kurtulduğum sokağımız mantığını yeniden kavrayabilmem için gerek duyuyordum.(42/4); Geriye dönüş benim için aslında ilerleyiş oluyordu.(42/8); Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar bu halleriyle her ne kadar Gülüm'ünkülere benzemiyorlarsa da yine de insanın dikkatini durdurup onu hatırlatıyorlardı.(42/19); Onunla, geç tanışıklık vermiş olmasına rağmen hızla kaynaştık.(42/22); Sokağımızda alışlageldiği gibi Gülüm'den sanki hiç ölmemişçesine bahsettik.(42/23); Çamurlara bulanmış parmağıyla zaman zaman orayı gösterir; sanki hâlâ yaşıyormuş gibi "Babam" derdi.(42/28); Zavallı yavrum benim, olanların farkına varmamam için elinden ne gelirse yapmıştı.(43/4); Biz kızını, bir gün anne olacak ve hayırlı

evlât yetiştirecek diye düşünürdük.(43/13); Hayretle “**Çamaşırcının kızından mı?**”
diye sordum.(44/8); “**Anlayamadığını biliyorum komşu**” diye cevap verdi.(44/11);
 Rahmetli, eve bir gün **alıştığımızdan çok önce** döndü.(44/18); **Bir süre sonra** annen
 beni çağırdı.(44/19); **Yanımda kumandanı olduğu halde benimle** pek isteyerek
 konuşmadı.(44/22); Bu kadarcık bir haber **durumu anlamam için** bana yetti.(44/24);
 Sonra **kendisiyle alay edip etmediğimi anlamak için** yüzüme baktı.(45/21); İsyarla
 “**yani**” diye soracak oldum.(44/28); Yaşı **senin kadar** genç ama, ahlâkı
dedelerinizinki kadar yüksektir.(45/28); Ayrıca ben, **ne kadar** elinde büyümüş
 olursam olayım yine de güvenemezdi.(46/4); Bu fikir **sokağım için** doğrudu.(46/6);
Bu kadar açıldıktan sonra birden aceleci bir çekimserliğe büründü.(46/17); Yine de
 fırsat bulursam **tekrar gelmem için** ısrar etti.(46/18); **Sokak kapısına kadar**
 selametledi beni.(46/19); Orada **yanında elini öpmek için** durdum.(46/19);
Bulunmamasında yarar olduğu için önem vermedim.(46/26); **Günlük raporumu**
yazdıktan sonra yakın bir lokantada acele bir şeyler atıştırdım.(47/2); Ben **hiçbir**
şeyin farkına varmamış gibi davrandım.(47/13); **Onu daha da neşelendirmek için**
 "Bu gün sokaktaydım" dedim.(47/27); "**Evet.**" diye sözümü kesti.(48/2); Senin için
ne kaygılar çekmiştim.(48/4); Hayat **bizim için** de bu hareketini
 kaybedecek.(48/13); **Bir kıt'a söyledikten sonra** kesti şarkıyı.(49/9); Gerçi
 sokağımızın ağzında ezildi, büzüldü bize **elinden geldiği kadar** uymaya çalıştı ama,
 bizi de kendine uydurdu.(49/10); O varlık, bize **atar damarımız kadar**
 yakın.(49/25); Sanıyorsun ki, her olayı **DEĞİŞİKLİK lobisine göre**
 değerlendirmekteyim.(49/27); **Mevsimine göre** nane, maydanoz, tere otu, yeşil
 soğan, kırmızı turp, kıvırcık salata satardı.(51/14); Ve **bu şeyleri ne yapmalı der**
gibilerden düşünmektedir.(51/20); **Uzun incelemelerden sonra** bu ellerin hiç bir
 şeye yaramayacağına karar vermiş gibi yere doğru atardı.(51/21); Uzun
 incelemelerden sonra **bu ellerin hiç bir şeye yaramayacağına karar vermiş gibi**
 yere doğru atardı.(51/21); Uzun incelemelerden sonra bu ellerin hiç bir şeye
 yaramayacağına karar vermiş gibi **yere doğru** atardı.(51/21); Ben her seferinde bu iri
 ellerin iğreti olduğuna, bu fırlatma sonucu kaldırırma düşeceğine inanır, **onları**
yerden toplamak için hazır beklerdim.(51/23); Gelin **onun için** ölmemişti.(51/3);
Bu büyük kayba çareler bulabilecek kadar güçlü.(52/9); O aradığını **ilerlemiş**
yaşına, sefil kıyafetine, fakirliğine rağmen hâlâ arıyordu.(52/17); **Bu hal**
başladıktan sonra, ne gencecik ayrıldığı hayat ne de Mülâzım için artık hayıf-
 lanmadı.(53/7); Ama şurası bir gerçek ki, bütün bu armağanlar Gülüm'den başkasına

ona olduğu kadar yakışmazdı.(53/27); İnsan bu hayatı tahmin edebiliyor ve özellikle kadının konuşmasını duyduktan sonra sevimli bulmuyordu.(54/14); Bu kalınlaşmış ses arkadaşıma olduğu kadar, evvelce pek el üstünde tutulan bazı değerlere de karşı imiş gibi geldi bana.(54/22); İşini bitirdikten sonra, gördün mü der gibilerden bana baktı, sonra kalçalarını hafif bir salıntıya bırakarak çıktı.(54/25); Odada bıraktığı parfüm kokusunu bir süre daha teneffüs ettik.(54/27); Neden sonra gülümsedi arkadaşım; "Şu anda sen haklısın" dedi.(54/28); Bu gün arkeologların çözemedikleri binlerce sorunun cevabı böyle bir iddia ile hemen olabilir sınırları içine girmiyor muydu?(55/24); Sesinde belli belirsiz bir soğuklukla Geniş misafir odasında ev sahibi bana tekrar "Hoş geldiniz" dedikten sonra, yüzümde bir tanışıklık aradı.(56/23); Acaba daha önce teşerrüf etmiş miydik?(56/26); "Daha önce bir kahve içmek istemez miydiniz efendim?" diye sordu.(57/1); O odadan çıktıktan sonra artık iyice yıpranmış mobilyayı eski tanıdıklar gibi teker teker gözden geçirdim.(57/4); Ancak ev olduğu gibi duruyordu.(57/9); Şu anda yeniden çocuk olmayı ne kadar isterdim.(57/10); "Tesbihçileri sever miydiniz?" diye sordum.(57/24); O ve ben, aslında bu sokak bu insanlar için çırpınıyorduk.(58/1); O ise güçsüzlüğüne rağmen köküne bağlı olmakta direniyordu.(58/15); O, hayatta kalmak ve gelişmek köke sıkıca bağlılıkla mümkündür diye savunuyordu.(58/17); Dilim döndüğü kadar bu davranışlarının sokağa yapılmış bir ihanet olduğunu anlatmaya çalıştım, anlamak istemediler.(58/23); Eğer diğerleri Tesbihci'nin yarı imanına sahip olmuş olsaydılar benim gurubumun başarısı, elinde tuttuğu devlet gücüne rağmen bu kadar büyük olamazdı.(58/30); Gözlerime bu konunun beni ilgilendirip ilgilendirmediğini anlamak için baktı.(60/3); Beni "evet" diye doğruladı.(60/13); Doğuşlarından sonra değişmeye başlıyor, başka çehrelere başka görünürlere bürünüyorlar.(60/22); Konuyu değiştirmek için şöyle söyledim.(61/1); Bu sözleri, söyledikten sonra, adamda belirli bir rahatlama oldu.(61/14); "Söyler misiniz bana" diye sordu.(61/18); "Saat 20 ilâ 20.15 arasında kabul ediyoruz." diye cevap verdim.(61/19); "Tahmin ettiğim gibi" diye mırıldandı.(61/20); "Peki nerdeydi?" diye sordum.(61/23); Zanlı, o vaktin çok öncesinden çok sonralara kadar cinayetin işlendiği yerde değildi.(61/21); Diğerlerinin ölümünden sonra Tesbihçi kadar çetin ikinci bir düşman dikildi karşıma.(61/30); Oysa onun bu münasebetle yok olması, sokağın geleceği bakımından ne kadar iyi olurdu.(62/4); Umduğum gibi olmadı.(62/18); Neden sonra secdeden doğruldu ve evine gitti.(62/25); "Tabî ki hayır" diye cevap

verdi.(62/29); Dıştan bakışta ikisi de, türbe de mescit de **zararsız, kendi halinde gibi** görünüyorlar.(63/9); **Merakımı yenemediğim için içlerinden biriyle** bir gün konuştum.(63/16); Soruma, **yüzüme uzun uzun acıyarak baktıktan sonra** kısa ve küstah bir cevap verdi.(63/17); İşte **birini daha zehirlemişler diye** düşündüm.(63/19); **Küçük beyin imzaladığı ifade ile** hastaneye koştum.(63/25); **Benim için** enteresan bir olay bu Komiser bey.(64/1); Onu **elimden geldiği kadar** konuşturuyorum.(64/15); **Hayret edilecek kadar** zeki ve bozulmamış bir safiyet içinde.(64/16); Şu var ki **aldığı besinin türüne göre** yeni bir yüz kazanır sokak.(64/3); Hiç bir kimsede **bu güne kadar** böyle bir tutkuya rastlamadım.(64/4); Bu arada **giyinmesi bittiği için** beraberce arkadaşımın odasına yürüdük.(65/8); Mevsim geldikçe **bakımsızlığına rağmen** iri taneli güzel üzümler verdi.(66/6); **Kavağın üzerinden o ağırlığı aldığı için** memnundum.(66/12); Bin bir zorlukla tepeye tırmandım ve altın renkli salkımlardan **indirebileceğim kadar** topladım.(66/18); Kavağın köklerinin topladığı özsu **üzüm için** uygun değildi.(66/24); Bu küçük hatırayı **şunun için** anlattım.(66/25); Oysa Avrupa'yı yapan özsu **ne kadar** yabancıydı bize.(67/6); **Sözü değiştirmek için** "Küçük beyin nazarında da siz hemen aynı şekilde suçlanıyorsunuz" dedim.(67/15); "Evet" diye cevap verdi.(67/17); O da **savunduğu fikrin asıl sahipleri gibi** saptırılmış, aldatılmış.(67/23); İlle **ileri ülkeler gibi** olmak ya da olmamak mı?(68/4); "Siz ileri ülkelerin peşlerinden yürüyüp o noktaya erişmemizin aksinin mi doğru olduğunu savunuyorsunuz?" diye sordu.(67/28); "Şu bildiğimiz şeytan mı?" diye alay etti.(68/28); **Bu sözlerden sonra** çocukluk arkadaşım kalktı, bir bardak su doldurdu ve içti.(70/1); **Hepimizi tek tek gözden geçirdikten sonra** durumu kavradı.(70/20); Ancak onlar **konuşma ve hareket yeteneklerini kaybetmedikleri için** durumlarını bilemezler.(70/29); **Bu sözlerden sonra** arkadaşım doktora döndü.(71/6); Bize hurafe de gözükse, **onları reddetmeden, onlarla alay etmeden önce** düşünmemiz gerekiyor.(71/17); Bu arada doktoru **telefon için** çağırdılar.(71/22); O **döndükten sonra** arkadaşşıma "Geçen konuşmamıza dönelim ister misiniz?" dedi.(71/23); "İyi olur" diye cevap verdi.(71/27); Evvelce de belirttiğim gibi **otuz yıl önce** bizim semtlerin çocukları oyuncağını kendisi yapmak zorundaydı.(71/30); Kuzu ise **parası olanlar için** sevilen oyuncaklardan biriydi.(72/1); **Uzun yıllardır ölü gömülmediği için** mezarlık bir bakıma mesire yeri idi.(72/15); **Bütün bunları duyabildiğim, zevkleri ve şekilleri görebildiğim için** içimi derin bir mutluluk sarardı.(72/25); Ben **büyülenmiş gibi** gözlerimi o

kırmızı balondan alamıyordum.(73/10); **Böyle bir düşüncenin çirkin olduğunu bildiğim halde**, elimde olmadan balonun ipinin kopmasını ve kaçmasını diliyordum.(73/11); **Eskiden beri** dikkat etmişimdir.(73/15); Balon olayı son ders olmuştur **benim için**.(73/17); **O günden sonra** hiçbir kötülüğü hayal etmemiş, hiç bir kötü düşünceye kendimi kaptırmamışımdır.(73/18); Önce derin bir hazla içimi dolduran bu olay sonra hiç unutmadığım bir vicdan azabı oldu **benim için**.(73/21); Nazar da **cin gibi, şeytan gibi** zamanımız insanı gözünde çağ dışı bir düşüncedir.(73/24); “**Nasıl?**” diye sordum.(73/30); **Benim için** bu **o kadar** imkânsızdı ki, tereddüt etmeden “Evet” dedim.(74/2); Çocuk **avazı çıktığı kadar** ağlıyor, balonunu istiyordu.(74/22); Büyükler, zavallı büyüklerse **bütün güçlerine rağmen** yeni bir balon vaadinden öte bir şey yapamıyorlardı.(74/23); Tahmin ettiğim gibi **bir kaç dakika sonra** ip kurtuldu ve balon gökyüzünde ufaldı ufaldı, bir nokta oldu ve kayboldu.(74/24); Kuzuma koştum, ona sıkıca sarıldım ve **hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar** da bırakmadım.(74/31); Acaba o da **bir balon gibi** uçuverecek miydi?(75/3); **Bir kırmızı balon gibi** uçup gitmemişti.(75/9); O olayı yıllar yılı **korku ile** hatırladım.(75/13); Doktor **ağızından kaçan söz için** şaşkındı.(75/20); **Durumu kurtarmak için** "Ben balonlara karşı tutumunuzu söylemeye çalıştım." dedi.(75/23); "**Ben de bunu böyle anladım**" diye cevap verdi.(75/25); Bir çocuk için anne, baba, **yaz güneşi gibi** ölümsüzdür.(75/29); **Hatırasında yaşayan bir kaç kış olmasına, akşama rağmen** yaz güneşi ölümsüzdür.(75/30); Benim balonun kayboluşunda yok olmayı görmüş olmam **o yaşın omuzları için** ürkütücü bir ağırlıktı.(76/2); **Balonun mavi gökyüzünde bir kırmızı noktacak haline gelip sonra tamamen gözden kaybolduğunu gördükten sonra** canlı, cansız her şey birden gerçek değerleriyle gözüksüdü gözüme.(76/4); Böylesine kesin ve çırılçıplak bir idrak **bir çocuk gönlü için** katlanılması güç, yaralayan bir histi.(76/7); **Gün ışığı için, yıldızlar için, bir horoz sesi, bir kuş civıltısı, bir yağmur sesi için** durum buydu.(76/13); Rastladığım her şeyi **bir daha göremeyeceğim veya duyamayacağım kaygısı ile** içimin bir köşesine **kutsal emanetler gibi** yerleştirdim.(76/17); **Sizi hoşnut etmek için** her sorunuza cevap vermeğe hazırım.(77/2); Ben **teşhisinize rağmen** hatta müdahalenize rağmen balon olmakta devam edeceğim.(77/7); **Bu sözler üzerine** doktor ayağa kalktı.(77/10); **Bu sözden sonra** tekrar birbirlerine döndüler.(78/4); Ama iyi biliniz ki bu çalışmamı **bütün güçlüklerle rağmen** yarım bırakacak değilim.(78/18); Oysa **daha önce** her şeyi inceden inceye tetkik etmişim.(78/27); **Buna rağmen** çevreyi yeniden gözden geçir-

dim.(79/3); **Ona doğru** yürüdüm.(79/16); Sonra **maksadımı anlamış gibi** ağır ağır sakinleşti.(79/17); Anladım ki kedi, **sahibi öldükten sonra** artık yaşamamaya karar vermişti.(79/20); **Karışık olduğu için** pek zıddına da gitmezdim.(80/15); "**Hâlâ hayatta mı o?**" diye sordum.(80/21); "**Tabî**" diye cevap verdi.(80/22); **İkram ettiğim sigaraya teşekkür ettikten sonra** aşağılar bir biçimde sokağı işaret etti.(81/8); Hayırsız bir evlât onu **buralara kadar** sürüklemişti.(81/13); Ama **bütün ısrarına rağmen** oğlan okumamıştı.(81/15); **Öteden beri** borç alırlar.(82/25); **Beze sıkıca sarılmış ince bir kutu gibi** gelmişti bana.(83/7); **Oradan ayrıldıktan sonra** doğru morga gittim.(83/9); Bıkmış bir ifadeyle "**Kim bilir ne cehennemdedir**" diye cevap verdi.(83/16); **Neden sonra** "Kimmiş?" diye homurdandı kadına.(83/25); "**Kimmiş?**" diye homurdandı kadına.(83/25); **Ayağımı sürüyerek** oturduğumuz odaya girdi.(83/27); Sevimsiz bir samimiyetle "**O! Hoş geldin bilâder**" diye yakınlık gösterdi.(84/2); **Bu söz üzerine** belirli bir gevşeme oldu vücudumda.(84/25); Durumu **en ince ayrıntılarına kadar** biliyorum.(85/27); **Otuz yıl sonra** yeniden buldum seni.(86/5); Doğrusu kaybetmek çok ağır olacaktı **benim için**.(86/5); Şurası bir gerçek ki olayı **sizin duyduğunuz kadar** ben de biliyorum.(86/12); "**Bu bir keramet iddiası mı?**" diye sordu doktor.(86/14); Arkadaşım "**Katiyyen**" diye cevap verdi.(86/15); **İşini bitirdikten sonra** konuştuğu dostları, yazdığı devlet sırrını ona tekrar ederler.(86/28); Sendeki de bilmiyordu, bendeki **öğrenemediği için** söyleyemedi bana ve böylece ben de bilemedim.(87/12); **Konuşmam bittikten sonra** Doktor "Yardımcınızın ölmüş olduğuna üzüldüm." dedi.(87/22); "**Bunu ben de anlayamadım**" diye cevap verdim.(87/27); **Sert bir sesle bir başkasına söylüyormuş gibi** "Şeytanın dostluğu idam sehpasına kadardır." dedi.(87/30); "**Yazık ki doktor bey**" diye devam etti konuşmasına.(88/1); "**Biz bu sokağın çocukları attığımızı vururuz**" diye ortaya konuştu.(88/23); Öteki cevaben Hedefi vuran başarısıyla kulaklarına kadar **kıpkırmızı bir genç horoz gibi** kabardı.(88/22); Elindeki tabancaya hepimiz **büyülenmiş gibi** bakıyorduk.(88/30); "**Uracam**" diye inatlandı.(89/11); İşte o zaman çocukluk arkadaşım **ona doğru** bir adım attı.(89/12); **Duyduğu feci ızdıraba rağmen** şöyle söyledi.(89/24); Sen **söz verdiğin için** ateş ettin.(89/25); Biz de **söz verdiğimiz için** onu koruduk.(89/26); Hastaneden **bir saat sonra** çıktık.(90/1); **Tam ayrılmak üzereyken** "**Gurubunuza benim de katılmamın bir mahzuru var mı?**" diye sordu.(90/2); "**Tabî**" diye cevap verdim.(90/6); **El sıkışıp ertesi gün buluşmak üzere** sözleştik.(90/9); Ama **huyunu bildiğim için** sormuyor, kendiliğinden söylesin istiyordum.(90/12); **Gece yarısına**

doğru söz yine döndü dolaştı, sokağımıza geldi.(90/14); **Garip bir şey söylemişim gibi** yüzüme baktı.(90/15); **Bu sözleri söyledikten sonra** konuşmasına devam etmek yerine bir ses duymuş gibi sustu.(90/25); Bu sözleri söyledikten sonra **konusmasına devam etmek yerine bir ses duymuş gibi** sustu.(90/25); Sonra **akşam buluşmak üzere** ayrıldık.(91/3); **Allah rızası için** der.(91/21); Zavallı kunduracı her defasında çöllerde yatan sevgilisiyle buluşmayı bir yıl erteler, Allah rızası için uzanan ele **Allah'ın rızasını sağlamak için** biriktirdiklerini koyarmış.(91/22); O gece rüyasında Allah, "**senin kefenle gömülmen benim rızamdan daha mı önemli?**" diye sormuş.(93/1); **Otuz yıl sonra** çocukluk itikadım tekrar içime düştü, ölümün bir son değil bir geçiş, engin ve sonsuz bir ömre geçiş olduğunu yeniden düşündüm.(93/16); Cinayetın işlendiği evde her şey **bıraktığım gibi** duruyordu.(93/25); **Gösterdiği ilgi için** kendisine teşekkür ettim.(94/8); **Son ziyaretinizden sonra** komşum ve düşmanım Tesbihçi'nin oğlu olduğunuzu komşulardan öğrendim.(94/10); Ve **bir ölünün ardından böyle konuştuğum için** beni kınamadınız.(94/13); **İnançları taklit olduğu için** kolay dağıldılar.(95/6); Geçirdiği hayat ve katlandığı riyazat'ın türlü gülünç fıkralara konu edilmesi bile **gerektiği kadar** onu yıpratmadı.(95/21); Ve evliya **yirminci yüzyıla, bütün, inkılâplara, bütün iyi ve ileri fikirlere rağmen** bu sokakta, bu yurttta yaşamakta devam ediyor.(96/5); **Babalarımıza rağmen** siz başaracaksınız bundan sonraki mücadeleleri.(96/13); **Cinayeti ilk sanğın işlemediği sabit olduğuna göre** savaş yeniden başlıyor demektir sokağımızda.(97/25); "**Karşı tarafı hiç dinlediniz mi?**" diye sordum.(97/29); "**Hayır**" diye cevap verdi.(97/30); Ben hiç bir zaman **böylesine anlamsız bir şey için** bol vakte sahip olamadım.(97/30); "**Bir şekilde**" diye cevap verdim.(98/23); **Yakın zamana kadar** dadım koşardı dışarı işlere.(98/27); **İstediniz de onun için** söylüyorum.(99/3); Dedem onu Suriye taraflarından almış, **bana oyun arkadaşı olsun diye** babama hediye etmiş.(99/16); Anlattıklarına göre Habeşistan taraflarından çalınmış, **dedemin eline gelene kadar** türlü meşakkatler çekmişti.(99/18); Yetişkin bir genç kız olunca büyüklerim **onu evlendirmek için** çok çaba harcadılar.(99/25); **Ölümünden birkaç ay öncesine kadar** her şey yolunda gitmişti.(100/8); **O esen yelle beraber** dadım bir kadın olarak dikkati çeker bir biçimde güzelleşmeye başladı.(100/11); Alaylı bir sesle "**Bende bir değişiklik görmüyor musun Küçük bey?**" diye sordu.(100/31); **Elimde olmadan "büyü bu"** diye haykırdım.(101/6); "**Otur ne olur**" diye yalvardım.(101/8); Sanırım **ölene kadar** silinmeyecek de.(101/2); Onlar **bir esirci gibi** davranacaklar bense **bir esir gibi** katlanacaktım.(102/7); Devleri bizim adamıza

hapsedenler **onları yalnız bırakmak için** vatanımızdan almışlar bizi.(102/17); Ve **bize kadar** gelmiş.(102/21); Bir insanın belki de yüz kat ağırlığında sert taştan bu heykelleri yapmak **onlar için** kolayca başarılacak bir oyunmuş.(102/26); **Ona sahip oldukları için** kabilem başarıdan başarıya koşmuş.(103/11); Ancak kıl **her başardığı iş için** bir kurban ister, bunu unutma.(103/21); O, bana “**Peki onu niçin bu güne kadar kullanmadın?**” diye sordu.(103/25); Ne hayaller kurdum **sabaha kadar**.(104/9); “**Siz bunun normal bir ölüm olmadığını mı düşünüyorsunuz?**” diye sordum.(104/21); “**Bana onun odasını gösterebilir misiniz?**” diye sordum.(105/3); **O günden sonra** o odaya hiç el sürmedim.(105/5); Her şeyi **olduğu gibi** korudum.(105/6); **Zannediyorum**” diye cevap verdim.(105/19); **Odadan dışarı çıkarken** “**Dadınızın size ertesi gün için hazırladığı sürpriz neydi, tahmin edebiliyor musunuz?**” diye sordum.(105/24); “**Tahmin edebiliyorum**” diye cevap verdi.(105/27); Gözleri kinle **bir iğne topuzu kadar** küçüldü.(106/5); Sert bir sesle “**Kimdi o bir başkası?**” diye sordum.(106/10); Yıllar evvele dayanan bu cinayeti, **son işlenenle ilgili** buluyordum.(106/13); Hissediyordum ki iş **bu kadarla** bitmeyecekti.(106/15); **Konaktan çıktıktan sonra** karşı sıraya, imamın evine **gittim**.(106/16); **Yine şikâyet ettiler beni değil mi?**” diye sordu.(106/29); “**Ah demek öyle**” diye şakıdı.(107/5); **Onu şeyler, işte ONLAR öldürmüş,** diye duymuştum.(107/5); Sana ne, ne yaparsam yaparım diye **haykırmamak için** kendinizi zor tutarsınız.(107/28); O da beni **gezip eğleneyim, günümü gün edeyim** diye teşvik eder dururdu.(108/5); “**Meselâ nasıl bir ilişki**” diye sordum.(108/12); Hanım **erkeğe göre** pek yaşlı değil miydi?(108/16); “**Gönül bu**” diye cevap verdi.(108/18); **Bir kaç soru daha sorduktan sonra** “**Çevrenin sizi bakışlarıyla rahatsız ettiğinizden şikâyet ediyordunuz**” dedim.(108/30); “**Ah**” diye göğüs geçirdi.(109/4); Hele **benim gibi** saf ve beceriksiz olursa.(109/5); **O namazını bitirene kadar** ben sofrayı hazırladım.(109/12); **Yemek yenene kadar** hemen hiç konuşmadık.(109/15); **Bu iş bir sonuca vardıktan sonra** aklınızda sıralı bütün soruları cevaplandıracağımı umuyorum.(110/1); Vücutta hücre nasıl bağımsız bir varlıksa, nasıl ezeli denge **kanununa göre** o vücutsuz, vücut onsuz olamazsa, benim sokağım da odur **dünya için**.(110/19); **Bu ilgiyi daha iyi anlayabilmek için** savaşın iç yüzünü bilmek zarureti var.(110/28); Nasıl ki toplumda kabul edilmiş bazı fikirler **aynı açıdan bakıldığı için** doğru intibamı verir.(111/4); **Anlatmak için** zamana ihtiyaç duyusunuz, söyleyeceğiniz şeylerin pek karışık olduğunu söylüyor bana.(111/7); **Bu sözler üzerine** kelimeler boğazıma dizildi, itiraz

edemedim.(113/10); Hem de **düşünemeyeceğimiz kadar** vahşi bir savaş.(113/12); Alaylı bir sesle, "Burada oturanlar sanırım **tavuklarla beraber** yatıyorlar.(114/22); **Ahizeyi kapadıktan sonra** doktorla göz göze geldik.(115/1); Bu gece eğer benimle olursanız, **sabaha kadar** buna vaktiniz olacak.(115/3); **Baş üstüne şef diye** kekeledi.(114/29); "Evet, niyetliyim" **diye** cevap verdi.(115/5); Onların davranışlarım kontrol ve mümkün olursa bir sonuca varmak zevk **benim için**.(115/8); "Herhangi bir yerden gelebilecek bir tehlikeye karşı tabî" **diye** cevap verdi.(115/30); **Bu garantiye rağmen** silâh size niçin emniyet hissi vermiş olsun?(116/3); **Doktorla vedalaştıktan sonra** raporumu tanzim ettim.(118/28); Yaram, **yorgunluk ve uykusuzluğumdan ötürü** zonkliyordu.(118/29); **Hafif bir kahvaltıdan sonra** yattım.(118/31); Özellikle **arkadaşım için** endişe ediyordum.(119/9); "**Basitti**" **diye** cevap verdim.(119/28); "**Bense sizin için aksini temenni edecek, iyi uykular diyeceğim**" **diye** şakalaştım.(119/22); Sanki **incelermiş gibi** onu indirip kaldırdım.(120/10); **Bu şekle göre** Küçük bey kaatile **bilmediğim bir sebepten ötürü** yataklık yapıyordu.(120/20); Kaatil **bir şeyden ötürü** Küçük beyi elinde tutuyordu.(120/25); Doktor, "**Söz konusu parçanın büyüğü olduğuna ve büyüğünün varlığına gerçekten inanıyor musunuz?**" **diye** sordu.(121/18); Muska **onun anlatışına göre** bir ifritin kılından yararlanarak meydana getirilmiş büyüğü güçlere sahip bir parçaydı.(121/12); Bütün bunların inkârı, tasdikinden **ne kadar** kolaydır.(122/16); **Duymamak için** kulaklarınızı tıkır, **görmemek için** gözlerinizi uzaklarda bir noktaya dikersiniz.(122/25); Bir canlı, sadece mekanizmasının çalışması, nazlı bir çiçek, **istihsal edebileceğiniz bir madde için** alâkadar eder sizi.(122/29); Arkadaşımın annesinden başlayarak çalışmalarımı **elimden geldiği kadar** açıkça izah ettim.(123/23); İkinci ölüm sizin yetersizliğinizden meydana gelmiş, **sizin yüzünüzden** bir hayat sönmüştür.(123/27); **Bu sözler üzerine** hiddetten kıpkırmızı kesildiğimi hissettim.(124/1); **Olay aydınlandıktan sonra** kimsenin itiraz edebileceği bir nokta olamaz.(124/21); Demek iş **büyük başları harekete getirecek kadar** önemliydi.(124/26); Zihnim bu olayla dolu **yol boyunca** düşündüm, düşündüm.(124/27); **Sabah gün ağarana kadar** düşündüm, düşündüm.(125/8); Bu bir kozdu **benim için**.(125/24); Rastladığım ilk lokantada karnımı iyice doyurdum ve **konağa doğru** yola çıktım.(125/31); **Oradan su almak için** kovanın elle doldurulması yeterdi.(127/6); **Biraz çevirdikten sonra** gözüm sarnıç yönüne kaydı.(127/11); **Kuvvetli bir kaç nefes çektikten sonra** "Nihayet gelebildiniz" dedi.(128/8); "**Siz beni dairenizde bırakıp gittikten sonra**"

diye söze başladı.(128/12); Diğeriyse, “**evet ama**” **diye** cevap veriyordu.(128/18); **Bir süre sonra** o halden kurtuldum.(128/27); **Bir süre sonra** heykelin insanın tüylerini ürperten kötülük dolu bir sesle konuşmaya başladığını duydum sanki.(129/19); **Seni görevlendirdiğim için** zaman zaman pişman oluyorum.(129/28); Adam, “**Tanrım**” **diye** inledi.(129/31); **Onu denemek için** özellikle bazı şeyler düşündüm.(131/12); **Sonuna kadar** yaktım.(132/20); “**Onlar buraya ne zaman geleceklerini söylediler?**” **diye** sordum.(132/24); Çünkü **tam iki saat sonra** son perde oynanacak.(132/29); Tapınağın bulunamayacağından **o kadar** emindiler ki esirlerinin bağlarını kontrol lüzumunu hissetmediler bile.(133/12); Ay tepede ve biz **kutsal görevimizi yapabilmek için** huzurunuzdayız.(133/19); “**Tam on ikide burada olacaklar**” **diye** cevap verdi.(132/26); **Güzel, diye** mırıldandım.(132/27); **Bu merasimden sonra** dans tekrar başladı.(134/7); **Heyecanları en yüksek noktayı bulduktan sonra** kadın erkek ilişkilerinin en akla gelmez iğrençliklerini sergilemeye başladılar.(134/8); **Senin hoşnutluğunu kazanmak için** insana ve insanlığa ihanet ettim.(134/26); **Bu ifadeye göre** sağdı arkadaşım.(136/11); Doktor **zihnimden geçenleri sanki anlamış gibi** “Şimdi arkadaşınızı düşünmek zamanı” dedi.(136/13); **Bir an evvel** suçluları sorguya çekmek zorundasınız.(136/15); **Tapınağa son bir defa baktıktan sonra** ikimiz de dışarı çıktık.(136/17); **Hepsine teşekkür ettikten sonra** arabayı hareket ettirdim.(136/23); Eğer onları Emniyet Müdürlüğüne götürmüş olsaydım, dostları **onların konuşmamaları için** her şeyi yapacaklardı; biliyordum.(136/26); **Düşündüğüm gibi** de yaptım.(137/1); **Tevkif edilmeme rağmen** sizden daha hürüm ben.(137/25); **Bu sözlerden sonra** bileklerime kelepçe taktılar, silahımı aldılar ve **tevkifhaneye doğru** yola çıktık.(138/3); Oysa komiseri tanıdığım ve onun ağzından bunları dinlediğim gün **ne kadar** sevinmiştim.(139/1); Konuşmayı hemen hiç sevmediği her halinden belli bu insanı bu kadar da olsa konuşturabilmek **benim için** gerçekten bir başarı oldu.(137/4); Ona rastladığımda sanırım kendini pek yalnız hissetmekteydi ve **konuşmak ihtiyacı ile** kıvranıyordu.(139/9); **Bütün ısrarına rağmen** artık konuşmadı.(139/11); Kızıl saçlarına kır düşmüş, yüzündeki çiller genişleyerek ta **kulaklarına kadar** yayılmıştı.(139/14); **Mahalleliye göre** cinler çarpmıştı onu ve bu yüzden de görevinden uzaklaştırılmıştı(139/16); **Ondan bu iş için pekâlâ yararlanabilirim diye** düşündüm.(140/7); “**Kimi arıyorsunuz**” **diye** sordu bana.(140/12); **Davranışından ötürü** komiser vazifesinden uzaklaştırılmış, kaatil sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken vurulmuş, katilin kardeşiye bir

hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş ve orada bir tutuklu tarafından öldürülmüştü.(140/18); **Bu bilgiden sonra** doğruca hapishaneye gittim.(140/23); Mahkûmlardan biri **eliyle hayali bir kama tutup, kalbine saplamış gibi** yaptı.(141/15); **“Ben emirlerden hoşlanmam” diye** hırladı.(141/30); Adam **“Onun” diye** söze başladılar.(142/13); O zamanlar **bir kan davası yüzünden** üç kişiyi öldürmüş ve otuz yıla mahkum olmuştum.(142/18); Bir gün ben, Gardrop, buradaki itlerin titrediği ben, **hayatını ona anlatması için** yalvardım.(143/4); Yaman bir ay olacaktı bu **onun için**.(143/12); **Gidişinden dört gün sonra** onu koğuşa geri getirdiler.(143/189); Ama **alnından ter akıtan ızdırabına rağmen** gık demeden dayanıyordu.(143/20); Bir gece uyku tutmadı, **gün doğana kadar** iniltisini dinledim, kıvrınmasını seyrettim.(143/22); O seccade üzerinde acılarından kurtulmuş yatarken benim de içim **dağları alacak kadar** genişledi sanki.(143/31); **Bir saat kadar** onu yattığı yerde seyrettim ve ömrümde ikinci defa ağladım.(144/2); Bunlardan bir şey çıkarabilmek **benim için** imkânsızdı.(144/17); **O dışarı çıktıktan sonra** genç mahkûmun bana karşı tavrı değişti.(144/27); Sol omuzu hafifçe ilerde, sol kaşı kalkık **“Bu kâğıtları nerden yürüttünüz beyim?” diye** sordu.(144/29); **Gözlerinin içine dimdik bakıp “Gardrop dostumdur” diye** cevap verdim.(144/31); Sigara uzattım, **almak için** nazlanmadı.(145/6); **O gün öğlene doğru** elimdeki kâğıtları, arkadaşından rüyamda aldığım mesajla beraber götürdüm.(146/29); **Sözlerimi dinledikten sonra** üzgün bir gülümseme belirdi yüzünde, şu anlaşılmaz sözleri mırıldandı.(147/); Ben de **deminden beri** hikâyenin sonunu size anlatıyorum.(147/22); **Uzun düşüncelerden sonra** aklıma onlarla beraber çalışan doktor geldi.(148/26); **Neden sonra** konuşmamın bittiğini anladı.(148/30); Komiseri, **size karşı davranışı için** suçlamamalısınız.(149/18); Bu bakımdan hikâye **bilinmeyen tarafları olmasına rağmen** bitmiştir.(149/22); **Hoşuma gitmemesine rağmen** bunu böyle kabul edelim.(150/1); Olay **ta insanların var oluşlarına kadar** uzanıyor.(150/5); Dine aç topluluklar, **yalancı memeler gibi** ideolojilere dayadılar dudaklarını.(152/13); Bir takım prensiplerle uğraşmak, yüzyılların süzgecinden arda kalmış bazı gerçekleri tatbikten kolaydı **insan için**.(153/7); **Halkın islamın istediği biçimde eğitilmemesi için** elden gelen her şey yapıldı.(153/21); **Bu sözlerden sonra** sustu doktor.(154/8); **“Ya da evliya” diye** konuşmamı tamamladı doktor.(154/13); **“Pek az şeyden emin olabiliyorum.” diye** cevap verdi.(154/27); Zihnim **bu hikâyeye aslına en uygun biçimde bir son hazırlamak için** yoruldu.(155/6); **“Hala**

bir son mu arıyorsunuz?” diye sordu.(155/14); “Nöbeti bir an bile bırakmadım.” diye cevap verdi.(155/22)

E.8) Tekrar grubu olan zarf tamlayıcıları

Tekrar grupları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

Her halde, diyordum kendi kendime, onları, yani kötü eğilimleri **tek tek** yakalar ve yok ederler.(10/1); Sanki katil ondaki bu kötü huyları **tek tek** yakalamış ve bulduğu yerde **birer birer** öldürmüştü.(10/5); **Zaman zaman**, dayanılmaz bir ihtiyaçla bir kedi uysallığına bürünür, ona sokulurdum.(17/20); Sonra iri mendil çılgınlıklarıyla **birer ikişer** erkekler görünürlerdi.(19/22); İri gözleriyle cesedi **uzun uzun** süzdü.(22/7); Bulabildiğim her şeyi **tek tek** elden geçirdim.(22/21); Ne var ki engel olamadığım bir kekelemeyle meramımızı bir türlü **doğru dürüst** anlatamadım.(26/29); Akşamları **yorgun argın** dönerdi.(32/12); Evler, konak, mescit yüzyıllık hatıralarıyla **kucak kucağa** yerli yerindeydi.(33/7); Savaşı, **ev ev** ben tek başıma sürdürdüm.(34/6); **O gün bu gün** sürüp gidiyor bu çarpışma.(36/21); Evinden hiç çıkmaz, **kış yaz** pencerede durur, mescidin arka taraflarına, kilometrelerce uzakta olduğunu sandığım bir noktaya ısrarla bıkmasıya bakardı.(37/30); **Zaman zaman** bir noktaya gözünü bu deliğe uydurarak bakardı.(38/9); Bu yüzden **sık sık** oraya gittim.(42/6); Gülüm’ün annesi bile beni çok daha önce tanımış olduğu halde ancak **yeni yeni** tanışıklık veriyordu.(42/17); Biz çocuklar **tek tek** her mezarı tanırдық.(42/26); Çamurlara bulanmış parmağıyla **zaman zaman** orayı gösterir; sanki hâlâ yaşıyormuş gibi "Babam" derdi.(42/28); İşte bu yüzden yeniye bakınca yavrumun öldüğüne **zaman zaman** seviniyorum.(43/20); Baban rahmetli başı önünde **uzun uzun** düşündü kaldı.(44/6); **Zaman zaman** durur, sepetlerini yere koyar, dakikalar boyu birer yabancı şeylermiş gibi dikkat ve hayretle ellerini seyrederdi.(51/16); Sanırım kaatil maydanozcuydu, pişmanlıkla aklını kaybetmiş, **diyar diyar** dolaşır olmuştu.(52/1); O ümidin peşinde **sokak sokak** dolaşıyor.(52/27); **Sık sık** dalardı.(53/9); Böyle günlerde Gülüm son zamanlarda edindiği mahzun yüzü bırakır, hediye gülümsemeyle **çukur çukur** süslerdi yanaklarını.(53/19); O odadan çıktıktan sonra artık iyice yıpranmış mobilyayı eski tanıdıklar gibi **teker teker** gözden geçirdim.(57/4); **Yavaş yavaş** da olsa maksadım geliyor, kadınlarımızın gür saçları örtüler altından perçemler şeklinde bütün güzelliğiyle dökülüyordu.(59/24); İnsanlar sokağın bir ucundan girerler, **boydan boya** sokağı kat eder ve çıkarlar.(64/30); Onunla oturup **uzun uzun** konuştuk.(65/31); Onun arkasından **uzun uzun** yorgun gözlerle baktı İmam

efendi.(70/24); Bilmek zorunda olduğumuz gerçekleri **adım adım** da olsa o ortaya koyacaktır.(71/12); **Zaman zaman** bir veya bir kaç aile gelir, borulu gramofonlarını kurarlar, tencerelerle getirdikleri dolmaları, börekleri, kuru köfteleri yerler, zamanın ünlü şarkıcılarının pırl pırl parlatılmış pirinç borudan çıkan hımhımlaşmış seslerini zevkle dinlerlerdi.(72/16); O olayı **yıllar yılı** korku ile hatırladım.(75/13); Bu yüzden sizinle **açık seçik** konuşuyorum.(76/31); Yeniden elleri arkasında odada **uzun uzun** gezindi.(78/15); Oysa daha önce her şeyi **ineden inceye** tetkik etmiştim.(78/27); Sonra maksadımı anlamış gibi **ağır ağır** sakinleşti.(79/17); O zamanlar Fransa'dan **gizli gizli** resimler, mecmualar, kitaplar gelirdi.(81/24); Zihnimde **ağır ağır** bir karar geliyordu.(83/112); **Tane tane** "Anneni öldürdün" dedim.(84/13); Yattığım yerde **uzun uzun** durumu gözden geçirmiştim.(85/17); Gurubumuza **ağır ağır** yaklaşmış, uzun bir süre susmuştu.(88/14); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı dikti, yerden düzgün bir çakıl buldu, onu okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı nişanlayarak **ağır ağır** gerdi ve attı.(88/17); Aksine tam bir çocuk zalimliğiyle ateş etmesini bile **içten içe** istiyorduk.(88/31); İnsan böylece pasif hayata **yavaş yavaş** itilir.(98/12); Dadımızı **hayal meyal** hatırlıyorum.(99/10); **Aşağı yukarı** yaşittik sanırım.(99/18); **Zaman zaman** o da bize misafir gelir, dadımın odasına kapanırlar, saatlerce çıkmazlardı.(100/22); Böyle anlarda sabrımın taşacağını hisseder, sokağa fırlar, saatlerce dolaşır eve **yorgun argın** dönerdim.(100/26); Sonra o **tane tane** şunları söyledi.(101/12); Büyük hanım **zaman zaman** meraklı birkaç tanıdığının önüne beni çıkartır, başımdan geçenleri anlatmamı isterdi.(101/24); Oturduğu yerde **kıkır kıkır** güldü.(108/18); Benzeri cinayetlerden bazı misaller vererek **uzun uzun** konuştu.(109/24); **Zaman zaman** bu güvensizliğimizi haklı kılacak misaller çıkmıyor değil.(116/7); Seni görevlendirdiğim için **zaman zaman** pişman oluyorum.(129/28); Heykelin vücudunu kaplayan kılları **ağır ağır** inceledim.(131/25); Sonra ikisi büyük bir kap içinden **uzun uzun** içki içtiler.(134/4); Doktor hepsine **teker teker** baktı.(136/3); Konuşmam süresince yüzündeki beni küçümseyen ve benden şüphe eden ifade yerini **yavaş yavaş** ilgiye bıraktı.(142/5); **Süklüm püklüm** "Öyle mi abi?" dedi saygıyla.(145/2); Duyduklarım üzerinde **enine boyuna** düşündüm.(155/5)

E.9) Bağlama grubu olan zarf tamlayıcıları

Bağlama grupları cümle içinde zarf tümleci görevinde bulunabilirler.

Onun dışındakiler **görseler de görmeseler de** pek önemli değildi.(25/16); Posta memurunun davranışında ilk defa karşılaştığımız devlet, bize **hiç de iç açıcı**

ve **güvenilir** gözükmeydi.(29/7); **Ayrı bir hikmetle ve fevkalâde yeteneklerle** yaratılmışlardı.(36/10); **Bana dadının ölümünden ve onun öldürüldüğü odayı gösterme isteğinden**, artık kaatilden kurtulma çabasını sezmiştim.(120/15); Ağzından kelimeler **tane tane ve tam bir külhanbeyi edasıyla** dökülüyordu.(141/31); Ya da son **şöyle ya da böyle** olabilir.(149/23)

E.10) Kısaltma grubu olan zarf tamlayıcıları

E.10.1) İsnat grubu

Muska kaybolmuştu, rengi garip bir şekilde beyazlamıştı, penceresi açıktı, oysa o çok üşür en sıcak günlerde bile **penceresi açık** yatamazdı. (104/26); **Sol omuzu hafifçe ilerde, sol kaşı kalkık** “Bu kâğıtları nerden yürüttünüz beyim?” diye sordu.(144/29)

E.10.2) Yaklaşma grubu

Bana boyu **evlerin boyuna yakın** gözükdü.(19/31);

E.10.3) Uzaklaşma grubu

Oysa değişikliğin ilk boy gösterdiği devirlerde **ne kadar hallerinden memnun** gözükdülerdi.(14/23); Gülüm yattığı yerden kulak verir ve bu şarkıda **hepimizden çok** bir şeyler bulurdu.(52/12); **Onun bana yardım edeceğinden emin**, içim neşe dolardı.(92/18);

E.10.4) Vasıta grubu

Ben küçük muhabbet dilencisi, **bu öpücüklerle mest** “Haydi artık git” diyene kadar onu hayran seyrederek, seyrederekdim.(19/7); **İçinde bulunduğu hisle dolu** birden taştı.(32/20); Çocuk onu beslemek bahanesiyle kırlara gider, **tabiatla kucak kucağa** oyunlar oynar, hoşça vakit geçirirdi.(72/2)

E.11) Şarh fiil grubu olan zarf tamlayıcıları

Benden çekinmemiş olsalar sıkıntılı bir acelecilikle bitirelim şu işi diyeceklerdi.(8/14); **Siz benim yerimde olsanız** böyle düşünen bir toplumu nasıl ikna edersiniz?(30/21); **Hatırlarsanız** size bir aileden söz ediyordum.(37/23); **Gerekliyse** kendiliğinden anlatsın istiyordum.(47/17); **Güçsüz de olsam** varlığım ONLAR'ı huzursuz kılıyor.(47/19); **Bıraksam** daha uzun zaman oğlundan bahsedecektim.(82/15); **Karşı fikre de sahip olsa** o bu bakımdan takdire değerdi.(96/26); **Bilse** de pek önemli değildi her halde.(108/26); **Saçma da gözükse** bu işin sonuna kadar gitmek istiyordum.(114/15); **Kendinizi savunmak zorunda kalırsanız** silâh kullanmaktan çekinmeyin.(123/15); Ama **başaramazsanız**,

korkarım bu zatların ikimizden de alacakları hınç hiç de küçümsenir olmayacaktır.(124/22)

4.2.1.2.2. Cümle dışı unsurlar

A) Yardımcı sözden oluşan cümle dışı unsurlar

Eğer otuz yıl önce olsaydı bu olay ve bana “bu ONLAR’ın işi ” deseydi şüphesiz hemen inanırdım. (5/5); **Çünkü** otuz yıl önce ONLAR vardı.(6/7); ONLAR’ın var olabilecekleri, otuz ayrı yerde geçirilmiş yıldan sonra, otuz tahsil ve tecrübe yılından sonra akla gelmemeliydi **bile**.(6/1); Zapt’ı tekrar okur gibi yapmanın ardına sığınıyor **ve** düşünüyordum.(6/4); Açıkça söylemezdi **ama** çok iyi bilirdim ki gerek kapları andırır kedinin –ki adı kaplan’dı onun- gerek çocukluk arkadaşının ana rahmine düşüşleri işte o gece olmuştu.(7/14); **Gerçi** o marmelâdı göremezdik biz.(7/25); **Ama** görmememizin de tabii olduğuna bütün kalbimizle inanırdık.(7/25); **Ama** arkadaşımınkine annesi kimsenin bilmediği efsunlar okuduğu için onunki düşman karşısında on arşın uzayabilirdi.(8/1); **Ve** peş peşe dizilmiş on düşmanın göğsüne saplanmış o kılıç.(8/5); **Çünkü** polis mantığıyla her şey belliydi.(8/16); **İşte** sanık şuradaydı.(8/17); Polis lisanında **doğrusu** temiz bir işti bu.(8/21); **Eh o da** kim bilir hangi kör kuyunun dibinde yatmaktaydı.(8/25); Tutuklu adli tıbbı postalanmalı, dosyayı **da** böylece kapatmalıydı.(8/28); **Çünkü** her gün aynı saatte dönmeye alıştıkları şeyler onları bekliyordu.(8/31); **Ama** görüyordum **ki** direnmem boşunadır.(9/3); Gideceklerdi onlar **ve** zannedeceklerdi **ki** karakolda kalan ben, sanık ve nöbetçi memurdur.(9/6); **Oysa** bilmiyorlardı **ki** ONLAR **da** bezimle birlikte kalacaklardır.(9/7); Çocukluk arkadaşım odanın boşalmasıyla **daha** rahatlamış, **daha** ferahlamış gibiydi.(9/10); **Ancak** içimde yenemediğim bir merak, onun değil de onun nefsinde boy vermiş kötü eğilimlerin nasıl ölecekleriydi.(9/28); **Çünkü** o bu yapıyla gözüme masallardaki on başlı ejder gibi gözüküyordu.(9/31); Her halde, diyordum kendi kendime, onları, **yani** kötü eğilimleri tek tek yakalar ve yok ederler.(10/1); **Ama** olay tahmin ettiğim gibi seyretti.(10/4); **Sanki** katil ondaki bu kötü huyları tek tek yakalamış ve bulduğu yerde birer birer öldürmüştü.(10/5); Bizim böyle davranacağımızdan o kadar emin **ki**, hemen gitmek istediğini söyledi.(10/14); **Yine** kendi evinde kalmayı düşünüyordu.(10/15); **Ama** bazı kelimelerin üstüne basarak işaret ediyordu ki, üstünde durulması gereken kanların ayrılığıydı(10/23); Kanların bağlı olduğu ayrı yerleri söyleyip bu ağırlığı bir başkasıyla paylaşma şansından **da** yoksundu.(10/27); Tanıdığı insanlarsa **yine** o sokak

sınırlarındaydı.(11/8); Arsada yetişen **daha** nice bitkiler, nice yabani çiçekler, böcekler, arılar, sinekler, kelebekler **var**.(11/12); Bütün bunları incelerken içim türlü değişen hislerin etkisiyle neşeler **veya** şaşkınlıklarla dolardı.(11/19); Ama türlü ülkelerde bütün canlılar ve cansızlar hakkında edindiğin bilgileri, pek ala bizim arsadan **da** sağlayabilirdin.(11/24); İstiyordum **ki** seyircisi olduğum her şeyden senin hissen kadarını **da** göreyim, ayırayım ve yolumuzun birleştiği bir noktada sana aktarayım.(11/30); **Ama** değişme mukadderdi.(12/17); Değişme, sokağımızda durmak bilmeyen ve devamlı büyüyen bir yuvarlanma şeklinde başladı, sonra **da** durmadı, dinlenmedi.(12/23); Emniyet müdürlüğü bu işin tahkikatına beni memur ettiğini **ancak** ertesi günü sabahı bildirdi.(13/20); **Ama** bana eskisi kadar yeşil değıllermiş gibi geldi.(13/27); **Ama** garip bir seziş bana bu görünüşe aldanmamamı söylüyordu.(14/10); **Oysa** değışikliğin ilk boy gösterdiği devirlerde ne kadar hallerinden memnun gözüdürlerdi.(14/23); Onlar **da** diğerleri gibi güldüler **ama** içlerinde bir şey kıpırdadı **ve** gerindi.(15/14); Yeşil kırların okuldan daha iyi olduğunu **ya da** köpeklerin kuyruğuna teneke bağlamanın ders çalışmaktan daha eğlenceli olduğunu söylerdi.(15/24); **Yani** şeytan yabancımız olmak bir yana, bir bakıma yakın tanıdığımızdı.(15/27); **Çünkü** bu şeytan, eskiden beri tanıdığımızı pek benzemiyordu.(15/29); Her ikisi **de** bu evde, bu cesetten başka ONLAR'ın da var olduğunu ve bu cinayetin ONLAR'ın eliyle meydana geldiğine inandıkları halde umursamamışlardı **bile**.(16/14); O zaman hissettim **ki**, evlerin yüzlerinde gördüğüm mağmum ifade kaybolmuştur.(16/22); Türlü sürprizlerin lavanta çiçekleriyle sarmaş dolaş yattığı o sandıkları **ah** ben çok iyi bilirdim.(16/30); Kapakları kapalı da olsa neleri gizlerdi o sır kutuları, hangimiz bilmezdik **ki**.(17/2); Onun ismi neydi hala bilmiyorum, çoğu **da** bilmezdi sanırım.(17/8); Ona **da** Gülüm derdik.(17/11); **Ama** zaman, başımı gömdüğüm göğsünde, kalp sesinden adımlarıyla geçirdi.(17/28); Ömürlerinin biricik sırrını fısıltıya **da** emanet edemezler, çok zaman ikinci bir genç kız konuşması olan kuş diline baş vururlardı.(18/9); Onu hemen bütün sokakla beraber ben **de** tuhaf bir kıskançlık ve hayranlıkla beklerdim.(18/21); **Eğer** dikkatini çekmeği başarırım beni hoyratça yakalar, kirli yanaklarımdan acıtarak öperdi.(19/6); **Ama** sıcak bir yorgan altından çıkmışçasına ince bir üşümeyle titrerdi içim.(19/10); **Ama** daha içli, daha merhametliyidiler.(20/16); Bana öyle geldi **ki**, onun yüzünde donup kalmış son ifade, sinsi bir memnuniyetti.(22/4); “Pist” dememe aldırmadı **bile**.(22/10); **Ama** ayağımı kaldırmamla merdivenlerde kaybolması bir oldu.(22/14); Arkadaşım ve ben **işte** hemen her gün bu saatlerde arsada

buluşurduk.(23/4); Bu gece sabaha kadar bir makine üzerinde düşündüm **çünkü**.(23/18); **Ama** parayla beraber kızların yüzünde sokaktakilerin pek hoşlanmadıkları bir tebessüm belirirdi.(24/1); Böylece, sokağımızın hoşlanmadığı biçimde gülen insanlar **da** görülmeyecekti.(24/9); Her hangi bir insan eğilecek **ve** "çalış" diyecekti.(24/11); Bu söz üzerine çarklar harekete geçecekler **ve** artık durmayacaklardı.(24/12); Bize belki de 100 lira **bile** gönderirdi.(24/15); Onun iri şefkatli ellerini **daha** şimdiden saçlarımızda hisseder gibiydik.(24/20); **Çünkü** o ONLAR'la akrabaydı.(24/26); **Hatta** seviyordum.(24/28); Bu mutluluk nasıl sağlanacaktı bilemiyorum **ama** madem arkadaşım böyle olacak demişti.(24/30); **Çünkü** istenen güç "çalış" sözcüğü içinde gizliydi.(25/6); Devlet, herhalde yaptığı makinelerden bir tane **de** bizim sokağa hediye eder **ve** biz onu arsaya kurardık.(25/12); Mahalleli **de** bizi gösterirdi.(25/14); **Ve** biz onun adından başka gönlümüzün yattığı bir isim bulamadık makineye.(25/25); Gideceği yer koca devletti **çünkü**.(26/1); Şeytan o üç ay boyu bize biriktirdiğimiz paraları harcattırmak için helvacı kılığına girdi, gözüktü, macuncu kılığına girdi, gözüktü **ama** çelemedi zihnimizi.(26/9); Başardık **da**.(26/12); Üçüncü ayın sonunda, bir sabah yine buluştuk **ve** malî durumumuzu gözden geçirdik.(26/15); Otuz yıl önce boydan boya sokak bir tek ev, yetişkin kız herkesin ablası, kadın, herkesin teyzesi **ve** çocuk, bütün sokağındı.(27/4); Bu o kadar karşı çıkılmaz şekilde böyleydi **ki**, bunun aksini düşünmek çılgınlık olurdu.(27/7); Her aile oturduğu evin sahibi **veya** en az 5-10 senelik kiracısıydı.(27/8); Bu duyguydu **ki** sokağın savunulması için bir başka güç gerektirmezdi.(27/10); O bize vaat etti ki sırrımızı hiç kimseye söylemeyecek, istediklerimizin en alasını Kapalıçarşı'dan alacak **ve** bize işlemeyi öğretecektir.(27/17); **Ancak** memur paketin gideceği yeri öğrenince pek huysuzlandı.(28/14); Bin bir özenle yaptığımız paketi hoyratça açtı **ve** pek çok sorular sordu.(28/15); Plândan ayrılmak ikimizi **de** bomboş bırakmış gibiydi.(28/27); Gülüm, Şey'den duymuştu **ki** hükümet çok uzaktadır.(28/30); Biz **de** bir adamı bunun için kullandık.(29/28); **Ancak** onun vicdanında leke bulunmaması, onu kanunlarımızın elinden kurtarır mı sanıyorsunuz?(30/2); Şu anda uygulanan Kanunlar delilden hareket eder **ve** delile dayalı bir yargıya varır.(30/7); Bizler ellerimizle tuttuğumuz, gözlerimizle gördüğümüz şeylerin varlığına inanırız **çünkü**.(30/14); İnsanı bilemeyecek yegâne varlık **da** insan değil midir?(31/8); Çeşitli yemek **de** bu yüzden, şehvetin türlerinden sayılırdı.(31/26); Kaldı ki ben sokağımızdayken **de** sokağımızı özlerdim.(32/5); Büyüklerimiz **de** severdi orayı **ve** özlerdi.(32/11); **Ama**

oradan söz ederken sende sevgi kadar, hatta daha fazla, kuşku buluyorum.(33/3); **Ama** onların yerinde yaşayan, nefes alan, gülen, ağlayan insanlar gördüm.(33/9); Bunu yapamazdım **da**.(34/2); **Ta** içimde, hücrelerimde buz kristalleri oluşuyor.(34/10); Sen sokağımızdan ayrılp değişmenin kucığına düştün **çünkü**.(34/17); Diyelim ki sokağın direnmesi bu bedene uymayacak elbiseye karşıydı **ve** sokak bu tutumunda haklıydı.(35/28); **Çünkü** bu elbise başka milletlerce giyilmiş ve faydaları görülmüştü.(35/30); **Ama** beni sen yormadın.(36/6); **Ancak** onlar kuvvetlendikçe aralarında anlaşmazlıklara düştüler.(36/12); ONLAR'ı emri altına aldı **ve** kullandı.(36/22); **İşte** sokağımızın ONLAR'la ilgisi bu.(36/26); Öyle hissettim **ki** benimle daha sonra bu konuda konuşmayı düşünmektedir.(37/9); **Ama** bir şeyler gördüğü muhakkaktı.(38/2); Derin yüz çizgileri o tahtayla bakarken yumuşar **ve** anlam kazanırdı.(38/10); Bir gün aynı ölçülere uygun bir tahta da ben edindim **ve** onun baktığı yöne baktım.(38/17); **Ama** bunlar onun gördükleri miydi, bilemem.(38/21); Geçen yağmurun ardından doğan güneşte tek başına **ve** muhteşemdi.(38/31); Damlayı o gün anladım ben **ve** bu damlacıkların binlercesinden oluşmuş rahmet'i.(39/3); İmkân buldukça gözden uzaklara gittim **ve** insan yüzlerinden çiçeklere, karıncalardan yapraklara kadar hep o delikten yıllarca baktım.(39/18); **Ama** her şey her an yeniden yaratılıyor, her şey her an bir başka çehre gösteriyordu.(40/23); Böylece benim defterim **de** bir süre sonra boş sayfalarla dolmaya başladı.(40/25); Her olay akan çağlayandan bir tek dondurulmuş andı **ve** bunun tespiti hiç **de** akıp giden hayata göre tabii değildi.(40/26); Bu fosil topluluğu **ise ancak** bir hayatın işareti olmaktan ileri gidemezdi.(40/29); Bu yüzden işaretli sayfaların **da** bir anlamı olamayacağı kanaatine vardım.(40/31); Takdir edersiniz **ki**, insan onları zapt edemezdi.(40/1); Kaldı ki bunu **bile** yapabilmek insanın bir Leonardo da Vinci olmasını gerektiriyordu.(41/3); O vakit bıraktım bütün bu boş çabaları **ve** ben **de** Kaptan'ın başvurduğu yola döndüm.(41/5); **Ama** böyle davranmakla kanunun varacağı hükmü geciktirmek istiyordum.(41/25); **Ve** bulunması gerekirdi.(41/27); **Ve** her gidişte yabancılığımın biraz daha azaldığını gördüm.(42/7); Gülüm'ün annesi **bile** beni çok daha önce tanımış olduğu halde **ancak** yeni yeni tanışıklık veriyordu.(42/17); **Ama** hâlâ dinç, hâlâ hayat doluydu.(42/19); Buruşmuş yanaklarındaki çukurcuklar bu halleriyle her ne kadar Gülüm'ünkülere benzemiyorlarsa **da** yine **de** insanın dikkatini durdurup onu hatırlatıyorlardı.(42/19); Aynı davranışı Gülüm'ün annesinde **de** gördüm.(42/30); Bana ıhlamur pişirdi **ve** Gülüm'ü anlattı.(43/2); **Oysa** durumu zamanında öğrenmemde faydalar vardı.(43/6);

Ama bizim zamanımızda bir kız böyle yetiştirilirdi.(43/12); **İşte** bu yüzden yeniye bakınca yavrumun öldüğüne zaman zaman seviniyorum.(43/20); **Ama** o konuşmasını daha bitirememişti.(44/25); **Sanki** bağrında bir yara vardı **da** o yaranın acısıyla konuşuyordu.(44/30); **Eğer** bu çamaşırcının kızları, bu mülâzımlar inanç ağırlığına sahip olabilselerdi.(45/3); Yavrum eridi **ve** söndü.(45/13); Gülüm, hayatın yanaklarında türlü yosmalıkla tomurcuklandığı o canım varlık erimiş **ve** sönmüştü.(45/15); Duraksamadı **bile**.(45/21); Bir böceğe bile kötülük yapamayacak o insan, kalksın **da** annesini öldürsün.(45/26); Böyle bir fikir insanı güldürür **ancak**.(45/27); Yaşı senin kadar genç **ama**, ahlâkı dedelerinizinki kadar yüksektir.(45/28); Bu işlere, özellikle, ONLAR'ın işlerine pek karışmak **da** istemiyordu.(46/3); **Çünkü** ben devlete aittim.(46/6); **Ve** benim sokağımda devlete güvenilemezdi.(46/7); Yine **de** fırsat bulursam tekrar gelmem için ısrar etti.(46/18); Büyüklerinin ruhları yaşamaktalar **ve** senin yaptıklarının seyircisi onlar.(46/21) Güçsüz **de** olsam varlığım ONLAR'ı huzursuz kılıyor.(47/19); Çok iyi biliyorlar **ki**, ellerinden gelebileceklerinin tümü bana baş eğdiremeyecektir.(47/21); **Ama** hiç bir zaman gafil avlayamıyorlar beni.(47/23); Konuştukça kendine güveni daha **da** artıyor gibiydi.(47/25); Biz **de** öleceğiz.(48/13); Hayat bizim için **de** bu hareketini kaybedecek.(48/13); **Ama** bu sözde yine **de** bir espri gizli.(48/19); Hareketten tamamen yoksun o zavallı oksitlenecek, pas zerrelere toprağa karışacak **ve** bir gün o, hiç var olmamışçasına yok olacak.(48/23); **Ama** otuz yıldan bu yana olan değişmede ana fikir, müzikte güzellik değil, bunu görmüyor musunuz?(49/18); Sanıyorsun **ki**, her olayı DEĞİŞİKLİK lobisine göre değerlendirmekteyim.(49/27); **Çünkü** gelecek onlar üzerine örülür.(50/4); Sokağım, bütün hazinelerini **işte** böyle çarçur ediyor.(50/5); Geçmiş ölüyse sen **de** yoksun.(50/8); O toprak **ki**, ekilen hangi tohumu cevapsız bırakmıştır?(50/23); **İşte** sokağımızda savaşın nedenlerinden biri buydu.(50/30); **Ama** yine de konuşmam gerektiğine inanıyorum.(51/6); İnsan sanırdı **ki** onlar bir yolun dönemecinde buluverdiği ve ne olduğunu anlayamadığı yabancı şeylerdir.(51/18); **Ve** bu şeyleri ne yapmalı der gibilerden düşünmektedir.(51/20); Maydanozcu, her gün aynı saatte bizim sokakta arardı gelini, belki Tefvik beyi de.(52/10); Gülüm yattığı yerden kulak verir **ve** bu şarkıda hepimizden çok bir şeyler bulurdu.(52/12); **Ancak** onun akli başındaydı.(52/13); O çok iyi biliyordu **ki** kanlı derdine artık Mülâzım **da** deva olamaz.(52/15); Bilincini kaybetmiş **ama** ümidi aksine çoğalmıştı.(52/18); **Ve** cinnetin, çektiği azabı hafifletmesi şansından yoksundu.(52/23); Hissederdim **ki** asıl önemli olan söylediğiydi.(53/11); Bazen **de**

derin kaygusunun iki kaşının arasını buruşturduğu bir gün o, sıkıntının belki de en son tahammül anında "birisini" göürdü.(53/22); **Ama** şurası bir gerçek **ki**, bütün bu armağanlar Gülüm'den başkasına ona olduğu kadar yakışmazdı.(53/27); Sürdüğü hafif parfüm bu etkiyi daha **da** çoğaltıyordu.(54/6); **Ancak** sesi ve yüz çizgileri heyecanlandırdığı muhayyileyi tereddüde itiyordu.(54/9); İnsan bu hayatı tahmin edebiliyor **ve** özellikle kadının konuşmasını duyduktan sonra sevimli bulmuyordu.(54/14); Yatağına halsiz uzandı **ve** hemen daldı.(55/1); **Çünkü** bu tehlike gözle görülmüyordu.(55/9); Biz böyle düşünüyorduk, başka türlü düşünmemiz **de** beklenemezdi, biz yeni insanlar.(55/9); **Ama** çökmüş, iki büklüm olmuştu zavallı.(56/9); Hissettim **ki**, yaşlı hafızasında benimle ilgili hiç bir ize rastlayamadı.(56/10); İktisadî zorluklar haremle selâmlığı dönerek birleştiren bu dolabın dönüşünü durdurmuş **ve** haremi satmayı gerektirmişti.(56/19); **Ancak** ev olduğu gibi duruyordu.(57/9); Şimdi annem serin ellerini alınma koymalıydı **ve** uyan oğlum demeliydi, gördüklerin rüya hep.(57/11); Odaya girişini hissetmemiştim **bile**.(57/15); İkimiz **de** karşı tarafın fikrinin yanlış olduğuna iman etmiştik.(58/2); O **ise** güçsüzlüğüne rağmen köküne bağlı olmakta direniyordu.(58/15); **Ve** düşmandık.(58/20); **Ama** inançları zamanın aşımıyla zedelenmiş, zayıflamıştı.(58/29); **Eğer** diğerleri Tesbihci'nin yarı imanına sahip olmuş olsaydılar benim gurubumun başarısı, elinde tuttuğu devlet gücüne rağmen bu kadar büyük olamazdı.(58/30); Pek ateşli bir dinleyici bulamadığı sonucuna varmış olacak **ki** "İşte Tesbihçi'yi bu yüzden sevmezdim" dedi, bitirdi konuşmasını.(60/5); Bizim fikrimiz nasıl söyleyeyim şanjman halinde, bir değişiklik içinde **ve** yabancılaşıyor.(60/19); Şimdi idrak ediyorum **ki** fikirler tuhaf bir yaşama gücüne sahipler.(60/20); Toplam çizgisi altındaki rakam bizdik **çünkü**.(60/30); Tahkikatını yaptığım cinayet **de** bir bakıma konuştuklarımızla ilgili.(61/2); Odada oyalanmak isteyen hemşireye doktor resmî bir dille teşekkür etti **ve** kadın dışarı çıkmak zorunda kaldı.(65/27); Sen **belki** hatırlarsın.(66/3); Tuttu **ve** gelişti.(66/5); O yılın güzünde yaprakların döküm mevsiminde tesadüfen kavağın tepesine baktım **ve** gözlerim hayretle açıldı.(66/14); Bin bir zorlukla tepeye tırmandım **ve** altın renkli salkımlardan indirebileceğim kadar topladım.(66/18); Gördüm **ki** kökünden kestiğim asma, kavağın çatallaştığı noktada kök salmış.(66/20); **Çünkü** güzelliklerinin aksine acı bir tada sahiptiler.(66/22); **Ancak** o kavak köklerinin topladığıyla üzüm yetiştirmeye kalktı.(66/28); Bu tadda üzüm yetiştirdikçe sandı **ki** suç bizde ve bizim temsil ettiğimiz fikirdedir.(66/30); Hiç aklına gelmedi **ki** suç izlediği yolda, kavak

gövdesinde üzüm yetiştirmeye çalışmaktadır.(67/2); Ona anlatmaya çalıştım **ki**; polis delilden hareket eder.(67/9); Nice gerçeklerin, görünenin ötesinde bulunabileceği inkâr edilemezse **de**.(67/12); Sokağımızın son günlerindeki manzarası **da** aynı şeyi söylüyor.(67/17); O **da** savunduğu fikrin asıl sahipleri gibi saptırılmış, aldatılmış.(67/23); İnsan kemaline hizmet etmeyen, yaradana kutlamayan, onu yüceltmeyen hangi bilim gösterilebilir **ki**, insan yararına olmuş olsun?(68/10); Biliyor **ki**, inanan kuvvetlidir.(68/20); "Görülüyor ki" dedi doktor, "Küçük bey hiç **de** aptal değil.(68/22); Şeytanın dünyamızdaki gücünü sağlayan en büyük avantajı **da** onun varlığına inanılmaması ve onun bir ilkel insan hayalinin ürünü kabul edilmesi.(69/6); **Ama** yine siz veya sizden sonraki kuşaklar bugünün hurafesi şeytani, matematik, fizik veya bir başka bilim yardımıyla ispat edecekler.(69/21); Bu sözlerden sonra çocukluk arkadaşım kalktı, bir bardak su doldurdu, **ve** içti.(70/1); Şaşkın bakındı çevresine **ve** kalktı.(70/20); **Ve** şöyle söyledi.(70/25); **Ancak** onlar konuşma ve hareket yeteneklerini kaybetmedikleri için durumlarını bilemezler.(70/29); **Ama** ben o bebekten ümitliyim.(71/11); **Çünkü** onun laboratuvarı var.(71/12); Bize hurafe **de** gözüke, onları reddetmeden, onlarla alay etmeden önce düşünmemiz gerekiyor.(71/17); Kuzu **ise** parası olanlar için sevilen oyuncaklardan biriydi.(72/1); Bir gün mağaradaydım **yine**.(73/7); Hasetti bu his **ve** o güne kadar bu derece hiç bir şeyi böylesine içten istememiştim.(73/13); İnsan beyninde düşünce oluşur oluşmaz, hemen yaşamaya başlar **ve** çevreye etki eder.(73/15); Nazar **da** cin gibi, şeytan gibi zamanımız insanı gözünde çağ dışı bir düşüncedir.(73/24); **Ancak** takıldığı yerde balonun uzun süre kalmayacağı belliydi.(74/18); Kuzuma koştum, ona sıkıca sarıldım **ve** hayvan huysuzlanıp çırpmana kadar **da** bırakmadım.(74/31); Aceleyle yola çıktım, **daha** ikinci ezanı okunmadan oradaydım.(75/5); Ben nelerden korkmadım **ki**.(75/18); İki **de** sustular.(75/20); Biliyorum **ki** sizi ilgilendiren, anlattıklarım içinde gizlenmiş bazı hastalık belirtileridir.(76/27); **Ve** bu balonlardan biri **de** benim.(77/4); Siz **de** benim gibi bir ruha, bir bedene, benimkine benzer sokağa sahipsiniz.(77/16); Bedenin tümü üzerinde bazı yetenekleriniz olduğunu teslim ediyorum **ve** tabii karşılıyorum.(77/22); İki **de** aynı anda bana döndüler.(77/31); **Ama** iyi biliniz **ki** bu çalışmamı bütün güçlüklerle rağmen yarım bırakacak değilim.(78/18); **Ve** çıktı.(78/21); **Ama** zavallı zayıflamış; bitmişti.(79/10); Verdiğim yiyecekleri koklamadı; dönüp bakmadı **bile**.(79/17); Anladım **ki** kedi, sahibi öldükten sonra artık yaşamamaya karar vermişti.(79/20); Ona bir kötülük yapmamıştık **ya**.(80/5); Kendisini temin ettim **ki** onun suçsuz olduğu tarafımızdan

bilinmektedir.(80/6); **Ama** bilemediğimiz taraf, kimi vasıta kıldıklarıdır.(80/12); **İşte** o, tam rahmetlinin oğluydu.(80/19); **Ama** bütün ısrarına rağmen oğlan okumamıştı.(81/15); Ne oluyordu bu gençlere, bilmiyordu **ki**.(81/16); **Çünkü** onda camı gibi sakladığı bir şey vardı.(82/22); Sonra **da** koyunlarından neler çıkmaz.(82/26); **Ama** o şeyi sıkı sıkı sakladığımı biliyorum.(82/28); O **da** fakirlikten dem vurmuydu.(82/230); Dayanamamış demiştim **ki**, “Bari sen böyle konuşma. Ananın koynunda sakladığı sana da kardeşine de, yedi ceddinize de yeter.”(82/31); Paketi **bile** tarif etmiştim ona.(83/4); Bir gün kadın koynundan çıkarmıştı **da**, bırakacak yerim yok bu yüzden üstümde taşıyorum demişti, şöyle de bir göstermişti.(83/4); **Ama** nerdeyse gelmek üzeredir.(83/17); Onu öldürdün **ve** koynunda sakladığı paketi aldın.(84/14); Sonra ben **de** oturmak ihtiyacını hissettim.(84/18); **Ama** onun gözünden kaçmadı bu durum.(84/25); Beni yaralamakla kalmamış, yanımdaki memuru **da** öldürmüştü.(85/11); **Ya** şuursuz bir panik içindeydi **ya da** bir şeyden fevkalâde bir güven alıyordu.(85/14); İkisi **de** candan karşıladılar beni.(85/22); Olayı bana haber vereni hiç bir zaman yakalayamayacak **ve** cezalandıramayacaksınız.(86/2); İnsan beyninde oluşmuş hiç bir fikir düşünülemez **ki**, yayılmamış olsun.(86/9); Şurası bir gerçek ki olayı sizin duyduğunuz kadar ben **de** biliyorum.(86/12); Kâtip mektubu yazarken mürekkebe konan bir sineğe eliyle vurur **ve** onun bir ayağını koparır.(86/26); Durumu derhal halifeye bildirir sır kâtibi **ve** şu cevabı alır.(87/1); Allaha yemin ederim **ki** o ayağı kesik zenci, cindir ve senin ayağını kırdığın sinektir.(87/2); Bu konuda dikkate değer bir ikinci hikâyeye **de** şu.(86/4); Adam ikinci defa avucunu saymadan taşla doldurur **ve** sihirbazdan sayısını sorar.(87/7); Bu defa cevap veremez sihirbaz **ve** şöyle der.(87/8); Sendekiler **de** biliyordu, böylece bendekiler ve ben bildim.(87/10); Sendeki **de** bilmiyordu, bendeki öğrenemediği için söyleyemedi bana **ve** böylece ben **de** bilemedim.(87/12); Bu olayı siz biliyordunuz, sizdekiler biliyorlardı, bendekiler ve ben **de** böylece bilebildim.(87/14); İki taraf **da** ilk konuşmanın güçlüğü içindeydiler.(88/15); Yirmi adım kadar ileriye bir şişe kırığı dikti, yerden düzgün bir çakıl buldu, onu okun meşini içine yerleştirdi, yanımıza geldi, sapanı nişanlayarak ağır ağır gerdi **ve** attı.(88/17); Ben **de** şu küpeki vuracam.(88/29); Şu var **ki**, bizim bu yaşlı sokak köpeğine sahip çıkmamız durumun gereği idi.(89/2); **İşte** o zaman çocukluk arkadaşım ona doğru bir adım attı.(89/12); **Ama** bizim guruptan çıt çıkmıyordu.(89/17); **Ve** tetiği çekti.(89/18); Aynı anda biz kahramanlar **da** gözlerimizi kapadık.(89/19); Biz **de** söz verdiğimiz için onu koruduk.(89/26); Bu söz ona **da** aynı şeyi

hatırlattı.(89/30); **Ama** huyunu bildiğim için sormuyor, kendiliğinden söylesin istiyordum.(90/12); Orada neler olmadı **ki**.(90/16); **Ve** sokak üzerine konuşmamız **da** bu yüzden bitmeyecek.(90/20); **Ve** artık benimle konuşmadı.(90/27); Gün ışığı oradan **da** gölge evhamları beraberinde sürükleyip götürmüş **ve** kabir güleç yüzlü bir dede görünüşünde yaşamaya katılmıştı.(91/13); **Ve** elini uzatmış.(91/21); **Ama** birçok evliya namzedi yetişiyordu.(92/11); **Çünkü** o ömrü boyunca isteklerden geçmiş, herkese yardımcı olmuş bir insandı.(92/19); Bu **da** Allah rızası için demiş.(92/27); **Ve** vermiş dede.(92/29); **Ve** önüne gelene şahit olun artık kefenim bile yok benim demiş.(93/5); O yıl hacca gidenler döndüklerinde Allah üzerine yemin etmişler **ki** eskici dede orada hac görevini yapmaktaymış.(93/9); Çocukluk safiyetimle yaptığım dualara benzemese **de** onun kabrine bir fatiha göndermeden geçmedim.(93/12); Şu var **ki** dede, o vermeği almanın üzerinde yaşamış insan, bu hediyemi karşılıksız bırakmadı, içim derin bir ferahlıkla kabardı.(93/13); **Ve** bir ölünün ardından böyle konuştuğum için beni kınamadınız.(94/13); Ne var **ki** bu iyi özelliklerini kotu bir maksada hizmetkâr kıldı.(94/17); Şark yaşamış **ve** imparatorluğun adında artık bitmişti.(94/27); Bu fikirden hareket edilerek zaten son yüz yıldır geriye itilmiş din adamları elden geldiği kadar değersiz insanlar arasından seçildi **ve** açlığa mahkûm edildi.(95/14); Geçirdiği hayat ve katlandığı riyazat'ın türlü gülünç fıkralara konu edilmesi **bile** gerektiği kadar onu yıpratmadı.(95/21); Bir taraftan kazılmış **ve** o kazılan yere bir gül fidanı dikilivermiş.(95/30); **Ve** evliya yirminci yüzyıla, bütün, inkılâplara, bütün iyi ve ileri fikirlere rağmen bu sokakta, bu yurttta yaşamakta devam ediyor.(96/5); Her değişmeyi yeşil parmaklıklar ardından seyreden o uğursuz varlık **da** yaşamakta devam edecek.(96/10); **Çünkü** o, geriliğin sokağımızda yıkamadığımız son kalesidir.(96/18); Yıllardır giydiği bir kat elbisesi vardı **ve** onla yetiniyordu.(96/31); O modern dünyanın ilerlediği yolun aksi yönünde kendi içinde ilerliyor **ve** derinleşiyordu.(97/3); **Çünkü** mücadele insanın yaşama gücünü artırıyor.(97/27); Böyle kişilerden oluşan bir toplum **da** hareket kabiliyetini **ve** esnekliğini kaybeder.(98/14); **Ama** çoğunluk, cinlerin oğlunu zapt ederek komşuyu öldürttüğü merkezinde.(101/2); İstediniz **de** onun için söylüyorum.(99/3); Sonra **da** kendi kendime kahkahalarla güldüm.(99/9); **Ama** bir türlü ikna edemediler.(99/26); **Ama** bana bütün bu tavırlar yapmacıkmış gibi gelirdi.(99/31); **Ya** sorumu şakayla geçiştirir, **ya da** darılır birkaç gün benimle konuşmazdı.(100/3); Benzemiyordu **çünkü** o günlerde ona uzun yıllardır ilk defa bir kadın olarak baktım.(100/14); Böylece her hareketini gözlüyor **ve** bundan derin bir zevk

alıyordum.(100/19); Zaman zaman o **da** bize misafir gelir, dadımın odasına kapanırlar, saatlerce çıkmazlardı.(100/22); Bilerek ya da bilmeyerek yaptığım büyük hataları **da** bu yüzden görmezden geldiniz **ve** affettiniz.(101/17); Sanıyordunuz **ki** bir siyah cilt altında bir insan kalbi çarpmaz.(101/19); Ben **de** anlatırdım.(101/26); Onları **da** anlatırdım.(101/28); Bir siyah derilinin bir iç hayatı olabileceği sizin aklınıza **bile** gelmezdi.(101/28); **Ama** onlar esirci, bense esirdim.(102/6); **Ama** insan da değildim.(102/10); **Ve** bize kadar gelmiş.(102/21); Asarken **de** şöyle söyledi.(103/16); **Ancak** kıl her başardığı iş için bir kurban ister, bunu unutma.(103/21); İçime cesaret geldi **ve** geçenlerde bir gün muskaya gereken sözleri söyledim.(104/1); Sabah nihayet oldu **ama** dadım yoktu ortalarda.(104/10); Bu haliyle ona **ancak** esmer denebilirdi.(104/16); Aldırmadılar **bile**.(105/1); Haklılardı **da**.(105/1); Kapıyı açtı, önce o girdi içeri **ve** hayretle haykırdı.(105/8); Açık sabahlığının ortaya koyduklarını gizlemeye hiç **de** niyetli gözüküyordu.(106/22); Onu şeyler, **işte** ONLAR öldürmüş, diye duymuştum.(107/5); **Hem** rahatsızlık **da** ne demek.(107/6); Hay Allah, size bir kahve pişirmeyi **bile** akıl edemedim.(107/7); **Yo** itiraz etmeyin, kahveniz nasıl olsun?(107/9); Sabahlığının örttüğü yerlerin bir kısmını **daha** gösterecek bir biçimde oturdu.(107/11); Sanırsınız **ki** her geçişte sizden hesap sorarlar.(107/16); Sizinle konuşurlarsa **eğer**, sanırsınız ki söylemek istedikleri söylediklerinden çok farklıdır.(107/24); İçlerinde hoşgörü sahibi, medenî olanları **da** var.(107/31); Tenkit bir yana beğendiklerini **bile** söyler onlar.(108/1); Öldürülen teyze **de** öyleydi.(108/5); O **da** beni gezip eğleneyim, günümü gün edeyim diye teşvik eder dururdu.(108/5); Benim gibi komşu teyze **de** hoşlanırdı konaktaki beyden.(108/7); "Gözünü kaldırıp insanın yüzüne **bile** bakmaz.(108/24); **Ama** büyüğü" başını iki yana, ah nedir o anlamında salladı.(108/25); "Bilse **de** pek Önemli değildi her halde.(108/26); **Çünkü** onu konağa girip çıkarken görürdüm.(108/27); Tuhaftır, o **da** annesi gibi nedense gece gidip gelmeyi tercih ederdi."(108/28); Bir kaç soru **daha** sorduktan sonra "Çevrenin sizi bakışlarıyla rahatsız ettiğinizden şikâyet ediyordunuz" dedim. (108/30); Belliydi, o **da** çıkmış **ve** dolaşmıştı.(109/12); Cinayet lâfı asabımı bozuyor **da**.(109/28); **Çünkü** yapılmış olanları, halen yapılanları ve yapılması tasarlananları bilmiyorsunuz.(110/12); İnsanlar aynı yolla zehirlenirler **de**.(112/11); **Hem de** herhangi bir insanın sadece söylemiş olmak için söyleyiverdiği bir söz.(112/14); Sustu ikisi **de**.(112/18); Temizlemek **de** bana düşer.(112/30); Ben **de**, karşı taraf **da** sizce bilinmeyen bu kuvvetlerden yararlanarak çarpışacağız.(113/7); O son defa ikimize **de** baktı **ve** çıktı.(113/11); **Hem de**

düşünemeyeceğimiz kadar vahşi bir savaş.(113/12); Arkadaşımın bahsettiği **de** onlardı.(113/28); O **da**, ben **de** cinlerin var olduklarına, dünyamızda, aramızda, İçimizde yaşadıklarına inanıyoruz.(113/29); Bir an kabul edelim **ki** yeryüzünde Cinler vardır.(114/3); Diyelim **ki** bu güne kadar türlü hikâyelere konu olmuş bu garip yaratıklar şöyledir **ya da** böyledir.(114/4); O **da** olmasa pek yalnız hissedeceğiz kendimizi.(114/25); Olay tahmin ettiğiniz şekilde geçerse **de** vaktim yine boş geçirilmiş sayılmaz.(115/6); **Çünkü** iki çılgın var orta yerde.(115/7); Onların davranışlarını kontrol **ve** mümkün olursa bir sonuca varmak zevk benim için.(115/8); **Ve** kapalı bıraktım.(120/11); **Ya** pişmandı **ki**, buna hiç ihtimal veremiyordum.(121/5); **Çünkü** Küçük beyin yeteri kadar dedelerinden miras kalmış geliri vardı.(121/8); Türlü faktörleri emri altına alabilen insan veya insanlar bu güçleri kişi veya toplum zararına yöneltebilecek bir bilgiye neden sahip olmuş olmasınlar **ve** böyle bir bilginin varlığı neden inanılmaz olsun?(121/26); **Ve** inkâr asrımızın sık sık ardına sığındığı şeylerden biridir.(122/13); **Çünkü** kolaydır inkâr.(122/14); **Çünkü** siz hayatınızı süsleyen başarılarınızla bizzat yaradan olmak iddiasındasınızdır.(122/23); **Çünkü** siz sizsinizdir.(122/27); Temenni edelim **ki** aynı yetersizliği yeni görevinizde **de** göstermemiş olun.(123/30); Yine de bu hissimi yendim **ve** yazıyı okudum.(124/14); **Ama** başaramazsanız, korkarım bu zatların ikimizden de alacakları hınç hiç de küçümsenir olmayacaktır.(124/22); Tam onbeş günüm vardı **ve** bu süre bana yeter gözükiyordu.(124/25); İçerde bir şeyler araştırılmış **ve** eşyalar karmakarışık bırakılmıştı.(125/2); Tabancamı boşalttım, temizledim **ve** yeniden doldurdum.(125/29); Rastladığım ilk lokantada karnımı iyice doyurdum **ve** konağa doğru yola çıktım.(125/31); Bir yoğurtçu tablalarını yere bırakmış, bir merdivene ilişmiş, yazma mendiliyle terini kuruyor **ve** ezanı dinliyordu.(126/2); Bu fikirden hareket ederek binayı bölümlere ayırdım **ve** saatler boyu aradım.(126/16); Bu bir kapaktı **ve** sonradan sökülen bileziğin yerine belli etmeden konulmuştu.(126/28); Bu arada bir şeye **daha** takıldı gözüm.(126/31); Silâhı elinde bekleyecek **ve** en ufak bir tehlike halinde tabancasını ateşleyecekti.(127/17); Ben **de** elime aldım silâhımı **ve** cep fenerimin ışığında inmeye başladım.(127/19); Kapı dokunmamla aralandı **ve** sessizce açıldı.(127/21); Çirkindi **ama** içimde bir tarafı okşuyordu.(127/26); Silâhımı sol elime aktararak koştum, bağlarını söktüm **ve** onu zemine uzattım.(127/30); Sonra elektrik düğmesini arayıp buldum **ve** odayı aydınlattım.(128/1); Bu adam özgür değildir **ki**.(128/20); Kendi kendime uyudum dedim **ve** şuur altımın verdiği bu yargıyı bir diyalog olarak duydum **ve** o anda şüphe

ettim sizden.(128/28); Neden konağa gitmemeli **ve** değerli şeyi aramamalıydım?(129/1); Direnmeye çalıştım **ve** başıma inen bir darbeyle kaybettim kendimi.(129/8); **Ama** kısa zamanda bunun imkânsızlığını anladım.(129/14); Secde ettirdi **ve** o durumda yere sıkıca bağladı.(129/15); Bu tesiri bütün ruhumda hissediyor **ve** türlü sapık düşüncelerin etkisi altına giriyordum.(129/21); **Ve işte** sonuncu kurban ayaklarınızın dibinde(130/1); Sadakatimin delili şu yerde yatan **işte**.(130/12); **Ve** siz bunu biliyorsunuz.(130/12); **Ama** bizim gerçek gıdamız toplumların insanlıktan uzaklaşmaları ve hayvanlaşmalarıdır.(130/15); **Ama** biz bütün insanları aynı durumda görmek istiyoruz.(130/19); **Ve** ben bu iğrenç yüzle karşı karşıya kaldım.(131/8); **Ama** dikkat ettim.(131/11); **İşte** o zaman gerçekten dehşete kapıldım.(131/14); **Ve** hayretle düşündüklerime cevap verdiğini gördüm.(131/13); **Ama** korkutmadı bu beni.(131/31); İçimi kaplayan deli bir hırsıyla çakmağımı çıkardım **ve** büyüyü tutuşturdum.(132/17); Hisler yanıp biten kılla beraber zayıfladılar **ve** yok oldular.(132/20); **Ama** ferahladığı ve korkudan kurtulduğu görülüyordu.(132/22); **Daha** bir hayli vaktimiz vardı.(132/27); **Çünkü** tam iki saat sonra son perde oynanacak.(132/29); **Ve** başladığım hiçbir işi yarım bırakmadım.(133/3); Sonra eski durumunuza **yani** secde eder pozisyona geçeceksiniz.(133/6); Tapınağın bulunamayacağından o kadar emindiler **ki** esirlerinin bağlarını kontrol lüzumunu hissetmediler **bile**.(133/12); İkisi **de** siyah ve özel biçimde elbiseler giymişlerdi.(133/15); Her ikisi **de** heykelin önünde saygıyla eğildiler.(133/17); Ay tepede **ve** biz kutsal görevimizi yapabilmek için huzurunuzdayız.(133/19); İkisi **de** secde etmiş, bir süre beklediler.(133/29); Ağır ağır doğrulan erkek **de** soyunmaya başladı.(134/3); Aynı anda bütün ışıkları yaktım **ve** tabancamı ateşledim.(134/14); **Ve** ben peygamberin yaralandım.(134/24); Kahkaha hafifler **ve** uzaklaşırken heykel kaidesinden kurtuldu **ve** katilin ayakları dibine gürültüyle düştü.(135/5); İçine düştüğü durum onca o kadar inanılmaz bir şeydi **ki**, kelepçelerin bileklerine geçtiğini fark etmedi **bile** ikisinin de üzerlerine birer genişçe örtü örtterek onları dışarı çıkarmalarını söyledim.(135/26); Tapınağa son bir defa baktıktan sonra ikimiz **de** dışarı çıktık.(136/17); **Eğer** onları Emniyet Müdürlüğüne götürmüş olsaydım, dostları onların konuşmamaları için her şeyi yapacaklardı; biliyordum.(136/26); Düşündüğüm **gibi** de yaptım.(137/1); **Daha** birinci sorunun cevabını yeni almıştım ki, kapı kırılarak açıldı ve içeri polisler doldu.(137/5); Şunu çok iyi biliniz **ki** şeytanın dostluğu darağacına götürür insanı.(137/23); **Çünkü** sonra sustu.(139/11); Kızıl saçlarına kır düşmüş, yüzündeki çiller genişleyerek **ta**

kulaklarına kadar yayılmıştı.(139/14); Mahalleliye göre cinler çarpmıştı onu ve bu yüzden **de** görevinden uzaklaştırılmıştı(139/16); Sonra selamladı beni **ve** yürüdü.(140/4); Davranışından ötürü komiser vazifesinden uzaklaştırılmış, kaatil sorguya getirildiği sırada kaçmak isterken vurulmuş, katilin kardeşiyle bir hırsızlık suçlamasıyla hapse düşmüş **ve** orada bir tutuklu tarafından öldürülmüştü.(140/18); Ona durumu anlattım **ve** bana yardımcı olmasını rica ettim.(140/24); Her halde kuvvetli tanıkları var **ki** geçen hafta yine buraya iade edildi.(141/7); Üçü **de** hırsızlıktan hüküm giymişlerdi.(141/12); Derbeder **ama** serkeş **ve** kibirliydi.(141/27); Yer gösterdim **ve** oturmasını söyledim.(141/27); Anlıyordum **ki** hastalığı bir hayli ilerlemiş bir veremliyle karşı karşıyaydım.(142/11); Sevdim onu **ve** himayeme aldım.(142/15); O zamanlar bir kan davası yüzünden üç kişiyi öldürmüş **ve** otuz yıla mahkum olmuştum.(142/18); Yolda giderken bir herif çantasını çaldığını iddia etmiş, yakalayıp karakola götürmüşler **ve** gerçekten çanta üzerinde çıkmış.(142/22); **Ama** bekletmişler, mahkemeye çıkarmamışlardı.(142/27); Ona söylemiyordum **ama** anlıyordum **ki** bu işin peşinde sözü geçer adamlar vardı.(142/28); Hapishanenin günlük hayatı **bile** onun tahammül edemeyeceği kadar pisliklerle doluydu.(142/31); Tam anlatmaya razı olmuştu **ki** nasıl oldu bilmem ani bir sancıyla kendini bilmez hastalandı.(143/6); Ben **de** hastaydım.(143/13); Veremdim ben **de**, idareden onlara müdara etmiyordum.(143/14); **Ama** alnından ter akıtan ızdırabına rağmen gık demeden dayanıyordu.(143/20); O namaza durduğunda ranzadan yavaşça kaydım, yanımdan hiç ayırmadığım iyice bilenmiş temel çivisini kavradım **ve** dua için ellerini kaldırdığında vurdum onu.(143/27); Gık **bile** diyemedi.(143/30); Ağzında bir eyvallah kelimesi geveledi **ve** kapıya doğru yürüdü.(144/7); Teşekkürümü duymadı **bile**.(144/14); Hırsla çekti dumanı **ve** uzun süre bırakmadı.(145/7); Uzattım **ve** “Oku” dedim.(145/8); Sonra kâğıtları aldı **ve** bir süre baktı, sıkıntılı bir sesle “Kafamı toplayıp okuyamıyorum” dedi.(145/24); Ben **de** deminden beri hikâyenin sonunu size anlatıyorum.(147/22); O **da** katil miydi?(148/1); Üzüldüğümü anlamış olacak **ki**,”İlle bir sonu olsun istiyorsanız her gün şu kadar cinayet işleniyor, uygun gördüğünüz bir sonu yakıştırıverin gitsin” dedi.(148/11); Sonra doğruldu, istemeyerek ben **de** ona uydum.(148/); Düşündüm **ki** belki bana yardımcı olursunuz **da** hikâyeyi tamamlayabilirim.(149/7); **Ve** insanı yarattı.(150/18); ONLAR **da** öyle yaptılar.(150/24); Roma türlü uğraşılardan onu kabul etti **ve** ona uydu.(151/3); Avrupa batarken, zayıf düşmüş şarkı **da** sürükledi bu bataklığa, yükseliş gözüken alçalısa.(151/15); Sakat ayakları üzerinde sallanan kilise dayanamadı bu darbeye **ve**

parçalandı.(152/4); İnsanın çevreyle savaşı bırakması, kendi ben'iyle sürdürmek zorunda olduğu savaşa **da** son verdi.(152/22); Bu iki sistemde **de** insan köleydi.(153/29); İnanıyordu **ki**; kavga yüzyıllar önce bu sokakta başladığında sokağı savunan uzak dedeler vardı.(154/2); Siz ve ben dünyayı, sahipsiz, sonsuz boşlukta bir nokta, insanı **da** nokta üzerinde bir mikrobik büyüklük kabul ediyoruz.(154/18); İçimi ısıtan inanç ve ümit dolu bu tebessümle ben **de** gülümseyerek cevap verdim.(155/15); Bu hikâyenin bir sonu olmaması gereğine artık ben **de** inanıyorum.(155/16); Sonra şadırvandakilerin anlamayacağı bir sual **daha** sordum ona.(155/19); Boyu olduğundan **da** büyük geldi bana.(155/22);

B) Tek sözden oluşan cümle dışı unsurlar

Evet, o muhakkak her zamanki gibiydi.(6/21); **Tabii** annesinin gevezelik anlarında veya içindeki sırrın yükselip taşıdığı zamanlarda bana açıldığını bilemezdi.(10/30); **Evet**, görünüşte aynıydı her şey.(14/10); Zaman zaman sokakta görünmelerini de **tabii** pek hayra yormamışlardı.(16/6); **Peki** onu nasıl kurtarabiliriz?(30/10); **Lütfen** beni anlamaya çalış ve bu ağırlığın bir ucundan tut.(33/30); Sana yalnız yeni olduğu için bir soytarı elbisesi giydirdiler **meselâ**?(35/23); **Evet** verilen elbise buysa?(35/26); **Meselâ** kusursuz bir daire bir sabah güneşi demektir.(40/22); Evli olabilirdim ve **tabii** karım bugünün kadını olabilirdi.(43/16); **Hani** böyle bir yok oluş zamanımız insanına yakışıyor da.(48/25); İnanayım mı **acep**, ettiğin o büyük yemine.(49/8); Savunduğumuz fikir öyle doludizgin gitmekte ki, **şahsen** ben yetişemiyorum.(60/16); **Evet** o akşam onu takibe karar vermiştim.(62/15); O, **meselâ** altını, satın alma gücünden çok, içinde atomların Yaradan aşkıyla raksettiği canlı bir varlık olarak görüyor.(64/25); **Lütfen** oturamaz mısınız?(65/23); Sonra yaşlandı ve yozlaştı **tabii**.(66/8); **İlle** elle tutulana değer verme.(67/11); **İlle** ileri ülkeler gibi olmak ya da olmamak mı?(68/4); İleri uygarlık isimli sapıklığı, yığınları felâkete, safahate, inkâra ve kendinden uzaklaşmaya zorlayan o çirkin fikri **ille** taklit mi edelim?(68/12); **Doğrusu** çocukluğumdan bahsetmek bana zevk veriyor.(71/28); **Oysa** ne inkâr edilmez bir güçtür o.(73/25); **Acaba** o da bir balon gibi uçverecek miydi?(75/3); **Oysa** bu tutum onun pisikanaliz anlayışına ters düşüyordu.(75/21); Ben ben değilim **doktor**.(78/12); **Oysa** daha önce her şeyi inceden inceye tetkik etmiştim.(78/27); Sahibi öldüğü için ölmeye kararlı bu sadık hayvan **acaba** bana bir ipucu mu vermeye çalışıyordu?(79/26); **Tabii** içki de içecekti.(81/19); **Hatta** bir gün büyük oğlu gelmişti de oturup sohbet etmiştik.(82/29); Hangi rüzgâr attı seni buralara **bilâder**? (84/5); **Lütfen**

söyleyin.(85/30); **Haydi** patlat tabancayı.(89/15); **Yazık** ki bütün aramalarım boşa çıktı.(94/1); Onca yeterlik sınırı **tabî** şeriatın tanıdığı haklar kadardı.(97/23); Ben çoğunlukla evden pek çıkmam **efendim**.(98/26); **Tabî** gülünç bir iddia bu.(99/5); **Hatta** birçok konularda benden daha salahiyyetliydi diyebilirim.(99/21); **Hatta** onda bazı olağanüstü haller vardı.(99/24); Esir tüccarlarının elinde **tabî** ızdıraplı bir hayat geçirdim.(102/5); **Madem** açıldı, bugün konuşacağım.(102/10); **Yo**, itiraz etmeyin, kahveniz nasıl olsun?(107/9); **Tabî** hepsi böyle değildir.(107/31); **Meselâ** şu karşıdaki konağın sahibi yaşlı bey.(108/12); **Hele** benim gibi saf ve beceriksiz olursa.(109/5); **Meselâ** cinayetten bahsetmek yerine Küçük beyin DEĞİŞME ile ilgili sözleri üzerinde durmamız mümkün.(110/4); **Hatta** söylediğim zaman atacağınız kahkahaları daha şimdiden duyuyor gibiyim.(111/10); İnsanlar **nedense** kelimeleri pek hor kullanırlar.(111/24); **Oysa** bilmen gerekirdi ki bu savaş sizin karşılaşmaya alıştıklarınızdan çok daha değişik.(113/4); **Hayır**, akşam üstü açıldı.(114/20); **Öyleyse** kalmam, bu işin sonuçlanmasını beklemem benim yönümden bir zaruret.(115/15); Devletin verdiği garantiye güvenemiyorum, **herhalde**.(116/6); **Nitekim** ilk telefon konuşmamızda yardımcım akşamüstüne doğru pencerenin açıldığını bana bildirdi.(120/18); Kötü nedir **doktor**?(121/26); Neden **doktor** size hiç de yakışmayan kör bir taassupla bazı deyimleri saf dışı bırakıyorsunuz?(122/7); İnkâr, gücünü bilgisizliklerden alır **dostum**.(122/12); **Oysa** vaktiniz yoktur sizin.(122/20); **Tabî** okuduklarım sevindirdi beni.(124/25); **Demek** iş büyük başları harekete getirecek kadar önemliydi.(124/26); Benim dairemi aramışlardı, **öyleyse** bir şeyin bende olduğunu zannediyorlardı.(125/17); **Demek** karşı taraf benden çekiniyordu.(125/26); **Öyleyse** henüz kaybedilmiş bir şey yoktu.(125/27); Siz **doktor**, içinizde hala bu oyuna devam etmek gibi bir istek hissediyor musunuz?(132/28); **Oysa** gerek arkadaşımın hayatı, gerekse öğrenmek zorunda olduğum şeyler ancak sanıkları evimde sorguya çekmemle mümkündü.(136/29); **Yazık** ki hikâyeye burada bitti.(138/); **Oysa** komiseri tanıdığım ve onun ağzından bunları dinlediğim gün ne kadar sevinmiştim.(139/1); Bir gün ben, **Gardrop**, buradaki itlerin titrediği ben, hayatını ona anlatması için yalvardım.(143/4); **Bari** hem kendini hem de bu zavallıyı kurtar.(143/17); Zihnim hikayeye **öylesine** inatla ilgileniyordu ki, o gece rüyamda komiserin arkadaşını gördüm.(146/21); **Oysa** bunlar Allah'ın övdüğü ve takdir ettiği değerler.(147/8); **Lütfen** yanlış anlamayın beni, ama söylenmiş bütün söylenmesi gerekenler.(148/23); **Yoksa** sizin, özellikle bir ruh doktorunun anlamaması söz konusu olamaz.(149/11);

Mesela, katilin bildiklerini söylememesi için yine ONLAR tarafından öldürüldüğünü, dadının sahip olduğu ifritin kılı için, yaşlı kadının son zamanlardaki tutumu yüzünden yok edildiğini düşünebilir insan.(149/26); **Öyleyse** ONLAR buna mani olmalılar, insanı mutlu kılacak ve yükseltecek bu yoldan, insanı saptırmalıydı.(150/23); **Oysa** O'nun insanın bu tarifile hiç ilgisi yok.(154/20)

C) Söz grubu halindeki cümle dışı unsurlar

O biraz ıtır, biraz sabun, biraz...**hayır hayır** o Gülüm kokardı.(17/25); Bu sebepten, uzun uzun düşündüğümüz makinenin adını **-hiç bir kuvvet sarf etmeden çalışan makine-** koymadık.(25/22); Neden korkuyorsun **kuzum?**(33/4); **Böylece doktor bey** gözden kaçmış bir şey kalmamış oluyor.(37/21); Sokağımız, **o eski zaman güzeli**, beni kendisine yakın buldukça peçesini hafifçe sıyrınıyordu.(42/13); Gülüm, **hayatın yanaklarında türlü yosmalıkla tomurcuklandığı o canım varlık** erimiş ve sönmüştü.(45/15); Ölüm kaçınılmaz sonuç **dostum.**(48/12); Bu, **teselliden yoksun acı**, onun yüzünde en ufak bir isyan meydana getirmede.(53/1); Biz böyle düşünüyorduk, başka türlü düşünmemiz de beklenemezdi, **biz yeni insanlar.**(55/9); ONLAR **dünyanın ve bilinmeyen gezegenlerin varlıkları**, dünyanın ilk sahipleri olabilirlerdi.(55/22); Benim için enteresan bir olay bu **Komiser bey.**(64/1); Yükseklik nedir **kuzum?**(68/7); "Siz bilim adamısınız **doktor bey.**(69/19); Dünya, diğer gezegenlere ve dünyamıza aî pek çok göremediğimiz varlıkların oyun meydanı **doktor bey.**(71/14); Balonun kaçışına biz nazar deriz **doktor bey.**(73/23); Biz insanlar sahip olduğumuz kabiliyetleri ve güçlerimizi tamamen bilmiyoruz **doktor bey.**(74/13); Kim haber verdi size **kuzum.**(85/29); Siz bütün bu söylediklerimi şaka kabul edin **doktor bey.**(87/15); Tam herkesle helâlleşip yola çıkacağı sırada bir fakir, **ihtiyacın iki büklüm ettiği bir insan**, kapısını çalar.(91/19); Şu var ki dede, **o vermeği almanın üzerinde yaşamış insan**, bu hediyemi karşılıksız bırakmadı, içim derin bir ferahlıkla kabardı.(93/13); İnsan ne garip bir yaratık **komiser bey.**(94/20); Evliya, **o ölmüş olması gereken insan**, ne kadar görmezden gelinirse gelinsin eğilmedi.(95/20); Bu konakta, **Küçük bey**, hepiniz bana çok iyi davrandınız.(101/14)

D) Cümle halindeki cümle dışı unsurlar

Açıkça söylemezdi ama çok iyi bilirdim ki gerek kapları andırır kedinin **-ki adı kaplan'dı onun-** gerek çocukluk arkadaşının ana rahmine düşüşleri işte o gece olmuştu.(7/14); Kılıcın uzadığını göremememiz **-düşman olmadığı için uzamıyordu-** onun bu özelliğine inanmamamızı gerektirmiyordu.(8/9); Eh o da **kim bilir** hangi kör kuyunun dibinde yatmaktaydı.(8/25); **Şu var ki** idrakimin çok

derinlerinde yerleşmiş bir ürküntü kesin davranmaktan alıkoyuyordu beni.(9/4); Bu hisle, bu zengin temaşada **Allah şahit** hiçbir şeyi kaçırmamaya çalıştım.(12/3); Sokağa sarkmış incir dallarında **kim bilir** ne zamandan kalmış bir uçurtma kuyruğu, rengi kırmızıdan pembeye dönmüş sallanıyordu.(13/28); **Şu var ki** bu soytarılığın ardında gizlenen daha başka, şakaya gelmez, yabancı kokan bazı şeylerin var olduğu zannı uyanıyordu.(15/6); **Nedendir bilmem** içimi birden ona karşı bir hırs ve iğrenme kapladı.(22/11); **Kim bilir** bizim yapmayı kurduğumuz bu makine Gazi Paşa'nın ne kadar hoşuna giderdi?(24/14); Biz aşırı ciddiyetimiz, tertemiz ellerimiz ve tozsuz çamursuz kıyafetimizle, **-çünkü Gülüm işleme bitene kadar toprakla oynamamızı yasaklamıştı**,-hemen çevrenin dikkatini çektik.(27/23); Beni **sanırım** dar bir çerçeve içinde görmektesin.(49/26); Eldeki saf değerler **görmüyor musun** cam boncuklarla değiştiriliyor.(49/30); **Sanırım** Arnavutluk taraflarından gelen bir göçmendi o.(51/10); **Ne olduysa olmuş**, türküde türlü güzel benzetmelerle öğülen gelin damat tarafından öldürülmüştü(51/31); **Sanırım** kaatil maydanozcuydu, pişmanlıkla aklını kaybetmiş, diyar diyar dolaşır olmuştu.(52/1); Ne baha biçilmez şeylerdi getirdikleri **kim bilir**.(53/26); Sağ tarafta selâmlığı harem dairesinden ayıran duvarda **kim bilir** kaç yıl önce çivilenmiş döner dolap, bütün gösterisiyle duruyordu.(56/16); Gecenin o saatinde türbede olduğu iddiası ise polis gözünde **takdir edersiniz ki** hiç bir değer taşımaz.(61/25); **Kim bilir** belki bekledikleri gelmemişti.(62/24); **Ne var ki**; bu masum, bu zararsız görünüşe aldanmıyorum ben.(63/12); **Şu var ki** aldığı besinin türüne göre yeni bir yüz kazanır sokak.(64/3); Onun bu halini **sanırım** doktor da hissetti.(65/18); **Sanırım** on iki yaş civarıdaydım.(70/3); Uzatmayalım, balon son yükselişinde **nasıl oldu bilmem** çocuğun elinden kurtuldu.(73/19); **Çok şükür** her şey yerli yerindeydi.(75/6); **Şu var ki** korkum aslında sadece balona karşı değildi.(75/26); **Sanırım** yeniden unuttular beni.(78/5); Her günkü konuşmalarını yapıyorlardı **sanırım**.(85/21); Tıp **sanırım** bu insan yeteneğine telepati diyor.(86/11); Yeni gelen Bulgaristan göçmeniydi, **sanırım**.(88/9); **Şu var ki** dede, o vermeği almanın üzerinde yaşamış insan, bu hediyemi karşılıksız bırakmadı, içim derin bir ferahlıkla kabardı.(93/13); **Ümit ederim** babanız için söylediklerime darılmadınız.(94/12); **Ne var ki** bu iyi özelliklerini kötü bir maksada hizmetkâr kıldı.(94/17); Evliya, o ölmüş olması gereken insan, **ne kadar görmezden gelinirse gelinsin** eğilmedi.(95/20); Bir fikre adanmamış, sadece yemek, içmek, uyumak ve mülk sahibi olmak için yaşanmış hayat, **sorarım size** hayat mıdır?(96/23); Aşağı yukarı yaşittik **sanırım**.(99/18);

Sanırım sebebini bir baş ağrısında bulacağınız zannıyla.(101/22); Bundan sonra demiş taptığınız bütün putlardan vazgeçin ve de benden isteyin istediğinizi.(103/4); Sizinle konuşurlarsa eğer, **sanırsınız ki** söylemek istedikleri söylediklerinden çok farklıdır.(107/24); Nasıl söylemeli, **çok uzun seneler sürmüş bir aşk gibi meselâ**.(108/14); **Böyle olduğu halde nasıl oluyor da** bu işi ONLAR'la ilgili buluyorsunuz?(114/8); Alaylı bir sesle, "Burada oturanlar **sanırım** tavuklarla beraber yatıyorlar.(114/22); Ama başaramazsanız, **korkarım** bu zatların ikimizden de alacakları hınç hiç de küçümsenir olmayacaktır.(124/22); Ona rastladığımda **sanırım** kendini pek yalnız hissetmekteydi ve konuşmak ihtiyacı ile kıvranıyordu.(139/9); Tam anlatmaya razı olmuştu ki **nasıl oldu bilmem** ani bir sancıyla kendini bilmez hastalandı.(143/6)

BEŞİNCİ BÖLÜM SONUÇ

5.1.SONUÇ

Bu çalışmamızda Türk dilinin cümle bilgisi özellikleri Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı eseri taranarak incelenmiştir. Bu çalışmayı hazırlarken birçok dil bilimcinin eserinden yararlandık. Asıl tez metnimiz dördüncü bölümde bulgular ve tartışma başlığı altında verilmiştir. Burada önce cümle bilgisi ile ilgili terimleri farklı kaynaklara göre tanımladık. Daha sonra bu kaynaklardan yola çıkarak ortak bir tanıma ulaşmaya çalıştık.

Bu alanda yapılan çalışmalarda en önemli problemlerden biri terim kargaşasıdır. Bu kargaşayı ortadan kaldırmak için biz çalışmamızda genel kabul gören terimleri kullandık.

Yapılarına göre cümleleri sınıflandırmada farklı görüşler vardır. Bazı araştırmacılar fiilimsilerden oluşan ve şart kipiyle çekimlenen cümleleri birleşik cümle olarak incelemişlerdir. Biz çalışmamızda cümlenin "yargı" bildirmesi gerektiğinden hareketle, yapısında fiilimsi ve şart kipi bulunan söz birliklerini tam bir yargı içermedikleri için basit yapılu cümleler gurubunda inceledik.

İki ismin eksiz olarak yan yana gelmesinden oluşan ve bir ismin yapıldığı maddeyi gösteren kelime gruplarını takısız isim tamlaması olarak değil sıfat tamlaması olarak kabul ettik.

Bazı kaynaklarda, edat grubu olan kelime grupları edat tümleci olarak incelenmiştir. Biz çalışmamızda edat gruplarının cümlede zarf görevinde bulunduğundan yola çıkarak bu kelime gruplarını zarf tamlayıcısı olarak inceledik.

Çalışmamızın sonunda taradığımız eserin cümle bilgisi ile ilgili özellikleri sayısal olarak grafiklerle verilmiştir. İncelememize konu olan eserde 3673 cümle bulunmaktadır. Bu cümlelerin 3022'si basit cümleyi, 548'i bağlanma yöntemlerine göre cümleyi, 101'i kesik cümleyi ve 2'si de cevap cümlelerini oluşturmaktadır. Bu

veriler bize Bahaeddin Özkışı'nın eserinde cümle türlerinden basit cümleyi diğer cümle türlerine oranla daha fazla kullandığını göstermektedir.

Bağlanma yöntemlerine göre 548 cümle bulunmaktadır. Bu cümlelerin 295'i sıralı cümle, 253'ü ise bağlı cümledir. Özkışı'nın eserinde sıralı cümleleri ve bağlı cümleleri eşit olarak kullandığını söyleyebiliriz.

“Sokakta” isimli eserde yer alan 3673 cümlede; 3673 özne, 3572 yüklem, 1333 nesne, 1407 yer tamlayıcısı, 1988 zarf tamlayıcısı bulunmaktadır. 942 de cümle dışı unsur vardır. Bu veriler bize Özkışı'nın meçhul özneleri kullanmadığını, her cümlesinde failin belli olduğunu veriyor. Aynı zamanda kesik cümleler dışındaki her cümle de yine yüklem içermektedir. Bu veriler de bize cümlenin temel öğelerinin özne ve yüklem, yardımcı öğelerinin de zarf tamlayıcısı, nesne ve yer tamlayıcısı olduğu yargımızı desteklemektedir.

Eserde yer alan 3673 öznenin 1067'si basit sözden oluşan öznenen, 1044'ü söz grubundan oluşan öznenen ve 1560'ı da gizli öznenen oluşmaktadır. Bu veriler bize Özkışı'nın gizli özneyi daha fazla kullandığını göstermektedir. Bunun yanında basit sözden oluşan özne ile söz grubundan oluşan öznelerin oranının birbirine yakın olduğunu görüyoruz. Basit sözden oluşan 1067 öznenin 587'si isimden, 480'i de zamirden oluşmaktadır. Söz grubundan oluşan öznelerin 330'u isim tamlaması, 553'ü sıfat tamlaması, 30'u sıfat fiil grubu, 57 isim fiil grubu, 4 edat grubu, 3 tekrar grubu; 44 bağlama grubu; 19 unvan grubu, 4 kısaltma grubu olan öznelerden oluşmaktadır. Söz gruplarından isim ve sıfat tamlaması diğer söz gruplarına oranla daha fazla kullanılmıştır. Gizli öznelerden 650'ı ben, 32'si sen, 549'u o, 105'i biz, 81'i siz ve 103'ü de onlar zamiri kullanılmıştır. Eserde ben ve o anlatıcı kullanılmasından dolayı ben ve o gizli özneleri diğerlerine oranla daha fazla kullanılmıştır.

Eserde yer alan 3572 yüklem 2380'i basit sözden oluşan, 1192'si ise söz grubundan oluşan yüklemidir. Basit sözden oluşan yüklem 2009'u fiilden, 371'i isimden oluşmaktadır. Basit sözden oluşan yüklem 2009'u fiilden oluşmaktadır. Söz grubundan oluşan yüklem 110'u isim tamlaması, 212'si sıfat tamlaması, 2'si sıfat fiil grubu, 3'ü isim fiil grubu, 53'ü edat grubu, 8'i tekrar grubu, 22'si bağlama grubu, 1'i unvan grubu, 779'u birleşik fiil grubu ve 9'u da kısaltma grubu olan yüklem 2009'u fiilden oluşmaktadır. Birleşik fiil grubu olan yüklem 2009'u fiilden oluşmaktadır. Birleşik fiil grubu olan yüklem diğer söz gruplarına oranla daha fazla kullanılmıştır.

1033 nesnenin 843'ü belirtili nesne, 221'i belirtisiz nesne, 269'u ise cümle halindeki nesneden oluşmaktadır. Eserde yer alan nesnelerin büyük çoğunluğunun belirtili nesneden oluştuğunu görüyoruz. Belirtili nesnelerin 331'i basit sözden, 512'si söz grubundan oluşmaktadır. Belirtisiz nesnelerin 92'si basit sözden, 129'u ise söz grubundan oluşmaktadır.

Eserde bulunan 1407 yer tamlayıcısının 655'i basit sözden, 752'si ise söz grubundan oluşmaktadır. Basit sözden ve söz grubundan oluşan yer tamlayıcılarının oranının birbirine yakın olduğunu görülmektedir.

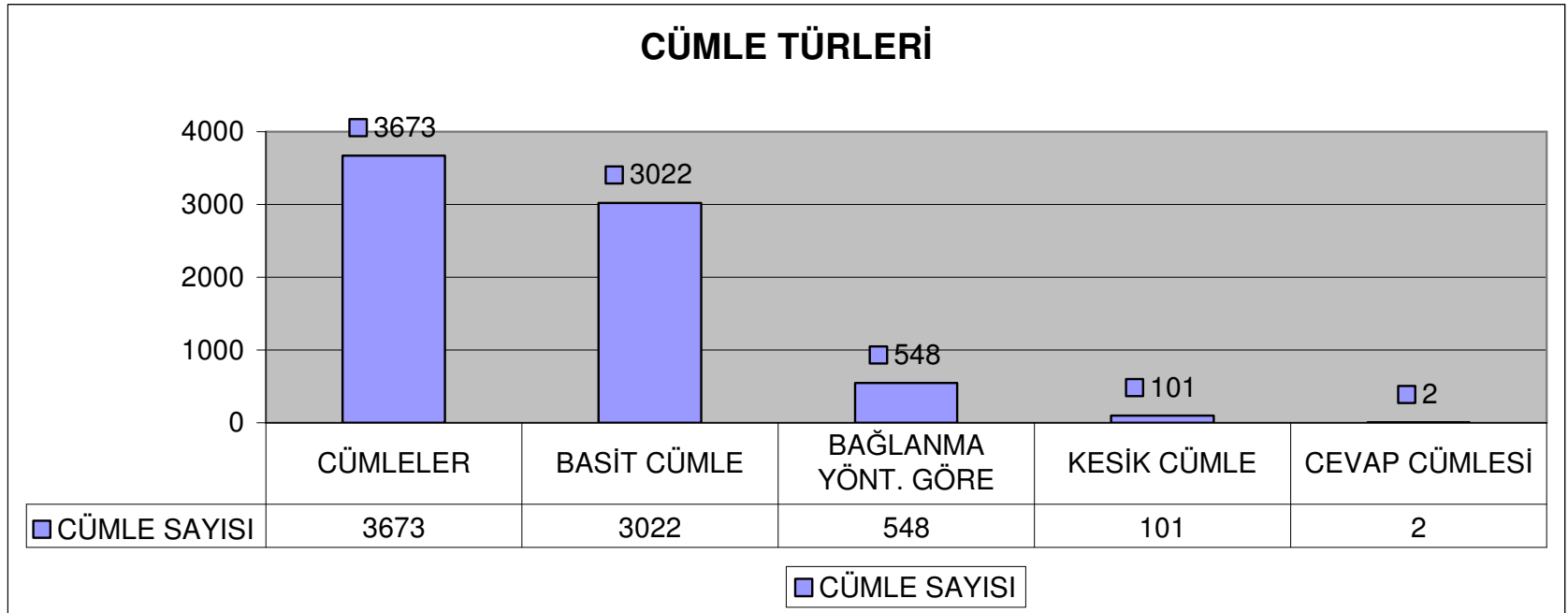
“Sokakta” isimli eserde bulunan 1988 zarf tamlayıcısının 601'i basit sözden, 1387'si ise söz grubundan oluşmaktadır. Özkişi'nin söz grubundan oluşan zarf tamlayıcılarını, basit sözden oluşan zarf tamlayıcılarına oranla daha fazla kullandığını görüyoruz.

Bu veriler bize Bahaeddin Özkişi'nin “Sokakta” adlı eserinin cümle bilgisi özellikleri hakkında bilgi vermektedir.

Çalışmamızın başında da belirttiğimiz gibi yaptığımız incelemelerin amacı cümle bilgisi ile ilgili yapılan çalışmalara bir nebze de olsa katkıda bulunmaktır.

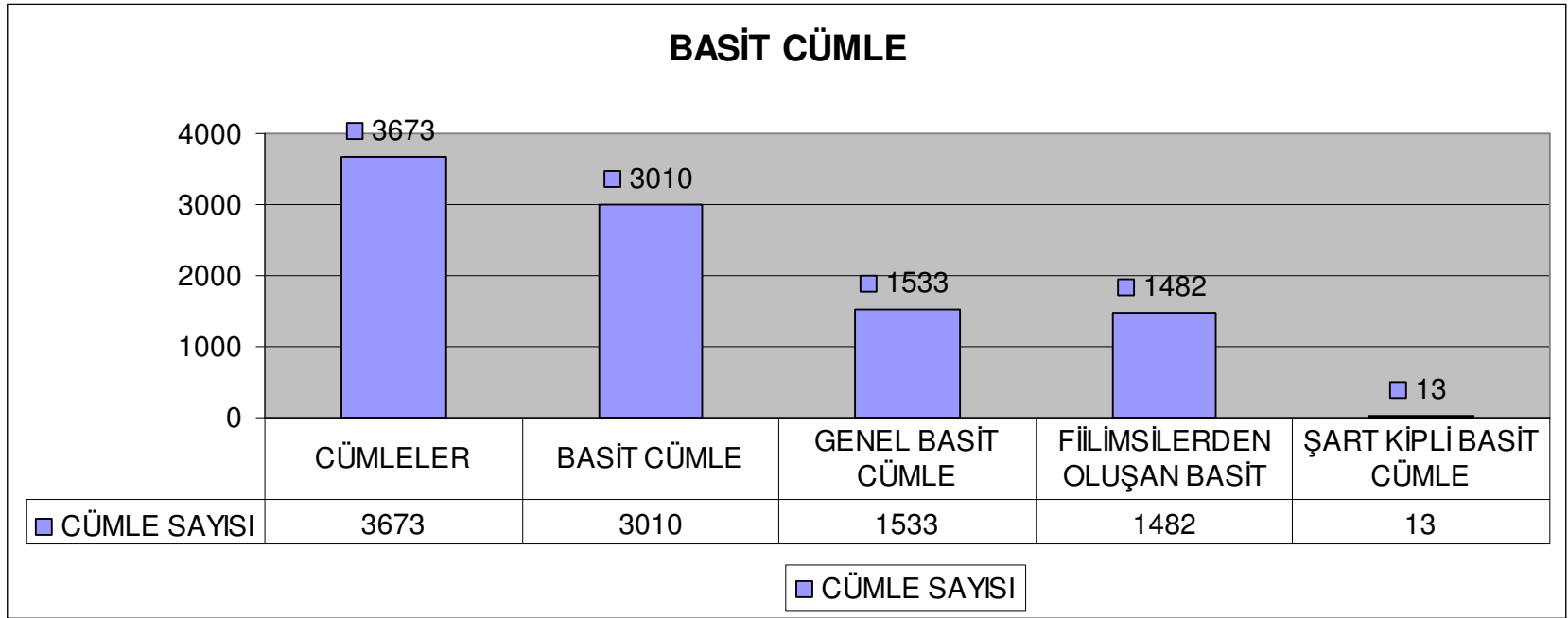
5.1.1. Grafikler

Grafik 1: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra bu cümlelerin cümle türlerine göre dağılımı verilmiştir.

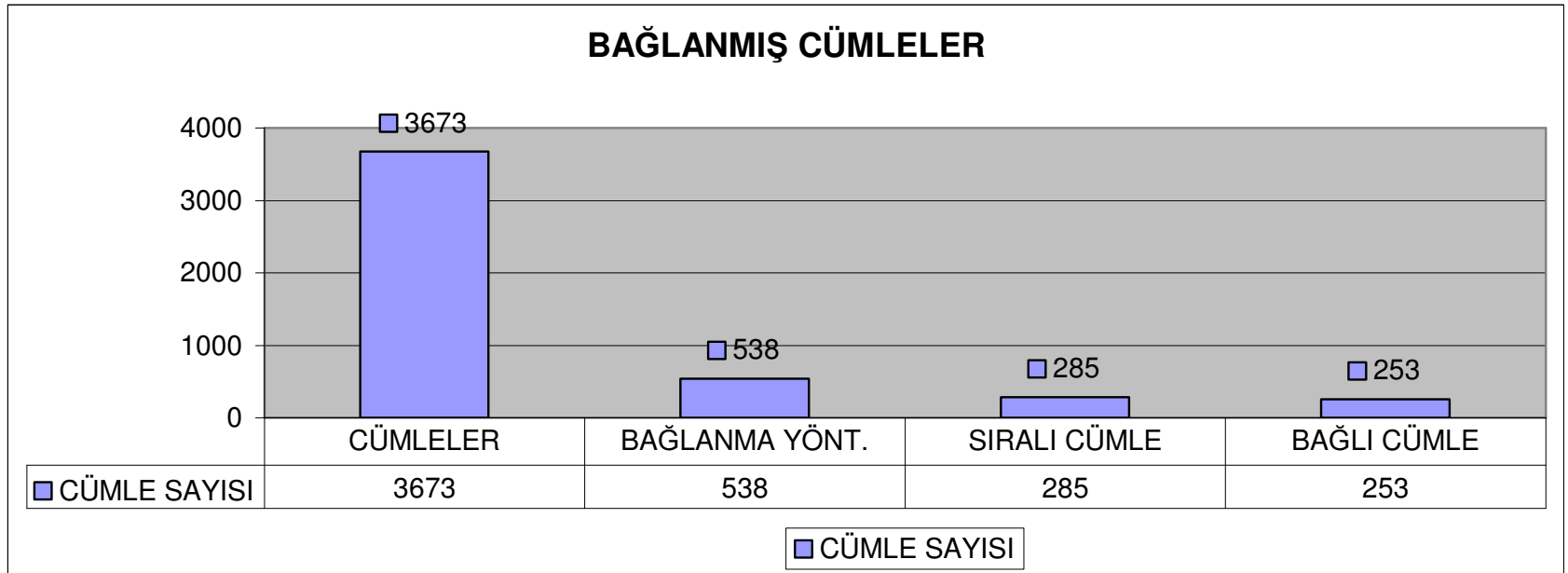

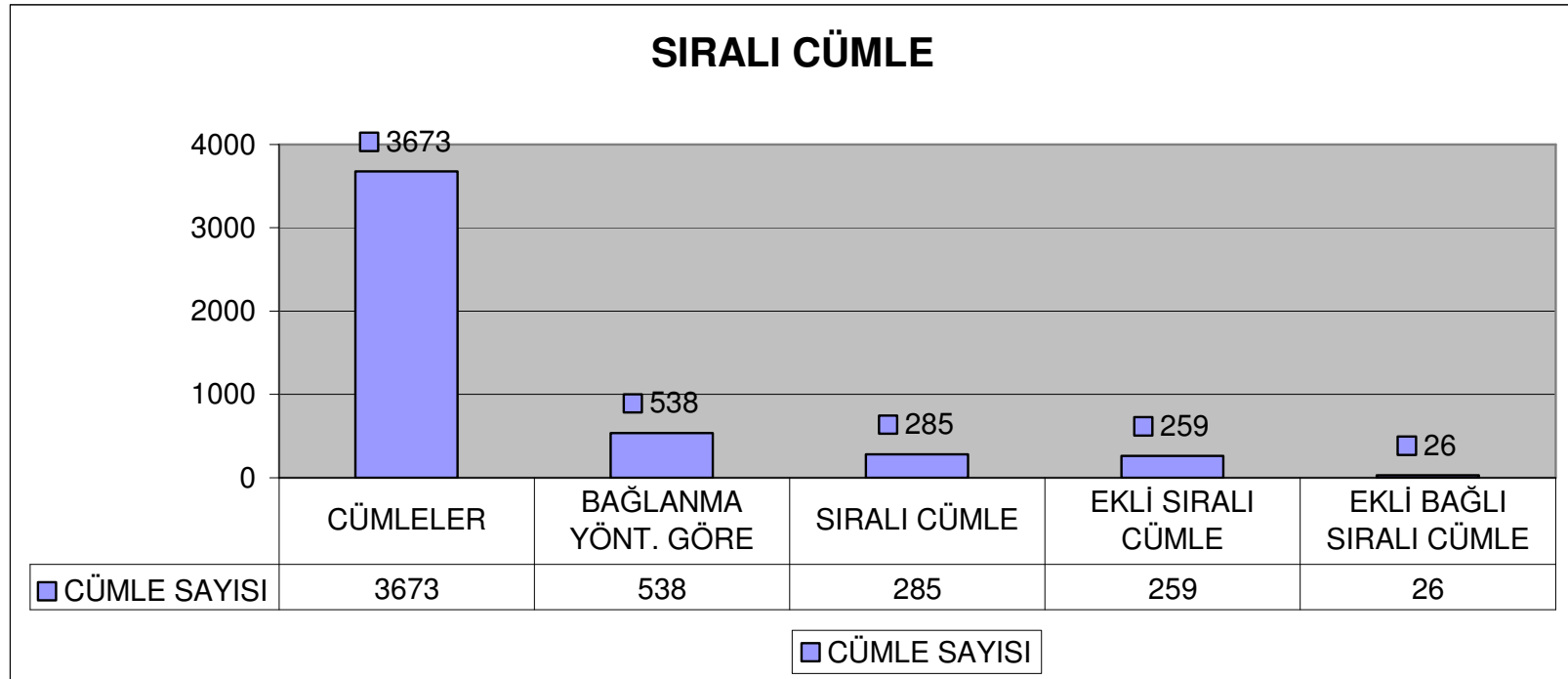
Grafik 2: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra basit cümlelerin kendi içerisindeki istatistik bilgileri verilmiştir.

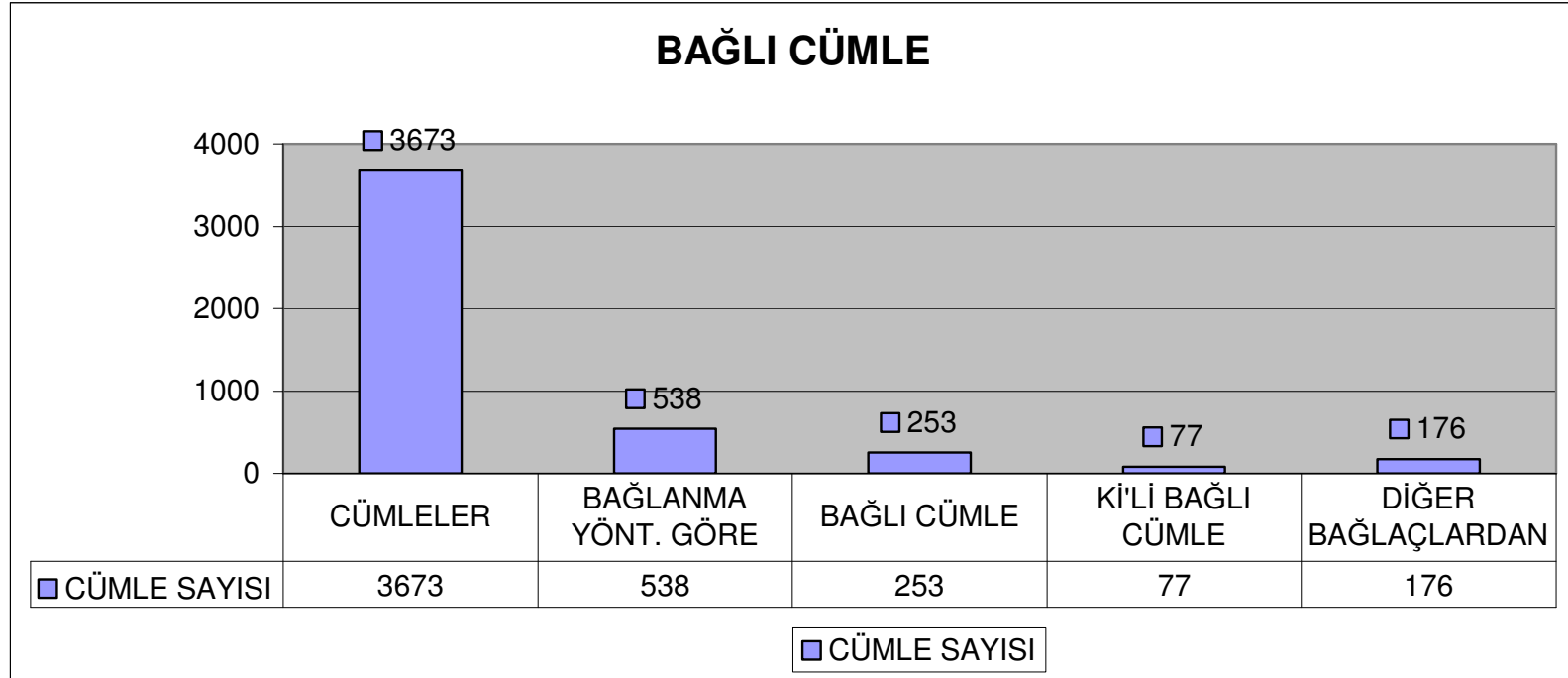
Grafik 3: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra bağlanmış cümlelerin dağılımı verilmiştir.

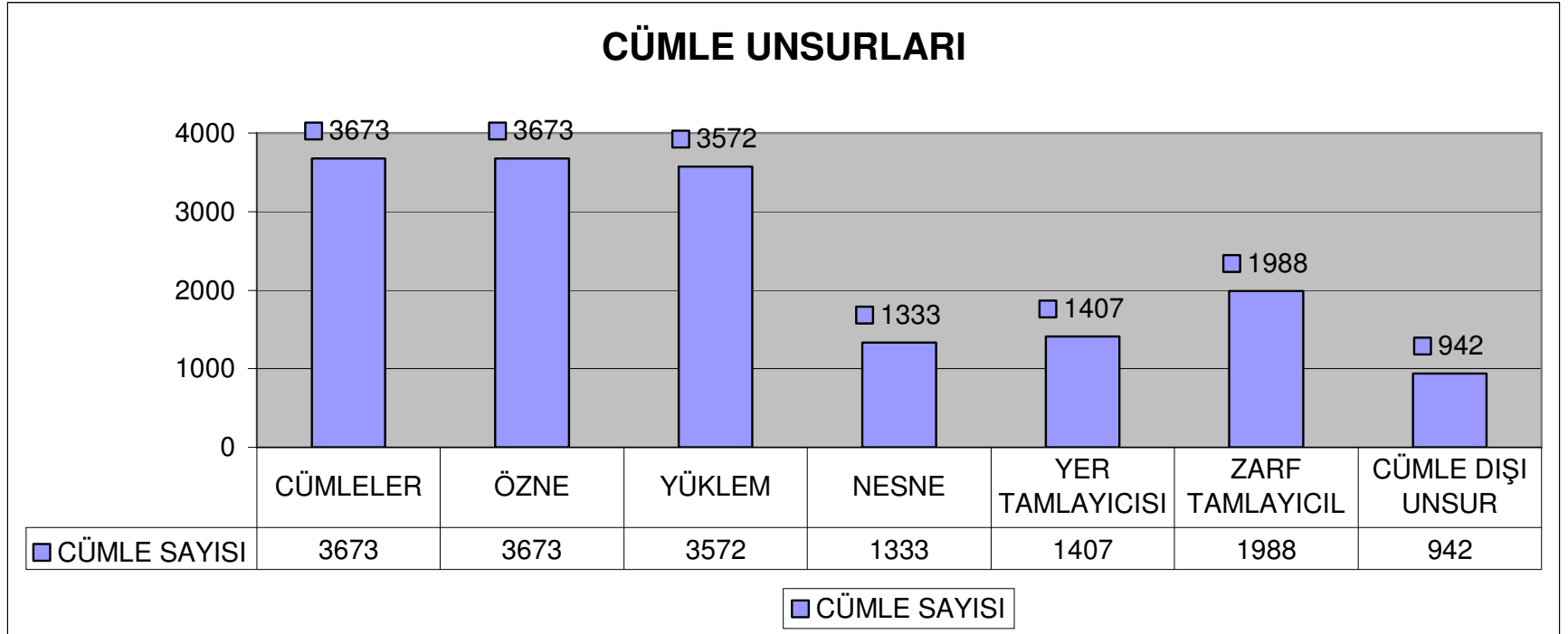
Grafik 4: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra bağlanmış cümlelerden sıralı cümlelerle ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

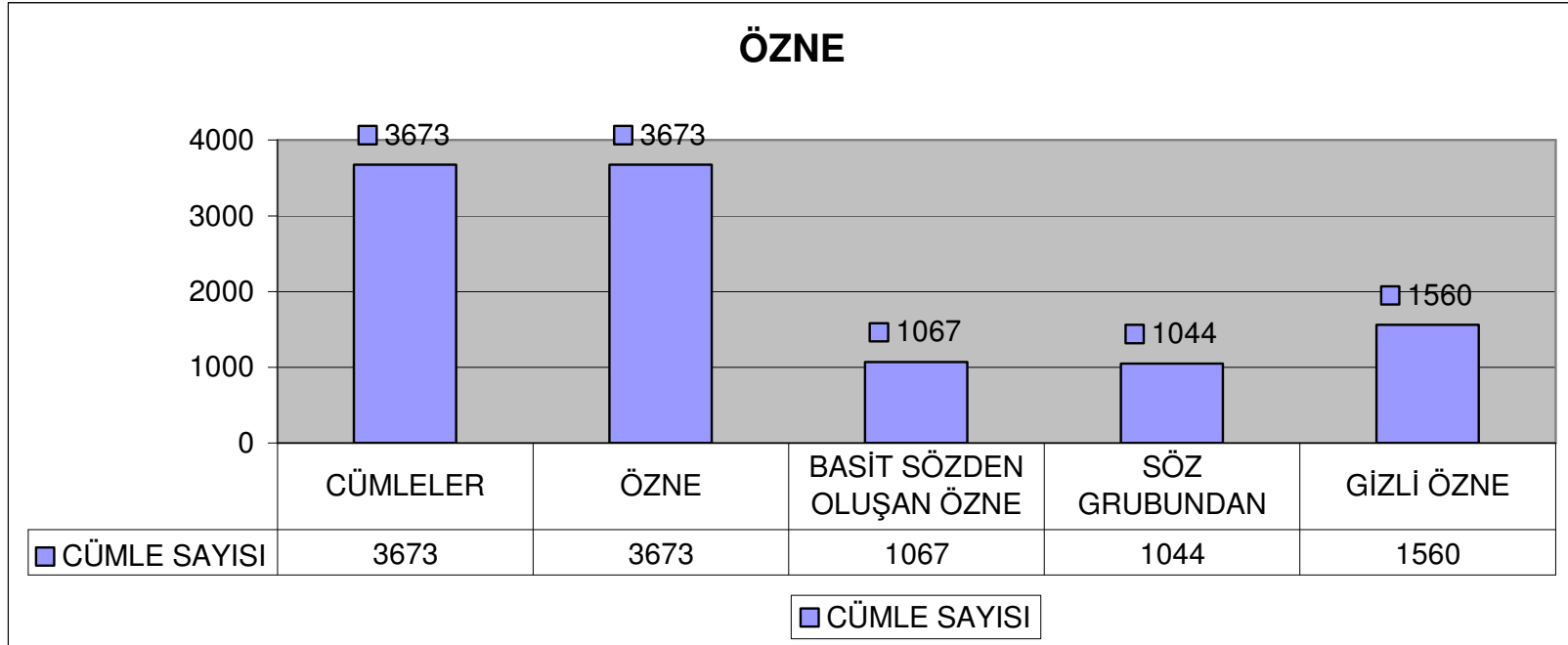
Grafik 5: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra bağlanmış cümlelerden bağlı cümlelerle ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

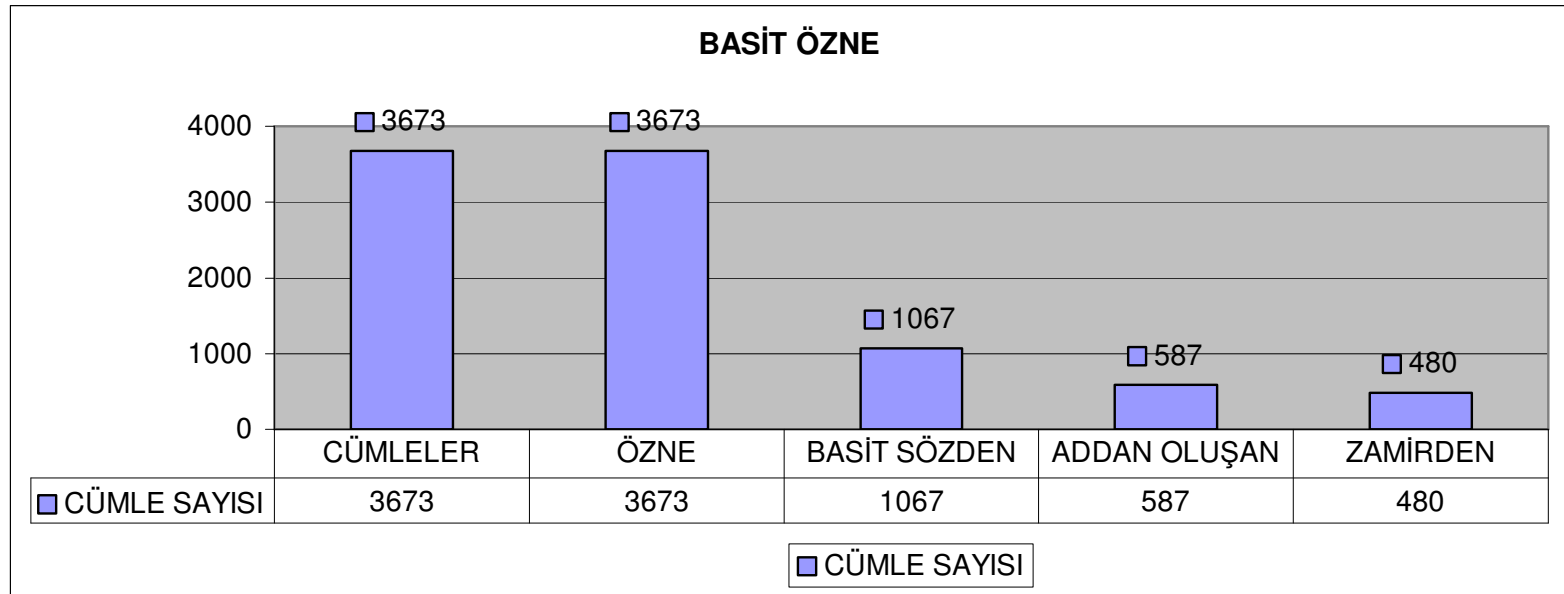
Grafik 6: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra cümle unsurlarının dağılımı ile ilgili istatistikî bilgiler verilmiştir.

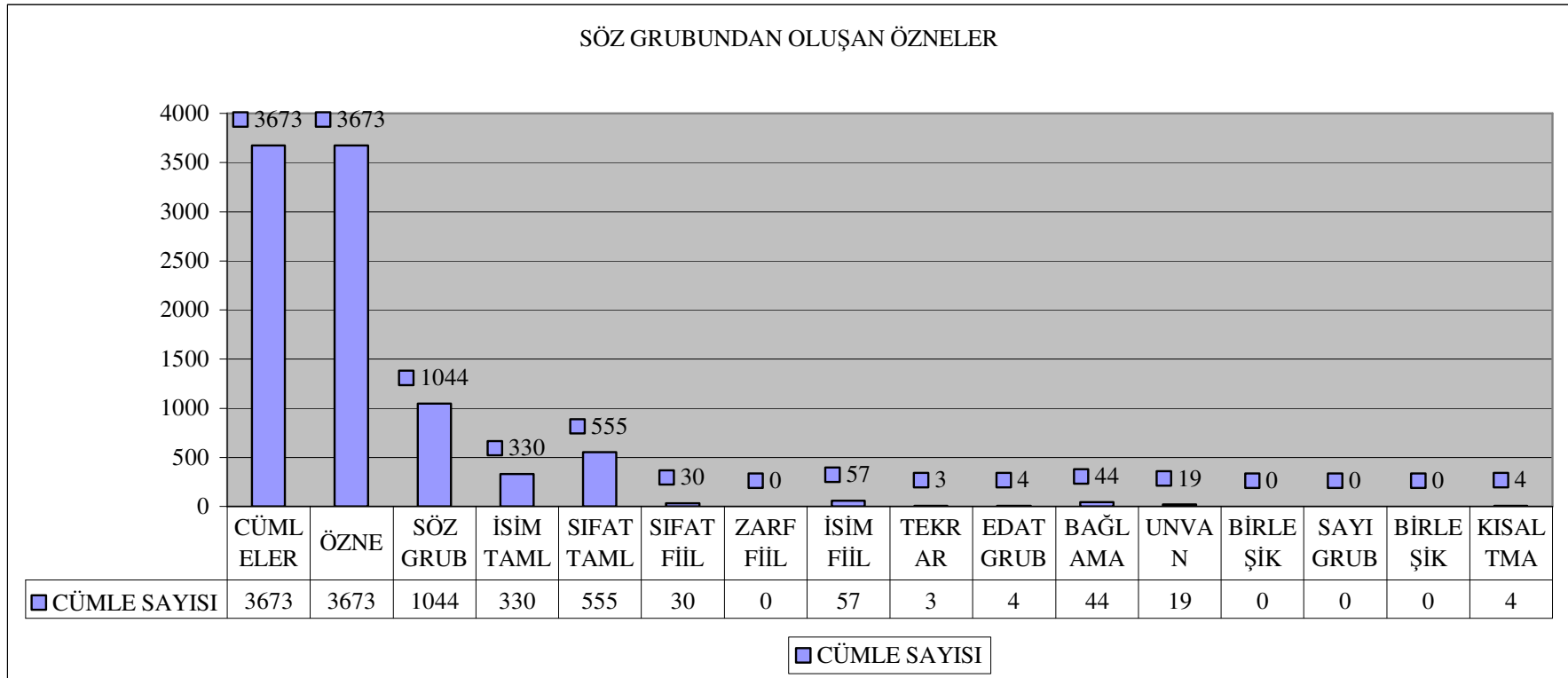
Grafik 7: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra cümle unsurlarından özne ile ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

Grafik 8: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra öznenin unsurlarından biri olan basit özne ile ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

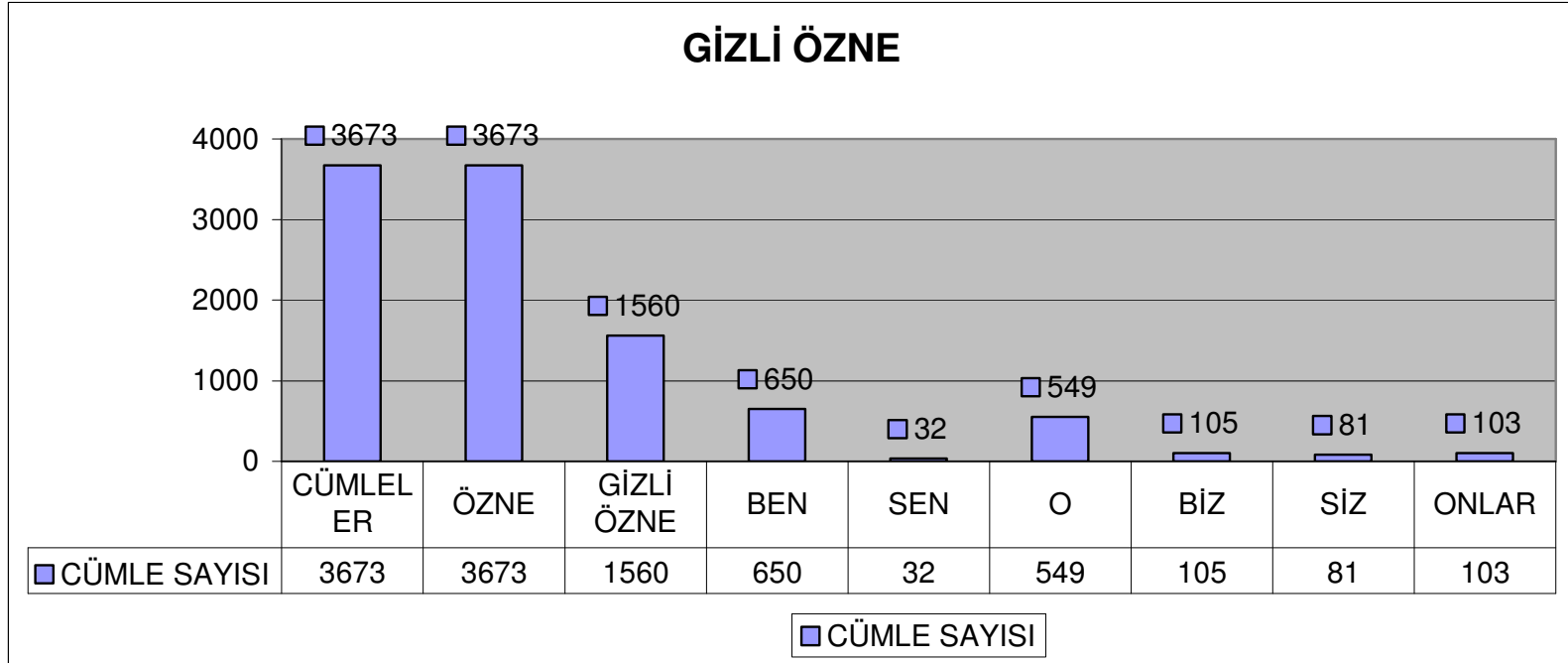

Grafik 9: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra söz gruplarından oluşan öznelerle ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

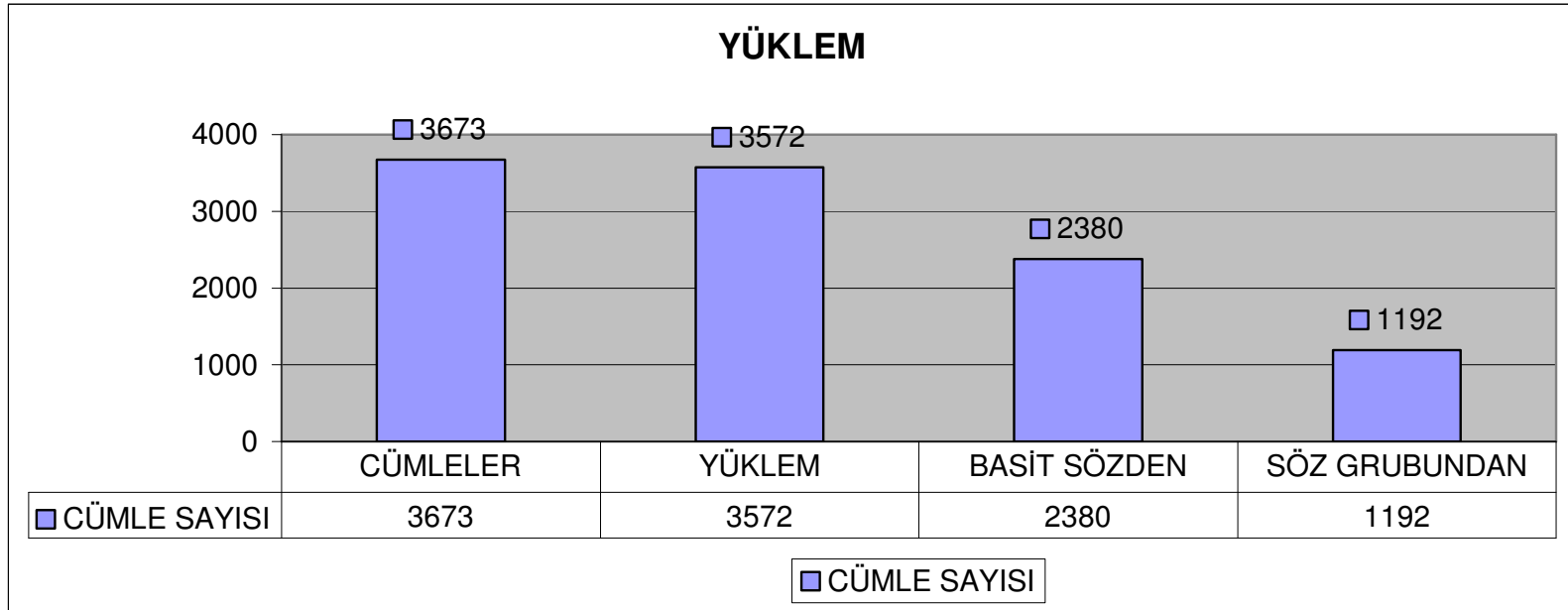

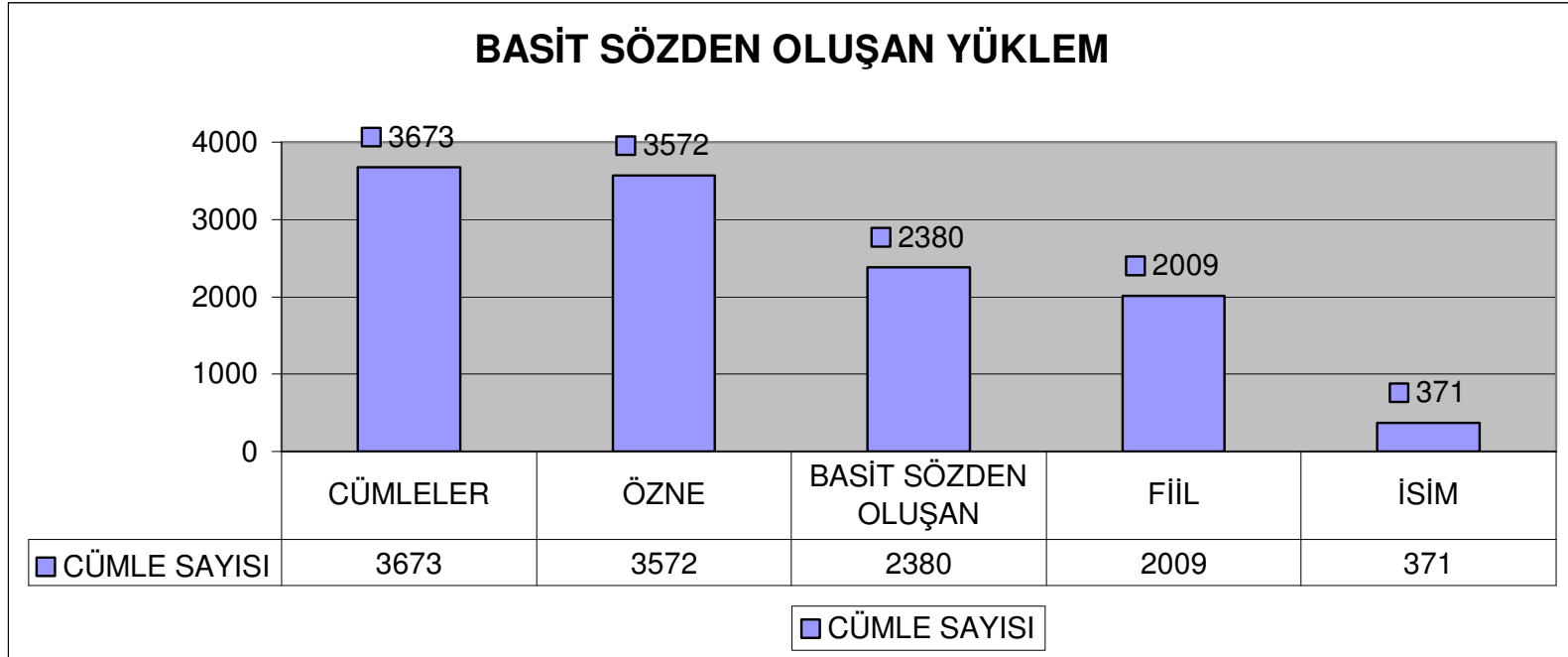
Grafik 10: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra öznenin unsurlarından biri olan gizli öznelerle ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

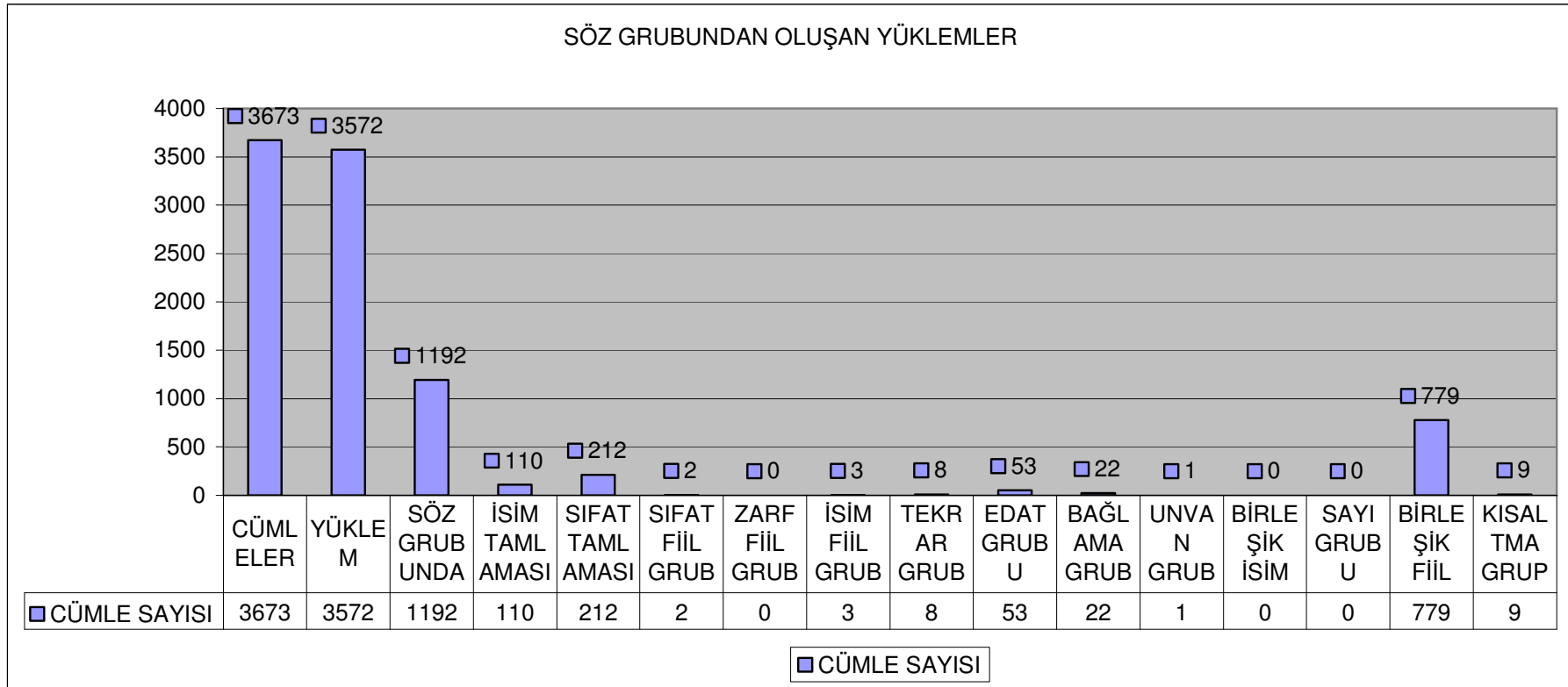
Grafik 11: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra cümlenin unsurlarından biri olan yüklemün unsurlarıyla ilgili istatistiki bilgiler verilmiştir.

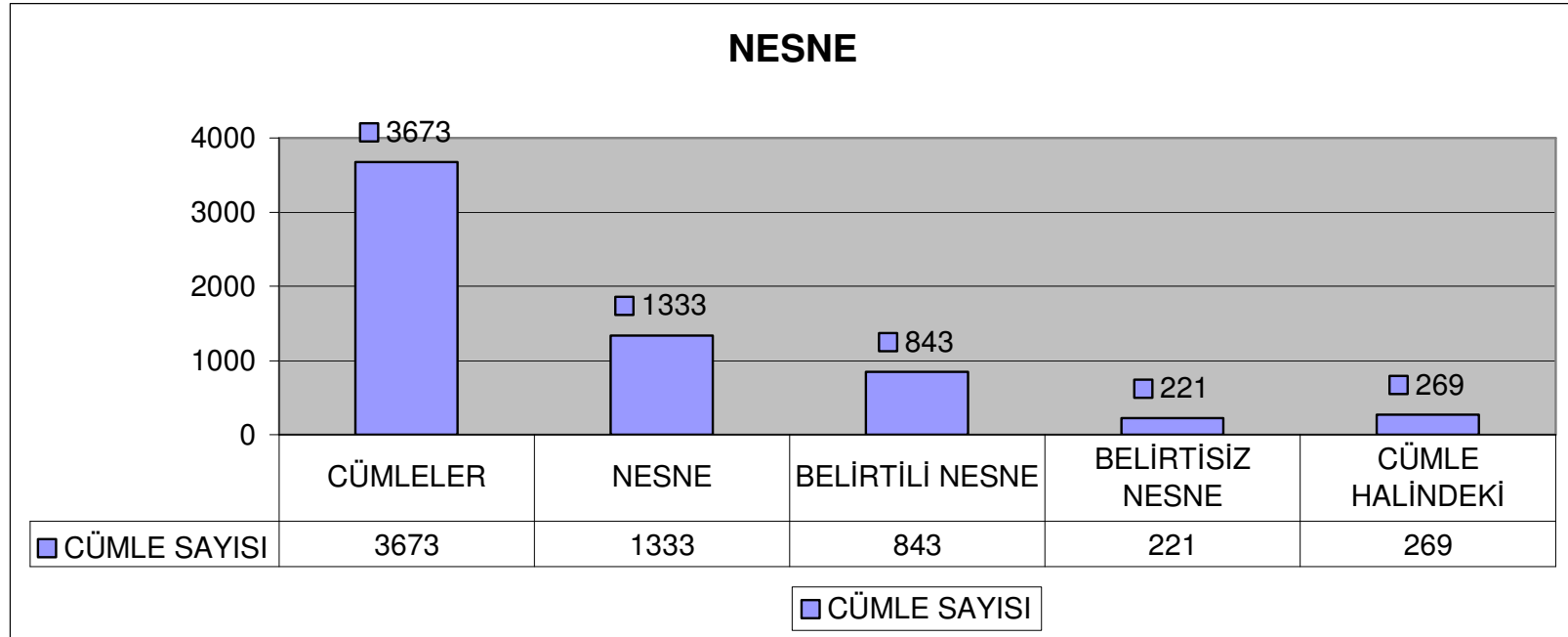
Grafik 12: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra yüklem türlerinden biri olan basit sözden oluşan yüklemle ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

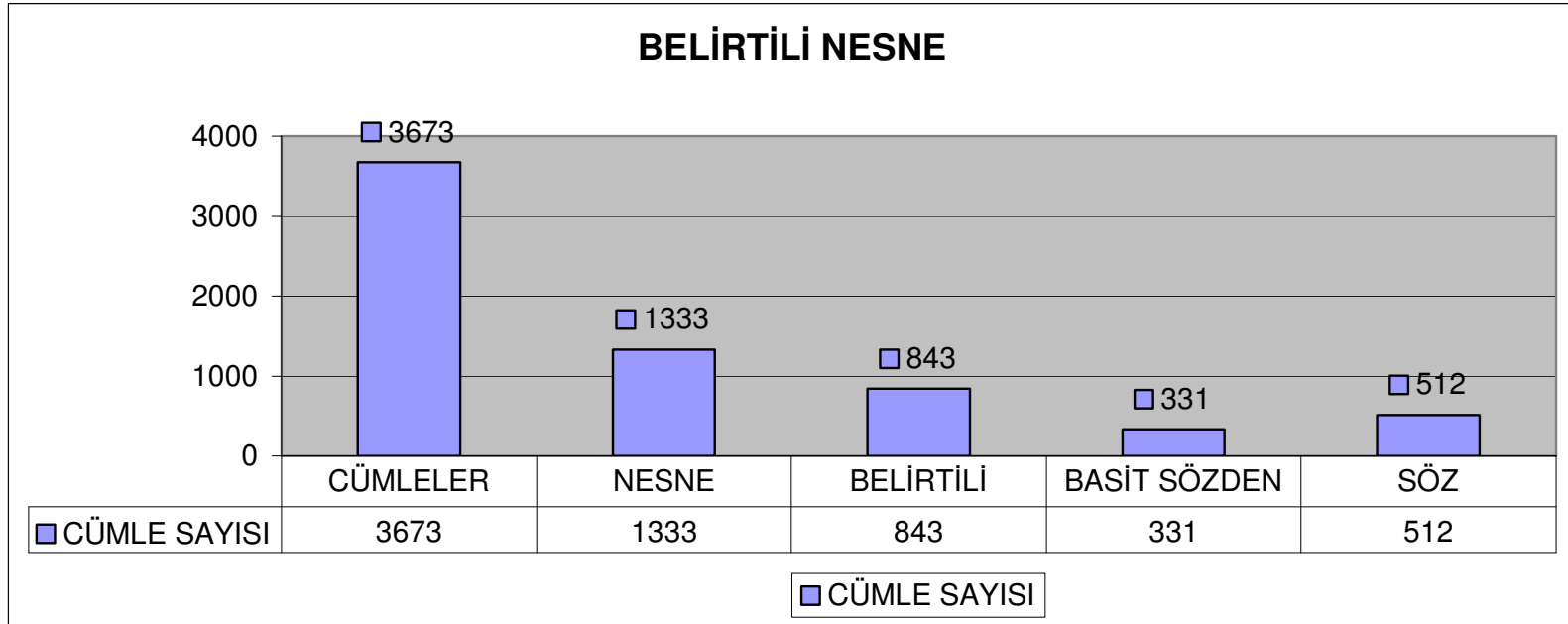
Grafik 13: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra yüklem unsurlarından biri olan söz grubundan oluşan yüklerle ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

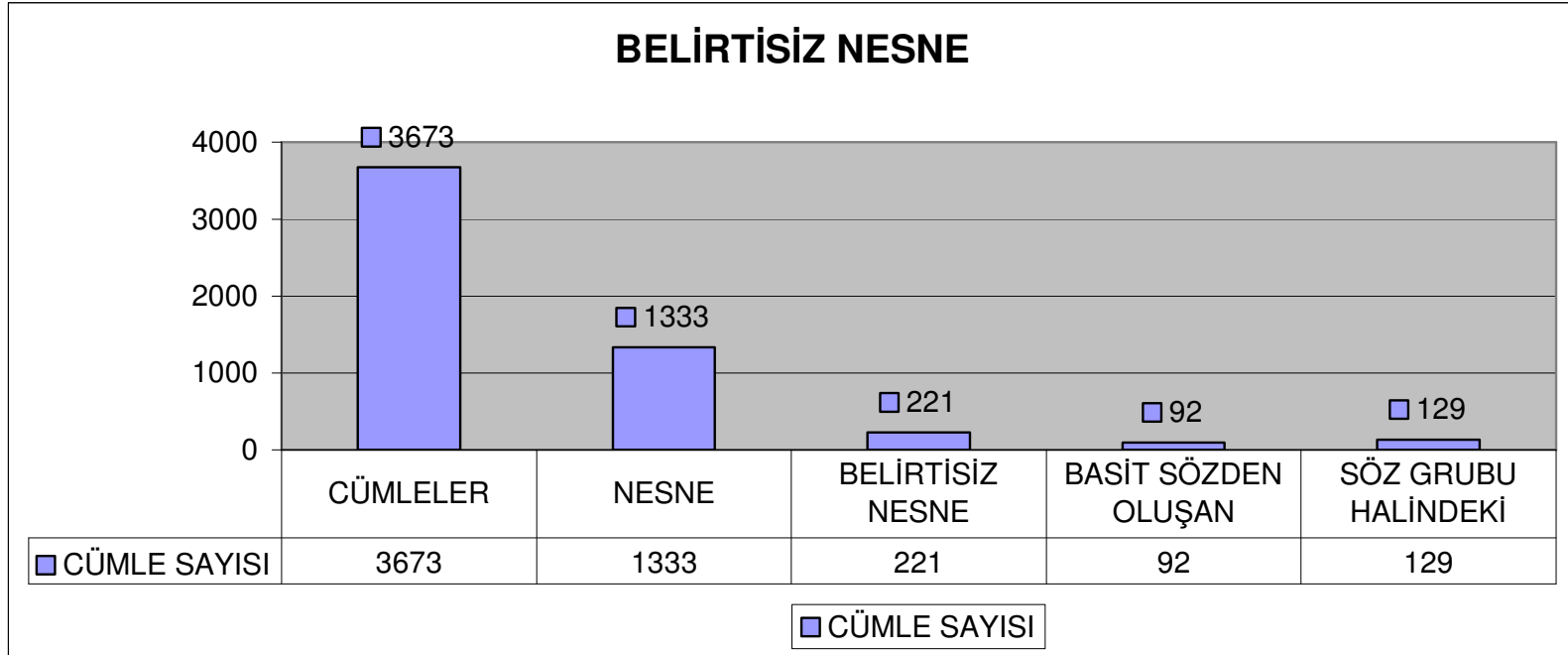
Grafik 14: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra cümlenin unsurlarından biri olan nesne ile ilgili istatistiki bilgiler verilmiştir.

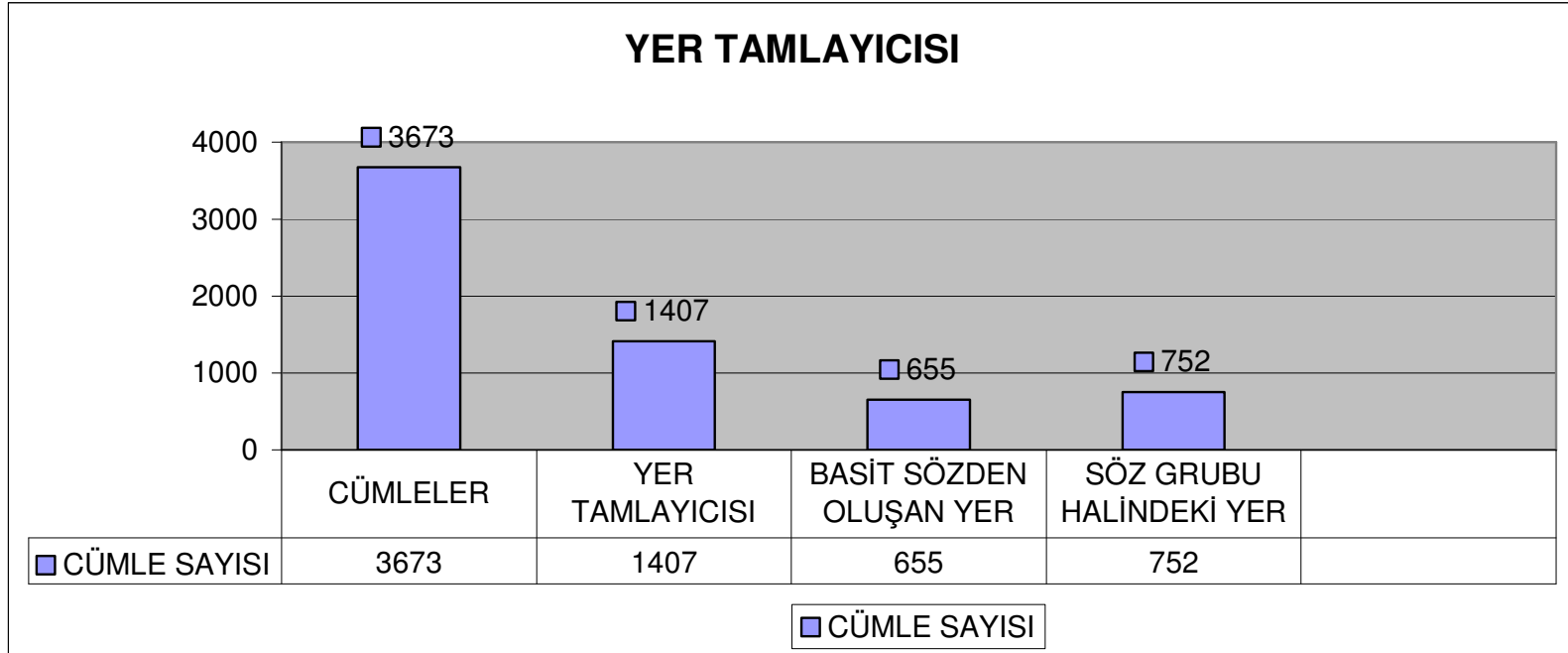
Grafik 15: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra nesnenin unsurlarından biri olan belirtili nesne ile ilgili istatistiki bilgiler verilmiştir.

Grafik 16: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilip, daha sonra nesnenin unsurlarından biri olan belirtisiz nesne ile ilgili istatistiki bilgiler verilmiştir.

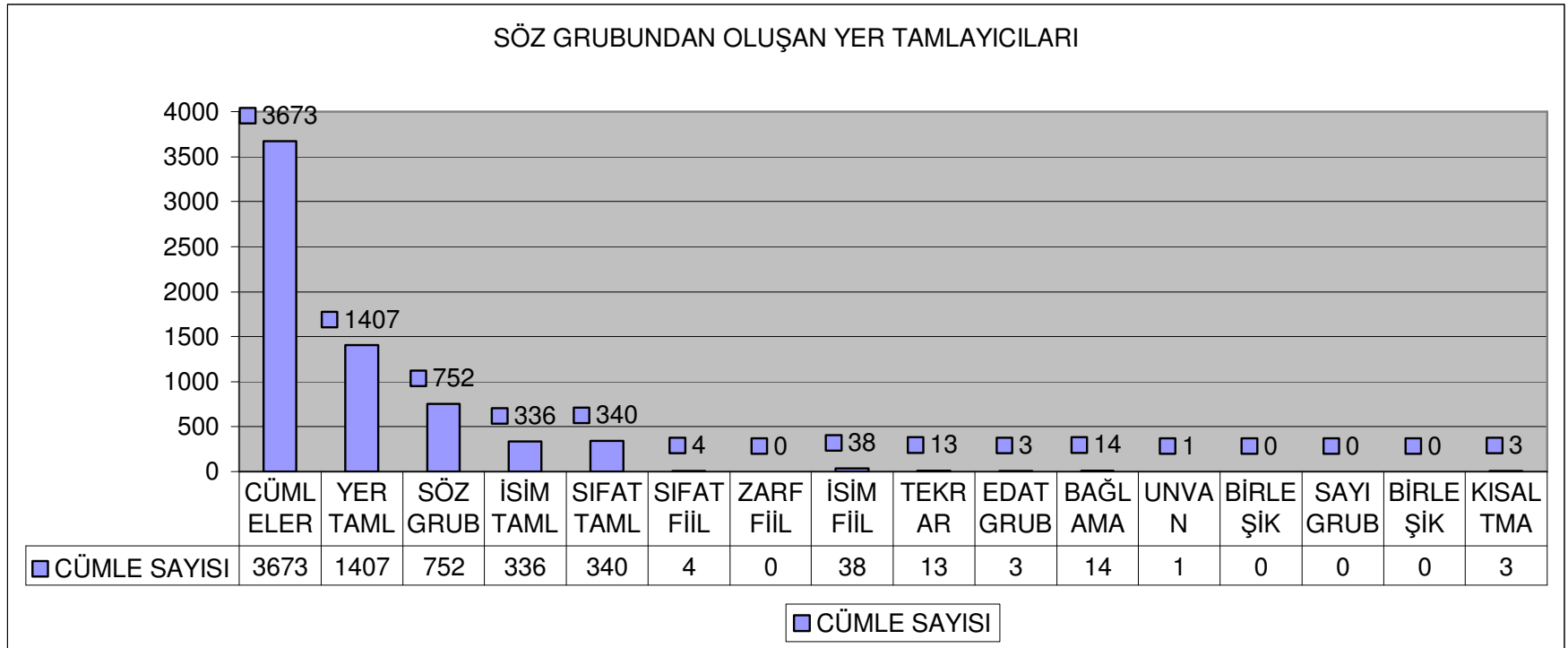

Grafik 17: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra cümlenin unsurlarından biri olan yer tamlayıcısı ile ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

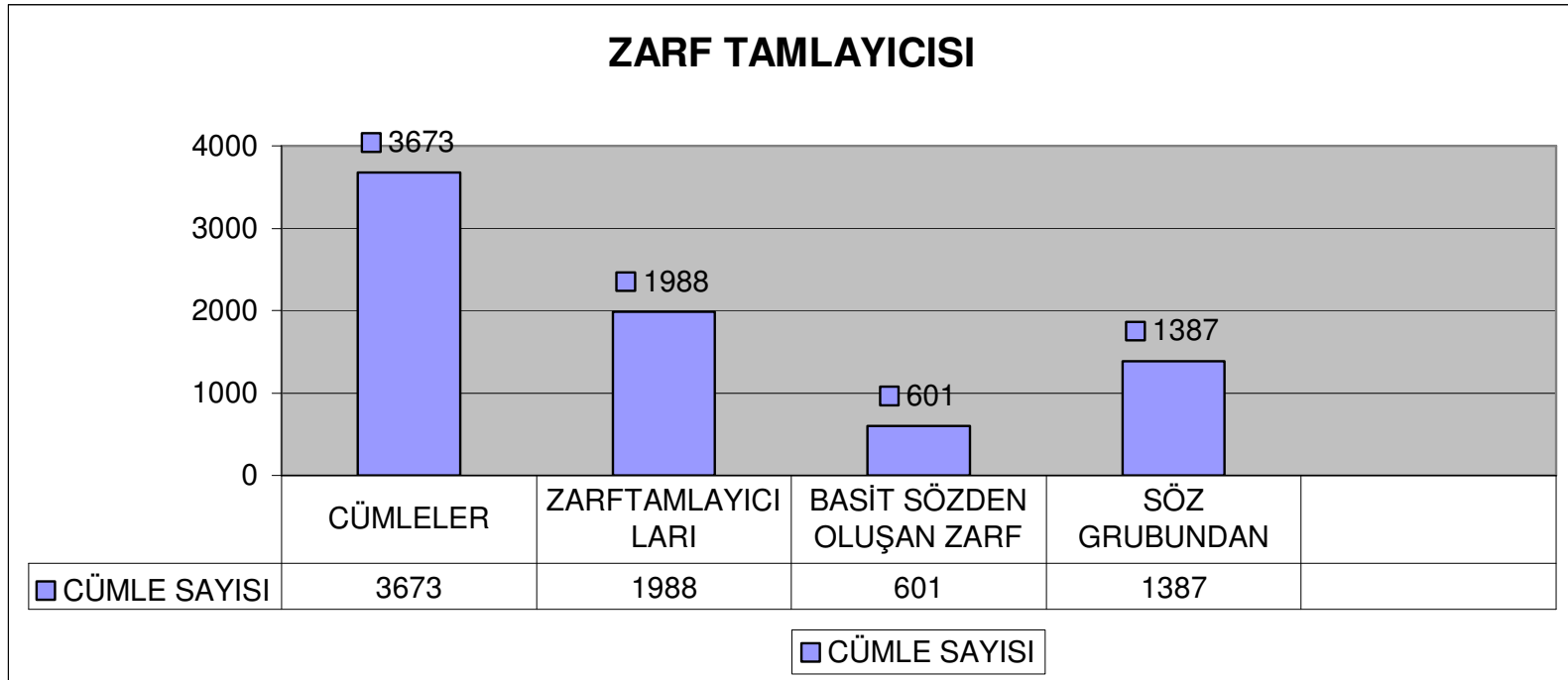

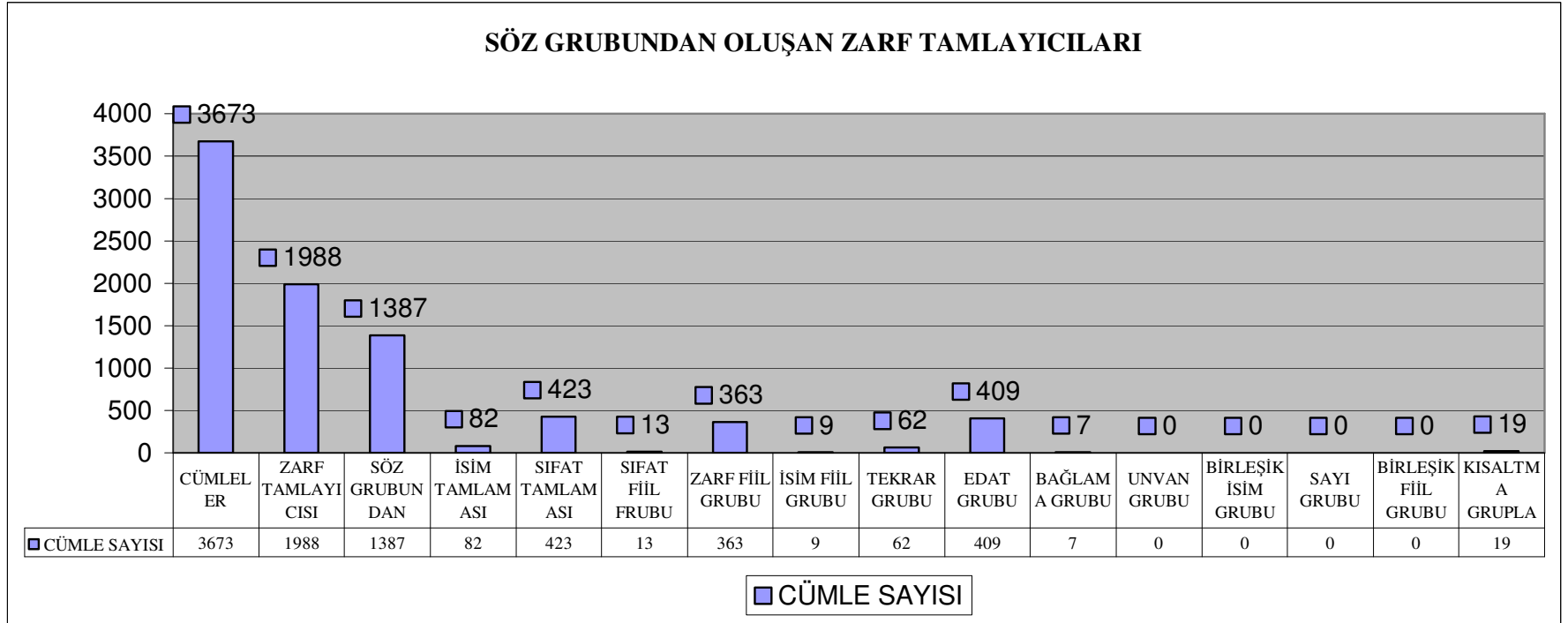
Grafik 18: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra yer tamlayıcısının unsurlarından biri olan söz grubundan oluşan yer tamlayıcıları ile ilgili istatistiki bilgiler verilmiştir.

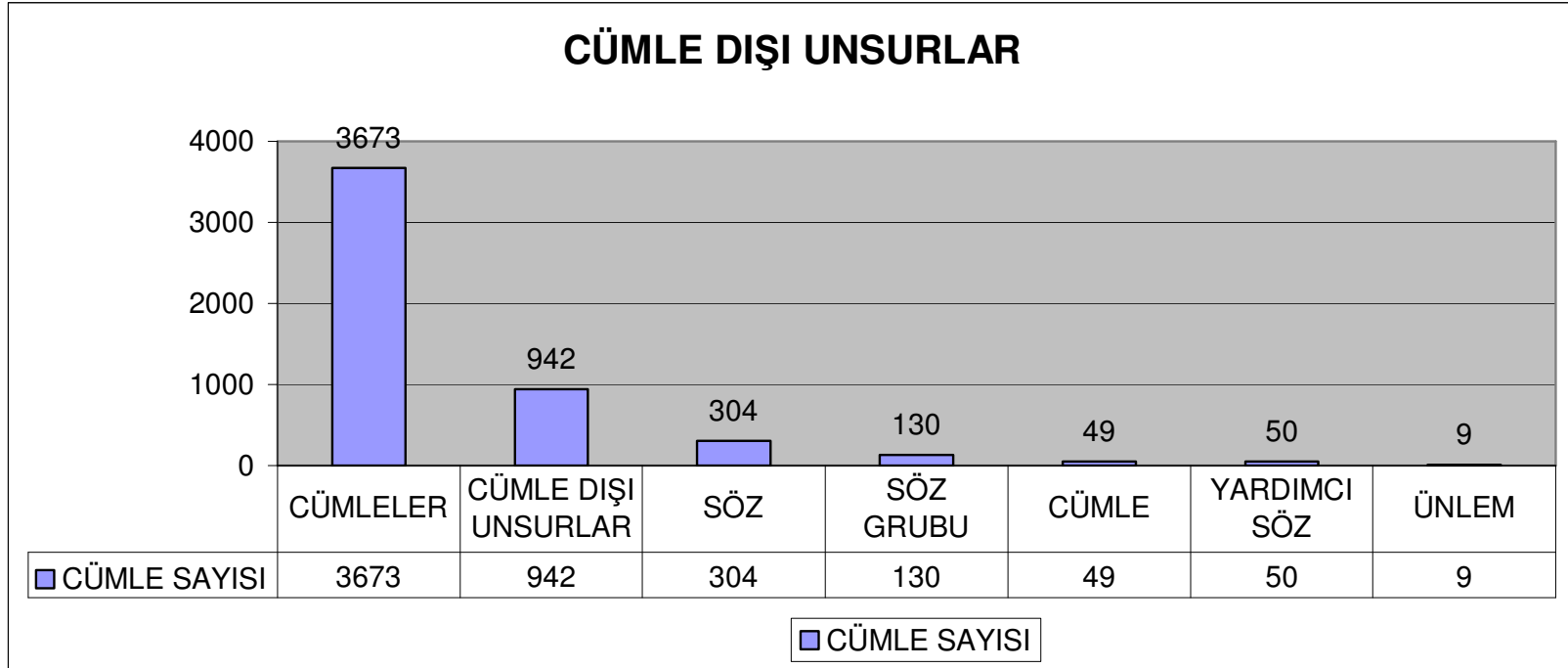
Grafik 19: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilip, daha sonra cümlenin unsurlarından biri olan zarf tamlayıcısı ile ilgili istatistiki bilgiler verilmiştir.

Grafik 20: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra yer tamlayıcısının unsurlarından biri olan söz grubundan oluşan yer tamlayıcıları ile ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

Grafik 21: Bu grafikte Bahaeddin Özkişi'nin "Sokakta" adlı kitabında bulunan cümle sayısı verilir, daha sonra cümle dışı unsurlar ile ilgili istatistiki bilgiler verilmiştir.

KAYNAKLAR

- Acehan, A., Güneş, M. ve Canan, N. (2000). *Türk Dili Ders Notları*. Kütahya, s.132.
- Akdoğan, Y. (2002). *Türk Dili ve Yazılı Anlatım Bilgisi*. Deniz Yayınevi, İstanbul, s.87.
- Aksan, D. (1980). *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim*. TDK Yay., C.1,2,3, Ankara, s.122.
- Aksan, D., Atabay, N., Kutluk, İ. ve Özel, S. (1983), *Sözcük Türleri*. Ankara, TDK Yay., s.22.
- Atabay, N., Özel, S. ve Çam, A. (1981). *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*. TDK Yay., Ankara, ss.18–106.
- Ateş, K. (1990). *Türk Dili*. 1. Baskı, İstanbul, s.87.
- Banguoğlu, T. (1996). *Türkçenin Grameri*. TDK yay., Ankara, ss.204-550.
- Beserek, A. (1991). *Türkçede Cümle Yapısı*. Öğretmen Kitapları Dizisi, İstanbul, ss.28-46.
- Bilgegil, K. (1989). *Türkçe Dilbilgisi*. Dergah Yayınları, İstanbul, ss.12-90.
- Bilgin, M. (2002). *Anlamdan Anlatıma Türkçemiz*. Kültür BakanlığıYay., Ankara, ss.475-534.
- Bozkurt, F. (2000). *Türkiye Türkçesi*. Hatipoğlu Yay., Ankara, ss.210-536.
- Cemiloğlu, İ. (2001). *Cümle Bilgisi*. Ankara, ss.12-34.
- Çatıkkaş, M.A. (1996). *Türk Dili ve Kompozisyon Klavuzu*. Alfa Basım Yay., ss.242-255.
- Delice, H.İ. (2002). Türkçe Sözdiziminde Özne. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, s.15.
- Delice, H.İ. (2003). *Türkçede Söz Dizimi*. Kitabevi Yay., İstanbul, ss.38–141.
- Delice, H.İ. (2002). Yüklem Olarak Türkçede Fiil. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık C.26, No:2, ss.185–212

- Deny, J. (1941). *Türk Dili Grameri* (Osmanlı Lehçesi). Elöve, A.U.(Çev.), Maarif Mat., İstanbul, ss.774–793.
- Dizdaroğlu, H. (1976). *Tümce Bilgisi*. TDK Yay., Ankara, ss.11–274.
- Edizkun, H. (1992). *Türk Dilbilgisi*. Remzi Kitabevi, İstanbul, ss.330–389.
- Eker, S. (2003). *Çağdaş Türk Dili*. Grafiker Yay., Ankara, ss.343–390.
- Ergin, M. (2003). *Türk Dil Bilgisi*. Bayrak Yay., İstanbul, ss.376–407.
- Eldemir, A. (1980). “*Saussure’den Sonra Yapısal Dilbiliminde Sözdizimi Konusundaki Tutumlar, Yöntemler ve Üretici Chomsky, Dilbilim ve Dilbilgisi Konuşmaları*”. TDK Yay., S.465, Ankara, s.134.
- Emre, A.C. (1943). *Türkçede İsim Temelleri*. TDK Yay., İstanbul, ss.87–241.
- Emre, A.C. (1945). *Türk Dilbilgisi*. TDK Yay., İstanbul, ss.15–273.
- EMRE, A.C. (1954). *Türkçede Cümle*. TDAY-Belleten. Ankara, s.105.
- Erdoğan, M. (2006). *Kelime Grupları ve Cümle Bilgisi*. Nobel Yay., Ankara, ss.16–90.
- Erkul, R. (2004). *Cümle ve Metin Bilgisi*. Ankara Yay., Ankara, ss.4–16.
- Gencan, T.N. (1979). *Dilbilgisi*. TDK Yay., 4.Baskı, Ankara, ss.76–186.
- Göker, O. (1997). *Uygulamalı Türkçe Bilgileri*. Eğitim Dizisi Yay., İstanbul, ss.47–49.
- Güneş, S. (1997). *Türk Dil Bilgisi*. DEÜ Rektörlük Mat., İzmir, ss.318–361.
- Hacıeminoğlu, N. (1991). *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller*. Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, s.211.
- Hatipoğlu, V. (1972). *Türkçenin Sözdizimi*. TDK Yay., Ankara, ss.12–161.
- Hengirman, M. (1998). *Türkçe Temel Dilbilgisi*. Engin Yay., Ankara, ss.118–360.
- Karahan, L. (1998). *Türkçede Söz Dizimi-Cümle Tahlilleri*. Ankara, ss.11–66.
- Kirişçiöğlü, M.F. (1999). *Saha (Yakut) Türkçesi Grameri*. TDK Yay., Ankara, s.95.
- Karaman, N.N. (1991). *Türkçe Öğrenelim*. Filiz Kitabevi, İstanbul, s.46.
- Karaörs, M. (1993). *Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri*. Erciyes Üniversitesi Yay., Kayseri, ss.7–26.
- Koç, M. *Türkçenin Cümleleri*. Barçın Yay., ss.432–530.
- Koç, N. (1994). *Yeni Dil Bilgisi*. İnkılâp Yay., 3.Baskı, İstanbul, s.530.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. TDK Yay., Ankara, ss.2–275.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri*. TDK Yay., Ankara, s.32.
- Kükey, M. (1975). *Türkçenin Söz dizimi*. Kardeş Mat., Ankara, ss.31–262.

- Olgun, Y. (1994). *Türk Dili Kompozisyonu*. Uludağ Üniversitesi Yay., Bursa., ss.93–120.
- Paçacıoğlu, B. (1997). *Türk Dili ve Kompozisyon*. Dilek Mat., Sivas, ss.115–171.
- Sezer, A. (1979). Türkçe Cümlelerde Sözdiziminin İşlevi. *Genel Dilbilim Dergisi*, Dilbilim Çevresi, Ankara, C.2, S.5-6, ss.53–63.
- Şimşek, R.T. (1987). *Örneklerle Türkçe Sözdizimi*. Trabzon, s.13.
- Topaloğlu, A. *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*. Ötüken Yayınları, İstanbul, ss.48–107.
- Toparlı, R., Karataş, T. ve Vural, H. (1996). *Türk Dili*. Üçüncü Baskı, Sivas, s.105.
- Yaman, E. (2000). *Türkiye Türkçesi ve Özbek Türkçesinin Söz Dizimi Bakımından Karşılaştırılması*. AKDITYK Türk Dil Kurumu Yay., Ankara, ss.228–265.
- Yaman, E. ve Köstekçi, M. (2003). *Türk Dili ve Kompozisyon*. Gazi Kitabevi, Ankara, ss.128–139.
- Yörük, Y. (1978). *Cümle Bilgisi*. Eğitim Yay., 6. Baskı, Ankara, ss.86–87.
- Zülfikar, H.(1995). Türk Gramerinin Sorunları Toplantısı. (22-23 Ekim 1993). *Özne Türleri ve Bunların Adlandırılışı Bildirisi*, Tartışma bölümü, TDK Yay., Ankara, ss. 43–51.
- Zülfikar, H. (1990). *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri (Cümle Bölümü)*, YÖK Yay., Ankara, ss.114–144.

ÖZGEÇMİŞ

Âdem Gök, 1979 yılında Burdur’da doğdu. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden 2001 yılında mezun oldu. Lisans tezi olarak geniş bir folklorla sahip olan Burdur yöresinin folklorik unsurları hakkında derleme çalışması yapmıştır. Âdem Gök orta derecede İngilizce bilmektedir. 2001 yılından beri Gaziantep’in çeşitli okullarında çalışmış olup, halen Gaziantep Mehmetçik İlköğretim okulunda Türkçe öğretmeni olarak çalışmaktadır

VITAE

Âdem Gök was born in Burdur in 1979. He graduated from the Department of Turkish Language and Literature, faculty of education at Selçuk University in 2001. He has made a compilation study about the folkloric elements of Burdur district, which has a wide folklore. He knows English in a medium degree. He has been working at various school in Gaziantep since 2001 and still he is working at Gaziantep Mehmetçik Primary Scholl as a Turkish Language teacher.